2° A. gr. b. 625/(2 Herodot

N. 803.

Auct. Gr. Vet. 42. 90. 185.

APPENDIX
AD
HERODOTI HISTORIAS
CONTINENS
VITAM HOMERI AB EODEM SCRIPTAM,
EXCERPTA EX ALIIS AUCTORIBUS ET CTESIÆ,
ITEM NOTAS OMNIUM
TOM. II.

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

BIBLIOTHECA REGIA

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΤΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΗΟΣ ΕΞΗΓΗΣΙΣ

ΠΕΡῚ ΤῆΣ ΤΟῦ ὉΜΉΡΟΥ ΓΕΝΈΣΙΟΣ ΚΑῚ ΒΙΟΤῆΣ.

HERODOTI HALICARNASSEI DE GENERE VITAQUE HOMERI LIBELLUS.

G. I. Lectori.

Quum operæ Marnii nostri jam ad hunc libellum pervenissent, poscerentque porro exemplum, commodum in mentem venit, me olim dum Heidelbergæ vivebam apud patronum meum V. ampliss. Georg. Mich. Lingelshemium, ipso mihi hæc ocia faciente, illam περὶ Ὁμήρου ἐξήγησιν *ad ms. Palatinum comparasse, cum forte ea aliorum scriptis uno libro esset juncta. An quid boni tamen nec quod in faba se reperisse pueri clamitare solent inde eruissem, mehercle jam oblitus eram, ut qui inter scidas meas jacere excerpta illa neglexissem, nec inspexissem amplius. Jamjam itaque daturus typothetis nostris exemplum, quo operam suam continuare pergerent, viso etiam, H. Stephanum nihil scriptæ lectionis variantis, sicut fecerat in præcedenti novenarum sororum choro, isti libello adscripsisse, forte quod hic eum ms. deficeret, parui monenti animo, & vix inventa illa excerpta ms. Palatini, perlustrare cœpi. Quid multis?* παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλ' ὀρθῶς. & διαφόρους γραφὰς *vulgatis, nisi fallor, fere meliores. verbulo etiam interdum auctior ms. immo toto versu locum cap.* IX *egregie supplens, quem cui suboluit defectum? minutiora alia, sed rectiora tamen. Et nulla invidia, credo, si nos etiam in minutis istis, quod verum & rectum, maximorum Criticorum exemplo, invenire labor habet, invenisseque juvat. Qui aliter sentiunt, iis non ideo tamen* κλαίειν λέγομεν, *uti Dario Indathyrsus. Ceterum in contextu, sicut eum H. Stephanus edidit, nihil mutavimus: sed eadem religione, qua in prioribus libris, & hic versari mihi fuit decretissimum. Ista vero excerpta omnia præpositis siglis* χ^{ει} *in oram contextus Græci suis locis spectanda apposuimus singula. Tu ideo te Bibliothecæ Palatinæ debere scias, mi lector.*

1 HERODOTUS Halicarnasseus de natalibus, ætate atque vita Homeri ista in historiam contulit, conatus quam verissime referre. Quum enim illa quondam Æolum civitas Cyme conderetur, eodem cum aliæ omnis Græci generis gentes confluxerunt, tum è Magnesia & alii, & inter hos Melanopus Ithagene Crithonis filio genitus, homo fortunæ non per-

ἩΡΟΔΟΤΟΣ ὁ Ἁλικαρνασεὺς περὶ Ὁμήρου γενέσιος καὶ ἡλικίης καὶ βιοτῆς τάδε ἱστόρηκε, ζητήσας ἐπεξελθεῖν εἰς τὸ ἀτρεκέστατον. ἐπεὶ γὰρ ἡ πάλαι Αἰολιῶτις Κύμη ἐκτίζετο, συνῆλθον ἐν τούτῳ παντοδαπὰ ἔθνεα Ἑλληνικὰ, καὶ δὴ καὶ ἐκ Μαγνησίας, ἄλλοί τέ τινες, καὶ Μελάνωπος ὁ Ἰθαγένεος τοῦ Κρήθωνος, οὐ πολύφορτος [a], ἀλ-

[a] MS. Ox. πολύφορβος.

λὰ βραχέα τοῦ βίου ἔχων. οὗτος δὲ ὁ Μελάνωπος ἔγημεν ἐν τῇ Κύμῃ τὴν θυγατέρα Ὀμύρητος, καὶ αὐτῷ γίνεται ἐκ κοίτης θῆλυ τέκνον, ᾧ οὔνομα τίθεται Κρηθηΐς. καὶ αὐτὸς μὲν ὁ Μελάνωπος καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐτελεύτησαν τὸν βίον· τὴν δὲ θυγατέρα ἐπιτρέπει ἀνδρὶ ᾧ ἐχρῆτο μάλιστα, Κλεάνακτι τῷ Ἀργείῳ. Χρόνου δὲ προϊόντος, συνέβη τὴν παῖδα μιγεῖσαν ἀνδρὶ λαθραίως, ἐν γαστρὶ σχεῖν. τὰ μὲν οὖν πρῶτα ἐλάνθανεν. ἐπεὶ δὲ ᾔσθετο ὁ Κλεάναξ, ἤχθετο τῇ συμφορῇ, καὶ καλεσάμενος τὴν Κρηθηΐδα χωρὶς πάντων, ἐν αἰτίῃ μεγάλῃ εἶχεν, ἐπιλεγόμενος τὴν αἰσχύνην τὴν πρὸς τοὺς πολίτας, προβουλεύεται δὲ περὶ [a] αὐτῆς τάδε· ἔτυχον οἱ Κυμαῖοι κτίζοντες τοῦ Ἑρμείου κόλπου τὸν μυχόν· κτιζομένοισι δὲ τὴν πόλιν Σμύρναν ἔθετο τὸ ὄνομα Θησεὺς, μνημεῖον ἐθέλων καταστῆσαι τῆς ἑωυτοῦ γυναικὸς ἐπώνυμον. ἦν γὰρ αὐτῇ τοὔνομα Σμύρνη. ὁ δὲ Θησεὺς ἦν τῶν τὴν Κύμην κτισάντων ἐν τοῖς πρώτοις Θεσσαλῶν, ἀπὸ Εὐμήλου τοῦ Ἀδμήτου, κάρτα εὖ ἔχων τοῦ βίου. ἐνταῦθα ὑπεκτίθεται ὁ Κλεάναξ τὴν Κρηθηΐδα πρὸς Ἰσμηνίην τὸν Βοιώτιον τῶν ἀποίκων λελογχότα, ὃς ἔτυχεν αὐτῷ ἐὼν ἑταῖρος τὰ μάλιστα. Χρόνου δὲ προϊόντος ἐξελθοῦσα ἡ Κρηθηῒς μετ' ἄλλων γυναικῶν πρὸς ἑορτήν τινα ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν καλούμενον [b] Μέλητα, ἤδη ἐπίτοκος οὖσα, τίκτει τὸν Ὅμηρον, οὐ τυφλὸν, ἀλλὰ δεδορκότα· καὶ τίθεται ὄνομα τῷ παιδὶ Μελησιγενέα, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τὴν ἐπωνυμίαν λαβοῦσα. τέως μὲν οὖν ἡ Κρηθηῒς ἦν παρὰ τῷ Ἰσμηνίῃ· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἐξῆλθε, καὶ ἀπὸ ἐργασίης χειρῶν ὁρμημένη ἔτρεφε τὸ παιδίον καὶ ἑωυτὴν, ἄλλοτε παρ' ἄλλων ἔργα λαμβάνουσα· καὶ ἐπαίδευσε τὸν παῖδα ἀφ' ὧν ἐδύνατο. Ἦν δέ τις ἐν Σμύρνῃ τοῦτον τὸν χρόνον Φήμιος τοὔνομα, παῖδας γράμματα καὶ τὴν ἄλλην μουσικὴν διδάσκων πᾶσαν. οὗτος μισθοῦται τὴν Κρηθηΐδα, ὢν μονότροπος, ἐριουργῆσαι αὐτῷ ἔρια τινὰ ἃ παρὰ τῶν παίδων εἰς μισθοὺς ἐλάμβανεν. ἡ δὲ παρ' αὐτῷ εἰργάζετο, πολλῷ κοσμίῳ καὶ σωφροσύνῃ πολλῇ χρωμένη, καὶ τῷ Φημίῳ κάρτα ἠρέσκετο. τέλος δὲ προσηνέγκατο αὐτῇ λόγους, πείθων ἑωυτῷ συνοικεῖν, ἄλλά τε πολλὰ λέγων οἷς μιν ᾤετο προσάξεσθαι, καὶ ἔπι περὶ τοῦ παιδὸς, υἱὸν ποιούμενος· καὶ ὅτι τραφεὶς καὶ παιδευθεὶς παρ' αὐτοῦ, ἄξιος λόγου ἔσται· ἑώρα γὰρ τὸν παῖδα ὄντα συνετὸν καὶ κάρτα εὐφυέα. ἔστ' ἀνέπεισεν αὐτὴν ποιεῖν ταῦ-

perinde amplæ, sed arctæ & expeditæ.
Hic Melanopus in ista Cyme Omyretis
filiam duxit uxorem; procreavitque in-
de femineam prolem, cui nomen indidit
Critheidem. Et ipse Melanopus quidem
una cum uxore vita functus est, com-
missa interim filia Cleanactis Argivi tu-
telæ, quo familiarissime uti consueve-
rat. Porro tempore interjecto accidit, 2
ut puella ista è furtivo concubitu præ-
gnans fieret: id quod primo suppres-
sum quum Cleanax resciviffet, vehe-
menter rei indignitate commotus, Cri-
theidem seorsum ad se arcessitam acer-
be objurgavit, commemorans quæ fu-
tura esset apud populares infamia. Po-
stremo hujusmodi quippiam de illa exco-
gitat. Cymæi tum in Hermei sinus re-
cessu ædificabant. Civitati autem quæ
condebatur, nomen imposuit Smyrnam
Theseus, ab uxoris nomine, cujus me-
moriam relinquere volebat. Hic The-
seus ex primariis Thessalorum fuit, qui
Cymen condiderant, ab Eumelo Adme-
ti filio oriundus, vitæ facultatibus ap-
prime instructus. Clam exportatam huc
Critheidem Cleanax Ismeniæ Bœotio
commisit, ex iis qui coloniam illuc du-
xerant, & in primis sibi amico. Progressu 3
deinde temporis, Critheis cum aliis mu-
lieribus ad festum quoddam egressa, jux-
ta fluvium Meletem, quum partui jam
vicina esset, Homerum peperit, non
cæcum, sed videntem; nominavitque
eum Melesigenem à fluvio. Quum au-
tem apud Ismeniam Critheis antea diver-
sata esset, ab eo digressa, manuaria in-
dustria se filiumque alebat, aliunde alia
suscipiens opera; unde filium quoque
quantum potuit, instituit. Erat autem 4
eo tempore Smyrnæ quidam nomine
Phemius, qui juventuti litteras musicen-
que aliam universam tradebat: hic quum
esset solitarius, Critheidem conduxit,
quæ lanas quasdam pararet, quas à disci-
pulis in mercedem acceperat. Illa vero
in domo ejus operabatur multa elegantia
multaque frugalitate utens, ut Phemio
impense placeret: adeo ut tandem eam
verbis ad conjugium solicitaret, referens
cum alia multa quibus ei fidem facere
putabat, tum præterea de filio quem fo-
ret adoptaturus, qui liberaliter ab ipso
altus institutusque vir egregius futurus
esset. Siquidem hunc cernebat jam mi-
ram quandam & ingenii & indolis spem
de

a Pal. οὖν περί. b Sic Ox. vulgo τὸν ποταμὸν καλούμενον.

de se polliceri: donec persuasit illi in
5 hoc consentire. Melesigenes cum naturæ bonitate præstans, tum cura accedente institutioneque, continuo omnes adolescentes multum antecessit: atque temporis progressu vir factus, nihilo erat ipso Phemio in doctrina inferior. Et quum Phemius vita functus universa ei legasset, non multo post Critheis quoque fato concedit. Melesigenes itaque ludo præfectus, suique jam juris effectus, magnopere ab hominibus conspiciebatur, & in admiratione erat non apud suos modo, verum apud peregrinos etiam, qui illuc conveniebant. Erat enim Smyrna emporium celebre, unde frumenta è vicinis agris abunde convecta exportabantur. Peregrini igitur quum ab opere cessarent, Melesigeni libenter vacabant
6 confidentes. Commodum inter hos Mentes fuit nauclerus, qui è finibus Leucadis nave sua huc navigaverat propter frumenta, vir, quantum illa ferebant tempora, & eruditus, & multarum rerum notitia excellens. Hic Melesigeni persuasit, ut relicto ludo secum navigaret, accepturus & mercedem & omnia necessaria; & quod dum juvenis esset, civitates regionesque spectare operæpretium illi fore duceret. Et per talia potissimum eum arbitror pellectum. Forsan enim quoque poesi jam animum admovere cogitabat. Proinde dissoluto ludo cum Mente navigavit: & quocunque locorum appellebat, studiose universa perrogabat, quæ forent peculiaria & inspiciens rescisscebat; apparet etiam commentarios eum de sin-
7 gulis scripsisse. Porro quum ex Etruria & Hispania delati in Ithacam deveherentur, contigit Melesigenem oculis jam ante ægrum, extreme laborare: ita ut Mentes, in Leucadem trajecturus, eum medicinæ caussa apud Mentorem Alcimi filium Ithacensem reliquerit, hominem sibi vehementer amicum; multis precibus adigens eundem quo Melesigenis curam haberet tantisper dum è Leucade revertens ipsum reciperet. Mentor vero ægrotantem Melesigenem sedulo curavit, vir nimirum facultatibus pollens: quique ob egregiam æquitatem hospitalitatemque ex Ithacensibus maxime prædicaretur. Atque hîc accidit, ut de Ulysse multa Melesigenes percontando cognosceret. Narrantque ipsi Ithacenses, tum visum eum amisisse ibidem: atqui ego affirmare non dubitem, tum eundem convaluisse, at postea apud Colophonem prorsus cæcum factum fuisse.

ταῦτα. Ὁ παῖς δὲ τήν τε φύσιν ἔχων ἀγαθὴν, ἐπιμελίης τε καὶ παιδεύσιος προσγινομένης, αὐτίκα πολλὸν τῶν πάντων ὑπερεῖχε. χρόνου δὲ ἐπιγινομένου ἀνδρούμενος, οὐδὲν τοῦ Φημίου ὑποδεέστερος ἦν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ. καὶ οὕτως ὁ Φήμιος ἐτελεύτησε τὸν βίον, καταλιπὼν πάντα τῷ παιδί. οὐ πολλῷ δὲ ὕστερον καὶ Κρηθηῒς ἐτελεύτησεν. ὁ δὲ Μελησιγενὴς ἐπὶ τῇ διδασκαλίᾳ καθειστήκει. καθ' ἑωυτὸν δὲ γινόμενος, μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐωρᾶτο· καὶ αὐτῷ θωϋμασταὶ καθειστήκεισαν οἵ τε ἐγχώριοι καὶ τῶν ξένων οἱ ἐσαπικνεόμενοι. ἐμπόριον γὰρ ἦν ἡ Σμύρνη, καὶ σῖτος ἐξήγετο πολὺς αὐτόθι ἐκ τῆς ἐπικειμένης χώρας δαψιλέως κάρτα ἐσαγόμενος ἐς αὐτήν. οἱ οὖν ξένοι, ὁκότε παύσαιντο τῶν ἔργων, ἀπεσχόλαζον παρὰ τῷ Μελησιγενεῖ ἐγκαθιζόντες. Ἦν δὲ ἐν αὐτοῖς τότε καὶ Μέντης ναύκληρος ἀπὸ τῶν περὶ Λευκάδα τόπων καταπεπλευκὼς ἐπὶ σῖτον, ἔχων ναῦν, πεπαιδευμένος τε ἀνὴρ ὡς ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ καὶ πολυΐστωρ· ὅς μιν ἔπεισε τὸν Μελησιγενῆ μεθ' ἑωυτοῦ πλεῖν καταλύσαντα τὴν διδασκαλίαν, μισθόν τε λαμβάνοντα, καὶ τὰ δέοντα πάντα, καὶ ὅτι χώρας [a] καὶ πόλιας θεήσασθαι ἄξιον εἴη αὐτῷ ἕως νέος ἐστί. καί μιν οἴομαι μάλιστα τούτοισι προσαχθῆναι· ἴσως γὰρ καὶ τῇ ποιήσει τότε ἐπενόει ἐπιθήσεσθαι. καταλύσας δὲ τὴν διδασκαλίαν, ἐναυτίλλετο μετὰ τοῦ Μέντεω. καὶ ὅπου ἑκάστοτε ἀφίκοιτο, πάντα τὰ ἐπιχώρια διεωρᾶτο, καὶ ἱστορέων ἐπυνθάνετο. εἰκὸς δέ μιν ἦν καὶ μνημόσυνα πάντων γράφεσθαι. Ἀνακομιζόμενοι δὲ ἐκ Τυρσηνίας καὶ τῆς Ἰβηρίης, ἀπικνέονται εἰς Ἰθάκην· καὶ τῷ Μελησιγενεῖ συνέβη, νοσήσαντι τοὺς ὀφθαλμοὺς, κάρτα δεινῶς ἔχειν, καὶ αὐτὸν θεραπείης εἵνεκα, πλεῖν μέλλων εἰς τὴν Λευκάδα, καταλιπεῖν ὁ Μέντης παρὰ ἀνδρὶ φίλῳ ἑωυτοῦ ἐς τὰ μάλιστα Μέντορι τῷ Ἀλκίμου Ἰθακησίῳ, πολλὰ δεηθεὶς ἐπιμελίην [b] ἔχειν· ἐπαναπλώσας δὲ, ἀναλήψεσθαι αὐτόν. ὁ δὲ Μέντωρ ἐνοσήλευσεν [c] αὐτὸν ἐκτενέως. καὶ γὰρ τοῦ βίου ἀρκεόντως εἶχε, καὶ ἤκουεν εὖ ἐς δικαιοσύνην τε καὶ φιλοξενίην μακρῷ μάλιστα τῶν ἐν Ἰθάκῃ ἀνδρῶν. ἐνταῦθα συνέβη τῷ Μελησιγενεῖ περὶ Ὀδυσσέως ἐξιστορῆσαι πυθέσθαι [d]. οἱ μὲν δὴ Ἰθακήσιοι λέγουσι τότε μιν παρ' ἑωυτοῖς τυφλωθῆναι· ὡς δὲ ἐγώ φημι, τότε μὲν ὑγιῆ γενέσθαι, ὕστερον δὲ ἐν Κολοφῶνι τυφλωθῆναι.

a Pal. ὅτι τι χώρας. b Pal. ἐπιμελείην. c Pal. ἐνοσήλευεν. d Pal. ἐξιστορῆσαι καὶ πυθέσθαι & Ox.

συνομολογοῦσι δέ μοι καὶ Κολοφώνιοι τούτοις. Ὁ δὲ Μέντης, ἀναπλέων ἐκ τῆς Λευκάδος προσέσχεν εἰς τὴν Ἰθάκην, καὶ ἀνέλαβε τὸν Μελησιγένεα· χρόνον τε ἐπὶ συχνὸν συμπεριέπλει αὐτῷ. ἀπικομένῳ δὲ ἐς Κολοφῶνα συνέβη πάλιν νοσήσαντα τοὺς ὀφθαλμοὺς, μὴ δύνασθαι διαφυγεῖν τὴν νόσον, ἀλλὰ τυφλωθῆναι ἐνταῦθα. ἐκ δὲ τῆς Κολοφῶνος τυφλὸς ἐὼν ἀπικνέεται εἰς τὴν Σμύρναν, καὶ οὕτως ἐπιχείρει τῇ ποιήσει. Χρόνου δὲ προϊόντος ἐν τῇ Σμύρνῃ ἄπορος ἐὼν τοῦ βίου, διενοήθη ἀπικέσθαι ἐς Κύμην· πορευόμενος δὲ διὰ τοῦ Ἕρμου πεδίου, ἀπικνέεται ἐς Νέον τεῖχος, ἀποικίην Κυμαίων. ᾠκίσθη δὲ τοῦτο τὸ χωρίον ὕστερον Κύμης ἔτεσιν ὀκτώ. ἐνταῦθα λέγεται αὐτὸν ἐπιστάντα ἐπὶ σκυτεῖόν τι, εἰπεῖν πρῶτα τὰ ἔπεα τάδε,

Αἰδεῖσθε ξενίων κεχρημένον ἠδὲ δόμοιο,
Οἳ πόλιν αἰπεινὴν Κύμην Ἐριώπιδα κούρην
Ναίετε, Σαρδήνης πόδα νείατον ὑψικόμοιο·
Ἀμβρόσιον πίνοντες ὕδωρ θείου ποταμοῖο
Ἕρμου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς.

ἡ δὲ Σαρδήνη, ὄρος ἐστὶν ὑπερκείμενον τοῦ τε Ἕρμου ποταμοῦ καὶ τοῦ Νέου τείχους. τῷ δὲ σκυτεῖ ὄνομα ἦν Τυχίος· ἀκούσαντι δὲ τῶν ἐπέων ἔδοξεν αὐτῷ δέξασθαι τὸν ἄνθρωπον. ἠλέησε γὰρ ἀλγίοντα τυφλὸν, καὶ μεθέξειν [a] ἔφη τῶν παρεόντων. ὁ δὲ ἐσῆλθε. κατήμενος δὲ ἐν τῷ σκυτείῳ, παρεόντων καὶ ἄλλων, τήν τε ποίησιν αὐτοῖς ἐπεδείκνυτο, Ἀμφιάρεώ τε τὴν ἐξελασίαν τὴν ἐς Θήβας, καὶ τοὺς ὕμνους τοὺς ἐς θεοὺς πεποιημένους αὐτῷ· καὶ περὶ τῶν λεγομένων ὑπὸ τῶν παρεόντων ἐς τὸ μέσον γνώμας ἀποφαινόμενος, θωύματος ἄξιος ἐφαίνετο εἶναι τοῖς ἀκούουσι. Τέως μὲν οὖν κατεῖχεν ὁ Μελησιγένης περὶ τὸ Νέον τεῖχος, ἀπὸ τῆς ποιήσιός γε τοῦ βίου τὴν μηχανὴν ἔχων. ἐδείκνυον δὲ οἱ Νεοτειχεῖς μέχρις ἐπ' ἐμοῦ τὸν χῶρον ἐν ᾧ κατίζων τῶν ἐπέων τὴν ἐπίδειξιν ἐποιέετο. καὶ κάρτα ἐσέβοντο τὸν τόπον· ἐν ᾧ καὶ αἴγειρος ἐπεφύκει, ἣν ἐκεῖνοι ἔφασαν, ἀφ' οὗ ὁ Μελησιγένης ἦλθεν, αὐτοῖς πεφυκέναι. Χρόνου δὲ προϊόντος, ἀπόρως κείμενος, καὶ μόλις τὴν τροφὴν ἔχων, ἐπενοήθη εἰς τὴν Κύμην ἀπικέσθαι, ὅπως βέλτιον πρήξει. μέλλων δὲ πορεύεσθαι, τάδε τὰ ἔπεα λέγει,

Αἶψα πόδες με φέροιεν ἐς αἰδοίων πόλιν ἀνδρῶν·
Τῶν γὰρ καὶ θυμὸς πρόφρων καὶ μῆτις ἀρίστη.

ἀπὸ

id quod ipsi quoque Colophonii me-
cum fatentur. At vero Mentes è Leuca- 8
de Ithacam reversus, Melesigenem recepit, cum quo inde diu huc illuc circumnavigavit; donec Colophonem appellenti eveniret, ut vetere oculorum morbo tentatus, nequiverit eum effugere, sed visu privatus fuerit. E Colophone autem jam cæcus Smyrnam remeans, ad poesin
se convertit. Tempore deinde interje- 9
cto, quum Smyrnæ victu necessariisque destitueretur, constituit Cymen proficisci: commodumque transjens Hermi pratum, ad eum locum pervenit qui appellatur Novus murus, Cymæorum coloniam. qui locus post Cymen conditus fuit annis octo. Hîc memoratur Melesigenes apud coriarii officinam consistens, hæc prima carmina pronunciavisse,

Hospitium præbete viro profugoque vagoque
Qui sublimem urbem Cymen, Eriopida prolem,
Radicem incolitis Sardenes alticomantis,
Divini potatis aquam qui fluminis Hermi,
Vorticibus torti, pater est cui Juppiter ipse.

Sardena autem mons est imminens Hermo fluvio Novoque muro. At coriario illi nomen erat Tychio, cui continuo auditis versibus visum est hominem recipiendum. miseratus enim est miserum & oculis mulctatum: jussitque præsentibus secum frui. Ille fuit ingressus, & considens in sutrina, præsentibus etjam aliis, tum poesin suam ostendit, & Amphiarai in Thebas expeditionem, & hymnos quos in deos scripserat. Et quum de illis, quæ edebantur ab præsentibus in medium, judicaret, ac sensus suos proferret, in admiratione habitus est
ab auscultantibus. Atque hactenus apud 10
Novum murum agens è poesi victus subsidia habebat: ostenduntque ad mea usque tempora Neoteichenses locum, ubi sedens carmina sua exhibuerit, eumque in magna habent veneratione, ubi etiam populus arbor crevit, quam ab Melesigenæ adventu in eo dixerunt natam esse.
Porro egestate postea adactus, quum 11
vix alimenta haberet, statuit Cymen ad feliciorem successum reverti. Iturusque hæc pronunciat carmina,

Vos me hominum rapide plantæ portetis in urbem,
Quorum animus promptus, pollent qui mente sagaci.

E

a Pal. αἰτέοντα τυφλὸν καὶ ἐκέλευσεν ἐσιέναι τε αὐτὸν εἰς τὸ ἐργαστήριον καὶ μεθέξ.

E Novo igitur muro proficiſcens venit Cymam, per Lariſſam itinere facto, utpote facillimo: &, ut Cymæi narrant, flagitantibus ejus ſoceris, epigramma hoc ſcripſit Midæ Phrygiæ regi Gordii filio, id quod etiam nunc in cippo monumenti Gordii inſcriptum extat,

Ænea ſum virgo, Midæ quæ incumbo ſepulcro:
Dum fluit unda levis, ſublimis naſcitur arbor,
Dum ſol exoriens & ſplendida luna relucet,
Dum fluvii labuntur, inundant litora fluctus,
Hic conſtanter ago, lacrymaſque in marmore tincto
Fixa, Midam moneo tumulatum hic, chare viator.

12 Cymæ igitur in ſenum conventiculis carmina quæ fecerat oſtentabat, colloquiique ſuavitate auſcultantes oblectans, etiam in ſui admirationem pertrahebat. Intelligens igitur Cymæos poëſin ſuam grate recipere, & in conſuetudinem audientes ducens poſtremo hujuſmodi condicionem proponit, dicens ſi publice eum alere vellent, ſe civitatem illorum celeberrimam redditurum. Qui præſentes hæc audiebant, probabant; addentes ſe quoque adiuturos, ſi petitionem ſuam ad ſenatum referret, quod hortabantur eum facere. Meleſigenes his verbis erectus, collecto ſenatu in curiam proceſſit: rogatoque eo cujus id muneris erat, ut in ſenatum duceretur, ille nihil recuſans, ubi opportunum erat, hominem deduxit. Hic conſiſtens Meleſigenes, eadem verba de alimentis habuit in ſenatu quæ paulo ante in conventiculis propoſuerat. Ubi dixiſſet, egreſ-
13 ſus ſedebat. Dum autem ſenatores agitarent quidnam par eſſet homini reſpondere, viſumque eſſet cum ei qui deduxerat, tum aliis ſenatoribus quotquot in conventiculis eum audierant, petitionem admittendam: unus tantum è ſenatoribus refertur Meleſigenis poſtulatis calculo ſuo repugnaſſe, interque alia multa, hæc quoque commemoraſſe: ſi ſemel ὁμήρους, hoc eſt, cæcos, alendos ſuſciperent, futurum eſſe, ut turbam & multam & inutilem haberent. Atque hinc primum Homeri nomen Meleſigeni inditum eſt, ab iſto caſu. nam Cymæi cæcos ὁμήρους appellant. Jamque inde,

ἀπὸ δὲ τοῦ Νέου τείχεος πορευόμενος, ἀπίκετο εἰς τὴν Κύμην, διὰ Λαρίσσης τὴν πορείαν ποιησάμενος· ἦν γὰρ οὕτως αὐτῷ εὐπορώτατον. καὶ, ὡς Κυμαῖοι λέγουσι, τῷ Φρυγίης βασιλεῖ Μίδῃ τῷ Γορδίεω, δεηθέντων πενθερῶν αὐτοῦ, ποιεῖ καὶ ἐπίγραμμα τόδε[a], τὸ ἔτι καὶ νῦν ἐπὶ τῆς στήλης τοῦ μνήματος τοῦ Γορδίεω ἐπιγέγραπται,

Χαλκῆ παρθένος εἰμὶ, Μίδου δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι·
Ἔστ' ἂν ὕδωρ τε ῥέῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ,
Ἠέλιός τ' ἀνιὼν λάμποι, λαμπρά τε σελήνη,
Καὶ ποταμοὶ ῥέωσιν, ἀνακλύζῃ δὲ θάλασσα,
Αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύτῳ ἐπὶ τύμβῳ[b]
Ἀγγελέω παριοῦσι, Μίδης ὅτι τῇδε τέθαπται.

Κατίζων δὲ ἐν ταῖς λέσχαις τῶν γερόντων ἐν τῇ Κύμῃ ὁ Μελησιγένης τὰ ἔπεα τὰ πεποιημένα αὐτῷ ἐπεδείκνυτο, καὶ ἐν τοῖς λόγοις ἔτερπε τοὺς ἀκούοντας· καὶ αὐτοῦ θωϋμασταὶ καθειστήκεισαν. γνοὺς δὲ ὅτι ἀποδέκονται αὐτοῦ τὴν ποίησιν οἱ Κυμαῖοι, καὶ εἰς συνήθειαν ἕλκων τοὺς ἀκούοντας, λόγους πρὸς αὐτοὺς τοιούσδε προσήνεγκε, λέγων ὡς εἰ θέλοιεν αὐτὸν δημοσίῃ τρέφειν, ἐπικλεεστάτην αὐτῶν τὴν πόλιν ποιήσει. τοῖς δὲ ἀκούουσι, βουλομένοις τε ἦν ταῦτα, καὶ αὐτοὶ παρῄνεον ἐλθόντα ἐπὶ τὴν βουλὴν δεηθῆναι τῶν βουλευτέων· καὶ αὐτοὶ ἔφασαν συμπρήξειν. ὁ δὲ ἐπείθετο αὐτοῖς, καὶ βουλῆς συλλεγομένης ἐλθὼν ἐπὶ τὸ βουλεῖον, ἐδεῖτο τοῦ ἐπὶ τῇ τιμῇ ταύτῃ καθεστῶτος, ἀπαγαγεῖν αὐτὸν[c] ἐπὶ τὴν βουλήν. ὁ δὲ ὑπεδέξατό τε, καὶ, ἐπεὶ καιρὸς ἦν, ἀπήγαγε. καταστὰς δὲ ὁ Μελησιγένης ἔλεξε περὶ τῆς τροφῆς τὸν λόγον ὃν καὶ ἐν ταῖς λέσχαις ἔλεγε. ὡς δὲ εἶπεν, ἐξελθὼν ἐκάθητο. Οἱ δὲ ἐβουλεύοντο ὅ, τι χρεὼν εἴη ἀποκρίνασθαι αὐτῷ. προθυμουμένου δὲ τοῦ ἀπάγοντος αὐτὸν, καὶ ἄλλων ὅσοι τῶν βουλευτέων ἐν ταῖς λέσχαις ἐπήκοοι ἐγένοντο, τῶν βουλευτέων ἕνα λέγεται ἐναντιωθῆναι τῇ χρήμῃ αὐτοῦ, ἄλλα τε πολλὰ λέγοντα, καὶ ὡς εἰ τοὺς ὁμήρους δόξει τρέφειν αὐτοῖς, ὅμιλον πολλόν τε καὶ ἀχρεῖον ἕξουσιν. ἐντεῦθεν δὲ καὶ τοὔνομα Ὅμηρος ἐπεκράτησε τῷ Μελησιγένει ἀπὸ τῆς συμφορῆς· οἱ γὰρ Κυμαῖοι τοὺς τυφλοὺς ὁμήρους λέγουσιν· ὥστε

a Pal. ποιεῖ τὸ ἐπίγραμμα τόδε. b Pal. πολυκλαύτου ἐπὶ τύμβου. c Pal. αὐτόν.

ὥστε πρότερον ὀνομαζομένου αὐτοῦ Μελησιγενέος, τοῦτο γενέσθαι τοὔνομα Ὅμηρος· καὶ οἱ ξένοι διενέγκαν, ὅτε μνήμην αὐτοῦ ἐποιεῦντο. ἐτελεύτα δ' οὖν ὁ λόγος τῷ ἄρχοντι μὴ τρέφειν τὸν Ὅμηρον, ἔδοξε δέ πως καὶ τῇ [a] ἄλλῃ βουλῇ. ἐπελθὼν δὲ ὁ ἐπιστάτης καὶ παρεζόμενος αὐτῷ διηγήσατο τοὺς ἐναντιωθέντας λόγους τῇ χρήμῃ αὐτοῦ, καὶ τὰ δόξαντα τῇ βουλῇ. Ὁ δὲ, ὡς ἤκουσεν, ἐσυμφόρηνέ τε καὶ λέγει τὰ ἔπεα τάδε,

Οἵῃ μ' αἴσῃ δῶκε πατὴρ Ζεὺς κύρμα γενέσθαι,
Νήπιον αἰδοίης ἐπὶ γούνασι μητρὸς ἀτάλλων,
Ἥν ποτ' ἐπύργωσαν βουλῇ Διὸς αἰγιόχοιο
Λαοὶ Φρίκωνος, μάργων ἐπιβήτορες ἵππων·
Ὁπλότεροι μαλεροῖο πυρὸς κρίνοντες Ἄρηα
Αἰολίδα Σμύρνην ἁλιγείτονα ποντιάνακτον·
Ἥν τε δι' ἀγλαὸν εἶσιν ὕδωρ ἱεροῖο Μέλητος,
Ἔνθεν ἀπορνύμεναι κοῦραι Διὸς, ἀγλαὰ τέκνα,
Ἠθελέτην κλῆσαι δίαν χθόνα καὶ πόλιν ἀνδρῶν.
Οἱ δ' ἀπανηνάσθην ἱερὴν ὄπα, φῆμιν ἀοιδῆς.
Ἀφραδίῃ τῶν μέν τε παθών τις φράσσεται αὖθις,
Ὅς σφιν ὀνειδείῃσιν ἐμὸν διεμήσατο πότμον.
Κῆρα δ' ἐγὼ τὴν μοι θεὸς ὤπασε γεινομένῳ περ,
Τλήσομαι ἀκράαντον φέρων τετληότι θυμῷ.
Οὐδέ τι μοι φίλα γυῖα μένειν ἱεραῖς ἐν ἀγυιαῖς
Κύμης ὁρμαίνουσι, μέγας δέ με θυμὸς ἐπείγει
Δῆμον ἐς ἀλλοδαπὸν ἰέναι ὀλίγον περ ἐόντα.

Μετὰ τοῦτο ἀπαλλάσσεται ἐκ τῆς Κύμης ἐς Φωκαίην, Κυμαίοις ἐπαρησάμενος μηδένα ποιητὴν δόκιμον ἐν τῇ χώρᾳ γενέσθαι ὅστις Κυμαίους ἐπαγλαϊεῖ. ἀπικόμενος δὲ ἐς Φωκαίην, τῷ αὐτῷ τρόπῳ ἐβιότευσεν, ἔπεα ἐνδεικνύμενος ἐν ταῖς λέσχαις κατίζων. ἐν δὲ τῇ Φωκαίῃ τοῦτον τὸν χρόνον Θεστορίδης τις ἦν γράμματα διδάσκων τοὺς παῖδας, ἀνὴρ οὐ κρήγυος· κατανοήσας δὲ τοῦ Ὁμήρου τὴν ποίησιν, λόγους τοιούσδε αὐτῷ προσήνεγκε, φὰς ἕτοιμος εἶναι θεραπεύειν καὶ τρέφειν αὐτὸν ἀναλαβὼν, εἰ ἐθέλοι ἅγε πεποιημένα εἴη αὐτῷ τῶν ἐπέων ἀναγράψασθαι, καὶ ἄλλα

a Sic MS. Ox. vulgo δέ πως τῇ.

de, qui prius Melesigenes, nomen ob-
tinuit Homerus. Et extraneos discre- 14
pare contigit, quum mentionem ejus facerent. Itaque terminata est deliberatio ab magistratu, non alere Homerum, placuitque id fere cætero senatui. Accedens autem præfectus & adsidens ipsi enarravit contrarias petitioni ejus sententias & consulta senatus: utque audiit, his versibus calamitatem suam deplorabat,

Hei mihi quam fatum dat Juppiter almus iniquum.
Infanti mihi lac venerandæ ex ubere matris
Præbuit, Æolicæ Smyrnæ, quam Martia quondam
Gens Phriconitis, certamine fortis equestri,
Condidit ad pelagus, præterlabente Melete.
Docta Iovis proles mecum hinc digressa volebat
Carminibus celebrare urbem, quam nomine dicunt
Cymam, quosque viros intra sua mœnia claudit.
Illi audire sacræ spreverunt carmina vocis.
Sed quicunque mihi cladem exitiumque paravit,
Non impune feret lævâ quod mente volutat.
At mihi quam dederint nascenti numina sortem,
Ægro animo quamvis, certum est perferre patique.
Sed jam per sacræ vestigia ponere Cymæ
Compita non suadet mihi mens, potiusque remota
Inque peregrina sedem mihi quærere terra.

Cyma deinde abiens Phocæam conten- 15
dit, imprecans interim Cymæis, nequis unquam insignis poeta in illa regione existeret qui Cymæos celebraret. Phocææ autem eodem modo victum paravit, in conventiculis passim carmina sua ostentans & considens. Erat autem eo tempore in illa Thestorides quidam, qui pueros litteras docebat, homo fidei parum probatæ. Hic considerata Homeri poësi, hujusmodi verbis eum compellavit, paratum se inquiens & ministrare ei, & victum suppeditare, si carmina quæ meditatus esset, descri-
bere

bere pateretur, & alia ſubinde faciens,
16 ad ſe deferret. Homerus, jam miniſterii alicujus atque adeo neceſſariorum indigens, recipiendam hanc condicionem putavit: commoratuſque apud Theſtoridem, minorem illam facit Iliadem, cujus initium eſt,

Trojam & Dardaniam canto, quæ mater equorum,
Quæ Danais Mavorte ſatis mala plurima vexit.

Phocaidem quoque quam vocant, Phocæenſes apud ſe conditam ab Homero ajunt. Iam vero Theſtorides, ubi Phocaidem atque alia omnia ab Homero communicata deſcripſiſſet, conſtituit è Phocæa diſcedere, Homerique poëſin pro ſua venditare. Unde factum, ut quum Homeri non perinde curam haberet, ille ad Theſtoridem hujuſmodi ſit uſus diſticho,

Theſtoride, ex multis, mortalibus abdita quæ ſunt,
Mens habet in primis cæcos, humana receſſus.

Theſtorides igitur ex Phocæa Chium conceſſit: ubi erecto ludo, carmina illa pro ſuis evulgans, egregiam ſimul laudem ſibi paravit & fructum. Porro Homerus iterum priſtino more vivere pergebat apud Phocæenſes, è poëſi victum
17 habens. Tempore deinde non multo, viri aliquot è Chio eorum periti Phocæam veniunt; & audientes Homeri carmina quæ antea ſæpius in Chio à Theſtoride audierant, indicabant in Chio hæc ipſa à quodam ludimagiſtro pro ſuis cum magno fructu oſtentari. Homerus intelligens continuo Theſtoridem eſſe, toto ſtudio properabat in Chium tranſmittere. Et quum portum adiiſſet, neque offendiſſet navem quæ illuc trajiceret, eſſent autem qui ob ligna in Erythræam ſolvere pararent, belle convenire videbatur, ſi per Erythræam iter faceret. Accedens igitur nautas, oravit ut comitem ſe navigationis reciperent, multis blandiſque uſus verbis, quibus quod deſideraret perſuaderet. Nautæ admittentes hominis preces, juſſerunt navem eum conſcendere. Quo impetrato Homerus confidens in navi, his verſibus nautis bene precatur,

Audi qui pelagus valido Neptune tridenti
Imperioque regis, ſpatioſaque culta Heliconis:

Da

ἄλλα ποιῶν, πρὸς ἑωϋτὸν ἀναφέρειν ἐκέλευε. Τῷ δὲ Ὁμήρῳ ἀκούσαντι, ἔδοξε ποιητέα εἶναι ταῦτα· ἐνδεὴς γὰρ ἦν [a] τῶν ἀναγκαίων καὶ θεραπείης. διατρίβων δὲ παρὰ τῷ Θεστορίδῃ, ποιεῖ Ἰλιάδα τὴν ἐλάσσω, ἧς ἡ ἀρχὴ,

Ἴλιον ἀείδω καὶ Δαρδανίην εὔπωλον,
Ἧς πέρι πολλὰ πάθον [b] Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος·

καὶ τὴν καλουμένην Φωκαΐδα, ἥν φασιν οἱ Φωκαεῖς Ὅμηρον παρ᾽ αὐτοῖσι ποιῆσαι. ἐπεὶ δὲ τήν τε Φωκαΐδα καὶ τἄλλα πάντα παρὰ τοῦ Ὁμήρου ὁ Θεστορίδης ἐγράψατο, διενοήθη ἐκ τῆς Φωκαίης ἀπαλλάσσεσθαι, τὴν ποίησιν θέλων τοῦ Ὁμήρου ἐξιδιώσασθαι· καὶ οὐκ ἔτι ὁμοίως ἐν ἐπιμελείᾳ εἶχε τὸν Ὅμηρον. ὁ δὲ λέγει αὐτῷ τὰ ἔπεα τάδε,

Θεστορίδης, θνητοῖσιν ἀνωΐστων πολέων περ,
Οὐδὲν ἀφραστότερον πέλεται νόου ἀνθρώποισιν.

ὁ μὲν δὴ Θεστορίδης ἐκ τῆς Φωκαίης ἀπηλλάγη ἐς τὴν Χίον, καὶ τὴν διδασκαλίην [c] κατεσκευάσατο· καὶ τὰ ἔπεα ἐπιδεικνύμενος ὡς ἑωϋτοῦ ἐόντα, ἔπαινόν τε πολλὸν εἶχε καὶ ὠφελεῖτο· ὁ δὲ Ὅμηρος πάλιν τὸν αὐτὸν τρόπον διῃτᾶτο ἐν τῇ Φωκαίῃ, ἀπὸ τῆς ποιήσιος τὴν βιοτὴν ἔχων. Χρόνῳ δὲ οὐ πολλῷ μετέπειτα ἄνδρες Χῖοι ἔμποροι [d] ἀπίκοντο ἐς τὴν Φωκαίην· ἀκούσαντες δὲ τῶν ἐπέων τοῦ Ὁμήρου ἃ πρότερον ἀκηκόεσαν πολλάκις ἐν τῇ Χίῳ τοῦ Θεστορίδεω, ἐξήγγελλον ὅτι ἐν τῇ Χίῳ τις ἐπιδεικνύμενος τὰ ἔπεα ταῦτα γραμμάτων διδάσκαλος, κάρτα πολλὸν ἔπαινον ἔχει [e]. ὁ δὲ Ὅμηρος κατενόησεν ὅτι Θεστορίδης ἂν εἴη, καὶ παντὶ θυμῷ ἐσπούδαζεν εἰς τὴν Χίον ἀπικέσθαι. καταβὰς δὲ ἐπὶ τὸν λιμένα, ἐς μὲν τὴν Χίον οὐ καταλαμβάνει οὐδὲν πλοῖον πλέον, ἐς δὲ τὴν Ἐρυθραίαν τινὲς ἐπὶ ξύλα παρεσκευάζοντο πλεῖν. καλῶς δὲ εἶχε τῷ Ὁμήρῳ δι᾽ Ἐρυθραίης τὸν πλοῦν ποιήσασθαι. καὶ προσελθὼν ἐδέετο παρὰ τῶν ναυτέων δέξασθαι αὐτὸν σύμπλουν, πολλά τε καὶ προσαγωγὰ [f] λέγων οἷς σφέας ἔμελλε πείσειν. τοῖς δὲ ἔδοξε δέξασθαι αὐτόν· καὶ ἐκέλευον ἐσβαίνειν εἰς τὸ πλοῖον. ὁ δὲ Ὅμηρος πολλὰ ἐπαινέσας αὐτοὺς, ἐσέβη· καὶ ἐπεὶ ἕζετο, λέγει τὰ ἔπεα τάδε,

Κλῦθι Ποσείδαον μεγαλοσθενὲς ἐννοσίγαιε,
Εὐρυχόρου μεδέων ἠδὲ ξανθοῦ Ἑλικῶνος.

Bbbb Δὸς

a Pal. γὰρ εἶναι. b Pal. πολλ᾽ ἔπαθον. c Pal. καὶ διδασκαλίην. d Pal. ἔμποροι. e Sic cum Pal. etiam MS. Ox. vulgo πολλὸν ἔχει ſubſtantivo omiſſo. f Sic MS. Ox. vulgo πολλά τε προσαγωγά.

Δὸς δ' οὖρον καλὸν καὶ ἀπήμονα νόστον ἰδέσθαι
Ναύταις, οἳ νηὸς πομποὶ ἠδ' ἀρχοὶ ἔασι.
Δὸς δ' ἐς ὑπωρείαν ὑψικρήμνοιο Μίμαντος
Αἰδοίων μ' ἐλθόντα βροτῶν ὁσίων γε κυρῆσαι.
Φῶτά τε τισαίμην, ὃς ἐμὸν νόον ἠπεροπεύσας,
Ὠδύσατο Ζῆνα ξένιον ξενίην τε τράπεζαν.

Ἐπεὶ δὲ ἀπίκοντο εὐπλοήσαντες ἐς τὴν Ἐρυθραίην, τότε Ὅμηρος τὴν αὐλὴν [a] ἐπὶ τῷ πλοίῳ ἐποιήσατο· τῇ δὲ ὑστεραίῃ ἔχρηζε τῶν ναυτέων τινὰ ἡγήσασθαι αὐτῷ ἐς τὴν πόλιν. οἱ δὲ συνέπεμψαν ἕνα αὐτῶν. πορευόμενος δὲ Ὅμηρος ἐπεὶ ἔτυχε τῆς Ἐρυθραίης, τραχείης καὶ ὀρεινῆς ἐούσης, φθέγγεται τάδε τὰ ἔπεα [b],

Πότνια γῆ, πάνδωρε, δότειρα μελίφρονος ὄλβου,
Ὡς ἄρα δὴ τοῖς μὲν φωτῶν εὔοχθος ἐτύχθης,
Τοῖσι δὲ δύσβωλος καὶ τρηχεῖ' οἷς ἐχολώθης.

ἀπικόμενος δὲ ἐς τὴν πόλιν τῶν Ἐρυθραίων ἐπηρώτησε περὶ τοῦ ἐς τὴν Χίον πλοῦ· καί τινος προσελθόντος αὐτῷ τῶν ἑωρακότων ἐν τῇ Φωκαίῃ, καὶ ἀσπασαμένου, ἔχρηζεν αὐτοῦ συνεξευρεῖν αὐτῷ πλοῖον, ὅπως ἂν εἰς τὴν Χίον διαβαίη. Ἐκ μὲν δὴ τοῦ λιμένος οὐδὲν ἦν ἀπόστολον, ἄγει δὲ αὐτὸν ἔνθα τῶν ἁλιέων τὰ πλοῖα ὁρμίζεται. καί πως ἐντυγχάνει μέλλουσί τισι διαπλεῖν ἐς τὴν Χίον, ὧν ἐδέετο προσελθὼν ὁ ἄγων αὐτὸν ἀναλαβεῖν τὸν Ὅμηρον. οἱ δὲ, οὐδένα λόγον ποιησάμενοι, ἀνήγοντο· ὁ δὲ Ὅμηρος φθέγγεται τάδε τὰ ἔπεα,

Ναῦται ποντοπόροι στυγερῇ ἐναλίγκιοι ἄτῃ,
Πτωχάσιν αἰθυίῃσι βίον δύσζηλον ἔχοντες,
Αἰδεῖσθε ξενίοιο Διὸς σέβας ὑψιμέδοντος.
Δεινὴ γὰρ μέτοπις ξενίου Διὸς, ὅς κ' ἀλίτηται.

ἀναχθεῖσι δὲ αὐτοῖς συνέβη, ἐναντίου ἀνέμου γενομένου, παλινδρομῆσαι, καὶ ἐς τὸ χωρίον ἀναδραμεῖν ὅθεν ἀνηγάγοντο, καὶ τὸν Ὅμηρον

Da precor his nautis reditum, ventosque secundos,
Qui mihi sunt comites placidi, navisque magistri:
At mihi da misero sacram contingere terram,
Aërius qua parte Mimas ad sidera surgit,
Inde hominis justi me fac succedere tectis,
Ulciscique virum qui me improbitate fefellit,
Læsit & hospitii sacra jura Jovemque benignum.

Ubi autem secundo vento Erythræam 18
appulissent, Homerus in navi diversatus est. postero autem die rogavit, ut nautarum aliquis ad urbem eum duceret. Illi unum è suis simul miserunt. Quumque jam pergendo ad Erythræam appropinquasset, quæ est aspera atque montosa, in hæc prorupit carmina,

O sacra multorum largitrix terra bonorum,
Quàm tu plana aliis & parte æqualis ab omni;
Aspera contra aliis, in quos converteris iram.

Ingressus deinde Erythræorum urbem, percontatur de navigatione versus Chium. Et quum forte quidam occurrisset salutaturus, qui eum in Phocæa viderat, ab hoc contendit ut secum dispiceret sicubi navis esset qua in Chium transmitteret. Et quum in portu nullum es- 19
set trajecticium navigium, ille Homerum ad eum locum ducit, ubi piscatoriæ naviculæ stationem habebant. Et forte fortuna incidit in quosdam in Chium trajecturos. Hos adiens ille qui ducebat eum, precatus est ut Homerum acciperent. Verum illi nulla ratione ejus habita solverunt. Homerus autem hæc cecinit carmina,

Infidi nautæ, gens diris tristior ipsis,
Sæva quibus veluti mergis dant æquora victum,
Acriter à vobis Jovis hospitis ara colatur.
Tristis enim vultus Jovis est, pœnaque parata,
His quibus hospitii non est pia tessera curæ.

At vero in altum jam provectis contigit, ut adverso vento rapti, eodem unde solverant recurrerent, ubi etiamdum Homerum

a Pal. αὖλιν. b Sic uterque MSS.

merum in litoris crepidine considentem offenderunt. qui cognito navis recursu, hunc in modum eos alloquitur, *Vos, ô peregrini, ventus adversus excepit; sed me nunc quoque admittite, & secunda vobis navigatio erit.* Piscatores autem, pœnitentia ducti quod prius hominem non receperant, testatique se non relicturos eum si velit simul navigare, jubent
20 navem conscendere. Recepto Homero vela faciunt, & iter peragunt. Quibus ad sua opera digressis, Homerus in litore ea nocte mansit. Ubi diluxit, itineri se accingens oberransque, ad eum locum pervenit qui appellatur Pinus: illicque quiescenti per noctem pini fructus est illapsus; quem aliqui στρόβιλον, alii κῶνον appellant. Homerus autem hos cecinit versus,

Funduntur fructus alia magis arbore dulces,
Quam fovet umbrosis felix in collibus Ida:
Hinc ferrum veniet Martis validæque secures,
His ubi consistet campis Cebrenia pubes.

Eo enim tempore Cymæi Cebrenia ad Idam montem ædificare parabant, unde
21 ferrum effoditur. Ceterum illinc abiens Homerus, vocem caprarum ibidem pascentium sequutus, in canes incidit: qui quum adlatrarent, vociferabatur. Quod audiens Glaucus (id enim erat caprario nomen) accurrit festinanter, revocatosque canes, ab Homero excussit. Atque ubi diu admiratus fuisset, quod nimirum cæcus existens solus eo locorum pervenisset & quid vellet, tandem accedens rogabat quisnam esset quibusque modis ad inhabitata illa & non calcata loca divertisset, & cujus rei indigens. Homerus, omnem suam calamitatem commemorans, ad commiserationem Glaucum pertraxit. siquidem homo erat (ut apparet) cordatus. Excipiens igitur Homerum, ad suum deduxit tugurium, incensoque igne cœnam instruxit: qua ap-
22 posita jussit cœnare hospitem. At vero quum canes à cibo abstinentes non cessarent suo more cœnitantem adlatrare, Homerus Glaucum his versibus alloquitur

Glauce precor, paucis me audi, pareque monenti:
Præ foribus stabuli canibus sua fercula primum

μηρὸν ἀναλαβεῖν καθήμενον ἐπὶ τῆς κυματωγῆς. μαθὼν δὲ αὐτοὺς παλινδρομηκότας, ἔλεξε τάδε, „Ὑμᾶς ὦ ξένοι ἔλαβεν ὁ ἄνεμος ἀντίος „γενόμενος· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν με δέξασθε, καὶ ὁ πλοῦς ὑμῖν ἔσται. οἱ δ' ἁλιεῖς, ἐν μεταμελίῃ [a] γενόμενοι ὅτι οὐ πρότερον ἐδέξαντο, εἰπόντες ὅτι οὐ καταλιμπάνουσιν ἢν ἐθέλοι συμπλεῖν, ἐκέλευον ἐσβαίνειν· καὶ οὕτως ἀναλαβόντες αὐτὸν ἀνήχθησαν, καὶ ἴσχουσιν ἐπ' ἀκτῆς. Οἱ μὲν δὴ ἁλιεῖς πρὸς ἔργον ἐτράπησαν· ὁ δὲ Ὅμηρος τὴν νύκτα ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ κατέμεινε, τὴν δὲ ἡμέραν πορευόμενος, καὶ πλανώμενος, ἀπίκετο εἰς τὸ χωρίον ὃ Πίτυς καλεῖται. κἀνταῦθα αὐτῷ ἀναπαυομένῳ τὴν νύκτα, ἐπιπίπτει καρπὸς τῆς πίτυος, ὃν δὴ μετεξέτεροι στρόβιλον, οἱ δὲ κῶνον καλέουσιν. ὁ δὲ Ὅμηρος φθέγγεται τὰ ἔπη [b] τάδε,

Ἄλλη τις σοῦ πεύκη ἀμείνονα καρπὸν ἵησιν
Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου ἠνεμοέσσης,
Ἔνθα σίδηρος Ἄρηος ἐπιχθονίοισι βροτοῖσιν
Ἔσσεται, εὖτ' ἄν μιν Κεβρήνιοι ἄνδρες ἔχωσι.

τὰ δὲ Κεβρήνια τοῦτον τὸν χρόνον κτίζειν οἱ Κυμαῖοι παρεσκευάζοντο πρὸς τῇ Ἴδῃ, καὶ γίνεται αὐτόθι σίδηρος. Ἐντεῦθεν ἀναστὰς Ὅμηρος ἐπορεύετο κατὰ φωνήν τινα αἰγῶν νεμομένων. ὡς δὲ ὑλάκτεον αὐτὸν οἱ κύνες, ἀνέκραγεν. ὁ δὲ Γλαῦκος ὡς ἤκουσε τῆς φωνῆς, (ἦν γὰρ τοῦτο ὄνομα τῷ νέμοντι τὰς αἶγας) ἐπέδραμεν ὀτραλέως, τάς τε κύνας ἀνεκαλεῖτο, καὶ ἀπεσόβησεν ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου. ἐπὶ πολλὸν δὲ χρόνον ἐν θωύματι ἦν, ὅκως τυφλὸς ὤν, μόνος ἀπίκοιτο ἐς τοιούτους χώρους, καὶ ὅ, τι θέλων· προσελθών τέ μιν ἱστόρεεν ὅστις τε ἦν, καὶ τίνι τρόπῳ ἀπίκοιτο ἐς τόπους ἀοικήτους καὶ ἀστιβέα χωρία, καὶ τίνος κεχρημένος εἴη. ὁ δὲ Ὅμηρος, αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἑωυτοῦ πάθην καταλεγόμενος, εἰς οἶκτον προηγάγετο. ἦν γὰρ, ὡς ἔοικεν, οὐδ' ἀγνώμων ὁ Γλαῦκος. ἀναλαβὼν δὲ αὐτὸν ἀνήγαγεν ἐπὶ τὸν σταθμόν· πῦρ τε ἀνακαύσας [c], δεῖπνον παρασκευάζει, καὶ παραθεὶς, δειπνεῖν ἐκέλευεν ὁ Γλαῦκος. Τῶν δὲ κυνῶν μὴ ἐσθιόντων καὶ ὑλακτεόντων δειπνοῦντα, καθάπερ εἰώθεσαν, λέγει πρὸς τὸν Γλαῦκον Ὅμηρος τὰ ἔπεα τάδε,

Γλαῦκε πέπων, ἐπιών τὸ ἔπος τὸ ἐνὶ φρεσὶ θήσω·
Πρῶτον μὲν κυσὶ δεῖπνον ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσι

a Pal. μεταμελείῃ. b Pal. ἔπεα. c Sic MS. Ox. vulgo πῦρ δὲ ἀνακαύσας.

Δοῦναι. ὡς γὰρ ἄμεινον· ὃ γὰρ καὶ πρῶτον ἀκούει
Ἀνδρὸς ἐπερχομένου, καὶ ἐς ἕρκεα θηρὸς ἰόντος.

ταῦτα ἀκούσας ὁ Γλαῦκος, ἥσθη τῇ παραινέσει, καὶ ἐν θωύματι εἶχεν αὐτόν. δειπνήσαντες δὲ, διὰ λόγων εἱστιῶντο. ἀπηγεομένου δὲ Ὁμήρου τήν τε πλάνην τὴν ἑωϋτοῦ καὶ τὰς πόλεις ἃς ἐσαπίκοιτο, ἐκπεπληγμένος ἦν ὁ Γλαῦκος ἀκούων[a]. καὶ τότε μὲν, ἐπεὶ ὥρη κοίτου ἦν, ἀνεπαύετο[b]. Τῇ δ᾽ ὑστεραίῃ διενοήθη ὁ Γλαῦκος πρὸς τὸν δεσπότην πορευθῆναι, σημανέων τὰ περὶ Ὁμήρου. ἐπιτρέψας δὲ τῷ συνδούλῳ νέμειν τὰς αἶγας, τὸν Ὅμηρον καταλείπει ἔνδον, εἰπὼν πρὸς αὐτὸν, ὅτι διὰ ταχέων πορεύσομαι. καταβὰς δὲ ἐς Βολισσὸν, (ἔστι δὲ πλησίον τοῦ χωρίου τούτου) καὶ συγγενόμενος τῷ δεσπότῃ, ἀπηγέετο ὑπὲρ Ὁμήρου πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, περί τε αὐτοῦ τῆς ἀφίξιος, ἐν θωύματι ποιούμενος· ἠρώτεέ τε[c] ὅ, τι χρὴ ποιέειν περὶ αὐτοῦ. ὁ δὲ ὀλίγα μὲν προσίετο τῶν λόγων, κατεγίνωσκε δὲ τοῦ Γλαύκου ὡς ἄφρονος ἐόντος, καὶ τοὺς ἀναπήρους δεχομένου καὶ τρέφοντος. ἐκέλευσε δὲ ὅμως τὸν ξεῖνον ἄγειν πρὸς ἑαυτόν. Ἐλθὼν δὲ πρὸς τὸν Ὅμηρον διηγήσατο ταῦτα ὁ Γλαῦκος, καὶ ἐκέλευσε[d] πορεύεσθαι τοῦτον· οὕτω γὰρ εὖ πρήξειν· ὁ δὲ Ὅμηρος ἤθελε πορεύεσθαι. ἀναλαβὼν οὖν αὐτὸν ὁ Γλαῦκος ἤγαγε πρὸς τὸν δεσπότην. διὰ λόγων δὲ ἰὼν τῷ Ὁμήρῳ ὁ Χῖος, εὑρίσκει ἐόντα δεξιὸν καὶ πολλῶν ἔμπειρον· ἔπειθέ τε αὐτὸν μένειν, καὶ τῶν παιδίων ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι· ἦσαν γὰρ τῷ Χίῳ παῖδες ἐν ἡλικίῃ. τούτους οὖν αὐτῷ παρατίθησι παιδεύειν. ὁ δὲ ἔπρηξε ταῦτα· καὶ τοὺς κέρκωπας, καὶ βατραχομυομαχίαν, καὶ ἐπικιχλίδας, καὶ τἄλλα πάντα ὅσα παίγνιά ἐστιν Ὁμήρου, ἐνταῦθα ἐποίησε παρὰ τῷ Χίῳ ἐν Βολισσῷ. ὥστε καὶ ἐν τῇ πόλει περιβόητος ἤδη ἐγένετο ἐν τῇ ποιήσει. καὶ ὁ μὲν Θεστορίδης, ὡς τάχιστα ἐπύθετο αὐτὸν παρεόντα, ᾤχετο ἐκπλέων ἐκ τῆς Χίου. Χρόνου δὲ προϊόντος, δεηθεὶς τοῦ Χίου πορεῦσαι αὐτὸν εἰς τὴν Χίον, ἀπίκετο εἰς τὴν πόλιν· καὶ διδασκαλεῖον κατασκευασάμενος, ἐδίδασκε παῖδας τὰ ἔπεα. καὶ κάρτα δεξιὸς ἐδόκεεν εἶναι τοῖς Χίοις, καὶ πολλοὶ θωϋμασταὶ αὐτοῦ καθειστήκεσαν. συλλεξάμενος δὲ βίον ἱκανὸν, γυναῖκα ἔγημεν ἐξ ἧς αὐτῷ θυγατέρες δύο ἐγένοντο· καὶ ἡ μὲν αὐτῶν ἄγαμος ἐτελεύτησε,

Fac tradas: nam sic melius. custodibus illis,
Nec fera nec fures venient ad septa dolosi.

Hæc audiens Glaucus, lætatus est admonitione illa, habuitque hominem in admiratione. Cœnati autem, ultro citroque habitis sermonibus oblectabantur. Nam quum Homerus errorem suum, civitatesque quas adiisset, commemoraret, Glaucus hæc audiens stupebat: Et tunc quidem, quia cubandi tempus
erat, quieti se dabat. Postero die Glau- 23
cus cogitavit ad herum suum proficisci, ad hæc de Homero indicanda. Proinde commissis conservo capris pascendis, Homerum intra tecta reliquit, promittens se quam festinantissime iturum. Descendens autem ad Bolissum (erat vicinum huic loco) herumque suum adiens, narravit de Homero, quemadmodum res se habebat; deque ejus adventu, quem pro miraculo duceret: demum rogat quid facere in eo conveniat. Herus parum delectatus hoc nuncio, cœpit cum Glauco ut stupido expostulare, qui quoslibet mutilos reciperet aleretque; tamen præcepit ut hospitem ad se perduceret.
Glaucus vero ad Homerum reversus nar- 24
ravit, jussitque sequi se in urbem. fore enim hæc ei ad felicem fortunæ successum. Quibus non gravatim assentiens Homerus, caprarium sequitur. Hic Chius colloquutus cum Homero reperit hominem esse politum & multorum peritum, cœpit suadere ei ut apud se commoraretur, liberorumque quos habebat adolescentes, formandorum curam susciperet. Ille accepta condicione, pueros sibi creditos erudivit. Interim Cercopas, Batrachomyomachiam, Epicichlidas, & alia omnia quæcunque juvenilia ludicra Homeri extant, apud Chium illum condidit in Bolisso; ita ut ex poësi cœperit per urbem inclarescere. Jam vero Thestorides, utprimum intellexit Homerum adesse, navigans è Chio fugam capessebat. Deinde progressu temporis impetrata ab hero Chium visendi copia, urbem adiit, ludumque illic instituens, pueros carmina docebat. Id quum magna dexteritate Chiis facere videretur, etiam multos sibi admiratores conciliavit. Hinc igitur victum parans copiosum, uxorem duxit, è qua duas suscepit filias, quarum una decessit innupta,

a Pal. ἐσακούων. b Pal. ἀνέπαυε. c Pal. ποιεύμενος· ἠρώτα τε. d Pal. ἐκέλευε.

26 nupta, alteram viro Chio elocavit. Enimvero hic poësin excolens, gratiam reddidit, quam habuit; & primum quidem Mentori Ithacensi, in Odyssea, ut qui laborantem ex oculis impense curavisset in Ithaca, ejus nomine poësi suæ inserto, quem Ulyssis dicit esse socium: cujus fidei Ulysses, Trojam navigans, domum familiamque crediderit, tanquam Ithacensium præstantissimo atque æquissimo. Sæpe etiam aliis poëmatis locis eundem laudibus vehit, siquidem Minervam quoties in sermonem cum aliquo venit, Mentori tradit assimulatam. Ad hæc Phemio præceptori suo gratiam eruditionis simul & nutricationis in Odyssea retulit, præcipue in his versibus,

Phemius at cunctis præstantior arte canendi
Insignem citharam, dederat quam præco, tenebat.

Et rursum,

Fundere & hanc pulsans modulamina dulcia cœpit.

Meminit & naucleri, in cujus comitatu circumnavigans, urbes locaque plurima perlustravit. Huic nomen erat Mentæ: cujus meminit his versibus,

Anchialo Mentes forti genitore creatus,
Imperito Taphiis, quibus est ars nautica cordi.

Habuit etiam Tychio coriario gratiam, qui venientem ad sutrinam apud Novum murum hospitio excepisset. Hunc enim Iliadi inseruit his versibus,

Comminus accessit clypeo septemplice tutus
Aiax: huic clypeum turris fabricarat ad instar
Urbe in Hyle Tychius: non sutor doctior alter.

27 A poësi vero hac inclarescit Homerus circa Ioniam; jam & in ipsam usque Græciam de eodem sermo perferebatur. Et quum habitaret in Chio multis visitatum venientibus, eruditionis existimatione augescens, inciderunt qui suaderent ut in Græciam se transferret. Quod consilium admittens, impense cupiebat

28 illuc demigrare. Commodumque intelligens Argos multis egregiisque elogiis celebratum, Athenas non item, poësi suæ inserit, in majori quidem Iliade hos versus, quibus Erechtheum magnifice laudibus vehit, in navium catalogo,

Or-

λεύτησε, τὴν δὲ συνῴκισεν ἀνδρὶ Χίῳ. Ἐπιχειρήσας δὲ τῇ ποιήσει, ἀπέδωκε χάριν ἣν εἶχε, πρῶτον μὲν Μέντορι τῷ Ἰθακησίῳ ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ, ὅτι μιν κάμνοντα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐν Ἰθάκῃ ἐνοσήλευσεν [a] ἐκτενῶς, τοὔνομα αὐτοῦ ἐναρμόσας ἐς τὴν ποίησιν, Ὀδυσσέως τε ἑταῖρον φὰς εἶναι· ποιήσας, Ὀδυσσέα, ὡς ἐς Τροίην ἔπλεε, Μέντορι ἐπιτρέψαι τὸν οἶκον, ἐόντι Ἰθακησίων ἀρίστῳ καὶ δικαιοτάτῳ. πολλαχῇ δὲ καὶ ἄλλῃ τῆς ποιήσεως τιμῶν αὐτὸν, τὴν Ἀθηνᾶν, ὁπότε ἐς λόγον τινὶ καθίσταται, τῷ Μέντορι εἰκέλην ποιεῖ. ἀπέδωκε δὲ καὶ Φημίῳ τῷ ἑαυτοῦ διδασκάλῳ τροφεῖα καὶ διδασκαλεῖα ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ [b], μάλιστα ἐν τοῖσδε τοῖς ἔπεσι,

Κῆρυξ δ' ἐν χερσὶν κίθαριν περικαλλέ' ἔθηκε
Φημίῳ, ὅστις πολλὸν ἐκαίνυτο πάντας ἀείδων.

καὶ πάλιν,

Αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν.

μέμνηται δὲ καὶ τοῦ ναυκλήρου, μεθ' οὗ ἐκπεριεπλεύσεν, καὶ εἶδε πόλιάς τε πολλὰς καὶ χώρας, (ᾧ ὄνομα ἦν Μέντης) ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖσδε,

Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχομαι εἶναι
Υἱὸς, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.

ἀπέδωκε δὲ χάριν καὶ Τυχίῳ τῷ σκυτεῖ, ὃς ἐδέξατο αὐτὸν ἐν τῷ Νέῳ τείχει, προσελθόντα πρὸς τὸ σκυτεῖον, ἐν τοῖς ἔπεσι καταζεύξας ἐν τῇ Ἰλιάδι τοῖσδε,

Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος ἠΰτε πύργον,
Χάλκεον, ἑπταβόειον· ὅ οἱ Τυχίος κάμε τεύχων,
Σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος, Ὕλῃ ἔνι οἰκία ναίων.

Ἀπὸ δὲ τῆς ποιήσεως ταύτης εὐδοκιμεῖ Ὅμηρος περί τε τὴν Ἰωνίαν, καὶ ἐς τὴν Ἑλλάδα ἤδη περὶ αὐτοῦ λόγος ἀναφέρεται· καὶ οἰκέων δὲ ἐν τῇ Χίῳ, καὶ εὐδοκιμέων περὶ τὴν ποίησιν, ἀπικεομένων πολλῶν, συνεβούλευον οἱ ἐντυγχάνοντες αὐτῷ ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀπικέσθαι· ὁ δὲ προσεδέξατο τὸν λόγον, καὶ κάρτα ἐπεθύμει ἀποδημῆσαι. Κατανοήσας δὲ ὅτι ἐς μὲν Ἄργος πολλαὶ καὶ μεγάλαι εἶεν εὐλογίαι πεποιημέναι, ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας οὔ, ἐμποιεῖ ἐς τὴν ποίησιν, ἐς μὲν Ἰλιάδα τὴν μεγάλην, Ἐρεχθέα μεγαλύνων ἐν νεῶν καταλόγῳ, τὰ ἔπεα τάδε,

Bbbb 3 Δῆ-

a Pal. ἐνοστήλωσεν. a Pal. Ὀδυσσείῃ.

Δῆμον Ἐρεχθῆος μεγαλήτορος, ὅν ποτ' Ἀθήνη
Θρέψε Διὸς θυγάτηρ, τέκε δὲ ζείδωρος ἄρουρα.

καὶ τὸν στρατηγὸν αὐτῶν Μενεσθέα, ὡς πάντων εἴη ἄριστος τάξαι πεζὸν στρατὸν καὶ ἱππότας, ἐν τοῖσδε τοῖς ἔπεσιν εἶπε,

Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευ' υἱὸς Πετεῶο Μενεσθεύς·
Τῷ δ' οὔπω τις ὁμοῖος ἐπιχθόνιος γένετ' ἀνὴρ
Κοσμῆσαι ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας.

Αἴαντα δὲ τὸν Τελαμῶνος καὶ Σαλαμινίους ἐν νεῶν καταλόγῳ ἔταξε πρὸς Ἀθηναίους, λέγων τάδε,

Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας,
Στῆσε δ' ἄγων ἵν' Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες.

ἐς δὲ τὴν Ὀδυσσείην τάδε ἐποίησεν, ὡς Ἀθηνᾶ ἐς λόγους ἐλθοῦσα τῷ Ὀδυσσεῖ ἐς τὴν Ἀθηναίων πόλιν ἀπίκετο, τιμῶσα ταύτην τῶν ἄλλων πολλῷ μάλιστα,

Ἵκετο δ' ἐς Μαραθῶνα καὶ εὐρυχόρους ἐς Ἀθήνας·
Δῦνε δ' Ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον.

Ἐμποιήσας δὲ ἐς τὴν ποίησιν ταῦτα, καὶ παρασκευασάμενος, ἐς Ἑλλάδα βουλόμενος ποιεῖσθαι [a] τὸν πλοῦν, προσίσχει τῇ Σάμῳ. ἔτυχον δὲ οἱ ἐκεῖσε τὸν τότε καιρὸν ἄγοντες ἑορτὴν Ἀπατούρια· καί τις τῶν Σαμίων ἰδὼν τὸν Ὅμηρον ἀπιγμένον, πρότερον αὐτὸν ἐπιστάμενος ἐν Χίῳ, ἐλθὼν ἐς τοὺς φράτορας διηγήσατο, ἐν ἐπαίνῳ μεγάλῳ ποιεύμενος αὐτόν. οἱ δὲ φράτορες ἐκέλευον ἄγειν αὐτόν· ὁ δέ, ἐντυχὼν τῷ Ὁμήρῳ, ἔλεξεν, „Ὦ ξένε, Ἀπατούρια ἀγούσης τῆς πόλιος, καλοῦσί σε οἱ φράτορες οἱ ἡμέτεροι συνεορτάσοντα. ὁ δὲ Ὅμηρος ἔφη ταῦτα ποιήσειν, καὶ ᾔει μετὰ τοῦ καλέσαντος. Πορευόμενος δὲ ἐγχρίμπτεται γυναιξὶ Κουροτρόφῳ θυούσαις ἐν τῇ τριόδῳ. ἡ δὲ ἱέρεια εἶπε πρὸς αὐτόν, δυσχεράνασα „τῇ ὄψει, Ἄνερ ἀπὸ τῶν ἱερῶν. ὁ δὲ Ὅμηρος ἐς θυμόν τε ἔβαλε τὸ ῥηθέν, καὶ ἤρετο τὸν ἄγοντα τίς τε εἴη ὁ φθεγξάμενος, καὶ τίνι θεῶν ἱερὰ θύεται. ὁ δὲ αὐτῷ διηγήσατο ὅτι γυνὴ εἴη Κουροτρόφῳ θύουσα. ὁ δέ, ἀκούσας, λέγει τάδε τὰ ἔπεα,

Κλῦθί μοι εὐχομένῳ Κουροτρόφε, δὸς δὲ γυναῖκα

Τήν-

Ortum ab Erechtheo populum: nutriverat illum
Pallas Erechtheum, tellus quem vasta crearat.

Menestheum etiam, ducem Atheniensium, tradit in exercitu tam pedestri quam equestri ordinando peritissimum, idque his carminibus,

Hos tunc ducebat patria virtute Menestheus
Maximus: huic nemo poterat certare regendis,
Aut etiam ornandis vel equis, vel in arcta locandis
Agmina militibus.

Ajacem vero Telamonium ipsosque Salaminios Atheniensibus in navium nomenclatore annumeravit, sic scribens,

Bis sex è Salamine rates Telamonius Ajax
Egit, & adduxit statuens in litore juxta
Cecropias naves.

Postremo in Odyssea Minervam, postquam cum Ulysse in colloquium venerit, ad Atheniensium urbem, quam præcipue colebat, concessisse fingit.

Ad Marathona dehinc & magnas venit Athenas,
Tectaque Erechthei subiit.

His ubi complevit suam poësin, & apta omnia composuit, animo in Græciam trajiciendi, Samum appulit: contigitque forte ut eodem tempore Samii Apaturia festum agerent. Hic Samius quidam agnito Homero (utpote quem jam ante in Chio vidisset) tribules suos adiens, indicavit ejus adventum cum multa hominis celebratione. Tribules vero jubebant adduci eum. Conveniens igitur Homerum Samius, Quandoquidem, inquit, hospes, Apaturiorum festum agit civitas, invitant te nostri tribules ad idem festum concelebrandum. Homerus adfuturum se affirmans, comitatur invitantem. Illuc pergens, in mulieres impegit quæ Curotropho sacra in trivio faciebant. Sacrifica occursantis aspectu indignata, exclamat, Vir, inquiens, facessas à sacris. Homerus dictum illud in animo volvens, rogabat quisnam esset qui loqueretur, & cui deo sacrificaretur. Dux ejus indicavit mulierem esse, quæ Curotropho sacrificaret. Quod audiens Homerus, hæc carmina protulit,

29

30

Dive preces audito meas, mulierque face ista

Aver-

a Pal. ποιήσασθαι.

Aversata torum juvenili ætate vigentum,
Canorum veterumque senum capiatur amore,
Est ætas effœta quibus, sed prompta voluntas.

31 Ubi vero ad tribulium collegium accessit Homerus, jamque in limine conclavis, in quo epulabantur, constitit, aliqui narrant jam tum illic ardente igne poëtam cecinisse, alii postea eos accendisse, quàm carmina ista cecinisset,

Ut patris, nati, sic turres sunt decus urbis:
Sic & equi campum decorant, sic æquora naves,
Sic & opes ornant ædes: præsentia regum
Augusto in solio decorat fora læta sedentum:
At lucente domus multo est augustior igne.

Ingressus autem & accumbens, cum tribulibus epulo fruens, in magno honore admirationeque est habitus, ibidemque
32 ea nocte cubile sibi paravit. Crastino die conspicantes eum abeuntem figuli quidam in furno tenuiorem tegulam coquentes, quum intellexissent hominem esse eruditum, ad se vocantes jusserunt canere, pollicentes cum tegulas, tum quidquid aliud haberent, se illi daturos. Homerus hæc illis cecinit carmina quæ vocantur Caminus, id est fornax.

Si mihi mercedem dabitis figuli, ista canemus.
Huc ades o Pallas, dextraque foveto caminum,
Pulchre ut durescant calices, & mollia cuncta
Siccenturque probe, & figulis lucra magna reportent,
Vendita perque forum multa, & per compita, multa.
Sic illis quæstus crescat, prudentia nobis.
At si deposito juvat irridere pudore,
Huc precor ut pestes veniant quæcunque per orbem
Grassantur, fundant & in hunc mala cuncta caminum.
Irruat huc Smaragus, gravis Asbetus, atque Sabactes:
Contere tu Pallas flammamque & vasa camini,
Ille licet rapido multum nunc ferveat æstu.

In-

Τὴν δὲ νέων μὲν ἀνήνασθαι φιλότητα καὶ εὐνὴν,
Ἡ δ' ἐπιτερπέσθω πολιοκροτάφοισι γέρουσιν,
Ὧν ὥρη μὲν ἀπαμβλύνεται, θυμὸς δὲ μενοινᾷ.

Ἐπεὶ δὲ ἦλθεν εἰς τὴν φρήτρην, καὶ τοῦ οἴκου ἔνθα δὴ ἐδαίνυντο, ἐπὶ τοῦ οὐδὸν ἔστη, οἱ μὲν λέγουσι, καιομένου πυρὸς ἐν τῷ οἴκῳ, οἱ δέ φασι τότε ἐκκαῦσαι σφᾶς, ἐπειδὴ Ὅμηρος τὰ ἔπεα εἶπεν,

Ἀνδρὸς μὲν στέφανος, παῖδες· πύργοι δὲ, πόληος·
Ἵπποι δ' ἐν πεδίῳ κόσμος· νῆες δὲ, θαλάσσης·
Χρήματα δ' αὔξει οἶκον· ἀτὰρ γεραροὶ βασιλῆες
Ἥμενοι εἰν ἀγορῇ, κόσμος τ' ἄλλοισιν ὁρᾶσθαι.
Αἰθομένου δὲ πυρὸς γεραρώτερος οἶκος ἰδέσθαι.

εἰσελθὼν δὲ, καὶ κατακλιθεὶς [a] ἐδαίνυτο μετὰ τῶν φρατόρων· καὶ αὐτὸν ἐτίμων, καὶ ἐν θαύματι εἶχον· καὶ τότε μὲν τὴν κοίτην αὐτοῦ ἐποιήσατο Ὅμηρος. Τῇ δὲ εἰσαύριον ἀποπορευόμενον ἰδόντες κεραμέες τινὲς, κάμινον ἐγκαίοντες κεράμου λεπτοῦ, προσεκαλέσαντο αὐτὸν, πεπυσμένοι ὅτι σοφὸς εἴη· καὶ ἐκέλευόν σφιν ἀεῖσαι, φάμενοι δώσειν αὐτῷ τοῦ κεράμου, καὶ ὅ, τι ἂν ἄλλο ἔχωσιν. ὁ δὲ Ὅμηρος ἀείδει αὐτοῖς τὰ ἔπεα τάδε, ἃ καλεῖται κάμινος,

Εἰ μὲν δώσετε μισθὸν, ἀείσω, ὦ κεραμῆες.
Δεῦρ' ἄγ' Ἀθηναίη, καὶ ὑπείρεχε χεῖρα καμίνου·
Εὖ δὲ μελανθεῖεν κότυλοι, καὶ πάντα μάλ' ἱερά·
Φρυχθῆναί τε καλῶς καὶ τιμῆς ὦνον ἀρέσθαι,
Πολλὰ μὲν εἰν ἀγορῇ πωλεύμενα, πολλὰ δ' ἀγυιαῖς,
Πολλὰ δὲ κερδῆναι· ἡμῖν δὲ δὴ ὥς σφι νοῆσαι.
Ἢν δ' ἐπ' ἀναιδείην τρεφθέντες ψεύδε' ἄρησθε,
Συγκαλέω δ' ἤπειτα καμίνῳ δηλητῆρας,
Σύντριβ' ὁμῶς Σμάραγόν τε καὶ Ἄσβετον, ἠδὲ Σαβάκτην,

Ὠμό-

[a] Sic MS. Ox. vulgo δὲ, καταχλιθεὶς.

Ὠμόδαμόν θ' ὃς τῇδε τέχνῃ κακὰ πολλὰ πορίζει.
Πεῖθε πυραίθουσαν καὶ δώματα, σὺν δὲ κάμινος
Πᾶσα κυκηθείη, κεραμέων μέγα κωκυσάντων.
Ὡς γνάθος ἱππείη βρύκει, βρύκοι δὲ κάμινος,
Πάντ' ἔντοσθ' αὐτῆς κεραμήια λεπτὰ ποιοῦσα.
Δεῦρο καὶ ἠελίου θύγατερ πολυφάρμακε Κίρκη,
Ἄγρια φάρμακα βάλλε, κάκου δ' αὐτούς τε καὶ ἔργα.
Δεῦρο δὲ καὶ Χείρων ἀγέτω πολέας Κενταύρους·
Οἵ θ' Ἡρακλῆος χεῖρας φύγον, οἵ τ' ἀπόλοντο,
Τύπτοιεν τάδε ἔργα κακῶς, πίπτοι δὲ κάμινος.
Αὐτοὶ δ' οἰμώζοντες ὁρῷατο ἔργα πονηρά.
Γηθήσω δ' ὁρόων αὐτῶν κακοδαίμονα τέχνην.
Ὃς δέ χ' ὑπερκύψῃ, περὶ τούτου πᾶν τὸ πρόσωπον
Φλεχθείη· ὡς πάντες ἐπίστωντ' αἴσιμα ῥέζειν.

Παραχειμάζων δὲ ἐν τῇ Σάμῳ, ταῖς νουμηνίαις προσπορευόμενος πρὸς τὰς οἰκίας τὰς εὐδαιμονεστάτας, ἐλάμβανέ τι, ἀείδων τὰ ἔπεα τάδε ἃ καλεῖται Εἰρεσιώνη, (ὡδήγουν δὲ αὐτὸν καὶ συμπαρῆσαν ἀεὶ τῶν παίδων τινὲς τῶν ἐγχωρίων)

Δῶμα προσετραπόμεσθ' ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο,
Ὃς μέγα μὲν δύναται, μέγα δὲ βρέμει, ὄλβιος αἰεί.
Αὐταὶ ἀνακλίνεσθε θύραι· πλοῦτος γὰρ ἔσεισι
Πολλὸς, σὺν πλούτῳ δὲ καὶ εὐφροσύνη τεθαλυῖα,
Εἰρήνη τ' ἀγαθή. ὅσα δ' ἄγγεα, μεστὰ μὲν εἴη,
Κυρβαίη δ' αἰεὶ κατὰ καρδόπου ἕρπεο μάζα.
Τοῦ παιδὸς δὲ γυνὴ κατὰ διφράδα βήσεται ὔμμιν·
Ἡμίονοι δ' ἄξουσι κραταίποδες ἐς τόδε δῶμα.
Αὐτὴ δ' ἱστὸν ὑφαίνοι ἐπ' ἠλέκτρῳ βεβαυῖα.
Νεῦμαί σοι, νεῦμαι, ἐνιαύσιος, ὥστε χελιδών.

Ἑστηκ'

Insuper Omodamus feriatque & damna det arti.
Omnia misceto, fornacem, vasa, domumque,
Ut fragor immensus fiat, figulique tremiscant:
Non secus ac malæ crepitu clauduntur equinæ,
Sic subita fornax crepitetque cadatque ruina,
Inque lutum redeant calices & vasa minuta.
Huc quoque Solis ades nata, incantare perita,
Inque ipsos & opus tua noxia sparge venena.
Huc ducat longo Centauros agmine Chiron:
Quique manu Herculea cecidere superque fuerunt,
Illi contundant opus omne, ipsumque caminum
In nihilum penitus redigant. figuli ista videntes
Plorent, & lacrymis spectent ingentia damna.
Improbitatis ego spectabo hæc præmia lætus.
Denique qui pronus fornacem respicit, illi
Flamma vorax faciem circa penitusque perurat.
Sic scelus agnoscent omnes, atque inde cavebunt.

At vero in Samo hybernans, calendis 33
beatiorum ædes adiens aliquid accipiebat, canens hæc carmina, quæ Eiresione, hoc est, ramalia, vocantur: ducente eum semper & comitante aliquot puerorum indigenarum choro,

Venimus ad magnas ædes civemque potentem,
Cujus divitiis resonat domus atque redundat.
Vos aditum præbete fores: feliciter intrent
Divitiæ, & requies hilaris, Charitesque sequantur:
Vasa opibus tumeant, nihil hic videatur inane:
Sintque laboratæ Cereris repleta canistra.
Excelso curru nurus hic portetur, & ipsam
Veloci cursu revehant ad limina muli.
Hæc premat electrum pedibus, telasque laboret.
Ast ego vos repetam, repetam (mihi crede) quotannis,

Non

Non secus atque redit sub tectum garrula Progne.
Assumus in porta: seu munera ferre placebit,
Seu nihil, est tamen hinc abeundi certa voluntas.
Non etenim hîc habitare diu nec adesse paramus.

Atque hæc carmina postea in Samo diu à pueris decantabantur, quoties in A-
34 pollinis festo stipem colligebant. Ineunte deinde vere moliebatur Homerus è Samo Athenas navigare: solvensque una cum nonnullis incolarum, ad Ion appulit; ubi stationem non in urbe, sed in litore habebant. Hìc contigit Homerum graviter ægrotare: egressus igitur è navi, in crepidine litoris jacebat invalidus. Quumque diutius illic ob navigandi difficultatem remorarentur, subinde quidam descendentes ex urbe Homero vacabant, cumque audientes, re-
35 verenter observabant. Jam vero nautis & aliquot è civitate illic apud Homerum considentibus, forte pueri piscatores eo appulerunt: qui è navicula egressi, hæc illis verba fecerunt, Agite hospites, audite nos, numquid ea quæ vobis proponemus explicabitis? Ibi è præsentibus quidam jubebat proloqui. Illi, Nos, inquiunt, quæcunque cepimus, reliquimus: quæ vero non cepimus, nobiscum portamus. Et quum nemo ex præsentibus interpretari dicta posset, pueri explicabant: significantes nimirum, se, quum piscium nihil capere possent, desidentes in sicco, pediculos venari tentavisse; & horum quotquot cepissent reliquisse, quos autem nequiverunt, domos retulisse. Quæ audiens Homerus, hæc dixit carmina,

Hi vos, o pueri, tales genuere parentes,
Nec latis fundis, gregibus neque mille potentes.

36 Ex hac autem infirmitate extremum diem clausit Homerus in Io, non (ut arbitrantur aliqui) ænigmatis perplexitate enectus, sed morbo. Extinctus vero in Io Homerus, à comitibus suis atque civibus qui in colloquio cum eo fuerant, in litore ibidem sepultus est. Cujus sepulcro multo post tempore Ietæ, ubi poësis ejus jam publicata ab omnibus celebrabatur, hujusmodi inciderunt carmen elegiacum; neque est Homeri:

Con-

Ἕστηκ' ἐν προθύροισι· καὶ εἰ μέντοι [a] δώσεις, εἰ δὲ μή,
Οὐχ ἑστήξομεν· οὐ γὰρ συνοικήσοντες ἐνθάδε ἤλθομεν.

ᾔδετο δὲ τάδε ἐν τῇ Σάμῳ ἐπὶ πολὺν χρόνον ὑπὸ τῶν παίδων, ὅτε ἀγείροιεν ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀρχομένου δὲ τοῦ ἔαρος, ἐπεχείρησε πλεῖν Ὅμηρος εἰς τὰς Ἀθήνας ἐκ τῆς Σάμου. καὶ ἀναχθεὶς μετά τινων ἐγχωρίων, ἀπηνέχθη εἰς τὴν Ἴον· καὶ ὡρμίσθησαν οὐ κατὰ πόλιν, ἀλλ' ἐπ' ἀκτῆς. συνέβη δὲ τῷ Ὁμήρῳ κατὰ πολύ τι ἄρξασθαι μαλακῶς ἔχειν· ἐκβὰς δὲ ἐκ [b] τοῦ πλοίου, ἐκοιμᾶτο ἐπὶ τῆς κυματωγῆς ἀδυνάτως ἔχων. πλείους δὲ ἡμέρας ὁρμουσῶν αὐτῶν δι' ἀπλοΐην, καταβαίνοντες αἰεί τινες τῶν ἐκ τῆς πόλιος, ἀπεσχόλαζον παρὰ τῷ Ὁμήρῳ, καὶ ἐν θώυματι εἶχον αὐτὸν, ἀκούοντες αὐτοῦ. Τῶν δὲ ναυτέων, καὶ τῶν ἐκ τῆς πόλιος τινῶν ἡμένων παρὰ τῷ Ὁμήρῳ, κατέπλωσαν παῖδες ἁλιῆες τὸν τόπον, καὶ ἐκβάντες ἐκ τοῦ ἀκατίου, προσελθόντες αὐτοῖς τάδε εἶπον, Ἄγετε ὦ ξένοι, ἐπακούσατε ἡμέων, ἂν ἄρα δυνῆσθε διαγνῶναι ἅσσ' ἂν ὑμῖν εἴπωμεν. καί τις τῶν παρεόντων ἐκέλευε λέγειν· οἱ δὲ εἶπαν, Ἡμεῖς ἅσσα εἵλομεν, κατελίπομεν· ἃ δὲ μὴ εἵλομεν, φέρομεν. οἱ δέ φασιν μέτρῳ εἰπεῖν αὐτοὺς,

Ἅσσ' ἕλομεν, λιπόμεσθα· ἃ δ' οὐχ ἕλομεν, φερόμεσθα.

οὐ δυναμένων δὲ τῶν παρεόντων γνῶναι τὰ ῥηθέντα, διηγήσαντο οἱ παῖδες, ὅτι ἁλιεύοντες οὐδὲν ἐδύναντο ἑλεῖν· καθήμενοι δὲ ἐν γῇ, ἐφθειρίζοντο. καὶ ὅσους μὲν ἔλαβον τῶν φθειρῶν, κατέλιπον· ὅσους δὲ μὴ ἐδύναντο, ἐς οἴκους ἀπεφέροντο. ὁ δὲ Ὅμηρος, ἀκούσας ταῦτα, ἔλεξε τὰ ἔπεα τάδε,

Τοίων γὰρ πατέρων ἐξ αἵματος ἐκγεγάατε,
Οὔτε βαθυκλήρων, οὔτ' ἄσπετα μῆλα νεμόντων.

Ἐκ δὲ τῆς ἀσθενείας ταύτης συνέβη τὸν Ὅμηρον τελευτῆσαι ἐν Ἴῳ, οὐ παρὰ τὸ μὴ γνῶναι τὸ παρὰ τῶν παίδων ῥηθὲν (ὡς οἴονταί τινες) ἀλλὰ τῇ μαλακίῃ. τελευτήσας δὲ ἐν τῇ Ἴῳ, αὐτοῦ ἐπ' ἀκτῆς ἐτάφη ὑπό τε τῶν συμπλεόντων καὶ τῶν πολιτέων [c] ὅσοι ἐν διαλογῇ ἐγένοντο [d] αὐτῷ. καὶ τὸ ἐλεγεῖον τόδε ἐπέγραψαν Ἰῆται ὕστερον χρόνῳ πολλῷ, ὡς ἤδη ἥ τε ποίησις ἐξεπεπτώκεε, καὶ ἐθαυμάζετο ὑπὸ πάντων· οὐδὲ Ὁμήρου ἐστίν.

Ἐν-

a Pal. μέν τι. b Pal. δ' ἐκ. c Pal. πολιητέων. d Pal. ἐγεγόνεισαν.

Ἐνθάδε τὴν ἱερὴν κεφαλὴν κατὰ γαῖα καλύπτει [a],
Ἀνδρῶν ἡρώων κοσμήτορα θεῖον Ὅμηρον.

Ὅτι δὲ ἦν Αἰολεὺς Ὅμηρος, καὶ οὔτε Ἴων, οὔτε Δωριεὺς, τοῖς τε εἰρημένοις δεδήλωταί μοι, καὶ δὴ καὶ τοῖσδε τεκμαίρεσθαι παρέχει· ἄνδρα ποιητὴν τηλικοῦτον εἰκός ἐστι τῶν νομίμων τῶν παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ποιοῦντα ἐς τὴν ποίησιν, ἤτοι τὰ κάλλιστα ἐξευρόντα ποιέειν, ἢ τὰ ἑωϋτοῦ, πάτρια ἐόντα. ἤδη τοίνυν τὸ ἐνθένδε αὐτοὶ τῶν ἐπέων ἀκούοντες κρινεῖτε. ἱεροποιΐην γὰρ ἢ τὴν κρατίστην ἐξευρὼν ἐποίησεν, ἢ τῇ ἑωϋτοῦ πατρίδι [b] προσήκουσαν. λέγει γὰρ ὧδε,

Αὖ ἔρυσαν μὲν πρῶτα καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
Μηρούς τ᾽ ἐξέταμον, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ᾽ αὐτῶν δ᾽ ὠμοθέτησαν.

ἐν τούτοις ὑπὲρ ὀσφύος οὐδὲν εἴρηται, ᾗ ἐς τὰ ἱερὰ χρέονται· μονώτατον γὰρ τῶν Ἑλλήνων τὸ Αἰολικὸν ἔθνος οὐ καίει ὀσφύν. δηλοῖ δὲ καὶ ἐν τοῖσδε τοῖς ἔπεσιν ὅτι Αἰολεὺς ὢν, τοῖς νόμοις τοῖς τούτων ἐχρῆτο,

Καῖε δ᾽ ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρων, ἐπὶ δ᾽ αἴθοπα οἶνον
Λεῖβε· νέοι δὲ παρ᾽ αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.

Αἰολέες γὰρ μόνοι τὰ σπλάγχνα ἐπὶ πέντε ὀβελῶν ὀπτῶσιν, οἱ δὲ ἄλλοι Ἕλληνες ἐπὶ τριῶν. καὶ γὰρ ὀνομάζουσιν οἱ Αἰολεῖς τὰ πέντε, πέμπε. Τὰ μὲν οὖν ὑπὲρ τῆς γενέσιος καὶ τελευτῆς καὶ βίου δεδήλωταί μοι. Περὶ δὲ ἡλικίης τῆς Ὁμήρου, ἐκ τῶνδ᾽ ἄν τις ἐπισκεπτόμενος, ἀκριβῶς καὶ ὀρθῶς λογίζοιτο. ἀπὸ γὰρ τῆς εἰς Ἴλιον στρατείας, ἣν Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος ἤγειραν, ἔτεσιν ὕστερον ἑκατὸν καὶ τριάκοντα Λέσβος ᾠκίσθη κατὰ πόλεις, πρότερον ἐοῦσα ἄπολις. μετὰ δὲ Λέσβον οἰκισθεῖσαν ἔτεσιν ὕστερον εἴκοσι Κύμη ἡ Αἰολιῶτις καὶ Φρικῶτις καλεομένη ᾠκίσθη. μετὰ δὲ Κύμην, ὀκτωκαίδεκα ἔτεσιν ὕστερον Σμύρνα ὑπὸ Κυμαίων κα-

Condit humus caput hæc sacrum, qui versibus arma
Fortia divinis heroum ornavit, Homerum.

Porro quod Æolensis fuerit Homerus, 37
& non Ion, neque Doriensis, partim è jam dictis perspicuum esse poterit, partim etiam his conjecturis deprehenditur. Siquidem poëtam tantum, qui aliqua ex hominum moribus in suam poësin transferre studuerit, par est aut laudatissimos excogitasse, aut suos, quos patrios habebat, commemorasse. Jam vero ipsi carmina ejus audientes, indidem pronunciabitis. nam sacrificii ritum probatissimum retulit aut ipse eundem excogitavit, aut quod cum patriis institutis conveniret. Sic enim inquit,

Protractas jugulant pecudes, & tergora costis
Deripiunt, femorumque toros & crura recidunt,
In partesque secant geminas: tum pinguia nidor
Viscera nube tegit densa.

In his versibus de iliis nulla mentio, quibus in sacrificiis tamen utebantur ceteri, præter unam Æolicam gentem, quæ ilia non concremabat. Indicat præterea his quoque versibus, quod Æolensis existens, suæ gentis ritibus usus sit,

—— tum segmina carnium
Ipse focis multo crepitantibus admovet igni
Cruda senex, & vina super nigrantia fundit:
Quem verubus quinis juvenes onerata tenentes
Brachia circumstant.

Æolenses enim soli intestina quinque verubus fixa torrebant, reliqui Græci tribus. etenim πέμπε dicunt Æolenses pro πέντε, id est, quinque. Atque hæc sane 38
de genere, vita interituque Homeri à nobis relata sint. Ceterum ætatem Homeri siquis diligenter recteque ratiocinetur, ex hisce facile deprehendet. Nempe ab expeditione, quam Agamemnon & Menelaus in Ilium habuerunt, annis centum post atque triginta Lesbus oppidatim habitari cœpit, quum antea nullam prorsus haberet civitatem. Post Lesbum habitatam annis viginti Cyme Æolica & Phricotis appellata habitata fuit. Porro à Cyme annis duodeviginti, in Smyrnam Cymæi coloniam deduxerunt:

a Pal. καλύψει. b Sic MS. male vulgo ἑωϋτοῦ πατρίδα, qui tamen male retinet τὴν.

runt: quo tempore natus fuit Homerus. Ab Homero autem nato anni sunt sexcenti vigintiduo ad Xerxis usque in Græciam trajectum, qui videlicet juncto pontibus Hellesponto cum exercitu ex Asia in EUropam transivit. Ex his igitur tempus illud calculo colligere facile fuerit ei qui prætorum Atheniensium rationem habuerit. Centum autem & sexaginta octo post Trojanum bellum annis extitit Homerus.

κατῳκίσθη· καὶ ἐν τούτῳ γίνεται Ὅμηρος. ἀφ' οὗ δὲ Ὅμηρος ἐγένετο, ἔτεά ἐστιν ἑξακόσια εἰκοσιδύο μέχρι τῆς Ξέρξεω διαβάσεως, ὃν στρατευσάμενος ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, καὶ ζεύξας τὸν Ἑλλήσποντον, διέβη ἐκ τῆς Ἀσίας ἐς τὴν Εὐρώπην. ἀπὸ δὲ τούτου ῥηϊδίως ἐστὶν ἀριθμῆσαι τὸν χρόνον τῷ ἐθέλοντι ζητεῖν ἐκ τῶν ἀρχόντων Ἀθήνησι. τῶν δὲ Τρωϊκῶν ὕστερον γέγονεν Ὅμηρος ἔτεσιν ἑκατὸν ἑξηκονταοκτώ.

ΤΕΛΟΣ

τῶν ἐννέα Μουσῶν Ἡροδότου τοῦ Ἁλικαρνασσῆος, καὶ ἐξηγήσιος τῆς περὶ Ὁμήρου.

APPENDIX AD HERODOTUM, DE LEGIBUS ET INSTITUTIS TAM PERSICIS QUAM ÆGYPTIACIS.

Ut ea ex diversis auctoribus ab H. STEPHANO *fuit adjecta.*

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΠΕΡΣΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΕΘΩΝ,

ΕΚ ΔΙΑΦΟ'ΡΩΝ ΞΥΓΓΡΑΦΕ'ΩΝ.

DE

PERSARUM LEGIBUS ET INSTITUTIS,

EX DIVERSIS HISTORICIS.

ΕʼΚ ΤΟΥ͂ ΞΕΝΟΦΩ'ΝΤΟΣ,

Παιδείας Κύρου βιβλίῳ α'.

ΟΥ̃ΤΟΙ ἢ δοκοῦσιν οἱ νόμοι ἄρχεσθαι τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ ἐπιμελούμενοι. οὐχ ὁμοίως γὰρ ταῖς πλείσταις πόλεσιν ἄρχονται. αἱ μὲν γὰρ πλεῖσται πόλεις, ἀφεῖσαι παιδεύειν ὅπως τὶς ἐθέλοι τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας, καὶ αὐτοὺς τοὺς πρεσβυτέρους ὅπως ἐθέλουσι διάγειν, [a] ἐπιτάττουσιν αὐτοῖς μὴ κλέπτειν, μὴ ἁρπάζειν, μὴ βίᾳ εἰς οἰκίαν παριέναι, μὴ παίειν ὃν μὴ δίκαιον, μὴ μοιχεύειν, μὴ ἀπειθεῖν

EX XENOPHONTE,

Pædiæ Cyri libro I.

PRIMA his legibus cura à bono publico videtur initium sumere. Haud enim incipiunt itidem ut aliæ plurimæ civitates, quæ parentibus permittentes pro voluntate filios educare, & ætate provectioribus pro arbitrio vitam agere, eos jubent non furari, non rapere, non in alienas ædes ingredi vi, non injuste percutere quemquam, non adulterium patrare, non principis imperium detrectare, re-

a γρ. ἔπειτα προστάττουσιν.

reliquaque hujuſmodi eodem pacto. quod ſiquid horum tranſgreſſus quis fuerit, pœnam in eum ſtatuerunt. At Perſarum leges anticipantes, maxime curant ne omnino tales ſint cives ut cujuſquam vel improbitatis vel turpitudinis deſiderio capiantur.

Curant autem illud hoc pacto. Eſt illis forum quod vocatur liberum, ubi & regiæ, & alia ſunt palatia. Hinc & venalia, & circumforanei, & horum clamores atque ineptiæ in alium locum rejecta ſunt, ne horum turba compoſitis eorum moribus qui inſtitutionem adepti ſunt, miſceatur. Eſt autem forum circa palatia diſtributum in partes quatuor, quarum una eſt puerorum, altera puberum, tertia virorum, qui perfectam ætatem jam agunt: quarta vero eorum qui ſunt emeriti. Legeque cautum eſt ut horum ſinguli locis ſuis adſint: pueri, quum primum illuxerit, & eodem modo perfectæ ætatis viri: ſeniores vero, quum per ocium cuique licuerit, exceptis conſtitutis diebus, quibus adſint neceſſe eſt. At adoleſcentes cubant etiam in palatiis cum gymnicis armis: exceptis maritis; qui ne requiruntur quidem, niſi antea adeſſe juſſi fuerint. At neque honeſtum ducitur ſæpius abeſſe. Et præſunt cuique harum partium duodecim principes. nam in duodecim tribus Perſæ diſtributi ſunt. Ii vero pueris præſunt qui ſelecti ex ſenioribus eos videantur reddituri quamoptimos: adoleſcentibus autem, ex abſolutæ ætatis viris illi qui perquam optimos eos exiſtimentur effecturi. At ipſis abſolutæ ætatis viris ii ſunt præfecti, quorum illi inſtitutione cenſeantur quæ conſtituta ſunt & à magiſtratu maximo imperata, maxime præſtituri. Electi etiam ſunt præſides ſeniorum: qui præſunt, quo hi quoque ſuo fungantur officio.

Quæ autem cuique ætati imperantur faciunda, enarrabimus, quo dilucidius fiat diligentiamne adhibeant ut cives ſint quamoptimi. Pueri igitur ventitantes ad ſcholas, juſtitiæ diſcendæ dant operam, ajuntque ita illos huic rei ſtudere quemadmodum apud nos qui eunt ad litteras perdiſcendas. Eorum autem magiſtri magnam diei partem conſumunt in eorum diſceptationibus judicandis. Habent enim pueri quoque inter ſeſe, quemadmodum viri, accuſationes & de

θεῖν ἀρχὴν, καὶ τἆλλα τὰ τοιαῦτα ὡσαύτως· ἢν δέ τις τούτων τι παραβαίνῃ, [a] ζημίας αὐτοῖς [b] ἐπέθεσαν. οἱ δὲ Περσικοὶ νόμοι, προλαβόντες ἐπιμέλονται ὅπως τὴν ἀρχὴν μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται ὥστε πονηροῦ τινὸς ἔργου ἢ αἰσχροῦ ἐφίεσθαι.

Ἐπιμέλονται δὲ ὧδε· ἔστιν αὐτοῖς ἐλευθέρα ἀγορὰ καλουμένη, ἔνθα τά τε βασίλεια καὶ τὰ ἄλλα ἀρχεῖα πεποίηται· ἐντεῦθεν τὰ μὲν ὤνια, καὶ οἱ ἀγοραῖοι, καὶ αἱ τούτων φωναὶ καὶ ἀπειροκαλίαι ἀπελήλανται εἰς ἄλλον τόπον· ὡς μὴ μιγνύηται ἡ τούτων τύρβη τῇ τῶν πεπαιδευμένων εὐκοσμίᾳ. διῄρηται δὲ αὕτη ἡ ἀγορὰ ἡ περὶ τὰ ἀρχεῖα ἐς τέτταρα μέρη· τούτων δ᾽ ἔστιν ἓν μὲν παισὶν, ἓν δὲ ἐφήβοις, ἄλλο τελείοις ἀνδράσιν, ἄλλο τοῖς ὑπὲρ τὰ στρατεύσιμα ἔτη γεγονόσι. νόμῳ δὲ εἰς τὰς ἑαυτῶν χώρας ἕκαστοι τούτων πάρεισιν, οἱ μὲν παῖδες, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, καὶ οἱ τέλειοι ἄνδρες· οἱ δὲ γεραίτεροι, ἡνίκ᾽ ἂν ἑκάστῳ προχωρῇ· πλὴν ἐν ταῖς τεταγμέναις ἡμέραις, ἐν αἷς δεῖ αὐτοὺς παρεῖναι. οἱ δὲ ἔφηβοι καὶ κοιμῶνται περὶ τὰ ἀρχεῖα, σὺν τοῖς γυμνικοῖς [c] ὅπλοις, πλὴν τῶν γεγαμηκότων, οὗτοι δὲ οὔτε ἐπιζητοῦνται, ἢν μὴ προρρηθῇ παρεῖναι· οὔτε πολλάκις ἀπεῖναι καλόν. ἄρχοντες δ᾽ ἐφ᾽ ἑκάστῳ τούτων τῶν μερῶν εἰσὶ δώδεκα· (δώδεκα γὰρ καὶ Περσῶν φυλαὶ διῄρηνται) καὶ ἐπὶ μὲν τοῖς παισὶν ἐκ τῶν γεραιτέρων ᾑρημένοι εἰσὶν οἳ ἂν δοκῶσι τοὺς παῖδας βελτίστους ἂν ἀποδεικνύναι· ἐπὶ δὲ τοῖς ἐφήβοις, ἐκ τῶν τελείων ἀνδρῶν οἳ ἂν αὐτοὺς τοὺς ἐφήβους βελτίστους δοκῶσι παρέχειν· ἐπὶ δὲ τοῖς τελείοις ἀνδράσιν, οἳ ἂν δοκῶσι παρέχειν αὐτοὺς μάλιστα τὰ τεταγμένα ποιοῦντας, καὶ τὰ παραγγελλόμενα ὑπὸ τῆς μεγίστης ἀρχῆς. εἰσὶ δὲ καὶ τῶν γεραιτέρων προστάται ᾑρημένοι οἳ προστατεύουσιν ὅπως καὶ αὐτοὶ τὰ καθήκοντα ἀποτελῶσιν.

Ἃ δὲ ἑκάστῃ ἡλικίᾳ προστέτακται ποιεῖν, διηγησόμεθα· ὡς μᾶλλον δῆλον γένηται ᾗ ἐπιμέλονται ὡς ἂν βέλτιστοι εἶεν οἱ πολῖται. οἱ μὲν δὴ παῖδες εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶντες, διάγουσι, μανθάνοντες δικαιοσύνην· καὶ λέγουσιν ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἔρχονται, ὥσπερ παρ᾽ ἡμῖν οἱ τὰ γράμματα μαθησόμενοι. οἱ δὲ ἄρχοντες αὐτῶν διατελοῦσι τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ἡμέρας δικάζοντες αὐτοῖς. γίγνεται γὰρ δὴ καὶ παισὶ πρὸς ἀλλήλους, ὥσπερ ἀνδράσιν, ἐγκλήματα καὶ

 κλε-

a γρ. ζημίαν. b ἐπανέθεσαν. c γυμνητικοῖς.

κλοπῆς, καὶ ἁρπαγῆς, καὶ βίας, καὶ ἀπάτης, καὶ κακολογίας, καὶ ἄλλων οἵων εἰκός. οὓς δ' ἂν γνῶσι τούτων τι ἀδικοῦντας, τιμωροῦνται· κολάζουσι δὲ καὶ οὓς ἂν ἀδίκως ἐγκαλοῦντας εὑρίσκωσι. δικάζουσι δὲ καὶ ἐγκλήματος οὗ ἕνεκα ἄνθρωποι μισοῦσι μὲν ἀλλήλους μάλιστα, δικάζονται δὲ [a] οὐχ ἥκιστα, ἀχαριστίας· καὶ ὃν ἂν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δὲ, κολάζουσι καὶ τοῦτον ἰσχυρῶς. οἴονται γὰρ, τοὺς ἀχαρίστους, καὶ περὶ θεοὺς ἂν μάλιστα ἀμελῶς ἔχειν, καὶ περὶ γονέας καὶ πατρίδα καὶ φίλους. ἕπεσθαι δὲ δοκεῖ μάλιστα τῇ ἀχαριστίᾳ ἡ ἀναισχυντία. καὶ γὰρ αὕτη μεγίστη δοκεῖ εἶναι ἐπὶ πάντα τὰ αἰσχρὰ ἡγεμών. διδάσκουσι δὲ τοὺς παῖδας καὶ σωφροσύνην· μέγα δὲ συμβάλλεται εἰς τὸ μανθάνειν σωφρονεῖν αὐτοὺς ὅτι καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ὁρῶσιν ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν σωφρόνως διάγοντας. διδάσκουσι δὲ αὐτοὺς καὶ πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσι· μέγα δὲ καὶ εἰς τοῦτο συμβάλλεται ὅτι ὁρῶσι τοὺς πρεσβυτέρους καὶ πειθομένους τοῖς ἄρχουσιν ἰσχυρῶς. διδάσκουσι δὲ καὶ ἐγκρατεῖς εἶναι γαστρὸς καὶ ποτοῦ· μέγα δὲ καὶ εἰς τοῦτο συμβάλλεται ὅτι ὁρῶσι καὶ τοὺς πρεσβυτέρους οὐ πρόσθεν ἀπιόντας γαστρὸς ἕνεκα, πρὶν ἂν ἀφῶσιν οἱ ἄρχοντες· καὶ ὅτι οὐ παρὰ μητρὶ σιτοῦνται οἱ παῖδες, ἀλλὰ παρὰ τῷ διδασκάλῳ, ὅταν οἱ ἄρχοντες σημήνωσι. φέρονται δὲ οἴκοθεν [b] σῖτον μὲν, ἄρτον, ὄψον δὲ, κάρδαμον· πιεῖν δὲ, ἤν τις διψῇ, κώθωνα, ὡς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀρύσασθαι. πρὸς δὲ τούτοις μανθάνουσι τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν. μέχρι μὲν δὴ ἓξ ἢ ἑπτακαίδεκα ἐτῶν ἀπὸ γενεᾶς οἱ παῖδες ταῦτα πράττουσιν.

Ἐκ τούτου δὲ εἰς τοὺς ἐφήβους ἐξέρχονται. οὗτοι δ' αὖ οἱ ἔφηβοι διάγουσιν ὧδε. δέκα ἔτη ἀφ' οὗ ἂν ἐκ παίδων ἐξέλθωσι, κοιμῶνται μὲν περὶ τὰ ἀρχεῖα, ὥσπερ προείρηται, καὶ φυλακῆς ἕνεκα τῆς πόλεως καὶ σωφροσύνης. δοκεῖ γὰρ αὕτη ἡ ἡλικία μάλιστα ἐπιμελείας δεῖσθαι. παρέχουσι δὲ καὶ τὴν ἡμέραν ἑαυτοὺς μάλιστα τοῖς ἄρχουσι χρῆσθαι, ἤν τι δέωνται ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ. καὶ ὅταν μὲν δέῃ, πάντες μένουσι περὶ τὰ ἀρχεῖα· ὅταν δὲ ἐξίῃ βασιλεὺς ἐπὶ [c] θήραν, ἐξάγει τὴν ἡμίσειαν τῆς φυλακῆς. ποιεῖ δὲ τοῦτο πολλάκις τοῦ μηνός. ἔχειν δὲ δεῖ τοὺς ἐξιόν-

de furto, & de rapina, & de vi, & de fraude, & de maledicentia, & de aliis criminibus, ut & par eſt. Quos autem norint horum aliquid deliquiſſe, eos plectunt. In illos item animadvertunt quos minus jure accuſantes invenerint. Ac judicia de illo etiam crimine exercent, quod eſt quidem in cauſſa cur homines mutuo ſe odio quammaxime inſectentur, ſed tamen ita ut ne minimum quidem judicium de eo exerceant: nimirum de ingratitudine. ac quemcunque cognorint poſſe referre gratiam, nec referre, in hunc ſeveriſſime animadvertunt: quippe qui arbitrantur, eos qui ſint ingrati, & deos majorem in modum negligere, & parentes, & patriam, & amicos. Ingratitudinem vero potiſſimum impudentia ſequitur. etenim hæc ad omnem turpitudinem maxima eſt dux. Docent etiam pueros temperantiam. ad quam diſcendam eis plurimum conducit quod vident ſenes ipſos toto die temperanter vitam agere. Tradunt præterea iis præcepta parendi magiſtratibus. Multum quoque huic rei conducit, quod ſeniores magno ſtudio parere magiſtratibus intuentur. Eoſdem inſuper docent ut & cibi & potus continentiam ſervent: ad quam illos admodum adjuvat quòd ante oculos habent ſeniores non prius abire ventris implendi gratia, quam præſides permiſerint: quodque non apud matrem veſcuntur pueri, ſed apud magiſtrum, quando præſides ſignificarint: feruntque domo pro cibo panem, pro obſonio naſturtium, ad potum vero, ſiquis ſitiat, capedinem, ut ex flumine aquam hauriant. Ad hæc etiam diſcunt ſagittandi & jaculandi modum. Atque ad ſextum uſque & ſeptimumdecimum ætatis annum hæc agunt pueri.

Dein vero in epheborum numerum exeunt: horum autem epheborum talis eſt vita. Decem enim annos poſtquam pueritiam egreſſi fuerint, cubant, ut antea dictum eſt, ad palatia, idque tum cuſtodiendæ urbis gratia, tum ob temperantiam. Videtur enim huic ætati maxime attentione opus eſſe. Præſtant etiam interdiu maxime præfectis ſuam operam, ſi cui eis uſui ſint pro republica. Et quum oportuerit, manent omnes ad palatia. Quum vero ad venationem rex exierit (id quod perſæpe agit in menſe) educit cuſtodiæ dimidium. Ha-

a γε οὐδ' ἥκιστα. vel ἥκιστα neutra partic. præfixa. b σῖτα μεν, ἄρτους. c θήραν, τὰς ἡμισείας φυλακὰς καταλείπει, ποιεῖ δέ.

Habeant autem exeuntes oportet arcus præter pharetram, in vagina gladiolum leviter curvatum, aut ſecurim, præterea cratem, & haſtas duas: ut & alteram emittant, & altera, ſi opus fuerit, cominus utantur. Ob hanc autem rem publice dant operam venationi: & rex quemadmodum in bello ſe ducem eis præſtat, & ipſe tum venatur, tum ut alii venentur curam adhibet, quod hæc eis veriſſima videtur meditatio rerum bellicarum. Etenim diluculo aſſuefacit ſurgere, frigoraque & calores tolerare. exercet etiam eos ad itinera & curſus. Neceſſarium etiam eſt ſagitta beſtiam ferire ac jaculo petere, ubicunque occurrerit. Quinetiam animum acui ſæpe neceſſe eſt in venatione, ubi ferox aliqua beſtia contra ſeſe objecerit. Nam & percutere oportet quæ concurrerit, & ab irruente ſibi cavere. Quare haud facile in venatione eorum quicquam abeſſe reperiatur quæ inter bellandum accidunt. Exeuntes autem in venationem, prandium habent, & id quidem largius, ut par eſt, quam pueri, ſed alioqui ſimile. Et donec quidem venantur, non prandent: ſed ſiquid opus fuerit aut feræ ipſius gratia præſtolari, aut alioqui velint tempus terere in venando, hoc prandio pro cœna uſi, rurſum poſtridie venantur ad cœnam uſque & duos hos dies pro uno ſupputant, quod unius diei cibum conſumunt. Hoc autem faciunt conſueſcendi gratia, ut, ſiquid facto opus fuerit etiam in bello, id facere poſſint. Ac illi quidem qui hujus ſunt ætatis, obſonium hoc habent quodcunque venati fuerint: ſin minus, naſturtio veſcuntur. Quod ſiquis eos exiſtimat aut veſci injucunde, quum ſolum naſturtium addunt in panem, aut potu minus ſuavi uti, quum aquam bibunt, reminiſcatur quanta cum voluptate offa paneque veſcatur eſuriens, quamque ſuave ſit bibere aquam ſitienti. At reliquæ tribus domi manent tum alia exercentes quæ pueri didicerunt, tum vero ſagittare & jaculari & de his inter ſe aſſidue certant. Sunt inſuper publica horum certamina præmiaque proponuntur. in qua autem tribu plurimi fuerint peritiſſimi fortiſſimique ac maxime obedientes, horum laudatur à civibus & honoratur non præſens rector duntaxat, verumetiam ille qui eos in pueritia erudivit. Et his domi manentibus ephebis utuntur magiſtratus, ſicubi

ἐξιόντας [a] τόξα παρὰ τὴν φαρέτραν, καὶ ἐν κολεῷ κοπίδα, ἢ σάγαριν· ἔτι δὲ καὶ γέῤῥον, καὶ παλτὰ δύο, ὥστε τὸ μὲν ἀφιέναι, τῷ δ', ἂν δέῃ, ἐκ χειρὸς χρῆσθαι. διὰ τοῦτο δὲ δημοσίᾳ τοῦ θηρᾶν ἐπιμέλονται, καὶ βασιλεὺς, ὥσπερ καὶ ἐν πολέμῳ, ἡγεμὼν αὐτοῖς ἐστι, καὶ αὐτός τε θηρᾷ, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖται ὅπως ἂν [b] θηρῷεν· ὅτι ἀληθεστάτη δοκεῖ αὕτη ἡ μελέτη τῶν πρὸς τὸν πόλεμον εἶναι. καὶ γὰρ πρῲ ἀνίστασθαι ἐθίζει, καὶ ψύχη καὶ θάλπη ἀνέχεσθαι· γυμνάζει δὲ καὶ ὁδοιπορίαις καὶ δρόμοις. ἀνάγκη δὲ καὶ τοξεῦσαι θηρίον, καὶ ἀκοντίσαι ὅπου ἂν παραπίπτῃ. καὶ τὴν ψυχὴν δὲ πολλάκις ἀνάγκη [c] θήγεσθαι ἐν τῇ θήρᾳ, ὅταν τι τῶν ἀλκίμων θηρίων ἀνθιστῆται. παίειν μὲν γὰρ δεῖ τὸ ὁμόσε γιγνόμενον, φυλάξασθαι δὲ τὸ ἐπιφερόμενον. ὥστε οὐ ῥᾴδιον εὑρεῖν τί ἐν τῇ θήρᾳ ἄπεστι τῶν ἐν πολέμῳ παρόντων. ἐξέρχονται δὲ ἐπὶ τὴν θήραν, ἄριστον ἔχοντες πλεῖον μὲν, [d] ὡς τὸ εἰκὸς, τῶν παίδων, τἄλλα δὲ ὅμοιον. καὶ θηρῶντες μὲν, οὐκ ἂν ἀριστήσαιεν· ἢν δέ τι δέῃ θηρίου ἕνεκα ἐπικαταμεῖναι, ἢ ἄλλως [e] βουληθῶσι διατρίψαι περὶ τὴν θήραν, τὸ ἄριστον τοῦτο δειπνήσαντες, τὴν ὑστεραίαν αὖ θηρῶσι μέχρι δείπνου. καὶ μίαν ἄμφω ταύτας τὰς ἡμέρας λογίζονται, ὅτι μιᾶς ἡμέρας σῖτον δαπανῶσι. τοῦτο δὲ ποιοῦσι τοῦ ἐθίζεσθαι ἕνεκα· ἵνα καὶ ἐάν τι ἐν πολέμῳ δεήσῃ, δύνωνται τοῦτο ποιεῖν. καὶ ὄψον δὲ τοῦτο ἔχουσιν οἱ τηλικοῦτοι ὅ, τι ἂν θηράσωσιν· εἰ δὲ μὴ, τὸ κάρδαμον. εἰ δέ τις αὐτοὺς οἴεται ἢ ἐσθίειν ἀηδῶς, ὅταν κάρδαμον μόνον ἔχωσιν ἐπὶ τῷ σίτῳ, ἢ πίνειν ἀηδῶς, ὅταν ὕδωρ πίνωσιν, ἀναμνησθήτω πῶς μὲν ἡδὺ μᾶζα καὶ ἄρτος πεινῶντι φαγεῖν, πῶς δὲ ἡδὺ ὕδωρ διψῶντι πιεῖν. αἱ δ' αὖ μένουσαι φυλαὶ διατρίβουσι μελετῶσαι τά τε ἄλλα ἃ παῖδες ὄντες ἔμαθον, καὶ ἀκοντίζειν· καὶ διαγωνιζόμενοι ταῦτα πρὸς ἀλλήλους διατελοῦσιν. εἰσὶ δὲ καὶ δημόσιοι τούτων ἀγῶνες, καὶ ἆθλα προτίθεται. [e] ἐν ᾗ δ' ἂν τῶν φυλῶν πλεῖστοι ὦσι δαημονέστατοι καὶ ἀνδρικώτατοι καὶ [f] εὐπειστότατοι, ἐπαινοῦσιν οἱ πολῖται, καὶ τιμῶσιν οὐ μόνον τὸν νῦν ἄρχοντα αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ὅστις αὐτοὺς παῖδας ὄντας ἐπαίδευσε. χρῶνται δὲ τοῖς μένουσι τῶν ἐφήβων αἱ ἀρχαὶ, ἤν τι ἢ φρουρῆσαι

a γρ. τόξα καὶ παρὰ. b θηρῷσι. c quidam libri γήθεσθαι, quidam θάλπεσθαι, ſed prius alii multi libri comprobant. d ὡς εἰκός. e ἐθελήσωσι. e ἐν ᾗ δ' ἂν φυλῇ. f πειστότατοι.

ρῆσαι δεήσῃ, ἢ κακούργους ἐρευνῆσαι, ἢ λῃστὰς ὑποδραμεῖν, ἢ καὶ ἄλλό τι ὅσα ἰσχύος ἢ τάχους ἔργα ἐστί. ταῦτα μὲν δὴ οἱ ἔφηβοι πράττουσιν.

Ἐπειδὰν δὲ [a] τὰ δέκα ἔτη [b] διατελέσωσιν, ἐξέρχονται εἰς τοὺς τελείους ἄνδρας. ἀφ᾽ οὗ δ᾽ ἂν ἐξέλθωσι χρόνου ἐκ τῶν ἐφήβων, οὗτοι αὖ πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη διάγουσιν ὧδε. πρῶτον μὲν, ὥσπερ οἱ ἔφηβοι, παρέχουσιν ἑαυτοὺς ταῖς ἀρχαῖς χρῆσθαι ἤν τι δέῃ [c] περὶ τοῦ κοινοῦ ὅσα [d] φρονούντων τε ἤδη ἔργα ἐστὶ καὶ ἔτι δυναμένων. ἢν δέ που δεήσῃ στρατεύεσθαι, τόξα μὲν οἱ οὕτω πεπαιδευμένοι οὐκέτι ἔχοντες οὐδὲ παλτὰ στρατεύονται, τὰ δ᾽ ἀγχέμαχα ὅπλα καλούμενα, θώρακά τε περὶ τοῖς στέρνοις, καὶ γέρρον ἐν τῇ ἀριστερᾷ, οἷόν περ γράφονται οἱ Πέρσαι ἔχοντες· ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ μάχαιραν ἢ κοπίδα. καὶ αἱ ἀρχαὶ δὲ πᾶσαι ἐκ τούτων καθίστανται, πλὴν οἱ τῶν παίδων διδάσκαλοι.

Ἐπειδὰν δὲ τὰ πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη διατελέσωσιν, εἴησαν μὲν ἂν οὗτοι πλεῖόν τι ἢ πεντήκοντα ἔτη γεγονότες ἀπὸ γενεᾶς· ἐξέρχονται δὲ τηνικαῦτα εἰς τοὺς γεραιτέρους ὄντας τε καὶ καλουμένους. οἱ δ᾽ αὖ γεραίτεροι οὗτοι στρατεύονται μὲν οὐκέτι ἔξω τῆς ἑαυτῶν, οἴκοι δὲ μένοντες δικάζουσι τά τε κοινὰ πάντα καὶ τὰ ἴδια. καὶ θανάτου δὲ οὗτοι κρίνουσι, καὶ τὰς ἀρχὰς οὗτοι πάσας αἱροῦνται. καὶ ἤν τις ἢ ἐν ἐφήβοις ἢ ἐν τελείοις ἀνδράσιν ἐλλίπῃ τι τῶν νομίμων, φαίνουσι μὲν οἱ φύλαρχοι ἕκαστον, καὶ τῶν ἄλλων ὁ βουλόμενος· οἱ δὲ γεραίτεροι ἀκούσαντες ἐκκρίνουσιν. ὁ δὲ ἐκκριθεὶς, ἄτιμος τὸν λοιπὸν βίον διατελεῖ.

Ἵνα δὲ σαφέστερον δηλωθῇ πᾶσα ἡ Περσῶν πολιτεία, μικρὸν ἐπάνειμι. νῦν γὰρ ἐν βραχυτάτῳ ἂν δηλωθείη διὰ τὰ προειρημένα. λέγονται μὲν γὰρ Πέρσαι ἀμφὶ τὰς δώδεκα μυριάδας εἶναι. τούτων δ᾽ οὐδεὶς ἀπελήλαται νόμῳ τιμῶν καὶ ἀρχῶν, ἀλλ᾽ ἔξεστι πᾶσι Πέρσαις πέμπειν τοὺς ἑαυτῶν παῖδας εἰς τὰ κοινὰ τῆς δικαιοσύνης διδασκαλεῖα. ἀλλ᾽ οἱ μὲν δυνάμενοι τρέφειν τοὺς παῖδας ἀργοῦντας, πέμπουσιν· οἱ δὲ μὴ δυνάμενοι, οὐ πέμπουσιν. οἳ δ᾽ ἂν παιδευθῶσι παρὰ τοῖς δημοσίοις διδασκάλοις, ἔξεστιν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἐφήβοις νεανισκεύεσθαι· τοῖς δὲ μὴ διαπαιδευθεῖσιν οὕτως οὐκ ἔξεστιν. οἳ δ᾽ ἂν ἐν τοῖς ἐφήβοις διατελέσωσι τὰ νόμιμα ποιοῦντες, ἔξεστι τούτοις εἰς τοὺς τελείους ἄνδρας συναλίζεσθαι,

καὶ

ſicubi præſidio opus fuerit, vel maleſici inquirendi, vel ad inſequendos latrones, vel ad alia agenda quæcunque aut virium aut velocitatis ſunt opera. Ab ephebis igitur hæc geruntur.

Sed ubi annos decem abſolverint, excedunt in perfectæ ætatis viros: à quo tempore autem ex ephebis exceſſerint, hi rurſus annos quinque & viginti ita degunt. Principio, quemadmodum ephebi præſto ſunt magiſtratibus, ut, ſiquid pro republica opus fuerit, ſe utantur iis in rebus quas tractant prudentes & adhuc validi. Quod ſi militiæ alicubi danda ſit opera, qui ita ſunt inſtituti, arcubus & haſtis amplius non utuntur, ſed armis quibus cominus pugnatur & thorace circa pectora, & crate, in manu ſiniſtra qualem habentes pinguntur Perſæ: in manu autem dextera machæram aut copida. Et ex hujuſmodi viris magiſtratus omnes conſtituuntur, exceptis puerorum magiſtris.

At poſteaquam annos quinque & viginti complerint, agentes hi ætatis annum aliquanto amplius quam quinquageſimum, tunc egrediuntur in hos qui & ſunt & vocantur ſeniores; hi vero ſeniores non etiam in militiam eunt extra ſolum patrium, ſed manentes domi judicant & publicas omnes cauſſas & privatas. Judicant etiam hi cauſſam mortis, iidemque legunt omnes magiſtratus. Quod ſiquis aut in ephebis aut in viris deliquerit quippiam contra leges, deferunt eum ſinguli tribuni, & ex aliis qui voluerit. Quem ſeniores ubi audierint, ordine movent. At ordine motus degit reliquam vitam cum ignominia.

Verum ut omnis Perſarum reſpub. clarius pateat, repetam paulo altius. nunc enim ob ante dicta declarari queat paucis. Perſæ dicuntur eſſe circiter centum viginti millia hominum. Horum nemo lege excluditur à dignitatibus atque magiſtratibus: ſed licet omnibus Perſis mittere filios ad publicas juſtitiæ ſcholas. Verum qui poſſunt filios ocіantes alere, eos mittunt ad ſcholas: quibus vero alendi non eſt facultas, nequaquam mittunt. Qui autem fuerint apud publicos magiſtros inſtituti, licet iis inter ephebos ejus ætatis opera exercere, aliis vero non inſtitutis haud licet. Qui rurſus legitima inter ephebos abſolverint, poſſunt hi inter viros verſari, magiſtratuum-

a Lege aut ſaltem intellige τὰ ἐν τοῖς ἐφήβοις δέκα ἔτη. b τελέσωσιν. c ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ. d σωφρονούντων.

tuumque participes atque honorum fieri. At hi qui pueritiæ atque adolescentiæ legitima non obierint, inter viros non admittuntur. At hi rursus qui inter perfectæ ætatis viros sine reprehensione se gesserint, fiunt ex ordine seniorum. Et ita seniores hi constituuntur qui per omne honestatis genus vitam egerint. Et hæc est vivendi institutio, qua utentes, optimos viros se fore existimant. Quin hoc etiam tempore testimonium durat tum moderati eorum victus, tum etiam laboribus conjuncti. Nam nunc quoque turpe est apud Persas & spuere, & emungi, & flatus videri plenos. Turpe item ducitur siquis conspiciatur quoquam ire aut mejendi, aut cujusquam hujusmodi rei gratia. Quæ quidem facere nullo pacto possent nisi & victu modico uterentur, & humiditatem per laborem consumerent, ita ut ea alio quopiam secederet. Hæc igitur de Persis omnibus dicere possumus.

καὶ ἀρχῶν καὶ τιμῶν μετέχειν· οἱ δ' ἂν αὖ ἐν τοῖς παισὶ μὴ διατελέσωσιν, ἢ ἐν τοῖς ἐφήβοις, οὐκ εἰσέρχονται εἰς τοὺς τελείους. οἱ δ' ἂν αὖ ἐν τοῖς τελείοις διαγένωνται ἀνεπίληπτοι, οὗτοι τῶν γεραιτέρων γίνονται. οὕτω μὲν δὴ οἱ γεραίτεροι διὰ πάντων τῶν καλῶν ἐληλυθότες καθίστανται· καὶ ἡ πολιτεία αὕτη, ᾗ οἴονται χρώμενοι βέλτιστοι ἂν εἶναι. καὶ νῦν δὲ ἔτι ἐμμένει μαρτύρια καὶ τῆς μετρίας διαίτης αὐτῶν, καὶ τοῦ ἐκπονεῖσθαι τὴν δίαιταν. αἰσχρὸν μὲν γὰρ ἔτι καὶ νῦν ἐστι Πέρσαις καὶ τὸ ἀποπτύειν καὶ τὸ ἀπομύττεσθαι, καὶ τὸ φύσης μεστοὺς φαίνεσθαι. αἰσχρὸν δὲ ἔτι καὶ τὸ ἰόντα ποι φανερὸν γενέσθαι ἢ τοῦ οὐρῆσαι ἕνεκα, ἢ καὶ ἄλλου τινὸς τοιούτου. ταῦτα δὲ οὐκ ἂν ἠδύναντο ποιεῖν εἰ μὴ καὶ διαίτῃ μετρίᾳ ἐχρῶντο, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκπονοῦντες ἀνήλισκον, ὥστε ἄλλῃ ποι ἀποχωρεῖν. ταῦτα μὲν δὴ κατὰ πάντων Περσῶν ἔχομεν λέγειν.

Vide & locum ex hujus operis libro V, in illis quæ sequuntur ea quæ è libro VIII petita sunt.

Apud eundem, Pædiæ VIII.

ERGO Cyrus quum talis esset, fecit ut in foribus multa esset deteriorum modestia cedentium melioribus, multus etiam pudor atque modestia invicem. Insuper etiam animadvertisses illic neminem neque irascentem cum clamore, neque gaudentem risu contumelioso: sed si eos vidisses, vere eos ad normam honestatis vivere dixisses. Res igitur hujusmodi facientes videntesque degebant in foribus. At bellicæ exercitationis gratia eos ad venationem educebat quibus hæc militaria exercenda existimabat: hanc exercitationem rerum bellicarum esse omnino ratus optimam, equestris autem verissimam. Hæc enim maxime reddit ad equitandum in qubuslibet locis aptos, quod insequi oporteat feras fugientes: & hæc item reddit maxime habiles ad efficiendum ab equis quodvis opus, quia cupiditate tenentur illas capiundi, & inde etiam honorem affectant. Et hîc etiam maxime familiares assuefaciebat ad continentiam, & ad labores, & frigora, & calores, & famem ac sitim tolerandam. Atque hoc etiam tempore rex ac regis familiares hæc assidue faciunt. Quod igi-

Παρὰ τῷ αὐτῷ, ἐν τῷ Παιδείας η'.

TΟΙΓΑΡΟΥ͂Ν τοιοῦτος ὢν ἐποίησεν ἐπὶ ταῖς θύραις πολλὴν μὲν τῶν χειρόνων εὐταξίαν, ὑπεικόντων τοῖς ἀμείνοσι, πολλὴν δ' αἰδῶ καὶ εὐκοσμίαν πρὸς ἀλλήλους. ἐπέγνως δ' ἂν ἐκεῖ οὐδένα οὔτε ὀργιζόμενον κραυγῇ, οὔτε χαίροντα ὑβριστικῷ γέλωτι. ἀλλὰ ἰδὼν ἂν αὐτοὺς ἡγήσω τῷ ὄντι εἰς κάλλος ζῆν. τοιαῦτα μὲν δὴ ποιοῦντες καὶ ὁρῶντες ἐπὶ θύραις διῆγον. τῆς πολεμικῆς δ' ἕνεκα ἀσκήσεως ἐπὶ θήραν ἐξῆγεν οὕσπερ ἀσκεῖν ταῦτα ᾤετο χρῆναι· ταύτην ἡγούμενος καὶ ὅλως ἀρίστην ἄσκησιν πολεμικῶν εἶναι, καὶ ἱππικῆς δὲ ἀληθεστάτην. καὶ γὰρ ἐποχοὺς ἐν παντοδαποῖς χωρίοις αὕτη μάλιστα ἀποδείκνυσι, διὰ τὸ θηρίοις φεύγουσιν [a] ἕπεσθαι· καὶ ἀπὸ τῶν ἵππων ἐνεργοὺς αὕτη μάλιστα ἀπεργάζεται, διὰ τὴν τοῦ λαμβάνειν φιλοτιμίαν, καὶ ἐπιθυμίαν. καὶ τὴν ἐγκράτειαν δὲ, καὶ πόνους καὶ ψύχη καὶ θάλπη καὶ λιμὸν καὶ δίψος δύνασθαι φέρειν, ἐνταῦθα μάλιστα προσείθιζε τοὺς κοινῶνας. καὶ νῦν δ' ἔτι βασιλεὺς καὶ οἱ ἄλλοι οἱ περὶ βασιλέα ταῦτα ποιοῦντες διατελοῦσιν. ὅτι

Dddd μὲν

a γρ' ἐφίπεσθαι.

μὲν οὖν οὐκ ᾤετο προσήκειν οὐδενὶ ἀρχῆς ὅστις μὴ βελτίων εἴη τῶν ἀρχομένων, καὶ τοῖς προειρημένοις πᾶσι δῆλον· καὶ ὅτι οὕτως ἀσκῶν τοὺς περὶ ἑαυτὸν, πολὺ μάλιστα αὐτὸς ἐξεπόνει καὶ τὴν ἐγκράτειαν καὶ τὰς πολεμικὰς τέχνας καὶ τὰς μελέτας. καὶ γὰρ ἐπὶ θήραν τοὺς μὲν ἄλλους ἐξῆγεν, ὁπότε μὴ [a] μένειν ἀνάγκη τις εἴη· αὐτὸς δὲ καὶ ὁπότε ἀνάγκη εἴη, οἴκοι ἐθήρα τὰ ἐν τοῖς παραδείσοις θηρία τρεφόμενα. καὶ οὔτε αὐτὸς ποτὲ πρὶν ἱδρῶσαι δεῖπνον ᾑρεῖτο, οὔτε ἵπποις ἀγυμνάστοις σῖτον ἐνέβαλλε. συμπαρεκάλει δὲ καὶ εἰς ταύτην τὴν θήραν τοὺς περὶ αὐτὸν σκηπτούχους. τοιγαροῦν πολὺ μὲν αὐτὸς διέφερεν ἐν πᾶσι τοῖς καλοῖς ἔργοις, πολὺ δὲ οἱ περὶ ἐκεῖνον, διὰ τὴν ἀεὶ μελέτην. παράδειγμα μὲν δὴ τοιόνδε ἑαυτὸν παρείχετο. πρὸς δὲ τούτῳ, καὶ τῶν ἄλλων οὕστινας μάλιστα ὁρῴη τὰ καλὰ διώκοντας, τούτους καὶ δώροις καὶ ἀρχαῖς καὶ ἕδραις καὶ πάσαις τιμαῖς ἐγέραιρεν. ὥστε πολλὴν πᾶσι φιλοτιμίαν ἐνέβαλλεν ὅπως ἕκαστος ἄριστος φανήσοιτο Κύρῳ.

Καταμαθεῖν δὲ τοῦ Κύρου δοκοῦμεν, ὡς οὐ τούτῳ μόνῳ ἐνόμιζε χρῆναι τοὺς ἄρχοντας τῶν ἀρχομένων διαφέρειν τῷ βελτίονας αὐτῶν εἶναι, ἀλλὰ καὶ καταγοητεύειν ᾤετο χρῆναι αὐτούς. στολήν τε γοῦν εἵλετο τὴν Μηδικὴν αὐτός τε φορεῖν, καὶ τοὺς κοινῶνας ταύτην ἔπεισεν ἐνδύεσθαι. αὕτη γὰρ αὐτῷ συγκρύπτειν ἐδόκει εἴτις τι ἐν τῷ σώματι ἐνδεὲς ἔχοι, καὶ καλλίστους καὶ μεγίστους ἐπιδεικνύναι τοὺς φοροῦντας. καὶ γὰρ τὰ ὑποδήματα τοιαῦτα ἔχουσιν ἐν οἷς μάλιστα λαθεῖν ἐστι καὶ ὑποτιθεμένους τι, ὥστε δοκεῖν μείζους εἶναι ἢ εἰσί. καὶ ὑποχρίεσθαι δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσίετο, ὡς εὐοφθαλμότεροι φαίνοιντο ἢ εἰσὶ, καὶ ἐντρίβεσθαι, ὡς εὐχροώτεροι ὁρῷντο ἢ πεφύκασιν. ἐμελέτησε δὲ καὶ ὡς μηδὲ πτύοντες μηδὲ ἀπομυττόμενοι φανεροὶ εἶεν· μηδὲ μεταστρεφόμενοι ἐπὶ θέαν μηδενὸς, ὡς οὐδὲν θαυμάζοντες. πάντα δὲ ταῦτα ᾤετο φέρειν τι εἰς τὸ δυσκαταφρονητοτέρους φαίνεσθαι τοῖς ἀρχομένοις. οὓς μὲν δὴ ἄρχειν ᾤετο χρῆναι δι᾽ ἑαυτοῦ, οὕτω κατεσκεύασε καὶ μελέτῃ καὶ τῷ σεμνῶς προεστάναι αὐτῶν· οὓς δ᾽ αὖ κατεσκεύαζεν εἰς τὸ δουλεύειν, τούτους οὔτε μελετᾶν τῶν ἐλευθερίων πόνων

igitur existimaret neminem imperare decere qui præstantior subditis non esset, & ex antedictis omnibus patet, & ex eo quod ita suos exercens, multo etiam magis ipse & continentiam & bellicas artes exercitationesque elaborabat. Etenim ad venationem alios educebat, quando aliqua manendi necessitas non esset: quod si etiam necessitas talis accideret, ipse domi venabatur eas feras quæ in vivariis alebantur. Nec vero ipse unquam antequam sudasset cœnam capiebat, nec equis priusquam essent exercitati, pabulum injiciebat. Quinetiam ad hanc venationem invitabat sceptriferos suos. Itaque longe ipse in omnibus honestis operibus excellebat, longe etiam præstabant qui circa illum versabantur, ob exercitationem assiduam. Et se quidem in tale exemplum proponebat. Præterea vero alios quoque & muneribus & magistratibus & consessibus & omnibus donabat honoribus, quos maxime intuebatur quæ honesta essent consectari, Itaque multam omnibus injiciebat æmulationem quo quisque Cyro optimus videretur.

Insuper hoc Cyri nobis videmur animadvertisse quod non hac re solum decere existimabat principes subjectis præstare quod iis forent meliores, sed etiam existimabat opus esse ut eos veluti præstigiis quibusdam deciperent. Itaque elegit stolam Medicam & ipse ferre, & ut familiares ea induerentur persuasit. Hæc enim visa est ei occultare siquis defectum aliquem haberet in corpore: præterea indutos ea & pulcherrimos & maximos ostendere. Etenim calceos tales habent, in quibus qui eos ferunt clam aliquid subjicere possint, quo majores esse videantur quam sunt. Sinebatque ut oculos suppingerent coloribus, quo pulchrioribus quam essent oculis esse viderentur: & fricarentur, ut melius viderentur colorati quam natura essent. Exercuit eos insuper ut neque spuerent palam, neque mucum emitterent: præterea ne ad quicquam spectandum converterentur, perinde quasi mirarentur nihil. Omnia vero hæc existimabat aliquid conferre ad hoc ut minus forent subjectis contemptui. Quos igitur censebat dignos qui aliis præessent, per seipsum tales reddidit exercitatione, & imperium in illos gerendo cum majestate: quos vero destinabat ad serviendum, horum neminem incitabat ad exercendos ingenuos labores, ne-

a γρ᾽ μένειν οἴκοι ἀνάγκη.

neque ut haberent arma permittebat: verum curabat ut neque ſine cibo unquam eſſent, neque ſine potu, ingenuarum exercitationum gratia. Etenim quando agebant feras in campos equitibus, cibum in venationem his ferre permittebat, liberorum autem nemini: & quando iter faciendum erat, agebat eos ad * aquas, ut jumenta. quum item erat prandendi tempus, eos expectabat donec aliquid comediſſent, ne eſurirent. Itaque hi quoque eum, ut viri optimates, patrem vocabant, quod ſui ipſorum haret curam, ut indubitato ſemper mancipia forent.

πόνων οὐδένα παρώρμα, οὔτε ὅπλα κεκτῆσθαι ἐπέτρεπεν. ἐπεμελεῖτο δ' ὅπως μήποτε ἄσιτοι μήτε ἄποτοι ποτὲ ἔσοιντο, ἐλευθερίων ἕνεκα μελετημάτων. καὶ γὰρ ὁπότεν ἐλαύνοιεν τὰ θηρία τοῖς ἱππεῦσιν εἰς τὰ πεδία, φέρεσθαι σῖτον εἰς θήραν τούτοις ἐπέτρεπε, τῶν δὲ ἐλευθέρων οὐδενί. καὶ ὁπότε πορεία εἴη, ἦγεν αὐτοὺς πρὸς τὰ ὕδατα, ὥσπερ τὰ ὑποζύγια. καὶ ὁπότε δὲ ὥρα εἴη ἀρίστου, ἀνέμενεν αὐτοὺς ἔστ' ἂν φάγοιέν τι, ὡς μὴ βουλιμιῷεν. ὥστε καὶ οὗτοι αὐτὸν ὥσπερ οἱ ἄριστοι πατέρα ἐκάλουν, ὅτι ἐπεμέλετο αὐτῶν· ὅπως ἀναμφιλόγως ἀεὶ ἀνδράποδα διατελοῖεν.

Apud eundem, circa finem ejuſdem libri.

Παρὰ τῷ αὐτῷ, περὶ τὸ τέλος τοῦ αὐτοῦ βιβλίου.

QUOD pulcherrimum quidem ac maximum regnorum omnium Aſiæ, Cyri fuerit regnum, ipſum de ſe teſtimonium præbet. Terminos enim habuit ad orientem mare rubrum, ad ſeptemtriones pontum Euxinum, ad occidentem Cyprum & Ægyptum, ad meridiem Æthiopiam. Id autem imperium quum tanta eſſet magnitudine, una Cyri ſententia gubernabatur: qui etiam ipſe ſubditos ſuos æque ac filios & honorabat & colebat: & Cyrum ſubjecti perinde quaſi patrem venerabantur. Ubi autem Cyrus exceſſit è vivis, continuo ipſi filii inter ſe diſſedere, continuoque urbes ac gentes defecere, ſicque in deterius omnia verſa ſunt.

Quod autem vera à me narrantur, incipiam à rebus divinis id docere. Novi enim & regem prius, & eos qui ſub rege eſſent, etiam iis qui ultima ſcelera perpetraſſent, ſive jusjurandum juraviſſent, inviolatum præſtare, ſive dextras dediſſent, conſtantiſſime obſervare ſolitos. Quod ſi tales non fuiſſent, & hujuſmodi de ſe opinionem non præbuiſſent, ne unus quidem crediſiſſet eis: quemadmodum nunc nemo amplius credit, poſteaquam cognita eſt eorum impietas: ſic neque tunc illi crediſiſſent duces militum qui una cum Cyro aſcenderant. At illi quum priori de iis opinioni crediſiſſent, ſeipſos in manus eorum tradiderunt, & ad regem ducti obtruncati fuerunt. Multi etiam eorum barbarorum qui una militarant, alii alia decepti fide data, periere. Multo præterea etiam his in rebus nunc ſunt deteriores.

ὍΤΙ μὲν δὴ [a] καλλίστη καὶ μεγίστη τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἡ τοῦ Κύρου βασιλεία ἐγένετο, αὐτὴ ἑαυτῇ μαρτυρεῖ. ὡρίσθη μὲν πρὸς ἕω τῇ ἐρυθρᾷ θαλάττῃ· πρὸς ἄρκτον δὲ, τῷ Εὐξείνῳ [b] πόντῳ· πρὸς ἑσπέραν δὲ, Κύπρῳ καὶ Αἰγύπτῳ· πρὸς μεσημβρίαν δὲ, Αἰθιοπίᾳ. τοσαύτη δὲ γινομένη, μιᾷ γνώμῃ τῇ Κύρου ἐκυβερνᾶτο· καὶ ἐκεῖνός τε τοὺς ὑφ' ἑαυτῷ ὥσπερ ἑαυτοῦ παῖδας ἐτίμα τε καὶ ἐθεράπευεν, οἵ τε ἀρχόμενοι Κῦρον ὡς πατέρα ἐσέβοντο· ἐπεὶ μέντοι Κῦρος ἐτελεύτησεν, εὐθὺς μὲν, αὐτοὶ οἱ παῖδες ἐστασίαζον, εὐθὺς δὲ πόλεις καὶ ἔθνη ἀφίσταντο, πάντα δ' ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐτρέπετο.

Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, ἄρξομαι διδάσκων ἐκ τῶν θείων. οἶδα γὰρ ὅτι πρότερον μὲν βασιλεὺς καὶ οἱ ὑπ' αὐτῷ καὶ τοῖς τὰ ἔσχατα πεποιηκόσιν εἴτε ὅρκους ὀμόσαιεν, ἠμπέδουν, εἴτε δεξιὰς δοῖεν, ἐβεβαίουν. εἰ δὲ μὴ τοιοῦτοι ἦσαν, καὶ τοιαύτην δόξαν εἶχον, οὐδ' ἂν εἷς αὐτοῖς ἐπίστευεν, ὥσπερ οὐδὲ νῦν πιστεύει οὐδὲ εἷς ἔτι, ἐπεὶ ἔγνωσται ἡ ἀσέβεια αὐτῶν· οὕτως οὐδὲ τότε ἐπίστευσαν ἂν οἱ τῶν σὺν Κύρῳ ἀναβάντων στρατηγοί· νῦν δὲ δὴ τῇ πρόσθεν αὐτῶν δόξῃ πιστεύσαντες, ἐνεχείρισαν ἑαυτούς, καὶ ἀναχθέντες πρὸς βασιλέα, ἀπετμήθησαν τὰς κεφαλάς. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν συστρατευσάντων βαρβάρων ἄλλοι ἄλλαις πίστεσιν ἐξαπατηθέντες ἀπώλοντο. [d] πολὺ δὲ καὶ τῶνδε χείρονες νῦν εἰσί. πρόσθεν μὲν γὰρ εἴ τις ἢ διακινδυνεύ-

a γε' ἀρίστη καὶ καλλίστη. b Πόντῳ καὶ Προποντίδι καὶ Ἑλλησπόντῳ· πρὸς ἑσπέραν. c κύπρῳ. d πολλοὶ δὲ καὶ τάδε.

δὲ πρὸ βασιλέως, ἢ πόλιν ἢ ἔθνος ὑποχείριον ποιήσειεν, ἢ ἄλλο τι καλὸν ἢ ἀγαθὸν αὐτῷ διαπράξειεν, οὗτοι ἦσαν οἱ τιμώμενοι· [a] νῦν δὲ καὶ ἤν τις, ὥσπερ Λεομίθρης, τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς τῶν φίλων παῖδας ὁμήρους παρὰ τῷ Αἰγυπτίῳ ἐγκαταλιπὼν, καὶ τοὺς μεγίστους ὅρκους παραβὰς, βασιλεῖ δόξῃ τι σύμφορον ποιῆσαι, οὗτοί εἰσιν οἱ ταῖς μεγίσταις τιμαῖς γεραιρόμενοι. ταῦτα οὖν ὁρῶντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ πάντες, ἐπὶ τὸ ἀσεβὲς καὶ τὸ ἄδικον τετραμμένοι εἰσίν. ὁποῖοί τινες γὰρ ἂν οἱ προστάται ὦσι, τοιοῦτοι καὶ οἱ ὑπ' αὐτοὺς [b] ἐπιτοπολὺ γίγνονται. ἀθεμιστότεροι δὴ νῦν ἢ πρόσθεν ταύτῃ γεγένηνται. εἰς γε μὴν χρήματα, τῇδε ἀδικώτεροι· οὐ γὰρ μόνον τοὺς πολλὰ ἡμαρτηκότας, ἀλλὰ ἤδη τοὺς οὐδὲν ἠδικηκότας συλλαμβάνοντες, ἀναγκάζουσι πρὸς οὐδὲν δίκαιον χρήματα ἀποτίνειν. ὥστε οὐδὲν ἧττον οἱ πολλὰ ἔχειν δοκοῦντες τῶν πολλὰ ἠδικηκότων φοβοῦνται· καὶ εἰς χεῖρας οὐδ' οὗτοι ἐθέλουσι τοῖς κρείττοσιν ἰέναι, οὐδέ γε ἀθροίζεσθαι εἰς βασιλικὴν στρατιὰν θαῤῥοῦσι. τοιγαροῦν, ὅστις ἂν πολεμῇ αὐτοῖς, πᾶσιν ἔξεστιν ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν ἀναστρέφεσθαι ἄνευ μάχης ὅπως ἂν βούλωνται, διὰ τὴν ἐκείνων περὶ μὲν θεοὺς ἀσέβειαν, περὶ δὲ ἀνθρώπους ἀδικίαν. αἱ μὲν δὴ γνῶμαι ταύτῃ τῷ παντὶ χείρους νῦν ἢ τὸ παλαιὸν, αὐτῶν.

Ὡς δὲ οὐδὲ τῶν σωμάτων ἐπιμέλονται ὥσπερ πρόσθεν, νῦν αὖ τοῦτο διηγήσομαι. νόμιμον γὰρ δὴ ἦν αὐτοῖς, μήτε πτύειν, μήτε ἀπομύττεσθαι· (δῆλον δὲ ὅτι ταῦτα, οὐ τοῦ ἐν τῷ σώματι ὑγροῦ φειδόμενοι, ἐνόμισαν, ἀλλὰ βουλόμενοι διὰ πόνων καὶ ἱδρῶτος τὰ σώματα στερεοῦσθαι) νῦν δὲ τὸ μὲν μὴ πτύειν μηδὲ ἀπομύττεσθαι, ἔτι διαμένει, τὸ δὲ [c] πονεῖν οὐδαμοῦ ἐπιτηδεύεται. καὶ μὴν πρόσθεν μὲν ἦν αὐτοῖς μονοσιτεῖν νόμιμον, ὅπως ὅλῃ τῇ ἡμέρᾳ χρῷντο καὶ ἐς τὰς πράξεις καὶ εἰς τὸ διαπονεῖσθαι· νῦν γε μὴν τὸ μὲν μονοσιτεῖν ἔτι διαμένει, ἀρχόμενοι δὲ τοῦ σίτου ἡνίκα περ οἱ πρωϊαίτατα ἀριστῶντες, μέχρι τούτου ἐσθίοντες καὶ πίνοντες διάγουσιν ἔς τε περ οἱ ὀψιαίτατα κοιμώμενοι. ἦν δὲ αὐτοῖς νόμιμον μηδὲ προχοΐδας εἰσφέρεσθαι εἰς τὰ συμπόσια, δη-

res. Antea enim siquis aut periculum subiisset pro rege, aut urbem gentem ve in servitutem redegisset, aut aliud quicquam præclarum aut utile ei egisset, hi erant qui in honore habebantur: at nunc, etiam siquis, quemadmodum Leomithres, uxore ac liberis amicorumque filiis obsidibus apud Ægyptium relictis, maximumque jusjurandum transgressus, videatur aliquid emolumenti attulisse regi, hi sunt qui maximis præmiis honorantur. Hæc igitur videntes Asiatici omnes, ad impietatem & injustitiam versi sunt. Quales enim fuerint præfecti, tales etiam qui sub ipsis sunt, ut plurimum evadunt. Hinc igitur factum est ut omne fas magis contemnant quam antea. Jam vero circa pecunias hoc modo sunt iniquiores. non enim solum qui magnis se delictis fecerunt obnoxios, sed eos item qui nihil fecerunt injuste, comprehensos cogunt nullo jure pecunias solvere. Quo fit ut nihilo illi minus qui videntur esse ditissimi, quam qui multa injuste admiserunt, in metu sint: adeo ut neque in manus hi ire velint potentiorum, neque audeant se adjungere exercitui regio, Igitur quicunque bellum cum iis gerat; omnibus licet in regione ipsorum sine pugna versari utcunque velint, propter illorum tum impietatem erga deos, tum injustitiam erga homines. Mentes igitur eorum ita sunt omnino nunc deteriores, quam antiquitus.

Quod autem nec corporum exercitationis curam gerunt, ut antea consuerant, nunc item hoc exponam. Lex enim erat apud eos neque spuere, neque emungere: (est autem manifestum hæc eos lege sanxisse, non quia parcerent corporis humori, sed quod vellent per labores ac sudorem reddere corpora solidiora.) hoc vero tempore non spuere quidem neque emungi, adhuc perdurat, sed illud institutum se laboribus exercendi desiit. Quinetiam antea erat Persis lege cautum comedere semel, quò toto die uterentur & circa res gerendas & circa labores: hac vero tempestate semel cibum capere adhuc permanet, sed vesci incipientes ab eo tempore quo illi qui summo mane prandent, ad illorum usque tempus comedere potareque pergunt, qui lectum tardissime petunt. Erat præterea lege cautum apud eos ne urcei importarentur in symposia: quippe qui putabant,

a γρ. νῦν δ' ἄν τις, ὥσπερ Μιθριδάτης τ̃ πατέρα Ἀριοβαρζάνην προδοὺς, καὶ ὥσπερ. b ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. c ἐκπονεῖν.

tabant, ſi non nimis potarent, minus corpora mentesque labefactari: hac vero tempeſtate urceos non importari, adhuc permanet: ac tantum bibunt ut non importent, ſed ipſi exportentur, quum nequeant amplius erecti egredi. Jam vero & ille mos patrius iis erat, ut, dum iter facerent, neque comederent, neque biberent, neque quicquam eorum quæ propter hæc neceſſaria ſunt, palam facerent: nunc autem ab iis abſtinere, adhuc perdurat, ſed itinera faciunt adeo brevia ut minime ſit mirandum quod à rebus neceſſariis abſtineant.

Quin & ad venationem quoque toties antea exibant ut pro exercitatione venationes ſatis eſſent & ipſis & equis: at ubi Artaxerxes rex, & qui ei erant familiares, redditi ſunt vino inferiores, non amplius eodem modo neque ipſi egrediebantur, neque alios educebant ad venationes: quin potius ſiqui laboris ſtudioſi atque induſtrii una cum ſuis equitibus venarentur, aperte iis invidebant, & ut ſeipſis meliores oderant. Præterea puerorum inſtitutio pro foribus adhuc perdurat: ſed diſciplina & exercitatio eorum quæ ad artem equeſtrem pertinent, extincta eſt, quoniam eo non eunt ubi ſpecimen edendo gloriam conſequantur.

Et quod pueri quum illic antea lites audirent ſecundum jus & æquum dijudicari, videbantur diſcere juſtitiam, & hoc omnino contrarium eſt: quoniam certo vident eos vincere cauſſam utri plus dederint. Præterea eorum vim quæ è terra oriuntur, pueri antea diſcebant, quo utilibus uterentur, & à pernicioſis abſtinerent: nunc vero videntur hæc diſcere quo mala quamplurima perpetrent. Nuſquam igitur plures quam illic, neque moriuntur, neque interficiuntur venenis.

Quinetiam multo magis indulgent mollibus & delicatis voluptatibus quam Cyri temporibus. Tum enim adhuc diſciplina Perſica & continentia utebantur, Medorum vero ſtola atque mollitie: ſed hoc tempore Perſicam conſtantiam æquo animo vident extingui, at Medorum mollitiem diligenter ſervant. Declarare autem volo eorum quoque mollem & delicatam vitam. Illis enim primum non ſatis eſt ſi lecti ſtrata mollia habeant verumetiam lectorum pedes tapetibus ſuper-

δηλονότι νομίζοντες τὸ μὴ ὑπερπίνειν ἧττον ἂν καὶ σώματα καὶ γνώμας σφάλλειν· νῦν δὲ τὸ μὲν μὴ εἰσφέρεσθαι, ἔτι αὖ διαμένει· τοσοῦτον δὲ πίνουσιν ὥστε ἀντὶ τοῦ εἰσφέρειν αὐτοὶ ἐκφέρονται, ἐπειδὰν μηκέτι δύνωνται ὀρθούμενοι ἐξιέναι. ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνο ἦν αὐτοῖς ἐπιχώριον, τὸ μεταξὺ πορευομένους μήτε ἐσθίειν, μήτε πίνειν, μήτε τῶν διὰ ταῦτα ἀναγκαίων μηδὲν ποιοῦντας φανεροὺς εἶναι· νῦν δ' αὖ μὲν τούτων ἀπέχεσθαι ἔτι διαμένει, τὰς μέντοι πορείας οὕτω βραχείας ποιοῦνται ὡς μηδ' ἂν ἔτι θαυμάσαι τὸ ἀπέχεσθαι τῶν ἀναγκαίων.

Ἀλλὰ μὲν καὶ ἐπὶ θήραν πρόσθεν μὲν τοσαυτάκις ἐξῄεσαν ὥστε ἀρκεῖν αὐτοῖς τε καὶ ἵπποις γυμνάσια τὰς θήρας· ἐπεὶ δὲ Ἀρταξέρξης ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἥττους τοῦ οἴνου ἐγένοντο, οὐκέτι ὁμοίως οὔτε αὐτοὶ ἐξῄεσαν, οὔτε τοὺς ἄλλους ἐξῆγον ἐπὶ τὰς θήρας· ἀλλὰ καὶ οἵτινες φιλόπονοι γενόμενοι καὶ σὺν τοῖς περὶ αὐτοὺς ἱππεῦσιν ἅμα θηρῷεν, φθονοῦντες αὐτοῖς δῆλοι ἦσαν, καὶ ὡς βελτίονας αὐτῶν ἐμίσουν. ἀλλά τοι καὶ τοὺς παῖδας τὸ μὲν παιδεύεσθαι ἐπὶ ταῖς θύραις, ἔτι διαμένει· τὸ μέντοι τὰ ἱππικὰ μανθάνειν καὶ μελετᾶν, ἀπέσβηκε, διὰ τὸ μὴ [a] ἰέναι ὅπου ἂν ἀποφαινόμενοι εὐδοκιμοῖεν.

Καὶ ὅτι γε οἱ παῖδες ἀκούοντες ἐκεῖ πρόσθεν τὰς δίκας δικαίως δικαζομένας, ἐδόκουν μανθάνειν δικαιότητα, καὶ τοῦτο παντάπασιν ἀνέστραπται. σαφῶς γὰρ ὁρῶσι νικῶντας ὁπότεροι ἂν [b] πλεῖον διαδῶσιν. ἀλλὰ καὶ τῶν φυομένων ἐκ τῆς γῆς τὰς δυνάμεις οἱ παῖδες πρόσθεν μὲν ἐμάνθανον, ὅπως τοῖς μὲν ὠφελίμοις χρῷντο, τῶν δὲ βλαβερῶν ἀπέχοιντο· νῦν δὲ ἐοίκασι ταῦτα διδασκομένοις, ὅπως ὅτι πλεῖστα κακοποιῶσιν. οὐδαμοῦ γοῦν πλείους ἢ ἐκεῖ οὔτε ἀποθνήσκουσιν, οὔτε διαφθείρονται ὑπὸ φαρμάκων.

Ἀλλὰ μὴν καὶ θρυπτικώτεροι πολὺ νῦν ἢ ἐπὶ Κύρου εἰσί. τότε μὲν γὰρ ἔτι τῇ ἐκ Περσῶν παιδείᾳ καὶ ἐγκρατείᾳ ἐχρῶντο, τῇ δὲ Μήδων στολῇ καὶ ἁβρότητι· νῦν δὲ τὴν μὲν ἐκ Περσῶν καρτερίαν περιορῶσιν ἀποσβεννυμένην, τὴν δὲ τῶν Μήδων μαλακίαν διασώζονται. σαφηνίσαι δὲ βούλομαι καὶ τὴν θρύψιν αὐτῶν. ἐκείνοις γὰρ πρῶτον [c] μὲν τὰς εὐνὰς οὐ μόνον ἀρκεῖ μαλακῶς ὑποστρώννυσθαι, ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν κλινῶν τοὺς πόδας ἐπὶ [d] ταπίδων τιθέασιν,

σιν,

a γρ. εἶναι. b πλείω διδῶσιν. c μῤ οὐκέτι τάς. d δαπίδων.

σιν, ὅπως μὴ ἀντερείδῃ τὸ δάπεδον, ἀλλ' ὑπείκωσιν αἱ [a] τάπιδες. καὶ μὴν τὰ πεττόμενα ἐπὶ τράπεζαν, ὅσα τε πρόσθεν εὕρητο, οὐδὲν αὐτῶν ἀφῄρηται, ἄλλά τε ἀεὶ καινὰ ἐπιμηχανῶνται. καὶ ὄψα γε ὡσαύτως. καὶ γὰρ καινοποιητὰς ἀμφοτέρων τούτων κέκτηνται. ἀλλὰ μὴν ἐν τῷ χειμῶνι οὐ μόνον κεφαλὴν καὶ σῶμα καὶ πόδας ἀρκεῖ αὐτοῖς ἐσκεπάσθαι, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄκραις ταῖς χερσὶ χειρίδας δασείας καὶ δακτυλήθρας ἔχουσιν. ἐν γε μὴν τῷ θέρει οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς οὔθ' αἱ τῶν δένδρων οὔθ' αἱ τῶν πετρῶν σκιαὶ, ἀλλ' ἐν ταύταις ἑτέρας [b] σκιὰς ἄνθρωποι μηχανώμενοι αὐτοῖς παρεστᾶσι. καὶ μὴν ἐκπώματα ἢν μὲν ὡς πλεῖστα ἔχωσι, τούτῳ καλλωπίζονται· ἢν δ' ἐξ ἀδίκου φανερῶς ᾖ μεμηχανημένα, οὐδὲν τοῦτο αἰσχύνονται. πολὺ γὰρ ηὔξηται ἐν αὐτοῖς ἡ ἀδικία τε καὶ αἰσχροκέρδεια. ἀλλὰ καὶ πρόσθεν μὲν ἦν ἐπιχώριον αὐτοῖς μὴ ὁρᾶσθαι πεζῇ πορευομένοις, οὐκ ἄλλου τινὸς ἕνεκα ἢ τοῦ ὡς ἱππικωτάτους γίγνεσθαι· νῦν δὲ στρώματα πλείω ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ἵππων ἢ ἐπὶ τῶν εὐνῶν. οὐ γὰρ τῆς [c] ἱππείας οὕτως ὥσπερ τοῦ μαλακῶς καθῆσθαι ἐπιμέλονται.

Τά γε μὴν πολεμικὰ πῶς οὐκ εἰκότως νῦν τῷ παντὶ χείρους ἢ πρόσθεν εἰσίν; οἷς ἐν μὲν τῷ παρελθόντι χρόνῳ ἐπιχώριον, οἶμαι, ὑπῆρχε τοὺς μὲν τὴν γῆν ἔχοντας, ἀπὸ ταύτης ἱππότας παρέχεσθαι, οἳ δὴ καὶ ἐστρατεύοντο. τοὺς δὲ φρουροῦντας, εἰ δέοι στρατεύεσθαι, πρὸ τῆς χώρας μισθοφόρους εἶναι· νῦν δὲ τούς τε θυρωροὺς καὶ τοὺς σιτοποιοὺς, καὶ τοὺς ὀψοποιοὺς, καὶ οἰνοχόους, καὶ λουτροχόους, καὶ παρατιθέντας καὶ ἀναιροῦντας, καὶ κατακοιμίζοντας καὶ ἀνιστάντας, καὶ τοὺς [d] κοσμητὰς οἳ ὑποχρίουσί τε καὶ ἐντρίβουσιν αὐτοὺς, καὶ τὰ ἄλλα ῥυθμίζουσι· τούτους πάντας ἱππέας οἱ δυνάσται πεποιήκασιν, ὅπως μισθοφορῶσιν αὐτοῖς. πλῆθος μὲν οὖν καὶ ἐκ τούτων φαίνεται, οὐ μέντοι ὄφελός γε οὐδὲν αὐτῶν εἰς πόλεμον. δηλοῖ δὲ καὶ αὐτὰ τὰ γιγνόμενα· κατὰ τὴν χώραν γὰρ αὐτῶν [e] ῥᾷον οἱ πολέμιοι ἢ οἱ φίλοι ἀναστρέφονται. καὶ γὰρ δὴ ὁ Κῦρος τοῦ μὲν ἀκροβολίζεσθαι ἀποπαύσας, θωρακίσας δὲ καὶ αὐτοὺς καὶ ἵππους, καὶ ἓν παλτὸν ἑκάστῳ δοὺς εἰς χεῖρα, ὁμόθεν τὴν μάχην ἐποιεῖτο· νῦν δὲ οὔτε ἀκροβολίζονται ἔτι, οὔτ' εἰς χεῖρας συνιόντες

perponunt, ne pavimentum renitatur, ſed ut tapetes cedant. Inſuper opere piſtorio quæ conficiebantur ad menſam, & quæcunque reperta ſunt antea, eorum nihil ablatum eſt, ſed & nova ſemper excogitant, & obſonia identidem: etenim ſibi compararunt homines qui nova utriuſque harum rerum artificia inveniant. Inſuper hyeme non ſatis eſt illis caput & corpus atque pedes tegere, ſed in extremis manibus chirothecas villoſas habent, & digitalia. At vero æſtate contenti non ſunt neque arborum neque rupium umbris, ſed illis præſto ſunt homines qui in his umbris alias moliantur. Jam vero & pocula ſi quamplurima habeant, hoc ornamento gloriantur: verum ſi injuſtis artibus comparata eſſe conſtet, id nulli ſibi dedecori ducunt. Apud illos enim injuſtitia lucrique turpis cupiditas valde eſt aucta. Atque antea patrius eis mos erat ne conſpicerentur proficiſci pedites, non alius cujuſquam rei gratia, quam ut equites optimi fierent: nunc autem plura ſuper equis ſtrata habent quam ſuper cubilibus. Non enim ita equitandi curam habent ut molliter ſedendi.

In iis vero quæ ad bellum pertinent, an non merito nunc ſunt omnino deteriores quam antea? Quibus ſuperiore tempore patrium erat, tum eos qui terram poſſiderent, ab hac ipſa equites ſuppeditare, qui etiam in expeditionem ibant: tum præſidiarios, ſi militandum eſſet, pro regione ſtipendiarios eſſe: nunc vero qui oſtiarii ſunt, & piſtores obſoniorumque artifices, & pincernæ, & balneatores, & qui ad menſam apponunt, & qui è menſa tollunt, & qui dormitum agunt, & qui à ſomno excitant, & ornatores qui coloribus eos liniunt infricantque, aliaque decenter componunt: hoſce omnes ii qui proceres ſunt, equites faciunt, quo ſub ſe ſtipendium mereant. Multitudo igitur ex his quoque apparet, at nulla eorum ad bellum utilitas. Hoc etiam patet ex iis quæ uſuveniunt, nam in eorum regione hoſtes facilius commorantur quam amici. Cyrus enim quum ferentarios amoviſſet, thoracibus autem & eos & equos armaſſet, & pilum unum cuique dediſſet in manum, cominus pugnam gerebat: ſed hoc tempore neque jactu utuntur amplius neque congredientes cominus

a γρ. δάπιδες. b σκιάδας. c ἱππικῆς. d κομμώτας. e ῥᾴδιον.

nus prœliantur. Atque pedites habent quidem ipsi crates & copides & secures (quemadmodum Cyri temporibus) quum sunt pugnaturi, sed cominus congredi ne hi quidem volunt. Nec item falcatis curribus ad id utuntur amplius ad quod eos Cyrus est fabricatus. Cyrus enim quum aurigas amplificasset honoribus strenuosque reddidisset, habebat qui in armatos impetum facerent. Persæ autem hujus temporis quum ne norint quidem eos qui præsunt curribus, censent fore ut inexercitatos similes exercitatis habeant. Et hi prosiliunt quidem, sed priusquam fuerint inter hostes, alii è curribus ultro excidunt, alii exiliunt: quo fit ut jugales aurigis carentes, pluribus sæpe malis amicos quam hostes afficiant. Quoniam vero ipsi quoque cognoscunt qualia ad bellum adminicula habeant, animo ad id remisso sunt: nemoque amplius sine Græcis ad bellum se accingit, neque quum invicem belligerant, neque quum Græci agunt contra eos exercitum, sed etiam adversus hosce statuerunt cum Græcis bellum gerere.

Et ego quidem quæ pollicitus sum, ea me præstitisse arbitror. Dico enim, Persas atque Persarum socios, & magis impios adversus deos, & magis nefarios erga necessarios, & injustiores erga alios, & ignaviores ad bellum, hoc tempore quam antea redditos fuisse. Quod siquis secus atque ego sentiat, is eorum opera considerans, ea testimonio suo verba mea comprobare comperiet.

τες μάχονται. καὶ οἱ πεζοὶ ἔχουσι μὲν γέρρα καὶ κοπίδας καὶ σαγάρεις, ὥσπερ ἐπὶ Κύρου, τὴν μάχην ποιησόμενοι· εἰς χεῖρας δὲ ἰέναι οὐδ᾽ οὗτοι ἐθέλουσιν. οὐδέ γε τοῖς δρεπανηφόροις ἅρμασιν ἔτι χρῶνται [a] ἐφ᾽ ᾧ Κῦρος αὐτὰ ἐποιήσατο. ὁ μὲν γὰρ, τιμαῖς αὐξήσας τοὺς ἡνιόχους, καὶ ἀγαθοὺς ποιήσας, εἶχε τοὺς εἰς τὰ ὅπλα ἐμβαλοῦντας· οἱ δὲ νῦν, οὐδὲ γιγνώσκοντες τοὺς ἐπὶ τοῖς ἅρμασιν, οἴονται σφίσιν ὁμοίους τοὺς ἀνασκήτους τοῖς ἠσκηκόσιν ἔσεσθαι. οἱ δὲ ὁρμῶσι μὲν, πρὶν δ᾽ ἐν τοῖς πολεμίοις εἶναι, οἱ μὲν, ἑκόντες ἐκπίπτουσιν, οἱ δ᾽ ἐξάλλονται· ὥστε ἄνευ ἡνιόχων γιγνόμενα τὰ ζεύγη πολλάκις πλείω κακὰ τοὺς φίλους ἢ τοὺς πολεμίους ποιεῖ. ἐπεὶ μέντοι καὶ αὐτοὶ γιγνώσκουσιν οἷα σφίσι τὰ πολεμιστήρια ὑπάρχει, ὑφίενται, καὶ οὐδεὶς ἔτι ἄνευ τῶν Ἑλλήνων εἰς πόλεμον καθίσταται, [b] οὔτε ὅταν ἀλλήλοις πολεμῶσιν, οὔτε ὅταν οἱ Ἕλληνες αὐτοῖς ἀντιστρατεύωνται· ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτους ἐγνώκασι μεθ᾽ Ἑλλήνων τοὺς πολέμους ποιεῖσθαι.

Ἐγὼ μὲν δὴ οἶμαι ἅπερ ὑπεθέμην [c] ἀπειργάσθαι μοι. φημὶ γὰρ Πέρσας καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς καὶ ἀσεβεστέρους περὶ θεοὺς, καὶ ἀνοσιωτέρους περὶ συγγενεῖς, καὶ [d] ἀδικωτέρους περὶ τοὺς ἄλλους, καὶ ἀνανδροτέρους τὰ εἰς τὸν πόλεμον νῦν ἢ πρόσθεν ἀποδεδεῖχθαι. εἰ δέ τις τἀναντία ἐμοὶ γιγνώσκει, τὰ ἔργα αὐτῶν ἐπισκοπῶν, εὑρήσει αὐτὰ μαρτυροῦντα τοῖς ἐμοῖς λόγοις.

Apud eundem Xenophontem, in ejusdem Pædia libro V.

In nullo enim neque esculento neque potulento vir Perses, ex iis qui bene instituti sunt, neque oculis commotus appareat, neque rapina, neque mente, quo minus eadem prospiciat quæ si in cibo non esset: sed quemadmodum equestres, quoniam in equis non turbantur, possint simul dum equitant & videre & audire & dicere quod sit opus: sic item illi inter epulas existimant oportere & prudentes apparere & moderatos. At moveri esculentis & potulentis, videtur iis esse caninum admodum & immane.

Παρὰ τῷ αὐτῷ Ξενοφῶντι, ἐν τῷ τῆς αὐτῆς παιδείας ε΄.

Ἐπ᾽ οὐδενὶ γὰρ βρώματι οὐδὲ πόματι Πέρσης ἀνὴρ τῶν πεπαιδευμένων οὔτε ὄμμασιν ἂν ἐκπεπληγμένος καταφανὴς γένοιτο, οὔτε ἁρπαγῇ, οὔτε νῷ, μὴ οὐχὶ προνοεῖν ἅπερ ἂν καὶ μὴ ἐν σίτῳ ὤν· ἀλλ᾽ ὥσπερ οἱ ἱππικοὶ, διὰ τὸ μὴ ταράττεσθαι ἐπὶ τῶν ἵππων, δύνανται ἅμα ἱππεύοντες καὶ ὁρᾶν καὶ ἀκούειν καὶ λέγειν τὸ δέον, οὕτω καὶ ἐκεῖνοι ἐν τῷ σίτῳ οἴονται δεῖν φρόνιμοι καὶ μέτριοι φαίνεσθαι. τὸ δὲ κεκινῆσθαι ὑπὸ τῶν βρωμάτων καὶ τῆς πόσεως, πάνυ αὐτοῖς [e] κυνικὸν καὶ θηριῶδες δοκεῖ εἶναι.

Vide *& quæ hunc locum proxime sequuntur, nec non quæ præcedunt. Sed cum iis quæ hoc loco dicuntur, conferenda sunt quæ supra, pag. videlicet* 574, *legisti* de pueris domo afferentibus in cibum quidem, panem, in obsonium vero, nasturtium: ad potum autem, siquis

a γε ἴφ᾽ ἄν. b οὔτε ἄν ποτε. c ἀπεργάσασθαι. φημὶ. d ἀνομωτέρους. e συϊκόν.

ſiquis eorum ſitiret, vas fictile quod cothona vocabant, ut in id è flumine poſſet haurire. *Atque his addenda ſunt & quæ de puberibus, ſive adoleſcentibus (Græce ephebis) paulo poſt dicuntur*, quidquid venando ceperint, id eorum obſonium eſſe: ſin nihil ceperint, non aliud obſonium habere quam naſturtium. *Ideo autem conferendi ſunt hi loci cum illo libri* V, *ut conſideremus quantum proſit à teneris aſſueſcere. Nam temperanter in ipſa etiam ſenectute vivere, in eodem illo tradit loco, quum & de pueris exemplum temperantiæ ab eis ſumentibus ſcribat. Tenuis autem victus veſtituſque vilis Perſarum mentionem facit Xenophon non in iis ſolum quæ ex eo allata jam fuerunt, ſed in hoc etiam libri primi ejuſdem operis loco, non procul ab iis quæ deprompta inde habuiſti in præcedentibus, per quandam cum molli Medorum veſtitu antitheſi*, Apud Perſas autem qui in patria manent, hoc etiam ſæculo & veſtimenta ſunt viliora, & victus magis eſt tenuis. *Necnon aliquanto poſt Cyrus avo ſuo Aſtyagi dicit*, Sed longe ſimplicior apud nos ac rectior eſt ad ſe explendum via. Nos enim panis & carnes ad hoc deducunt: vos autem, quum eodem ſtudeatis pervenire quo nos, per multos circuitus ac ambages ſurſum deorſum errantes, vix tandem eo pervenitis quo nos jamdudum veneramus. *Sed hanc Perſarum laudem multum minuit iſte libri ſeptimi ejuſdem operis locus, ubi de Cyro dicitur*, Quum igitur ſciret, Perſas, qui domi manerent, vitam agere duriſſimam propter inopiam, & laborioſiſſimam, tum propter regionis ſuæ aſperitatem, tum quod opus faciendo victum ſibi quærunt: hos potiſſimum exiſtimavit libenter apud ſe victuros. *Minuit (inquam) hic locus laudem illam, quod regionis natura ad tenuem illum victum eos adigere dici poſſit. Sed ex iis quæ alibi ſcribuntur, conjicere eſt, inſtitutionem bonam non ſolum hoc addidiſſe ut boni conſulerent hanc victus tenuitatem, aut ſaltem hunc moderatum victum (nam & μέτριον δίαιταν dicit) ſed etiam effeciſſe ut vellent* & ſpuendi & mungendi neceſſitatem à ſe per labores abigere. *Atque hoc apud illos etiam qui ſua ætate eſſent Perſas manſiſſe, in eodem illo primi libri loco teſtatur. Videndum tamen quomodo cum hoc convenire loco poſſit ille libri octavi, ubi ſcribit, (hoc quoque exemplo oſtendens quantum Perſæ à ſuis majoribus degeneraſſent)* Nam quum antea ſancitum eſſet, (*vel* lege cautum. *niſi &* more receptum *reddi poteſt*) ut neque ſpuerent, neque emungerent. (manifeſtum eſt autem ipſos non ideo ſanxiſſe ut humori corporis parcerent, ſed quod vellent laboribus & ſudoribus corpora robuſta & velut ſolida effici) nunc quidem adhuc manet, ut non ſpuant, nec ſeſe emungant, at ſe laboribus exercere, nuſquam in uſu eſt. *Quomodo enim Xenophontis etiam ſæculo permanebant hæc duo*, non ſpuere, neque ſe emungere, *id vero per quod hæc vitabant (quæ alioqui vix poſſe vitari videntur) ut ipſe in illo altero loco ſcribit, jam aboleverat?*

Sed, hanc queſtionem aliis ſolvendam relinquens, ad eos tranſeo locos qui contra Perſicum luxum, & quidem in regibus nominatim, deſcribunt. Meminiſſe autem hic oportet horum circa finem libri VIII *verborum*, ὁποῖοι τινὲς γὰρ ἂν οἱ προστάται ὦσι, τοιοῦτοι καὶ οἱ ὑπ᾽ αὐτοὺς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίγνονται. *id eſt*, Quales enim fuerint qui *aliis* præſunt, tales ſunt plerunque & illi qui eorum ſubjecti ſunt imperio. *Idem vero & ante Xenophontem etiam dictum fuerat, & poſt Xenophontem etiam dictum fuit: & quidem à nonnullis etiam qui vocem illam* plerunque *non addiderunt. Magna eſt autem convenientia inter illum locum, & iſtum qui eodem in libro legitur, pagina à principio tertia*, Quum enim vident homines, eum cui maxime licet inſolenter agere, modeſte ſe gerere, tanto magis ii qui ſunt inferiores ullam ſuam inſolentiam minime exſtare volunt. *Adjungendum etiam quod aliquanto poſt ſequitur, de ipſo Cyro*, Et ſe quidem in tale exemplum proponebat. *Necnon adjiciendus erit hic qui primam ejuſdem libri paginam claudit; in mea editione*, ὅταν μὲν ὁ ἐπιστάτης βελτ. *&c.*

Ἐκ τοῦ εἰς Ἀγησίλαον λόγου.

Τῷ μὲν γὰρ Πέρσῃ πᾶσαν γῆν περιέρχονται, μαστεύοντες τί ἂν ἡδέως πίοι, μυρίοι δὲ τεχνῶνται τί ἂν ἡδέως φάγοι. ὅπως γε μὴν καταδάρθοι, οὐδ᾽ ἂν εἴποι τις ὅσα πραγματεύονται. Ἀγησίλαος δὲ, διὰ τὸ φιλόπονος εἶναι, πᾶν μὲν τὸ παρὸν ἡδέως ἔπινε, πᾶν δὲ τὸ συντυχὸν ἡδέως ἤσθιεν. εἰς δὲ τὸ ἀσμένως κοιμηθῆναι, πᾶς τόπος ἱκανὸς ἦν

Ex oratione de Ageſilao.

Habet enim rex Perſarum qui totum orbem circumeant, quæritantes potum qui ſuavis illi ſit futurus: & innumeri excogitant cibos quibus ſuaviter veſcatur: ad ſomnium vero conciliandum, non facile quis dixerit, quæ machinentur. at vero Ageſilaus, quod labori deditus eſſet, quidquid aderat jucunde bibebat, & quidquid nactus erat, jucunde edebat. ad ſomnum autem ſuaviter capiendum quivis locus idoneus illi

li erat. Ac non solum dum hæc faceret lætabatur, sed etiam exultabat quoties consideraret se quidem mediis in voluptatibus versari: at barbarum illum videret, si quidem absque dolore vellet vivere, oportere ab extremis terræ finibus ea secum trahere quæ delectationem sint allatura.

ἦν αὐτῷ. καὶ ταῦτα οὐ μόνον πράττων ἔχαιρεν, ἀλλὰ καὶ ἐνθυμούμενος ἠγάλλετο ὅτι αὐτὸς μὲν ἐν μέσαις ταῖς εὐφροσύναις ἀναστρέφοιτο· τὸν δὲ βάρβαρον ἑώρα, εἰ μέλλοι ἀλύπως βιώσεσθαι, συνελκυστέον αὐτῷ ἀπὸ περάτων τῆς γῆς τὰ τέρψοντα.

In eadem oratione proponuntur & alia, in quibus Agesilaus & rex Persarum inter se comparantur: atque hoc inter cetera, quod ille quidquid inter homines auri, quidquid argenti erat, & quæcunque erant pretiosissima, apud se congesta habere niteretur: existimans, si maximam vim pecuniarum haberet, fore ut omnia in potestatem suam redigeret: at vero Agesilaus domum suam contra instituerat, ita ut nullo horum indigeret. *Animadvertendum autem, ad hanc auri argentique coacervationem quod attinet, esse & hoc verisimile ad fovendum etiam suum luxum illam congerere conatum esse: quamvis aliam caussam afferat. Ceterum cum illis verbis*, μυρίοι δὲ τεχνῶνται τί ἂν ἡδέως φάγοι, *conferenda hæc quæ habuisti pag.* 582. *ex alio loco* καὶ μὴν τὰ πετόμενα ἐπὶ τράπεζαν, ὅσα τε πρόσθεν εὕρηντο, οὐδὲν αὐτῶν ἀφῄρηνται, ἀλλά τε ἀεὶ καινὰ ἐπιμηχανῶνται. καὶ τοὺς καινοποιοῦντας ἀμφοτέρων τούτων κέκτηνται. *Verum hoc in loco (qui non procul abest à fine libri octavi & ultimi Pædiæ) non tantum de Persarum regibus, sed de universa Persarum gente agitur.*

Hinc ad illum digredior locum ubi contrà studium rerum bellicarum, necnon agriculturæ, (& quidem hanc præponens) in Persarum rege commendat: quum alibi rei militaris studium in certo quopiam rege, videlicet Cyro, commendasset: & quidem venationis exercitio ad res bellicas, & maxime ad artem equestrem, eos præparari dixisset, ut videre est inter illa quæ è lib. Pæd. 8. *deprompta dedi, p.* 577. *Verum ibi postquam hæc & alia quædam eodem pertinentia scripsit, & tandem locum illum his verbis clausit*, καὶ τὴν ἐγκράτειαν δὲ, καὶ πόνους καὶ ψύχη καὶ θάλπη καὶ λιμὸν καὶ δίψος δύνασθαι φέρειν, ἐνταῦθα μάλιστα προσείθιζε τοὺς κοινῶνας. *id est*, Atque hic maxime assuefaciebat sodalitia ad continentiam, & ad hoc ut labores necnon frigora & æstus, quinetiam famem & sitim tolerare possent. *Ubi (inquam) ita locum illum clausit, adjicit*, καὶ νῦν δ' ἔτι βασιλεὺς καὶ οἱ ἄλλοι οἱ περὶ βασιλέα ταῦτα ποιοῦντες διατελοῦσιν. *id est*, Atque hoc etiam sæculo tum rex, tum qui circa regem sunt, hæc assidue faciunt. *Hæc porro*, οἱ περὶ βασιλέα. *Philelphus vertit* regis familiares. *Quam etiam interpretationem admittere videntur illa verba: at* κοινώνων *appellatio eam minime admittit: quamvis huic quoque eam tribuat. vertit enim*, Et hic etiam maxime familiares assuefaciebat ad continentiam. *Existimo autem reddi debere hic, sicut & alibi*, sodalitia, *vel*, eos qui è sodalitiis erant. *De hoc quoque obiter moneo quod ad locum illum attinet*, καὶ τὴν ἐγκράτειαν δὲ, *&c. afferri & hanc lectionem*, καὶ πρὸς ἐγκράτειαν δέ. *Invenitur autem & hæc*, καὶ τὴν ἐγκράτειαν δὲ, καὶ πρὸς πόνους, καὶ ψύχη καὶ θάλπη, καὶ πρὸς τὸ λιμὸν καὶ δίψος δύνασθαι φέρειν. *Verum ex duabus unam faciens, libenter ita scriberem*, καὶ πρὸς ἐγκράτειαν δὲ, καὶ πόνους, καὶ ψύχη καὶ θάλπη, καὶ πρὸς τὸ λιμὸν καὶ δ. *Alioqui, nostram retinendo scripturam, saltem scribendum esset*, καὶ τὸ ψύχη καὶ θάλπη καὶ λ. καὶ δ. δύνασθαι φέρειν. *Ad illum (inquam) locum transeo ubi studium rerum bellicarum & agriculturæ (& quidem hujus mentionem prius faciens) commendat. Is autem extat in OEconomico, pag.* 482. *meæ editionis, ubi Socrates & Critobulus inter se colloquuntur:*

Quibus igitur artibus nobis, Socrates, utendum censes? Num (inquit Socrates) regem Persarum imitari verebimur? Illum quidem ferunt inter pulcherrima maximeque necessaria studia agriculturam artemque bellicam ducere, & utramque diligenter atque studiose simul curare. Hæc ut audiit Critobulus, An & hoc credis, inquit, ô Socrates, regi Persarum agriculturam esse curæ? Cui Socrates, Si videamus ô Critobule quid agat,

Ἡμῖν δὲ δὴ ποίαις τέχναις συμβουλεύεις ὦ Σώκρατες χρῆσθαι; Ἆρα (ἔφη ὁ Σωκράτης) μὴ αἰσχυνθῶμεν τὸν Περσῶν βασιλέα μιμήσασθαι; ἐκεῖνον γάρ φασιν, ἐν τοῖς καλλίστοις τε καὶ ἀναγκαιοτάτοις ἡγούμενον εἶναι ἐπιμελήμασι, γεωργίαν τε καὶ τὴν πολεμικὴν τέχνην, τούτων ἀμφοτέρων ἰσχυρῶς ἐπιμελεῖσθαι. καὶ ὁ Κριτόβουλος ἀκούσας ταῦτα εἶπε, Καὶ τοῦτο, ἔφη, πιστεύεις ὦ Σώκρατες, βασιλέα τὸν Περσῶν γεωργίας τι συνεπιμελεῖσθαι; Οὐδ' ἂν (ἔφη ὁ Σω-

Σωκράτης) ἐπισκοποῦντες, ὦ Κριτόβουλε, ἴσως ἂν καταμάθοιμεν εἴ τι συνεπιμελεῖται. τῶν μὲν γὰρ πολεμικῶν ἔργων ὁμολογοῦμεν αὐτὸν ἰσχυρῶς ἐπιμελεῖσθαι, ὅτι ἐξ ὁπόσων περ ἐθνῶν δασμοὺς λαμβάνει, τέταχε τῷ ἄρχοντι ἑκάστῳ εἰς ὁπόσους δεῖ διδόναι τροφὴν ἱππέας καὶ τοξότας καὶ σφενδονήτας καὶ γερροφόρους, οἵτινες τῶν τε ὑπ' αὐτοῦ ἀρχομένων ἱκανοὶ ἔσονται κρατεῖν, καί, ἢν πολέμιοι ἐπίωσιν, ἀρήξουσι τῇ χώρᾳ. χωρὶς δὲ τούτων φύλακας ἐν ταῖς ἀκροπόλεσι τρέφει· καὶ τὴν μὲν τροφὴν τοῖς φρουροῖς δίδωσιν ὁ ἄρχων ᾧ τοῦτο προστέτακται· βασιλεὺς δὲ κατ' ἐνιαυτὸν ἐξέτασιν ποιεῖται τῶν μισθοφόρων καὶ τῶν ἄλλων οἷς ὡπλίσθαι προστέτακται, καὶ πάντας ἅμα συνάγων, πλὴν τοὺς ἐν ταῖς ἀκροπόλεσιν, ἔνθα δὴ ὁ σύλλογος καλεῖται. καὶ τοὺς μὲν ἀμφὶ τὴν αὑτοῦ οἴκησιν αὐτὸς ἐφορᾷ, τοὺς δὲ πρόσω ἀποικοῦντας πιστοὺς πέμπει ἐπισκοπεῖν· καὶ οἳ μὲν ἂν φαίνωνται τῶν φρουράρχων καὶ τῶν χιλιάρχων καὶ τῶν σατραπῶν τὸν ἀριθμὸν τῶν τεταγμένων ἔκπλεων ἔχοντες, καὶ τούτους [a] δοκίμους ἵπποις τε καὶ ὅπλοις κατεσκευασμένους παρέχωσι, τούτους μὲν τοὺς ἄρχοντας καὶ ταῖς τιμαῖς αὔξει, καὶ δώροις μεγάλοις καταπλουτίζει· οὓς δ' ἂν εὕροι [b] τῶν ἀρχόντων ἢ καταμελοῦντας τῶν φρουράρχων, ἢ κατακερδαίνοντας, τούτους χαλεπῶς κολάζει, καὶ παύων τῆς ἀρχῆς, ἄλλους ἐπιμελητὰς καθίστησι. τῶν μὲν δὴ πολεμικῶν ἔργων ταῦτα ποιῶν δοκεῖ ἡμῖν [c] ἀναμφιλόγως ἐπιμελεῖσθαι. ἔτι δὲ ὁπόσην μὲν τῆς χώρας διελαύνων ἐφορᾷ αὐτός, καὶ δοκιμάζει, ὁπόσην δὲ μὴ αὐτὸς ἐφορᾷ, πέμπων πιστοὺς ἐπισκοπεῖται. καὶ οὓς μὲν ἂν αἰσθάνηται τῶν ἀρχόντων συνοικουμένην γε τὴν χώραν παρεχομένους, καὶ ἐνεργὸν οὖσαν τὴν γῆν, καὶ πλήρη δένδρων τε ὧν ἑκάστη φέρει καὶ καρπῶν, τούτοις μὲν χώραν τὴν ἄλλην προστίθησι, καὶ δώροις κοσμεῖ, καὶ ἕδραις ἐντίμοις γεραίρει· οἷς δ' ἂν ὁρᾷ ἀργόν τε τὴν χώραν οὖσαν καὶ ὀλιγάνθρωπον, ἢ διὰ χαλεπότητα, ἢ δι' ὕβριν, ἢ δι' ἀμέλειαν, τούτους δὲ κολάζων καὶ παύων τῆς ἀρχῆς, ἄρχοντας ἄλλους καθίστησι. ταῦτα ποιῶν δοκεῖ ἧττον [d] ἐπιμελεῖσθαι ὅπως ἡ γῆ ἐνεργὸς ἔσται ὑπὸ τῶν κατοικούντων, ἢ ὅπως εὖ φυλάξεται ὑπὸ τῶν φρουρούντων;

agat, hoc modo fortasse discemus siquid sit ei curæ. Nam convenit inter nos eum res bellicas strenue curare, & diligenter administrare: quod ex quotquot nationibus tributa accipit, unicuique præfecto difinierit in quot equites, sagittarios, funditores, gerrhophoros, (*id est, scuta & ejusmodi tegumenta ferentes*) alimentum partiri debeat: qui & regere possint quibus præsunt, quique si hostes irrumpant, fines tueantur. Præter hos & custodes in arcibus alere consuevit: & custodibus quidem alimentum suggerit huic ab eo muneri præfectus. rex autem per singulos annos omnes præter eos qui custodiunt arces, eo cogens quo vocatur concilium, recenset qui stipendia merent, atque alios quos in armis esse jussit. Qui non ita procul à regia distant, ad eos ipse inspectionis caussa proficiscitur: qui longius incolunt, ad eos mittit haud dubiæ fidei viros, qui res sociorum inspiciant. Custodum præfectos, & chiliarchos, (*id est, qui mille viros ducunt*,) & satrapas, si imperatum sibi militum numerum expleant, atque lectos egregiosque viros equis & armis pulcre instructos exhibeant, & honoribus auget, & donis ingentibus ditat. quos autem magistratus ducesque reperit aut segnes aut avaros, & quæstus avidos, acerbe castigat, & abire magistratu jubet: alios qui res gerant, constituens. Hæc quum faciat, illum sine ulla dubitatione rerum bellicarum studiosum esse arbitramur. Præterea quantam potest regni sui partem percurrens inspicit ipse, ac veluti censor in judicium morum vocat: quod reliquum est, inspiciunt viri fideles ab eo missi. Porro quos præsides regionem populo frequentem, terram excultam, & arboribus quas unaquæque fert & fructibus plenam præstare cognoscit, his aliam regionem addit, donis ornat, sedibus honorificis præmii caussa donat: quibus autem videt ociosam incultamque terram, & hominibus infrequentem, sive istud asperitate, sive insolentia, sive negligentia factum sit, illos castigat, imperio privat, & aliis magistratibus constitutis abjicit. Hæc quum gerit, censen' curare eum minus quî terra à cultoribus exercebitur, quam quî tuto à præsidiis custodietur?

EX

a γρ. δοκίμοις. b Phil. legisse videtur, τῶν ἀρχόντων ἢ τῶν φρουράρχων καταμελοῦντας ἢ κατακ. c ἀναμφιβόλως. d ἐπιμέλεσθαι.

EX STRABONIS geographicis libris.

Libro XV.

ITAQUE etiam de moribus Persarum etsi permulti dixerunt, tamen dicenda nobis videntur quæ ad rem attinent. Persæ nec statuas, nec aras erigunt: sacrificant in loco excelso. cœlum esse Jovem putant: colunt & solem, quem Mithram vocant: item lunam & Venerem, & ignem, & tellurem, & ventos & aquam. Sacrificant in loco mundo, cum imprecationibus, & coronatam hostiam statuunt. Ubi magus, qui sacrificio faciendo præest, carnes in portiones distribuit, sua quisque accepta, abeunt, nulla parte diis relicta. dicunt enim deum nihil velle, præter hostiæ animam: quidam tamen (ut fertur) omenti partem igni imponunt. Præcipue igni & aquæ sacrificant, igni arida ligna imponentes adempto cortice, & arvina superinjecta: deinde infuso oleo, succendunt, non inspirantes, sed ventilantes: si quis inspirat, aut mortuum quicquam, cœnumve in ignem injicit, morte punitur. Aquæ sacra peragunt hoc modo. In lacum vel flumen vel fontem venientes, scrobem faciunt: ibique hostiam jugulant, caventes ne quid proximæ aquæ sanguine contingatur: sic enim omnia pollutum iri: postea carnibus myrto laurove impositis, eas magi gracilibus virgis comburunt: & factis imprecationibus quibusdam, oleum lacte ac melle mixtum inspergunt, non in ignem, nec in aquam, sed in terram. Imprecationes diu faciunt, fasciculum virgarum myricinarum tenuium tenentes. In Cappadocia (etenim maxima est ibi magorum multitudo, qui Pyrethi vocantur, & multa Persicorum deorum templa:) non cultro sed stipite quodam mactant, tanquam malleo verberantes. Sunt & Pyratheia septa quædam ingentia, in quorum medio ara est. In ea magi & cinerem multum & ignem perennem servant: & eo quotidie ingressi, imprecationes faciunt, per horam ante ignem virgarum fasciculum tenentes, pileis infulis velati ex utraque parte dependentibus, adeo ut vittæ labia contegant ac malas. Hæc in Anaitidis & Omani delubris fiunt. Nam

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΣΤΡΑ´ΒΩΝΟΣ γεωγραφικῶν.

Ἐν τῷ ιε´ βιβλίῳ.

ΔΙΑ` τοῦτο οὖν τὰ ἔθη τὰ Περσικὰ, τούτοις, καὶ Μήδοις τὰ αὐτὰ, καὶ ἄλλοις πλείοσι· περὶ ὧν εἰρήκασι μὲν πλείους, τὰ δὲ καίρια καὶ ἡμῖν λεκτέον. Πέρσαι τοίνυν ἀγάλματα μὲν καὶ βωμοὺς οὐχ ἱδρύονται· θύουσι δὲ ἐν ὑψηλῷ τόπῳ, τὸν οὐρανὸν ἡγούμενοι Δία· τιμῶσι δὲ καὶ ἥλιον, ὃν καλοῦσι Μίθραν· καὶ Σελήνην, καὶ Ἀφροδίτην, καὶ πῦρ, καὶ γῆν, καὶ ἀνέμους, καὶ ὕδωρ. θύουσι δ᾽ ἐν καθαρῷ τόπῳ, [a] κατευξάμενοι καὶ παραστησάμενοι τὸ ἱερεῖον ἐστεμμένον. μελίσαντος δὲ τοῦ μάγου τὰ κρέα, τοῦ ὑφηγουμένου τὴν ἱερουργίαν, ἀπίασι διελόμενοι· τοῖς θεοῖς οὐδὲν ἀπονείμαντες μέρος· τῆς γὰρ ψυχῆς φασι τοῦ ἱερείου δεῖσθαι τὸν θεὸν, ἄλλου δὲ οὐδενός· ὅμως δὲ τοῦ ἐπίπλου τι μικρὸν τιθέασιν, ὡς λέγουσί τινες, ἐπὶ τὸ πῦρ. διαφερόντως δὲ τῷ πυρὶ καὶ τῷ ὕδατι θύουσι, τῷ μὲν πυρὶ προστιθέντες ξηρὰ ξύλα, τοῦ λέπους χωρὶς, πιμελὴν ἐπιτιθέντες ἄνωθεν· εἶθ᾽ ὑφάπτουσιν, ἔλαιον [b] καταχέαντες, οὐ φυσῶντες, ἀλλὰ ῥιπίζοντες. τοὺς δὲ φυσήσαντας, ἢ νεκρὸν ἐπὶ πῦρ θέντας, ἢ βόλβιτον, θανατοῦσι. τῷ δὲ ὕδατι [c] ἐπὶ λίμνην ἢ ποταμὸν, ἢ κρήνην ἐλθόντες, βόθρον ὀρύξαντες, εἰς τοῦτον σφαγιάζονται, φυλαττόμενοι μή τι τοῦ πλησίον ὕδατος καθαροῦ αἱμαχθείη, ὡς μιανοῦντες· εἶτ᾽ ἐπὶ μυρρίνην ἢ δάφνην διαθέντες τὰ κρέα, ῥάβδοις λεπτοῖς [d] ἐφάπτονται οἱ μάγοι, καὶ ἐπάδουσιν, ἀποσπένδοντες ἔλαιον ὁμοῦ γάλακτι καὶ μέλιτι κεκραμένον, οὐκ εἰς πῦρ, οὐχ᾽ ὕδωρ, ἀλλ᾽ εἰς τοὔδαφος· τὰς δ᾽ ἐπῳδὰς ποιοῦνται πολὺν χρόνον, ῥάβδων μυρικίνων λεπτῶν δέσμην κατέχοντες. ἐν δὲ τῇ Καππαδοκίᾳ (πολὺ γάρ ἐστι τὸ τῶν μάγων φῦλον, οἳ καὶ [e] Πύραιθοι καλοῦνται· πολλὰ δὲ καὶ τῶν Περσικῶν θεῶν ἱερά) οὐδὲ μαχαίρᾳ θύουσι, ἀλλὰ κορμῷ τινι, ὡς ἂν ὑπέρῳ τύπτοντες. ἔστι δὲ καὶ [f] Πυραιθεῖα, σηκοί τινες ἀξιόλογοι· ἐν δὲ τούτοις μέσοις βωμὸς, ἐν ᾧ πολλή τε σποδὸς καὶ πῦρ ἄσβεστον φυλάττουσιν οἱ μάγοι. καθ᾽ ἡμέραν δὲ εἰσιόντες, ἐπάδουσιν ὥραν σχεδόν τι, πρὸ τοῦ πυρὸς τὴν δέσμην τῶν ῥάβδων ἔχοντες, τιάρας περικείμενοι πιλωτὰς, καθηκούσας ἑκατέρωθεν, μέχρι τοῦ καλύπτειν τὰ χείλη καὶ τὰς παραγναθίδας. ταῦτα δ᾽ ἐν τοῖς τῆς Ἀναΐτιδος καὶ Ὠμανοῦ ἱεροῖς νενό-

a γε Male in Aldin. καὶ τελξάμβροι. b ἐπιχέαντες. c Distingue post ὕδατι, & intellige τῷ δὲ ὕδατι οὕτω θύουσι, repetendo hoc verbum è præcedentibus. d ἱφάπτουσι. e Ald. Πύρεθοι. f Ald. Πυραθεῖα.

νενόμισται· τούτων δὲ καὶ σηκοί εἰσι, καὶ ξόανον τοῦ Ὠμανοῦ πομπεύει.

Ταῦτα μὲν οὖν ἡμεῖς ἑωράκαμεν· ἐκεῖνα δ᾽ ἐν ταῖς ἄλλαις ἱστορίαις λέγεται, καὶ τὰ ἐφεξῆς. εἰς γὰρ ποταμὸν οὔτ᾽ οὐροῦσιν, οὔτε νίπτονται Πέρσαι, οὐδὲ λούονται, οὐδὲ νεκρὸν ἐκβάλλουσι, οὐδ᾽ ἄλλα τῶν δοκούντων εἶναι [a] μυσαρῶν· ὅτῳ δ᾽ ἂν θύσωσι θεῷ, [b] πρώτῳ τῷ πυρὶ εὔχονται. βασιλεύονται δ᾽ ὑπὸ τῶν ἀπὸ γένους· ὁ δ᾽ ἀπειθῶν, ἀποτμηθεὶς κεφαλὴν καὶ βραχίονα, ῥίπτεται. γαμοῦσι δὲ πολλὰς, καὶ ἅμα παλλακὰς τρέφουσι πλείους πολυτεκνίας χάριν. τιθέασι δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς ἆθλα πολυτεκνίας κατ᾽ ἔτος· τὰ δὲ τρεφόμενα μέχρι τῶν τεττάρων ἐτῶν, οὐκ ἄγεται τοῖς γονεῦσιν εἰς ὄψιν. οἱ δὲ γάμοι κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας ἐπιτελοῦνται· παρέρχεται δ᾽ ἐπὶ τὸν θάλαμον προφαγὼν μῆλον, ἢ καμήλου μυελὸν, ἄλλο δ᾽ οὐδὲν, τὴν ἡμέραν ἐκείνην. ἀπὸ δὲ πέντε ἐτῶν ἕως τετάρτου καὶ εἴκοσι, παιδεύονται τοξεύειν, καὶ ἀκοντίζειν, καὶ ἱππάζεσθαι, καὶ ἀληθεύειν· διδασκάλοις τε λόγων τοῖς σωφρονεστάτοις χρῶνται, οἳ καὶ τὸ μυθῶδες πρὸς τὸ συμφέρον [c] ἐπανάγοντες παραπλέκουσι, καὶ μέλους χωρὶς, καὶ μετ᾽ ᾠδῆς, ἔργα θεῶν τε, καὶ [d] ἀνδρῶν τῶν ἀρίστων ἀναδιδόντες. συνάγουσι δ᾽ εἰς ἕνα τόπον, ψόφῳ χαλκοῦ πρὸ ὄρθρου διεγείροντες ἐπὶ ἐξοπλισίαν, ἢ θήραν· τάξαντες δ᾽ ἀνὰ πεντήκοντα ἡγεμόνα τῶν βασιλέως τινὰ παίδων αὐτοῖς, ἢ σατράπου, τρέχοντι κελεύουσιν ἕπεσθαι, χωρίον ἀφορίσαντες τριάκοντα, ἢ τετταράκοντα σταδίων. ἀπαιτοῦσι δὲ καὶ λόγον ἑκάστου μαθήματος, ἅμα καὶ μεγαλοφωνίαν, καὶ πνεῦμα, καὶ πλευρὰν ἀσκοῦντες· καὶ πρὸς καῦμα δὲ, καὶ πρὸς ψῦχος, καὶ [e] ὄμβρους, καὶ χειμάῤῥου διαβάσεις, ὥστ᾽ ἄβροχα φυλάττειν, καὶ ὅπλα καὶ ἐσθῆτα· καὶ ποιμαίνειν δὲ, καὶ ἀγραυλεῖν, καὶ καρποῖς ἀγρίοις χρῆσθαι, τερμίνθῳ, δρυοβαλάνοις, ἀχράδι. καλοῦνται δ᾽ οὗτοι Κάρδακες, ἀπὸ κλωπείας τρεφόμενοι· κάρδα γὰρ τὸ ἀνδρῶδες, καὶ πολεμικὸν λέγεται. ἡ δὲ καθ᾽ ἡμέραν δίαιτα, ἄρτος μετὰ τὸ γυμνάσιον, καὶ μάζα, καὶ κάρδαμον, καὶ ἁλῶν χόνδρος, καὶ κρέα ὀπτὰ, ἢ ἑφθὰ ἐξ ὕδατος· ποτὸν δ᾽ ὕδωρ. θηρεύουσι δὲ σαύνια ἀφ᾽ ἵππων βάλλοντες, καὶ τοξεύματα, καὶ σφενδονοῦντες. δείλης δὲ φυτουργεῖν, καὶ ῥιζοτομεῖν ἀσκοῦσι, καὶ ὁπλοποιεῖν, καὶ λίνα καὶ ἄρκυς φιλοτεχνεῖν. [f] οὐχ ἅπτονται δὲ τῶν θηρευμάτων οἱ παῖδες, ἀλλὰ κομίζειν οἴκαδε ἔθος. τίθεται δ᾽ ὑπὸ

Nam & horum ibi delubra ſunt, & Omani ſtatua in pompa ducitur.

Iſta nos vidimus: quæ ſequuntur, hiſtorici memoriæ mandaverunt. In fluvium Perſæ non immejunt, nec lavant, nec abluuntur, nec cadaver injiciunt, nec alia quæ immunda eſſe videantur. Cuicunque deo ſacrificent, primum igni imprecationes faciunt. Reges habent ex eadem ſtirpe. Qui non paruerit, capite & brachio amputato projicitur. Ducunt uxores complures: & multas pellices alunt, multiplicandæ ſobolis gratia. Reges quotannis præmia proponunt iis qui plures filios progenuerint, pueri ante quartum annum in patris conſpectum non veniunt. Nuptiæ in initio verni æquinoctii celebrantur: ſponſus in thalamum venit, comeſto prius malo vel cameli medulla, præter id nihil eo die. A quinto uſque ad vigeſimum quartum annum diſcunt ſagittare, jaculari, equitare, & in primis vera dicere. Diſciplinarum magiſtris continentiſſimis utuntur, qui & fabulas ad utilitatem accommodatas intexunt, cum cantu & ſine cantu, deorum & clarorum virorum facta celebrantes. Congregant eos in unum locum, æris ſonitu ante lucem excitatos ad arma aut venationem. Præficiunt quinquagenis aliquem ex regis filiis, aut ſatrapæ, quem currentem ſequi jubent, loco triginta quadragintave ſtadiorum determinato. Poſtulant hi etiam orationem de ſingulis quæ illi didicerint: ſimul & vocem & ſpiritum & latus exercentes. Quin & adverſus æſtum, frigus, imbres, & ad torrentium tranſitus eos condocefaciunt, ut arma & veſtes immadidas ſervent. Paſcere etiam, & in agro pernoctare docent, & ruſticari, & fructibus ſylveſtribus veſci: ut termintho, glandibus, pyris agreſtibus. Atque hi Cardaces vocantur, furtis viventes: nam carda virile ac bellicoſum ſignat. Quotidianus eorum cibus poſt exercitationem eſt panis duriſſimus, & naſturtium, & ſalis grana, & carnes aſſæ vel elixæ; potus aqua. Venantur autem pilas & ſagittas ab equis mittentes, & fundantes. Veſpertina eorum ſunt exercitia, arbores ſerere, aut radices effodere, aut arma fabricari, aut lino & retibus ſtudium impendere artificioſe faciundis. Pueri venationem non attingunt, ſed mos eſt eam domum referre. Curſus & ceterorum

quæ

a γε᾽ μυσαρά. b πρῶτον. c ἀνάγοντες παραπλέκ. d Vox ἀνδρῶν deeſt in Ald. e ὄμβρων καὶ χειμάῤῥων. f οὐχ ἅπτ. cohæret cum θηρεύουσι δὲ &c. at δείλης δὲ φυτ. dicuntur velut in parentheſi.

quæ in quinquertio exercentur, præmia ab rege proponuntur. Pueri auro exornantur, cujus igneum fulgorem venerantur, quare id neque mortuo apponunt: quemadmodum nec ignem, ob honorem, quem ei deferunt. Militant, & ordines ducunt à vigeſimo anno uſque ad quinquageſimum & pedites & equites. Forum non attingunt, nam nec emunt, nec vendunt. Armantur cetra in rhombi figuram facta: præter pharetram, ſagares & ſecures habent, capiti impoſitum pileum turritum, pectus thorace ſquamoſo muniunt. Principes anaxyridem triplam habent, & tunicam manicatam, duplam, genu tenus. interula candida eſt, exterior vero veſtis florida. Amiculum æſtate purpureum vel floridum, hyeme autem floridum: tiaras magorum infulis ſimiles, calceamentum altum ac duplum. Vulgo tunicam duplam gerunt, ad medium uſque crus deſcendentem: circum caput ſindonis cento volvitur. Quiſque arcu & funda utitur. Perſæ laute cœnant, integra & multa & varia apponentes: veſtis & poculorum ornatus ſplendidiſſimus, auro & argento refulgent. De rebus maximis in vino conſultant, eaque decreta ipſi firmiora cenſent quam quæ ſobrii faciunt. Si notis & æqualibus in via occurrant, eos oſculantur: ſi humilioribus, genam eis præbent, eaque oſculum excipiunt: qui humiliores admodum ſunt, duntaxat genu flexo digniores venerantur. Corpora mortuorum humant, prius cera oblinentes. Magos inſepultos avibus edendos dimittunt: hi cum matribus etiam, inſtituto majorum coëunt.

Ac Perſarum quidem mores ſunt hujuſmodi: quibus opinor addenda eſſe, quæ à Policrito referuntur: ſunt autem hæc. Regum cuique Suſis in arce domicilium extat, & theſaurus, & tributorum quæ exegerit tabulæ, adminiſtratæ rei monumentum. Exigere eos ex ora maritima argentum: ex mediterranea, quæ quæque regio ferat, ut colores, medicamenta, lanam, vel aliud tale, aut pecora. Tributa inſtituit Darius Longimanus, qui omnium hominum pulcherrimus fuit, dempta brachiorum & cubitorum longitudine, etiam genua contingentium. Maximam auri atque argenti partem in ſupellectile habent, in nummis perexiguam. Illam enim exiſtimant &

δ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἆθλα δρόμου, καὶ τῶν ἐν τοῖς πεντάθλοις. κοσμοῦνται οἱ παῖδες χρυσῷ, τὸ πυρωπὸν τιθεμένων ἐν τιμῇ· διὸ οὐδὲ νεκρῷ προσφέρουσι, καθάπερ οὐδὲ τὸ πῦρ, κατὰ τιμήν. στρατεύουσι δὲ, καὶ ἄρχουσιν, ἀπὸ εἴκοσιν ἐτῶν, ἕως πεντήκοντα, πεζοί τε καὶ ἱππεῖς. ἀγορᾶς δὲ οὐχ ἅπτονται· οὔτε γὰρ πωλοῦσιν, οὔτ' ὠνοῦνται. ὁπλίζονται δὲ γέρρῳ ῥομβοειδεῖ. παρὰ δὲ τὰς φαρέτρας σαγάρεις ἔχουσι καὶ κοπίδας· περὶ δὲ τῇ κεφαλῇ πίλημα πυργωτόν. θώραξ δ' ἐστὶν αὐτοῖς [a] φολιδωτός. ἐσθὴς δὲ, τοῖς ἡγεμόσι μὲν, ἀναξυρὶς τριπλῆ, χιτὼν δὲ χειριδωτὸς διπλοῦς, ἕως γόνατος. ὁ ὑπενδύτης μὲν λευκὸς, ἀνθινὸς δ' ὁ ἐπάνω. ἱμάτιον θέρους μὲν πορφυροῦν, [b] ἢ ἀνθινὸν, χειμῶνος δ' ἀνθινόν. τιάραι παραπλήσιαι ταῖς τῶν μάγων, ὑπόδημα κοῖλον διπλοῦν. τοῖς δὲ πολλοῖς χιτὼν ἕως μεσοκνημίου, καὶ διπλοῦς· ῥάκος δὲ σινδόνιόν τι περὶ τῇ κεφαλῇ· ἔχει δ' ἕκαστος τόξον καὶ σφενδόνην. δειπνοῦσι πολυτελῶς Πέρσαι, τιθέντες καὶ ὁλομελῆ, καὶ πολλὰ καὶ ποικίλα. κόσμος τε λαμπρὸς [c] στολῆς, ἐκπωμάτων τε τῶν ἄλλων, ὥστε χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καταλάμπεσθαι. ἐν οἴνῳ τὰ μέγιστα βουλεύονται, καὶ βεβαιότερα τὰ ἐν νήψει τίθενται. τῶν κατὰ τὰς ὁδοὺς συναντώντων τοὺς μὲν γνωρίμους καὶ ἰσοτίμους φιλοῦσι προσιόντας, τοῖς δὲ ταπεινοτέροις παραβάλλουσι τὴν γνάθον, καὶ δέχονται ταύτῃ τὸ φίλημα· οἱ δ' ἔτι ταπεινότεροι προσκυνοῦσι μόνον. θάπτουσι δὲ κηρῷ περιπλάσσοντες τὰ σώματα· τοὺς δὲ μάγους οὐ θάπτουσιν, ἀλλ' [d] οἰωνοβρότους ἐῶσι. τούτοις δὲ καὶ μητράσι συνέρχεσθαι [e] νενόμισται.

Τοιαῦτα μὲν τὰ ἔθη. ἔστι δ' ἴσως καὶ ταῦτα τῶν ἐθίμων, ἅ φησι Πολύκριτος. ἐν γὰρ Σούσοις ἑκάστῳ τῶν βασιλέων ἐπὶ τῆς ἄκρας ἰδίαν πεποιῆσθαι [f] οἴκησιν, καὶ θησαυροὺς, καὶ παραθέσεις [g] ὧν ἐπράττοντο φόρων, ὑπομνήματα τῆς οἰκονομίας. πράττεσθαι δ' ἐκ μὲν τῆς παραλίας ἀργύριον, ἐκ δὲ τῆς μεσογαίας, ἃ φέρει ἑκάστη χώρα, ὥστε καὶ χρώματα καὶ φάρμακα, καὶ τρίχα ἐρέαν, ἤ τι τοιοῦθ' ἕτερον, καὶ θρέμματα ὁμοίως. τὸν δὲ διατάξαντα τοὺς φόρους, Δαρεῖον εἶναι τὸν μακρόχειρα, καὶ κάλλιστον ἀνθρώπων, πλὴν τοῦ μήκους τῶν βραχιόνων, καὶ τῶν πήχεων· ἅπτεσθαι γὰρ καὶ τῶν γονάτων. τὸ δὲ πλεῖστον, καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἐν κατασκευαῖς εἶναι, νομίσματι δὲ οὐ πολλῷ. πρός τε τὰς δω-

a γρ. φαλιδωτός. b quidam ex conject. ἢ ἰάνθινον. c στρωμνῆς. d Ald. οἰωνοβότους, ut ſcribendum eſt; aut certe οἰωνοβρώτους. e πάτριον νενόμισται. f Ald. ἄσκησιν. g ὧν ἐπράττοντο φόρων.

δωρεὰς ἐκεῖνα κεχαρισμένα νομίζειν μᾶλλον, καὶ πρὸς κειμηλίων ἀπόθεσιν· τὸ δὲ νόμισμα τὸ πρὸς τὰς χρείας ἀρκοῦν, ἱκανὸν εἶναι. κόπτειν δὲ πάλιν τὸ τοῖς ἀναλώμασι σύμμετρον. τὰ μὲν οὖν ἔθη, σωφρονικὰ τὰ πλείω· διὰ δὲ τὸν πλοῦτον εἰς τρυφὴν ἐξέπεσον οἱ βασιλεῖς, ὥστε πυρὸν μὲν ἐξ Ἄσσου τῆς Αἰολίδος μετήεσαν, οἶνον δ' ἐκ Συρίας τὸν Χαλυβώνιον, ὕδωρ δὲ ἐκ τοῦ Εὐλαίου, πάντων ἐλαφρότατον, ὥστ' ἐν Ἀττικῇ κοτύλῃ δραχμῇ ἀφολκότερον εἶναι. συνέβη δὲ τοῖς Πέρσαις ἐνδοξοτάτοις γενέσθαι τῶν βαρβάρων, παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὅτι τῶν μὲν ἄλλων οὐδένες τῶν τῆς Ἀσίας ἀρξάντων, Ἑλλήνων ἦρξαν· οὐδ' ᾔδεισαν οὐδ' ἐκεῖνοι τούτους, οὐδ' οἱ Ἕλληνες τοὺς βαρβάρους· ἀλλ' ἐπὶ μικρὸν μόνον, ἐκ τῆς πόρρωθεν ἀκοῆς. Ὅμηρος γοῦν οὔτε τὴν τῶν Σύρων οὔτε τὴν Μήδων ἀρχὴν οἶδεν· οὐδὲ γὰρ ἂν Θήβας Αἰγυπτίας ὀνομάζων, καὶ τὸν ἐκεῖ καὶ τὸν ἐν Φοινίκῃ πλοῦτον, τὸν ἐν Βαβυλῶνι, καὶ Νίνῳ καὶ Ἐκβατάνοις, παρεσιώπησε.

Πρῶτοι δὲ Πέρσαι καὶ Ἑλλήνων ἐπῆρξαν· Λυδοὶ δὲ ἐπῆρξαν μὲν, ἀλλ' οὔτε τῆς Ἀσίας ὅλης ἐπάρξαντες, ἀλλὰ μέρους τινὸς μικροῦ, τοῦ ἐντὸς Ἅλυος μόνον· καὶ ταῦτ' [a] ἐπ' ὀλίγων χρόνον τὸν κατὰ Κροῖσον καὶ Ἀλυάττην. κρατηθέντες δ' ὑπὸ Περσῶν, εἰ καί τι τῆς δόξης ἦν αὐτοῖς, ἀφῃρέθησαν τοῦθ' ὑπ' ἐκείνων. Πέρσαι δ' ἀφ' οὗ κατέλυσαν τὰ Μήδων, εὐθὺς καὶ Λυδῶν ἐκράτησαν, καὶ τοὺς [b] κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἕλληνας ὑπηκόους ἔσχον· ὕστερον δὲ καὶ διέβησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα· καὶ ἡττηθέντες πολλοῖς καὶ πολλάκις ἀγῶσιν, ὅμως διετέλεσαν τὴν Ἀσίαν μέχρι τῆς ἐπὶ θαλάττῃ τόπων κατέχοντες, ἕως ὑπὸ Μακεδόνων κατεπολεμήθησαν. ὁ μὲν οὖν εἰς τὴν ἡγεμονίαν καταστήσας αὐτοὺς Κῦρος ἦν· διαδεξάμενος δὲ τοῦτον Καμβύσης υἱὸς, ὑπὸ τῶν μάγων κατελύθη. τούτους δ' ἀνελόντες οἱ ἑπτὰ Πέρσαι, Δαρείῳ τῷ Ὑστάσπου παρέδοσαν τὴν ἀρχήν· εἶθ' οἱ ἀπὸ τούτου διαδεχόμενοι κατέλυσαν εἰς Νάρσην· ὃν ἀποκτείνας Βαγῶος ὁ εὐνοῦχος, κατέστησε Δαρεῖον οὐκ ὄντα τοῦ γένους τῶν βασιλέων. Τοῦτον δὲ καταλύσας Ἀλέξανδρος, αὐτὸς ἦρξε δέκα ἢ ἕνδεκα ἔτη· εἶτ' εἰς πλείους τοὺς διαδεξαμένους καὶ τοὺς ἐπιγόνους τούτων μερισθεῖσα ἡ ἡγεμονία τῆς Ἀσίας διελύθη· συνέμεινε δ' ὅσον πεντήκοντα ἐπὶ τοῖς διακοσίοις ἔτη. νῦν δ' ἤδη καθ' αὐτοὺς συνεστῶτες οἱ Πέρσαι, βασιλέας ἔχουσιν ὑπηκόους ἑτέροις βασιλεῦσι· πρότερον μὲν Μακεδόσι, νῦν δὲ Παρθυαίοις.

a γρ. ἐπ' ὀλίγον χρόνον τὸν κατά. b εἰς τὴν Ἀσίαν.

& ad donandum magis aptam, & ad reponenda adservandaque in thesauris ceimelia. Nomismatis vero tantum sufficere arbitrantur quantum usui satis sit, & tantum auri percutiunt, quantum impensis sufficiat. Persarum mores magna ex parte moderati sunt. Ceterum per opulentiam reges in delicias luxumque prolapsi sunt, adeo ut triticum ex Asso Æolia afferri vellent, vinum autem ex Syria, quod Chalybonium dicitur, aquam ex EUlæo, quod ea omnium esset levissima, ut Atticæ heminæ comparata, drachma minus appenderet. Ex omnibus autem barbaris Persis usu venit, ut notissimi apud Græcos essent, quod nulli Græcis imperaverunt eorum qui Asiam tenuere, præter eos: nec ii Græcos, nec Græci illos antea noverant, nisi quantum fama percepissent admodum exili. Non enim Homerus Syrorum, Medorumve imperium noverat: alioqui Ægyptias Thebas, & earum & Phœnicum divitias nominans, nequaquam Babylonis, Nini & Ecbatanorum opes silentio transmisisset.

Ac primo quidem Græcis Persæ imperaverunt, Lydi vero non toti Asiæ, sed parti solum cis Halym perexiguæ: idque non diu, sed duntaxat Crœsi & Alyattis tempore. & siquid gloriæ paraverant amiserunt à Persis subacti. Persæ Medorum rebus in suam potestatem redactis, statim Lydos subegere: & Græcos qui in Asia erant sibi subjectos fecerunt. postmodum in Græciam trajicientes, magnis multisque certaminibus victi sunt. Asiam tamen usque ad mare tenuerunt, donec à Macedonibus sunt debellati. Cyrus primus iis imperium comparavit: cujus successor Cambyses filius, à magis sublatus est. Septem vero Persæ qui magos interemerunt, Dario Hydaspis F. imperium tradidere. Ejus successores in Narsem desierunt: quem quum Bagoa eunuchus interfecisset, Darium regem fecit, quanquam è stirpe regia non ortum. Hunc quum Alexander evertisset, ipse decem aut undecim annos regnavit. Postea Asiæ imperium in complures successores & ab eis profectos divisum, tandem dissipatum est. Permansit annos circiter CCL. Hodie seorsim Persæ suum habent corpus, & reges aliis subjectos: ante Macedonibus, nunc Parthis.

EX

EX DINONIS Persicis.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΔΙ΄ΝΩΝΟΣ Περσικῶν.

Athenæus Dipnosoph. lib. XII, postquam scripsit, διαβόητοι δ' ἐπὶ τρυφῇ ἐγένοντο πρῶτοι πάντων ἀνθρώπων Πέρσαι, ὧν καὶ οἱ βασιλεῖς ἐχείμαζον μὲν ἐν Σούσοις, ἐθέριζον δὲ ἐν Ἐκβατάνοις, &c. (*id est*, Primi autem omnium hominum Persæ celebres luxu fuerunt: quorum & reges Susis hyemabant, Ecbatanis æstivabant) *subjungit*,

INSIGNE vero quod suis capitibus reges Persarum imponebant, ne ipsum quidem voluptate illos frui solitos negat. Conficiebatur enim (ut scribit Dinon) è myrrha, & ex eo quod labyzus vocatur. Suaviter autem labyzus olet, & multo quam myrrha est pretiosior. Quum autem & è curru descenderet rex (inquit Dinon) nec ille desiliebat, quamvis exigua esset à terra altitudo, neque manibus eorum qui ipsum circumstabant fulciebatur: sed ei semper aurea sella admovebatur, & huic pedes imponens descendebat: ac regiæ sellæ gestator hujus rei gratia sequebatur.

ΚΑῚ τὸ παράσημον δὲ ὃ ἐπετίθεντο τῇ κεφαλῇ οἱ Περσῶν βασιλεῖς, οὐδ' αὐτὸ ἠρνεῖτο τὴν τῆς ἡδυπαθείας ἀπόλαυσιν. κατεσκευάζετο γὰρ, ὥς φησι Δίνων, ἐκ σμύρνης καὶ τοῦ καλουμένου λαβύζου. εὐώδης δ' ἐστὶν ἡ λάβυζος, καὶ [a] πολυτιμώτερον τῆς σμύρνης. ὁπότε δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἅρματος κατίοι (φησὶ) βασιλεὺς, οὔτε καθήλλετο, ὀλίγου ὄντος ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ ὕψους, οὔτε διὰ χειρῶν ἐρειδόμενος· ἀλλ' ἀεὶ αὐτῷ χρυσοῦς δίφρος ἐτίθετο, καὶ τούτῳ ἐπιβαίνων κατῄει. καὶ ὁ βασιλέως διφροφόρος εἰς τοῦτο εἵπετο.

Apud eundem Athenæum, libro XIIII.

Παρὰ τῷ αὐτῷ, βιβλίῳ ιδʹ.

ATQUE adeo Dinon in Persicis scribit mensæ regiæ apponi solita cibaria quæcunque regiones ferunt ejus ditioni subjectæ, ex unoquoque quantum satis esset ad primitias. At peregrino aut cibo aut potu ullo haud putabat regibus utendum esse is qui ab initio rex fuit. Unde & lex quædam postea exstitit. nam quum ex eunuchis quidam inter reliqua bellaria caricas Atticas regi apposuisset, sciscitatum unde essent. Ubi autem intellexisset Atticas esse, jussisse emptores rerum in foro venalium eas emere: ut in ejus potestate esset accipere quoties vellet, & non emere. Fama est autem eunuchum de industria hoc fecisse ut ipsi expeditionem adversus Athenas in memoriam revocaret.

ΔΙ΄ΝΩΝ γοῦν ἐν τοῖς Περσικοῖς φησὶν, Παρετίθεντο δ' ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς βασιλέως ὅσα ἡ γῆ βρώματα φέρει, ἧς ἄρχει ὁ βασιλεὺς, ἀφ' ἑκάστου ὅσον ἀπαρχήν. ξενικῷ δὲ οὐδενὶ οὔτε βρώματι οὔτε ποτῷ ᾤετο δεῖν ὁ ἐξ ἀρχῆς τοὺς βασιλεῖς χρῆσθαι. ὅθεν καὶ νόμος τις ὕστερον ἐγένετο. εἰσενέγκαντος γάρ ποτε τῶν εὐνούχων τινὸς ἐν τοῖς λοιποῖς τραγήμασιν ἰσχάδας Ἀττικὰς, ἐρωτῆσαι ποταπαὶ εἶεν. ἐπεὶ δὲ ἐπύθετο ἐξ Ἀθηνῶν, τοῖς ἀγορασταῖς ἐκέλευεν ὠνεῖσθαι, ὡς ἂν ἐξουσία γένηται αὐτῷ λαμβάνειν ὅταν ἐθέλῃ, καὶ μὴ ἀγοράζειν. λέγεται δὲ τὸν εὐνοῦχον ἐπίτηδες τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα αὐτὸν ὑπομνήσῃ τῆς ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατείας.

Ex eodem Dinone, *apud eundem Athenæum, libro* XIII.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ Δίνωνος, παρὰ τῷ αὐτῷ Ἀθηναίῳ, ἐν τῷ ιγʹ.

APUD Persas autem regina multitudinem pallacarum tolerat, quoniam rex uxori, tanquam dominus, imperat: quinetiam quia reginam (ut scribit Dinon in Persicis) pallacæ non secus quam aliquod numen colant. ipsam enim adorant.

ΠΑΡᾺ δὲ Πέρσαις ἀνέχεται ἡ βασίλεια τοῦ πλήθους τῶν παλλακίδων, διὰ τὸ ὡς δεσπότην ἄρχειν τῆς γαμετῆς τὸν βασιλέα. ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸ τὴν βασιλίδα (ὥς φησι Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς) ὑπὸ τῶν παλλακίδων θρησκεύεσθαι. προσκυνοῦσι γοῦν αὐτήν.

EX ἘΚ

[a] Forte πολυτιμοτέρα.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ἩΡΑΚΛΕΙ͂ΔΟΥ τοῦ Κυμαίου.

Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, ἐν τῷ δ.

Ἡρακλείδης δὲ ὁ Κυμαῖος, ὁ τὰ Περσικὰ συγγράψας, ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐπιγραφομένων παρασκευαστικῶν, Καὶ οἱ θεραπεύοντες (φησὶ) τοὺς Περσῶν βασιλεῖς δειπνοῦντας, ἅπαντες λελουμένοι διακονοῦσιν, ἐσθῆτας καλὰς ἔχοντες· καὶ διατρίβουσι σχεδὸν τὸ ἥμισυ τῆς ἡμέρας, περὶ τὸ δεῖπνον. τῶν δὲ τοῦ βασιλέως συνδείπνων οἱ μὲν ἔξω δειπνοῦσιν, οὓς καὶ ὁρᾶν ἔξεστι παντὶ τῷ βουλομένῳ· οἱ δὲ εἴσω, μετὰ βασιλέως. καὶ οὗτοι δὲ οὐ συνδειπνοῦσιν αὐτῷ, ἀλλ' ἔστιν οἰκήματα δύο κατ' ἀντικρὺς ἀλλήλων, ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς τὸ ἄριστον ποιεῖται, καὶ ἐν ᾧ οἱ σύνδειπνοι. καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκείνους ὁρᾷ διὰ τοῦ παρακαλύμματος τοῦ ἐπὶ τῇ θύρᾳ· ἐκεῖνοι δὲ αὐτὸν οὐχ ὁρῶσιν. ἐνίοτε μέντοι, ἐπειδὰν ἑορτὴ ᾖ, ἐν ἑνὶ οἰκήματι ἅπαντες δειπνοῦσιν, ἐν ᾧ καὶ ὁ βασιλεὺς, ἐν τῷ μεγάλῳ οἴκῳ. ὅταν δὲ ὁ βασιλεὺς πότον ποιῆται (ποιεῖ δὲ πολλάκις) συμπόται αὐτῷ εἰσὶν ὡς μάλιστα δώδεκα· καὶ ὅταν δειπνήσωσιν, ὅ, τε βασιλεὺς αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν καὶ οἱ σύνδειπνοι, καλεῖ τοὺς συμπότας τούτους τις τῶν εὐνούχων. καὶ ὅταν συνέλθωσι, συμπίνουσι μετ' αὐτοῦ, οὐ τὸν αὐτὸν οἶνον κἀκεῖνοι. καὶ οἱ μὲν, χαμαὶ καθήμενοι, ὁ δὲ ἐπὶ κλίνης χρυσόποδος κατακείμενος· καὶ ὑπερμεθυσθέντες ἀπέρχονται. τὰ δὲ πλεῖστα ὁ βασιλεὺς μόνος ἀριστᾷ καὶ δειπνεῖ. ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ συνδειπνεῖ, καὶ τῶν υἱῶν ἔνιοι. καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον ᾄδουσί τε καὶ ψάλλουσιν αἱ παλλακαὶ αὐτῷ. καὶ μία μὲν ἐξάρχει, αἱ δὲ ἄλλαι ἀθρόως ᾄδουσι. τὸ δὲ δεῖπνον (φησὶ) τοῦ βασιλέως καλούμενον, ἀκούσαντι μὲν δόξει μεγαλοπρεπὲς εἶναι, ἐξεταζόμενον δὲ φανεῖται οἰκονομικῶς καὶ ἀκριβῶς συντεταγμένον, καὶ τοῖς ἄλλοις Πέρσαις τοῖς ἐν δυναστείᾳ ὄντι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. ἔστι μὲν γὰρ τῷ βασιλεῖ χίλια ἱερεῖα τῆς ἡμέρας κατακοπτόμενα. τούτων δέ εἰσι καὶ ἵπποι, καὶ κάμηλοι, καὶ βόες, καὶ ὄνοι, καὶ ἔλαφοι, καὶ τὰ πλεῖστα πρόβατα. πολλοὶ δὲ καὶ ὄρνιθες ἀναλίσκονται, οἵ τε στρουθοὶ οἱ Ἀράβιοι· (ἔστι δὲ τὸ ζῶον μέγα) καὶ χῆνες, καὶ ἀλεκτρυόνες. καὶ μέτρια μὲν αὐτῶν παρατίθεται ἑκάστῳ τῶν συνδείπνων τοῦ βασιλέως, καὶ ἀποφέρεται ἕκαστος αὐτῶν ὅ, τι ἂν καταλίπηται ἐπὶ τῷ ἀρίστῳ. τὰ δὲ πλεῖστα τούτων τῶν ἱερείων, καὶ τῶν σιτίων, οὓς τρέφει βασιλεὺς τῶν τε δορυφόρων καὶ

EX HERACLIDE Cumano.

Apud Athenæum, libro IV.

Heraclides Cumanus, qui Perſica compoſuit, libro ſecundo ejus operis quod Paraſceuaſticon inſcripſit, Qui cœnanti regi Perſarum miniſtrant, inquit, loti omnes id munus obeunt, pulchris induti veſtibus, ac diei fere dimidia parte circa cœnæ apparatum occupantur. Convivarum regis alii foris cœnant, quos volenti cuivis intueri licet, intus alii cum rege, & hi quidem re vera cibum cum eo non ſimul capiunt: verum cœnacula duo ſunt ex adverſo inter ſe poſita, unum in quo rex prandet: alterum in quo convivæ. Hos quidem rex videt per obditum januæ velum, regem autem contueri illi non poſſunt: aliquando tamen feſtis diebus in eodem atrio cœnant omnes: rex quidem in ædificio quodam magno ſeorſim: qui ſi convivatur, id quod facit ſæpiuſcule, convivæ illi ſunt maxime duodecim. Ubi vero cœnaverunt, ſolus quidem rex, ac per ſe, reliqui convivæ ſimul, compotores illi ab eunucho quodam vocati conveniunt, & cum rege bibunt, non tamen idem vinum. Rex tum in lecto aureis fulto pedibus jacet, illi vero humi ſedent, ac diſcedunt, quum immodice temulenti fuerint. Ut plurimum rex ſolus prandet, ac cœnat: uxor interdum cum eo, & liberorum quidam, canentibus, ut eum delectent, & citharam pulſantibus nonnullis pellicibus, quarum una cantum exorditur, reliquæ confertim confuſiſque vocibus accinunt. Cœnam, quam regiam vocant, ſi famæ creditur, magnificam eſſe quivis putabit: ſi diligenter inquiras, prudenti frugalique rei familiaris adminiſtratione diſpenſatam. Regi mille victimæ quotidie jugulantur, & diſcerpuntur, nimirum equi, aſini, cameli, boves, cervi, & oves quamplurimæ: abſumuntur & aves multæ, & Arabici paſſeres, quæ ingenti mole corporis animalia ſunt, anſeres, gallinæ. Ex his quæ modica ſunt regis convivis apponuntur ſigillatim: auferunt ii ſecum ſiquid prandii reſtat. Harum victimarum & cibariorum maxima pars in aulam fertur alendis quos rex ſtipatores &

& custodes habet, peltatis & hastatis militibus. Ibi conspectis omnibus diribitores in æquas portiones panibus ac carnibus divisis, cuique distribuunt. Nam ut in Græcia stipendiarii æs merent, sic victum à rege isti accipiunt qui in stipendium cedit ac imputatur. Sic apud ceteros Persarum optimates, civitatumque ac provinciarum præsides confertim omnia edulia mensis inferuntur. Ubi vero convivæ cœnaverint, mensarum residua, (supersunt autem plurima, nempe caro, & qui relictus est in mensa panis) famulis sigillatim dantur, quibus ex iis diurnus victus est. Ad regem tantummodo pransum it è convivis honoratissimus quisque: ideo recusans frequentius adire, tum ne ad cœnam revertendum sit, tum ut ipse convivas in cœnam accipiat.

Ex eodem Heraclide, *apud eundem Athenæum*, *lib.* XII.

IPSIUS autem regis custodes sunt (ut scribit Heraclides Cumanus libro rerum Persicarum primo) trecentæ mulieres. Hæ autem, ut noctu vigilent, interdiu somnum capiunt. Totam autem noctem canunt & citharam pulsant, ardentibus lucernis. Cum illis rex per stationem clavatorum excubitorum perductis sæpe etiam rem habet. E classe hastatorum clavatores ii fuerunt, omnes Persæ natione, numero mille, virtutis ac fortitudinis ergo selecti ex decem Persarum millibus, quos vocant Immortales. In horum summis hastilibus aurea mala extabant, unde & nomen. Per illorum stationem pedibus rex transibat, tapetibus glabris substratis, Sardianos appellant, per quos incedere alii nemini quam regi concessum erat. Ad extremam illorum stationem quum rex pervenisset, in currum ascendebat, & aliquando in equum. Nunquam certe pedes è regia progrediebatur. Ad fores usque si prodiret, exibant cum eo pellices. Solium in quo sedens jus dicebat, responsaque dabat legationibus, aureum, quatuor aureis & gemmatis columellis circumpositis sustinebatur, super quibus variam purpureamque vestem extendebant.

EX

καὶ τῶν πελταστῶν, τούτοις ἐκφέρεται εἰς τὴν αὐλήν. τοῦ ἰδεῖν ἅπαντα, μερίδας ποιήσαντες τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἄρτων ἴσας, διαιροῦνται. ὥσπερ γὰρ οἱ μισθοφόροι ἐν τῇ Ἑλλάδι μισθὸν ἀργύριον λαμβάνουσιν, οὕτω τὰ σιτία παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς ὑπόλογον λαμβάνουσιν. οὕτω γὰρ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Πέρσαις, τοῖς ἐν δυναστείᾳ οὖσιν ἀθρόα πάντα τὰ σιτία ἐπὶ τὴν τράπεζαν παρατίθεται. ἐπειδὰν γὰρ οἱ σύνδειπνοι δειπνήσωσι τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης παραλειπομένων (καταλείπεται δὲ τὰ πλεῖστα κρέα, καὶ ἄρτοι) ὁ τῆς τραπέζης ἐπιμελούμενος δίδωσιν ἑκάστῳ τῶν οἰκετῶν, καὶ τοῦτο λαβὼν, τὴν καθ' ἡμέραν ἔχει τροφήν. παρὰ γὰρ τὸν βασιλέα φοιτῶσιν οἱ ἐντιμότατοι τῶν συνδείπνων ἐπὶ τὸ ἄριστον μόνον διὰ τὸ παρῃτῆσθαι, ἵνα μὴ δὶς πορεύωνται. ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τοὺς συνδείπνους ὑποδέχωνται.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ Ἡρακλείδου, παρὰ τῷ αὐτῷ Ἀθηναίῳ, ἐν τῷ ιβʹ.

ΦΥΛΑ´ΣΣΟΥΣΙ´ τε αὐτὸν τὸν βασιλέα καὶ τριακόσιαι γυναῖκες, ὡς ἱστορεῖ ὁ Κυμαῖος Ἡρακλείδης ἐν πρώτῃ Περσικῶν. αὗται δὲ τὰς μὲν ἡμέρας κοιμῶνται, ἵνα νυκτὸς ἐγρηγορῶσι, τῆς δὲ νυκτὸς ᾄδουσαι καὶ ψάλλουσαι διατελοῦσι λύχνων καιομένων. χρῆται δὲ αὐταῖς καὶ πολλάκις ὁ βασιλεὺς διὰ τῆς τῶν μηλοφόρων αὐλῆς. ἦσαν δὲ οὗτοι τῶν δορυφόρων, καὶ τῷ γένει πάντες Πέρσαι, ἐπὶ τῶν στυράκων μῆλα χρυσᾶ ἔχοντες, χίλιοι τὸν ἀριθμόν· ἀριστίνδην ἐκλεγόμενοι ἐκ τῶν μυρίων Περσῶν τῶν ἀθανάτων καλουμένων. καὶ διῄει διὰ τῆς τούτων αὐλῆς πεζὸς, ὑποτιθεμένων ψιλοταπίδων Σαρδιανῶν, ἐφ' ὧν οὐδεὶς ἄλλος ἐπέβαινεν ἢ βασιλεύς. ὅτε δὲ εἰς τὴν ἐσχάτην αὐλὴν ἔλθοι, ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸ ἅρμα, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐφ' ἵππου· πεζὸς δὲ οὐδέποτε ἑωράθη ἔξω τῶν βασιλείων. εἰ δὲ ἐπὶ [a] θύραν ἐξίοι, καὶ αἱ παλλακίδες αὐτῷ συνεξῄεσαν. ὁ δὲ θρόνος ἐφ' ᾧ ἐχρημάτιζε καθήμενος, χρυσοῦς ἦν, ὃν [b] περιειστήκεσαν τέσσαρες κιονίσκοι λιθοκόλλητοι, χρυσοῖ, ἐφ' ὧν διετέτατο ἱμάτιον ποικίλον, πορφυροῦν.

Ἐκ

a Forte θήραν. b Scrib. περιειστήκεσαν.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΚΛΕΑΡΧΟΥ τοῦ Σολέως.

EX CLEARCHO Solensi.

Non solum autem eodem in libro habentur ista Clearchi apud illum, sed proxime sequuntur illum Heraclidis locum, ubi μηλοφόρων fit mentio, sicut hic μηλοφορίας.

Παρὰ τῷ αὐτῷ, ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ.

ΚΛΕΑ'ΡΧΟΣ δὲ ὁ Σολεὺς, ἐν τετάρτῳ βίων, προειπὼν περὶ τῆς Μήδων τρυφῆς, καὶ ὅτι διὰ ταύτην πολλοὺς εὐνουχίσαιεν τῶν περικτιόνων, ἐπιφέρει, καὶ τὴν παρὰ Μήδων γενέσθαι Πέρσαις μηλοφορίαν, μὴ μόνον ὧν ἔπαθον τιμωρίαν, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν δορυφορούντων τρυφῆς, εἰς ὅσον ἦλθον ἀνανδρίας, ὑπόμνημα.

Apud eundem, eodem in libro.

CLEARCHUS Solensis quarto Vitarum libro, quum de Persarum luxu loquutus esset, & dixisset eos propter hunc multos ex accolis castrasse: addit, hanc etiam quæ à Medis ad Persas transiit melophoriam, non solum pœnas de Persis exegisse injuriarum quas ab illis acceperant, sed etiam fuisse satellitum luxus documentum, ad quàm effeminatos mores devenissent.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ἈΓΑΘΟΚΛΕ'ΟΥΣ.

Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, ἐν τῷ ιβ'.

ἈΓΑΘΟΚΛΗ͂Σ δ' ἐν τρίτῳ περὶ Κυζίκου, ἐν Πέρσαις φησὶν εἶναι καὶ χρυσοῦν καλούμενον ὕδωρ. εἶναι δὲ [a] τοῦτο λιβάδας ἑβδομήκοντα, καὶ μηδένα πίνειν ἀπ' αὐτοῦ ἢ μόνον βασιλέα καὶ τὸν πρεσβύτατον αὐτοῦ τῶν παίδων. τῶν δὲ ἄλλων ἐάν τις πίῃ, θάνατος ἡ ζημία.

EX AGATHOCLE.

Apud Athenæum, libro XII.

AGATHOCLES libro III de Cyzico, apud Persas aquam esse tradit quam auream appellant, nimirum scaturigines septuaginta: è quibus soli bibebant rex ipse ac maximus natu filius: aliorum si quis biberit, morte pœnas luit.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΧΑ'ΡΗΤΟΣ τοῦ Μιτυληναίου.

Παρὰ τῷ αὐτῷ Ἀθηναίῳ, ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ.

ΧΑ'ΡΗΣ δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν, Εἰς τοῦτο, φησὶν, ἧκον τρυφῆς οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς, ὥστε ἔχεσθαι τῆς βασιλικῆς κλίνης ὑπὲρ κεφαλῆς οἴκημά τι πεντάκλινον, ἐν ᾧ χρυσίου πεντακισχίλια διαπαντὸς ἔκειτο τάλαντα. καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο προσκεφάλαιον βασιλικόν. καὶ πρὸς ποδῶν, ἕτερον οἴκημα τρίκλινον, οὗ τάλαντα τρισχίλια ἔκειτο ἀργυρίου· καὶ προσηγορεύετο βασιλικὸν ὑποπόδιον. ἦν δὲ ἐν τῷ κοιτῶνι καὶ λιθοκόλλητος ἄμπελος χρυσῆ ὑπὲρ τῆς κλίνης. τὴν δὲ ἄμπελον ταύτην Ἀμύντας φησὶν, ἐν τοῖς σταθμοῖς, καὶ βότρυας ἔχειν ἐκ τῶν πολυτελεστάτων ψήφων συντεθειμένους. οὐ μακρὰν τε ταύτης ἀνακεῖσθαι κρατῆρα χρυσοῦν, Θεοδώρου τοῦ Σαμίου ποίημα.

EX CHARETE Mitylenæo.

Apud eundem Athenæum, eodem libro.

CHARES autem Mitylenæus libro quinto historiæ Alexandri, Ad tantum, inquit, luxum processerunt Persarum reges, ut supra verticem regii cubilis superne esset cœnaculum quinque lectos habens: in quo quinque talentorum auri millia reposita semper erant. Atque hoc cœnaculum cervical regium appellabant. Ad pedes autem cubilis erat alterum cœnaculum tres lectos habens, ubi tria talentorum argenti millia reposita erant. atque hoc cœnaculum scabellum regis, sive subsellium, vocabant. Quinetiam vitis aurea gemmis ornata in ejus cubiculo erat super ipso cubili. Hanc vero vitem Amyntas, in libro quem σταθμοὺς inscripsit, racemos etiam habuisse scribit ex pretiosissimis gemmis compositos: ac non procul ab ea repositum fuisse craterem aureum, Theodori Samii opus.

a Melius τούτου.

ΠΕΡῚ ΤΩ͂Ν ΑἸΓΥΠΤΙΑΚΩ͂Ν ΝΟΜΩ͂Ν ΚΑῚ ἘΘΩ͂Ν,

ἘΚ ΔΙΑΦΌΡΩΝ ἹΣΤΟΡΙΚΩ͂Ν, ΚΑῚ ἌΛΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΈΩΝ.

DE ÆGYPTIACIS LEGIBUS ET INSTITUTIS,

EX DIVERSIS HISTORICIS, ET ALIIS SCRIPTORIBUS.

EX NYMPHODORO,

in XIII *rerum barbaricarum.*

INSTITUTIS autem partim contrariis partim similibus utuntur iis quibus & Græci. Nam in hoc ut juniores senioribus de via cedant, eodem quo nos modo se gerunt: in aliis rebus nequaquam. Apud Græcos enim viri quidem res in foro agendas administrant, at mulieres, domi manentes, lanificio dant operam: illic vero mulieres quidem in foro ambulant & cauponariam exercent, at viri domi textoriam. Sesostris enim, viros effeminare volens, utpote quum multi & in regione amplissima essent, ne conspiratione inter se facta ad consequendam juris æquabilitatem animum converterent, illorum opera mulieribus, at muliebria illis assignavit: ut non solum armis privati (quod necesse erat illis contingere) sed etiam propter eam animorum remissionem quæ illud vitæ genus consequebatur, libenter in eodem rerum statu permanerent. Unde etiam hos quidem glabros esse, at illas capillos promittere imperavit: & hos super capitibus onera portare, illas super humeris, coëgit. Deinde vero, hos quidem, sedentes, illas ve-

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΝΥΜΦΟΔΏΡΟΥ

ἐν τῷ τρισκαιδεκάτῳ τῶν βαρβαρικῶν.

ἜΘΕΣΙ δὲ, τὰ μὲν ἐναντίοις, τὰ δὲ ὁμοίοις χρῶνται τοῖς Ἕλλησι. τὸ μὲν γὰρ ἐξίστασθαι τοῖς πρεσβυτέροις τοὺς νεωτέρους, ὁμοτρόπως καὶ ἡμῖν διοικοῦσι, τῶν δ᾽ ἄλλων οὐδέν. ἐν μὲν γὰρ τοῖς Ἕλλησιν οἱ μὲν ἄνδρες τὰ κατὰ τὴν ἀγορὰν οἰκονομοῦσιν, αἱ δὲ γυναῖκες, ἔνδον μένουσαι, ταλασιουργοῦσιν. ἐκεῖ δὲ αἱ μὲν γυναῖκες ἐν ἀγορᾷ περιπατοῦσι καὶ καπηλεύουσιν, οἱ δὲ ἄνδρες κατὰ τὴν οἰκίαν ὑφαίνουσιν. ὁ γὰρ Σέσωστρις, ἐκθηλῦναι τοὺς ἄνδρας βουλόμενος, ἅτε μεγίστης χώρας γεγενημένους καὶ πολλοὺς ὄντας, ὅπως μὴ συστραφέντες ἐπ᾽ ἰσομοιρίαν ὁρμήσωσι, τὰ μὲν ἐκείνων ἔργα ταῖς γυναιξὶ, τὰ δὲ τῶν γυναικῶν ἐκείνοις προσέταξεν· ἵνα μὴ μόνον τῶν ὅπλων ἀναγκαίως στερηθέντες, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν ὑπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἀνεθέντες, ἀσμένως ἐπὶ τοῖς ὑπάρχουσι καταμένωσιν. ὅθεν τοὺς μὲν, ψιλοὺς εἶναι, τὰς δὲ ἀνιέναι τὰς τρίχας προσέταξε· καὶ τοὺς μὲν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν φέρειν τὰ φορτία, τὰς δὲ ἐπὶ τῶν ὤμων, ἠνάγκασεν· ἔπειτα δὲ, τοὺς μὲν, καθημένους, τὰς δὲ, ὀρθὰς ἑστώσας οὐ-

ρεῖν.

ρεῖν. καὶ ταῖς μὲν δύο ἱμάτια περιέβαλε, τοῖς δὲ, ἕν· ὑπολαμβάνων ἅμα τοῖς ἐπιτηδεύμασι καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐκθηλύνεσθαι. ὃ καὶ Λυδοῖς ὕστερον συμπεσεῖν φασί.

vero corpore erecto mejere. Insuper mulieribus quidem amicula duo, at viris unicum dedit: existimans, animos etiam effeminari eorum qui vitam ita instituerent. Quod Lydis quoque postea evenisse ferunt.

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ, ἐν τῷ ιζ.

ΠΑΡΑΠΛΕΥΣΑΝΤΙ δὲ ταῦτα ἐφ' ἑκατὸν σταδίους, πόλις ἐστὶν Ἀρσινόη. Κροκοδείλων δὲ πόλις ἐκαλεῖτο πρότερον. σφόδρα γὰρ ἐν τῷ νομῷ τούτῳ τιμῶσι τὸν κροκόδειλον· καὶ ἔστιν ἱερὸς παρ' αὐτοῖς, ἐν λίμνῃ καθ' αὑτὸν τρεφόμενος, χειροήθης τοῖς ἱερεῦσι· καλεῖται δὲ Σοῦχος. τρέφεται δὲ σιτίοις, καὶ κρέασι, καὶ οἴνῳ, προσφερόντων ἀεὶ τῶν ξένων τῶν ἐπὶ τὴν θέαν ἀφικνουμένων. ὁ γοῦν ἡμέτερος ξένος, ἀνὴρ τῶν ἐντίμων, [a] αὐτόθι μυσταγωγῶν ἡμᾶς, συνῆλθεν ἐπὶ τὴν λίμνην, κομίζων ἀπὸ τοῦ δείπνου πλακουντάριόν τι καὶ κρέας ὀπτὸν, καὶ προχοΐδιόν τι μελικράτου. εὕρομεν δὲ ἐπὶ τῷ χείλει κείμενον τὸ θηρίον· προσιόντες δὲ οἱ ἱερεῖς, οἱ μὲν διέστησαν αὐτοῦ τὸ στόμα, ὁ δὲ [b] ἐπέθηκε τὸ πέμμα, καὶ πάλιν τὸ κρέας· εἶτα τὸ μελίκρατον κατήρασε. καθαλόμενος δὲ εἰς τὴν λίμνην, διῆξεν εἰς τὸ πέραν· ἐπελθόντος δὲ καὶ ἄλλου τῶν ξένων, κομίζοντος ὁμοίως ἀπαρχὴν, λαβόντες περιῆλθον δρόμῳ, καὶ καταλαβόντες προσήνεγκαν ὁμοίως τὰ προσενεχθέντα.

Μετὰ δὲ τὴν Ἀρσινοΐτην, καὶ τὴν Ἡρακλεωτικὸν νομὸν, Ἡρακλέους πόλις, ἐν ᾗ ὁ ἰχνεύμων τιμᾶται ὑπεναντίως τοῖς Ἀρσινοΐταις. οἱ μὲν γὰρ τοὺς κροκοδείλους τιμῶσι, (καὶ διὰ τοῦτο ἥ τε διῶρυξ αὐτῶν μεστή ἐστι τῶν κροκοδείλων, καὶ ἡ τοῦ Μοίριδος λίμνη· σέβονται γὰρ καὶ ἀπέχονται αὐτῶν·) οἱ δὲ τοὺς ἰχνεύμονας, τοὺς ὀλεθριωτάτους τοῖς κροκοδείλοις, καθάπερ καὶ ταῖς ἀσπίσι· καὶ γὰρ τὰ ᾠὰ διαφθείρουσιν αὐτῶν, καὶ αὐτὰ τὰ θηρία, τῷ πηλῷ [c] θωρακισθέντα, &c.

Ἑξῆς δ' ἐστὶν ὁ Κυνοπολίτης νομὸς, καὶ Κυνῶν πόλις, ἐν ᾗ ὁ Ἄνουβις τιμᾶται, καὶ τοῖς κυσὶ τιμὴ καὶ σίτισίς τέτακταί τις ἱερά.

Ἐν δὲ τῇ περαίᾳ Ὀξύρυγχος πόλις, καὶ νομὸς ὁμώνυμος· τιμῶσι δὲ τὸν ὀξύρυγχον, καὶ ἔστιν αὐτοῖς ἱερὸν ὀξυρύγχου· καίτοι καὶ τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων κοινῇ τιμώντων τὸν ὀξύρυγχον. τινὰ μὲν γὰρ τῶν ζώων ἅπαντες κοινῇ τιμῶσιν Αἰγύπτιοι, καθάπερ τῶν πεζῶν μὲν τρία, βοῦν, κύνα, αἴλουρον· τῶν

EX STRABONE, libro XVII.

PRAETERNAVIGANTI hæc ad centum stadia, urbs est Arsinoë, quæ olim Crocodilorum urbs dicebatur. In hac enim præfectura mirum in modum colitur Crocodilus: & est sacer apud eos, in lacu quodam seorsum nutritus, & sacerdotibus mansuetus: ac Suchus vocatur. Nutritur autem pane, carne & vino, quæ à peregrinis afferuntur ad ejusmodi spectaculum venientibus. Hospes itaque noster, unus ex honoratis ibi viris, qui nobis sacra commonstrabat, ad lacum una accedens, placentulam, & carnem assam, & quoddam mulsi vasculum è cœna attulit. Bestiam in ripa lacus invenimus: ex sacerdotibus alii ejus os aperuerunt, alius placentam ingessit, postea carnem: deinde mulsum infudit. Ille in lacum desiliens, in ulteriorem partem trajecit: quumque alius hospes advenisset, & similiter primitias attulisset, cursu lacum circumeuntes itidem invento Crocodilo obtulerunt.

Post Arsinoiticam Heracleoticamque præfecturam est Herculis civitas, in qua colitur Ichneumon, contra morem Arsinoitarum. Hi enim Crocodilos colunt, (& propterea fossam habent Crocodilis plenam, & Mœridis lacum. nam venerantur, & ab eis abstinent) Heracleotæ autem colunt Ichneumones, qui Crocodilis & Aspidibus perniciosissimi sunt. nam & earum ova delent, & ipsas bestias interficiunt, luto armati, &c.

Sequitur Cynopolitana præfectura, & Canum urbs, in qua Anubis colitur, & honor & sacer quidam cibus canibus est constitutus.

In ulteriore regione est Oxyrynchus civitas, & præfectura eodem nomine. Hîc Oxyrynchus colitur, & Oxyrynchi templum est: quamvis etiam ceteri Ægyptii omnes Oxyrynchum piscem colant. Sunt etiam quædam animalia quæ Ægyptii universi colunt, ut de terrestribus tria, bovem, canem, felem: è vo-

a Malim αὐτόθι cum ἐντίμων cohærere. b γρ. ἐνέθηκε. c θωρακισθέντες.

volatilibus accipitrem atque ibin: ex aquatilibus duo, lepidotum (id est squamatum) piscem, & Oxyrynchum. Sunt & quæ seorsum coluntur. Sic Saitæ & Thebani ovem: Latum vero, qui piscis quidam est in Nilo, Latopolitani: lupum Lycopolitani, Cynocephalum Hermopolitani, Cepum Babylonii, qui sunt juxta Memphim. Cepus faciem habet satyro similem, cetera inter canem atque ursum: in Æthiopia nascitur. Aquilam Thebani, leonem Leontopolitani, capram & hircum Mendesii, murem araneum (si quidem hoc est mygale Græcorum) Athribitæ, alii aliud. Caussas vero afferunt inter se non consentientes.

τῶν δὲ πτηνῶν δύο, ἱέρακα καὶ ἶβιν· τῶν δ' ἐνύδρων δύο, λεπιδωτὸν ἰχθὺν καὶ ὀξύρυγχον. ἄλλα δ' ἐστὶν ἃ τιμῶσι καθ' ἑαυτοὺς ἕκαστοι, καθάπερ Σαΐται πρόβατον, καὶ Θηβαῖται· λάτον δὲ [a] τὸν ἐν τῷ Νείλῳ τινὰ ἰχθὺν, Λατοπολῖται· λύκον τε Λυκοπολῖται· κυνοκέφαλον δὲ Ἑρμοπολῖται. [b] κεῖπον δὲ Βαβυλώνιοι οἱ κατὰ Μέμφιν· (ἔστι δ' ὁ κεῖπος τὸ μὲν πρόσωπον ἐοικὼς Σατύρῳ, τἄλλα δὲ κυνὸς καὶ ἄρκτου μεταξύ· γεννᾶται δ' ἐν Αἰθιοπίᾳ) ἀετὸν δὲ Θηβαῖοι, λέοντα δὲ Λεοντοπολῖται, αἶγα δὲ καὶ τράγον Μενδήσιοι, μυγαλῆν δὲ Ἀθρεβῖται· ἄλλοι δ' ἄλλο τι. τὰς δ' αἰτίας οὐχ ὁμολογουμένας λέγουσιν.

Et quibusdam interjectis,

Καὶ μετὰ τινὰ,

Abydi Osiris colitur. in ejus templo non licet, nec cantori, nec tibicini, nec citharœdo sacrificium auspicari: quemadmodum mos est aliis deis.

Post Abydum est parva Diospolis, inde Tentyra urbs. Ejus incolæ præter ceteros Ægyptios excellenter Crocodilum detestantur, & ex omnibus belluis inimicissimum habent. Nam ceteri quanquam ejus animalis malitiam norint, & humano generi perniciosum existiment, Tentyritæ omnibus modis eos pervestigant, atque occidunt. Sunt qui dicant, quemadmodum Psylli apud Cyrenaicam regionem naturalem quandam vim habent adversus serpentes: sic & Tentyritis esse contra crocodilos, ut nihil ab eis damni accipiant, sed intrepide urineatur, & aquam tranent, alio nemine audente. &c.

Supra Memnonium autem sunt regum loculi in speluncis quibusdam in lapidem incisi, circiter XL, mirum in modum structi, spectatuque sane digni. Juxta hos in obeliscis quibusdam inscriptiones sunt, quæ regum illorum divitias ac potentiam declarant, atque imperium usque in Scythiam, & Bactrianam, & Indiam, & quæ nunc Ionia dicitur, propagatum. Item tributorum magnitudinem, & exercitus circiter mille millia. Thebani maxime sacerdotes astronomiam philosophiamque exercere dicuntur. hi non lunæ sed solis cursu annos numerant, triginta dierum duodecim mensibus, quorum quisque XXX constet diebus, quinque dies quotannis adjicientes. Ad totius vero anni complementum quum quædam diei particulæ excurrant, circui-

Ἐν δὲ τῇ Ἀβύδῳ τιμῶσι τὸν Ὄσιριν. ἐν δὲ τῷ ἱερῷ τοῦ Ὀσίριδος οὐκ ἔξεστιν, οὔτε ᾠδὸν, οὔτε αὐλητὴν, οὔτε ψάλτην ἀπάρχεσθαι τῷ θεῷ, καθάπερ τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἔθος.

Μετὰ δὲ τὴν Ἄβυδον Διόσπολις ἡ μικρά· εἶτα Τέντυρα πόλις. ἐνταῦθα δὲ διαφερόντως παρὰ τοὺς ἄλλους Αἰγυπτίους ὁ κροκόδειλος ἠτίμωται, καὶ ἔχθιστος τῶν ἁπάντων θηρίων νενόμισται. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι, καίπερ εἰδότες τὴν κακίαν τοῦ ζώου, καὶ ὡς ὀλέθριον τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει, σέβονται ὅμως, καὶ ἀπέχονται· οὗτοι δὲ πάντα τρόπον ἀνιχνεύουσι, καὶ διαφθείρουσιν αὐτούς. ἔνιοι δ' ὥσπερ τοὺς Ψύλλους τοὺς πρὸς τῇ Κυρηναίᾳ, φυσικήν τινα ἀντιπάθειαν ἔχειν πρὸς τὰ ἑρπετὰ, οὕτως καὶ τοὺς Τεντυρίτας φασὶ πρὸς τοὺς κροκοδείλους, ὥστε μηδὲν ὑπ' αὐτῶν πάσχειν, ἀλλὰ καὶ κολυμβᾶν ἀδεῶς, καὶ διαπερᾶν, μηδενὸς ἄλλου θαρροῦντος.

Ὑπὲρ δὲ τοῦ Μεμνονείου, θῆκαι βασιλέων ἐν σπηλαίοις λατομηταὶ, περὶ τετταράκοντα, θαυμαστῶς κατεσκευασμέναι, θέας ἄξιαι. ἐν δὲ ταῖς θήκαις ἐπί τινων ὀβελίσκων ἀναγραφαὶ δηλοῦσι τὸν πλοῦτον τῶν τότε βασιλέων, καὶ τὴν ἐπικράτειαν, ὡς μέχρι Σκυθῶν, καὶ Βακτρίων καὶ Ἰνδῶν καὶ τῆς νῦν Ἰωνίας διατείνασαν· καὶ φόρων πλῆθος, καὶ στρατιᾶς περὶ ἑκατὸν μυριάδας. λέγονται δὲ καὶ ἀστρονόμοι καὶ φιλόσοφοι μάλιστα οἱ ἐνταῦθα ἱερεῖς. τούτων δ' ἐστὶ καὶ τὸ τὰς ἡμέρας μὴ κατὰ σελήνην ἄγειν, ἀλλὰ κατὰ ἥλιον, τοῖς τριακονθημέροις δώδεκα μησὶν ἐπαγόντων πέντε ἡμέρας κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον· εἰς δὲ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ ἐπιτρέχοντος μορίου τινὸς τῆς ἡμέρας, περίοδόν τινα

συντι-

a Malim τῶ. b κῆπον καὶ κῆβον.

συντιθέασιν ἐξ ὅλων ἡμερῶν, καὶ ὅλων ἐνιαυτῶν, [a] τοσούτων ὅσα μόρια τὰ ἐπιτρέχοντα συνελθόντα ποιεῖ ἡμέραν. ἀνατιθέασι δὲ τῷ Ἑρμῇ πᾶσαν τὴν [b] τοιαύτην σοφίαν· τῷ δὲ Διΐ, ὃν μάλιστα τιμῶσιν, εὐειδεστάτη καὶ γένους λαμπροτάτου παρθένος ἱερᾶται, ἃς καλοῦσιν οἱ Ἕλληνες παλλάκας. αὕτη δὲ καὶ παλλακεύει καὶ σύνεστιν οἷς βούλεται, μέχρις ἂν ἡ φυσικὴ γένηται τοῦ σώματος κάθαρσις· μετὰ δὲ τὴν κάθαρσιν δίδοται πρὸς ἄνδρας. πρὶν δὲ δοθῆναι, πένθος αὐτῆς ἄγεται μετὰ τὸν τῆς παλλακείας καιρόν.

Μετὰ δὲ Θήβας Ἑρμοῦθις πόλις, ἐν ᾗ ὅ, τε Ἀπόλλων τιμᾶται καὶ ὁ Ζεύς· τρέφεται δὲ καὶ ἐνταῦθα βοῦς. ἔπειτα Κροκοδείλων πόλις, τιμῶσα τὸ θηρίον. εἶτα Ἀφροδίτης πόλις· καὶ μετὰ ταῦτα Λατόπολις, τιμῶσα Ἀθηνᾶν καὶ τὸν λάτον. εἶτα Εἰληθύας πόλις καὶ ἱερόν. ἐν δὲ τῇ περαίᾳ ἱεράκων πόλις, τὸν ἱέρακα τιμῶσα· εἶτ' Ἀπόλλωνος πόλις, καὶ αὕτη πολεμοῦσα τοῖς κροκοδείλοις.

ΠΕΡῚ ΤΩ͂Ν ΑἸΘΙΌΠΩΝ.

Παρὰ τῷ αὐτῷ, ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ.

ΘΕῸΝ δὲ νομίζουσι, τὸν μὲν, ἀθάνατον· (τοῦτον δ' εἶναι τὸν αἴτιον τῶν πάντων) τὸν δὲ, θνητὸν, ἀνώνυμόν τινα, καὶ οὐ σαφῆ. ὡς δ' ἐπὶ τὸ πολὺ τοὺς εὐεργέτας, καὶ βασιλικοὺς, θεοὺς νομίζουσι. καὶ τούτων τοὺς μὲν βασιλέας, κοινοὺς ἁπάντων μὲν σωτῆρας καὶ φύλακας, τοὺς δ' ἰδιώτας, ἰδίως τοῖς εὖ παθοῦσιν ὑπ' αὐτῶν. τῶν δὲ πρὸς τῇ διακεκαυμένῃ τινὲς, καὶ ἄθεοι νομίζονται· [c] οἵ γε καὶ τὸν ἥλιον ἐχθαίρειν, καὶ κακῶς λέγειν ἐπειδὰν προσίδωσιν ἀνίσχοντα, ὡς καίοντα καὶ πολεμοῦντα αὐτοῖς, καταφεύγειν τε εἰς τὰ ἕλη. οἱ δ' ἐν Μερόῃ καὶ Ἡρακλέα καὶ Πᾶνα καὶ Ἶσιν σέβονται, πρὸς ἄλλῳ τινὶ βαρβαρικῷ.

Τοὺς δὲ νεκροὺς οἱ μὲν εἰς τὸν ποταμὸν ἐκρίπτουσιν, οἱ δ' οἴκοι κατέχουσι, περιχέαντες ὕαλον. τινὲς δὲ ἐν κεραμίαις σοροῖς κατορύττουσι, κύκλῳ τῶν ἱερῶν. ὅρκον τε τὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἀπαιτοῦσι, καὶ πάντων ἁγιστεύουσι μάλιστα. βασιλέας τε καθιστᾶσι τοὺς κάλλει διαφέροντας ἢ ἀρετῇ, κτηνοτροφίας ἢ ἀνδρείας, ἢ πλούτου.

Ἐν δὲ τῇ Μερόῃ κυριωτάτην τάξιν ἐπεῖχον οἱ ἱερεῖς τὸ παλαιόν· οἵ γε καὶ τῷ βασιλεῖ προσέταττον ἔσθ' ὅτε ἀποθνήσκειν, πέμψαντες ἀγγε-

cuitionem quandam componunt è totis diebus, totisque annis: quot particulæ excurrentes & coëuntes diem conficiunt. Hujusmodi sapientiam omnem Mercurio in primis tribuunt. Jovi, quem præcipue colunt, virgo quædam genere clarissima & specie pulcerrima sacratur: quales Græci pallacas (hoc est pellices) vocant. Ea pellicis more, cum quibus vult coit, usque ad naturalem corporis purgationem. Post purgationem viro datur: sed prius quam nubat, post pellicatus tempus, in mortuæ morem lugetur.

Post Thebas est Hermonthis civitas, in qua Apollo & Jupiter coluntur: hic etiam bos alitur. Deinde est Crocodilorum urbs quæ eam belluam colit. Hinc Veneris urbs, & postea Latopolis quæ Palladem & Latum colit. Postea Lucinæ civitas, & ejus templum. In ulteriore regione est Accipitrum urbs, ubi Accipiter colitur. Deinde Apollinis urbs quæ etiam Crocodilis est inimica.

DE ÆTHIOPIBUS

Apud eundem, eodem libro.

DEUM putant, alterum, immortalem, qui rerum omnium caussa sit: alterum, mortalem, qui nomine careat, & non sit cognitu facilis. Plerumque autem eos à quibus beneficium acceperunt, & regios, pro diis habent. reges suos, communes omnium servatores & custodes esse putant, ceteros vero, privatim eorum quibus benefecerunt. Ex iis qui ad torridam habitant, nonnulli sunt qui deos non credunt, qui quidem Solem oderint, & detestentur quum eum exoriri vident. propterea quod eos urat & infestet: atque ob id in paludes fugiunt. Meroës cultores etiam Herculem, Panem & Isidem venerantur: ac præterea quendam deum barbaricum.

Mortuos alii in flumen abjiciunt, alii circumfuso vitro domi servant, alii in fictilibus alveolis eos circum templa defodiunt. Jusjurandum per eos exigunt, & sanctimoniam adhibent. Regem constituunt eum qui vel forma vel alendorum pecorum virtute, vel robore, vel opibus excellat.

Antiquitus apud Meroën summa potestas fuit penes sacerdotes, tantaque autoritas, ut nonnunquam misso nuncio mor-

a γρ' τοσαύτην. b τοσαύτην μάλιστα σοφ. c In vet. exempl. ὥσγε καὶ τὸν ἥλιον φασὶν ἐχ.

mortem regi imperarent, & ei alium sufficerent. Postmodo rex quidam consuetudinem hanc abolevit, cum manu armata in fanum irruens, ubi aureum sacellum erat, & sacerdotes omnes jugulans.

Is etiam Æthiopibus mos est, ut ubi rex aliqua parte corporis mutilatur, familiares idem quoquo modo patiantur, & cum eo etiam moriantur: idcirco maxima regi custodia adest. &c.

EX PLUTARCHO,

in libro de Iside & Osiride,

SED Ægyptiorum plerique colentes ipsa animalia, atque erga ea se gerentes tanquam erga deos, non tantum risu & sannis totam sacra faciendi rationem impleverunt: (hoc enim minimum est malorum quæ ex amentia illa proficiscuntur) sed vehemens innascitur animis opinio, quæ infirmos & simplices in meram superstitionem impingit, at illis qui aliquantum sunt acri ingenio & audaces, ad cogitationes delabitur per quas negatur esse deos, quæ belluinæ sunt.

Paulo post,

Soli enim ex Ægyptiis Lycopolitæ nunc quoque vescuntur ove, quia Lycos (*.i. lupus*) idem facit: quem pro deo habent. Atque adeo ætate nostra quum Cynopolitæ piscem oxyrynchum ederent, Oxyrynchitæ canes comprehensos & mactatos tanquam victimam comederunt. Ac quum inde ad bellum devenissent, cum gravia sibi damna invicem intulerunt, tum à Romanis, pœnas illis infligentibus, sunt allata.

Paulo post,

Bovi quidem certe & ovi & ichneumoni, usus gratia quem præstant, & utilitatis quam afferunt, eos honorem exhibuisse patet: quemadmodum Lemnii galeritis, quoniam bruchorum ova inventa confringunt: ac Thessali ciconiis, quoniam quum terra multos serpentes produceret, ciconiæ supervenientes perdiderunt universos. Ideoque legem tulerunt, ut in exilium abiret quicunque ciconiam occideret. Aspidem vero & felem

ἄγγελον, καὶ καθιστᾶσιν ἀντ' αὐτοῦ ἕτερον· ὕστερον δὲ κατέλυσέ τις τῶν βασιλέων τὸ ἔθος, ἐπιὼν μεθ' ὅπλων ἐπὶ τὸ ἱερὸν ὅπου ὁ χρυσοῦς νεώς ἐστι, καὶ τοὺς ἱερέας ἀποσφάξας πάντας.

Ἔστι δὲ καὶ τοῦτο ἔθος Αἰθιοπικόν. ὃς γὰρ ἂν τῶν βασιλέων [a] πηρωθῇ μέρος τι τοῦ σώματος ὁπωσοῦν, τὸ αὐτὸ πάσχουσιν οἱ συνόντες αὐτοῦ μάλιστα, οἱ δ' αὐτοὶ καὶ συναποθνήσκουσιν· ἐκ δὲ τούτου φυλακὴ τοῦ βασιλέως ἐστὶ πλείστη παρ' αὐτῶν. &c.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΠΛΟΥΤΑ΄ΡΧΟΥ

ἐν τῷ περὶ Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος.

ΑἸΓΥΠΤΊΩΝ δὲ οἱ πολλοὶ, θεραπεύοντες αὐτὰ τὰ ζῶα, καὶ περιέποντες ὡς θεούς, οὐ γέλωτος μόνον οὐδὲ χλευασμοῦ καταπεπλήκασι τὰς ἱερουργίας· ἀλλὰ τοῦτο τῆς ἀβελτηρίας ἐλάχιστόν ἐστι κακὸν, δόξα δὲ ἐμφύεται δεινὴ, τοὺς μὲν ἀσθενεῖς καὶ ἀκάκους εἰς ἄκρατον [b] ὑπερείδουσα τὴν δεισιδαιμονίαν, τοῖς δὲ δριμυτέροις καὶ θρασυτέροις εἰς ἀθέους ἐμπίπτουσα καὶ θηριώδεις λογισμούς.

Ὀλίγῳ ὕστερον,

Μόνοι γὰρ ἔτι νῦν Αἰγυπτίων Λυκοπολῖται πρόβατον ἐσθίουσιν· ἐπεὶ καὶ λύκος, ὃν θεὸν νομίζουσιν. οἱ δὲ Ὀξυρυγχῖται καθ' ἡμᾶς, τῶν Κυνοπολιτῶν τὸν ὀξύρυγχον ἰχθὺν ἐσθιόντων, κύνας συλλαβόντες καὶ θύσαντες, ὡς ἱερεῖον κατέφαγον. ἐκ δὲ τούτου καταστάντες εἰς πόλεμον, ἀλλήλους τε διέθηκαν κακῶς, καὶ ὕστερον ὑπὸ Ῥωμαίων κολαζόμενοι διετέθησαν.

Μετ' ὀλίγα,

Βοῦν μὲν οὖν καὶ πρόβατον καὶ ἰχνεύμονα δῆλον ὅτι χρείας ἕνεκα καὶ ὠφελείας ἐτίμησαν· ὡς Λήμνιοι κορύδους, τὰ τῶν ἀττελάβων εὑρίσκοντας ᾠὰ καὶ κόπτοντας· Θεσσαλοὶ δὲ πελαργοὺς, ὅτι πολλοὺς ὄφεις τῆς γῆς ἀναδιδούσης ἐπιφανέντες ἐξώλεσαν ἅπαντας. διὸ καὶ νόμον ἔθεντο, φεύγειν ὅστις ἂν ἀποκτείνῃ πελαργόν. ἀσπίδα δὲ καὶ γαλῆν καὶ κάνθαρον,

a γρ. πηρωθῇ. b melius ἐπερείδουσα.

ρον, εἰκόνας τινὰς ἐν αὐτοῖς ἀμαυρὰς, ὥσπερ ἐν σταγόσιν, ἡλίου, τῆς τῶν θεῶν δυνάμεως καθιδόντες.

lem & cantharum *AEgyptii honore prosequuti sunt*, quum in illis divinæ potentiæ imagines quasdam obscuras, quales sunt solis in stillis, animadvertissent.

Ac, postquam rationem honoris unicuique horum animalium exhibiti reddidit, ad crocodilum veniens, scribit,

Οὐ μὴν οὐδὲ ὁ κροκόδειλος αἰτίας πιθανῆς ἀμοιροῦσαν ἔσχηκε τιμὴν· ἀλλὰ μίμημα θεοῦ λέγεται γεγονέναι, μόνος μὲν ἄγλωσσος ὤν. &c.

Ac ne crocodilus quidem honorem probabili ratione carentem habuit: sed exemplar dei fuisse dicitur, quum solus inter animalia sit elinguis. &c.

Paucissimis verbis interjectis, subjungit,

Ἀλλὰ μὴν τῶν δι᾽ ἀμφότερα τιμωμένων, περὶ μὲν τοῦ κυνὸς εἴρηται πρόσθεν· ἡ δὲ ἶβις, ἀποκτείνουσα μὲν τὰ θανατηφόρα τῶν ἑρπετῶν, ἐδίδαξε πρώτη κενώματος ἰατρικοῦ χρείαν, κατιδόντας οὕτω κλυζομένην καὶ καθαιρομένην ὑφ᾽ ἑαυτῆς. &c.

Jam vero inter illa quæ utraque de caussa coluntur, de cane quidem dictum est antea: at Ibis, dum reptilia mortifera interficeret, prima medicum evacuationis corporis usum docuit, quum illam hac ratione se abluentem & purgantem animadvertissent.

Alia autem de cane habes eodem in libro, in iis quæ præcedunt: sicut & de aliis non pauca, præter illa quæ inde huc translata sunt.

Tandem vero ita locum hunc claudit, περὶ μὲν οὖν τῶν τιμωμένων ζώων ταῦτα δοκιμάζω μάλιστα τῶν λεγομένων. *id est*, Atque ex iis quæ de animalibus dicuntur quibus honor exhibetur, hæc maxime sunt quæ probo.

Suut autem & alii loci ubi rationem honoris certis quibusdam animalibus ab AEgyptiis habiti reddit: (& in nonnullis eadem quæ illo in libro dicuntur.) Ex iis est hic, Sympos. IIII, quæstione V,

Τὴν μὲν γὰρ μυγαλῆν ἐκτεθειάσθαι λέγουσιν ὑπὸ Αἰγυπτίων, τυφλὴν οὖσαν, ὅτι τὸ σκότος τοῦ φωτὸς ἡγοῦντο πρεσβύτερον· τίκτεσθαι δὲ αὐτὴν ἐκ μυῶν πέμπτῃ γενεᾷ, νουμηνίας οὔσης. ἔτι δὲ μειοῦσθαι τὸ ἧπαρ ἐν τοῖς ἀφανισμοῖς τῆς σελήνης.

Nam muri araneo, qui cæcus est, divinos honores tributos ab Ægyptiis fuisse ajunt, quoniam tenebras luce antiquiores arbitrabantur: eumque è muribus nasci, quinto partu, in novilunio: ac jecur ejus diminui lumine lunæ deficiente.

Deinde & honoris tam leoni quam ibidi exhibiti rationem reddit. Quum autem alibi hujus honoris mentionem faciat, tanquam ab omnibus Ægyptiis exhiberi soliti, in iis quæ locum hunc parvo intervallo præcedunt, de sacerdotibus nominatim hoc dicit. Postquam enim ab eo dictus est porcus neque in forma habere aliquid magis absurdum, neque in natura magis illepidum, quam sit in scarabeo, gryphe, crocodilo, fele: *subjungit*, οἷς ὡς ἁγιωτάτοις ἱερεῖς Αἰγυπτίων ἄλλοις ἄλλοι προσφέρονται. *id est* erga quæ, tanquam sanctissima, Ægyptii sacerdotes, alii erga alia, se gerunt. *Quamvis autem, quum scribit illos ita se erga ea ut sanctissima gerere, tacite innuat ea coli ab illis: quum tamen illud, non hoc, sonet Græcum loquendi genus, non debuit à Xylandro ita reddi*, Quorum alia ab aliis Ægyptiorum sacerdotum coluntur. *Quinetiam male* ἁγιωτάτοις, *quod de animalibus Plutarchus dicit, ille ipsis sacerdotibus tribuit. totum enim locum ita vertit*, Quorum alia ab aliis Ægyptiorum sacerdotum sanctissimis coluntur. *Estque insuper animadvertendum, non dici, loquendo de animalibus*, ἁγιωτάτοις, *sed* ὡς ἁγιωτάτοις. *Atque ut obiter, Plutarchum cum Plutarcho conferre, id est, ejus locos inter se, lectorem doceam: dico, genus illud loquendi*, προσφέρεσθαι αὐτοῖς ὡς ἁγιωτάτοις, *respondere illi quod habuimus antea ex libro De Iside & Osiride*, περιέποντες ὡς θεούς.

Ceteros Plutarchi locos omittens, in quibus agit de iis quæ apud Ægyptios peculiariter in more

re poſita erant, venio ad quendam, qui miram quæ in conviviis eorum recepta erat conſuetudinem deſcribit. Legimus enim in eo ejus opuſculo quod Convivium ſeptem ſapientum inſcripſit, pag. 256 meæ editionis,

At Ægyptius ſceletus (id eſt *cadaver hominis exſiccatum, cui oſſa tantum ſuperſunt*) quem in convivia inferentes convivis proponunt, & hortantur ut recordentur ſe non multo poſt tales futuros, is quamvis ingratus & intempeſtivus comeſſator adveniat, tamen non omnino nullum ibi locum habet: ſiquidem non ad potandum & ad fruendum deliciis, ſed ad mutuum amorem ac dilectionem exhortatur, monetque ut vitam, quæ tempore eſt brevis, malis rebus longam non reddant.

Ὁ δὲ Αἰγύπτιος σκελετὸς, ὃν [a] ἐπιεικῶς εἰσφέροντες εἰς τὰ συμπόσια προτίθενται, καὶ παρακαλοῦσι μεμνῆσθαι τάχα δὴ τοιούτους ἐσομένους, καίπερ ἄχαρις καὶ ἄωρος ἐπίκωμος ἥκων, ὅμως ἔχει τινὰ καιρόν· εἰ μὴ πρὸς τὸ πίνειν καὶ ἡδυπαθεῖν, ἀλλὰ πρὸς φιλίαν καὶ ἀγάπησιν ἀλλήλων προτρέπεται, καὶ παρακαλεῖ μὴ τὸν βίον, τῷ χρόνῳ βραχὺν ὄντα, πράγμασι κακοῖς μακρὸν ποιεῖν.

Ab hoc Ægyptiorum in conviviis more, qui à Plutarcho deſcribitur, ad alia quæ alii ſcriptores in conviviis itidem, aut etiam ſimpliciter in cœnis, conſueta illis fuiſſe tradunt, veniendum eſt. Illorum autem ſcriptorum teſtimonia ex Athenæo depromam. Ac primum, in more poſitum illis fuiſſe conviviorum luxum, & quidem majorem quam Perſis, ex hoc Lyncei in Ægyptiacis loco, ubi Ægyptiorum cœnas Perſicis anteponendas eſſe contendens, ſcribit,

Quum Ægyptii Ocho Perſarum regi bellum intuliſſent, & Perſis victoria potitis rex Ægyptiorum captivus eſſet, comiter ac benigne illum tractans Ochus etiam invitavit ad cœnam. Quum igitur ſplendidus apparatus foret, irridebat Ægyptius, tanquam viles Perſæ epulæ eſſent. Quod ſi vis (inquit) videre ô rex qualis beatorum regum victus eſſe debeat, permitte illis qui mei aliquando coqui fuerunt Ægyptiam cœnam tibi ſtruere. Quod quum fieri juſſiſſet Ochus, & ſtructa eſſet, ea delectatus, Malum te male dii perdant (inquit) Ægyptie, qui, relictis hujuſmodi cœnis, viliores epulas expetiveris.

Αἰγυπτίων ἐπιστρατευσάντων ἐπὶ Ὦχον τὸν Περσῶν βασιλέα, καὶ νικηθέντων, ἐπεὶ ἐγένετο αἰχμάλωτος ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς, ὁ Ὦχος αὐτὸν φιλανθρώπως ἄγων, ἐκάλεσε καὶ ἐπὶ δεῖπνον. τῆς οὖν παρασκευῆς γινομένης λαμπρᾶς ὁ Αἰγύπτιος κατεγέλα, ὡς εὐτελῶς τοῦ Πέρσου διαιτωμένου. Εἰ δὲ θέλεις (ἔφη) εἰδέναι ὦ βασιλεῦ πῶς δεῖ σιτεῖσθαι τοὺς εὐδαίμονας βασιλέας, ἐπίτρεψον τοῖς ἐμοῖς ποτὲ γινομένοις μαγείροις παρασκευάσαι σοὶ Αἰγύπτιον δεῖπνον. καὶ κελεύσαντος, ἐπεὶ παρεσκευάσθη, ἡσθεὶς ὁ Ὦχος τῷ δείπνῳ, Κακὸν κακῶς σὲ (ἔφη) ὦ Αἰγύπτιε ἀπολέσειαν οἱ θεοὶ, ὅστις δεῖπνα τοιαῦτα καταλιπὼν, ἐπεθύμησας θοίνης εὐτελεστέρας.

Sequitur apud Athenæum,

Quænam autem Ægyptiacæ cœnæ eſſent, Protagorides libro de Daphnicis ludis primo nos docet, his verbis, Tertia cœnarum ſpecies, eſt Ægyptiaca: quum menſæ non apponuntur, ſed patinæ circumferuntur.

Τίνα δ' ἦν τὰ Αἰγύπτια δεῖπνα, Πρωταγορίδης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ δαφνικῶν ἀγώνων διδάσκει ἡμᾶς, λέγων οὕτως, Τρίτη δ' ἐστὶν ἰδέα δείπνων, Αἰγυπτιακὴ, τραπεζῶν μὲν οὐ παρατιθεμένων, πινάκων δὲ περιφερομένων.

Male autem vertit quidam, Tertia cœnarum ſpecies eſt Ægyptiarum, in quibus non admoventur menſæ, *&c. Non enim* Αἰγυπτιακῶν, *ſed* Αἰγυπτιακὴ *ſcribit Protagorides: & duabus cœnarum ſpeciebus propoſitis, tertiam quandam addit, quam eſſe Ægyptiam dicit.*

Apud eundem Athenæum in fine libri primi legimus, iſtud eſſe argumento Ægyptios fuiſſe vinolentos, quod apud eos ſolos tanquam lege quadam cautum eſſet, ante ullum cibum braſſicam elixam edere. *Intelligit enim, illos ad vitandam ebrietatem hoc facere ſolitos fuiſſe. Apud eundem, in illa libri ultimi parte quæ in omnibus typographicis editionibus deſideratur, legimus,* coronam initio epularum dari ſolitam. *Poſtquam enim dixit,* Φιλόξενος δ' ὁ διθυραμβοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δείπνῳ ἀρχὴν ποιεῖται τὸν στέφανον τῆς εὐωχίας, *non longo intervallo ſubjungit,* τοῦτο γὰρ ἦν ἔθος καὶ παρ' Αἰγυπτίοις, ὡς Νικόστρατός φησιν ἐν τοκιστῇ.

a Suſpectum eſſe poteſt iſtud vocabulum.

Vinolentiæ autem illorum & alibi meminit : & quidem in fine libri primi ſcribitur ex Dione quodam Academico vinoſos & bibaces Ægyptios fuiſſe: atque adeo inventum apud eos fuiſſe inopiæ ſubſidium, ut qui propter illam vino deſtituerentur, ex ordeo confectum biberent. Ejus autem potu adeo exhilarari ſolitos ut canerent & ſaltarent, ac omnia facerent quæ qui vino ebrii ſunt facere conſueverunt.

Etiam ἀρτοφάγους vocat Ægyptios Hecatæus, apud eundem lib. x: *id eſt*, panis edaces: *mentionem ſimul addens illius ordeacei potus: id eſt, ex ordeo confecti.* Ac propterea (*addit Athenæus*) Alexis in libro περὶ αὐταρκείας ſcribit Bocchorin & patrem ejus Neochabin frugali victu uſos fuiſſe. *Sed miretur quis quomodo facta mentione illius edacitatis panis, necnon illius ex ordeo confecti potus* (*quo ſolitos non minus quam vini potu inebriari, modo legimus*) *ſubjungat*, Ac propterea Alexis Bocchoridi & patri ejus frugalitatis laudem tribuit. *Sed intelligit* (*ut opinor*) Ac propterea frugalitatis eorum tanquam rei quæ alioqui apud Ægyptios rara & notabilis eſſet, mentionem facit. *Ceterum voluiſſe illos arbitror in hac frugalitate, aut victu frugi* (*niſi quis μετρίαν τροφὴν moderatum victum, aut parcum & parabilem, aut etiam tenuem interpretari malit*) *antiquum etiam morem repræſentare, tanquam fortaſſe conantes eum revocare. Legimus enim libro* v, *ex quodam Apollonio*, καὶ παρ' Αἰγυπτίοις δὲ τὸ παλαιὸν σωφρονικῶς διεξήγετο τὸ τῶν συμποσίων γένος. καθήμενοι μὲν γὰρ ἐδείπνουν, τροφῇ τῇ λιτοτάτῃ καὶ ὑγιεινοτάτῃ χρώμενοι, καὶ οἴνῳ τοσούτῳ ὅσος ἱκανὸς ἂν γένοιτο πρὸς εὐθυμίαν. *id eſt*, Quinetiam apud Ægyptios antiquitus convivia temperanter celebrabantur. Sedentes enim cœnabant, viliſſimo quidem ſed ſaluberrimo cibo contenti: ac vino quantum ad exhilarandum animum ſatis eſſet.

HENR. STEPHANUS
Lectionis Herodoti ſtudioſis.

HACTENUS de Ægyptiacis quoque legibus & inſtitutis quædam velut appendix ad Herodotum, ſicut antea de Perſicis. Dare enim illam ampliorem minime viſum eſt, ſicut nec hanc. Quam tamen quoniam titulus promittit non hiſtoricorum tantum ſed aliorum etiam ſcriptorum locos exhibituram, duorum poëtarum, unius inter tragicos celeberrimi, alterius inter comicos non incelebris, verſus adjungam. Illius tragici, cui nomen eſt Sophocli, verſus, (qui omnino aſſentiuntur his Herodoti pag. 101, verbis, ἐν τοῖσι αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι καὶ καπηλεύουσι· οἱ δὲ ἄνδρες, κατ' οἴκους ἐόντες, ὑφαίνουσι in OEdipo Coloneo, pag. 283 meæ editionis, ſunt hi,

Ὦ πάντ' ἐκείνῳ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ νόμοις
Φύσιν κατεικασθέντε καὶ βίου τροφάς.
Ἐκεῖ γὰρ οἱ μὲν ἄρσενες κατὰ στέγας
Θακοῦσιν ἱστουργοῦντες, αἱ δὲ σύννομοι
Τἄξω βίου τροφεῖα πορσύνουσ' ἀεί.

At vero Anaxandridæ comici verſus ſunt hi, adverſus Ægyptios, animalia, tanquam deos, colentes,

Οὐκ ἂν δυναίμην συμμαχεῖν ὑμῖν ἐγώ.
Οὔθ' οἱ τρόποι γὰρ ὁμονοοῦσ', οὔθ' οἱ νόμοι
Ἡμῶν, ἀπ' ἀλλήλων δὲ διέχουσιν πολύ.
Βοῦν προσκυνεῖς, ἐγὼ δὲ θύω τοῖς θεοῖς.
Τὴν ἔγχελυν μέγιστον ἡγῇ δαίμονα,
Ἡμεῖς δὲ τῶν ὄψων μέγιστον παρὰ πολύ.
Οὐκ ἐσθίεις ὕεια, ἐγὼ δέ γ' ἥδομαι
Μάλιστα τούτοις. κύνα σέβεις, τύπτω δ' ἐγώ,
Τοὔψον κατεσθίουσαν ἡνίκ' ἂν λάβω.
Τοὺς ἱερέας ἐνθάδε μὲν ὁλοκλήρους νόμος
Εἶναι, παρ' ὑμῖν δ', ὡς ἔοικεν, ἀπηργμένους.
Σὺ μὲν τὸν αἴλουρον κακὸν ἔχοντ' ἢν ἴδῃς,
Κλάεις· ἐγὼ δ' ἥδιστ' ἀποκτείνας δέρω.
Δύναται παρ' ὑμῖν μυγαλῆ, παρ' ἐμοὶ δέ γ' οὔ.

Quos ita ex tempore reddidi,

Patrocinari non queo vobis ego.
Nec moribus enim nos ſumus nec legibus
Conſentientes: diſſidemus plurimum.
Bovem tu adoras, ſacrifico deis eum.
Anguilla deus eſt maximus, te judice,
Obſoniorum judicamus maximum.
Haud es ſuillam, veſcor hac ego libens.
Canem veneraris, ipſe contra verbero,
Obſonium voratur illi quum meum.
Noſtra integri vult lex ſacerdotes ſient
Omni ſui parte, integros haud veſtra.
Felem ſe habentem quum tu videris male,
Ploras: ego libens perimo, poſt pellem aufero.
Araneus mus pollet iſtic, non & hic.

APPEN-

APPENDIX ALIA AD HERODOTUM, DE INCREMENTO NILI, ET EJUS CAUSSIS.

è diversis auctoribus adjecta.

G. JUNGERMANUS LECTORI CANDIDO S.

DUPLICEM adpendicem ab H. Stephano ad Herodotum, quæ antecessit, antea habuisti, amice lector, & nunc iterum habes. Quam exaugere atque locupletare nobis consilium non fuit, forte nec facile etiam fuisset, solum per temporis illius angustias, in quas cum hac editione conjecti sumus. Bonum potius factum fore putavimus, si aliquid adjiceremus, quod quasi tertiæ adpendicis vice esset, ne prorsus ἀσύμβολοι esse voluisse videremur: pro eaque re incidere statim quæ de Nilo aliter ac Herodoto factum fuit, diversis ab auctoribus disputata ultro citroque essent. Cui cogitationi locum dedimus eo libentius, quod hæc talia cum Stephanianæ adpendicis altera parte ita conjurent amice ut quasi ejus subadpendix quædam videri queant. Et quid enim magis Ægyptiacum quam Nilus? Νεῖλος, inquam cum Aristide, ποταμῶν οὐχ ἥττον κάλλιστος, ἢ μέγιστος, καὶ χρείᾳ καὶ θέας ἡδονῇ, καὶ τοῖς πᾶσι πολὺ νικῶν. Cui, ut idem facundissimus rhetor ex aliquo τῶν οὐκ ἀμυήτων puto hausit, Ægyptiorum feriæ sollemnes atque sacrificia pleraque dicata sunt atque consecrata. Nec injuria tanto in honore & veneratione haberi à gentilibus videatur iste

Unicus in terris Ægypti totius amnis,

quum ei id omne acceptum referant, quod terræ motum non sentiant umquam, quod à peste sint liberi, quod eorum terram nullis diluviis cœlestibus misceri contingat, vel ingenti imbre obrui. In quibus & Græcos adstipulatores invenerunt. Ita enim Aristides in extrema Ægyptiaca unde & priora deprompsimus: ὡς γὰρ καὶ σεισμοῖς καὶ λοιμοῖς καὶ τοῖς ἐξ οὐρανοῦ κατακλυσμοῖς ἀνάλωτος ἡ χώρα δι' αὐτόν ἐστιν, οὐδὲ τοὺς περὶ ἡμῶν Ἕλληνας ἔλαθεν. De hujus vero fluminis potissimum incremento ejusque caussis viri prisci mire inter se decertarunt, & unusquisque sibi facilius reperire potuit qui suam sententiam refelleret, quam qui sectarentur: ita vix ullus quidquam protulit in medium, quin ceteri continuo irent in omnia alia, & sibi non videri testarentur. Ea igitur quæ de hac re istaque opinionum diversitate testata relinquere voluere optimi auctores, pluscula ex variis qui nobis ad manum erant adjecimus, in quibus plerisque Herodoti nostri mentio fit. Nec de ordine laborare multum voluimus, occupati magis in hoc ut raptim describeremus ista, ne operas moraremur. Prius tamen posuimus qui plurium de hac re sententias breviter collegerunt, ut PLUTARCHUM, & ANONYMUM quendam, qui ex H. Stephani officina cum opusculis variis historicis ac philosophicis Aristotelis & Theophrasti, &c. anno domini ∞ IↃLVII prodiit, à quo præter aliorum & Callisthenis historici placitum refertur, quem ab aliis quos quidem hic conjunximus, haud nominatum arbitror: afferuntur ibi & è tragicis quædam quæ apud alios haud temere reperias, vel non ita plene. His tertius succedit THEOPHYLACTUS SIMOCATA prolixius singulorum è priscis ejusmodi opiniones & referens, & refellens, non tamen è suo capite, quod minime adhibuit in consilium, sed è bibliotheca Diodori Siculi, unde ista omnia descripsit fere αὐτολεξεί, quamvis bono illo viro ne nominato quidem. Sane fuerunt νῦν καὶ πάλαι à conferentibus deprehensi sæpius auctores à juratissimis & proximis veteres transcripti ad verbum, neque nominati quidem, ut Plinii loquamur verbis. Sordidum tamen hoc, & ab

ab ingenuo pudore alienum: potiusque nobis Virgiliana virtus & Ciceroniana simplicitas placeat. *Obnoxii enim profecto*, ut hoc eodem cum Plinio dicamus, *animi & infelicis ingenii est, deprehendi in furto malle, quam mutuum reddere, quum præsertim sors fiat ex usura*. Nec itaque mirum, quum & veteres ipsi olim ideo male audirent frequenter, si noster Ægyptius sequioris jam ævi, alienum partum sibi supponere clam voluerit: qua in parte tamen, nisi fallor, censoriam notam à litteratis viris, quibus hoc jus sua virtute datum est, haud lucrifaciet. Exscripsit, inquam, ista quæ illustris historicus Diodorus Siculus de Nili augmento libro primo βιβλιοθήκης ἱστορικῆς sub finem τῆς πρώτης μερίδος, prolixe aliorum opinionibus allatis & confutatis, disputavit, Simocata ad verbum fere raro φράσιν immutans, quibusdam etiam omissis. & mutasset saltem ordinem, vel aliquid de suo largitus quoque fuisset. cetera eum ἄκλεπτον quod ad nos attinet diserte profitemur, nec quidquam volumus alias detractum, ut quem excutere diligentius nullum fuerit hactenus ocium. Quum ea itaque ex Simocatæ editione nupera adjecissemus, quamvis correctiora, haud opus esse putavimus, uti eadem ex Diodoro describeremus denuo, actum agentes scilicet: præsertim quum is è Marnii nostri officina non ita pridem in publicum editus sit à L. Rhodomano, viro amico cujus memoriam sancte colimus, cujusque ex obitu litteras Græcas detrimentum accepisse certo novimus & ut par est dolemus. Excerpsimus saltem Herodoteæ sententiæ ἀνασκευήν, ut apud DIODORUM ipsum ea extabat. ἢ ταῦτα ταύτῃ. Post hæc insignis locus sequitur ex ARISTIDIS Adrianæi oratione Ægyptiaca qui prolixam confutationem continet eorum quæ scripsit Herodotus de Nili auctu. Merebatur sane ea oratio tota hic addi, nisi longitudo obstitisset, quum operæ nostræ vix ita sperent se hanc editionem tempori absoluturas. Copiose enim & eleganter omnem hanc opinionum varietatem pertractat, primum de etesiis ὡς γελοῖόν τε καὶ ἀναιδὲς hosce ventos afferre pro caussa illius incrementi: dein de nivibus liquescentibus quod afferant, non magis verum esse: tum sententiam, quæ in Anonymi scripto tribuitur Callistheni, redarguit. inde Herodotum nostrum, exin Ephorum, mox Euthymenem, post Oenopidem, tandem & ipsum Homerum aggreditur. Aristidem itaque ὁ φιλολοιῦστος potest adire ipsum. Nos tantum, uti diximus, eam orationis partem quæ adversus Herodotum nostrum directa excerpere potuimus. His omnibus auctarioli loco quædam in eandem rem ex STRABONE, DIONE sive ejus abbreviatore XIPHILINO, & HELIODORO subjecimus: agmen vero hoc nobis claudit THEODORETUS Cyri episcopus, quem σύμψηφον Herodoto nostro fuisse patet, licet pie moneat nimiam curiositatem in ejusmodi abstrusis nobis abstinendam esse. Hæc sunt, amice lector quæ cum ista προσθήκῃ tibi damus. Interpretes singulorum ἀποσπασματίων ad oram paginarum exteriorem indicavimus. Unico isti τοῦ ἀνωνύμου, quod secundum numero est, nullus exstabat quod quidem nossem; inveni tamen qui tumultuaria opera in Latinam linguam converteret, rogatque sicubi aberraverit ab humano lectore veniam. Græcus textus ut in quibusdam etiam emendatior, quam antea accidit, ederetur, operam pro virili dedimus: idque adparebit spero si cui forte comparare libebit. Alia quædam quæ in mentem veniebant, vel admonenda videbantur, ut & quædam ab aliis adnotata, ea ad inferiores paginarum oras adposuimus. Vale, lector amice & candide, operamque nostram qualem qualem boni consule.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΥ

ΝΕΙΛΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ,

ἘΚ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ.

DE

NILI INCREMENTO,

EX DIVERSIS SCRIPTORIBUS.

EX PLUTARCHO,

De placitis philosophorum libro IV, cap. I.

THALES censet Etesiarum, qui venti Ægypto adversi spirant, flatu Nili aquas attolli, quod ostia ipsius quibus se exonerat, maris obtrusi influxu obthurentur. Euthymenes Massiliensis, ex Oceano marique externo suapte natura dulci fluvium impleri. Anaxagoras, nive Æthiopica, quæ hyeme frigens, æstate liquetur. Democritus, nive in partibus ad septemtriones sitis sub solstitium æstivum resoluta atque diffusa, densari ex vaporibus nubes, quæ compulsæ versus meridiem & ad Ægyptum ab etesiis ventis, in magnos ac vehementes dissolvantur imbres, quibus cum paludes, tum Nilus impleantur. Herodotus historiæ scriptor æqualem à fontibus fluere Nilum hyeme æstateque perhibet: minorem autem hyeme videri, quia tum sol Ægypto vicinior in vaporem aquas redigat. Ephorus, historicus is quoque æstate ait relaxari totam Ægyptum, ac quasi exsudare copiosam aquam. ac conferre ad hoc etiam Arabiam & Africam ob raritatem & sabulosum solum. Eudoxus ait, sacerdotes imbribus & oppositis temporum anni rationibus rem imputare: quando enim apud nos æstas est, qui sub æstivo habitamus Tropico, tum iis qui eregione sub brumæ circulo degunt hyemem esse, à quibus tum exundans aqua prorumpat.

ἘΚ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ,

Περὶ τῶν ἀρεσκόντων τοῖς φιλοσόφοις βιβλ. δ΄. κεφ. α΄.

ΘΑΛΗΣ τοὺς ἐτησίους ἀνέμους οἴεται πνέοντας τῇ Αἰγύπτῳ ἀντιπροσώπους ἐπαίρειν τοῦ Νείλου τὸν ὄγκον, διὰ τὸ τὰς ἐκροὰς αὐτοῦ τῇ [a] παρεισδύσει τοῦ ἀντιπαρήκοντος πελάγους ἀνακόπτεσθαι. Εὐθυμένης ὁ Μασσαλιώτης, ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς ἔξω θαλάσσης γλυκείας [1] κατ' [b] αὐτὸν οὔσης νομίζει πληροῦσθαι τὸν ποταμόν. Ἀναξαγόρας, ἐκ τῆς χιόνος τῆς ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ, τηκομένης μὲν ἐν τῷ θέρει, ψυχομένης δὲ τῷ [c] χειμῶνι. Δημόκριτος, τῆς χιόνος τῆς ἐν τοῖς πρὸς ἄρκτον μέρεσιν ὑπὸ θερινὰς τροπὰς ἀναλυομένης τε καὶ διαχεομένης, νέφη μὲν ἐκ τῶν ἀτμῶν πιλοῦσθαι, τούτων δὲ ἀπελαυνομένων πρὸς μεσημβρίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον ὑπὸ τῶν ἐτησίων ἀνέμων, ἀποτελεῖσθαι ῥαγδαίους ὄμβρους, ὑφ' ὧν ἀναπίμπλασθαι τάς τε λίμνας καὶ τὸν Νεῖλον ποταμόν. Ἡρόδοτος ὁ συγγραφεὺς [2] ἴσον μὲν ἐκ τῶν πηγῶν φέρεσθαι χειμῶνος καὶ θέρους, φαίνεσθαι δὲ ἐλάττονα τοῦ χειμῶνος, διὰ τὸ ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ πλησίον ἰόντα τὸν ἥλιον τῆς Αἰγύπτου, [d] ἐξατμίζειν τὰ νάματα. Ἔφορος ὁ ἱστοριογράφος κατὰ θέρος φησὶν ἀναχαλᾶσθαι τὴν ὅλην Αἴγυπτον, καὶ οἱονεὶ [3] ἐξυδροῦν τὸ πολὺ νᾶμα. συνδίδωσι δ' αὐτῇ καὶ ἡ Ἀραβία καὶ ἡ Λιβύη παρὰ τὸ ἀραιὸν καὶ [e] ὑπόψαμμον. Εὔδοξος τοὺς ἱερεῖς φησι λέγειν τὰ ὄμβρια τῶν ὑδάτων, καὶ τὴν ἀντιπερίστασιν τῶν ὡρῶν, ὅταν παρ' ἡμῖν [f] εἴη θέρος τοῖς ὑπὸ τὸν θερινὸν τροπικὸν οἰκοῦσιν, τότε τοῖς ὑπὸ τὸν χειμερινὸν τροπικὸν ἀντοίκοις χειμὼν ἐστιν, ἐξ ὧν τὸ πλημμυροῦν ὕδωρ καταῤῥήγνυται.

1. Legebatur αὐτὸν, q. d. Euthymenem sensisse, mare extremum esse dulce. MS. habet αὐτὴν, *suapte natura*, pro καθ' αὐτήν. nam adspirationem negligi non est prorsus inusitatum. αὐτὴν etiam Budæus legit. *G. Xyl.* 2. li. 2. c. 25. 3. ἐξιδροῦν reponendum existimo ex Xylandri sententia, quum & in libro scripto dein ita se reperisse dicat. Patet id ex opinione Ephori etiam uti eam Diod. Siculus, & ex hoc Theoph. Simocata retulere.

a MS. Petav. παρεισδήσει. b MS. Pet. αὐτήν. c MS. Pet. χειμῶνι. d MS. Pet. ἐξατμίζει. e MS. Pet. ὑπόψαμον. f MS. Pet. ἢ θέρος.

Plutarchi ipsius vero sententia quænam fuerit, docere nos possint qui auctorem illum evolvere diligentius. Mihi saltem succurrunt quæ lib. περὶ Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος *scripsit, è quibus forte conjectare liceat eum illis qui in etesias auctus Niliaci caussam referebant, non fuisse* ἀντίψηφον. *verba ex libello, quem dixi, sunt:* ἡ δὲ συνεργὸς αὐτοῦ (Τυφῶνος) βασιλὶς Αἰθιόπων αἰνίττεται πνοὰς νοτίους ἐξ Αἰθιοπίας. ὅταν γὰρ αὗται τῶν ἐτησίων ἐπικρατήσωσι τὰ νέφη πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν ἐλαυνόντων, καὶ κωλύσωσι τοὺς τὸν Νεῖλον αὔξοντας ὄμβρους καταρραγῆναι, κατέχων ὁ Τυφὼν ἐπιφλέγει, καὶ τότε κρατήσας παντάπασι τὸν Νεῖλον εἰς ἐναντίον ὑπὸ ἀσθενείας συσταλέντα καὶ ῥυέντα, κοῖλον καὶ ταπεινὸν ἐξέωσεν εἰς τὴν θάλασσαν. ἡ γὰρ λεγομένη κάθειρξις εἰς τὴν σορὸν Ὀσίριδος, οὐδὲν ἔοικεν ἀλλ' ἢ κρύψιν ὕδατος καὶ ἀφανισμὸν αἰνίττεσθαι. διὸ μηνὸς Ἀθὺρ ἀφανισθῆναι τὸν Ὄσιριν λέγουσιν, ὅτε τῶν ἐτησίων ἀπολειπόντων παντάπασιν ὁ μὲν Νεῖλος ὑπονοστεῖ, γυμνοῦται δὲ ἡ χώρα. &c. *Dixit autem superius eod. lib. quosdam mystice per Osiridem intelligere Nilum, mare per Typhonem. Nunc Plutarchi illa Latine, ut interpretatus fuit Xylander, adjicio:* Regina vero Æthiopum quæ Typhonem adjuverit, flatus austrinos ex Æthiopia notat: qui si vincant etesias à quibus versus Æthiopiam nubes pelluntur, prohibeantque imbres decidere quibus Nilus augetur: tum prævalens Typhon æstu urit, ac plane obtinens, Nilum in diversam partem ob imbecillitatem fluentem, cavo alveo & humili in mare expellit. Quod enim inclusus in arcam dicitur Osiris, eo nihil aliud significatur quam aquæ occultatio & defectus. Itaque mense Athyr periisse Osiridem dicunt, quando etesiis omnino deficientibus Nilus recedit & solum nudatur.

ΠΕΡῚ ΤΗ͂Σ ΤΟΥ͂ ΝΕΊΛΟΥ ἈΝΑΠΛΗΡΏΣΕΩΣ ΔΙΆΦΟΡΟΙ ΔΌΞΑΙ.

ἈΝΩΝΎΜΟΥ.

ΘΑΛΗ͂Σ ὁ Μιλήσιος εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν φησὶ διὰ τοὺς ἐτησίους γίνεσθαι τὴν ἀναπλήρωσιν. πνεῖν γὰρ αὐτοὺς ἐναντίους τῷ ποταμῷ, καὶ τὰ στόματα κεῖσθαι κατὰ τὴν πνοὴν αὐτῶν. τὸν μὲν οὖν ἄνεμον ἐξ ἐναντίας πνέοντα κωλύειν τὴν ἔκβασιν τοῦ ποταμοῦ ἐκπίπτειν εἰς τὴν θάλασσαν, τὸ δὲ κῦμα περιπίπτον ἀντίον τοῖς στόμασι καὶ οὔρον ὂν, ἀνακόπτειν τὸν ποταμὸν, καὶ ἀναπλήρωσιν οὕτως φησὶ γίνεσθαι τοῦ ποταμοῦ. Ἀναξαγόρας δὲ ὁ φυσικός φησι τῆς χιόνος τηκομένης τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ Νείλου γίνεσθαι. ὡσαύτως δὲ καὶ Εὐριπίδης καὶ ἕτεροι τινὲς τραγῳδιῶν ποιηταί. ἀλλ' Ἀναξαγόρας μὲν αὐτὴν τὴν γένεσιν, ποίησιν λέγει τῆς ἀναπληρώσεως, ὡς αὐτὸς εἴρηκεν· [1] Εὐριπίδης δὲ καὶ τὸν τόπον ἀφορίζει, λέγων οὕτως ἐν δράματι [2] Ἀρχελάῳ,

> [3] Δαναὸς ὁ πεντήκοντα θυγατέρων πατὴρ,
> Νείλου λιπὼν κάλλιστον ἐκ [4] γαίας ὕδωρ,
> Ὃς ἐκ μελαμβρότοιο πληροῦται ῥοὰς
> [5] Αἰθιοπίδος γῆς, ἡνίκ' ἂν τακῇ χιὼν,
> Τεθρίππου ὄντος ἡλίου κατ' αἰθέρα.

καὶ ἐν Ἑλένῃ,

> Νείλου μὲν αἵδε καλλιπάρθενοι ῥοαὶ,

Ὃς

DE NILI INCREMENTO diversæ sententiæ.

INCERTO AUCTORE.

THALES Milesius unus è septem sapientibus, ait quod ab etesiis fiat illud incrementum. hos enim ferri fluvio adversos, ostiaque ejus opposita esse illorum flatibus. flantem itaque ex adverso ventum prohibere effluxum fluminis, ne in mare delabi possit: fluctus vero rejectos in ostia, cumque vento ferente, repellere ipsum fluvium. sicque incrementum illius fieri adfirmat. Physicus vero Anaxagoras asserit nive liquescente effici istum auctum Nili. Nec aliter etiam Euripides, & alii quidam Tragœdiarum auctores. nisi quod Anaxagoras quidem ipsam generationem, effectionem vocat hujus augmenti, uti ipse dixit: Euripides vero locum prætere definit, ita dicens in fabula Archelao:

> *Danaus sororum quinquies denûm pater,*
> *Pulcherrimi Nili relinquens flumina,*
> *Qui augmenta sumit extumescens fluctib.*
> *Nigrante ab Æthiopide, quum nives liquent,*
> *Per æthera aurigante sole limpidum.*

Et in Helena:

> *Nili fluenta conspicis amœnissima*

Pro

1. Diod. Sicul. l. 1. bibl. ita: Ἀναξαγόρας δ' ὁ φυσικὸς ἀπεφήνατο τῆς ἀναβάσεως αἰτίαν εἶναι τὴν τηκομένην χιόνα κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν. ᾧ καὶ ὁ ποιητὴς Εὐριπίδης μαθητὴς ὢν ἠκολούθηκε. λέγει γοῦν, Νείλου &c. eosdem versus adferens, præter primum & ultimum, qui hic leguntur plenius. Medios tres ita ibi vertit κατὰ πόδα opt. Rhodomanus: *Nili relinquens undam humo pulcerrimam, Ex Æthiopia qui fluens nigra, sinu pleno tumescit, quum nives liquefactæ eunt.* 2. Hujus fabulæ mentio & apud Stobæum, Justin. Martyrem περὶ μοναρχίας, Stephanum in Αἰθίοψ, & Strabon. lib. 5. quod didicimus ex catalogo Euripidis tragœdiarum, quem confecit v. CL. Andr. Schottus, nondum edito. 3. Primus versus exstat etiam apud Strab. l. 5. ubi tamen alii subjiçiuntur quam hic. 4. γαίης est in Diod. &c. 5. Quartum hunc versum adfert & Stephanus in Αἰθίοψ.

Pro rore dio qui per Ægyptum ruens
Humectat arva, nix liquet cum candida.

Et Æschylus:

Aethiopiæ haud incognitum terræ genus
Laudare novi, Nilus unde defluit
Humum volutans quum flabra imbres concitant,
Ubi ignea diei micans vis splendida
Flamma resolvit ningidas rupes. viget
Aegyptus omnis tum beata, flumine
Sacro tumens, segetesque lætas nunciat.

Callisthenes autem scriptor historiarum contradicere voluit Anaxagoræ & Euripidis sententiæ, quam paullo ante retulimus: suaque ipse opinione usus, ait, aquis per Æthiopiam increscentibus ab exortu caniculæ ad arcturi usque ortum, quo tempore etiam etesiæ spirent: hosce quippe ventos adfirmat, quando spirant, nubes in primis ad Æthiopiam cogere: quibus nimirum impulsis ad montes, effundi maximam vim aquarum, unde Nilum pleno intumescere alveo contingat. Democritus autumat, circa brumam in locis ad septemtrionem positis nives cadere: circa solstitium vero æstivum quum sol recedat, nive soluta & vaporibus inde exhalantibus, ab ea liquefactione oriri nubes, quas etesiæ arreptas versus meridiem ferant. quum se itaque invicem protrudant coactæ nubes juxta Æthiopiam & Africam, imbrem existere ingentem, cujus delapsu Nilum impleri. Euthymenes Massiliensis vero, qui ipse navigationem suscepit, refert mare exteriora versus profluere usque in Africam, & converti ad boream ac septemtriones. jam reliquo quidem tempore mare esse vacuum: eo autem quo etesiæ spirant, flabris ventorum repulsum compleri, & ad interiora fluere. illud vero tum dulce esse, tum cete Niliacis crocodilis & hippopotamis similia alere, Oenopides Chius ait, tempore hiberno fluviorum fontes exsiccari, qui æstate ca-

[1] Ὃς ἂν διὰ ψακάδος Αἰγύπτου πέδον
Λευκῆς τακείσης χιόνος ὑγραίνει γύας.

καὶ Αἰσχύλος,

Γένος μὲν αἰνεῖν καὶ μαθὼν ἐπίσταμαι
Αἰθιοπίδος γῆς, ἔνθα Νεῖλος ἑπτάρρους
Γαῖαν κυλίνδων πνευμάτων ἐπομβρίαις·
Ἐν ᾗ πυρωτὸν μηνὸς ἐκλάμψαν φλόγα,
Αἴγυπτος ἁγνοῦ νάματος πληρουμένη,
Τήκει πετραίαν χιόνα. πᾶσα δ' εὐθαλὴς
Φερέσβιον Δήμητρος ἀγγέλλει στάχυν.

Καλλισθένης δὲ ὁ ἱστοριογράφος πρὸς τὰ μικρῷ πρότερον εἰρημένα ὑπὸ Ἀναξαγόρου τε καὶ Εὐριπίδου ἀντεῖπεν. αὐτὸς δὲ τῇ ἑαυτοῦ γνώμῃ χρώμενος, φησὶν, ὑδάτων γινομένων κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν, κατὰ τὴν κυνὸς ἀνατολὴν ἕως ἐπιτολῆς ἀρκτούρου, καθ' οὓς χρόνους καὶ οἱ ἐτήσιοι πνέουσι· [2] τούτους γάρ φησι τοὺς ἀνέμους μάλιστα τὰ νέφη πνέοντας πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν ἄγειν· ὧν δὴ καὶ προσπιπτόντων πρὸς τὰ ὄρη, καταρρήγνυσθαι πολὺ πλῆθος ὕδατος· ἀφ' οὗ τὸν Νεῖλον πληρούμενον ἀναβαίνειν συμβαίνει. Δημόκριτος δὲ λέγει, περὶ μὲν χειμερινὰς τροπὰς τοὺς περὶ τὰς ἄρκτους χιονίζεσθαι τόπους, πρὸς τροπὰς δὲ θερινὰς μεταστάντος τοῦ ἡλίου, τηκομένης τῆς χιόνος καὶ ἀτμιζομένης, ἀπὸ τῆς τήξεως νέφη γίνεσθαι, διὰ τὸ τοὺς ἐτησίους ὑπολαμβάνοντας φέρειν πρὸς μεσημβρίαν· συνωθουμένων δὲ τῶν νεφῶν ἐπὶ τὴν Αἰθιοπίαν καὶ τὴν Λιβύην, ὄμηρον [3] γίνεσθαι πολὺν, ὃν καταρρέοντα πληροῦν τὸν Νεῖλον. [4] Εὐμενίδης δὲ ὁ Μασσαλιώτης, αὐτὸς πεπλευκὼς, φησὶν εἰς τὴν ἔξω θάλασσαν ἐπιρρεῖν, ἕως ἐς τὴν Λιβύην, ἐστραμμένην τε εἶναι πρὸς Βορέαν τε καὶ ἄρκτους. καὶ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον κενὴν εἶναι τὴν θάλασσαν, τοῖς δὲ ἐτησίοις ἀνωθουμένην ὑπὸ τῶν πνευμάτων πληροῦσθαι, καὶ ῥεῖν ἔσω ταῖς ἡμέραις ταύταις· παυσαμένων δὲ τῶν ἐτησίων, ἀναχωρεῖν. εἶναι δὲ αὐτὴν καὶ γλυκεῖαν, καὶ κήτη παραπλήσια τοῖς ἐν τῷ Νείλῳ κροκοδείλοις καὶ ἱπποποτάμοις ἔχειν. Οἰνοπίδης δὲ ὁ Χῖος λέγει, τοῦ χειμῶνος, τῶν ποταμῶν ἀναξηραίνεσθαι

1. Emenda ex ipso Euripide: ὃς ἀντὶ δίας ψ. legitur etiam ψεκάδος in editione Euripidis. Versus sunt in ipso initio dramatis hic nominati. Unde & apud Aristidem in Ægyptiaca, ubi hanc opinionem refutat, moneo hos versus reconcinnandos & emendandos esse, certe duos posteriores. ἕτερον, ait, δ' ἐξεταστέον ἄνδρα τε καὶ λόγον, ὅς φησι, Νείλου μ. α. κ. ρ. ὃς ἀντὶ ἰδίας ψεκάδος, Αἰγύπτου πέδον λευκῆς τακείσης χιόνος, ἀρδεύει Νεῖλος Αἰγύπτου γύας. ita enim mendis & glossis confusa ibi leguntur. Quis enim non videat illa Νεῖλος Αἰγύπτου ineptum esse glossema scilicet. ita & ἀρδεύει fuit additum ab eo qui ὑγραίνει volebat exponere per verbum simile. Emenda itaque locum hinc. Euripidem autem & tragicos taxare ibi Aristidem, patet ex iis quæ inferius subjicit: καὶ τί φαίης ἂν τούτου τραγικώτερον ψεῦσμα, ἀντ' Εὐριπίδης, ἀντ' Αἰσχύλος αὐτὸς συνθῇ; & iterum ibidem. Sed ne omittamus G. Canteri versionem, è qua patet & illum non ignorasse veram lectionem: *Nili fluenta pulcra sunt hæc virgine; Qui rore pro dio locorum candida Ægyptiorum nive liquente agros rigat.* 2. Hanc opinionem refutat etiam Aristides prolixe in Ægyptiaca, licet ejus auctores non nominet, sed se ἐπὶ τὴν τῶν πολλῶν δόξαν, καὶ τοὺς χαριέντως πεποιηκότας αὐτὴν ἰέναι, ait. 3. Ita edidit H. Steph. Sed nullus dubito quin reponendum sit ὄμβρον. v. Democriti sententiam à Plutarcho & Theophylacto, vel Diod. Siculo potius relatam. 4. Et hic non dubito emendare Εὐθυμένης, ut antea è Plutarcho habuisti. Ejus philosophi sententiam refutat & Aristides in Ægypt. cum hac irrisiuncula orsus: ἧκε δὴ θαλάττη γλυκεῖα Λιβύης ἐπέκεινα εἴσω ῥέουσα διὰ τοὺς ἐτησίας, καὶ ταύτης καὶ κροκοδείλοις, καὶ μύθοις Μασσαλιωτικοῖς ἀντὶ τῶν Συβαριτικῶν. εἰ γὰρ μὴ συνίῃς ὦ χαριέστατε Εὐθύμενες &c.

νεσθαι τὰς πηγὰς, ἐν δὲ τῷ θέρει θερμαινομένας ῥεῖν. τοῦ μὲν οὖν [1] ἀναπληροῦσθαι, τὴν γινομένην ξηρασίαν τὸ αἴτιον τῶν οὐρανίων ὑδάτων ἐπιγενομένων τοῖς χειμῶσι συμβαίνει. τὸν δὲ Νεῖλον οὐχ ὑόμενον τότε, ἐνδεῆ γινόμενον μὴ συναναπληροῦν· [2] καὶ διὰ τοῦτο, τοῦ χειμῶνος ἥσσονα αὐτὸν γίνεσθαι, τοῦ δὲ θέρους πλήρη. Ἡρόδοτος [3] δὲ τοῖς μὲν λοιποῖς ὑπεναντία λέγει, παραπλησίως δὲ Οἰνοπίδῃ. τὴν μὲν γὰρ ῥύσιν τοῦ Νείλου φησὶ τοιαύτην ὥστε ἀεὶ πληροῦν τὸν ποταμόν· τὸν δὲ ἥλιον τοῦ χειμῶνος κατὰ τὴν Λιβύην ποιούμενον τὴν πορείαν, ἀναξηραίνειν τὸν Νεῖλον· ἐπὶ δὲ τὰς θερινὰς τροπὰς μεθιστάμενον, πρὸς τὴν ἄρκτον ἰέναι.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ τοῦ Σιμοκάτου.

ἱστοριῶν λόγ. ζ΄. κεφαλ. τὸ ιζ΄.

ΟΥ̓͂ΤΟΣ δὲ ὁ Νεῖλος [4] μέγιστος ἁπάντων τῶν περὶ τὴν οἰκουμένην καθεστὼς ποταμῶν, καὶ πολλῶν τῆς Λιβύης, καὶ τῆς Αἰθιοπίας, τῆς τε Ἰνδικῆς αὐτῆς γῆν παραμείβων, τοῦ τε Γάγγου, καὶ Ἰνδοῦ προτερεύων κατὰ τὸ μέγεθος, ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀνθρώπων τὰς πηγὰς ἀποκρύπτει. θέρους τοίνυν ἀκμάζοντος, τὰς αὐξήσεις λαμβάνει, ἐναντίον τῇ φύσει τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ἁπάντων ποταμῶν. τὰς δὲ αἰτίας τὰς παρὰ τοῖς πολλοῖς εἰρημένας τοῖς ἀρχαίοις, προτεθειμένας ἐπὶ λέξεως, τῇ παρούσῃ ὑποβάλλομεν ἱστορίᾳ. οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Ἑλλανικὸν καὶ Κάδμον, ἔτι δὲ Ἑκαταῖον, εἰς τὰς μυθώδεις ἀποφάσεις [5] κατέφυγον. Ἡρόδοτος δὲ ὁ πολυπράγμων, εἰ καί τις ἄλλος [6] πολλῆς γεγονὼς ἔμπειρος ἱστορίας, ἐπικεχείρηκε [7] περὶ τούτων ἀποδοῦναι τὸν λόγον· ἠκολουθηκὼς δὲ ἀντιλεγομέναις ὑπονοίαις εὑρίσκεται. ὁ δὲ Ξενοφῶν, καὶ Θουκυδίδης ἐπαινούμενοι κατὰ τὴν ἀλήθειαν μᾶλλον τῶν ἱστοριῶν, τούτων ἀπέσχοντο. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἔφορον, καὶ Θεόπομπον μάλιστα πάντων ἐπιταθέντες εἰς [8] αὐτά, [9] οὐδαμῶς τῆς ἀληθείας ἐγένοντο γνώριμοι· οὐ δι' ἀμέλειαν δέ, ἀλλὰ διὰ τὴν τῆς χώρας ἰδιότητα τὸν λόγον ἠγνόησαν. ἀπὸ γὰρ τῶν [10] ἔκαθεν χρόνων ἄχρι Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου προσαγορευθέντος, [11] ξένα ὡς ἐπίπαν

calore refoti profluant. quo itaque repleatur illa, quæ accidit, ficcitas, in caussa esse aquas cœlestes hieme decidentes. at quum in Nilum non ullæ tunc cadant pluviæ, iis destitutus haudquaquam impleri potest. & hanc esse caussam, cur hieme minor is existat, plenus vero sit æstate. Herodotus autem ceteris quidem contraria profert, cum Oenopide vero paria. fluxum enim Nili ait esse talem, qui semper impleat alveum. ceterum solem hiemali tempore supra Africam cursum facientem desiccare Nilum: ad solstitium vero æstivum retrocedentem abire ad septemtriones.

EX THEOPHYLACTO Simocata.

lib. VII. *histor. caput* XVII.

Jac. Pontano Interprete.

NILUS omnium fluviorum orbis terræ latissimus, multorumque per Libyam, Æthiopiam, Indiam regiones secans, ipsumque Gangem, & Indum magnitudine superans, oculis humanis fontes suos, sive primam originem unde erumpit, negavit. Æstate igitur fervente (secus quam cetera orbis flumina solent) excrescit. Caussas à multis & priscis scriptoribus allatas, huic historiæ fideliter inseremus. Hellanicus igitur, Cadmus, & Hecatæus ad fabulas confugiunt. Herodotus, ut est curiosus, & si quisquam alius, historiarum gnarus, hujus rei rationem afferre conatus est. Sed eum suspiciones potius inter se contrarias secutum apparet. Xenophon, & Thucydides, qui à rerum explicatarum veritate magis commendantur, nihil hujuscemodi habent. Ephorus, & Theopompus, quanquam omnium maxime in hanc cognitionem intenti, non potuerunt tamen eam liquidam adipisci. Ignorationis eorum caussa non negligentia, sed regionis condicio fuit. Jam inde enim ab antiquis sæculis, usque ad Ptolemæum cognomento Philadelphum, pleraque locorum istorum ignota omnino, & inex-

1. An distinguendum & scribendum, ἀναπληροῦσθαι τὴν γινομένην ξηρασίαν, τὸ αἴτ. &c. συμβαίνειν. 2. An deest τὸν ποταμὸν vel tale? ut paullo post πληροῦν τὸν ποταμόν. 3. lib. 2. cap. 25.

Ægyptium hunc Theophylactum è Siculi Diodori Bibliotheca ista Niliaca (auctore suo ne nominato quidem) transscripsisse jam dictum fuit. Quædam ubi variare φράσιν voluit iste ἀπὸ ἐπάρχων (qua dignitate fuisse Photius ait) notare libet: non omnia. nec vacat enim & cui bono? Ait vero cap. præcedentis fine Theophylactus, quoniam genus inde trahat, merito τοῖς περὶ τοῦ Νείλου διηγήμασιν οὐκ ἀπροσφόρως φιλοχωρήσειν. Sicque finit caput XVI, & digressionem sibi parat: ἡμεῖς δέ τι μικρὸν τὴν συνέχειαν ὑποκλέψαντες, περὶ τῶν θερινῶν ἀναβάσεων τοῦ Νείλου διέξιμεν, τὰ ἐπισημότερα τῶν ἱστοριῶν διηγήματα ἀξιολόγῳ μνήμῃ τινὶ τοῖς ἀκροάμασι παρεμβαλλόμενοι. 4. Diodorus Siculus lib. 1. bibl. de eodem: μέγιστος δ' ὢν τῶν ἁπάντων ποταμῶν καὶ πλείστην γῆν διεξιών, &c. 5. ἀπέκλιναν Diod. 6. καὶ πολλῆς Diod. & sine dubio sic exscripserat Simocata. 7. μὲν περὶ ex Diod. rectius. 8. ταῦτα Diod. 9. ἥκιστα τῆς ἀληθείας ἐπέτυχον &c. Diod, 10. ἀρχαίων χρ. Diod. 11. ἄξενα πάντα ἦν τὰ π. Diod.

explorata, atque advenis etiam periculoſa fuerunt. Poſtquam vero rex, de quo diximus, cum Græcis copiis Æthiopiam eſt ingreſſus, regio hæc, ut paucis dicam, multo exploratius, atque perfectius cognoſci cœpta eſt. Sacerdotes igitur Ægyptii ab Oceano orbem circumdante Nilum oriri affirmantes, nihil dicunt, & dubium quod eſt, per dubium diſſolvunt: rationemque ad fidem conciliandam adducentes, quæ ipſa vehementer fide indiget, quod narrant, confirmatione deſtitutum relinquunt. Troglodytæ, qui è ſuperioribus locis migrarunt, & Bolgi appellantur, dictitant, in locis illis cavitates eſſe. Unde quiſpiam ratiocinetur multis fontibus in unum confluentibus, Nili fluentum intumeſcere. Sane omnium quoque mundi fecundiſſimum hunc eſſe ajunt. Qui vero inſulam Nili, Meroë dictam, incolunt, fluvium Aſtapum nominant, quam vocem Græce transferas *ἐκ τοῦ σκότους ὕδωρ*, *è tenebris aqua profluens*. Naturam enim hujus fluminis incomprehenſam eſſe iſti ſtatuunt. Thales unus de ſapientibus docet, diſcedenti Nilo Eteſias reſiſtere, & curſus ejus eorum flatibus acto contra oſtia mari ſuſtineri: atque hinc illum exuberantem per totam Ægyptum, quæ depreſſa, & campeſtris ſit, late exſpatiari. Sed hujus rationis, quamvis probabilis videatur, non difficile eſt falſitatem oſtendere. Nam ſi quid veritatis haberet quod ait, omnes fluvii, qui contraflantibus Eteſiis mari repercutiuntur, ſimiliter magnis auctibus excreſcerent. Anaxagoras cognomento phyſicus, ſolutis in Æthiopia nivibus Nilum attolli eſt opinatus: cui aſſentiens tragicus poëta Euripides, id ipſum in poëmatis ſuis poſuit. Hanc igitur oppoſitionem non multa oppoſitione opus habere dicimus, quandoquidem va-

πᾶν τὰ περὶ τοὺς τόπους τούτους παντελῶς ἦν, καὶ τοῖς ἐπιβαίνουσιν ἐπικίνδυνα. τοῦ δὲ προειρημένου βασιλέως, μεθ' Ἑλληνικῆς δυνάμεως ἐς Αἰθιοπίαν στρατεύσαντος, ἐγνώσθη τὰ κατὰ ταύτην τὴν χώραν λίαν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἀκριβέστερον. Οἱ μὲν οὖν κατ' Αἴγυπτον ἱερεῖς, ἀπὸ τοῦ περιῤῥέοντος τὴν οἰκουμένην Ὠκεανοῦ φασὶ τὸν Νεῖλον λαμβάνειν τὴν σύστασιν, λέγοντες μὲν οὐδὲν [1] ἀληθές, ἀπορίᾳ δὲ λύοντες τὴν ἀπορίαν, καὶ λόγον φέροντες εἰς πίστιν, πολλῆς προσδεόμενον πίστεως, ὀρφανὴν τὴν διήγησιν καταλιμπάνοντες βεβαιώσεως. Τῶν δὲ Τρογλοδυτῶν οἱ μεταναστάντες ἐκ τῶν ἄνωθεν τόπων, οἱ καὶ [2] Βόλγιοι προσαγορευόμενοι, λέγουσιν [3] ἐμφάσεις εἶναί τινας περὶ τοὺς τόπους ἐκείνους, ἐξ ὧν ἄν τις [4] συλλογίσοιτο διότι πολλῶν πηγῶν εἰς ἕνα τόπον ἀθροιζομένων, τὸ ῥεῦμα τοῦ Νείλου συνίσταται. [5] ἀμέλει καὶ πολυγονώτατον [6] αὐτοὶ ὑπὲρ ἅπαντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην ποταμοὺς πεφυκέναι φασίν. Οἱ δὲ [7] κατοικοῦντες τὴν νῆσον τὴν ὀνομαζομένην Μερόην (αὕτη δὲ ἐπὶ τὸ [8] Νείλου ἵδρυται ῥεῖθρον) τὸν ποταμὸν κεκλήκασιν [9] Ἀστάπουν. ὅπερ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον [10] εἰς τὴν τῶν Ἑλλήνων διάλεκτον, ἐκ τοῦ σκότους ὕδωρ. [11] ἀκαταληψίαν γὰρ οὗτοι ἀνατιθέασι τοῦ ποταμοῦ τούτου τὴν φύσιν. Θαλῆς μὲν οὖν εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν ὀνομαζόμενος, φησὶ τοὺς ἐτησίας ἀντιπνέοντας ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ ποταμοῦ, κωλύειν εἰς τὴν θάλασσαν προχεῖσθαι [12] τὸ ῥεῖθρον· [13] καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸν πληρούμενον ἐπικλύζειν, ταπεινὴν οὖσαν καὶ πεδιάδα τὴν Αἴγυπτον. τοῦ δὲ λόγου τούτου, καίπερ εἶναι δοκοῦντος πιθανοῦ, ῥᾴδιον ἐξελέγξαι τὸ ψεῦδος. εἰ γὰρ ἦν ἀληθὲς τὸ λεγόμενον, ἅπαντες οἱ ποταμοί, οἱ τοῖς ἐτησίαις [14] ἐναντίας κεκτημένοι τὰς ἐκβολάς, ἂν ἐποιοῦντο τὴν ὁμοίαν ἀνάβασιν. Ἀναξαγόρας δὲ ὁ προσαγορευόμενος φυσικός, τὴν τηκομένην κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν χιόνα, τῆς τοῦ ποταμοῦ πληρώσεως ὑπάρχειν αἰτίαν ἐδόξασεν. [15] ᾧ καὶ ὁ τραγῳδοποιὸς Εὐριπίδης πειθόμενος, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ποιήμασι τοῦτο συντέταχε. ταύτην μὲν οὖν τὴν [16] ἀντίθεσιν οὐ πολλῆς ἀντιθέσεως δεῖσθαί φαμεν, φανεροῦ καθεστῶτος

1. *ὑγιὲς* Diod. 2. *μόλγιοι* Diod. & varians ejus lectio *βόλγιοι* etiam, & alia *βόλποι*. Errorem inde natum non dubito, quia in membranis vetuſtis *β* ſcribitur fere ut *μ*, dempta modo dependula linea, vel prorſus ut Latinum u. 3. Interp. *cavitates*. non recte, ni fallor. nec enim conſtat an cavitates fuerint iſta quæ indicium præbebant ortus Nili ex iſtis locis. rectius Rhodomanus noſter *ὁ μακαρίτης* apud Diodorum: *indicia quædam eſſe ajunt, unde quis ratiocinetur*. ait enim illos ſigna dicere, unde apparere poſſit ibi fontes Nili eſſe. ſic paulo infra *χειμῶνος ἔμφασις* apud Theophyl. & Diod. 4. *συλλογίσασθαι* Diod. ſicque & Theophylacto reſcribendum puto. 5. *διὸ καὶ* Diod. 6. forte *αὐτὸν* ſcrib. ut eſt apud Diodorum. 7. *περιοικοῦντες* Diod. 8. Edimus *Νείλου*. male enim vulgati *νεῖλον*. & interpres omiſit illa: *Sita vero eſt iſta ſuper ipſo Nili fluento*. Diodorus hæc verba non habet, ſed alias planius & plenius hoc loco, quem vide. 9. *Ἀστάπουν* Diod. 10. *εἰς τὴν ἑλ. δ.* Diod. quæ verba fere ſuperfluere volunt ibi viri docti. Simocatam tamen inde deſcripſiſſe credo. 11. male vulgati *ἀκαταλῆψεία*. 12. *τὸ ῥεῦμα*. Diod. 13. Sic reſtituimus ex Diod. vulgo, *τοῦτον αὐτό*. ceterum *πληρούμενον* quoque Diodorus, quamvis id notare videantur ut ſuperfluum. 14. Diod. *ἐναντ. τὰς ἐκβ. ἔχοντες*. 15. *ᾧ καὶ ὁ ποιητὴς Εὐρ. μαθητὴς ὢν ἠκολούθηκε*. Diod. qui & verſus tragici refert: quos ſupra habes in Ἀνωνύμου expoſitione. 16. *ἀπόφασιν οὐ πολλῆς ἀντιῤῥήσεως προσδεῖσθαι συμβέβηκε*. Diod.

τοῦ ψεύδους. διὰ γὰρ τὴν [1] ὑπεροχὴν τῶν καυμάτων ἀδύνατον χιόνα περὶ τὴν Αἰθιοπίαν [2] συνίστασθαι. καθόλου γὰρ περὶ τοὺς τόπους ἐκείνους οὐ πάγος, οὐ ψύχος, οὔτε ὅλως χειμῶνος ἔμφασις πέφυκε καὶ μάλιστα [3] τροπαῖς θεριναῖς. εἰ δὲ καί τις εἴποι τῷ τῆς συγχωρήσεως τρόπῳ εἶναι πλήθη χιόνων κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ αὖθις ἐλέγχεται τοῦ προλεχθέντος δοκιμωτάτως τὸ ἐξίτηλον. ἅπας γὰρ ποταμὸς ἀπὸ χιόνος τὴν περιουσίαν λαχὼν, ὁμολογουμένως αὔρας ψυχρὰς ἀναδίδωσιν. ἀλλὰ καὶ τὸν ἀέρα παχύνειν πέφυκε. περὶ δὲ τὸν Νεῖλον τὸν ποταμὸν οὔτε νέφους ὑπόστασίν ἐστιν εὑρεῖν, οὔτε αὔρας ψυχρὰς, οὔτε παχυνομένην τοῦ ἀέρος τὴν φύσιν. Ἡρόδοτος [4] δὲ τὸν Νεῖλον εἶναι μὲν τηλικοῦτόν φησιν, ὁποῖός τις καὶ φαίνεται κατὰ τὴν πλήρωσιν· χειμῶνος δὲ ὥρᾳ τὸν ἥλιον κατὰ τὴν Λιβύην φερόμενον ἐπισπᾶσθαι πρὸς ἑαυτὸν ὑγρᾶς οὐσίας συστήματα ἐκ τῶν Νειλῴων ὑδάτων, κἀντεῦθεν χειμῶνος ὥρᾳ ἥττονα γίνεσθαι τὸν ποταμόν· τοῦ δὲ θέρους ἐπιστάντος, καὶ πρὸς τοὺς ἄρκτους ποιουμένου τὴν βάδισιν, ἀναξηραίνειν, καὶ ταπεινοῦν τοὺς περὶ τὴν Ἑλλάδα ποταμοὺς πεφυκότας. διὰ τοῦτο μὴ παράδοξον καθεστάναι τὴν περὶ τὰς θερινὰς τροπὰς τοῦ Αἰγυπτίου πλήρωσιν ποταμοῦ. ἀλλ' αἰδοῖ τῆς φιλομαθείας τοῦ ἀνδρὸς, οὐ [5] διεξοδικῶς κατηγοροῦμεν τοῦ σφάλματος. εἰ γὰρ ταῦτα σύμφωνα τοῖς ἀληθέσι καθίστατο, πάντως ἂν καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων κατὰ τὴν Λιβύην ποταμῶν ὁ ἥλιος ἀνελάμβανε καὶ ἀδελφὰ τῶν παθημάτων τοῦ Νείλου. ἀλλὰ μὴν τοιοῦτον οὐδὲν περὶ τοὺς Λίβυας ποταμοὺς ἔστι θεάσασθαι. οὐκοῦν ὁ συγγραφεὺς ἀποσχεδιάζει τὸν λόγον. Δημόκριτος δὲ ὁ τῆς φύσεως ἀδελφὸς, περὶ τὰς ἄρκτους ὥρᾳ χειμῶνος καταφέρεσθαι πολλὴν διαβεβαιοῦται χιόνα, θέρους δὲ ὑπάντος ὑπὸ τῆς αἰθάλης διαλύεσθαι ταύτην. ἔνθεν φησὶ γίνεσθαι τηκεδόνα πολλήν. καὶ διὰ τοῦτο τίκτεσθαι πολλὰ νέφη παχύτερα περὶ τοὺς μετεωροτέρους τῶν τόπων, δαψιλοῦς τῆς ἀναθυμιάσεως αἰρομένης πρὸς ὕψος. ταῦτα δὲ ὑπὸ τῶν ἐτησίων ἐλαύνεσθαι, μέχρις ἂν προσπέσῃ τοῖς μεγίστοις ὄρεσι [6] τῆς περὶ τὴν οἰκουμένην. εἶναι δὲ ταῦτα περὶ τὴν Αἰθιοπίαν. [7] ἔπειτά πως τοιούτοις οὖσιν ὑψηλοῖς, βιαίως θραυόμενα, παμμεγέθεις [7] ὄγκους γεννᾶν. ἐξ ὧν πληροῦσθαι τὸν ποταμὸν κατοχυρίζεται, [8] περὶ τὰς τῶν ἐτησίων ἀνέμων πνοάς. ἀλλ' οὐ πιστευτέον αὐτῷ. ὁ γὰρ Νεῖλος ἄρχεται μὲν πληροῦσθαι κατὰ τὰς τροπὰς, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὰς

vanam eſſe claret. Nam propter fervores incredibiles in Æthiopia, aquam in nivem denſari non eſt ut poſſit fieri. Prorſus enim in locis illis nec glacies, nec frigus, nec ulla hyems, & ſolſtitio æſtivo potiſſimum, cernitur. Quod ſi etiam concedamus, in Æthiopia nivem altam cadere, tamen quod ante de ea liquata aſſerebatur, rurſum ut vanum ac frivolum probabiliſſime refellitur. Omnis quippe fluvius aquis nivium ſolutarum accreſcens, convenienter auras quoque frigidas expirat, quin & cœlum craſſum reddit. Atqui circum Nilum neque nebulæ alicujus concretionem, neque auras gelidas, neque aërem craſſum reperias. Herodotus porro Nilum tantum eſſe ſcribit, quantus cum plenus eſt apparet. Hyeme autem ſolem ſupra Libyam volventem, ex undis Niloticis humentis ſubſtantiæ copiam attrahere, atque inde per hyberna flumen parcius ire. Æſtate redeunte, & ad Arctos ſole reverſo, Græciæ flumina ſiccari, & imminui. Quapropter Ægyptii fluminis accretionem æſtivo ſolſtitio admirabilem videri non debere. Verum nos amorem ſtudiumque perveſtigandi in hoc viro reveriti, errorem ejus uberius non caſtigabimus. Hoc tantum dicemus. Si iſta cum veritate conſentirent, omnino ſol idem ceteris Libyæ fluminibus, quod Nilo faceret. Atqui nihil tale in illis obſervatur. Non igitur hiſtoricus ille ſatis conſiderate locutus eſt. Democritus, alioqui naturæ ſecretorum peritiſſimus, in Septemtrione per hyemem imbres nivales decidere aſſeverat: per æſtatem æſtu nivem illam ubertim colliquefieri, ac diſſipari. Idcirco in locis ſublimioribus multas nubes denſiores generari, larga exſpirationum vi eo ſublata videlicet. Haſce nubes ab Eteſiis impelli, donec montibus omnium altiſſimis illidantur: eos autem montes eſſe in Æthiopia. Poſt, eorum excelſitate violenter diruptas, largiſſimos imbres effundere, quibus Nilus (Eteſiarum puta diebus) repleatur. Sed huic habenda fides non eſt. Nilus enim (ut uno verbo dicam) creſcere circa ſolſtitium æſtivum incipit,

1. ὑπερβολὴν Diod. 2. πίπτειν Diod. 3. περὶ τὴν ἀνάβασιν τοῦ Νείλου. Diod. 4. Herodoteæ ſententiæ confutationem è Diodoro ſimul edimus, cum qua hæc conferas licet. 5. Sic edimus: nec aliter putamus interp. agnoviſſe. vulgo tamen eſt διεξοδικῆς. 6 Mendoſe. ſcribendum autumo τοῖς ſcilicet ὄρεσι. Apud Diodorum eſt, τῆς κατὰ τὴν οἰκουμένην. Itaque & forte aliquis malit τῆς περὶ τ. οἰ. hic ſcribendum. 7. Diodorus, ἔπειτα πρὸς τούτοις. & ſic emendarem Simocatam quoque. ut & poſt ſtatim ὄμβρους ex Diodoro, pro ὄγκους. 8. μάλιστα κατὰ τὴν τῶν ἐτησίων ὥραν. Diod.

cipit, Etesiis nondum spirantibus: desinit æquinoctio autumnali, quando hi venti pridem posuerunt. Laudanda, nullo autem modo credenda est hæc Democritea commentatio. Ephorus incredibilem plane rationem adducit. Ægyptum totam fluminibus subterraneis refertam, ac frigidam, naturaque pumicosam seu fistulosam esse: rimas item magnas ac perpetuas habere, per quas in se copiam humoris recipiat, quam hyberno tempore contineat, æstivo autem solstitio ineunte, veluti sudores quosdam ex omni parte emittat: atque ita Nilum flumen excrescere. Ceterum non modo Ægyptum nunquam oculis obiisse Ephorum, sed neque ab iis qui eam vidissent, res ejus probe cognovisse certum est. Primum enim, si ex ipsa Ægypto incrementum suum Nilus acciperet, non utique in partibus superioribus aquas ampliores volveret, ubi per petrosam ac solidam regionem fertur. Nunc plus sex millibus stadiorum per Æthiopiam labens, augmina sumit, priusquam Ægyptum attingat. Ad hæc, si quidem fluenta Nili, terræ fluminibus perviæ raritatibus sive rimis humiliora forent, contingeret rimas illas superficiarias esse, per quas tantam vim aquarum transire est impossibile. Sin autem rimis ipsis altiora, rursum ex inferioribus cavitatibus in summum flumen aquæ confluere minime possent. Ad summam, quis fieri posse credat, ut prorumpentes ex terræ hiatibus sudores tanta flumini incrementa suppeditent, ut universæ pæne Ægypto innatet? ut nihil dicam de mendacio, subterlabi scilicet Ægypto flumina, & in cavis terræ liquentes aquas existere, cum ipsa harum assertionum falsitas manifesta sit. Nam Mæander Asiæ fluvius per multa spatia sub terra manat, nec tamen in suscipiendis auctibus quidquam omnino ei tale, quale Nilo, evenire cernitur. Quin etiam Acarnaniæ fluvius Achelous, & Bœotiæ Cephisus, è Phocide oriundus, non modicum terrarum subterlabuntur. Qui ambo Ephorum

τὰς θερινάς, οὔπω τῶν ἐτησίων πνεόντων· λήγει δὲ ὕστερον ἰσημερίας φθινοπωρινῆς, πάλαι προπεπαυμένων τῶν εἰρημένων ἀνέμων. τὴν μὲν [1] συνεπίνοιαν τοῦ Δημοκρίτου ἀποδεκτέον, τοῖς δὲ λόγοις αὐτοῦ οὐδαμῶς πιστευτέον. Ἔφορος δὲ [2] ξένην αἰτίαν τινὰ προΐστησι. φησὶ δὴ τὴν Αἴγυπτον ἅπασαν [3] ποταμόχωστον εἶναι, ἀλλὰ μὴν καὶ [4] ψυχράν. ἔτι δὲ καὶ κισσηρώδη τὴν φύσιν, ῥαγάδας τε μεγάλας καὶ διηνεκεῖς ἔχειν. καὶ διὰ τούτων εἰς ἑαυτὴν ἀναλαμβάνειν πλῆθος ὑγρότητος. καὶ κατὰ μὲν τὴν [5] χειμερίαν ὥραν τοῦτο συνέχειν ἐν ἑαυτῇ, θερινῶν δὲ ἐπερχομένων τροπῶν, ὥσπερ ἱδρῶτάς τινας ἐξ [6] αὐτῆς πανταχόθεν ὑπανεῖναι, καὶ διὰ τούτου πληροῦν τὸν ποταμόν. ὁ μὲν οὖν Ἔφορος δῆλός ἐστι μὴ μόνον οὐ τεθεαμένος τὴν Αἴγυπτον, ἀλλὰ μηδὲ παρὰ τῶν [7] ἰδόντων τὰ κατὰ τὴν χώραν ταύτην ἐπιμελῶς πεπυσμένος. πρῶτον μὲν γάρ, εἴπερ ἐξ αὐτῆς τῆς Αἰγύπτου ὁ Νεῖλος τὴν αὔξησιν [8] ἀπελάμβανεν, οὐκ ἂν ἐν τοῖς ἀνωτέρω μέρεσιν ἐπληροῦτο, [9] διὰ πετρώδους καὶ στερεᾶς χώρας φερόμενος. νῦν δὲ πλείω τῶν ἑξακισχιλίων σταδίων διὰ τῆς Αἰθιοπίας διαρρέων, [10] ἔχει τὴν αὔξησιν πρὶν ἢ ψαύσῃ τῆς Αἰγύπτου. ἔπειτα εἰ μὲν τὸ ῥεῦμα τοῦ Νείλου ταπεινότερον ἦν τῶν κατὰ τὴν [11] ποταμόχωστον γῆν ἀραιωμάτων, ἐπιπολαίους ἂν εἶναι τὰς ῥαγάδας συνέβαινε, καθ' ἃς ἀδύνατον ἦν [12] διαβαίνειν τοσοῦτον πλῆθος ὑδάτων. εἰ δὲ ὑψηλότερον τόπον ἐπεῖχεν ὁ ποταμὸς τῶν ἀραιωμάτων, ἀδύνατον ἦν ἐκ τῶν ταπεινοτέρων κοιλωμάτων εἰς τὴν ὑψηλοτέραν ἐπιφάνειαν τὴν τῶν [13] ὑδάτων σύρρυσιν γίνεσθαι. καθόλου δέ, τίς ἂν δυνατὸν [14] ἡγήσοιτο τοὺς [15] ἐκ τῶν κατὰ τὴν γῆν ἀραιωμάτων ἱδρῶτας τοσαύτην αὔξησιν [16] τῷ ποταμῷ εἰσποιεῖν, ὥστε ὑπ' αὐτοῦ σχεδὸν πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον ἐπικλύζεσθαι; ἀφίημι γὰρ καὶ τὸ ψεῦδος τῆς τε [17] ποταμοχώστου γῆς, καὶ τῶν ἐν τοῖς ἀραιώμασι [18] τηκομένων ὑδάτων, [19] ἐπιφανῶν ὄντων [20] τῶν ἐν τούτοις ἐλέγχων. ὁ μὲν γὰρ Μαίανδρος ποταμὸς κατὰ τὴν Ἀσίαν πολλὴν χώραν [21] πεποίηκε ποταμόχωστον· καὶ περὶ τῶν συμβαινόντων περὶ τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ Νείλου τὸ σύνολον οὐδὲν θεωρεῖς γινόμενον. ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν Ἀκαρνανίαν ὁ καλούμενος Ἀχελῷος ποταμός, περί τε τὴν Βοιωτίαν ὁ Κηφισὸς ἐκ τῶν Φωκέων, [22] οὐκ ὀλίγην χώραν προσκέχωσαν. ἐφ' ὧν ἀμφοτέρων

1. Ἐπίνοιαν Diod. qui pluribus etiam refutationi Democriteæ opinionis inhæret. 2. καινοτάτην Diod. 3. *Flumine congestam* reddere cum Rhodomano velim. Ægyptum enim ποταμοῦ δῶρον & Herodotus inculcat εὐτερποῖ. 4. χαύνην, *laxam*, Diodorus, pro illo ψυχράν. 5. χειμερινὴν Diod. 6. αὐτῆς πανταχ. ἀνιέναι, καὶ διὰ τούτων. Diod. 7. εἰδότων Diod. 8. ἐλάμβανεν Idem. 9. διά τε πετρ. Idem. 10. τὴν πλήρωσιν ἔχει πρινὴ ψαῦσαι τῆς. Diod. 11. *aggestæ terræ* Rhodom. 12. Diodorus διαδύειν τοσοῦτο πλ. ubi bene Rhodom. illud τοσοῦτο minime ejiciendum censet. 13. ὑγρῶν σύρρυσιν Diod. 14. ἡγήσαιτο ex Diodoro præplaceat. 15. Sic ex Diodoro restituimus. vulgo mendosissime ἑαυτῶν. 16. Diodorus τοῦ ποταμοῦ. 17. *de aggeratione soli* Rhodom. 18. τηρουμένων Diodorus, quod convenit cum superiore διαδύειν. 19. ἐμφανῶν Diodorus. 20. sic & Diodorus; ubi tamen hunc articulum viri docti ociosum putant. 21. *limo opplevit* Rhodom. apud Diod. 22. *terræ non exiguum accumulavit*, idem Rhodom. ib.

ἐλέγχεται φανερῶς τοῦ Ἐφόρου τὸ ψεῦδος. καὶ ταῦτα μὲν πρὸς τὸν Ἔφορον. Τῶν δὲ ἐν [1] Μέμφιδι φιλοσόφων τινὲς ἐπεχείρησαν αἰτίαν φέρειν τῆς πληρώσεως ταύτην· φασὶ διαιρεῖσθαι εἰς τρία τὴν γῆν. καὶ ἓν μὲν [2] ὑπεῖναι τὸ κατὰ τὴν ἡμετέραν οἰκουμένην· (δέον γὰρ οὕτως εἰπεῖν) ἕτερον δὲ τὸ τούτοις τοῖς τόποις ἀντιπεπονθὸς ταῖς ὥραις· τὸ δὲ τρίτον [3] μεταξὺ κεῖσθαι τούτων, ὑπάρχειν δὲ [4] διὰ καῦμα λίαν ἀοίκητον. εἰ μὲν οὖν ὁ Νεῖλος ἐποιεῖτο τὰς ἀναβάσεις κατὰ τὸν τοῦ χειμῶνος καιρὸν, δῆλον ὑπῆρχεν, ὡς [5] ἐπὶ τῆς καθ' ἡμᾶς ζώνης λαμβάνει τὴν σύρρευσιν, διὰ τὸ περὶ τούτους τοὺς καιροὺς μάλιστα γίνεσθαι παρ' ἡμῖν τὰς ἐπομβρίας. [6] ἐπεὶ τοὐναντίον περὶ τὸ θέρος πληροῦται, πιθανὸν εἶναι, κατὰ τοὺς ἀντικειμένους τόπους γίνεσθαι τοὺς χειμῶνας, καὶ [7] τὸ πλεονάζον τῶν κατ' ἐκείνους τοὺς τόπους ὑδάτων, εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς [8] γίνεσθαι οἰκουμένην. διὸ καὶ πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Νείλου μηδένα δύνασθαι παρελθεῖν, ὡς ἂν ἐκ τῆς ἐναντίας ζώνης διὰ τῆς ἀοικήτου φερομένου τοῦ ποταμοῦ. μαρτυρεῖν δὲ τούτοις [9] καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς γλυκύτητος τοῦ κατὰ τὸν Νεῖλον ὕδατος. διὰ γὰρ τῆς [10] κεκαυμένης αὐτὸν ῥέοντά φασι λίαν καθέψεσθαι· καὶ διὰ τοῦτο γλυκύτατον εἶναι πάντων τῶν ποταμῶν, ἅτε δὴ φύσει τοῦ πυρώδους ἅπαν τὸ ὑγρὸν [11] καταγλυκαίνοντος. ἡμεῖς δὲ καὶ πρὸς τοῦτο λέξομεν. ἀδύνατον γὰρ εἶναί φαμεν, ποταμὸν ἐκ τῆς ἀντικειμένης οἰκουμένης εἰς τὴν ἡμετέραν ἀναφέρεσθαι γῆν, καὶ μάλιστα, εἴ τις [12] ὑπόθοιτο σφαιροειδῆ τὴν γῆν [13] πεφυκέναι. πῶς γὰρ μόνος ὁ Νεῖλος ἐξ ἐκείνης φέρεται τῆς οἰκουμένης πρὸς τοὺς τόπους τοὺς καθ' ἡμᾶς; εἰκὸς γὰρ εἶναι καὶ ἑτέρους ἐκεῖ ποταμοὺς, καθάπερ καὶ παρ' ἡμῖν. ἀλλὰ καὶ ἡ περὶ τῆς τοῦ ποταμοῦ τούτου γλυκύτητος αἰτία, παντελῶς ἄλογος, καὶ ἀναπόδεικτος πάντη καθέστηκεν. εἰ γὰρ καθεψόμενος ὑπὸ τῶν καυμάτων ὁ ποταμὸς ἐγλυκαίνετο, πολύγονος οὐκ ἂν ὑπῆρχέ ποτε, οὐ δὲ ποικίλας ἰχθύων καὶ θηρίων ἰδέας ἐκέκτητο. πᾶν γὰρ ὕδωρ [14] ἀπὸ τῆς πυρώδους οὐσίας ἀλλοιωθὲν, [15] ἀλλότριόν ἐστι ζωογονίας. διόπερ τῇ παρεισαγομένῃ καθεψήσει τῆς φύσεως τοῦ Νείλου παντάπασιν ἐναντιουμένης, ψευδεῖς τὰς εἰρημένας αἰτίας τῆς πληρώσεως ἡγητέον. Οἰνοπίδης δὲ ταῦτά φησι· κατὰ μὲν τὴν θερινὴν ὥραν, τὰ ὕδατα τὰ κατὰ τὴν γῆν εἶναι ψυχρὰ, τοῦ δὲ χειμῶνος [16] ἐναντίως, θερμά. καὶ τοῦτο

rum apertæ vanitatis convincunt. Et hæc quidem adversus Ephorum. Memphitici quidam philosophi incrementi hujus istam caussam afferre ausi sunt: Tellurem in tres partes dividi. Unam, esse nostrum orbem (sic enim appellare oportet.) Alteram quæ his locis tempestatibus anni non respondet. Tertiam, inter has locatam, & ob immensos calores prorsus inhabitabilem. Quare si Nilus hyeme augesceret, certum esset eum in nostra Zona confluxum aquarum recipere, cum per hoc tempus maxime apud nos pluviæ cadant. Quoniam autem contra fit, & æstate ascendit, probabile apparere, in locis nobis è regione oppositis hyemes nasci, & redundantiam illic aquarum in orbem nostrum deferri. Atque ideo ad Nili fontes neminem posse pervenire: quia à Zona vestigiis nostris contraria, per inhabitatam seu torridam ambulat. Hoc ipsum testari mirificam illius aquæ dulcedinem. Cum enim per loca solibus usta labatur, vehementer ipsum decoqui, & hac de caussa omnium fluviorum esse dulcissimum, quandoquidem natura ignea totam vim humoris dulcem reddat. Sed nos hanc quoque sententiam confutabimus. Statuimus enim, nequaquam posse flumen aliquod ab Antipodibus in nostrum hunc orbem ascendere ac sursum ferri; præcipue si quis ponat, terram globosam esse. Cedo, quo pacto Nilus tantummodo ex illo orbe in nostras hasce regiones profluit? Est enim verisimile & alia ibidem, sicut apud nos, extare flumina. Jam vero caussa quoque dulcedinis hujus fluvii omnimodis ratione caret, nec aliqua probatione firmari potest. Si namque ardoribus illis decoctus dulcesceret, nunquam adeo fecundus esset, neque varia piscium & belluarum genera haberet. Omnis enim aqua per naturam igneam immutata, animantibus producendis inepta est. Quocirca cum natura Nili introductæ decoctioni penitus adversetur, assertas incrementi caussas à vero abhorrere putandum est. Oenopides ait, æstate aquas terræ frigidas, hyeme tepidas esse; id quod ex

1. Μέμφει Diodorus. 2. ὑπάρχειν Diodorus. 3. μεταξὺ μὲν κ. Diodorus. 4. nec Simocatæ eam particulam omissam credo. statim reposui ex Diodoro διὰ καῦμα. vulgo male una voce διάκαυμα. 5. ἐκ τῆς &c. τὴν ἐπίρρυσιν. Diodorus. 6. ἐπεὶ δὲ τ. Diodorus. & sic supple. 7. recta hæc visa Rhodomano lectio Diodori, quam & Simocatam agnovisse constat. 8. φέρεσθαι Diodorus. 9. Sic ex Diodoro correximus. mendose antea καὶ τὴν, errore ex compendiosa scriptura nato. 10. κατακεκαυμένης Diodorus. 11. Idem ἀπογλυκ. 12. ὑπόθοιτο ex Diodoro scripsimus. vulgo, ὑπόθειτο. 13. Diodorus ὑπάρχειν. 14. ὑπὸ τῆς πυρ. φύσεως Diodorus. 15. ἀλλοτριώτατον Diodorus. 16. τοὐναντίον Diodorus.

ex profundis puteis animadvertitur. Nam hyeme summa ex puteis altissimis tepidæ, æstate gelidæ hauriuntur. Hinc & Nilum merito per hyemen decrescere, & contrahi; quod calor terræ humoris copiam absumat: imbribus autem Ægyptum non irrigari: æstate cum ista absumptio in terræ visceribus nulla sit, ab imis locis naturalem ejus fluxum crescentibus undis nullo impedimento augeri. Nec istuc non refellendum est. Complura Libyæ flumina similiter currentia, & undas suas per ostia in mare æque evomentia, non habent incrementa hujusmodi: quinimo, cum hyeme plenissimis sint alveis, æstate plurimum subsidant, Oenopidem mentiri demonstrant. Anarchides Cnidius præ omnibus veritatis quasi laciniam apprehendit. Docet enim, in annos singulos continuos imbres à solstitio æstivo usque ad æquinoctium autumnale in Æthiopia cœlo copiose demitti. Non sine ratione igitur Nilum per hyemem natura contractius, & à fontibus suis duntaxat, per æstatem vero propter præcipitatos in ipsum imbres abundantius fluere. Ejus dictis fidem astruit, quod in Asiæ locis quibusdam accidere fertur. Nam alicubi in Scythia ad Caucasum anniversarie, cum id tempus postulat, densissime, idque diebus plurimis ningere: & in regionibus Indiæ ad Aquilonem, certis temporibus grandinem, magnitudine & copia ingentem ruere. Sed & quod ad fluviorum incrementa attinet, ineunte æstate continenter pluere (in Æthiopia autem intervallo dierum id contingit) & hanc humidam tempestatem semper in orbem actam, cohærentia loca hyeme infestare. Non itaque novum quiddam, & inopinatum esse, etiam in Æthiopia supra

τοῦτο δῆλον ἐκ τῆς τῶν βαθέων φρεάτων κατανοήσεως. [1] κατὰ γὰρ τὴν τοῦ χειμῶνος ἀκμὴν, θερμὰ τὰ ἐν τοῖς βαθυτάτοις φρέασιν εὑρίσκεται ὕδατα· θέρους δὲ ὑπάρχοντος, τοὐναντίον. διὸ καὶ τὸν Νεῖλον εὐλόγως κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα μικρὸν εἶναι, καὶ συστέλλεσθαι, διὰ τὸ τὴν μὲν κατὰ γῆν θερμασίαν τὸ πολὺ τῆς [2] ὑγρᾶς οὐσίας ἀναλίσκειν· ὄμβρους δὲ κατὰ τὴν Αἴγυπτον μὴ γίνεσθαι. κατὰ δὲ τὸ θέρος, μηκέτι τῆς κατὰ τὴν γῆν ἀπαναλώσεως γινομένης, ἐν τοῖς κατὰ βάθος τόποις πληροῦσθαι τὴν κατὰ φύσιν αὐτοῦ [3] ῥύμην ἀνεμποδίστως. [4] ἀλλὰ καὶ πρὸς τοῦτο ῥητέον. πολλοὶ ποταμοὶ τῶν κατὰ τὴν Λιβύην ὁμοίως [5] μὲν κείμενοι τοῖς στόμασι, [6] παραπλησίως δὲ τὰς ῥύσεις ποιούμενοι, οὐκ ἔχουσι τὴν ἀνάβασιν τῷ Νείλῳ ἀνάλογον. τοὐναντίον γὰρ, ἐν μὲν τῷ χειμῶνι πληρούμενοι, ἐν δὲ τῷ θέρει λήγοντες, ἐλέγχουσι τοῦ Οἰνοπίδου τὸ ψεῦδος. [7] Ἀναρχίδης δὲ ὁ Κνίδιος μόνος οὗτος κρασπέδου τῆς ἀληθείας κεκράτηκεν. [8] ἔφησε γὰρ, ἀν᾽ ἔτος ἕκαστον ἐν τοῖς κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν μεγάλους καὶ συνεχεῖς γίνεσθαι ὄμβρους, ἀπὸ θερινῶν τροπῶν μέχρι [9] τῆς ἰσημερίας τῆς ἐν μετοπώρῳ γινομένης καθέκαστα. εὐλόγως οὖν τὸν Νεῖλον ἐν μὲν τῷ χειμῶνι [10] συστέλλεσθαι κατὰ φύσιν, ἔχοντα ῥύσιν ἀπὸ μόνων τῶν πηγῶν τῶν ἑαυτοῦ· κατὰ δὲ τὸ θέρος, διὰ τοὺς ἐκχεομένους ὄμβρους λαμβάνειν τὴν αὔξησιν. μαρτύριον δὲ τοῖς ὑπ᾽ αὐτοῦ λεγομένοις καὶ τὸ γινόμενον περί τινας τόπους τῆς Ἀσίας προφέρεται. πρὸς μὲν γὰρ τοῖς [11] τόποις τοῖς Σκυθίας, τῆς πρὸς τὸν Καύκασον, παρακεχωρηκότος χρόνου, καθ᾽ ἕκαστον ἔτος γίνεσθαι νιφετοὺς ἐξαισίους, καὶ τοῦτο συνεχῶς ἐπὶ πλείστας ἡμέρας· ἐν δὲ τοῖς πρὸς Βορρᾶν ἀπεστραμμένοις μέρεσι τῆς Ἰνδικῆς, ὡρισμένοις καιροῖς καὶ χάλαζαν [12] καταφέρεσθαι τῷ μεγέθει καὶ τῷ πλήθει μεγάλην. ἀλλὰ καὶ περὶ [13] τὸν ποταμὸν τὸν Ὕδασπιν, ἀρχομένου θέρους ὄμβρους γίνεσθαι συνεχεῖς (κατὰ δὲ τὴν Αἰθιοπίαν μεθ᾽ ἡμέρας τινὰς τοῦτο συμβαίνει) καὶ ταύτην τὴν ὑπόστασιν κυκλουμένην ἀεὶ, τοὺς συνεχεῖς τόπους χειμάζειν. οὐδὲν οὖν εἶναι παράδοξον καὶ κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν τὴν [14] οἰκουμένην

1. κατὰ μὲν γὰρ Idem. 2. sic & Diodorus: cujus lectio hinc confirmari potest. Placet enim viris eruditis magis alia ibi simplicior, nempe ὑγρασίας. 3. ῥύσιν Diodorus. 4. ῥητέον δὲ καὶ πρὸς τοῦτον Diodorus. 5. vulgo inepte ἐγκείμενοι. nos ex Diodoro reponere non dubitavimus μὲν κείμενοι. 6. παραπλησίας δὲ τὰς ῥύσεις Diodorus. 7. Agatharchidæ nomen (cujus excerpta si per operas & tempus licebit, infra adjungemus) restitui libens: & miror interpretem non id vidisse, tam clari historici nomen. Anarchides vero πολλὰ χαιρέτω in posterum. Diodorus simpliciter ita: ἔγγιστα δὲ τῇ ἀληθείᾳ προσελήλυθεν Ἀγαθαρχίδης ὁ Κνίδιος. Simocata locutioni fimbrias adposuit: quam ob caussam ψυχρολογίας non nullæ magno illi librorum censori Photio notatur. 8. Diod. φησὶ γὰρ κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἐν τοῖς κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν ὄρεσι. & illud ὄρεσι sine dubio apud Simocatam supplendum est, vitio librarii omissum. 9. τῆς μετοπωρινῆς ἰσημερίας Diod. 10. συστέλλεσθαι, τὴν κατὰ φύσιν ἔχοντα. Diod. & ita in Theophylacto distinguendum videtur. 11. ὅροις τῆς Σκυθίας τοῖς πρὸς τὸ Καυκάσιον ὄρος συνάπτουσι, παρεληλυθότος ἤδη τοῦ χειμῶνος Diodorus. 12. ἄπιστον τὸ μέγεθος καὶ τὸ πλῆθος καταῤῥάττεσθαι Idem. 13. Ita audacter reposui, quum vulgo, τὸν ποταμῶν τὸν ὑδάτων mendosissime esset. audacter, quod ita Diodorus hæc, καὶ περὶ μὲν τὸν Ὕδασπιν ποταμὸν ἀρχομένου. *Et circa Hydaspin fluvium.* Idem Diodorus mox ταὐτὸ συμβαίνειν, nec ista parenthesi includuntur in ejus editione. quæ etiam rectiora videntur, & apud Theophylactum ab exscriptore facile potuere corrumpi. 14. κειμένην Diodorus.

ὑπὲρ Αἰγύπτου, συνεχεῖς ἐν τοῖς ὄρεσι καταῤῥάττοντας ὄμβρους [1] ἐν τῷ θέρει, πληροῦν τὸν ποταμόν· ἄλλως τε καὶ τῆς ἐνεργείας αὐτῆς [2] μαρτυρούσης ὑπὸ τῶν περὶ τοὺς τόπους οἰκούντων βαρβάρων. εἰ δὲ τοῖς παρ' ἡμῖν γινομένοις ἐναντίαν ἔχει τὰ λεγόμενα φύσιν, οὐ διὰ τοῦτο [3] ἀπιστητέον. καὶ γὰρ τὸν νότον παρ' ἡμῖν μὲν εἶναι χειμέριον, περὶ δὲ τὴν Αἰθιοπίαν αἴθριον ὑπάρχειν. καὶ τὰς βορείους πνοὰς περὶ μὲν τὴν Εὐρώπην εὐτόνους εἶναι, κατ' ἐκείνην δὲ τὴν χώραν βληχρὰς, καὶ ἀτόνους, [4] καὶ παντελῶς ἀσθενεῖς. καὶ τοῦ ἡλίου πρὸς τὸν βόρειον ἀποκλίνοντος πόλον, συμβαίνει τοὺς ὄμβρους τῷ παρ' ἡμῖν θέρει τῇ Αἰθιοπίᾳ προσγίνεσθαι, καὶ ἐντεῦθεν λαμβάνειν τὸν Νεῖλον τὴν αὔξησιν· καὶ ἔμπαλιν πρὸς τὸν νότιον ἀναζεύξαντος πόλον, πρὸς συστολὴν τὸν Νεῖλον ὁρᾷν. περὶ μὲν οὖν τῆς πληρώσεως τοῦ ποταμοῦ, ἐπὶ τοσοῦτον, ἵνα μὴ τὸν σκοπὸν τῆς ἱστορίας νοθεύσωμεν.

pra Ægyptum aſſiduo præcipitantes æſtivo tempore imbres, fluvium Nilum complere; præſertim cum & barbari circum loca illa habitantes, id evidenter experiantur, teſtenturque. Quod ſi apud nos aliter eveniat, non idcirco dictis detrahendam fidem. Nam Auſtrum apud nos eſſe hybernum, apud Æthiopas ſerenum. Et ſpiramina borealia in Europa eſſe valida ac robuſta; in illa regione debilia & imbecilla, & languida penitus. Et ſole ad polum borealem recedente, contingit imbres noſtra æſtate in Æthiopia cadere, indeque Nilum excreſcere. Rurſus eodem ad auſtrinum remeante, eundem decreſcere. De incremento igitur fluvii hujus hactenus, ne à propoſito hiſtoriæ ſcopo nimium deflectamus.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΔΙΟΔΩ΄ΡΟΥ
τοῦ Σικελιώτου.

ἐν α΄. βιβλ. ἱστορ. παρὰ τῷ τέλει τῆς πρώτης μερίδος.

ἩΡΟ΄ΔΟΤΟΣ δέ φησι τὸν Νεῖλον εἶναι μὲν φύσει τηλικοῦτον ἡλίκος γίνεται κατὰ τὴν πλήρωσιν. ἐν δὲ τῷ χειμῶνι, τὸν ἥλιον κατὰ τὴν Λιβύην φερόμενον, ἐπισπᾶσθαι πρὸς ἑαυτὸν πολλὴν [5] ὑγρασίαν ἐκ τοῦ Νείλου· καὶ διὰ τοῦτο περὶ τοὺς καιροὺς τούτους παρὰ φύσιν ἐλάττονα γίνεσθαι τὸν ποταμόν. τοῦ δὲ θέρους ἐπιστάντος, ἀποχωροῦντα τῇ φορᾷ τὸν ἥλιον πρὸς τὰς ἄρκτους, ἀναξηραίνειν καὶ ταπεινοῦν τούς τε περὶ τὴν Ἑλλάδα ποταμοὺς καὶ τοὺς κατὰ τὴν ἄλλην χώραν τὴν ὁμοίως ἐκείνῃ κειμένην. οὐκέτ' οὖν εἶναι παράδοξον τὸ γινόμενον περὶ τὸν Νεῖλον. οὐ γὰρ [6] ἐν τοῖς καύμασιν αὔξεσθαι, κατὰ τὸν χειμῶνα δὲ ταπεινοῦσθαι, διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν. ῥητέον οὖν καὶ πρὸς τοῦτον, ὅτι καθῆκον ἦν ὥσπερ ἀπὸ τοῦ Νείλου τὴν ὑγρασίαν ὁ ἥλιος ἐφ' ἑαυτὸν ἐπισπᾶται κατὰ τοὺς τοῦ χειμῶνος καιροὺς, οὕτω καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ τὴν Λιβύην ὄντων ποταμῶν ἀναλαμβάνειν τι τῶν ὑγρῶν, καὶ ταπεινοῦν τὰ φερόμενα ῥεύματα. ἐπεὶ δ' οὐδαμοῦ τῆς Λιβύης οὐδὲν τοιοῦτον γινόμενον θεωρεῖται, προφανῶς ὁ συγγραφεὺς σχεδιάζων εὑρίσκεται. καὶ γὰρ οἱ περὶ τὴν Ἑλλάδα ποταμοὶ τὴν αὔξησιν ἐν τῷ χειμῶνι λαμβάνουσιν, οὐ διὰ τὸ μακρότερον ἀφίστασθαι

EX DIODORO
Siculo.

lib. 1. biblioth. hiſtor. extrema ſectione prima.

Interpr. Laur. Rhodomano.

HERODOTUS natura tantum eſſe dicit Nilum, quantus per implementum excreſcit. Per hyemem vero à Sole, qui ſupra Africæ tum verticem circumfertur, multum humoris attrahi è Nilo, qui ob id contra naturam decreſcat; per æſtatem contra, Sole verſus Arctos digreſſo, amnes Græciæ, aliarumque regionum verſus eundem cardinem ſitarum, deſiccari & imminui. Ob cauſſam igitur jam expoſitam, non adeo inſolens eſſe, quod Nilo contingit, ut ſub calorem æſtivum augeſcat, ſub hyemem contra depreſſior fluat. At reſpondendum etiam huic eſt. ſi Sol è Nilo humiditatem ad ſe hyberno tempore alliceret, ex aliis quoque Libyæ fluviis quippiam humoris accipere, amniumque curſum deminuere, illum oporteret. Quod cum nullibi per Africam fieri obſervetur, futilem auctoris rationem eſſe liquet. Græciæ enim fluvii per hyemem incrementa capiunt, non ob longinquiorem

1. Ex Diodoro eſſet diſtinguendum ὄμβρους, ἐν τῷ θέρει κτλ. 2. μαρτυρούσης Diodorus. 3. Et hoc ex Diodoro emendavimus. vulgo enim eſt ἀπιστέον. 4. Hæc itaque καὶ π. ἀ. forte non ſunt alicujus ſarcinatoris novus cento in Diodoro, uti viri docti ibi cenſent: cum & Theophyl. ea habeat. Poſt ea Diodorus ſuam de Nilo diſſertationem claudit. 5. Recte hæc genuina Diodori cenſet Rhodomanus doctiſſ. Patet id ex Theophylacto etiam, qui exſcripſit iſta, ita hîc luxuriando: ὑγρᾶς οὐσίας συστήματα ἐκ τῶν Νειλῴων ὑδάτων. 6. ἐν μὲν τοῖς reponit Steph. adprobatque L. Rhodom.

orem Solis recessum; sed decidentium tunc pluviarum crebritatem.

EX ARISTIDE,
in oratione AEgyptiaca.

Interpr. Gul. Cantero.

AGE vero, Herodoti quoque sententiam, ne videamur eam prorsus, quasi refutatione indignam, contemnere, consideremus. Solem is ait à nostris brumis abactum, supra Libyam superiorem decurrere, & aquam consumere, atque ita Nilum hyeme minorem, quam est æstate, reddere. At hoc non est, quomodo crescat Nilus, exponere, verum quomodo deficiat, comminisci. Etenim cum hyeme purissimum esse fateantur omnes, prorsus æstate, cum est major ac magis limosus, crescit. Quapropter adhuc manet quæstio, donec incrementi caussam nullus ostendit, quandoquidem hæc ejus esse prima propriaque fluxio, quam hyeme cernimus, videtur. Jam si tantum faceret Solis hyemalis meatus discrimen, ut illic æstas esset, cum heic est hyems, & rursus hyems, cum heic æstas: aliquid fortasse dicerent. nunc autem ut illa loca nostris esse non paulo per hyemem calidiora, negat nemo, ita nihil etiam secundum ipsos vetat, minus habere Solem hyeme, quam æstate, virium. Non enim si æstate circa Boream & huic subjecta loca vehemens est, ab Ægypto atque Africa recedit: verum illic est etiam calidior, ac maxime quidem in supremis locis, deinde pro portione in ceteris. Nam & in Scythia atque Ponto nihil prohibet esse frigidiorem nostra æstatem, ac multo quidem: quamvis Boream versus Sol iter instituat suum. Quod si his in locis anni tempora illis ex opposita parte responderent, similiter & ad Meridiem discedente Sole, atque hyemem heic faciente, Nilus atque Ægyptus æstatem haberent, & ad Boream redeunte, calidior esset huic supposita regio: quod quidem secus contingit: nec injuria. Quanquam enim versus Boream tendit, non tamen ad eum pervenit. Quocirca quandoquidem æstate Nilum apparet augeri, manifestum fit, hyeme consumi non posse. Etenim

si

ᾶθαι τὸν ἥλιον, ἀλλὰ διὰ τὸ πλῆθος τῶν γινομένων [1] ὄμβρων.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ἈΡΙΣΤΕΙ͂ΔΟΥ,
ἐν τῷ Αἰγυπτίῳ.

ἽΝΑ δὲ καὶ τὴν Ἡροδότου γνώμην [2] καὶ παντάπασιν ἀτιμάσωμεν, ὡς δὴ παντάπαν οὐδ' ἀντειπεῖν ἄξιον, φέρε σκεψώμεθα. ἀπελαυνόμενον τὸν ἥλιον ὑπὸ τῶν ἐνταυθοῖ χειμώνων, ἔρχεσθαι τῆς Λιβύης [3] τὰ ἄνω, καὶ τήκειν τὸ ὕδωρ· τήκοντα δὲ, ἐλάττω ποιεῖν τὸν Νεῖλον τοῦ χειμῶνος, ἢ τοῦ θέρους. ἔστι δὲ τοῦτο, οὐκ εἰπεῖν πῶς ὁ Νεῖλος αὔξεται, ἀλλὰ πῶς μειοῦται συμπλάσαι. ὅτι μὲν γὰρ τοῦ χειμῶνος καθαρώτατός ἐστιν, ὁμολογεῖται παρὰ πάντων. τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος, αὔξοιτ' ἂν τοῦ θέρους, ὅτ' ἐστὶ μείζων ἅμα καὶ θολερώτερος. ἔτι οὖν μένει τὸ ζητούμενον, ἕως ἄν τις μὴ δείξῃ τοῦτο, πῶς ὁ ῥοῦς ὑψοῦται. τὸ γὰρ κύριον καὶ πρῶτον αὐτοῦ ῥεῦμα, τὸ χειμερινὸν φαίνεται. ἄνευ δὲ τούτων, εἰ μὲν τοσοῦτον ἦν τὸ διαφέρον περὶ τὴν χειμερινὴν τοῦ ἡλίου πορείαν, ὥστε ποιεῖν θέρος περὶ τὴν ἐκεῖ γῆν, ὅταν ἐνθαῦτα χειμὼν ἵστηται, καὶ πάλιν αὖ χειμῶνα, ὁπόταν θέρος ἵστηται παρ' ἡμῖν, ἴσως ἂν ἦν παραδόξασθαι· νῦν δ' ὅτι μὲν οὐκ ὀλίγον θέρμῃ προφέρει τὰ κεῖ τῶν παρ' ἡμῖν τοῦ χειμῶνος, οὐδεὶς ἀντιλέγει. οὐδὲν μὴν κωλύειν καὶ κατ' αὐτοὺς ἐκείνους, ἐλάττω τὸν ἥλιον τοῦ χειμῶνος ἢ τοῦ θέρους ἔχειν τὴν ἰσχύν. οὐδὲ γὰρ τοῦ θέρους δήπου περὶ μὲν τὴν ἄρκτον καὶ τὴν ταύτῃ γῆν ἰσχύειν αὐτὴν φήσομεν, Αἰγύπτου δὲ καὶ Λιβύης ἀποχωρεῖν. ἀλλ' ἐκεῖ καὶ μᾶλλον καίει, μάλιστα μὲν ἐν τοῖς ἀνωτάτω, ἔπειτα ἑξῆς κατὰ λόγον. ἐπεὶ καὶ περὶ τὴν Σκυθικὴν γῆν καὶ τὸν Πόντον, οὐδὲν κωλύει τὸ θέρος ψυχρότερον τοῦ θέρους τοῦ παρ' ἡμῖν εἶναι πολλῷ γε· καίτοι τοῦ ἡλίου τὰ βόρεια ἐλαύνοντος τοῦ παντὸς οὐρανοῦ. καίτοι εἰ ἀντεστρέφοντο αἱ ὧραι τοῦ ἔτους ἐν τοῖς τόποις τούτοις, ὁμοίως μὲν ἂν πρὸς μεσημβρίαν ἀπιόντος τοῦ ἡλίου καὶ χειμῶνα ποιοῦντος ταύτῃ, θέρος ἦν κατ' Αἴγυπτον καὶ τὴν τοῦ Νείλου τάξιν· ὁμοίως δ' ἂν πρὸς ἄρκτον ἐπανιόντος, ἐπλεονέκτει τῇ θέρμῃ τὰ πρὸς βορρᾶν. ὃ πολλοῦ δεῖν οὕτως ἔχειν φαίνεται εἰκότως. κινεῖται μὲν γὰρ οἶμαι τὰ πρὸς ἄρκτον, οὐ μὴν πληροῖ γε εἰς αὐτήν. οὐκοῦν ὅτι τοῦ θέρους αὐξανόμενος φανερός ἐστιν ὁ Νεῖλος, δῆλον ὅτι τοῦγε χειμῶνος ἀδυνάτως ἔχει τήκεσθαι. εἰ γὰρ ἦν ὁ ἥλιος αἴτιος,

εἴργειν

1. γρ. ὑδάτων. ubi Rhodom. ita: *Scholiastes, in margine ὑδάτων apponens, etiam ipse σχεδιάζει, & ut solet impudenter nugatur.* 2. an μὴ; certe ita videtur Interpr. legisse. 3. an ἐς τὰ ἄνω. Sic enim Herodotus II, 24 τὴν χειμερινὴν ὥρην ἀπελαυνόμενος ὁ ἥλιος ἐκ τῆς ἀρχαίης διεξόδου ὑπὸ χειμώνων, ἔρχεται τῆς Λιβύης ἐς τὰ ἄνω. quæ Aristides respexit.

εἶργεν ἂν τοῦ θέρους ἔτι μᾶλλον τὴν ἀνάβασιν, ἰσχυρότερός γ' ὢν αὐτὸς αὑτοῦ, [1] τότε κἀκεῖ πολλῷ. ὥστ' αὐτὸ ἐν αὑτῷ λύεται. εἰ μέν γε τηλικαῦτα [a] ἐξέστηκεν, ἔθ' ἧττον ἂν εἴα πληροῦσθαι νῦν· εἰ δὲ μὴ τήκει τοῦ χειμῶνος, οὐ διὰ τοῦτο ὁ Νεῖλος μείζων τοῦ θέρους. ὅμοιον δέ εἶναί μοι δοκεῖ, τό, τε ἀπελαύνεσθαι φάσκειν τὸν ἥλιον ὑπὸ τῶν χειμώνων, καὶ τὸ τὸν Νεῖλον τῷ ἡλίῳ τήκεσθαι. ἀλλ' οὔθ' οἱ χειμῶνες τὸν ἥλιον ἀπελαύνουσιν, ὦ κάλλιστε λογοποιῶν· οὐδὲ γὰρ ἐφικνοῦνται τῆς τοῦ ἡλίου χώρας· ἀλλ' ὁ ἥλιος ἀποχωρῶν κατὰ τὴν αὑτοῦ πορείαν καὶ φύσιν, τοῖς ἀνέμοις παρέχει ψυχροῖς καὶ βιαίοις ἔτι μᾶλλον γίγνεσθαι· οὔτε ὁ Νεῖλος τηκόμενος, ὥσπερ ὁ Ξάνθος ὑπὸ τοῦ Ἡφαίστου, τοῦ ἡλίου, συστέλλει τὸ ῥεῦμα. ἀλλὰ γὰρ εὐφημότατα καὶ κάλλιστα εἰρηκὼς Ἡρόδοτος περὶ Αἰγύπτου καὶ Νείλου, ὀλίγα τῶν ἀληθῶν εἰρηκέναι κινδυνεύει· οὐχ ὡς ἐπὶ τὸ μεῖζον αἴροντος αὐτοῦ λέγω πάντα· ἐπεί τοι τινά γ' ἐσθ' ἃ καὶ μείζω παρέλιπεν. ὧν εἰπεῖν αὖ νῦν, οὐδὲν ἐπείγει λέγειν· ἀλλ' ἄγε τῶν ὄντων εἴρηκεν ἑτέρως, οἷον ἢ ὡς ὑπὲρ [2] Ἡλιούπολιν τεττάρων ἡμερῶν πορείαν αὖθις εὐρεῖα Αἴγυπτος, ἥγε οὕτως εἰς στενὸν αἰεὶ κλείεται, καὶ πρὸς γωνίαν, ὥστε ὁ Νεῖλος εἰς αὐτὴν ὑπερβάλλει δι' ἀμφοῖν τῶν ὀρῶν ἤδη συμπεπτωκότων· καὶ τοῦτ' εἰσὶν οἱ καταρράκται ἡ διὰ τῶν ὀρῶν τοῦ ποταμοῦ κατάβασις, Αἰγύπτου πάσης ὡσπερεὶ κορυφή. ὡς ἔτι προσπλέων τῷ κατ' Ἐλεφαντίνῃ ὅρμῳ, εἰκάσεις κεκλεῖσθαι τὸ ῥεῦμα τοῦ Νείλου. [b] στενὸν ἤδη φαίης ἂν ὑπορρεῖν ὑπὸ τὰς πέτρας αὐτόν. ἴδοις δ' ἂν καὶ πρὶν εἰς Ἐλεφαντίνην τελέσαι, πρὸ οὐκ οἶδ' ὁπόσων τινῶν σχοίνων συνιόντα οὕτω τὰ ὄρη, ὡς μέσον εἶναι μηδὲν, πλὴν τοῦ ῥεύματος αὐτοῦ. καὶ τοῦτο ἐνταῦθα εὖρος Αἰγύπτου ὅπερ τοῦ ποταμοῦ. ἢ τἆλλα ἄν τις ἐλέγχῃ τῶν ἐκείνου, πόσον ἔργον ἐπεξελθεῖν; ὅσγε φησί, καὶ περὶ τῶν πηγῶν δήπου [3] τῇ Νείλου πυθέσθαι παρὰ τοῦ γραμματιστοῦ τοῦ Σαΐτου· ὡς ἄρ' εἴη ὄρη δύο, μεταξὺ [4] Συΐνης καὶ Ἐλεφαντίνης· τούτων δὲ τῶν ὀρῶν ἐκ τοῦ μέσου, ῥέοιεν αἱ πηγαί· καὶ τὸ μὲν ἥμισυ τοῦ ῥεύματος, ἐπ' Αἰθιοπίας καὶ νότου ἀνέμου ῥέοι· τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ, ἐπ' Αἰγύπτου [5] τὰ βόρεια. καίτοι ἥγ' Ἐλεφαντίνη μέχρι ἧς ἀναπλεῦσαι φησὶν, [6] ὑπ' αὐτοῖς σχεδὸν τοῦ Νείλου τοῖς καταρράκταις ἐστίν· ἀπέχουσι μάλιστα ἑπτὰ σταδίους. ἀνέπλευσα γὰρ οὖν ἔγωγε καὶ αὐτὸς, καὶ εἶδον ἀκριβέστερον, ἢ ἔδει φασίν. εἰ δὲ δεῖ καὶ κατ' αὐτὸν Ἡρό-

ſi eſſet ejus rei Sol autor, æſtate magis etiam, cum eſt vehementior, atque illic multo quidem, incrementum prohiberet. Hoc igitur per ſe diſſolvitur. Nam ſi tum exſiccaret, minus etiam nunc permitteret creſcere. ſin hyeme non exſiccat, non propterea creſcit æſtate. Ac mihi fere ſimiliter dici videtur, Solem à brumis abigi, & Nilum à Sole conſumi. Quinimo nec brumæ Solem abigunt, ſcriptor præclariſſime, quandoquidem ad Solis regionem non pertingunt, verum Sol pro ratione motus diſcedens, ventos permittit frigidiores atque aſperiores fieri: nec Nilus à Sole, velut à Vulcano Xanthus, exſiccatus, flumen contrahit. Quid quod in aliis etiam videtur, quæ de Ægypto atque Nilo dixit præclariſſime, pauca vere tradidiſſe non quaſi omnia majora faciat, quandoquidem etiam majora quædam reliquit, de quibus nunc non dicam. verum quæ aliter, quam ſe habebant, tradidit, velut cum ait, quatridui ſupra Heliopolim itinere rurſum dilatari Ægyptum, quæ ſane adeo deinceps in anguſtum angulum deſinit, ut in eam Nilus per montem utrumque jam coëuntem incidat: quod quidem Nili inter montes defluvium cataractas facit, Ægypti totius quaſi verticem. Quocirca etiam inter navigandum præter Elephantinem, Nili flumen concluſum dixeris, ac propemodum eum ſubter rupem credideris fluere. Quinetiam neſcio quanto ante Elephantinem ſpatio ſic videbis coire montes, ut nihil, præter flumen, interjectum cernas, atque eadem ſit Ægypti, quæ Nili, latitudo. An vero ſit alios ipſius ſermones refutare difficile, qui de fontibus etiam Nili ſe à quodam ſcriba Saita dicit accepiſſe, duos eſſe inter Syenem & Elephantinem montes, è quorum medio fons erumpat, cujus altera pars in Æthiopiam & Auſtrum, altera in Ægyptum atque Boream diffluat. Atqui Elephantine, ad quam ſe dicit navigio perveniſſe, ſub ipſis fere cataractis jacet, nec ab iis ultra ſeptem diſtat ſtadia. Etenim ego quoque eo navigavi, & rem perſpexi diligentius, ut ajunt, quam fuit neceſſe. Atque ſi cum Hero-

1. ſic diſtinxi. in edit. Pauli Stephani, quam ſecuti ſumus, eſt: τότε. κἀκεῖ πολλῷ ὥστ'. diſtinctionem noſtram firmat doctiſſ. interpres. 2. lib. II. capit. 7. ἐνθεῦτεν καὶ μέχρι Ἡλιουπόλιος, ἐς τὴν μεσόγαιαν, ἐστι εὐρέα Αἴγυπτος, &c. 3. Scrib. τοῦ Νείλου. Herodotea alias ſunt lib. II. cap. 28. 4. Συήνης eſt apud Herodotum, ſemper per η in medio. apud Ariſtidem per ι, uti infra ſæpius hîc etiam ſcribitur. Interpres tamen *Syene* quoque nunquam non reddit. 5. an forte rectius καὶ τὰ βόρ. Herodoti verba: καὶ τὸ μὲν ἥμισυ τοῦ ὕδατος, ἐπ' Αἰγύπτου ῥέειν, καὶ πρὸς βορέην ἄνεμον· τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ, ἐπ' Αἰθιοπίης τε καὶ νότου. 6. lib. II. cap. 29.

a γρ. ἐξέτηκεν. b σχεδὸν ἤδη.

Herodoto quadam licet uti digressione, delectandi caussa, neque sermonem ab argumento deducendo: sic fere mihi contigit. Cum ad aras ascendissem; in quibus est Æthiopum præsidium, longe à ripa delatus, conscenso portu, qui primus est ultra cataractas, in Philas trajeci, quæ est inter Ægyptum & Æthiopiam insula, tantæ magnitudinis, quantæ est ejus oppidum. circum eam vero fluit Nilus, atque illam sui prorsus mediam facit. In reditu autem eadem via sum à Philis reversus, ac tum saltem cataractas me visurum putavi. verum cum de vectoribus quærerem, illi rem ignorabant. Quare Syenem relatus, quam ab Elephantine separat Nilus, præsidii præfectum obsecro, quanquam invaletudine premebar, ut me cum actuariolo quopiam remittat ad inspiciendos cataractas, & simul hominibus aliquot, qui cogerent eos, qui sunt in insula cataractarum (ii sunt nautæ, fluminis periti) tum cataractas ipsos, tum si quid esset aliud visu dignum, nobis ostendere. At ille quamvis rem esse operosam diceret, atque consilium admiraretur, quandoquidem ipse nunquam hoc ausus tentare fuerat, negare tamen non potuit, quin postquam à sententia me non valuit abducere, sic remitteret, alioqui nobis familiaris ac benevolus. Quapropter ascendi; & cum illos super scopulos, ut solebant, deferri à summa vidi insula (nam hæc è medio eminens flumine, cataractas undique conspicuos præbet) tum ipse volui lembo conscenso navigationem instituere, nec per ea tantum loca ferri, per quæ illos delabi videram (atque hæc, insulæ sunt ad orientem) verum indidem exorsus, circum cuncta, quæ forent in conspectu, navigare, & secundum alterum insulæ latus amne secundo ad urbes devehi. Hoc igitur dico, quod non audivi, sed manifeste vidi, Elephantinem sub ipsis jacere cataractis, nec inter Syenem atque Elephantinem quicquam, præter flumen, esse interjectum, utraque urbe ripæ adjacente. Jam si Herodotus unquam Elephantinem, ut ait, venisset,

num

Ἡρόδοτον καὶ παρεξελθεῖν ψυχαγωγίας ἕνεκα, καὶ μηδὲν ἔξω τοῦ προκειμένου τὸν λόγον ἐξάγοντα, οὕτω συνέβη. ὡς ἀνῄειν ἐπὶ τοὺς βωμοὺς οὗ τοῖς Αἰθίοψιν ἐστὶν ἡ φρουρὰ, πολὺ τῆς ὄχθης ἀποσπάσας τοῦ ποταμοῦ, ὑπερβὰς ἐπὶ τὸν ὅρμον ὅς ἐστι πρῶτος ὑπὲρ [1] καταδούπων, εἰς Φίλας διέβαλον. ἔστι δ᾽ αὕτη νῆσος μεθόριον Αἰγύπτου καὶ Αἰθιοπίας· τοσαύτη τὸ μέγεθος, [2] ὅσηπερ ἡ ἐν αὐτῇ πόλις. περιρρεῖ δ᾽ αὐτὴν ὁ Νεῖλος, ἀκριβῶς μέσην ἑαυτοῦ ποιῶν. ἐπεὶ δ᾽ ἐπανῄειν, ἐχώρουν μὲν πάλιν τὴν αὐτὴν ἀπὸ τῶν Φίλων, καὶ προσεδόκων νῦν γέ ποι τοὺς καταράκτας ὄψεσθαι. καὶ τοὺς ἄγοντας ἀνηρώτων· [3] οἱ δ᾽ ἠγνόουν. οὕτω δὴ γινόμενος πάλιν ἐν τῇ Συήνῃ ἣν ἀπὸ τῆς Ἐλεφαντίνης ὁ Νεῖλος διαιρεῖ, δέομαι τοῦ φρουράρχου, καί τοι φαύλως ὑπ᾽ ἀρρωστίας διακείμενος, πέμψαι με ὀπίσω πλοῖόν τι κοῦφον δόντα, τῆς θέας εἵνεκα τῶν καταράκτων· συμπέμψαι δὲ καὶ τοὺς ἀναγκάσοντας τοὺς ἐν τῇ νήσῳ τῶν καταράκτων (εἰσὶ δ᾽ οὗτοι ναῦται συνήθεις τοῦ ῥεύματος) ἐπιδεῖξαι ἡμῖν αὐτούς τε καὶ τὸ θέαμα δὴ τὸ [4] ναυτικὸν, ὅ, τι εἴη. ἐπυνθανόμην γὰρ τῶν αὐτόθι. ὁ δὲ, μάλα μὲν ἐργῶδες ἔφη εἶναι· καὶ ἐθαύμαζε τὴν γνώμην. οὔκουν αὐτός γε μέχρι τούτου θαρρῆσαι. ἠρνήθη δὲ, οὐ τό γε παντελές. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ πειρώμενος ἀποτρέπειν οὐκ ἔπειθεν, οὕτω πέμπει, καὶ τἄλλα ἔχων οἰκείως, καὶ βουλόμενος χαρίζεσθαι. ἀνέπλευσα δὴ, κἀκείνους τε ἰέντας ὑπὲρ τῶν σκοπέλων ὥσπερ εἰώθεσαν, εἶδον ἀπ᾽ ἄκρας τῆς νήσου, ἣ ἀνέχουσα ἐκ μέσου περιφανεῖς πανταχῇ τοὺς καταράκτας. καὶ προσέτι αὐτὸς ἐπεθύμησα εἰς τὸν λέμβον ἐμβὰς, περαθῆναι τοῦ πλοῦ οὐ μόνον διὰ τῶν αὐτῶν, δι᾽ ὧνπερ ἐκείνους εἶδον κατενηνεγμένους· ταῦτα δ᾽ ἦν τὰ πρὸς ἕω τῆς νήσου· ἀλλ᾽ ἀρξάμενος αὐτόθεν, περιπλεῦσαι κύκλῳ πᾶν τὸ ὁρώμενον, καὶ κατὰ τὴν ἑτέραν τῆς νήσου πλευρὰν, ἀφεῖναι κατὰ ῥοῦν ἐπὶ τὰς πόλεις. ὅπερ οὖν λέγω οὐκ ἀκούσας, ἀλλ᾽ ἰδὼν ἀκριβῶς οἶδα· ὅτι ἥ τ᾽ Ἐλεφαντίνη ὑπ᾽ αὐτοῖς ἐστὶ τοῖς καταράκταις, μεταξύ τε Συήνης καὶ Ἐλεφαντίνης οὐδέν ἐστιν, ἀλλ᾽ ἢ τὸ ῥεῖθρον τοῦ ποταμοῦ· καὶ προσοικεῖ τὴν ὄχθην ἑκατέρα τῶν πόλεων τούτων. εἰ τοίνυν Ἡρόδοτος εἰς Ἐλεφαντίνην ποθ᾽ ἧκεν, ὥσπερ εἴρη-

1. *Καταδούπων cataractas* vertit. scilicet & *catadupa* vocari illos cataractas, ut è Somnio Scip. apud Ciceronem notant. habes & in Macrobio ad illud Somnium commentario lib. II. cap. 4. Alias potius *Catadupi* populi cataractarum Niliacorum accolæ ut & apud Heliodorum 2. Æthiopic. ἦλθον δὴ καὶ εἰς τὴν ἄνω Αἴγυπτον, καὶ Καταδούπους αὐτοὺς, καθ᾽ ἱστορίαν τῶν καταρράκτων τοῦ Νείλου. quo pacto & Aristides accepisse potest. Parum tamen hîc referat. 2. Seneca l. 4. natural. quæst. c. 2. *Philæ insula est aspera & undique prærupta: duobus in unum coituris amnibus cingitur, qui Nilo mutantur, & ejus nomen ferunt. Urbem totam complectitur.* &c. 3. an potius scrib. εἰ δ᾽ ἠγνόουν. 4. Canterus vocem hanc non expressit. nec ipsi mendosum locum visum arbitror. omisit mox & ista ἐπυνθανόμην γὰρ τῶν αὐτόθι. Interpretatio itaque sic forte suppleatur: *tum spectaculum nauticum, quodcunque illud esset. Audiebam enim de hac re ab incolis.* Spectaculum autem nauticum intelligit, ni fallor, de quo mox sequitur: κἀκείνους τε ἰέντας ὑπὲρ τῶν σκοπέλων &c.

κεν· ἔσθ' ὅπως πρῶτον μὲν ἀκοὴν διηγεῖτο περὶ ὧν εἶδεν, ἔπειθ' οὕτω ψευδῆ. ὥστε πρῶτον μὲν περὶ τῶν ἀρχαίων πηγῶν τοῦ Νείλου ζητῶν, καὶ φήσας οὐδενός πω ἀληθὲς ἀκοῦσαι,[1] ἀλλὰ τόδε μὲν ἤκουσα τοῦ γραμματιστοῦ γράψαι· καὶ ταῦτα τοῦ ἐν τῷ Σαϊτικῷ[2] νόμῳ, περὶ τῆς ἐν Ἐλεφαντίνῃ, ἢ μνησθείς, εἰ μηδὲν ὧν ἤκουσεν, εἶχε σιωπῆσαι, ἄλλοις ἂν, ἢ τούτοις οἷς ἐγὼ νῦν εἶπον ἐλέγχοις ἐπὶ τὸν λόγον χρήσασθαι; νῦν δὲ φησὶ μὲν ὡς παίζειν αὐτῷ δοκοίη ὁ γραμματιστής· δι' ὧν δ' εἰκὸς ἦν ἐλέγχειν, καὶ ἀπέλιπεν. ὅτι πρῶτον μὲν, ἀπὸ πολλοστοῦ μέρους ἤρξατο φράζειν αὐτῷ τὰς πηγάς. πολλῶν γὰρ μηνῶν ἀνάπλουν ὑπὲρ τὸν τόπον τοῦτον, [a] ὅτι ὁ Νεῖλος γιγνώσκεται. ἔπειθ' ὅτι μὴ ἀμήχανον, οὐ μὴ ἔστι ῥεῖν τῷ ποταμῷ κατὰ πευνῆσθαι, ἀλλὰ ὑπὲρ τῶν πετρῶν καταῤῥήγνυσι βιαζόμενος τὴν κατάβασιν, ἐνταῦθα ἄνω φέρεσθαι τὸ ἥμισυ τοῦ ῥεύματος, ὥσπερ οἱ πρὸς τὰ ὑψηλὰ ὄρνιθες. τὸ γὰρ δὴ λεγόμενον, οὐχὶ ἄνω ποταμῶν τοῦτ' ἂν εἴη χωρεῖν, ἀλλ' ὀρῶν ἄνω χωρεῖν τὰς τῶν ποταμῶν ἀκούειν πηγάς. ἀλλ' οὔτ' ἐλθὼν εἰς Ἐλεφαντίνην, οὔτε σαφὲς περὶ τούτων εἰδὼς οὐδὲν, κέχρηται τῷ λόγῳ· πειθομένοις μὲν κεχαρισμένῳ, ἀπιστοῦσι δ' ἔχοντι ἀναφοράν. ἔπειτα ἐπὶ τούτοις τοῖς προειρημένοις φησὶν, εἰ ἄρα ταῦτ' ἀληθῆ, δοκεῖν αὐτῷ[3] δίνας ἐνταῦθα εἶναι καὶ παλιῤῥοίας τοῦ ποταμοῦ. καὶ τί δεῖ παλιῤῥοίας καὶ δίνας λέγειν, ἀμελήσαντα ὅτι οὔτ' αὐτόθεν ὁ Νεῖλος ὁρμᾶται, ἀλλὰ πολὺ πλείων ὁ ἄνω τόπος αὐτόθεν, ἤπερ ὁ πρὸς θάλατταν; οὔθ' ὑπὲρ τοὺς καταῤῥάκτας δυνατὸν τὸ ὕδωρ ὑπερβαλεῖν, εἰ μὴ κατ' Αἰσχύλον ὡς ἀληθῶς ἐξ αἰθέρος τις αὐτὸ καταπαλτὸν φέρεσθαι θείη. οὔτ' ὄρος οὐδὲν ἐστὶ μεταξὺ Συήνης καὶ Ἐλεφαντίνης· ἀλλὰ μᾶλλον ἐν τῷ μεταξὺ τῶν ὀρῶν ἥτε Συήνη καὶ ἡ Ἐλεφαντίνη. οὐ μὴν ἅπαν ψεῦδος τὸ εἰρημένον. ἀλλ' εἰσὶ μὲν αἱ πηγαὶ ἐν τῷ μεταξὺ Συήνης καὶ Ἐλεφαντίνης ὡς ἀληθῶς· πέτραι μεγάλαι δύο ἐν μέσῳ τῷ πόρῳ ἀνέχουσι· καὶ τὸ μέσον αὐτῶν Αἰγύπτιοι φασὶν εἶναι πηγάς. εἰσὶ δ' οὐ παντὸς αὗται τοῦ ποταμοῦ· ἀλλὰ τῆς πρὸς Αἰγύπτου κάτω συντελεῖς, οὐκ ἀρχαῖαι. καὶ μὴν καὶ τὸ βάθος γε, οὐκ ἐφικτὸν ἔφασκον εἶναι πειρωμένῳ. πειρᾶσθαι δὲ οὐ συμφέρειν. τοῦτό με καὶ ἀπέτρεψεν ὄντα πρὸς αὐτῷ καὶ δή. οὐ γὰρ ἦν τοσοῦτον τὸ διάφορον. αὗται οὖν αἱ πηγαὶ κατὰ φύσιν πως ῥέουσι. καὶ οὐ μόνον τῷ λόγῳ πείθομαι ὅτι εἰσὶν αὐτόθι πηγαὶ, ἀλλὰ καὶ αὐτῷ τῷ πράγματι. πολὺ πλείων ἀπὸ τούτων ὁ ποταμός ἐστι καὶ τὸ εὖρος, καὶ ἅπας ὡς ἔπος εἰπεῖν· καὶ πλοῖα μείζω δέχεται προϊών· καὶ οὐ μείζω μόνον, ἀλλὰ καὶ

num & ex auditu narraret ea, quæ viderat, & falsa: sicut & de antiquis Nili fontibus inquirens, ac nondum se veritatem cognovisse confessus, hoc de scriba se audivisse scriberet, idque in Saitide præfectura de rebus ad Elephantinem conspicuis: nec, si nihil, quod audiverat, poterat tacere, iisdem, quibus nos, argumentis eum sermonem refutaret? nunc autem ut ridiculum sibi videri scribam testatur, ita quibus eum debebat refellere, prætermittit. Primum enim aliquam duntaxat fontium partem explicabat: siquidem multorum etiam mensium supra hunc locum itinere, notus est Nilus. Deinde fieri non potest, ut, ubi fluvius nequit suo more delabi (nam de rupibus violenter descendit) ibi fluminis pars altera sursum feratur, sicut volant aves. Non enim hoc esset, quod dicitur, adverso flumine procedere, verum adverso monte fluminum fontes audire procedere. Sed nec Elephantinem profectus, nec certi quicquam expiscatus, hæc retulit, ut credulis grata, ita apud alios ad autoritatem referenda. Post hæc ait, si illa vera sint, vortices quosdam & refluas fluxiones heic sibi esse videri. Quid autem hæc opus est dicere, cum nec inde Nilus oriatur, verum hinc magis locus superior, quam mare, distet, nec ultra cataractas aqua possit ascendere, nisi cum Æschylo feratur ex æthere deturbata, nec inter Syenem & Elephantinem mons sit ullus, verum inter montes potius & Syene jaceat & Elephantine? Veruntamen haud omnino falsum dixit. sunt enim revera fontes inter Syenen atque Elephantinem, cautes videlicet magnæ duæ, quæ ex medio eminent vado, quarumque medium dicunt Ægyptii fontes continere. At hi non sunt antiqui, nec ad fluvium totum pertinent, verum ad inferiores Ægypti partes. Quin etiam altitudinem illorum ajebant sub mensuram non cadere, neque eam dimetiri expedire. quod quidem me, cum id jam agerem, deterruit, quandoquidem tantum discrimen non erat. Atque hi fontes secundum naturam fluunt: eosque ibi esse, non verbis modo persuadeor, sed etiam re ipsa: major hinc fit, & latior fluvius, ac multo sane majores porro fert naves. Contrarium au-

1. Lib. II. cap. 28. 2. Scribe νομῷ. 3. eod. lib. II. c. 28.
a γρ. ἔτι.

autem fluviis accidit qui progressu minores fiunt, nisi alia succurrat aqua. Quod si etiam ulterius digrediendum est, paucis tibi, quid ex Æthiope quodam, qui illic habebat imperium, cognoverim, recensebo. Nam cum Præfectus abesset eo tempore, quo nos locum conscendebamus, huic homini rei curam commiserat, qui quidem per interpretem mecum locutus est. Et ut ea quæ ad rem nihil faciunt omittam: dicebat, inde Meroën usque, quæ est Æthiopiæ urbs maxima, atque etiam Regia, quatuor aut etiam sex mensium iter esse navale, quod cataractæ plurimi deinceps interciperent, ac fere sex & triginta Meroën usque supra Pselchim. atque hoc totum esse, quod de Nili flumine cognitum esset. Jam ultra Meroën post nescio quantum spacium ajebat non esse fluxionem unam, verum duas, alteram terræ, alteram aëris colore, quæ cum coiissent, hunc Nilum efficerent. superiora vero nec sese jam, nec alium Æthiopum quenquam cognoscere, nisi quod in iis essent homines nigri, & inter se, prout altius habitarent, nigriores. denique se, unde primum oriatur fluvius, affirmare non posse. Quomodo vero fieri potest, ut non sit absurdum & arrogans, cum Æthiopes negent se Nili fontes indicare posse, nos, cum ea res nondum sit reperta, caussam incrementi quærere, & primo, quod ajunt, ignorato, secundum investigare? Atque hæc ego non ad Herodotum increpandum retuli (nam nec ego sic soleo, neque alios, qui faciunt, laudo: & Herodotus cum propter Ægypti amorem, quem nobis primus injecit, gratiam meretur, tum in ceteris, ut libere loquar, est amicus) sed quia nihil adhuc de his rebus habemus compertum. Nunc autem ad reliquas me confero rationes, ut quasi præcipuo conclusa confirmetur oratio. Etenim cum circa solstitium æstivum incipiat Nilus crescere: tum profecto supra Ægypti partem, quæ est ad Æthiopiam, & Africæ, quæ est ad Ægyptum, Sol movetur. Atque id è duobus patet signis maximis, quorum neutrum in nulla orbis terrarum parte, quam nos incolimus, reperias. Nam de duabus Ægypti superioris urbibus, quarum modo memini (Philas enim, quæ sunt ultra cataractas, inter Ægyptum & Æthiopiam pono) Elephantinæ quidem collustrantur omnia, templa, homines, columnæ: nec

καὶ πολλῷ· καίτοι τοὐναντίον οἱ ποταμοὶ πάσχουσι· προϊόντες ἐλάττους γίγνονται, ὅταν μὴ ἄλλο ὕδωρ ἐπιβοηθῇ. εἰ δὲ δεῖ καὶ περαιτέρω διαβῆναι, ἐρῶ σοι δι' ὀλίγων ἃ ἤκουσα ἀνδρὸς Αἰθίοπος τῶν ἐκεῖ δυνατῶν. ὁ μὲν γὰρ ὕπαρχος, ἀπὼν ἐτύγχανεν ἡνίκα ἡμεῖς ἐπέβημεν τοῦ χωρίου. ἐπιτροπὴν δέ τις ἔχων ἦν, ὃς ἐμοὶ δι' ἑρμηνέων εἰς λόγους ἧκε. καὶ ὅσα μὲν ἔξω τοῦ παρόντος ἐστὶ λόγου, παραλείψω. ἔφη δ' εἰς Μερόην ἥπερ ἐστὶ πόλις μεγίστη τῆς ἐν Αἰθιοπίᾳ, καὶ οὗ τὰ βασίλεια τῶν Αἰθιόπων, τεττάρων, οἶμαι δὲ καὶ ἓξ εἶπε μηνῶν, αὐτόθεν εἶναι πλοῦν. καταρράκτας δὲ ἐκδέχεσθαι πολλοὺς ἄλλους ἐπ' ἄλλοις, σχεδὸν εἰς ἓξ καὶ τριάκοντα τοὺς σύμπαντας ὑπὲρ Ψέλχιν μέχρι Μερόης. καὶ τοῦτο πᾶν εἶναι τὸ γιγνωσκόμενον δὴ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ. Μερόης δὲ ἐπέκεινα, οὐ μέμνημαι μεθ' ὁπόσον τι ἔφη οὐκ εἶναι τὸ ῥεῦμα καθ' ἕν, ἀλλὰ δύ' εἶναι ῥεύματα· ὧν τὸ μὲν ἕτερον, γήϊνον τὴν χρόαν· τὸ δ' ἕτερον, ἀέρος ἐγγύς· ταῦτα δὲ συνιόντα καὶ μιγνύμενα, γίγνεσθαι τὸν Νεῖλον τοῦτον. τὰ δὲ ἄνω, οὔτ' αὐτὸς ἔφη ἔτι γιγνώσκειν, οὔτ' ἄλλον Αἰθιόπων οὐδένα εἴς γε τὸ παντελές. ἀλλ' εἶναι μὲν ἀνθρώπους μέλανας, μελαντέρους ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ὁμόρων τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν αἰεί· εἰς ἄκρον δὲ, οὐκ ἔχειν ἀνενεγκεῖν, ὅθεν καὶ δι' ὧν φέρεται τὰ πρὸς πηγὰν ὁ ποταμός. καίτοι πῶς οὐκ ἄτοπον, καὶ ὑπερφυὲς, Αἰθίοπας μὲν ὁμολογεῖν μὴ ἔχειν εἰπεῖν τοῦ Νείλου τὰς πηγάς· ἡμᾶς δὲ αἰεὶ τούτου μὲν ζητουμένου, εὑρημένου δὲ οὐδέπω καὶ νῦν, τίς ἡ τῆς ἀναβάσεως αἰτία φροντίζειν, καὶ τὸ πρῶτον φασὶν οὐκ εἰδότας, τὸ δεύτερον ζητεῖν; καὶ ταῦτ' οὐχ ἵν' Ἡροδότῳ πρὸς ἀηδίαν ἐπιτιμήσω διεξῆλθον· οὔτε γὰρ ἄλλως τῶν ἠσκηκότων ἔγωγε τὸ τοιοῦτον, ἀλλ' οὐδὲ τοῖς ποιοῦσι συγχαίρω· Ἡροδότῳ τε καὶ αὐτοῦ τοῦ ἔρωτος, χάριες, ὃν ἡμῖν πρῶτος ἐνέβαλεν Αἰγύπτου· καὶ τἄλλα φασὶν οἱ παρρησιαζόμενοι, φίλος ἀνήρ. ἀλλ' οὔπω περὶ τούτων τἀληθὲς εἴρηται. πρόειμι δὲ πορρωτέρω τῶν ἐλέγχων, ἵνα ὥσπερ κεφαλαίῳ κατακλεισθεὶς ὁ λόγος, βεβαιωθῇ. ἄρχεται μὲν γὰρ ἡ ἀνάβασις τροπαῖς θεριναῖς ἢ ὀλίγῳ βραδύτερον. τότε δ' Αἰγύπτου τῶν πρὸς Αἰθιοπίαν, καὶ Λιβύης τῶν πρὸς Αἴγυπτον, ὑπὲρ κεφαλῆς ὁ ἥλιος ἵσταται. ὃ δῆλον ἐκ δυοῖν τῶν μεγίστων σημείων, ὧν οὐδέτερον περὶ τὴν ἄλλην συμβαίνει γῆν, ὅσην ἡμεῖς οἰκοῦμεν. δυοῖν γὰρ ὄντοιν πολισμάτοιν ὧν ἀρτίως ἐμνήσθην ἐπ' ἄκροις τῆς Αἰγύπτου, (Φίλας γὰρ τὰς ὑπὲρ τῶν καταρρακτῶν, μεθόριον Αἰγύπτου λέγω καὶ Αἰθιοπίας) ἐν μὲν Ἐλεφαντίνῃ, λάμπεται πάντα, καὶ νεῲ, καὶ ἄνθρωποι, καὶ στῆλαι, καὶ οὐδὲν ἔχει σκιὰν τῆς με-

μεσημβρίας, ἐπειδὰν τὴν μεγίστην ὁ ἥλιος πληροῖ· ἐν δὲ Συήνῃ, τῆς αὐτῆς ἡμέρας τε καὶ ὥρας, μέσος ἐν μέσῳ τῷ ἱερῷ φρέατι ὁ κύκλος τοῦ ἡλίου φαίνεται, ὥσπερ ἐπίθημα, ἴσον πανταχόθεν πρὸς τὸ χεῖλος ἐλλάμπων. καί τοι τοῦτ' ἀμφοτέρων ἐστὶ σημεῖον· τοῦ τε μὴ τοῦ χειμῶνος ἐγγυτέρω τῆς Λιβύης γίγνεσθαι τὸν ἥλιον ἢ τοῦ θέρους· εἴγε δὴ δυοῖν ὄντοιν τῆς Αἰγύπτου μεροῖν, ἐπὶ τῆς Λιβύης ἡ Ἐλεφαντίνη πεπόλισται. πάντα γὰρ, ἐνταῦθα ἤδη συμπέπτωκεν, Αἴγυπτος, Ἀραβία, Λιβύη, Αἰθιοπία· τὰ μὲν, ἔνθεν, τὰ δὲ, ἔνθεν εἰς ταυτὸν ἥκοντα. ἔπειτα εἰ τὰ μάλιστά τις αὐτῷ δοίη τὸ τὸν ἥλιον τῇ Λιβύῃ πλησιάζοντα τήκειν τὸ ὕδωρ, αὐτὸ τοῦτο κατ' αὐτοῦ γίγνεται. εἰ γὰρ ἐξέτηκε τοῦ χειμῶνος τὸν ποταμὸν διὰ τὸ προσχωρεῖν, δῆλον ὅτι τοῦγε θέρους ὁπηνίκα ἐστὶ κατ' αὐτοῦ, παντελῶς ἀναρπάσας, ᾤχετ' ἄν. οὐ γὰρ ἄλλον γε τοῦ τρόπον ἐγγυτέρω τῆς γῆς ἔνι γίγνεσθαι φῆσαι τὸν ἥλιον, ἢ ὅταν εἰς κάθετον ὑψωθῇ. ἐπεὶ, ὅτι γε οὔτε τῇ Λιβύῃ πλησιάζει ποτὲ ὁ ἥλιος, οὔτ' ἄλλῳ μέρει τῆς γῆς οὐδενὶ, ῥᾳδίως ἄν τις ἔχοι μαθεῖν. οὐ γὰρ μέρει τῆς γῆς ἐπέρχεται δή που, τὰ μὲν, θέρους, τὰ δὲ, χειμῶνος· ἀλλ' ἡ γῆ μᾶλλον ἐν μέρει τῆς ἐκείνου περιφορᾶς ἐστιν. ἀλλ' ἀπέχει μὲν τὸ ἴσον πάσης αἰεὶ τῆς γῆς· οἷς δ' ἂν ὑπὲρ κορυφῆς ἵστηται τὰ μεσημβρινὰ, τούτοις πλείστην φέρει τὴν φλόγα. φαίνεται τοίνυν οὐκ ἐπέχων, οὐδὲ ἱστὰς, οὐδ' ἀναρπάζων τὸν ποταμὸν τότε, οὐδ' ἐλάττω ποιῶν ἐκ μείζονος, ἀλλ' αὐξανόμενον καὶ προσθήκην αἰεὶ τῷ ῥεύματι λαμβάνοντα, ἐφορῶν [a] οὓς θαυμάζεις. καί τοι πότε λοιπὸν τήκεσθαι φήσομεν τῇ θέρμῃ τὸν Νεῖλον, εἰ ὑπό γε τὴν τοιαύτην ἀκμὴν, ἀνιὼν ὁρᾶται; ὑποστρέψας τοίνυν ὁ ἥλιος ἐκ τροπῶν, ἐπ' Αἰθίοπας χωρεῖ. λέγω δέ πως καθ' Ἡρόδοτον τῷ ῥήματι. ὥστ' αἰεὶ τοῖς ἀνωτέρω ταυτὸν τοῦτ' ἔχων σχῆμα πορεύεται. τοῦτο δ' ἐστὶν, ἡ τοῦ ποταμοῦ πορεία. ὥστ' αἰεὶ παρῃρεῖτ' ἂν οὐκ ὀλίγην μοῖραν τοῦ ὕδατος, καὶ κατὰ μικρὸν ἐξήραινεν ἄν· οὐ τοὐναντίον φαίνεται ποιῶν. εἰ τοῦτ' ἄρα εἰπεῖν δεῖ· μᾶλλον δ' οὐχ ὁ ἥλιος οἶμαι φαίνεται ποιῶν, ἀλλ' ὁ Νεῖλος τοὐναντίον· εἴτ' οὖν ποιῶν, εἴτε πάσχων δεῖ λέγειν. δέον γὰρ αὐτὸν λήγειν κατὰ μικρὸν πρὸς τὴν τοῦ ἡλίου κίνησιν, ἀρξάμενος αὐξάνεσθαι, αὔξει καταμικρὸν αὐτὴν τὴν ἐπίδοσιν, καὶ τὴν αὐτὴν ἀρχὴν, καὶ τὴν αὐτὴν ἀκμὴν ὁ μὲν, τοῦ καύματος, ὁ δὲ, τῆς ἐπιρροῆς παρέχεται.

nec ulla conſpicitur in meridie umbra, cum Sol diem facit longiſſimam: Syene autem eadem die atque hora medius in medio ſacro puteo Solis orbis apparet, inſtar operculi, quod undique labrum æque colluſtret. Hoc vero utriuſque eſt rei teſtimonium: nam nec hyeme propius ad Africam Sol, quam æſtate, accedit, quandoquidem de duabus Ægypti partibus Africam Elephantine occupat: ſi quidem heic omnia concurrunt, Ægyptus, Arabia, Africa, Æthiopia: partim hinc partim illinc eodem tendentes. deinde ut maxime Solem demus Africæ propinquum, aquam conſumere, hoc ipſum eum oppugnabit. Nam ſi hyeme fluvium per acceſſionum exſiccaret, æſtate profecto, cum ſupra illum conſiſtit, totum abriperet. Neque enim alio poteſt modo propius ad terram dici Sol accedere, quam cum ad perpendiculum fuerit ſublatus. alioqui nec ad Africam unquam, nec ad aliam terræ partem accedere Solem, facile demonſtrari poteſt. Non enim tam aliquam terræ partem luſtrat nunc hyeme, nunc æſtate, quam illius converſionis partem aliquam occupat terra. Itaque cum ſemper æque diſtet à terra, ſupra quos in meridie conſtiterit, iis calorem adfert maximum. Jam eo tempore non cohibere illum, nec ſiſtere, nec abripere fluvium neque diminuere apparet, verum perpetuis creſcentem incrementis quaſi mirabundum deſpicere. At quando tandem dicemus Nilum calore conſumi, ſi per tantum æſtum aſcendere conſpicitur? Iam reverſus à ſolſtitio Sol ad Æthiopes diſcedit, ut cum Herodoto loquar. quocirca ſuperioribus eundem ſemper ſe præbet. hic autem eſt fluvii curſus. Quare non exiguam aquæ partem ſemper auferret, & paulatim eum exſiccaret, quod non facit: niſi potius id Nilus vel non facere vel non pati dicendus eſt. Nam cum paulatim deberet ad motum Solis decreſcere, poſt initium incrementi deinceps in eodem progreditur, atque idem tum initium tum extremum ille fervoris, hic fluxionis exhibet.

Aliorum ſententlas ut ordine refutet Ariſtides iſta oratione, ſupra lectori breviter indicavimus. quid vero ſtatuit ipſe? quæris. Sapientiæ ac providentiæ divinæ rem totam pie attribuit, ita paullo antequam orationem finiat, inquiens: ὅπως δ' εἰς τοῦτο ἥκει καὶ ὅθεν ἤρξατο τῆς ἀναβάσεως, ἐκπέφευγε τὴν ἱστορίαν. τὸ δὲ δὴ καὶ μόνην ταύτην ἁπασῶν χωρῶν ὥσπερ τι ζῶον καθεστάναι

a γρ. ὡς θαυμάζων,

θεσάναι πρὸς ἀμφότερα ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, τότε μὲν χερσαίαν εἶναι καὶ ἐφ' αὑτῆς ἐπὶ τοῦ ξηροῦ, αὖθις δ' ἐν τῷ ὕδατι διαιτᾶσθαι, τῷ χρὴ ταῦτα προσθεῖναι, πλὴν εἰ τῇ μεγάλῃ σοφίᾳ καὶ προνοίᾳ τοῦ θεοῦ; ὅστις εἰ μὴ ἥκιστα ἔμελλεν ὕειν, τὸν Νεῖλον ἐπήγαγε μιμητήν τινα ἑαυτοῦ, καὶ ἀντὶ ὄμβρων εἶναι τοῖς ταύτης [a] τῆς δωρεᾶς αὖ τηνικαῦτα ἐπήγαγεν, ἡνίκα τοῖς τε ἀνθρώποις ἔμελλε μάλιστα ἐν καιρῷ ἔσεσθαι, καὶ τῇ χώρᾳ τὴν φορὰν οὐ μόνον οὐκ ἐλάττω τῆς ἱκανῆς, ἀλλὰ καὶ θαυμαστὴν πλήθει παρέξεσθαι. ταύτην ἐγὼ μόνην αἰτίαν ἐπινοῶ, δι' ἣν Νεῖλος δι' Αἰγύπτου καὶ τῇ ἐκείνῃ ῥεῖ, καὶ μέγιστος δὴ τοῦ θέρους. id est, G. Cantero interpr. *Unde autem tantum sumat incrementum, id extra nostram cognitionem est positum. Jam quod sola hac regio, velut animal quoddam, utramque naturam per fluvium participat, ac nunc terrestris est & sicca, nunc in aqua degit: id cui tribuamus caussæ, nisi magnæ Dei sapientiæ ac providentiæ, qui quem in locum nullam erat pluviam demissurus, in eum Nilum, quasi vicarium suum, induxerit, qui pluviæ vicem hujus regionis incolis præstaret: atque eo tempore donum hoc in homines conferat, quo tum ipsis opportunum sit maxime, tum regioni non minorem, quam pro necessitate, verum insigniter copiosum proventum conciliet. Hanc ego unicam video caussam, cur Nilus per Ægyptum fluat, atque æstate sit maximus.*

a γρ' τοῖς ταύτῃ καὶ τὸ ταύτης.

EX STRABONE,

libro XVII *rerum geographicarum.*

Interpr. Gu. Xylandro.

ENIMVERO antiqui conjectura, recentiores etiam visu ipso cognoverunt, Nilum augeri quando superne adsita Æthiopia imbribus æstivis proluitur maxime in extremis montibus. Imbribus autem finientibus, paulatim inundationem desinere. Quam rem ii potissimum deprehenderunt, qui in Arabicum sinum navigarunt usque ad cinnamomiferam regionem, & ii qui ad elephanthorum venationem missi fuerunt, aut si qui alii usus Ptolemæos Ægypti reges impulerunt, ut homines aliquos eo amandarent. Nam hi talia curabant: is præcipue qui cognomento fuit Philadelphus, cognitionis rerum apprime studiosus: cum propter corporis imbecillitatem semper novæ alicujus oblectationis materiam expeteret. Antiqui autem reges perexiguam harum rerum curam habuerunt: tametsi cum ipsi sapientiæ studio dediti essent, tum sacerdotes, cum quibus plurimum vivebant. Idque eo magis est admiratione dignum, quod Sesostris totam Æthiopiam permeavit, usque ad cinnamomiferam regionem & adhuc quædam ejus monumenta extant, & columnæ & inscriptiones. Cambyses quoque Ægypto potitus, cum Ægyptiis us-

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΣΤΡΑ΄ΒΩΝΟΣ,

τῶν γεωγραφικῶν ἐν

τῷ ιζ΄.

ΟἹ [1] μὲν οὖν ἀρχαῖοι στοχασμῷ τὸ πλέον, οἱ δ' ὕστερον αὐτόπται γενηθέντες, ᾔσθοντο ὑπὸ ὄμβρων θερινῶν πληρούμενον τὸν Νεῖλον, τῆς Αἰθιοπίας τῆς ἄνω κλυζομένης, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἐσχάτοις ὄρεσι· παυσαμένων δὲ τῶν ὄμβρων, παυομένην κατ' ὀλίγον τὴν πλημμυρίδα. τοῦτο δ' ὑπῆρξε μάλιστα δῆλον τοῖς πλέουσι τὸν Ἀράβιον κόλπον μέχρι τῆς κινναμωμοφόρου, καὶ τοῖς ἐκπεμπομένοις ἐπὶ τὴν τῶν ἐλεφάντων θήραν, καὶ εἴ τινες ἄλλαι χρεῖαι παρώξυνον ἐκεῖσε ἄνδρας προχειρίζεσθαι τοὺς τῆς Αἰγύπτου βασιλέας τοὺς Πτολεμαϊκούς. οὗτοι γὰρ ἐφρόντισαν τῶν τοιούτων· διαφερόντως δ' [2] ὁ Φιλάδελφος ἐπικληθείς, φιλιστορῶν, καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος, διαγωγὰς ἀεί τινας καὶ τέρψεις ζητῶν καινοτέρας. οἱ πάλαι δὲ βασιλεῖς οὐ πάνυ ἐφρόντισαν τῶν τοιούτων· καίπερ οἰκεῖοι σοφίας γεγονότες καὶ αὐτοί, καὶ οἱ ἱερεῖς, μεθ' ὧν ἦν αὐτοῖς ὁ πλείων βίος. ὥστε καὶ θαυμάζειν ἄξιον, καὶ διὰ τοῦτο, καὶ διότι Σέσωστρις τὴν Αἰθιοπίαν ἐπῆλθεν ἅπασαν μέχρι τῆς κινναμωμοφόρου, καὶ ὑπομνήματα τὰ τῆς στρατείας αὐτοῦ, καὶ νῦν ἔτι [a] δείκνυνται) στῆλαι καὶ ἐπιγραφαί. Καμβύσης τε τὴν Αἴγυπτον κατασχών, προῆλθε καὶ μέχρι τῆς Μερόης

1. Primus videtur Agatharchides Cnidius hanc caussam Nili ἀναβάσεως commentus. Diodorus Siculus: ἔγγιστα δὲ τῇ &c. [*quæ jam apposuimus.*] Sane constat, sub æquinoctiali, & ubicunque etiam intra tropicos Sol fit perpendicularis, tantos imbres solitos contingere, ut hoc sit illis loco hyemis, & molestissimæ quidem: quum omnia veluti diluvio quodam natent. hanc tamen esse caussam cur Nilus intumescat nescio an concedere debeamus. Cur enim Nilo proprium esset hoc πάθος? Itaque doctis nostræ ætatis viris placet, à subterraneis potius caussis Nilum intumescere: idque eo argumento maxime probatur, quod & in Delo fons est Inopus nomine qui Nilo ὁμοιοπαθεῖ, ideoque Nili ἀπόρρωξ à quibusdam dictus. Atqui dici non potest ullos imbres qui tunc nulli sunt, aut non certe magni in Delo, in caussa esse cur infletur Inopus. *Hæc Is. Casaub. Comm. & Castig. in Strab. l. 17.* 2. Ptolemæus secundus. vide Plin. & Diodor. *Idem Casaub. ibid.*

a Malim δείκνυται) mutata distinctione Is. Casaub.

μετὰ τῶν Αἰγυπτίων· καὶ δὴ καὶ τοὔνομα τῇ τε νήσῳ, καὶ τῇ πόλει τοῦτο παρ' ἐκείνου τεθῆναι φασὶν, ἐκεῖ τῆς ἀδελφῆς ἀποθανούσης αὐτῷ Μερόης· οἱ δὲ, γυναῖκα φασί· τὴν ἐπωνυμίαν οὖν ἐχαρίσατο αὐτῇ τιμῶν τὴν ἄνθρωπον. θαυμαστὸν οὖν πῶς ἐκ τῶν τοιούτων ἀφορμῶν οὐ τελέως ἐναργὴς ἦν ἡ περὶ ὄμβρων ἱστορία τοῖς τότε· καὶ ταῦτα τῶν ἱερέων φιλοπραγμονέστερον ἀναφερόντων εἰς τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ [a] ἀποτιθεμένων ὅσα μάθησιν περιττὴν ἐπιφαίνει. εἰ γὰρ ἄρα τοῦτ' ἐχρῆν ζητεῖν ὅπερ καὶ νῦν ἔτι ζητεῖται, τί δή ποτε θέρους, χειμῶνος δὲ οὔ; καὶ ἐν τοῖς νοτιωτάτοις, ἐν δὲ τῇ Θηβαΐδι, καὶ τῇ περὶ Συήνην οὐ συμπίπτουσιν ὄμβροι, τὸ δ' ὅτι ἐξ ὄμβρων αἱ ἀναβάσεις, μὴ ζητεῖν, μηδὲ τοιούτων δεῖσθαι μαρτύρων, οἵους Ποσειδώνιος εἴρηκε. φησὶ γὰρ Καλλισθένη λέγειν τὴν ἐκ τῶν ὄμβρων αἰτίαν τῶν θερινῶν, παρὰ Ἀριστοτέλους λαβόντα· ἐκεῖνον δὲ παρὰ Θρασυάλκου τοῦ Θασίου· (τῶν ἀρχαίων δὲ φυσικῶν εἷς οὗτος·) ἐκεῖνον δὲ παρ' ἄλλου· τὸν δὲ, παρ' Ὁμήρου διιπετέα φάσκοντος τὸν Νεῖλον·

[b] Ἂψ δ' εἰς Αἰγύπτοιο διιπετέος ποταμοῖο.

ἀλλ' ἐῶ ταῦτα πολλῶν εἰρηκότων, ὧν ἀρκέσει δύο μηνῦσαι τοὺς ποιήσαντας καθ' ἡμᾶς τὸ περὶ τοῦ Νείλου βιβλίον, Εὔδωρόν τε καὶ Ἀρίστωνα [c] τὸν ἐκ τῶν περιπάτων· πλὴν γὰρ τῆς τάξεως τά τε ἄλλα καὶ τῇ φράσει, καὶ τῇ ἐπιχειρήσει ταὐτά ἐστι κείμενα παρ' ἀμφοτέροις. &c.

usque ad Meroën progressus est, & nomen urbi, insulæque ab illo factum ajunt, Meroë sive sorore, sive uxore ejus (nam & hoc traditur) ibi mortua, utique honorandæ caussa feminæ loco id nominis imposuit. Mirum itaque est, cur tantis oblatis investigandi occasionibus, non prorsus innotuerit imbrium historia ejus ætatis hominibus: præsertim cum sacerdotes curiosius in sacros libros referrent & confirmarent quæ subtilioris aliquid haberent cognitionis. Etenim, si dignum disquisitione visum fuit, quod adhuc quæri solet: cur æstate, & non hyeme partibus australissimis imbres cadant, in Thebaide vero & circa Syenen non item: cur non de hoc etiam disputaretur, quomodo ex imbribus Nilus augeatur? ne talibus testibus uti cogeremur, quales producit Posidonius. Ait enim Eratosthenem tradere æstivos imbres caussam esse. Idque hunc ab Aristotele sumpsisse, Aristotelem vero à Thrasyalce Thasio (hic unus ex antiquis Physicis.) Thrasyalcem autem ab alio, atque illum ab Homero qui Nilum cœlitus delapsum autor sit:

Rursus ad Ægypti cœlo delapsa fluenta.

Verum isthæc mitto, quum à multis sint tractata: de quibus satis sit duos afferre, qui ætate nostra de Nilo scripserunt, Eudorum & Aristonem peripateticos. Hi demto saltem ordine, cetera omnia & stylo & argumentis iisdem fere uterque posuerunt. &c.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ΔΙΏΝΟΣ.

ἐκ τῆς ἐπιτομῆς Ῥωμαϊκῆς ἱστορίας ἣν συνέτεμεν Ἰωάννης ὁ Ξιφιλῖνος.

ἘΓΩ͂ δὲ τὰ μὲν ἄλλα τὰ Αἰγύπτου οὐδὲν δέομαι γράφειν· ὃ δὲ δὴ περὶ τοῦ Νείλου πολλαχόθεν ἀκριβώσας ἔχω, δικαιότατος εἰμὶ εἰπεῖν. ἐκ γὰρ τοῦ Ἄτλαντος τοῦ ὄρους σαφῶς ἀναδίδοται· τοῦτο δέ ἐστιν ἐν τῇ Μακεννίτιδι παρ' αὐτῷ τῷ Ὠκεανῷ πρὸς ἑσπέραν, καὶ ὑπεραίρει πολὺ πλεῖστον ἁπάντων ὀρῶν· ὅθεν οἱ ποιηταὶ κίονα αὐτὸν τοῦ οὐρανοῦ εἶναι ἔφησαν. οὔτε γὰρ ἀνέβη ποτέ τις ἐπ' ἄκρον αὐτοῦ, οὔτε τὰς κορυφὰς αὐτοῦ εἶδε. χιόνος τε οὖν ἀεὶ διὰ ταῦτα πεπλήρωται, καὶ τὸ ὕδωρ ἐξ αὐτῆς παμπληθὲς ὑπὸ τὸ θέρος ἀφίησιν. ἔστι μὲν καὶ ἄλλως ἑλώδη πάντα τὰ περὶ τοὺς πρόποδας αὐτοῦ, τότε δὲ ἐπὶ μᾶλλον πληθύνεται,

EX DIONE.

Ex epitome historiæ Rom. quam confecit Io. Xiphilinus.

Guil. Blanco interp.

MIHI [vero] non est necesse scribere cetera quæ ad Ægyptum pertinent: quanquam ea quæ de Nilo multis habeo rationibus perspecta atque cognita, jure possum referre. Is ex monte Atlante certo fluit, qui mons est in Macennitide, non longe ab Oceano, qua parte spectat ad occasum Solis. mons est longe omnium altissimus, quem poëtæ ob eam caussam columnam cœli esse dixerunt. nam ad summum ejus verticem nemo ascendit unquam, neque culmina videre potuit. quamobrem plenus est perpetuis nivibus, ex quibus æstate magnam copiam aquæ emittit, cum alioqui ad radices undique paludes habeat, quæ tunc multo fiunt majores, augeturque

a Ita Is. Cas. vulgo ἀποτεινομένων. b Ὀδυσσ. δ' 581. c Ald. Cod. τῷ & in vet. lib. τῶν περιπατητικῶν Is. C.

que Nilus propterea, quod fons ejus est; ut ex crocodilis, ceterisque quæ utrobique nascuntur, conjicitur. Neque vero mirari quisquam debet, si nos ea diximus quæ sunt à veteribus Græcis ignorata. Nam Macennitæ propter Mauritaniam inferiorem habitant, multique ex iis qui illic bella gerunt, ad Atlantem perveniunt. sed de his hactenus.

θύνεται, καὶ ἐκ τούτου τὸν Νεῖλον τὴν ὡραίαν ἐπωάζει. πηγὴ γάρ ἐστιν αὐτοῦ, ὥσπερ τοῦ καὶ τοῖς κροκοδείλοις καὶ ἄλλοις ἑκατέρωθι ὁμοίως γινομένοις τεκμηριοῦται. καὶ θαυμάσῃ μηδεὶς, εἰ τὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν ἄγνωστα ἐξειρήκαμεν. πλησίον γὰρ οἱ Μακεννῖται τῇ Μαυριτανίᾳ τῇ κάτω οἰκοῦσι, καὶ πολλοὶ τῶν ἐκεῖ στρατευομένων καὶ πρὸς τὸν Ἄτλαντα ἀφικνοῦνται. τοῦτο μὲν οὕτως ἔχει.

EX HELIODORO.

libro II. *Aethiopicorum.*

Interp. Stephano Warse Wiczki.

ERANT qui quomodo nos Ægyptii deos coleremus, quærerent: alius, quamobrem alia apud alios animalia sacra & divina haberentur, & quæ esset de quolibet narratio, percontabatur. Quidam pyramidum formam & constructionem, nonnulli fistularum ductus & anfractus sciscitabantur. Quid multa? Ægyptiarum rerum nihil non inquisitum relinquebant. Etenim omnis Ægyptiaca narratio, mirum in modum Græcas delectat aures. Ad extremum tandem & de Nilo, qui essent ejus fontes, & quæ præter alios fluvios peculiaris natura, & unde æstivo tempore solus inter omnes crescat aquis, quæstionem mihi quidam ex urbanioribus proponebat. Me dicente ea quæ sciebam, & quæ de hoc fluvio sacris libris perscripta. solis antistitibus cognoscere ac legere licet: & narrante, quod in supremis Æthiopiæ, ultimis autem Libyæ partibus oriatur, qua parte orientale clima desinens, initium meridiei præbet: crescit vero æstivo tempore, non (ut quidem putarunt) Etesiarum adverso flatu rejectus, sed iis ipsis ventis circa solstitium æstivum, à septentrionalibus partibus versus meridiem, omnes nubes pellentibus ac trudentibus, donec in zona quæ torretur ardore solis colligantur, in qua illorum motus retunditur propter incredibilem circumstantis æstus vehementiam, toto qui antea fuerat paululum congregatus & condensatus, humore liquescente, & inde copiosis imbribus cadentibus. Superbitque Nilus, nec se fluvium esse patitur, sed effunditur extra ripas, & eluvione tanquam mari quodam Ægyptum operiens, adventu suo fecundat agros. Qua-

ἘΚ ΤΩ͂Ν ἩΛΙΟΔΏΡΟΥ,

ἐν τῷ β΄ Αἰθιοπικῶν.

KAÌ ὁ μέν τις ὅπως τοὺς ἐγχωρίους οἱ Αἰγύπτιοι σέβομεν θεοὺς ἀνηρώτα· ὁ δὲ, δι' ἣν αἰτίαν ἄλλα παρ' ἄλλοις τῶν ζώων ἐκθειάζεται, καὶ τίς ὁ περὶ ἑκάστου λόγος ἐπυνθάνετο· ἄλλος πυραμίδων κατασκευὴν, ἕτερος συρίγγων πλάνην· καὶ συνελόντι τῶν κατ' Αἴγυπτον ἐν οὐδὲν ἀπελίμπανον ἱστοροῦντες. Αἰγύπτιον γὰρ ἄκουσμα καὶ διήγημα πᾶν, Ἑλληνικῆς ἀκοῆς ἐπαγωγότατον. τέλος δέ ποτε καὶ περὶ τοῦ Νείλου, καὶ τίνες μὲν αὐτῷ πηγαί· τίς δὲ ἡ παρὰ τοὺς ἄλλους ποταμοὺς ἰδιάζουσα φύσις· καὶ ὁπόθεν τὴν θερινὴν ὥραν μόνος [a] τῶν πάντων πλημμυρεῖ, πεῦσιν τις ἐμοὶ προσῆγε τῶν ἀστειοτέρων. ἐμοῦ δὲ ἅπερ ἐγίγνωσκον εἰπόντος, καὶ ὅσα περὶ τοῦ ποταμοῦ τούτου βίβλοις ἱεραῖς ἀναγεγραμμένα, μόνοις τοῖς προφητικοῖς καὶ γινώσκειν, καὶ ἀναγινώσκειν ἔξεστι. καὶ διελθόντος ὡς τὰς μὲν ἀρχὰς ἐκ τῶν ἄκρων τῆς Αἰθιοπίας, ἐσχάτων δὲ τῆς Λιβύης [b] ἀναλαμβάνει, καθ' ὃ μέρος τὸ κλίμα τὸ ἀνατολικὸν ἀπολῆγον, ἀρχὴν τῇ μεσημβρίᾳ δίδωσιν· αὔξεται δὲ κατὰ τὴν θερινὴν ὥραν, οὐχ ὥς τινες [1] ᾠήθησαν πρὸς τῶν ἐτησίων ἀντικρὺ πνεόντων ἀνακοπτόμενος· ἀλλ' αὐτῶν δὴ τούτων τῶν ἀνέμων κατὰ τροπὴν τὴν θερινὴν ἀπὸ τῶν ἀρκτῴων ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν πᾶν νέφος ἐλαυνόντων τε καὶ ὠθούντων, ἕως ἐπὶ τὴν διακεκαυμένην ζώνην [c] συνάξωσι, καθ' ἣν τῆς πρόσω φορᾶς ἀνακόπτονται δι' ὑπερβολὴν τοῦ περὶ τὰ μέρη πυρώδους πάσης τῆς πρότερον καὶ κατὰ μικρὸν ἀθροισθείσης καὶ παχυνθείσης νοτίδος ἐξατμιζομένης, κἀκ τούτου λάβρων ὑετῶν ῥηγνυμένων, ὀργᾶται ὁ Νεῖλος, καὶ ποταμὸς εἶναι οὐκ ἀνέχεται, ἀλλὰ κατεξανίσταται τῆς ὄχθης, καὶ θαλασσώσας τὴν Αἴγυπτον, τῇ παρόδῳ γεωργεῖ τὰς ἀρούρας.

διὸ

1. Quos & refutat Herodotus lib. II. cap. 20. Eorum fuit Thales.

a γε τῶν ἄλλων Palatin. MS. b λαμβάνει. Pal. & Vatican. MSS. c Sic Comel. edit. vulgo συναύξωσι.

διὸ πιεῖν τέ ἐστι [1] γλυκύτατος, ἅτε ἐξ ὄμβρων οὐρανίων χορηγούμενος, καὶ θίγειν προσηνέστατος, οὐκ ἔτι μὲν θερμὸς ὡς ὅθεν ἤρξατο, ἔτι δὲ χλιαρὸς ὡς ἐκεῖθεν δεξάμενος. δι' ἣν αἰτίαν καὶ μόνος ποταμῶν αὔρας οὐκ ἀναδίδωσι· πάντως ἂν, ὡς τὸ εἰκὸς, ἀναδοὺς, εἰ καθὼς τινες ἐβουλήθησαν, ὡς πυνθανόμεθα, τῶν παρ' Ἕλλησιν [2] εὐδοκίμων, χιόνος τηκομένης τὸ πλήρωμα ἐλάμβανε.

Quare ad bibendum dulcissimas præbet aquas, ut quæ illi ex cœlestibus imbribus suppeditent: & est tactu placidus ac lenis, non amplius calidus, sicut ubi incipit: veruntamen adhuc tepidus, ut in ejusmodi locis ortus. Quam ob causam solus ex fluviis, vapores non exhalat: omnium enim consentaneum esset, si exhalaret, eum ex nive liquefacta, quod quidam docti apud Græcos voluerunt, incrementum capere.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΘΕΟΔΩΡΗ͂ΤΟΥ ἐπισκόπου Κύρου.

Ἐν τῷ τῶν Ἑλληνικῶν παθημάτων θεραπευτικῆς λόγῳ τῷ δ', ἐπιγραφέντι περὶ ὕλης καὶ κόσμου.

ΚΑΙ` οὔτι λέγω, πόθεν δὴ ἄρα τῶν ποταμῶν τὰ ῥεύματα φέρεται· ἄῤῥητος γὰρ δή μοι πάμπαν καὶ οὗτος ὁ λόγος· ὅπως δὲ καὶ ὁ ἥλιος τὴν ὑγρὰν οὐσίαν πέφυκεν ἀναλίσκειν, εὐπετὲς μάλα τῷ βουλομένῳ καταμαθεῖν. καὶ γὰρ δὴ ξηραίνει τὰ τέλματα, καὶ τὰ τῶν ὑδάτων ἀναλίσκει ξυστήματα, καὶ τὰ ἡμέτερα σώματα [a] διαυαίνει· καὶ μέν τοι τοὺς ποταμοὺς [b] σμικρυνομένους ἐστιν ἰδεῖν, ὅταν οὗτος ἀφεὶς τὰ νότια μέρη, ἐπὶ τὰ βόρεια τρέχῃ, καὶ τὸ θέρος ἐργάζηται. διά τοι τοῦτο καὶ τὸν Νεῖλον φασὶν, οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν τοῖς ἄλλοις ποταμοῖς πλημμυρεῖν καιρὸν, ἀλλὰ μεσοῦντος τοῦ θέρους ἐπικλύζειν τὴν Αἴγυπτον· ὡς τοῦ γε ἡλίου τὴν βορειοτέραν διαθέοντος ζώνην, καὶ τοῖς ἄλλοις μὲν ποταμοῖς ἐνοχλοῦντος, τούτου δέ γε πλεῖστον ἀπέχοντος. εἰ δὲ καὶ ἄλλας αἰτίας τῆς τούτου γε πλημμυρίας εἶναι φασί τινες, ἀλλ' οὐκ [c] [ἔμοιγε] ἁρμόττειν τόνδε νῦν τὸν λόγον ὑπείληφα, καὶ γὰρ τοῖς ἄλλοις παρεγγυῶ τῆς μὲν θείας οἰκονομίας μὴ πολυπραγμονεῖν τὰς αἰτίας, θαυμάζειν δὲ τὰ γινόμενα, καὶ τὸν ποιητὴν ἀνυμνεῖν.

EX THEODORETO Episcopo Cyri.

In Græcorum affectionum curationis sermone IV, qui inscribitur de Materia & Mundo.

Zenob. Acciaolo interp.

NEQUE vero nunc differendum puto, unde jugis fluviorum copia devolvatur: ineffabilis enim mihi penitusque abstrusa hæc quoque ratio est: quo autem pacto sol aptus natus sit humidam aquæ vim comminuere, pronum est cunctis volentibus edoceri. Æstuaria enim paludesque exsiccat. aquarum præterea collectiones ac stagna consumit: corpora quoque hominum sicciora efficit. Quinetiam fluvios videmus decrescendo subduci. cum sol relictis australibus locis ad boreales tractus concedit, æstatemque nobis efficit. Eamque ob rem, Nilum ajunt non eodem tempore quo ceteri solent fluvii, extra alveum inundare, sed media æstate aquis exuberantibus Ægyptum perfundere, sole tunc ad borealem circulum accedente, ac ceteris quidem fluviis radiis ardentioribus incubante, ab ipso autem Nilo magnis sane spatiis abscedente, Si vero & alias Niliaci incrementi causas quidam esse contendunt, ego tamen hoc tempore materiam hanc convenire mihi non arbitror: quippe qui alios cohorter, ne caussas divinæ gubernationis curiosius indagent, sed admirentur potius ea quæ facta sunt, ipsumque opificem hymnis laudando concelebrent.

1. Sic & Clitophon apud Achill. Tatium l. 4. de Leucip. & Clitop. Nili pota aqua γλυκὺ, ait, δὲ πινόμενον ἦν καὶ ψυχρὸν ἐν μέτρῳ τῆς ἡδονῆς. ubi ultimæ quatuor voculæ desunt in vulgatis, nos supplevimus ex MS. I. A. Thuani. Eodem loci, si libet, & alia non injucunda certe de jucundo isto aquæ istius potu, modoque potandi mirabili videas. 2. Ut Anaxagoras & tragici. refutat eandem opinionem noster Herodotus lib. II. cap. 22.

a γρ. διαυαίνον. b σμικροτέρους. c additum ex MSS.

ΕΚ ΤΩΝ

ΚΤΗΣΙΟΥ ΤΟΥ ΚΝΙΔΙΟΥ
ΠΕΡΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΙΝΔΙΚΩΝ
ΕΚΛΟΓΑΙ.

EX

CTESIÆ CNIDII
PERSICIS ET INDICIS
EXCERPTA A PHOTIO.

Cum interpretatione H. STEPHANI; & Indicorum quidem duplici; quarum altera L. RHODOMANI.

IN HÆC

Notæ, variæ lectiones, & diversæ interpretationes H. STEPHANI, D. HOESCHELII, A. SCHOTTI.

AD HÆC

Alia ejusdem CTESIÆ ex iisdem & aliis ipsius libris Fragmenta aucta jam & locupletata.

HENR. STEPHANI
DE
CTESIA HISTORICO
ANTIQUISSIMO DISQUISITIO.

QUI melius, qui certius de rebus Persicis scribere potuerit quam Ctesias, arbitror fuisse neminem. Quod quo magis mihi persuadeo semperque persuasi: eo certe magis (ut homo Persicæ historiæ studiosissimus) aliquam ejus scriptorum partem in quopiam bibliothecæ angulo reperire posse desidero ac semper desideravi. Nam istæ ex ejus scriptis ἐκλογαὶ tantum abest ut desiderio meo satisfaciant, ut illud, non aliter quam ex longo contractam sitim pauculæ aquæ guttæ, multo vehementius accendant. Ut autem Ctesiæ tantum tribuam cum alia multa faciunt, tum vero quod illum à Xenophonte laudatissimo authore laudari videam. Eum enim cujus unius ex omnibus ab illo citetur testimonium, ut locupletissimum, laudari certe, & magnificentissime quidem, interpretor. Unde fit etiam, ut Plutarcho, modestissimo alioqui & prudentissimo scriptori, succenseam: qui ita hujus historici mores exagitat, ut omnibus modis suspectam nobis ejus reddere velle videatur fidem. Sed quum duo in historico requirantur, & posse & velle de rebus vere scribere: primum, an id præstare potuerit, videamus: deinde de eo, an voluisse verisimile sit, disputabimus. At illud vel ipse Plutarchus nobis testabitur: & testatus erat ante eum laudatissimus, uti dixi, scriptor Xenophon. Respondeant igitur pro me ambo: Xenophon quidem in libro Κύρου ἀναβάσεως primo, his verbis, ubi narrat vulneratum à Cyro Artaxerxem regem, ejus fratrem, καὶ παίει κατὰ τὸ στέρνον, καὶ τιτρώσκει διὰ τοῦ θώρακος, ὥς φησι Κτησίας ὁ ἰατρός. καὶ ἰᾶσθαι αὐτὸς τὸ τραῦμά φησι. & paucissimis interjectis verbis, ὁπόσοι μὲν τῶν ἀμφὶ βασιλέα ἀπέθανον, Κτησίας λέγει· παρ' ἐκείνῳ γὰρ ἦν. Plutarchus autem initio Ἀρτοξέρξου (ita enim illic nominatur, consentientibus etiam veteribus exemplaribus) hæc scribens, ἀλλὰ τὸν Κτησίαν οὐκ εἰκός ἐστιν ἀγνοεῖν τοὔνομα τοῦ βασιλέως παρ' ᾧ διέτριβε, θεραπεύων αὐτὸν καὶ γυναῖκα καὶ μητέρα καὶ παῖδας. Et pagina illius libri secunda, Κτησίας δὲ, ὃν οὔτε ἀγνοεῖν τὸν χρόνον εἰκός ἐστι, παρόντα ταῖς πράξεσιν, οὔτε ἑκὼν αἰτίαν εἶχεν ἐκ τοῦ χρόνου μεταστῆσαι τὸ ἔργον ὡς ἐπράχθη διηγούμενος. Ex his igitur quum res omnes compertas exploratasque Ctesiam habere potuisse, (præsertim quum medicorum apud reges multo major tunc temporis quam nunc authoritas esset) & ut de compertis atque exploratis vere scribere potuisse intelligamus: nunc an eum (ut φιλαλήθη, id est, veritatis amatorem) id etiam voluisse probabile sit, consideremus. Nimirum & de hoc ἁπλοῦς ὁ λόγος. Nam si mentiri volebat Ctesias, nempe assentationis studium in caussa fuisse dicamus necesse est. Si assentator erat, certe mentiendo, ejus auribus à quo plurimum commodi expectabat, aliquid dare, ejusque ambitioni subservire sibi propositum habebat. A quo autem plura quam à rege suo aut à regis matre sperare eum par erat? Superest igitur ut Ctesiam, dum Artaxerxi & Parysatidi statuit adulari, falsam illis laudem in historia sua plerunque affinxisse existimemus. Atqui tantum abest ut iis, ac Parysatidi præsertim, falsam laudem affinxerit, ut veram potius detraxisse, ex iis passim quæ de ea commemorat, omnibus videri possit. Et de his quidem ita loquor, quasi ante illorum obitum historiam suam edidisse Ctesiam constet. Nam si post eorum obitum in lucem ab eo prolatam fuisse credamus, quomodo eum hujus culpæ, imo vel hujus suspicionis dicere affinem fuisse audebimus? Quod autem ad res Indicas attinet, profecto mendacii illum multis in locis nemo non facile suspectum habuerit: sed quotusquisque est qui convincere queat & coarguere? Nescio (respondebit quispiam) quis eo tempore potuerit: at nunc possunt mercatores nostri qui illuc & ipsi navigant. Ain' tu? at unde illis, ut, quum sint ἀναλφάβητοι, ideoque judicio eo quod litteris & doctrina quæritur, omnino careant: observare & observata aliis postea commemorare eadem quæ viri docti, possint? Ne longe abeamus, unde homini omnium litterarum rudi, ut ligni παρήβου dicti naturam ita animadvertisse, & animadversam ita queat describere ut

hoc in libello à Ctesia descriptam habemus? ut omittam illud quod pro artis suæ (quum medicus esset) solertia, ut observavit, ita & observasse debuit: nimirum illud lignum δίδοσθαι τοῖς κοιλιακοῖς βοήθημα. vel tale quid quale alio quodam loco narratur? nempe aut miram cujusdam radicis ad corrigendum nimium lactis usum virtutem: aut, quod de asinorum sylvestrium cornu refert? qui è poculis ex eorum cornu confectis biberint, neque spasmo eos, neque comitiali morbo corripi: sed neque, dummodo aut vinum aut aquam aut poculentum aliquid aliud ex hujusmodi poculis bibant, illos haustо aut ante aut post minime interire veneno? Nequaquam profecto ab imperitis istis mercatoribus expectanda hæc narratio fuerit. quid igitur illi narrabunt? nimirum se vidisse sylvestres asinos cornu in fronte gestantes, quod cujus coloris esset discernere non potuerint, sed nec satis ejus magnitudinem consideraverint. Hanc autem vim huic cornu esse insitam, tam sunt nescii, quam ii qui nunquam ne Indorum quidem nomen audiverunt. Hæc autem à me idcirco hic dicuntur, lector, ut quoties in quosdam homines incides, qui plus fidei de illis rebus, mercatoribus etiam litterarum imperitis, quam vel doctissimis antiquis scriptoribus adhibendum esse credunt, in promptu tibi quod illis nugatoribus respondeas, esse possit. Quod si quis me roget, an nec Ctesiæ, nec aliis vetustis authoribus rerum hujusmodi historiam describentibus derogandam arbitrer esse fidem, ille à me hoc responsum feret: me domi & in patria mea tot tantaque rerum videre passim miracula, ut quum illos qui de peregrinarum regionum miraculis scripserunt lego: tum demum velim, Scepticam usurpans ἐποχὴν, dicere οὐ μᾶλλον, id est οὐ μᾶλλον πιστεύω, ἢ οὐ πιστεύω. si tantum illa excipias quæ ita à ratione abhorrent, ut ne ipse quidem sensus communis ea quenquam patiatur admittere. Quid si vero, quo magis tales sunt res aliquæ, eo etiam magis inter miracula, sed non inter incredibilia tamen referendæ sint? Nam vel istud quale sit considera. Fuerunt nonnulli prisco sæculo homines, qui quod de quadam Indica ave narrabatur, eam videlicet in India, Indicum, illinc in Græciam transportatam, Græcum sermonem discere, & hominum more articulatas distinctasque voces tandem proferre: hoc ut plane absurdum & ineptum commentum, exsibilandum explodendumque esse dixerint. Quinam? nempe non alii quam quibus hujusmodi avem ex Indicis oris advectam videre nunquam contigisset. Nam Ovidius & Statius, fortasse & ipsi, hominem id commemorantem, ut aperte mendacem, aliquando risu exceperant: at postquam ipsam illis datum fuit avem cernere & audire, quam ea de re famæ & aliorum sermoni adhibere fidem noluerant, eam suis ipsorum oculis adhibere coacti fuerunt. Et, ut illos taceamus, hodieque vulgaris est adeo illa avis, ut extare aliquem qui dicat incredibile esse quod de illa narratur, id demum nobis plane sit incredibile. Quem enim, psittacum (quem βίττακον Ctesias hic appellat) præter illum Veronensem Claudiani senem, aut aliquem illi similem, nunquam vidisse putabimus? Finge tamen reperiri senem aliquem (& reperiuntur forsitan aliquot ex illis etiam qui in urbibus degunt) qui nunquam eam volucrem viderit, aut, si viderit, loquentem certe nunquam audierit: an eum qui hanc illi avi inditam esse naturam affirmabit, fidem apud hujusmodi hominem impetraturum reris? Hoc certe si credis, longe falleris. His igitur tandem hunc sermonem claudamus verbis. Quemadmodum si psittacus nunquam ex India advectus ad nos fuisset, avem apud Indos esse humanas voces sonantem nemo crederet: nunc vero, quoniam vulgaris est illa, vix quisquam hoc miraculi loco habet: itidem etiam multa de aliis Indicis animalibus referri, & de plantis atque arboribus, nominatim etiam de quibusdam radicibus, item de aquis, de metallis, de aliis denique multis illi regioni peculiaribus rebus commemorari, quæ multorum fidem superant: at si tam facilis illarum rerum, quam psittaci, asportatio esset, tam facile firma ab omnibus persuasione reciperentur, quam ea quæ de psittaco scripta sunt, recipiuntur. Ergo quod Plutarchus Ctesiæ Persicis tribuit μυθῶδες (apud eum corrupte legitur θυμῶδες) ego id in eum, ne in Indicis quidem, nedum in Persicis, cadere existimo. At erat φιλολάκων. Fuerit vero φιλαθηναῖος, fuerit φιλοθήβαιος. quid tum? Hoc certe ut aliquo in loco Lacedæmoniorum auribus aut Atheniensium aut Thebanorum potius quam veritati serviret, facere potuisse dixerim: at ex una historiæ particula totam illam mendacii arguere, hoc ego iniquissimi judicis esse censuerim. Sed Plutarchum, aliquo præjudicio fortasse præoccupatum, quicquid libuerit, impune scribere sinamus, & de Ctesiæ Persicis, penes ipsos Persas: de Indicis, penes Indos esto fides. Hic certe libellus, qualis qualis est, si aliud quo commendaretur, non haberet, vel hoc unum abunde ad ejus commendationem valere posset, quod aliquot cum ab aliis, tum vero à Plinio citati in eo

reperiantur loci. Sunt vero & maxime memorabiles in eo & minime tamen vulgares historiæ. quarum unam, lector, Latino sermone interpretatam, proferam: διήγημα certe hujusmodi quod rhetori cuipiam χρείας pulcherrimæ argumentum, poëtæ, jocoso quidem facetorum epigrammatum: severo autem, gravissimæ tragœdiæ amplissi-„mam suppeditare possit materiam. Mortuo, inquit, Megabyzo, uxor ejus Amytis, „libidinosa matre filia libidinosior, summe virorum erat appetens, & suam undique ex-„plebat libidinem. Forte accidit ut ægrotaret, non gravi morbo illa quidem: sed qui „tamen medici desideraret opem. Eam igitur invisens Apollonides medicus Cous, quum „jampridem ejus esset amore correptus, convalituram illam (utpote quæ hysterica es-„set) si cum viro congrederetur, affirmavit. Hac arte fit voti compos Apollonides, & „amata potitur Amytide. Verum tabescentem eam paulatim quum cerneret, à congres-„su abstinere cœpit. Illa autem tandem quum matri suæ rem totam aperuisset, eam, ne „hanc quam ab Apollonide acceperat, inultam impunitamque dimitteret injuriam, ro-„gavit. Mater, quæ audiverat, ad Artaxerxen defert: narratque ut congressu ejus u-„sus esset, nec, nisi ea indignis prius abusus modis, illo abstinuisset. Rex matri de his „agendi ut vellet, potestatem permittit. Illa igitur comprehensum & in vincula con-„jectum Apollonidem duos menses in tormentis & cruciatibus habuit, tandem vero vi-„vum etiam defodit. Hic jam mihi lector (quod in legendis historicorum scriptis longe & jucundissimum & utilissimum est) historiam cum historia confer, Persicam nimirum cum Romana. Amytin cum Messalina, regis Persarum filiam cum imperatoris Romani conjuge mihi compara: & muliebre utrobique, quasi in speculo quodam, contemplare ingenium.

——— Claudius audi
Quæ tulerit. dormire virum quum senserat uxor,
Ausa Palatino &c.

satis enim tibi notos esse puto versus. Aptissime autem, meo quidem judicio, hoc par mulierum copulaverimus: ut quas personas & longa temporum intercapedo & longum locorum intervallum & linguæ magna discrepantia dissociaverunt, generis nobilitas (licet in altera major) & morum fœditas ac turpitudo minime nobili vinculo nobis consocient atque conjungant. Et de Messalinæ quidem ut audias libidine, tibi longe abeundum non fuerit. Amytin autem præterquam Ctesiæ, etiam Dinonis gravissimi authoris hoc infamatam reperi elogio, Ἄμυτις, καλλίστη τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ γυναικῶν καὶ ἀκολαστοτάτη. id est, *Amytis omnium Asiæ feminarum ut pulcherrima, ita libidinosissima.* Historiam cum historia contulisti, lector: nunc autem poëtæ quomodo cum historicis conferri debeant, & ut cum illorum sententiis horum pulchre testimonia consonent, considera. Nimirum quod à poëta Latinorum omnium ingeniosissimo pronunciatum est, Litem magnam pudicitiæ cum forma esse, non minus vere quam eleganter esse dictum, jam antea tibi, ut opinor, persuaseras: sed ita verum tamen hoc esse, ut non in omnes hanc cadere suspicionem existimare deberemus. At nunc hæ te docent historiæ, non obscuras tantum, non privatas tantum affines huic culpæ esse personas, verum etiam imperatrices, eorum etiam qui reges regum vocabantur (& merito quidem vocabantur) filias. Sed cur ego tam memorabilem undique hanc tibi reddere conor narrationem? nimirum quod illa vel certissimum Ctesiæ φιλαληθείας datura sit testimonium. Quem enim missum me facere velle simulaveram, nunc quasi ex insidiis repetere libet sermonem. Ecquis unicuique erga suam artem & erga ejusdem artis societate junctos (quod ejusdem velut sacri sint cultores) naturaliter quosdam amoris excitari nescit igniculos? Nisi igitur Ctesiæ amica quidem ars sua, amicus vero Apollonides, sed amica magis historiæ veritas fuisset, hæccine cum tanto utriusque narrasset dedecore? At ego (dicet fortasse Plutarchus) istud factum longe aliter interpretor. Nam ut κεραμεὺς κεραμεῖ κοτεῖ, sic etiam ἰατρὸς ἰατρῷ. hinc illa diffamatio. Itane tandem hæc ejus diffamandi studio commemoret, quem aliquot in locis non multo ante sponte laudaverit? Quo te jam vertes Plutarche? Video video quo evadere velis. Passim ab Herodoto dissentit. Patrem fabularum mihi narras. tandem te tuo confodisti gladio. Nimirum verax Ctesias mendaci Herodoto repugnat. Quid tu autem ad hæc, lector? nonne jam tibi teneri Plutarchus videtur? Hoc si tibi persuasi, Ctesiæ τὸ φιλάληθες admirare mecum potius, quam cum Plutarcho τὸ φιλοψευδὲς reprehende. Aut, si tibi paria in utramque partem rationum videntur esse momenta, saltem te neutrum serva, & uti dixi, de Ctesiæ Persicis, penes Persas, de Indicis, penes Indos fides esto. Vale.

DE

DE ΔΙΤΤΟΓΡΑΦΙΑ QUORUNDAM NOMINUM, IN CTESIA PRÆSERTIM: ET DE EXCERPTIS IPSIS AC VOCE ἘΚΛΟΓΩ͂Ν.

Ex ejuſdem H. STEPHANI *Caſtigationibus ad Appiani Iberica & Annibalica, Cteſiæque Agatarchidis, & Memnonis excerpta, in fine.*

DUO ſunt præterea, lector, de quibus te admonitum volo: unum, quod ad nomina multa, in Cteſiæ præſertim exemplaribus, διττογραφοῦμενα· alterum autem, quod ad vocem ἐκλογαὶ attinet. Exemplum hujus διττογραφίας ponam ex multis unum, Πετίσας cap. 38. in uno codice cum ι ſcriptum, quum in altero ſcribatur cum η. Certe hujus nominis & aliorum hujuſmodi quærere ſcripturam, neſcio cujus laboris, imo vero neſcio cujus curioſitatis eſſet. Nam ſi tandem reperiretur (quod tamen nullo fieri modo poſſe credo) quid tale repertum commodi nobis afferre poſſet, non video. Unum tamen optabile foret, ut quo modo apud unum hiſtoricum nomen aliquod proprium ſcribitur, eodem apud alios quoque ſcriptum eſſet: ne erroris (ut ſæpe accidere videmus) diverſa ſcriptura nobis occaſionem præberet: dum quod de una eademque perſona dicitur, de diverſis dici exiſtimamus. Sed illud quî fieri poſſit? Si tamen & hic conjectura locum habere debet, credo, quo longiora ſunt, eo magis Perſicæ linguæ characterem ſervare nomina. ſcimus enim Perſas, in ſuis denominandis, nequaquam id quod quidam dixit, curaſſe, πάντα δοῦλον εἶναι τῷ δεσπότῃ μονοσύλλαβον, imo potius καὶ δοῦλον καὶ δεσπότην εἶναι πολυσύλλαβον καὶ μακροσύλλαβον. Quam rem videmus ut facete Plautus etiam notet. Hæc igitur ratio videtur idonea ad probandum magis veram eſſe ſcripturam (duplex enim in hoc nomine reperitur) Σφενδαδάτης quam Σφενδάτης, utpote longiorem: eandemque in id genus aliis eſſe debere rationem. Itidem in nonnullis nominibus, in quibus diverſa ſcriptura, nimirum & per ζ & per ξ, quæ eſt per ξ meis auribus neſcio quid Perſicum magis ſonat, ideoque magis mihi probatur. Ut Ἰξαβάτης quam Ἰζαβάτης, ſic Ἀρτιβαρξάνης quam Ἀρτιβαρζάνης. nam etiam Ἀρξάνης non Ἀρζάνης dicitur. In nonnullis melioris exemplaris fidem ubique ſecutus ſum. ut Σκυθάρκης ubique non Σκυθάρχης. Item Ἄμυτις non Ἄμυντις. quam Ἄνουτιν à Dinone appellatam reperio, ſi quidem non mendoſum eſt exemplar. De duplici autem ſcriptura Ἀρτοξέρξης & Ἀρταξέρξης non habeo quod dicam. Quin & ἐθνικῶν in dubium vocari ſcriptura poſſit. Nam quos Δέρβικας conſenſu utriuſque exemplaris appellatos hic habes, Stephanus ait ipſum Cteſiam appellaſſe Δερβίους, ἢ Τερβιοσσούς. Sed & male illic Δελβίκκαι legitur pro Δερβίκαι per ρ & unum κ, prius. Alicubi certe exemplari alteri fidem audacter derogavi. ut in iis locis qui ſunt cap. 17. & 21. habebat enim Καρχηδονίων & Καρχηδονίοις pro Χαλκηδονίων & Χαλκηδονίοις. (cujuſmodi mendum in hoc ipſo nomine in aliorum authorum antigraphis, ut Strabonis, mihi occurrit) quod exemplar etiam male & gravi cum errore permutatas nonnunquam habebat nominum quorundam ſedes. ut cap. 29. [ibi, καὶ παραγίνεται Δαρειαῖος ἀγόμενος ὑπὸ Ἀρτοπάνου εἰς τὴν οἰκίαν Ἀρτοξέρξου] in eo ſcriptum eſt Ἀρτοξέρξης ubi habes Δαρειαῖος, & Δαρειαίου ubi habes Ἀρτοξέρξου. Nec in propriis nominibus tantum, ſed ubique à partibus melioris (ut mihi quidem videbatur) exemplaris ſtare volui: in incertis, alterutrum ſine delectu, ſequutus ſum: ſed ita ut alterius quoque lectionem tibi adnotatam in fine libri dederim, non in Cteſia ſolum, ſed & in Agatharchide, & Memnone. Nam quod ad Appianum attinet, ejus unicum exemplar nanciſci potui. Sed hoc addere oblitus eram, non eſſe quod in nonnullis & propriis & appellativis nominibus, Ionici idiomatis terminationes in his ex Cteſiæ libris ἐκλογαῖς reperire mireris, quum Ionica dialecto illos conſcripſiſſe dicatur. quanquam, ut harum ἐκλογῶν teſtatur author, ἐν τοῖς Ἰνδικοῖς μᾶλλον ἰωνίζει ἢ ἐν τοῖς Περσικοῖς.

Alterum autem quod te scire tua interesse existimo, hoc est. Ex Ctesiæ scriptis hæc ita fuerunt excerpta, ut is qui excerpsit, aliquando verba ipsius sola posuerit: interdum autem, & sane plurimum, sua illis admixta nobis dederit, simul etiam in pauca & velut in arctum ea quæ ille latius ac fusius exposuerat, contrahens. Utro igitur potius an ἐκλογῶν an ἐπιτομῆς appellanda sint ea nomine, videamus. Ἐπιτομῆς appellationem dare solitos Græcos existimo iis quæ ex scriptore aliquo ita describuntur, ut primum ordo idem qui apud eum est, servetur: deinde vero ipsa etiam verba (quantum fieri potest) sed ex multis pauca, aut ex paucis paucissima, retineantur. Eos autem locos qui ex aliquo authoris libro hinc inde, prout visum est, sed αὐτολεξεὶ describuntur, ἐκλογὰς ab iis vocitari solitos fuisse arbitror. Nec vero Athenæum cum alibi, tum vero ubi ἐκλογὰς δραμάτων πεποιημένος dicit, aliud hoc nomine significare voluisse crediderim. Quo fit etiam ut iis quæ novissime in Germania editæ fuerunt posteriorum Polybii librorum particulis, nequaquam ἐπιτομῆς sed ἐκλογῶν imponendum fuisse nomen putem, & ita putem, ut affirmare audeam. Nam quin illic habeantur illa ipsa Polybii verba, mihi, qui locos aliquot ex iis à quodam Græco authore (ab Athenæo, si bene memini) quales illic sunt, ex Polybio citatos repererim: minime dubium amplius esse possit. Sed quod ad hæc ex Ctesiæ libris excerpta attinet, quum, uti dixi, nonnunquam ipsa authoris verba & eum ipsum velut loquentem à nobis audiri faciat (ut Indic. cap. 25. τὸν δὲ ἀστράγαλον κάλλιστον ὧν ἐγὼ ἑώρακα, οἷόν περ βοὸς καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος) interdum vero, & multo frequentius id quidem, non μιμητικῶς, ut ita dicam, id est, non ipsum scriptorem loquentem inducendo, & verba quasi ex ejus ore excipienda nobis relinquendo, sed διηγηματικῶς, id est, ipse nobis quid apud Ctesiam legerit, narrans (ut Indic. cap. 4, quum dicit, ἐξ οὗ [σιδήρου] καὶ δύο ξίφη Κτησίας φησὶν ἐσχηκέναι, ἓν παρὰ βασιλέως, καὶ ἓν παρὰ τῆς βασιλέως μητρὸς Παρυσάτιδος. φησὶ δὲ περὶ αὐτοῦ, ὅτι &c. Indic. item cap. 28, καὶ φησιν ἰδεῖν αὐτὸ [τὸ δένδρον] ὁ Κτησίας, καὶ ὀσφρανθῆναι ὀσμῆς, οἵας οὔτε εἰπεῖν ἦν, οὔτε εἰκάσαι.) Quum, inquam, hæc ita sint, nomen ἐκλογὰς admittere nos hic ita oportet, ut quum quid proprie hac in re significet, non ignoremus, ad receptum tamen apud authores usum significationem ejus hîc non esse restringendam, sed paulo latius extendendam sciamus. Quod autem de ἐκλογαῖς ἐκ τῶν Κτησίου dixi, idem & de ἐκλογαῖς ἐκ τῶν Ἀγαθαρχίδου dictum tibi esse puta. At in Memnone paulo alia ratio est. quia is qui ex ejus scriptis hæc ἐξελέξατο, hic quoque, fateor, modo μιμητικῶς, modo διηγηματικῶς ejus nobis orationem proponit, sed ita ut hic non ita ut in epitome, multa verba in pauca contrahat: sed potius ejus narrationes, ut opinor, integras nobis, si non ubique, plurimis certe in locis proferat. Hoc autem ut credam, eo adducor, quod minutissima quæque plerumque in his narrationibus persequi eum videam, & certum quendam sermonis characterem uno eodemque quasi tenore continuatum esse animadvertam.

ELOGIUM CTESIÆ CNIDII.

Ex BARNABA BRISSONIO, *lib.* I. *de regio Persarum principatu.*

IN Persicorum Archiatrorum ordine, & numero, non infimum locum Ctesias Cnidius tenet, quem Persicarum rerum bonum auctorem, in primis, indictum tacitus præterire non possum. à me ergo is hoc μνημόσυνον *feret, quod ei lubens, merito do dicoque. Hunc Artaxerxis Mnemonis archiatrum fuisse, prælioque quod inter ipsum & Cyrum fratrem commissum est, interfuisse, atque adeo curasse vulnus regi à fratre inflictum, constat ex Xenophonte, lib.* I. Ἀναβάσ. *& Plutarcho in Artaxerxe. Xenophontis verba quæ & Plutarchus strictim attigit, sunt,* παίει *(videlicet Cyrus minor Artaxerxem fratrem)* κατὰ τὸ στέρνον, καὶ τιτρώσκει διὰ τοῦ θώρακος, ὥς φησι Κτησίας ὁ ἰατρός· καὶ ἰᾶσθαι αὐτὸς τὸ τραῦμα φησί. *Et mox,* ὁπόσοι μὲν τῶν ἀμφὶ βασιλέα ἀπέθανον, Κτησίας λέγει· παρ' ἐκείνῳ γὰρ ἦν. *A quibus Diod. Siculus dissentiens, in Cyri minoris partibus, Ctesiam fuisse, eoque prœlio captum, in Artaxerxis potestatem venisse, & propter artis præstantiam à rege ad curam corporis adsumptum, lib.* II. *ita scribit,* Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος, *&c.* [quæ statim habes inter elogia è veteribus prompta] *Strabo de Cnido loquens, lib.* XIV. ἐντεῦθεν δὲ καὶ Κτησίας, ὁ ἰατρεύσας μὲν Ἀρταξέρξην, συγγράψας δὲ τὰ Συρακαὶ,

καὶ

καὶ τὰ Περσικά. *Extat & apud Suidam, de Ctesia, elogium hujusmodi,* Κτησίας, Κτησιάρχου, *&c.* [& hæc statim habes] *Præterea* περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων, *libros scripsisse eum, Athenæus lib.* X. *docet: quorum tertium, lib.* II. *laudat. Apud Stobæum quoque, serm.* XCVIII *ejusdem de Montibus liber* X. *citatur. Atque Ctesiam hunc potissimum ducem & auctorem in Assyriorum historia conscribenda, sese secutum esse, Diodorus Siculus profitetur. Meminit & hujus Cnidii Ctesiæ Plin. lib.* II. *cap.* CVI. *Unus in hujus Ctesiæ historia, fidem desiderat Plutarchus, qui in Artoxerxe famæ ejus non parcit his verbis,* Κτησίας, ὡς ἔοικε, φιλότιμος ὢν, καὶ οὐχ ἧττον φιλολάκων καὶ φιλοκλέαρχος, ἀεί τινας, ἐν τῇ διηγήσει, χώρας ἑαυτῷ δίδωσιν, ἐν αἷς γενόμενος, πολλὰ καὶ καλὰ μιμνήσκεται Κλεάρχου καὶ τοῦ Λακεδαίμονος. *Nec vero æquum ei fuisse Plutarchum, hæc initio vitæ Artaxerxis ab eo posita declarant,* ἀλλά τοι Κτησίαν, *& cetera.*

VETERUM QUORUNDAM

TESTIMONIA

De CTESIA, *ejusque scriptis, & dicendi genere.*

Diodorus Siculus
bibliothecæ histor. libro II.
L. Rhodomano interpr.

At Ctesias Cnidius, Herodoto recentior, sub expeditionem Cyri adversus Artaxerxem fratrem vixit. Captus enim tunc, & ob artis medicæ scientiam à rege in gratiam receptus, XVII annos cum honore apud illum exegit. Hic è regiis membranis (in quibus res antiquas Persæ, jussu legis cujusdam, ordine descriptas habebant) studiose indagavit singula, inque historicum ordinem redacta ad Græcos transtulit.

Διόδωρος ὁ Σικελιώτης
βιβλιοθήκης ἱστορικῆς ἐν τῷ δευτέρῳ.

Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος τοῖς καθ' Ἡρόδοτον μὲν χρόνοις ὑπῆρξε κατὰ τὴν Κύρου στρατείαν ἐπὶ Ἀρταξέρξην τὸν ἀδελφόν· γενόμενος δὲ αἰχμάλωτος, καὶ διὰ τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην ἀναληφθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἑπτακαίδεκα ἔτη διετέλεσε τιμώμενος ὑπ' αὐτοῦ. οὗτος οὖν φησὶν ἐκ τῶν βασιλικῶν [1] διφθερῶν (ἐν αἷς οἱ Πέρσαι τὰς παλαιὰς πράξεις κατά τινα νόμον εἶχον συντεταγμένας) πολυπραγμονῆσαι τὰ καθ' ἕκαστα καὶ συνταξάμενον τὴν ἱστορίαν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐξενεγκεῖν.

Strabo
rerum geographicarum lib. XIV.
G. Xylandro interpr.

Cnidii viri memoria digni fuerunt &c. Cnidius fuit etiam Ctesias Artaxerxis medicorum princeps, qui Syriaca scripsit & Persica.

Στράβων
γεωγραφικῶν βιβλ. ιδ'.

Ἄνδρες δ' ἀξιόλογοι Κνίδιοι &c. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ Κτησίας ὁ ἰατρεύσας μὲν Ἀρταξέρξην, συγγράψας δὲ [2] τὰ Ἀσσυριακὰ καὶ τὰ Περσικά.

Suidas.
H. Wolfio interpr.

Ctesias, Ctesiarchi sive Ctesiochi filius, Cnidius, in Persia medicus fuit Artaxerxis, cognomento Mnemonis. Scripsit Persica libris XXIII.

Σουίδας.

Κτησίας, Κτησιάρχου, ἢ Κτησιόχου, Κνίδιος ἰατρός· ὃς ἰάτρευσεν ἐν Πέρσαις Ἀρταξέρξην τὸν Μνήμονα κληθέντα, καὶ συνέγραψε Περσικὰ ἐν βιβλίοις κ' καὶ τρισί.

1. *Membranis usos Persas, papyri vero & chartarum usum ignorasse & hinc colligit Brissonius l.* 2. *de reg. Pers.*
2. *Ita legendum ut Aldi codex habet, vel* Ἀσσυριακὰ *ut est in vet. lib. nec recte itaque Xylandrum* Συριακὰ *maluisse: ut vel ex initio Excerptorum è libris Ctesiæ pateat, monet Is. Casaubonus ad Strabonis locum tam ad oram quam in Comm. & Brissonius itaque non recte eandem lectionem* [Συριακὰ] *sequutus videtur l.* 1. *de reg. Pers. princ. quæ ante attulimus.*

Ἰωάννης ὁ Τζέτζης
βιβλ. ἱστορ. τῷ Ἄλφα, χιλ. α΄.
στίχ. πβ΄.

Ὁ δὲ Κτησίας ἰατρὸς, υἱὸς τοῦ Κτησιόχου,
Ἐξωρμημένος πόλεως ἐκ Κνίδου τῆς Κυπρείας,
Ὃς Ἀρταξέρξῃ κρατηθεὶς, ὡς συμμαχῶν τῷ Κύρῳ,
Ἐν Πέρσαις διετέλεσε χρόνους ἑπτὰ καὶ δέκα,
Βίβλοις τρισὶ καὶ εἴκοσι τὰ Περσικὰ συγγράψας.

Joannes Tzetzes
lib. histor. Alpha dicto, chil. 1, *vers.* 82.
P. Lacisio interpr.

Ctesias autem medicus, filius Ctesiochi,
Profectus ex urbe Cnido Cypriæ,[1]
Qui cum Artaxerxa victus, velut socius Cyro,
In Persis commoratus est annis septem & decem,
Libris tribus & viginti Persicas res describens.

Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς
ἐν τῷ περὶ συνθέσεως ὀνομάτων.

Ἡ δέ τοι Θουκυδίδου λέξις, καὶ ἡ Ἀντιφῶντος τοῦ Ῥαμνουσίου, καλῶς μὲν σύγκειται νὴ Δία, εἴπερ τινὲς καὶ ἄλλαι, οὐ μὴν ἡδέως γε πάνυ· ἡ δέ γε τοῦ Κνιδίου συγγραφέως Κτησίου, καὶ ἡ τοῦ Σωκρατικοῦ Ξενοφῶντος, ἡδέως μὲν ὡς ἔνι μάλιστα, οὐ μὴν καλῶς γε ἐφ᾽ ὅσον ἔδει. λέγω δὲ κοινότερον, ἀλλ᾽ οὐχὶ καθάπαξ· ἐπεὶ καὶ παρ᾽ ἐκείνοις ἥρμοσταί τινα ἡδέως, καὶ παρὰ τούτοις καλῶς.

Dionysius Halicarnasseus
de structura vel collocatione apta verborum.

Dictio vero Thucydidis, Rhamnusiique Antiphontis, quod ad compositionem attinet, proba mehercle, si ullæ aliæ: non usque quaque tamen suavis. At Cnidii illius historici Ctesiæ & Xenophontis suavis est quammaxime, non tamen quantum oportebat proba. Dico autem hoc in commune, non quod prorsus ita habeat. nam & apud illos quædam disposita sunt suaviter, & contra apud hos nonnulla probe dicuntur.

Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς,
περὶ ἑρμηνείας, κεφ. περὶ ἐναργείας.

Ὅπερ δὲ τῷ Κτησίᾳ ἐγκαλοῦσιν ὡς ἀδολεσχοτέρῳ διὰ τὰς διλογίας, πολλαχῇ μὲν ἴσως ἐγκαλοῦσιν ὀρθῶς· πολλαχῇ δὲ οὐκ αἰσθάνονται τῆς ἐναργείας τοῦ ἀνδρός. τίθεται γὰρ ταυτὸ, διὰ τὸ πολλάκις ποιεῖν ἔμφασιν πλείονα. &c. καὶ ὅλως δὲ ὁ ποιητὴς οὗτος, ποιητὴν γὰρ αὐτὸν καλοίη τις εἰκότως, ἐναργείας δημιουργός ἐστιν ἐν τῇ γραφῇ συμπάσῃ.

Demetrius Phalereus
de elocutione, cap. de perspicuitate orationis.

Quod vero Ctesiæ objiciunt, loquaciorem scilicet esse ob verborum repetitiones, id quidem forte recte faciunt sæpius: sæpius tamen haud animadvertunt viri in dicendo perspicuitatem. reponit enim idem, ut inde significatio efficiatur expressior. &c. in summa, poëta iste, ita enim quis non inepte adpellaverit, perspicuitatis in tota scriptione est artifex.

Exempla hujus ἐναργείας *quæ Demetrius adfert, infra subjiciemus cum Ctesianis fragmentis, ubi & alia insperguntur quibus partim laudatur Ctesias, partim notatur & quidem sæpius.*

1. *Verte potius*, Prof. ex urbe Cnido Cypria qui ab Artaxerxe captus ut Cyri in pugna socius, In Persia &c. *manifestum id è prioribus Diodori, è quibus sine dubio ista cantillavit Tzetzes. quamvis quod ad rem ipsam attinet, inter Diodorum & alios videatur dissensus, sicut & Brissonius dicto loco adnotavit.*

AD LECTOREM.

ΔΙΑΦΟΡΟΙ γραφαὶ *in Græci contextus Ctesiæ ora sunt ex editione Photii, quam cl. vir* DAVID HOESCHELIUS *ante aliquot annos, publicavit, quibus nimirum illa eximia editio à Stephaniana, quam nostra hac sequimur, variat: quod semper indicatum additis litteris* D. H. *Ceteræ quibus hæ litteræ non sunt additæ, sunt & istæ tamen ex ejusdem doctissimi & amicissimi viri editione eadem, ab ipso ibi in oram paginarum collocatæ, uti hic pariter repræsentamus. Quæ vero auctiora in ipsius quibusdam MSS. fuere, ut præsertim in Indicis contigit, ea contextui nostro fere inseruimus, uncinulis tamen ejusmodi* [] *inclusa: id quod & in interpretatione fecimus,*

mus, quam tum à clariss. A. Schotto viro pariter amico & benevolo sumus mutuati, quem diversam interpretationem in hisce Ctesiæ Persicis & Indicis adhibuisse & illustrasse ab ea (ut ipse suis προλεγομένοις *in Photium indicat) quæ typographorum* στεφάνου *opera circumfertur, id inquam ex ipsius Latino Photio non te potest fugere.*

Quæ itaque extrema quoque pagina sunt adjecta priora continent interpretationes diversas in Persicis & Indicis excerptis ejusd. A. SCHOTTI, *(de cujus opera in hoc auctore collocata jam diximus) quas ex ejus Latina Photii editione excerpsimus, raptim (ne quis nos adpendisse putet) ipsius versione Ctesiana cum H. Stephani collata.*

Posteriora vero quæ signo a. b. c. incipiunt, ea exhibent Notas in Persicorum & Indicorum excerpta tam H. STEPHANI, *quam* D. HOESCHELII. *Istas ut ab his discerneres, litteris principibus* H. S. *adpositis notavimus: interdum tamen & alteras his* D. H. *ne ulla ullibi facile occasio dubitandi foret. Numeri suis in contextu singulis singuli indices. Quod autem H. Stephanus aliam MS. lectionem in Notis quoque proponit, nosse debes eum nimirum & altero MS. usum, ut ipse indicat in dissertatiuncula super* διττογραφίᾳ *quorundam nominum in Ctesiæ præsertim eclogis, quam ante paullo positam habuisti. En vero tibi pro summario Ctesiæ Persicorum & hanc ab* A. SCHOTTO *seriem regiam.*

REGUM PERSICORUM SERIES EX CTESIA.

Rex	*Uxor*	*Liberi*	*regnavit*	*mortuus*
I. CYRUS	Amytis	Cambyses, & Tanyoxarces	annos XXX	ex vulnere in prœlio accepto.
II. CAMBYSES	Roxane		annos XVIII	casu ictus suomet cultello.
III. SPHENDADATES *magus, aliis* SMERDES			menses VII	à VII conjuratis interfectus.
IV. DARIUS *Hystaspæ* F.		Xerxes	annos XXXI	post XXX dierum morbum.
V. XERXES	Amistris	Dariæus, Hystaspes, Artaxerxes, Achæmenides, Artarius, Amytis, & Rhodogune.	annos XXII *aliis auctoribus.*	ab Artapano & Spamitre peremtus.
Artapanus *Xerxæ percussor ab aliis hic inseritur, & dicitur regnum tenuisse*			menses VII	eadem morte, qua Artaxerxem statuerat è medio tollere.
VI. ARTAXERXES, Longimanus *appellatus.*	Damaspia	Xerxes *solus legitimus: spurii* XVII *inter quos* SECYNDIANUS & OCHUS *postea in regnum successerunt.*	annos XLII	morte naturali.
VII. XERXES *alter*			dies XLV	Secyndiani & Pharnaciæ manu.
VIII. SECYNDIANUS, *aliis* SOGDIANUS.			menses VI. dies XXV.	in cinerem conjectus.
IX. OCHUS, *qui &* DARIÆUS, DARIUS Nothus *aliis.*	Parysatis	Arsaces, Cyrus, Artostes, Oxendras, & *alii* XIII, *qui cito vita abierunt.* Amistris *filia.*	annos XXXV	ex morbo, Babylone.
X. ARSACES, *idemque mutato nomine* ARTAXERXES, *aliis*	Statira			

Mnemon *cognominatus. adversus hunc Cyrus frater consurgens in prœlio occubuit. Reliqua hujus dabit Plutarch. in Artoxerxe.*

ΕΚ ΤΩΝ ΚΤΗΣΙΟΥ ΤΟΥ ΚΝΙΔΙΟΥ ΠΕΡΣΙΚΩΝ

ΕΚΛΟΓΑΙ.

EX CTESIÆ SCRIPTIS QUÆ PERSICA NOMINATA SUNT,

excerptæ à PHOTIO historiæ.

Latinitate donatæ ab HENR. STEPHANO.

ΚΤΗΣΙΟΥ[a] τοῦ Κνιδίου τὰ Περσικὰ ἐν βιβλίοις ἐστὶ κγ΄. ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς πρώτοις ἓξ τά τε Ἀσσύρια διαλαμβάνει καὶ ὅσα πρὸ τῶν Περσικῶν· ἀπὸ μέντοι τοῦ ζ΄ τὰ Περσικὰ διεξέρχεται. καὶ ἐν μὲν τῷ ζ΄ καὶ η΄ καὶ ι΄ καὶ ια΄ καὶ ιβ΄ καὶ ιγ΄ διέξεισι τὰ περὶ Κύρου καὶ Καμβύσου καὶ τοῦ μάγου, Δαρείου τε καὶ τοῦ Ξέρξου· σχεδὸν ἐν ἅπασιν ἀντικείμενα Ἡροδότῳ ἱστορῶν, ἀλλὰ καὶ ψεύστην αὐτὸν [b] ἀποκαλῶν ἐν πολλοῖς, καὶ λογοποιὸν [c] ἀποκαλῶν. καὶ γὰρ νεώτερος μέν ἐστιν αὐτοῦ. Φησὶ δὲ αὐτὸν, τῶν πλειόνων ἃ ἱστορεῖ, αὐτόπτην γενόμενον, ἢ παρ' αὐτῶν Περσῶν (ἔνθα τὸ ὁρᾶν μὴ ἐνεχώρει) αὐτήκοον καταστάντα, [d] οὕτως τὴν ἱστορίαν συγγράψαι. οὐχ Ἡροδότῳ δὲ μόνῳ τἀναντία ἱστορεῖ, ἀλλὰ καὶ πρὸς Ξενοφῶντα τὸν Γρύλλου ἐπ' ἐνίων διαφωνεῖ. ἤκμασε δὲ ἐν τοῖς χρόνοις Κύρου τοῦ ἐκ Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος, ὃς ἀδελφὸς Ἀρτοξέρξου (εἰς ὃν ἡ Περσικὴ βασιλεία κατῆλθεν) ἐτύγχανεν.

Φησὶν οὖν αὐτίκα περὶ τοῦ Ἀστυάγους, ὡς οὐδὲν αὐτῷ Κῦρος πρὸς γένος ἐχρημάτιζεν· οὗτος δὲ αὐτὸν καὶ Ἀστυΐγαν καλεῖ. Φυγεῖν δὲ ἀπὸ προσώπου Κύρου [e] Ἀστυΐγαν ἐν Ἐκβατάνοις, καὶ κρυφθῆναι ἐν τοῖς [f] κριοκράνοις τῶν βασιλείων οἰκημάτων, κρυψάντων αὐτὸν τῆς τε θυγατρὸς [g] Ἀμύτιος καὶ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Σπιταμᾶ. ἐπιστάντα δὲ Κῦρον, ἐπιτάξαι ἀνακρίνειν διὰ στρεβλώσεως Σπι-

ταμᾶν

CTESIÆ [1] *Cnidii Persica libris vigintitribus continentur: sed in sex prioribus res Assyriorum & quæcunque res Persicas præcessere, tractat: à septimo autem libro de Persicis rebus agit: at in septimo, octavo, nono, decimo, undecimo, duodecimo & decimo tertio, quæ ad Cyrum & Cambysem, &* [2] *magum illum, Dariumque & Xerxem spectant, commemorat: fere in omnibus repugnantia* [3] *Herodoto narrans, illumque in multis mendacem &* [4] *scriptorem fabularum appellans. illo enim posterior est. Se autem eorum quæ narrat, magna ex parte oculatum testem fuisse, aut certe, quæ videre non licuit, de iis à Persis qui viderant, edoctum, ita demum ea memoriæ prodidisse dicit. Nec vero tantummodo ab Herodoti, sed etiam in aliquibus à Xenophontis Grylli filii historia dissentit. Floruit temporibus Cyri* [5] *Dario & Parysatide geniti: qui frater fuit* [6] *Artoxerxis ad quem regnum Persicum devenit.* 1

Scribit itaque statim de [7] Astyage, nulla Cyrum [8] ipsi generis propinquitate fuisse junctum, illumque etiam Astyigan vocat. Fugisse autem Astyigan à conspectu Cyri in Ecbatana, & in criscranis regiarum ædium ab Amyti filia sua & ejus viro Spitama occultatum fuisse dicit. at supervenientem Cyrum, non solum Spitaman 2

&

1. Lecta Ctesiæ Cnidii Persica, in libros distributa tres supra viginti. &c. 2. Sphendadaten *infr. nominat c.* 10. & 11. & 15. *Herodot*, Smerden. 3. *Qui de quatuor hisce duntaxat scripsit: Ctesias vero his alios quinque adjecit.* 4. fabularum confictorem. 5. Dariæum *hunc, non* Darium, *in iis quæ sequentur vocat c.* 48. 6. *De quo infra c.* 56. &c. 7. *De Astyage, Oebare, & Petesaca (ut ibi scribitur) vide ex Ctesia quæ breviter excerpsit Joan. Tzetzes in Chiliadib. hist.* 1. *in fine.* 8. *Cyrus hic Major.*

a Ἀνεγνώσθη βιβλίον Κτησίου τοῦ Κνιδίου τὰ Π ἐν βιβλίοις κγ΄. D.H. b *Videtur prius hoc participium esse expungendum.* H.S. c al. ἐλέγχων. d οὕτω. D.H. e *Max. Marg. codex* Ἀστυΐγαν. f alii κεροκράνοις. g Ἀμύτιος. D.H.

& Amytin, sed eorum etiam liberos Spitacem ac Megabernem de Astyiga per tormenta interrogari voluisse: Astyigan vero seipsum patefecisse, ne propter se pueri torquerentur, captumque & compedibus gravibus ab OEbara oneratum esse: nec multo post ab ipso Cyro liberatum, & non secus ac patrem honoratum observatumque fuisse: filiamque Amytin primum quidem tanquam matrem in honore habitam, postea vero Cyro nupsisse, quum Spitamas ejus vir esset interfectus, propterea quod dum quæreretur Astyigas ignorare se illum mentitus esset de quo interrogabatur. *Hæc dicit Ctesias de Cyro, iis quæ ab Herodoto referuntur dissimilia.* Itemque illum adversus Bactrios pugnavisse, & eam pugnam æquo Marte gestam fuisse. sed Bactrianos, postquam Astyigan Cyri patrem factum esse, Amytin autem matrem & uxorem, intellexerunt, sponte
3 se ipsos Amyti & Cyro dedidisse. Tradit etiam, Cyrum cum [1] Sacis bellum gessisse, & Amorgem Sacarum regem Sparethræ maritum cepisse: eam autem, capto marito, exercitum coëgisse, bellumque Cyro intulisse, & virorum quidem trecenta millia, mulierum vero ducenta in aciem eduxisse: & Cyrum superavisse, vivumque eum cum multis aliis cepisse: itemque Parmisem Amytis fratrem & tres ejus filios: propter quos postea Amorgem liberatum fuisse, quod
4 & ipsi liberati fuissent. Tradit etiam, Cyrum Amorgis ope adjutum, Crœso & Sardibus bellum intulisse. Narrat etiam quomodo OEbaræ consilio [2] lignea Persarum simulacra in muro conspecta timorem incolis injecerint, & propter hanc caussam ipsa urbs capta fuerit: & quo pacto ante captam urbem, Crœsi filius pro obside datus fuerit, quum Crœsus divino quodam spectro deceptus fuisset. Narrat etiam quomodo dolos nectente Crœso, filius in ejus conspectu fuerit interfectus, & mater hanc calamitatem intuita seipsam ex muro præcipitarit, nec tamen mortua sit: & quomodo, capta urbe, ad Apollinis ædem, quæ erat in urbe, [3] confugerit, ac mortua sit: & quomodo tertium in templo vinctus à Cyro Crœsus, tertium arte oculos fallente solutus sit, quamvis templo sigilla circumposita essent, eorumque custodia OEba-

ταμᾶν τε καὶ [a] Ἄμυτιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς παῖδας αὐτῶν Σπιτάκην τε καὶ Μεγαβέρνην, περὶ Ἀστυΐγα. τὸν δὲ, ἑαυτὸν προσαγγεῖλαι, ἵνα μὴ δι' αὐτὸν στρεβλωθείησαν οἱ παῖδες. ληφθέντα δὲ, πέδαις παχείαις ὑπὸ Οἰβαρᾶ δεθῆναι. λυθῆναι δὲ ὑπ' αὐτοῦ Κύρου μετ' οὐ πολὺ, καὶ ὡς πατέρα τιμηθῆναι. καὶ τὴν θυγατέρα [b] Ἄμυτιν πρῶτον μὲν μητρικῆς ἀπολαῦσαι τιμῆς, ἔπειτα δὲ καὶ εἰς γυναῖκα ἀχθῆναι τῷ Κύρῳ, Σπιταμᾶ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἀνῃρημένου, ὅτι ἐψεύσατο, ἀγνοεῖν εἰπὼν ἐρευνώμενον Ἀστυΐγαν. ταῦτα λέγει Κτησίας περὶ Κύρου, καὶ οὐχ οἷα Ἡρόδοτος. καὶ ὅτι πρὸς Βακτρίους ἐπολέμησε, καὶ ἀγχώμαλος ἡ μάχη ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ Βάκτριοι Ἀστυΐγαν μὲν, πατέρα Κύρου γεγενημένον, Ἄμυτιν δὲ μητέρα καὶ γυναῖκα, ἔμαθον, ἑαυτοὺς ἑκόντες Ἀμύτι καὶ Κύρῳ παρέδοσαν. Καὶ ὅτι πρὸς Σάκας ἐπολέμησε Κῦρος, καὶ συνέλαβεν Ἀμόργην τὸν Σακῶν μὲν βασιλέα, ἄνδρα δὲ Σπαρέθρης· ἥτις καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ ἀνδρὸς, στρατὸν συλλέξασα, ἐπολέμησε Κύρῳ, ἀνδρῶν μὲν στράτευμα, τριάκοντα μυριάδας ἐπαγομένη, γυναικῶν δὲ, εἴκοσι. καὶ νικᾷ Κῦρον, καὶ συλλαμβάνει ζωγρίαν, μετὰ καὶ ἄλλων πλείστων· Παρμίσην τε τὸν Ἀμύτιος ἀδελφὸν, καὶ τρεῖς αὐτοῦ παῖδας. δι' οὓς ὕστερον καὶ Ἀμόργης ἀφείθη, ἐπεὶ κἀκεῖνοι ἀφείθησαν. Καὶ ὅτι στρατεύει Κῦρος ἐπὶ Κροῖσον καὶ πόλιν Σάρδεις, συνεργὸν ἔχων Ἀμόργην. ὅπως τε τῇ βουλῇ Οἰβαρᾶ [c] Περσῶν εἴδωλα ξύλινα ἀνὰ τὸ τεῖχος φανέντα, εἰς δέος μὲν κατέστησε τοὺς ἐνοικοῦντας, ἥλω δὲ διὰ ταῦτα καὶ αὐτὴ ἡ πόλις. ὅπως τε πρὸ τῆς ἁλώσεως δίδοται ὁ παῖς Κροίσου ἐν ὁμήρου λόγῳ, δαιμονίου φαντάσματος ἀπατήσαντος Κροῖσον. ὅπως τε δολορραφοῦντος Κροίσου, ὁ παῖς κατ' ὀφθαλμοὺς ἀναιρεῖται· καὶ ὅπως ἡ μήτηρ τὸ πάθος ἰδοῦσα, ἑαυτὴν τοῦ τείχους ἀποκρημνίζει, καὶ οὐ θνήσκει. ὅπως τε, ἁλούσης τῆς πόλεως, πρὸς τὸ ἐν τῇ πόλει ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος [d] καταφεύγει, καὶ θνήσκει. καὶ ὡς τρὶς ἐν τῷ ἱερῷ πεδηθεὶς ὑπὸ Κύρου, λύεται τρίτον ἀοράτως· καίτοι σφραγίδων τῷ ἱερῷ ἐπικειμένων, καὶ τούτων τὴν φυλακὴν Οἰβα-

1. *De Sacis & hoc Cyri bello varia scripsit Strabo l. 11.* 2. Ξύλινα λέγει πρόσωπα Σάρδεσιν ἱστᾶναι, Ἐν ὑπερμήκει στοιχείοις, Νυκτὸς ἐνδεδυμένα. *Joan. Tzetzes hist. 1.* 3. Crœsus confugerit, perieritque. *Negantem hinc particulam in præcedentem paullo anteversum perperam translatam* (ibi οὐ θνήσκει) *plane mihi persuadeo. Alii omissa voce* Crœsi *hæc ad ejus uxorem referunt.*

a Ἄμυτιν. D. H. b Ἄμυτιν & sic passim. D. H. c *Scholion m. s.* ὅρα τὴν τῶν εἰδώλων ἐμφάνισιν. d καταφεύγει ὁ Κροῖσος, κ. θ. D. H.

Οἰβάρα ἐμπεπιστευμένου. ὅπως τε οἱ συνδούμενοι Κροίσῳ, τὰς κεφαλὰς ἀπετέμνοντο, ὡς καταπροδιδόντες λύεσθαι Κροῖσον. καὶ ὅτι ἀναληφθεὶς ἐν τοῖς βασιλείοις, καὶ δεθεὶς ἀσφαλέστερον, βροντῶν καὶ σκηπτῶν ἐπενεχθέντων, λύεται πάλιν· καὶ τότε μόλις ὑπὸ Κύρου ἀφίεται. ἐξ οὗ καὶ περιεῖπετο, καὶ ἔδωκε Κῦρος Κροίσῳ πόλιν μεγάλην Βαρήνην, ἐγγὺς Ἐκβατάνων· ἐν ᾗ ἦσαν ἱππεῖς μὲν πεντακισχίλιοι, πελτασταὶ δὲ καὶ ἀκοντισταὶ καὶ τοξόται, μύριοι. Ἔτι [a] δὲ διαλαμβάνει ὡς ἀποστέλλει Κῦρος ἐν Περσίδι [b] Πετισάκαν τὸν [c] ἡμιάῤῥενα, μέγα παρ' αὐτῷ δυνάμενον, ἐνέγκαι ἀπὸ Βαρκανίων Ἀστυΐγαν. ἐπόθει γὰρ αὐτός τε καὶ ἡ θυγάτηρ Ἄμυτις τὸν πατέρα ἰδεῖν. καὶ ὡς Οἰβάρας βουλεύει [d] Πετισάκᾳ ἐν ἐρήμῳ τόπῳ καταλιπόντα Ἀστυΐγαν, λιμῷ καὶ δίψῃ ἀπολέσαι· καὶ γέγονε. δι' ἐνυπνίων δὲ τοῦ μιάσματος μηνυθέντος, Πετισάκας, πολλάκις αἰτησαμένης Ἀμύτιος, εἰς τιμωρίαν παρὰ Κύρου ἐκδίδοται. ἡ δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξορύξασα, καὶ τὸ δέρμα περιδείρασα, ἀνεσταύρωσεν· Οἰβάρας δὲ δεδιὼς μὴ τὰ ὅμοια πείσεται, καίτοι Κύρου μηδὲν τοιοῦτον ἰσχυριζομένου παραχωρῆσαι, αὐτὸς ὅμως ἀποκαρτερήσας δι' ἡμερῶν δέκα, ἑαυτὸν ἐξήγαγεν. Ἀστυΐγας δὲ μεγαλοπρεπῶς ἐτάφη. καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ δὲ ἄβρωτος αὐτοῦ διέμεινεν ὁ νεκρός. λέοντες γὰρ [e] αὐτοῦ (φασὶ) μέχρι [f] Πετισάκα πάλιν ἐλθεῖν καὶ ἀναλαβεῖν, ἐφύλαττον τὸν νεκρόν. Κῦρος δὲ στρατεύει ἐπὶ Δέρβικας, Ἀμοραίου βασιλεύοντος αὐτῶν· καὶ ἐξ ἐνέδρας οἱ Δέρβικες ἱστῶσιν ἐλέφαντας, καὶ τοὺς ἱππεῖς Κύρου τρέπουσι. καὶ πίπτει καὶ αὐτὸς Κῦρος ἐκ τοῦ ἵππου, καὶ Ἰνδὸς ἀνήρ· [g] (συνεμάχοντο γὰρ καὶ Ἰνδοὶ τοῖς Δερβίκεσιν, ἐξ ὧν καὶ τοὺς ἐλέφαντας ἔφερον) οὗτος οὖν ὁ Ἰνδὸς πεπτωκότα Κῦρον βάλλει ἀκοντίῳ ὑπὸ τὸ ἰσχίον, εἰς τὸν μηρόν· ἐξ οὗ καὶ τελευτᾷ. τότε δὲ ζῶντα ἀνελόμενοι αὐτὸν οἱ οἰκεῖοι, ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἧεσαν. ἀπέθανον δὲ ἐν τῇ

OEbaræ commiſſa eſſet: quomodo item illis qui una cum Crœſo vincti fuerant, amputata fuerint capita, ut quorum proditione ſolutus Crœſus eſſe putaretur. Narrat etiam, Crœſum in regias ædes adductum vinctumque firmius fuiſſe: ſed quum tonitrua fulminaque irruiſſent, rurſum fuiſſe ſolutum: tumque Cyrum vix tandem eum miſſum feciſſe. à quo tempore Cyrus cum aliis humanitatis officiis eum proſequutus ſit, tum vero urbem magnam nomine [1] Barenen prope Ecbatana ei donaverit: in qua erant quinque millia equitum, peltatorum autem jaculatorumque & ſagittariorum decem millia. Commemorat item quomodo Cyrus 5
Petiſacan eunuchum, qui apud ipſum plurimum authoritate valebat, in Perſas miſerit ut Aſtyigan à Barcaniis adduceret. nam & ipſe & Amytis filia patrem videre cupiebat. Quomodo item OEbaras conſilium dederit Petiſacæ ut in deſerto loco Aſtyigan relinqueret, & fame ſitique conficeret. id quod factum eſt. At in ſomnis ſcelere patefacto, Petiſacas puniendus traditur Amyti, identidem illud expoſcenti. Illa vero oculos ejus effodit, pellemque detraxit, & cruci deinde affixit. OEbaras autem, timens ne eadem quæ ille pateretur, quamvis Cyrus nihil tale ſe permiſſurum affirmaret, nihilominus decem dierum inedia ipſe ſibi mortem conſcivit. Aſtyigas vero magnifice ſplendideque ſepultus eſt, quippe in deſerto loco cadaver ejus intactum permanſit, neque fuit à feris comeſum. leones enim cadaver ejus, donec Petiſacas reverſus acciperet, ſervabant. Cyrus autem adverſus 6
[2] Derbices expeditionem ſuſcipit, quorum rex erat Amoræus: at Derbices ex inſidiis producunt elephantes, ac Cyri equites fugant. ubi ipſe Cyrus ex equo cecidit & quidam Indus, (nam Indi Derbicibus in bello opem ferebant: à quibus etiam acceptos elephantes in bellum ducebant.) hic igitur Indus, quum Cyrus jam cecidiſſet, eum jaculo vulneravit ſub coxa in femore: ex quo vulnere poſtea mortuus eſt. tum vero ipſum adhuc vivum, quum familiares ſui erexiſſent, ad caſtra profecti ſunt. Occubuerunt autem in

1. *Hinc forſitan Steph. Byzant.* Βαρήνη, πόλις Μηδίας, ἐγγὺς Ἀγβατάνων. *qui & de hujus vocis ſcriptura:* Κτησίας πανταχοῦ τῶν Περσικῶν τὰ παρὰ Μήδοις Ἀγβάτανα διὰ τοῦ α γράφει· παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις διὰ τοῦ ε. *Vide ibi plura.*
2. *Derbicca (inquit Steph. Byzant.) populus eſt Hyrcanis vicinus. Apollonius duplex cc ſcribit. Cteſias vero Derbios vocat, aut Terbiſſos.*

a Δὲ καὶ λαμβάνει. D. H. b *Max. Marg.* Πετησακᾶν. c γρ. εὐνοῦχον μεγάλως *ſic & in aliis omnibus locis in quibus* ἡμιάῤῥενα *habes.* H. S. d Πειτσάκαν D. H. *& ad oram* Πειτσακᾶν. Πειτσάκα *Max. Margunii codex.* e αὐτοῦ, φησὶ μ. Πειτσάκα. D. H. *& ad oram* Πειτσακᾶ. f *Puto legendum* Πειτσάκαν, *ut ſit accuſativus.* H. S. g συνεμάχουν. D. H.

in pugna illa multi Persæ, & æquales nu-
mero Derbices. nam illorum quoque x
7 millia cecidere. Amorges vero quum au-
divisset quod Cyro contigerat, festinanter
venit, Sacarum equitum viginti millia du-
cens. & quum Persæ ac Derbices inter se
conflixissent, tam strenue Persæ ac Sacæ
pugnarunt, ut penes eos victoria fuerit:
interfecto Derbicum rege Amoræo, cum
duobus ejus filiis. occubuerunt autem
Derbicum triginta millia, Persarum no-
vem millia: & regio in ditionem Cyri
8 concessit. Cyrus vero sub mortis tempus
Cambysem primum filium regem crea-
vit: juniorem vero nomine [1] Tanyoxar-
cem, dominum [2] Bactriorum & ipsius re-
gionis, necnon Choramniorum, Parthio-
rumque & Carmaniorum: & ut suas re-
giones à tributo solvendo liberas haberet,
statuit. Ex Spitamæ autem liberis, [3] Spi-
tadem quidem Derbicibus præfecit, Me-
gabernem autem Barcaniis: eosque matri
in omnibus obtemperare jussit. Quinet-
iam illos & mutuo & cum Amorge dexte-
ras in amicitiæ testimonium jungere vo-
luit: & illis quidem qui in mutua benevo-
lentia permanerent, omnia fausta preca-
batur: at illos qui priores injuriam illaturi
essent, devovebat. His dictis diem suum
obiit, tertio à vulnere accepto die, quum
annos triginta regnavisset. *Atque hic fi-
nem habet undecimus Ctesiæ Cnidii liber.*
9 Duodecimus vero à regno Cambysis
incipit. Hic regnum adeptus patris mox
corpus per Bagapatem eunuchum in Per-
sicam sepeliendum misit, & alia quemad-
modum à patre constituta erant, admini-
stravit. Plurimum vero apud ipsum au-
thoritate valebat Artasyras Hyrcanius: ex
eunuchis autem Ixabates & Aspadates &
Bagapates, qui etiam apud patrem maxi-
mus fuerat. Post Petisacæ enim mortem,
hic adversus Ægyptum & Amyrtæum
Ægyptiorum regem exercitum ducit,
quum Combapheus eunuchus, qui pluri-
mum apud Ægyptiorum regem poterat,
pontes & alias Ægyptiorum res prodidis-
set, ut ipse Ægypti præfecturam conse-
queretur. id quod factum est. ita enim
cum eo Cambyses pactus fuerat, primum
per Ixabatem Combaphei patruelem, &
suis ipse verbis postea. Quum autem A-
myr-

τῇ μάχῃ καὶ Περσῶν πολλοὶ καὶ Δερβίκων ἴσοι. μύριοι γὰρ καὶ αὐτοί. Ἀμόργης δὲ περὶ Κύρου ἀκούσας, σπουδῇ παραγίνεται, ἔχων Σακῶν δισμυρίους ἱππέας. καὶ πολέμου συρραγέντος Περσῶν καὶ Δερβίκων, νικᾷ κατακράτος ὁ Περσικὸς καὶ Σακῶν στρατός. ἀναιρεῖται [a] δὲ καὶ ὁ τῶν Δερβίκων βασιλεὺς [b] Ἀμοραῖος, καὶ αὐτὸς καὶ οἱ δύο παῖδες αὐτοῦ. ἀπέθανον δὲ Δερβίκων μὲν τρισμύριοι, Περσῶν δὲ ἐννεακισχίλιοι. καὶ προσεχώρησεν ἡ χώρα Κύρῳ. Κῦρος δὲ μέλλων τελευτᾶν, Καμβύσην μὲν τὸν πρῶτον υἱὸν, βασιλέα [c] καθίστη. Τανυοξάρκην δὲ τὸν νεώτερον, [d] ἐπέστησε δεσπότην Βακτρίων καὶ τῆς χώρας, καὶ Χοραμνίων, καὶ Παρθίων, καὶ Καρμανίων, ἀτελεῖς ἔχειν τὰς χώρας διορισάμενος. τῶν δὲ Σπιταμᾶ παίδων, Σπιτάδην μὲν, Δερβίκων ἀπέδειξε σατράπην, Μεγαβέρνην δὲ, [e] Βαρκανίων. τῇ μητρὶ δὲ πάντα πείθεσθαι προσέταττε. καὶ Ἀμόργην φίλον τούτοις, τῶν δεξιῶν ἐμβαλλομένων, ἐποιεῖτο, καὶ ἀλλήλοις· καὶ τοῖς μὲν ἐμμένουσι τῆς πρὸς ἀλλήλους εὐνοίας ἀγαθὰ ηὔχετο, ἐπηρᾶτο δὲ τοῖς χειρῶν ἄρξουσιν ἀδίκων. ταῦτα εἰπὼν, ἐτελεύτησε τρίτῃ ὕστερον ἀπὸ τοῦ τραύματος ἡμέρᾳ, βασιλεύσας ἔτη λ΄. ἐν οἷς ὁ ια΄ Κτησίου λόγος τοῦ Κνιδίου.

Ἄρχεται δὲ ὁ ιβ΄ ἀπὸ τῆς Καμβύσου βασιλείας. οὗτος βασιλεύσας ἀπέστειλε τὸν τοῦ [f] πατρὸς διὰ Βαγαπάτου τοῦ ἡμιάρρενος εἰς Πέρσας ταφῆναι νεκρόν· καὶ τἄλλα ὡς ὁ πατὴρ ὥρισατο, διῳκήσατο. μέγιστον δὲ παρ' αὐτῷ ἠδύνατο Ἀρτασύρας Ὑρκάνιος· τῶν δὲ ἡμιαρρένων [g] Ἰξαβάτης τε καὶ Ἀσπαδάτης καὶ Βαγαπάτης, ὃς καὶ παρὰ τῷ πατρὶ [h] μέγιστος. καὶ μετὰ τὸν Πετισάκα θάνατον, οὗτος στρατεύει ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ [i] τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα Ἀμυρταῖον, Κομβαφέως τοῦ ἡμιάρρενος, ὃς ἦν μέγα δυνάμενος παρὰ τῷ Αἰγυπτίων βασιλεῖ, καταπροδόντος τάς τε γεφύρας καὶ τἄλλα τῶν Αἰγυπτίων πράγματα, ἐφ' ᾧ γενέσθαι ὕπαρχος Αἰγύπτου. καὶ γέγονε. ταῦτα γὰρ αὐτῷ Καμβύσης διὰ [k] Ἰξαβάτου τοῦ Κομβαφέως ἀνεψιοῦ συνέθετο, καὶ αὐτὸς οἰκειοφώνως ὕστερον. [l] ζωγρίαν δὲ λαβὼν τὸν Ἀμυρ-

1. Smerden Cyri *perpetuo Herodotus nominat.* 2. *Videndus de his Stephan. & Strabo.* 3. Spitacen *supra.*

a Διό. D. H. b *alii* Ἀμορραῖος. c καθίστησι. d ἐπίστη. D. H. e Βαρκανίων. f π. νεκρὸν δ. Β. τ. η. ε. Π. ταφῆναι (νεκρὸν) καὶ τ. D. H. g Ἰζαβάτης. D. H. *Max. Marg.* Ἰξαλβάτης. h μεγ. ἦν. D. H. i τὸν Αἰγ. τὸν βασ. Ἀμυρταῖον· καὶ νικᾷ Ἀμυρταῖον. Κομφαβέως. D. H. k Ἰζαβατ. τοῦ Κομφαβ. D. H. l *id est* ζῶντα. *Num.* 21. *v.* 35. *Deuter.* 2. *v.* 34. *Hesych. sed* ζωγρίας ἑλεῖν *Zosim.* D. H. ad pag. 41. Phot. in illa Theoph. Simocati verba ζωγρίαν ἔλαβον.

μυρταῖον, οὐδὲν ἄλλο κακὸν εἰργάσατο ἢ ὅτι εἰς Σοῦσα ἀνάσπαστον σὺν ἑξακισχιλίοις Αἰγυπτίοις, οὓς αὐτὸς ᾑρετίσατο, ἐποιήσατο. καὶ τὴν Αἴγυπτον δὲ πᾶσαν ὑπέταξεν. ἀπέθανον δὲ ἐν τῇ μάχῃ, Αἰγυπτίων μὲν μυριάδες πέντε, Περσῶν δὲ [a] δύο. [b] Μάγος δέ τις [c] Σφενδαδάτης ὄνομα, ἁμαρτήσας καὶ μαστιγωθεὶς ὑπὸ Τανυοξάρκου, ἀφικνεῖται πρὸς Καμβύσην, ἐνδιαβάλλων τὸν ἀδελφὸν Τανυοξάρκην ὡς ἐπιβουλεύοντα αὐτῷ· καὶ σημεῖον ἐδίδου τῆς ἀποστάσεως, ὡς εἰ κληθείη ἐλθεῖν, οὐκ ἂν ἔλθοι. δηλοῖ τοίνυν ὁ Καμβύσης ἐλθεῖν τὸν ἀδελφόν· ὁ δὲ, χρείας ἄλλης ἀπαιτούσης μένειν, ἀνεβάλετο. παρρησιάζεται [d] ταῖς διαβολαῖς πλέον ὁ μάγος. [e] Ἄμυτις δὲ ἡ μήτηρ τὰ τοῦ μάγου ὡς ἦν ὑπονοοῦσα, ἐνουθέτει Καμβύσην τὸν υἱὸν μὴ πείθεσθαι. ὁ δὲ ὑπεκρίνετο μὴ πείθεσθαι, ἐπείθετο δὲ μάλιστα. Διαπεμψαμένου δὲ τρίτον Καμβύσου πρὸς τὸν ἀδελφὸν, παραγίνεται. καὶ ἀσπάζεται μὲν αὐτὸν ὁ ἀδελφὸς, [f] οὐδὲν δὲ ἧττον ἀνελεῖν ἐμελέτα. κρύφα δὲ Ἀμύτιος εἰς πρᾶξιν ἀγαγεῖν τὴν μελέτην ἔσπευδε. καὶ λαμβάνει πέρας ἡ πρᾶξις. ὁ γάρ τοι μάγος βουλῆς τῷ βασιλεῖ κοινωνῶν, βουλεύει τοιοῦτον· ὅμοιος ἦν αὐτὸς ὁ μάγος κάρτα τῷ Τανυοξάρκῃ. βουλεύει τοιγαροῦν αὐτὸν μὲν ἐν τῷ φανερῷ, ὡς δῆθεν ἀδελφοῦ βασιλέως κατειπόντα, τὴν κεφαλὴν προστάξαι [g] ἀποτμηθῆναι, ἐν δὲ τῷ κρυπτῷ ἀναιρεθῆναι Τανυοξάρκην, καὶ τὴν ἐκείνου στολὴν ἀμφιασθῆναι τὸν μάγον· ὥστε καὶ τῷ ἀμφιάσματι νομίζεσθαι Τανυοξάρκην. καὶ γίνεται ταῦτα. αἵματι γὰρ ταύρου, ὃ ἐξέπιεν, ἀναιρεῖται Τανυοξάρκης. ἀμφιάζεται δὲ ὁ μάγος, καὶ νομίζεται Τανυοξάρκης. καὶ λανθάνει πάντας ἐπὶ πολὺν χρόνον, πλὴν Ἀρτασύρα καὶ [h] Βαγαπάτου καὶ [i] Ἰζαβάτου. τούτοις γὰρ μόνοις Καμβύσης ἐθάρρησε τὴν πρᾶξιν. [k] Λάβυζον γὰρ [l] ἡμιαρρένων τὸν πρῶτον οἳ ἦσαν Τανυοξάρκεω, προσκαλεσάμενος ὁ Καμβύσης, καὶ τοὺς ἄλλους [m] ὑποδείξας τὸν μάγον ὡς ἐσχημάτιστο καθεζόμενον, Τοῦτον (ἔφη) νομίζετε Τανυοξάρκην; ὁ δὲ Λάβυζος, θαυμάσας, Καὶ τίνα ἄλλον, ἔφη, νομίζομεν; τοσοῦτον ἐλάνθανε τῇ ὁμοιότητι ὁ μάγος. ἐκπέμπεται οὖν εἰς Βακτρίους, καὶ πράττει πάντα ὡς Τανυοξάρκης. πέντε γὰρ ἐνιαυτῶν

myrtæum vivum cepiſſet, nullo alio ipſum detrimento affecit, niſi quod illum in Suſa cum ſex millibus Ægyptiorum quos ipſe delegit, relegavit. Sed & univerſam Ægyptum ſubegit: obieruntque in ea pugna Ægyptiorum quinquaginta millia, & Perſarum viginti. Quidam au- 10
tem magus cui nomen erat [1] Sphendadati, quum fuiſſet ob delictum verberibus à Tanyoxarce cæſus, accedit ad Cambyſem, & apud eum fratrem Tanyoxarcem accuſat, eum ipſi inſidias moliri dicens: argumentum etiam rebellionis addens, quod, ſi vocaretur, non veniret. Cambyſes igitur fratrem ad ſe venire jubet. ille vero aliquo negocio detentus, profectionem diſtulit. Tunc vero magus eum audacius criminari. At mater Amytis id quod erat de mago ſuſpicata, Cambyſem filium ne fidem haberet mago, admonebat. at rex ſe non credere fingebat: quum tamen maximopere crederet. Quum autem tertium à Cambyſe frater eſſet accerſitus, venit: ipſumque frater amplexatus eſt, quum nihilominus de illo interficiendo cogitaret. ſed hanc cogitationem ad exitum inſcia Amytide perducere conabatur. id quod perfectum eſt. nam magus conſilium cum rege communicans, hunc dolum machinatur: Quum ipſe Tanyoxarci eſſet ſimillimus, conſilium regi dat ut ipſi tanquam falſo fratris regis accuſatori, caput abſcindi coram omnibus jubeat: clam autem Tanyoxarcem interfici imperet. quinetiam illius veſtem ſibi indui magus poſtulat, ut ex ipſo veſtitu Tanyoxarces eſſe judicetur. atque hæc fiunt. [2] nam hauſto ſanguine taurino interficitur Tanyoxarces: at magus illius veſte induitur, & Tanyoxarces exiſtimatur: diuque latet omnes præter Artoſyran, Bagapatem & Ixabatem. his enim ſolis rem Cambyſes aperire auſus eſt. Cambyſes autem Laby- 11
zo qui primus erat inter Tanyoxarcis eunuchos, & aliis ad ſe vocatis, magum illa veſte indutum, oſtendit ſedentem, dixitque, Hunc eſſe Tanyoxarcem exiſtimatis? Labyzus vero miratus, Quem alium, dixit, eſſe putemus? Adeo propter ſimilitudinem magus latebat. Mittitur ergo ad Bactrios, & omnia non ſecus ac ſi Tanyoxarces eſſet, adminiſtrat. Poſt annos vero

1. Smerdem magum *conſtanter Herodot. vocat.* 2. *Venenoſum enim eſſe docent medici: & non alio veneno extincti Midas, Themiſtocles, alii. vide Ptolem. Hephæſtionis excerpta apud Photium.*

a Ἑπτακισχίλιοι δύο. D. H. b *al.* μέγας. c Σφανδ. D. H. d δὲ ταῖς. D. H. e ſic & D. H. ut & poſt. f [ἐπεὶ] οὐδὲν δ. D. H. *Max. Marg.* ἐπεὶ οὐδὲν ἀνελεῖν ἐμέλετα. g ἀνατμηθῆναι. ὡς δὲ. h *l.* Βαγ. κ. Ἰξαβάτου. *at C. Vatic.* Ἰζαβάτου. D. H. i Ἰζαβ. D. H. k alii Λάβουξον. l τῶν ἡμ. D. H. m καὶ ὑποδ. D. H.

ro quinque, res tota declaratur Amyti per Tibetheum eunuchum, quem magus verberaverat, petitque Sphendadatem à Cambyſe: qui dare noluit: quamobrem illa ei diras imprecatur & hauſto veneno moritur.
12 Sed contigit ut ſacrificante Cambyſe, quum victimæ jugularentur, ſanguis non flueret. ¹ qua ipſe ex re magis etiam dejecto animo erat. Sed & Roxane puerum capite carentem peperit: magique ipſi dicebant, hanc prodigiorum ſignificationem eſſe, nullum regni ſucceſſorem ab eo relictum iri. Mater etiam noctu illi in ſomnis apparens, ob cædem perpetratam minabatur: ideoque magis etiam angebatur. Quum autem Babylonem acceſſiſſet, & ibi parvum lignum cultro poliens, tempus ut falleret, femoris muſculum percuſſiſſet: undecimo die mortem obiit, quum duodeviginti annis regnaviſſet.

13 Bagapates autem & Artaſyras, antequam Cambyſes moreretur, conſilium inierunt regni mago tradendi, & poſt ejus mortem regnum detulere. At Ixabates ſumptum Cambyſis corpus in Perſidem portavit. unde veniens, dum magus ſub Tanyoxarcis nomine regno potiretur, de eo apud univerſum exercitum indicium profeſſus eſt, eumque infamavit. Quod quum feciſſet, in templum confugit: indeque comprehenſus eſt, & ei caput
14 abſciſſum. Unde ſeptem inter Perſas illuſtres viri una adverſus magum conſpiravere, Onophas, Idernes, Norondabates, Mardonius, Bariſſes, Artaphernes & Darius Hyſtaſpis filius. Hi, quum inter ſe fidem dediſſent, aſſumitur etiam Artaſyras, prætereaque Bagapates, qui claves omnes regiarum ædium habebat. Illi igitur ſeptem viri Bagapatis opera in regias ædes ingreſſi, magum inveniunt cum pellice Babylonia dormientem. Qui quum illos vidiſſet, proſilit, & nullo inſtrumento bellico reperto, (quoniam omnia Bagapates clam ſubtraxerat) ſedile aureum confregit, ejuſque pede arrepto, quum pugnaret, tandem à ſeptem illis viris vulneratus, mortem obiit, quum ſeptem menſes regnaviſſet.

15 Regnat vero ex ſeptem illis viris Darius,

τῶν διελθόντων, μηνύεται ἡ Ἄμυτις τὸ δρᾶμα διὰ Τιβέθεως τοῦ ἡμιάῤῥενος, ὃν ὁ μάγος τυπτήσας ἐτύγχανε. καὶ αἰτεῖ τὸν [a] Σφενδαδάτην παρὰ Καμβύσου. ὁ δὲ οὐ δίδωσιν. ἡ δὲ ἐπαρᾶται, καὶ πιοῦσα φάρμακον, τελευτᾷ. Θύει ὁ Καμβύσης, καὶ τῶν ἱερείων σφαζομένων αἷμα οὐκ ἀποῤῥεῖ· καὶ ἀθυμεῖ. καὶ τίκτει αὐτῷ ἡ Ῥωξάνη παιδίον ἀκέφαλον· καὶ πλέον ἀθυμεῖ. καὶ οἱ μάγοι λέγουσιν αὐτῷ τὴν τῶν τεράτων δήλωσιν, ὅτι [b] οὐ καταλείψει τῆς ἀρχῆς διάδοχον· καὶ ἐφίσταται αὐτῷ ἡ μήτηρ ἐν νυκτὶ, ἀπειλοῦσα τῆς μιαιφονίας· καὶ πλέον ἀθυμεῖ. ἀφικόμενος δὲ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ξέων ξυλάριον μαχαίρᾳ, διατριβῆς χάριν, παίει τὸν μηρὸν εἰς τὸν μυῶνα, καὶ ἑνδεκαταῖος τελευτᾷ, βασιλεύσας δυοῖν δέοντα εἴκοσι.

Βαγαπάτης δὲ καὶ Ἀρτασύρας, πρὶν ἢ Καμβύσης [c] τελευτῆσαι, ἐβουλεύσαντο βασιλεῦσαι τὸν μάγον. καὶ ἐβασίλευσαν, ἐκείνου τελευτήσαντος. λαβὼν δὲ τὸ Καμβύσου σῶμα [d] Ἰξαβάτης ἤγαγεν εἰς Πέρσας. τοῦ μάγου δὲ βασιλεύσαντος ἐπ᾽ ὀνόματι τοῦ Τανυοξάρκου, ἧκεν Ἰξαβάτης ἐκ Περσίδος, καὶ κατειπὼν τῇ στρατιᾷ πάσῃ, καὶ θριαμβεύσας τὸν μάγον, κατέφυγεν εἰς τὸ ἱερόν· ἐκεῖθέν τε συλληφθεὶς ἀπετμήθη [e]. Ἐντεῦθεν ἑπτὰ τῶν Περσῶν ἐπίσημοι συνέθεντο ἀλλήλοις κατὰ τοῦ μάγου, Ὀνόφας, Ἰδέρνης, [f] Νορονδαβάτης, Μαρδόνιος, [g] Βαρίσσης, Ἀρταφέρνης καὶ Δαρεῖος Ὑστάσπεω. τούτων ἀλλήλοις πίστεις δόντων, προσλαμβάνεται καὶ ὁ Ἀρτασύρας, εἶτα καὶ ὁ Βαγαπάτης, ὃς τὰς κλεῖς πάσας τῶν βασιλείων εἶχε. καὶ εἰσελθόντες διὰ τοῦ Βαγαπάτου οἱ ἑπτὰ εἰς τὰ βασίλεια, εὑρίσκουσι τὸν μάγον παλλακῇ Βαβυλωνίᾳ συγκαθεύδοντα. ὡς δὲ εἶδεν, ἀνεπήδησε· καὶ μηδὲν εὑρὼν τῶν πολεμικῶν ὀργάνων, (πάντα γὰρ ὁ Βαγαπάτης λάθρα ὑπεξήγαγε) δίφρον χρύσεον συντρίψας, καὶ λαβὼν τὸν πόδα, ἐμάχετο. καὶ τέλος, κατακεντηθεὶς ὑπὸ τῶν ἑπτὰ, ἀπέθανε, βασιλεύσας μῆνας ἑπτά.

Βασιλεύει δὲ τῶν ἑπτὰ ὁ Δαρεῖος, [h] τοῦ Ἵππου,

¹. Qua ſane ex re animo concidere cœpit. ac magis etiam poſtea, quando ei Rox. car. cap. pu. pep: & magi renunciarunt. &c.

a Σφανδ. D. H. & in not. idem l. Σφενδ. b οὐκ ἐγκαταλ. D. H. c *Melius* τελευτήσῃ *&* v. *ſequ. pro* ἐβασίλευσαν *legendum puto* ἐβασίλευσεν. *nimirum* ὁ μάγος. *nam illos duos regnaſſe, falſum comperietur.* H. S. d Ἰξαβάτης hic D. H & alterum ad oram. e *Aut addendum* τὴν κεφαλὴν, *aut ſubaudiri dicendum eſt.* H. S. f Νορονδ. D. H. g Βαρίσης. D. H. h *Herodot. Thaliâ, & Themiſt. orat.* 12. ἐπανήκεις δὲ αὐτοκράτωρ, οὐχ ἵππου χρεμετίσαντος, ὥσπερ Δαρεῖος. οὐδὲ κυνῇ [*ſic legendum in editis, id eſt,* περικεφαλαίᾳ, *non* κυνὶ] πρστίσας, ὥσπερ Ψαμμίτιχος. D. H.

που, καθὰ συνέκειτο ἀλλήλοις, [a] πρώτου, μηχανῇ τινὶ καὶ τέχνῃ, [b] ἐπειδὴ ὁ ἥλιος πρὸς ἀνατολὰς ἐγένετο, χρεμετίσαντος. ἄγεται τοῖς Πέρσαις ἑορτὴ τῆς μαγοφονίας, καθ' ἣν [c] Σφενδαδάτης ὁ μάγος ἀνῄρηται. Δαρεῖος προστάσσει τάφον ἑαυτῷ κατασκευασθῆναι ἐν τῷ δισσῷ ὄρει· καὶ κατασκευάζεται. ἐπιθυμήσας δὲ ἰδεῖν αὐτὸν, ὑπό τε τῶν Χαλδαίων καὶ τῶν γονέων κωλύεται. οἱ δὲ γονεῖς, ἀνελθεῖν βουληθέντες, [d] ἐπειδὴ οἱ ἱερεῖς [e] εἶδον οἱ ἀνέλκοντες αὐτοὺς, καὶ ἐφοβήθησαν, καὶ φοβηθέντες ἀφῆκαν τὰ σχοινία, ἔπεσον καὶ ἐτελεύτησαν. καὶ ἐλυπήθη Δαρεῖος λίαν· καὶ ἀπετμήθησαν αἱ κεφαλαὶ, τεσσαράκοντα ὄντων τῶν ἀνελκόντων. Ὅτι ἐπιτάσσει Δαρεῖος [f] Ἀριαράμνῃ τῷ σατράπῃ Καππαδοκίας, ἐπὶ Σκύθας διαβῆναι, καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας αἰχμαλωτίσαι. ὁ δὲ, διαβὰς πεντηκοντόροις λ', ᾐχμαλώτισε. συνέλαβε δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως τῶν Σκυθῶν [g] Μαρσαγέτην, ἐπὶ κακώσει εὑρὼν παρὰ τοῦ οἰκείου ἀδελφοῦ δεδεμένον. [h] Σκυθάρκης δὲ ὁ Σκυθῶν βασιλεὺς ὀργισθεὶς ἔγραψεν ὑβρίζων Δαρεῖον· καὶ ἀντεγράφη αὐτῷ ὁμοίως. στράτευμα δὲ ἀγείρας Δαρεῖος, ὀγδοήκοντα μυριάδας, καὶ ζεύξας τὸν Βόσπορον καὶ τὸν Ἴστρον, διέβη ἐπὶ Σκύθας, ὁδὸν ἐλάσας ἡμερῶν ιε'. καὶ ἀντέπεμπον ἀλλήλοις τόξα· [i] ἐπικρατέστερα δ' ἦν τὰ τῶν Σκυθῶν. διὸ καὶ φεύγων Δαρεῖος διέβη τὰς γεφυρώσεις· καὶ ἔλυσε σπεύδων πρὶν ἢ τὸ ὅλον διαβῆναι στράτευμα· καὶ ἀπέθανον ὑπὸ [k] Σκυθάρκου οἱ καταλειφθέντες ἐν τῇ Εὐρώπῃ, μυριάδες ὀκτώ. Δαρεῖος δὲ τὴν γέφυραν διαβὰς, [l] Χαλκηδονίων οἰκίας καὶ ἱερὰ ἐνέπρησεν, ἐπεὶ τὰς πρὸς αὐτοῖς γεφύρας ἐμελέτησαν λῦσαι· καὶ ὅτι τὸν βωμὸν, ὃν περῶν Δαρεῖος κατέθετο ἐπ' ὀνόματι διαβατηρίου Διὸς, ἠφάνισαν. Δάτις δ' ἐπανιὼν ἐκ Πόντου, καὶ τοῦ [m] Μηδικοῦ στόλου ἡγούμενος, ἐπόρθει νήσους καὶ τὴν Ἑλλάδα. ἐν Μαραθῶνι δὲ Μιλτιάδης ὑπαν-

rius, quum ejus equus (juxta id quod inter eos convenerat) arte quadam adhibita primus post solis ortum hinnisset. Ceterum quo die Sphendadates magus interfectus est, festum, [1] magophonia dictum, apud Persas celebratur. Hic Darius sepulcrum sibi extrui in [2] bicipiti monte jubet, atque id extruitur: sed quum id videre cuperet, à Chaldæis & à parentibus prohibetur. Quum autem parentes ejus ascendere voluissent, ceciderunt atque interierunt: quum sacerdotes qui illos sursum trahebant, illud conspicati & inde timore correpti, funes laxassent. Quæ res ingentem Dario mærorem attulit: & illis qui eos trahebant, numero quadraginta, amputata capita fuerunt.
Darius præterea 16
Ariaramnem Cappadociæ satrapam adversus Scythas proficisci, & viros feminasque captivos abducere jubet. Ille autem cum triginta navibus quinquagenûm remorum trajiciens, id exequutus est. Comprehendit autem & fratrem regis Scytharum Marsagetem, quum eum à suo fratre ob mala illata in vincula conjectum invenisset.
At [3] Scytharces Scytha- 17
rum rex, iratus, litteras Dario scripsit contumeliosas: & similiter ipsi responsum est. Darius tandem octingentorum millium exercitu coacto, & Bosporo Istroque ponte junctis, adversus Scythas profectus est, quindecim dierum itinere progressus: sibique [4] mutuo arcus miserunt. Sed quum Scythici validiores essent, Darius fugiens pontes transivit, atque festinanter dissolvit antequam totus transiret exercitus: quare Scytharces octoginta illa hominum millia in Europa relicta, interfecit. Darius vero, quum pontem pertransisset, domus templaque Chalcedonensium combussit: quoniam pontes qui apud ipsos erant, dissolvere tentaverant, & aram, quam Darius transiens, in honorem Jovis [5] diabaterii statuerat, everterant.
Datis autem ex 18
Ponto rediens & Medicum exercitum ducens, insulas Græciamque populabatur: cui apud [6] Marathonem Miltiades oc-

1. *Herodotus l. 3. & Agathias l. 2.* 2. *Lege Persepoleos arcis descriptionem apud Diod. Sicul. lib. 17. Biblioth: ubi* βασιλικὸν ὄρος *hunc locum vocat. Potentiores autem in montibus fere sepeliri solitos, multa veterum scriptorum testimonia docent.* 3. Jancyrum *nominat Justin. lib. 2.* 4. *De arcu ab Æthiopum rege sic ad Cambysen misso lege Herodot. lib. 3. post init.* 5. *Solenne quippe gentibus fuit, transitus caussa diis sacrificare. Sic Lucull. apud Plut. Euphrati taurum fecit.* 6. *Marathonia pugna nihil unquam celebratum magis, ccc. ad eam describendam occupatis doctorum ingeniis, Plut. teste.*

a πρῶτον μ. D. H. b ἐπεὶ δ' ἀν. D. H. c sic & D. H. hìc. d ἐπεί. D. H. e εἶδο [ὄφεις] οἱ α. D. H. *In veteri libro inter* εἶδον *&* οἱ *insertum erat superne* ὄφεις. *sed locus hic neque emendari, neque intelligi nisi ex aliorum historia potest.* H.S. f Ἀριάμμῃ. D. H. g Ματαγ. D. H. h alii Σκυτάρβης, & Σκυτάρης. Σκυθάρχης, *& in marg.* Σκυθάρβης. *Max. Marg.* i ἐπικρατέστερα δ' ἦν τὰ τῶν Σ. D. H. k Σκυθάρου. D. H. & in ora: al. Σκυθαρβίου. ις. Σκυθῶν. l Καρχηδ. D. H. m Ποντικοῦ. D. H.

occurrit, vicitque barbaros: & ipse quo-
que Datis occubuit, ejusque cadaver pe-
19 tentibus Persis denegatum est. Darius au-
tem ad Persas reversus est, ubi celebratis sa-
crificiis, quum triginta dies morbo labo-
rasset, mortuus est: quum annos XII ante
regnum vixisset, & annos unum & trigin-
ta regnavisset. Obiit etiam diem suum Ar-
tasyras. Bagapates autem, quum septem an-
nos sepulcro Darii assedisset, mortuus est.
20 Regnat Xerxes filius ejus, apud quem
Artapanus Artasyræ filius maximam ob-
tinet autoritatem, quemadmodum ejus
pater apud patrem regis obtinuerat, item-
que Mardonius [1] antiquus. Ex eunuchis
autem plurimum apud eum poterat Na-
tacas. Xerxes [2] uxorem ducit Onophæ
filiam Amistrin, ex qua filium suscipit
Dariæum: & post biennium, alterum,
Hystaspem nomine: & præterea [3] Arto-
xerxem: duasque filias, quarum una, A-
mytis, nomine aviæ, vocatur: altera,
21 [4] Rhodogune. Xerxes adversus Græcos
expeditionem suscepit, quod Chalcedo-
nenses pontem solvere conati essent,
(quemadmodum jam dictum est) & aram
à Dario erectam diruissent: quodque Da-
tin Athenienses interfecissent, neque ca-
daver ejus dare voluissent. Primum igi-
tur Babylonem profectus est: & [5] Belitanæ
videre sepulcrum exoptavit: viditque o-
pera Mardonii adjutus: & urnam olei non
potuit, quemadmodum scriptum erat,
22 implere. Inde Ecbatana profecto, defe-
cisse Babylonios, & Zopyrum suum du-
cem interfecisse, nunciatur. *In hunc mo-
dum de his loquitur Ctesias, non quemad-
modum Herodotus. nam quæcunque hic de
Zopyro, (nisi quod mula ipsi peperit) ille à
Megabyzo facta scribit, qui Xerxis gener
erat, quum filiam ejus Amytin uxorem
duxisset.* Ita Babylon capta est per Me-
gabyzum: cui Xerxes, præter alia mul-
ta, molam auream sex talentorum pondo
donavit, quod apud Persas omnium re-
giorum munerum est pretiosissimum.
23 Xerxes autem, Persico exercitu coacto,
qui ex millibus octingentis constabat,
præter currus, instructis etiam mille
triremibus, in Græciam copias duxit,
quum Abydum ponte junxisset. Ad eum
Demaratus Lacedæmonius tum primum
ac-

ὑπαντιάζει, καὶ νικᾷ τοὺς βαρβάρους, καὶ πίπτει καὶ αὐτὸς Δατις. καὶ οὐδὲ τὸ σῶμα Πέρσαις αἰτησαμένοις ἐδόθη. Δαρεῖος δὲ ἐπανελθὼν εἰς Πέρσας, καὶ θύσας, καὶ ἡμέρας νοσήσας λ΄, τελευτᾷ· ζήσας μὲν ἔτη [a] ιβ΄ πρὸ τῆς βασιλείας, βασιλεύσας δὲ ἔτη λα΄. ἀπέθανε δὲ καὶ Ἀρτασύρας. καὶ ὁ Βαγαπάτης δὲ τὸ σῆμα Δαρείου παρακαθίσας ἔτη ζ΄, ἐτελεύτησε.

Βασιλεύει Ξέρξης ὁ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ [b] Ἀρτάπανος ὁ Ἀρτασύρα παῖς γίνεται δυνατὸς παρ᾽ αὐτῷ, ὡς ὁ πατὴρ παρὰ τῷ πατρί, καὶ Μαρδόνιος ὁ παλαιός. ἡμιαῤῥένων δὲ μέγιστον ἠδύνατο [c] Νατάκας. γαμεῖ δὲ Ξέρξης Ὀνόφα θυγατέρα [d] Ἄμιστριν, καὶ γίνεται αὐτῷ παῖς Δαρειαῖος· καὶ ἕτερος μετὰ δύο ἔτη, Ὑστάσπης, καὶ ἔτι Ἀρταξέρξης· καὶ θυγατέρες δύο, ὧν ἡ μέν, Ἄμυτις, κατὰ τὴν ὀνομασίαν τῆς μάμμης· ἡ δέ, Ῥοδογούνη. Ὁ δὲ δὴ Ξέρξης στρατεύει ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, ὅτι τε [e] Χαλκηδόνιοι λῦσαι τὴν γέφυραν (ὡς ἤδη εἴρηται) ἐπειράθησαν· καὶ ὅτι τὸν βωμὸν ὃν ἔστησε Δαρεῖος, καθεῖλον· καὶ ὅτι Δάτιν Ἀθηναῖοι ἀνεῖλον, καὶ οὐδὲ τὸν νεκρὸν ἔδοσαν. πρότερον δὲ εἰς Βαβυλῶνα ἀφίκετο, καὶ ἰδεῖν ἐπεθύμησε τὸν Βελιτανᾶ τάφον, καὶ εἶδε διὰ Μαρδονίου· καὶ τὴν πύελον ἐλαίου οὐκ ἴσχυσεν, ὥσπερ καὶ ἐγέγραπτο, πληρῶσαι. Ἐξελαύνει Ξέρξης εἰς Ἐκβάτανα, καὶ ἀγγέλλεται αὐτῷ ἀπόστασις Βαβυλωνίων, καὶ Ζωπύρου τοῦ στρατηγοῦ αὐτῶν ὑπὸ σφῶν ἀναίρεσις. [f] οὕτως καὶ περὶ τούτων φησὶ Κτησίας, καὶ οὐχ ὡς Ἡρόδοτος· ἃ δὲ περὶ Ζωπύρου ἐκεῖνος λέγει, πλὴν ὅτι ἡμίονος αὐτῷ ἔτεκεν. ἐπεὶ τά γε ἄλλα Μεγάβυζον οὗτος λέγει διαπράξασθαι, ὃς ἦν γαμβρὸς ἐπὶ τῇ θυγατρὶ Ἀμύτι, τοῦ Ξέρξου. [g] οὕτως μὲν ἥλω διὰ τοῦ Μεγαβύζου Βαβυλών. δίδωσι δὲ αὐτῷ Ξέρξης ἄλλα τε πολλά, καὶ μύλην χρυσῆν, ἓξ ἕλκουσαν τάλαντα· ὃ τιμιώτατον τῶν βασιλικῶν δώρων παρὰ Πέρσαις ἐστί. Ξέρξης δὲ συναγείρας [h] στρατιὰν Περσικήν, ἄνευ τῶν ἁρμάτων, ὀγδοήκοντα μυριάδας, καὶ τριήρεις χιλίας, ἤλαυνεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ζεύγνυς τὴν Ἄβυδον. Δημάρατος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος παραγενόμενος ἤ-

δη

1. Ille priscus. ὁ παλαιός, *quem* Majorem *etiam dixeris.* 2. *Xerxem & Amistrin Scaliger Assuerum & Estherem interpretatur, quod Nic. Serarius confutat.* 3. Artaxerx. 4. *Rhodogunes cujusd. Persicæ imaginem habes apud Philostratum lib. 2. Icon. 5.* 5. *Ælian. lib. 13.* ποικίλης *cap. 3. legend.*

a *In altero exemplari, non sine magno errore, scriptus est inusitato modo numerus* ωω΄. *pro quo hic* ιβ΄. *ubi etiam mendum esse quis suspicari possit.* H. S. b Ἀρτάπανος. D. H. c Ἀτακᾶς & Ναβακᾶς. d Ἄμαστριν, & Ἄμηστριν. e Καρχηδ. D. H. f οὕτω. D. H. g οὕτω. D. H. h στρατείαν. D. H.

δὴ πρῶτον, καὶ συνῆν αὐτῷ ἐν τῇ διαβάσει, καὶ ἀπεῖργε τῆς εἰς Λακεδαίμονα ἐφόδου. Ξέρξης δὲ προσβάλλει ἐν Θερμοπύλαις Λεωνίδᾳ τῷ στρατηγῷ τῶν Λακεδαιμονίων, διʼ Ἀρταπάνου, ἔχοντος μυριάδας. καὶ κατεκόπη τὸ Περσικὸν πλῆθος, τῶν Λακεδαιμονίων δύο ἢ τριῶν ἀναιρεθέντων. εἶτα προσβαλεῖν κελεύει μετὰ δισμυρίων· καὶ ἧττα γίνεται κἀκείνων. εἶτα μαστιγοῦνται ἐπὶ τῷ πολεμεῖν· καὶ μαστιγούμενοι, ἔτι ἡττῶντο. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ κελεύει μάχεσθαι, μετὰ πεντακισμυρίων· καὶ ἐπεὶ οὐδὲν ἤνυεν, ἔλυσε τότε τὸν πόλεμον. [a] Θώραξ δὲ ὁ [b] Θεσσαλὸς, καὶ Τραχινίων οἱ δυνατοὶ, Καλλιάδης καὶ Τιμαφέρνης, παρῆσαν [c] στρατιὰν ἔχοντες. καλέσας δὲ Ξέρξης τούτους τε καὶ τὸν Δημάρατον καὶ τὸν [d] Ἡγίαν τὸν Ἐφέσιον, ἔμαθεν ὡς οὐκ ἂν ἡττηθεῖεν Λακεδαιμόνιοι εἰ μὴ κυκλωθείησαν. ἡγουμένων δὲ τῶν δύο [e] Τραχινίων διὰ δυσβάτου στρατὸς Περσικὸς διελήλυθε, μυριάδες τέσσαρες· καὶ κατὰ νώτου γίνονται τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ κυκλωθέντες ἀπέθανον μαχόμενοι ἀνδρείως ἅπαντες. Ξέρξης δὲ πάλιν στράτευμα πέμπει κατὰ Πλαταιέων, μυριάδας ιβʹ, ἡγούμενον [f] αὐτοῖς Μαρδόνιον ἐπιστήσας. Θηβαῖοι δʼ ἦσαν οἱ κατὰ Πλαταιέων τὸν Ξέρξην κινοῦντες. ἀντιστρατεύει δὲ Παυσανίας ὁ Λακεδαιμόνιος, τριακοσίους μὲν ἔχων Σπαρτιήτας, χιλίους δὲ τῶν περιοίκων, ἐκ δὲ τῶν ἄλλων πόλεων χιλιάδας ἕξ. καὶ νικᾶται κατακράτος ἡ Περσικὴ [g] στρατιὰ, καὶ φεύγει τραυματισθεὶς καὶ Μαρδόνιος. οὗτος ὁ Μαρδόνιος πέμπεται συλῆσαι τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερὸν παρὰ Ξέρξου· κἀκεῖ, φησὶ, θνήσκει, χαλάζης ἐπιπεσούσης παχείας· ἐφʼ ᾧ λίαν Ξέρξης ἐλυπήθη. Ξέρξης δὲ ἐπʼ αὐτὰς Ἀθήνας ἐλαύνει. καὶ Ἀθηναῖοι, πληρώσαντες ἑκατὸν δέκα τριήρεις, φεύγουσιν εἰς Σαλαμῖνα. καὶ Ξέρξης τὴν πόλιν κενὴν [h] αἱρεῖ, καὶ [i] ἐμπίπρησι, πλὴν τῆς ἀκροπόλεως. ἐν αὐτῇ γὰρ ἔτι τινὲς ὑπολειφθέντες ἐμάχοντο. τέλος κἀκείνων νυκτὶ φυγόντων, κἀκείνην [k] συνέφλεξαν. ὁ δὲ Ξέρξης αὐτόθεν ἐλθὼν ἐπὶ [l] στενότατον τῆς Ἀττικῆς, ὃ Ἡράκλειον καλεῖται, ἐχώννυε χῶμα ἐπὶ Σαλαμῖνα, πεζῇ ἐπʼ αὐτὴν διαβῆναι διανοούμενος. βουλῇ δὲ Θεμιστοκλέους Ἀθηναίου καὶ Ἀριστείδου, τοξόται μὲν ἀπὸ Κρήτης προσκαλοῦνται καὶ παραγίνονται· εἶτα ναυμαχία Περσῶν καὶ Ἑλλήνων γίνεται· Περσῶν

accessit, & cum illo trajecit, eumque ab invadenda Lacedæmone prohibuit. Xerxes porro per Artapanum decem millia ducentem, apud Thermopylas cum Leonida Lacedæmoniorum duce prœlium iniit, in quo magna Persarum cæsa est multitudo, ex Lacedæmoniis tantummodo duobus aut tribus interfectis. Postea viginti millia in aciem educi jubet: qui & ipsi superantur. Quum autem verberibus etiam cæsi ut acriores ad pugnam redderentur, nihilominus victi fuissent, quinquaginta millia postridie jubet educi: & quum nihil proficeret, bellandi finem fecit. Sed Thorax Thessalus & Trachinien- 24
sium principes Calliades & Timaphernes cum exercitu aderant: quos Xerxes quum vocasset, unaque Demaratum & Hegian Ephesium, Lacedæmonios nulla ratione vinci posse, nisi circumdarentur, intellexit. Persarum itaque quadraginta millia, duobus illis Trachiniensium ducibus per invia transgressis, Lacedæmonios à tergo adoriuntur: qui circumdati, omnes ad unum fortiter pugnantes occubuerunt. Rursus Xerxes adversus Platæenses exer- 25
citum centum & viginti millium mittit, & Mardonium ejus ducem constituit. Qui autem Xerxem in Platæenses concitabant, erant Thebani. Mardonio occurrit Pausanias Lacedæmonius, trecentos Spartanos & mille accolas, ex aliisque urbibus sex millia secum ducens. Ibi superato exercitu Persarum, Mardonius vulneratus aufugit. Hic Mardonius quum à Xerxe ad diripiendam Apollinis ædem missus esset, ingruente ingenti grandine oppressus moritur: quæ res Xerxi maximum mœrorem attulit. Xerxes cum suis 26
copiis Athenas proficiscitur: sed quum Athenienses armatis centum & decem triremibus ad Salaminem fugissent, urbem vacuam capit, quam incendit, præter arcem. in ea enim etiam aliqui relicti pugnabant: tandemque quum & illi noctu fugissent, illam etiam exusserunt. Xerxes autem quum inde ad angustissimum Atticæ locum, Heracleum appellatum, venisset, aggerem Salaminem versus ducere cœpit, pedestri itinere ad eam transire cogitans. Sed consilio Themistoclis Atheniensis & Aristidis, sagittarii ex Creta accersuntur, ac veniunt: deinde bellum navale Persarum & Græcorum geritur. Persæ

a *Max. Marg.* Θώραξ. b Θεσσαλὸς καὶ Τραχινίων, οἱ δʼ. D. H. c στρατείαν. D. H. d *Max. Marg.* Ὀγίαν. e Τραχινίων, διʼ δ. D. H. f (δὲ) αὐτ. D. H. g στρατεία. D. H. h ἀναιρεῖ. D. H. i *Max. Marg.* ἐμπίπρησι. k συνέφλεξεν. D. H. l στενωτ. D. H. *Codex Bavaricus & Max. Margunii etiam* στενότατον.

ſæ naves habebant pluſquam mille, ducemque Onophan: Græci vero ſeptingentas. Græci tamen victores evadunt: & quingentæ naves Perſarum profligantur: & fugit Xerxes conſilio rurſus & arte Ariſtidis atque Themiſtoclis. In reliquis vero omnibus prœliis ceciderunt Perſa-
27 rum centum & viginti millia. At Xerxes, quum in Aſiam trajeciſſet, & Sardis proficiſceretur, miſit Megabyzum ut templum Delphicum diriperet: illoque id ſuſcipere recuſante, Matacas eunuchus injuriam Apollini illaturus omniaque direpturus mittitur. Is confectis ita rebus ad
28 Xerxem reverſus eſt. Xerxes ex Babylone ad Perſas proficiſcitur. At Megabyzus ſuam uxorem Amytin (quæ filia Xerxis erat, quemadmodum jam dictum eſt) adulterii inſimulat. quam ob rem Amytis à patre acriter reprehenditur: at illa
29 ſpondet ſe caſtam eſſe. Verum Artapanus, qui plurimum apud Xerxem autoritate valebat, cum Spamitre eunucho (qui & ipſe plurimum apud eum poterat) de Xerxe interficiendo conſilium agitat: idque perpetrant, & Artoxerxi filio perſuadent ab altero filio Dariæo patrem ſuum necatum eſſe: adduciturque Dariæus ab Artapano domum Artoxerxis, cum ingenti clamore ſe parricidam eſſe negans. is tamen capite plectitur.
30 [1] Artoxerxes igitur Artapani opera regno potitur. ſed idem Artapanus ejus vitæ inſidians, conſilium ſuum cum Megabyzo (qui jam ob ſuſpectam adulterii uxorem ſuam, mœrore affectus erat) communicat, fidemque mutuo datam jurejurando firmant. Sed re tota Megabyzi indicio prodita, Artapanus ea morte qua Artoxerxes erat afficiendus, afficitur: atque adeo quæcunque in Xerxem Dariæumque perpetrata fuerant, patefiunt. [2] Aſpamitres quoque, qui cædis Xerxis ac Dariæi conſcius fuerat, [3] acerbiſſimo genere mortis, adhibitis videlicet per ſcapham tormentis, plectitur. At poſt Artapani mortem, eorum qui cum illo conjurarant, & Perſarum aliorum pugna oritur, in qua cadunt tres Artapani filii, & graviter Megabyzus vulneratur. Quem caſum Artoxerxes itemque Amytis & Rhodogune ac ipſarum mater Amiſtris ingenti luctu proſequuti ſunt: tandem tamen, etſi ægre admodum,

σῶν μὲν ναῦς ἐχόντων ὑπὲρ τὰς χιλίας, στρατηγοῦντος αὐτοῖς Ὀνόφα· Ἑλλήνων δὲ, ἑπτακοσίας. καὶ νικῶσιν Ἕλληνες, καὶ διαφθείρονται Περσικαὶ πεντακόσιαι νῆες. καὶ φεύγει Ξέρξης, βουλῇ πάλιν καὶ τέχνῃ Ἀριστείδου καὶ Θεμιστοκλέους. ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς ἁπάσαις μάχαις ἀπέθανον Περσῶν ιβ΄ μυριάδες. Ξέρξης δὲ περάσας εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἀπελαύνων εἰς Σάρδεις, ἔπεμπε Μεγάβυζον τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν συλῆσαι. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος παρῃτεῖτο, ἀποστέλλεται [a] Ματακᾶς ὁ εὐνοῦχος, ὕβρεις τε φέρων τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ πάντα συλήσων. καὶ δὴ [b] οὕτως ποιήσας, πρὸς Ξέρξην ὑπέστρεφε. Ξέρξης δὲ ἀπὸ Βαβυλῶνος εἰς Πέρσας παραγίνεται, καὶ Μεγάβυζος κατὰ τῆς γυναικὸς τῆς ἰδίας Ἀμύτιος, (ἣ θυγάτηρ, ὡς προείρηται, Ξέρξου ἐτύγχανεν) ὡς μεμοιχευμένης, λόγους ἐκίνει. καὶ ἐπιτιμᾶται Ἄμυτις λόγοις ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ ὑπισχνεῖται σωφρονεῖν. [c] Ἀρτάπανος δὲ, μέγα παρὰ Ξέρξῃ δυνάμενος, μετὰ Σπαμίτρου τοῦ ἡμιάρρενος, καὶ αὐτοῦ μέγα δυναμένου, βουλεύονται ἀνελεῖν Ξέρξην· καὶ ἀναιροῦσι. καὶ πείθουσιν [d] Ἀρτοξέρξην τὸν υἱὸν ὡς Δαρειαῖος αὐτὸν ὁ ἕτερος παῖς ἀνεῖλε. καὶ παραγίνεται [e] Δαρειαῖος ἀγόμενος ὑπὸ [f] Ἀρταπάνου εἰς τὴν οἰκίαν [g] Ἀρτοξέρξου, πολλὰ βοῶν καὶ [h] ἀπαρνούμενος ὡς οὐκ εἴη φονεὺς τοῦ πατρός· καὶ ἀποθνήσκει.

Καὶ βασιλεύει [i] Ἀρτοξέρξης, σπουδῇ Ἀρταπάνου· καὶ ἐπιβουλεύεται πάλιν ὑπ᾽ αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει κοινωνὸν τῆς βουλῆς Ἀρτάπανος Μεγάβυζον, ἤδη λελυπημένον ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ Ἀμύτι, διὰ τὴν τῆς μοιχείας ὑπόληψιν· καὶ ὅρκοις ἀλλήλους ἀσφαλίζονται. ἀλλὰ μηνύει πάντα Μεγάβυζος, καὶ ἀναιρεῖται Ἀρτάπανος ᾧ τρόπῳ ἔμελλεν ἀναιρεῖν Ἀρτοξέρξην· καὶ γίνεται πάντα δῆλα τὰ εἰργασμένα ἐπὶ Ξέρξῃ καὶ [k] Δαρειαίῳ. καὶ ἀπόλλυται πικρῷ καὶ κακίστῳ θανάτῳ Ἀσπαμίτρης, ὃς ἦν κοινωνὸς ἐπὶ τοῖς φόνοις Ξέρξου καὶ Δαρειαίου· σκαφεύεται γὰρ, καὶ οὕτως ἀναιρεῖται. μάχη δὲ γίνεται μετὰ τὸν θάνατον Ἀρταπάνου, τῶν τε συνωμοτῶν αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων Περσῶν. καὶ πίπτουσιν ἐν τῇ μάχῃ οἱ τρεῖς τοῦ Ἀρταπάνου υἱοί. τραυματίζεται δὲ καὶ Μεγάβυζος ἰσχυρῶς· καὶ θρηνεῖ Ἀρτοξέρξης καὶ ἡ Ἄμυτις καὶ ἡ Ῥοδογούνη, καὶ ἡ μήτηρ αὐτῶν [l] Ἄμιστρις. καὶ μόλις πολλῇ ἐπιμελείᾳ περισώζεται

1. Longimanus *cognomento*. 2. *Paulo ante* Spamitres *dictus*. 3. acerbo in primis ac duro. *Habes id à Plut. deſcriptum in vita Artoxerxæ, mox à principio.*

a Ματάκας. b ὅτω. D. H. c Ἀρτάβας. D H. *Max. Marg.* Ἀρτάβανος. d Ἀρτοξ. D. H. e Ἀρτοξέρξης. D. H. f ſic tamen hic & D. H. ut & poſt. g Δαρειαίου. D. H. *Max. Marg.* Δαρειαίου. h παραγινόμενος. D. H. i Ἀρτοξ. & ſic ſemper per ω in antepen. k *Max. Marg.* Δαρειαίῳ. l *Idem* Ἄμυστρις.

ται [a] Ἀπολλωνίδου ἰατροῦ τοῦ Κώου. Ἀφίσταται Ἀρτοξέρξου Βάκτρα, καὶ ὁ σατράπης ἄλλος [b] Ἀρτάπανος· καὶ γίνεται μάχη ἰσοπαλής· καὶ γίνεται πάλιν ἐκ δευτέρου· καὶ ἀνέμου κατὰ πρόσωπον Βακτρίων πνεύσαντος, νικᾷ Ἀρτοξέρξης, καὶ προσχωρεῖ αὐτῷ πᾶσα Βακτρία. Ἀφίσταται Αἴγυπτος, Ἰνάρου Λυδίου ἀνδρὸς καὶ ἑτέρου Αἰγυπτίου τὴν ἀπόστασιν μελετήσαντος. καὶ εὐτρεπίζεται τὰ πρὸς πόλεμον. πέμπουσι καὶ Ἀθηναῖοι, αἰτησαμένου αὐτοῦ, τεσσαράκοντα νῆας. [c] καὶ μελετᾷ αὐτὸς Ἀρτοξέρξης ἐκστρατεῦσαι. καὶ τῶν φίλων οὐ συμβουλευόντων, πέμπει Ἀχαιμενίδην τὸν ἀδελφὸν, τεσσαράκοντα μὲν μυριάδας ἐπαγόμενον στράτευμα πεζικὸν, νῆας δὲ π΄. συμβάλλει πόλεμον Ἴναρος πρὸς Ἀχαιμενίδην· καὶ νικῶσιν Αἰγύπτιοι, καὶ βάλλεται Ἀχαιμενίδης ὑπὸ Ἰνάρου, καὶ θνήσκει· καὶ ἀποπέμπεται ὁ νεκρὸς αὐτοῦ εἰς Ἀρτοξέρξην. ἐνίκησεν Ἴναρος καὶ κατὰ θάλασσαν, [d] Χαριτιμίδου εὐδοκιμήσαντος, ὃς τῶν ἐξ Ἀθηνῶν τεσσαράκοντα νηῶν [e] ἐχρημάτιζε ναύαρχος· καὶ ν΄ Περσῶν νῆες, αἱ μὲν εἴκοσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν ἐλήφθησαν, αἱ δὲ λ΄ διεφθάρησαν. Εἶτα πέμπεται κατὰ Ἰνάρου Μεγάβυζος, ἐπαγόμενος ἄλλο στράτευμα πρὸς τῷ ὑπολειφθέντι, μυριάδας εἴκοσι, καὶ νῆας τ΄· καὶ ἐπιστάτην αὐτοῖς [f] Ὀρίσκον. ὡς εἶναι χωρὶς τῶν νεῶν, τὸ ἄλλο πλῆθος, ν΄ μυριάδας. Ἀχαιμενίδης γὰρ ὅτε ἔπεσε, ι΄ μυριάδες αὐτῷ, ἐξ ὧν ἦγε μ΄, συνδιεφθάρησαν. γίνεται οὖν μάχη κρατερὰ, καὶ πίπτουσιν ἀμφοτέρωθεν πολλοὶ, πλείους δὲ Αἰγύπτιοι. καὶ βάλλει Μεγάβυζος εἰς τὸν μηρὸν Ἴναρον, καὶ τρέπεται· καὶ νικῶσι Πέρσαι κατακράτος· Φεύγει δὲ [g] πρὸς τὴν Βύβλον Ἴναρος, (πόλις [h] ἰσχυρὰ ἐν Αἰγύπτῳ αὕτη) καὶ οἱ Ἕλληνες δὲ μετ᾽ αὐτοῦ, ὅσοι μὴ ἐν τῇ μάχῃ καὶ μετὰ Χαριτιμίδου ἀπέθανον. Προσχωρεῖ δὲ Αἴγυπτος πλὴν Βύβλου πρὸς Μεγάβυζον. ἐπεὶ δὲ ἐκείνη ἀνάλωτος ἐδόκει, σπένδεται πρὸς Ἴναρον καὶ τοὺς Ἕλληνας ἑξακισχιλίους ὄντας, καὶ ἔτι πρὸς, ὁ Μεγάβυζος, ἐφ᾽ ᾧ μηδὲν κακὸν παρὰ βασιλέως λαβεῖν, καὶ τοὺς Ἕλληνας, ὅτε βούλοιντο, πρὸς τὰ οἰκεῖα ἐπανελθεῖν. καθίστησι δὲ τῆς Αἰγύπτου σατράπην [i] Σαρσάμαν
καὶ

dum, Apollonidæ medici Coi insigni diligentia servatus est. Descifcunt ab Ar- 31
toxerxe Bactra, aliusque item præfectus Artapanus: & æquo Marte pugnatur. Quum autem commissa iterum pugna, ventus in faciem Bactrianorum spiraret, vincit Artoxerxes, & in ejus ditionem universa Bactria concedit. De- 32
ficit etiam Ægyptus, Inaro Lydio & altero Ægyptio quodam defectionis autoribus: omniaque ad bellum pertinentia parantur. Athenienses quoque Inaro petenti quadraginta naves mittunt: & ipsemet Artoxerxes exercitum educere cogitat: sed, non ita consulentibus amicis, mittit Achæmenidem fratrem cum quadringentis millibus peditum, & octoginta navibus. Confligit Inarus cum Achæmenide, Ægyptiique vincunt: atque Achæmenides quum ab Inaro vulnus accepisset, moritur, ejusque cadaver ad Artoxerxem mittitur. Idem Inarus mari victor evadit, Charitimide magnum inde nomen consequuto, qui quadraginta navium Athenis missarum navarchus erat. Ex quinquaginta Persarum navibus, viginti cum ipsis hominibus captæ, triginta perierunt. Deinde 33
adversus Inarum mittitur Megabyzus, præter exercitum qui reliquus fuerat, alium ducens, qui ex ducentis hominum millibus constabat, navibus autem trecentis, quibus Oriscus præerat. adeo ut præter naves reliqua multitudo quingentorum hominum millium esset. nam quum cecidit Achæmenides, centum hominum millia ex quadringentis quæ duxerat millibus, una cæsa fuerunt. Pugnatur acriter, & utrinque multi, sed plures ex Ægyptiis, cadunt. Tandem Megabyzus Inarum in femore vulnerat, fugatque: & viribus fortiores facti Persæ vincunt. Inarus vero fugiens Byblum se recipit, (hæc est munita urbs in Ægypto) & cum eo Græci quicunque in prœlio & cum Charitimide cæsi non fuerant. Ægyptus 34
præter Byblum partes Megabyzi sequitur: & quoniam Byblus expugnari non posse videbatur, Megabyzus cum Inaro & Græcis, quorum erant sex millia & amplius, fide data paciscitur, nullam eos à rege injuriam accepturos, & Græcos domum quum liberet reversuros. Quum igi- 35
tur Sarsamen Ægypti præfectum constituisset,

a Ἀπολλωνίου. D.H. *In utroque exemplari legitur hic* Ἀπολλωνίου. *at contra in iis locis qui sunt cap.* 41. *utrunque* Ἀπολλωνίδης *&* Ἀπολλωνίδην *scriptum habet.* H.S. b Ἀρτάβανος. D.H. & sic etiam editio H.Stephani prima. c (καὶ) μελ. D.H. d Χαρτιμίδου *Max. Marg.* e ἐχρημάτισε. D.H. f Ὠρίσκ. D.H. g εἰς. h δὲ ἰσχ. D.H. i Σαρτάμαν. D.H.

tuisset, una cum Inaro & Græcis ad Artoxerxem proficiscitur: eumque invenit iratum Inaro vehementer, quoniam is fratrem Achæmenidem interfecerat. Megabyzus omnia quæ gesta fuerant narrat, & quomodo fide Inaro Græcisque data Byblum ceperit: atque pœnam illorum pertinaciter deprecatus, efficitur voti compos. tandemque ad exercitum defertur, Inarum & Græcos nihil detrimenti pas-
35 suros. Verum enimvero [1] Amytis vicem interempti filii Achæmenidis dolens, indignam rem fore arbitrabatur, nisi Inarus & Græci pœnas sibi darent. atque adeo illos à rege exposcit: sed is tradere recusat. Deinde Megabyzum ab eo exposcens, repulsam itidem patitur. Tandem tamen illa quum instando molesta esset, impetravit: & quinque post annis, Inarum pariter & Græcos à rege accepit. Atque hunc quidem [2] tribus crucibus suffixit, de Græcis autem quinquaginta (nam tot cape-
36 re potuit) capita amputari curavit. At Megabyzus magno dolore & luctu affectus est, petiitque ut sibi in Syriam regionem suam proficisci liceret. Huc etiam clam præmisit Græcos alios, & profectus est, atque à rege descivit: maximasque copias coëgit, ad centum & quinquaginta millia seorsum equitum peditumque. Adversus eum Osiris mittitur cum ducentis millibus: pugna conseritur, seque mutuo vulnerant Megabyzus & Osiris. hic quidem jaculo Megabyzum in femore percussit, & vulnus duos digitos altum infligit: ille vero similiter jaculo Osirin in femore, deinde & in humero vulneravit. unde Osirin ex equo cadere contigit. sed eum complexus Megabyzus sublatum servari jubet. Multi autem Persæ ceciderunt, Zopyro Artyphioque Megabyzi filiis fortiter pugnantibus. itaque tandem viribus longe superior evadit Megabyzus, & victoria potitus, magnam Osiris curam gerit, eumque ad Artoxerxem mit-
37 tit id petentem. Rursus autem exercitus adversus eum mittitur, & Menostanes Artarii filius. (Artarius autem erat satrapa Babylonis, & Artoxerxis frater) confligunt inter se: sed Persarum fugatur exercitus, & Menostates in humero à Megabyzo percutitur: præterea in capi-
te

καὶ λαβὼν Ἴναρον καὶ τοὺς Ἕλληνας, παραγίνεται πρὸς Ξέρξην· καὶ εὑρίσκει λίαν κατὰ Ἰνάρου τεθυμωμένον, ὅτι τὸν ἀδελφὸν Ἀχαιμενίδην ἀπεκτονὼς εἴη. διηγεῖται τὰ γεγονότα πάντα Μεγάβυζος, καὶ ὡς πίστεις δοὺς Ἰνάρῳ καὶ τοῖς Ἕλλησι, Βύβλον εἴληφε. καὶ ἐξαιτεῖται λιπαρῶς βασιλέα περὶ τῆς [a] αὐτῶν σωτηρίας· καὶ λαμβάνει. καὶ ἐξάγεται τέλος τῇ [b] στρατιᾷ ὡς Ἴναρος καὶ οἱ Ἕλληνες οὐδὲν κακὸν πείσονται. Ἄμυτις δὲ ὑπὲρ τοῦ παιδὸς Ἀχαιμενίδου δεινὰ ἐποιεῖτο, εἰ μὴ [c] τιμωρήσαιτο Ἴναρον καὶ τοὺς Ἕλληνας· καὶ αἰτεῖται ταῦτα [d] βασιλέα, ὁ δὲ οὐκ [e] ἐνδίδωσιν· εἶτα Μεγάβυζον, ὁ δὲ ἀποπέμπεται. εἶτα, ἐπεὶ διώχλει τὸν υἱόν, κατειργάσατο· καὶ πέντε παρελθόντων ἐτῶν, λαμβάνει τὸν Ἴναρον παρὰ βασιλέως καὶ τοὺς Ἕλληνας. καὶ [f] ἀνεσταύρωσε μὲν [g] ἐπὶ τρισὶ σταυροῖς· πεντήκοντα δὲ Ἑλλήνων, ὅσους λαβεῖν ἴσχυσε, τούτων ἔτεμε τὰς κεφαλάς. Καὶ ἐλυπήθη λύπην σφοδρὰν Μεγάβυζος, καὶ ἐπένθησε· καὶ ἠτήσατο ἐπὶ Συρίαν τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἀπιέναι. ἐνταῦθα λάθρα καὶ τοὺς ἄλλους τῶν Ἑλλήνων προέπεμπε, καὶ ἀπῄει· καὶ ἀπέστη βασιλέως. καὶ ἀθροίζει μεγάλην δύναμιν, ἄχρι πεντεκαίδεκα μυριάδων, χωρὶς τῶν ἱππέων καὶ τῶν πεζῶν, καὶ πέμπεται [h] Οὔσιρις κατ' αὐτοῦ σὺν εἴκοσι μυριάσι. καὶ συνάπτεται πόλεμος, καὶ βάλλουσιν ἀλλήλους Μεγάβυζος καὶ Οὔσιρις· ὁ μὲν, ἀκοντίῳ, καὶ τυγχάνει Μεγαβύζου εἰς τὸν μηρὸν, καὶ τιτρώσκει ἄχρι δακτύλων δύο· ὁ δὲ ὡσαύτως ἀκοντίῳ τὸν τοῦ Οὐσίριος μηρόν. εἶτα βάλλει εἰς τὸν ὦμον· κἀκεῖνος πίπτει ἐκ τοῦ ἵππου. καὶ περισχὼν Μεγάβυζος προστάσσει ἀναλαβεῖν καὶ περισῶσαι. ἔπιπτον δὲ πολλοὶ τῶν Περσῶν· καὶ ἐμάχοντο ἀνδρείως οἱ τοῦ Μεγαβύζου παῖδες Ζώπυρος καὶ [i] Ἀρτύφιος. καὶ νίκη γίνεται Μεγαβύζῳ κραταιά. περιποιεῖται Οὔσιριν ἐπιμελῶς, καὶ ἀποπέμπει [k] τοῦτον αἰτησάμενον πρὸς Ἀρτοξέρξην. Πέμπεται δὲ κατ' αὐτοῦ ἑτέρα στρατιὰ, καὶ [l] Μενοστάνης ὁ τοῦ Ἀρταρίου παῖς. ὁ δὲ Ἀρτάριος, σατράπης μὲν ἦν Βαβυλῶνος, Ἀρτοξέρξου δὲ ἀδελφός. καὶ συμβάλλουσιν ἀλλήλοις, καὶ φεύγει ἡ Περσικὴ στρατιά. καὶ [m] Μενοστάτης βάλλεται εἰς τὸν ὦμον ὑπὸ Μεγαβύζου· εἶτα εἰς

1. *E. Amistris, illa Onophæ filia. Artaxerxæ mater.* 2. *Ita Plut. in Artoxerxe refert Mesabatæ corpus transversum tribus fuisse suffixum crucibus.*

a Αὐτοῦ. D. H. b στρατείᾳ. D. H. c τιμωρήσαι τὸν I. D. H. d βασιλεῖ. D. H. e *Pro* ἐνδίδωσιν *reponendum puto* ἐκδίδωσιν. H. S. f ἀνεσταύρωσε *M. Marg.* g A. S. *sic legit*, ἐπὶ γ' σταυροῖς πεντήκοντα· τῶν δ' Ἑλλήνων, ὅσους. D. H. h Ὄσιρις. D. H. & sic semper post sine *υ*. i Ἀρτίφυος. D. H. k τοῦτο. D. H. l Μενοστάτης. D. H. m *Lege* Μενοστάνης. *aut, ut hic, ita etiam ante, versu abhinc quarto* Μενοστάτης. *nam duplex est scriptura.* H. S.

τὴν κεφαλὴν τοξεύεται οὐ καιρίαν. Φεύγει δὲ ὅμως αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ νίκη λαμπρὰ γίνεται Μεγαβύζῳ. Ἀρτάριος δὲ πέμπει πρὸς Μεγάβυζον, καὶ παραινεῖ σπείσασθαι βασιλεῖ. ὁ δὲ δηλοῖ σπείσασθαι μὲν βούλεσθαι καὶ [a] αὐτὸν, οὐ μέντοι παραγενέσθαι πρὸς βασιλέα, ἀλλ' ἐφ' ᾧ μένειν ἐν τῇ [b] ἑαυτοῦ. ἀπαγγέλλεται ταῦτα βασιλεῖ. καὶ συμβουλεύουσιν [c] Ἀρτοξάρης τε ὁ Παφλαγὼν [d] εὐνοῦχος, ἀλλὰ καὶ ἡ Ἄμιστρις, σπουδῇ σπείσασθαι, πέμπεται οὖν Ἀρτάριός τε αὐτὸς καὶ Ἄμυτις ἡ γυνὴ, καὶ Ἀρτοξάρης, ἐτῶν ἤδη ὢν εἴκοσι, καὶ Πετίσας ὁ [e] Οὐσίριος καὶ Σπιτάμα πατήρ. πολλοῖς οὖν [f] λόγοις καὶ ὅρκοις πληροφορήσαντες Μεγάβυζον, μόλις ὅμως πείθουσι πρὸς βασιλέα παραγενέσθαι. καὶ βασιλεὺς τέλος ἔπεμπε παραγενομένῳ συγγνώμην ἔχειν τῶν [g] ἡμαρτημένων. Ἐξέρχεται βασιλεὺς ἐπὶ θήραν, καὶ λέων ἐπέρχεται αὐτῷ· μετεώρου δὲ φερομένου τοῦ θηρίου, βάλλει ἀκοντίῳ Μεγάβυζος, καὶ ἀναιρεῖ· καὶ ὀργίζεται Ἀρτοξέρξης ὅτι πρὶν ἢ αὐτὸς τύχῃ, Μεγάβυζος ἔβαλε· καὶ προστάσσει τὴν κεφαλὴν τὸν Μεγάβυζον ἀποτμηθῆναι. [h] Ἀμίστριος δὲ καὶ Ἀμύτιος καὶ τῶν ἄλλων τῇ παραιτήσει, τοῦ μὲν θανάτου ῥύεται, ἀνάσπαστος δὲ γίνεται εἰς τὴν ἐρυθρὰν, ἔν τινι πόλει ὀνόματι Κύρται. ἐξορίζεται δὲ καὶ Ἀρτοξάρης [i] ὁ εὐνοῦχος εἰς Ἀρμενίαν, ὅτι πολλάκις ὑπὲρ Μεγαβύζου βασιλεῖ ἐπαρρησιάσατο. Ὁ δὲ Μεγάβυζος πέντε διατρίψας [k] ἐν τῇ ἐξορίᾳ ἔτη, ἀποδιδράσκει, ὑποκριθεὶς [l] τὸν πισάγαν. (πισάγας δὲ λέγεται παρὰ Πέρσαις ὁ λεπρὸς, καὶ ἔστι πᾶσιν ἀπρόσιτος.) ἀποδρὰς οὖν παραγίνεται πρὸς Ἄμυτιν καὶ τὸν οἶκον, καὶ μόλις ἐπιγινώσκεται· καὶ δι' [m] Ἀμίστριος καὶ δι' Ἀμύτιος καταλλάσσεται ὁ βασιλεὺς, καὶ ποιεῖ αὐτὸν, ὡς τὸ πρόσθεν, ὁμοτράπεζον. ζήσας δὲ ἓξ καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη, ἀπέθανε· καὶ κάρτα ἠχθέσθη βασιλεύς. Τελευτήσαντος δὲ Μεγαβύζου, κάρτα ἦν Ἄμυτις ἀνδράσιν ὁμιλοῦσα· καὶ πρό γε ταύτης, καὶ ἡ μήτηρ [n] Ἄμιστρις ὁμοίως. ὁ δὲ Ἀπολλωνίδης ὁ ἰατρὸς ὁ Κῷος, ἐπεὶ ἀσθενῶς εἶχεν Ἄμυτις, εἰ καὶ [o] βληχρῶς καὶ οὐκ ἰσχυρῶς, ἐκεῖνος δὲ ἠράσθη αὐτῆς, ἔφη εἰς τὴν ὑγείαν αὐτὴν ἐπανελθεῖν ἐὰν ἀνδράσιν ὁμιλήσῃ. τῆς γὰρ ὑστέρης εἶναι τὸ νόσημα. ἐπεὶ δὲ αὐτῷ ἐξεγένετο τὸ ἐπιτήδευμα, καὶ ὡμίλει αὐτῇ, ἡ δὲ ἄνθρωπος ἐμαραίνετο, ἀπέστη τῆς συνουσίας. τελευτῶσα δὴ οὖν ἐπήγγειλε τῇ μητρὶ, ἀμύνασθαι Ἀπολλωνίδην. ἡ δὲ

te ſagitta, ſed non lethali vulnere, feritur, una tamen cum omnibus ſuis fugam capit, & Megabyzus ſplendida potitur victoria.
Artarius Megabyzum per legatos monet 38
ut cum rege paciſcatur. Ille ſe paciſci quidem cum rege, non tamen ad eum proficiſci, ſed in ſua regione manere velle indicat. Hæc regi nunciantur, cui Artoxares Paphlagon eunuchus & Amiſtris ſtudioſe conſilium dant ut paciſcatur. Itaque ipſe Artarius & Amytis uxor, & Artoxares, jam viginti annos natus, & Petiſas Oſirios filius & Spitamæ pater, mittuntur. Multis igitur ſermonibus & juramentis ad fidem faciendam adhibitis, vix tamen Megabyzo ut ad regem proficiſcatur perſuadent. Cui tandem reverſo rex per nuncios veniam ſe illi eorum quæ admiſiſſet, dare ſignificavit. Sed quum e- 39
greſſo ad venationem rege & eum adorto leone, Megabyzus beluam hanc in pedes ſe erigentem jaculo percutiens interfeciſſet, ſuccenſens ei rex quod eam percuſſiſſet antequam ipſe eam ullo ictu attigiſſet, caput abſcindi imperavit. Sed Amiſtris & Amytis aliorumque precibus remiſſa ei mortis pœna, ad urbem quandam nomine Cyrtæ circa mare rubrum relegatur. Artoxares quoque eunuchus in Armeniam relegatur, quod ſæpe pro Megabyzo liberius apud regem loquutus eſſet. Sed 40
Megabyzus, quum in exilio quinque annos eſſet commoratus, aufugit, ſe piſagan eſſe ſimulando: (piſagas autem à Perſis dicitur lepróſus, ad quem nemini accedere licet) & ad Amytin domumque proficiſcitur, & vix agnitus, per Amiſtrin & Amytin cum rege reconciliatur: qui eum, quemadmodum antea, ſuæ menſæ participem facit. & quum ſex & ſeptuaginta vixiſſet annos, mortuus eſt: propter quod magno rex eſt mœrore affectus. Mortuo Megabyzo Amytis cum 41
multis conſuetudinem habebat, & ante hanc ſimiliter mater Amiſtris: Apollonides vero Cous medicus, quum Amytis leviter ægrotaret, & ipſe ejus amore captus eſſet, fore dixit ut ea in priſtinam valetudinem reſtitueretur ſi cum viris rem haberet. vulvæ enim eſſe morbum. Sed quum hac arte voti compos factus cum ea concumberet, illa autem tabe laborare cœpiſſet, à concubitu abſtinuit. Tandem igitur illa morti vicina, matri in mandatis dedit ut Apollonidem ulciſceretur. Hæc ipſi

a Αὐτόν. D. H. b αὐτοῦ. D. H c Ἀρταξάρης. d [εὐνοῦχος] D. H. e Οὐσίρ. D. H. f ὅρκ. καὶ λόγ. D. H. g ἡμαρτηκότων. h Ἀμύστρ. D. H. Ἀμίστρ. *etiam Max. Marg. ut & mox v* 24. i [ὁ εὐνοῦχος.] D. H. k [ἐν.] D. H. l [εἰς] τὸν Πισ. D. H. & in ora: πισαγᾶν. m Ἀμύστρ. καὶ [δι'] Ἀμ. D. H. n Ἀμύστρ. D. H. o ἀβληχρῶς. D. H.

ipsi regi Artoxerxi rem totam exposuit, & quomodo cum illa concumbere solitus, non prius desiisset quam ei illius mali autor fuisset: & quomodo supplicium de Apollonide sumi illa sibi mandasset. Ille matri quicquid ipsi visum fuerit agendi potestatem facit. Hæc, quum vinctum Apollonidem bimestri spatio cruciatibus affecisset, vivum postea defodit, quo nimirum tempore Amytis diem suum obiit.

42 Sed Zopyrus, Megabyzi & Amytis filius, ubi jam patrem & matrem amisit, à rege descivit, atque Athenas profectus est, propterea quod Athenienses mater ejus beneficiis effecerat. Caunum una cum asseclis navibus delatus, & Caunios civitatem tradere jussit: at illi urbem ipsi quidem traditures se respondebant, Atheniensibus vero qui eum sequebantur, nequaquam. In Zopyri igitur murum subeuntis caput saxum jecit Alcides Caunius, ex quo ictu Zopyrus mortem obit. Amistris vero avia Caunium illum cruci affixit. Postea autem & ipsa moritur, jam ætate valde confecta. Artoxerxes item obit, quum duos & quadraginta regnasset annos. [*Atque hic finis septimi-decimi historiarum libri, inchoaturque octavus-decimus.*]

43 Artoxerxe mortuo regnat Xerxes ejus filius, qui solus erat legitimus ex Damaspia susceptus, quæ eodem ipso die quo Xerxes mortuus est, è vita discessit: Bagorazus vero cadaver patris & matris in Persiam tulit. Fuerunt autem Artoxerxi septemdecim filii spurii, in quibus fuit Secyndianus ex Alogune Babylonia susceptus, & Ochus, & Arsites, ex Cosmartidene, quæ etiam erat Babylonia. Ochus autem postea regnat, & præter hos dictos liberi ejus fuerunt, & Bagapæus & Parysatis, ex Andia, quæ etiam erat Babylonia. Hæc Parysatis, Artoxerxis & Cyri mater fuit. & Ochum pater vivens Hyrcaniorum præfectum constituerat, eique in uxorem dederat mulierem quæ Parysatis appellabatur, Xerxis filiam, &
44 ipsius regis sororem. Secyndianus autem, postquam sibi Pharnacyam eunuchum conciliavit, (qui auctoritate Bagorazo, & [1] Menostane, & quibusdam aliis inferior erat) quum Xerxes in quodam festo ebrius esset atque in regia sua dormiret, ingressi eum interficiunt, die à patris morte

δὲ ἀπήγγελλε πάντα Ἀρτοξέρξῃ τῷ βασιλεῖ, ὅπως τε ὡμίλει, καὶ ὅπως ἀπέστη ὑβρίσας· καὶ ὅπως ἡ θυγάτηρ ἐπήγγειλεν Ἀπολλωνίδην ἀμύνασθαι. ἐκεῖνος δὲ τῇ μητρὶ τὸ παρακαλούμενον αὐτῇ πράττειν ἐπιτρέπει. ἡ δὲ, λαβοῦσα ἔδησε τὸν Ἀπολλωνίδην, δυσὶ μησὶ κολάζουσα· ἔπειτα ζῶντα κατώρυξεν, ὅτε καὶ Ἄμυτις ἀπέθανε. Ζώπυρος δὲ ὁ Μεγαβύζου καὶ Ἀμύτιος παῖς, ἐπεὶ αὐτῷ ὅ, τε πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐτελεύτησεν, ἀπέστη βασιλέως· καὶ εἰς Ἀθήνας ἀφίκετο, κατὰ τὴν τῆς μητρὸς εἰς αὐτοὺς εὐεργεσίαν. εἰς Καῦνον δὲ ἅμα τοῖς ἑπομένοις εἰσέπλευσε, καὶ ἐκέλευσε παραδιδόναι τὴν πόλιν. Καύνιοι δὲ αὐτῷ μὲν παραδιδόναι τὴν πόλιν ἔφασκον, Ἀθηναίοις δὲ τοῖς συνεπομένοις, [a] οὐκέτι. εἰσιόντι δὲ Ζωπύρῳ εἰς τὸ τεῖχος λίθον Ἀλκίδης Καύνιος ἐμβάλλει εἰς τὴν κεφαλήν· καὶ [b] οὕτως Ζώπυρος ἀποθνήσκει. Ἀμίστρις δὲ ἡ μάμμη τὸν Καύνιον ἀνεσταύρωσεν. ἀποθνήσκει δὲ καὶ [c] ἡ Ἄμιστρις, κάρτα γραῦς γινομένη. καὶ Ἀρτοξέρξης δὲ ἀποθνήσκει, μβ΄ ἔτεα βασιλεύσας. [d] [τέλος τῆς ιζ΄ ἱστορίας, ἀρχὴ δὲ τῆς ιη΄.]

Ἀρτοξέρξου δὲ τελευτήσαντος, Ξέρξης ὁ υἱὸς βασιλεύει, ὃς μόνος ἦν γνήσιος ἐκ Δαμασπίας· ἣ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐν ᾗ καὶ Ξέρξης ἐτελεύτησεν, ἀπεβίω. Βαγόραζος δὲ τὸν νεκρὸν τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς ἀπήγαγεν εἰς Πέρσας. ἑπτακαίδεκα δὲ νόθους υἱοὺς ἔσχεν ὁ Ἀρτοξέρξης, ἐξ ὧν ἐστὶ καὶ Σεκυνδιανὸς, ὁ ἐξ Ἀλογούνης τῆς Βαβυλωνίας, καὶ Ὦχος, καὶ Ἀρσίτης, ὁ ἐκ [e] Κοσμαρτιδήνης, καὶ αὐτῆς Βαβυλωνίας. ὁ δὲ Ὦχος ὕστερον καὶ [f] βασιλεύει· ἔτι δὲ παῖδες αὐτοῦ, πρὸς τοῖς εἰρημένοις, καὶ Βαγαπαῖος καὶ Παρύσατις, ἐξ Ἀνδίας, καὶ αὐτῆς Βαβυλωνίας. αὕτη ἡ Παρύσατις Ἀρτοξέρξου καὶ Κύρου μήτηρ ἐγένετο. τὸν δὲ Ὦχον ζῶν ὁ πατὴρ Ὑρκανίων σατράπην ἐποίησε, δοὺς αὐτῷ καὶ γυναῖκα Παρύσατιν ὄνομα· ἥτις ἦν Ξέρξου μὲν θυγάτηρ, ἀδελφὴ δὲ οἰκεία. Ὁ δὲ Σεκυνδιανὸς προσποιησάμενος [g] Φαρνακύαν [h] τὸν εὐνοῦχον, ὃς ἦν μετὰ Βαγόραζον καὶ Μενοστάνη καὶ ἑτέρους τινὰς, μεθύοντος ἐν ἑορτῇ τινι τοῦ Ξέρξου καὶ καθεύδοντος ἐν τοῖς βασιλείοις, εἰσελθόντες ἀποκτείνουσιν αὐτὸν, τεσσαρακοστῆς καὶ πέμπτης

1. *Supra* Menostates.
a οὐκ ἔτι. D. H. b οὕτω. D. H. c [ἡ.] D. H. d ex edit. D. H. e γυναικὸς Μαρδήνης. D. H. f βασιλεύει ἔτι. D. H. g *Max. Marg.* Φαρνακίαν. h [τὸν εὐν.] D. H.

πέμπτης ἡμέρας διαγινομένης ἀπὸ τῆς τοῦ πατρὸς τελευτῆς. συνέβη οὖν ἀμφοτέρους ἅμα εἰς Πέρσας ἀποκομισθῆναι. αἱ γὰρ ἄγουσαι τὴν ἁρμάμαξαν ἡμίονοι, ὥσπερ ἀναμένουσαι καὶ τὸν τοῦ παιδὸς νεκρὸν, οὐκ ἤθελον πορεύεσθαι. ὅτε δὲ κατέλαβε, σὺν προθυμίᾳ ἀπῄεσαν.

Βασιλεύει δὲ Σεκυνδιανὸς, καὶ γίνεται ἀζαβαρίτης αὐτῷ Μενοστάνης. ἀπιὼν δὲ Βαγόραζος, καὶ ὑποστρέψας πρὸς Σεκυνδιανὸν, ἐπεὶ παλαιὰ αὐτοῖς ἔχθρα ὑπετύφετο, ὡς δῆθεν ἄνευ τῆς ἑαυτοῦ γνώμης, τοῦ πατρὸς λιπὼν τὸν νεκρὸν αὐτοῦ, προστάξει βασιλέως λιθόλευστος ἐγεγόνει. ἐφ' [a] ᾧ ἡ στρατιὰ εἰς λύπην κατηνέχθη. ὁ δὲ δῶρα αὐτῇ ἐδίδου. οἱ δὲ ἐμίσουν αὐτὸν, ὅτι τε τὸν ἀδελφὸν Ξέρξην ἀπεκτόνει, καὶ ὅτι Βαγόραζον. Διαπέμπεται Σεκυνδιανὸς προσκαλούμενος Ὦχον. ὁ δὲ ὑπισχνεῖται μὲν, οὐ παραγίνεται δέ. καὶ γίνεται τοῦτο πολλάκις. τέλος περιβάλλεται Ὦχος πολλὴν στρατιὰν, καὶ ἐπίδοξος ἦν βασιλεύειν. ἀφίσταται Ἀρβάριος ὁ τῶν ἱππέων Σεκυνδιανοῦ ἄρχων πρὸς Ὦχον· εἶτα Ἀρξάνης ὁ Αἰγύπτου σατράπης· καὶ Ἀρτοξάρης δὲ ἐξ Ἀρμενίας ἧκε πρὸς Ὦχον. καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ τὴν κίταριν, οὐκ ἐκόντι.

Βασιλεύει Ὦχος, καὶ μετονομάζεται Δαρειαῖος. καὶ μετέρχεται ἀπάτῃ καὶ ὅρκοις, ὑποθήκῃ Παρυσάτιδος, τὸν Σεκυνδιανόν· πολλὰ [b] Μενοστάνους παραινοῦντος Σεκυνδιανὸν μὴ πιστεύειν τοῖς ὅρκοις, μηδὲ σπένδεσθαι τοῖς ἐξαπατῶσι. πείθεται δ' οὖν ὅμως, καὶ ἁλίσκεται, καὶ εἰς τὴν σποδὸν ἐμβάλλεται καὶ ἀπόλλυται, [c] βασιλεύσας μῆνας ἕξ, ἡμέρας πεντεκαίδεκα. Βασιλεύει οὖν μόνος Ὦχος, ὁ καὶ Δαρειαῖος· εὐνοῦχοι δὲ τρεῖς ἠδύναντο παρ' αὐτῷ, μέγιστον μὲν [d] Ἀρτοξάρης, δεύτερος δὲ [e] Ἀρτιβαρζάνης, καὶ τρίτος, Ἀθῶος. ἐχρῆτο δὲ μάλιστα τῇ γυναικὶ συμβούλῳ. ἐξ ἧς πρὸ τῆς βασιλείας δύο ἔσχε τέκνα, Ἄμιστριν θυγατέρα καὶ Ἀρσάκαν υἱόν· ὃς ὕστερον μετωνομάσθη Ἀρτοξέρξης. τίκτει δὲ αὐτῷ ἕτερον υἱὸν βασιλεύουσα, καὶ τίθεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἡλίου Κῦρον. εἶτα [f] τίκτει Ἀρτόστην, καὶ ἐφεξῆς μέχρι παίδων δεκατριῶν. καί φησιν ὁ συγγραφεὺς, αὐτὸς παρ' αὐτῆς ἐκείνης τῆς Παρυσάτιδος ταῦτα ἀκοῦσαι. ἀλλὰ τὰ μὲν ἄλλα τῶν

te quinto & quadragesimo. Evenit ergo ut amborum simul ad Persas corpora ferrentur. nam mulæ quæ currum trahebant, tanquam filii etiam cadaver expectantes progredi nolebant: sed posteaquam advenit, magna cum alacritate iter fecerunt.

Regno autem potitur Secyndianus, 45
qui Azabaritem Menostanem sibi creat. At Bagorazo ad Secyndianum reverso, Secyndianus jampridem cum eo simultatem exercens, eum criminatus quod absque ejus consilio cadaver patris ibi reliquisset, lapidibus obrui imperavit. Quod factum ægerrime exercitus tulit: qui quamvis ab eo muneribus donaretur, eum nihilominus ob Bagorazi & fratris Xerxis cædem odio prosequebatur. Postea 46
autem Ochus à Secyndiano accersitus, venturum se promittit: sed minime venit: & hoc ab eo sæpius fit. tandem Ochus multo se munit exercitu, & regnum occupaturus speratur. Arbarius equitum Secyndiani præfectus ab eo ad Ochum deficit: deinde Arxanes Ægypti satrapa: quinetiam Artoxares ex Armenia venit ad Ochum: & ipsi [1] citarin invito imposuerunt.

Regnat Ochus, & nomine mutato 47
[2] Dariæus appellatur, qui dolis juramentisque, monitu Parysatidis, Secyndianum tentat. at Menostanes Secyndianum diligenter hortabatur ne crederet ejus juramentis, neque cum fallacibus hominibus pacisceretur: sed nihilominus Secyndianus persuadetur & capitur, & in cinerem conjectus moritur, [3] quum VI menses & dies XX regnavisset. Regnat igitur so- 48
lus Ochus, qui etiam Dariæus nominabatur: apud eum autem autoritate valebant tres eunuchi, maxime quidem Artoxares, tum Artibarxanes & Athoos. Uxorem autem potissimum in consilium adhibebat, ex qua, antequam regnum adipisceretur, duos susceperat liberos, Amistrin feminam, & Arsacan marem, qui postea mutato nomine dictus est [4] Artoxerxes. Ex eadem autem etiam regnante alterum suscepit marem, & ei nomen [5] Cyri à sole est impositum: deinde Artosten: aliosque deinceps usque ad tredecim. *atque ista historicus ex illa ipsa Parysatide se audisse tradit.* Sed reliqui filii celeriter è

1. *De* citari *sive* cidari *lege doctiss. Brissonium in Persicis lib.* 1. 2. *Aliis* Darius Nothus *dictus.* 3. *Eadem versio A. S. aitque ad oram: Sequor versionem editam, quæ locum hunc ex historiæ ratione restituit.* 4. *cognomento* Μνήμων. 5. *Cyrus hic minor est.*

a ᾧ στρ. D.H. b μὲν Ὀστάνους. D.H. c βασιλεύει οὖν μόνος Ὦχος, ὁ καὶ Δαρειαῖος μῆνας ς', ἡμέρας ιε'. εὐνοῦχοι &c. D.H. d Ἀρτοξάνης, D.H. e Ἀρτιβαζάνης. D.H. f [τίκτει] D.H.

è vita migraverunt: superfueruntque illi
quorum fecimus mentionem, & quartus
49 filius, qui Oxendras est appellatus. Desci-
scunt à rege, Arsites frater ejus germanus,
ex eadem matre eodemque patre genitus:
& Artyphius Megabyzi filius. In eos mit-
titur Artasyras, & Artyphium bello inva-
dit: atque in duabus pugnis Artasyras vin-
citur: deinde rursus congressus Arty-
phium superat, & eos qui cum illo erant
Græcos muneribus ad se allicit, adeo ut
ille cum tribus tantummodo Milesiis re-
lictus fuerit. tandem quum jusjurandum
fidemque ab Artasyra accepisset, quoniam
Arsites non comparebat, regi se dedidit.
50 Parysatis vero regi ad Artyphium interfi-
ciendum animato, consilium dedit ut ne
tunc temporis illum interficeret: (hoc e-
nim modo Arsitem deceptum ei se dedi-
turum) sed postquam ille deceptus captus-
que esset, tunc utrumque necaret. id
quod ita factum est, consilio exitum con-
sequuto. Artyphius enim & Arsites in [1] ci-
nerem conjiciuntur. Arsitem tamen rex
morte mulctare nolebat, sed Parysatis par-
tim precibus, partim vi id effecit. Phar-
nacyas item, qui una cum Secyndiano
Xerxem occiderat, lapidibus est obrutus:
& Menostanes sibi ipse mortem conscivit,
quum jam ad pœnam subeundam com-
51 prehenderetur. Desciscit Pisuthnes, & in
eum Tissaphernes mittitur, atque Spi-
thradates, & Parmises. Pisuthnes vero ad-
versus eos tendit, secum habens Lyconem
Atheniensem, cum Græcis quorum ille
dux erat. Sed regis duces pecuniis Lyco-
nem Græcosque captant, & ut à Pisuthne
desciscant persuadent. deinde Pisuthni fi-
de data, & ab eo accepta, eum ad regem
ducunt, qui eum in cinerem conjicit, ejus-
que satrapiam Tissapherni tradit. Lycon
vero & urbes & regiones mercedem pro-
52 ditionis accipit. Artoxares autem, qui
plurimum apud regem poterat, ei molitur
insidias, de regno invadendo cogitans.
nam, quum esset eunuchus, imperavit u-
xori suæ ut sibi barbam & mystacas confi-
ceret, idque ut vir esse existimaretur. Sed
per eam patefacto hoc dolo, comprehen-
ditur, & Parysatidis in potestatem tradi-
tur, à qua interficitur. Arsaces autem re-
gis

τῶν τέκνων ταχὺ ἀπεβίω· οἱ δὲ περιγεγονότες, οἵ τε προῤῥηθέντες τυγχάνουσι, καὶ ἔτι τέταρτος υἱὸς, Ὀξένδρας ὠνομασμένος. Ἀφίσταται βασιλέως, Ἀρσίτης [a] οἰκεῖος ἀδελφὸς ὁμοπάτριος καὶ ὁμομήτριος, καὶ Ἀρτύφιος ὁ Μεγαβύζου. πέμπεται Ἀρτασύρας κατ' αὐτῶν, καὶ πολεμεῖ Ἀρτύφιον. καὶ δυσὶ μάχαις Ἀρτασύρας ἡττᾶται, εἶτα πάλιν συμβαλὼν, νικᾷ Ἀρτύφιον· καὶ ὑπάγεται τοὺς σὺν αὐτῷ Ἕλληνας δώροις, καὶ καταλιμπάνονται αὐτῷ Μιλήσιοι μόνοι τρεῖς. τέλος ὅρκους καὶ πίστεις λαβὼν παρὰ Ἀρτασύρα, ἐπεὶ ὁ Ἀρσίτης οὐκ ἐφαίνετο, προσεχώρησε βασιλεῖ. Παρύσατις δὲ βουλεύεται βασιλεῖ ὁρμῶντι πρὸς τὸν [b] Ἀρτυφίου θάνατον, μὴ ἀνελεῖν τέως, (ἔσεσθαι γὰρ τούτου ἀπάτην, καὶ εἰς τὴν προσχώρησιν τοῦ Ἀρσίτου) ἐπειδὰν δὲ κἀκεῖνος ἀπατηθεὶς ἁλῷ, δεῖν τότε ἄμφω διαχρήσασθαι. καὶ γέγονεν οὕτως, εὐοδωθείσης τῆς συμβουλῆς. καὶ ἐμβάλλεται εἰς τὴν σποδὸν [c] Ἀρτύφιος καὶ Ἀρσίτης. καίτοι Ἀρσίτην ὁ βασιλεὺς οὐκ ἐβούλετο [d] ἀπολέσαι, ἀλλ' ἡ Παρύσατις, τὰ μὲν πείθουσα, τὰ δὲ βιαζομένη, ἀπώλεσε. κατελεύσθη δὲ καὶ [e] Φαρνακύας, ὁ συνανελὼν Σεκυνδιανῷ Ξέρξην. ἀνῃρέθη δὲ καὶ Μενοστάνης ὑφ' ἑαυτοῦ, ἤδη πρὸς θάνατον συλλαμβανόμενος. Ἀφίσταται Πισσούθνης· καὶ ἀποστέλλεται κατ' αὐτοῦ [f] Τισσαφέρνης, καὶ [g] Σπιθραδάτης, καὶ Παρμίσης. ἀντεπεξῄει δὲ Πισσούθνης, ἔχων καὶ Λύκωνα τὸν Ἀθηναῖον ἅμα Ἕλλησιν ὧν ἐκεῖνος ἦρχε. λαμβάνουσι δὲ οἱ τοῦ βασιλέως στρατηγοὶ [h] χρήμασι Λύκωνα καὶ τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἀφιστῶσι Πισσούθνου. εἶτα δόντες αὐτῷ πίστεις καὶ λαβόντες, ἄγουσι παρὰ βασιλέα. ὁ δὲ εἰς τὴν σποδὸν ἐνέβαλεν, [i] Τισσαφέρνῃ δοὺς τὴν Πισσούθνου σατραπείαν. ἔλαβε δὲ Λύκων καὶ πόλεις καὶ χώρας ὑπὲρ τῆς προδοσίας. Ἀρτοξάρης δὲ, ὃς μέγα ἠδύνατο παρὰ βασιλεῖ, ἐπιβουλεύει βασιλέα, θέλων αὐτὸς βασιλεῦσαι, ἐκτομίας ὑπάρχων. πώγωνα γὰρ καὶ ὑπόῤῥινα προσέταξεν αὐτῷ γυναικὶ κατασκευάσαι, ἵνα ὡς ἀνὴρ φαίνοιτο. δι' ἧς καὶ καταμηνύεται, καὶ συλλαμβάνεται· καὶ παραδίδοται Παρυσάτιδι, καὶ ἀναιρεῖται. Ἀρσάκης δὲ ὁ

1. *Clarissime descripsit Valer. Maximus lib. 9. cap. 2. Externorum historia sexta, quo supplicii genere perierint, qui hic ἐμβάλλονται εἰς τὴν σποδὸν dicuntur, quod etiam Ovid. in Ibin his versiculis indicat:* Utque necatorum Darii fraude secundi, Sic tua succensus devoret ossa cinis. *Dixeris & B. Hieronymum olim hanc ipsam phrasin, alterius Machabæorum libri cap. 13. num. 6. legisse, quum de sacrilego illo Menelao, eodem hoc supplicii genere necato, vulgata ejus versio refert,* Inde in cinerem dejici jussit sacrilegum.

a οἰκ. D. H. b Ἀρτυβίου. D. H. c Ἀρτύβιος. D. H. d ἀπελάσαι. D. H. e *Max. Marg.* Φαρνακίας. f Τισαφ. D. H. g Σπιθαραδ. D. H. h Χρήμασι. D. H. i Τισσαφερνίδης τὴν Π. D. H.

ὁ τοῦ βασιλέως παῖς, ὁ καὶ ὕστερον μετονομασθεὶς Ἀρτοξέρξης, γαμεῖ τὴν Ἰδέρνεω θυγατέρα Στάτειραν· τὴν δὲ τοῦ βασιλέως θυγατέρα, ὁ τοῦ Ἰδέρνεω υἱός. Ἄμιστρις ἦν ἡ θυγάτηρ, τῷ δὲ ταύτης νυμφίῳ [a] ὄνομα Τεριτοῦχμης· ὃς καὶ τοῦ πατρὸς τελευτήσαντος, ἀντ' αὐτοῦ σατράπης κατέστη. ἦν δὲ ὁμοπατρία αὐτῷ ἀδελφὴ Ῥωξάνη, καλὴ τῷ εἴδει, καὶ τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν ἐμπειροτάτη. ἐρῶν δὲ ταύτης ὁ Τεριτοῦχμης καὶ συγγινόμενος, ἐμίσει Ἄμιστριν· καὶ τέλος ἐμβαλεῖν αὐτὴν εἰς σάκκον, καὶ κατακεντηθῆναι ὑπὸ τριακοσίων ἀνδρῶν, μεθ' ὧν καὶ τὴν ἀπόστασιν [b] ἐμελέτησεν, ἐβουλεύσατο. [c] ἀλλά τις Οὐδιάστης ὄνομα, ἰσχὺν ἔχων παρὰ Τεριτούχμῃ, καὶ γράμματα παρὰ βασιλέως, πολλὰς ὑποσχέσεις ἔχοντα εἰ περισωθείη αὐτῷ ἡ θυγάτηρ, δεξάμενος, ἐπιτίθεται καὶ ἀναιρεῖ Τεριτούχμην, γενναίως ἐν τῇ ἐπαναστάσει ἀνδριζόμενον, καὶ πολλοὺς [d] ἀποκτείναντα. μέχρι γὰρ λ' καὶ ζ' φασὶν αὐτὸν ἀποκτεῖναι. Ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Οὐδιάστου [e] Μιτραδάτης, ὑπασπιστὴς ὢν [f] Τεριτούχμου, καὶ μὴ παρὼν, ἐπεὶ ἔμαθε, πολλὰ τῷ πατρὶ κατηράσατο, καὶ πόλιν Ζάριν καταλαβὼν, ἐφύλαττε ταύτην τῷ παιδὶ τοῦ Τεριτούχμεω. ἡ δὲ Παρύσατις τήν τε μητέρα τοῦ Τεριτούχμεω, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς Μητρώστην καὶ Ἥλικον, καὶ τὰς ἀδελφὰς δύο οὔσας, χωρὶς τῆς Στατείρας, ζώσας ἐκέλευσε καταχῶσαι· τὴν δὲ Ῥωξάνην, ζῶσαν κατατεμεῖν. καὶ ἐγένετο. Ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπε τῇ γυναικὶ Παρυσάτιδι, ποιῆσαι ὁμοίως καὶ Στάτειραν τὴν Ἀρσάκου γυναῖκα τοῦ παιδός. ἀλλ' ὅ γε Ἀρσάκης [g] πολλὰ τὴν μητέρα καὶ τὸν πατέρα δάκρυσι καὶ κοπετοῖς [h] ἐξιλεωσάμενος, ἐπεὶ [i] ἡ Παρύσατις ἐπεκάμφθη, συνεχώρησε· καὶ Ὦχος ὁ Δαρειαῖος, εἰπὼν Παρυσάτιδι, πολλὰ μεταμελήσειν αὐτήν. [k] [τέλος τῆς ιη' ἱστορίας.] Ἐν δὲ τῇ ιθ' ἱστορίᾳ διαλαμβάνει ὡς Ὦχος ὁ Δαρειαῖος ἀπέθανεν, ἀσθενήσας ἐν Βαβυλῶνι, ἔτη βασιλεύσας λε'.

[l] Βασιλεύει δὲ Ἀρσάκης, ὁ μετονομασθεὶς Ἀρτοξέρξης· καὶ ἐκτέμνεται ὁ [m] Οὐδιάστης τὴν γλῶτταν, καὶ ἐξελκύεται ταύτην ἐξόπισθεν, καὶ θνήσκει. ὁ δὲ παῖς αὐτοῦ Μι-

gis filius, qui postea est nominatus Artoxerxes, uxorem ducit Idernis filiam Statiram: atque regis filiam similiter uxorem ducit filius Idernis. Amistris autem erat filia, cujus sponso nomen erat Teritu-
chmes: qui patre suo mortuo, pro ipso
satrapa constitutus est. Habebat autem so- 53
rorem ex eodem patre natam, quæ Roxane vocabatur: quæ cum formosa erat, tum vero sagittandi jaculandique peritissima. Hujus amore captus Terituchmes, & cum ea rem habens, oderat Amistrin: tandemque eam in saccum conjicere statuit, ut à trecentis viris, cum quibus defectionem molitus est, confoderetur. Sed quidam cui nomen erat Udiastes, qui autoritate apud Terituchmem valebat, & litteras à rege acceperat, quibus multa ei pollicebatur si sua filia ea ab illo periculo liberaretur, Terituchmem aggressus interfecit: quum ipse Terituchmes adversus eos qui in ipsum insurgebant, strenue pugnando, multos interfecisset. nam ab eo triginta
sex homines occisos fuisse tradunt. Sed fi- 54
lius Udiastis Mitradates nomine, qui Terituchmis armiger erat, nec adfuerat, postquam rem didicit, patri diras imprecatus est: & quum urbem Zarin occupasset, eam filio Terituchmis conservavit. At Parysatis matrem Terituchmis, fratresque Metrostem & Helicum, & sorores, quæ præter Statiram duæ erant, [1] vivas terra obrui, Roxanem autem [2] vivam
secari jussit. Id quod factum est. Rex ve- 55
ro uxori suæ, ut simili pœna Statiram afficeret Arsacis filii ipsius uxorem, imperavit. Sed quum matrem & patrem multis fletibus & planctibus placasset, & Parysatidis animus flexus esset, pœnam remisit. Sed & ipse Ochus Dariæus Parysatidi dixit fore ut valde ipsam aliquando pœniteret. At in libro decimonono narrat quomodo Ochus Dariæus mortuus sit quum Babylone ægrotasset, & annos triginta quinque regnavisset.

Regno igitur Arsaces potitur, qui & 56
[3] Artoxerxes mutato nomine dictus est. hoc regnum adepto, Udiasti lingua exsecatur, atque extracta retro avellitur: atque ita tandem ille moritur, & filius ejus Mi-

1. *Usitato apud Persas supplicio, ut ex Herod. non uno loco discimus.* 2. *Quod genus supplicii multis etiam post secculis apud eam gentem usurpatum, ut quando Regina, Hormisdæ regis uxor* τετεμαχίσθαι *dicitur in excerptis Photii ex Theophylacti Simoc. historiarum libro* IV. 3. Mnemon *cognominatus, cujus vitam accurate descriptam habemus apud Plut.*

a [ὄνομα] Τερ. D. H. & ad oram *alii* Πειρατούχμης. b μελετήσαντα. D. H. c ἀλλά τις Οὐδιάστης. D. H. d ἀποκτείνοντα. D. H. e Μιθραδάτης. D. H. f *Sic in utroque exemplari. & in utroque rursus statim post* Τεριτούχμεω. *Illud linguæ communis, hoc Ionicæ terminationem habet.* H. S. g *Max. Marg.* πολλὰ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα. h ἐξιλεωμένος. D. H. i [δὲ] ἡ. D. H. k ex edit. D. H. *rectius dicetur* αὐτῇ. H. S. l βασιλεύει δὲ καὶ Ἀρσάκης. D. H. *in Not.* m Οὐδιαστής. D. H.

Mitradates pro patre satrapa constituitur. Facta autem hæc fuere impulsu Statiræ: unde Parysatis dolore afficiebatur. Criminatur Tissaphernes Cyrum apud Artoxerxem fratrem: is ad matrem Parysatin confugit, & à crimine objecto absolvitur. Revertitur Cyrus ad suam satrapiam, ignominia à fratre affectus, ideoque de defectione cogitat. Satibarzanes Orontem criminatur, cum Parysatide consuetudinem eum habere dicens, quum alioqui caste illa viveret. Morte igitur mulctatur Orontes: & mater irascitur ipsi regi, quod Parysatis veneno Terituchmis filium necaverit. Et de eo qui patrem [1] per ignem contra legem sepelivit, *fit mentio.* unde Hellanicus & Herodotus
57 mendacii arguuntur. *Refertur etiam* Cyri à [2] fratre defectio: & quomodo Græcum pariter & barbaricum exercitum coëgerit, & Clearchus Græcorum exercitus dux fuerit. *Commemoratur deinde* quo pacto Syennesis Cilicum rex ambos, Cyrum videlicet & Artoxerxem, in bello gerendo adjuverit, & quo modo Cyrus suum exercitum, & Artoxerxes vicissim suum exhortatus fuerit. Sed Clearchus Lacedæmonius Græcorum dux, & Menon Thessalus, ambo Cyrum sequentes, semper inter se diffidebant, quod Cyrus Clearchi consilio in omnibus uteretur, Menon autem in nullo apud eum loco esset. Et ad Cyrum quidem ab Artoxerxe multi transfugiebant, sed nullus à Cyro ad Artoxerxem. quam ob caussam etiam barbarus quum ad Cyrum desciscere tentasset, & accusatus ea de re fuisset, in cinerem est conjectus. *Narratur etiam* ut Cyrus in regis exercitum impressionem fecerit, & victoria potitus sit: deinde ut occubuerit, dum Clearcho morem non gerit. Ut Artoxerxes contumeliosis modis in fratris cadaver sævierit: quippe qui non solum caput sed & manum qua percussus ab eo fuerat, absciderit, & velut de ea triumphans, circumtulerit. *Scribit &* ut Clearchus Lacedæmonius cum suis Græcis noctu recesserit, & unam ex Parysatidis urbibus occupaverit: & ut rex cum Græ-
58 cis fœdus inierit. Ut Parysatis Babylonem profecta sit Cyrum lugens, & vix tandem caput ejus manumque recuperaverit, quæ Susa miserit, ibique sepeliverit.

[a] Μιτραδάτης ἀντὶ τοῦ πατρὸς καθίσταται σατράπης. ἐπράχθη δὲ ταῦτα σπουδῇ Στατείρας. καὶ ἠνιᾶτο Παρύσατις. διαβάλλεται Κῦρος ὑπὸ [b] Τισαφέρνους πρὸς Ἀρτοξέρξην τὸν ἀδελφὸν, καὶ καταφεύγει Παρυσάτιδι τῇ μητρὶ, καὶ ἀπολύεται τῆς διαβολῆς. ἀπελαύνει Κῦρος ἠτιμωμένος παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ πρὸς τὴν οἰκείαν σατραπείαν, καὶ μελετᾷ ἐπανάστασιν. διαβάλλει Σατιβαρζάνης [c] Ὀρόντην, ὡς Παρυσάτιδι μίγνυται, καίτοι λίαν αὐτῆς σωφρονούσης· καὶ ἀναιρεῖται Ὀρόντης. καὶ ὀργίζεται ἡ μήτηρ τῷ βασιλεῖ, ὅτι Παρύσατις φαρμάκῳ διαφθείρει τὸν Τεριτούχμεω υἱόν. καὶ περὶ τοῦ θάψαντος τὸν πατέρα διὰ τοῦ πυρὸς, παρὰ τὸν νόμον. ἐξ οὗ καὶ ἔλεγχος Ἑλλανίκου καὶ Ἡροδότου, ὡς ψεύδονται. Ἀπόστασις Κύρου ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ συναγωγὴ Ἑλληνικοῦ στρατεύματος καὶ βαρβαρικοῦ, καὶ στρατηγῶν Κλέαρχος Ἑλλήνων. ὅπως τε [d] Συέννεσις ὁ Κιλίκων βασιλεὺς ἄμφω συνεμάχει Κύρῳ τε καὶ Ἀρτοξέρξῃ. ὅπως τε Κῦρος τῇ ἰδίᾳ [e] στρατιᾷ καὶ Ἀρτοξέρξης πάλιν τῇ οἰκείᾳ παρῄνεσαν. Κλέαρχος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, ὃς ἦρχε τῶν Ἑλλήνων, καὶ Μένων ὁ Θετταλὸς, οἳ μετὰ Κύρου ἦσαν, ἀεὶ διάφοροι ἀλλήλοις ἐτύγχανον· διότι τῷ μὲν Κλεάρχῳ ἅπαντα ὁ Κῦρος συνεβούλευε, τοῦ δὲ Μένωνος λόγος οὐδεὶς ἦν. ηὐτομόλουν δὲ ἀπὸ μὲν Ἀρτοξέρξου πρὸς Κῦρον πολλοὶ, πρὸς δὲ Ἀρτοξέρξην ἀπὸ Κύρου οὐδείς. διὸ καὶ [f] ὁ βάρβαρος προσχωρῆσαι Κύρῳ μελετήσας, καὶ διαβληθεὶς, εἰς τὴν σποδὸν ἐνεβλήθη. προσβολὴ Κύρου πρὸς τὴν βασιλέως στρατιὰν, καὶ νίκη Κύρου. ἀλλὰ καὶ θάνατος Κύρου, ἀπειθοῦντος Κλεάρχῳ· καὶ [g] αἰκισμοὶ τοῦ σώματος Κύρου ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Ἀρτοξέρξου. τήν τε γὰρ κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα, μεθ' ἧς τὸν Ἀρτοξέρξην ἔβαλεν, αὐτὸς ἀπέτεμε καὶ ἐθριάμβευσεν. ἀναχώρησις Κλεάρχου τοῦ Λακεδαιμονίου, ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ Ἕλλησι, τῆς νυκτὸς, καὶ τῶν τῆς Παρυσάτιδος πόλεων μιᾶς κατάληψις. εἶτα σπονδαὶ βασιλέως πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Ὡς Παρύσατις εἰς Βαβυλῶνα ἀφίκετο, πενθοῦσα Κῦρον, καὶ μόλις ἐκομίσατο τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τὴν χεῖρα, καὶ ἔθαψεν, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Σοῦσα.

1. *Herodot. Thalia, & Strabo lib.* 15. 2. *Cyri hanc adversus fratrem rebellionem persecutus est diligentissime Xenophon, lib.* I. *&* II. *ἀναβάσεως.*

a sic & D. H. & ad oram Μιθραδάτης. b Τισαφ. D. H. c Ὀρόνδην D. H. & mox Ὀρόνδης. d Συέννεσις. D. H. Συέννεσις etiam *Vatic. & Max. Margunii.* e στρατείᾳ. D. H. f Ἀρταβάριος. D. H. alii Ἀρβάριος. g αἰκισμός. D. H.

σα. τὰ περὶ Βαγαπάτου τοῦ ἀποτεμόντος, προστάξει βασιλέως, τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τοῦ σώματος Κύρου. ὅπως ἡ μήτηρ μετὰ βασιλέως κύβοις ἐπὶ συνθήκαις παίξασα, καὶ νικήσασα, ἔλαβε Βαγαπάτην. καὶ ὃν τρόπον τὸ δέρμα περιαιρεθεὶς [a] ἀνεσταυρώθη ὑπὸ Παρυσάτιδος· ὅτε καὶ τὸ πολὺ ἐπὶ Κύρῳ πένθος [b] αὐτὴ ἐπαύσατο, διὰ τὴν πολλὴν τοῦ Ἀρτοξέρξου δέησιν. ὡς Ἀρτοξέρξης δῶρα ἔδωκε τῷ ἐνεγκόντι τὸν Κύρου πῖλον, καὶ [c] ὡς τὸν [d] Κᾶρα τὸν δοκέοντα [e] Κῦρον βαλεῖν Ἀρτοξέρξης ἐτίμησε. καὶ ὡς Παρύσατις τὸν τιμηθέντα [f] Κᾶρα αἰκισαμένη, ἀπέκτεινεν. ὡς Ἀρτοξέρξης παρέδωκεν αἰτησαμένῃ [g] Μιτραδάτην Παρυσάτιδι, ἐπὶ τραπέζης μεγαλαυχήσαντα ἀποκτεῖναι [h] τὸν Κῦρον. κἀκείνη λαβοῦσα, πικρῶς [i] ἀνεῖλε. ταῦτα δὲ ἡ ιθ´ δὲ ἡ κ´ ἱστορία.

Ἐν δὲ τῇ κα´ δὲ β´ δὲ γ´, ἥτις δὲ τῆς ὅλης πέρας ἐστὶν ἱστορίας, τάδε [k] περιείληπται· ὡς [l] Τισσαφέρνης ἐπιβουλεύει τοῖς Ἕλλησι, καὶ προσεταιρισάμενος Μένωνα τὸν Θετταλὸν, δι' αὐτοῦ Κλέαρχον δὲ τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς ἀπάτῃ δὲ ὅρκοις ἐχειρώσατο, τοῦ Κλεάρχου δὲ προειδομένου δὲ ἀποκρουομένου τὴν ἐπιβουλήν. ἀλλὰ τό, τε πλῆθος διὰ Μένωνος ἀπατηθὲν, κατηνάγκασε δὲ ἄκοντα Κλέαρχον πρὸς [m] Τισσαφέρνην παραγενέσθαι, καὶ Πρόξενος ὁ Βοιώτιος, αὐτὸς ἤδη πρὸς ἄλλοις ἀπάτῃ, συμπαρῄνει. ὡς εἰς Βαβυλῶνα πρὸς Ἀρτοξέρξην Κλέαρχον καὶ τοὺς ἄλλους ἀπέστειλεν ἐν πέδαις· καὶ ὡς ἐπὶ θέαν Κλεάρχου ἅπαντες συνερρύησαν. ὡς Κτησίας αὐτὸς, ἰατρὸς ὢν Παρυσάτιδος, πολλὰ Κλεάρχῳ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ὄντι πρὸς ἡδονὴν καὶ θεραπείαν δι' αὐτῆς ἔπραξε· καὶ τῶν δεσμῶν ἂν Παρύσατις [n] ἔλυσεν καὶ ἀφῆκεν, εἰ μὴ Στάτειρα τὸν ἄνδρα Ἀρτοξέρξην ἀνέπεισε τοῦτον ἀναιρεθῆναι. καὶ ἀνῃρέθη Κλέαρχος· καὶ τέρας ἐπὶ τῷ σώματι συνέστη. [o] αὐτόματος γὰρ ἐπ' αὐτῷ τάφος, μεγίστου πνεύσαντος ἀνέμου, ἐπὶ μέγα ἠρμένος, ἐπισυνέστη. ἀνῃρέθησαν δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἀναπεμφθέντες Ἕλληνες, πλὴν Μένωνος. Λοιδορία Παρυσάτιδος πρὸς Στάτειραν, καὶ ἀναίρεσις διὰ φαρμάκου, τοῦτον διασκευασθέντος τὸν τρόπον· (ἐφυλάττετο γὰρ Στάτειρα λίαν μὴ

rit. De Bagapate qui jussu regis caput à cadavere Cyri avulsit: & quomodo regis mater ubi in talorum lusu eum vicit, ex pacto [1] Bagapatem obtinuit. & quomodo ipsi [2] pellis detracta fuerit à Parysatide, & cruci deinde fuerit affixus ab eadem. quo tempore ipsa propter multam Artoxerxis obsecrationem flere Cyrum cessavit. Quomodo Artoxerxes dona cuidam dederit qui Cyri tiaram attulit, & Carem qui Cyrum à se vulneratum arbitrabatur, honorifice exceperit: Parysatis autem illum qui honorifice exceptus fuerat, cruciatibus adhibitis interfecerit. Ut Artoxerxes petenti Parysatidi Mitradatem tradiderit, quippe qui in mensa se Cyrum interfecisse gloriatus esset: & ut sibi traditum acerba morte mulctaverit. *Hæc in libris* XIX *&* XX *continentur.*

In libris autem XXI *&* XXII, *&* XXIII, 59
(quo tota hac finitur historia) hæc continentur. Quo pacto Tissaphernes Græcis insidias molitus sit, quum socium sibi adjunxisset Menonem Thessalum, & per eum dolo juramentisque Clearchum ducesque ceteros in potestatem suam redegerit, quamvis Clearchus prævideret, insidiasque amoliretur. Sed tum multitudo per Menonem decepta, Clearchum etiam invitum ad Tissaphernem coëgit accedere, tum etiam Proxenus Bœotius ante dolo circumventus, ut id faceret hortabatur. Quomodo Clearchum & ceteros compedibus vinctos Babylonem ad Artoxerxem miserit: & quomodo ad conspiciendum Clearchum omnes confluxerint: & quomodo Ctesias ipse, quum medicus esset Parysatidis, Clearcho, dum in carcere esset, multa humanitatis officia per eam præstiterit. Et ut illum Parysatis à vinculis liberasset & dimisisset, nisi Statira virum Artoxerxem ad eum interficiendum hortando compulisset. Ita Clearchus morte mulctatus est: & circa ejus cadaver ostentum hoc extitit, quod flante vento vehementissimo, sepulcralis agger magnæ altitudinis sponte sua super illud coierit. Interfecti etiam fuerunt Græci
cum eo missi, præter Menonem. *Narran-* 60
tur deinceps Parysatidis in Statiram convicia, & quomodo Statira fuerit veneno necata. quod hunc in modum paratum erat: (cavebat enim sibi Statira diligenter

1. *Plut. in Artoxer. vocat* Mesabaten. 2. *Pari supplicio affectus sup. Petisacus c.* 5.

a ἀνεσταυρώθη. D. H. ἀνεσταυρίσθη etiam *Max. Marg.* & *Cod. Bavaricus.* b αὐτη D. H. ταύτῃ *Cod. Vaticanus.* c ὡς τὸν δοκέοντα βαλεῖν κᾶρα Κῦρον. *Max. Marg.* d Κᾶρα. D. H. e βαλεῖν Κῦρον Ἀρ. D. H. f Κᾶρα. D. H. g Μιθριδ. D. H. *Max. Marg.* etiam Μιτραδάτην. h [τὸν] D. H. i [ἂν] ἀνεῖλε. D. H. k διείληπται. D. H. & ad oram: δὴ περιείληπται. l Τισαφ. D. H. m Τισαφ. D. H. n *alii* ἔλυσε. *Cod. Bav. & Max. Marg.* ἔλυσε. o αὐτομάτως. D. H.

ter ab hoc malo, quod ei tamen contigit.) [1] Una pars cultelli veneno superillinitur, cujus reliqua intacta remansit: hoc secatur avicula parva, ovi habens magnitudinem, (aviculam hanc Persæ ryndacen appellant) dividiturque in duas partes. & ipsa Parysatis dimidiam partem quæ veneno carebat, accepit, comeditque: at partem veneno tinctam porrexit Statiræ. Illa quum eam quæ porrexerat edere dimidiam partem vidisset, nec quicquam *fraudis* animadvertere potuisset, ipsa quoque una mortiferum comedit venenum. Hinc matri rex irascitur, & ejus eunuchi comprehensi torquentur & morte mulctantur. Præterea que Ginge comprehenditur, quæ Parysatidi familiaris erat, atque de ipsa judicium exercetur: à judicibus quidem absolvitur, à rege autem condemnatur: tandem vero cruciatibus afficitur & necatur: eoque nomine Parysatis filio,
61 hic vicissim matri succenset. De Clearchi tumulo qui octo post annis palmarum plenus apparuit: quas Parysatis clam per eunuchos, quo tempore ille mortuus est,
62 aggesta terra obruerat. Caussæ propter quas rex Artoxerxes & EUagoras Salaminis rex inter se dissiderent. & EUagoræ nuncii ad Ctesiam ut acciperent epistolas ab Abulite: & Ctesiæ ad ipsum epistola de reconciliatione cum Anaxagora Cypriorum rege. EUagoræ nunciorum in Cyprum adventus, & à Ctesia datæ ad Euagoram litteræ, ut ei fuerint redditæ. Et, Cononis ad EUagoram oratio, suadentis ut ad regem ascenderet. Et, EUagoræ epistola de honoribus quibus ab eo affectus fuerat. Et, Cononis ad Ctesiam epistola. Et, tributum regi datum ab EUagora. Et, epistolæ Ctesiæ redditæ. Et, Ctesiæ ad regem oratio de Conone, & epistola ad ipsum. Munera ab EUagora missa Satibarzani traduntur, & nuncii in Cyprum perveniunt. Et Cononis epistola ad regem & Ctesiam. Quomodo adhibita custodia retenti sint nuncii à Lacedæmoniis ad regem missi. Epistola regis ad Cononem & ad Lacedæmonios, quam ipse Ctesias tulit. & quomodo à Pharnabazo Conon constitutus sit
63 navarchus. Ctesiæque in Cnidum patriam suam adventus & Lacedæmonem. & disceptatio adversus Lacedæmoniorum legatos apud Rhodum: & emissio ab

μὴ παθεῖν ὃ πέπονθε) μαχαιρίου τὸ ἓν μέρος ἐπαλείφεται τῷ φαρμάκῳ· τὸ δὲ λοιπὸν οὐ μετεῖχε. τούτῳ τέμνεται ὀρνίθιον μικρὸν, μέγεθος [a] ὅσον ᾠοῦ· (ῥυνδάκην Πέρσαι τὸ ὀρνίθιον καλοῦσι) τέμνεται δὲ δίχα, καὶ τὸ μὲν καθαρεῦον τοῦ ἰοῦ ἥμισυ [b] αὐτὴ λαβοῦσα Παρύσατις ἐσθίει, τὸ δὲ προσομιλῆσαν τῷ φαρμάκῳ, ὀρέγει Στατείρᾳ. ἡ δὲ, ἐπεὶ ἐσθίουσαν τὴν ἐπιδοῦσαν ἑώρα τὸ ἥμισυ, μηδὲν συνιδεῖν δυνηθεῖσα, καὶ αὐτὴ συνεσθίει τοῦ θανάτου τὸ φάρμακον. ὀργὴ διὰ ταῦτα τοῦ βασιλέως πρὸς τὴν μητέρα, καὶ σύλληψις τῶν [c] εὐνούχων αὐτῆς, καὶ αἰκισμὸς καὶ ἀναίρεσις. καὶ ἔτι σύλληψις Γίγγης ἣ ᾠκείωτο Παρυσάτιδι, καὶ [d] κρίσις ἐπ' αὐτῇ· καὶ ἀθώωσις μὲν παρὰ τῶν κριτῶν, καταδίκη δὲ παρὰ βασιλέως· καὶ αἰκισμὸς Γίγγης, καὶ ἀναίρεσις· καὶ ὀργὴ διὰ τοῦτο Παρυσάτιδος πρὸς τὸν υἱὸν, κἀκείνου πρὸς τὴν μητέρα. Καὶ τὸ χῶμα δὲ τοῦ Κλεάρχου δι' ἐτῶν ὀκτὼ μεστὸν ἐφάνη φοινίκων, οὓς ἣν κρύφα Παρύσατις, καθ' ὃν καιρὸν ἐκεῖνος ἐτελεύτησε, διὰ [e] τῶν εὐνούχων καταχώσασα. Αἰτίαι δι' ἃς Εὐαγόρᾳ βασιλεῖ Σαλαμῖνος βασιλεὺς Ἀρτοξέρξης διηνέχθη. καὶ ἄγγελοι Εὐαγόρα πρὸς Κτησίαν ὑπὲρ τοῦ λαβεῖν παρὰ [f] Ἀβουλίτου τὰς ἐπιστολάς. καὶ Κτησίου, πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴ, περὶ τοῦ διαλλαγῆναι αὐτὸν Ἀναξαγόρᾳ τῷ Κυπρίων βασιλεῖ. τῶν παρὰ Εὐαγόρα ἀγγέλων εἰς Κύπρον ἄφιξις, καὶ τῶν παρὰ Κτησίου γραμμάτων ἀπόδοσις Εὐαγόρᾳ. καὶ Κόνωνος πρὸς Εὐαγόραν λόγος ὑπὲρ τοῦ πρὸς βασιλέα ἀναβῆναι, καὶ Εὐαγόρα ἐπιστολὴ περὶ ὧν ἠξιώθη ὑπ' αὐτοῦ. καὶ Κόνωνος πρὸς Κτησίαν ἐπιστολή. καὶ βασιλεῖ παρὰ Εὐαγόρα φόρος. καὶ τῶν ἐπιστολῶν Κτησίᾳ ἀπόδοσις. Κτησίου λόγος πρὸς βασιλέα περὶ Κόνωνος, καὶ ἐπιστολὴ πρὸς αὐτόν. τῶν παρὰ Εὐαγόρου δώρων ἀπόδοσις Σατιβαρζάνῃ, καὶ τῶν ἀγγέλων τῶν εἰς Κύπρον ἄφιξις. καὶ Κόνωνος ἐπιστολὴ πρὸς βασιλέα καὶ Κτησίαν. ὡς ἐτηρήθησαν οἱ παρὰ Λακεδαιμονίων ἄγγελοι πεμφθέντες πρὸς βασιλέα. βασιλέως ἐπιστολὴ πρὸς Κόνωνα καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους, ἣν Κτησίας αὐτὸς ἐκόμισεν. ὡς ὑπὸ Φαρναβάζου ναύαρχος Κόνων ἐγένετο. Κτησίου εἰς Κνίδον τὴν πατρίδα ἄφιξις, καὶ εἰς Λακεδαίμονα· καὶ κρίσις πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίων ἀγγέλους, ἐν [g] Ῥόδῳ. καὶ ἀφε-

1. Cultelli alterum latus veneno illinitur. *Hoc ipso circumventum fuisse dolo à consanguineo suo L. Verum imp. finxerunt quidam ut refert Aurel. Victor. in histor. Augusta, in Anton. Philosopho.*

a *alii* ἴσον. b αὕτη. D. H. c ὑπηρετησάντων δύν. αὐτῇ, D. H. d κρίσις. D. H. e διὰ [δύο ἢ τριῶν] τῶν ὑπηρετησάντων αὐτῇ καὶ εὐνούχ. D. H. f Ἀβουλήτου. D. H. g λόγῳ. D. H.

ἄφεσις ἀπὸ Ἐφέσου μέχρι [a] Βάκτρων. καὶ Ἰνδικῆς ἀριθμὸς σταθμῶν, ἡμερῶν, παρασαγγῶν. κατάλογος βασιλέων ἀπὸ Νίνου καὶ Σεμιράμεως, μέχρι Ἀρτοξέρξου. ἐν οἷς καὶ τὸ τέλος.

[Ἔστι δὲ οὗτος ὁ συγγραφεὺς σαφής τε καὶ ἀφελὴς λίαν, διὸ καὶ ἡδονῇ αὐτῷ σύγκρατός ἐστιν ὁ λόγος. κέχρηται δὲ τῇ Ἰωνικῇ διαλέκτῳ, εἰ καὶ μὴ δι᾽ ὅλου, καθάπερ Ἡρόδοτος, ἀλλὰ κατ᾽ ἐνίας τινὰς λέξεις. οὐδὲ πρὸς ἐκτροπάς δέ τινας ἀκαίρους, ὥσπερ ἐκεῖνος, ἀπάγει τὸν λόγον. τῶν μέντοιγε μύθων, ἐν οἷς ἐκείνῳ λοιδορεῖται, οὐδ᾽ οὗτος ἀφίσταται, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις αὐτῷ Ἰνδικά. ἡ δὲ ἡδονὴ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ τὸ πλεῖστον ἐν τῇ τῶν διηγημάτων αὐτοῦ γίνεται διασκευῇ, τὸ παθητικὸν καὶ ἀπροσδόκητον ἐχούσῃ πολὺ, καὶ τὸ ἐγγὺς τοῦ μυθώδους αὐτὴν διαποικίλλειν. καὶ διαλελυμένος δέ ἐστι πλέον τι τοῦ δέοντος αὐτῷ ὁ λόγος, ὡς καὶ εἰς ἰδιωτισμὸν ἐκπίπτειν. ὁ δὲ τοῦ Ἡροδότου λόγος ταύτῃ τε καὶ τῇ ἄλλῃ τοῦ ἔπους δυνάμει καὶ τέχνῃ, κανών ἐστιν Ἰωνικῆς διαλέκτου.]

ab Ephesο usque ad Bactra. & Indicæ regionis, dierum, parasangarum enumeratio. Catalogus regum à Nino & Semiramide usque ad Artoxerxem: [1] quibus & hoc opus absolvitur.

[SCRIPTORIS *hujus Ctesiæ candidus est ac valde simplex sermo, quo etiam fit, ut non injucundus accidat. Usus vero dialecto est Ionica, etsi non per omnia, ut Herodotus, sed in quibusdam tantummodo vocibus. neque etiam in diverticula quædam, ut ille, importune sermonem avertit, quanquam à fabulis quas illi probrose objicere audet, ne ipse quidem abstinet, in eo præsertim libro, quem* INDICA *inscripsit. Jucunditas vero historiæ magnam illi partem in narrationum posita est apparatu, qui multum habet & vehementiæ, & inexspectati. quanquam illa etiam rebus pœne fabulosis magna cum varietate exornatur. Oratio illi plus æquo dissoluta, ut & in idiotismum trivialemque sermonem incidat. Herodoti autem stylus hac ipsa & simili orationis virtute atque artificio, Ionicæ dialecti norma est ac regula.*]

1. *A Nino id & Semiramide inchoatum, ad magistratum usque Ithyclis, id est, Olymp.* XCV. *an.* 3. *deduxisse Ctesiam, auctor est Diod. lib.* 14. *pag.* 421. *edit. Græc.*

a A.S.M.M. *μάκτρων. illud* (*βάκτρ.*) *C. B.* 2. *&* *H. St.*

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΤΗΣΙΟΥ ΙΝΔΙΚΩΝ

ΕΚΛΟΓΑΙ, ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΦΩΤΙΟΥ.

EX EJUSDEM

CTESIÆ SCRIPTIS

QUÆ INDICA NOMINATA SUNT,

excerptæ ab eodem PHOTIO hiſtoriæ.

1 INDICA Cteſiæ uno libro continentur, in quibus magis Ionice loquitur. Scribit [1] Indum fluvium, qua anguſtiſſimus eſt, quadraginta ſtadiorum eſſe: qua latiſſimus, ducentorum. Indos multitudine ceteros fere univerſos mortales ſuperare dicit. De ſcolece, *id eſt, quodam verme*, qui eſt in flumine, & ſolus ex omnibus animalibus in eo naſcitur. *Dicit etiam* ultra Indos non alios homines habitare. In Indica regione non pluere, ſed eam à flumine rigari.
2 De [2] pantarba ſigillari gemma: & quomodo ſeptuaginta ſeptem ſigillares gemmas & lapides pretioſos in flumen projectos, (quæ omnia erant cujuſdam Bactriani inſtitoris) pantarba retraxerit inter ſe cohærentes.
3 De elephantibus [3] murifragis. De parvis ſimiis caudas quatuor cubitorum habentibus. De [4] maximis gallis gallinaceis. De ave pſittaco, quam lingua humana & voce præditam eſſe dicit, [5] accipitris magnitudine, & fronte purpurea, barbamque geſtare nigram, alioqui ad collum cærulei coloris eſt, quemadmodum cinnabari: loquique ipſam Indice, ut hominem:

ΚΤΗΣΙΟΥ [a] τὰ Ἰνδικά ἐστιν [b] ἐν ἑνὶ βιβλίῳ, ἐν οἷς μᾶλλον ἰωνίζει. λέγει περὶ τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ, τὸ μὲν στενὸν αὐτοῦ εὖρος τεσσαράκοντα σταδίων εἶναι· τὸ δὲ [c] πλατύτατον, καὶ διακοσίων. λέγει περὶ αὐτῶν τῶν Ἰνδῶν, ὅτι πλείους σχεδὸν συμπάντων ἀνθρώπων. περὶ τοῦ σκώληκος τοῦ ἐν τῷ ποταμῷ· ὃ καὶ μόνον τῶν ἄλλων θηρίων ἐν αὐτῷ γίνεται. περὶ τοῦ μὴ οἰκεῖν ἐπέκεινα αὐτῶν ἀνθρώπους. ὅτι οὐχ ὕει, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ ποτίζεται ἡ Ἰνδική. Περὶ [d] παντάρβας τῆς σφραγῖδος· καὶ ὡς οζʹ σφραγῖδας ἀπορριφείσας καὶ τιμίους λίθους εἰς τὸν ποταμόν, ἅτινα ἦν [e] τοῦ Βακτρίων καπήλου, [f] αὐτὴ ἀνείλκυσεν ἐχομένας ἀλλήλων. περὶ τῶν [g] τειχοκαταλύτων ἐλεφάντων. περὶ τῶν μικρῶν πιθήκων τῶν ἐχόντων οὐρὰς τετραπήχεις. περὶ τῶν ἀλεκτρυόνων τῶν μεγίστων. Περὶ τοῦ ὀρνέου τοῦ [h] βιττάκου, ὅτι γλῶσσαν ἀνθρωπίνην ἔχει καὶ φωνήν· μέγεθος μὲν, ὅσον ἱέραξ, [i] πορφύρεον δὲ πρόσωπον· καὶ πώγωνα φέρει μέλανα. αὐτὸ δὲ κυάνεόν ἐστιν ὡς τὸν τράχηλον, ὥσπερ [k] κιννάβαρι. διαλέγεσθαι δὲ αὐτὸ ὥσπερ ἄνθρωπον, [l] Ἰνδιστί· ἂν

1. *Hic ipſe locus ita citatus legitur ab Arriano lib* 5. *de expedit. Alexandri.* Ac Cteſias quidem aſſerit Indi, qua anguſtiſſimus is eſt, XL ſtadiorum latitudine ripas inter ſe diſtare; qua vero latiſſimus, etiam centum ſummum ſtadiorum ſpatium intermedium eſſe. 2. *Ignem etiam exſtinxiſſe refert Heliodorus in Æthiop. vide & Philoſtrat. de vita Apollonii, lib.* 3. 3. qui muros diſſolvunt atque evertunt. *Pectore ſuo, cum rex Indorum jubet, iis incumbendo. lege cap.* 29. *Æliani de animal. lib.* 17. *ubi plura de his.* 4. *Hinc ſumpſiſſe videtur, quæ de iiſdem refert Ælian. de animalib. lib.* 16. *cap.* 2. 5. De bittaco ave. *Pſittacum vocant alii. Meminit quoque Olympiodorus in excerptis apud Photium & Ælianus non ſemel.*

a ἀνεγνώσθη δὲ αὐτοῦ καὶ τὰ Ἰνδικὰ ἐν ἑνὶ β. D. H. *In alio libro mſ. Bavarico,* Διηγήματα Κτησίου Κνιδίου περὶ τῶν ἐν τῇ οἰκουμένῃ θαυμάτων. b *C. Vat.* ἐν βιβλίῳ. c πλατύτερον. D. H. ſic & C. V. d *Vide Philoſt. lib.* 3. *de Apollonio.* καὶ Ἡλιόδωρος οὕτω φησὶ περὶ τῆς παντάρβης παράδοξα, *Max. Marg.* e *Malim* του *ſine accentu, pro* τινός. H. S. f αὐτη. D. H. g τειχοκαταλυτῶν. D. H. h *Hæc* ψιττάκη *eſt Plinio, qui lib.* 10. *cap.* 42. *docet quæ aves imitari poſſint ſermonem humanum, ut & Suid in vocabulo Pſittacus. Naz. præcept. ad Virg. v* 624. Καὶ κέρακες κλέπτουσιν ὁμῶς ὄπα· ὡς δ' ἐρατόχροος ψιττακὸς ἀγκυλοχείλης ἔσω πλεκτοῖο δόμοιο ἀνδρόμεον φώνησε, καὶ ἤπαφεν ἀνέρας ἀκυλῶ. *vide Olympiodori excerpta apud Phot. p.* 112. D. H i *B. lib.* ὑποπορφύρεον. *cauſſam varietatis colorum tam in pſittacis, quam aliis nonnullis avibus, adfert Diod. Sic. lib.* 2. D. H. k κινάβ. D. H. C. B. A. S. etiam per duplex νν. l *Bavaricus liber, ex eodem Cteſia excerptus,* οἵαν γλῶτταν ἐκδιδαχθῇ. D. H.

ἂν δὲ Ἑλληνιστὶ μάθῃ, καὶ Ἑλληνιστί. Περὶ τῆς κρήνης τῆς πληρουμένης ἀνὰ ἔτος ὑγροῦ χρυσίου· ἐξ ἧς ἑκατὸν περιχοαὶ ὀστράκιναι ἀνὰ ἔτος ἀρύονται. ὀστρακίνους δὲ δεῖ εἶναι, ἐπεὶ πήγνυται ὁ χρυσὸς ἀπαρυόμενος· καὶ ἀνάγκη τὸ ἀγγεῖον θλᾶν, καὶ οὕτως ἐξάγειν [a] αὐτό. [b] ἡ δὲ κρήνη, τετράγωνός ἐστιν, ἑκκαίδεκα μὲν πηχῶν ἡ περίμετρος, τὸ δὲ βάθος, ὀργυιά· ἑκάστη δὲ περιχοὴ τάλαντον ἕλκει. καὶ περὶ τοῦ ἐν τῷ πυθμένι τῆς κρήνης σιδήρου, ἐξ οὗ καὶ δύο ξίφη Κτησίας φησὶν ἐσχηκέναι· ἓν παρὰ βασιλέως, καὶ ἓν παρὰ τῆς τοῦ βασιλέως μητρὸς Παρυσάτιδος. φησὶ δὲ περὶ αὐτοῦ, ὅτι πηγνύμενος ἐν τῇ γῇ, νέφους καὶ χαλάζης καὶ πρηστήρων ἐστὶν [c] ἀποτρόπαιος. καὶ ἰδεῖν [d] αὐτὸν ταῦτα φησὶ, βασιλέως δὶς ποιήσαντος. Περὶ τῶν κυνῶν τῶν Ἰνδικῶν, ὅτι μέγιστοι εἰσὶν, ὡς καὶ λέοντι μάχεσθαι. περὶ τῶν [e] ὀρῶν τῶν μεγάλων, ἐξ ὧν ἥ τε σαρδὼ ὀρύσσεται, καὶ οἱ ὄνυχες, καὶ αἱ ἄλλαι σφραγῖδες. ὅτι ἀλέα πολλὴ, καὶ ὅτι ὁ ἥλιος δεκαπλασίων τὸ μέγεθος ἢ ἐν ταῖς ἄλλαις χώραις αὐτοῖς ἑαυτοῦ φαίνεται, καὶ πολλοὶ ἐνταῦθα τῷ πνίγει φθείρονται. καὶ θάλασσαν φησὶν αὐτόθι [f] οὐδὲν ἔλαττον τῆς Ἑλληνικῆς. τὸ δὲ ἄνω αὐτῆς ἕως τεσσάρων δακτύλων, θερμὸν εἶναι. ὥστε μὴ ἰχθὺν ζῆν προσπελάσαντα τῷ θερμῷ, ἀλλὰ κάτωθεν διαιτᾶσθαι. Ὅτι ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς ῥέων διὰ πεδίων, καὶ δι' ὀρέων ῥεῖ· ἐν οἷς καὶ ὁ λεγόμενος Ἰνδικὸς κάλαμος φύεται, πάχος μὲν ὅσον δύο [g] ἄνδρε περιωρυγμένοι [h] [μόλις] περιλάβοιεν· τὸ δὲ ὕψος, ὅσον μυριοφόρου νεὼς ἱστός. εἰσὶ καὶ ἔτι μείζους καὶ ἐλάττους, οἵους εἰκὸς ἐν ὄρει μεγάλῳ. εἶναι δὲ τῶν καλάμων καὶ ἄρρενας καὶ θηλείας. ὁ μὲν οὖν ἄρρην [i] ἐντεριώνην οὐκ ἔχει, καὶ ἔστι κάρτα ἰσχυρός· ἡ δὲ θήλεια ἔχει. Καὶ [k] περὶ τοῦ μαρτιχόρα τοῦ ἐν αὐτοῖς ὄντος θηρίου· ὡς τὸ πρόσωπον ἐοικὸς ἀνθρώπῳ, μέγεθος μέν ἐστιν ὥσπερ λέων, καὶ χρόαν ἐρυθρὸς ὡς κιννάβαρι· τρίστιχοι δὲ ὀδόντες· ὦτα δὲ ὥσπερ ἀνθρώπου, καὶ ὀφθαλμοὺς γλαυκοὺς, ὁμοίους ἀνθρώπῳ· τὴν δὲ κέρκον ἔχει οἵανπερ σκορπίος

nem: nec non Græce, si Græcum sermonem docta fuerit. De [1] fonte qui quotan- 4
nis auro humido impletur, ex quo fonte centum urcei fictiles singulis annis hauriuntur. ideoque fictiles esse oportet, quoniam aurum haustum concrescit, ut ad ipsum extrahendum frangere vas necesse sit. Fons hic quadratus est, cujus ambitus est sexdecim cubitorum, altitudo unius ulnæ: singuli autem urcei *qui auro pleni hauriuntur*, talenti pondus exæquant. De ferro quod in fundo hujus fontis extat: ex quo duos gladios se habuisse dicit ipse Ctesias: unum à [2] rege, alterum à regis matre Parysatide donatum. Id ferrum si in terram defigatur, nebulas & grandines turbinesque avertere: & seipsum hæc vidisse, rege bis periculum faciente, commemorat. De [3] canibus In- 5
dicis, qui maximi sunt, adeo ut etiam cum leone pugnent. De magnis montibus ex quibus sardo & onyches aliæque gemmæ effodiuntur. De acerrimo qui ibi est calore: & ut sol decuplo major quam in aliis regionibus esse videatur, multique æstu ibi suffocentur. [4] Tradit etiam mare ibi non minus spatiosum Græco esse: atque id in summo quidem, donec quis ad quatuor digitorum altitudinem perveniat, fervidum esse: adeo ut piscis juxta calorem illum vivere non possit, sed in fundo degat. Indum fluvium delatum per cam- 6
pos & montes interlabi *tradit*, in quibus nascatur qui [5] calamus Indicus appellatur: ejus quidem crassitudinis quam hominum duorum junctæ ulnæ complecti possint: altitudinis autem, quanta est mali navis onerariæ prægrandis. Esse & quosdam majores, quosdam item minores, utpote in spatioso monte. Esse autem inter hos calamos & marem & feminam: marem quidem medullam non habere, & esse admodum firmum; feminam autem habere. De 7
animali Indico [6] martichora dicto, quod facie hominem refert, leonis magnitudine, cinnabaris ruborem habens. Triplex est illi dentium ordo: aures humanis similes, oculos glaucos similes homini: caudam autem qualem scorpius terrestris habet, in qua

1. *Falsa hæc esse ait Philostrat. lib.* 3 *de vita Apollonii.* 2. *Artaxerxe,* τῷ *Mnemone.* 3. *Ælianum lege lib.* 4. *animal. cap.* 19. *qui sua hinc petivisse videtur.* 4. Mare ibi nihilo minus quam Græcum flatu tumere: φυσᾶν *lego, pro* φησίν. 5. Harundini Indicæ arborea amplitudo, *inquit Plin. lib.* 16. *c.* 36. *quo te, lector remitto.* 6. *Et hoc esse mendacium vult Philostr. Ælian. lib.* 4. *de animal. cap.* 21. *postquam multis de Mantichora egit, penes Ctesiam fidem omnium esse vult. Meminit & Pausan. hujus Ctesianæ narrationis in Bœotic. Plin. item lib.* 8. *c.* 21. *apud quos* Mantichora *legitur.*

a αὐτόν. D. H. b Φιλόστρατος ἐν τῷ εἰς τὸν Ἀπολλωνίου [*lib.* 3.] βίῳ ψεῦδος αὐτό φησι. *Max. Marg.* c ἀποτρόπαιον. d αὐτὸν ταῦτα. D. H. e ὄρεων. f *alii* οὐκ. g C. B, A. S. M. M. ἄνδρες. h è *Cod. Bavarico.* i ἐντεριώνην. D. H. k καὶ τοῦτο ψεῦδος ὁ Φιλόστρατος φησί. *Max. Marg.*

qua & aculeus eſt cubitali major. Sed & per tranſverſum aculeis munita eſt cauda. Aculeum item in vertice, velut ſcorpius, gerit: quo accedentes pungit: nec mortem quicunque punctus fuerit, effugere poteſt. Quod ſiquis eminus adverſus ipſum pugnet, & ab anteriori parte caudam prætendens aculeis petit, tanquam ab arcu eos ejaculans, & à poſteriori parte eam recta protendens. Ad jugeri autem longitudinem jaculando pervenit, & quoſcunque ferit, omnes ad unum interficit, præter elephantem. Ejus autem aculei longitudinem pedalem, funis tenuiſſimi latitudinem habent. Martichora autem Græcis *ἀνθρωποφάγος* ſonat, *id eſt*, *hominivorus*, quod multos voret quos interfecerit. Sed & animalia cetera vorat. Pugnatque & unguibus & aculeis. Aculeos autem ubi ejaculatum fuerit, renaſci ſcribit. Abundat autem his animalibus India: quæ ab hominibus interficiuntur, qui elephantis inſidentes, telis ea petunt.

8 De ſumma Indorum juſtitia, & de moribus ac ritibus eorum. De [1] loco ſacro qui eſt in tractu inhabitabili regionis, quem ſub nomine ſolis & lunæ venerantur: ad quem à monte Sardus quindecim eſt dierum iter. Ut ſol ibi ſingulis annis per dies triginta quinque aliquid refrigerationis illis concedat, propter id feſtum, ut ne dum ipſum celebrant & dum revertuntur, adurantur. Tonitrua & fulgura & pluviæ non ſunt in India, ſed frequentes ventos & turbines habet, qui omnia ſibi obvia abripiunt. Sol autem oriens in majori Indiæ parte, [2] alteri diei parti frigus, alteri vehementem calorem affert.

9 Indi non à ſole ſed à natura ſunt nigri. in quibuſdam enim viris & mulieribus inter eos ſummum candorem conſpici tradit: in paucioribus tamen. & ſe tales Indas duas &

10 Indos quinque vidiſſe addit. Confirmare volens quod de ſole dixerat, cum Indiæ triginta quinque dierum refrigerationem concedere, ſcribit & flammam quæ ex Ætna erumpit, [3] medium regionis tractum, utpote qui à juſtis hominibus incolatur, non labefactare, quum cetera labefactet. & apud Zacynthum fontes eſſe piſcium fertiles, è quibus pix educatur. & apud Naxum fontem eſſe è quo vinum, & quidem ſuaviſſimum, nonnunquam profluat.

πίος ὁ ἱππάρωτης, ἐν ᾗ [a] τὸ κέντρον ἔχει, [b] μείζω [c] ὑπάρχουσαν πήχεως. ἔχει δὲ καὶ ἐκ πλαγίου τῆς κέρκου ἔνθα καὶ ἔνθα κέντρα. ἔχει δὲ καὶ ἐπ' ἄκρῳ, ὥσπερ σκορπίος, κέντρον. καὶ τούτῳ [d] μὲν ἐὰν προσέλθῃ τις, κεντεῖ τῷ κέντρῳ, καὶ πάντως ὁ κεντηθεὶς ἀποθνήσκει· ἐὰν δέ τις πόρρωθεν μάχηται πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔμπροσθεν ἱστὰς τὴν οὐρὰν, ὥσπερ ἀπὸ τόξου βάλλει τοῖς κέντροις, καὶ ὄπισθεν ἐπ' εὐθείας ἀποτείνων. βάλλει δὲ ὅσον πλέθρον εἰς μῆκος· καὶ πάντας οὓς ἂν [e] βάλῃ, πάντως ἀποκτείνει, πλὴν ἐλέφαντος. τὰ δὲ κέντρα αὐτοῦ ἐστι τὸ μὲν μῆκος, ὅσον ποδιαῖα, τὸ δὲ πλάτος, ὅσον σχοῖνος λεπτότατος. [f] μαρτιχόρα δὲ Ἑλληνιστὶ ἀνθρωποφάγον· ὅτι πλεῖστα ἐσθίει ἀναιρῶν ἀνθρώπους. ἐσθίει δὲ καὶ τὰ ἄλλα ζῶα. μάχεται δὲ καὶ τοῖς ὄνυξι καὶ τοῖς κέντροις. τὰ δὲ κέντρα πάλιν φησὶν, ἐπειδὰν ἐκτοξευθῇ, ἀναφύεσθαι. ἔστι δὲ πολλὰ ἐν τῇ Ἰνδικῇ. ἀποκτείνουσι δὲ αὐτὰ τοῖς ἐλέφασιν ἐποχούμενοι ἄνθρωποι, κἀκεῖθεν [g] βάλλοντες. Περὶ τῶν Ἰνδῶν, ὅτι δικαιότατοι· καὶ περὶ τῶν ἐθῶν καὶ νομίμων αὐτῶν. περὶ τοῦ ἱεροῦ χωρίου τοῦ ἐν τῇ ἀοικήτῳ. ὃ ἐπ' ὀνόματι τιμῶσιν ἡλίου καὶ σελήνης· ἐν ᾧ διὰ δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους τῆς Σαρδοῦς τις παραγίνεται. καὶ ὅτι λε' ἡμέρας ὁ ἥλιος ψύχει ἐκεῖσε τοῦ ἐνιαυτοῦ, διὰ τὴν ἑορτὴν, ἵνα μὴ ἄφλεκτοι αὐτὴν τελέσωσι, καὶ ὑποστρέψωσιν. ὅτι βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ ὑετοὶ οὐκ εἰσὶν ἐν τῇ Ἰνδικῇ, ἄνεμοι δὲ πολλοὶ, καὶ πρηστῆρες πολλοί· καὶ ἁρπάζουσιν ὅ, τι ἂν λάβωσιν. ὁ δὲ ἥλιος ἀνίσχων τὸ ἥμισυ τῆς ἡμέρας ψῦχος ποιεῖ, τὸ δ' ἄλλο, λίαν ἀλεεινὸν ἐν τοῖς πλείστοις τῶν τῆς Ἰνδικῆς τόπων. Ὅτι Ἰνδοὶ οὐχ ὑπὸ τοῦ ἡλίου εἰσὶ μέλανες, ἀλλὰ φύσει. εἶναι [h] γάρ φησιν ἐν αὐτοῖς καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας λευκοτάτους πάντων, [i] εἰ καὶ ἐπ' ἔλαττον. ἰδεῖν δὲ καὶ [k] αὐτὸν τοιαύτας Ἰνδὰς δύο γυναῖκας, καὶ [l] πέντε ἄνδρας. Ὅτι πιστῶσαι τὰ περὶ τοῦ ἡλίου βουλόμενος, ὡς ἐν λε' ἡμέραις ἐν Ἰνδίᾳ ψύχει, λέγει ὅτι καὶ τὸ πῦρ ἐκ τῆς Αἴτνης [m] ῥέον τὸν μέσον χῶρον, ἅτε δικαίων ἀνδρῶν [n] ὄντα, οὐ φθείρει, φθεῖρον τὰ ἄλλα. καὶ ἐν Ζακύνθῳ κρήνας ἰχθυοφόρους εἶναι ἐξ ὧν αἴρεται πίσσα. καὶ ἐν Νάξῳ κρήνην, ἐξ ἧς οἶνος ἐνίοτε ῥεῖ καὶ μάλα ἡδύς.

Oooo

1. *Simile quid habet Nonnoſus excerpt. Phot.* 2. *Nonnoſus in excerpt. apud Phot. idem fere narrat.* 3. *Illum forte, quem* δικαίων χῶρον *appellatum fuiſſe, docebit Conon narrat* XLIII. *apud Photium.*

a καὶ τὸ. D. H. b μείζων ὑπάρχουσα A. S. C. B. M. M. & H. S. μείζω ὑπάρχουσαν. *l. B.* μεῖζον πήχεως. c ὑπάρχουσα. D. H. d μὴν. D. H. e βάλλῃ. D. H. f *B. lib.* Μαρτιχόρας. g *alii* βάλλουσι. h γοῦν, φησὶν, D. H. i ἢ καὶ. D. H. k αὐτὸν. D. H. l ἄνδρ. πέντε. D. H. m ῥέον, τὸ. D. H. n *alii* ὄντα.

ἡδύς. [a] [ἀλλὰ καὶ τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ τὸ ὕδωρ ἐν ἀγγείῳ διαμεῖναν νυχθήμερον, οἶνος ἥδιστος γίνεται.] καὶ ὅτι πῦρ ἐστὶν ἐγγὺς Φασήλιδος ἐν Λυκίᾳ ἀθάνατον, καὶ ὅτι ἀεὶ καίεται ἐπὶ πέτρας καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν· καὶ ὕδατι μὲν οὐ σβέννυται, ἀλλὰ ἀναφλέγει, φορυτῷ δὲ σβέννυται. [b] [ὁμοίως καὶ ἐν Αἴτνῃ καὶ Προύσῃ διηνεκῶς ἀνάγεται πῦρ.] Ὅτι [c] μέσῃ τῇ Ἰνδικῇ ἄνθρωποι εἰσὶ μέλανες, καὶ καλοῦνται Πυγμαῖοι, τοῖς ἄλλοις ὁμόγλωσσοι Ἰνδοῖς. μικροὶ δέ εἰσι λίαν· οἱ μακρότατοι αὐτῶν, πήχεων δύο· οἱ δὲ πλεῖστοι, ἑνὸς ἡμίσεος πήχεως. κόμην δὲ ἔχουσι μακροτάτην, μέχρι καὶ ἐπὶ τὰ γόνατα, καὶ ἔτι κατώτερον, καὶ πώγωνα μέγιστον πάντων ἀνθρώπων. ἐπειδὰν οὖν τὸν πώγωνα [d] μέγαν φύσωσιν, οὐκέτι ἀμφιέννυνται οὐδὲν ἱμάτιον, ἀλλὰ τὰς τρίχας, τὰς μὲν ἐκ τῆς κεφαλῆς, ὄπισθεν καθίενται πολὺ κάτω τῶν γονάτων· τὰς δὲ ἐκ τοῦ πώγωνος, ἔμπροσθεν μέχρι ποδῶν ἑλκομένας. ἔπειτα περιπυκασάμενοι τὰς τρίχας περὶ ἅπαν τὸ σῶμα, ζώννυνται, χρώμενοι αὐταῖς ἀντὶ ἱματίου. αἰδοῖον δὲ μέγα ἔχουσιν, ὥστε ψαύειν τῶν σφυρῶν αὐτῶν, καὶ παχύ. [e] αὐτοὶ δὲ σιμοί τε καὶ αἰσχροί. τὰ δὲ πρόβατα αὐτῶν, ὡς ἄρνες· καὶ αἱ βόες καὶ οἱ ὄνοι, σχεδὸν ὅσον κριοί· καὶ οἱ ἵπποι αὐτῶν καὶ οἱ ἡμίονοι καὶ τὰ ἄλλα [f] κτήνη πάντα, οὐδὲν μείζω κριῶν. ἕπονται δὲ τῷ βασιλεῖ τῶν Ἰνδῶν, τούτων τῶν Πυγμαίων ἄνδρες τρισχίλιοι. σφόδρα γάρ εἰσι τοξόται. δικαιότατοι δέ εἰσι, καὶ [g] νόμοις χρῶνται ὥσπερ καὶ οἱ Ἰνδοί. [h] λαγωοὺς δὲ καὶ ἀλώπεκας θηρεύουσιν, οὐ τοῖς κυσὶν, ἀλλὰ κόραξι καὶ ἰκτῖσι καὶ κορώναις καὶ ἀετοῖς. ὅτι λίμνη ἐστὶν ἐν αὐτοῖς, σταδίων ὀκτακοσίων ἡ περίμετρος, ἐν ᾗ ἀνέμου μὴ [i] πνέοντος ἐπάνω τῆς λίμνης, ἔλαιον [k] [ὡς τὸ ἡμέτερον] ἐφίσταται. [l] καὶ πλοιαρίοις πλέοντες δι' αὐτῆς, ἐκ μέσης αὐτῆς σκαφίοις τοῦ ἐλαίου ἀπαρύονται καὶ χρῶνται. χρῶνται δὲ καὶ [m] σησάμῳ. [n] ἔχει δὲ ἡ λίμνη καὶ ἰχθύας. καὶ τῷ καρυίνῳ δὲ χρῶνται. κρεῖσσον δὲ τὸ λιμναῖον. ἔστι δὲ [o] αὐτόθι ἄργυρος πολὺς, καὶ ἔρ-

fluat. [Ita Phasidis fluvii aquam, si justum ipsa diem in vase aliquo conservetur, in suavissimum vinum commutari.] Et ignem juxta [1] Phaselidem in Lycia esse perpetuum, qui super petram semper noctes diesque ardeat: & qui aqua non extinguatur, sed redardescat: at fimo extingui possit. [2] [Hoc item modo assidue in Ætna
atque Prusa ignem ascendere.] Media In- 11
dia [3] nigros habet viros qui Pygmæi appellantur, eadem qua Indi ceteri lingua utentes. sunt autem valde parvi: ut maximi duorum cubitorum, & plerique unius cubiti duntaxat cum dimidio altitudinem non excedant. Comam autem alunt longissimam usque ad genua & infra etiam demissam, barbam quoque quibusvis aliis hominibus promissiorem gestant. Atque adeo postquam illis promissa barba exorta est, nullo jam vestitu utuntur, sed capillos quidem à tergo multo infra genua demittunt, barbam autem ante ad pedes usque protrahunt: deinde, quum totum corpus pilis obduxerunt, seipsos cingunt, illis vestimenti loco utentes. Sed & veretrum illis est valde crassum, adeoque magnum ut ad pedum usque malleolos pertingat. Sunt porro simi atque deformes. Oves autem eorum sunt [4] agnis *nostris* pares: boves & asini ad *nostrorum* arietum magnitudinem accedunt. equi item eorum & muli ceteraque jumenta arietes magnitudine non superant. Horum Pygmæorum tria millia rex Indorum in suo comitatu habet. sunt enim sagittarii peritissimi. Justissimi autem sunt, & iisdem quibus reliqui Indi legibus utuntur. Lepores & vulpes non canibus, sed corvis, milvis, cornicibus & aquilis [5] venantur. Lacus est apud eos octingentorum stadiorum ambitum habens, [6] cui, quoties nullus ventus aspirat, oleum [nostro simile] supernatat: quod quidem ex ejus medio scaphiis hauriunt, navigiolis per eum navigantes. atque eo utuntur. Utuntur autem & oleo & sesamo, & ex nucibus: sed præstantius est quod è lacu illo hauritur. Habet vero etiam pisces hic lacus. Abundare præterea argento hanc regionem scribit, & in ea esse argenti fodinas, non

1. Flagrat in Phaselide mons Chimæra, *inquit Plin. dum hunc Ctesiæ locum adfert l. 2. c. 106.* 2. *E Bavarico codice ista uncis inclusa inseri hic, atque alibi, non ingratum fore putavi.* 3. *Similia Nonnosus in excerptis Phot. Et de Pygmæis Plin. videndus, Solinus, ac Juvenalis.* 4. *Ælian. l. 16. c. 37. hist. animal. Psyllis Indicis totum illud pumili pecoris genus attribuit.* 5. *Quo autem modo hasce aves venari doceant Indi, ex Ctesia tradit Ælian. l. 4. c. 26. de nat. animal.* 6. *Meminit hujus loci Antigonus mirab. narrat. 165.*

a hæc B. liber addit. b & hæc B. l. c ἐν μέσ. D. H. d μεγα. D. H. e αὐτοί τε σ. τ. D. H. f πάντα ζῶα, οὐδ. D. H. g νόμοισι. D. H. h λαγωούς τε καὶ. D. H. i πνέοντος, ἐπ. D. H. k è Bav. lib. l *B. lib.* καὶ διὰ πλοιαρίων τοῦτο ἀπαρύονται, καὶ χρῶνται. m σιτάμῳ. D. H. *C. Vatic.* σιταμίνῳ. n *Videntur hæc verba*, ἔχει δὲ ἡ λίμνη καὶ ἰχθ. *non suo loco esse posita: & pro* σητάμῳ *non dubito quin legendum sit* σησαμίνῳ. H. S. o *B. lib.* αὐτόθι καὶ ἀργύρειον πολὺ, καὶ μέταλλα ἀργύρεια.

non profundas, ſed profundiores eſſe eas
12 quæ ſunt in Bactris. Aurum quoque habet
India, ſed quod non reperitur in fluviis
& abluitur, ut fit in flumine Pactolo: ſed
multi & ſpatioſi montes id ſuggerunt:
quos incolunt [1] grypes, aves quadrupedes,
lupi magnitudine, cruribus & unguibus
leoninis: qui pennas in pectore rubras, in
reliquo corpore nigras habent. Propter
has illud quod in montibus eſt copioſum
13 aurum non facile obtinetur. Oves Indorum
& capræ majores ſunt aſinis, & ut
plurimum quaternos atque adeo ſenos pariunt.
Caudæ autem illis adeo ſunt [2] magnæ
ut amputandæ ſint fœtis ut à mare
poſſint iniri. At [3] porcum India nec manſuetum
nec ſylveſtrem ullum habet. Palmæ
Indicæ earumque fructus triplo Babyloniis
ſunt majores. Eſt ibi & quidam
fluvius (ut ille ſcribit) è petra mel fundens.
14 Sed multa de illorum juſtitia & de benevolentia
qua regem ſuum proſequuntur,
& de illorum contemptu mortis commemorat.
Meminit & fontis cujuſdam, cujus
aquam, ſimulatque hauſta fuerit, in
morem caſei coagulari dicit: hujus autem
coagulati ſi cui ad tres obolos contriveris,
atque in vulgari aqua bibendos dederis,
quæcunque admiſerit patefacit. eo enim
die mente [4] alienatur. Eo autem utitur
rex erga eos qui an objectis criminibus
ſint affines, certo vult cognoſcere. nam
ſiquis *id de quo accuſatur* effutiverit, mortem
ſibi cogitur conſciſcere: ſin *indicio
ſuo* nullius criminis convincatur, abſolvi-
15 tur. Nullum ex Indis capitis aut oculorum
aut dentium dolore laborare tradit,
nullique circa os puſtulas oriri: [5] eorumque
vitæ ſpatium eſſe centum viginti, &
triginta & quinquaginta annos: atque ad-
16 eo ducentos, quorum ſit longiſſima. Eſt
apud eos ſerpens ſpithamæ magnitudine,
aſpectu ſimilis pulcherrimæ purpuræ: caput
candidiſſimum habens, dentibus omnino
carens. quem venatores in ferventiſſimis
montibus nanciſcuntur, ex quibus
ſardo *gemma* effoditur. Hic non mordet,
ſed quemcunque locum vomitu ſuo
conſperſerit, in eo putredinem oriri neceſſe

ἀργύρεα μέταλλα, οὐ βαθέα, ἀλλὰ βαθύτερα [a] εἶναι φησὶ τὰ ἐν Βάκτροις. Ἔστι δὲ καὶ χρυσὸς ἐν τῇ Ἰνδικῇ χώρᾳ, οὐκ ἐν τοῖς ποταμοῖς εὑρισκόμενος καὶ πλυνόμενος, ὥσπερ ἐν τῷ Πακτωλῷ ποταμῷ· [b] ἀλλ' ὄρη πολλὰ καὶ μεγάλα, ἐν οἷς οἰκοῦσι γρύπες, ὄρνεα τετράποδα, μέγεθος ὅσον λύκος· σκέλη καὶ ὄνυχες, οἷά περ λέων. τὰ ἐν τῷ ἄλλῳ σώματι πτερὰ, μέλαινα, ἐρυθρὰ δὲ τὰ ἐν τῷ στήθει. δι' αὐτοὺς δὲ ὁ ἐν τοῖς ὄρεσι χρυσὸς πολὺς ὢν, γίνεται δυσπόριστος. Ὅτι τὰ πρόβατα τῶν Ἰνδῶν καὶ αἱ αἶγες, μείζους ὄνων εἰσὶ, καὶ τίκτουσιν ἀνὰ τέσσαρα καὶ ἕξ, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. [c] ἔχουσι οὐρὰς μεγάλας· διὸ τῶν τοκάδων ἀποτέμνουσιν, ἵνα δύνωνται ὀχεύεσθαι. ὗς δὲ οὔτε ἥμερος οὔτε ἄγριος ἐστὶν ἐν τῇ Ἰνδικῇ. οἱ δὲ φοίνικες οἱ ἐν Ἰνδοῖς καὶ οἱ τούτων βάλανοι, τριπλάσιοι τῶν ἐν Βαβυλῶνι. καὶ ποταμόν φησιν ἐκ πέτρας ῥέοντα μέλι [d] [ὡς τὸ καθ' ἡμᾶς.] Πολλὰ δὲ λέγει περὶ τῆς δικαιοσύνης αὐτῶν καὶ τῆς περὶ τὸν σφῶν βασιλέα εὐνοίας, καὶ τῆς τοῦ θανάτου καταφρονήσεως. λέγει δὲ ὅτι [e] πηγή ἐστι, καὶ ἐπειδὰν τις ἀρύσῃ τὸ ὕδωρ αὐτῆς, πήγνυται ὥσπερ τυρός. τούτου οὖν τοῦ πηκτοῦ ὅσον [f] τρεῖς ὀβολοὺς ἐὰν τρίψας δῷς ἐν ὕδατι πιεῖν, ἐξαγγέλλει πάντα ὅσα ἔπραξε. παραφρονεῖ γὰρ καὶ μαίνεται ταύτην τὴν ἡμέραν. χρᾶται δὲ αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ἐφ' ὧν κατηγορουμένων τἀληθὲς εὑρεῖν [g] ἐθελήσῃ. κἂν μὲν ἐξείπῃ, προστάσσεται ἀποκαρτερῆσαι· ἂν δὲ μηδὲν ἐλεγχθῇ, ἀφίεται. Ὅτι [h] φησὶν ὡς Ἰνδῶν οὐδεὶς κεφαλαλγεῖ, οὐδὲ ὀφθαλμιᾷ, οὐδὲ ὀδονταλγεῖ, οὐδὲ [i] ἑλκοῦται τὸ στόμα, οὐδὲ σηπεδόνα οὐδεμίαν [k] ἴσχει. [l] ἡ δὲ ζωὴ αὐτῶν, ρκ' καὶ λ' καὶ ν', καὶ σ', οἱ τὰ πλεῖστα βιοῦντες. Ἔστιν ὄφις σπιθαμιαῖος ἐν αὐτοῖς, τὸ δὲ εἶδος αὐτοῦ ὡς ἡ καλλίστη πορφύρα· ἡ δὲ κεφαλὴ, λευκοτάτη· ὀδόντας δὲ [m] οὐδ' ὅλως ἔχει. θηρεύεται ἐκ τῶν καυμαδεστάτων ὀρέων, ὅθεν ἡ σαρδὼ ὀρύσσεται. οὗτος δάκνει μὲν οὔ, ὅτου δ' ἂν κατεμέσῃ, τοῦτο τὸ χωρίον πάντως σήπεται. ποιεῖ δὲ φάρμακον διττὸν,

1. Gryphes. *De gryphibus hæc, & auri colligendi modo, lege c. 27. l. 4. Æliani de anim.* 2. *Cubitum totum latæ, ut hinc expreſſit Ælian. lib. 3. de animalib. cap. 3.* 3. *Addit Ælian. lib. 16. cap. 37. ex hoc Cteſiæ loco: Suilli generis uſum Indos deteſtari, & tantopere ab eo reſcendo, quam ab humanis carnibus abhorrere.* 4. alienatum inſanire. *An huc forte facit Antigoni Narrat mirab. 160. Cteſiam ſcribere, in Æthiopia fontem aquam habere inſtar cinnabaris rubentem, quæ pota vecordes reddat?* 5. aut penitus ullum putreſcens ulcus pati. [De Seris ferri ait, & cetera. * *quæ è codice Bavarico hic A. S. interſerit: nos mox referemus inter fragmenta. Græcum incipit* λέγονται οἱ Σῆρες.

a εἶναί φασι. D. H. b *B. lib.* ἀλλ' ἐν μεγάλοις ὄρεσιν καὶ τραχέσιν. ἐκεῖ εἰσὶ καὶ οἱ γρύπες. c ἔχ. δὲ οὐρ.. D. H. d Bav. lib. e *B. lib.* πηγή· ἧς τὸ ὕδωρ ἐν ἀγγείῳ βληθὲν, πήγνυται ὡς. f *B. lib.* τρεῖς κοτύλας. g ἐθελήσει. D. H. h φησὶ τῶν Ἰνδῶν. D. H. i alii ἕλκος. k alii ἔχει. l *In B. lib. initium harum narrationum admirandarum eſt hoc:* λέγονται οἱ Σῆρες &c. nos id inter fragmenta collocavimus mox, quoniam hic non ita commode inſerendi locus fuit. m οὐδόλως ἐχ. D. H.

δίπηον, ἀπὸ τῆς οὐρᾶς κρεμαμένου, ἠλεκτροειδὲς καὶ μέλαν. καὶ τὸ μὲν, ζῶντος ἀπορρεῖ· τὸ δὲ μέλαν, θανόντος. καὶ τὸ μὲν, ὅσον [a] σήσαμον διδόμενον, ὃ ζῶντος ἐρρύησεν, αὐτίκα φθείρει, τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ πιόντος, διὰ τῶν ῥινῶν ἀπορρεύσαντος· τὸ δὲ ἄλλο διδόμενον, εἰς φθίσιν ἀπάγει, καὶ δι' ἐνιαυτοῦ μόλις διόλλυσι. Καὶ ὄρνεον, φησὶν, ἐπικαλούμενον δίκαιρον, ὅπερ Ἑλληνιστὶ δίκαιον σημαίνει· τὸ μέγεθος, ὅσον πέρδικος ᾠόν. τοῦτο τὸν ἀπόπατον κατορύσσει, ἵνα μὴ εὑρεθῇ. εὑρισκόμενον δὲ, ἂν ποθῇ αὐτοῦ ὅσον [b] σησάμου, ἕωθεν ὕπνος ἐπιλαμβάνει· καὶ καθεύδει, μηδὲν αἰσθανόμενος· καὶ δύνοντος τοῦ ἡλίου τελευτᾷ. Καὶ ξύλον ἐστὶ πάρηβον καλούμενον, τὸ μέγεθος ὅσον ἐλαία· ἐν τοῖς βασιλείοις μόνον εὑρίσκεται κήποις. οὔτε ἄνθος φέρει, οὔτε καρπόν· δεκαπέντε δὲ μόνας ῥίζας ἔχει, καὶ ταύτας παχείας κατὰ γῆς. ἔστι δὲ τὸ πάχος αὐτῆς ὅσον βραχίων, τὸ λεπτότατον. [c] αὕτη ἡ ῥίζα, ὅσον σπιθαμὴ, λαμβανομένη, οὗ ἂν προσαχθῇ, [d] ἅπαντα ἕλκει πρὸς ἑαυτὴν, χρυσὸν, ἄργυρον, χαλκὸν, λίθους· καὶ τἄλλα πάντα, πλὴν ἠλέκτρου. εἰ δὲ ὅσον πήχεως ἡ ῥίζα ληφθῇ, ἕλκει καὶ ἄρνας [e] καὶ ὄρνεα. ταύτῃ γὰρ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων θηρεύουσι. καὶ ἐὰν βούλῃ [f] καὶ ὕδωρ πῆξαι ὅσον χόα, τῆς ῥίζης ἐμβαλὼν ὅσον ὀβολὸν, πήξεις αὐτό· καὶ ἐὰν οἶνον, ὡσαύτως. καὶ ἕξεις τῇ χειρὶ [g] αὐτὸν, ὥσπερ κηρόν· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ διαχεῖται. δίδοται δὲ κοιλιακοῖς βοήθημα. Ἔστι δὲ καὶ ποταμὸς διαῤῥέων διὰ τῆς Ἰνδικῆς, οὐ μέγας μὲν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ δύο σταδίους τὸ εὖρος· ὄνομα δὲ τῷ ποταμῷ, Ἰνδιστὶ μὲν Ὕπαρχος, Ἑλληνιστὶ δὲ, φέρων πάντα [h] τὰ ἀγαθά. οὗτος τοῦ ἐνιαυτοῦ λʹ ἡμέρας ἤλεκτρον καταῤῥεῖ. Φασὶ γὰρ ἐν τοῖς ὄρεσι δένδρα εἶναι ὑπερέχοντα τοῦ ὕδατος. (ὕδατι γὰρ ῥεῖται τὰ ὄρη) εἶτα ὥρα ἐστὶν ὅτε δάκρυα φέρει ὥσπερ ἀμυγδαλῆ, ἢ [i] πίτυς, ἢ ἄλλο τι δένδρον· μάλιστα δὲ εἰς λʹ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ. εἶτα ἀποπίπτει τὰ δάκρυα ταῦτα εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ πήγνυται. τῷ δενδρέῳ δὲ τούτῳ ὄνομά ἐστιν Ἰνδιστὶ

cesse est. Si autem è cauda suspendatur, venenum duplex emittit, electri specie prius, & alterum nigrum, illud vivo effluit, hoc mortuo. Et illius quidem prioris quod ab eo vivente profluxerit, si tantum detur quantum est sesamum, confestim enecat, cerebro ejus qui ipsum biberit, per nares effluente: alterum autem si detur, tabem invehit, & vix intra anni spatium perimit. Meminit & [1] avis δικαίρε 17
cognominatæ, (esse autem δίκαιρον idem quod Græcis δίκαιον, *id est justum*) quæ ovi perdicis magnitudinem non excedat. hanc stercus suum defodere tradit, ne inveniatur: quod si de invento quantum sesami granum est bibatur, mane somnus eum qui biberit corripit, & ita dormit ut nihil sentiat: vergente autem ad occasum sole, expirat. Est ibi & lignum [2] πάρηβον 18
dictum, oleæ magnitudine, quod in regiis duntaxat invenitur hortis: nec florem nec fructum producens: sed quindecim duntaxat sub terra sunt ei radices ita crassæ, quarum unaquæque brachii crassitudinem habet. hujus si [3] dodrantem quis sumpserit, omnia quibus illa admovetur ad se trahit, aurum, argentum, æs, lapides, & alia quælibet, præter electrum: sin quis tantum ejus quanta est cubiti mensura, acceperit, [4] & agnos & aves ad se trahit. nam & hac majorem avium partem venantur. Quinetiam, si aquæ coagulare vel congium integrum velis, radicis hujus obolum injiciens, concrescere facies. Idemque in vino efficere poteris: manuque, velut ceram, tenebis: sed postridie solvitur. Auxiliatur & cœliacis. Est præterea fluvius Indiam interlabens, non 19
magnus quidem, sed duorum stadiorum in latitudinem: qui ab Indis [5] ὕπαρχος appellatur, quod Græce sonat, *φέρων πάντα τὰ ἀγαθά, id est, ferens omnia bona.* ex hoc per triginta cujusque anni dies succinum emanare dicit. Esse enim in montibus arbores aqua extantes, (montes enim alluuntur aqua) quæ certo anni tempore lacrymas emittant, velut amygdalus, aut pinus, aut alia quæpiam arbor: (atque hoc per triginta potissimum anni dies contingere) has autem lacrymas in fluvium cadentes concrescere. vocarique hanc arborem Indica

1. *Plura excerpsit de hac avicula Aelian. l. 4. c. 41. de animal.* 2. *Apud Apollonium, cum hujus loci mentionem facit (hist. mirab. 17.) πάρηβον hodie legitur.* 3. partem aliquam vel spithamam longam. *Cod. Bavaric.* ὅσον δάκτυλος. 4. Jam agnos etiam [& boves, ac cetera animalia] ipsasque adeo au. * *Scilicet è Cod. Bav. infra 2.* 5. Hypobarus *legitur apud Plin. l. 37. c. 2. extr. ubi &* universa fere bona *ex hoc Ctesiæ loco restituas.*

a σίσαμον. D. H. b σίσαμου. D. H. c μία γὰρ ἐκ τῶν ῥιζῶν τούτου, ὅσον δάκτυλος λαμβανομένη, οὗ ἂν &c. *B. lib.* d πάντα. D. H. e καὶ βόας καὶ τὰ λοιπά. *B. lib.* f [καὶ.] D. H. g αὐτὸ, D. H. h [τὰ.] D. H. i πίτυς.

dica lingua, [1] siptachora, quod Græcis
significet [2] *γλυκὺ, ἡδὺ, id est dulce, suave.*
atque Indos succinum inde colligere. Sed
& fructum qui à quibusdam illarum arbo-
rum, velut à vitibus producatur, esse ra-
cemos, quorum acini nuces Ponticas ma-
20 gnitudine æquent. His [3] in montibus de-
gere scribit homines caninum caput ha-
bentes, qui agrestium animalium exuviis
amiciantur: & sermone nullo utantur, sed
latratum duntaxat more canum edant,
[4] cujus significatio perinde ac sermonis
intelligatur. His dentes quam canibus es-
se majores: ungues caninis esse similes,
nisi quod longiores sint & rotundiores.
Incolere autem montes usque ad fluvium
nomine Indum: atque esse atro colore.
Hos, sicut & ceteros Indos cum quibus
commercium habent, esse justissimos. &
hos quidem quæ ab illis dicantur intelli-
gere, quum autem ipsi loqui non possint,
latratu & manibus atque digitis, velut eos
qui surdi ac muti sint, signa dare. [5] Hos
ab Indis Calystrios nominari, quod Græ-
ci dicerent *κυνοκεφάλους, id est capita ca-
num habentes.* [carnibus eosdem vesci
crudis.] Addit, hanc nationem non pau-
ciorum esse quam centum viginti millium
21 hominum. Ad illius autem fluminis fon-
tes purpureum florem nasci, ex quo pur-
pura tingatur nihilo Græca inferior, quin
potius multo ea floridior. Ibi & [6] anima-
lia scarabei magnitudine nascuntur, instar
cinnabaris rubentia, longissimos autem
pedes habentia: quæ mollia sunt ut ver-
mes. nascuntur autem hæc in arboribus
quæ succinum ferunt, earumque fructum
depascuntur & corrumpunt, ut phthires
in Græcia vites corrumpere solent. Hæc
animalia terentes Indi, punicea saga &
tunicas, & quicquid aliud volunt, infi-
ciunt: suntque hæ tincturæ Persicis præ-
22 stantiores. Hi Cynocephali in montibus
habitantes, nullum artificium exercent,
sed è venatu sibi victum comparant: &
quæ occiderint animalia, ad solem tor-
rent. Multas præterea oves, capras & a-
sinos alunt. lac autem ovium & oxygala
(*q. d. lac acidum*) illis est potus. Vescun-
tur autem & fructu siptachoræ *arboris su-
pra*

δισὶ [a] σιπταχόρα. Ἑλληνιστὶ σημαίνει, γλυκὺ, ἡδύ. κἀκεῖθεν οἱ Ἰνδοὶ συλλέγουσι τὸ ἤλεκτρον. Φέρειν δὲ καὶ καρπὸν τὰ δένδρα βότρυς, ὥσπερ ἄμπελος. ἔχειν δὲ τὰς ῥῶγας ὥσπερ κάρυα τὰ Ποντικά. Ἐν τοῖσδε τοῖς ὄρεσι φησὶν ἀνθρώπους βιοτεύειν κυνὸς ἔχοντας κεφαλήν. ἐσθῆτας δὲ φοροῦσιν ἐκ τῶν ἀγρίων θηρίων. φωνὴν δὲ διαλέγονται οὐδεμίαν, ἀλλ᾽ ὠρύονται ὥσπερ κύνες, καὶ οὕτως συνιᾶσιν αὐτῶν τὴν φωνήν. ὀδόντας δὲ μείζους ἔχουσι κυνὸς, καὶ τοὺς ὄνυχας ὁμοίως κυνῶν, μακροτέρους δὲ καὶ [b] στρογγυλωτέρους. οἰκοῦσι δὲ ἐν τοῖς ὄρεσι, μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ. μέλανες δέ εἰσι καὶ δίκαιοι πάνυ, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι Ἰνδοὶ [c] οἷς [d] ἐπιμίγνυνται. καὶ συνιᾶσι μὲν τὰ παρ᾽ ἐκείνων λεγόμενα, αὐτοὶ δὲ οὐ δύνανται διαλέγεσθαι, ἀλλὰ τῇ [e] ὠρυγῇ καὶ ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς δακτύλοις σημαίνουσιν, ὥσπερ οἱ κωφοὶ καὶ [f] ἄλαλοι. καλοῦνται δὲ ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν Καλύστριοι, ὅπερ ἐστὶν Ἑλληνιστὶ [g] Κυνοκέφαλοι [h] [ἔσθησις αὐτῶν κρέη ὠμά.] τὸ δὲ ἔθνος ἐστὶν ἕως δώδεκα μυριάδων. Παρὰ δὲ τὰς πηγὰς τούτου τοῦ ποταμοῦ ἐστὶ πεφυκὸς ἄνθος πορφυροῦν· ἐξ οὗ πορφύρα βάπτεται οὐδὲν ἧττον τῆς Ἑλληνικῆς, ἀλλὰ καὶ πολὺ εὐανθεστέρα. ὅτι αὐτόθι ἐστὶ γινόμενα θηρία τὸ μέγεθος ὅσον κάνθαρος, ἐρυθρὰ ὥσπερ κιννάβαρι. πόδας δὲ ἔχει μακροὺς σφόδρα. μαλακὸν δέ ἐστιν ὥσπερ σκώληξ. καὶ γίνεται ταῦτα ἐπὶ τῶν δένδρων τῶν τὸ ἤλεκτρον φερόντων· καὶ τὸν καρπὸν κατεσθίει αὐτῶν καὶ διαφθείρει, ὥσπερ ἐν τοῖς Ἕλλησιν οἱ φθεῖρες τὰς ἀμπέλους. ταῦτα οὖν τὰ θηρία τρίβοντες οἱ Ἰνδοὶ, βάπτουσι [i] τὰς φοινικίδας καὶ τοὺς χιτῶνας, καὶ ἄλλο ὅ, τι ἂν βούλωνται· [k] καί εἰσι βελτίω τῶν παρὰ Πέρσαις βαμμάτων. Ὅτι οἱ Κυνοκέφαλοι οἰκοῦντες ἐν τοῖς ὄρεσιν, οὐκ ἐργάζονται, ἀπὸ θήρας δὲ ζῶσιν· [l] ὅταν δὲ ἀποκτείνωσιν αὐτὰ, ὀπτῶσι πρὸς τὸν ἥλιον. τρέφουσι δὲ καὶ πρόβατα πολλὰ, καὶ αἶγας, καὶ [m] ὄνους. πίνουσι δὲ γάλα καὶ ὀξύγαλα τῶν προβάτων. ἐσθίουσι δὲ καὶ τὸν καρπὸν τοῦ [n] σιπταχόρου, ἀφ᾽ οὗ

 τὰ

1. Sipachora. *al.* Σιπτωχόρα, & Σιπταχώρα, *Plin. l.* 37. *c.* 2. Aphytacora *legit.* 2. γλ. vel ἡδ. 3. *Exscripsit (ut Indicorum Ctesiæ aliaque pleraque) Aelianus l.* 4. *c.* 46. *hist. animal.* 4. atque ita mutuo sese intelligere. 5. *Pro mendacio hæc habet Philostratus. Refert ea tamen ex Ctesia Plin. l.* 7. *c.* 2. 6. *Leges hæc apud Aelianum quoque l* 4. *c.* 46. *de anim.*

a σιπαχόρα. D. H. *alii* σιπταχώρα. b στρογγυλοτ. D. H. c οἷς [καὶ] ἐπ. D. H. d *C. Vatic.* καὶ μίγνυνται. e ὠρυγὴ *Plutarcho etiam idem quod* ὑλακὴ *Luciano, ut* ὠρύομαι, *idem quod* ὑλακτέω, *Luciano, Xiphilino, Theoc. Idyll.* 2. D. H. f *Philo p.* 217. g ψεῦδος αὐτὸ φησὶν ὁ Φιλόστρατος. *Max. Marg. Cynocephalos inter animalia numerat Diod. Sic. lib.* 3: *culta in Aegypto, Lucianus.* h Bav. lib. i τὰς φοίνικας A. S. M M. C. B. k εἰσὶ δὲ καὶ β. D. H. l ὅταν [δὲ] ἀπ. D. H. m οἶς. D. H. n σιπαχόρου. D. H. *alii* σιπταχώρου.

τὸ ἤλεκτρον· γλυκὺς [a] γάρ. καὶ ξηραίνοντες [b] αὐτοὺς, σπυρίδας συῤῥάπτουσιν, ὥσπερ ἐν τοῖς Ἕλλησι τὴν [c] ἀσταφίδα. οἱ δὲ Κυνοκέφαλοι σχεδίαν ποιησάμενοι, καὶ ἐπιθέντες, ἀπάγουσι φόρτον τοῦτον· καὶ τῆς πορφύρας τὸ ἄνθος [d] καθαρὸν ποιήσαντες, καὶ τοῦ ἠλέκτρου ξ΄ καὶ σ΄ τάλαντα τοῦ ἐνιαυτοῦ· καὶ [e] ὅτῳ τὸ φοινίκιον βάπτεται τοῦ φαρμάκου, ἕτερα τοσαῦτα. καὶ ἠλέκτρου χίλια τάλαντα ἀπάγουσι κατ᾽ ἐνιαυτὸν τῷ Ἰνδῶν βασιλεῖ. καὶ ἕτερα δὲ κατάγοντες πωλοῦσι τοῖς Ἰνδοῖς, πρὸς ἄρτους καὶ ἄλφιτα καὶ ξύλινα ἱμάτια. πωλοῦσι δὲ καὶ ξίφη, οἷς χρῶνται πρὸς τὴν τῶν θηρίων ἄγραν, καὶ τόξα καὶ ἀκόντια. πάνυ γὰρ καὶ δεινοί εἰσιν ἀκοντίζειν καὶ τοξεύειν. ἀπολέμητοι δ᾽ εἰσὶ, διὰ τὸ οἰκεῖν αὐτοὺς ὄρεα ἄβατα καὶ ὑψηλά. δίδωσι δὲ αὐτοῖς διὰ πέμπτου ἔτους δῶρα ὁ βασιλεὺς, λ΄ μὲν μυριάδας τόξων, καὶ ἀκοντίων τοσαύτας, πελτῶν δὲ, δώδεκα· καὶ ξίφη δὲ πεντακισμύρια. Τούτοις τοῖς Κυνοκεφάλοις οὐκ εἰσὶν οἰκίαι, ἀλλ᾽ ἐν σπηλαίοις διαιτῶνται. θηρεύουσι δὲ τὰ θηρία, τοξεύοντες καὶ ἀκοντίζοντες, καὶ διώκοντες καταλαμβάνουσι· ταχὺ γὰρ τρέχουσι. λοῦονται δὲ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἅπαξ τοῦ μηνὸς, ὅταν τὰ καταμήνια αὐτῇς ἔλθῃ, ἄλλοτε δ᾽ οὔ. οἱ δὲ ἄνδρες οὐ λοῦονται μὲν, τὰς δὲ χεῖρας ἀπονίζονται. ἐλαίῳ δὲ [f] χρίονται τρὶς τοῦ μηνὸς, τῷ ἀπὸ τοῦ γάλακτος γινομένῳ, καὶ ἐκτρίβονται δέρμασι. τὴν δὲ ἐσθῆτα ἔχουσιν οὐ δασεῖαν, ἀλλὰ ψιλῶν τῶν μαθλημάτων, ὡς λεπτοτάτων, καὶ αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν. οἱ δὲ πλουσιώτατοι αὐτῶν [g] λινᾶ φοροῦσιν· οὗτοι δ᾽ εἰσὶν ὀλίγοι. κλῖναι δὲ αὐτοῖς οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ στιβάδας ποιοῦνται. οὗτος δ᾽ αὐτῶν πλουσιώτατος νομίζεται εἶναι, ᾧ ἂν πλεῖστα πρόβατα ᾖ· ἡ δὲ ἄλλη οὐσία, παραπλησία. οὐρὰν δὲ ἔχουσι πάντες, καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ὑπὲρ τῶν ἰσχίων, οἵαν περ κύων· μείζονα δὲ καὶ δασυτέραν. καὶ μίσγονται ταῖς γυναιξὶ τετραποδιστὶ, ὥσπερ οἱ κύνες· ἄλλως δὲ μιγῆναι, αὐτοῖς ἐστιν αἰσχρόν. δίκαιοι δέ εἰσι καὶ μακροβιώτατοι πάντων ἀνθρώπων. ζῶσι γὰρ ἔτη ρ΄ καὶ ο΄, ἔνιοι δὲ αὐτῶν καὶ σ΄. Ὑπὲρ δὲ [h] τούτους, ἑτέρους φασὶ βιοτεύειν, ἄνω τῶν πηγῶν τοῦ ποταμοῦ· [i] οὗτοι δὲ οἱ ἄνθρωποι, μέλανες μέν εἰσιν, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι Ἰνδοί· ἐργάζονται δὲ οὐδὲν, οὐδὲ ἐσθίουσι σῖτον, οὐδὲ πίνουσιν ὕδωρ. προ-

pra memorata, è qua provenit ſuccinum. eſt enim dulcis. Hunc item illos fructum arefactum in corbes conſtipare, ad eum modum quo uvas paſſas Græci. Eoſdem illos Cynocephalos ratem quoque extemporariam conſtruere, qua impoſitum hujus fructus onus, ut & purpuræ (ſed purgato prius ejus flore) itemque electri ducentis ſexaginta talentis, & totidem illius pigmenti quo ad punicei coloris tincturam utuntur, [1] & *aliis* * electri mille talentis, Indorum regi quotannis advehunt. Sed & alia hujuſmodi advehentes Indis vendunt, ab illis viciſſim panes & farinam & ligneos amictus accipientes. Sed & gladios quibus ad ferarum venatum utuntur, arcuſque & jacula illis vendunt. ſunt enim & ſagittarii & jaculatores peritiſſimi. Sunt autem inexpugnabiles, quod montes altos & inacceſſos habitent. Munera autem illis quinto quoque anno rex donat, trecenta arcuum & totidem jaculorum millia, peltarum centum viginti millia, gladiorum quinquaginta millia. His Cynocephalis nullæ ſunt domus, ſed 23
in ſpeluncis habitant. feras autem inter venandum ſagitta vel jaculo petunt, & eas perſequentes aſſequuntur. veloces enim ſunt ad curſum. Eorum uxores ſemel duntaxat in menſe ſe lavant, quum menſtrua advenerunt, alias nunquam. At viri ſe non lavant, ſed manus duntaxat abluunt. Sed ter in menſe oleo ſe ungunt quod è lacte conficitur, & ſe pellibus abſtergunt. Veſtem autem non villoſam geſtant, ſed è glabris maceratiſque pellibus quamtenuiſſimis ipſos pariter & eorum uxores induunt. At qui ſunt inter eos ditiſſimi, lineo amictu utuntur. hi autem ſunt pauci. Lectorum nullus eſt apud eos uſus, ſed toris extemporaneis utuntur. Is vero inter eos ditiſſimus habetur cui maxima fuerit ovium copia & reliquæ opes his ſunt ſimiles. Caudam [2] autem habent omnes viri & mulieres, ſupra nates, canum more: ſed majorem magiſque piloſam. Coëunt cum feminis quadrupedes, canum ritu, alioque modo coire turpe cenſent. Sunt autem juſti, & vitæ, præ quibuſvis hominibus, longiſſimæ. centum enim & ſeptuaginta, nonnulli & ducentos vivunt annos. Ultra hos autem alios habitare di- 24
cit ſupra fluvii fontes: qui nigri ſint, ſicut & ceteri Indi: ocioſique degant, ac neque frumentum edant, neque aquam bibant: ſed

1. Electri præterea mille tal. 2. *Caudatorum hominum meminit quoque Plin. l. 7. c. 2. in fine.*

a γάρ ἐστι. D. H. b *alii* αὐτὸν ἐν σπυρίδαις συνάγουσι. c σταφίδα. D. H. d ἀγαθόν. e οὕτω. D. H. f χρῶνται. D. H. g λινά. D. H. h τούτων. i αὐτοὶ. D. H.

sed magnam boum, caprarum, ovium copiam alant, eorumque lac potent, ac nihil aliud. Apud illos quum in lucem prodeunt infantes, sedem perforatam non habent, neque cacant: sed nates quidem habent, anus tamen ipse coaluit: quo fit ut non cacent, sed caseosum quiddam meiant, non valde crassum tamen, sed fæculentum. Quum autem mane lac biberunt, & meridie ad ejus potum revertuntur, dulcem quandam apud eos radicem esse ajunt quæ lac in eorum ventre coagulari non sinat. Hujus igitur esu vomitum vesperi provocant, omniaque facile evomunt.
25 [1] Asinos sylvestres habet India equis pares, quosdam & majores: quibus caput purpureum, oculi cærulei, reliquum corpus est album. Cornu illis in fronte cubitalis magnitudinis, [cujus scobs in potu datur, tueturque à mortiferis venenis] cujus inferior versus frontem pars duorum palmorum spatio sit candidissima: at superior quæ in acutum tendit, punicea sit, summum ruborem adjunctum habens: pars autem media, sit nigra. Ex his pocula conficiuntur, è quibus qui bibunt, nec spasmo nec sacro morbo corripiuntur: sed nec venena ullam in eos vim habent, si modo vel antequam illa hauriant, vel, postquam hauserint, aquam aut vinum aut aliud quippiam ex illis poculis bibant. Ac ceteri quidem asini & mansueti & sylvestres ceteraque quibus solida ungula animantia & talis, & felle in jecore carent: at hi & talum, & fel in jecore habent: & quidem talum omnium quos mihi videre contigit pulcherrimum, bovis talo & specie & magnitudine similem, perinde gravem ac plumbum, minii colore ad intima usque rubentem. Est autem & velocissimus & robustissimus: cumque nec equus nec aliud animal persequens assequi potest. Et initio quidem remissus currit: quo autem diutius cucurrerit,
26 miro quodam modo concitatior fertur, ejusque magis & magis velox est cursus. Alias igitur nunquam per venationem capi posset: ubi vero suos pullos ad pascua circumducere cœperunt, à multo equitatu circumdantur. nolentes autem

πρόβατα δὲ πολλὰ τρέφουσι, καὶ βοῦς καὶ αἶγας καὶ οἶς· πίνουσι δὲ τὸ γάλα, ἄλλο δὲ οὐδέν. ὅταν δὲ γένηται παρ' αὐτῶν παιδίον, οὐ τιτρῆται τὴν πυγὴν, οὐδὲ ἀποπατεῖ· ἀλλὰ τὰ μὲν ἰσχία ἔχει, τὸ δὲ τρῆμα συμπέφυκε. διὸ ἀποπατοῦσι μὲν οὔ, οὐρεῖν δὲ ὥσπερ τυρὸν αὐτοὺς φασιν οὐ πάνυ [a] παχὺ, ἀλλὰ θολερόν. ἐπὰν δὲ πρωῒ πίωσι τοῦ γάλακτος, καὶ εἰς μέσον ἡμέρας αὖθις πίοντες, ῥίζαν φασὶ παρ' αὐτοῖς εἶναι γλυκεῖαν, ἥτις οὐκ ἐᾷ τὸ γάλα πήγνυσθαι ἐν τῇ κοιλίᾳ. ταύτην οὖν [b] τρώγοντες, εἰς ἑσπέραν ἔμετον ποιοῦνται, καὶ ἐξεμοῦσιν ἅπαντα εὐκόλως. Ὅτι εἰσὶν ὄνοι ἄγριοι ἐν τοῖς Ἰνδοῖς, ἴσοι ἵπποις, καὶ μείζους. λευκοὶ δέ εἰσι τὸ σῶμα, τὴν κεφαλὴν πορφυροῖ, καὶ ὀφθαλμοὺς ἔχουσι κυανέους. κέρας δὲ [c] ἔχουσιν ἐν τῷ μετώπῳ, ἑνὸς πήχεως τὸ μέγεθος. [d] [τὸ τούτου κέρατος τὸ ῥίνισμα δίδοται ἐν ποτῷ· καὶ ἔστι φυλακτήριον θανασίμων φαρμάκων.] καὶ ἔστι τὸ μὲν κάτω τοῦ κέρατος, ὅσον ἐπὶ δύο [e] παλαιστὰς πρὸς τὸ μέτωπον, πάνυ λευκόν· τὸ δὲ ἐπάνω ὀξὺ ἐστι τοῦ κέρατος· τοῦτο δὲ φοινικοῦν ἐστιν, ἐρυθρὸν πάνυ· τὸ δὲ ἄλλο τὸ ἐν τῷ μέσῳ, μέλαν. ἐκ τούτων οἱ [f] πίοντες (κατασκευάζουσι γὰρ ἐκπώματα) σπασμῷ, φασὶν, οὐ λαμβάνονται, οὔτε τῇ ἱερᾷ νόσῳ. ἀλλ' οὐδὲ φαρμάκοις ἁλίσκονται, οὔτ' ἂν προπίωσιν, οὔτ' ἂν [g] τῷ φαρμάκῳ ἐπιπίωσιν ἢ οἶνον, ἢ ὕδωρ, ἢ ἄλλό τι ἐκ τῶν ἐκπωμάτων. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ὄνοι καὶ ἥμεροι καὶ ἄγριοι, καὶ [h] τὰ ἄλλα μώνυχα θηρία πάντα [i] ἀστραγάλους οὐκ ἔχουσιν, οὐδὲ χολὴν ἐπὶ τοῦ ἥπατος· οὗτοι δὲ καὶ ἀστράγαλον καὶ χολὴν ἐπὶ τοῦ ἥπατος ἔχουσι. τὸν δὲ ἀστράγαλον, κάλλιστον [k] ὧν ἐγὼ ἑώρακα, οἷόνπερ βοὸς καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος· βαρὺς δ' ὡς μόλιβδος· τὴν δὲ χρόαν, ὥσπερ κιννάβαρι, καὶ διὰ βάθους. ταχύτατον δέ ἐστι τὸ ζῶον τοῦτο καὶ ἀλκιμώτατον· οὐδὲν δὲ οὔτε ἵππος, οὔτε ἄλλό τι διωκόμενον καταλαμβάνει. ἄρχεται [l] δὲ, τρέχον βραδύτερον· ὅσον δ' ἂν [m] πλέονα χρόνον τρέχῃ, ἐντείνεται θαυμασίως, καὶ μᾶλλον καὶ θᾶσσον τρέχει. Ἄλλως μὲν οὖν ἀθήρατόν ἐστι τὸ ζῶον τοῦτο· ὅταν δὲ τὰ τέκνα μικρὰ ὄντα περιάγωσιν ἐπὶ τὴν βοτάνην, καὶ ὑπὸ ἱππείας πολλῆς

1. *Totam hanc narrationem, mutatis duntaxat aliquot vocabulis, retulit Ælian. in c. 52. quarti sui libri de animal.*

a *alii* παχὺ, ἀλλὰ θολερῶς. b *Malim interpunctionem ponere post* ἑσπέραν *quam post* τρώγοντες. *nam ut* πρωῒ & εἰς μέσον ἡμέρας πίνουσι τοῦ γάλακτος, *ita* εἰς ἑσπέραν τρώγουσι τὴν ῥίζαν. H. S. c ἔχει. D. H. d è *Bav. l.* e ὁ παλαιστὴς *S. Emp.* LXX *interpretibus, Philoni, Laërtio, & aliis dicitur* τὸ παλαιστιαῖον μέγεθος. D. H. f πίνοντες. D. H. g *alii* τοῦ φαρμάκου. h τἄλλα μ. D. H. i ἀστραγάλους οὐδὲ χ. ε. τ. ἥπατος ἔχουσι· αὐτοὶ δὲ κ. D. H. k *alii* ὄν. l δὲ τρέχον, βρ. D. H. m πλέον. D. H.

λῆς περιληφθῶσιν, οὐ βούλονται φεύγειν καταλιπόντες τοὺς πώλους, ἀλλὰ μάχονται καὶ [a] κέρασι καὶ λακτίσμασι καὶ δήγμασι, καὶ πολλοὺς καὶ ἵππους καὶ ἄνδρας ἀπολλύουσιν· ἁλίσκονται δὲ καὶ αὐτοὶ, τοξευόμενοι καὶ ἀκοντιζόμενοι. [b] ζῶντας γὰρ οὐκ ἂν λάβοις. τὰ δὲ κρέα, διὰ τὴν πικρότητα, ἄβρωτά ἐστιν· θηρεύεται δὲ τῶν κεράτων καὶ τῶν ἀστραγάλων ἕνεκεν. Ὅτι ἐν τῷ ποταμῷ τῶν Ἰνδῶν σκώληξ γίνεται, τὸ μὲν εἶδος, οἷόν περ ἐν ταῖς συκαῖς εἴωθε γίνεσθαι, τὸ δὲ μῆκος, [c] πήχεων ἑπτά· καὶ μείζους δὲ καὶ ἐλάττους. τὸ δὲ πάχος δεκαετέα παῖδα μόλις φασὶ ταῖς χερσὶ περιλαβεῖν. ἔχουσι δὲ ὀδόντας δύο, ἕνα ἄνω, καὶ ἕνα κάτω· καὶ ὅ,τι ἂν λάβωσι τοῖς ὀδοῦσι, κατεσθίουσι· καὶ τὴν μὲν ἡμέραν ἐν τῇ ἰλύϊ τοῦ ποταμοῦ διαιτῶνται, τῇ δὲ νυκτὶ ἐξέρχονται. καὶ τούτων ὃς [d] ἂν ἐντύχῃ τινὶ ἐν τῇ γῇ βοῒ ἢ καμήλῳ, καὶ δάκῃ, συλλαβὼν ἕλκει εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ πάντα κατεσθίει, πλὴν τῆς κοιλίας. ἀγρεύεται δὲ ἀγκίστρῳ μεγάλῳ, ἔριφον ἢ ἄρνα ἐνδησάντων τῷ ἀγκίστρῳ, καὶ ἁλύσεσι σιδηραῖς ἐναρμοσάντων. [e] ἀγρεύσαντες δὲ, τριάκοντα ἡμέρας [f] κρεμῶσιν αὐτὸν, καὶ ἀγγεῖα [g] ὑποτιθέασι· καὶ ῥεῖ ἐξ αὐτοῦ ὅσον δέκα κοτύλας Ἀττικὰς τὸ πλῆθος. ὅταν δὲ παρέλθωσιν αἱ τριάκοντα ἡμέραι, ἀπορρίπτουσι τὸν σκώληκα, καὶ τὸ ἔλαιον ἀσφαλισάμενοι, ἄγουσι τῷ βασιλεῖ μόνῳ τῶν Ἰνδῶν· ἄλλῳ δὲ οὐκ ἔξεστιν ἐξ αὐτοῦ ἔχειν. τοῦτο τὸ ἔλαιον [h] [ὡς πῦρ] [i] ἐφ' ᾧ ἂν ἐπιχυθῇ, ἀνάπτει, καὶ καταφλέγει ξύλα καὶ ζῶα· καὶ ἄλλως οὐ σβέννυται εἰ μὴ πηλῷ πολλῷ τε καὶ παχεῖ. Ὅτι ἐστὶ δένδρα ἐν Ἰνδοῖς ὑψηλὰ ὥσπερ κέδρος ἢ [k] κυπάριττος, τὰ δὲ φύλλα ὥσπερ φοίνιξ, ὀλίγον πλατύτερα. καὶ μασχαλίδας οὐκ ἔχει. ἀνθεῖ δὲ ὥσπερ ἡ ἄρσην δάφνη, καρπὸν δ' οὐκ ἔχει. ὀνομάζεται δὲ Ἰνδιστὶ μὲν, κάρπιον, Ἑλληνιστὶ δὲ μυρορόδα. ἔστι δὲ σπάνια. ῥέουσι δὲ ἐξ [l] αὐτῶν [m] ἐλαίου σταγόνες, ἃς ἐρίῳ [n] ἀναψῶντες ἀπὸ τοῦ δένδρου, ἀποπιέζουσιν εἰς ἀλαβάστρους λιθίνους. ἔστι δὲ τὸ μὲν χρῶμα, ἀτρέμας ὑπέρυθρον καὶ ὑπόπαχυ, ὄζει δὲ πάντων ἥδιστον. ὄζειν δὲ φασὶν αὐτὸ καὶ ἐπὶ πέντε σταδίους. μόνῳ δὲ βασιλεῖ κτητόν ἐστι τοῦτο καὶ τοῖς συγγενέσιν αὐτοῦ. ἔπεμψε δὲ ἐξ αὐτοῦ ὁ Ἰνδῶν τῷ Περσῶν βασιλεῖ. καὶ [o] φησιν ἰδεῖν αὐτὸ Κτησίας, καὶ ὀσφρανθῆναι ὀσμῆς οἵας οὔτε εἰπεῖν ἦν, οὔτε [p] εἰκάσαι. Ὅτι τὸν τυρὸν καὶ τὸν οἶνον πάντων φησὶ γλυ-

tem relictis catulis fugam capere, cor-
nibus calcibusque & morsibus pugnant,
multosque & equos & viros interficiunt:
sed tandem & ipsi sagittis & jaculis con-
fossi ab illis capiuntur. vivos enim capere
nullo modo queas. Eorum vero carnes
propter amaritiem esculentæ non sunt.
atque adeo non propter aliud quam pro-
pter cornua & talos hoc animal venantur.
In flumine Indico [1] vermis nascitur specie 27
quidem eum qui innasci ficui solet refe-
rens, septem autem cubitorum longitudi-
nem, alius majorem, alius minorem habens:
crassitudinem vero talem ut eum puer an-
nos decem natus vix ulnis amplecti possit.
Duo sunt illi dentes, unus supra alter in-
fra. his dentibus quicquid prehenderit,
deglutit. Et interdiu quidem in limo flu-
minis commoratur, at noctu egreditur:
egressus autem, quemcunque obvium bo-
vem aut camelum momorderit, ad flu-
vium trahit, totumque, præter ventrem,
devorat. Capitur grandi hamo, cui hœ-
dum aut agnum ferreis catenis alligave-
rint. Ubi ceperunt, [2] per triginta dies
suspensum, vasis suppositis, relinquunt:
intra quod tempus ex eo distillant quæ de-
cem cotylas Atticas implere possint. E-
lapsis triginta diebus, ipsum vermem ab-
jiciunt: oleum autem, probe ac tuto con-
ditum, ad solum Indorum regem mittunt.
alii enim id habere non licet. Oleum hoc
id cui superfusum fuerit accendit, & li-
gna pariter animaliaque comburit: neque
aliter quam multo luto, & eo quidem cras-
so, extingui potest. Habent Indi arbores 28
cedro aut cupresso proceritate pares, qua-
rum folia palmæ foliis paulo latiora, alio-
qui sunt similia, & axillis carent. Florem
qualem laurus mas emittunt, sed fructum
nullum ferunt. Nomen illis est Indicum,
carpion: Græcum myrorhoda. Sunt au-
tem raræ. Ex illis olei guttæ distillant,
quas lana de trunco absterſas deinde in
lapideos alabastros exprimunt. Est autem
id subrubrum & crassiusculum, adeoque
fragrans ut ad quinque stadia ejus odor
perveniat. Soli autem regi ejusque pro-
pinquis id possidere conceditur. Ex eo
rex Indiæ ad Persarum regem misit: se-
que Ctesias id vidisse, & odorem qui nec
dici nec cuiquam alii assimilari possit, se
percepisse narrat. Caseum & vinum o- 29
mnium

1. *Hæc ipsa atque alia de hoc verme plura, excerpsit ex Ctesia Ælian. l. 5. cap. 3. de animal.* 2. *Idem de eo & Philostratus refert.*

a κέρασι καὶ λακτίσμασι. b ζῶντα. D. H. c *alii* πήχεις. d ἐὰν τινι ἐντύχῃ. e οὕτω φησὶ περὶ τούτου καὶ ὁ Φιλόστρατος, *Max. Marg.* f κρεμῶσιν αὐτόν. D. H. g *alii* ὑποτίθενται. h *Bav. l.* i ἐφ' ὅ. D. H. k κυπάρισσος. D. H. l αὐτοῦ. D. H. m οὕτω φησὶ περὶ τοῦ ἐλαίου τούτου καὶ ὁ Φιλόστρατος, γαμικὸν αὐτὸ χρῖσμα καλῶν. *Max. Marg.* n ἀναψάντες. D. H. o φασὶν. D. H. p *alii* ἀκοῦσαι.

mnium ſuaviſſimum illos habere, ſe ex-
pertum ſcire, (quippe qui uſus ſit) com-
30 memorat. Fons eſt apud Indos, quadra-
tæ formæ, circuitu circiter quinque ulnas
habente, aqua autem eſt intra ſaxum, quæ,
antequam ad ipſam aquam perveniatur,
trium cubitorum, ſub aqua trium ulna-
rum altitudinem habeat. In ea [cum pur-
gandi corporis cauſſa, tum ut morborum
omne genus abarceant] ſpectatiſſimi qui-
que Indorum cum liberis & uxoribus ſe
lavant & natant ſe in pedes conjicientes,
quum autem in eam inſiliunt, eos ſur-
ſum ejaculatur aqua. Nec vero ſolos ho-
mines in ſublime jacit, ſed quodvis a-
nimal, ſive vivum ſive mortuum, in ter-
ram expellit: atque adeo [1] quæcunque in
eam conjiciuntur, præter ferrum, argen-
tum, aurum & æs. hæc enim in fundum
demittit. Eſt autem ejus aqua perfrigida,
& potu ſuavis: quæ magnum ſtrepitum
edit, non ſecus ac quæ in lebete fervefit
aqua. Sed & vitiligini & ſcabiei mede-
tur. Hæc Indico ſermone *βαλλάδη*, Græ-
31 co *ὠφελίμη*, *id eſt*, *utilis*, vocatur. In iis
Indiæ montibus [2] ex quibus eorum cala-
mus provenit, habitat quoddam homi-
num genus non pauciorum triginta mil-
libus, quorum uxores ſemel duntaxat in
vita pariunt: habentque earum fetus den-
tes ſuperne pariter & inferne valde pul-
chros: necnon univerſis tam feminis
quam maribus & capitis & ſupercilio-
rum pili jam inde à nativitate ſunt cani.
Unuſquiſque certe eorum uſque ad trige-
ſimum ætatis annum albos per totum cor-
pus habet pilos: inde nigreſcere inci-
piunt, adeo ut quum ſexageſimum atti-
gerunt, nulli illis pili niſi nigri conſpi-
ciantur. Sunt iiſdem & viris & mulieri-
bus octoni in utraque manu & utroque
pede digiti. Sunt autem bellicoſiſſimi,
& Indorum regem ſequuntur ex his ſa-
gittariorum quinque millia, necnon ja-
culatores. Aures autem illis tantæ ma-
gnitudinis eſſe dicit ut eorum brachia ad
cubitos uſque & pone totos humeros
32 operiant ſe invicem tangentes. [3] [Eſt
autem in Æthiopia ſtupendi prorſus ro-
boris animal quoddam [4] Crocottas appellatum, vulgo Cynolycus. Ferunt id humanam
imi-

γλυκύτατον, ὡς αὐτὸς (φησὶ) φαγὼν, διὰ πείρας ἔμαθεν. Ὅτι κρήνη ἐν Ἰνδοῖς (φησὶν) ὅσον πέντε ὀργυιῶν ἡ [a] περίμετρος, τετράγωνος δέ· ἔστι δὲ τὸ ὕδωρ ἐν πέτρᾳ. βάθος δὲ εἶναι μέχρι τοῦ ὕδατος, τριῶν πηχῶν· τὸ δὲ καθ' ὕδατος, τριῶν ὀργυιῶν. λοῦον[τ]αι [b] [πρὸς κάθαρσιν, καὶ παντοίων νοσημάτων ἀποτροπὴν] δὲ ἐν αὐτῷ οἱ ἐπισημότατοι τῶν Ἰνδῶν, καὶ ἄνδρες καὶ παῖδες καὶ γυναῖκες. κολυμβῶσι δὲ, ἐπὶ πόδας ῥίπτοντες ἑαυτούς. ὅταν δὲ εἰσπηδῶσιν, ἐκβάλλει αὐτοὺς τὸ ὕδωρ ἄνω. οὐκ ἀνθρώπους δὲ μόνον ἀναρρίπτει, ἀλλὰ καὶ ἄλλο ὅ, τι ἂν [c] ᾖ ζῶον, ἐκρίπτει εἰς τὸ ξηρὸν, καὶ ζῶν καὶ τεθνηκός. καὶ ἁπλῶς, πάντα τὰ ἐμβαλλόμενα, πλὴν σιδήρου καὶ [d] ἀργύρου καὶ χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ· ταῦτα δὲ δέχεται κάτω. ἔστι δὲ τὸ ὕδωρ πάνυ ψυχρὸν, καὶ ἡδὺ πιεῖν· ψόφον δὲ παρέχει μέγαν, ὥσπερ ὕδωρ ζέον ἐκ λέβητος. καθαίρει δὲ τὸ ὕδωρ τοῦτο ἀλφοὺς καὶ ψωριῶντας. καλεῖται δὲ Ἰνδιστὶ βαλλάδη, Ἑλληνιστὶ δὲ ὠφελίμη. [e] Εἰσὶν ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς Ἰνδικοῖς, ὅπου ὁ κάλαμος αὐτῶν φύεται, ἄνθρωποι· τὸ πλῆθος αὐτῶν ἄχρι καὶ τριῶν μυριάδων. τούτων αἱ γυναῖκες ἅπαξ τίκτουσιν ἐν τῷ βίῳ· καὶ τὰ τικτόμενα ὀδόντας ἔχει καὶ τὰ ἄνω [f] καὶ τὰ κάτω πάνυ καλούς. [g] καὶ τὰς τρίχας τάς τε ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ ταῖς ὀφρύσι, [h] πολιὰς ἔχει πάντα ἐκ γενετῆς, καὶ τὰ θήλεα καὶ τὰ ἄρρενα. μέχρι μὲν οὖν τριάκοντα ἐτῶν λευκὰς ἔχει ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τὰς τρίχας δι' ὅλου τοῦ σώματος· ἄρχονται δὲ ἐκεῖθεν μελαίνεσθαι· ἑξήκοντα δὲ ἐτῶν [i] γινομένων, ἔστιν ἰδεῖν αὐτοὺς πάσας ἔχοντας [k] μελαίνας. ἔχουσι δὲ οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἀνὰ ὀκτὼ δακτύλους ἐφ' [l] ἑκατέρᾳ χειρὶ, ὡσαύτως ἀνὰ ὀκτὼ καὶ ἐπὶ τοῖς ποσὶ, καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες ὡσαύτως. εἰσὶ δὲ σφόδρα πολεμισταὶ, καὶ βασιλεῖ τῶν Ἰνδῶν ἕπονται τοξόται τούτων πεντακισχίλιοι καὶ ἀκοντισταί. τὰ δὲ ὦτα φησὶ τηλικαῦτα ἔχειν, ὥστε τοὺς βραχίονας αὐτῶν ὑπ' αὐτῶν καλύπτεσθαι μέχρι τῶν ἀγκώνων, καὶ ὄπισθεν τὸν νῶτον ἅπαντα συγκαλύπτειν. τὸ δὲ οὖς τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου θιγγάνει. [m] [Ἔστι δ' ἐν Αἰθιοπίᾳ ζῶον λεγόμενον Κροκόττας, [n] κοινῶς δὲ Κυνόλυκος, ἔστι δὲ

τῇ

1. *Antigonus hiſt. mirab* 165. *hanc narrationem attingit, additque ἄν τι ἐμπέσῃ πλάγιον, ὀρθὸν ἐκβάλλειν. Vitioſe autem ibi legi, τὰ εἰς αὐτὴν ἀφιέμενα καταδέχεσθαι, omiſſa negatione, pro μὴ καταδέχεσθαι, ex hoc puto Cteſiæ loco intelliges.* 2. *Vide ſupra c.* 6 *& Plin. l.* 7. *c.* 2. 3. *Aſſutum hoc è Cod. Bavarico; ſi forte huc pertineat.* 4. *Hujus etiam Diodorus Siculus meminit lib.* 3. *Biblioth. c.* 3. *legendum Æliani caput* 22 *lib.* 7. *de natura animal.*

a *Videri poſſet legendum eſſe τὴν περίμετρον, niſi & antea ita loquutus fuiſſet.* H. S. b *Bav. lib.* c [ᾖ] D. H. d χρυ. καὶ χαλ. καὶ ἀργ. D. H. e *al.* Ἔστιν ἐν τοῖς &c. ἀνθρώπων. f καὶ κάτω. D. H. g καὶ τρίχ. ἔν τε τῇ. D. H. h πεπολιωμένας ἔ. D. H. i γινομένους. D. H. k μελ. τρίχας. ἔχ. D. H. l ἑκάστῃ. D. H. m *Sequitur in lib. Bav.* n *Diodorus Sicul. lib.* 3.

τῇ δυνάμει θαυμαστόν. τοῦτο δέ φασιν ἀνθρωπίνην μιμεῖσθαι φωνὴν, καὶ διὰ νυκτὸς καλεῖν ἐξ ὀνόματος τοὺς ἀνθρώπους, καὶ προσιόντας κατεσθίειν. ἔχειν δὲ τὸ θηρίον ἀλκὴν λέοντος, ταχύτητα ἵππου, ῥώμην ταύρου, σιδήρῳ δ' οὐχ ὑπείκον. ἐν Εὐβοίᾳ δὲ τῇ Χαλκιδικῇ τὰ πρόβατα τοῦ ἐκεῖσε τόπου οὐκ ἔχειν χολὴν· ἀλλὰ τὰ κρέη αὐτῶν πάνυ εἰσὶ πικρὰ, ὡς οὐδὲ κύνες ἐσθίουσιν αὐτά. φασὶ γὰρ, ἐπέκεινα τῶν Μαυρουσίων πυλῶν ὕεσθαι μὲν τοῦ θέρους ὁ ἐκεῖσε τόπος, χειμῶνος δὲ, φλέγεσθαι. ἐν τῇ Κυωνίων χώρᾳ κρήνην εἶναί φησιν ἐλαίου, οὐχ ὕδατος ῥεῦμα ἔχουσαν. καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἔποικοι τὴν χρείαν ἀναπληροῦσιν εἰς τροφὰς παντοίας. ἐν τῇ λεγομένῃ Μεταδρίδα ἐστὶ κρήνη, οὐκ ὀλίγον διεστηκυῖα τῆς θαλάσσης, καὶ ποιεῖ ἄμπωτιν διὰ μέσης νυκτὸς πάνυ σφοδρὰν, καὶ ἀπορρίπτει ἰχθύας πολλοὺς ἐν τῇ χέρσῳ, ὥστε μὴ δύνασθαι οἱ ἐκεῖσε οἰκοῦντες συλλέγειν αὐτοὺς, ἀλλ' ἐᾶν τὰ πλεῖστα καὶ ὄζειν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς.]

Ταῦτα [a] [δὲ] γράφων καὶ μυθολογῶν Κτησίας, λέγει τἀληθέστατα γράφειν· ἐπάγων ὡς τὰ μὲν αὐτὸς ἰδὼν γράφει, τὰ δὲ παρ' αὐτῶν μαθὼν τῶν εἰδότων. πολλὰ δὲ τούτων καὶ ἄλλα θαυμασιώτερα παραλιπεῖν, διὰ τὸ μὴ δόξαι τοῖς μὴ ταῦτα θεασαμένοις ἄπιστα [b] συγγράφειν.

imitatum vocem, ex nomine noctu homines evocare, & accedentes devorare, habere idem leonis magnanimitatem, equi velocitatem, & tauri robur, neque ferro expugnari. In Eubœa quoque Chalcidica felle carere illius loci oves, carnesque harum admodum esse amaras, ut ne canes quidem iis vesci queant. Ajunt & ultra Maurusias fauces æstate complui regionem, hyeme torreri. In Cyoniorum præterea regione fontem esse quendam, qui pro aqua oleum scaturiat, quo etiam incolæ ad cibos omnis generis utantur. In regione adhæc, cui Metadridæ nomen, non ita prope mare, esse fontem, qui media nocte vehementissime exundans, magnam ejiciat piscium copiam in terram, ut nec colligendis iis incolæ sufficientes, maximam partem in sicco fœtere sinant.]

Hæc quæ fabulis similia sunt, Ctesias 33
scribens, se verissima scribere ait, & quorum vel [1] ipse testis sit oculatus, vel quæ à testibus oculatis acceperit. Multa autem his mirabiliora se prætermisisse, ne, qui ea non vidissent, scribere ipsum quæ fidem non mererentur, existimarent.

1. *Contra refert Lucian. lib. 1. veræ histor. Ctesiam de Indis scripsisse*, ἃ μήτε αὐτὸς εἶδε, μήτε ἄλλου εἰπόντος ἤκουσε.

a *lib. Bav.* b συγγράφειν, ἐν οἷς καὶ ταῦτα. D. H.

CTE-

CTESIÆ

Historici antiquiss. & optimi

NARRATIONES ABBREVIATÆ

De rebus & animantibus in India raris & admirandis, è Græco in Latinum conversæ

A LAURENTIO RHODOMANO.

CTESIÆ narrationes Indicæ uno continentur libro: in quibus magis Ionica Dialecto utitur. De Indo fluvio commemorat, qua arctissimus ei alveus, XL stadiorum latitudinem habere: qua maxime diffusus, ducentorum. Indos perhibet plures fere esse, quam universi sint mortales. De vermi etiam in hoc fluvio agit, quæ sola bestiarum in eo nascatur. Quod ultra Indos nulli habitent mortalium. Quod Indi non pluviis, sed fluvio humectentur. De Pantarbi lapide sigillari: & quod LXXVII sigilla & lapillos pretiosos in fluvium dejectos, (qui Bactriorum negociatoris fuere) inter se consertos ille extraxerit. De elephantis, quibus muri destruuntur. De parvis simiis, quibus IV cubitorum sunt caudæ. De gallis longe maximis. De avi Psittaco, lingua & voce hominis prædita: cui magnitudo accipitris, purpurea facies & nigra barba. Ipsa autem cærulea est, ad collum usque, & tunc cinnabari assimilis. sermocinatur ut homo: sed Indice. Græce etiam, si Græce loqui didicerit. De fonte, qui quotannis liquido auro repletur: unde c situlæ quotannis testaceæ hauriuntur. ex testa esse oportet: quia inter hauriendum congelatur aurum, & vasculum frangi necesse est, ut aurum educatur. Fons autem quadrangularis est, ambitu XVI cubitorum, & orgyiam profundus: & unaquæque urna talenti habet pondo. Adhæc de ferro in fontis imo: unde duos se gladios habuisse Ctesias refert, alterum à rege, alterum à matre regis Parysatide. de cujus generis gladio confirmat, quod in terra defixus [1] nubes & grandines & ventos urentes averruncet: seque hoc ipsum vidisse ait, bis à rege factitatum. De canibus Indicis, quod magnitudine excellant, & cum leone etiam congrediantur. De magnis montibus unde sarda effoditur & onyx, & alii signatorii lapides. Quod ingens ibi siccitas: & sol decuplo major videatur, quam aliis in terris, multique æstu ibi suffocentur. Et mare ibidem nihilo minus esse Græco: superficie ejus usque ad IV digitos fervida. Ideoque piscem nullum qui ad fervorem propius accedit, vivere posse: sed inferius agere. Quod Indus fluvius per campos decurrens, montes etiam permeet, in quibus calamus nascitur quem Indicum vocant: crassitie, quantam bini viri, extensis utrinque brachiis, complectantur: altitudine etiam mali in navi quæ decies mille homines vehat. Sunt tamen etiam qui magnitudine superent & deficiant; ut probabile est in spacioso monte: Sexu quoque distinctos esse, ita ut mas non habeat medullam, sitque validissimus, sed femina habeat. De Martichora quadam inter ipsos bestia, quæ facie hominem refert, & magnitudine leonem æquat, & colore [2] rutilo cinnabari imitatur. [3] Duplex ei dentium ordo, aures & oculi hominis, colore cæsio: caudam habet, qualem scorpius in Epiro, cubito prolixiorem, in qua etiam aculeus inest. transversos etiam in cauda stimulos habet hinc & illinc. adhæc in summo fert spiculum non secus ac scorpio. Cui si quis appropinquarit stimulo pungit,

Misit hanc L. Rhodomani versionem ad nos vir nobilis & doctus Mel. Haiminsfeldius Goldastus: quam si cum studiosis utriusque linguæ publice communicaremus, factum nostrum iis facile adprobatum iri confidimus. Juvat enim interpretationes inter se conferre doctorum virorum, à quibus jam triplicem ita horum Indicorum translationem habemus, nec ea res fructu caret, quum unus raro videat omnia, vel semper ociose hoc agat. Alias ad H. Stephanum fuisse transmissam hanc conversionem, indicio nobis ejusdem manus primis duabus pagellis aliquoties in ora adposita.

1. nebulas *ad oram adposuit H. Steph.* 2. rubro ἐρυθρός. *adscripserat H. Steph.* 3. Triplex τρίστιχοι ὀδόντες, *monebat hic H. Stephani manus.*

pungit, citoque præsentissima mors est. Quod si quis eminus contra pugnat, & ante caudam erigens, ut ex arcu, & retro directe intorquens tela jacit. Jactus ad plethri longitudinem pertingit: & quoscunque ferit, his certam infert necem, excepto elephanto. Spicula pedis longitudinem habent & latitudinem junci tenuissimi. Martichora Græcis sonat Anthropophagum, quod ut [1] plurimum homines necat & cibum facit. Aliis tamen bestiis quoque vescitur, pugnatque tam unguibus quam aculeis, qui jaculando effusi denuo renascuntur. Frequens id genus beluæ est in India. Interficiunt eas homines si elephantibus vectati inde sagittis impetunt. De Indis narrat, quod sint justissimi & multa habet de moribus ipsorum & statutis. Est ibi de sacro quodam territorio in regione inhabitabili, quod nomine Solis & Lunæ venerentur. Ad quod xv dierum spacio à Sardo monte alicui iter patet, ubi per xxxv dies quolibet anno sol refrigerat, idque propter festum, ut citra adustionem illud peragant & revertantur. Tonitrua & fulgura & pluviæ non sunt in India, sed venti & presteres multi: qui quicquid corripuerunt, tollunt. Sol etiam post exortum dimidium diei frigus efficit: reliquum supra modum est torridum in plurimis Indiæ locis. Indorum nigredo non à sole est, sed natura. Sunt enim inter ipsos & viri & mulieres candidissimi, licet numero pauciores. Et vidisse se tales ex India feminas duas & v viros auctor testatur. Fidem narrationi de sole adstruere volens, quod xxxv dies in India frigore aërem temperet, addit, igni ex Ætna promanante cum alia evastentur, locum quendam in medio, ubi justi degant homines, non evastari. Etiam in Zacyntho scaturigines esse pisciferas, unde pix hauriatur: inque Naxo fontem, unde merum admodum dulce quandoque profluat. Et quod ignis sit juxta Phaselidem immortalis, semper ardens in petra dies atque noctes nec unda exstinguatur, sed magis inflammetur: sed storea tandem dometur. In media India homines agunt nigri, & nominantur Pygmæi, lingua à ceteris Indis non discrepantes: sed statura perquam pusilla. Nam longissimi eorum binos cubitos plerique sesquicubitum attingunt. Capillus eis prolixissimus demittitur etiam ad genua usque & inferius. Barbas inter mortales habent maximas. Quare ubi ad justam excrevere magnitudinem, vestes amplius non induunt, sed capillos pone demittunt ab occipitio infra poplites & barbæ crines pedibus tenus ante protendunt. Hinc denso pilorum amictu totum circumsepti corpus zona eos constringunt, & pro vestitu habent. Inguen præferunt crassum & prolixum, ut & ad talos ipsos pertingat. Compressis sunt naribus & deformes. Pecora horum, oves, boves, asini, magnitudine arietes non multum excedunt: equi etiam & muli & cetera jumenta arietes nihil superant. Sectantur Indorum regem pygmæorum circiter III millia. Sagittarii enim sunt egregii. justissimi interim, & ad Indorum leges se conformant. Lepores & vulpes non canibus, sed corvis & milviis & cornicibus aquilisque venantur. Stagnum est apud illos ıɔccc [2] stadia in circuitu complexum, in quo, si ventus superficiem non commovet, oleum supernatat: per quod lembis vecti, ex medio in usum suum scaphiis hauriunt. Sesamo tamen interim quoque utuntur & è juglandibus expresso: sed lacustre est præstantius. Pisces etiam lacus hic alit. Magna ibidem argenti copia, & argentifodinæ non profundæ. Profundiores enim esse perhibent in Bactris. Producit simul aurum India, quod tamen non in fluviis reperiunt, eluuntque, ut fit in [3] Pactolo fluvio. Sed crebri & vasti sunt montes, quos Gryphes frequentant, aves quadrupedes, quæ magnitudine lupum, cruribus & unguibus leonem repræsentant. Nigræ cetero in corpore pennæ, sed in præcordiis rubræ. Per has fit, ut aurum illud in montibus copiosum difficulter acquiri possit. Oves Indorum & capellæ majores asinis: & quaternos pariunt, senosque ut plurimum. Caudæ his prolixæ, quas matribus amputant, ut admissioni sint aptiores. Sus autem nec cicur nec agrestis habetur in India. Palmæ apud Indos, harumque glandes triplo grandiores Babyloniis. Amnis quidam ex petra mel profundit. Multa dehinc commemorat de justitia incolarum, & studio erga regem, mortisque contemptu. Fons ibi est, cujus quamprimum hauseris aquam, in casei morem coagulatur. De coagulato hoc contritum si ad trium obolûm pondus dederis alicui cum aqua bibendum, quæcunque peregerit enunciat. Utitur eo rex si quæstione de reis habenda verum explorare satagit. confessus, mortem sibi consciscere jubetur, non convictus suo ipsius testimonio,

1. *In exemplo mendosius descripto erat* ut pluri homines. *nos itaque edi jussimus* plurimum. 2. stadia *suppleri omissum à scriba.* 3. *Et hic amanuensis saltem scripserat* Pacto Sed cr.

nio, dimittitur. Indorum nemo dolore capitis, aut oculorum ægritudine, aut cruciatu dentium laborat: nec os exhulceratur, nec putredini obnoxius eſt. Ætas illorum ſupra centum ad xx & xxx & L & cc qui diutiſſime vivunt, annos ſe extendit. Serpens apud eos ſpithamæ longitudine, cujus ſpecies purpuram refert pulcerrimam: caput ei candidiſſimum & nulli plane dentes. Capitur è montibus æſtuoſiſſimis, unde ſarda eruitur. Non mordet quidem: ſed quemcunque pervomuerit, ei membrum illud omnino computreſcit. Cauda ſuſpenſus duplex edit venenum, electri forma & nigrum: illud è vivo adhuc deſtillat, hoc è mortuo. Quod è vivo effluxit, ſi ſeſami menſura propinetur, confeſtim enecat. Cerebrum enim his qui bibunt per nares deliqueſcit. Alterum vero ingeſtum ad phthiſin perducit, & per annum vix interitum maturat. De avicula etiam ſcribit, quam Dicæron (quod juſtum ſignificat) vocant: non majori quam perdicis ovum eſt. Hæc excrementa alvi defodit, ut non inveniantur. Inventa autem ſi ad ſeſami portionem bibantur, mane ſopor hominem corripit, & abſque ſenſu inde dormit: tandem ſub occaſum ſolis vitæ exitum ſortitur. Lignum ibi eſt quod Parebum dicunt, olivæ magnitudine reſpondens: ſed in regiis tantum invenitur hortis: nec florem fert, nec fructum: xv autem ſolas habet radices, eaſque craſſas ſubter terra. Craſſities ejus ubi ſubtiliſſima eſt quanta brachii. Hæc radix ad ſpithamæ modum ſumpta, ubicunque applicita fuerit, omnia ad ſe pertrahit, aurum, argentum, æs, lapides, & nihil non præter electrum. Si ad cubiti modum [1] ſumpta fuerit, attrahit etiam oves & aves. Hac enim maximam volucrum partem venantur. Quod ſi efficere velis, ut etiam aqua concreſcat, de radice quantum obolus appendit, in choam injicito; & congelaſcet. Idem & vino continget; manuque ipſum tractabis ut ceram: ſed altero die liqueſcit denuo. cœliacis utile datur remedium. Fluvius etiam eſt per Indiam labens non magnus, II ſtadia latus, cui Indorum lingua Hyparcho nomen, quod interpreteris, qui omnia bona adfert. Hic quotannis per xxx dies electrum defert. In montibus enim arbores eſſe ajunt aquis imminentes: (nam paſſim in montibus aquæ demanant) & certum anni tempus eſt, quo lacrymas illæ egerunt, ut amygdalæ aut pinus, aut id genus aliæ, ad plurimum xxx dies in anno: quæ cum in fluvium decidunt indurantur. Arborem vocant Siptachoram, quod dulce eſt & ſuave. inde ſuccinum Indi colligunt. & fructum arbores ferunt racemos ut vitis; & acini inſunt, ut nucibus Ponticis. In montibus illis [2] homines vitam agunt, quibus caninum eſt caput: & amictus geſtant è ferarum pellibus, nec ullam articulatam vocem proferunt, ſed ritu canum latrant, & ululant. Atque ita vocem eorum intelligunt. Dentes illis ſunt majores quam cani: ungues vero ſimiles, licet prolixiores, & plus turbinati. Monteſque incolunt ad Indum uſque fluvium. Sunt & hi nigri, & perquam juſti, ut & Indorum ceteri, cum quibus eis conſuetudo intercedit. Intelligunt quidem quæ ab illis dicuntur: verum ipſi differere non poſſunt, ſed latratu & manibus & digitis ſignificant ut ſurdi & muti. Indi Calyſtrios nominant, quod Græcis eſt Cynocephali. Gentis numerus ad XII myriades ſe extendit. Ad fontes hujus fluvii naſcitur flos purpureus quo purpura tingitur non deterius, quam Græca, imo [3] multo floridior eſt. Creantur ibi beſtiolæ, quantus eſt ſcarabæus, rubore cinnabaris: quibus prælongi ſunt pedes, molleſque ſunt ut vermis. Harum ortus eſt in arboribus electriferis, quarum fructus arrodunt & corrumpunt, ut apud Græcos phthires (volucræ) vitium peſtis. His inſectis Indi contuſis puniceas veſtes & tunicas, & quicquid libet, intingunt, & tinctura hæc melior eſt Perſica. Cynocephali montana incolentes non opus exercent, ſed ex venatione victitant: quæ occiderunt, ad ſolis fervorem aſſant. Et multis pecoribus alendis dant operam, & inter hæc capris & aſinis: bibuntque lac merum & aceto temperatum, ex ovibus. Fructibus etiam Siptachoræ unde ſuccinum exſiſtit, veſcuntur, cum ſit prædulcis. His torrefactis ſportas conſarcinant, ut apud Græcos fit uvis paſſis. Nam rates Cynocephali texunt, quibus impoſitas illorum ſarcinas avehunt: deque fructu ejus arboris & purpuræ flore ab ipſis expurgato & de electro CCLX talenta ſingulis annis aſportant: & totidem de pharmaco, quod puniceo pannos colore inficit. Mille etiam electri talenta anniverſarie ad Indorum regem perferunt. Cetera Indis tranſportata vendunt, ad

1. *Omiſſa vox* ſumpta *à ſcribæ negligentiâ, à nobis itaque immiſſa: quod ideo indicandum, quum & interpres* accepta *vel aliud tale uſurpaſſe potuit.* 2. *Vide* Agatharchid. cap. 38. 3. imo eſt *ſaltem in exemplo, quod ita ſupplevimus, ut editum vides.*

ad panes, farinas & xylinas veſtes comparandum. Vendunt etiam enſes, quibus ad feras capiendas utuntur, & arcus & jacula. jaculandi enim & arcu feriendi ſolertia excellunt: ſed bellorum imperiti, quod montes invios & excelſos incolunt. Munera eis quinto quoque anno rex erogat XXX myriades arcuum, & tragularum totidem, peltarumque duodecim, & gladios quinquagies mille. Nec ædes habent, ſed in ſpeluncis verſantur. Feras non tantum ſagittis & tragulis in venatu domant; ſed etiam inſectando aſſequuntur & prehendunt. Nam pernicitate curſus valent. Uxores illorum in ſingulos menſes lavant ſemel, cum menſtrua eis profluunt, ceteroqui neutiquam. Viri à lavacris abſtinent: manus tamen abluunt, & ter per menſis ſpacium olivo unguntur. Veſtes non habent denſas, ſed quam tenuiſſimas, è ſimplicibus coriis, tum viri tum mulieres. Ditiſſimi quidem lineas geſtant, ſed horum ſunt perpauci. Lecti ipſis non ſunt, ſed tori & ſtragula ruſtica. Opulentiſſimus inter eos cenſetur cui plurimum eſt pecoris. cetera bonorum perinde ac vulgaris æſtimatur. Caudam omnes geſtant ſupra clunes juxta mulieres ac viri, non aliter quam canes, ſed prolixiorem & magis hirſutam. Cum feminis miſcentur in quaternos porrecti pedes, canum more. Nam aliter ipſos coire turpe. Utque juſti ſunt, ita longiſſimæ inter omnes mortales vitæ. vivunt enim annos LXX & C. nonnulli etiam CC. Ultra hos vitam producere alios perhibent ad fluvii-fontes. Hoc genus hominum nigro eſt colore, ut & ceteri Indi, nihilque operis tractant: nec frugibus victitant, nec aquis ſitim reſtinguunt; ſed numeroſis pecorum gregibus alendis ſtudent, ut ſunt boves, capellæ, oves. Lac ergo bibunt, & præter hoc nihil. Infans in lucem editus nates non habet perforatas, nec feces corporis è poſterioribus excernit: ſed coxas quidem habet, foramen vero [1] coaluit. Ideo non cacare ſed mingere eos perhibent quiddam caſeo adſimile, non omnino ſpiſſum, ſed turbidum. Poſtquam igitur mane de lacte biberint, & diei medio iterum hauſerint, radicem apud eos dulcem eſſe tradunt, quæ lac in ventriculo conſolidari non ſinit. Hac comeſta circa veſperam ſibi vomitum conciliant, & ſine moleſtia per vomitum cuncta rejiciunt. Sunt præterea Indis aſini ſylveſtres equis pares & quandoque majores, corpus albi, caput purpurei, cæruleis præditi oculis: quibus unum eſt cornu in fronte cubitale. Quod inferius in eo eſt, ad frontem vergens binos longum palmos, omnino album: quod ſurſum tendit, acutum eſt, idque puniceo rubore excellit. Reliquum in medio nigrum eſt. Ex eo pocula conficiunt, unde qui biberint, ſpaſmo (ut narrant) non corripiuntur, nec morbo ſacro: adde, quod nec veneno ſuccumbunt, ſive ante, ſive poſt ex id genus poculis vel vinum, vel aquam, aut aliud quidvis biberint. Alii quidem aſini tum cicures tum ſylveſtres, & quicquid eſt ſolidungulorum animantium, nec talos, nec fel habent: ſed hi ſoli & taxillos & bilem in epate habent. Talus certe pulcerrimus eſt omnium quos mihi videre contigit, ſimilis & compar bovino: ſed gravis inſtar plumbi, colore penitus cinnaberino. Velocitate hoc animal & robore pollet: & nec equus, nec aliud quippiam perſequendo illud aſſequi valet. Principio tardius currit, ſed quo diutius curſum perſequitur, eo mirabilius ardorem & velocitatem ejus intendit. Alia ſane ratione capi hæc belua non poteſt: ſed quando teneram adhuc ſobolem ad paſcua ſecum circumducunt, à numeroſo equitatu circumventi, fugere deſertis pullis nolunt, ſed cornuum ictu & calcium impetu & dentium morſu pugnant, multoſque equos & viros interimunt. Capiuntur tamen & ipſi ſagittis & jaculis confecti: nam ſalva eos vita non ceperis. At carnes propter amaritudinem nimium ab eſu ſunt alienæ: propter aſtragalos & cornua tantum expetuntur. In fluvio Indorum vermis naſcitur forma, quali in ficubus aſſolet, VII cubitorum, interdum plus minus, prolixitate; craſſitudine, quanta vix à [2] XVII annorum adoleſcentis manibus comprehendi queat. Binos habent dentes, alterum ſupra, alterum infra, & quicquid contigerint dentibus, devorant. Interdiu in fluvii cœno commorantur, noctu exſpatiantur. Et quicunque illorum forte offenderit quemquam in terra, vel bovem, vel camelum, morſumque intulerit, correptum trahit in amnem, & totum vorat, præter alvum. Capitur autem hamo prægrandi, cui hœdus aut agnus ſit alligatus, & catenæ ex ferro accommodatæ. Captum dies XXX ſuſpendunt vaſis ſubjectis. Tunc pinguis ex eo liquor deſtillat ad heminas decem Atticas. Ela-

1. *Supplevimus interim ex aliorum verſione* coaluit; *in exemplo hujus interpretationis omiſſum. Utinam optimo & eruditiſſimo amico diutius vivere licuiſſet, & ſua hæc recenſere ipſi. Sed deo aliter viſum.* 2. *Græca ſaltem de puero decenni habent,* δεκαετέα παῖδα. *nec aliter Ælian. l. V. de animal. c. 1.*

Elapsis xxx diebus, abjecto vermi, oleum bene conditum soli Indorum regi transportant. Alteri enim aliquid inde vendicari non licet. Hoc oleum cuicunque rei affunditur eam incendit, comburitque ligna & animalia, nec alia materia exstinguitur quam largo & spisso luto. Sunt arbores in India excelsæ, ut cedrus & cupressus: folia palmarum, sed paulo latiora, axillisque carent: florem autem emittunt ut laurus mascula, sed absque fructu. Indi Carpium, Græci Myrorhodam nuncupant. Magna ejus raritas. Profluunt inde olei guttæ, quas lana arboribus appensa excipiunt, & in alabastra lapidea exprimunt. Color ei est placide subrubescens, & leviter spissus: odor autem omnium suavissimus, ut ad v stadia olere affirment. Soli hoc regi possidere licet ejusque propinquis. Inde Persarum regi Indus transmisit. vidisse testatur Ctesias, & odoratum esse incredibile dictu & opinione majus: ut caseum etiam & vinum omnium dulcissimum experientia magistra se cognovisse ait. Fons est apud Indos v ulnis in orbem ductus, figura quadrata, cujus aqua intra rupem: triumque cubitorum profunditas usque ad superficiem aquæ: inde ad fundum tres ulnæ. Lavantur inibi nobilissimi Indorum, viri, pueri, & mulieres. Eo in pedes se projiciunt & urinantur. Quando igitur insiliunt aqua sursum eos extrudit. Nec vero homines tantum retro jactat, sed etiam quidvis aliud excutit in siccum, vivum sit aut exanime. & quid multa? cuncta quæ injiciuntur repellit, præter ferrum, argentum, aurum & æs, quæ fundo recipit. Limpha gelida est & potu suavis: magnum vero sonitum edit, ac si aqua in aheno fervens bulliat. Sanat autem hæc aqua vitiligines & scabiem. Indica lingua dicitur Ballada: quod salubrem vertas. Sunt in montanis Indorum, ubi calamus crescit, homines ad xxx M, quorum uxores semel per vitam pariunt, & qui nascuntur dentes secum afferunt supra & infra eximie pulcros. pili autem tum in capite tum superciliis à primo eis ortu sunt cani, femellis pariter ac masculis. Et ad tricesimum ætatis annum quisque hominum illorum albos retinet crines toto corpore: dehinc nigrescere incipiunt. Ubi LX annos attigerint, omnes eorum pilos in nigrum conversos est videre. Octonos etiam in utraque manu digitos habent, & totidem in singulis pedibus, communiter viri & feminæ. Suntque insigniter bellicosi. Ideo Indorum regem quinquies mille sagittarii & funditores comitantur. Tantulis (si credere fas est) præditi, ut brachia ad flexum cubiti usque contegant, & totum retro tergum cooperiant, & altera alteram contingat. Hæc dum scribit & fabulatur Ctesias, se verissima litteris commendare affirmat, partim à se visa memoriæ prodi, partim ab oculatis testibus accepta tradi asseverans. plurima vero his magis admiranda se prætermittere, ne aliena à fide his qui talia non viderunt referre videatur.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΚΤΗΣΙΟΥ ΠΕΡΣΙΚΩΝ, ΚΑΙ ΙΝΔΙΚΩΝ,

ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.

EX IISDEM EJUSDEM

CTESIÆ PERSICIS, INDICIS,

& aliis scriptis,

FRAGMENTA,

sub nomine ejus laudata, si non ipsius semper & verba continent,

collecta & congesta è variis auctoribus.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΚΤΗΣΙΟΥ ΠΕΡΣΙΚΩΝ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Παρὰ τῷ τὰ ἐθνικὰ συγγράψαντι, ἤγουν Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ, εἴ γε οὗτος ὁ γράψας.

ΧΑΥΩΝ, χώρα τῆς Μηδίας. Κτησίας ἐν πρώτῳ Περσικῶν· „Ἡ δὲ Σεμίραμις ἐντεῦθεν „ἐξελαύνει, αὐτή τε, καὶ „ἡ στρατιὰ, καὶ ἀφικνεῖται „εἰς Χαύονα τῆς Μηδίας.

Ex Ejusdem

CTESIÆ PERSICIS.

Ex Libro Primo.

Apud auctorem de nominibus gentilibus, vel Stephanum Byzantium, si modo is auctor.

CHAUON, regio in Media. Ctesias libro primo Persicorum: Inde vero progreditur, Semiramis ipsa & exercitus, pervenitque in Chauonem regionem Mediæ.

Laudatum hunc librum invenio & apud Arnobium lib. 1. adversf. gent. Verba eruditiss. auctoris sunt: Age nunc veniat, qui super igneam zonam, magus interiore ab orbe Zoroastres, Hermippo ut assentiamur authori. Bactrianus & ille conveniat. cujus Ctesias res gestas historiarum exponit in primo. Armenius Hosthanis nepos & familiaris Pamphylus Cyri, Apollonius &c. *ubi Critici tamen hodie ita interpungendum ajunt:* Zoroastres (Hermippo ut assentiamur auctori) Bactrianus. Et ille conveniat, cujus &c. *Sed quisnam ille? cujus nomen omisisse Arnobium vero simile non est. de quo liquido constaret, si Ctesiana exstarent. Libet interim saltem conjectare leviter, si forte ita distinguendum:* Et ille conv. &c. primo, Armenius Hosthanis nepos, &c.

ΕΚ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΤΩΝ ΠΕΡΣΙΚΩΝ.

Παρὰ τῷ αὐτῷ Στεφάνῳ.

Τίρζα, πόλις Παφλαγονίας. τὸ ἐθνικὸν,

Ex Libro Secundo PERSICORUM.

Apud eundem Stephanum.

Tiriza, Paphlagoniæ urbs. gentile no-

nomen, Tirizi. Ctesias Tiriziphanos eos vocat, libro II. Ex Odrysis vero ad Tirizibanos incolentes in Pa. *

κὸν, Τίελζοι. Κτησίας Τιελζιφανὺς αὐτὺς φη-
„ σιν, ἐν τῷ δευτέρῳ· Ἐκ δὲ τῶν Ὀδρυσῶν εἰς Τι-
„ ελζιβανὺς οἰκῦντας ἐν ' πα *

Apud Diodorum Siculum lib. II. *bibl. histor.*

Interpr. L. Rhod.

Cujus (*Sardanapali*) tempore Assyriorum imperium, cum annos CIↃ CCCLX (ut Ctesias Cnidius libro secundo tradit) duravisset, ad Medos devolutum est.

Παρὰ τῷ Διοδώρῳ τῷ Σικελιώτῃ, ἐν τῷ β βιβλ. ἱστορ.

Ἐπὶ τούτου [Σαρδαναπάλου] γὰρ ἡ τῶν Ἀσσυρίων ἡγεμονία μετέπεσεν εἰς Μήδους, ἔτη διαμείνασα πλείω τῶν χιλίων καὶ τριακοσίων, ἔτι δ' ἑξήκοντα, καθάπερ φησὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ.

Apud Agathiam de imperio & reb. gest. Justiniani l. II.

Interpr. B. Vulc.

Donec Sardanapalo regnante, ut illi (*Bion & Alexander Polyhistor*) scribunt, quum jam emarcuisset imperium, Arbaces Medus & Belesis Babylonius illud Assyriis eripuerunt, interfecto ipsorum rege, & ad Medos transtulerunt, sex & trecentis jam supra mille & paulo amplius annis elapsis, ex quo primum Ninus ibi summam rerum obtinuerat. Ita enim Ctesiæ Cnidio tempora describenti Diodorus etiam Siculus assentitur.

Παρὰ τῷ Ἀγαθίᾳ ἐν τῷ β' τόμ. περὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ βασιλ.

Ἕως ἐς Σαρδανάπαλον, ὡς ἐκεῖνοι φασὶ, τῆς ἀρχῆς ἀπομαρανθείσης, Ἀρβάκης ὁ Μῆδος καὶ Βελέσυς ὁ Βαβυλώνιος ἀφῄρουν αὐτὴν τοὺς Ἀσσυρίους, καθελόντες τὸν βασιλέα καὶ ἐς τὸ Μηδικὸν μετέστησαν ἔθνος, [2] ἕξ τε καὶ τριακοσίων ἤδη πρὸς τοῖς χιλίοις καὶ ὀλίγῳ πλεόνων ἐτῶν παρῳχηκότων, ἀφ' οὗ τὰ πρῶτα ὁ Νῖνος τῶν ἐκείνῃ κατέσχε πραγμάτων. οὕτω γὰρ Κτησίᾳ τῷ Κνιδίῳ τοὺς χρόνους ἀναγραψαμένῳ, καὶ Διόδωρος ξύμφησιν ὁ Σικελιώτης.

Ex Athenæo lib. XIV. *Dipnosophist.*

Interpr. H. Steph.

Berosus autem Babyloniacorum lib. I. decimasexta die mensis Loi festum Babylone quinque dierum spatio celebrari ait, Saceas dictum: per quod tempus solere dominos famulis parere: unumque ex his domui præesse, veste quæ regiæ similitudinem referat, indutum. quem & Zoganem appellari. Meminit hujus festi Ctesias quoque libro Persicorum secundo.

Ἐκ τοῦ Ἀθηναίου, ἐν τῷ ιδ' Δειπνοσοφ.

Βηρωσὸς δ' ἐν πρώτῳ Βαβυλωνιακῶν, τῷ Λῴῳ φησὶ μηνὶ ἑκκαιδεκάτῃ ἄγεσθαι ἑορτὴν [3] Σακέας προσαγορευομένην ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ ἡμέρας πέντε· ἐν αἷς ἔθος ἄρχεσθαι τοὺς δεσπότας ὑπὸ τῶν οἰκετῶν· ἀφηγεῖσθαί τε τῆς οἰκίας ἕνα αὐτῶν ἐνδεδυκότα στολὴν ὁμοίαν τῇ βασιλικῇ, ὃν καὶ καλεῖσθαι [4] Ζωγάνην. μνημονεύει τῆς ἑορτῆς καὶ Κτησίας ἐν δευτέρῳ Περσικῶν.

EX LIBRO TERTIO PERSICORUM.

ἘΚ ΤΟΥ͂ ΤΡΙ'ΤΟΥ ΤΩ͂Ν ΠΕΡΣΙΚΩ͂Ν.

Apud Athenæum Dipnosoph. l. XII.

Interpr. H. Steph.

Ctesias libro Persicorum tertio scribit, omnes

Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, Δειπνοσοφ. ιβ'.

Κτησίας ἐν τρίτῃ Περσικῶν καὶ πάντας μὲν φη-

1. *Supplendum arbitror* Παφλαγονία. in Paphlagonia. *Utrum vero in prioribus verius* Τιελζιφανὺς. *an* Τιελζιβανὺς, *quod in ipsis Ctesiæ verbis adfert; judicare alios sinam.* 2. *Non dubitavi eundem locum Agathiam respexisse, quem & Diodorus, itaque fidenter ad librum* II. *Persicorum, unde Diodorus sua laudat, retuli. Vide vero an non ex Diodoro sit* ἐξήκοντά τε *quoque pro hoc* ἕξ τε *apud Agathiam legendum* 3. *De Sacea vel Sacæorum festo isto, ejusque origine Casaubonus* ὁ πάνυ 14. *Athenaicorum* 10. *vide & Strabonem l.* XI. 4. *Falsus itaque Dalechampius qui de veste capit, ita vertens:* vestem indutus regiæ similem, quam Zoganam vocant. *& inde adnotat forte tractum* Sotanæ *Italorum nomen. Clariss. Casaubonus observat eodem loco quosd. mss.* Ζογάνην *per o scribere parvum.*

φησὶ τοὺς βασιλεύσαντας τῆς Ἀσίας περὶ τρυφὴν σπουδάσαι, μάλιστα δὲ Νινύαν, τὸν Νίνου καὶ Σεμιράμιδος υἱόν. [1] καὶ οὗτος οὖν, ἔνδον μένων καὶ τρυφῶν, ὑπ' οὐδενὸς ἑωρᾶτο, εἰ μὴ ὑπὸ τῶν εὐνούχων καὶ τῶν ἰδίων γυναικῶν. τοιοῦτος δ' ἦν καὶ Σαρδανάπαλος, ὃν οἱ μὲν [2] Ἀνακινδαράξεω λέγουσιν υἱόν, οἱ δὲ, Ἀναβαξάρου. ὅτε δὴ οὖν Ἀρβάκης, εἷς τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατηγῶν Μῆδος γένος, διεπράξατο διά τινος τῶν εὐνούχων Παραμείζου θεάσασθαι Σαρδανάπαλον, καὶ μόλις αὐτῷ ἐπετράπη ἐκείνου ἐθελήσαντος· ὡς οὖν εἰσελθὼν εἶδεν αὐτὸν ὁ Μῆδος, ἐψιμμυθιωμένον καὶ κεκοσμημένον γυναικιστὶ, καὶ μετὰ τῶν παλλακίδων ξαίνοντα πορφύραν, ἀναβάδην τε μετ' αὐτῶν καθήμενον [3] τὰς ὀφρῦς, γυναικείαν δὲ στολὴν ἔχοντα, καὶ κατεξυρημένον τὸν πώγωνα, καὶ καταπεκισσηρισμένον· ἦν δὲ καὶ γάλακτος λευκότερος, καὶ ὑπεγέγραπτο τοὺς ὀφθαλμούς. (ἐπεὶ δὲ καὶ προσεῖδε τὸν Ἀρβάκην, τὰ λευκὰ [4] ἐπαναβαλὼν τοῖς ὀφθαλμοῖς) οἱ μὲν πολλοὶ, ὧν ἐστι καὶ Δοῦρις, ἱστοροῦσιν ὑπὸ τούτου ἀγανακτήσαντος εἰ τοιοῦτος αὐτῶν βασιλεύει, συγκεντηθέντα ἀποθανεῖν. Κτησίας δὲ λέγει εἰς πόλεμον αὐτὸν καταστῆναι· καὶ ἀθροίσαντα πολλὴν στρατιὰν, καὶ καταλυθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀρβάκου τελευτῆσαι, ἑαυτὸν ἐμπρήσαντα ἐν τοῖς βασιλείοις, πυρὰν νήσαντα ὕψος τεσσάρων [5] πλέθρων, ἐφ' ἧς ἐπέθηκε χρυσᾶς κλίνας ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, καὶ ἴσας τραπέζας, καὶ ταύτας χρυσᾶς. ἐποίησε δὲ ἐν τῇ πυρᾷ καὶ οἴκημα [6] ἑκατόμπεδον ἐκ ξύλων, κἀνταῦθα κλίνας ὑπεστόρεσε· καὶ κατεκλίθη ἐνταῦθα αὐτός τε μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ αἱ παλλακίδες ἐν ταῖς ἄλλαις κλίναις. τοὺς γὰρ τρεῖς υἱοὺς, καὶ δύο θυγατέρας, ὁρῶν τὰ πράγματα κακούμενα, προπεπόμφει εἰς Νίνον πρὸς τὸν ἐκεῖ βασιλέα, δοὺς αὐτοῖς τρισχίλια χρυσίου τάλαντα. ἐπεστέγασε δὲ τὸ οἴκημα δοκοῖς μεγάλαις τε καὶ παχείαις· ἔπειτα ἐν κύκλῳ περιέθηκε πολλὰ ξύλα καὶ παχέα, ὥστε μὴ εἶναι ἔξοδον. ἐνταῦθα περιέθηκε μὲν χρυσίου μυριάδας χιλίας, ἀργυρίου δὲ, μυρίας μυριάδας ταλάντων, καὶ ἱμα-

omnes quidem quotquot in Asia regnarunt, luxui & voluptatibus deditos fuisse, sed præ ceteris Ninyam, Nini & Semiramidis filium. Ac certe hic quoque voluptatibus domi indulgebat, ita ut à nemine conspiceretur, præterquam ab eunuchis & suis uxoribus. Talis autem erat & Sardanapalus, quem alii Anacindaraxis, alii Anabaxaris filium fuisse memorant. Ac quum Arbaces, genere Medus, unus è ducibus qui illi suberant, egisset cum Parameize, (*interpr. Jac. Dalech.*) qui inter Eunuchos principis erat, regis videndi potestas ut sibi fieret: hoc rex cum vix annuisset, ac permisisset, admissus Medus ut eum aspexit cerussa oblitum, muliebriter vestitum, cum pellicibus carminantem purpuram, ac cum illis sedentem pedibus porrectis in altumque sublatis, tinctis fuco superciliis, muliebri stola indutum, rasa barba, levigata pumicis attritu facie, colore quam lactis candidiore, picturatis oculis, multi, & inter eos Duris, scribunt, indignatum illum quod regi tam effeminato parerent, suo se gladio confodisse, ac occidisse. (*Interpr. H. Steph.*) Ctesias autem narrat, ipsum ad bellum devenisse, & quum collecto numeroso exercitu ab Arbace regno ejectus esset, mortem obiisse, quum seipsum cremasset, extructo rogo ad quatuor jugerum altitudinem: cui imposuerat lectos aureos CL, ac totidem mensas, & quidem aureas. Struxerat autem in ipsa pyra cœnaculum pedum centum, ex lignis: atque hic quoque lectos straverat, in quibus cum uxore cubuit: pellices autem in aliis. Filios enim tres & duas filias, quum malum rerum suarum [statum] videret, antea miserat in urbem Ninum, ad eum qui ibi regnabat, dederatque illis tria talentorum auri millia. Texerat autem illud ædificium trabibus magnis & crassis: quinetiam multa ligna, & ea quidem crassa, circumposuerat, ita ut nullus pateret exitus: quinetiam talentorum auri imposuerat illi mille myriades, argenti decies mille: necnon vestes & purpuras,

1. *Editio Commelin.* καὶ οὕτως οὖν ἔνδον *&c. non tam recte. Monuit & clariss. Casaub.* 12. *Athen.* 7. *his verbis:* Melius, καὶ οὗτος. non enim solus Ninyas: sed & alii plerique omnes reges Assyrii casarii fuerunt, & domi latuerunt. *Malim ergo vertere* Hic itaque, *vel similiter.* 2. Ἀνακυνδαράξεω. *edit. Commel.* 3. *Casaubon. dicto loco ita:* non est obscurum deesse participium cum illis jungendum τὰς ὀφρῦς. nisi malumus in alium locum eas voces transferre, & scribere mox, καὶ ὑπεγέγραπτο τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς ὀφρῦς. *ubi vide & de hoc more mollium veterum, pingendi supercilia & unguentis illinendi. Continuo autem hæc Athenæi junxi, ut & in Latinis supplementum è Dalechampii versione mutuando, quod in iis Ctesianum quiddam subodoratus fui, ut statim indico.* 4. *Gratia scilicet magno Casaubono qui è membranis hæc notis parentheseos inclusa descripsit, ut expressit Commelinus. Sunt enim tantum non Ctesiæ verba ipsa: modo emendentur. quod non infeliciter forte nos doceat Pollux noster, cujus fragmentum statim adjecimus p. seq. inde scribe hic* ἐπαναβαλών. 5. Πελέθρων· aliis stadia centum, aliis mille pedes. *Dalechamp. ad Athenæum.* 6. Vel, longitudinis, quod arbitror, vel latitudinis. *Dalechamp. ibid.*

puras, & omne genus eorum quæ ad cultum corporis pertinent. Quæ quum fecisset, accendere pyram jussit, quæ per quindecim dies ardebat. At qui fumum videbant, mirabantur, ac putabant illum sacrificare: soli vero eunuchi rem noverant. Sardanapalus igitur, qui prodigiose voluptatibus deditus fuerat, quam potuit generosissime vitam finiit.

ἱμάτια καὶ πορφύρας, καὶ στολὰς παντοδαπάς. ἔπειτα ὑφάψαι ἐκέλευε τὴν πυρὰν, καὶ ἐκαίετο πεντεκαίδεκα ἡμέραις. οἱ δὲ ἐθαύμαζον ὁρῶντες τὸν καπνὸν, καὶ ἐδόκουν αὐτὸν ἐπιτελεῖν. ταῦτα δὲ μόνοι ᾔδεσαν οἱ εὐνοῦχοι. ὁ μὲν οὖν Σαρδανάπαλος, ἐκτόπως ἡδυπαθήσας, ὡς ἐνῆν, γενναίως ἐτελεύτησε.

Apud Pollucem lib. II. *Onomast.*

Ita interpr. I. Cam.

Ctesias vero dicit Sardanapalum * obvertere album oculorum.

Παρὰ τῷ Πολυδεύκει ἐν τῷ β' ὀνομας.

Κτησίας δέ φησιν [2] ἀναβάλλειν τὰ λευκὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν Σαρδανάπαλον.

In lexico Harpocrationis.

Hypocydes significat aquosum [locum,] ut ex libro tertio Ctesiæ manifestum est.

Ἐν τῷ Ἁρποκρατίωνος λεξικῷ.

Ὑποκύδης ἐστὶν ὁ δίυγρος, ὡς ἐκ τῆς τρίτης Κτησίου φανερόν. [3]

Apud Stephanum in Ethnicis.

Cyrtæa, urbs circa mare rubrum, quo relegavit Artaxerxes Megabyzum. Ctesias libro tertio Persicorum.

Παρὰ τῷ Στεφάνῳ ἐν ἐθνικοῖς.

Κυρταῖα, πόλις ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ εἰς ἣν ἀπερώρισεν Ἀρταξέρξης Μεγάβυζον. Κτησίας τρίτῳ Περσικῶν. [4]

ALIA QUÆDAM E PRIMIS SEX libris Persicorum, quæ Assyria continebant, ubi non certo scimus quæ ex quoto libro depromantur.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΠΡΏΤΩΝ ἘΞ ΒΙΒΛΊΩΝ ΤΩ͂Ν Περσικῶν, ἐν οἷς τὰ Ἀσσύρια διέλαβε ὁ Κτησίας, ἄλλα τινα, ἃ οὐ σαφῶς οἴδαμεν ἐκ πόσου βιβλίου.

Clemens Alexandrinus lib. I. *Stromat.*

Si vero res Assyriorum multis annis antiquiora sunt Græcorum rebus, quot ait Ctesias, *&c.*

Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τῷ α' στρωματ.

Εἰ δὲ τὰ Ἀσσυρίων πολλοῖς ἔτεσι [5] πρεσβύτερα τῶν Ἑλληνικῶν, ἀφ' ὧν Κτησίας λέγει, *&c.*

Apud Joannem Tzetzem chil. III. *v.* 83.

Interpr. P. Lacisio.

Assyriorum rex Sesostris ille,
Juxta Diodorum vero Sesoosis nomine,
Assyriorum monarcha, dominatus est
terra omni.

Παρ' Ἰωάννῃ τῷ Τζέτζῃ χιλ. γ', στίχ. πγ'.

Ὁ Ἀσσυρίων βασιλεὺς ὁ Σέσωστρις ἐκεῖνος,
Κατὰ δὲ τὸν Διόδωρον [6] Σεσόωσις τὴν κλῆσιν,
Τῶν Ἀσσυρίων μοναρχῶν, ἦρχε τῆς γῆς ἁπάσης,

Jun- Qqqq 2 Ζω-

1. θυσίας *edit. Commelin. sed Stephanus edidisse videtur rectius. Alias de veterum exemplis qui vivicomburium omnibus mortis generibus prætulerunt, accurate anquirit Casaub.* 12. *Athen.* 7. 2. *Ad lib.* III. *Ctesiæ hæc pertinere, patet ex præcedenti fragmento apud Athen. ubi hinc emendandum dixi* ἐπαναβαλών. *Subjicit autem Pollux ista statim his quæ protulit de oculis patrantibus & distortis quales effeminatorum sunt & cinædorum,* βλέμμα, *ait,* ὑγρὸν, θηλυπρεπὲς, γυναικεῖον, ἀχρεῖον ἀνατετραμμένον, καὶ τὰ ὅμοια. Κτησίας &c. 3. *Sequitur in Harpocr.* ἰφορίων. οἷόν τ' εἰαμένης ὑποκύδεες. *ubi forte non tam corruptum auctoris alicujus nomen latet, quam Ctesiæ verba mendosa. Apud Hesychium vero ubi* ὑποκυδὲς, ὑποφεύδιον, *forte legendum* ὑποβεύχιον. 4. *Exstant hæc apud nostrum Ctesiam excerptum supra in Persicis cap.* 39. *ubi tamen urbis nomen* Κύρται *& viri semper* Μεγάβυζος. *Inde etiam facilius colligas ex libro decimotertio Persicorum hæc deprompta, quam ex tertio. Sed ex quoto libro, ego non conjectem hercle: ex tertio tamen, qui Assyriaca inter alios sex priores continet, non fuisse credam.* 5 Euseb. lib. x. præpar. Euang. contractius: πρεσβύτερα τῶν Ἑλληνικῶν Κτησίας λέγει. mox idem sat magnum defectum ita supplet, φανῆτε τῷ δευτέρῳ καὶ τετρακοσιοστῷ ἔτει τῆς Ἀσσυρίων ἀρχῆς, τῆς δὲ Βηλόχου (Belochum vocat Eusebii chronicon) τοῦ ὀγδόου δυναστείας τῷ δευτέρῳ καὶ τριακοστῷ. *Hæc ex Fr. Sylb. Annotat. ad Cl. Alex. mihi Eusebius non ad manus: alias illa ipsis fragmentis interposuissem.* 6. lib. I.

Ζευγνύων ἐν τῷ ἅρματι τούτου τοὺς βασιλέας,
Καὶ ὑπ' αὐτῶν συρόμενος, ὥσπερ ὑφ' ἵππων ἄλλοι,
Καὶ κοσμοκράτωρ καὶ θεὸς ἐκέκλητο τοῖς τότε.
Τούτου ποτέ τις βασιλεὺς κατέστειλε τὸν τῦφον,
Τῆς τύχης τὸ ἀσύστατον δι' αἰνιγμῶν προδείξας.
Ἕλκων τὸ ἅρμα γὰρ αὐτὸς, τὰς τροχιὰς ἑώρα.
Βραδεῖαν δὲ τὴν βάδισιν, οὕτως ὁρῶν, ἐποίει.
Ὡς δὲ πρὸς τοῦτον ἔλεξεν ὁ Σέσωστρις ἐκεῖνος,
Τί καταργεῖς πρὸς τὴν ὁδὸν ἄνθρωπε; τάχει λέγε.
[1] Ὁ δὲ, Τροχῶν τὰς συστροφὰς βλέπων, φησὶν, οὐ τρέχω.
Γνοὺς τοιγαροῦν ὁ Σέσωστρις, ὅπερ αὐτὸς ἐδήλου,
Συστέλλει τὸ ἀγέρωχον, ἀποζευγνύει τούτους.
Καὶ τοῦ λοιποῦ τοῖς σύμπασιν ἦν πρᾶός τε καὶ σώφρων.
Κτησίας, καὶ Ἡρόδοτος, Διόδωρος, καὶ Δίων,
Καὶ Καλλισθένης σὺν αὐτοῖς, Σιμόκατος [2], καὶ ἄλλοι,
Τῆς ἱστορίας μέμνηνται στενῶς, οἱ δὲ πλατέως.

Jungens in curru hujus reges,
Et ab ipsis tractus, quemadmodum ab equis alii:
Et mundi imperator, & deus vocabatur suæ ætatis hominibus.
Hujus aliquando quidam rex compressit superbiam,
Fortunæ inconstantiam per ænigmata cum ostendisset,
Trahens enim currum ipse, rotas contemplabatur:
Tardam autem vectionem, sic contemplans, faciebat.
Ut autem ad hunc dixit Sesostris ille,
Cur ociaris ad viam homo? actutum dic.
Ille autem, Rotarum versiones videns, inquit, non curro.
Cognoscens igitur Sesostris id quod ipse declarabat,
Contraxit fastum, disjunxitque hos,
Et deinceps universis erat mitis, & modeste sapiens.
Ctesias, & Herodotus, Diodorus, atque Dion,
Et Callisthenes cum ipsis, Simocatus, & alii
Historiæ meminerunt paucis: illi autem late.

Παρὰ τῷ Διοδώρῳ ἐν τῷ β'.

Καὶ τὰς μὲν καθ' ἕκαστα μάχας, ἢ τὸν ἀριθμὸν ἁπάντων τῶν καταπολεμηθέντων [τῷ Νίνῳ] οὐδεὶς τῶν συγγραφέων ἀνέγραψε· τὰ δ' ἐπισημότατα τῶν ἐθνῶν ἀκολούθως Κτησίᾳ τῷ Κνιδίῳ πειρασόμεθα συντόμως ἐπιδραμεῖν. κατεστρέψατο μὲν γὰρ τὴν παραθαλάττιον καὶ τὴν συνεχοῦς χώρας τήν τε Αἴγυπτον καὶ Φοινίκην. ἔτι καὶ κοίλην Συρίαν, καὶ Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν καὶ Λυκίαν· πρὸς δὲ ταύταις, τήν τε Καρίαν καὶ Φρυγίαν καὶ Μυσίαν καὶ Λυδίαν. προσηγάγετο δὲ τήν τε Τρωάδα καὶ τὴν ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίαν, καὶ Προποντίδα καὶ Βιθυνίαν καὶ Καππαδοκίαν, καὶ τὰ κατὰ τὸν Πόντον ἔθνη βάρβαρα κατοικοῦντα μέχρι Τανάϊδος. ἐκυρίευσε δὲ τῆς τε Καδδουσίων χώρας καὶ Ταπύρων, ἔτι δ' Ὑρκανίων καὶ [3] [a] Δράγγων· πρὸς δὲ τούτοις Δερβίκων, καὶ Καρμανίων, [4] [b] Ῥόμνων· ἔτι δὲ Βορκανίων καὶ Παρθυαίων. ἐπῆλθε δὲ καὶ τὴν Περσίδα, καὶ Σουσιανὴν, καὶ τὴν καλουμένην Κασπιανήν· εἰς ἣν εἰσὶν εἰσβολαὶ στεναὶ παντελῶς, διὸ καὶ προσαγορεύονται Κάσπιαι πύλαι. πολ-

Apud Diodorum lib. II.

Interpr. L. R. ut & alia è Diod.

Singulas autem pugnas, omniumque ab ipso devictorum numerum nullus scriptorum recensuit. Ideo nobilissimas tantum gentes, Ctesiam Cnidium secuti, breviter percurremus. De terris maritimis & reliqua deinceps continente, Ægyptum & Phœniciam, cavamque Syriam cum Cilicia, Pamphylia, Lycia; & præter has Cariam, Phrygiam, Mysiam & Lydiam, subegit. Troiadem quoque & Phrygiam ad Hellespontum, cum Propontide, Bithynia, Cappadocia, & barbaris ad Pontum gentibus usque ad Tanaim adjunxit. Caddusiorum etiam terra & Tapyrorum, nec non Hyrcanis, Dacis, Derbicibus, Carmaniis, Choramnæis, Borcaniis & Parthis, est potitus. Adhæc Persiam & Susianam; & quæ Caspiana nominatur: in quam faucibus peran-

1. Interpres non distincte cepit: nos interpunctiuncula utrinque adjuvavimus sensum. 2. Extat in hist. Theophylacti illius l 6. c. 11. quæ nuper in publicum editæ. 3. Δράγγαι Gens Persidis Straboni & Stephano. Δραγγῶν itaque scribendum, *L. Rhod. cujus Notas in hunc locum vide: ubi & de Dacis, eos è Persia in Europam transiisse.* 4. Mutilatum est è Χωραμναίων ut Stephanus è Ctesia annotat. *L. Rhod.*
a γρ. Δακῶν. b Χοραμναίων.

angustis, quas Caspias hinc portas vocant, iter patet.

πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τῶν ἐλαττόνων ἐθνῶν προσηγάγετο, περὶ ὧν μακρὸν ἂν εἴη λέγειν.

Apud eundem in eodem libro.

Coacto igitur undique exercitu, recensita decies septies centena peditum, & ducenta ac decem equitum, decemque curruum falcatorum millia, cum paulo minus sexcentis, Ctesias in historiis tradit. [*de Nini in Bactrianos expeditione.*]

Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ.

Συναχθείσης δὲ τῆς στρατιᾶς πανταχόθεν, ἠριθμήθησαν, ὡς Κτησίας ἐν ταῖς ἱστορίαις ἀναγέγραφε, πεζῶν μὲν ρό μυριάδες, ἱππέων δὲ μιᾷ πλείους τῶν εἴκοσι μυριάδων, [1] ἅρματα δὲ δρεπανηφόρα μικρὸν ἀπολείποντα τῶν μυρίων ἑξακοσίων.

Eodem libro.

Huic [*Nino*] Semiramis in regia sepulto, ingentem terræ aggerem altitudine IX, & latitudine X stadiorum, ut Ctesias auctor est, construxit. Cumque urbs [Ninus] juxta Euphratem in planicie jaceat, moles illa arcis se per multa inde stadia conspiciendam offerebat.

Ἐν τῷ αὐτῷ.

Τὸν δὲ Νῖνον ἡ Σεμίραμις ἔθαψεν ἐν τοῖς βασιλείοις, καὶ κατεσκεύασεν ἐπ' αὐτῷ χῶμα παμμέγεθες, οὗ τὸ μὲν ὕψος ἐννέα ἦν σταδίων· [a] τὸ δ' εὖρος, ὥς φησι Κτησίας, δέκα. διὸ καὶ τῆς πόλεως παρὰ τῷ Εὐφράτῃ ἐν πεδίῳ κειμένης, ἀπὸ πολλῶν σταδίων ἐφαίνετο τὸ χῶμα καθαπερεί τις ἀκρόπολις.

Apud eundem lib. I.

Nec me fugit, diversa de urbibus istis [Babylone & Troja in Ægypto conditis] à Ctesia Cnidio referri, dum ait, quosdam ex illorum numero, qui cum Semiramide quondam in Ægyptum transierunt, urbes à se conditas patriis nominibus indigitasse.

Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ α'.

Οὐκ ἀγνοῶ δ' ὅτι περὶ τῶν εἰρημένων πόλεων [Βαβυλῶνος, καὶ Τροίης τῆς παρὰ τὸν Νεῖλον] Κτησίας ὁ Κνίδιος διαφόρως ἱστόρησε, φήσας τῶν μετὰ Σεμιράμιδος παραβαλόντων εἰς Αἴγυπτον τινὰς ἐκτικέναι ταύτας, ἀπὸ τῶν ἰδίων πατρίδων θεμένους τὴν προσηγορίαν.

Apud eundem Diodorum lib. II.

Tum CCCLX stadiorum muro, crebris intercepto turribus, urbem [Babylonem] ita circumdedit [Semiramis,] ut mediam amnis interflueret, eratque tanta operis magnificentia ut mœnium latitudo sex juxta curribus vehendis sufficeret. Altitudo vero omnium qui audirent fidem (ut Ctesias scribit) excederet. Ut vero Clitarchus, & qui cum Alexandro in Asiam postea trajecerunt, litteris prodiderunt, ambitus CCCLXV stadiorum; quod anni dies stadiorum numero æquare studuisset. Murum lateribus bitumine conglutinatis coagmentavit L orgyias, teste Ctesia, altum: vel,

Παρὰ τῷ αὐτῷ Διοδώρῳ ἐν τῷ β'.

Ἀπολαβοῦσα [Σεμίραμις] δὲ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν εἰς μέσον, περιεβάλετο τεῖχος [2] τῇ πόλει [Βαβυλῶνι] σταδίων τριακοσίων ἑξήκοντα, διειλημμένον πύργοις πυκνοῖς καὶ μεγάλοις. τηλικοῦτον δ' ἦν τὸ βάρος τῶν ἔργων, ὥστε τὸ μὲν πλάτος εἶναι τῶν τειχῶν ἓξ ἅρμασιν ἱππάσιμον, τὸ δ' ὕψος ἄπιστον τοῖς ἀκούουσιν, ὥς φησι Κτησίας ὁ Κνίδιος· ὡς δὲ Κλείταρχος καὶ τῶν ὕστερον μετ' Ἀλεξάνδρου διαβάντων εἰς τὴν Ἀσίαν τινὲς ἀνέγραψαν, τριακοσίων ἑξήκοντα καὶ [3] πέντε, καὶ προστιθέασιν ὅτι τῶν ἴσων ἡμερῶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν ὄντων, ἐφιλοτιμήθη τὸν ἴσον ἀριθμὸν τῶν σταδίων ὑποστήσασθαι. τὰς δὲ πλίνθους εἰς ἄσφαλτον ἐνδησαμένη, τεῖχος κατεσκεύασε, τὸ μὲν ὕψος, ὡς μὲν Κτησίας φησί,

1. Hunc locum, curruum falcatorum inventum, quod Cyro Xenophon adstruere videatur, Assyriis regibus vindicare, ait Brisson. l. 3. de reg. Pers. quem vide. 2. *De isto dissensu auctorum in muris Babyloniis dimetiendis v. doctiss. Brisson. l. 1. de reg. Pers. v. & eruditiss.* Capellum *in accuratiss. tractatu de mensuris lib. 1. non longe ab initio ubi de pede Babylonio. examinat enim ibi præsertim Diodori vel Ctesiæ hæc, & emendat, ut indico.* 3. vox πέντε superflua est, *ait Capellus. quem vide hæc plane explicantem, perturbate, ut ait, à Diodoro tradita.*

a γρ. τὸ δὲ πλάτος.

σὶ, πεντήκοντα [1] ὀργυιῶν, [2] ὡς δ' ἔνιοι τῶν νεωτέρων ἔγραψαν, πηχῶν πεντήκοντα· τὸ δὲ πλάτος, πλεῖον ἢ δυσὶν ἅρμασιν ἱππάσιμον.

vel, ut alii referunt, L cubitos tantum; ut latitudo aliquanto plus, quam duobus curribus satis esset, spatii obtineret.

Ἐν τῷ αὐτῷ δευτέρῳ βιβλ.

Οὗτος δ' ὁ περίβολος [ὁ ἕτερος Βαβυλῶνος ὁ ἐντὸς πρώτου] ἦν τὸ μὲν μῆκος, σταδίων τεσσαράκοντα· τὸ δὲ πλάτος, ἐπὶ τριακοσίους πλίνθους· τὸ δ' ὕψος, ὡς Κτησίας φησὶν, ὀργυιῶν πεντήκοντα. τῶν δὲ πύργων ὑπῆρχε τὸ ὕψος ὀργυιῶν ἑβδομήκοντα.

Eodem libro secundo.

Is [alter intrinsecus in orbem ductus ambitus Babylonis] auctore Ctesia, XL stadia longus, lateres trecentos latus, & L orgyiarum altus erat. Turres ad LXX orgyias surgebant.

Et sequentia forte quoque è Ctesia bonam partem, ut & in prioribus fragmentis apud Diodorum, quem Ctesiam in historia Assyriorum sequutum ex ipsius indicio constat, quem tamen totum exscribere à nostro proposito alienum fuit.

Ἐκ τοῦ Τζέτζου χιλ. θ'. στιχ. φξή.

Ἡ πᾶσα δὲ περίμετρος ὑπῆρχε Βαβυλῶνος,
Στάδιοι τριακόσιοι ἑξήκοντα, Κτησίᾳ.
Κατὰ δὲ Κλείταρχον αὐτὸν, καὶ τοὺς μετ' Ἀλεξάνδρου,
Καὶ κατὰ τὸν Διόδωρον αὐτὸν τὸν Σικελόνδε,
Τριακοσιεξήκοντα καὶ πέντε δὲ σταδίων.
Κοκκειανὸς δὲ Κάσιος Δίων, γραφαῖς Λατίνων,
Τετρακοσίων ἔγραψε ταύτην σταδίων εἶναι.
Ἡρόδοτος δ' ὁ συγγραφεὺς ἐν Μούσαις ταῖς ἐννέα,
Καὶ ὁ Φιλόστρατος αὐτὸς ἐν βίῳ Τυανέως,
Σταδίων ὀγδοήκοντα σὺν τοῖς τετρακοσίοις.
Ὕψος πεντηκοντόργυιον πηχῶν, κατὰ Κτησίαν,
Ἄλλοις πεντηκοντάπηχυ. Φαίνεται δὲ Κτησίας
Τῷ Τζέτζῃ ἀληθέστερα συγγράφειν τῶν ἑτέρων,
Τέως εἰς ἅπερ ἔγραψε περὶ τῆς Βαβυλῶνος.
Τριακοσίων γὰρ αὐτὸς ἑξήκοντα σταδίων,
Πᾶσαν αὐτῆς περίμετρον ὑπάρχειν διαγράφει·
Οἱ δ' ἄλλοι παραυξάνουσι πλέον καὶ πλέον ταύτην.
Ὁ περὶ τὴν περίμετρον γοῦν ἐλαττῶν τὸ μῆκος,
Οὐκ ἂν μακρὸν τοῦ δέοντος παρηύξανε τὰ ὕψη.
Ἀλλ' ὅτε ταῦτα ἴσως μὲν κατεῖδεν ὁ Κτησίας,
Ἦσαν ἑξηκοντόργυια τὰ ὕψη τὰ τῶν πύργων,
Καὶ

Ex Tzetze chil. IX. *v.* 568.

Interpr. P. L.

Omnis autem circuitus fuit Babylonis,
Stadiorum trecentorum sexaginta, Ctesiæ.
Secundum vero Clitarchum ipsum, & eos qui post Alexandrum,
Et secundum Diodorum ipsum Siculum,
Trecentorum sexaginta & quinque stadiorum.
Coccianus autem Casius Dion, scripturis Latinis
Quadringentorum scripsit hanc stadiorum esse.
Herodotus autem historicus in Musis novem,
Et Philostratus ipse in vita Tyanei,
Stadiorum octuaginta, cum quadringentis.
Altitudo quinquaginta † *passuum murorum, juxta Ctesiam,*
Aliis quinquaginta cubitorum. videtur autem Ctesias
Tzetzæ veriora describere, quam alii:
Saltem in iis quæ scripsit de Babylone.
Trecentorum enim ipse sexaginta stadiorum
Omnem illius perimetrum esse describit.
Alii autem augent plus & amplius hanc.
Qui igitur circuitum minuit longitudine,
Non longe ab eo quod deceat, auxit altitudinem.
Sed quando hæc æque quidem conspexit Ctesias,
Erant sexaginta ulnarum altitudines turrium,
Et

1. Persicas ὀργυιὰς intellige. *Capellus.* 2. lege τὸ δὲ πλάτος, ὡς ἔνιοι τῶν νεωτέρων ἔγραψαν, πηχῶν πεντήκοντα &c. Murorum Babylonis latitudo erat Babyloniorum cubitorum 45, Persicorum 50, Atticorum 60. *Hæc idem Capellus.* † *ulnarum.*

Et sane quinquaginta ulnarum murorum altitudines.
A bellis atque commotionibus autem forte dejectas,
Postea videlicet Clitarchus, atque omnis post Alexandrum
Conspexerunt sic humiles ulnarum altitudines,
Velut ad cubitorum diminutionem vix quantitatem accipientes.
Latitudine autem Babylonis erat, juxta aliquos, murus
Sex curribus equitabilis: tribus autem, secundum alios.

Apud Diodorum lib. II. *bibl. hist.*

Sepulturas mortuorum peculiari Æthiopes ritu instituunt. Cadaver enim salitum, & multo vitro circumfusum in cippo statuunt, ut per vitrum defuncti corpus videri queat, sicut Herodotus scriptum reliquit. At Ctesias Cnidius nugari eum confirmat, ostendens, saliri quidem cadaver, sed nudis corporibus vitrum nequaquam circumfundi. Nam sic futurum, ut ambusta & prorsus fœdata similitudinem retinere nequeant. Ideo cavam ex auro statuam conflari, circa quam cadavere incluso, vitrum tandem liquetur, & hac edito posita loco, speciem mortuo similem per vitrum exhiberi. Atque eo modo ditiorum funera curari tradit. Tenuioris autem fortunæ hominibus argenteas poni statuas, pauperibus fictiles. Et abunde sat vitri cunctis esse; quod plurimum ejus gignatur in Æthiopia, & passim incolis sit obvium.

Apud eundem ibidem.

Peditum numerus, ut Ctesias recenset, tricies centena millia, equitum, millia quingenta; currus, ad millia centum. Totidem quoque viri camelis vehebantur, gladios quatuor cubitorum stringentes. Navium resolutilium numerus erat duo millia *&c.* [*De Semiramidis copiis contra Indiam.*]

Ibidem.

Tempore aliquanto post, insidiis filii per quendam eunuchum appetita [Semiramis,] pristinum Hammonis responsum in memoriam revocat. Ideo nihil acer-

Καὶ δὴ πεντηκοντόργυια τότε τειχῶν τὰ ὕψη·
Ὑπὸ πολέμων καὶ σεισμῶν δ' ἴσως καταπτωθέντα,
Ὕστερον ἂν ὁ Κλείταρχος, καὶ πᾶς μετ' Ἀλεξάνδρου,
Κατεῖδον, οὕτω ταπεινὰ τῶν ὀργυιῶν τὰ ὕψη,
Ὡς πρὸς πηχῶν ἐλάττωσιν μόλις ποσὸν λαβόντα.
Πλάτει τῆς Βαβυλῶνος δ' ἦν κατά τινας τὸ τεῖχος,
Ἓξ ἅρμασιν ἱππάσιμον, τρισὶ δὲ καθ' ἑτέρους.

Παρὰ τῷ Διοδώρῳ, βιβλ. ις. δευτέρῳ βιβ.

Ταφὰς δὲ τῶν τελευτησάντων ἰδίως οἱ κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν ποιοῦνται. ταριχεύσαντες γὰρ τὰ σώματα, καὶ περιχεύσαντες αὐτοῖς πολλὴν ὕαλον, ἱστᾶσιν ἐπὶ στήλης, ὥστε τοῖς παριοῦσι φαίνεσθαι διὰ τῆς ὑέλου τὸ τοῦ τετελευτηκότος σῶμα, καθάπερ Ἡρόδοτος εἴρηκε. Κτησίας δ' ὁ Κνίδιος ἀποφαινόμενος τοῦτον σχεδιάζειν, αὐτός φησι τὸ μὲν σῶμα ταριχεύεσθαι, τὴν μέντοιγε ὕελον μὴ περιχεῖσθαι γυμνοῖς τοῖς σώμασι· κατακαυθήσεσθαι γὰρ ταῦτα, καὶ λυμανθέντα τελείως τὴν ὁμοιότητα μὴ δυνήσεσθαι διατηρεῖν. διὸ καὶ χρυσῆν εἰκόνα κατασκευάζεσθαι κοίλην, εἰς ἣν ἐντεθέντος τοῦ νεκροῦ, περὶ τὴν εἰκόνα χεῖσθαι τὴν ὕελον. τοῦ δὲ κατασκευάσματος τεθέντος ἐπὶ τὸν τόπον, διὰ τῆς ὑέλου φαίνεσθαι τὸν χρυσὸν ἀφωμοιωμένον τῷ τετελευτηκότι. τοὺς μὲν οὖν πλουσίους αὐτῶν οὕτω θάπτεσθαί φησι· τοὺς δ' ἐλάττονας καταλιπόντας οὐσίας, ἀργυρᾶς τυγχάνειν εἰκόνος· τοὺς δὲ πένητας, κεραμίνης. τὴν δὲ ὕελον πᾶσιν ἐξαρκεῖν, διὰ τὸ πλείστην γίνεσθαι κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ τελέως παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις ἐπιπολάζειν.

Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ αὐτῷ.

Τὸ δὲ πλῆθος τῆς ἀθροισθείσης στρατιᾶς ἦν, ὡς Κτησίας ὁ Κνίδιος συνεγράψατο, πεζῶν μὲν τριακόσιαι μυριάδες, ἱππέων δὲ [a] πεντήκοντα μυριάδες, ἁρμάτων δὲ δέκα μυριάδες. ὑπῆρχον δὲ καὶ ἄνδρες ἐπὶ καμήλων ὀχούμενοι, μαχαίρας τετραπήχεις ἔχοντες, τὸν ἀριθμὸν [1] ἴσον τοῖς ἅρμασι. ναῦς δὲ ποταμίας κατεσκεύασε διαιρετὰς δισχιλίας, αἷς παρεσκευάσατο καμήλους τὰς πεζῇ παρακομιζούσας τὰ σκάφη.

Ἐν τῷ αὐτῷ.

Μετὰ δέ τινα χρόνον ὑπὸ Νινύου τοῦ υἱοῦ διʹ εὐνούχου τινὸς ἐπιβουλευθεῖσα [Σεμίραμις.] καὶ τὸ παρ' Ἄμμωνι λόγιον [2] ἀνανεωσαμένη, τὸν ἐπιβουλεύσαντα κακὸν οὐδὲν εἰργάσατο· τοὐναντίον δὲ τὴν

1. lege ἴσοι. *L. Rhod.* 2. *De quo Diodorus eodem libro paullo ante.* a γρ. εἴκοσι μυρ.

τὴν βασιλείαν αὐτῷ παραδοῦσα, καὶ τοῖς ὑπάρχοις ἀκούειν ἐκείνου προστάξασα, ταχέως ἠφάνισεν ἑαυτὴν, ὡς εἰς θεοὺς κατὰ τὸν χρησμὸν μεταστησομένη. ἔνιοι δὲ μυθολογοῦντές φασιν αὐτὴν γενέσθαι περιστερὰν, καὶ πολλῶν ὀρνέων εἰς τὴν οἰκίαν καταπετασθέντων, μετ' ἐκείνων ἐκπετασθῆναι. διὸ καὶ τοὺς Ἀσσυρίους τὴν περιστερὰν τιμᾶν ὡς θεὸν, ἀπαθανατίζοντας τὴν Σεμίραμιν. αὕτη μὲν οὖν βασιλεύσασα τῆς Ἀσίας ἁπάσης πλὴν Ἰνδῶν, ἐτελεύτησε τὸν προειρημένον τρόπον, βιώσασα μὲν ἔτη ἑξήκοντα καὶ δύο, βασιλεύσασα δὲ δύο πρὸς τεσσαράκοντα. Κτησίας μὲν οὖν ὁ Κνίδιος περὶ Σεμιράμιδος τοιαῦθ' ἱστόρηκεν.[1]

acerbi in insidiatorem statuit. Sed regno ipsi tradito, omnibusque, ut legitimo regi parere jussis, confestim ex hominum conspectu, ut ad Deos juxta oraculi fidem migratura, se subduxit. Sunt qui in columbam conversam fabulantur. Compluribus enim avibus in palatium ejus delapsis, una cum illis avolasse creditur. Et hinc factum, ut Assyrii dum Semiramidem Diis immortalibus accensent, columbam pro Dea honorent. Hujusmodi, prout jam dictum est, Semiramis totius Asiæ, præter Indiam, regina, vitæ exitum habuit; cum vixisset annos LXII, regnassetque XLII. Et hæc quidem Ctesias ille Cnidius de Semiramide litteris tradidit.

Μνημονεύει καὶ Ἀθηναγόρας ὁ Ἀθηναῖος ἐν πρεσβεία περὶ Χριστιανῶν, τούτων τοῦ Κτησίου.

Meminit & Athenagoras Atheniensis legatione pro Christianis, horum à Ctesia traditorum.

Interpr. C. Gef.

Καὶ διὰ τὴν Δερκετὼ, καὶ τὰς περιστερὰς καὶ τὴν Σεμίραμιν σέβουσι Σύροι (τὸ γὰρ ἀδύνατον, εἰς περιστερὰν μετέβαλεν ἡ γυνή· ὁ μῦθος παρὰ Κτησίᾳ.)

Et propter eandem Dercetum, columbas & Semiramin honorant Syri (in columbam enim mutata est mulier, ut nugatur Ctesias.)

Παρὰ τῷ Διοδώρῳ ἐν τῷ β'.

Apud Diodorum libro II.

Φησὶν[2] οὖν [Κτησίας] μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς Ἀσσυρίων ἡγεμονίας Μήδους προστῆναι τῆς Ἀσίας, Ἀρβάκου βασιλεύοντος, τοῦ Σαρδανάπαλον καταπολεμήσαντος, καθότι προείρηται. τούτου δ' ἄρξαντος ἔτη δυσὶ λείποντα τῶν τριάκοντα, διαδέξασθαι τὴν βασιλείαν τὸν υἱὸν [a] Μαδαύκην, ὃν ἄρξαι τῆς Ἀσίας ἔτη πεντήκοντα. μετὰ δὲ τοῦτον τριάκοντα μὲν ἔτη βασιλεῦσαι Σώσαρμον, πεντήκοντα δὲ [b] Ἀρτίαν, δύο δὲ πρὸς τοῖς εἴκοσι τὸν προσαγορευόμενον Ἀρβιάνην, τεσσαράκοντα δὲ Ἀρσαῖον. ἐπὶ δὲ τούτου συστῆναι μέγαν πόλεμον τοῖς Μήδοις πρὸς Καδουσίους, διὰ τοιαύτας αἰτίας. Παρσώδην τὸν Πέρσην, θαυμαζόμενον ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ συνέσει καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς, φίλον τε ὑπάρξαι τῷ βασιλεῖ, καὶ μέγιστον ἰσχῦσαι τῶν μετεχόντων τοῦ βασιλικοῦ συνεδρίου· τοῦτον δ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἔν τινι κρίσει λυπηθέντα, φυγεῖν μετὰ πεζῶν μὲν τρισχιλίων, ἱππέων δὲ χιλίων εἰς Καδουσίους· παρ' οἷς ἦν[3] ἐκδεδομένος τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν τῷ μάλιστα δυναστεύοντι κατὰ τούτους τοὺς τόπους. γενόμενον δὲ ἀποστάτην, καὶ πείσαντα τὸ σύμπαν ἔθνος ἀντέχεσθαι τῆς ἐλευθερίας, αἱρεθῆναι στρατηγὸν διὰ τὴν ἀνδρείαν. ἔπειτα πυνθανόμενον ἀθροιζομένην ἐπ'

Is [Ctesias] post dejectos imperio Assyrios, Medos Asiæ præfuisse tradit, imperatore Arbace, qui Sardanapalum armis superavit, ut dictum est supra. Et postquam duodeviginti regnavit annos, filium ejus Mandaucem· successisse, L annos Asiæ imperitantem. Post hunc annos XXX regnasse Sosarmum; L, Artiam; XXII, Arbianen; XL, Arsæum. Hujus tempore ingens bellum Medis cum Cadusiis conflatum memoratur; idque has ob caussas. Parsodes quidam Persa in admiratione erat, ob fortitudinem & prudentiam aliasque virtutes, & regi percarus ac præ aliis in regio senatu maxime pollebat. Is in judicio quodam à rege offensus, cum IIIM peditum & CIↃ equitibus, ad Cadusios profugit: apud quos sororem cuidam nuptum collocarat, cujus magna illis in locis potestas. Nec ipse tantum defecit, sed aliis etiam, ut in libertatem se vindicent, persuadet, & statim dux belli ob fortitudinem creatur. Audiens vero ingentem ad-

1. *Quem itaque Diodorum tota ista narratione de Semiramide lib. 2. sequutum verisimile est. ego tantum excerpsi ubi Ctesiæ nominatim mentio.* 2. *Sequuntur hæc statim post honorificum illud testimonium Diodori de Ctesia, quod habuisti supra pag.* 631. 3. *Hanc lectionem reposuimus jubente L. Rhodomano. alias vulgati* ἐκδεχόμενος.

a γρ. μανδαύκην. b Ἀρτύκαν. c γρ. vero Καδουσίους. ἦν δὲ ἐκδεδομένος τὴν.

adversus se exercitum cogi, suas & ipse ex tota gente Cadusiorum copias non minus ducentis millibus armat; & ad exitus provinciæ castra ponit. Etsi autem rex Artæus ꟾↄↄCCC hominum millia in eum duceret, vicit tamen Parsodes, & supra LM cecidit, ac reliquias hostilis exercitus è finibus exegit. Hoc tantum admirationis ei conscivit, ut ab incolis rex crearetur. Exinde perpetuis Mediam incursionibus vexare, & omnia passim loca vastare. Magnam igitur assecutus gloriam, cum vitæ jam finis instaret, per diras imprecationes obtestatur successorem, ne unquam inimicitias adversus Medos deponant: & si pacis condiciones receperint, tota ipsorum progenies cum universis Cadusiis radicitus male pereat. Eam ob caussam hostili in Medos animo Cadusii fuerunt perpetuo, nec unquam regibus illorum paruere, donec Cyrus imperium ad Persas traduxit. Medis autem post Artæum præfuit Artynes ad XXII annos: post Artibarnas quadraginta, quo regnante, Parthi Medis parere recusantes, & provinciam & urbem Sacis in potestatem tradunt. Hinc orto inter Sacas Medosque bello, ad complures annos prœliis non paucis disceptatur, & magnis utrinque stragibus editis, pax tandem his pactis initur, ut Parthis ad officium reductis, utrique quæ tenuissent antea, tenerent; & perpetuo inter se deinceps amici sociique forent. Sacarum tunc regnum administrabat Zarina, mulier rerum bellicarum studiosa; & omnes Sacarum feminas audacia & ad res gerendas industria longe superans. Gens enim hæc in primis mulieres habet fortes, & sociam viris operam in bellorum discrimine navantes. Illam pulcritudine etiam præ omnibus eminuisse, consiliorumque solertia & actionum quarundam strenuitate fuisse admirabilem, prædicant. Reges enim finitimos, qui arrogantia elati servitutis jugo Sacas premebant, bello subegit; & magnam regionis partem ad mitiorem traduxit cultum, urbesque non paucas exstruxit; gentis denique suæ vitam multo beatiorem effecit. Ideoque cives post obitum ejus, ut gratiam pro beneficiis referrent, virtutumque memoriam conservarent, sepulcrum ei cetera longe supereminens construxere. Pyramidem enim triquetram ex fundamento

ἐπ' αὐτὸν μεγάλην δύναμιν, καθοπλίσαι τοὺς Καδουσίους πανδημεί, καὶ καταστρατοπεδεῦσαι πρὸς τὰς εἰς τὴν χώραν ἐκβολαῖς, ἔχοντα τοὺς σύμπαντας οὐκ ἐλάττους εἴκοσι μυριάδων. τοῦ δὲ βασιλέως Ἀρταίου στρατεύσαντος ἐπ' αὐτὸν μυριάσιν ὀγδοήκοντα, κρατῆσαι, καὶ πλείους μὲν τῶν πεντακισμυρίων ἀνελεῖν, τὴν δ' ἄλλην δύναμιν ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς Καδουσίων χώρας. διὸ καὶ παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις θαυμαζόμενον, αἱρεθῆναι βασιλέα, καὶ τὴν Μηδίαν συνεχῶς λεηλατεῖν, καὶ πάντα τόπον καταφθείρειν. μεγάλης δὲ δόξης τυχόντα, καὶ γήρᾳ μέλλοντα καταστρέψειν τὸν βίον, ἀρὰν θέσθαι παραιτησάμενον τὸν διαδεχόμενον τὴν ἀρχήν, ὅπως μηδέποτε διαλύσωνται τὴν ἔχθραν Καδούσιοι πρὸς Μήδους· εἰ δὲ συνθοῖντο ὁμολογίας, ἐξώλεις γενέσθαι τούς τε ἀπὸ τοῦ γένους αὐτοῦ καὶ Καδουσίους ἅπαντας. διὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας ἀεὶ πολεμικῶς ἐσχηκέναι Καδουσίους πρὸς Μήδους, καὶ μηδέποτε τοῖς τούτων βασιλεῦσιν ὑπηκόους γεγενῆναι, μέχρις ὅτου Κῦρος εἰς Πέρσας μετέστησε τὴν ἡγεμονίαν. τῶν δὲ Μήδων βασιλεῦσαι μετὰ τὴν Ἀρταίου τελευτὴν Ἀρτύνην μὲν ἔτη δύο πρὸς τοῖς εἴκοσι, Ἀρτιβάρναν δὲ μ'. ἐπὶ δὲ τούτου Πάρθους ἀποστάντας Μήδων, Σάκαις τήν τε χώραν καὶ τὴν πόλιν ἐγχειρίσαι. διόπερ συστάντος πολέμου τοῖς Σάκαις πρὸς Μήδους ἐπ' [a] ἔτη πλείω, γενέσθαι τε μάχας οὐκ ὀλίγας, καὶ συχνῶν παρ' ἀμφοτέρων ἀναιρεθέντων, τὸ τελευταῖον εἰρήνην αὐτοὺς ἐπὶ τοῖσδε συνθέσθαι· Πάρθους μὲν ὑπὸ Μήδους τετάχθαι, τῶν δὲ προϋπαρχόντων ἑκατέρους κυριεύσαντας, φίλους εἶναι καὶ συμμάχους ἀλλήλοις εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον. βασιλεῦσαι δὲ τότε τῶν Σακῶν γυναῖκα τὰ κατὰ πόλεμον ἐζηλωκυῖαν, καὶ τόλμῃ τε καὶ πράξει πολὺ διαφέρουσαν τῶν ἄλλων γυναικῶν τῶν ἐν Σάκαις, ὄνομα Ζαρίναν. καθόλου μὲν οὖν τὸ ἔθνος τοῦτο γυναῖκας ἀλκίμους ἔχει, καὶ κοινωνούσας τοῖς ἀνδράσι τῶν ἐν τοῖς πολέμοις κινδύνων· ταύτην δὲ λέγεται τῷ τε κάλλει γενέσθαι πασῶν εὐπρεπεστάτην, καὶ ταῖς ἐπιβολαῖς καὶ τοῖς κατὰ μέρος ἐγχειρήμασι θαυμαστήν. τῶν μὲν γὰρ πλησιοχώρων βαρβάρων τοὺς ἐπηρμένους τῷ θράσει καὶ καταδουλουμένους τὸ ἔθνος τῶν Σακῶν καταπολεμῆσαι, τῆς δὲ χώρας πολλὴν ἐξημερῶσαι, καὶ πόλεις οὐκ ὀλίγας κτίσαι, καὶ τὸ σύνολον εὐδαιμονέστερον τὸν βίον τῶν ὁμοεθνῶν ποιῆσαι. διὸ καὶ τοὺς ἐγχωρίους μετὰ τὴν τελευτὴν αὐτῆς χάριν ἀποδιδόντας τῶν εὐεργεσιῶν, καὶ τῆς ἀρετῆς μνημονεύοντας, τάφον οἰκοδομῆσαι πολὺ τῶν ὄντων παρ' αὐτοῖς ὑπερέχοντα. ὑποστησαμένους γὰρ πυραμίδα τρίγωνον, τριῶν μὲν στα-

a ἔτη δύο.

σταδίων ἑκάστην πλευρὰν αὐτῆς κατασκευάσαι τὸ μῆκος, τὸ δ' ὕψος σταδιαῖον, εἰς ὀξὺ συνηγμένης τῆς κορυφῆς. ἐπιστῆσαι δὲ τῷ τάφῳ καὶ χρυσῆν εἰκόνα κολοσσικὴν, καὶ τιμὰς ἡρωϊκὰς ἀπονεῖμαι, καὶ τἄλλα πάντα μεγαλοπρεπέστερα ποιεῖν τῶν τοῖς προγεγονόσιν αὐτῆς συγχωρηθέντων. [1] Ἀστιβάρα δὲ τοῦ βασιλέως τῶν Μήδων γήρᾳ τελευτήσαντος ἐν Ἐκβατάνοις, τὴν ἀρχὴν [a] Ἀσπάδαν τὸν υἱὸν διαδέξασθαι, τὸν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ἀστυάγην καλούμενον. τούτου δ' ὑπὸ Κύρου τοῦ Πέρσου καταπολεμηθέντος, μεταπεσεῖν τὴν βασιλείαν εἰς Πέρσας.

mento eduxerunt : cujus latera ad ternûm ſtadiûm longitudinem protenderentur, vertex in acutum mucronem deſinens ad ſtadii ſublimitatem aſſurgeret. Coloſſea quoque effigie ſuper buſtum erecta, heroicos illi honores conſecrarunt, reliqua omnia longe magnificentius, quam majoribus ejus impendentes. Hinc Aſtibara Medorum rege per ſenii infirmitatem exſtincto in Ecbatanis, filius ejus Aſpadan [*vel* Apandan] (quem Aſtyagem Græci vocant) regnum accepit. Eo Cyri Perſæ armis oppreſſo, ad Perſas imperium devolutum eſt.

Παρὰ Δημητρίῳ τῷ Φαληρεῖ, ἐν τῷ περὶ ἑρμηνείας, κεφ. περὶ ἐναργείας, εἴ γε αὐτοῦ τοῦτο τὸ βιβλίον ἐστί.

Apud Demetrium Phalereum, in libro qui περὶ ἑρμηνείας *vocatur, cap, de perſpicuitate: ſi modo ejus eſt hic liber.*

Ὅπερ δὲ τῷ Κτησίᾳ ἐγκαλοῦσιν ὡς ἀδολεσχοτέρῳ διὰ τὰς διλογίας, πολλαχῆ μὲν ἴσως ἐγκαλοῦσιν ὀρθῶς· πολλαχῆ δὲ οὐκ αἰσθάνονται τῆς ἐναργείας τοῦ ἀνδρός. τίθεται γὰρ ταυτὸ, διὰ τὸ πολλάκις ποιεῖν ἔμφασιν πλείονα· οἷα τὰ „τοιάδε· Στρυάγλιός τις, ἀνὴρ Μῆδος, γυναῖκα Σακίδα καταβαλὼν ἀπὸ τοῦ ἵππου, (μάχονται γὰρ δὴ αἱ γυναῖκες ἐν Σάκαις, ὥσπερ „αἱ Ἀμαζόνες) θεασάμενος δὴ τὴν Σακίδα „εὐπρεπῆ καὶ ὡραίαν, μεθῆκεν ἀποσώζεσθαι· „μετὰ δὲ τοῦτο, σπονδῶν γενομένων, ἐρασθεὶς τῆς „γυναικὸς, ἀπετύγχανεν. ἐδέδοκτο μὲν αὐτῷ „ἀποκαρτερεῖν, γράφει δὲ πρότερον ἐπιστολὴν, „τῇ γυναικὶ μεμφόμενος, τοιάνδε, Ἐγὼ μέν „σε ἔσωσα, καὶ σὺ μὲν δι' ἐμὲ ἐσώθης, ἐγὼ δὲ „διά σε ἀπωλόμην. ἐνταῦθα ἐπιτιμήσειεν ἂν ἴσως τις βραχυλόγος οἰόμενος εἶναι, ὅτι δὶς ἐτέθη πρὸς οὐδὲν τὸ Ἔσωσα καὶ Δι' ἐμὲ ἐσώθης· ταυτὸν γὰρ [2] σημαίνει ἀμφότερα. ἀλλ' εἰ ἀφέλοις θάτερον, συναφαιρήσεις καὶ τὴν ἐνάργειαν, καὶ τὸ ἐκ τῆς ἐναργείας πάθος. καὶ τὸ ἐπιφερόμενον δὲ τὸ Ἀπωλόμην, ἀντὶ τοῦ Ἀπόλλυμαι, ἐναργέστερον αὐτῇ τῇ συντελείᾳ ἐστί. τὸ γὰρ δὴ γεγονὸς, δεινότερον τοῦ μέλλοντος ἢ γινομένου ἔτι. καὶ ὅλως &c.

Qua de re vero Cteſiam accuſant, quaſi propter inculcata denuo verba ſit loquacior, in eo forte ſæpius ipſi nullam faciunt injuriam, ſæpius tamen quoque viri perſpicuitatem in dicendo non attendunt. Idem namque ponitur denuo, quod ita ſæpius expreſſior fiat ſignficatio. Qualia & iſta hæc (*ex interpr. H. Steph.*) Stryaglius quidam, Medus, quum ex equo Sacidem mulierem dejeciſſet (apud Sacas enim mulieres eodem quo Amazones modo prœliantur) eamque & formoſam & ætate florentem vidiſſet, ſalvam dimiſit. At percuſſo poſtea fœdere quum illa quam alioqui deperibat, potiri non poſſet, ſtatuerat quidem inedia vitam finire: ſcribit tamen prius illi hanc epiſtolam, qua expoſtulat, Ego quidem te ſervavi : & tu quidem per me ſervata es, ego autem per te perii. * Hic virgula cenſoria arrepta aliquis qui ſe brevem in dicendo putat, reprehendat, bis nimirum poſita nulli rei eſſe iſtud Servavi, & iſtud Per me ſervata es. idem enim hæc ſignificare ambo. Verum ſi alterutrum ſuſtuleris, ſimul & perſpicuitatem ſuſtuleris, & ex illa virtute qui naſcitur, affectum. Quin & quod ad illa redditur Peribam ſcilicet, pro Pereo, evidentius eſt propter clauſulam. Quod enim accidit, id majorem vim & efficaciam habet eo quod futurum eſt, vel adhuc fit. Et omnino &c. [*Ait eum ſingularem perſpicuitatis artificem eſſe: quæ infra cum alia narratione ponemus*]

Ex

1. *An* Ἀρξιβάρνα, *uti ſupra hunc regem adpellat.* 2. *Sic Ald. editio. ſed ſcribendum puto:* σημαίνει. *Ceterum non inepte poſſe hic locum obtinere iſta de Stryaglio inter fragmenta putavi. Videntur enim in iſto eodem bello, de quo præcedentia quæ ex Cteſia retulit Diodorus, accidiſſe. Certe utrobique vides de Sacidarum virilitate eadem narrari, quod iſtæ & in Martis alea viris fidæ & aſſiduæ ſociæ.*

a γρ. Ἀπάνδαν. b *Fortaſſe ſcripſit* καὶ ἐδέδοκτο. H. St.

Ex Tzetze chil. XII. versu 894.

Interpr. P. L.

Sacas gentem scito, quorum inventum scutum:
Et mulieres horum autem pugnant cum viris,
Ut Ctesias inquit, atque alii complures:
Sacarum autem mulieres pugnant sane ex equis.
Et rursus vero: Stryalius, vir quidam Medus,
Mulierem Sacam quidem deturbans ab equo.

Ἐκ τοῦ Τζέτζου χιλ. ια', στίχ. ωϞδ'.

Τοὺς Σάκας ἔθνος γίνωσκε, ὧν εὕρεμα τὸ σάκος,
Καὶ αἱ γυναῖκες τούτων δὲ συμμάχονται ἀνδράσιν,
Ὡς ὁ Κτησίας εἴρηκε, καὶ ἕτεροι μυρίοι·
Αἱ τῶν Σακῶν γυναῖκες δὲ, μάχονται δὴ ἀφ' ἵππων,
Καὶ πάλιν δέ· [1] Στρυάλιος ἀνήρ τις ἐκ τῶν Μήδων,
Γυναῖκα τῶν Σακίδων μὲν καταβαλὼν ἐξ ἵππου.

Ex Libro Nono Persicorum.

Apud Theonem in praeexercitamentis rhetoricis sive Libanius sit auctor, ut alii volunt, cap. de descriptione.

interpr. I. C.

In nono autem Ctesias, quemadmodum simulacra Persarum super longis perticis, cum viderent mane diluculo juxta arcem Lydi è longinquo, rati plenam Persarum, ac jam occupatam esse arcem, in fugam conversi fuerint.

ἘΚ ΤΟΥ͂ ἘΝΝΑ'ΤΟΥ ΤΩ͂Ν ΠΕΡΣΙΚΩ͂Ν.

Παρὰ τῷ Θέωνι ἐν προγυμνάσμασι, ἢ τῷ Λιβανίῳ κατ' ἄλλους, κεφ. περὶ ἐκφράσεως.

„Ἐν δὲ τῇ ἐνάτῃ [2] Κτησίας. οἷον, Τὰ εἴδωλα „τῶν Περσῶν ἐπὶ τοῖς μακροῖς ξύλοις ὁρῶντες „ὑπὸ τὸν ὄρθρον πρὸς τὰς ἀκροπόλεις πόρρωθεν „οἱ Λυδοὶ, εἰς φυγὴν ἐτράποντο, νομίσαντες „τὴν ἀκρόπολιν πλήρη εἶναι Περσῶν, καὶ ἤδη ἑ„αλωκέναι.

Apud Ioan. Tzetzem chiliad. I. vers. 87.

Interpr. P. Lacisio.

Astyagem quidem ait [Ctesias] dejectum à Cyro,
Barcaniis ducem factum fuisse ab illo.
Oebarem autem imperatorem magnum illum Cyri
Ligneas dicit larvas Sardibus imposuisse,
Super longissimis contis, nocte indutas,
Sicque Lydos turbasse, & detinuisse urbem.
Post captivitatem, dicit autem illam Crœsi,
Ad Astyagem misit Cyrus Petesacam,
Ut profectus Amytim videret cum Astyage.
Amytis autem existens filia Astyagis,
Hunc primum eunuchum, miserum Petesacam,

Παρὰ Ἰωάννῃ τῷ Τζέτζῃ, χιλ. α'. στίχ. πζ'.

Τὸν Ἀστυάγην μὲν φησὶ [Κτησίας] καταβληθέντα Κύρῳ,
Τῶν Βαρκανίων ἄρχοντα γενέσθαι παρὰ τούτου.
Οἰβάρην δὲ τὸν στρατηγὸν τὸν μέγαν τὸν τοῦ Κύρου,
Ξύλινα λέγει πρόσωπα Σάρδεσιν ἐπιστῆσαι
Ἐν ὑπερμήκεσι κοντοῖς, νυκτὸς ἐνδεδυμένα.
Οὕτω Λυδοὺς ταράξαι δὲ, καὶ κατασχεῖν τὴν πόλιν.
Μετὰ τὴν αἰχμαλώτισιν, φάσκει δὲ τὴν τοῦ Κροίσου,
Πρὸς Ἀστυάγην πέπομφεν ὁ Κῦρος Πετησάκαν,
Ὅπως ἐλθὼν τὴν Ἄμυτιν ἴδῃ σὺν Ἀστυάγει.
Ἡ Ἄμυτις ὑπάρχουσα δὲ παῖς τοῦ Ἀστυάγους,
Τοῦτον τὸν πρωτοεύνουχον, ἄθλιον Πετησάκαν,

1. Στρυάγλιος è prioribus Phalerai apud Tzetzem reponendum videtur potius. 2. Ita optime ὁ μακαρίτης avus ad oram restituit, & in versione sua expressit, quum alias mendose legeretur κτῆσις. Est vero elegans hoc fragmentum, cujus mentio etiam historiæ in Excerptis Photii supra Persic. c. 4.

Ἐπίβουλον νοήσας τοῦτον ὁ Ἀστυάγης,
Τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξώρυξεν, ἐκδείρας τε ζῶντα,
Ἀνεσκολόπισε σταυρῷ, θεὶς βορὰν ὀρνέοις [1].

Insidiatorem cum intellexisset Astyagis,
Oculos effodit, excoriatumque vivum,
Suspendit cruci, ponens escam alitibus.

ἘΚ ΤΟΥ͂ ΔΕΚΆΤΟΥ ΤΩ͂Ν ΠΕΡΣΙΚΩ͂Ν.

Παρὰ τῷ ἐθνικογράφῳ.

Δυρβαῖοι, ἔθνος κατῆκον εἰς Βάκτρους, καὶ Ἰνδικήν. Κτησίας ἐν Περσικῶν δεκάτῃ· „Χώρα δὲ πρὸς [2] αὐτὸν πρόσκειται Δυρβαῖοι, εὐδαίμονες ἄνδρες, καὶ πλούσιοι, καὶ δίκαιοι, οὔτ' ἀδικοῦντες, οὔτ' ἀποκτεννύοντες ἄνθρωπον. ἐὰν δ' εὕρωσιν ἐν τῇ ὁδῷ ἢ χρυσὸν, ἢ ἄλλό τι *

EX PERSICORUM DECIMO.

Apud Stephanum.

Dyrbæi, populus pertingens ad Bactros & Indicam regionem. Ctesias Persicorum decimo: Ad eum vero sita est regio, Dyrbæi, viri beati & opulenti, iidemque justi, qui nec injuriam inferant, nec mortem homini, sique inveniant in via aurum, vel aliud quippiam *

Παρὰ τῷ αὐτῷ.

Χωραμναῖοι, ἔθνος Περσικὸν ἀγρίων ἀνθρώπων. Κτησίας ἐν Περσικῶν δεκάτῳ· „Οὕτω δὲ ταχύς ἐστιν ὁ ἄγριος ἄνθρωπος, [3] καὶ διώκων „τὰς ἐλάφους καταλαμβάνειν. καὶ ἄλλα πλεῖστα περὶ αὐτῶν φησι.

Ibidem.

Choramnæi, gens Persica hominum agrestium. Ctesias Persicorum decimo: Adeo vero veloces sunt illi agrestes homines, ut cursu cervos assequantur. Et multa refert de iis alia.

Ἐκ τοῦ Ἀπολλωνίου ἱστοριῶν θαυμασίων, ἱστορ. κ΄.

Κτησίας δὲ ἐν τῇ δεκάτῃ Περσικῶν, καμήλους τινὰς ἐν τῇ [4] χώρᾳ γίνεσθαι, ἃς ἔχειν τρίχας πρὸς Μιλήσια ἔρια τῇ μαλακότητι· ἐκ δὲ τούτων τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς ἄλλους δυνάστας τὰς ἐσθῆτας φέρειν.

Ex Apollonii historiis mirabilibus, histor. XX.
Interpr. G. Xyl.

Ctesias libro rerum Persicarum decimo, camelos esse ea in regione prodit, quarum pili mollicie lanas Milesias æquant: sacerdotesque & alios proceres, vestes ex iis confectas gestare.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ΑΥ̓ΤΟΥ͂ ΚΤΗΣΊΟΥ ΠΕΡΣΙΚΩ͂Ν,

βιβλίων ἀριθμοῦ οὐ προστεθέντος, ὑπὸ τῶν συγγραφέων.

Παρὰ τῷ Τζέτζῃ χιλ. γ΄. στίχ. χμα΄.

Νόμος κοινός τις Περσικός ἐστι κατ' ἀχαρίστων,
Τοὺς δυναμένους σύμπαντας χάριν ἀποδιδόναι,
Καὶ μὴ διδόντας, ἰσχυρῶς εὐθύνων, καὶ κολάζων.
Τοὺς ἀχαρίστους οἴονται καὶ γὰρ πρὸς τὴν πατρίδα,
Καὶ

Ex Ejusdem CTESIÆ PERSICIS,

numero librorum non addito ab auctoribus.

Apud Tzetzem chil. III. *versu* 641.
Interpr. P. L.

Lex communis quædam Persica est contra ingratos,
Omnes eos qui possunt gratias exhibere,
Nec exhibent, valde castigans, atque puniens.
Ingratos arbitrantur enim in patriam,
Et

1. *Supra in excerptis Persicis in Photio cap* 5. 2. *Suspecta hæc non injuria amico meo eximio, reconditæ eruditionis & rariss. ingenii juveni Cl. Salmasio, quæ facile possent ex iis quæ præcesserant intelligi, ait, si haberentur.* 3. *Cl. Salmasius noster emendat* ὡς καὶ διώκοντα ἐλάφους καταλ. *non quod* τὰς ἐλάφους *improbet. vetustiss. enim Græcos vocem* ἔλαφος *sive de masculo, sive de femina loquerentur, fere extulisse: inscitiæque damnandos grammaticos qui mirantur apud poëtas cervis feminis cornua attribui, cum exploratissimum sit eas cornibus carere. Sed hæc ipse ad suum Stephanum plus sexcentis locis restitutum nos docebit: quem paratum ad editionem habet, ut nos publice quamprimum habeamus, id optamus summopere. immo docuit ante tres annos in suis ad Callimachum lectionibus, quæ ipsæ quoque lucem publicam nondum viderunt, puto. Alias de hac re & ad Pollucem nostrum in Notis quas brevi,* σὺν θεῷ, *dabimus, erit dicendi locus. nec enim ista, quæ* κειμηλίων *loco servo, mihi soli servata velim.* 4. *Sed quænam illa regio? nam quod præcessit apud Apollonium de monte Pelio ex Heraclide, ad eum locum hæc de camelis non pertinere arbitror. lateat itaque hic mendum.*

Et in parentes, & in Deum, impiissimos esse.
Hanc quidem Cyri, Xenophon: hanc autem Persicæ legis,
Ctesias atq; Herodotus scribunt historiam.

Καὶ πρὸς γονεῖς, καὶ πρὸς θεὸν, ἀσεβεστάτους εἶναι.
Τὴν μὲν τοῦ Κύρου, Ξενοφῶν· τὴν δὲ τοῦ Πέρσου νόμου·
Κτησίας καὶ Ἡρόδοτος γράφουσιν ἱστορίαν.

Apud Athenæum Dipnosoph. IV.
Interpr. H. Steph.

Rex autem Persarum (ut scribunt Ctesias & Dinon in Persicis) cum virorum millibus quindecim cœnabat, & in cœnam talenta quadraginta insumebantur.

Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ Δειπνοσοφ. δ΄.

Ὁ δὲ Περσῶν βασιλεὺς, (ὥς φησι Κτησίας καὶ Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς) ἐδείπνει μετὰ ἀνδρῶν μυρίων πεντακισχιλίων· καὶ ἀναλίσκετο εἰς τὸ δεῖπνον τάλαντα τετρακόσια [2].

Apud eundem libro II.

Rex Persarum, ut scribit libro primo Herodotus, aquam in potum suum secum vehit à Choaspi fluvio, qui Susa præterfluit, atque ex hoc solo bibit. Hujus autem aquæ decoctæ plena vasa argentea portantes plurimi currus, rotarum quatuor, quos muli trahunt, ipsum sequuntnr. At Ctesias Cnidius narrat etiam quomodo regia hæc Choaspis fluvii aqua coquatur, & quomodo vasis imposita, portetur ad regem. additque, illam & levissimam & suavissimam esse.

Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ.

Ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ὥς φησιν ἐν τῇ πρώτῃ Ἡρόδοτος, ὕδωρ [3] ἀπὸ τοῦ Χοάσπεος πιεῖν ἄγεται τοῦ περὶ Σοῦσα ῥέοντος· τοῦ δὲ μόνου πίνει ὁ βασιλεύς. τοῦ δὲ τοιούτου ὕδατος ἀπεψημένου πολλαὶ κάρτα ἅμαξαι τετράκυκλοι ἡμιόνειαι κομίζουσαι ἐν ἀγγείοις ἀργυρέοισιν ἕπονταί οἱ. Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος καὶ ἱστορεῖ ὅπως ἕψεται τὸ βασιλικὸν τοῦτο ὕδωρ, καὶ ὅπως ἐναποτιθέμενον τοῖς ἀγγείοις, φέρεται τῷ βασιλεῖ· λέγων αὐτὸ καὶ ἐλαφρότατον καὶ ἥδιστον εἶναι.

Libro XI.

Verum repudianda sunt nobis fictilia pocula. Apud Persas enim, ut testatur Ctesias, quemcunque rex inhonoratum esse voluerit, fictilibus poculis utitur.

Ἐν τῷ ια΄ βιβλίῳ.

Παραιτητέον δ' ἡμῖν τὰ κεράμεια ποτήρια. καὶ γὰρ Κτησίας, παρὰ Πέρσαις, φησὶν, ὃν ἂν βασιλεὺς ἀτιμάσῃ, κεραμείοις χρῆται.

Ex Æliani de natura animal. lib. VII. *cap.* I.
Interpr. P. Gillio vel C. Gesnero.

Susidas boves numerandi scientiam tenere Ctesias scribit. Nam Susis regi singulæ quotidie centum cados in hortos sicciores & minus riguos hauriunt. Quem quidem laborem, sive quod sit eis certus & constitutus, sive etiam quia diu multumque in eo se exercuerint, promptissime obeunt: nullam enim earum ad opus remollescere videres. Ad alterum vero supra quam diximus cadum exhauriendum, nec verberibus nec blanditiis inducere posses.

Ἐκ τοῦ Αἰλιανοῦ περὶ ζώων ἰδιότ. βιβλ. ζ΄, κεφ. α΄.

Πέπυσμαι δὲ καὶ ἀριθμητικῆς τὰς βοῦς οὐκ ἀμοίρους εἶναι τὰς Σουσίδας. καὶ ὡς οὐκ ἔστιν ἄλλως κόμπος τὸ εἰρημένον, μάρτυς ὁ λόγος ὁ λέγων, ἐν Σούσοις τῷ βασιλεῖ βοῦς ἐς τοὺς παραδείσους πολλὰς, ἐς τὰ ἧττον ἐπίρρυτα ἀντλεῖν ἑκάστην κάδους ἑκατόν. οὐκοῦν ἢ τὸ ἐπιτηδευθέντα αὐτῆς, ἢ τὸ συντραφέντα ἐκ πολλοῦ [4] μόχθον προθυμότατα ἐκπληροῦσι· καὶ οὐκ ἂν βλακεύουσάν τινα θεάσαιο. εἰ δὲ πέρα τῆς προειρημένης ἑκατοντάδος, ἕνα γοῦν προσλιπαροίης κάδον ἀνιμήσασθαι, οὐ πείσεις, οὐδὲ ἀναγκάσεις, οὔτε παίων οὐδὲ κολακεύων, λέγει Κτησίας.

Apud

Πα-

1. *Ante hæc nimirum Tzetzes multa de Cyro* ἱστορεῖ *è Xenophonte desumpta.* 2. *Hæc efficere ait Athenæus* Ἰταλικοῦ νομίσματος ἐν μυριάσι διακοσίαις τεσσαράκοντα, ducentas & quadraginta myriadas denariorum Italicorum *id est, aureorum sexaginta millia, ut ad eum locum Dalechampius, qui Budæum lib.* 3. *de Asse istum locum diligentissime exposuisse ait.* 3. *De aquæ hujus potu, quo utebantur soli reges Persarum, v. copiose Brisson. l.* 1. *de reg. Pers.* 4. *Ita scripsi. vulgo* μόχθον.

Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, Δειπνοσοφ. ιβʹ.

Κτησίας δὲ ἱστορεῖ Ἄνναρον τὸν βασιλέως ὕπαρχον, καὶ τῆς Βαβυλωνίας δυναστεύσαντα, στολῇ χρῆσθαι γυναικείᾳ καὶ κόσμῳ· καὶ ὅτι βασιλέως δούλῳ ὄντι αὐτῷ, εἰς τὸ δεῖπνον εἰσῄεσαν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ψάλλουσαι καὶ ᾄδουσαι γυναῖκες. ἔψαλλον δὲ αὗται καὶ ᾖδον ἐκείνου δειπνοῦντος.

Apud Athenæum dipnosoph. XII.
Interpr. H. St.

Ctesias vero Annarum regis præfectum, & qui Babyloniæ regionis imperium obtinuerat, veste & ornatu muliebri usum esse tradit: & ad eum cœnantem, quum regis servus esset, accedere solitas centum quinquaginta psallentes & canentes mulieres. Psallebant autem hæ & canebant illo cœnante.

Παρὰ τῷ Στεφάνῳ.

Βαρήνη, πόλις Μηδίας, ἐγγὺς Ἀγβατάνων [2].

Apud Stephanum.

Barene, urbs Mediæ, vicina Agbatanis.

Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν Ἀγβάτανα.

Κτησίας δὲ πανταχοῦ τῶν Περσικῶν, τὰ παρὰ Μήδοις Ἀγβάτανα διὰ τοῦ α γράφει [3].

Apud eundem, voce Agbatana.

Ctesias vero ubique in Persicis, Medorum Agbatana per A scribit.

Ἐν τῷ αὐτῷ.

Δερβίκκαι [4], ἔθνος πλησίον τῶν Ὑρκανῶν. Ἀπολλώνιος δὲ δὶς τὸ κκ γράφει. Κτησίας δὲ Δερβίους αὐτούς φησιν, ἢ Τερβισσούς.

Ibidem.

Derbicæ, gens vicina Hyrcanis. Apollonius vero cum duplici KK scribit. Ctesias autem Derbios eos dicit, sive Terbissos.

Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ, Δειπνοσοφ. ιγʹ.

Καὶ ἡ ἐπ' Αἴγυπτον δὲ Καμβύσου στρατεία, ὥς φησι Κτησίας, διὰ γυναῖκα ἐγένετο. ὁ γὰρ Καμβύσης πυνθανόμενος τὰς Αἰγυπτίας γυναῖκας ἐν ταῖς συνουσίαις διαφέρειν τῶν ἄλλων, ἔπεμψε πρὸς Ἄμασιν, τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα, μίαν αἰτῶν πρὸς γάμον τῶν θυγατέρων. ὁ δὲ τῶν μὲν ἑαυτοῦ οὐκ ἔδωκεν, (ὑπονοήσας μὴ γυναικὸς ἕξειν αὐτὴν τιμήν, ἀλλὰ παλλακίδος) ἔπεμψε δὲ τὴν Ἀπρίου θυγατέρα Νειτῆτιν. ὁ δὲ Ἀπρίης ἐκπεπτώκει τῆς Αἰγυπτίων βασιλείας, διὰ τὴν γενομένην ἧτταν πρὸς Κυρηναίους, καὶ ἀνῄρητο ὑπὸ Ἀμάσιδος. ἡσθεὶς οὖν ὁ Καμβύσης τῇ Νειτήτιδι, καὶ σφόδρα ἐρεθισθεὶς, ἐκμανθάνει παρ' αὐτῆς πάντα· καὶ δεηθείσης ἐκδικῆσαι τὸν Ἀπρίου τὸν φόνον, πείθεται πολεμῆσαι Αἰγυπτίοις.

Πα-

Apud Athenæum Dipnosoph. XIII.
Interpr. H. Steph.

Quinetiam Cambysi suscipiendæ in Ægyptum expeditionis (ut scribit Ctesias) caussa fuit mulier. Nam quum Ægyptias mulieres in congressu præstare ceteris intellexisset, ad Amasin Ægypti regem misit, unam ex ejus filiabus in uxorem poscens. At hic è suis quidem unam haud misit, suspicatus illi non habitum iri honorem uxori debitum, sed pallacæ: verum Apriæ filiam, Neutetin. Exciderat autem regno Apries, propter cladem *in pugna* adversus Cyrenenses acceptam, & ab Amasi fuerat interfectus. Cambyses Neutetidis consuetudine delectatus, & valde in amorem ejus illectus, omnia ex illa discit: & quum orasset eum ut cædem Apriæ patris ulcisceretur, persuadet ut bellum Ægyptiis inferat.

Apud

1. *v. Th. Marcil. interpr. ad Suetonii Titum in cap.* 3. *ad ista :* ut qui cantaret & psalleret. *adi & in primis de his μουσουργοῖς mulieribus doctiss. Brissonium lib.* 1. *de reg.* Pers. 2. *Non facit Stephanus Ctesiæ mentionem de hac urbe. Ex eo tamen cum A. Schotto puto, & epitomator quidam nomen Ctesiæ omiserit. v. Excerpta Persicorum supra c.* 4. 3 *De hujus nominis διττογραφίᾳ plura ibi ἐθνικῶν scriptor.* 4. *Ita scripsi, male vulgo* Δελβίκκαι. *quod notavit & H. Stephanus supra pag.* 630. *suadet id & series nominum in Stephano. Et ait Apollonium per duplex κκ scribere, quod alii nimirum per unum* Δερβίκαι, *ut primum itaque posuisse videtur Stephanus.*

Apud Aelianum lib. XVI *de nat. animal. cap.* 42.

Ex interpr. Gillii à C. Gesn. recogn.

Porro Ctesias Cnidius refert, in flumine cui nomen Argades, quod ad Persicam Sittacen est, serpentes abunde gigni, capite albas, reliquo corpore nigras. quatuor cubitorum longitudinem habere, & quos percusserint interimere. interdiu eas haudquaquam videri solere, sub aqua natantes: noctu vero vel lintea lavantibus (quod non pauci faciunt vel propter aquæ deficientis necessitatem, vel quod impediti negociis interdiu vestes non abluerunt) perniciem inferre.

Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ ἐν τῷ ιϛ' περὶ ζῴ. ἰδιότ. κεφ. μβ'.

Κτησίας γε μὴν ὁ Κνίδιος [1] περὶ τὴν Περσικὴν Σιττάκην ποταμὸν εἶναι Ἀργάδην ὄνομα· ὄφεις δὲ ἔτι ἐν αὐτῷ γίνεσθαι πολλοὺς, μέλανας τὸ σῶμα, πλήν γε τῆς κεφαλῆς. εἶναι δὲ αὐτοῖς λευκὴν ταύτην. προϊέναι δὲ εἰς ὀργυιὰν τὸ μῆκος τοὺς ὄφεις τούσδε. τοὺς οὖν ὑπὸ τούτων δηχθέντας ἀποθνήσκειν. μεθ' ἡμέραν μὲν μὴ ὁρᾶσθαι, ὑφύδρους δὲ νήχεσθαι· νύκτωρ δ' ἢ τοὺς ὑδρευομένους, ἢ τοὺς τὴν ἐσθῆτα φαιδρύνοντας διαφθείρειν. πολλοὺς δὲ ἄρα πάσχειν τοῦτο, ἢ χρείᾳ ὕδατος ἐπιλείποντος, ἢ μεθ' ἡμέραν ἀσχοληθέντας, καὶ ἀποπλῦναι τὴν ἐσθῆτα μὴ δεδυνημένους.

Quæ subjiciuntur jam de Artoxerxe & Cyro, Cyrique adversus fratrem expeditione &c. patet ex superioribus quæ Photius excerpsit, cap. 58. 59. *Pers. fuisse è libro Persicorum Ctesiæ* XIX, *& potissimum, ni fallor, ex* XX, *& posterioribus etiam aliqua.*

Apud Plutarchum, in Artoxerxis vita.

Interpr. ni fallor H. Cruserio.

Ac Cyrus à Cyro prisco nomen mutuatus est: illi à sole ajunt inditum. Cyrum enim vocare Persas solem. Artoxerxes ante Arsicas dictus fuit, quamvis Oarsem ferat nuncupatum Dinon. Verum Ctesiam, etsi alioquin absurdarum & insulsarum in libros suos variam fabularum colluviem infarserit, haud probabile sit tamen appellationem fugisse, in cujus contubernio agebat regis, medicus ejus, uxoris, matris & liberorum.

Παρὰ τῷ Πλουτάρχῳ, ἐν τῷ Ἀρτοξέρξου βίῳ.

Ὁ μὲν οὖν Κῦρος ἀπὸ Κύρου τοῦ παλαιοῦ τοὔνομα ἔσχεν, ἐκείνῳ δὲ ἀπὸ τοῦ [2] ἡλίου γενέσθαι φασί. Κῦρον γὰρ καλεῖν Πέρσας τὸν ἥλιον. ὁ δὲ Ἀρτοξέρξης, [3] Ἀρσίκας πρότερον ἐκαλεῖτο. καίτοι [a] Δείνων φησὶν ὅτι Ὀάρτης· ἀλλὰ τὸν Κτησίαν, εἰ καὶ τἆλλα μύθων ἀπιθάνων καὶ παραφόρων ἐμβέβληκεν εἰς τὰ βιβλία παντοδαπὴν [4] πυλαίαν, οὐκ εἰκός ἐστιν ἀγνοεῖν τοὔνομα τοῦ βασιλέως, παρ' ᾧ διέτριβε, θεραπεύων αὐτὸν καὶ γυναῖκα καὶ μητέρα καὶ παῖδας.

Apud Xenophontem libro I *de expeditione Cyri.*

Quum *Cyrus* una cum his esset, regem & globum qui illum circumstabat conspicatur. Ac statim continere se non potuit: sed hæc loquutus, Video hominem, in eum invadit, & infesta hasta per loricam pectus verberat: ut refert Ctesias medicus, qui & vulnus illud se curasse dicit. Dum autem *regem* ferit, in eum nescio quis tragulam magno impetu jaculatur, & sub oculo vulnerat. Hic pugnantibus rege & Cyro, illisque qui

Παρὰ τῷ Ξενοφῶντι, ἐν τῷ α' τῆς Κύρου ἀναβάσεως.

Σὺν τούτοις δὲ ὢν [ὁ Κῦρος] καθορᾷ βασιλέα καὶ τὸ ἀμφ' ἐκεῖνον στῖφος· καὶ εὐθὺς οὐκ „ἠνέσχετο, ἀλλ' εἰπὼν, Ὁρῶ τὸν ἄνδρα, ἵετο ἐπ' αὐτόν. καὶ παίει κατὰ τὸ στέρνον, καὶ τιτρώσκει διὰ τοῦ θώρακος, ὥς φησι Κτησίας ὁ ἰατρός· καὶ ἰᾶσθαι αὐτὸς τὸ τραῦμα φησί. παίοντα δ' αὐτὸν ἀκοντίζει τις παλτῷ ὑπὸ τὸν ὀφθαλμὸν βιαίως· καὶ ἐνταῦθα μαχόμενοι καὶ βασιλεὺς καὶ Κῦρος, καὶ οἱ

1. *Potuit hoc & ex Indicis Ctesiæ excerpsisse Ælianus, è quibus fere quæ ex hoc auctore apud eum legas. Ut itaque hoc non nego: ita hic sequi libuit amicum nostrum, clariss. A. Schottum, qui ad Persica hæc quoque retulisse videtur.* 2. *Supra in excerpt. Pers. c.* 48. *v. doctiss. Brisson. l.* 2. *de reg. Pers. non longe à fine, ubi errorem Suidæ notat in hujus nominis etymo.* 3. Ἀρσάκης *supra excerpt. Pers. c.* 48. & 56. 4. *in quibusd. mss. Plut. hoc adnotatur, ut puto, scholion:* πυλαιστάς, τοὺς ψεύστας Ῥόδιοι, τοὺς μηδὲν ὑγιὲς, μήτε λέγοντας, μήτε πράττοντας.

a Δ. φασὶν ὁ Ἄρσης *codex Vulcob.*

οἱ ἀμφ᾽ αὐτοὺς, ὑπὲρ ἑκατέρου, ὁπόσοι μὲν τῶν ἀμφὶ βασιλέα ἀπέθανον, Κτησίας λέγει· (παρ᾽ ἐκείνῳ γὰρ ἦν) Κῦρος δὲ, αὐτός τε ἀπέθανε, καὶ ὀκτὼ οἱ ἄριστοι τῶν περὶ αὐτὸν ἔκειντο ἐπ᾽ αὐτῷ.

qui circa ipſos erant, quam multi quidem ceciderint eorum qui regem circumſtabant, Cteſias commemorat. (apud illum enim erat.) Cyrus autem, & ipſe occubuit, & octo, fortiſſimi eorum qui latus ejus cingebant, ſuper illo jacebant.

Πάλιν ἐκ τοῦ Πλουτάρχου, ἐν τῷ Ἀρτοξέρξου βίῳ.

Iterum ex Plutarcho in Artoxerxis vita.

Interpr. H. Crus, niſallor, cujus & alia ex Plut. hic.

Ἡ δὲ Κτησίου διήγησις, ὡς ἐπιτεμόντι πολλὰ, συντόμως ἀπαγγεῖλαι, τοιαύτη τίς ἐστι. Κῦρος, ἀποκτείνας Ἀρταγέρσην, ἤλαυνεν εἰς αὐτὸν βασιλέα τὸν ἵππον, καὶ αὐτὸς εἰς ἐκεῖνον, ἀμφότεροι σιωπῇ. Φθάνει δὲ βάλλων Ἀριαῖος ὁ Κύρου φίλος βασιλέα, καὶ οὐκ ἔτρωσε. βασιλεὺς δὲ, ἀφεὶς τὸ δόρυ, Κύρου μὲν οὐκ ἔτυχε, Τισαφέρνην δὲ, πιστὸν ἄνδρα Κύρῳ καὶ γενναῖον, ἔβαλε καὶ κατέκτεινε. Κῦρος δ᾽ ἐπ᾽ αὐτὸν ἐξακοντίσας διὰ τοῦ θώρακος, ἔτρωσε τὸ στῆθος, ὅσον ἐνδῦναι δύο δακτύλους τὸ ἀκόντιον, πεσεῖν δὲ αὐτὸν ὑπὸ τῆς πληγῆς ἀπὸ τοῦ ἵππου. Φυγῆς δὲ καὶ ταραχῆς τῆς περὶ αὐτὸν γενομένης, ὁ μὲν, ἀναστὰς μετ᾽ ὀλίγων (ἐν οἷς καὶ Κτησίας ἦν) λόφον τινὰ πλησίον καταλαβὼν, ἡσύχαζε· Κῦρον δὲ τοῖς πολεμίοις ἐνειλούμενον ὁ ἵππος ἐξέφερεν ὑπὸ θυμοῦ μακρὰν, ἤδη σκότους ὄντος, ἀγνοούμενον ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ ζητούμενον ὑπὸ τῶν φίλων. ἐπαιρόμενος δὲ τῇ νίκῃ, καὶ μεστὸς ὢν ὁρμῆς καὶ θράσους, διεξήλαυνε βοῶν, Ἐξίστασθε πενιχροί. τοῦτο δὲ Περσιστὶ πολλάκις αὐτοῦ βοῶντος, οἱ μὲν ἐξίσταντο, προσκυνοῦντες· ἀποπίπτει δὲ τῆς κεφαλῆς ἡ τιάρα τοῦ Κύρου, καὶ παρατρέχων νεανίας Πέρσης, ὄνομα Μιθριδάτης, ἀκοντίῳ βάλλει τὸν κρόταφον αὐτοῦ παρὰ τὸν ὀφθαλμόν· ἀγνοῶν ὅστις [a] ἐστίν. πολὺ δὲ αἷμα τοῦ τραύματος ἐκβαλόντος, ἰλιγγιάσας καὶ καρωθεὶς ὁ Κῦρος ἔπεσε. καὶ ὁ μὲν ἵππος ὑπεκφυγὼν ἐπλάζετο· τὸν δ᾽ [b] ἐφίππιον πῖλον ἀπορρυέντα λαμβάνει τοῦ τὸν Κῦρον βαλόντος ἀκόλουθος, αἵματος [c] περίπλεων. τὸν δὲ Κῦρον ἐκ τῆς πληγῆς ἀναφέροντα χαλεπῶς καὶ μόλις, εὐνοῦχοι τινὲς παρόντες ὀλίγοι ἐπεχείρουν ἐπ᾽ ἄλλον ἵππον ἀναθέσθαι, καὶ σώζειν· ἀδυνάτως δ᾽ ἔχοντα, καὶ δι᾽ αὑτοῦ προθυμούμενον βαδίζειν, ὑπολαβόντες ἦγον· τῷ μὲν σώματι καρηβαροῦντα καὶ σφαλλόμενον, οἰόμενον δὲ νικᾶν, ἀκούοντα τῶν φευγόντων ἀνακαλουμένων Κῦρον βασιλέα, καὶ φείδεσθαι δεομένων. ἐν δὲ τούτῳ, Καύνιοί τινες ἄνθρωποι κακόβιοι καὶ ἄποροι, καὶ ταπεινῶν

Cteſiæ narratio, ut brevibus multa perſtringam. hujuſcemodi eſt: Cyrus trucidato Artagerſe, equum in regem permiſit, & hic in illum, ſilentio uterque. Occupat Cyri amicus Ariæus ferire regem, nec ſauciavit eum: rex miſſa lancea à Cyro aberravit, Tiſſaphernem autem fidum Cyro & fortem virum percuſſit atque interemit. Cyrus intorto per loricam regis jaculo, vulnus pectori illius ingeſſit duos digitos altum. unde ille ictus vi defluxit ex equo ad terram. Fuga & tumultu cohortis regiæ edito, rex aſſurgens cum paucis (inter quos fuit Cteſias) tumulum vicinum cepit, ubi tenuit ſe quietum. Cyrum inter hoſtes volitantem equus ferox longe abſtulit: nec tenebris jam cognoſcebatur ab hoſtibus, & ab amicis quærebatur. Erectus autem victoria, ardoriſque & fiduciæ plenus per medios vehebatur hoſtes: clamans, Cedite miſeri. Dum hoc identidem lingua Perſica clamat, pars venerabundi decedunt ei via. Ibi quum tiara capiti ejus defluxiſſet, prætercurrens adoleſcens Perſes (Mithridati nomen erat) tempus Cyri jaculo ſecundum oculum ferit, inſcius qui ſit. Eructante vim ſanguinis vulnere, captus Cyrus vertigine & ſopore collabitur. Equus fugiens oberrabat: ſtratum equi prolapſum capit comes illius qui Cyrum percuſſit, ſanguine redundans. Cyrum ex plaga ægre tandem colligentem ſe, aſſiſtentes eunuchi pauci alteri equo impoſuere, quo eriperent eum. Quem equitandi impotentem, pedibuſque connitentem ire ſuſtinentes ducebant: corpore quidem ob vulnus in capite acceptum gravem ceſpitantemque, ſed victorem arbitrantem ſe, quod fugientes audiret, Cyrum regem alta voce appellantes, atque ut parceret ipſis orantes. Interea Caunii quidam homines, tenues inopeſque, qui hu-

a Vulcob. cod. εἴη. b ſic & Vulcob. cod. alias ἐφίππιον. c περίπλεων. Vulc.

humilium ministeriorum gratia regis castra sequebantur, confusi forte ut amici fuere cum illis qui circa Cyrum erant. hi ut tandem punicea sagula eorum advertere, (quum regii haberent omnes candida) intellexerunt hostes esse. Ita unus eorum ausus est, ignarus qui esset, Cyrum jaculo à tergo ferire. Vulnerata poplitis vena prolapsus Cyrus tempus simul saucium ad saxum offendit: unde animam exhalavit. Hæc Ctesiæ verba sunt, quibus quasi plumbeo gladio vix tandem interficiens hominem eum sustulit.

πεινῶν ὑπουργημάτων ἕνεκα τῇ τοῦ βασιλέως στρατιᾷ παρηκολουθοῦντες, ἔτυχον [a] ἀναμιχθέντες, ὡς φίλοι, τοῖς περὶ τὸν Κῦρον. ὡς δὲ μόλις συνεῖδον τὰ περιθωρακίδια φοινικᾶ, (λευκοῖς χρωμένων τῶν βασιλικῶν ἁπάντων) ἔγνωσαν πολεμίους ὄντας. εἷς οὖν ἐκείνων ἐτόλμησεν ἀγνοῶν ἐξόπισθεν βαλεῖν τὸν Κῦρον ἀκοντίῳ. τῆς δὲ περὶ τὴν ἰγνύαν φλεβὸς ἀναρραγείσης, πεσὼν ὁ Κῦρος, ἅμα παίει πρός τινι λίθῳ τὸν τετρωμένον κρόταφον, καὶ ἀποθνήσκει. τοιοῦτος μὲν ὁ Κτησίου λόγος, ᾧ, καθάπερ ἀμβλεῖ ξιφιδίῳ, μόλις ἀναιρῶν τὸν ἄνθρωπον, ἀνῄρηκεν.

Apud eundum Plutarchum, paulo post.

Eduxerat autem *Artoxerxes* (ut Ctesias autor est) in aciem quadringena millia: Dinon & Xenophon multo plures fuisse qui conflixere memorant. Inito cæsorum numero Ctesias novem millia capitum relata perhibet ad Artoxerxem: sibi vero non minus xx millia visos qui ceciderant. Verum hæc in controversia fuere. Illud vero jam Ctesiæ nobile est mendacium, qui se cum Zacynthio Phayllo & quibusdam aliis missum refert ad Græcos. Nam Xenophontem non latuit agere in regis contubernio Ctesiam. Siquidem meminit ejus, & constat hosce libros eum volvisse. Quare nuncium eum & tantæ legationis interpretem non præterisset tacitum: at Phaylli Zacynthii mentionem fecisset. Sed mire scilicet ambitiosus Ctesias, nec secius Laconum & Clearchi studiosus, passim in historia aliquas sibi ipse attribuit partes: in quibus quum est, multa & præclara de Clearcho commemorat, & de Lacedæmone. Secundum prœlium eximia dona & maxima Artagersis, qui à Cyro fuerat interemptus, filio misit. Magnifice etiam Ctesiam ceterosque honoravit.

Παρὰ τῷ αὐτῷ Πλουτάρχῳ, ὀλίγῳ ὕστερον.

Ἐξεληλάκει δὲ [ὁ Ἀρτοξέρξης] (ὡς ὁ Κτησίας φησὶν) ἐπὶ τὴν μάχην, τεσσαράκοντα μυριάσιν· οἱ δὲ περὶ Δείνωνα καὶ Ξενοφῶντα, πολὺ πλείονας γενέσθαι λέγουσι τὰς μεμαχημένας. ἀριθμὸν δὲ νεκρῶν ὁ Κτησίας, ἐνακισχιλίους ἀνενεχθῆναί φησι πρὸς τὸν Ἀρτοξέρξην· [1] αὐτῷ δὲ δισμυρίων οὐκ ἐλάττους φανῆναι τοὺς κειμένους. ταῦτα μὲν οὖν ἔχει διαμφισβήτησιν. ἐκεῖνο δὲ τοῦ Κτησίου λαμπρὸν ἤδη ψεῦσμα, τὸ πεμφθῆναι φάναι πρὸς τοὺς Ἕλληνας αὐτὸν, μετὰ [2] Φαΰλλου τοῦ Ζακυνθίου καὶ τινῶν ἄλλων. ὁ γὰρ Ξενοφῶν ἠπίστατο συνδιατρίβοντα βασιλεῖ Κτησίαν. μέμνηται γὰρ αὐτοῦ, καὶ τοῖς βιβλίοις τούτοις ἐντετυχὼς δῆλός ἐστιν. οὐκ ἂν οὖν ἐλθόντα, καὶ λόγων τοσούτων ἑρμηνέα γενόμενον, παρῆκεν ἀνώνυμον, Φαΰλλον δὲ τὸν Ζακύνθιον ὠνόμαζεν. ἀλλὰ δαιμονίως ὁ Κτησίας, ὡς ἔοικε, φιλότιμος ὢν, καὶ οὐχ ἧττον φιλολάκων καὶ φιλοκλέαρχος, ἀεί τινας ἐν τῇ διηγήσει χώρας ἑαυτῷ δίδωσιν, ἐν αἷς γενόμενος, πολλὰ καὶ καλὰ [b] μιμνήσκεται Κλεάρχου καὶ τῆς Λακεδαίμονος. μετὰ δὲ τὴν μάχην δῶρα κάλλιστα μὲν ἐξέπεμψε καὶ μέγιστα τῷ Ἀρταγέρσου παιδὶ, τοῦ πεσόντος ὑπὸ Κύρου· καλῶς δὲ καὶ Κτησίαν καὶ τοὺς ἄλλους ἐπετίμησεν.

Apud eundum Plutarchum, in eadem vita.

Postquam autem Clearchum aliosque duces interposito jurejurando circumvenit Tissaphernes, conprehensosque & vin-

Παρὰ τῷ αὐτῷ Πλουτάρχῳ, ἐν τῷ αὐτῷ βίῳ.

Ἐπεὶ δὲ Κλέαρχον καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς Τισσαφέρνης ἐξηπάτησεν καὶ παρεσπόνδησεν ὅρκων γενο-

1. *Xyl. vertit*, Ipsi cadavera visa haud pauciora xx millibus esse ait. *& annotat* αὐτῷ. Locus est ambiguus & obscurus. Nam neque satis liquet de Cyrine an regis exercitu perierint qui hic numerantur: & quo illud αὐτῷ pertineat, non constat. ego ad Ctesiam potius retulerim. Minime quidem Lapo assentior, qui alterum numerum ad Cyrianos, alterum ad regios retulit. Diod. Siculus de regis exercitu plures xv millibus, de Cyri autem circiter tria millia cecidisse refert. 2. *In Variis lectionibus ad Plut. adnotatur* Φαλλίνου, Φαλλήλου *è Vulcobii codice. Apud Diodor. Siculum sane lib.* 14. Φάλινος *adpellatur.*

a συναναμιχθ. Vulc. b μεμνῆσται. Vulc.

γινομένων, καὶ συλλαβὼν ἀνέπεμψεν ἐν πέδαις δεδεμένους, δεηθῆναί φησιν αὐτοῦ τὸν Κλέαρχον ὁ Κτησίας ὅπως κτενὸς εὐπορήσειε. τυχόντα δὲ, καὶ τημελήσαντα τὴν κεφαλὴν, ἡσθῆναί τε τῇ χρείᾳ, καὶ τὸν δακτύλιον αὐτῷ δοῦναι, σύμβολον φιλίας πρὸς τοὺς ἐν Λακεδαίμονι συγγενεῖς καὶ οἰκείους. εἶναι δὲ [a] γλυφὴν ἐν τῇ σφραγῖδι Καρυατίδας ὀρχουμένας. τὰ δὲ πεμπόμενα σιτία τῷ Κλεάρχῳ τοὺς συνδεδεμένους στρατιώτας ἀφαιρεῖσθαι καὶ καταναλίσκειν, ὀλίγα τῷ Κλεάρχῳ διδόντας ἀπ᾽ αὐτῶν. [b] ἰᾶσθαι δὲ καὶ τοῦτο φησὶν ὁ Κτησίας, πλείονα τῷ Κλεάρχῳ πέμπεσθαι διαπραξάμενος, ἰδίᾳ δὲ ἕτερα τοῖς στρατιώταις δίδοσθαι. καὶ ταῦτα μὲν ὑπουργῆσαι καὶ παρασχεῖν, χάριτι καὶ γνώμῃ τῆς Παρυσάτιδος. πεμπομένου δὲ καθ᾽ ἡμέραν τῷ Κλεάρχῳ κωλῆνος ἐπὶ τοῖς σιτίοις, παρακαλεῖν αὐτὸν καὶ διδάσκειν ὡς χρὴ μικρὸν εἰς τὸ κρέας ἐμβαλόντα μαχαίριον, ἀποκρύψαντα πέμψαι, καὶ μὴ περιιδεῖν ἐν τῇ βασιλέως ὠμότητι τὸ τέλος αὐτοῦ γινόμενον. αὐτὸν δὲ φοβούμενον, μὴ ἐθελῆσαι. βασιλέα δὲ τῇ μὲν μητρὶ παραιτουμένῃ μὴ κτεῖναι τὸν Κλέαρχον, ὁμολογῆσαι καὶ ὀμόσαι. [1] πεισθέντα δὲ αὖθις ὑπὸ τῆς Στατείρας ἀποκτεῖναι πάντας πλὴν Μένωνος. ἐκ δὲ τούτου τὴν Παρύσατιν ἐπιβουλεῦσαι τῇ Στατείρᾳ, καὶ συσκευάσασθαι τὴν φαρμακείαν κατ᾽ αὐτῆς. οὐκ εἰκότα λέγων, ἀλλὰ πολλὴν ἀλογίαν ἔχοντα τῆς αἰτίας, εἰ δεινὸν ἔργον οὕτως ἔδρασε καὶ παρεκινδύνευσεν ἡ Παρύσατις, διὰ Κλέαρχον ἀνελεῖν τολμήσασα τὴν γνησίαν βασιλέως γυναῖκα, καὶ τέκνων κοινωνὸν ἐπὶ βασιλείᾳ τρεφομένων. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐκ ἄδηλον ὡς ἐπιτραγῳδεῖται τῇ Κλεάρχου μνήμῃ. καὶ γὰρ ἀναιρεθέντων φησὶ τῶν στρατηγῶν, τοὺς μὲν ἄλλους ὑπὸ κυνῶν σπαράττεσθαι καὶ ὀρνέων· τῷ δὲ Κλεάρχου νεκρῷ θύελλαν ἀνέμου γῆς θῖνα πολλὴν φέρουσαν ἐπιχῶσαι, καὶ ἐπικρύψαι τὸ σῶμα. φοινίκων δέ τινων διασπαρέντων, ὀλίγῳ χρόνῳ θαυμαστὸν ἄλσος ἀναφῦναι, καὶ κατασκιάσαι τὸν τόπον. ὥστε καὶ βασιλεῖ σφόδρα μεταμέλειν, ὡς ἄνδρα θεοῖς φίλον ἀνῃρηκότι τὸν Κλέαρχον. ἡ δ᾽ οὖν Παρύσατις, μίσους τε πρὸς τὴν Στάτειραν ἐξ ἀρχῆς ὑποκειμένου καὶ ζηλοτυπίας, ὁρῶσα τὴν μὲν αὐτῆς δύναμιν, αἰδουμένου βασιλέως καὶ τιμῶντος οὖσαν, τὴν δ᾽ ἐκείνης, ἔρωτι καὶ πίστει βέβαιον καὶ ἰσχυρὰν, ἐπεβούλευσεν, ὑπὲρ τῶν μεγίστων, ὡς ᾤετο, παραβαλλομένη. θεράπαιναν

vinculis aſtrictos ad regem miſit: rogatum refert ſe à Clearcho Cteſias ut pectinis copiam ſibi faceret. Quo accepto, curaſſe eum caput, oblectatumque pectinis uſu, & annulum ſuum amicitiæ mutuæ ad neceſſarios & familiares Lacedæmone ſuos inſigne ſibi dediſſe. Inſculptas in pala fuiſſe Caryatidas ſaltantes. Cibaria quæ Clearcho mittebantur, à concaptivis militibus interverſa & conſumpta, pauca vero ex illis relicta Clearcho. Cui rei etiam refert ſe remedium Cteſias adhibuiſſe, effeciſſeque ut copioſiora mitterentur Clearcho, ac militibus ſeparatim præberentur alia: atque hæc ſubminiſtraſſe & ſuppeditaſſe ex beneficio & ſententia Paryſatidis. Quum mitteretur quotidie Clearcho inter cibaria perna, oraſſe ipſum Clearchum ac ſubjeciſſe, modicum pugionem ut in carnem conditum clam ſibi mitteret, neque ſineret ut fata ſua regis paterent atrocitati: ceterum abnuiſſe metu ſe. Regem deprecanti matri pro Clearchi incolumitate jurejurando annuiſſe: verum impulſu inde Statiræ cunctos fuiſſe ab eo præter Menonem trucidatos. Hinc Statiræ tetendiſſe Paryſatidem inſidias, viruſque ei concinnaſſe. Verum parum probabilia affert, & conjuncta cum abſurda cauſſa, facinus admiſiſſe adeo nefarium, atque in periculum ſeſe præcipitaviſſe Paryſatidem Clearchi gratia, ſuſtinentem juſtam regis conjugem liberorumq; conſortem ad regnum educatorum necare. Ceterum non obſcure exaggerat hæc ad Clearchi commmendandam memoriam. Etenim attexit hoc quoque, duces obtruncatos ceteros fuiſſe à canibus & alitibus laniatos: Clearchi cadaveri venti procellam cumulum terræ excitaſſe atque injeciſſe corpori, idque contexiſſe. quo loco enato palmeto brevi eximium nemus excreviſſe ac locum eum inumbraſſe. itaque magna ductum pœnitentia regem, quod virum diis charum peremiſſet Clearchum. Paryſatis ergo, quum odium jam inveteratum atque æmulationem concepiſſet in Statiram, cernens potentiam ſuam à rege ſe reverente & honorante proficiſci, illius vero amore & fide ſtabilem firmamque, inſtruxit ei inſidias de ſumma, uti arbitrabatur, aleam jaciens. Ancillam habebat fidam, quæ plu-

1. *de his & ſeqq. excerpta Perſ. c. 59, & 60.*
a γλυφίδας Vulc. b ἰάσασθαι Vulc.

plurimum apud ipsam poterat, Gigim dictam. quam administram veneni Dinon tradit fuisse, consciam modo invitam Ctesias. Illum qui venenum dedit, hic Belitaram appellat, ille Melantam. Instituentes autem ex superioribus suspicionibus ac simultate congredi denuo & una cœnare, cum metu tamen & cautione iisdem epulis atque ab iisdem utebantur paratis. Nascitur apud Persas exigua avis, quæ omni caret excremento, habetque intestina omnia adipe differta: unde vento arbitrantur & rore hoc animal vivere: Ryntaces dicitur. Hanc autumat Ctesias cultello, quem altero latere illeverat toxico, dissecuisse Parysatidem atque infecisse alteram partem veneno, partem synceram & puram ori ingestam ipsam mandisse, Statiræ vero dedisse virulentam. Dinon, non Parysatidem, sed Melantam medicatas carnes secuisse cultro & Statiræ apposuisse. Quum animam igitur magnis cum cruciatibus & doloribus ageret mulier, & ipsa olfecit maleficium, & suspicionem regi adversus matrem attulit, feritatem illius & animum inplacabilem cognoscenti. Unde quæstioni extemplo intentus, ministros matris & structores corripuit ac tormentis laceravit: at Gigim diu Parysatis in cubiculo suo tenuit, deposcentique denegavit regi: verum post orante illa ut domum nocte dimitteretur, certior factus locatis insidiis conprehendit Gigim, eamque rei capitalis damnavit. *&c.*

De eadem re, quod Statira insidiis Parysatidis perierit, Plutarchus idem supra in eadem vita.

Quia vero per bellum Dinon hoc scelus prodidit patratum, Ctesias vero post: (quem neque præterire tempus, quum rebus agendis interfuerit, consentaneum est: neque caussam habebat cur eam rem ultro in narrando ut fuerat gesta, ex suo loco trajiceret: quod crebro ei in scribendo accidit, ut à veritate excurrat ad vana & fabulosa) hæc, quem ille tribuit, habebit locum.

Apud

πάμπαν εἶχε πιστὴν καὶ δυναμένην παρ' αὐτῇ μέγιστον, ὄνομα [1] Γίγιν. ἣν ὁ μὲν Δείνων [a] ὑπουργῆσαι τῇ φαρμακείᾳ φησὶ, συγγνῶναι δὲ μόνον ἄκουσαν ὁ Κτησίας. τὸν δὲ δόντα τὸ φάρμακον οὗτος μὲν ὀνομάζει Βελιτάραν, ὁ δὲ Δείνων, Μελάνταν. ἐκ δὲ τῆς πρόσθεν ὑποψίας καὶ διαφορᾶς ἀρξάμεναι πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ φοιτᾶν καὶ συνδειπνεῖν ἀλλήλαις, ὅμως τῷ δεδιέναι καὶ φυλάττεσθαι, τοῖς αὐτοῖς σιτίοις καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐχρῶντο. γίνεται δὲ μικρὸν ἐν Πέρσαις ὀρνίθιον, ᾧ περιττώματος οὐδέν ἐστιν, ἀλλ' ὅλον διάπλεων πιμελῆς τὰ ἐντός· ᾗ καὶ νομίζουσιν ἀνέμῳ καὶ δρόσῳ τρέφεσθαι τὸ ζῶον. ὀνομάζεται δὲ [2] ῥυντάκης. τοῦτό φησιν ὁ Κτησίας μικρᾷ μαχαιρίδι κεχρισμένῃ τῷ φαρμάκῳ κατὰ θάτερα τὴν Παρύσατιν διαιροῦσαν, ἐκμάξαι τῷ ἑτέρῳ μέρει τὸ φάρμακον. καὶ τὸ μὲν ἄχραντον καὶ καθαρὸν εἰς τὸ στόμα βαλοῦσαν αὐτὴν ἐσθίειν, δοῦναι δὲ τῇ Στατείρᾳ τὸ πεφαρμαγμένον. ὁ δὲ Δείνων, οὐ τὴν Παρύσατιν, ἀλλὰ τὸν Μελάνταν, τέμνοντα τῷ μαχαιρίῳ τὰ φαρμασσόμενα τῶν κρεῶν, τιθέναι κατὰ τὴν Στάτειραν. ἀποθνήσκουσα γοῦν ἡ γυνὴ μετὰ πόνων μεγάλων καὶ σπαραγμῶν, αὐτή τε συνῃσθάνετο τοῦ κακοῦ, καὶ βασιλεῖ παρέσχεν ὑποψίαν κατὰ τῆς μητρὸς, εἰδότι τὸ θηριῶδες αὐτῆς καὶ δυσμείλικτον. ὅθεν εὐθὺς ἐπὶ τὴν ζήτησιν ὁρμήσας, τοὺς μὲν ὑπηρέτας καὶ τραπεζοκόμους τῆς μητρὸς συνέλαβε καὶ κατεστρέβλωσε· τὴν δὲ Γίγιν ἡ Παρύσατις πολὺν χρόνον εἶχεν οἴκοι μετ' αὐτῆς, καὶ βασιλέως ἐξαιτοῦντος, οὐκ ἔδωκεν· ἀλλ' ὕστερον αὐτῆς δεηθείσης εἰς τὸν οἶκον ἀφεθῆναι νυκτὸς, αἰσθόμενος καὶ λόχον ὑφεὶς συνήρπασε, καὶ κατέγνω θάνατον. [3]

Περὶ τοῦ αὐτοῦ, ὡς ἡ Στάτειρα ἐξ ἐπιβουλῆς τῆς Παρυσάτιδος ἀπώλετο, ὁ αὐτὸς Πλούταρχος περὶ τούτων ἐν τῷ αὐτῷ βίῳ.

Ἐπεὶ δὲ Δείνων μὲν ἐν τῷ πολέμῳ συντελεσθῆναι τὴν ἐπιβουλὴν εἴρηκε, Κτησίας δὲ ὕστερον, (ὃν οὔτε ἀγνοεῖν τὸν χρόνον εἰκός ἐστι, παρόντα ταῖς πράξεσιν, οὔτε ἑκὼν αἰτίαν εἶχεν ἐκ τοῦ χρόνου μεταστῆσαι τὸ ἔργον, ὡς [b] ἐπράχθη διηγούμενος· οἷα πάσχει πολλάκις ὁ λόγος αὐτοῦ, πρὸς τὸ μυθῶδες καὶ δραματικὸν ἐκτρεπόμενος τῆς ἀληθείας) τοῦτο μὲν ἣν ἐκεῖνος ἀπέδωκε χώραν ἕξει.

Πα-

1. Γίγιν *supra in excerpt. c. 60.* 2. ῥυνδάκην *habes ibidem.* 3. *Addit Plut. supplicium Ginges. quali nimirum venefici apud Persas afficiebantur.* λίθος ἐστὶ πλατὺς ἐφ' οὗ τὴν κεφαλὴν καταθέντες αὐτῶν, ἑτέρῳ λίθῳ παίουσι καὶ πιέζουσιν, ἄχρις οὗ συνθλάσωσι τὸ πρόσωπον καὶ τὴν κεφαλήν.

a ὑπουργῆσαι Vulc. b γρ. προσετάχθη. Vulc.

Παρὰ Δημητρίῳ τῷ Φαληρεῖ, ἐν τῷ περὶ ἑρμηνείας, κεφ. περὶ ἐναργείας.

Καὶ ὅλως δὲ ὁ ποιητὴς οὗτος, [Κτησίας,] ποιητὴν γὰρ αὐτὸν καλοίη τις εἰκότως, ἐναργείας δημιουργός ἐστιν ἐν τῇ γραφῇ συμπάσῃ· οἷον καὶ ἐν τοῖς τοῖσδε. δεῖ τὰ [a] γινόμενα οὐκ εὐθὺς λέγειν ὅτι ἐγένετο, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν, κρεμῶντα τὸν ἀκροατὴν, καὶ ἀναγκάζοντα συναγωνιᾷν. τοῦτο ὁ Κτησίας ἐν τῇ ἀγγελίᾳ τῇ περὶ Κύρου τεθνεῶτος ποιεῖ. ἐλθὼν γὰρ ὁ ἄγγελος οὐκ εὐθὺς λέγει ὅτι ἀπέθανε Κῦρος παρὰ τὴν Παρύσατιν, (τοῦτο γὰρ ἡ λεγομένη ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσίς ἐστιν) ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἤγγειλεν ὅτι νικᾷ· ἡ δὲ ἥσθη, καὶ ἠγωνίασε· μετὰ δὲ τοῦτο ἐρωτᾷ, Βασιλεὺς δὲ πῶς πράττει; ὁ δὲ, Πέφευγε, φησί. καὶ ἡ, ὑπολαβοῦσα, Τισσαφέρνης γὰρ αὐτῷ τούτων αἴτιος. καὶ πάλιν ἐπανερωτᾷ, Κῦρος δὲ ποῦ νῦν; ὁ δὲ ἄγγελος ἀμείβεται, Ἔνθα χρὴ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας αὐλίζεσθαι. κατὰ μικρὸν δὲ καὶ κατὰ βραχὺ προϊὼν μόλις τὸ δὴ λεγόμενον ἀπέρρηξεν αὐτὸ μάλα ἠθικῶς καὶ ἐναργῶς· τόν τε ἄγγελον ἐμφήνας ἀκουσίως ἀγγέλλοντα τὴν συμφορὰν, καὶ τὴν μητέρα εἰς ἀγωνίαν ἐμβαλὼν καὶ τὸν ἀκούοντα.

Apud Demetrium Phalereum lib. qui περὶ ἑρμηνείας inscribitur, cap. de perspicuitate.

Et omnino hic poëta [Ctesias,] poëtam enim non immerito illum quis vocet, evidentiæ est artifex in omni scriptione: sicut & in his (*interpr. H. Steph.*) Oportet quæ facta sint, non statim fateri facta esse, sed paulatim, suspensum tenendo auditorem, & nobiscum angi cogendo. Quod Ctesias in allato de Cyri morte nuncio facit. nec enim nuncius simulatque ad Parysatin venit, ei Cyrum mortuum esse dicit: (hæc enim est quæ Scythica oratio appellatur) sed primum quidem, victoria potitum eum nunciavit (quæ verba illi gaudium anxietati mixtum attulerunt) postea vero interrogat, At rex quomodo se nunc gerit? Tunc ille; Fugæ se dedit, inquit. hic illa sermonem excipiens, Tissaphernes horum ei malorum est author, inquit. Rursumque interrogat, Cyrus vero ubi nunc est: Respondet nuncius, Ubi fortes viros diversari decet. * Paullatim & breviter progrediendo ægre erumpit in illud ipsum quod dicendum erat, idque perquam facit morate & illustre: tum nuncium repræsentando invitum annunciare hunc casum, tum matrem in timorem & angorem conjiciendo, sicut & auditorem.

Ἐν τῷ Ἡσυχίου λεξικῷ.

Σάραπις, [1] Περσικὸς χιτὼν μεσόλευκος· „ὡς Κτησίας, Καὶ διαρρηξαμένη τὸν σάραπιν, „καὶ τὰς τρίχας καθειμένη, ἐτίλετο [2] τε καὶ „βοὴν ἐποίει.

In lexico Hesychii.

Sarapis, tunicæ Persicæ genus albo distinctum. ut Ctesias: Et discindens sarapin, comamque demittens, vellebat crines & clamabat..

Παρὰ τῷ Πλουτάρχῳ, ἐν τῷ Ἀρτοξέρξου βίῳ.

Ἐξέβαλε δὲ καὶ τῆς θαλάσσης Λακεδαιμονίους, Κόνωνι τῷ Ἀθηναίῳ μετὰ Φαρναβάζου στρατηγῷ χρησάμενος. ὁ γὰρ Κόνων διέτριβε μὲν ἐν Κύπρῳ μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν, οὐ τὴν ἀσφάλειαν

Apud Plutarchum in vita Artoxerxis.

Lacedæmonios etiam mari summovit (*Artoxerxes*) Cononis Atheniensis cum Pharnabazo ductu. Siquidem Conon in Cypro post prœlium navale ad Ægos flumen egit, non securitatem sectans, sed

1. *v. eruditiss. Brissonium lib. 2, de reg. Pers. de hac veste, ubi non sine caussa suspicatur apud Pollucem hanc vocem mendosam esse, cujus vulgati libri* σαράγης *habent. doctiss. viri suspicionem confirmat egregie pervetustus ms. Palatinus, qui diserte istum Pollucis locum (lib. 7. Onomastic. cap. 13. sub fin.) ita scribit :* ὁ δὲ σάραπις, Μήδων τὸ φόρημα πορφυροῦν, μεσόλευκος χιτών. *quod & in Notis meis ad Pollucem monebo.* 2. *Conjecturam sequor quam manu diligentiss. Sylburgii adscriptam inveni Hesychio, scilicet legendum* ἐτίλλετό τε. *Adposui autem hoc loci istud fragmentum, quod alicui non ita vero absimile videri queat, ista de Parysatidis luctu ob interfectum filium à Ctesia scripta fuisse, de quo Excerpt. Pers. c. 58.*

a mutandum in γενόμενα. H. S.

ſed rerum converſionem ſicut in mari æſtus opperiens reciprocationem. Qui quod videret ſua conſilia viribus, & regis vires viro prudente egere, ad regem miſit de rationibus ſuis epiſtolam, quam tabellario juſſit potiſſimum Zenone interprete Cretenſi vel Polycrito Mendæo reddere: (horum fuit Zeno ſaltator, medicus Polycritus) qui ſi abeſſent, Cteſia medico. Fama eſt hunc accepta epiſtola Cononis, ſcriptis ejus adjeciſſe ut Cteſiam quoque ad ſe mitteret, ad res maritimas conducibilem. Cteſias vero regem ait ſua ſponte hoc ſibi muneris injunxiſſe.

σφάλλειν ἀγαπῶν, ἀλλὰ τὴν τῶν πραγμάτων μεταβολὴν, ὥσπερ ἐν πελάγει τροπὴν περιμένων. ὁρῶν δὲ καὶ τοὺς ἑαυτοῦ λογισμοὺς, δυνάμεως, καὶ τὴν βασιλέως δύναμιν, ἀνδρὸς ἔμφρονος δεομένην, ἔπεμψεν ἐπιστολὴν βασιλεῖ περὶ ὧν διενοεῖτο· καὶ ταύτην ἐκέλευσε τὸν κομίζοντα, μάλιστα μὲν ἀποδοῦναι διὰ Ζήνωνος τοῦ Κρητὸς, ἢ Πολυκρίτου τοῦ Μενδαίου· (τούτων δὲ ἦν ὁ μὲν Ζήνων ὀρχηστὴς, ὁ δὲ Πολύκριτος, ἰατρὸς) ἂν δὲ οὗτοι μὴ παρῶσι, διὰ Κτησίου τοῦ ἰατροῦ. λέγεται δὲ ὁ Κτησίας, τὴν ἐπιστολὴν λαβὼν, προσγράψαι τοῖς ὑπὸ τοῦ Κόνωνος ἐπεσταλμένοις, ὅπως καὶ Κτησίαν ἀποστείλῃ πρὸς αὐτὸν, ὡς ὠφέλιμον ὄντα ταῖς ἐπὶ θαλάσσῃ πράξεσιν. ὁ δὲ Κτησίας αὐτὸν ὑφ' ἑαυτοῦ βασιλέα φησὶ προσθεῖναι τὴν λειτουργίαν ταύτην.

Apud Diodorum Siculum lib. XIV.

Cum hoc anno [olymp. xcv, 3. archonte Ithycle] Cteſias hiſtoriam ſuam Perſicam concludit, à Nino & Semiramide uſque deductam.

Παρὰ Διοδώρῳ τῷ Σικελιώτῃ ἐν τῷ ιδ΄.

Κτησίας δὲ ὁ συγγραφεὺς τὴν τῶν Περσικῶν ἱστορίαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν [ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἰθυκλέους] κατέστρεψεν, ἀρξάμενος ἀπὸ Νίνου καὶ Σεμιράμεως.

Perſicam vero hiſtoriam Cteſiæ non obſcure notare videtur Lucianus lib. πῶς δεῖ ἱστορίαν συγγράφειν, *his verbis:* οὐ δὴ συγγραφέως ἔργον ἕν, ὡς ἐπράχθη, εἰπεῖν. οὗτος δὲ οὐκ ἂν δύναιτο, ἄχρις ἂν ἢ φοβῆται Ἀρταξέρξην, ἰατρὸς αὐτοῦ ὤν, ἢ ἐλπίζει κάνδυν πορφυροῦν, καὶ στρεπτὸν χρυσοῦν, καὶ ἵππον τῶν Νισαίων λήψεσθαι, μισθὸν τῶν ἐν τῇ γραφῇ ἐπαίνων. *id eſt*, Officium hiſtorici unum eſt, rem narrare, ut acta fuit. Ille vero hoc præſtare neutiquam poſſit, quamdiu reformidet Artaxerxem, cujus eſt medicus ſcilicet, aut dum ſperat ſibi purpureum cadyn, & torquem aureum, Niſæumque equum, mercedem nimirum pro laudibus quas hiſtoriæ inſeruerit. *Qui itaque adulationem notaverit, hiſtoriæ labem ſane fœdam. Fabuloſitatem tamen maxime in illo archiatro accuſarunt, id quod de Indicis pervagatum eſt. Non nemo tamen idem quoque in Perſicis, quibus & Aſſyria comprehendo, quod ad antiquas gentis origines præſertim attinet, notavit; &, integer ò ſi Diodorus exſtaret, cognoſceremus abunde de hac re. Non tacuit tamen & Strabo qui lib.* XI. *ita:* ἀλλ' οὔτε περὶ τούτων (de Maſſagetis & Sacis) οὐδεὶς ἠκρίβωτο (*ſic ex mſ. emendavit Iſ. Caſ.*) οὐδὲν περὶ τὴν ἀλήθειαν, οὔτε τὰ παλαιὰ τῶν Περσικῶν, οὔτε τῶν Μηδικῶν, ἢ Συριακῶν, ἐς πίστιν ἀφικνεῖτο μεγάλην, διὰ τὴν τῶν συγγραφέων ἁπλότητα, καὶ τὴν φιλομυθίαν. ὁρῶντες γὰρ τοὺς φανερῶς μυθογράφους εὐδοκιμοῦντας, ᾠήθησαν καὶ αὐτοὶ παρέξεσθαι τὴν γραφὴν ἡδεῖαν, ἐὰν ἐν ἱστορίας σχήματι λέγωσιν, ἃ μηδέποτε εἶδον μήτε ἤκουσαν, ἢ οὐ παρά γε εἰδότων σκοποῦντες· δι' αὐτὸ δὲ μόνον τοῦτο, ὅτι ἀκρόασιν ἡδεῖαν ἔχει, καὶ θαυμαστήν. ῥᾷον δὲ ἄν τις Ἡσιόδῳ, καὶ Ὁμήρῳ πιστεύσειεν ἡρωολογοῦσι, καὶ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς, ἢ Κτησίᾳ τε, καὶ Ἡροδότῳ, καὶ Ἑλλανίκῳ, καὶ ἄλλοις τοιούτοις. *id eſt, Xylandro interprete:* Sed neque de his quiſquam veritatem exacte perhibuit, neque de priſcis Perſarum, Medorum, Syrorum rebus, fidem admodum magnam invenerunt ſcriptores: idque ob ipſorum ſimplicitatem, & fabulas edendi ſtudium. Cum enim viderent in honore eſſe eos qui è profeſſo fabulas ſcriberent: exiſtimaverunt ſuam quoque ſcriptionem lectoribus jucundam fore, ſi ſub narrationis veræ ſpecie ea dicerent, quæ neque vidiſſent neque audiviſſent, ſaltem ex iis quibus cognita iſta eſſent. id unum ſpectantes, ut auditio amœna fieret atque admirabilis. Equidem facilius Heſiodo & Homero aliquis fidem adhibuerit cum de heroibus verba faciunt, itemque tragicis poëtis; quam Cteſiæ, Herodoto, Hellanico, & eorum ſimilibus. *Ob* ψευδογραφίαν *itaque hoſce hiſtoricos & Lucianus* ἀληθ. ἱστορ. β΄, *ἐν ᾅδου collocat:* καὶ μεγίστας, *ait*, ἁπασῶν τιμωρίας ὑπέμενον οἱ ψευσάμενοί τι παρὰ τὸν βίον, καὶ οἱ μὴ τἀληθῆ συγγεγραφότες· ἐν οἷς καὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἦν *&c. Sed mittamus illum Atticum* μυκτῆρα, *& aliquot ex Indicis quoque* ἀποσπασμάτια, *vel quæ inde ſe hauſiſſe auctores teſtantur etiam optimi, adjiciamus.*

ΕΚ ΤΩΝ ΙΝΔΙΚΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΚΤΗΣΙΟΥ.

EX INDICIS EJUSDEM CTESIÆ.

Παρὰ τῷ Στράβωνι ἐν τῷ ιε´ γεωγρ.

Κτησίου μὲν οὐκ ἐλάττω τῆς ἄλλης Ἀσίας τὴν Ἰνδικὴν λέγοντος. [1]

Apud Strabonem lib. XV *geograph.*

Ctesias dicit Indiam non esse minorem reliqua Asia.

Παρὰ τῷ Ἀρριανῷ ἐν Ἰνδικοῖς.

Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος τὴν Ἰνδῶν γῆν ἴσην τῇ ἄλλῃ Ἀσίῃ λέγει, οὐδὲν λέγων.

Apud Arrianum in Indicis.
Interpr. B. Vulc.

Ctesias Cnidius Indicam reliquæ Asiæ æqualem esse magnitudine affirmat: sed errat.

Παρὰ τῷ Τζέτζῃ χιλ. η´, στίχ. ϡπζ´.

Ἡρόδοτος, Διόδωρος, Κτησίας, πάντες ἄλλοι,
Λέγουσι τὴν εὐδαίμονα τυγχάνειν Ἀραβίαν,
Ὥσπερ καὶ γῆν τὴν Ἰνδικὴν, εὐωδεστάτην ἄγαν,
Ἀρώμασιν ἐκπνέουσαν, ὡς καὶ τὴν γῆν ἐκείνης,
Καὶ λίθους κοπτομένους δὲ ταύτης ἀρωματίζειν.
Τοὺς δὲ ἀνθρώπους τοὺς ἐκεῖ λυθέντας εὐωδίαις,
Ὀστᾶ τινὰ καὶ κέρατα, καὶ φύσεις τὰς ὀζώδεις,
Τότε καπνίζεσθαι λοιπὸν, καὶ ἀνακτᾶσθαι πάλιν.

Apud Tzetzem chil. VIII, *vers.* 987.
Interpr. P. L.

Herodotus, Diodorus, Ctesias, omnes alii,
Dicunt felicem esse Arabiam,
Quemadmodum & terram Indicam odoriferam valde,
Aromatibus spirantem: ut & terram illius,
Et lapides concisos hujus, aromata spirent.
Homines autem illic solutos bonis odoribus,
Ossa quædam, & cornua, & naturas olentes,
Tunc fumigari deinceps, atque refocillari rursus.

Παρ' Ἀθηναίῳ ἐν τῷ ι´ βιβλίῳ.

Κτησίας δὲ παρ' Ἰνδοῖς φησὶν οὐκ εἶναι τῷ βασιλεῖ μεθυσθῆναι. παρὰ δὲ Πέρσαις τῷ βασιλεῖ ἐφίεται μεθύσκεσθαι μιᾷ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ θύουσι τῷ Μίθρῃ.

Apud Athenæum libro X.
Interpr. H. Steph.

Ctesias autem apud Indos regi non licere inebriari tradit. At vero apud Persas regi conceditur inebriari die uno, in quo sacrificant Mithræ.

Παρὰ τῷ Ἀρριανῷ, ἱστορ. ἀναβάσ. Ἀλεξ. ε´.

Καὶ Κτησίας (εἰ δή τῳ ἱκανὸς καὶ Κτησίας ἐς τεκμηρίωσιν) ἵνα μὲν στενώτατος αὐτὸς αὑτοῦ ὁ Ἰνδός ἐστι, τεσσαράκοντα σταδίους ὅτι διέχουσιν αὐτοῦ αἱ ὄχθαι· ἵνα δὲ πλατύτατος, [2] καὶ ἑκατὸν

Apud Arrianum historiar. de expedit. Alexandri lib. V

Ac Ctesias quidem (si cui ejus autoritas ad probandum sufficiat) asserit Indi, qua angustissimus is est, XL stadiorum latitudine ripas inter se distare: qua vero latissimus, etiam centum summum sta-

1. *Ibi & aliorum sententias, ut Onesicriti, Nearchi, Megasthenis, & Deimachi sententias maxime discrepantes refert; quarum nullam probat. v. & Arrianum in Indicis.* 2. *An forte hic locus defectus, viri docti videant: mihi, credo, libere suspicionem meam indicare licet. Habes enim diserte initio excerptorum ex Indic. à Photio eadem quidem de latitudine* τοῦ στενοῦ αὐτοῦ· *sed de eo ubi latissimus sit,* καὶ διακοσίων σταδίων *ait. quid itaque? Facile potuit excidere in Arriani libris numeri ducenarii nota* σ´, *quæ reponi debeat. Sicque adhuc etiam plenius Ctesiæ sententiam expositam ibi habebimus. nimirum ubi Indus angustissimus,* XL *stadiorum esse: ubi latissimus,* CC: *ubi medius, id est, nec angustiss. nec latiss. plerunque* C *stadiorum esse. Sic ego suspicabar: alii dijudicent.*

ſtadiorum ſpatium intermedium eſſe.

τὸν τὸ πολὺ δ' εἶναι αὐτοῦ τὸ μέσον τούτοιν.

Apud Aelianum lib. XVII *de nat. animal. c.* 29

Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ, ἐν τῷ ιζ' περὶ ζῴ. ἰδιοτ. κεφ. κθ'.

Indorum regem hoſtibus bellum inferentem, bellatorum centena millia elephantorum antecedunt: tum vero aliorum maximorum & fortiſſimorum tria millia ſubſequuntur, ad hoſtiles muros ipſo incurſu evertendos inſtitutorum: cum enim rex jubet, evertunt, idque pectorum ſuorum vi & impetu. Hoc ſe audiviſſe Cteſias ſcribit: idemque Babylone ſe vidiſſe dicit, palmas ab his ad moderatoris ſui juſſum violentiſſimo impetu extirpatas.

Τοῦ Ἰνδῶν βασιλέως ἐλαύνοντος ἐπὶ τοὺς πολεμίους, δέκα μυριάδες ἐλεφάντων προηγοῦνται μαχίμων. ἑτέρους δὲ ἀκούω τρισχιλίους τοὺς μεγίστους τε καὶ ἰσχυροτάτους ἕπεσθαι, οἵπερ οὖν εἰσι πεπαιδευμένοι τὰ τείχη τῶν πολεμίων ἀνατρέπειν, [1] ἐμπεσόντες ὅταν κελεύσῃ βασιλεύς· ἀνατρέπειν δὲ τοῖς στήθεσι. καὶ λέγει μὲν ταῦτα καὶ Κτησίας, ἀκοῦσαι γράφων. ἰδεῖν δ' ἐν Βαβυλῶνι ὁ αὐτὸς λέγει τοὺς φοίνικας αὐτορρίζους ἀνατρεπομένους ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων τὸν αὐτὸν τρόπον, ἐμπιπτόντων αὐτοῖς θηρίων βιαιότατα. δρῶσι δ', ἂν ἄρα ὁ Ἰνδὸς ὁ πωλεύων [2] αὐτοῖς, κελεύσῃ δρᾶσαι τοῦτο αὐτοῖς.

Apud Ariſtotelem de generat. animal. lib. II, *cap.* 2.

Παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει ἐν τῷ β' περὶ ζώων γενέσ. κεφ. β'.

Quæ enim Cteſias Cnidius de ſemine elephantorum narravit, illum mentitum fuiſſe claret. Ait enim iſtud deſiccatum adeo indurari, ut fiat electro ſimile. Non vero ita fit.

Κτησίας γὰρ ὁ Κνίδιος ἃ περὶ τοῦ σπέρματος τῶν ἐλεφάντων εἴρηκε, φανερός ἐστιν ἐψευσμένος. φησὶ γὰρ οὕτω σκληρύνεσθαι ξηραινόμενον, ὥστε γίνεσθαι ἠλέκτρῳ ὅμοιον. τοῦτο δ' οὐ γίνεται.

Apud eundem libro tertio extremo de hiſtor. animal.

Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ ἄκρῳ βιβ. γ'. περὶ ζώων ἱστορ.

Falſum vero eſt etiam quod Cteſias ſcripſit de elephantorum genitura.

Ψεῦδος δ' ἐστὶ καὶ ὅπερ Κτησίας γέγραφε περὶ τῆς γονῆς τῶν ἐλεφάντων.

Non habebam in animo quidquam infercire ubi Cteſiæ non fieret nominatim mentio. Quam enim multa talia ex Æliano alias deſcribenda, ut ille certe è Cteſia pleroſque iſtos Indicos logos deſcripſerit? Hoc tamen de gallis gallinaceis, & illud infra de avicula dicæro vel ideo inſerere viſum fuit, quod utrumque A. Schottus in ſuis Notis ad Cteſiæ Indica laudet, & è Cteſia exceptum moneat plenius ac latius, quam Photius ſcilicet fecit. De gallis ſane ex Photio ſupra cap. 3. Indic. ſaltem habes, unde μεγίστους *fuiſſe ſcias. Audi itaque Ælianum lib.* XVI. *de animal. c.* 2. *ita ſcribentem:*

Naſcuntur & Gallinacei maximi [apud indos:] nec rubram habent criſtam ut noſtri, ſed ita variam & floridam, quemadmodum coronam ex floribus contextam. Pennas poſteriores non inflexas habent, neque in orbem revolutas, ſed latas, quas cum non erigunt, ut pavones trahunt: eorum pennæ partim auri, partim cærulei vel ſmaragdi colorem gerunt.

Ἀλεκτρυόνες δὲ γίνονται μεγέθει μέγιστοι [ἐν Ἰνδοῖς,] καὶ ἔχουσι λόφον οὐκ ἐρυθρὸν, κατά γε τοὺς ἡμεδαποὺς, ἀλλὰ ποικίλον κατὰ τοὺς ἀνθινοὺς στεφάνους. τὰ δὲ πτερὰ τὰ πυγαῖα ἔχουσιν οὐ κυρτὰ, οὐδὲ εἰς ἕλικα ἐπικαμφθέντα, ἀλλὰ πλατέα, καὶ ἐπισύρουσιν αὐτὰ, ὥσπερ οὖν καὶ οἱ ταὧς, ὅταν μὴ ὀρθώσωσί τε καὶ ἀναστήσωσιν αὐτά. χρόαν δὲ ἔχει τὰ πτερὰ τῶν Ἰνδῶν ἀλεκτρυόνων [a] χρυσωποὺς τε καὶ κυαναυγεῖς κατὰ τὴν σμάραγδον λίθον.

Apud eundem Aelianum lib. XVI. *de animal. nat. c.* 31.

Παρὰ τῷ αὐτῷ Αἰλιανῷ, ἐν τῷ γ' περὶ ζῴ. ἰδιότ. ις'. κεφ. λα'.

In his libris, quos Cnidius Cteſias de

Λέγει δὲ ἄρα Κτησίας ἐν λόγοις Ἰνδικοῖς, τοὺς

1. *Iſta innuunt ſaltem excerpta Indic. ſupra c.* 3. *ubi* περὶ τῶν τειχοκαταλυτῶν (*ita enim cum Hæſchelio noſtro malim*) ἐλεφάντων. 2. ἴσ. αὐτοὺς.

a χρυσωπόν τε καὶ κυαναυγῆ.

τοὺς καλουμένους Κυναμολγοὺς τρέφειν κύνας πολλοὺς, κατὰ τοὺς Ὑρκανοὺς τὸ μέγεθος· καὶ εἶναί γε ἰσχυρῶς κυνοτρόφους, καὶ τὰς αἰτίας ὁ Κνίδιος ἐκείνας λέγει· ἀπὸ τῶν θερινῶν τροπῶν εἰς μεσοῦντα χειμῶνα ἐπιφοιτῶσιν αὐτοῖς ἀγέλαι βοῶν, οἱονεὶ μελιττῶν σμῆνος ἢ σφηκία κεκινημένη, πλῆθος ἀριθμοῦ κρείττους οἱ βόες. εἰσὶ δὲ ἄγριοι καὶ ὑβρισταί, καὶ εἰς κέρας θυμοῦνται δεινῶς. οὔκουν ἔχοντες αὐτοὺς ἀναστέλλειν ἑτέρως οἵδε, τοὺς τροφίμους αὐτῶν κύνας ἐπ᾽ αὐτοὺς ἀφιᾶσιν, ἐς τοῦτο ἀεὶ τρεφομένους· οἵπερ οὖν καταγωνίζονταί τε καὶ διαφθείρουσιν αὐτοὺς ῥᾷστα. εἶτα τῶν μὲν κρεῶν τὰ δοκοῦντά σφισιν εἰς ἐδωδὴν ἐπιτήδεια, ἐξαιροῦσι· τὰ δὲ λοιπὰ τοῖς κυσὶν ἀποκρίνουσι, καὶ μάλα γε ἀσμένως κοινωνοῦντες αὐτοῖς, ὥσπερ οὖν εὐεργέταις ἀπερχόμενοι. κατὰ τὴν ὥραν δὲ καθ᾽ ἣν οὐκ ἔτι φοιτῶσιν οἱ βόες, συνθήρους αὐτοὺς ἐπὶ τοῖς ζώοις τοῖς ἄλλοις ἔχουσιν· καὶ τῶν θηλειῶν ἀμέλγουσι τὸ γάλα, καὶ ἐκ τούτου κέκληνται. πίνουσι γὰρ αὐτό, ὥσπερ οὖν ἡμεῖς τὸ τῶν οἰῶν τε καὶ τῶν αἰγῶν.

de rebus Indicis conſcripſit, Cynamolgorum gentem ait canes permultos, magnitudine Hyrcanis canibus pares alere ſolere. Quamobrem vero ſit hæc natio tam canum ſtudioſa, cauſſam idem affert. Cum ab æſtivo ſolſtitio ad mediam hyemem, tanquam apum examina, aut concitata veſparum vis, ſic armenta numero ampliora boum ferorum eos cornibus vehementer incitata appetant & noceant: hi non aliter hæc retundere valentes, canes quos magna cura aluerunt, in ipſos immittunt, qui facile boves debellant, & interimunt. Deinde ante commemorati homines, quas eſculentas carnes exiſtimant, ſibi auferunt, reliquas canibus impertiunt, libenterque communicant, tanquam pro accepto beneficio grati. Reliquo anni tempore cum non amplius eo boves accedunt, ad venandas alias feras ſecum ducunt. Idcircoque Cynamolgi appellantur, quod à canibus lac exprimunt mulctra, tum vero ſic idipſum, quemadmodum nos vel ovillum, vel caprinum, bibunt.

Παρὰ τῷ Πολυδεύκει ἐν τῷ ὀνομαστικῷ ε΄, κεφ. ε΄.

Apud Pollucem Onomaſtic. lib. V. *c.* 5.

Οἱ δὲ κυναμολγοί, [1] κύνες εἰσὶ περὶ τὰ ἕλη τὰ μεσημβρινά, γάλα δὲ βοῶν ποιοῦνται τὴν τροφήν. καὶ τοὺς ἐπιόντας τῷ ἔθνει τοῦ θέρους βοῦς Ἰνδικοὺς καταγωνίζονται, ὡς ἱστορεῖ Κτησίας.

Cynamolgi vero, canes ſunt circa meridionales paludes [Indiæ,] qui lacte boum victitant, & incurſantes gentem in æſtate boves Indicos debellant, uti ſcribit Cteſias.

Παρὰ τῷ Τζέτζῃ χιλ. ζ. στίχ. ψλθ΄.

Apud Tzetzem chiliad. VII, *verſ.* 739.

Εἰ θαῦμα δὲ νομίζοι τις, [2] Ἀῤῥάβων τοὺς καλάμους,
Ὁ Τζέτζης λέγει, τοὺς Ἰνδῶν καλάμους τῷ Κτησίᾳ
Ὡς διοργύους [3] γράφοντι τὸ πλάτος, τίς πιστεύσοι;
Καὶ τοῖς τὸ ἓν γονάτιον δύο ποιεῖν ὁλκάδας.

Si vero miraculum putet quiſpiam Arabum calamos,
Tzetzes recenſet Indorum calamos ex Cteſia,
Inſtar duorum paſſuum ſcribente in latitudine: quis credat?
Et illis unum internodiolum duas facere onerarias.

Παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει, περὶ ἱστορ. ζῴ. ἐν τῷ β΄, κεφ. α΄.

Apud Ariſtotelem de hiſt. animal. lib. II. *c.* I.

Διστοίχους δὲ ὀδόντας οὐδὲν ἔχει τούτων τῶν γενῶν. ἔστι δέ τι, εἰ δεῖ πιστεῦσαι Κτησίᾳ. ἐκεῖνος γὰρ ἐν

Duplicem vero dentium ſeriem ex his generibus animal nullum habet. Immo eſt quoddam, ſi Cteſiæ credere par eſt. Ille

1. *De Polluce noſtro quid dicam, mehercle neſcio. Ælianum certe rectius inſpexiſſe Cteſiam credam. Et alii etiam certe auctores hos Cynamolgos populos tradunt, eoſque canum feminarum lacte victitaſſe, unde iis nimirum nomen: in illis etiam Cnidius Agatarchides, apud quem paria habes cum Cteſianis excerptis. Cur itaque Pollux canes cum gente ſua, canina licet & ipſa, confundat, cauſſam non comminiſcor.* 2. *narravit vero ex Uranii lib.* III. Ἀραβικῶν *Tzetzes de calamis ibi, in quibus mortuos reges, & eorum uxores, fratres ac filios ſepeliant* ἓν γόνυ τι κοιλάναντες *illorum calamorum, & calamum* μὴ κόψαντες, πάλιν ἐῶσι φύειν. *quibus Cteſiana ſubjicit, talia ſcilicet illa* ψευδεπινύστερα, *quibus delectati ſcriptores vani.* 3. *vide Excerpt. Ind. ſupra c.* 6.

Ille enim animal apud Indos cui nomen sit Mantichora, habere utrinque secus dentium triplicem ordinem ait: magnitudine vero æquare leonem, & similiter pilis densum esse, nec pedes absimiles habere. facie autem & auribus humanis similem: oculisque glaucis. colore rubere ut cinnabari. caudam vero, scorpii terrestris caudæ parem esse, in qua aculeum gerat, & agnata ejaculetur spicula. vocem illi talem esse qualis fistula & tuba edatur. celeriter vero currere non aliter ac cervos, & ferum esse, devorareque homines.

ἐν Ἰνδοῖς τὸ θηρίον, ᾧ ὄνομα εἶναι [1] μαντιχώρας, τοῦτ' ἔχειν ἐπ' ἀμφότερα φησὶ τριστοίχους τοὺς ὀδόντας. εἶναι δὲ μέγεθος μὲν ἡλίκον λέοντα, καὶ δασὺ ὁμοίως, καὶ πόδας ἔχειν ὁμοίους. πρόσωπον δὲ καὶ ὦτα ἀνθρωποειδές· τὸ δ' ὄμμα γλαυκόν, τὸ δὲ χρῶμα κινναβάρινον· τὴν δὲ κέρκον, ὁμοίαν τῇ τοῦ σκορπίου τοῦ χερσαίου, ἐν ᾗ κέντρον ἔχειν, καὶ τὰς ἀποφυάδας ἀπακοντίζειν. φθέγγεσθαι δ' ὅμοιον φωνῇ σύριγγος καὶ σάλπιγγος· ταχὺ δὲ θεῖν οὐχ ἧττον τῶν ἐλάφων, καὶ εἶναι ἄγριον καὶ ἀνθρωποφάγον.

De eadem bellua & Pausanias in Bœoticis ex Ctesia: Interprete R. Amasæo.

Jam vero eam belluam quam Ctesias in historia de Indis Mantichoram ab illis scribit appellari, à Græcis (*ob præcipuam in homines sævitiam*) Androphagum, non aliam à Tigride esse crediderim. Dentium illi in maxilla altera triplex ordo: & in extrema cauda aculeos habet, quibus & se cominus tueatur, & venatores eminus tanquam sagittis petat.

Περὶ τοῦ αὐτοῦ θηρίου ἐκ τοῦ Κτησίου καὶ ὁ Παυσανίας ἐν Βοιωτικοῖς.

Θηρίον δὲ ἐν τῷ Κτησίου λόγῳ τῷ ἐς Ἰνδοὺς, Μαρτιχόρα ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν, ὑπὸ δὲ Ἑλλήνων σφίσιν [2] ἀνδροφάγον λελέχθαι οἱ πείθομαι τὸν τίγριν. ὀδόντας δὲ αὐτὸ τριστοίχους κατὰ [3] ἑτέραν τὴν γένυν καὶ κέντρα ἐπὶ ἄκρας ἔχειν τῆς οὐρᾶς. τούτοις δὲ τοῖς κέντροις [4] ἐγγύθι ἐναμύνεσθαι, καὶ ἀποπέμπειν ἐς τοὺς πορρωτέρω τοξότου ἀνδρὸς οἰστῷ ἴσον.

Plinius l. VIII. *c.* XXI. Apud eosdem [Indos] nasci Ctesias scribit, quam mantichoram appellat, triplici dentium ordine pectinatim coëuntium, facie & auriculis hominis, oculis glaucis, colore sanguineo, corpore leonis, cauda scorpionis modo spicula infigentem: vocis, ut si misceatur fistulæ & tubæ concentus: velocitatis magnæ, humani corporis vel præcipue appetentem.

De eodem apud Aelianum lib. IV, *de anim. c.* 21.

Apud Indos nascitur violento robore præditum animal cui Indorum lingua Mantichoras nomen est, magnitudine maximi leonis, colore rubrum adeo ut cinnabarim referat: canis modo villosum: facie eadem prope quæ hominis: dentium triplici utrinque ordine mucrone acutissimorum, caninis majorum: auribus hominis similibus, nisi quod hæ & grandiores, & villosiores sunt: oculis cæsiis, & his non dissimilibus hominis: pedibus & unguibus eisdem qui leonis. summa cauda illi scorpionis modo, aculeo plusquam cubitali armata, quo le-

Περὶ τοῦ αὐτοῦ παρὰ τῷ Αἰλιανῷ ἐν τῷ δ' περὶ ζῴ. κεφ. κα'.

Θηρίον Ἰνδικὸν, βίαιον τὴν ἀλκὴν, μέγεθος κατὰ τὸν λέοντα τὸν μέγιστον, τὴν δὴ χρόαν ἐρυθρὸν, ὡς κιννάβαριν εἶναι δοκεῖν, δασὺ δὲ ὡς κύνες, φωνῇ τῇ Ἰνδῶν [a] μαρτιχόρας ὠνόμασται. τὸ πρόσωπον δὲ κέκτηται τοιοῦτον, ὡς δοκεῖν οὐ θηρίον τοῦτό γε, ἀλλ' ἀνθρωπικὸν ὁρᾶν. ὀδόντες τρίστοιχοι μὲν ἐμπεπήγασιν οἱ ἄνω αὐτῷ, τρίστοιχοι δὲ οἱ κάτω, τὴν ἀκμὴν ὀξύτατοι, τῶν κυνείων ἐκεῖνοι μείζους. τὰ δὲ ὦτα ἔοικεν ἀνθρώπῳ καὶ ταῦτα τήν γε ἑαυτῶν πλάσιν, μείζω δὲ καὶ δασέα. τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς γλαυκός ἐστι, καὶ ἐοίκασιν ἀνθρωπίνοις καὶ οὗτοι. πόδας δέ μοι νόει καὶ ὄνυχας [b] οἵους εἶναι λέοντος. τῇ δὲ οὐρᾷ ἄκρᾳ προσήρτηται σκορπίου κέντρον, καὶ εἴη ἂν ὑπὲρ πῆχυν

1. *Notanda diversitas scripturæ in hujus belluæ vocabulo. Excerpta Ind. supra c. 7. habent* μαρτιχόρα, *vel cum Bav. libro* μαρτιχόρας, *ut etiam Ælianus & Philostratus habet. Aristoteles* μαντιχώραν *vocat, & Plinius etiam* mantichoram, *sicut & Æliani varia lectio. notavit & Brodæus V. miscell.* 24. *Ctesiam super his graviter vanitatis arguens.* 2. ἀνθρωποφάγον *habent Excerpta.* 3. Ἑκατέραν *mavult Fr. Sylburgius, ut & interpretatur,* utraque mandipula tripl. 4. ἐγγύθεν ἀμύνεσθαι, *vel* ἀμύνεται *mavult idem Sylb.*

a *alii* μαντιχώρας. b ὁμοίους.

τούτου· καὶ παρ' ἑκάτερα αὐτοῦ ἡ οὐρὰ κέντροις διείληπται. τὸ δὲ οὐραῖον τὸ ἄκρον εἰς θάνατον ἐκέντησε τὸν περιτυχόντα, καὶ διέφθειρε παραχρῆμα. ἐὰν δέ τις αὐτὸν διώκῃ, ὁ δ' ἀφίησι τὰ κέντρα πλάγια ὡς βέλη. καὶ ἔστι τὸ ζῶον ἑκηβόλον. καὶ εἰς τοὔμπροσθεν μὲν ὅταν ἀπολύῃ τὰ κέντρα, ἀνακλᾷ τὴν οὐράν· ἐὰν δὲ εἰς τοὐπίσω, κατὰ τοὺς Σάκας, ὁ δὲ ἀποτάδην αὐτὴν ἐξαρτᾷ. ὅτου δ' ἂν τὸ βληθὲν τύχῃ, ἀποκτείνει. ἐλέφαντα δὲ οὐκ ἀναιρεῖ μόνον. τὰ δὲ ἀκοντιζόμενα κέντρα ποδιαῖα τὸ μῆκός ἐστι, σχοίνου δὲ τὸ πάχος. λέγει δὲ ἄρα Κτησίας, καί φησιν ὁμολογεῖν αὐτῷ τοὺς Ἰνδοὺς, ἐν ταῖς χώραις τῶν ἀπολυομένων ἐκείνων κέντρων ὑπαναφύεσθαι ἄλλα, ὡς εἶναι τοῦ κακοῦ τοῦδε ἐπιγονήν. φιλεῖ δὲ, ὡς ὁ αὐτὸς λέγει, μάλιστα ἀνθρώπους ἐσθίειν. καὶ ἀναιρεῖ δὲ ἀνθρώπους πολλοὺς, καὶ οὐ καθ' ἕνα ἐλλοχᾷ, καὶ δύο δ' ἂν ἐπιθεῖτο καὶ τρισὶ, καὶ κρατεῖ τῶν τοσούτων μόνος. καταγωνίζεται δὲ καὶ τῶν ζώων τὰ λοιπὰ, λέοντα δὲ οὐκ ἂν καθέλῃ ποτέ. ὅτι δὲ κρεῶν ἀνθρωπείων ἐμπιπλάμενον τόδε τὸ ζῶον ὑπερήδεται, κατηγορεῖ καὶ τὸ ὄνομα. νοεῖται γὰρ τῇ Ἑλλήνων φωνῇ ἡ Ἰνδῶν, ἀνθρωποφάγον αὐτὸ εἶναι· ἐκ δὲ τοῦ ἔργου καὶ κέκληται. πέφυκε δὲ κατὰ τὴν ἔλαφον ὤκιστος. τὰ βρέφη δὲ τῶνδε τῶν ζώων οἱ Ἰνδοὶ θηρῶσιν ἀκέντρους τὰς οὐρὰς ἔχοντα, καὶ λίθῳ γε ἔτι διαθλῶσιν αὐτὰς, ἵνα ἀδυνατῶσι τὰ κέντρα ἀναφύειν. φωνὴν δὲ σάλπιγγος ὡς ὅτι ἐγγυτάτω προΐεται. λέγει δὲ καὶ ἑωρακέναι τόδε τὸ ζῶον ἐν Πέρσαις Κτησίας, ἐξ Ἰνδῶν κομισθὲν δῶρον τῷ βασιλεῖ Περσῶν. εἰ δή τῳ ἱκανὸς τεκμηριῶσαι ὑπὲρ τῶν τοιούτων Κτησίας. ἀκούσας γε μὴν τις τὰ ἴδια τοῦδε τοῦ ζώου, εἴτω μέντοι τῷ συγγραφεῖ τῷ Κνιδίῳ προσεχέτω.

letaliter pungit, si quem attigerit. reliquum etiam caudæ, utrinque aculeis cuspidatum est, quos tanquam tela, si quis insequatur, eminus jaculatur, letaliter pungit. Cum in anteriorem partem versus aculeos jaculatur, caudam intorquet: sin retroversus Sacarum more aculeos emittit, tum extentissime caudam porrigit. Aculei quos jaculatur, pedali magnitudine, & schœni (*junci vel funis*) crassitudine sunt: quibus icta omnia, præter solum elephantum pereunt. Ctesias Indos sibi affirmasse ait, locis emissorum aculeorum alios succrescere, ut sit hujus pestis perpetua successio. Humanis, ut idem affert, carnibus maxime delectatur: quocirca complureis homines interficit: nec duntaxat in singulos homines invadit, sed plureis collectos, vel ipse solus interimit. Reliqua item animalia vincere potest, excepto leone. Quod autem humanis carnibus sese complere ei suave sit, ejus nomen ostendit. Indicè enim ideo Mantichoras appellatur, quod bestia hominum voracissima sit, ex rebus quas agit nomen trahens. Eadem est qua perniciissimi cervi corporis velocitate. Ejus pullos aculeatis nondum caudis armatos venantur, caudasque eorum ad saxum elidunt, atque crebis ictibus confringunt, ut aculeos ne postea producere queant. Vocem edunt maxime accedentem ad sonum tubæ. Ctesias apud Persas hoc animal se vidisse testatur, ex India regi Persarum muneri missum. Hæc Ctesias scriptor Cnidius, penes quem horum omnium fides esto.

Παρ' Ἀντιγόνῳ ἐν τῇ ἱστοριῶν παραδόξων συναγωγῇ, ἱστορ. ρπα'.

Apud Antigonum mirab. narrat. cong. hist. CLXXXI.

G. Xyl. interpr.

Τὸ δ' ἐκ τῆς πέτρας Ἀρμενίων ἐκπῖπτον [ὕδωρ] Κτησίαν ἱστορεῖν [1] ὅτι συμβάλλει ἰχθῦς μέλανας, ὥστε τὸν ἀπογευσάμενον τελευτᾶν.

Ctesiam tradere, ex Armeniis petris aquam excidere, quæ simul pisces nigros ejiciat, gustataque interficiat.

Ἐν τῇ αὐτῇ ἱστορ. ρπβ'.

Ibidem, CLXXXII.

Περὶ δὲ πυρὸς Κτησίαν φησὶν ἱστορεῖν, ὅτι περὶ τὴν τῶν Φασηλιτῶν χώραν ἐπὶ τοῦ τῆς Χιμαίρας ὄρους ἐστὶ τὸ καλούμενον ἀθάνατον πῦρ· τοῦτο δὲ ἐὰν μὲν εἰς ὕδωρ ἐμβάλλῃς, καίεσθαι βέλτιον· ἐὰν δὲ [2] φορτίον ἐπιβαλὼν πήξῃ τις, σβέννυσθαι.

De igne Ctesiam ait narrare, apud Phaselitas in Chimæra monte ignem esse qui perennis nominetur. qui ignis in aquam conjectus, melius ardeat: sin onus aliquis injiciat, extingui.

Plinius lib. XXXI. *c.* 2. Ctesias in Armenia scribit esse fontem, ex quo nigros pisces illico mor-

1. *Hæc ni fallor è Callimachi Cyrenæi* ἐκλογῇ τῶν παραδόξων *affert Antigonus, ut & quod sequitur.* 2. *emendo* φορυτὸν, fimum, *vel* quisquilias, *quæ alias naturalis potius alimentum & fomes. patet ex nostri Ctesiæ excerptis Ind. supra c.* 10.

mortem afferre in cibis, quod & circa Danubii exortum audivi, donec veniatur ad fontem alveo appositum, ubi finitur id genus piscium. Ideoque ibi caput ejus amnis intelligitur fama.

Idem lib. II, *cap.* 106. Flagrat in Phaselide mons Chimæra, & quidem immortali diebus & noctibus flamma. Ignem ejus accendi aqua, extingui vero terra aut fœno, Cnidius Ctesias tradit.

Apud Aelianum lib. XVI *de animal. c.* 37.

Apud Indos Psyllos (nam sunt etiam alteri Africi) arietibus non majores equi gignuntur. Itemque oves non magnitudine agnos nostros superant. Asini quoque pares nascuntur, & similiter muli, boves, & quod illic cunque bestiarum, perparvulum est. Porro apud Indos nullum suem neque ferum neque cicurem nasci Ctesias Cnidius ait, & suilli generis usum Indos à se detestari, & tantopere ab eo vescendo, quam ab humanis carnibus, abhorrere.

Apud eundem lib. IV. *cap.* 26.

Lepores & vulpes Indi hoc modo venantur. Canibus ad venationem non egent, sed captos aquilarum, corvorum, & insuper milvorum pullos alunt, & ad venatum instituunt: Nempe leporem mansuetum & vulpem cicurem carne appensa ad cursum dimittunt: & mox immittunt aves carnem eis quam appetunt adempturas. Illæ igitur quanta possunt celeritate & impetu vel hanc vel illum consequutæ, carnem sui laboris præmium & escam desideratam sibi auferunt. Sic institutas ad prædam aves, deinceps in montanos lepores & vulpes feras emittunt: quos illæ itidem spe solitæ escæ persequuntur, & mox captos dominis adferunt, ut prodit Ctesias. loco autem carnis prius appensæ, viscera captorum eis in cibum permittuntur

Apud Stephanum in Ethnicis.

Teos. est & alia (hoc nomine) civitas apud Dirbas in Scythia, in qua narrant stagnum plenum esse piscibus. à quibus, quum tranquillum est, oleum supernatat tanta copia, ut manibus illud hauriant in scapham, eoque utantur.

Apud Aelianum lib. IV *de nat. anim. c.* 27.

Gryphem Indicum animal audio similiter

Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ ἐν τῷ ις΄ περὶ ζῴ. κεφ. λζ΄.

Παρὰ τοῖς [1] Ψύλλοις καλουμένοις τῶν Ἰνδῶν, εἰσὶ γὰρ καὶ Λιβύων ἕτεροι, ἵπποι γίνονται τῶν κριῶν οὐ μείζους. καὶ τὰ πρόβατα ἰδεῖν μικρὰ κατὰ τοὺς ἄρνας. καὶ οἱ ὄνοι δὲ τοσοῦτοι γίνονται τὸ μέγεθος· καὶ οἱ ἡμίονοι, καὶ οἱ βοῦς, καὶ πᾶν κτῆνος ἕτερον ὁμοίως. Ὗν δὲ ἐν Ἰνδοῖς οὔ φασι γίνεσθαι, οὔτε ἥμερον, οὔτε ἄγριον. μυσάττονται δὲ καὶ ἐσθίειν τοῦδε τοῦ ζώου Ἰνδοὶ, καὶ οὐκ ἂν γεύσαιντό ποτε ὑείων, ὥσπερ οὐδὲ ἀνθρωπείων οἱ αὐτοί.

Παρὰ τῷ αὐτῷ, ἐν τῷ δ΄, κεφ. κς΄.

Τοὺς λαγὼς καὶ τὰς ἀλώπεκας θηρῶσιν οἱ [2] Ἰνδοὶ τὸν τρόπον τοῦτον. κυνῶν εἰς τὰς ἄγρας οὐ δέονται, ἀλλὰ νεοττοὺς συλλαβόντες ἀετῶν καὶ τῶν κοράκων καὶ ἰκτίνων προσέτι, τρέφουσι, καὶ ἐκπαιδεύουσι τὴν θήραν. καὶ ἔστι τὸ μάθημα· πρᾴῳ λαγῷ καὶ ἀλώπεκι τιθασῷ κρέας προσαρτῶσι, καὶ μεθιᾶσι θεῖν· καὶ τοὺς ὄρνιθας αὐτοῖς κατὰ πόδας ἐπιπέμψαντες, τὸ κρέας ἀφελέσθαι συγχωροῦσιν. οἱ δὲ ἀνὰ κράτος διώκουσι, καὶ λαβόντες ἢ τὸν ἢ τὴν, ἔχουσιν ὑπὲρ τοῦ καταλαβεῖν ἆθλον τὸ κρέας. καὶ τοῦτο μὲν αὐτοῖς δέλεαρ ἐστὶ καὶ μάλα ἐφολκόν. οὐκοῦν ὅταν ἀκριβώσωσι τὴν σοφίαν τὴν θηρατικὴν, ἐπὶ τοὺς ὀρείους λαγὼς μεθιᾶσιν αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ τὰς ἀλώπεκας τὰς ἀγρίας. οἱ δὲ, ἐλπίδι τοῦ δείπνου τοῦ συνήθους, ὅταν τι τούτων φανῇ, μεταθέουσι καὶ αἱροῦσιν ὤκιστα, καὶ τοῖς δεσπόταις ἀποφέρουσιν, ὡς λέγει Κτησίας. καὶ ὅτι ὑπὲρ τοῦ τέως προσηρτημένου κρέως, αὐτοῖς τὰ σπλάγχνα τῶν ᾑρημένων τὸ δεῖπνόν ἐστιν. ἐκεῖθεν καὶ τοῦτο ἴσμεν.

Παρὰ τῷ Στεφάνῳ ἐν ἐθνικοῖς.

Τέως. ἔστι καὶ ἑτέρα πόλις ἐν Διρβαῖς τῆς Σκυθίας, ἐν ᾗ λέγουσι λίμνην ἰχθύων ἔχουσαν πλῆθος· ἀφ' ὧν εὐδίας γινομένης, ἔλαιον ἐπιπολάζει τοσοῦτον, ὅσον ἀρύεσθαι αὐτὸ ταῖς χερσὶν εἰς σκάφος, καὶ χρῆσθαι αὐτῷ [3].

Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ ἐν τῷ δ΄ περὶ ζῴ. ἰδιότ. κεφ. κζ΄.

Τὸν γρῦπα ἀκούω τὸ ζῶον τὸ Ἰνδικὸν [4] τετράπουν εἶναι

1. *Pygmæis hæc tribuunt excerpta supra c.* 11. 2. *Pygmæi in Excerpt. c.* 11. 3. *Ubi hic Ctesiæ mentio, ais? fateor. Sed lege supra excerpt. Indic. fine c.* XI. *& dices lac lacti non tam simile.* 4. *vide Excerpt. Ind. c.* 12.

εἶναι κατὰ τοὺς λέοντας, καὶ ἔχειν ὄνυχας καρτεροὺς ὡς ὅτι μάλιστα, καὶ τούτους μέντοι τῶν λεόντων παραπλησίους· κατάπτερον δὲ τὰ νῶτα, καὶ τούτων τῶν πτερῶν τὴν χρόαν μέλαιναν εἶναι ᾄδουσι· τὰ δὲ πρόσθια ἐρυθρά φασι· τάς γε μὴν πτέρυγας αὐτὰς, οὐκ ἔτι τοιαύτας, ἀλλὰ λευκάς. τὴν δέρην δὲ αὐτῶν κυανοῖς διηνθίσθαι τοῖς πτεροῖς Κτησίας ἱστορεῖ· στόμα δὲ ἔχειν αἰετῶδες· καὶ τὴν κεφαλὴν, ὁποίαν οἱ ζωγράφοι γράφουσί τε καὶ πλάττουσι. φλογώδεις δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς φασιν αὐτοῦ. νεοττιὰς δὲ ἐπὶ τῶν ὀρῶν ποιεῖται. καὶ τέλειον μὲν λαβεῖν ἀδύνατόν ἐστι, νεοττοὺς δὲ αἱροῦσι. Βάκτριοι μὲν γειτνιῶντες Ἰνδοῖς, λέγουσιν αὐτοὺς φύλακας εἶναι τοῦ χρυσοῦ αὐτόθι. καὶ ὀρύττειν τε αὐτόν φασιν αὐτοὺς, καὶ ἐκ τούτου τὰς καλιὰς ὑποπλέκειν, τὸ δὲ ἀπορρέον Ἰνδοὺς λαμβάνειν. Ἰνδοὶ δὲ οὔ φασιν αὐτοὺς φρουροὺς εἶναι τοῦ προειρημένου· μηδὲ γὰρ δεῖσθαι χρυσίου γρῦπας· (καὶ ταῦτα εἰ λέγουσι, πιστὰ ἔμοιγε δοκοῦσι λέγειν) ἀλλ' αὐτοὺς μὲν ἐπὶ τὴν τοῦ χρυσίου ἄθροισιν ἀφικνεῖσθαι· τοὺς δὲ ὑπὲρ τῶν σφετέρων βρεφῶν δεδιέναι, καὶ τοῖς ἐπιοῦσι μάχεσθαι. καὶ διαγωνίζεσθαι μὲν πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα καὶ κρατεῖν ῥᾷστα, λέοντι δὲ μὴ ἀνθίστασθαι, μηδὲ ἐλέφαντι. δεδιότες δὲ ἄρα τὴν τῶνδε τῶν ζώων ἀλκὴν οἱ ἐπιχώριοι, μεθ' ἡμέραν ἐπὶ τὸν χρυσὸν οὐ στέλλονται, νύκτωρ δὲ ἔρχονται. ἐοίκασι γὰρ τηνικάδε τοῦ καιροῦ λανθάνειν μᾶλλον. ὁ δὲ χῶρος οὗτος ἔνθα οἵ τε γρῦπες διαιτῶνται, καὶ τὰ χωρία τὰ χρυσεῖά ἐστιν, ἔρημος πέφυκε δεινῶς. ἀφικνοῦνται δὲ οἱ τῆς ὕλης τῆς προειρημένης θηραταὶ, κατὰ χιλίους τε καὶ δὶς τοσούτους ὡπλισμένοι. καὶ ἄμας κομίζουσι σάκκους τε, καὶ ὀρύττουσιν, ἀσέληνον νύκτα ἐπιτηροῦντες. ἐὰν μὲν γὰρ λάθωσι τοὺς γρῦπας, ὤνηνται διπλῆν τὴν ὄνησιν. καὶ γὰρ σώζονται, καὶ μέντοι καὶ οἴκαδε τὸν φόρτον κομίζουσι. καὶ ἐκκαθάραντες οἱ μαθόντες [a] χρυσωρυχεῖν σοφίᾳ τινὶ σφετέρᾳ, πάμπολυν πλοῦτον ὑπὲρ τῶν κινδύνων ἔχουσι τῶν προειρημένων. ἐὰν δὲ κατάφωροι γένωνται, ἀπόλλυνται. ἐπανέρχονται δὲ εἰς τὰ οἰκεῖα, ὡς πυνθάνομαι, δι' ἔτους τρίτου καὶ τετάρτου.

liter quadrupedem ut leonem esse: robustissimis item existere unguibus leonum similibus: tum dorsum ejus pennis indui nigris, anteriorem corporis partem rubris, alas vero candidis. Ctesias eos ait cervicis pennas cæruleas & floridas habere: aquilino ore esse, & capite cujusmodi pictores fingunt: oculis autem igneis. nidosque in montibus facere: utque ætatis processu grandes non capi, ita earum pullos comprehendi posse. Bactri autem Indis finitimi eos illic auri custodes esse, aurumque effodere ajunt, & simul eo ipso nidos construere: quod vero auri in terram deciderit, Indos homines auferre. Contra Indi eos auri, quod veri quidem simile videtur, custodes esse negant: neque enim Gryphes auri egere: sed cum ad colligendum aurum homines accesserunt, hos de pullis suis majorem in modum timentes, pro eis pugnare. atque cum aliis etiam animalibus concertare, eaque facillime vincere: contra autem leones & elephantos non stare. Indigenæ, quod ab hujusmodi animalium robore timeant, non interdiu, sed ad collectionem auri noctu proficiscuntur, quod se tum melius latere arbitrentur. Locus ubi Gryphes versantur, ac ubi aurum effoditur, desertissimus est. Quocirca aurum venari studentes, mille, aut bis mille armati eo perveniunt, simulque ligones & saccos afferunt, silentem lunam observantes. Quod si Gryphes fallant, duplicem commoditatem assequuntur; quod & eorum vita ab illorum atrocitate servatur, & simul aurum domum avehunt: ubi auro purgato ab iis qui hanc artem callent, ingentes sibi pro periculis opes comparant. Sin in furto deprehendantur, perierunt. Cum semel eo profecti sunt, domum non nisi triennii, aut quadriennii intervallo revertuntur.

Παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει, περὶ ζῴ. ἱστορ. ἐν τῷ θ', κεφ. κή.

Ἐν δὲ τῇ Ἰνδικῇ, ὥς φησι Κτησίας, οὐκ ὢν ἀξιόπιστος, οὔτε ἥμερος οὔτ' ἄγριος σῦς [1].

Apud Aristotelem de histor. animal. l. VIII. *cap.* 28.

In Indica autem regione, ut ait Ctesias, parum ille fide dignus, nec cicur nec ferus sus invenitur.

Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ ἐν τῷ περὶ ζῴ. ἰδιότ. γ'. κεφ. γ'.

Ὗν οὔτε ἄγριον οὔτε ἥμερον ἐν Ἰνδοῖς γίνεσθαι λέγει

Apud Aelianum lib. III *de nat. animal. cap.* 3.

Suem apud Indos neque ferum neque man-

1. *Excerpt. Indic. c.* 13. *adde & fragmentum paullo ante ex Æliani lib.* XVI. *cap.* 37. *allatum, ubi de eadem re.*
a χρυσοχοεῖν.

mansuetum nasci Ctesias prodidit: & oves eorum alicubi caudas cubitum latas habere.

λέγει Κτησίας. οὐρὰς δὲ τὰ ἐκείνων οὐρὰς πήχεως ἔχειν τὸ πλάτος πού φησιν.

Hic subjicienda illa quæ inter excerpta à Photio in Cod. Bavarico leguntur, pag. supra 661. cap. XV. ut ea pag. v. penult. ad Notas D. Hæschelii monui. Sunt autem hæc:

Interpr. A. Schotto.

De Seris ferri ait, itemque de ulterioribus Indis, immania prorsus illos habere corpora, ut tredecim ibi cubitos alti viri reperiantur, quorum æque vita ducentesimum excedat annum. Visos & in Gaitæ fluminis quadam parte ferinos homines, hippopotami fere cute, quam ne tela quidem ipsa perfoderent. In illa ipsa India (ut ferunt) ad intimas marinæ insulæ partes, prælongas gestare caudas incolas, quales vel Satyris adpingi solerent.

Λέγονται οἱ Σῆρες, καὶ οἱ ἄνω Ἰνδοὶ μέγιστοι σφόδρα εἶναι τὰ σώματα, ὡς εὑρίσκεσθαι ἄνδρας ιγ΄ πηχῶν τὸ μῆκος· βιοῦντες δὲ ὑπὲρ τὰ σ΄ ἔτη [2]. εἰσὶ δὲ καὶ ἐν μέρει τινὶ ποταμοῦ, λεγομένου Γαΐτου, ἄνθρωποι θηριώδεις, καὶ τὸ δέρμα παραπλήσιον ἱπποποτάμοις, ὡς μὴ διακόπτεσθαι βέλεσιν. ἐν δὲ τῇ αὐτῇ Ἰνδικῇ, εἰς τὸν μυχὸν τῆς πελαγίας νήσου, φασὶ τοὺς ἐνοικοῦντας κἀκεῖ οὐρὰς ἔχειν μεγίστας, ὁποίας διαγράφουσι τῶν σατύρων [3].

Apud Aelianum lib. IV. de nat. animal. c. 41.

Parvularum quarundam avium Indicarum natio in excelsis & inaccessis rupibus nidificat, quarum magnitudo accedit ad ovum Perdicis, sandaracino colore: Indi sua lingua Dicærum solent nominare: Græci, sicut audio, Dicæum. ejus stercus si quis milii magnitudine sumpserit in potionem dissolutum, ad vesperam morietur: mors suavi somno similis est, & nullum omnino sensum doloris habet. *&c.*

Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ, ἐν τῷ δ΄ περὶ ζῴ. ιδ. κεφ. μα΄.

Ἔθνος ὀρνίθων Ἰνδικῶν βραχυτάτων καὶ τοῦτο εἴη ἄν· ἐν δὲ τοῖς πάγοις τοῖς ὑψηλοῖς νεοττεύει, καὶ ταῖς πέτραις ταῖς καλουμέναις λιτταῖς. καὶ ἔστι τὸ μέγεθος τὰ ὀρνίθια, ὅσονπερ ᾠὸν πέρδικος. σανδαράκην δέ μοι νόει τὴν χρόαν αὐτῶν. καὶ Ἰνδοὶ μὲν αὐτὸ φωνῇ τῇ σφετέρᾳ δίκαιρον φιλοῦσιν ὀνομάζειν· [4] Ἕλληνες δὲ, ὡς ἀκούω, δίκαιον. τούτου τὸ ἀποπάτημα εἴ τις λάβοι ὅσον κέγχρου μέγεθος, λυθὲν ἐν τῷ πόματι, εἶτα εἰς ἑσπέραν ἀπέθανεν. ἔοικε δὲ ὁ θάνατος ὕπνῳ, καὶ μάλαγε ἡδεῖ καὶ ἀνωδύνῳ *&c.*

Apud Apollonium histor. mirabil. histor. XVII. Interpr. G. Xyl.

Ctesias scriptum reliquit, lignum apud Indos nasci, quod appelletur Parybum. id omnia oblata ad se trahere, aurum, argentum, cuprum, æs, & omnia alia metalla: quinetiam passerculos in propinquo locatos. Quod si majus incrementum fecerit, trahere etiam ad se capras, oves & æqualia animalia.

Παρὰ τῷ Ἀπολλωνίῳ ἐν ἱστορίαις θαυμασίαις, ἱστορ. ιζ΄.

Κτησίας παρ᾽ Ἰνδοῖς ξύλον γίνεσθαί φησιν, ὃ καλεῖται [5] πάρυβον. τοῦτο ἐφ᾽ ἑαυτὸ ἕλκει πᾶν τὸ προσκομισθὲν αὐτῷ, οἷον χρυσὸν, ἄργυρον, κασσίτερον, χαλκὸν, καὶ τἄλλα μεταλλικὰ πάντα. ἕλκει δὲ καὶ τὰ σύνεγγυς ἱστάμενα στρουθία. ἐὰν δὲ μεῖζον ᾖ τὸ ξύλον, καὶ αἶγας, καὶ πρόβατα, καὶ τὰ ὁμήλικα ζῶα.

Apud Tzetzem chil. VII, vers. 714.

Et Ctesias in Indis esse talia dicit, Electriferas arbores, atque Cynocephalos, Justos

Παρὰ τῷ Τζέτζῃ χιλ. ζ΄. στίχ. ψιδ΄.

Καὶ ὁ Κτησίας ἐν Ἰνδοῖς εἶναι τοιαῦτα λέγει.
Ἠλεκτροφόρα [6] δένδρα τε, καὶ τοὺς κυνοκεφάλους [7].

 Δι-

1. *Excerpt. Indic. supra c. 13.* 2. *Notat D. Hæschel. ex Lucian.* Σῆρες μὲν ἱστοροῦσι μέχρι τριακοσίων ζῆν ἐτῶν. *Et A. Schottus:* De Seris Lucian. quoque proditum refert, ad trecentesimum eos vitæ annum pertingere. 3. *De his puto esse è Ctesia excerpta quæ Ælianus lib.* XVI. *de nat. animal c. 21. quæ adscribere non vacat. Et Pliniana lib.* VII. *c.* 2. Sunt & Satyri subsolanis Indorum montibus *&c. quæ videntur cum aliis è Ctesia deprompta.* 4. *v. Excerpt. c. 17.* 5. πάρηβον *est supra in Excerpt. Indic. c. 18.* 6. *v. Excerpt. c. 19.* 7. *v. Excerpt. c. 20.*

Δικαίους πάνυ δὲ φησὶ, ζῆν δὲ ἐκ τῶν ἀγρευμάτων.

Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ, περὶ ζῴ. ἰδ. βιβλ. δ', κεφ. μς'.

Γίνονται δὲ ἐνταῦθα τῆς Ἰνδικῆς ἔνθα οἱ κάνθαροι, καὶ οἱ καλούμενοι Κυνοκέφαλοι [1]· οἷς ἔδωκε τὸ ὄνομα ἡ τοῦ σώματος ὄψις τε καὶ φύσις· τὰ δὲ ἄλλα ἀνθρώπων ἔχουσι. καὶ ἠμφιεσμένοι βαδίζουσι δορὰς θηρίων, καὶ εἰσὶ δίκαιοι, καὶ ἀνθρώπων λυποῦσι οὐδένα, καὶ φθέγγονται μὲν οὐδὲν, ὠρύονται δέ· τῆς γε μὴν Ἰνδῶν φωνῆς ἐπαΐουσι. τροφὴ δὲ αὐτοῖς τῶν ζώων τὰ ἄγρια. αἱροῦσι δὲ αὐτὰ ῥᾷστα. καὶ γάρ εἰσιν ὠκιστοι, καὶ ἀποκτείνουσι καταλαβόντες, καὶ ὀπτῶσιν οὐ πυρὶ, ἀλλὰ πρὸς τὴν εἵλην τὴν τοῦ ἡλίου εἰς μοίρας διαξήναντες. τρέφουσι δὲ καὶ αἶγας καὶ οἶς. καὶ σῖτον μὲν ποιοῦνται τὰ ἄγρια· πίνουσι δὲ τὸ ἐκ τῶν θρεμμάτων γάλα ὧν τρέφουσι.

Τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου τὸ πρῶτον μέρος.

Ἐν Ἰνδοῖς γίνεται θηρία τὸ μέγεθος ὅσον ἂν γένοιντο οἱ κάνθαροι [2]· καὶ ἔστιν ἐρυθρὰ, κινναβάρει δὲ εἰκάσαις ἂν εἰ πρῶτον θεάσαιο αὐτά. πόδας ἔχει ταῦτα μηκίστους, καὶ προσαψάσθαι μαλακά ἐστι. φύεται δὲ ἄρα ἐπὶ τῶν δένδρων τῶν φερόντων τὸ ἤλεκτρον. καὶ σιτεῖται τὸν τῶν φύλλων καρπὸν τῶνδε. θηρῶσι δὲ αὐτὰ οἱ Ἰνδοὶ, καὶ ἀποθλίβουσι, καὶ ἐξ αὐτῶν βάπτουσι τάς τε φοινικίδας, καὶ τοὺς ὑπ' αὐταῖς χιτῶνας, καὶ πᾶν ὅ, τι ἂν ἐθέλωσι ἄλλο ἐς τήνδε τὴν χρόαν [a] ἐκτρέψαι τε καὶ χρῶσαι· κομίζεται δὲ ἄρα ἡ τοιάδε ἐσθὴς καὶ τῷ Περσῶν βασιλεῖ. καὶ τόγε εὐειδὲς τῆς ἐσθῆτος δοκεῖ θαυμαστὸν, καὶ ἀντικρινομένη γε τοῖς Περσῶν ἐπιχωρίοις, κρατεῖ κατὰ πολὺ καὶ ἐκπλήττει, ὥς φησι Κτησίας. ἐπεὶ καὶ τῶν ᾀδομένων τῶν Σαρδιανικῶν ὀξυτέρα τέ ἐστι καὶ τηλαυγεστέρα.

Παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ αὐτῷ βιβ. κεφ. νβ'.

Ὄνους ἀγρίους οὐκ ἐλάττονας ἵππων τὸ μέγεθος ἐν Ἰνδοῖς γίνεσθαι πέπυσμαι. καὶ λευκοὺς μὲν τὸ ἄλλο εἶναι σῶμα, τήν γε μὴν κεφαλὴν ἔχειν πορφύρα παραπλησίαν· τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς ἀποστέλλειν κυανοῦ χρόαν· κέρας δὲ ἔχειν ἐπὶ τοῦ μετώπου, ὅσον πήχεως τὸ μέγεθος καὶ ἡμίσεως προσέτι. καὶ τὸ μὲν κάτω μέρος τοῦ κέρατος εἶναι λευκὸν· τὸ δὲ ἀνωτέρω, φοινικοῦν· τό γε μὴν μέσον, μέλαν δεινῶς. ἐκ δὴ τῶνδε τῶν ποικίλων κεράτων πίνειν Ἰνδοὺς ἀκούω, καὶ ταῦτα οὐ πάντας, ἀλλὰ τοὺς τῶν Ἰνδῶν κρατίστους ἐκ διασημάτων αὐτοῖς χρυσὸν περιχέοντας, οἱονεὶ ψελλίοις περικοσμήσαντας βραχίονα ὡραῖον ἀγάλματος. καί φασι νόσων ἀφύκτων ἀμα- θῆ

Justos valde autem dicit, vivere vero ex venationibus.

Apud Aelianum de nat. animal. lib. IV, *cap.* 46.

In eodem Indiæ tractu ubi canthari jam dicti (*v. seq. frag.*) Cynocephali etiam reperiuntur: quibus à facie & corporis specie nomen inditum. [nam caput caninum] cetera fere humana habent: & vestiti pellibus ferarum ingrediuntur. Justi sunt, hominum nemini molesti aut injurii. non sermone, sed ululatu sonant. Indorum tamen linguam intelligunt. Venatione animalium ferorum vivunt, quæ, ut sunt celerrimi, facile consecuti interimunt, & frustatim divisa ad solem assant. Capras etiam & oves alunt, ut ex lacte potu fruantur.

Ejusdem capitis prima pars.

Nascuntur Indis animalia magnitudine qua canthari, colore rubro, cinnabari proximo, pedibus longissimis, tactu molli. Ea in arboribus quæ succino manant gignuntur, & earundem corticibus aluntur. Indi his captis expressisque, puniceas vestes exteriores interioresque tingunt, & quicquid aliud eodem colore inficere libuerit. Hujusmodi vestis etiam Persarum regi mittitur. Mirantur enim eam Persæ, & suis vernaculis pulchritudine pretioque anteponunt, authore Ctesia. nam vel celebribus illis Sardianis floridior ac splendidior est.

Apud eandem eod. libro, c. 52

Sylvestres asinos equis magnitudine non inferiores apud Indos nasci accepi, eosque reliquo corpore albos, capite vero purpureo, oculisque cyaneis esse: cornuque in fronte gerere sesquicubiti longitudine: cujus superius puniceum, inferius autem album, medium vero plane nigrum fit: atque non omnes quidem Indos, sed potentiores, cum tanquam armillis quibusdam brachia, sic cornua auro ornarunt, ex his ipsis bibere solere. Ex hoc cornu bibentem ab insanabilibus

1. v. Excerpt. c. 20. 2. Excerpt. c. 21.
a alii ἐκτρίψαι.

bilibus morbis tutum fieri, neque eum ipsum convulsionibus corripi, neque sacro morbo tentari, neque venenis ullis ferunt. Quinetiam si quid prius pestilens biberit, tum id evomere, tumque ad sanitatem redire. Cum autem ceteri asini, quibuscunque in terris sint, tam domestici, quam sylvestres, tum cetera solipeda animalia, talos non habeant, neque fel in jecore, ut fertur: asinos Indicos cornigeros Ctesias inquit, talis primum, iisque nigris, præditos esse: eosdemque si quis confregerit, interiora quoque nigra deprehensurum esse: neque felle eos carere: neque modo corporis velocitate longe multumque ceteros asinos superare, sed & velocitate eadem multo equis & elephantis præstare. Cum autem in viam se dederunt, tardius primo ingrediuntur, deinde paulatim tantum confirmantur ad contendendum iter, eos quidem ut assequi nemo possit. Postea autem quam feminæ pepererunt, patres circum pullos à partu recentes summa custodia versantur, eorumque commorationes locis Indiæ desertissimis sunt. Cum à venatoribus Indis invaduntur, pullos suos adhuc ætate infirmos à tergo suo pascentes habent, atque pro eis propugnant: contra equites audent venire, eosque cornibus ferire. Tanto sane hi robore existunt, nihil eis ut obsistere queat, quin statim vel concedat: vel, si non cesserit, frangatur, aut aliter atteratur & evadat inutile, & perdatur. equorum etiam incursu latera discerpunt, ac lacerant, ut viscera effundantur: ex quo fit, ut ad eos equites appropinquare valde metuant. appropinquatio enim capitalem ipsis pariter & equis mulctam miserabiliter infert. Pergraviter calcibus pugnant. Eorum morsus eatenus acerbiores existunt, ut quicquid comprehenderint, funditus diripiant. Ex his qui sunt confirmata ætate vivos non ceperis, jaculis & sagittis perimuntur. Carnes eorum quod amarissimæ sint, haudquaquam esculentæ.

Apud Aelianum lib. v. de natura animal. c. 3.

Indus fluvius bestiarum ferarum expers est. solum in eo nasci vermem ajunt, speciemque eorum qui ex ligno gignuntur & aluntur, gerere, ad septem cu-

θῆ καὶ ἄπηρον γενέσθαι τὸν ἀπογευσάμενον ἐκ τοῦδε τοῦ κέρατος· μήτε γὰρ σπασμῷ ληφθῆναι ἂν αὐτὸν, μήτε τῇ καλουμένῃ ἱερᾷ νόσῳ, μήτε μὴν διαφθαρῆναι φαρμάκοις. ἐὰν δέ τι καὶ πρότερον ᾖ πεπωκὼς κακὸν, ἀνεμεῖν τοῦτο, καὶ ὑγιᾶ γενέσθαι αὐτόν. πεπίστευται δὲ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν ὄνους καὶ ἡμέρους καὶ ἀγρίους, καὶ τὰ ἄλλα τὰ μώνυχα θηρία ἀστραγάλους οὐκ ἔχειν, οὐδὲ μὴν ἐπὶ τῷ ἥπατι χολήν. ὄνους δὲ τοὺς Ἰνδοὺς λέγει Κτησίας [1] τοὺς ἔχοντας τὸ κέρας ἀστραγάλους φορεῖν, καὶ ἀχόλους μὴ εἶναι. λέγονται δὲ μέλανες εἶναι οἱ ἀστράγαλοι, καὶ εἴ τις αὐτοὺς συντρίψει, εἶναι τοιοῦτοι τὰ ἔνδον. εἰσὶ δὲ καὶ ὤκιστοι οἵδε οὐ μόνον τῶν ὄνων, ἀλλὰ καὶ ἵππων, καὶ ἐλεφάντων. καὶ ὑπάρχονται μὲν ἡσυχῇ τοῦ δρόμου, κατὰ μικρὰ δὲ ἐπιρρώννυνται. καὶ διώκειν ἐκεῖνον, τοῦτο δὴ τὸ ποιητικὸν, μεταθεῖν τὰ ἀκίχητά ἐστιν. ὅταν γε μὴν ὁ θῆλυς τέκοι, καὶ περιάγηται τὰ ἀρτιγενῆ, συννόμοι αὐτοῖς οἱ πατέρες αὐτῶν γίνονται, φυλάττοντες τὰ βρέφη. διατριβαὶ δὲ τοῖς ὄνοις τῶν Ἰνδικῶν πεδίων τὰ ἐρημότατα. ἐπιόντων δὲ τῶν Ἰνδῶν ἐπὶ τὴν ἄγραν αὐτῶν, τὰ μὲν ἁπαλὰ καὶ ἔτι νεαρὰ, ἑαυτῶν νέμεσθαι κατόπιν ἐῶσιν, αὐτοὶ δὲ ὑπερμαχοῦσι, καὶ ἐπίασι τοῖς ἱππεῦσιν ὁμόσε, καὶ τοῖς κέρασι παίουσι. τοσαύτη δὲ ἄρα ἡ ἰσχὺς ἡ τῶνδέ ἐστιν, οὐδὲν ἀντέχει αὐτοῖς παιόμενον, ἀλλ' εἴκει καὶ διακόπτεται, καὶ ἐὰν τύχῃ κατέθλασται, καὶ ἀχρεῖόν ἐστιν. ἤδη δὲ καὶ ἵππων πλευραῖς ἐμπεσόντες διέσχισαν, καὶ τὰ σπλάγχνα ἐξέχεαν. ἔνθεν τοι καὶ ὀρρωδοῦσιν αὐτοῖς πλησιάζειν οἱ ἱππεῖς. τὸ γάρ τοι τίμημα τοῦ γενέσθαι πλησίον, θάνατός ἐστιν οἴκτιστος αὐτοῖς, καὶ ἀπόλλυνται καὶ αὐτοὶ καὶ ἵπποι. δεινοὶ δέ εἰσι καὶ λακτίσαι. δήγματα δὲ ἄρα ἐς τοσοῦτον καθικνεῖται αὐτῶν, ὡς ἀποσπᾶν τὸ περιληφθὲν πᾶν. ζῶντα μὲν οὖν τέλειον οὐκ ἂν λάβοις, βάλλονται δὲ ἀκοντίοις καὶ οἰστοῖς. καὶ τὰ κέρατα οὕτως τὰ ἐξ αὐτῶν Ἰνδοὶ νεκρῶν σκυλεύσαντες, ὡς εἶπον περιέπουσιν. ὄνων δὲ Ἰνδῶν ἄβρωτόν ἐστι κρέας· τὸ δὲ αἴτιον, πέφυκεν εἶναι πικρότατον.

Παρὰ τῷ Αἰλιανῷ περὶ ζώων ἰδιότ. ἐν τῷ ε΄, κεφ. γ΄.

Ὁ ποταμὸς ὁ Ἰνδὸς ἄθηρός ἐστι. [2] μόνος δὲ ἐν αὐτῷ τίκτεται σκώληξ φασὶ, καὶ τὸ μὲν εἶδος αὐτῷ, ὁποῖον δήπου καὶ τοῖς ἐκ τῶν ξύλων γεννωμένοις τε καὶ τρεφομένοις. ἑπτὰ δὲ πηχῶν τὸ

1. *Ista pleraque in excerpt. supra c. 25.* 2. *Excerpt. Ind. c. 1. & descriptio vermis c. 27.*

τὸ μῆκος προήκουσιν οἱ ἐκεῖθι, εὑρεθεῖεν δ᾽ ἂν καὶ μείζους ἔτι καὶ ἐλάττους. τὸ πάχος δὲ αὐτῶν, δεκαέτης παῖς γεγονὼς μόλις ταῖς χερσὶ περιβάλλειν ἀρκέσεται. τούτοις δὴ ἄνω μὲν, εἷς ὀδοὺς προσπέφυκε, κάτω δὲ ἄλλος, τετράγωνοι δὲ ἄμφω, πυγόνος τὸ μῆκος. τοσοῦτον δὴ ἄρα τῶν ὀδόντων αὐτοῖς τὸ κράτος ἐστί· πᾶν ὅ, τι ὑπ᾽ αὐτοῖς λάβωσι, συντρίβουσι ῥᾷστα, ἐάν τε ἥμερον ζῶον ἢ ἄγριον. καὶ μεθ᾽ ἡμέραν μὲν κάτω, καὶ ἐν βυθῷ τοῦ ποταμοῦ διατρίβουσι, τῷ πηλῷ καὶ τῇ ἰλύϊ φιληδοῦντες, καὶ ἐντεῦθεν οὐκ εἰσὶν ἔκδηλοι· νύκτωρ δὲ προΐασιν ἐς τὴν γῆν, καὶ ὅτῳ ἂν περιτύχωσιν ἢ ἵππῳ, ἢ βοΐ, ἢ ὄνῳ, συντρίβουσιν αὐτόν· εἶτα σύρουσιν εἰς τὰ ἑαυτῶν ἤθη, καὶ ἐσθίουσιν ἐν τῷ ποταμῷ· καὶ πάντα βρυκῶσι τὰ μέλη, πλὴν τῆς τοῦ ζώου κοιλίας. εἰ δὲ αὐτοὺς καὶ ἐν ἡμέρᾳ πιέζοι λιμὸς, εἴ τε κάμηλος πίνοι ἐπὶ τῆς ὄχθης, εἴ τε βοῦς, ὑπανερπύσαντες καὶ λαβόμενοι ἄκρων τῶν χειλέων μάλα εὐλαβῶς, ὁρμῇ βιαιοτάτῃ καὶ ἕλξει ἐγκρατεῖ ἐς τὸ ὕδωρ ἄγουσι, καὶ δεῖπνον ἴσχουσι. δορὰ δὲ ἕκαστον περιαμπέχει τὸ πάχος καὶ δύο δακτύλων. ἄγρα δὲ ἡ κατ᾽ αὐτῶν καὶ θήρα τρόπον τόνδε τετέχνασται· ἄγκιστρον παχὺ καὶ ἰσχυρὸν ἁλύσει σιδηρᾷ προσηρτημένον καθιᾶσι, προσδήσαντες αὐτῷ λευκολίνου πλατέος ὅπλον, ἐρίῳ κατειλήσαντες καὶ τὸ ἄγκιστρον καὶ τὸ ὅπλον, ἵνα μὴ διατράγῃ ὁ σκώληξ αὐτά. ἀναπλέξαντες δὲ ἐς τὸ ἄγκιστρον ἄρνα ἢ ἔριφον, εἶτα μέντοι εἰς τὸ τοῦ ποταμοῦ ὕδωρ μεθιᾶσιν. ἔχονται δὲ ἄνθρωποι τοῦ ὅπλου καὶ τριάκοντα, καὶ ἕκαστος ἀκόντιόν τε ἐναγκύλωται, καὶ μάχαιραν παρήρτηται. καὶ παράκειται ξύλα εὐτρεπῆ, παίειν εἰ δέοι, κρανείας δέ ἐστι ταῦτα, ἰσχυρὰ ἄγαν. εἶτα περισχεθέντα τῷ ἀγκίστρῳ, καὶ τὸ δέλεαρ καταπιόντα, τὸν σκώληκα ἕλκουσι. θηραθέντα δὲ ἀποκτείνουσι, καὶ πρὸς τὴν εἵλην κρεμῶσι τριάκοντα ἡμερῶν. λείβεται δὲ ἐξ αὐτοῦ ἔλαιον παχὺ εἰς ἀγγεῖα κεράμου. ἀφίησι δὲ ἕκαστον ζῶον εἰς κοτύλας δέκα. τοῦτο δὴ τὸ ἔλαιον βασιλεῖ τῶν Ἰνδῶν κομίζουσι, σημεῖα ἐπιβάλλοντες. ἔχειν γὰρ αὐτοῦ ἄλλον οὐδ᾽ ὅσον ῥανίδα ἐφεῖται. ἀχρεῖον δέ ἐστι τὸ λοιπὸν τοῦ ζώου σκῆνος. ἔχει δὲ ἄρα τὸ ἔλαιον ἰσχὺν ἐκείνην· ὅντινα ἂν ξύλων σωρὸν καταπρῆσαί τε καὶ εἰς ἀνθρακιὰν στορέσαι θελήσῃς, κοτύλην ἐπιχέας τοῦδε, ἐξάψεις, μὴ πρότερον ὑποχέας πυρὸς σπέρμα· εἰ δὲ καταπρῆσαι ἄνθρωπον ἢ ζῶον, σὺ μὲν ἐπιχεῖς, τὸ δὲ παραχρῆμα ἐνεπρήσθη. τούτῳ φασὶ τὸν Περσῶν βασιλέα καὶ τὰς πόλεις αἱρεῖν, τὰς εἰς ἔχθραν προσελθούσας οἱ, καὶ μήτε κριὸν, μήτε χελώνας, μήτε τὰς ἄλλας ἑλεπόλεις ἀναμένειν, ἐπεὶ καταπιμπρὰς ᾕρηκεν. ἀγγεῖα γὰρ κεραμεᾶ ὅσον κοτύλην ἕκαστον χωροῦντα, ἐμπλήσας [a] αὐτὰ καὶ ἀποφράξας, ἄνωθεν εἰς τὰς πύλας σφενδονᾷ· ὅταν τε τύχῃ θυρίδων, τὰ

cubitorum longitudinem & eo amplius procedere. ejus craſſitudinem decem annos natus puer, manibus vix complecti queat. Iis in ſuperiori oris ſede unus dens ineſt, in inferiori alter, ambo quadranguli cubiti fere longitudinem habent: tam validi, ut quodcunque animal iis corripuerint ſive cicur ſive ferum, facillime conterant. Interdiu ima in ſede fluminis verſatur, cæno gaudens & latitans: noctu vero ad terram procedit, & in quodcunque inciderit vel equum, vel bovem, vel aſinum, conficit, atque in ſuas ſedes trahit, & in flumen abſtruſus, membra omnia, excepto ventre, exedit. De die etiam ſi fame premitur, ſive camelus ſive bos in ripa bibit, violentiſſimo impetu ſumma labra mordicus comprehendit, & robuſto tractu in aquam abreptum edit. Ejus pellis duorum digitorum craſſitudine eſt. Ejuſmodi autem machinatione capitur: Hamum robuſtum ad ferream catenam alligant, adjuncto etiam fune ex albo latoque lino. Lanis autem & hamum & funem involvunt, ne à verme præmordeatur. Tum agnum aut hœdum ad illecebram in hamum implicant: deinde in fluvium demittunt. Triginta viri, ſinguli cum jaculo, loro inſerto, & enſe accincti ad funem adſtant. Adſunt & è corno ſudes bene robuſtæ, ſi percutere ſit neceſſe. deinde hamo captum trahunt, & abſtractum interficiunt. Triginta dies appenſum ad ſolem ſinunt, atque ex eo in fictilia vaſa craſſum oleum ſtillat. Singuli vermes quinque olei ſextarios reddunt, quod quidem ipſum regi Indorum apportant, vaſis obſignatis. neque enim alii cuiquam vel guttam illius poſſidere licet. Corpus reliquum inutile. Hujus ea eſt vis olei, ut ſine ullo igne ejus infuſa hemina quemcunque lignorum acervum comburat. Ac ſi vel hominem velis vel aliud animal exurere, primum ut hoc infuderis, funditus ſtatim deflagraverit. Eodem ipſo Perſarum regem ajunt capere hoſtium urbeis: neque arietes, neque teſtudines, aliaque bellica tormenta ad eas capiendas opus eſſe. nam cum fictilia vaſa unius heminæ capacia eo impleta & obſtructa in portas jaculatur, vaſa quidem ad

a alii αὐτοῦ.

ad portas allisa rumpuntur, at oleum delapsum ignem circumfundit, ut restingui non possit: & flamma insaturabilis comburit homines pugnantes pariter cum armis. Restinguitur autem multa inutili congerie, qualis per terram & vicos converritur, in eum injecta. Hæc Ctesias Cnidius.

τὰ μὲν ἀγγεῖα προσαράττεται καὶ ἀπερράγη, καὶ τὸ ἔλαιον καταώλισθε· καὶ τῶν θυρῶν πῦρ κατεχύθη, καὶ ἄσβεστόν ἐστι. καὶ ὅπλα δὲ καίει καὶ ἀνθρώπους μαχομένους, καὶ ἄπληστόν ἐστι τὴν ἰσχύν. κοιμίζεται δὲ καὶ ἀφανίζεται πολλῷ φορυτῷ καταχυθέντι. λέγει ὁ Κνίδιος Κτησίας ταῦτα [1].

Apud Antigonum mirab. narrat. cong. hist. CLXV.

Παρὰ τῷ Ἀντιγόνῳ, ἱστορ. παραδ. συναγ. ἱστορ. ρξε΄.

De paludibus Ctesiam narrare, esse in India paludes, unam quæ injecta omnia demittat: sicut & quæ in Sicilia & Media, demto auro, ære & ferro. & si quid obliquum incidat, rectum ejici: mederi autem vitiligini albæ. aliam, in qua statis diebus oleum supernaret.

Περὶ δὲ λιμνῶν Κτησίαν μὲν ἱστορεῖν λέγεται [2], τῶν ἐν Ἰνδοῖς λιμνῶν, τὴν μὲν τὰ εἰς αὐτὴν ἀφιέμενα [3] καταδέχεσθαι, καθάπερ τὴν ἐν Σικελίᾳ καὶ Μήδοις, πλὴν χρυσίον καὶ σίδηρον καὶ χαλκόν· καὶ ἄν τι ἐμπέσῃ πλάγιον, ὀρθὸν ἐκβάλλειν· ἰᾶσθαι δὲ τὴν καλουμένην λεύκην. τῇ δ᾽ ἑτέρᾳ κατὰ τὰς ἰδιαζούσας ἡμέρας ἐπιπολάζειν ἔλαιον [4].

E Sotione ex iis quæ passim de fluviis, fontibus & lacubus mirabilia referuntur.

Ἐκ τοῦ Σωτίωνος τοῦ σποράδην περὶ ποταμῶν καὶ κρηνῶν καὶ λιμνῶν παραδοξολογουμένων.

Fons est apud Indos, qui natantes in terram ejaculatur quasi ab instrumento: ut narrat Ctesias.

Κρήνη ἐν Ἰνδοῖς, ἣ τοὺς κολυμβῶντας ἐπὶ τὴν γῆν ἐκβάλλει ὡς ἀπ᾽ ὀργάνου, ὡς ἱστορεῖ Κτησίας.

Apud Strabonem lib. XVI. *rerum geograph.*

Παρὰ τοῦ Στράβωνος ἐν τῷ ις΄ γεωγραφ.

Ctesiam vero Cnidium observasse, fontem quendam esse, qui aquam rubicundam, ac minio plenam in mare emittat.

Κτησίαν δὲ τὸν Κνίδιον πηγὴν ἱστορεῖν ἐκδιδοῦσαν εἰς τὴν θάλατταν ἐρυθρὲς, καὶ μιλτῶδες ὕδωρ [5].

Apud Antigonum mirab. narrat. CLX.

Παρὰ τῷ Ἀντιγόνῳ ἱστορ. παραδ. ρξ΄.

Ctesiam scribere, in Æthiopia fontem aquam habere instar cinnabaris rubentem, quæ pota væcordes reddat.

Κτησίαν δὲ (λέγειν) τὴν ἐν Αἰθιοπίᾳ τὸ μὲν ὕδωρ ἔχειν ἐρυθρὸν, ὡσανεὶ κιννάβαρι· τοὺς δ᾽ ἀπ᾽ αὐτῆς πίνοντας, παράφρονας γίγνεσθαι [6].

Ex ejusdem Sotionis.

Πάλιν ἐκ τοῦ Σωτίωνος.

Ctesias narrat in Æthiopia fontem esse, colore cinnabari similem. bibentes vero ex eo mente alienari, adeo ut & quæ clam perpetrarint eloquantur.

Κτησίας δὲ ἐν Αἰθιοπίᾳ κρήνην ἱστορεῖ τῷ χρώματι κιννάβαρι παραπλησίαν· τοὺς δὲ πίνοντας ἀπ᾽ αὐτῆς, παραλλάττειν τὴν διάνοιαν, ὥστε καὶ τὰ κρυφίως πεπραγμένα ὁμολογεῖν.

Plinius lib. XXXI, *c.* 2.

Sed ibi in potando necessarius modus, ne lymphatos agat, quod in Æthiopia accidere his qui fonte rubro biberint Ctesias scribit.

1. *Excerpt. Indic. c.* 11. 2. *forte id tradidit idem Callimachus Cyrenæus, ni fallor, è cujus* παραδόξων ἐκλογῇ *&* *mox sequens fragmentum Antigonus decerpsit.* 3. *A. Schott. Notis ad Excerpt. Ind. c.* 30. *ubi hæc quoque habes, emendat inde hic* μὴ καταδ. 4. *supra, puto, Exc. Ind c.* 11. 5. *ex Artemidoro de mari rubro tradit hæc Strabo.* 6. *forte pertinere ad c.* 14, *Indic. excerpt. conjectat ibi A. Schottus.*

Idem ibidem:

Ctesias tradit Siden vocari stagnum in Indis, in quo nihil innatet, omnia mergantur.

Idem lib. VII, *cap.* 2.

In multis autem montibus (*Indiæ*) genus hominum capitibus caninis, ferarum pellibus velari, pro voce latratum edere, unguibus armatum venatu & aucupio vesci. Horum supra centum viginti millia [1] fuisse prodente se, Ctesias scribit: & in quadam gente Indiæ, feminas semel in vita parere, genitosque confestim canescere [2]. Item hominum genus, qui Monosceli vocarentur, singulis cruribus, miræ pernicitatis ad saltum: eosdemque [3] Sciopodas vocari, quod in majori æstu humi jacentes resupini, umbra se pedum protegant: non longe eos à Trogloditis abesse. Rursusque ab his occidentem versus quosdam sine cervice, oculos in humeris habentes.

Ibidem:

Ctesias gentem ex his quæ appellatur Pandoræ, in convallibus sitam, annos ducenos vivere, in juventa candido capillo, qui in senectute nigrescat [4]. Contra alios quadragenos non excedere annos, junctos Macrobiis, quorum feminæ semel pariant: idque & Agatharchides tradit. Præterea locustis eos ali, & esse pernices.

Idem lib. XXXVII, *cap.* 2.

Ctesias Indis flumen esse Hypobarum, quo vocabulo significetur omnia vasa ferre bona: fluere à septentrione in exortivum Oceanum juxta montem sylvestrem arboribus electrum ferentibus. Arbores eas aphytacoras vocari, qua appellatione significetur prædulcis suavitas.

Λουκιανὸς ἐν τῷ α' ἀληθοῦς ἱστορίας λόγῳ.

Κτησίας ὁ Κτησιόχου, ὁ Κνίδιος, συνέγραψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς, ἃ μήτε αὐτὸς εἶδε, μήτε ἄλλου εἰπόντος ἤκουσεν.

Lucianus lib. I. *veræ historiæ.*

Ctesias, Ctesiochi filius, Cnidius, conscripsit de Indorum regione, deque iis quæ apud illos sunt, ea quæ nec ipse vidit, nec ex ullius sermone audivit.

Στράβων ἐν τῷ α' γεωγρ.

Θεόπομπος δὲ ἐξομολογεῖται φήσας, ὅτι καὶ μύθους ἐν ταῖς ἱστορίαις ἐρεῖ κρεῖττον, ἢ ὡς Ἡρόδοτος, καὶ Κτησίας, καὶ Ἑλλάνικος, καὶ οἱ τὰ Ἰνδικὰ συγγράψαντες.

Strabo lib. I. *geograph.*

Theopompus quidem diserte profitetur se in historia fabulas narraturum rectius quam fecerint Herodotus, Ctesias, Hellanicus, & Indicarum rerum scriptores.

Ἰωάννης ὁ Τζέτζης χιλ. ζ' στιχ. χλη'.

Ὁ Σκύλαξ οὗτος γράφει δὲ, καὶ ἕτερα μυρία,
Περί γε μονοφθάλμων τε, καὶ τῶν [5] ἐνοτικτόντων.
Καὶ ἐκτραπέλων ἄλλων δὲ μυρίων θεαμάτων.
Ταῦτά φησι δ' ὡς ἀληθῆ, μηδὲ τῶν ἐψευσμένων.
Ἐγὼ τῇ ἀπειρίᾳ δὲ, ταῦτα ψευδῆ νομίζω.

Joannes Tzetzes chil. VII, *vers.* 638.

Scylax iste (*Caryandeus*) *scribit & alia innumera,*
De Monophthalmis, atque Henotictontis,
Et facetis aliis quoque compluribus spectris.
Hæc refert autem ut vera neque ut falsa.
Ego autem per inexperientiam hæc falsa opinor.

Ὅτι

Quod

1. Excerpt. Indic. supra c. 20. 2. Excerpt. Indic. c. 31. 3. *Ctesiæ fragmentum extat apud Harpocrationem in* σκιάποδες. *quod mox addemus.* 4. Excerpt. c. 31. 5. *monstra hominum monstrose in mendo cubant; atque in auribus debebant. emenda itaque mecum* ἐνωτοκοίτων (*nisi* ἐνωτόκοι τῶν *rectius*) & Enotocœtis *in versione. Strabo l.* XIII. ἐνωτοκοίτας δὲ ποδήρη τὰ ὦτα ἔχοντας, ὡς ἐγκαθεύδειν. &c. *ubi statim &* Μονομμάτους *subjicit.*

Quod autem ſint vera, alii dicunt innumeri,
Talia, atque abſurdiora ſpectari in vita:
Cteſias, & Jambulus, Heſigonus, Rheginus &c.

Ὅτι δ᾽ εἰσὶ τῶν ἀληθῶν, ἄλλοι φασὶ μύριοι,
Τοιαῦτα, καὶ καινότερα, θεάσασθαι ἐν βίῳ.
Κτησίας, καὶ Ἰάμβουλος, Ἡσίγονος, Ῥήγινος &c.

Æneas Platonicus in Theophraſto, interprete Ambroſio Camaldulenſi.

Hujus vanitatis imitator Apollonius ille Cappadox poſtea fuit, dum de his, qui apud rudes erant ſapientes, fabellas hujuſmodi texeret, Græciſque referret, quod illi ſcilicet noſſent, quinam aliquando fuiſſent. Bene ſane naviter ad eos teſtes confugit, qui extra orbem ſunt. Sic tamen & ipſe mendax convincitur. Nam neque Cteſias, qui de Indis plurima ac fabuloſa conſcripſit, uſquam has fabulas intexit, neque Arrianus, qui Alexandri hiſtoriam verius quam fabuloſius ſcribit, ullam hujus dogmatis mentionem facit, cum Brachmanum & Alexandri congreſſionem diligenter exequatur[1].

Gellius lib. IX. *Noct. Attic. cap.* 4.

Cum è Græcia in Italiam rediremus, & Brundiſium iremus; egreſſique è navi in terram in portu illo incluto ſpatiaremur, quem Q. Ennius remotiore paulum ſed admodum ſcito vocabulo *præpetem* appellavit: faſces librorum venalium expoſitos vidimus. atque ego avide ſtatim pergo ad libros. Erant autem iſti omnes libri Græci miraculorum fabularumque pleni; res inauditæ, incredulæ; ſcriptores veteres non parvæ auctoritatis, Ariſteas Proconneſius & Iſigonus Nicæenſis & Cteſias & Oneſicritus & Polyſtephanus & Hegeſias. Ipſa autem volumina ex diutino ſitu ſquallebant, & habitu adſpectuque tætro erant. acceſſi tamen percunctatuſque pretium ſum: & adductus mira atque inſperata vilitate, libros plurimos ære pauco emo; eoſque omnis duabus proximis noctibus curſim tranſeo: atque in legendo carpſi exinde quædam & notavi mirabilia & ſcriptoribus fere noſtris intentata; *&c. quæ ibidem qui volet, legat: nos pauca quæ ad Indica ſpectant, ſubjiciemus inde, iſta ſcilicet:*

Item eſſe in montibus terræ Indiæ homines caninis capitibus & latrantibus; eoſque veſci avium & ferarum venatibus: atque eſſe item alia apud ultimas orientis terras miracula homines, qui monocoli appellantur, ſingulis cruribus ſaltuatim currentes vivaciſſimæ pernicitatis: quoſdam etiam eſſe nullis cervicibus, oculos in humeris habentes. jam vero hoc egreditur omnem modum admirationis, quod idem illi ſcriptores gentem eſſe ajunt, apud extrema Indiæ, corporibus hirtis & avium ritu plumantibus nullo cibatu veſcentem, ſed ſpiritu florum naribus hauſto victitantem: Pygmæos quoque haud longe ab his naſci; quorum qui longiſſimi ſint, non longiores eſſe, quam pedes duo & quadrantem. Hæc atque alia iſtiuſmodi plura legimus. ſed, cum ea ſcriberemus, tenuit nos non idoneæ ſcripturæ tædium nihil ad ornandum juvandumque uſum vitæ pertinentis. *&c.*

EJUSDEM CTESIÆ

Alia quædam ſcripta, quorum fit mentio.

ΤΟΥ͂ ΑΥ̓ΤΟΥ͂ ΚΤΗΣΊΟΥ

Ἄλλα τινὰ συγγράμματα, ὧν μνήμην ποιοῦνται.

PERIODI.

Apud Scholiaſten Apollonii in lib. II. *Argonaut.*

Meminit ejus [montis Sacri] & Cteſias libro primo periodωn.

ΠΕΡΊΟΔΟΙ.

Παρὰ τῷ σχολιαστῇ τοῦ Ἀπολλωνίου εἰς τὸ β´ τῶν Ἀργοναυτ.

Μέμνηται αὐτοῦ [Ἱεροῦ ὄρους] καὶ Κτησίας ἐν τῷ α´ περιόδων.

Item Vvvv 2 καὶ

1. *Hæc deſcripta ex Ænea accepimus à viro nob. & cl. M. Goldaſto.*

Καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν ὁ αὐτός.

Ὅτι δὲ Ἀμάραντα ὄρη ἐστὶ Κόλχων, ἱστορεῖ Κτησίας ἐν [1] β΄.

Item in antecedentibus.

Quod vero Amaranta montes sint Colchorum, exponit Ctesias in libro secundo.

ΠΕΡΊΠΛΟΙ, Η῎ ΠΕΡΊΠΛΟΥΣ Α᾿ΣΊΑΣ.

Παρὰ τῷ Στεφάνῳ ἐν ἐθνικοῖς.

Σίγυνος, πόλις Αἰγυπτίων, ὡς Κτησίας ἐν πρώτῳ περίπλων.

Παρὰ τῷ Ἁρποκρατίωνι ἐν λεξικῷ· ἐν Σκιάποδες.

Κτησίας ἐν περίπλῳ Ἀσίας φησίν, Ὑπὲρ δὲ τούτων σκιάποδες ὄνομα. τοὺς τε πόδας, ὥσπερ οἱ χῆνες ἔχουσι κάρτα πλατέας. καὶ ὅταν θέρμη ᾖ, ὕπτιοι ἀναπεσόντες, ἄραντες τὰ σκέλη, σκιάζονται τοῖς ποσίν.

PERIPLI, VEL PERIPLUS ASIÆ.

Apud Stephanum in Ethnicis:

Sigynus, urbs Ægyptiorum, ut Ctesias primo periplωn libro.

Apud Harpocrationem in lexico, voce Sciapodes.

Ctesias in periplo Asiæ ait: Super hos populus nomine Sciapodes. & habent pedes non aliter ac anseres admodum latos. quandoque calet, illi supini procidunt, & sublatis cruribus, umbram sibi pedibus efficiunt.

ΠΕΡΙ` Ο᾿ΡΩ͂Ν, [2] ΕΙ᾿ ΜΗ` ΣΦΑΛΛΟ΄ΜΕΘΑ.

Παρὰ τῷ Στοβαίῳ, λόγῳ περὶ νόσου.

Ὄρος ἐστὶ τῆς Μυσίας Τεύθρας καλούμενον, γίνεται δ᾽ ἐν αὐτῷ λίθος ἀντιπαθὴς προσονομαζόμενος, ὃς κάλλιστα ποιεῖ πρὸς ἀλφοὺς καὶ λέπρας, δι᾽ οἴνου τριβόμενος, καὶ τοῖς πάσχουσιν ἐπιτιθέμενος.

DE MONTIBUS, SI TITULUS NON FALLIT.

Apud Stobæum, sermone de Morbo.

Est in Mysia mons, appellatus Teuthras, in quo nascitur lapis Antipathes cognominatus, qui efficacissimus est adversus vitiliginem & lepram, si vino conteratur, & ægrotis ita imponatur.

ΠΕΡΙ` ΤΩ͂Ν ΚΑΤΑ` ΤΗ`Ν Α᾿ΣΙ΄ΑΝ ΦΟ΄ΡΩΝ.

Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ Δειπνοσοφ. β΄.

Κτησίας δὲ ἐν Καρμανίᾳ φησὶ γίνεσθαι ἔλαιον [3] ἀκάνθινον, ᾧ χρῆσθαι βασιλέα. ὃς καὶ καταλέγων ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων τρίτῳ βιβλίῳ πάντα τὰ τῷ βασιλεῖ παρασκευαζόμενα ἐπὶ τὸ δεῖπνον, οὔτε πεπέρεως μέμνηται, οὔτε ὄξους, ὃ μόνον ἄριστόν ἐστι τῶν ἡδυσμάτων. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ Δείνων ἐν τῇ Περσικῇ πραγματείᾳ· ὅς γε φησὶ καὶ ἅλας Ἀμμωνιακοὺς ἀπ᾽ Αἰγύπτου ἀναπέμπεσθαι βασιλεῖ, καὶ ὕδωρ ἐκ τοῦ Νείλου.

Πα-

DE ASIATICIS TRIBUTIS.

Apud Athenæum lib. II. Dipnosoph.

Ctesias autem Carmaniam oleum acanthinum producere, & eo regem uti, ait. Qui etiam in libro quem de Asiaticis tributis scripsit, cœnæ regiæ apparatum describens, neque piperis neque aceti meminit, quod unum inter condimenta est optimum. Ac ne Dino quidem in Persicis scriptis: qui memorat alioqui & salem Ammoniacum & aquam Nili ad regem mitti.

Apud

1. *Non additur ex* προσθέν *esse in illis scholiis: inde tamen, unde & alterum, depromptum suspicor.* 2. *Opto sæpe Græce illos indices auctorum in Stobæo ad oram exstare: & non nemo, credo, mecum alius. Latinus saltem hic exstat,* Ctesiæ Cnidii. lib. 2. de Montibus. *quem interim cum Brissonio sequuti sumus.* 3. *v. clariss. Casaubon.* 2. *Athen.* 15. *ubi inter alia,* Oleum, *ait*, acanthinum ex quo spinæ genere conficerent Carmani, tam incertum mihi, quam illud est certum, falli eos qui emendant Ctesiæ locum hunc, & scribunt, *οἰνάνθινον. ostenditque eodem modo hæc Athenæi ab Eustathio adferri.*

Apud eundem lib. x.

Amyntas quoque, in libro qui σταθμοὶ inscribitur, Tapyrorum gentem ita vino deditam esse tradit, ut ne ad ungendum quidem alia re ulla quam vino utatur. Eadem autem & Ctesias commemorat in libro quem de Asiaticis tributis scripsit: qui & justissimos esse illos tradit.

Παρὰ τῷ αὐτῷ Δειπνοσ. ί.

Ἀμύντας ἐν τοῖς σταθμοῖς, τὸ τῶν Ταπύρων [1] ἔθνος φησὶν οὕτω φίλοινον εἶναι, ὡς καὶ ἀλείμματι ἄλλῳ μηδενὶ χρῆσθαι ἢ τῷ οἴνῳ. τὰ δ' αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Κτησίας ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων. οὗτος δ' ἦ καὶ δικαιοτάτους αὐτοὺς λέγει εἶναι.

Sed fere oblitus fui loci adhuc apud Amigonum ἐν ἱστοριῶν παραδόξων συναγωγῇ *ubi tamen liquido quid scripserit Ctesias indicare tibi non possum. Postquam enim narravit Cranone, urbe Thessaliæ, esse saltem duos corvos, nec unquam plures ibi visos; quibus interjicit de incolarum æreo curru sacro, quo pulsato & deum precati impetrant pluviam: tum ex Theopompo addit, eos corvos tamdiu Cranone morari dum pullos educaverint, quibus tum relictis ipsi abeant statim. Post quæ ita ait, historia, ut signant,* XVI.

G. Xyl. interprete.

Narrat Ctesias aliquid huic historiæ adsimile, quod Ecbatanis & in Persia fiat. Sed quia multa is mentitur, nos decerpere eam narrationem, cum monstrosa videatur, omisimus.

Καὶ ἐν Ἐκβατάνοις δ' ἦ καὶ ἐν Πέρσαις Κτησίας ἱστορεῖ παραπλήσιόν τι τούτοις· διὰ δὲ τὸ αὐτὸν πολλὰ ψεύδεσθαι παρελείπομεν τὴν ἐκλογήν. καὶ γὰρ ἐφαίνετο τερατώδης.

1. *Tapyrorum* φιλοινίαν *& Ælianus commemorat, ut indicat Casaub.* 10. *Athen.* 12.

ΤΕΛΟΣ. ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ.

EX JOACHIMI CAMERARII PROOEMIO IN HISTORIAS HERODOTI.

Quum Ricardus Crocus, Britannus, qui Lipſiam advenerat, ſtatuiſſet domi ſuæ quibuſdam privata opera Herodoti hiſtorias explicare, nos etiam tum ad hunc autorem cognoſcendum à magiſtro ſumus miſſi. Etſi autem Crocus vix pervenit ad ſecundum illius autoris librum enarratione ſua, ego tamen captus dulcedine & elegantia atque etiam facilitate ſcriptorum, quum celeriter diverſitatem quandam ſermonis, quam διάλεκτον vocant, percepiſſem, ita poſtea ſemper in illo legendo hæſi atque perſeveravi, ut qualemcunque (ſentio enim quàm exigua hæc ſit) facultatem Græcæ linguæ conſequuti ſumus, eam magna ex parte Herodoti lectioni acceptam referre debeamus. Itaque & nunc eum quo tum uſus fui (acceptum à magiſtro) Herodoti codicem, tractatum verſatumque à me plurimum, omnibus in pagellis notatiunculis & ſcriptura noſtra inſignem, inter alios omnes & diligo maximè, & quoties fortè aſpexi, non unquam ferè temperare mihi poſſum quin aperiam, & in eo aliquid legam. Tum redit in memoriam puerilis ſtudii jucundiſſima cogitatio: & illum laborem mediocrem, non tamen fuiſſe omnino ἅλιον, οὐδ' ἀτέλεστον ἱδρῶθ' ὃν ἵδρωσα, lætor. Autorem autem iſtum tanti facio animo meo, ut nullum omnium aliorum huic meritò anteponi poſſe cenſeam.

Paulo poſt.

Neque me fugit, poſſe hoc teſtimonium de Herodoto meum videri magis amoris eſſe erga illum tam longo tempore confirmati, quàm judicii, vel etiam illo hoc eſſe corruptum. Notum enim quod & aſtrologi uſurpant, τὴν φιλίαν καὶ τὸ μῖσος ἐλαττοῦν τὰ μέγιστα, καὶ μεγαλύνειν τὰ σμικρότατα. Quapropter hoc loco placuit cauſſas exponere cur tanti facerem illum, & veluti rationes referre ſententiæ noſtræ, atque etiam reſpondere iis quæ reſciviſſemus adverſus ipſum dici ſolere: ut intelligi poſſet, neque nos temere aut de puerili perſuaſione quadam illum celebrare, & inſectatores ipſius ad malignitatis crimen quandam etiam imprudentiæ ignominiam ſibi accerſere. Ac noſtra ſententia paucis illa quidem confirmabitur. reſponſio erit longior, ut neceſſe eſt: de qua tamen & ipſa, inductio animi mei & rationum concluſio magis atque certius poterit perſpici. Quum igitur in quocunque autore in primis id quod ab illo ſuſceptum eſt ad exponendum, & ipſa expoſitio, conſiderari ſoleat: in priore hæc ferè ſpectanda ad laudem exiſtimo, ſi eæ res ſumptæ delectæque ſint quarum cognitione alii adjuvari, quæque ipſæ ſuapte bonitate placere poſſe videantur: in poſteriore, ſi expoſitio ſit verbis ſententiiſque apta atque conſentanea. Quæ breviter dicta late patent ad intelligendum. Sed in utroque quid Herodotus neglexit, vel non præſtitit potius, quominus præclariſſimus & celeberrimus autor haberi debeat? Nam quæ accedit antiquitatis autoritas, quanti & ipſa ſit putanda, quantumque ponderis habeat, quis non videt? Quiſve ignorat, omnium conſenſu maximam huic laudem, admirationem, reverentiam deberi? Quum autem priorum temporum hiſtorias, variarum quidem gentium, ſed potiſſimum Perſarum & Græcorum, componendas & narratione ſua exequendas ſuſcepiſſet, nonne potius præcipuas & præclaras res complexus eſt expoſitione ſua, quam nihili atque futiles? ut fecere, fortaſſe & veteres aliqui, certe poſteriorum ex illo genere ſophiſtico multi, qui nihil niſi inani quadam oblectatione animos levium quorundam afficere ſtuduerunt. ſicut ille Æthiopicorum & Deæ Syriæ autor: de quibus facile exiſtimari poteſt de ſimilibus operibus aliorum. Ergo nihil tale in hoc eſſe autore affirmo? Minime equidem: ſed hoc caput eſſe hiſtoriæ nego, quum ſit potius expolitio & exaggeratio quædam illius. Argumentum autem & caput quod? fundationes, everſiones, mutationes regnorum maximorum, opulentiſſimarum urbium expugnationes, ſucceſſiones potentiſſimorum regum, celeberrimarum civitatum fortunæ & imperia. Oratio vero nonne placidiſſime de-

decurrens, omnibus ornamentis conſpicua eſt & illuſtris? Sola compoſitione (ut Ciceroni placet) diſſolutior, id eſt, numeris carens: quum naturalium quædam in illa tamen numerorum modulatio inſit, à quo ipſo etiam præſtantia quædam non abeſt. Narrationes ſunt diſertæ: indicationes expreſſæ & ſpecioſæ: explicationes accuratæ & evidentes: collectiones certæ atque plenæ: in his rerum geſtarum, hominum, temporum fides: accurata compertorum relatio, dubiorum conjectura ſagax, fabuloſorum verecunda commemoratio: mira ubique ſimplicitas, & eximius quidam candor. Quæ omnia hiſtoriæ potiſſimum famam, dignitatem, virtutem conſtituunt & perficiunt.

His breviter & ſtrictim commemoratis, ad ea quæ in hoc autore reprehendi, quorumque nomine vituperari à quibuſdam ille ſolet, accedamus. Contra quæ quum dicemus, etiam eorum pleraque quæ poſuimus paulo ante, tractabuntur copioſius & enodatius. Ac primùm de illa vulgari & ſane veteri accuſatione mendaciorum pauca diſſeramus: non enim certe res ipſa multa deſiderat. Aldus etiam Manutius jam hoc ante nos crimen diluit. Sed quænam ſunt illa obſecro mendacia? Quidam ſane profitentur ea ſe annotaſſe & confutaſſe: quæ utinam perveniſſent in manus noſtras. ita enim futura eſſet reſponſio copioſior. Neque deſunt qui Herodoti potiſſimum ſcripta illi ſatyræ (*Juven. ſat.* 10.) inſectationi occaſionem præbuiſſe perhibeant, ut audaciam mentiendi in hiſtoria Græcorum exagitaret. Nam Athos (ut ille loquitur) velificatus, deridetur, & compedes Helleſponti, epotaque flumina Medo. Nonnulli fabuloſas quaſdam narratiunculas inſertas paſſim hiſtoriæ, ut hujus gravitate indignas, rejiciunt, & propter illas autorem mendacii damnant. Sed de iis quæ memorantur ab Herodoto propter magnitudinem nobis incredibilia, periniquum fuerit judicium, ſi non vera eſſe ideo ſtatuemus, quod notis cuique rebus, moribus, diſciplinæ non ſimilia, neque rationibus noſtris congruentia eſſe videantur, ſique nonniſi iis quæ facile intelligere & animo complecti poſſimus, fidem habendam eſſe ducemus. Quam multa illi ipſi qui hæc antiquiora falſa fictaque eſſe affirmare audent, ſe vidiſſe referunt & pro certis commemorant, à quibus aſſenſio legentium refugit? Etiam poſteris hoc noſtris accidet, ut multa quæ nunc nimis vere fiunt atque geruntur, expoſitione inflata & amplificata eſſe ſuſpicentur. Sunt ſane quædam inaniora (non enim nego) in talibus, ut in peregrinatorum, qui adiere illa loca quæ tellus extrema refuſo ſummovet oceano, ſermonibus. Cujus inhumanitatis tamen fuerit, univerſum genus narrationum iſtarum ſemel abjicere ut futile & vanum? Quod ſi fiat, omnem hiſtoriæ rationem confundi, habitumque perverti neceſſe ſit. Quid de Babylone prodiderit Herodotus, non eſt ignotum. Hæc nobis ſcilicet probabuntur de ſenſu & cognitione oppidulorum noſtrorum. Quid enim ad illa ſpatia, vel maximæ urbis omnium quas novimus ambitus? itaque & Ariſtoteles (*Polit.* 3.) gentem regionemve appellandam potius Babylona, & ſiqua alia æqualis fuerit, quam civitatem aut urbem, cenſet. Quid? de fertilitate ſoli Aſſyrii quæ narrat, an nos credere poterimus de noſtris arvis? Quo tamen loco ipſe ignorantiæ incredulitatem refutavit. ſic enim ait (*In Clio, c.* 193) *Ita bene fert ea terra fruges ut nunquam non reddat ducena: ſi autem quam poteſt optime tulerit, reddit trecena. Folia tritici & hordei lata naſcuntur digitis commodis quatuor. At milii & ſeſami quam procera arbores exeant, in ſcientia certa non memorabo. Intelligo enim, eos qui in regione Babyloniorum non fuere, minime credituros vel ea quæ de frugibus modo diximus.* Sunt autem hæc etiam diſtinguenda. Alia enim ad utilitatem aliquam legentium, vel explicationem eorum de quibus narratio fit, referuntur atque pertinent: ut Babylonis deſcriptio (*Clio, c.* 178. *& ſ.*) & copiarum Xerxis enumeratio (*Polymnia, c.* 61. *& ſ.*) de quorum altero facile perſpiceretur, merito fuiſſe ſecuros cives in tali & ita munita urbe: alterum & potentiam regni Aſiatici, & in quod tum periculum Græcia venerit, demonſtrat. Utrumque autem documentum quoddam dat, nullas, quamvis magnas, vires, infractas, neque opes invictas eſſe. In aliis nihil quæritur, niſi vel delectatio, vel ut audientium animi moveantur nova mirabilique narratione: ut de gryphibus (*Euterpe.* 73.) formicis Indicis (*Thalia c,* 102. *&* 116.) Phœnice (*Melpom. c.* 13.) & his ſimilibus. Horum, ut illa omni equidem mendacii crimine plane libero, ita haud facile conceſſero, in horum ullo mendacii manifeſti autorem redarguendum eſſe: quum tot deriſa quondam & exibilata, pæne jam comperta eſſe exiſtimentur: quumque non minus iſtis à veritate abhorrentia multa aſſeverentur ab iis, qui non audiviſſe de aliis, ſed ſeipſos aſpexiſſe dictitent: ut nihil tam ſit abſurdum quin fidem reperire poſſe videatur. Sed ab his recedamus.

Ob fabuloſas quidem narratiunculas tantum abeſt ut quaſi mendacem inceſſi vituperari-

rarique autorem hunc debere putem, ut etiam, quum & aptissime illas inseruerit, & bellissime concinnarit, & venustissime composuerit, admirandus: quumque instructionem in singulis aliquam vitæ, consiliorum, actionum comprehenderit, eximiam gratiam quoque ab omnibus meritus esse videatur. Quid quod fidem suam in his fere liberat, cavetque nequis simplicior decipiatur, quum addit semper hujusmodi quiddam, *Ut ferunt*, *Ut ego audivi*, *Quod veri mihi quidem simile non fit*. In Euterpe vero (*c*. 131.) plane refutat illam fabulam de præcisis ancillarum manibus, *Hæc garrientes ita narrare mihi quidem videntur*. Item Melpomene (*c*. 173.) fabulam de Psyllis præmunit. ea enim quæ Afri perhibeant se memorare ait. Quid autem dicit in Polymnia (*c*. 152) quod meminisse in tota historia vult lectorem? *Ego* inquit, *quæ fando cognovi*, *exponere narratione mea debeo omnia: credere autem esse vera omnia*, *non debeo*. In conjecturis quidem sequendis, quum de apparentibus (ut ipse ait *Euterpe*, *c*. 33.) obscura colligere studeret, si falsus est cui obsecro omnium hoc non accidit? Neque qui tale aliquod erratum in scriptis veterum animadvertit, sibi ideo placere & illum contemnere debet. quod fere ineruditiores isti facere consuevere, qui exultant ad hos notationum & reprehensionum successus, non secus acsi thesaurum invenissent: quum hic vere tum thesaurus (secundum vetus verbum) in carbones evadat. Sed paulum etiam ad fabulas illas revertamur: quæ, obsecro, cur offendunt animum cujusquam, quum veritati & integritati historiæ minime officiant? Sed ut insertæ apud Thucydidem conciones; (quas certe nemo, ut opinor, non confictas, neque non quidem nullas, sed non tales ab iis quibus attribuuntur habitas esse videt) illæ tamen ut in gravitate hujus autoris, admirationem, ita in dulcedine nostri, fabellæ voluptatem habent. At egressiones, & nihil ad rem pertinentium quasi inculcationes, ab historia alienæ sunt. De quo equidem aliter sentio, neque in hoc, neque ullo in genere eruditionem, intelligentiam, doctrinam quasi in angustum cogendam, ut non liceat evagari & excurrere, si libeat, longius. Immo vel solus hic fructus est ingenii & industriæ studiorum, ut veluti ostentatione jactantiaque sui gloriam laudemque petat. Auferat in his mihi aliquis ista: incorruptam, sanctam, castam, ut virginem, debere esse historiam. Non corrumpunt enim, non violant hæc illam: sed exornant, ut aurum & gemmæ pudicissimarum quoque corpora, purissima illa quidem. Nam ut malæ & profligati pudoris feminæ insigniorem reddunt comptu turpitudinem suam: ita, quamvis varia copiosaque sit quasi emblematis quibusdam, summa historiæ falsa & commentitia, merito in sua hæc infamia quasi superba improbetur. Itaque non inornatam, non nudam, non contractam, sed splendidam, vestitam, explicatam (dummodo integram, &, ut ita dicam, probam & incorruptam) decet esse historiam. Cujus fidem omnem nonne in temporum indicatione, in nominum commemoratione, in rerum tam bello quam pace à quibusque susceptarum atque gestarum certa enarratione, in occasionum consiliorumque prudenti persecutione omnes positam esse sentiunt? Quæ universa nostrum autorem existimo & custodisse diligenter, & præstitisse præclare. Quæ enim tempora indicavit falso, quæve confudit? Quorum hominum locorumve nomina posuit perperam? Res autem ab iis gestas quos complexus fuit narratione sua, accurate illas quidem retulisse non dubitarim asseverare: certo autem & vere quoque, libenter equidem crediderim; quanquam ab aliquibus assensio quodammodo refugiat. In consiliis profecto & occasionibus recensendis qui circumspectionem & prudentiam requirit majorem, nimium is quidem esse fastidiosus mihi videtur. Ad hæc; si, ut in tabula magni & memorabilis argumenti, adjuncta sunt veluti πάρεργον, quibus undique illa insignis & conspicua reddatur, cujus quæso vel rationis vel sapientiæ, ne dicam incogitantiæ & stultitiæ, fuerit reprehendere? Quum autem historia non solum delectationem cognitionis, sed instructionem etiam animorum continere debeat, ut & voluptatem & utilitatem afferat legentibus: si his ipsis quæ ut fabulosa notantur, etiam monita utilia atque salutaria multa insunt, quis jam eos non modo qui vituperent, sed qui laudent, iniquius ferre omnino possit? Fuit Candaules rex Lydorum: (*Clio*, *c*. 7.) nemo, ut opinor, negare audet. Hoc tempore in aliam familiam translatum fuit regnum Lydiæ. an quisquam falso hoc proditum dicit? Cur igitur illa jam culpant de satellite coacto aspicere nudam reginam? Quæ si, quod haud scio an non sint, conficta essent, quanti multis de caussis fieri mererentur? Nonne illam perversionem animorum, quæ ita mirabiliter, ut divinitus effici videatur, sæpe urgentibus fatalibus casibus animadvertitur, demonstrant? Quam speciosis & bonis sententiis illustris est narratio? Idem & in aliis multis poteram, sine ullo exquisitionis labore, ostendere. Expugnari præter

omnium

omnium metum & opinionem Sardis oportuit. Sit jam illud de puero nato cum capite leonino falsum, (*Clio*, *c.* 84.) (quod fortasse minime est) quam pulchrum hoc? quod non circum ille urbem totam latus fuit: quod si factum fuisset, capi secundum responsum divinorum urbs non posset. Sint sane illa Scytharum dona fictitia: (*Melpom.* *c.* 131.) quid incommoditatis tamen habet, vel quid potius pulchritudinis & bonitatis non habet cum enarratio tum interpretatio, elegans, festiva, acuta? Sed quare ego pravitate quadam animi, non vera esse potius, id est, ita audita cognitaque autori, putem? Eadem & de Xerxis somnio, (*Polymnia*, *c.* 14.) de regibus Macedonum, (*Urania*, *c.* 137.) deque aliis similibus dici possint. Quapropter, quod ad crimen hoc vanitatis attinet, prorsus in nostro autore turpitudinem illam & mendaciorum maculas detersas esse confido. Neque possum satis animo constituere meo, qui factum esse existimem, ut à veteribus quoque illud in hunc conferretur. Nisi unus fortasse aliquis plures in errorem induxit, aut invidia odiumve, vel (ut mollius dicam) animi certa quædam destinataque inductio quosdam ad hujuscemodi calumnias impulit. Sed hæc velle exquirere omittamus.

Nunc ad aliam majore studio susceptam & gravius atque inimicius factam accusationem veniendum, quam intendit huic vir magnæ doctrinæ & sapientiæ laude clarus, Plutarchus Chæronensis, qui nostrum autorem acerbissime postulavit & convincere conatus est malignitatis, edito libello, cui præscripsit περὶ τῆς Ἡροδότου κακοηθείας. Contra quæ, etsi singularis est viri autoritas & celebris eruditio, concedi tamen nobis oportere puto, ut pro Herodoto dicere liceat: si illi permittitur, contra non minus se, quam nobis ipse est, antiquiorem Herodotum scriptio, atque aliquanto certe præstantiorem multis nominibus virtutum. Ipse quidem Plutarchus quo paratior venit ad maledicendum Herodoto, & in eo copiosus fuit ac vehemens, hoc minus læsisse illum putari debet. Quis est vero qui non laudatissima quoque conviciis impetere posse videatur, quum Zoilos & Xenophanes suos habuerit Homerus? Quid autem verbis conquirere & comprehendere homini non infanti neque obtuso difficile? Et dicit hoc egregie Æneas ad Achillem, *Iliad.* υ.

Multa licet memoret convicia uterque vicissim,
Quæ neque centenis remis instructa carina
Perferat. ipsa etenim facilis verbisque redundans,
Sermones variis hinc lingua revolvit & & illinc:
Quisque & forte alii quod dixerit, audiet ipse.

Ut autem contra ea quæ quisque improbet dicere recte possit, ita quomodo dicat diligenter considerandum: nequid vel inscite vel etiam maligne improbare videatur. Nam horum utrumcunque deprehensum & notatum contradictionem omnem infirmat: ita quidem sæpenumero, nemo ut responsione magnopere dignam arbitretur. De quo & elegantissimis versibus & luculento sensu compositum epigramma Græcum Eueni veteris poetæ fertur: quod nos quondam Latinum fecimus ut sequitur,

Est multis pariter mos omnia dicere contra,
Sed non & similis dicere recta labor.
His sat erit verbum me commemorasse vetustum:
Hæc mihi quum placeant, tu licet illa probes.

Plutarchus autem minime cavit ne insimulando malignitatis alterum, malignitatem ipse quandam singularem suam proderet. Nam quum collegisset quasi intimos sensus & reconditam voluntatem pravitatis malignorum, ad illa à se proposita postea, ut pueri à magistris secundum capita quædam traditas materias deducere jubentur, sic accusationem suam applicavit, in autorem hunc (ut ego quidem judico) illa conferens alienæ malignitatis crimina. Ac ne dissimulavit ipse quidem neque texit caussam iræ ac odii sui: nam suam civitatem, id est Bœotos, ignominia affectos, & infamatos (ut ait) immerito, graviter fert & dolenter. Hinc igitur illæ lacrymæ, hæc illa indignatio. Statim igitur quid autoritatis in tali criminatione sit, quam non veritatis sed ultionis cupiditas expresserit, apparet, ut illius quasi filum sequentes, refellere quæ congessit singula nihil sit necesse. Sed ad quædam tamen aliquid dicamus.

Quod vero huic incipiens, suavitatem orationis, qua jucunde commoverentur legentes, exprobrat, ad id nihil aliud respondendum censeo, quam quod Alexander Hectori fratri, qui sibi in jurgio formositatem objecisset, Οὔ τοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα. Sed malignitatem omnem undique ita colligit: Primum de usu nominum asperiore, de-

que verbis durioribus, in copia molliorum & leniorum. Deinde, si extra historiæ seriem alicujus vitia, vel si in hac laudes jejunius commemorentur. Præterea, quum plurium forte sermones referantur, assentiri deterioribus. omnino enim conjecturas sequi ad pejora, esse malitiosi & infensi animi. Postremo, laudis adjectione veluti condire vituperationem. esse enim simplicitatis hanc simulationem pessimam. Quid ad hæc ergo dicemus? profecto non reperit in Herodoto ista Plutarchus, sed animo suo conquisita in illum intulit. Quare enim usum nominum verborumque in hoc autore non probat? qui quidem (ut existimo) usus est diserta & accurata oratione ætatis suæ, quam à posterioris sæculi forma differre nos quoque intelligere possumus. Quid autem caussæ fuerit cur non potius illa vere & simpliciter, quam mendaciter & invide, dici sentiamus? Egregium est quod conquerenti Lasthenis factioni, (quorum scelere prodita fuerat Olynthus) contumeliose à Macedonibus se nefarios proditores appellari, respondisse Philippum regem accepimus, *Macedonas esse indoctam nationem ac incivilem, solereque ficum nominare ficum, & ligonem ligonem.* Quid autem offendit (obsecro) Plutarchum, quod Herodotus protulit asperius quædam, ac non mollivit appellationibus? Visum enim scilicet illi fuit id dicere quod esset. Nam de conjecturis sequendis deque laude & vituperatione universa hoc licebit unum iterum atque iterum respondere: de suo illum judicio historiam susceptam exposuisse: neque recte facere eum qui ingenii sui vires in alieno opere explicare velit, præsertim ad infamiam autoris. Ego, ut quicque retulit, sic sensisse, audiisse, comperisse existimo. Et cur non in hac potius persuasione perseverem quam illam inducam malevolentiæ, perversitatis, virulentiæ? Quia enim contumelia afficit divina & humana, sacra & profana. Si vera sunt, quæ est contumelia? (recte enim ille in comœdia negat se maledicere, quum, quæ vera sint, dicat) sin falsa, ostendatur falsitas. Sed quomodo ostendit? ratiunculis quibusdam & conclusiunculis levissimis. Quod quasi ipse sentiret, ne hoc quidem agere se ait, ut mendacii, sed ut malignitatis reum peragat Herodotum. Hanc igitur defendamus, si possumus. Ac laudationibus illis minutis & tenuibus (ut vult Plutarch.) quot possunt opponi præclare, & pleno ore (ut dicitur) enunciatæ? Quale enim hoc? (*Erato, c.* 112.) *Omnium quos scimus hominum primi Athenienses cursu illati in hostes sunt: omnium primi sustinuere vestitus Medici & hoc ornatorum aspectum: ad illud autem usque tempus nomen quoque Medorum terribile fuerat.* Addantur his quæ de Cynægiro scripsit (*Ibid. c.* 114.) Ac nequis Athenienses tantum laudatos benignius credat, (in quo nescio quam suspicionem corruptæ largitionibus voluntatis movet Plutarchus, temere quidem, ut videtur, neque ipse quicquam explanat) quid? parcène Lacedæmonios laudavit his verbis? (*Polymn. c.* 104.) *Sunt Lacedæmonii in certaminibus singularibus haud ullis aliis inferiores: in acie vero omnium mortalium præstantissimi.* Quid? horum cives Sperthiam & Bulin parumne prædicatione sua ornavit? (*Polymn. c.* 134. *& s.*) Sed hæc innumerabilia sunt. Atque in nomen sophistæ (*Hoc nomine usus est Herod. in Clio, c.* 29.) etiam invehitur quasi probrosum: quum profecto eos, qui velut opifices quidam essent sapientiæ, & artem quandam facerent illius, sophistas, ut citharistas & grammatistas, vocatos, & postea vitio hominum, (ut in aliis pluribus evenit) nomen quoque male audiisse constet. Nam quod exagitat præclaram sententiam de instabili & incerta fortuna rerum humanarum, quam Herodotus Soloni attribuerit (*Clio, c.* 32.) (cui quidem similes & alibi leguntur) nimiæ sapientiæ & pietati hominis concedatur: qui veritus sit, ne si ita de Deo loquamur, ut humanus intellectus quæ dicuntur percipere possit, parum pii esse videamur. Cur ergo Deo oculos, manus, pedes, aures attribuimus? cur dicimus Deum irasci? cur ulcisci? etiam vereri profecto, tentare, pœnitere, lætari, dolere. πόῤῥω γὰρ λύπης καὶ χαρᾶς ἵδρυται τὸ θεῖον. sine quibus illa ne intelligi quidem possunt. Quid Xenophon? (quo nemo fuit numinis colentior, nemo observantior, nemo impietatis erga Deum acrior hostis) nonne eandem sententiam ponere non dubitavit in præclaro illo opere suo historiæ rerum Græcarum? sic enim ait (*Hellenicωn l.* 5.) καὶ ὁ θεὸς δὲ, ὡς ἔοικε, πολλάκις χαίρει τοὺς μὲν μικροὺς μεγάλους ποιῶν, τοὺς δὲ μεγάλους μικρούς. Hæc igitur sacrilega est in Herodoto sententia, quia secundum hominum intelligentiam φθονερὸν dixit esse τὸ θεῖον. Sed hæc quam sint futilia quis non videt? Omissam autem illam retis fabulam & Pittaci pugnam ferat æquo animo Plutarchus: seque hoc consoletur, quod, ut ait, tot alias exposuerit non magis profecto fabulosas. Sed prætereunda sunt certe aliqua, indigna quæ refutentur. Crœsi quidem annon satis clare memorat eruditionem, & doctrinam fortunæ adversæ (*Clio, c.* 207.) cui τὰ παθήματα μαθήματα

μάλα ἐγεγόνεε. Neque Xenophon sapientissimus vir dubitavit similiter post amissum regnum prudentiorem Crœsum producere. Ad alias atgumentationes illius de Ephesiis, Colophoniis, Chiis: ubi quam levi utitur ratione, quod Lampsacenus Charon, antiquior ille quidem Herodoto, quædam non scripserit. Quasi nihil oportuerit narrare Herodotum, nisi quod in litteras jam esset relatum. Quod dictu est perquam ridiculum: præsertim quum ipse profiteatur, eorum quæ alii non comprehenderint, mentionem facere decrevisse. Sed cum de illis, tum de Samiis, Corinthiis, Lacedæmoniis. de Isagora, Aristogitone, Atheniensibus, Platæensibus, quæ disputat, patiamur sane illum vincere. Quis enim, qui advertere animum paulum modo voluerit, non perspecturus facile est victoriæ istius præclarum successum?

Venio igitur ad plenam lunam: de qua ingenue fateor non intelligere me quæ à Plutarcho disputantur. Herodoti luculentissima narratio, quum nemini non sit evidens. Dicit enim (*Erato, c.* 106. *&* 120.) *negasse Lacedæmonios, posse contra legem ante plenam lunam in expeditionem sese proficisci, & remansisse in patria dum lunæ orbis compleretur: ac postea profectos, ita accelerasse ut tertio die in Atticam Lacedæmone pervenirent.* Hæccine narratio illam merebatur tragicam acclamationem, hunc autorem cœlum ipsum, dierum rationem, omnes res confundere? Nam de lege, deque prœlii die, sua fide affirmante utroque, venia (ut opinor) dabitur ei qui fidem Herodoti pluris sibi faciendam quam Plutarchi, & illum potius quam hunc sibi esse sequendum putaverit. De Philippide etiam obscura est insectatio: & erat hic locus in nostro libro corruptior.

Reliqua sunt calumniis manifestis referta, & ubique conspersa nigro sale, & atrocibus quidem illis sed infirmis criminibus referta. Sane Thebanos, ut civitatem suam, (notum enim, fuisse hunc Chæronensem Bœotum) exquisita & peraccurata defensione propugnavit, & in hac parte admodum vexavit autorem nostrum. In quo quidem ignoscendum est dolori ipsius, sed reprehendenda profecto impatientia & ira. Quam enim moleste fert & indigne læsos oratione ab Herodoto suos? Hoc igitur (ut apparet) ulcus tangi noluit, neque potuit ferre. Sed mendacii crimine Herodotum (ut opinor) facile liberat non modo fama illis temporibus longe lateque vagata, sed conservata etiam ad posteritatem, proditionis Thebanorum: de qua & Demosthenes (*Philippica* 2.) argumentum duxit levitatis & infidelitatis illius civitatis: & illud in sermonibus hominum semper permansit, decimam à Thebanis Apollini persolvi oportere. Cujus mentionem à Xenophonte scimus semel atque iterum fieri (*Hell.* 5.) Quum enim communi decreto statuissent Græciæ civitates, quæ adversum barbaros consenserant, ab iis qui nulla necessitate coacti Persæ se subjecissent, Delphico Apollini bello confecto decimam exigi debere, Thebani quidem potentia sua restitere decreto: sed quod illo tenerentur, fama memoriaque hominum constantissime perduravit. (*Decretum fœderis extat in Polymnia, c.* 132.)

Præterea quamvis malitiosum & pravum Plutarchus faciat Herodotum, non stultum tamen fuisse neque hebetem confitetur. Quid autem incogitantius fieri potuisset, & in summa audacia amentius, quam ea affirmare atque tradere, quæ, si falsa essent, non modo paulo ante defunctorum dictis atque relationibus, sed memoriæ, vivorum propemodum, testimonio refutari atque redargui possent? Et ille cum tam impudente mendacio, cum tam inconsentanea expositione, cum narratione tam diffidente, in celeberrimum frequentissimumque totius Græciæ conventum (ita enim accepimus) venire, & illa vanissima atque levissima scripta, plena malevolentiæ & obtrectationis, reclamantibus divinorum & humanorum monumentorum inscriptionibus, recitare non dubitaret? Nimis ineptum & frivolum facis autorem, contra tuam quoque existimationem. Non audivissent ac potius exibilassent, vel male etiam multatum illo tanto theatro ejecissent eum, qui plane ad irridendum & eludendum auditores, quique in communi Græciæ solennique cœtu ad nomen Græcum proscindendum lacerandumque adesset. De consilio autem & facto Leonidæ retinendi Thebanos etsi astute disserit (*Polymn. c.* 205. *&* 220.) nemini tamen non plurima in mentem venire arbitror quibus hoc etiam loco defendi possit narratio. Adduxerat invitos, sed sic ut à civitate delectos: ergo non modo illius, sed suorum quoque metus hos continuit. Dimisit alios, quos minus alacres in aperto esse discrimine videbat. illis enim parcendum decreverat. Quomodo voluit autem vel potuit omnino quadringentos retinere, quum trecentos solum haberet ipse secum? Primum voluisse Leonidam perdere istos Thebanos dixerat: neque non plures quam trecenti cum illo fuêre. Nam præter Thespienses, etsi non dicitur, cum tre-

trecentis tamen Spartanis ſequutos alios plures ditionis ipſorum intelligere debemus. Ita enim fieri ſolitum ſcimus, ut Spartani nequaquam veluti ſolitarii, ſed quodam ſatellitio ſuorum ſtipati in expeditionem proficiſcerentur, quum ſinguli interdum ad ſeptenos adducerent eorum quos εἵλωτας vocarunt (*Calliope*, *c.* 28.) Sed quid facerent? aut in illis anguſtiis quid experirentur tutius quam quod retulit Herodotus? Neque aliud tempus omnino videtur fuiſſe vel defectionis, vel fugæ, vel tranſitionis, quam quod memoravit Herodotus (*Polymn. c.* 233.) Sed in tanto tumultu quo pacto exaudiri potuit imploratio? Et interfectos enim ſcribit nonnullos, & vel de geſtu intellectum fuit ſupplices hos eſſe. Notas quidem cur impudentiſſime confingere voluerit, cauſſam equidem nullam reperio. Accuſat paulo poſt aſperitatem vocabuli, quod de fuga conſuluiſſe dixerit Græcos. Nimis eſt ſeverus noſter Ariſtarchus. Atque etiam illud non tulerit credo, quod rex regum cenſet aufugiendum de Troja. non enim (ut opinor) mollius eſt φευγωμεν, quam δρησμὸν βουλεύεσθαι. Quid vero de Naxiis & Themiſtocle dicemus? (*Urania*, *c.* 4.) Scilicet in metu tanti belli, & tempeſtate barbaricæ claſſis ingruente, incredibile fuerit, inſulanos homines non ad eos proficiſci voluiſſe quibus nemo non interitum aut ſervitutem impendêre exiſtimaret. Themiſtocli vero indecorum aut turpe fuerit, adjutum ipſum alterius conſilio, non ſolum omnia commentum fuiſſe: at Agamemnonem, non unum aut alterum, ſed decem συμφράδμονας optare non puduit. Nam in Artemiſia quod facetias conſumit ſuas, quibus nequaquam abundat, feciſſe videtur incogitantius.

In iis quæ ſequuntur, quod non modo quid perperam ſcripſerit, ſed quæ ſcribere etiam debuerit Herodotus, docere vult, ſit hoc & ipſum præclaræ & ſingularis ſapientiæ Plutarchi. Cetera involuta ſuſpicionibus, & alienarum rerum mentionibus confuſa, & fallacibus complexionibus intricata, & anxietate quadam mirifica accuſationis ſeſe ipſa infirmantia, vel relinquamus ſane, vel ad priora remittamus. Ad omnia enim ferme reſponderi dicique idem videtur poſſe: inſaniam eſſe & furorem, non perverſitatem, neque fraudulentiam, ea commemorare, quæ quum primum cognita fuiſſent, hominum ſcientia reprobarentur, à poſterioribus autem inter ſe diſſidere & contraria eſſe facile perſpicerentur. Etſi autem homines docti ac ingenioſi non difficulter reperiunt quomodo aliquid dicendo evertere odioſumque reddere aut ſuſpectum poſſint, tanta eſt tamen vis veritatis, ut neſcio quo pacto, quamvis oppreſſa & obſcurata, illa plerunque tamen reſiſtat atque eluceat contra dolos & verſutiam. Quapropter non quid conquiſierit ad inſectationem Herodoti Plutarchus, neque convitia quæ illi facit nimis cupide, neque ſtudium exagitandi autorem antiquiſſimum, ſed rem ipſam ſpectabimus. Ipſi autem Plutarcho hoc dicimus, (*Iliad.* η.)

—— —— σὺ μὲν οὐ καλὰ ταῦτ' ἀγορεύεις.
Οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τοῦδε νοῆσαι.
Εἰ δ' ἐτεὸν δὴ τοῦτον ἀπὸ σπουδῆς ἀγορεύεις,
Ἐξ ἄρα δή τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ὤλεσαν αὐτοί.

Sic enim videtur non ille quidem quæ ſenſerit ipſe, in hoc libello diſſeruiſſe, ſed vel aliorum voluntati aſſentatus eſſe: vel quid in mala cauſſa poſſet, oſtendere voluiſſe. Quod ſi de animi ſui judicio & inductione illa ad talem modum diſputavit, profecto in hac parte receſſit à ſe ipſe. Non enim aliter exiſtimo quam fuiſſe Plutarchum, virum non modo eruditum & ſapientem, ſed etiam bonum, quam famam, præſertim probitatis, ut tueretur, minus curaſſe illum apparet in propoſito accuſationis hujus. Sed finem faciamus. Non enim jucunda nobis fuit quaſi contentio & rixa cum tanto viro, quam tamen ut neceſſariam, omittere non potuimus, & in officii (ut rati ſumus) cuſtodia, & in ſtudio nomini bonitatique autoris excellentiſſimi debito.

Objicitur autem & hoc nobis, quod quidam volunt à Thucydide contra Herodotum dici, de fabuloſis narrationibus & hiſtoriis confictis ad auditorum voluptatem (*Thucyd. lib.* 1. κτῆμά τε ἐσαεὶ μᾶλλον ἢ ἀγώνισμα ἐς τὸ παραχρῆμα ξύγκειται.) *quæ, quum delectatione tantummodo afficerent audientes, in præſentia quidem juvarent, ſed diuturnum fructum non haberent.* Ego vero non magis in Herodotum hæc conferri poſſe puto, quam in quemlibet priorum de ſcriptoribus hiſtoriarum. Et (ut verum fatear) illas plane priſcas expoſitiones antiquiſſimarum rerum oratione & verbis ad venuſtatem, & jucunditate quadam animos perfundendum, compoſitas (quales potiſſimum Pherecydis Syrii fuiſſe accepimus) graviſſimum autorem exiſtimo veritati rerum geſtarum non oportere præferri cenſuiſſe: ac hilaritatem hiſtoriæ cedere ſeveritati, neque ſuavitatis cujuſdam leni-

lenitatem, constantiæ & dignitati narrationis anteponi voluisse. Sed de hoc quisque, ut lubuerit, ita statuat atque sentiat. Nos autem hoc teneamus: non modo propter sermonis elegantiam, & illam cum ab aliis tum Cicerone laudatam dulcedinem, & quasi amœnitatem quandam, diligendum hunc autorem, & in manibus semper habendum esse: sed propter rerum cognitionem maximarum, propter maxime ad vitam utilium sententiarum copiam, ob plurima certo, accurate, prudenter, honeste dicta, magnifaciendum nobis, vel in suo potius genere anteponendum universis. Nota sunt ex Latinis Ciceronis & Quintiliani elogia præclarissima hujus autoris. Græcorum autem quæ opinio de his libris fuerit, satis indicat inscriptio nominum Musarum, quibus omnem sapientiam & doctrinam & ingenii præstantiam, antiquitatem significasse notum est. Et quicunque meminere ipsius, honoris & laudis præfationem semper usurpasse repeiuntur. Quas ob res neque me pigere operæ positæ in hoc autore debere puto, neque non hortandi mihi videntur omnes, ut studio singulari in hoc autore versari, & illum præcipuo amore complecti velint. Nam & mihi fructuosam fuisse lectionem hujus videor sentire, & aliis item futuram esse confido. Visum autem, &c.

DE HERODOTO, EX EODEM JOACH. CAMERARIO.

HERODOTI patrem fuisse Lyxem & Dryo matrem perhibent, patria Halicarnassensem: quod præscriptum nunc etiam in historia illius legitur. Parentes in sua civitate bono loco natos tradunt, ipsumque fratrem habuisse Theodorum nomine. Quum autem teneretur Halicarnassus à Lygdamide tyranno, nepote Artemisiæ reginæ Cariæ, secessit Herodotus in Samum insulam: atque ibi lingua Ionica historiam magna cum cura composuit, relatam in libros novem: (*Lucian. Herodoto, vel Eetione.*) quam quum in frequenti Græciæ conventu Olympiorum recitavisset, sic placuit universis ut ita audirent quasi Musas loquentes: ideoque libris qui novem (ut diximus) essent, Musarum novem indidere nomina. Quum reversus in patriam autor fuisset civibus suis tyranni expellendi, successit quidem res, sed invidia maxima Herodotum excepit. Ita enim fieri solet ut periculorum metum parta securitate obtrectationes fere sequantur. Cedendum igitur, relinquendos ingratos cives ratus, quum Atheniensium tum colonia in Thurios Italiæ populos deduceretur, sua sponte illis se colonis socium addidit: & ibi finivit vitam suam: sepultusque fertur in foro. etsi quidam Pellæ mortuum fuisse tradidere. Ipse facit mentionem (*Clio*, *c.* 109.) λόγων Ἀσσυρίων & λόγων Λιβυκῶν, (*Euterpe*, *c.* 161.) quos conscripserit: de quibus tamen hæc mentio solummodo restat. Herodotum scribunt, quum recitaret in Olympiis (ut supra retulimus) historias suas, audivisse Thucydidem qui adhuc ætate puer esset: quumque Thucydides tum quasi divinitus commotus lacrymas profudisset, animadvertisse hoc Herodotum; & gratulatum fuisse patri ipsius Oloro: hortatumque ut erudiendum curaret filium diligenter: gliscere enim in animo illius cupiditatem bonarum artium atque disciplinarum. De Herodoto Græcum epigramma fertur, quo memoratur & illa invidiæ fuga & discessio in Thurios.

Ἡρόδοτον Λυξέω κρύπτει κόνις ἥδε θανόντα
Ἰάδος ἀρχαίης ἱστορίης πρύτανιν,
Δωριέων πάτρης βλαστόντ' ἄπο. τῶν γὰρ ἄπλητον
Μῶμον ὑπεκπροφυγὼν, Θούριον ἔσχε πάτρην.

Extat apud Stephanum: sed magis integrum in scholiis Nebularum Aristoph.

quod nos ita aliquando convertimus,

Terra, satum Herodotum Lyxe, tegit ista sepultum,
Qui prisca Ionica laudem habet historia.
Dorica produxit tellus hunc: unde fugatus
Invidia, hac patria Thuride sedit humo.

Ex eo factum est ut aliqui præscriptionem *Halicarnassensis* mutarent in *Thurii*: quod & Plutarchus annotavit in libello De exilio. Reperio relatum hunc in olympiadem LXXVII, & LXXXIIII. cum quo non dissentit quod traditur, floruisse Thucydidem olympiade LXXXVII, & olympiade LXXXVIII mortuum Periclem Xanthippi filium, cujus Herodotus meminit (*Erato*, *c.* 131.) Plinius ubi de ebeno disserit, Herodotum scribit Thuriis condidisse historiam anno ab V. C. trecentesimodecimo. Quod & ipsum cum numero LXXXVII olympiados consentit, quo aliqui floruisse Herodotum tradidere: quum acce-

perimus Romam conditam esse circiter olympiada VI. Sane cum Hellanico vixisse fuisseque apud Archelaum, traditum est: quod tempus & EUripidis poëtæ fuit, quem genitum accepimus eo die quo Persæ fuêre à Græcis fusi. Pherecydes & Hecatæus diu ante illum historias & fabulas componere primi oratione soluta cœpere. Fuit & Xanthus quidam scriptor Lydus, quem in Lydorum historia sequutum Herodotum putant. Fuit & Charon Lampsacenus paulo hoc superior, qui & ipse bellum Persicum descripsit. Sed & Hellanicus suas historias ante Herodotum edidit, quas ipse se legisse significat. Fuit hoc nomine Olophyxius Thrax, qui de nymphis & sacris scripsit: & alius, medicus.

DE DIALECTO IONICA, EX EODEM.

ORATIO Herodoti elegans est, & Ionicæ linguæ propria quadam facilitate, sine omnibus veluti anfractibus, defluens. Dialectus autem (id est peculiare orationis genus) Ionum cum Attica lingua magnam habet communitatem. Nam & hæc quodam tempore appellatio Atheniensium, & Ionicæ omnes coloniæ Atheniensium fuere. In quibus accidit ut sonus vocis & forma sermonis in alieno scilicet solo Asiæ atque insularum mutaretur. Traditum autem est, appellatos primum Cranaos incolas Atticæ, quum Pelasgi adhuc Græciam tenerent: regnante deinde Cecrope, Cecropidas. Cui quum successisset Erechtheus; tum illis fuisse inditum nomen Atheniensium: ac mox ab Ione ductore, Ionum. Hic fuit Xuthi, vel Apollinis (ut poëtæ) filius, susceptus ex Creusa Erechthei filia: & Ægiali ac Helices regnum tenuit. Cujus gens postea à Doriensibus pulsi, ab Atheniensibus in civitatem recepti fuêre. (*Pausan. Achaicis.*)

Varietates in Ionica lingua hæ fere annotantur. A in η mutatur, nisi Doricum fuerit α. αι mutatur in η. Mutatur & ε in η, divisa diphthongo, itemque in genitivis nominum ευς. ῶν mutatum est ex οῦν. Crassæ mutantur in tenues. Attica mutatio est α in ε. Usurpant Iones & ε cum ο, in genitivis nominum ις, ubi Attici ω ponunt: quum ιος quoque communis sit & Ionica flexio. Vertunt π in κ. Item αυ in ωυ. itaque hæc diphthongus, Ionica vocatur. Pro ω accusativo faciunt οῦν. Duo σσ in ξ mutant. Metaplasmus οι, in ες, Ionicus est. similiter & aliæ quædam suæ hujus dialecti formæ sunt. Est & mutatio η in α. Mutant ου in ευ. item ε in α. Addunt Iones finali σ, litteram ι, & in verbis, σι. Syllabam ῶ circumflexam, εω faciunt. Interdum & non circumflexum ου primæ declinationis, εω faciunt. Vocabulis initialibus τ præponunt. ο & ε producunt, addita υ & ι. Tertiæ declinationis genitivum in οιο, de ου, proferunt. ῳ faciunt ωϊ. Geminant consonantes, ut σσ, ττ, ππ. Inserunt ε, item σ. nam θα primæ personæ pluralis, σθα, & θον dualis, σθον faciunt. Inserunt α in patronymicis. Iones integris & incontractis verbis nominibusque & participiis adverbiisque, omnibus denique orationis partibus utuntur. Mutant ην in εα. Augmenta præteritorum & aliarum dictionum initia abjiciunt. T nominum in ας in declinatione elidunt. Utuntur reduplicatione. Utuntur & transpositione tam litterarum quam syllabarum. Abjiciunt ι de diphthongo ει. Initiales litteras abjiciunt. Ex ιε faciunt ι longum. Suas habent tertias personas plurales præteriti perfecti passivi, posita littera α ante ται finale, ut & in aliis. Infinitiva per syllabam με producunt. Sunt & contractiones & synalœphæ Ionum: sunt & apocopæ.

Horum exempla promiscue subnotavimus, & aliis quibusdam proprietatibus dialecti Ionicæ indicatis. Ἡροδότου Ἁλικαρνασσῆος ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε, pro Ἁλικαρνασσέως ἱστορίας ἀπόδειξις. Θωυμαστὰ, pro θαυμαστά. Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου, pro Ἰώ. Πλεῦνας, pro πλέονας. Ἀπ' ἧς, pro ἀφ' ἧς. Ἀπελόμενοι, pro ἀφελόμενοι. & Ἀξιαπηγητότατα, pro ἀξιαφηγητότατα. Διαπρηξαμένους καὶ τἄλλα τῶν εἵνεκεν, pro διαπραξαμένους καὶ τὰ ἄλλα ὧν ἕνεκα. Ἐγεγόνεε, pro ἐγεγόνει. Ἤδεε, pro ᾔδει. Δεσπότεα, pro δεσπότην. Μίδης, pro Μίδας. Θρόνον βασιλήϊον, pro βασίλειον. Ἑστάμεναι, pro ἑστάναι. Ἐπεκρατέατο, pro ἐπεκράτουν. Κυρίην τῶν ἡμερέων, pro κυρίαν τῶν ἡμερῶν. Κιθῶνας, pro χιτῶνας. Ἐπὶ νόον ποιέουσι, pro ἐπὶ νοῦν ποιοῦσι. Περιέσπε, pro περιεῖπε. Ἱρὸν, pro ἱερόν. Ὁρτὴ, pro ἑορτή. Κεῖνος, pro ἐκεῖνος. Ἐὼν, ἐοῦσα, pro ὤν, οὖσα. Κεχωρίδαται, pro κεχωρισμένοι εἰσί. Ἐτετάχατο, pro τεταγμένοι ἦσαν. Τὠρχαῖον, ὤνθρωπε, ὦναξ, ὡνὴρ, ἅτερος, τἀνθρώπου, pro τὸ ἀρχαῖον, ὦ ἄνθρωπε, ὦ ἄναξ, ὁ ἀνὴρ, ὁ ἕτερος, τοῦ ἀνθρώπου. quæ Attica synalœpha & in aliis reperitur: ut θἀτέρου, τοῦ ἑτέρου. Ὕβριος, πόλιος, pro ὕβρεως, πόλεως. Ἐγχειριδίοισι, pro ἐγχειριδίοις. Ἐπεὰν, ἀδελφεὸς, pro ἐπὰν, ἀδελφός. Τοὔνομα, μοῦνος, ξεῖνος, pro τὸ ὄνομα, μόνος, ξένος. Ποιεῦσι, pro ποιοῦσι. ἐδικαίουν.

καίων. Μέγαθος, τάμνειν, pro μέγεθος, τέμνειν. Ὀπέωνες, pro ὀπάονες. Ὀρέων, pro ὁρῶν. σαθμεώμενοι, pro σαθμώμενοι. χρεωμένων, pro χρωμένων. Κυνέη, pro κυνῆ. ἀνθρωπηΐη, pro ἀνθρωπῆ. Τυφῶ, ἄθω, pro τυφῶν, ἄθων. quod plane Atticum est. Πλεῦν, pro πλέον. Προσδέκεο, pro προσδέχου. Ὥρη, pro ἐώρα. Διξὰ, τριξὰ, pro διοσὰ, τριοσά. Αὐτόπλεω, pro αὐτόπλου. Ἐν τῇσι ἁμάξῃσι, pro ἐν ταῖς ἁμάξαις. ac concursum omnino vocalium Iones amant. Ἀέρησα, pro ἀδρησα, *quæ non solerent aufugere.* Ἐπιβαλέων, pro ἐπιβαλῶν. Ὁκόσον, ὄκου, κότε, pro ὁπόσον, ὅπου, πότε. Βυβάλιες, ὄφιες, pro Βυβάλεις & ὄφεις. Ἑσσωθέντες, pro ἡσσωθέντες· & ἕσσονες, pro ἥσσονες. Ἀδαέες, pro ἀδαεῖς. Οἴκασι, pro ἐοίκασι. Κέρεα & γέρεα, pro κέρα & γέρα, contracto de κέρεα, eliso τ. Ἐσελάδατο, ἐσταλμένοι ἦσαν. Κατεστρέφατο, κατεστραμμένοι ἦσαν. Τρῶμα, pro τραῦμα, omisso υ. nisi magis est à verbo Ionico factum quod τρώειν illi dicunt. id est, τιτρώσκειν. Apud Homerum Ἐρίηρες, pro ἐρίηροι positum volunt: Ἐρυσάρματες ἵπποι. Herodotus Αὐτοκέλεες, pro αὐτοκέλευστοι. Contrà μάρτυροι & φύλακοι, Iones, pro μάρτυρες & φύλακες. Ὄψεαι, pro ὄψῃ. quod Atticis est ὄψει. Ἀπικοίατο, pro ἀφίκοιντο. Ὁρμέατο, pro ὥρμηντο. Μανασέων, pro Μνασσῶν. Λάξις, pro λῆξις. ΟΤ in οιο solutio, & σθα, ac σθον, ποιητικώτερον videtur. Ὑπερῷιον, λώϊον, pro ὑπερῷον, λῷον. Κραδίη, pro καρδία. κρατερός, pro καρτερός· ut Homero Κράπαθος, pro Κάρπαθος. Reduplicationes sunt Homericæ, Τετύκοντο, ἐκλέλαθον, τεταγών. Herodotus Ἀραιρημένοι dixit pro ἡρημένοι. Ἐνθεῦτεν, pro ἐντεῦθεν. Ἀποθανεύμενοι, pro ἀποθανούμενοι. Duplicationes consonantium Ionicæ illæ quidem esse perhibentur, sed sunt poëticæ, ut Ὅσσον φέρτερός εἰμι. Ὅττι τοι ἐν μεγάροισι. Ὅππότ' ἀνὴρ ἐθέλῃ.

EX EODEM.

IONICUS est & articuli pleonasmus. ut, Τοὺς μὲν ἀναστήσειεν, ὁ δ' Ἀτρείδην ἐναρίξοι, pro ἐναρίξοι δέ. in quibus ὁ pronomen esse volunt, & significare αὐτός, Ionice. Polymnia, εἰ μέν τι ἐνίοι σφάλμα φέρον τῷ βαρβάρῳ, τῶν μὲν ἔλεγεν οὐδέν, ὁ δὲ τὰ εὐτυχέστατα ἐκλεγόμενος, *siquid inerat quod fraudi esset barbaro, eorum nihil memorabat, sed eligens maxime fausta.*

Est autem & aliorum pronominum hic usus, εἰ δὲ ταῦτα ὑποδωσέειν οὐκ ἐθελήσῃς, σὺ δὲ πάντως στράτευμα ἀνάξειν, pro ἀλλὰ πάντως ἀνάξεις. Et rursum, ἤ σέ γε, pro ἤ γε. Iliad. ρ.

Ὅς ἐπεὶ ἄρκε κάμῃσι κύνας τ' ἄνδρας τ' ἐρεθίζων,
Οἵ τέ μιν οὐκ εἰῶσι βοῶν ἐκ πῖαρ ἑλέσθαι,
Πάννυχοι ἐγρήσσοντες, ὁ δὲ κρειῶν ἐρατίζων Ἰθύει.

Ionum sunt anastrophæ. ut, ὄρνιθες ὥς. Iliad. β, -- οὐ σε ἔοικε κακὸν ὣς δειδίσσεσθαι. Sic ᾧ ἔπι, pro ἐφ' ᾧ. Et, βιοτῆς νῶϊ μὲν ἀνθρωπηΐης πέρι. Iliad. β. τότε δ' ἤδη ἔχεν κατὰ γαῖα μέλαινα. i. κατεῖχε.

Sunt & ἀποκοπαὶ Ionicæ verbi substantivi. ut, ἔνι pro ἔνεσι, μέτα pro μέτεσι. Hom. πάρ' ἐμοί γε καὶ ἄλλοι, id est, πάρεισιν ἐμοί.

Cum aliter, tum interposito ὦν dirimunt conjungenda. μέχρι μὲν ὦν τούτων. & βύβλῳ περὶ τὰ κέρεα ἑλίσσων, id est, περιελίσσων. & κατ' ὦν ἐκάλυψε, pro κατεκάλυψε. & κατά με ἐφάρμαξας, pro καταφάρμαξας ἐμέ. & εἶπε τῶν τις Βαβυλωνίων, pro τῶν Βαβυλωνίων τις. Sic ὡς δὲ αὔτως, pro ὡσαύτως δέ. Iliad. β, καδδέ κεν ἄχθωλιώ. & Iliad. ρ, -- ἀπὸ δὲ μελίηδέα θυμὸν ἕλωμαι, pro κατὰ δὲ ἄχθωλιώ, & ἀφέλωμαι θυμόν. Iliad. α, ἐκ δ' ἕλον Ἀτρείδῃ. i. ἐξεῖλον δέ. Sic ὑπὸ δ' ἤρεον, pro ὑφήρουν. Polymn. ἀπὸ πάντα τὰ χρήματα ἄγων, i. ἀπάγων.

Præpositiones absolute, quasi adverbialiter, sæpe ponunt: μετὰ δὲ, τῆς στρατιῆς ἀπικομένης εἰς Σάρδεις, *postea vero, quum exercitus Sardis venisset.* Sic, καὶ πρὸς ἀνεπιστήμονες ἔσαν, *præterea*, Iliad. χ, Πρὸς δέ με τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέαιρε. Alibi, ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο νώροπα χαλκόν. Item, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο καὶ τῆς. Herod. Polymnia, ἐν δὲ Ἀρτέμιδος ἱερόν, *in illo litore est fanum Dianæ.*

Ionicum est casum ad præpositionem referri quæ cum verbo adjuncto composita est. ut, ὅτι οἱ ἐνορώη, id est ὅ, τι ὁρῷτο ἐν αὐτῷ, *quid in se animadverteret.* Iliad. β, -- τίο δ' αὖ ἐπιμέμφεαι, id est, ἐπὶ τίνος μέμφῃ. Et ὤμοισιν ἐπείη. i. εἴη ἐπὶ τοῖς ὤμοις. Item Iliad. ν, θαρσύνω Ἕκτορα εἶπε παραστάς. i. στὰς παρὰ τὸν Ἕκτορα. Herod. Clio τρίτα γὰρ ἔτεα ἐπανεβάλετο τὴν Σαρδίων ἅλωσιν, id est, ἐπ' ἔτεα τρία, *in tertium annum distulit Sardium expugnationem.* Idem, ἀποζει τῆς χώρης τῆς Ἀραβίης, id est, ὄζει ἀπὸ τῆς χώρης.

Singularis usus infinitivi εἶναι, Ionicus est, hoc modo, καὶ τοὺς Ἴωνας ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιησάμενος τὴν πρώτην εἶναι, *ut hæc prima quidem cura esset.* Et, οὐδὲ ὁμολογήσομεν ἑκόντες εἶναι, *quod volentibus quidem nobis fiat.* Et, τὸ δὲ σύμπαν εἶναι, *In quo totum verteret*, aut *Re ipsa.*

HERO-

HERODOTI VOCABULA IONICA,

ET QUÆDAM LOQUENDI GENERA, ILLI CUM HOMERO MAGNA EX PARTE COMMUNIA: NECNON ALIA.

Collecta & Latine reddita, partim ab Joachimo Camerario, partim ab Henrico Stephano: littera C illius nomen, H hujus nomen indicante; à quo & addita nunc fuerunt aliquibus Camerarii interpretationibus exempla.

HENRICUS STEPHANUS LECTIONIS HERODOTI STUDIOSIS.

SI vulgò receptum morem usurpare, quam meum tenere, maluissem, Joach. Camerarii nomen silentio præteriissem: ac titulum huic opusculo præfixissem quo hanc recensionem pariter & interpretationem vocabulorum, quæ quum Herodotus sibi habere peculiaria videatur, habet tamen cum ceteris Ionibus, & nominatim cum ipso etiam Homero (ad pleraque quod attinet) communia, totam suscepissem & in me recepissem. Nec tamen magnum onus humeris meis imposuissem. quæ enim Camerarius de illis vocabulis antea scripserat, meis infarciendo, eaque pro meis ostentando, magnum oneris levamentum in promptu mihi fore animadvertebam. Præsertim vero quum multo plures à me quam ab illo voces recenserentur & exponerentur, sub meæ commentationis prætextu dominium in illius quoque commentatiunculam usurpare, res fuisset quæ multorum exemplis defendi (si exempla malam defendere caussam queunt) potuisset. Verum ego non solum, alienis tantummodo plumis se vestire, corniculæ in morem, sed etiam vel miscere suis alienas, atque id dissimulare, vix ingenui esse hominis, semper existimavi. Atque hoc & meus Thesaurus testari abunde potest. Quinetiam Paralipomena tantum institutionis grammatices (aut saltem eorum partem) scribere malui, quam meam institutionem grammatices ad tam multas aliorum addendo, in aliena plurima manum injicere; simulque miseros lectores crambe toties repetita occidere. Neque tamen sum nescius, reperiri quotidie qui multo majori cum turpitudine plagiarii sint: id est, multo turpius & magis pudendum plagium committant, dum aliena, & quidem è multorum nonnunquam libris consarcinata, sive consuta, aut (sicui Græca vox magis placet) συνεῤῥαμμένα (licet eorum nonnulli ne artem quidem talia consarcinandi, sive consuendi, sive τοῦ συῤῥάπτειν, calleant) impudentissimo novi tituli libri, aut novi saltem nominis autoris, mendacio, pro suis obtrudentes, & obtrusa venditantes, fucum faciunt: etiamsi nulla futura sit qua vel γρῦ tam multis alienis οἴκοθεν (id est, de suo) insuisse dici possint.

Ceterum, quamvis pauca illa quæ Camerarii sunt, ita meis inseruerim (apposito ubique ejus nomine) ut intacta in illis omnia reliquerim, fuisse tamen ubi ejus interpretationi nonnullarum vocum aliquid adjicere, aut in eam non sine aliquo fortasse lectoris fructu inquirere potuerim, ostendam alias (deo favente) in iis quibus Herodoti lectores, præsertimque ejus valde studiosos, amplius juvabo. Sed malui exemplorum alicubi adjectione, aut exempli; ubi Camer. nullum attulerat, contentus esse. Ne hoc quidem tacebo, me in quibusdam vocabulis exempla Homeri, in quibusdam Hippocratis, (quæ Erotiani, & Galeni lexicis, quum ea excudi, destinaveram) in nonnullis, utriusque, attulisse.

Α'γῖ

A.

Ἄγειν καὶ φέρειν, Ionicum est de hostilibus direptionibus. Herodot. lib. I. c. 88. φέρουσί τε καὶ ἄγουσι τὰ σά. Et rursum I, 166. καὶ ἄγον γὰρ ἤδη καὶ ἔφερον τοὺς περιοίκους ἅπαντας. Iliad. ε. Οἶόν κ᾽ ἠὲ φέροιεν Ἀχαιοὶ ἠὲ κεν ἄγοιεν. Neque me fugit, & apud Xenophontem & alios Atticos autores hanc figuram reperiri. nam & alia, quæ ut Ionica annotavimus, illi usurparunt. utriusque enim linguæ eadem (ut supra diximus) origo fuit. C.

Ἀγινέειν vide in Ἀπαγινέειν. Pass. Ἀγινεόμενος activa signific. *Adducens*, VII, 33. ἀγινεόμενος γυναῖκας. H.

Ἀγοράομαι, ῶμαι, *Concionor*, *Concionem habeo*. Unde ἠγορόωντο, VI, 11. ἐγίνοντο ἀγοραί. καὶ δή κου σφι καὶ ἄλλοι ἠγορόωντο. Sic Hom. Il. δ, versu 1. Οἱ δὲ θεοὶ πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι ἠγορόωντο. Sed hic est potius *Concilium habebant*, *Consultabant*. At quum dicit, ἀγορήσατο καὶ μετέειπε, est *Concionem habuit*. Verbum autem Ἀγοράζω apud hunc (sicut apud Thucyd. & Aristoph.) est, *In foro versor*. H.

Ἀγχίστροφα, *In contrarium mutata*, *Contraria*. ἀγχίστροφα βουλεύομαι, VII, 13. Proprie autem Ἀγχίστροφον q. d. *Conversionem*, id est, mutationem, *propinquam habens*, sive *Mutationi propinquum*. H.

Ἀγωνίδαται pro ἠγωνισμένοι εἰσὶ, sed passiva significat. pro *Decertati sunt*: IX, 26: 2. πολλοὶ μὲν γάρ τε καὶ εὖ ἔχοντες πρὸς ὑμέας ἡμῖν ἄνδρες Σπαρτιῆται, ἀγῶνες ἀγωνίδαται, *multa certamina decertata sunt*. Sed perperam in Aldina & Germ. edit. ἀγῶνας pro ἀγῶνες scriptum est. H.

Ἀδαέες, *Ignari*, *Imperiti*. IX, 45. ἡμέας δὲ ἄπειροί τε εἰμὲν καὶ ἀδαέες τουτέων τῶν ἀνδρῶν. H.

Ab eodem pro Ἀδαὴς dicitur Ἀδαήμων, ut VIII, 65. ἀδαήμονα τῶν ἱρῶν. Quinetiam verbum Δεδάηκε, *didicit*. H.

Ἀδεῖν & Ἁνδάνειν, *Placere*, Ἀλλ᾽ οὐκ Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ. Et, Ὥς ὄφελεν θάνατός μοι ἀδεῖν κακός. C. Vide Ἀπαδεῖν & Ἕαδε.

Αἱμασιαὶ, *Septa*. Sed addit Herod. in primo, c. 180. αἱμασιὴ πλινθέων ὀπτέων. Odyss. σ. αἱμασιάς τε λέγων, *Septa struens*. C.

Αἴνη, *Existimatio*. C.

Αἰχμὴ κακῶς ἐσηκέναι dicitur πρός τινα, ab Herodoto, rarissimo sed elegantissimo loquendi genere, lib. VII. c. 152. de Argivis, ἐπειδή σφι πρὸς Λακεδαιμονίους κακῶς ἡ αἰχμὴ ἑστήκεε, hoc sensu, *Quum minime secundum iis adversus Lacedæmonios prœlium fuisset*. Quam interpretationem etsi aperte præcedentia & sequentia confirmant, possit tamen ea & Eustathii testimonio comprobari: qui postquam dixit δόρυ nonnunquam significare πόλεμον, id est, *bellum*, (veluti quum aliquis vocatur δουρὶ κλυτός) itidemque vocem αἰχμὴ usum istum habere: unde δορυάλωτος & αἰχμάλωτος significare pariter ὁ ἐν πολέμῳ ἁλοὺς· subjungit, λέγει δέ που καὶ Ἡρόδοτος περί τινων, ὡς κακῶς αὐτοῖς ἡ αἰχμὴ ἑστήκει πρὸς τοὺς δεῖνα, ἤγουν ἐδυστυχήθη αὐτοῖς ὁ πόλεμος. Additque, hoc ex consequenti esse dictum. παρακολουθεῖ γὰρ τοῖς ἐν μάχῃ δυστυχοῦσι, κακῶς αὐτοῖς ἑστάναι τὴν αἰχμήν. Ceterum in compositione quoque nomen hoc pro *bello* usitatum esse apud Iones sciendum est, quum videlicet appellant ὁμαιχμίην quod alii συμμαχίαν. ut VIII, 140: 1. ὁμαιχμίην συνθέμενοι. Ab eadem voce est μεταίχμιος. unde μεταίχμιον γῆν legimus, VIII, 140, 2. μεταίχμιον τὴν γῆν ἐκτημένων. H.

Ἀλέες, *Conferti*. Et Ἁλίζεσθαι ac Συναλίζεσθαι, *Colligi* seu *Congregari*. Et Ἁλίη, *Cœtus*. C. Exemplum verbi Ἁλίζεσθαι, I, 79. ἁλίζεσθαι τὴν τῶν Λυδῶν δύναμιν. Utitur & Hippocr. hoc verbo Ἁλίζεσθαι. Invenitur autem & activum Ἁλίζειν apud Herod. VII, 12. necnon compositum Συναλίζειν, I, 126. Ad nomen autem ἀλέες quod attinet, sciendum est, ἄλεις quoque apud Hipp. exstare: atque alicubi ἄλες & πολλὸν copulari.

Ἀλεεινὴ χώρη, *Calida regio*. Et Ἀλέα, *Calor*, ut in locis apricis. C.

Ἀλεωρὴ à Valla redditur *Remedium*, IX, 6. ὡς καὶ αὐτοὶ τινὰ ἀλεωρὴν εὑρήσονται. Proprie autem sonat *Evitatio*, *Declinatio*, *Effugium*. Ac redditur etiam *Levamen*, & *Laxamentum*, necnon *Solatium* Hippocr. ἐν περιαγγελίαις utitur, Ἄνεσις γὰρ νόσου τινὰς κάμνοντι παρέχει μεγάλην ἀλεωρήν.

Ἀλκὴ ut ab Homero, ita etiam ab Herod. quibusdam loquendi generibus adhibetur: quorum vel frequentissimum est (nisi me memoria fallit) ἐς ἀλκὴν τρέπεσθαι. quo videtur significari quod vulgo dicimus, *Se mettre en defense*. Hoc autem existimatur dici à Livio, *Vim parare*: veluti quum scribit, *Alios vim parantes occidit*. III, 78. ἀνά τε ἔδραμον πάλιν ἀμφότεροι, καὶ ὡς ἔμαθον τὸ ποιεύμενον πρὸς ἀλκὴν ἐτράποντο. Quibus verbis subjungit. ὁ μὲν δὴ αὐτέων φθάνει τὰ τόξα καταλαβόμενος, ὁ δὲ πρὸς τὴν αἰχμὴν ἐτράπετο. (ubi observa simul eundem usum verbi τρέπεσθαι cum alio accusativo.) Estque πρὸς ἀλκὴν τρέπεσθαι tanquam genus, at πρὸς αἰχμὴν τρέπεσθαι, velut species. Paulo post τῇ χειρὶ χρῆσθαι hac in signif. usurpat: ὁρέων δέ μιν ἀργὸν ἑστῶτα ὁ Γοβρύης εἴρετο ὅτι οὐ χρᾶται τῇ χειρί. Alioqui χειρὶ χρῆσθαι reddi etiam potest *Manum conserere*. Fortassis tamen πρὸς ἀλκὴν ἐτράποντο eo in loco

loco reddendum potius fuerit, *Vi agere cœperunt*, vel, *Vim moliti sunt*, aut *Totis viribus obsistere cœperunt*. Nam illud *Vim parare*, minus est in quibusdam locis quam πρὸς ἀλκὴν τρέπεσθαι. veluti quum in principio II, 45. dicitur de Hercule, ἐς ἀλκὴν τραπόμενον πάντας σφέας καταφονεῦσαι. H.

Ἀλογέω, *Nullam rationem alicujus rei habeo*, *Contemno*. Unde ἀλογήσας, III, 124. Sic & compos. Κατηλογέω· unde κατηλογέοντος, III, 121. H.

Ἀμαρτὰς pro ἁμαρτία, *Peccatum*. ut I, 167. ἀκέσασθαι τὴν ἁμαρτάδα. H.

Ἀμβώσας, ἀναβοήσας. C. Sic Ἐπιβώσασθαι pro ἐπιβοήσασθαι, I, 87. initio. H.

Ἀμείνονες αὐτοὶ ἑωυτῶν, *Seipsos vicerunt*. C.

Ἀμφισβασίη, *Disceptatio*, vel *Dissensio*. C.

Ἀναγινώσκω, *Suadeo*, *persuadeo*, (quemadmodum πείθω utrumque usum habet) ut VII, 10. γνόντος ἐπ' οἵους ἄνδρας ἀναγινώσκεις βασιλῆα στρατεύεσθαι. ubi est potius *suades*, quam *persuades*: quamvis postea persuaserit. At IV, 158. ἀνέγνωσαν ἐκλιπεῖν· non solum *suaserunt*, sed etiam *persuaserunt*. Sic etiam I, 187. τίς σε ἀνθρώπων ἀνέγνωσε, sequente infinitivo καταστῆναι. Itidem pass. Ἀναγνωσθεὶς, *persuasus*, in IV, 154. ὁ δὲ ἀναγνωσθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ἔργον οὐκ ὅσιον ἐμηχανᾶτο ἐπὶ τῇ θυγατρὶ, *Is autem, ab uxore persuasus, rem nefariam adversus filiam moliri cœpit*. At interpres male ἀναγνωσθεὶς reddidit *deceptus*. Omnemque illi excusationem præripit verbum πείθει, quod proxime præcedit, de eadem, πείθει τὸν ἄνδρα ταῦτα ἔχειν οὕτω. Quinetiam lib. III, c. 61, activæ voci ἀναγνώσας aliam tribuit significationem idem interpres: τοῦτον τὸν ἄνδρα ἀναγνώσας ὁ μάγος Πατιζείθης ὡς οἱ αὐτὸς πάντα διαπρήξει, εἷσε ἄγων ἐς βασιλήιον θρόνον. ita enim hæc reddidit, *Hunc virum magus Patizithes instructum quemadmodum ipse illi omnia peracturus esset, in regium solium perducit*. Quum debuisset ita vertere, *Huic viro quum persuasisset magus Patizithes fore ut ipse illi omnia effecta redderet*. Erat enim Patizithes qui Smerdi omnia confecturus erat, non contra: quod tamen potius præ se ferre videtur altera interpretatio. Ut autem Ἀναγινώσκω, sic etiam Συγγινώσκω apud Herodotum à vulgari usu discedit. Sed quid de Galeno & Erotiano dicemus, verbum ἀναγνῶναι apud Hippocratem, Ionica dialecto utentem & ipsum, non πεῖσαι, id est, *Persuadere*, sed μεταπεῖσαι, (id est, *Dissuadere*, vel *De sententia deducere*, *A sententia dimovere*) necnon μεταδιδάξαι exponentibus? καὶ οὐκ ἠδυνάμην (inquit Hippocr. lib. De artic.) αὐτοὺς ἀναγνῶναι, εἰ μὴ μόλις, ὅτι τόδ' ἐστὶ τοιόνδε. Suspicor, unum ex altero sumpsisse, qui loco præpropere (ut fit) lecto, nec bene memoriæ mandato, horum tantum verborum recordatus sit, αὐτοὺς ἀναγνῶναι· (ac non horum etiam quæ subjunguntur, ὅτι τόδ' ἐστὶ τοιόνδε) simulque præpositionis ἀνὰ verbo γνῶναι præfixæ usum eum imaginatus sit quem habet in aliis quibusdam verbis, & nominatim in Ἀναδιδάσκομαι, apud ipsum Herodotum. Hoc etiam addo, perperam Galenum, & Erotianum ἀναγνῶναι, non ἀναγνῶσαι legisse apud Hippocratem: & quosdam male lectionem hanc in illam mutandam censuisse. Nam & hîc ex I, 87. habes ἀνέγνωσε, & legitur itidem VI, 75. Eodemque modo exstat ἀνέγνωσαν I, 128. Sic autem & I, 85. ἄλλον γνώσας: ubi repono ἀλλογνώσας.

Ἀναγκαίη pro ἀνάγκη· ut in I, 11. μή μιν ἀναγκαίη ἐνδεῖν. H.

Ἀναδιδάσκεσθαι vide VIII, 63 initio, & quæ adscripsi margini. H.

Ἀναιρεῖσθαι, vide in Ἐπαναιρεῖσθαι.

Ἀναισιμοῦσθαι. ut I, 72 fine, πέντε ἡμέραι ἀναισιμοῦνται, *Quinque dies insumuntur*. sive *impenduntur*. H.

Ἀνακῶς ἔχειν, φροντίζειν, seu ἐπιμελῶς ἔχειν. VIII, 109 fine, σπόρου ἀνακῶς ἐχέτω. C.

Ἀναπλῶσαι pro ἀναπλεῦσαι. C.

Ἀνάπυστον, *Quod innotuit*, *Patefactum*, *Palam factum*. VI, 66. extremo, ὑστέρῳ μέντοι χρόνῳ ἀνάπυστα ἐγένετο ταῦτα. Sed male in Ald. & German. edit. ἀνάπιστα. contra vero recte in iisdem, paulo ante, ἀνάπυστα γενόμενα ταῦτα. H.

Ἀνεθέλητον, quod ab aliis dicitur ἀβούλητον, *de eo quod triste nobis accidit*. VII, 133 ὅ, τι δὲ τοῖσι Ἀθηναίοισι ταῦτα ποιήσασι τοὺς κήρυκας συνήνεικε ἀνεθέλητον γενέσθαι, οὐκ ἔχω εἶπαι, πλὴν ὅτι σφέων ἡ χώρη καὶ ἡ πόλις ἐδηώθη, *quid adversi illis contigerit*. Et ἀνεθέλητος συμφορή apud eundem, (sicut dicitur ἀβούλητος συμφορὰ) alibi ἀχαρὴς συμφορή. Quibus in locis vocabulum συμφορὰ ponitur tanquam μέσον, more antiquo. H.

Ἀνειμένος. II, 167. τοὺς ἐς πόλεμον ἀνειμένους. *bello deditos*. Sic paulo ante, ἀνέωνται ἐς τὸ μάχιμον. Sed ibi, sicut & in Ald. edit. male ἀνέονται. H.

Ἀνελεῖν, est *Respondere*, ut de oraculis Latini dixere. I, 13. ἢν μὲν δὴ τὸ χρηστήριον ἀνέλῃ μιν βασιλέα εἶναι τῶν Λυδῶν. *Si oraculum responderit*, *ipsum regem Lydorum esse*. Euterpe, c. 139. ἀνεῖλε ὡς δέοι αὐτὸν Αἰγύπτου βασιλεῦσαι ἔτεα πεντήκοντα. C.

Ἀνέωνται, vide in Ἀνειμένος.

Ἀντέω, ῶ, ex quo ἤντησε pro ἔτυχε II, 119,

119, initio, καὶ ξεινίων ἤντησε μεγάλων. quum præcedenti cap. 115. dixisset, ξεινίων τυχών. Sic Homerus Iliad. α. ἀντιάσας dixit pro τυχὼν, sive ἀπολαύσας, aut μετασχών· ubi canit Αἴκέν πως ἀρνῶν κνίσσης αἰγῶν τε τελείων Βούλεται ἀντιάσας, ἡμῖν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι. Facit autem illud ἀντᾶν ut minus mirari debeamus participium ἀπαντήσαντες genitivo itidem junctum, hoc in versu, Α᾽ ἐθλοὶ νεότητος ἀπαντήσαντες ἐκείνης Πρωτοπόρου, δι᾽ ὅσης ἤλθετε πυρκαϊῆς. vel πρωτοβόλου, ut alibi legitur. pro quo tamen malim πρωτοβόλοι. Suspicor autem priorem illum versum mutatum fuisse ab iis quibus insolens videbatur ille usus participii ἀπαντήσαντες. Pro illo enim habetur hic, Anthol. epigr. lib. III, pag. 232. meæ editionis, Ἦν νέον ἡβήσασαν ἀποδρέψαντες ἔρωτα. H.

Α᾽ντίξοος, *Adversarius*, *Hostis*, ἐναντίος, πολέμιος. In cap. 218. lib. VII. ἐλπόμενοι γὰρ οὐδένα σφι φανήσεσθαι ἀντίξοον, ἐνεκύρησαν στρατῷ. Et adjective, γνώμη ἀντίξοος, *Sententia contraria*, *Sententia repugnans*, VIII, 119. H.

Α᾽ντιούμενοι sunt Ionibus qui aliis ἐναντιούμενοι, sive ἐναντίοι. ut initio Melpomenes, καὶ νικήσαντες μάχῃ τοὺς ἀντιουμένους. Paulo post, εὗρον γὰρ ἀντιουμένην σφι στρατιὴν οὐκ ὀλίγην. At vero alibi VII, 9. cum accus. personæ, sequente etiam præpositione ἐς, habente suum accusativum, pro *Occurrere* seu *obviam venire hostiliter*. H.

Α᾽ντιπόλεμοι, *Hostes*, *Adversarii*, πολέμιοι. VII, 236, fine. H.

Α᾽νωσάμενοι, VII, 139. in fine, καὶ βασιλῆα μετά γε θεοὺς ἀνωσάμενοι. *Qui repulerunt*, pro ἀπωσάμενοι. nisi forte hoc ipsum reponendum sit. H.

Α᾽ξιεύμεναι, activa signif. pro ἀξιοῦσαι. I, 199. principio, πολλαὶ δὲ καὶ οὐκ ἀξιεύμεναι ἀναμίσγεσθαι τῇσι ἄλλῃσι. *Quæ non dignantur*, *Quæ dedignantur*. Item VII, 16 initio ἀξιεύμενος activa itidem significatione. Verum οὐκ ἀξιεύμενος ibi non est *Dedignans*, sed *Dignum non judicans sedere*, vel *rem se dignam*, aut, *Indignum se judicans qui sederet*. Eod. cap. 16. n°. 2. tamen voce activa dixit ἀξιώσει, *Dignabitur*. H.

Α᾽παγινέειν significat *Exportare* sive *Deportare*. Α᾽γινέειν, *Apportare*: & simpliciter ἄγειν. C. Frequens usus horum verborum est III, 89, 92, 93, 94, 97.

Α᾽πανδάνειν, *Displicere*: ut Α᾽νδάνειν, *Placere*. H.

Α᾽πεματαΐζειν significat apud Herodotum, *Crepitum emisit*. II, 162. ὁ δὲ Α᾽μασις (ἔτυχε γὰρ ἐπ᾽ ἵππου κατήμενος) ἐπάρας ἀπεματάϊσε. C.

Α᾽πεστώ, *Absentia*, (ut Democrito εὐεστώ, *Bona constitutio*) IX, 84. ἐπαιοχυνομένους τῇ ἀπεστοῖ τῆς μάχης. C.

Α᾽πὸ μὲν ἔθανε pro ἀπέθανε μὲν, VIII, 89. initio, Sic multa composita dividit, inserta particula ὦν. ut ἀπ᾽ ὦν ἔδωκαν pro ἀπέδωκαν· & κατ᾽ ὦν ἐκάλυψε, pro κατεκάλυψε. H.

Α᾽ρδις, *Genus teli*, & (ut volunt) *Pharetra*: sed significat apud Herodotum *Ferrum* (ut opinor) *sagittæ*. C.

Α᾽ρθμιος, *Concors*, *Benevolus*, *Amicus*, VII, 101. in principio, μὴ ἐόντες ἄρθμιοι. Et IX, 9. Α᾽θηναίων ἡμῖν ἐόντων μὴ ἀρθμίων. At vero ἄρθμια substantivi vice fungitur, VI, 83. τέως μέν δή σφι ἦν ἄρθμια ἐς ἀλλήλους, *concordia inter eos erat*. Item ἀρθμίη, *Concors*, *Amica*, IX, 36. H.

Α᾽ρθρα de natura equæ posuit Herodotus. C.

Α᾽ση, *Molestia*. Et, Α᾽σᾶσθαι, *Molestia & dolore affici*. C. I, 136 extremo, μηδεμίαν ἄσην ἀηδῆ τῷ πατρὶ παρασχῇ. ubi videri possit necesse minime fuisse addere ἀηδῆ. Ab Hippocr. ἄση de certo quodam molestiæ genere dicitur: nimirum de stomachi fastidio, necnon de fastidio ciborum. Quinetiam de inquieta corporis jactatione quæ ægrotis contingit. Unde & Α᾽σώδεις hi vocantur. pro quo & Α᾽σσώδεις gemino σσ scribitur. Sic vero & Α᾽σσᾶσθαι apud eundem, non solum Α᾽σᾶσθαι. Vide Hippocr. lexicum.

Α᾽σινής, *Illæsus*, *Incolumis*. IX, 5. ἀπέπεμψαν ἀσινέα, passiva signif. Apud Hippocr. activa etiam. ut ἀσινέες ῥήξιες, *innoxiæ*. Sic & adverb. Α᾽σινέως apud eundem, *Innoxie*.

Α᾽τὰρ, sicut & apud Homerum (cui Αὐτὰρ etiam in usu est) pro *Autem*, vel *Sed*. lib. VI, cap. 133. respondet particulæ μὲν, cui passim δέ· ac interdum apud hunc quoque: ut IX, 115.

Α᾽τάσθαλα, *Nefaria*, *Nefanda*, *Scelesta*. IX, 77. & aliis plerisque locis. Necnon aliquis dicitur ἀτάσθαλος, ut IX, 115 initio. Frequens est & Homero. H.

Α᾽τέοντες, *Nihil curantes*. Est & Homerus similiter usus. C.

Α᾽τρεκέως, *Vere*. vel *Certo*, ut I, 57. οὐκ ἔχω ἀτρεκέως εἰπεῖν. Sic II, 167. οὐκ ἔχω ἀτρεκέως κρῖναι. Hoc adverbium frequens est apud Homerum etiam & Hippocratem: apud Homerum pro *Vere*, apud Hippocratem & pro *Certo*, *Explorato*: & plerumque pro ἀκριβῶς, *Exacte*. ut in Prognost. οὐ δύναται ἐξαριθμεῖσθαι ἀτρεκέως. Sic & Α᾽τρεκὴς pro *Exactus*. Extat etiam Α᾽τρεκηίη apud Herodotum, quo significatur *veritas*. Apud Hippocr. ἀτρεκείη scribitur: ut ἀτρεκείη κρῖναι apud eum legitur pro eo quod attuli ex Herodoto ἀτρεκέως κρῖναι. H.

Ἄτρυτον πόνον, *Intolerabilem*, IX, 51. initio, ἔχον πόνον ἄτρυτον. C.

Αὐδάζειν, *Vocem emittere*, seu *Loqui*. C.

B.

Βαθυζάτη αὐτὴ ἑωυτῆς, *Ubi profundissimum est*. Item de Istro IV, 48. ἴσος αὐτὸς ἑωυτῷ ῥέει. id est *Æquabili flumine fertur*. C.

Βάρις, in Euterpe, c. 41. Navigium Ægyptiacum. C.

Βαρυσυμφορώτατος ἀνθρώπων, I, 45. id est, βαρείας συμφορὰς ἀνθρώπων μάλιστα παθών. vel βαρεῖαν συμφοράν. *Qui omnium hominum maxime graves calamitates est perpessus*. sive *gravem calamitatem*. Vel una voce, *Miserrimus*. H.

Βασίληΐα, I, 11. ὅκως ἡ βασίληΐα καλέοι. At vero βασιλεία, cum accentu in penult. in lingua communi dicitur *regnum*: apud Herodotum βασιληΐη. ut ibidem sequitur proxime βασιληΐην. H.

Βεβωμένα, id est, περιβόητα, *Celebria*. C. Vide Βῶσαι.

Βωθεῖν pro βοηθεῖν, (id est, *Auxiliari*) apud hunc scriptorem, teste Eustathio: affertur-que & ab Hesychio. Legimus tamen & cum οη, βοηθησάντων I, 150. in medio. H.

Βῶσαι pro βοῆσαι (ut proxime præcedit βωθεῖν pro βοηθεῖν) *Clamare*. At in fine c. 146, l. I, μηδὲ οὐνόματι βῶσαι τὸ ἑωυτῆς ἄνδρα, non male, *neque nomine compellare suum maritum*. Sic Ἀναβῶσαι pro ἀναβοῆσαι. unde ἀνέβωσεν I, 10. *exclamavit*. Sic alibi I, 8 ἀμβώσας pro ἀναβοήσας, & ἐπιβωσάμενος I, 87 pro ἐπιβοησάμενος. Passivum autem particip. βεβωμένα pro βεβοημένα habuisti paulo ante.

Γ.

Γενέτωρ, *Progenitor*, in Urania, c. 137. Alioqui qui vulgo recepta significatione est *pater*. H.

Γένεα Ægyptiorum esse ait septem, II, 164. & alios, sacerdotes, alios, pugnatores, alios, bubulcos vocari. *&c.* Ubi Valla interpr. *Septem genera hominum*. Sed non minus placeret mihi *Septem ordines*, vel *Septem classes*. Sic alibi I, 125. aliquot γένεα Persarum esse scribit. At vero I, 56, legimus τοῦ Δωρικοῦ γένεος, & τοῦ Ἰωνικοῦ. H.

Γνωσιμαχέειν interpretantur *Perpendere suas vires, quæ inferiores sint adversariorum viribus*. Itaque posset accipi Thalia, c. 25. εἰ μὲν νυν μαθὼν ταῦτα ὁ Καμβύσης ἐγνωσιμάχεε. Significare videtur simpliciter, τῇ γνώσῃ μάχεσθαι. hoc est, *Mutare sententiam*, & *perpendere*. Urania, c. 29, γνωσιμαχέετε μὴ εἶναι ὅμοιοι ἡμῖν. At Polymnia, c. 130. γνωσιμαχέοντες καὶ τἄλλα, καὶ ὅτι χώρην ἄρα εἶχον εὐαίρετον. C.

Δ.

Δαῖτνα annotarunt ab Ionibus appellari Cœtus triginta hominum qui simul cibum caperent. Homero tamen δεῖπνον simpliciter cibum significat, atque etiam equorum pabulum. ut Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον. & Εὖ δέ τις ἵπποισιν δεῖπνον δότω.

Δέννος, *Dedecus*, *Opprobrium*. Unde & verbum Δεννάζω.

Δηλήσασθαι pro βλάψαι, apud hunc scriptorem, sicut apud Homerum: ut Eustathius quoque annotat in hunc illius poëtæ locum, Il. α, Οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐριβώλακι βωτιανείρῃ Καρπὸν ἐδηλήσαντ'. ἐπειή, *&c.* Apud hunc IV, 198, legitur & δεδήληται, passiva signific. Hinc & Δήλησις apud Hippocratem: item Δηλητήρια φάρμακα, perniciosa atque adeo lethifera. H.

Διὰ cum genitivo, usum habens diligenter notandum, hoc in loco, I, 25. θεῆς ἄξιον διὰ πάντων τῶν ἐν Δελφοῖσι ἀναθημάτων, *inter omnia quæ sunt Delphis donaria*. H.

Διαβάλλειν, *Calumniari*, & *Insectari*, & *Fallere*, & *Verba dare*. C.

Δίαιταν ποιέεσθαι, *Diversari*, *Habitare*, *Commorari*. Sic III, 51. ἡ ὁ ἐξελαθεὶς ὑπ' αὐτοῦ παῖς δίαιταν ἐποιέετο, ἐς τούτους πέμπων ἄγγελον (ita enim interpungendum est, non inter παῖς & δίαιταν, ut in Ald. & Germ. editione) id est, *Ubi diversabatur*. seu, *Apud quos domicilium habebat*. At vero IX, 81. circa finem, δίαιταν interpres reddidit *vitam*: de rege Persarum, ὃς τοιήνδε δίαιταν ἔχων, ἦλθε ἐς ἡμέας οὕτω οἰζυρὴν ἔχοντας ἀπαιρησόμενος. Sed malim, *Cui quum talis sit ratio victus*, sive, *Qui quum tali victu utatur*. Cum hoc autem usu nominis δίαιτα, non cum illo, convenit ille qui passim apud Hippocratem occurrit, quin etiam apud medicos ejus posteros, qui ex eo sunt mutuati: nisi quod multorum ægrotorum δίαιτα, cum illa regis Persarum comparata, plane est οἰζυρή (ut loquitur illic Pausanias) præsertim si verum est illud, *Qui medice vivit, misere vivit*.

Διασφὰξ, *Crepido rupium*. C.

Διαφέρειν τὸν αἰῶνα, III, 40. *Ævum transigere*, seu *Ævum agitare*. Perinde ac si diceretur, *Perdurare in vita*. Apud Hippocr. διαφέρουσι exponitur etiam *Morbum perferunt*. Atque idem & voce pass. διαφέρεσθαι utitur pro *Durare*: si mendo carent exemplaria.

Δια-

Διαχρῆσθαι pro simplici χρῆσθαι. ut VI, 11. εἰ δὲ μαλακίῃ τε καὶ ἀταξίῃ διαχρήσεσθε. In præcedenti autem cap. 10. dixerat, ἀγνωμοσύνῃ τε διεχρέωντο. Sic III, 72. οἵτε ψευδόμενοι καὶ οἱ τῇ ἀληθηίῃ διαχρεώμενοι. At vero VII, 101, cum eodem dativo utitur & composito illo & simplici verbo, ὦ βασιλεῦ κότερα ἀληθηίῃ χρήσομαι πρὸς σε, ἢ ἡδονῇ. Et sequitur, ὁ δὲ μὶν ἀληθηίῃ χρήσασθαι ἐκέλευε. Paulo post c. 102. ἀληθηίῃ διαχρήσασθαι. Et mox, τῇ (videlicet ἀρετῇ) διαχρεωμένη ἡ Ἑλλάς.

Verum alicubi pro *Interficere.* ut I, 24. sed ibi διαχρᾶσθαι, pro διαχρῆσθαι. Quinetiam compositum Καταχρῆσθαι usum hunc apud illum habet, si bene memini: apud posteros quidem certe eum habere constat. H.

Διδόναι λόγον ἑωυτῷ, vide in Λόγος.

Δίκαιαι ὀργυιαί, II, 149. *Quæ sunt justæ magnitudinis.* Utitur autem & lingua Gall. illa voce Lat. hac in signific. Apud Hippocratem δίκαιον exponitur εὔλογον: quod non solum *rationi consentaneum*, sed *proportioni consentaneum*, alicubi interpretandum esse videtur. Alioqui ἴσον etiam exponitur. Erotianus autem & quasdam expositiones affert quæ mihi violentæ videntur. H.

Δικαιοῦν sæpe pro ἀξιοῦν, sequente infinitivo. Proprie autem sonat perinde ac si quis dicat, δίκαιον κρίνειν, id est, *judicare rem esse justam.* III, 148. ὃς λαβεῖν μὲν διδόμενα οὐκ ἐδικαίευ. ubi Valla, *recipienda non putavit:* sed malim, *recipere justum esse non putavit.* Vel potius, *par esse non putavit.* H.

Διφάσιον. *Geminum:* seu *Duplex.* C.

Item plural. Διφάσια, *Duplicia.* vel *Bina.* aut *Duo.* ut διφάσια τρώματα, I, 18. *Duo vulnera.* Et διφάσιαι αἰτίαι III, 122. Et διφάσιαι εἰκόνες, II, 182. *Binæ imagines.* seu *bifariæ.* Suspicor autem ex hoc διφάσιος Latinos mutuatos esse suum *Bifarius*, itidemque *Trifarius* ex Τριφάσιος. Quod si ita sit, rectius scribentur per *ph.* H.

Δοξοῦσθαι, pro quo dictum postea fuit δοξάζεσθαι. IX, 47. ἐπεί τε δεδόξωσθε εἶναι ἄρισοι, *existimati estis.* Et VIII, 124. ὅμως Θεμισοκλέης ἐβώσθη τε καὶ ἐδοξώθη εἶναι ἀνὴρ πολλὸν Ἑλλήνων σοφώτατος ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. Ubi fortasse aliquis ἐδοξώσθη ut ἐβώσθη scribendum putet. Sed quid si ἐβώσθη male pro ἐβώθη scriptum est? & scribendum est ἐβώθη, factum ex ἐβοήθη, (ut antea βῶσαι pro βοῆσαι, βεβωμένα pro βεβοημένα, atque alia hujus ipsius familiæ habuimus) manente altero ἐδοξώθη, sine σ, ut ἐχρυσώθη absque littera illa scribitur? H.

Δουλότερος, *Magis servus.* Et Δουλοτέρη, *magis serva* VII, 7. H.

Δωτίναι, δῶρα, seu δόσεις, *Munera, Largitiones.* Et ἔδωκε δωτίνην, *dono dedit.* Il. ι. Οἵ κέ ἑ δωτίνῃσι θεὸν ὣς τιμήσουσι. Et Δωτινάζειν, *Dona corrogare* II, 179. H.

E.

Ἕαδε, *Placuit:* ea signific. qua dicitur *Placuit ita facere.* pro *Visum est.* IV, 145. Λακεδαιμονίοισι δὲ ἕαδε δέκεσθαι τοὺς Μινύας ἐπ' οἷσι θέλουσι αὐτοί. Sic alibi, ἐς ὃ σφι ἕαδε ὁμολογίῃ χρήσασθαι. Item ἑάνδανε, circa principium Calliopes, c. 5, sine infinitivo, εἴτε οἱ καὶ ταῦτα ἑάνδανε, *Sive hæc illi placebant*, *Sive hæc sentiebat.*

Ἔγκοτον in duobus Herodoti locis legi: sed alios præterea occurrere cupio in quibus hoc vocabulum legatur, antequam de eo dicere ausim quod suspicor. Vix enim in duobus illis ἔγκοτον pro κότον dictum esse, mihi persuadere possum. H.

Ἐγκυρεῖν, vide in Κυρεῖν.

Ἐθέλει, pro εἴωθε, *Solet, Solitum est.* Pro quo & φιλέει dicitur. Utrumque eodem loco habes, VII, 50: I. Quum autem videamus Herodotum in priore quidem membro dicere φιλέει, in posteriore autem, ἐθέλει: minime dubium esse cuiquam debet quin ita sit accipiendum. Ideoque Galenus, apud Hippocratem ita potius exponere debuit quam verbo δύναται. H.

Ἐκ. Præpositio hæc apud Herod. usum quendam habet, qui non animadversus fecit ut huic loco absurda interpretatio daretur, I, 10. μαθοῦσα δὲ ποιηθὲν ἐκ τοῦ ἀνδρός. Male enim intellectum fuit, μαθοῦσα ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, pro τὸ ποιηθὲν ἐκ τοῦ ἀνδρός. id est, ὑπὸ τοῦ ἀνδρός· ut alibi docebo, simulque alia hujus usus exempla proferam. H.

Ἑκαστέρω (pro quo perperam alicubi ἑκατέρω, quum positivum sit ἑκάς) *Longius, Remotius, Ulterius:* & Ἑκαστάτω, *Longissime.* H.

Ἐγγίνεσθαι, *Licere, in Facultate esse.* Sic III, 142, initio, τῷ δικαιοτάτῳ ἀνδρῶν βουλομένῳ γενέσθαι, οὐκ ἐξεγένετο. *Non licuit, Facultas ei non fuit, Datum non est*, sive, *concessum.* H.

Ἐκπαγλεόμενοι, *Admirantes*, vel potius *Valde admirantes, & ad stuporem usque.* IX, 47. initio ἐκπαγλεομένων ὡς οὔτε φεύγειε ἐκ πολέμου. Derivatum ex Ἔκπαγλος. unde & adverbium Ἐκπάγλως, apud Homerum, necnon apud Hippocratem, non simpliciter *Mirum in modum*, sed *Stupendum in modum.* Nisi quis *Ad stuporem usque* malit dicere. H.

Ἐκπλῶσαι τῶν φρενῶν, *De statu mentis dejectum esse.* III, 155. πῶς οὐκ ἐξέπλωσας τῶν φρενῶν;

νῶν; Alibi in propria signif. ἐκπλώσας, I, 29, de Solone. Sic autem & Ἀναπλώουσι, II, 93. ubi proxime præcedit & ἐκπλώοντες. Invenitur tamen alicubi in hoc verbo, & apud hunc, diphthongus ου, more linguæ communis, non ω. sed ex errore, ut opinor. Eorum locorum unus est II, 179, πρὸς ἀνέμους ἀντίους πλέειν. H.

Ἐκτῆσθαι, pro κεκτῆσθαι, ut apud Homer. unde ἐκτημένων, VIII, 140 extremo. Sic & Hom. Il. ϐ, -- οὐδ' ὅσα φασὶν Ἴλιον ἐκτῆσθαι εὖ ναιόμενον πτολίεθρον. Vult tamen Eustathius non minus Atticum esse quam Ionicum. Quamvis autem hoc ex aliorum (ut credibile est) grammaticorum autoritate dicat, aut illi fides habenda non est, aut exemplaribus Aristophanis deneganda. Non ignoro alioqui Atticis cum Ionibus esse quædam communia. H.

Ἐλιννύειν, *Acquiescere*. C.

Ἐλλάμψεσθαι, pro ἐλλήψεσθαι. ut I, 80 τῷ δὴ τοι καὶ ἐπεῖχε ἐλλάμψεσθαι αὐτός. de equitatu Crœsi. *Quo* (inquit) *& ipse Cyrus oppressum iri se verebatur*. Et Melpom. [V, 21] καταλαμφθεὶς, pro καταληφθείς. à verbo λάμπτεσθαι, quod ἀποδέχεσθαι, id est, *accipere*, illis significat. C.

Invenitur & λάμψεαι. VII, 39. Quinetiam compositum φοιϐόλαμπτος pro φοιϐόληπτος, IV, 13. Cum hoc autem usu hujus verbi convenit quod & eod. lib. IV. c. 79. legitur, νῦν οὗτος ὁ δαίμων καὶ τὸν ὑμέτερον βασιλέα λελάϐηκε, καὶ βακχεύει. H.

Ἔμϐολον, *Rostrum in navi, & veluti claustrum regionis*. Et de portis, χαλκόδετ' ἔμϐολα, Phœnissis. C.

Ἐναγίζειν, vide in Καταγίζειν. H.

Ἐνάρεες, Scythæ evirati & vates Scythici, quorum & Hippocrates meminit ἐν τῷ περὶ ἀέρων, ὑδάτων, τόπων. sed ibi ἀνανδριεῖς vocat. Aliqui annotarunt ἐνάρεας esse *bellatores* apud Ionas. C.

Ἐνείκω, est ἐνέγκω. C.

Ἐννώσας, id est ἐννοήσας, *Quum intellexisset*, Clio, c. 68. Et ibid. c. 77. ἐνένωτο, τὸν χειμῶνα παρεὶς ἅμα τῷ ἦρι στρατεύειν, *in animo habebat*. Et, ἐνενώκασι, *Animadverterunt*, III, 6. C.

Ἔξεσις de dimissione, seu amandatione uxoris V, 40. Vide Eustathium, qui & uno verbo διαζύγιον exponit. H.

Ἐπάϊστος, *De quo auditum est aliquid*. ut II, 119. ὡς ἐπάϊστος ἐγένετο τοῦτο ἐργασάμενος. *Postquam auditum fuit eum hoc fecisse*, vel *Innotuit*, *Compertum fuit*, sive *Compertus est*. Sic VIII, 128, ἐπάϊστος ἐγένετο προδιδούς. H.

Ἐπεί τε, pro ἐπεὶ vacante particula τε, passim. H.

Ἐπὶ ξυροῦ τῆς ἀκμῆς, vide in Ξυρόν.

Ἐπὶ, cum genitivo quoque *Ad* significat. ut ἀποπλέοντας ἐπ' Αἰγύπτου I, 1 extremo. Quod & ipsum plane Atticum est. ut ἀπῆλθον ἐπὶ φυλῆς. Calliope c. 11. ἀπαλλάσσεσθαι ἐπὶ τῆς ἑωυτοῦ ἕκαστος. Hæc ipsa præpositio ἐπὶ cum dativo interdum ubi potius moris est uti præpositione ἀπὸ cum suo genitivo. ut I, 15. καλέεται Γυγάδας ἐπὶ τοῦ ἀναθέντος ἐπωνυμίη, quum potius dicendum videretur, sequendo vulgarem sermonis formam, ἀπὸ τῆς τοῦ ἀναθέντος ἐπωνυμίης. Imitati autem sunt hunc præpositionis hujus usum quidam ex posteris: quorum ideo loci mendi suspecti fuerunt. Sic apud Arrianum ὀνομασθεῖσαν ἐπὶ μιᾷ τῶν ὀπαδῶν τῆς Κυϐέλης νυμφῶν. At vero ubi hæc præpositio genitivo juncta huic rei significandæ adhibetur, ibi certum est mendosum esse locum. H.

Ἔπιπλα, *Supellex*. C.

Ἐπίστασθαι non solum pro *Scire*, *Nosse*: sed alicubi & pro *Existimare*. In quibusdam autem Homeri & Hippocratis locis exponitur δύνασθαι, ubi tamen non video quid obstet quominus significationem suam retineat. H.

Ἐπίστιος, ἐφέστιος. Et Jupiter ἐπίστιος I, 44. C.

Ἐπιστρεφέως, *Accurate*, *Vehementer*. Item *Oblique*. C.

Ἐπίτεξ, *Vicina partui*, I, 3. C.

Adjuvat autem valde Hippocratem hic locus Herodoti: quum ostendat legi perperam apud eum ἐπιτέξη, & ab aliis ἐπιτέξη, pro ἐπίτεξ ᾖ, in hoc Περὶ γυναικ. loco, φημὶ δὲ γυναῖκα, ἢν ἐπίτεξ ᾖ. H.

Ἐπιφράζεσθαι, *Excogitare*, *Perspicere*, *Animadvertere*: in fine Polymniæ, & in cap. 10. Terpsich. Et καταφρασθεὶς αὐτὸν ταῦτα ποιεῦντα IV, 76. *Quum animadvertisset illum hæc facere*. H.

Ἔρχομαι φράσων, Ἔρχομαι ἐρέων, Ἔρχομαι λέξων, & in præterito, ἤια λέξων, *Ingrediar exponere*. Virg. *Sic contra est ingressa Venus*. C.

Ἐς τὸ, ἕως οὗ, *Donec*. C.

Εὐεστώ, ea forma qua alibi ἀπεστώ. Videtur autem dativus illius nominis εὐεστοῖ, videlicet εὐεστοῖ, quod margini adscriptum est I, 85, vera esse lectio: & εὐθηνίῃ quod in ipso textu est, ad illius expositionem positum, eo irrepsisse. H.

Εὐμαρίη, *Stercus*. C.

Εὖτ' ἂν pro ἐπειδὴ ἄν. C.

Εὐφρόνη, *Nox*. ut IX, 38. ὡς εὐφρόνη ἐγένετο. Itidemque Εὐφρόναι, *Noctes*. H.

Εὐχαρίστως, idem quod κεχαρισμένως. I, 32, fine. H.

Ἐφη-

Ἔφησε λέγων pro ἔφη, VII, 137. Sic ἔφασαν λέγοντας pro ἔφαζον, circa initium Calliopes, c. 2. H.

Ἔχειν cum præpos. ἐπί. ut ἔχοντας ἐπὶ σφέας, eo fortasse modo quo dicimus, *Ils en ont à moy.* item, *A qui en avez-vous?* Vide inter Gallicismos Ionicos. H.

Z.

Ζόη, id est, βίος, *Vita.* Et Ζωός, *Vivus.* ut & Odyss. λ, ζωὸς ἐών. Et Ζωάγρια, Odyss. θ. & Ζωγρεῖν, Iliad. ζ. C.

Quamvis autem ζόη esse Ionum dicatur, ab ipso etiam Eustathio, tamen & ζωὴ alicubi scriptum est: ut I, 38. genitivus ζωῆς. H.

Ζώνη, est Herodoto πορφυροῦν ἱμάτιον, teste Suida. H.

H.

Ἤθεα, *Domicilia*, id est, Ea loca in quibus vel homines vel animantes aliæ degere solent. C.

Ἠμεκτεῖν, *Indignari*, *Offendi.* C. Vide Περιημεκτεῖν.

Θ.

Θαλία, *Convivium lautum & opiparum.* Si à θάλλω derivatur, sonabit quasi quis dicat *Convivium florens*, ut in Thesauro scripsi: sed addidi vocem *lætum*. Dixi enim posse videri respondere his duobus, δαὶς τεθαλυῖα. perinde ac si diceretur *Convivium lætum & quasi florens.* Verum apud Herodotum (ut & Bud. scribit) non tantum est *Epulum* sed etiam *Dies festus.* Sic autem in isto scriptoris hujus loco in principio cap. 27. καὶ ἦσαν ἐν θαλίῃσι, Valla usus est hac interpretatione, *& celebrando festo operam dabant.* Non video tamen cur altera significatio locum habere hic non possit. H.

Θοινίζειν. *Cibo*, *Pasco.* Factum ex θοίνη, ita ut sonet quasi quis dicat, Θοίνην παρέχω, vel Εἰς θοίνην παρέχω. eodem modo quo ex δεῖπνον fit δειπνίζω. In Clio, cap. 129. cum accusat. personæ & dativo rei, πρὸς τὸ ἑωϋτοῦ δεῖπνον τό μιν ἐκεῖνος σαρξὶ τοῦ παιδὸς ἐθοίνησε. Ubi fortasse rectius τῷ quam τὸ post δεῖπνον scriberetur. Alioqui subaudiendum fuerit κατὰ. H.

Θορός, τὸ σπέρμα. C.

Θορῇ non Θορὸς habet editio Basiliensis Hervagii, unde sumpta hæc Camerarii fuerunt: sed hunc tamen θορὸς scripsisse mihi persuadeo. Nam illud θορῇ ne speciem quidem vocabuli Græci præ se fert: at θορὸς significans σπέρμα, id est, *semen* (sed intellige *semen genitale*) legitur apud hunc nostrum scriptorem, legitur apud Hippocratem. Apud hunc, ut II, 93. principio, ἀπορραίνοντες τοῦ θοροῦ: apud Hippocratem, ut quum scribit libro De morbis secundo, περιέρχεταί οἱ θορὸς πολὺς καὶ ὑγρός. Scio alioqui fuisse qui aliquantulum discriminis inter θορὸν & σπέρμα ponendum existimarint. Observandum est autem, non simpliciter σπέρμα, sed σπέρμα παιδοποιὸν, ab Herodoto dici, VI, 68. H.

Θυμαλγής, *Animo dolorem afferens.* ut θυμαλγέα ἔπεα. I, 29 initio. *Verba dolorem animo afferentia*, vel *Ægritudinem alicui afferentia*, ut loquitur Terentius. Possis & ita reddere, *Verba quæ animus ægre fert.* Quoniam autem Homerus quoque isto composito utitur, (veluti quum θυμαλγὲς ἔπος & θυμαλγέα μῦθον dicit) possis, magis poëtice loquens, reddere, *Verba animum mordentia.* H.

Θυμός, vocabulum valde alioqui & apud ceteros usitatum, quendam usum habet qui apud ceteros vix occurrat, nisi ex ejus imitatione. Jungit enim genitivo: ut quum lib. I, cap. I. dicit, ὠνέεσθαι τῶν φορτίων τῶν σφὶν ἦν θυμὸς μάλιστα. id est, *quorum maxime* (vel *potissimum*) *erat illis cupido.*

Θύσανοι, id est, κρωσσοί, *Bullæ aut fimbriæ in Clypeis & tunicis.* C.

Θύσσανοι geminato σ apud eum antea scriptum fuit: sed ne geminetur σ obstat quantitas syllabica, quum prima brevis sit apud poëtas: etiamsi, licentia utentes, in θυσανόεις & θυσανόεσσα producant, ut metrum possit ingredi. Tum autem & duplicatur illa littera in quibusdam exemplaribus. H.

I.

Ἰθαγενὴς, *Germanum*, *Nativum.* II, 17. οὐκ ἰθαγενέα στόματά ἐστι, ἀλλὰ ὀρυκτὰ, *Non sunt ostia nativa*, *sed fossilia.* C.

Usus est hoc vocabulo non solum Homerus, sed Hippocrates quoque: sed uterque paulo alia significatione quam in loco qui modo ex nostro scriptore allatus fuit. Legimus enim Ὀδ. ξ.

—— ἀλλά με ἶσον ἰθαγενέεσιν ἐτίμα.

ubi ἰθαγενέεσιν sonat γνησίοις· apud Hippocratem vero ἰθαγενὲς κύημα potest quidem fortasse exponi itidem γνήσιον, sed alia tamen ratione. Est enim conceptus verus, & qui à falso, id est, à mola, distinguitur.

tur. Videndum an vocabula *Genuinus* & *Germanus* & hîc & illic habere locum possint. H.

Ἰθὺς & ἰθὺ pro εὐθὺς & εὐθὺ, itidemque Ἰθέα pro εὐθεῖα, sicut apud Homerum & Hippocratem. Dici autem ab Herodoto ἐκ τῆς ἰθείας exponit ἐκ τοῦ προφανοῦς & παρ' εὐθύ· hunc ejus locum afferens, III, 127. ἐκ μὲν δὴ τῆς ἰθείας στρατὸν ἐπ' αὐτὸν οὐκ ἐδόκεε πέμπειν, ἅτε οἰδεόντων ἔτι τῶν πρηγμάτων. Est enim reponenda apud Suidam hæc scriptura, οἰδεόντων una voce, pro illa quæ apud eum duas voces habet, οἱ δεόντων. Vide plura super hoc loco in his verbis, Οἰδέοντος πρήγματος. H.

Ἱκνεομένως, unde Οὐκ ἱκνεομένως & Οὐκ ἱκνουμένως, *Non debitè.* & μᾶλλον τοῦ ἱκνεομένου, *Magis quam conveniret.* Hæc Camer. Exempla autem habes VI, 65. φὰς αὐτὸν οὐκ ἱκνεομένως βασιλεύειν τῶν Σπαρτιητέων. Paulo post eod. cap. οὔτε ἱκνουμένως βασιλεύοντος Σπάρτης. Quod autem & aliis in locis feci in Gallorum, & aliorum qui Gallici sermonis studiosi sunt gratiam, hîc quoque faciam, ut quam bene conveniat hic adverbii istius usus cum eo quod Gallice dicitur, ostendam. Quum enim adverb. ἱκνουμένως, vel potius ἱκνεομένως, (hanc enim lectionem præfero) à verbo ἱκνέομαι originem habeat, quod est *venire*, Gallicè *venir*: animadvertendum est ista verba, οὐκ ἱκνεομένως βασιλεύειν, posse ita nostro illo sermone exprimi, *Il ne luy vient pas de regner.* Est autem *vient* à Latino *venit*, (littera i ex fine ad principium transeunte) Ionice, οὐκ ἱκνέεται. perinde ac siquis diceret, οὐκ ἱκνέεται εἰς αὐτὸν τὸ βασιλεύειν, pro illis, οὐκ ἱκνεομένως βασιλεύειν. Alioqui & his verbis hoc exprimeret sermo noster, *Il ne luy touche pas de regner.* Alterius autem generis loquendi, Μᾶλλον τοῦ ἱκνεομένου, exemplum tibi suppeditat VI, 84. ὁμιλέοντος μᾶλλον τοῦ ἱκνεομένου. quum antea pro μᾶλλον τοῦ ἱκνεομένου dixisset μεζόνως· utens his verbis, ὁμιλέειν σφι μεζόνως. Nam qui aliquid facit μᾶλλον τοῦ ἱκνεομένου, id est, magis quam convenit, sive magis quam par est, is dici potest illud ποιέειν μεζόνως, quod Ionicum est pro μειζόνως. quasi dicas, *majorem in modum quam oporteat.* Sed Valla male hunc locum cum vertit, non secus quam si verba illa μᾶλλον τοῦ ἱκνεομένου non ad ὁμιλέειν sed ad ἀκρητοποτέειν, sive ad ἀκρητοποσίην (ut ibi legimus) referrentur. Addam & hoc, Hippocratem quoque illo adverbio usum esse, & quidem alicubi significare apud illum *Quantum par est*, *Quantum satis est.* ut quum dicit, γάλα πίνειν ἱκνεομένως. Apud eundem ἐν τῷ ἱκνεομένῳ χρόνῳ. *Debito tempore*, *Convenienti tempore*, *Suo tempore.* Miror autem afferri ex illo loco scripturam ἱκνουμένῳ· è loco libri De fract. ἐν τῷ ἱκνουμένῳ χρόνῳ, & dici, ἱκνούμενον χρόνον non minus quam ἱκνεόμενον, in usu esse. quasi vero illam quoque scripturam Græca lingua possit admittere, ac non jubeat nos vel ἱκνουμένῳ vel ἱκνεομένῳ dicere. Ceterum hujus generis loquendi aptum habemus hoc quoque exemplum, προγηράσκειν τοῦ χρόνου τοῦ ἱκνουμένου, *Senescere ante debitum tempus.* Et quasi quis dicat, *Ante legitimum tempus.* Alioqui & simpliciter, *Ante tempus*, dici potest. Poëtæ autem dicerent etiam (ut opinor) *Ante suum tempus.* Ex eodem affertur & hoc, φροντίδες οὐχ ἱκνεύμεναι (sed malo ἱκνεόμεναι) pro *curis intempestivis.* at vero illud, ἐν τῷ ἱκνεομένῳ χρόνῳ, apud Herodotum etiam exstat. VI, 86.

Ἱστορέειν & Ἱστορέεσθαι sæpe apud hunc scriptorem occurrunt, præsertimque illa vox activa. Est autem Ἱστορέειν *Interrogare*, *Sciscitari. Percontari*, *Inquirere:* & Ἱστορέεσθαι, *Interrogari*, *Inquiri.* II, 19. Ἱστορέων αὐτοὺς ἥντινα δύναμιν ἔχει ὁ Νεῖλος τὰ ἔμπαλιν πεφυκέναι τῶν ἄλλων ποταμῶν. Et paulo post. ταῦτά τε δὴ τὰ λεγόμενα βουλόμενος εἰδέναι ἱστόρεον. Sic I, 61. μετὰ δὲ, εἴτε ἱστορεύσῃ, εἴτε καὶ οὔ, φράζει τῇ ἑωυτῆς μητρί. *Dicit matri sive percontanti sive non.* Sed Valla longe ἱστορέειν hic esse putavit *Enunciare*, ideoque alienum ab hoc loco sensum commentus est: ut tibi patebit ex collatione verborum ejus cum iis quæ margini adscripta sunt. At vero pass. vox ἱστορέεσθαι I, 24. legitur, sed ita ut activam potius significationem habere videatur. H.

K.

Καὶ δὴ frequens est apud hunc, in narrationis velut incremento: ut quum Latine dicitur *Atque etiam*, vel *Tum*, vel *Tum etiam*, & similiter. C.

Κάρτα πάνυ, *Admodum.* C.

Aliquando (I, 71.) & præfixo articulo dicit τὸ κάρτα, sive τοκάρτα. Eustathius tamen in librum ιωτα Iliadis, non Ionum sed Dorum esse dicit articuli pleonasmum ante adverbia. H.

Καταγίζειν, ut καταγίζειν πυρὶ, *Igni consecrare.* Item, *Immolare & sacrificare*, Clio c. 86. & Melpomene c. 35. Et Ἐναγίζειν, *Inferias mittere:* Euterpe, c. 44. in fine. ὡς ἥρωϊ ἐναγίζουσι. C.

Illi autem Καταγίζειν addendum est Καταγιάζειν· si quidem emendate scriptum est καταγιαζομένου, I, 202. Sed (verum ut fatear)

tear) suspicione apud me scriptura hæc non caret: præsertim quum & Erotianus, suo in Hippocratem lexico, Ἐναγίζειν, non Ἐναγιάζειν, scribat, exponens, τοῖς κατοιχομένοις ἢ τοῖς καταχθονίοις θύειν. sicut Hesychius, χοὰς ἐπιφέρειν, vel θύειν τοῖς κατοιχομένοις. Sed magis priorem probo expositionem quam posteriorem: & in posteriore placet quod κατοιχομένοις tantum dixerit, non autem cum Erotiano, ἢ τοῖς καταχθονίοις· quoniam hoc de diis inferis dici solet. Non solum autem *Inferias mittere* dixerunt Latini, sed etiam *Inferias ferre*, & *Inferias dare*. At *Inferias facere* (ut etiam exponitur) me legere haud memini. H.

Καταδόξαι usurpat ut alii καταγνῶναι. H.

Καταπροΐξεσθαι interpretantur, *Grate habituros aut impune laturos esse*. ἀπὸ τοῦ προῖκος deducto vocabulo. ut Thalia, c. 36. extremo, οὐ καταπροΐξεσθαι, de iis qui Crœsum conservassent. Et non minus in fine ejusdem libri, c. 156. & Polym. c. 17. Sed Terpsich. c. 105. posse ita accipi videtur ut sit à verbo ἱκέσθαι Ionico, & significet, *Progredi longius* aut *effugere*, simileve aliquid. C.

Καταφαρμάζομαι, vide in Ἐπιφαρμάζομαι. H.

Κατέδησαν φῶρα εἶναι, II, 174. metaphora respondente ei quam habet ἀπέλυσαν. H.

Κατηλογέοντο, vide in Ἀλογήσας.

Κείρειν apud Herodotum, *Vastare*, *Populari*. veluti quum dicit VIII, 32. πάντα ἐπέφλεγον καὶ ἔκειρον. Et IX, 15. ἔκειρε τοὺς χώρους. itidemque passive, VIII, 65. ἐκείρετο ἡ Ἀττική. Quem verbi hujus usum sumpsit Herodotus ex Homero, utente non solum simplici, sed & composito Κατακείρειν· ut Odyss. χ. —— ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον, *Deprædabamini domum*, *Spoliabatis domum*. Herodoti autem exemplo usurparunt etiam Thucyd. & Plato. H.

Κεραΐζειν, *Diripere*, *Sternere*. II, 115. ἀλλὰ καὶ οἰκία τοῦ ξείνου κεραΐσας ἥκεις. Et Homer. — ὅθι περ Τρῶας κεράϊζε καὶ ἄλλους. C.

Κῆ, ut πῆ, item Κη sine accentu, quum est particula παραπληρωματική, id est expletiva. Exemplum illius exstat I, 32 extremo, σκοπέειν δὲ χρὴ παντὸς χρήματος τὴν τελευτὴν κῆ ἀποβήσεται. At hujus exemplum cum alii plerique præbent loci, tum hic, IV, 124, σταδίους ὡς ἑξήκοντα μάλιστά κῃ. H.

Κληδὼν & Κλεηδὼν, *Rumor*, *Fama*, *Omen*. χαῖρε δὲ κλεηδόνι. Odyss. υ. C.

Κνυζημάτων, Euterpe, c. 2. *Vagitus puerilis*: significatio πεποιημένως, ut videtur Cam. Quamvis autem ita legatur in edit. illa Basiliensi, puto tamen Cam. scripsisse πεποιημένη, non πεποιημένως. aut ita, πεποιημένως (*ut videtur*) *facta*. vel potius *huic vocabulo data*. Vel tale quid.

Κόσμος, τάξις, id est, *Ordo*, *Ratio*, I, 99. κόσμον τόνδε ὁ Δηϊόκης πρῶτός ἐστι καταστησάμενος. *Hanc rationem primus instituit*. vel, *Ita res regni ordinavit*. Item, II, 13, ἔφευγον οὐδενὶ κόσμῳ, *de effusa fuga*. Inde Homerica, κοσμήτορε λαῶν. &, αὐτὰρ ἐπεὶ κόσμηθεν ἅμ' ἡγεμόνεσσιν ἕκαστοι. C.

Κουρίδιος ab Herodoto (sicut & ab Homero ante illum) dicta fuit uxor, quam duxit dum adhuc esset κούρη, id est *virgo*, & quidem *juvencula*, sive *juvenilem ætatem non excedens*. Sic in Clio cap. 135. Γαμέουσι δ' ἕκαστος αὐτῶν πολλὰς μὲν κουριδίας γυναῖκας. Sed ab Homero terminatione alia κουριδίη dicitur. Sic Il. ν, Οἱ μὲν κουριδίην ἄλοχον καὶ κτήματα πολλὰ Μαψ οἴχεσθ' ἀνάγοντες. Sic Iliad. τ, --- Ἀχιλλῆος θείοιο Κουριδίην ἄλοχον θήσειν. Verum & Κουρίδιος πόσις (id est *maritus*) vicissim ab Homero dicitur. H.

Κυρεῖν, cum genit. τυγχάνειν, sive τυχεῖν. Item Κυρῆσαι. ut I, 59. circa finem, ἐδέετό τε τοῦ δήμου φυλακῆς τινὸς πρὸς αὐτοῦ κυρῆσαι. *aliquam custodiam ab illo consequi*, vel *obtinere*. Hinc & Κυρήσας pro τυχών. Apud Hippocratem participio jungitur, eo modo quo ἔτυχε, vel τυγχάνει plerumque illi jungi videmus. Legimus enim apud illum, καὶ μήπω κυρήσῃ τὸ σῶμα τεθνεός, id est, *neque dum corpus mortuum fuerit*. Ubi alioqui τύχῃ dici potuisset.

Ἐγκυρεῖν itidem pro ἐντυχεῖν, ut lib. VII, 218. ἐνεκύρησαν στρατῷ, *inciderunt in exercitum*. Exstat vero & aliud compositum apud Hippocratem, videlicet Συγκυρεῖν, ut in libro De morb. συγκυρήσει ὥστε ῥιγῶσαι μεθύοντα. sed hoc est pro συμβήσεται, id est, *eveniet*.

Κώμῳ χρῆσθαι, *Comessationem exercere*, vel potius *comessationes* in Clio, cap. 21 extremo, τότε πίνειν τε πάντας καὶ κώμῳ χρῆσθαι ἐς ἀλλήλους. ubi interpres vertit, *Et inter se comessationibus uterentur*. Ab hoc nomine est κωμάζειν. At vero κῶμα, quod frequens est apud Hippocratem, quamvis consequi illas τῶν κωμαζόντων compotationes plerumque videamus, mirum tamen est si Galenus κωμάζειν prius esse quam κῶμα, & hoc ex illo deduci putavit. Nec enim rationi & artis grammatices legibus consentaneum magis puto κῶμα quam κῶμον ex illo deducere: id est, non minus præpostere illud quam hoc posse fieri.

Κῶς, & κως enclitice, pro πῶς & πως enclitico, passim apud hunc scriptorem, præsertimque hoc posterius: ut lib. III, c.

150. καὶ κως ταῦτα ποιεῦντες ἐλάνθανον.

Λ.

Λαβεῖν, unde Διαλαβεῖν I, 114. Et λελάβηκε, IV, 79, νῦν ὗτος ὁ δαίμων ἐς τὸ ὑμέτερον βασιλέα λελάβηκε. Paulo ante, καὶ ἡμέας ὁ θεὸς λαμβάνει. legitur & λάβε, cum alibi, tum I, 108.

Λαισήια, *Parma*, aut *Pelta*. C.

Λαύρα, *Angiportum*. ut & Odyss. χ. C.

Λέσχη, *Sermo*, *Colloquium*. In Euterpe, c. 32. ἀπικέσθαι ἐς λέσχην περὶ τοῦ Νείλου, *mentionem factam* dicit *Nili*. Et Calliope, c. 70. γινομένης λέσχης, *verba quum fierent*. Et Ἐλλεσχα· ut I, 153. οὐ τὰ Ἰώνων πάθεα ἔσαι ἐλλεσχα, ἀλλὰ τὰ οἰκήια, *non de Ionum malis sed de suis fabulabuntur*. Et Περιλεσχήνευτος, II, 135. *Celebris*. Et apud Hesiod. λέσχη, locus publicus, de fabulis & colloquio vulgi, ut apparet, dictus. Odyss. σ, Οὐκ ἐθέλεις εὕδειν χαλκήιον ἐς δόμον ἐλθὼν, Ἠέ πȣ ἐς λέσχην. C.

Λιΐζεσθαι, *Rapere*. C.

Λιπαρίη τε ἐς ἀρετῇ, IX, 21. *Constantia* (seu *tolerantia*) *& fortitudine*. Λιπαρέετε μένοντες, *durate*, Calliope c. 44. Et Euterpe, c. 42. ἐπεί τε λιπαρέειν τὸν Ἡρακλέα, *quum Hercules perseveraret in flagitando*. C.

Λόγος, etiam *fabulam*, id est, μῦθον, significat. ut Clio, cap. 141. ἔλεξέ σφι λόγον. Et, Αἴσωπος λογοποιὸς, &, Ἑκαταῖος λογοποιὸς, Euterpe c. 134. & 143. C.

Λόγον ἑωϋτῷ διδόναι, *Reputare aliquid*, seu *Secum perpendere*. C.

Λωβᾶσθαι, *Fœdare*, eo modo quo dicitur à Virgilio, *Fœdavit vultus*, de facie mutilata. Sic enim apud nostrum scriptorem Zopyrus seipsum λωβᾶται, III, 154. Atque ut hic legimus ἑωϋτόν λωβᾶται (additis etiam his duobus verbis, λώβην ἀνήκεσον) sic paulo post, ἑωϋτὸν λωβᾶται. Ac parvo intervallo sequitur cap. 155. λελωβημένον signific. passiva. Apud Homerum Iliad. β, Ἦ γὰρ ἂν Ἀτρείδη νῦν ὕσατα λωβήσαιο, *Nunc postremum me injuria affecisses*. vel, *contumelia*. Λωβᾶσθαι etiam invenitur, & quidem apud Hippocratem. Ac significationem passivam habet λωβέονται in hoc ejus loco, ἀτὰρ πολλὰ μὲν δὴ ἐς ἄλλα λωβέονται. ubi redditur, *Probro & dedecore afficiuntur*. H.

M.

Μελεδωνὸς, *Curator*, vel *Curatrix*, *Cui cura rei alicujus demandata est*, *Præfectus alicui rei*, *seu alicui negotio*. l. II, c. 65. μελεδωνοὶ ἀποδεδέχαται τῆς τροφῆς χωρὶς ἑκάστων, καὶ ἔρσενες καὶ θήλεαι, τῶν Αἰγυπτίων. Paulo post, τῇ μελεδωνῷ θηρίων. Item, τῶν οἰκηΐων μελεδωνὸν, III, 61. quod reperitur & c. 63. seq. Sed & ipsum verbum Μελεδαίνειν habes VIII, 115. Μελεδαίνειν τε καὶ τρέφειν, videlicet, τοὺς νοσέοντας. H.

Μέμονα, sequente infinitivo, *Fert animus hoc facere*, *Animatus sum ad hoc faciendum*. In Erato, c. 84. μετὰ ταῦτα μεμονέναι μιν τίσασθαι. Sic Homerus Iliad. σ, — μάλιστα δὲ φαίδιμος Ἕκτωρ Ἑλκέμεναι μέμονεν. Sic autem dicitur μεμαὼς cum eodem infinitivo, & ad eandem rem significandam, paulo ante, Ἑλκέμεναι μεμαώς.

Μεταδόξαι dicitur, *Qui mutavit sententiam*, seu *quem pœnituit*. H.

Μεταίχμιος γῆ, vide in Αἰχμή.

Μετεξέτεροι, id est, τινές. II, 36. Ζεὰς μετεξέτεροι καλέουσι. C.

Μῆνις, κότος & ἔγκοτος, *Vehemens ira*. C.

Μῆχος pro μηχανή. ut II, 181. τοῦτο γάρ οἱ κακοῦ εἶναι μῆχος. Estque reponendum hoc ipsum verbum, & lib. IV. cap. 151. non longe à princ. pro μῆκος. Utitur & Homerus: ut Iliad. β, — οὐδέ τι μῆχος Εὑρέμεναι δυνάμεσθα. Ut autem μῆχος pro μηχανὴ ab hoc scriptore dicitur, ita vicissim πάθη pro πάθος.

Μιν dicunt αὐτόν. C.

Μύδρος, *Candens massa*. ut μύδρον σιδήρεον. I, 165. vel λίθος διάπυρος· ut ille philosophus dixit: solem esse μύδρον, Anaxagoras Clazomenius, Ion. C.

Μυστίλλειν, *Dissecare*, Hom. μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα. In Clio, c. 132. διαμυστίλας κατὰ μέρεα τὸ ἱερήιον, *secta in partes victima*. C.

N.

Νεωχμοῦν, *Novare*, id est, νεωτερίζειν. C.

Νόμος, ut communiter, *legem* significat: ut, I, 29. Σόλων ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὃς Ἀθηναίοισι κελεύσασι νόμους ποιήσας. Et, *Mores* ac *instituta*: quæ & νόμαια· ut Thalia, cap. 38. οὕτω νομίζουσι πολύ τι καλλίστους τοὺς ἑωυτῶν νόμους ἕκαστοι εἶναι. In Melpom. c. 76. ξεινικοῖσι δὲ νομαίοισι ἐς οὗτοι αἰνῶς χρᾶσθαι φεύγουσι. *Et consuetudinem ac morem*. Ei ἐξαπατᾶν τοὺς εὖ ποιεῦντας νόμος ἐστίν οἱ, in Clio, cap. 90. Significat & *Pascua*: ut apud Homer. quoque ἐπεί κε νομῷ μιγέωσι. Et *regio*: ut νομὸς Θηβαῖος, Μενδήσιος. Et *classis*: ut νομοὶ φόρων, in Thalia, c. 90. &c. Atque hæ posteriores duæ significationes sunt acuti nominis. Est & *modorum* appellatio: ut de Arione, I, 24. νόμον τὸν ὄρθιον διεξ-

διεξελθεῖν, quos apparet acutos fuisse, & concini solitos voce altiore. Ἐν χερῶν νόμῳ, significat, *In conflictu, consertis manibus.* C.

Νυν, particula παραπληρωματικὴ, id est, expletiva, passim apud hunc scriptorem, pro μὲν. Ac statim initio primæ Musæ, Περσέων μέν νυν οἱ λόγιοι Φοίνικας φασὶ γενέσθαι τῆς διαφορῆς αἰτίους. Sæpe autem his particulis μέν νυν respondet δὲ in altero membro. ut lib. II. circa finem. H.

Ξ.

Ξεινίην & Φιλίην & Ὁμαιχμίην συνθέσθαι & διαλύσασθαι, Hospitii amicitiæque & belli conjunctionem & dissolutionem significat. C.

Ξυρὸν, *Novacula.* Adhibetur autem hoc nomen cuidam loquendi generi, quo utitur VI, II. ἐπὶ ξυροῦ γὰρ τῆς ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πρήγματα, ἄνδρες Ἴωνες, ἢ εἶναι ἐλευθέροισι ἢ δούλοισι. Exstat idem loquendi genus (quod proverbiale fuisse videtur) apud Homerum: nisi quod ἵσταται est apud eum, non ἔχεται. Iliad. κ.

Νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς
Ἢ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος Ἀχαιοῖς, ἠὲ βιῶναι.

In quo proverbiali genere loquendi exponendo usurpari solet vox *Discrimen:* quæ tamen utrique parti convenire non potest. neque enim dicet aliquis *sibi imminere discrimen de tuenda vita*, ut dicet *discrimen de amittenda* : neque *discrimen de libertate subeunda*, ut *discrimen de subeunda servitute.* Hoc constat, eos dici ἐπὶ ξυροῦ τῆς ἀκμῆς ἵστασθαι, vel, ἐπὶ ξυροῦ τῆς ἀκμῆς ἔχεσθαι dici τὰ πράγματα eorum qui ab ipso temporis articulo velut opprimuntur, quo vel prosperam vel adversam fortunam experientur. Nec aliunde videtur petitum hoc loquendi genus (quamvis alii secus sentiant) quam ab iis quæ aciei cultri seu gladii admota, levi manus impulsu amputari possunt. Atque ita pertinebit ad id quod proverbialiter itidem dicitur, *Sub cultro esse.* Unde apud Horatium, *Et me sub cultro linquit.* H.

O.

Οἰδέοντα πρήγματα, vel οἰδαίνοντα, ad verbum, *Res tumentes*, de iis quæ adhuc sunt turbulentæ, sive quæ nondum sunt compositæ : quasi quis dicat, *quarum tumor nondum resedit.* In Thalia, c. 127, ἅτε οἱ οἰδεόντων ἔτι τῶν πρηγμάτων. quod male reddit interpres, *Utique rebus nondum satis fundatis.* Sic autem & eod. lib. c. 76. ubi Ald. & Germ. editiones οἱ δεόντων habent pro οἰδεόντων. qui error est apud Suidam quoque. Sed illo in loco interpres ea verba præterit : ego in margine adscripta ibi interpretatione reddidi, *rebus flagrantibus.*

Οἰχώκεε, pro ᾤχετο. Et Iliad. β, ἐπὶ στήθεσσι συνοχωκότε. C.

Ὅκως pro ὅπως. *quomodo.* ut III, 116. ὅκως μὲν γινόμενος. & paulo ante, ὅκως θάλασσά ἐστι τὰ ἐπέκεινα. Sed alium etiam usum habet istud vocabulum, qui non datur illi ὅπως. ut in Clio, c. II. ἐώθεε γὰρ καὶ πρόσθεν, ὅκως ἡ βασίλεια καλέοι, φοιτᾶν. ubi redditur *quum* vel *quoties vocaret.* Sic ὅκως ὕοι, *quum* vel *quoties plueret.* Atque ita plurimis in locis utitur. H.

Ὀλοίτροχος, subaudito nomine πέτρος, Saxi quoddam genus est, in hostes projici vel potius devolvi soliti : quod à rotunditate nomen istud habere quidam crediderunt. Xenophon ad ὀλοιτρόχους addidit πέτρους. Homerus autem Iliad. ν, quadrisyllabe, ὀλοοίτροχος ὡς ἀπὸ πέτρης, ubi subauditur πέτρος. Quidam tenui spiritu hanc vocem scribunt, tanquam ita dicatur quasi ὀλοὸς ἐν τῷ τρέχειν. Fusius de hac voce differitur in meo Thesauro Græcæ linguæ. H.

Ὄνομαι, *Vitupero*, vel *Contemno*, *Pro vili habeo.* ut II, 167. ἥκιστα δὲ Κορίνθιοι ὄνονται τοὺς χειροτέχνας. ubi interpres contrario sensu dixit, *Corinthii quoque minimi faciunt opifices.* Sic apud Hom. ὄνοιτο, Iliad. ν, & Od. ξ. Et ὄνονται, Od. φ.

Ὅτι interdum pro διότι. ut III, 78. εἴρετο ὅτι οὐ χρῆται τῇ χειρί. Sic II, 19. circa finem, καὶ ὅτι αὔρας ἀποπνεούσας μοῦνος πάντων ποταμῶν οὐ παρέχεται. H.

Ὅτι τάχος, pro ὅτι τάχιστα, *Quam celerrime, Quam citissime.* Vel, *Primo quoque tempore.* IX, 7. in fine. H.

Ὅτι μὴ significat εἰ μὴ, *Nisi, Præterquam*, & similia. C.

Οὐδαμοὶ, id est, οὐδένες. C.

Π.

Παραγινῶσαι, *Introducere.* C.

Παραμέμνημαι alicubi poni videtur pro simplici μέμνημαι, sicut pro hoc ponitur quibusdam in locis compositum ἐπιμέμνημαι, vel ἐπεμνήσθην. H.

Πάρεξ, *Præterquam.* C.

Παρέχει μοι, sequente infinitivo pro ἔξεστι μοι, *Licet mihi, Penes me est, In me situm est.* III, 142. H.

Παρεὸν, I, 37. οὔτε τινὰ δειλίην μοι παρεδὼν.

δῶν. Et paulo poſt, c. 38. ὅτε ἄλλο ὐδὲν ἄχαρι παρὰ δῶν τοι. Utrobique pro ἐνιδῶν poſitum quidam exiſtimarunt. H.

Παχέες, *Divites*, *Opulenti*, Αἰγυπτίων ἢ οἱ παχέες, ubi interpr. vertit *proceres*. Nam ſæpe hi ſunt ex illorum numero. H.

Περιημεκτέω, ῶ, idem cum ſimplici Ἠ-μεκτέω ſignificare videtur: videlicet *Ægre ferre*, *Graviter ferre*, *Indignari*: atque adeo magnam indignationem præ ſe ferre: quod fit querendo, ſive quiritando: Unde factum eſt ut III, 64. περιημεκτήσας τῇ ἁπάσῃ συμφορῇ, reddiderim, *De tota calamitate queſtus*. Sed VIII, 109 initio, abſque ullo caſu ponitur περιημέκτεον. Apud Suidam & περιημεκτήσας (non περιημεκτήσας) & περιη-μάκτεον, non περιημέκτεον. At vero illius περιημεκτεῖν plura tibi exempla Theſaurus meus ſuppeditabit.

Περιλεχήνοντος, vide in Λέχη.

Πέριξ, *Circum*: ut *Arboribus clauſi circum*. vel *Circa*: ut *Corpora multa virûm circa*. C.

Πεσσόμενα σιτία, id eſt ὀπτώμενα. πέσσειν enim *Coquere* & *Conficere*. ut Homero quoque, metaphorice γέρας πεσσέμεν. C.

Πίσυνος, id eſt, πεποιθώς, *Fretus*: ut & Hom. ἠνορέῃ πίσυνοι καὶ κάρτεϊ χειρῶν. Sed & Eurip. Oreſte, θορύβῳ τε πίσυνος κἀμαθεῖ παῤῥησίᾳ. C.

Πολέμια, alicubi pro πολεμικά. H.

Πρόκα, *Subito*. lib. VIII, c. 65. καὶ πρόκα τε φωνῆς ἀκύειν. C.

Σ.

Σαγάρεις, *Secures*, *aut Bipennes*, *aut aliud barbarici teli genus*. Ita Camer. ſiquidem fides habenda eſt illi Baſilienſi editioni: ac non potius credendum eſt illum σαγάρεις ſcripſiſſe. H.

Σαρκάζειν, *Tondere* ſignificat ſeu *Vellere*. ut Melpom. c. 64. Σαρκάσας βοὸς πλευρῇ. Atque id & Hippocrati ſignificat verbum, ἐν τῷ περὶ ἄρθρων, ά. C.

Σακκέω, *Excolo*, in Melpom. c. 23. τῦτο ἐπεὰν γένηται πέπον, σακκέυσι ἱματίοισι. ubi tamen interpr. verbo *exprimunt*, non verbo *excolant*, uſus eſt. Sed Euſtathius, vel potius Dionyſius apud Euſtathium, ex hoc noſtro hiſtorico Herodoto affert etiam χρήματα ἀποσακιζόμενοι. Quinetiam ἀποσακίζειν τὸ ὁδὸς eſſe ait τὸ περικόπτειν καὶ ὑφαιρεῖσθαι (ſubaudiendum autem puto τὸ ὁδὸς cum hoc verbo ὑφαιρεῖσθαι) atque addit, in hac ſignificatione reſpici fortaſſe ad ſaccum qui paulatim evacuatur. Alioqui σακίζειν dicuntur etiam ſaccularii fures, ſive ſacculorum fures: quum Heſychius σακίζειν exponat, τὸ ἐκκενῶσαι διὰ κλοπῆς τὺς σάκυς. Sed apud illum & in verbo & in nomine littera σ geminatur (ſicut & in σακκέυσι apud Herodotum) quum Ælius Dionyſius σάκος etiam non σάκκος ab Atticis ſcriptum fuiſſe teſtetur.

Σπέρχειν, *Adverſari* & *Offendi*. Et Σπερχθεὶς *Perturbatus*. C.

Συγγινώσκω (ut admonui in Ἀναγινώσκω) à vulgari uſu & ipſum diſcedit apud Herodotum: qui duobus modis eo utitur. VII, 13. νῦν μέν τοι συγγνὺς, χρήσομαι τῇ ἐκείνυ γνώμῃ. ubi συγγνὺς eſt, *Poſtquam mecum reputavi hanc rem*. vel, *conſideravi*, ſeu *perpendi*. Sic in fine cap. 3. lib. IV. μαθόντες ὡς εἰσὶ ἡμέτεροι δῦλοι, καὶ συγγνόντες τῦτο. Sic & cap. V. in fine. (Talem autem uſum eſſe verbi συμφρονεῖν, in meo linguæ Græcæ Theſauro docui.) Aliter in fine c. 43. lib. IV. ubi infinitivo jungitur, Ξέρξης δέ οἱ ὐ συγγινώσκων λέγειν ἀληθέα. q. d. *Non aſſentiens ipſi vera dicere*, ipſum videlicet. q. d. *Non conſcius ipſi veritatis*. In hoc tamen loco libri V, cap. 91. συγγινώσκομεν αὐτοῖσι ἡμῖν ὐ ποιήσασι ὀρθῶς, magis proprie reddi poteſt, *Conſcii nobis ſumus*. Quinetiam voce paſſiva utitur alicubi hac in ſignific. ut V, 86. ἑωυτοὺς συγγινωσκόμενοι εἶναι, κατὰ τῦτο εἶξαν. Ubi autem dicit, VI, 92. ὅτε συνεγινώσκοντο, ἦσάν τε αὐθαδέστεροι, ſignific. *Non agnoſcebant culpam*. H.

Συμψήσας interpretantur συλλέψας, Clio, c. 189. Significat autem correptionem. C.

Συναλίζω, vide in Ἀλέες.

Συναμωρέειν, *Vaſtare*, *Perdere*. Et Συνάμωρος, *Noxius*. C. Sed ſcribitur etiam Σιναμωρέειν. H.

Συννοίῃ ἐχόμενος, I, 88. *Cogitabundus*. Vel, *Quum in attenta cogitatione verſaretur*. H.

Συρμαΐζειν, *Purgare* τῇ συρμαίῃ· quam alii potionem, alii herbam aut radicem, alii ſuccum quempiam fuiſſe putaverunt. C.

Συσπεύδω τινὶ, ſequente infinitivo, I, 92. *Studio meo & opera aliquem adjuvo ad aliquid efficiendum*, vel, *Studium meum alicui ad aliquid praſto*. At vero Ἐπισπεύδω & Ἀποσπεύδω alibi in locis vicinis ceu contraria ponuntur. H.

Σφι pro σφίσι ponunt. C.

Σχοινοτενὲς, *Rectum*. C.

T.

Ταρσὺς καλάμων, Clio, c. 179. interpretantur *Areolas arundineas*, *ſuper quibus lateres areſcerent*. Sunt & ταρσοὶ ποδῶν.

Et

Et remigia ταρσῶν habent appellationem. Nominantur etiam ταρσοὶ in volucribus. C.

Τέλειον, *Perfectum*, *Confirmatum*, *Evidens*. δι' ὄψιν ὀνείρου τελείην. I, 121. Et, τὰ τέλεα τῶν προβάτων, I, 183. *grandes oves*. C.

Τέλη, *Impensæ*, *& Ordines*. C.

Τέῳ interrog. ut I, 117. τέῳ δὴ μόρῳ τὸν παῖδα κατεχρήσαο; *Qua morte interfecisti?* Eodem modo τεοῖσι ὄμμασι. I, 37. H.

Τετρύσθαι, *Afflictum esse*. C.

Τὸ, passim pro ὃ, id est *quod* relativum. Sic I, 51. εἴδωλον τὸ λέγουσι εἶναι. Et paulo ante, τοῦ ἐπιστάμενος τὸ οὔνομα pro οὗ, *cujus nomen quamvis sciam*. Sic alibi ἐν τῷ pro ἐν ᾧ, *in quo*. Pluralis autem genitivus τῶν, quum est articulus præpositivus, interdum voculam τὶς interjectam habet inter nomen cum quo junctus est. ut I, 51. τῶν τὶς Δελφῶν, pro τὶς τῶν Δελφῶν. vel potius τῶν Δελφῶν τις.

Τετράσιον, *Triplex*: ut διφάσιον, *Duplex*. C.

Τῷ ἐόντι χρησάμενος, *Veritate usus*, *Eo quod res erat*. Et τῷ ὄντι γε, *Revera*. Et κατὰ τὸ ἐὸν, *Secundum veritatem*. C.

Τῶν ἴδμεν, pro ὧν ἴσμεν, *Quæ comperta aut cognita sunt*. usitata parenthesis Herodoto. C.

Τὠυτὸ, id est, τὸ αὐτὸ, similitudinem & æqualitatem & conjunctionem significat. κατὰ τὠυτὸ τὸ καὶ Ἕλληνες λέγουσι, I, I. *idem ipsum quod Græci memorant*. Χῖοι μὲν νυν καὶ Ἐρυθραῖοι κατὰ τὠυτὸ διαλέγονται I, 142. *eadem lingua utuntur*. Item τὠυτὸ φρονήσαντες, de consensione & concordia, in Clio, c. 59. fin. Et in Polymn. c. 145. συλλεγομένων ἐς τὠυτὸ, *quum convenissent*. C.

Υ.

Ὕβρις, *Petulantia* & *Lascivia*: ut de equis, Clio, c. 189. de mulis Melpom. C.

Ὑγιηρὸς, id est, ὑγιεινὸς, *Sanus*. C.

Ὑπερθρώσκειν, *Supersilire*, ut II, 66. ὑπερθρώσκοντες τοὺς ἀνθρώπους. Apud eundem legimus & Καταθρώσκω. apud Homerum autem & Ἀποθρώσκω & Ἐπιθρώσκω legimus.

Ὑπερτίθεμαι usum quendam apud Herodotum habet multorum auribus valde mirum futurum. Ponitur enim pro *Communico*: ea in signific. qua dicimur consilium nostrum alicui vel cum aliquo communicare, (utriusque enim exempla inveniuntur) & qua Cicero dicit, *De societate multa inter se communicarent*. lib. V, c. 24. circa finem, νῦν ὦν, ἐπινοέω γὰρ πρήγματα μεγάλα κατεργάσασθαι, ἀπικνέο μοι πάντως, ἵνα τοι αὐτὰ ὑπερθέωμαι. *Nunc igitur quum res magnas aggredi in animo habeam, fac omnino ad me accedas, ut tecum de iis communicem*. sed alterum verbum multo aptius mihi videtur. Interpr. reddidit *Aperiam*. Sic VII, 8: I. διὸ ὑμέας ἐγὼ συνέλεξα, ἵνα τὸ νοέω πρήσσειν ὑπερθέωμαι ὑμῖν. Quinetiam I, 8. τούτῳ τῷ Γύγῃ καὶ τὰ σπουδαιέστερα τῶν πρηγμάτων ὑπερετίθετο. Utitur vero & activa voce ὑπερτίθημι eadem in signific. ut videbis III, 155. & V, 32. H.

Φ.

Φάλαρα, Ornamenta equorum. C.

Φάρμακα, *Colores*. Clio, c. 98. προμαχεῶνες ἠνθισμένοι εἰσὶ φαρμάκοισι, *nitent coloribus*. Et φαρμακεύειν, *Tingere*. C.

Φάρσος, *Portio*. C.

Φερέγγυος, δυνάμενος, *Sufficiens*. C.

Φρενήρης, *Mentis compos*. C.

Φὼρ, *Fur*. C.

Χ.

Χερὶ χρῆσθαι, seu τῇ χερὶ, vide in Ἀλκή.

Χρᾶν, *Respondere*, id est, Oraculum reddere. ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾷ τάδε, I, 55. *responsum Pythia hoc reddidit*. Et, χρήσαντος τοῦ θεοῦ, Clio, c. 69. *Quum oraculum redditum mihi sit*. Inde & Χρηστήριον: sed hoc communius. C.

Χρῆμα. ut, συὸς μέγα χρῆμα. I, 36. Et, τυραννὶς χρῆμα σφαλερόν. III, 53. Et, χρῆμα πολλὸν νεῶν. VI, 43. Et, χρῆμα χειμῶνος ἀφόρητον. VII, 188. C.

Ψ.

Ψῆνες, Quæ in caprificis bestiolæ nascuntur. C.

Ω.

Ὤρην ἔχειν, I, 3. *Respectum habere*, aut *curam*. Et, οὐδεμίη ὤρη ἔσται, III, 155. *Nihil momenti attulerit*, vel, *Nihil retulerit*. C.

EX EJUSDEM H. STEPHANI PROLEGOMENIS, IN SECUNDA EDITIONE HERODOTI.

QUANTA ſit variis in rebus Gallicæ linguæ cum Græca convenientia, & quam multa Græcorum loquendi genera in Gallicum ſermonem ita verti poſſint ut verbum verbo reddatur, (quum Latina contra Græcis nullo modo reſpondeant) ante multos annos docui, in Gallico libro cui titulus eſt, *De la conformité du langage Francois avec le Grec* : id eſt, De conformitate (ſi ita loqui licet) Gallici ſermonis cum Græco : at quum primam Herodoti editionem dedi, vel hunc unum argumento meo non parum exemplorum ſuppeditare animadverti. Quum autem ea illi editioni præfixiſſem, ne in hac quidem prætermittenda, ſed potius cum aliquo auctario exhibenda cenſui.

IONISMI GALLICI, SIVE IONICI GALLICISMI, QUI APUD HERODOTUM LEGUNTUR.

Ἀποβαλέεις τὴν κεφαλὴν, *Tu perdras la teſte.* VIII, 65

Καμβύσεα ἔτυψε ἡ ἀληθηίη τῶν λόγων, *Cela luy toucha le cœur.* III, 64

Τὰ μὲν ἄνω, κάτω θήσω, τὰ δὲ κάτω, ἄνω, *Je mettray ce que deſſus, deſſous.* id eſt, *Je renverſeray tout l'ordre qui y eſt eſtabli.* III, 3

Οὐκ ὀρθῶς σεωυτοῦ προέστηκας, *Vous ne vous gouvernez pas bien.* II, 173

Κόσμον τόνδε Δηϊόκης πρῶτός ἐστι ὁ καταστησάμενος, *Il fut le premier qui eſtablit ceſt ordre.* I, 99

Μωρίη πολλὴ λέγειν, *C'eſt une grande folie de dire cela.* I, 146

Ἔρχομαι φράζων, *Je vien à dire.* Utitur autem illo genere loquendi frequentiſſime: ſed mutato interdum partic. φράζων in λέξων, aut ἐρέων. I, 194

Συνέχεσθαι, *S'attacher*, de conſerentibus manus. I, 214

Ἵνα ἴδω τί κοτε καὶ λέξει, *Pour voir qu'il dira.* II, 114

Ἔλαβε τὸν μισθὸν, *Il à receu ſon ſalaire*, vel *ſon payement.* de eo qui punitus fuit pro meritis : ſeu, pœna quam meruit affectus fuit. III, 15

Ὡς δὲ ἐς τὸν οἶνον ἀπίκετο. *Quand il vint au vin*, pro, *Quand il vint à parler du vin.* III, 22

Τὸν ταῦτα ἐπιθέμενον εἰπεῖν, *Qui a donné charge de dire ceci.* III, 63

Ἀπηνείκε Καμβύσεα, *Il emporta Cambyſes.* ut dicitur, *Ceſte maladie l'emporta.* Alibi, λοιμὸς ὑπολαβὼν ἀπηνείκε. III, 66

Ἐπεί τε δὲ ἐς Δαρεῖον ἀπίκετο γνώμην ἀποφαίνεσθαι, *Quand il vint à Darius de dire ſa ſentence.* III, 71

Ἀπῆκε ἑωυτὸν ἐπὶ κεφαλὴν φέρεσθαι ἀπὸ τοῦ πύργου κάτω, *Il ſe laiſſa tomber.* etiam de eo qui præcipitem ſe dederit. III, 75

Θυμὸν ἔχε ἀγαθὸν, *Ayez bon courage.* III, 85

Προσέφερε Δαρείῳ λόγον τοιόνδε, *Porta ceſte parole à Darius.* III, 134

Ἔσαν ἐν φυλακῇσι, *Ils eſtoyent ſur leurs gardes.* III, 152

Γνῶναι τὸ θέλει τὰ δῶρα λέγειν. ut dicimus, *Que veut dire cela?* pro, Quid hoc ſibi vult? IV, 131

Ἔδοσαν σφέας αὐτοὺς Ἀπρίῃ τῷ Αἰγύπτου βασιλέϊ, ut dicimus, *Ils ſe donnerent à un tel prince.* IV, 159

Εἰ ὑμῖν φίλον ἐστὶ, *S'il vous plaiſt.* quum rogamus ut aliquid fiat. V, 20

Οἷόν τι χρῆμα ἐποίησας; *Qu'avez vous faict?* cum increpatione. V, 23

Ἐκ νέης, *De nouveau*, pro, De integro, Rurſus. V, 116

Ἀταξίη, *Deſordre.* VI, 13

Οὐκ ἀπέδοσαν τὴν ὁμοίην, *Ils n'ont pas rendu la pareille*, vel, *Ils ne rendirent pas.* VI, 21

Τρίτῳ ἔτεϊ τουτέων, *Il y a trois ans de ceci.* pro, *Trois ans depuis ceci.* VI, 40

Ἐπὶ σφίσι ἔχοντας. ut dicitur, *A qui en avez-vous?* pro, *A qui en voulez-vous?* VI, 49

Ἐς τὸν ἱκνέεται ἔχειν, *A qui il vient*, pro, *A qui il appartient.* Huc pertinent quæ de adverbio ἱκνεομένως dixi in recenſione vocab. Herodoti. VI, 57

Τοῦτο ἀπέρριψε τὸ ἔπος, *Il jetta ce propos.* VI, 69

Καὶ τοῦτο οὐκ ἔστι ἄλλως εἰπεῖν, *On ne le peut dire autrement.* id eſt, *On ne le peut nier.* VI, 124

Οὐκ ἦλθον ἐς τοῦτον τὸν λόγον ὥστε μάχεσθαι, *Ils n'en vindrent pas à ces termes.* VII, 9: 2

Τὰς πρὸ τοῦ ἡμέρας, *Ces jours paſſez*, pro, Nuper. VII, 16: 2

Νομίζων Ξέρξεα ἀποδέξειν λέγοντα οὐδέν. ut Gall. *Ce n'eſt rien dict.* VII, 17

Πρῆγμα ἂν εἴη μοῦνον, ſequente infinitivo, *On n'auroit autre choſe à faire que, &c.* VII, 130

Πρω-

Πρῶτον χρημάτων πάντων, *Devant toutes choses.* VII, 145

Εὑρίσκω συμβαλλόμενος, ut à nobis dicitur, *Je trouve par mon compte.* VII, 187

Διέξοδοι βουλευμάτων, ut dicimus, *Discours.* VII, 234

Ἀριθμὸν ποιέεσθαι, *Faire le compte.* VIII, 7

Ἥπερ δὴ ἔφερε τὴν ἀληθηΐην πᾶσαν. Tale est in nostro sermone, *On luy apporta toute la verité du faict.* VIII, 82

Φέρεται ἐς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, *Il emporte à toute la Grece.* VIII, 142

Ἐξέμαθον πᾶν τὸ ἐὸν, *Ils sceurent tout ce qui en estoit.* IX, 11

Ἐκαλὸν ὀργυαὶ δίκαιαι, ut Gall. *Justes*, id est, *De juste mesure.* Justæ mensuræ.

Δέσποτα, aliquot in locis ad regem: ut illi dicimus *Sire*: pro quo scribi *Cyre*, postularet derivatio à voc κύριε (id est, *domine*) quæ postea depravata fuit in κύρε.

ALIA DE HERODOTI VOCIBUS, ET VARIA IN QUIBUSDAM MS. SCRIPTURA &c.

Ex ejusdem prolegomenis in eadem secunda editione,

RATIONI autem consentaneum mihi videtur ut à quibusdam illius recensionis [*præcedentis vocum Herodoti*] locis initium sumam, super quibus habeo quod te moneam. Primus erit ubi vocabulum ἀτέοντες (VII, 223. in fine) Camerarius interpretatur *Nihil curantes*, addens, Homerum similiter esse usum. Nam ἀτέοντα quidem legimus apud Homer. Iliad. υ, sed pro βεβλαμμένον, (videlicet εἰς τὰς φρένας, sive τὴν φρένα. unde dicitur aliquis voce composita βλαψίφρων) ab ἄτη. Pro illo igitur ἀτέοντα, ego vel ἀτίοντα (fuit autem facilis lapsus ex ἀτίοντα in ἀτέοντα) vel ἀτίζοντα reponendum censeo. Illud tamen mihi nullum lexicum sed memoria diu solicitata suppeditavit. Recordatus sum enim me legisse (apud Theognin, ni fallor) hunc versum,

Πᾶς τις πλούσιον ἄνδρα τίει, ἀτίει δὲ πενιχρόν.

At vero ἀτίζων, pro καταφρονῶν apud Homerum extat Iliad. υ. Quod si etiam incidisset Camerarius in aliquem Herodoti locum ubi vox ἀτέοντες usum illum haberet, eam pro mendosa habendam esse, ex iis quæ dixi constat.

Fuerunt alioqui vocabula quædam inter illa quæ idem recensuit, in quorum scriptura ab editione Basiliensi discedere non dubitavi, quum manifestus esse error videretur. Sed tamen, ne meo stare judicio necesse habeas, hæc sunt, αἰγινέειν, mutatum in ἀγινέειν· & εὐμαρέη, in εὐμαρίη· necnon θορὴ, (quod barbarum potius quam Græcum videri poterat) mutatum in θορός. Item χλῶες in ψλῶες, de bestiolis quæ in caprificis nascuntur. Monui autem & de nomine σαγήρις, tanquam suspecto, pro σαγάρις· quod apud Herodotum legitur.

Sed hinc ad alia venio, quæ scrupulum injicere cuipiam possint circa interpretationem. Ex his est εὐμαρίη, quod ille interpretatus est *stercus*: quum potius *ventris exoneratio* significetur: sicut & ἀπόπατος (quo illud exponitur) hoc sonat.

In vocabuli Ἐπιστρεφέως interpretatione dubitari potest de illa voce Latina *Oblique*, posita inter hasce duas *Accurate* & *Vehementer*: & suspicatus sum primo aspectu, *Obnixe* eum scripsisse: sed quum postea cogitavi, Suidam testari, Herodotum esse usum pro ἀπατηλικῶς, id est, *Fallaciter*, *Deceptorie* (si & hac uti voce licet) *Fraudulenter*, illud *Oblique* retinendum, & tantum sedem ei suam mutandam censui.

In voce χρῆμα locos aliquot, tanquam ejusdem rei exempla, affert, quum tamen non eundem in omnibus illis locis usum habeat vox ea de qua agitur. Quatuor enim exemplorum, quæ proponit, primum ei est hic locus; συὸς μέγα χρῆμα· secundum, iste, τυραννὶς, χρῆμα σφαλερόν· tertium, χρῆμα πολλὸν νεῶν· quartum, χρῆμα χειμῶνος ἀφόρητον. atqui in illo secundo loco ubi dicitur, τυραννὶς, χρῆμα σφαλερὸν, non idem est usus vocabuli χρῆμα, qui in ceteris tribus: adeo ut hic χρῆμα in πρᾶγμα mutando, dici queat eodem sensu τυραννὶς, πρᾶγμα σφαλερόν· at in ceteris illis locis ubi genitivus jungitur illi nomini χρῆμα, hæc mutatio locum non habeat. Quoniam autem hujus loquendi generis nullam ille expositionem addit, ideoque lector eam se à me expectare non immerito dicturus est, oro ut meum Thesaurum consulere, & ita vicariam operam illam mihi præstare, malit: simulque diligenter eum quem ibi propono Plauti locum expendere, annon in eo Ionicam illam phrasin repræsentare, aut saltem ad eam alludere, voluerit. Simul autem inde disces, non minus Atticis quam Ionibus usitatum il-

illud loquendi genus fuisse, quum & Aristophanes eo utatur. Ac sunt certe & alia plurima quæ Attici ab Ionibus mutuari non dubitarunt.

In iis quæ parvo intervallo sequuntur (pauca enim tantum verba interjecta sunt, quibus vox ψῆνες exponitur: pro qua perperam scriptum esse χῆνες in editione Basiliensi, paulo ante dixi) postquam ὤρην ἔχειν, interpretatus est *Respectum habere aut curam:* subjungit, *Et,* οὐδεμίη ὤρη ἔσαι, *Nihil momenti attulerit.* Quæ tamen interpretatio convenire loco non potest. Sunt enim verba illa ex hoc lib. III, 155. loco, τῆς σεωυτοῦ στρατιῆς τῆς οὐδεμίη ὤρη ἔσαι ἀπολλυμένης. Sonant autem hæc, *Cujus amissionem nemo curabit*, vel, *De cujus amissione nihil pensi cuiquam erit.*

Sed nec ad verbi γνωσιμαχέειν interpretationem non satis attentionis attulisse videtur: atque id vel ex iis intelligere poteris quæ in meo Thesauro de verbo illo dicuntur.

Venio nunc ad aliud cujus mentionem obiter tantum feci in illa ipsa recensione, ne, si forte diutius differam, obliviscar. Id autem est de vocabulo Ἔγκοτος. Dixi enim me vix persuadere mihi posse, ἔγκοτον in duobus quos legissem Herodoti locis, pro κότον positum esse. Ideo autem à me dictum hoc est, quod vocem hanc pro adjectivo tantum nomine habeam, & nihilomagis substantivum esse nomen posse existimem quam ἔγκυκλον, aut ἔγγονον, aut ἔμπονον. Confirmant autem mihi hanc opinionem quatuor nostri scriptoris loci: quorum primus sit hic, VI, 73. δεινόν τινά σφι ἔγκοτον διὰ τὸν προπηλακισμὸν ἔχων. Secundus autem hic, VI, 133. ἀτὰρ τινὰ ἔγκοτον εἶχε. Tertius sit iste, VIII, 29. ἔγκοτόν σφι ἀμφοτέρων ἔχοντες. Ad quartum autem antequam veniam, considerare te jubebo in duobus locis sequi participium ἔχων, in uno ipsum verbum εἶχε. Quid tum? dices. Quoniam dico scriptam ab Herodoto fuisse præpositionem ἐν seorsum ab illis duabus syllabis quæ sunt secunda & tertia in voce ἔγκοτον, & illam præpositionem per tmesin à participio & alibi à verbo separasse, remanente in medio voce κότον. ut perinde sit acsi scriptum esset, δεινόν τινά σφι ἐν κότον ἔχων, pro δεινόν τινά σφι κότον ἐνέχων. Item, ἀτὰρ τινὰ κότον ἐνεῖχε. Eodem modo in illo tertio loco κότον σφι ἀμφοτέρων ἐνέχοντες. Sed quid me in hanc suspicionem, vel potius sententiam (omnino enim illud mihi persuadeo) adducit? Locus ille qui superest ex iis quos me allaturum promiseram. Is legitur in Clio, c. 118. Ἀστυάγης δὲ, κρύπτων τόν οἱ ἐνεῖχε χόλον. Esse enim scribendum ἐνεῖχε, ut habet posterior hæc editio, non ἐνείχεε, ut in priore legebatur, (Aldinam & Basiliensem perperam sequente) luce clarius est. Quomodo enim ab ἐνέχω esse ἐνείχεε possit? Jam vero & absque adjectione dici ἐνέχειν τινὶ, Thesaurus meus docebit. Ac meminit certe hujus usus verbi ἐνέχειν Eustathius quoque: scribit enim, ἐπέχειν apud Homerum in Odyssea esse κατά τινος ἔχειν· atque hoc dici etiam ἐνέχειν. Ille autem Odysseæ locus est hic, ex libro τ,

Δαιμονίη, τί μοι ὧδ' ἐπέχεις κεκοτηότι θυμῷ;

Ubi postquam dixit idem scholiastes, ἐπέχεις (intellige tamen ἐπέχεις μοι) idem esse quod κατ' ἐμοῦ ἔχεις, & præpositione hac indicari interdum ἐναντιότητα, exemplis quibusdam docuit, tandem subjungit, simile verbo ἐνέχειν esse hoc ἐπέχειν. Hoc tantum superest nunc ut videamus an Herodotus libenter tali tmesi utatur seu dialysi seu diæresi qualem haberet illa quam apud eum repono scriptura. Sed præter unum quod habemus in eodem scholiastæ loco hujus figuræ exemplum ex historico, VI, 49. ἐπὶ σφίσιν ἔχοντας τοὺς Αἰγινήτας pro σφίσιν ἐπέχοντας (nam hoc esse dictum διαλελυμένως scribit: & alicubi διῃρημένως eadem de re dicit) alia passim apud eum occurrunt. ut ἀνά τ' ἔδραμον, pro ἀνέδραμον & ἀπὸ μὲν ἔθανε, pro ἀπέθανε· & κατὰ μὲν ἔκτεινεν, pro κατέκτεινε. Ac (ut de alia dialysi loquar quæ illi vel potius dialecto illius est peculiaris) interjicitur & vocula ὦν. ut ἀπ' ὧν ἔδωκαν· & κατ' ὧν ἐκάλυψε, pro κατεκάλυψε. Hæc autem quum ita sint, non immerito (ut opinor) vocabulum illud ἔγκοτος, quatenus quidem substantivi, non adjectivi tantum, sedem obtinebat, è Græcæ linguæ finibus procul amandatur. Nec mirum est tamen tam multis doctis viris & in Græca lingua exercitatis, ac nominatim, Joachimo Camerario, viro doctissimo & hujus linguæ peritissimo, (scribit enim Μῆνις, Κότος, Ἔγκοτος, *Vehemens ira*) non mihi tantum, vocem illam fucum fecisse, quum & Græcis lexicographis fecerit: ac potissimum Suidæ: qui eo etiam magis est reprehendendus quod ex hoc epigrammatis loco, — τίς φθόνος αἰὲν Θησείδας ἀγαθῶν ἔγκοτος αἰὲν ἔχει, colligat, ἔγκοτος οὖν ἡ ἐπίμονος ὀργή; & non animadvertat, ἔγκοτος ut adjectivum, jungi cum substantivo φθόνος.

Libet autem eadem opera & de quibusdam aliis vocabulis te commonefacere, quæ quum ex Herodoto afferantur, ut scripta sunt in typographicis editionibus, suspicione ta-

tamen haud carent, præsertim veteris libri autoritate (ad nonnulla quod attinet) eam augente. Ex his est verbum διαφθορέειν, in hoc lib. I, cap. 88. loco, πόλιν τε τὴν σὴν διαρπάζει, καὶ χρήματα τὰ σὰ διαφθορέει. Quamvis enim primo aspectu videri possit verbum istud διαφθορέειν admitti posse (ut ex nomine διαφθορὰ factum) tamen Herodoti sæculo in usu fuisse, vix credibile est. Huc autem accedit quod in vet. exempl. non διαφθορέειν sed διαφορέειν legitur. Quod siquis aliud exemplum afferat eodem è scriptore, videlicet VII, 10. extremo, διαφθορεύμενος ὑπὸ κυνῶν· is ex me audiet, ibi pariter in vet. exempl. non διαφθορεύμενος, sed διαφορεύμενος legi. Hunc autem verbi istius usum exprimere videtur voluisse Horatius Latino illi omnino respondente, quum dixit, *Post insepulta membra different lupi.*

Sic autem, quum ὑποθέμενος apud hunc scriptorem habeamus I, 107. ubi scriptum est, ὑποθέμενος δὲ τῶν μάγων τοῖσι ὀνειροπόλοισι τὸ ἐνύπνιον, non dubito quin vet. exempl. sequi oporteat, ex quibus annotatum est ὑπερθέμενος pro ὑποθέμενος, in eo qui hunc non magno intervallo c. 108. sequitur, ἰδὼν δὲ τοῦτο, καὶ ὑποθέμενος τοῖσι ὀνειροπόλοισι. Nam in priori editione mea non minus hîc quam illic ὑπερθέμενος scriptum erat: sed quum hic ex vet. exempl. adscriptum margini invenirem ὑπερθέμενος, malui huic locum illius dare. Quod autem factum hic fuit non dubito quin & priore faciendum loco fuerit, scribendo, ὑπερθέμενος δὲ τῶν μάγων τοῖσι ὀνειροπόλοισι. Haud enim dubito quin haud aliunde quam ex incuria contigerit ut illi etiam præcedenti loco apposita ex iisdem veteribus libris illa lectionis diversitas non esset, eo in libro (scriptus autem & ipse erat, sed minus vetustatem præ se ferens) quem posterior in margine sibi appositum habebat. At editio Aldina in priore quidem loco ὑποθέμενος, at in posteriore ὑπερθέμενος nobis exhibet. Estque & hoc sciendum, fuisse repertum exemplar, quod vicissim pro illo ὑπερθέμενος haberet idem illud ὑποθέμενος, quod non longo intervallo præcesserat. Quorsum tam multa? ut ostendam, quam verisimile sit quædam vocabula, præsertimque verba, ob significationem quæ plerisque lectoribus insolens videbatur, ab eorum aliquo (nimirum eo qui ceteris audacior erat) mutata in alia fuisse, hunc etiam apud scriptorem. Sed quis (dices) verbo ὑπερτίθεσθαι ita unquam usus est? nimirum significare volens, communicare quidpiam alicui: eo modo quo dicimus nos communicare aliquid ei, quod ita exponimus ut simul ejus super eo consilium audire cupiamus. Ipsemet Herodotus (inquam) ita est alibi usus, non uno in loco. E duobus saltem unus quidem exstat, ἐπεί τε δὲ ὑμῖν ἀναφέρειν ἐς πλεῦνας ἐδόκεε, καὶ ἐμοὶ ὑπερέθεσθε, ἢ ποιέωμεν σήμερον, &c. Ubi interpres non omnino male vertit, *Sed quoniam statuistis ad plures referendum, & me adhibendum.* Dicens autem, non omnino male hunc locum ab eo esse redditum, hoc addo, dummodo verba ista quibus utitur, *& me adhibendum*, recte intelligantur. Significare enim voluit, *& me adhibendum in consilium.* Alioqui non dubium est quin potius, *& mihi communicandum*, dicere debuerit. Alter autem locus est hic, ex lib. III, c. 71. εἰ μέν τοι ὑπερετίθεα τὰ ἔμελλον ποιήσειν, οὐκ ἄν με περιείδες· νῦν δ' ἐπ' ἐμεωυτοῦ βαλλόμενος, ἔπρηξα. Ubi interpres tandem animadvertit quod alibi animadvertere non potuerat: videlicet ὑπερτιθέναι (nam hic voce activa utitur, quum potius passivæ usum hunc dare soleat) esse quod Latini *communicare* dicunt. Ut autem minus mirer istum verbi ὑπερτίθεσθαι usum non tantum novum & mirum visum fuisse, sed etiam mendi suspectam scripturam habuisse, hoc facit, quod verbum quoque ἀνατίθεμαι quum apud quendam historicum significationem istam haberet, interpres *differre* vertit: quemadmodum & ὑπερτίθεσθαι hunc vulgo usum habet. Jam vero & quum apud Appianum ἀναθέσθαι τὰ κεκελευσμένα, sonaret *revocare*, seu *retractare*, interpres *differre* reddidit, ut in Annotationibus admonui. Verum, ut ad mentionem diversitatis lectionum redeam, sciendum est, sicut in præcedente loco pro ὑπερθέμενος scriptum in quibusdam fuisse dixi ὑποθέμενος, ita etiam in eo Herodoti de quo nunc agitur loco, aliam quandam ex uno manuscripto codice habemus, & eam quidem valde miram, videlicet ὑπερείρεσθε· quam si loco huic accommodare lector velit, valde suum ingenium, & quidem frustra, fatiget.

Sunt vero & alii loci in quibus contigisse idem videmus. Nec dubito quin eorum sit è numero iste è lib. V. cap. 92: 5. καὶ διαπλώσαντος τὸν βίον εὖ. Suspicor enim è lectoribus quempiam, cui insolens valde hæc metaphora lectori videbatur, vocem illam διαπλώσαντος in hanc quam margini adscriptam vides, διαπλέξαντος, mutasse. Atqui cogitandum erat, Herodotum habere nonnulla ejusmodi, & quæ quum in aliis tantum scriptoribus versato, mira & plusquam mira videri queant, esse tamen suspecta non debeant.

Ad hoc quidem certe διαπλώσαντος quod attinet, talem ejus usum apud hunc ipsum animadvertisse mihi videor: quod si tamen nullum aliud apud eum exstaret hujus phrasis exemplum, saltem non minus admitti posse quivis concesserit quam quod alibi apud eum legitur, videlicet III, 155. πῶς οὐκ ἐξέπλωσας τῶν φρενῶν, σεωυτὸν διαφθείρας; Nam (ut dixi in recensione & interpretatione vocum Herodoti) ἐκπλῶσαι τῶν φρενῶν est *De statu mentis dejectum esse:* siquidem ad illud ἐξέπλωσας respiciamus. Alioqui, si præsentis significatio alicubi huic aoristo detur, significat *De statu mentis dejici.* vel brevius, *De mente exire.* vel, *è mente.* Aut elegantius, *E potestate mentis exire.* Quod si verbum verbo reddatur, *E mente enavigare.* nam ἐκπλῶσαι τῶν φρενῶν, quid aliud est? Est autem ἐκπλῶσαι pro ἐκπλεῦσαι. nec dubito quin pro illo διαπλεύσαντος Herodotus διαπλώσαντος itidem scripserit. Sed de hac apud illum scripturæ inconstantia dicendum in sequentibus erit.

Sunt autem quædam loquendi genera quibus verba adhibentur valde vicina, (præsertim ad scripturam quod attinet) & ita quidem ut modo hoc modo illud verbum iis esse adhibitum videamus, non sine dissensione exemplarium. Horum unum est ἀεικίῃ περισπεῖν cum accusativo personæ, & interdum τρηχέως περισπεῖν. Nam & περιέπειν huic loquendi generi adhibetur. Ac lib. I, c. 115. legimus quidem, τὸν δὲ παῖδα ἀεικίῃ τοιῇδε περισπεῖν, in Aldina etiam editione: sed paulo ante, c. præced. ubi habes itidem τρηχέως κάρτα περιέσπε, in Aldina legitur περιέπε. at περιέσπε è vet. exempl. est sumptum. Sed tamen initio libri V occurrit, περιεφθέντας πρότερον ὑπὸ Παιόνων τρηχέως. quod est à περιέπομαι. Quinetiam III, 115. extremo habemus ἅτε πολεμίους περιέψεσθαι.

Ac sunt è diversis lectionibus nonnullæ quæ haud uno in loco annotantur. ut νομαίοισι pro νόμοισι. nam ut in hoc lib. III. c. 99. loco, νόμοισι δὲ τοιοῖσδε λέγονται χρᾶσθαι, habes ex vet. cod. νομαίοισι pro νόμοισι· sic & alibi hæc diversa lectio in iisdem libris se offert.

Sunt denique & lectiones nonnullæ margini adscriptæ, quæ germanæ esse videntur: quum illæ quæ in textu sunt, videantur esse vocabula quæ margini expositionis loco adscriptæ à quopiam fuerant. Exemplum nobis suggerit I, 85. ubi pro ὀϊθλωίῃ margini adscriptum est ὀϊστοῖ, nam illud ὀϊθλωίῃ fuisse adscriptum margini, ad exponendum illud ὀϊστοῖ, & ex margine (ut fit) in contextum irrepsisse verisimile est.

Sunt vero & nonnullæ lectiones, quæ quamvis merito suspectæ esse videantur, tamen eadem illa vocabula non uno in loco leguntur. Ex his est verbum προστῆναι pro παραστῆναι.

Sunt denique & quædam ex illis lectionibus quæ quum per se nullo admitti modo queant, si aliquantum adjuventur (hoc autem fit aliquid in illis emendando) dignæ sunt quæ magis aut saltem non minus quam quæ in textu sunt recipiantur. Sed hoc in meis Annotationibus aliquando (deo favente) exemplis planum faciam.

Ut autem interim intelligas lector quanto accuratius in hac editione fuerit à me emendata Vallæ interpretatio, quam in priore, quæ illis typographis pro exemplari fuit: magnum majoris hujus accurationis indicium vel in prima totius libri periodo habes. Magis tamen insigne exemplum occurret, lib. I, 10. nam ibi si Vallæ interpretationem sequeris, & totum locum attente considerabis, Herodotum sibi non constare, sed aperte sibi repugnare, dicere cogeris. Hæc enim verba, in illa tam celebri historia de Candaule male merito de uxoris suæ pulchritudine, μαθοῦσα δὲ τὸ ποιηθὲν ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, οὔτε ἀνέβωσεν αἰσχυνθεῖσα· οὔτε ἔδοξε μαθέειν, Laurentius Valla ita vertit, *Hæc ut didicit à viro quid actum esset, neque præ pudore exclamavit, neque visa est percepisse.* Quid (respondebunt hic plerique) peccatum à Valla dici potest? Nonne μαθοῦσα ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, significat id quod apud eum legitur? *ut didicit à viro.* sive, *ut didicit ex viro.* Certe, μαθοῦσα ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, non aliud significare potest: sed dico repugnare hoc prorsus illi tam bellæ dissimulationi ipsius, quæ his etiam verbis describitur, οὔτε ἔδοξε μαθέειν, & quam quum in ea permansisset, sequutus est is quem ex ea sperabat exitus. Sed quæ tamen alia loci illius excogitari interpretatio potest? Aliam nihilominus excogitandam esse ajo: nec tamen aliam (meo quidam judicio) excogitari posse quam hanc quæ à me margini est adscripta, *Hæc ut animadvertit quod à viro factum erat.* Sed tu (dices fortasse) ita interpretando, præpositionem ἐκ cum ποιηθὲν jungis, perinde acsi dictum esset ποιηθὲν ὑπὸ τοῦ ἀνδρός. Atque plane novum in Græca lingua hoc esse arbitror. At ego, quidquid tibi & plurimis fortasse aliis in ea novum est, mihi novum esse nego: atque adeo talis usus præpositionis hujus exempla tibi jam nunc duo, duobus è locis, cedo. Unus est, ex eod. lib. I, c. 87. εἴ τί οἱ κεχαρισμένον ἐξ αὐτοῦ ἐδωρήθη. Alter autem legitur eod. lib. I, c. 114. non procul ab initio, οὐ γὰρ δὴ ἐποίησε τὸ προσταχθὲν ἐκ τοῦ Κύρου. Animadver-

ti autem & Dionem, Herodoti imitatione, aliquoties hac præpoſitione ita eſſe uſum. Jam conſidera lector quantum errorem inducat interdum ignoratus tam parvæ particulæ extraordinarius (ut ita dicam) uſus. Sed libet obiter & aliud de iis quæ in eodem (I, 10.) ſequuntur loco addere. Quum igitur hæc ſubjungantur, οὔτε ἀνέβωσεν αἰσχυνθεῖσα, & hæc ita vertantur a Valla, *neque præ pudore exclamavit*, quaſi pudor efficere debuerit ut exclamaret: ego, qui aliam atque adeo contrariam, eſſe video mentem Herodoti, ita eam expreſſi *neque exclamavit, utpote pudore retenta.* Quinetiam, ut lectori hanc eſſe mentem Herodoti ſubindicarem, inter ἀνέβωσεν & αἰσχυνθεῖσα, interpunctionem poſui. Illa autem verba, οὔτε ἔδοξε μαθέειν, quæ vertit, *neque viſa eſt percepiſſe*, maluiſſem ut vertiſſet, *neque viſa eſt animadvertiſſe*: aut *neque præ ſe tulit animadvertiſſe*: ut habes margini à me cum præcedentibus adſcriptum.

Alia exempla majoris in hac poſteriori editione accurationis (& quidem nonnulla haud minus fortaſſe inſignia) circa emendationes interpretationis Vallæ, ipſemet editionem hanc cum altera conferens, aut annotationes meas legens, invenies: atque in iiſdem plurimarum ejus emendationum, margini adſcriptarum (quarum pleraſque & prior editio habuit) quæ alioqui dubitationem tibi movere poſſent, reddetur. Simul vero & de quibuſdam quæ in ipſa Herodoti dictione (vulgo textum vocamus) vel emendata ſunt, vel videntur emendanda, in illis diſſeretur. De emendationibus autem loquor ſive iis quas jam prior editio exhibuit, ſive iis quas iſta nunc exhibet. Emendata porro fuerunt ex veteris quidem exemplaris autoritate plurima, vel potius veterum exemplarium (nam raro abſque duorum ſaltem conſenſu id facere ſum auſus) verum & unus interdum locus ex collatione cum aliis. Sic enim lib. I, cap. 46. ἐς Ἄβας pro ἐς Σάβας, alio è loco: & lib. II, cap. 40. pro τῇσι repoſitum τῇ Ἴσι fuit, alio itidem è loco. Dicitur autem Ἴσι pro Ἴσιδι. Verum & quædam (ac non paucæ fortaſſe) emendationes conjecturales in illis annotationibus proponentur: & quidem nonnullæ quæ nova etiam vocabula Herodoto dabunt: (nova voco quæ antea apud illum non comparebant in illis quæ uſquam comparebant exemplaribus) ex quibus ſunt ἀλλογνώσας & δεσποσυνόμενον. ſed de illo quidem ἀλλογνώσας vix ulla dubitatio relinquitur: at de hoc δεσποσυνόμενον relinqui mihi dubitationem fateor. Reponetur autem hoc δεσποσυνόμενον pro διεσπασμένον, quod legitur lib. I, c. 59. initio, adjunctum participio κατεχόμενον interpoſito particulæ καὶ vinculo. Jam vero ex Plutarcho atque aliis qui locos hujus ſcriptoris citant, emendationes depromentur. Horum autem in numero eſt Euſtathius ſuis tum in Homerum tum in Dionyſii de ſitu orbis poëmatium commentariis. Quinetiam ex ipſo interprete Valla nonnullæ emendationes ſumentur: quarum tales ſunt nonnullæ ut quod in noſtra lectione affirmatur, id lectio ejus neget, aut vice verſa.

Quod vero ad eam ſcripturæ inconſtantiam attinet, de qua me verba facturum promiſi, (unde nimirum fit ut eadem vocabula non ubique eam litteræ aut litterarum mutationem habeant quam dialectus Ionica poſcit aut poſcere videtur) eam inconſtantiam non Herodoto ſed librariis, dialecti qua ille utitur, ſæpe obliviſcentibus, imputandam eſſe ajo: aut certe nonnullis qui alicubi vocum quæ Ionice ſcriptæ erant ſcripturam à lingua communi receptam margini appoſuiſſent. Ut enim à mentione verbi ἐκπλῶσαι (quod ſermonis hujus occaſionem mihi præbuit) initium ſumam, quis credat Herodotum ita inconſtantem fuiſſe ut modo πλῶσαι, aut ἐκπλῶσαι, aut ἀποπλῶσαι, modo πλεῦσαι, vel ἐκπλεῦσαι, vel ἀποπλεῦσαι diceret? Atque, ut de hac ipſa littera ω loqui pergam, in ejuſdem formæ vocabulis, aut etiam iiſdem, modo litteram illam ω modo ο habemus, haud enim χρέωνται tantum, ſed χρέονται etiam legitur: itidemque ὁρέωντες & ὁρέοντες. illud III, 157. hoc, IV, 125. Ac ſcimus tamen à Corintho ſcribi, Iones ὁρέω pro ὁράω, itidemque ἐχρέοντο pro ἐχράοντο dicere. Quinetiam modo hæc littera α, modo η, in uno eodemque verbo occurrit. nam & χρᾶσθαι & χρῆσθαι legitur. Sic ἐχρᾶτο & ἐχρῆτο. Ac quamvis θεήσασθαι & θεήσεσθαι pro θεάσασθαι & θεάσεσθαι ſcriptum ſit, cum alibi cum I, 8. itidemque θεησάμενος, non θεασάμενος, I, 59. item alibi ἀξιοθέητον pro ἀξιοθέατον· quumque in his non alia ſit mutatio quam litteræ α in η, tamen ἐθηῆτο, non ἐθεῆτο, alicubi noſtris ſe oculis offert, mutato etiam ε in η. Atque, ut in mentione mutationis litteræ α in aliam maneam, quamvis μέγαθος pro μέγεθος tot loci nobis exhibeant, eodemque modo alicubi ὑπερμεγάθεας pro ὑπερμεγέθεας legamus: tamen & μέγεθος locis aliquot ſcriptum eſt: ut I, 60. Sic etiam τάμνω dicit, pro τέμνω, vocali α locum vocalis ε tribuens: ſed ne hæc quidem mutatio ubique fit.

A vocali α ut veniam ad ε, quum hæc Ionico more auferri à principio quorundam

vocabulorum dicatur, & ϰεῖνος inter illa ponatur, tanquam ϰεῖνος non ἐϰεῖνος, Ionicum sit: tamen ἐϰεῖνος quoque hunc apud scriptorem sæpe occurrit. Sic non solum ὥρων pro ἑώρων, sed etiam hoc ipsum ἑώρων apud eum legimus. Ac ne ὀρτὴ quidem pro ἑορτὴ constanter scriptum est. Utque loquar de iis quoque locis ubi contra inseritur hæc vocalis, præter morem linguæ communis, sciendum est, non μηχανεώμενος tantum sed μηχανώμενος etiam, itidemque μηχανῶνται legi.

Ab ε ad η transiens, mutari quidem & hanc vocalem η dico in aliam, Ionico more: sed ne hîc quidem constantiam servari. nam quum vox νηὸς Ionicæ dialecto assignata sit, non minus tamen νεὸς, vel νέα seu νέας · quam νῆα, seu νῆας apud eum esse scriptum videmus. Ac pro ἥσσων & ἡσσωθῆναι legimus ἕσσων & ἑσσωθῆναι multis quidem in locis, (in quorum uno ita est allucinatus Valla interpres, ut VII, 18, ex genitivo plurali ἑσσόνων, dicto pro ἡσσόνων, fecerit gentem quæ *Hessones* diceretur) sed non tamen in omnibus. Quumque pro οἰκεῖος scribi debeat οἰκήιος, tamen & illud interdum occurrit. Sic etiam μαντεῖον pro μαντήιον · nec solum ἀτρεκηίη, sed & ἀτρεκίη. Atque adeo IV, 33. ἀσφαλείης, non ἀσφαληίης, legitur.

Ad vocalem ι quod attinet, alicubi nec in ipsa lex Ionicæ dialecti servatur. Nam haud tantum εἰμὲν sed ἴσμεν quoque apud eum habemus. Ac initio Terpsichores προκλήσιος, pro προκλήσιος, ut alibi καταστάσιος. Ac, quum ι sæpe ab Ionibus inseratur, veluti quum ξεῖνος pro ξένος dicitur, in omnibus tamen ejusmodi vocabulis id factum non videmus. Quumque vicissim in multis detrahatur ι, veluti in ἐπιτήδεος (item in ἔων, in ἐώθεσαν, atque aliis) tamen & ἐπιτήδειος legitur. Et alicubi ἀνίει, alicubi ἀνίεε legitur. Vocalem ο plerique loci habent in pronominibus ἐμέο & σέο, sed illam (tanta est scripturæ inconstantia) eadem pronomina non minus frequenter coguntur relinquere, ejus locum occupantibus ἐμεῦ & σεῦ. Eodemque modo participii ποιεόμενος locum sæpe à ποιεύμενος occupari, idemque in aliis hujusmodi participiis, quinetiam in ipsis verbis, fieri videmus.

Vocalis υ non minus habet & ipsa quod queratur. Quum enim quodam suo jure debeat cum vocali ο, ad efficiendam diphthongum, coalescere, in plerisque vocabulis, è quorum numero est οὔνομα pro ὄνομα, (quod idem juris cum ὀνομαίνω & ὀνομάζω communicat:) en tibi nihilominus ὀνομάζων, non οὐνομάζων, I, 44.

Nec melior est vocalis ω, quam aliarum conditio: quum eam ex verbo πλώω, superveniens ε sæpe expellat, ut dictum est: nec ζωὴ semper, sed plerumque ζόη, scribatur.

In ultima vocali ultimus sit meus hoc de genere inconstantiæ, qua leges Ionismi violantur, sermo: (alioqui enim, quo plura de illa dico, eo plura superesse dicenda video) donec non solum has lectiones διφασίας (ut Herodoti vocabulo utar) proferre, sed de iis judicium ferre vacet.

EX EJUSDEM H. STEPHANI PROLEGOMENIS

aliis ibidem, de opera à se præstita in secunda editione, quam in nostra sequuti sumus.

Ac primum quidem, ad eos quod attinet quibus sine cortice natare in Græcorum scriptorum lectione datur, id est, qui interpretis operam, tanquam χειραγωγοῦ cujusdam, non requirunt, (quamvis multo pauciores in Herodoto & Thucydide, quam aliis, eam non requirere notum satis sit) sed ceteris ad hanc lectionem adminiculis esse contenti possunt: non eas tantum quas antea diversas scripturas (ut Græci διαφόρους γραφὰς appellant) exhibui, sed numerum earum auxi: & censura adhibita, quasdam exautoravi: non tamen ita ut amandarem, sed tantum ut loco suo motis alium minus honorificum darem. Ex ipso enim textu (ut hodie moris est vocare) in marginem transtuli. Sed quasdam vicissim majore dignas honore judicavi, ideoque eas hinc illuc transtuli. Jam vero & plerosque locos emendavi, qui tibi facessere alioqui negotium poterant: & quidem haud parum negotii nonnulli. Quorum in numero est hic qui in Euterpe cap. 40. legitur, ἐπὴν προνηστεύσωσι τῇσι, ϰαὶ ἐπὴν ϰατεύξωνται, θύουσι τὴν βοῦν. Quem enim illa vocula τῇσι non torqueat? cui crucem non figat? Sed esto, verisimilem posse videri hanc emendationem, unde tamen tantum confidentiæ (dices) ut eas voculas τῇ ἴσι margini non adscripseris, sed ipsis Herodoti verbis inserere ausis fueris? Quoniam Herodotum ex Herodoto me emendare, vel (si mavis) Herodotum esse sui ipsius emendatorem, videbam. Ita enim ille in sequentibus, eadem in Musa, paucarum paginarum inter-

tervallo, cap. 61. ἐν ᾗ Βουσίρι πόλι ὡς ἀνάγουσι τῇ Ἴσι τὴν ὁρτὴν, εἴρηται πρότερόν μοι. τύπτονται γὰρ δὴ μετὰ τὴν θυσίην πάντες καὶ πᾶσαι, μυρ. Sunt vero & alii loci quibus male affectis ex ipso Herodoto medicinam adhibui. Sed superesse fateor qui eandem à me aut ab alio quopiam opem exspectent. Parum autem abfuit quin & alium quendam emendare mihi permiserim: suum illi vocabulum, antiquum certe, & multorum auribus, etiam in Græca lingua valde exercitatorum, insolens futurum, restituendo. id autem est ἀπογινώσκει. Nec dubito quin, si de hac emendatione, tanquam ex nimia fiducia proficiscente, accusatus fuissem, causæ meæ patrocinium Hesychius suscepisset. Sed (ut opinor) nec Hippocrates Ion, quum me scriptori Ioni operam præstantem vidisset, opem vicissim præstare mihi recusasset: præsertim quum eodem & ipse vocabulo utatur, paulo quidem alium sed tamen non alienum ab eo quem apud Herodotum habuisset, dans ei usum. Ut taceam, non absimile vero esse, utrumque ab illo, Hippocrate inquam, datum ei usum fuisse. Est vero & alius quidam nostri historici locus, qui vocabulum quoddam non minus Hippocrati quam Homero usitatum requirere videtur: ut in meis annotationibus (deo favente) declarabo. Immo quid obstat quominus jam nunc illam saltem libri illius portiunculam (aut siquid portiuncula minus dici potest) repræsentem? Scito igitur agi de hoc loco, quem habes lib. II, cap. 47. οἱ δὲ πένητες αὐτῶν, ὑπ' ἀσθενείης βίου σταιτίνας πλάσαντες ὗς, καὶ ὀπτήσαντες ταύτας, θύουσι. Nam quum in Aldina ista pariter & Basiliensi editione habeamus, ὑπ' ἀσθενείης βίου τε τινὰς πλάσαντες ὗς, quid vetat quominus quis pro voce βίου scribendum βοαὺς suspicetur? Saltem è scriptura qua nihil significari potest, aliam quæ non incommodum sensum habeat, efficiet: idque minima cum mutatione. Talem autem mutationem, id est minimam sive levissimam, quum sufficere ad quorundam locorum emendationem viderem, pro religioso superstitiosus esse nolui. Atque hinc factum est ut in hac posteriore editione (hoc exemplo contentus ero) pro ἀπίπουσι scribere ἀπιποῦσι non dubitaverim, lib. II, cap. 94. quum manifestum sit ἀπίπου esse quod Dioscorides ἐξιπου dicit. Adscripta autem margini lectio ἀπίτουσι, quæ nihil potest significare, fieri potest ut ex alia manarit, aliis litteris scripta, sed eandem tamen pronunciationem (ut jampridem litteris diversis eadem pronunciatio dari cœpit) habente: ac audiens aliquis verbum ἀπηθοῦσι (quod esse poterat expositio illius ἀπιποῦσι) non illo modo scripserit, sed hoc, ἀπίτουσι.

Jam vero & commoda quorundam locorum interpunctione magis etiam quam antea lectoribus commodasse, & labore illos levasse, ex ipsa collatione apparebit. Alicubi tamen eorum diligentiæ hoc reliqui, ut quam interpunctionem in annotatione margini adscripta sequutus essem, eam in ipsis Herodoti verbis (nisi forte à me dissentirent) sequerentur. Ac hujus etiam rei exemplum suggeret illa ipsa quæ modo proposita fuit pagina. In eadem enim, lib. II, c. 95. legitur, τὴν δὲ νύκτα αὐτῷ χρᾶται ἐν τῇ ἀναπαύεται κοίτῃ· περὶ ταύτην ἵστησι τὸ ἀμφίβληστρον· sed tamen sequendo ea quæ margini adscripsi, post χρᾶται ponenda est τελεία στιγμή, at post κοίτῃ, tantum ὑποστιγμή. Fateor interim me simul etiam mutaturum libenter αὐτῷ in οὕτω.

Paulo post.

Ad eos autem ut veniam, quibus contra sine cortice natare in Græcorum scriptorum lectione est negatum, eos qui sine Theseo è multis illorum locis emergere non possunt, eos qui duce filo, ut in aliquo labyrintho, sua ponere vestigia necesse habent: multo plus & ipsi huic editioni, quam priori, se debere, merito fatebuntur: quum me in multo pluribus locis interpretationem Vallæ emendasse, in quibusdam in meipsum etiam, ad emendationem quod attinet, inquisivisse animadvertent. Hoc enim de quibusdam locis posse mihi videor dicere, ubi quæ me non satis tum temporis oculatum subterfugerant, à me nunc, ceu facto oculatiore, deprehensa fuerunt. De locis tamen iis non jam loquor, ubi tales erant commissi errores quales in nominum quorundam interpretatione: qui nimirum sunt eorum è genere quos μεταμορφώσεις sive μεταμορφωτικοὺς appellare soleo, quod metamorphoses, & miras quidem eas, in quibusdam scriptorum Græcorum locis interpretandis faciant. Atque horum è numero unus est ubi nomen ἥσσονες, quod sonat *inferiores*, seu *viribus minus valentes*, mutatum fuit ab interprete in nomen populi omnibus geographis, omnibus historicis incogniti: quum is ab illo vocetur *Hessones.* Locus ille est in Polymnia, c. 18. ἰδὼν τε πολλὰ καὶ μεγάλα πεσόντα πρήγματα ὑπὸ ἡσσόνων. ubi vide quæ margini adscripta sunt. Ac eodem modo eod. lib. c. 93. nomen

men vel potius pronomen relativum οἵτινες, quod respondet Latino *qui*, videbis transformatum in quendam populum. ita enim ille, *quos prius appellatos fuisse Hœtines, dictum est:* quum verba Herodoti (de Caribus loquentis) hæc sint, οὗτοι δὲ, οἵτινες πρότερον ἐκαλέοντο, εἴρηται. Sonant vero hæc, *Hi autem, quinam* (id est, quo nomine) *prius vocarentur, dictum est.* Sic lib. I, c. 176. vides, ex ἱστιέων, quod Ionica dialecto dicitur pro ἱστιῶν, ab ἱστίαι, (cujus nominativus singularis est ἱστίη, quo significatur *familia*) quendam populum seu quandam gentem ab interprete nobis fieri, cui nomen sit *Istiæ*. Atque his adjiciendus est mons *Hirus*, per eandem metamorphosin factus, lib. I, cap. 80. nam ibi legitur, *qui è monte Hiro matris Dindymenæ lapsus.* ubi admonitiunculam margini adscriptam vide. Quod si ad aliud genus errorum interpretis à me emendatorum veniendum sit, illi non cedens, quin potius id superans, de nullo potius hoc dici posse existimo quam de eo ubi contrarium omnino sensum verbis autoris dat interpres. Exemplum quod in mentem venit primum, est in Euterpe, cap. 167. hæc enim exhibet ista Herodoti verba, ἥκιστα δὲ Κορίνθιοι ὄνονται τοὺς χειροτέχνας, à Valla sic interpretata, *Corinthii quoque minimi faciunt opifices*: quum Herodotus contrarium de Corinthiis testetur, eos nequaquam minimi facere opifices, vel potius, contemptui habere. Aliunde autem non contigit tam magnus error quam ex non intellecto verbi ὄνομαι usu: sicut nec compositum ex hoc factum κατονοθῇς intellexit Euterp. cap. 136. ubi exstat inscriptio, cujus principium hoc est, ΜΗ΄ ΜΕ ΚΑΤΟΝΟΘΗ͂Σ ΠΡΟ͂Σ ΤΑ͂Σ ΛΙΘΙ͂ΝΑΣ ΠΥΡΑΜΙ͂ΔΑΣ. nam has voces ille ita reddit, NE ME LAPIDEIS PYRAMIDIBUS COMPARES. Ubi illum videri aliud verbum quam κατονοθῇς legisse, dixi in iis quæ margini adscripta sunt: sed quum ne illius quidem verbi ὄνονται significationem assequutus sit, facile mihi persuadeo, non aliam eum lectionem illic sequutum esse, sed idem ei in illo etiam verbo quod ex hoc compositum est usuvenisse. Quis igitur est illorum verborum sensus? Illorum regis Asychis verborum sensum (lectores enim ibi suspensos reliqui) esse hunc arbitror, NE ME CONTEMNAS PRÆ LAPIDEIS PYRAMIDIBUS. Vel, Ne me asperneris. Ceterum, ad priorem illum quod attinet locum, quem Valla ita vertit, *Corinthii quoque minimi faciunt opifices*, suam ei interpretationem vel hoc reddere suspectam debebat, quod ulla vix artificia magis celebrarentur quam quæ Κορινθιουργῆ (eo modo quo Ἀττικουργῆ, & Μιλησιουργῆ, & Ναξιουργῆ) nominabantur. Haud scio autem an ex ullo nobis clarius & certius esse id possit loco, quam ex Actorum apostolicorum capite XIX. Ibi enim quidam nomine Demetrius vel ex uno artificio procudendi templa Dianæ argentea (sive thecas templi effigie, aut scriniola, sive nummos celeberrimi illius templi formam repræsentantes, aut alias ejus imagines, intelligere oporteat) magnum artificibus præbuisse quæstum dicitur. In dubium igitur vocari non potest quin mea quam vera est, tam falsa sit illa meæ contraria interpretatio. Quod si librum hunc evolvere libeat, alios plerosque locos invenies ubi meam itidem interpretationem, & quidem alteri omnino repugnantem, propono. Taceo de locis ubi Latina ejus verba negant quod Herodotus ait, aut vice versa: sed ita ut id è lectione contraria nostræ contigerit, eique imputari debeat. Ac fateor posse alicubi, utri potius lectioni acquiescendum sit, dubitari: atque hæc, ut opinor, incidere dubitatio poterit non procul ab initio Cliûs, cap. 24. ubi de Arione legimus, καὶ Ἀρίονός ἐστι ἀνάθημα χάλκεον, οὐ μέγα, ἐπὶ Ταινάρῳ. contra enim, χάλκεον, μέγα, legisse Vallam videmus. At eod. lib. cap. 37. vicissim negationem ille habet ubi nullam habemus. nam pro ἀποχρεωμένων lectum ab illo fuit οὐκ ἀποχρεωμένων.

Verum, ut de locis in quorum interpretatione peccavit, verba pergam facere, eorum in numero nonnulli sunt ubi hoc inde contigit, quod non animadverteret verbum quodpiam usum quendam Herodoto, aut certe ejus dialecto, peculiarem habere. ut I, 45, συγγινωσκόμενος. Nam & activam vocem συγγινώσκειν longe aliud sonare passim apud hunc scriptorem, quam *ignoscere*, in recensione & expositione quorundam ejus vocabulorum à me aliquot exemplis ostensum fuit. Minus autem quis miretur fortasse illum ἐπιστολὴν reddidisse *epistolam*, lib. VI, c. 50. quum potius *mandatum* significare videatur. Ac fallitur Eustathius in eo quod credit, vocem ἐπιστολὴν, quæ apud Æschylum id sonat, pro ἐπιτολὴν positam esse, adjectione litteræ σ. quasi vero à verbo ἐπιτέλλομαι, quod Homero usitatissimum est, deduci eam necesse foret, ac non ἐπιστέλλειν quoque, & quidem in soluta etiam oratione, cum usum haberet. Qua de re si quis cum Eustathio dubitat, omnem utrique meus Thesaurus Græcæ linguæ dubitationem tollet.

Inter illa autem de quibus nunc demum in hac posteriore editione monui, est quidam usus præpositionis ἐκ, qui non animadversus fecit ut in eorum interpretatione quæ de Cambyse & Gyge

Gyge narrantur, I, 10. aliquid sit absurdi: ex eo quod, ubi dicitur, μαθοῦσα δὲ τὸ ποιηθὲν ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, interpres non viderit, intelligi debere, non μαθοῦσα ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, sed τὸ ποιηθὲν ἐκ τοῦ ἀνδρός: ut ostendi in iis quæ recensioni & expositioni vocabulorum hujus scriptoris subjunxi.

At eorum è numero de quibus in annotationibus agetur, est quod dicitur de Persis, I, 133, μεθυσκόμενοι δὲ ἐώθασι βουλεύεσθαι τὰ σπουδαιότατα τῶν πρηγμάτων. Nec enim eos tantum facere injuriam Herodoto arbitror, qui ista ex eo afferunt, at quæ subjungit tacent: sed eos etiam qui μεθυσκόμενοι interpretantur *ebrii*: ut intelligamus, Persas, quum jam sunt ebrii, de rebus maxime seriis consultare. Cur enim μεθυσκόμενοι pro μεθυσθέντες accipiamus, potius quam id quod proprie sonat intelligamus? Id vero non aliud est quam *dum se inebriant*. Quantum autem sit discriminis inter eum qui ad ebrietatem iter facit, eumque qui jam iter illud confecit, atque ad eam pervenit, cuilibet judicandum relinquo. Tantum certe discriminis est quantum inter eum qui urbem quampiam oppugnat, & eum qui jam expugnavit. Quæ comparatio est eo aptior, quod is etiam qui se inebriat, mentem suam velut oppugnat, & de statu suo deturbare conatur: at postquam hoc effecit, jam dici potest eam expugnasse. Quamobrem non video quid obstet quin participium illud μεθυσκόμενοι interpretemur (si verbum verbo reddere nolimus) *inter pocula*, aut saltem *inter larga pocula*. Quod ποιητικώτερον esse fateor: quamvis Livius largius vinum etiam dicat. *Largiore vino* (inquit) *usus*. Nec vero videtur contra me facere quod sequitur, de eo qui domui in qua sunt præest, proponente postridie quod ipsis in ea consultatione potatoria visum fuit. Proponit enim tanquam iis qui e mensa (si tamen ea tum utebantur) tandem nonnisi ebrii surrexerint, ideoque illorum quæ à se statuta fuerint, recordari haud queant. At nihil obstat interim (meo quidem judicio) quin intelligamus illis inter larga pocula, & tamen antequam essent ebrii, consultantibus, ebrietatem solitam supervenire. Sed viderit alius quispiam quid pro Persis afferri possit, super eo etiam quod subjungitur, & quomodo illud quoque factum ostendi minus absurdum queat quam prima fronte videatur: τὰ δ᾽ ἂν νήφοντες προβουλεύσωνται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαγινώσκουσι.

Exhibebunt porro illæ annotationes meæ, deo favente, & quorundam locorum emendationes, ex conjectura: quandoquidem vetere exemplari (cujus etiam exspectatio fecit ut editionem hujus scriptoris differrem) video me ante bellorum nostrorum finem potiri haud posse. Atque ut hujus quoque operæ aliquod tibi velut γεῦμα interim præbeam, quandam loci quem habet Thalia, c. 130, proponam. Nam ibi pro ὑπολύπτουσα scribo ὑποκύπτουσα, levi cum mutatione, sed ejusmodi tamen, ut quum ex illo ὑπολύπτουσα nihil nisi ineptum elici possit, (præsertim si quis Vallæ interpretationem sequatur) contra in ὑποκύπτουσα non dubitem quin Herodoti mentem habeamus.

Eodem in opere, eademque opera, de illa quoque scripturæ diversitate agam, qua fit ut ejusdem vocabuli scriptura modo dialecti Herodoti, id est, Ionicæ, legem servare, modo ab ea discedere videatur: & è duabus tribusve (tot enim sunt interdum) quam potius recipiendam arbitrer, declarabo. Interim certe adeo in hac parte nihil mutare sum ausus, ut in ipso etiam principio Ἁλικαρνασσῆος retinuerim, & in Ἁλικαρνησσῆος mutare noluerim: quamvis sit Ἁλικαρνησσέως II, 4. & Ἁλικαρνησσοῦ VIII, 104. In eo quidem magna est constantia, quam valde quis mirari possit, quod nusquam (si memoria non me fallit) genitivo Ionico, id est, in οιο desinente, utatur: sed quemadmodum prima totius operis vox est Ἡροδότου, non Ἡροδότοιο, sic alibi alia virorum nomina illo non hoc scripta modo, & Νείλου, non Νείλοιο, ποταμοῦ itidem, non ποταμοῖο, atque adeo λόγου etiam, non λόγοιο, habeamus.

Sed quamvis de multis te monuerim, non dubito quin aliqua quæ in eorum esse numero debebant, mihi exciderint: quod si ita est, suus illis eodem in opere locus erit.

Jam vero, quoniam, si εἰδότι λέγειν non oportet, multo minus, ὁρῶντι λέγειν, quid attinet, quæ hæc EDITIO POSTERIOR adjuncta priori habeat dicere? Sed ea quidem quæ huic Herodoti libro præfixa sunt, partim mea, partim Joachimi Camerarii, fuerunt tantum locupletata, & quidem ea in parte quæ mea est: at quæ subjuncta, DE LEGIBUS ET INSTITUTIS TAM PERSICIS QUAM ÆGYPTIACIS, ex variis scriptoribus sumpta, nunc primum adjecta sunt. At poterant tamen (inquies) ex aliis etiam alia quædam sumi. Poterant, fateor: sed iis quæ præcipua videbantur, esse contentus volebam.

EX EJUSDEM H. STEPHANI PRÆFATIONE IN PRIMAM EDITIONEM.

HErodoteæ autem historiæ virtutes non ex ore meo, sed Joachimi Camerarii, omni genere doctrinæ celeberrimi, accipies. Quem ego virum cum antea plurimum dilexi, (ut

(ut viciſſim ab eo plurimum me diligi animadverti) tum vero ex quo ipſum quoque vehementi amore Herodotum complecti cognovi, illa certe amoris in Herodotum noſtrum ſocietas, priſtinam illam amicitiam, quantum augeri potuit, tantum auxit. Quod ſi lectis illis Camerarii de Herodoto ſcriptis aliquid tibi ocii ſuperfuerit, meæ etiam editioni Latinæ interpretationis præfixa quædam à me ejuſdem argumenti invenies: in quibus ſatis prolixe illis reſpondeo qui mendacem eſſe Herodotum mentiuntur: adeo ut præfationem illam, apologiam Herodoti ideo inſcribendam cenſuerim. Inter alia multa ibi, miram illam hiſtoriam & quæ præ ceteris omnibus judicari fabuloſa poſſet, de Scythis ſervis qui dominis abſentibus in uxorum illorum poſſeſſionem involarant, tandemque quum juſto prœlio repelli ab armatis dominis non potuiſſent, ſolis flagellis repulſi fuerunt: illam inquam hiſtoriam annalibus poſterorum (in his enim & Moſchovitæ numerantur) teſtatam ad hunc uſque diem extare leges: detortis duntaxat (ut fit) nonnullis facti circunſtantiis. Leges item, quod de Threſſis mulieribus narrat Herodotus, eas excedentibus è vita maritis comites ſe certatim offerre, ſimili Indicarum mulierum facto (cujus teſtes oculati hodieque extant) confirmari. Quid quod illa de mulieribus Babylonicis hiſtoria, quæ viris extraneis ſemel in vita ſe proſtituere neceſſe habebant, Jeremiæ Prophetæ teſtimonio confirmatur? Quod autem ad quaſdam de rebus levioribus hiſtorias attinet, (in quibus tamen non minus fides ejus ſuſpecta eſt) eas ab aliis quoque ſcriptoribus, addito non ejus ſed aliorum teſtimonio, referri ſcimus. Cujuſmodi eſt quod de Amaſidis thorace apud hunc noſtrum hiſtoricum legimus. ab illo enim proditum eſt, unamquamque ejus ἀρπεδόνην, quamvis alioqui ἐοῦσαν λεπτὴν, habuiſſe in ſe ἀρπεδόνας τριηκοσίας καὶ ἑξήκοντα πάσας φανεράς. At Plinius nullam Herodoti mentionem faciens, certam tamen huic rei fidem affert, quum ita ſcribit, *Mirentur hoc, ignorantes in Ægyptii quondam regis (quem Amaſin vocant) thorace, in Rhodiorum inſula oſtendi in templo Minervæ* CCCLXV *filis ſingula fila conſtare. quod ſe expertum nuper Romæ prodidit Matianus ter conſul: parvaſque jam reliquias ejus ſupereſſe, hac experientium injuria.* (Taceo inſignem errorem quem interpres hîc commiſerat, ἀρπεδόνας non *fila* ſed *venationes* interpretatus.) Hæc ego aliaque hujuſmodi mecum reputans, & mendacem tamen ſubinde vocari Herodotum audiens, hoc epigramma inter ſcribendam illam apologiam, in calumniatores illos luſi, tanquam ipſum Herodotum compellans:

Ἄφρων ὃς ψεύστην σε καλεῖ, ὅτι πεύθεται ἄπιστα.
Καὶ τί γὰρ εἰ ψεύστην ψεύδεται ὅς σε καλεῖ;
Εἰ γὰρ παλαιὰ λέγει δεδαηκέναι αὐτὸς ἄμεινον,
Ἄφρων καὶ ψεύστης εὐθὺς ἅλωκεν ἐών.

Huic certe potiſſimum ſcriptori id accidit quod præ quovis alio metuiſſe videmus, nimirum ne mendacis à poſteris nomen acciperet. Sed ſi quæcunque incredibilia videntur (dum ea experientia noſtra vel ſenſu noſtro ſive ingenii captu metimur) mendacii inſimulanda eſſent, quam multa in ſacris hiſtoriis, quæ tam certæ ſunt fidei, mendacii inſimularentur? Quem autem librum poſt ſacroſanctos illos habemus in quo res adeo magnæ commemorentur? in quo providentiæ potentiæque divinæ, quæ ſuperbos deprimit, tot tamque luculenta exempla conſpiciantur? ubi regum, potentiſſimorum alioqui (quorum & ipſe ſuperbiam ac veſaniam nobis ante oculos ſæpe ponit) regnorumque adeo horrendæ everſiones narrentur? Quis eſt ex quo certius ſacra chronologia cum profanis hiſtoriis conciliari poſſit? Addo etiam (quod vel maxime commendare nobis hunc ſcriptorem debet) qui religioſius de divina providentia & quidem valde ſimilibus verbis, interdum etiam iiſdem, loquatur? Omitto, priſci illius ſæculi ſimplicitatem, & humile (in quibuſdam etiam regibus) vitæ genus eodem nobis modo utrobique deſcribi. Omitto & hoc, nullum uſquam extare apud Græcos autores ſcribendi genus, quod (ut in omnino diverſa lingua) ad Hebraici brevitatem ſimplicitatemque magis accedat. Nemo certe eſt qui quum legit apud Herodotum hanc inſcriptionem, *Amaſis Polycrati ita dicit*: item, *Mardonius hæc dicit*: non poſſit uſitatum prophetis præſertim ſtylum agnoſcere, *Hæc dicit Dominus Deus.* Nemo eſt item qui quum Herodotum ita ordientem ſuam hiſtoriam audit, *Herodoti Halicarnaſſei hiſtoriæ editio hæc*: de qua interpretatione alibi dicendum erit) ſimile eſſe hoc Eſaiæ exordium faſſurus non ſit, *Viſio Eſaiæ filii Amos.* Nec non iſtud Jeremiæ, *Verba Jeremiæ filii Helciæ.* Cui ſimile eſt omnino apud prophetam Amos, *Verba Amos.*

Jam vero quod ad Homerum attinet (ut à ſacris ad profana veniamus) quiſquis lectionis illius ſtudioſus eſt, ad eam profecto neque magis compendiariam neque magis expeditam viam, quam hunc autorem pervolutando, ſternere ſibi poteſt: nec aliunde melius quæ apud Homerum Ionica ſint, & quæ non tam Ionica quam poëtica, cognoſcere. adeo ut qui ſit φιλόμηρος, cum eſſe etiam φιληρόδοτον, rationi conſentaneum ſit. ΛΕΞΙ-

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΩΝ ΗΡΟΔΟΤΕΙΩΝ ΛΕΞΕΩΝ.

Ex mſ. codice Melchioris Haiminsfeldii Goldaſti.

ΑΝΕ΄ΛΗ· χρήση.
Ἀναξυρίδας· τὰ βαθέα καὶ βασιλικὰ τῶν ὑποδημάτων.
Αὐλός· εἶδος ἀκολάστου ὀρχήματος.
Ἀνακῶς· ἐπιμελῶς, φυλακτικῶς.
Ἁβρόν· καλὸν, αὔθαδες, τρυφερόν.
Ἀναισιμοῦν· δαπανᾶν, ἀναλίσκειν.
Ἀνέγνωσεν· ἀνέπεισεν, ἐδίδαξεν.
Ἀντίξον· τὸ ἐναντιούμενον.
Ἀλεξομένους· ἀμυνομένους.
Ἄρδις· φαρέτρα· ἢ τὸ βέλος.
Ἀπίσας· ἱκανώσας.
[1] Ἀφιδέας· ἀλυσεῖς· οἱ δὲ, ψέλλια.
[2] Ἀποφρὴν· τὴν τελουμένην τιμὴν ὑπὸ τῶν δούλων τοῖς δεσπόταις.
Ἀπολιμολέρους· ἀτίμους.
Ἀπεμαστίγιζεν· ἐμώρανεν.
Ἀπηλικέστερον· πρεσβύτερον.
Ἀμύσσειν· [3] ταράσσειν, ἕλκειν, ξέειν.
Ἀνδρόσφιγγα· σύνθετον ἄνθρωπος ἢ σφίγξ δημιούργημα.
Ἀτιμωρητί· ἤγουν καταφρονήσας.
Ἀνδρόγυνος· ἑρμαφρόδιτος.
Ἀμβολάδην· καθ' ὑπερβολήν.
Αἰγίς· ἣν Λίβυες φοροῦσι δοράν.
Ἀνθέρικας· τοὺς καυλοὺς τῶν ἀσφοδέλων.
Ἀγηλατεῖν· διώκειν, φυγαδεύειν, ἐπιτάττειν, ὑβρίζειν.
[4] Ἀχαιρεσίη· τὸ πρὸς χάριν τοῖς πολλοῖς ζῆν, ἢ τὸ ἐπιδόσεις χρημάτων ποιεῖσθαι.
Ἄφλασον· τὸ ἄκρον τῆς πρύμνης.
Ἀρθμία· φιλία.
Αἰωρηθέντες· μετεωρισθέντες.
Ἀναιρεόμενον· τὸ ἐν γαστρὶ συλλαμβανόμενον.
Ἀκανθοπλήξ· ὁ πληασόμενος.
Ἄβιος· ὁ πολύβιος· ὡς ἄξυλος, ὁ πολύξυλος.
Βυσσός· βυθός.
Βάρις· ναῦς.
Βουπόρους· ὀβελοὺς μεγάλους.
Βαλανάγρα· κλείς.
Γαυλός· πλοῖον Φοινίκιον. ἢ φρέατος ἀντλητήριον, ἢ γαλακτοδόχον ἀγγεῖον.
Γεωπεῖναι· οἱ γῆς πεινῶντες καὶ ἄποροι.
Γνωσιμαχεῖν· τὸ γνῶναι τὴν αὐτοῦ ἀσθένειαν ἢ τῶν ἐναντίων τὴν ἰσχύν.
Γοργύρη· δεσμωτήριον ὑπόγεων.
Γυμνοπαιδία· ἑορτὴ ἐν Σπάρτῃ, ἐν ᾗ γυμνοὶ χοροὺς ἱστᾶσι.
Δημιόεργοι· εἰς τὸ δημόσιον κάμνοντες.
Διθύραμβος· ὕμνος εἰς Διόνυσον.
Διασφάγες· αἱ διεστῶσαι πέτραι.
Διφροφορευμένους· φορείοις φορουμένους.
Ἐγχείψαι· ἐμπεσεῖν, προσπελάσαι.
Ἐστηθίσαντες· ὑλίσαντες.
Ἐνηβητήρια· ἐνδιαγωγητήρια.
Ἐλόχισεν· εἰς λόχους κατέταξεν.
Εὐλέων· σκωλήκων.
Ἐπιφορήματα· τραγήματα.
Ἐπίλαμπος· καταφανής.
Ἐπάϊστος· φανερός.
Ἔπιπλα· ἡ μὴ βεβαία κτῆσις, ἀλλ' ἐπιπόλαιος. ἔπιπλα καὶ τὰ ἐπάνω τῶν στρωμάτων.
Εὔτυκτα· ῥᾳδίως εἰργασμένα.
Ἐννώσας· ἐννοήσας.
Εὐμάρεια· ἡσυχία, εὐκολία.
Ἔμβολος· χάλκωμα περιτιθέμενον περὶ τὴν πρώραν ταῖς ναυσίν.
Ἐνάρετες· οἱ ὁπλῖται.
Ἔφεδρον· ἐπίκληρον.
Ἐπίστιον· ἔποικον, κατάλυμα.
Ἔκνιζεν· ἔδακεν, ἀπὸ τῆς πόας.
Ἐναγίζειν· χοὰς ἐπιφέρειν τοῖς κατοιχομένοις.
[5] Ἐδώλοισι· ὑποστρώμασι νηός.
Ἐκύρησεν· ἔτυχεν.
Ἐπικάρσιον· πλάγιον.
Ἐπιστρεφέως· ἐπιμελῶς.
Ἐλῶν· ἐλάσας.
Ἐπαμησάμενος· ἀνακινήσας.
Ἐνωμοτία· τάξις παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς.
Ἑρμίς· ὁ κλινόπους.
Ἔλυτρον· σκέπη, δέρμα.
Εἴρην· παρὰ Λακεδαιμονίοις ἐν τῷ πρώτῳ ἐνιαυτῷ ὁ παῖς ῥωβίδας καλεῖται, τῷ δευτέρῳ προκομιζόμενος, τῷ τρίτῳ μικιζόμενος, τῷ τετάρτῳ πρόπαις. τῷ πέμπτῳ παῖς, τῷ ἕκτῳ μελείρην. Ἐφηβεύει δὲ παρ' αὐτοῖς ὁ παῖς ἀπὸ ἐτῶν ιδ΄ μέχρι καὶ κ΄. Βαρυτόνως δὲ τὸ μελείρην, ὥσπερ πυθμὴν ἀπύθμην, αὐχὴν ὑψαύχην.
Ἐπίδοξα· ἀντὶ τοῦ προσδόκιμα.
Εὐεστή· ἡ εὐημερία, εὐετηρία· ἡ καλλίστη τῶν ἐτῶν διαγωγή. Διογενιανὸς ἄνευ τοῦ σ γράφει.
[6] Εἰρά· μίτρα, ζώνη.
Ζύγαις· καθέδραις.
Ζώνη· πορφυροῦν ἔνδυμα.
Ζάκορος· νεωκόρος, ἱερεύς.
Ἠμεκτέων· δυσφορῶν.
Ἠβηδόν· μετ' ἰσχύος, μετ' ἀκολασίας, ὀρχηδόν.
Ἤλυσιν· ἔφοδον, πορείαν.

1. ſcr. ἀμφιδ. II, 69. 2. ſcr. ἀποφορὴν II, 109. 3. f. σπαράσσειν. III, 108. 4. ſcr. ἀρχαιρεσίη. VI, 58. 5. ſcr. ἑδωλίοισι. I, 24. 6. Scribendum puto ζειρὰ & refero ad Z. vide VII, 69, & 75.

Ἴλη· τάξις ἱππική, συστροφή.
Ἰθαγενεῖς· οἱ γνήσιοι παῖδες.
Ἴσία· δεῖπνα.
Ἰακχάζουσι· λέγουσι, φλυαροῦσι.
Κνάφος· ἄκανθα ἕλκουσα ἱμάτια.
Καταντέλεα· τὰ ἀναλώματα, καὶ συνέδρια.
Κνυζημάτων· γοερῶν ἀποφθεγμάτων.
Κορύνη· ξύλον ἐπικαμπές.
Κρέξ· ὄρνεον δυσοιώνιστον τοῖς γαμοῦσι.
Κάπλοντες· ἀποδεχόμενοι.
Καινοῦν· τὸ χρήσασθαι λόγῳ καινῷ.
Κομιδή· ἀνάσωσις, ἐπιμέλεια.
Κέρκουρος· νεὼς εἶδος.
Κληροῦχοι· γεωργοί.
Κρησφύγετον· καταφυγή, ὀχύρωμα.
Καταγινέων· καταλύων.
Καλλιερεῖσθαι· θύειν.
Κυματώγη· ὑπαγωγή, αἰγιαλός.
Κυρβασίας· τιάρας.
Λεύκη· πάθος περὶ ὅλον τὸ σῶμα.
Λαῦραι· ῥύμαι, ἀμφόδια.
Λίνον· λύρας χορδή, ἢ ᾠδῆς ὄνομα.
Λάξιν· λῆξιν, μερισμὸν, κλῆρον.
Λάθη· αἰσχύνη.
Μετεξέτεροι· τινές.
Μύδρον· σίδηρον διάπυρον.
Μελεδωνοί· φροντισταί.
Μυχοί, καταδύσεις.
Νεοχμῶσαι· νεωστὶ κινῆσαι.
Ναυλόχιον· λιμένα.
Ξενίην συνεθήκατο· ὡς ξενίην ἐδωρήσατο.
Ὄρθιος νόμος· τρόπος μελῳδίας.
Οὖρον· ὁροθεσία.
Ὄχανα ἀσπίδων· πόρπακες καὶ δεσμοί.
Οὐ καταπροΐξεσθαι· προῖκα ποιῆσαι.
Ὀργίσας· μαλάξας.
Οἰσύπη· ῥυπαρὰ προβάτων ἔρια.
Οὐκ ἱκνεομένως· οὐ προσηκόντως.
Ὄνος· τὸ περὶ τὰ τῶν ὑδάτων ἀγγεῖα πολύπουν καὶ συστρεφόμενον.
Ὀρχηδόν· ἡβηδόν.
Πηκτίς· ὄργανον, ψαλτήριον.
Πεσσοί· ψῆφοι.
Πρυτανεῖον· θεσμοθέτιον, θόλος, καὶ ἡ τοῦ σίτου θήκη.
Πρόχυσις· τὸ ἀποσπεῖσαι.
Πρόπολος· νεωκόρος. μετὰ τοῦ σ, ὁ δοῦλος.
Πάταικοι· θεοὶ Φοινικικοὶ ἐν ταῖς πρύμναις ἱδρυμένοι.
Παλάθας· τὰ ἐκ τρυγὸς πλάσματα. κυρίως δὲ ἡ τῶν σύκων ἐπάλληλος θέσις.

Περιφορητά· ἀκτά.
Πρόξεινοι· προστάται.
Πολέμαρχος· ἄρχων τῶν ξένων.
Πρόκα· εὐθύς.
Ῥηπίς· πλέγμα.
Ῥηχίης· φραγμοῦ, ἢ δέσμης τῶν φραγμῶν.
Ῥῆχος· φραγμός.
Σπερχθείς· ταραχθείς.
Σκευή· ὅπλισις καὶ στολή.
Συμψήσας· συντρίψας.
Σαγάρεις· πελέκεις.
Σχοινοτενές· μακρόν.
Συρμαΐζειν· καθαίρειν πόματι τῷ ἐκ ζειῶν καὶ ὕδατος.
Σπαδίξας· ἐκδείρας. Σπάδιξ γὰρ φλοιὸς ῥίζης πρινίνης. οἱ δὲ, φοίνικος ῥάβδον. Σπάδακες δὲ καὶ οἱ κύνες. καὶ σπάδιξ, ὄργανόν τι κιθαριστικόν.
Συρμαία· βρῶμα διὰ στέατος καὶ μέλιτος, ἢ λάχανον σελίνῳ ἐοικός.
Σκυτάλαις· ῥάβδοις.
Σῶστρα· σωτήρια, λύτρα.
Σώχουσι· τρίβουσι.
Σχοίνου συμβολεῖς· οἱ ψιαθοπλόκοι.
Στρόφος· τὸ περὶ τὴν κεφαλὴν ἔριον.
Σταθμός· ὁδοῦ μέτρον, κατάλυμα.
Σινάμωρον· κακόσχολον.
Σαυρωτήρ· ξυστὸν, δόρυ. ἢ σύραξ ὃν ἔνιοι καλοῦσιν οὐρίαχον.
Τριηκάδας· δεῖπνα κατὰ δήμους καὶ ἀριθμοὺς ἀνδρῶν λ'.
Ταρσοὶ καλάμων· πρασιαὶ ἐν ᾗ ἐξήραινον τὴν πλίνθον.
Τριφάσιοι· τρίφωνοι, τριπλάσιοι.
[1]Τόρνιον· τὸ τρῆμα, καὶ τὸ ἐνιέμενον εἰς αὐτό.
Τέμπεα· τὰ στενὰ τῶν ὀρῶν, καὶ οἱ σύνδενδροι τόποι.
Ταινίαν· διάδημα.
Ταρσός· ἡ τῶν ὀρνίθων πτέρωσις.
Φαρμάκοις· βαφαῖς.
Φάλαρα· τὰ περὶ τὰς γνάθους σκεπάσματα.
Φάρσος· τρύφος, κλάσμα.
Φρενήρης· σώφρων.
Φριμάξασθαι· φρυάξασθαι, φυσῆσαι.
Φόρμος· πλέγμα, ὁ κόφινος.
Φυλάξαντες· ἐπιτηρήσαντες.
Φερέγγυος· βεβαιωτής.
Χρήματος· πράγματος.
Χοιράδες· πέτραι λεῖαι ἐν θαλάσσῃ.
Χορδεύων· τέμνων.
Ψῆνες· κωνώπια τὰ ἐν τοῖς ὀλύνθοις τοῖς ἄρσεσι.

1. ἴσ. τόρμον, IV. 72.

ΤΕΛΟΣ.

CHRO-

CHRONOLOGIA HERODOTI.

INITIUM HISTORIÆ HERODOTI.

AB hoc anno Mundi 3246. deinceps continua ſeries annorum 240. in HERODOTO *extat, à* GYGE *Lydorum Rege, uſque ad Crœſum ipſius abnepotem à Cyro Perſarum Rege captum, & deinceps uſque ad Xerxis & Perſarum ex Græcia fugam, quæ in annum mundi 3486. incidit.*

Eſt autem Crœſus à Cyro captus anno mundi 3416. anno nono ante Cyri Monarchiam.

A Crœſo capto, uſque ad initium GYGIS, *& interfectum Candaulem, poſtremum ex Heraclidis Lydorum Regem, numerat Herodotus annos 170. In vulgaribus vero Chronologiis tantum 150. ponuntur.*

Cœpit igitur regnare GYGES, *anno Mundi 3246. qui eſt primus annus Manaſſis Regis Juda: cum ante 34. annos urbs Roma primum condita eſſet.*

Ab eo tempore, continua Annorum Series in Herodoto, uſque ad 10. annum Xerxis, extat. Quam ſequenti Tabella, ſeu Chronologia ſpectandam proponemus.

Anno Mundi	REGES JUDA.	LYDIÆ.	MEDIÆ.
	Ezechias.	Candaules *postremus ex Heraclidis Rex Lydorum, quo interfecto, Satelles ipsius* Gyges *regnavit annis* 38. *Herodot. lib.* 1. *pag.* 2, 3.	
3246	Manasses *Rex Juda annis* 55. 4. *Reg.* 21. 2 *Par.* 33.		
3256		*Cepit Colophonem: & Smyrnam ac Miletum oppugnavit, pag.* 3.	Deioces *vir sapiens, & justus, Medorum rex annis* 53. *Herodot. lib.* 1. *pag.* 21.
3277			*Condidit* Egbathana. *pag.* 22.
3284		Ardys, *secundus Rex Lydorum, annis* 49. *Herodotus lib.* 1. *pag.* 3. *Cepit Prienem.*	*Hic existimatur esse Arphaxad, cujus dux fuit* Holophernes *à Juditha interfectus.*
3293	Amon *Rex Juda* 2. *annis*, 4. *Reg.* 31.	*Ardys tempore* Cimmerii *à Scythis pulsi, Asiam pervagati sunt, & Sardes ceperunt. pag.* 3.	
3301			Phraortes *annis* 22. *Herodot. lib.* 1. *pag.* 22.
3303	Josias, 31. *annis*, 4. *Reg.* 22. *Paral.* 34. 35.		
3316	Jeremias *Propheta concionari incipit. Jerem.* 1.	Nabuchodonosor *primus Babylone regnat* 35. *annis. Incipit cum Josia.*	
3331			Cyaxares *Medorum* Rex, *annis* 40.
3333	Joachaz *tribus mensibus.*		*Totam Asiam, usque ad Halym fl. Medis subjecit. Cepit Niniven, ut à Propheta Nahum erat prædictum.*
3334	Joachim *rex Juda*, 11. *annis.* 4. *Reg.* 23, 24. 2 *Paral.* 36.	Sadyattes 3. *Rex Lydorum* 12. *annis, pag.* 3.	
3336	Daniel *cum sociis in Babylonem abductus est. Dan.* 1.		
3338	Jeremias *prædicit captivitatem* 70. *annorum, cap.* 25. *Et dictat volumen comminationum cap.* 36. 45.	Nabuchodonosor *Magnus Chaldæorum Rex annis* 43. *Jerem.* 25.	

ÆGYPTI.

Ægypti *descriptionem accuratam, & longam Regum Ægyptiacorum seriem, quæ tamen temporum distinctione caret, Herodotus Libro secundo complexus est.*

Sethon *Sacerdos, & Rex Ægypti, sub quo Sennacherib rex Assyriorum obsidens Pelusium divinitus in fugam vertitur. existimo autem Herodotum voluisse liberationem Jerosolymæ, & Ezechiæ obsessi à Sennacherib indicare. Sed vera historia non integrè ipsi nota fuit.*

Duodecim duces Ægypti *post Sethonem, Herodot. lib. 2. pag.* 75.

Psammetichus *unus ex* 12. *Ducibus, solus regnat annis* 54. *Herodot. lib.* 2. *pag.* 77, 78. 45, 46. 50, 51.

Ab hoc certa series annorum & rerum in Ægypto gestarum, apud Herodotum extat.

Necho *Rex Ægypti, annis* 17. *Herodot. lib.* 2. *pag.* 78.

Interfecit Josiam Regem Juda in Mageddo. 2. *Paralip.* 35. 4. *Reg.* 23.

Duxit fossam ex Nilo in sinum Arabicum. pag. 78. 122.

Jussit circumnavigari Africam, ut Terræ ambitum, & magnitudinem exploraret. Herod. lib. 4. *pag.* 122.

GRÆCIÆ.

Archilochus *Parius Poëta Iambicus, vixit tempore Romuli, (Cicero Tuscul.* 1.) *& Gygis Lydorum regis. Herodot. lib.* 1. *pag.* 3. *Hunc ob mordacitatem Lacedæmonii ex urbe ejeeerunt.*

Battus *filius Polymnesti, & Phronimes ex Insula Thera Coloniam duxit in Lybiam, & urbem* Cyrenen *condidit, juxta fontem Apollinis, Herodot. lib.* 4. *pag.* 141, 142. *circa annum Mundi* 3300.

Cypselus *Corinthi Tyrannus, pater Periandri, Herod. lib.* 5. *pag.* 167.

Phalaris *Agrigenti Tyrannus.*

Zaleucus *Locrensium legislator. tametsi hunc ad Pythagoræ tempora aliqui referunt.*

Alcman *Lydus Poëta Lyricus.*

ROMÆ.

Urbs Roma à Romulo condita annis 34. *ante Candaulem Lydorum Regem à* Gyge *interfectum.*

2.

Numa Pompilius *regnare incipit anno* 4. *Gygis, qui est Mundi* 3250.

3.

Tullus Hostilius. *annis* 32.

4.

Ancus Martius, 24. *annis.*

Anno Mundi	REGES JUDA.	LYDIÆ.	MEDIÆ.
3345	Jechonias *Rex* 3. *mensibus*, *suasu Jeremiæ*, *dedidit se Babyloniis*, *anno* 8. *Nabug.* 4. *Reg.* 24. *Hic unà abductus est* Mardocheus. *Esth.* 1. Sedechias *ultimus rex Judæ*, *annis* 11. 4. *Reg.* 25. *Paral.* 36.	Alyattes 4. *Lydorum Rex*, *annis* 57. *Herod. pag.* 5. *Ejecit Cimmerios ex Asia.*	Scythæ *viginti octo annos imperium Asiæ tenuerunt*. *Herod. pag.* 25. 115.
3350	Ezechiel *Propheta in Babylone concionari incipit.* Jerosolyma *eversa à Nabuchodonosore*. 4. *Reg.* 24. 25. 2. *Paralip.* 36.	*Cepit Smyrnam.* *Obsedit Miletum*, *cujus Princeps erat* Thrasybulus, *qui Periandro consilium dat de Spicis extantibus decutiendis*, *Herodot. lib.* 5. *pag.* 168. *lib.* 1. *pag.* 4.	
3356	*Initium* Captivitatis Babylonicæ, *quæ duravit annos* 70. *Jer.* 25. 29. *Dan.* 9.	*Gessit bellum cum Cyaxare Medorum Rege. Herod. pag.* 15.	*Scythæ Mediam incolentes transfugiunt ad Alyattem Lydum. Inde ortum bellum sexennale. Post quod Alyattes filiam suam Aryenen, filio Cyaxaris Astyagi elocat. Herod. pag.* 15. 22.
3371			Astyages *Medorum rex*, *annis* 35. *Herodot. pag.* 28. *Hic fuit sororius Crœsi Regis Lydorum* (*pag.* 15.) & *avus Cyri maternus. Herod. lib.* 1. *pag.* 23.
3382	Jechonias *liberatur ex carcere*, *anno* 37. *transmigrationis.* 4. *Regum* 25.	*Fuit amicus Periandri Tyranni Corinthiorum*, *Herodot. lib.* 3. *pag.* 93.	
3390			*Jubet exponi* Cyrum *infantem*, *pag.* 23, 24.

ÆGYPTI.	GRÆCIÆ.	ROMÆ.
Psammys *sex annis in Æthiopia bellum gessit*, *pag*. 74.	Arion *Methymneus Musicus Delphino ex Italia Corinthum vehitur. Herodot. lib.* 1. *pag*. 5. Stesichorus *Siculus*, *Poëta Lyricus.*	5. *L. Tarquinius Priscus* 38 *annis.*
	Lacedæmonii à Tegeatis victi & capti sunt. Herod. pag. 13.	
Apries *superbus*, 35 *annis. Hujus mentionem facit Jeremias cap*. 44.		
	SEPTEM SAPIENTES. Thales *Milesius prædixit Eclipsin Solis sub Cyaxare. pag*. 15. 35. Bias *Prieneus*, *pag*. 5. 35.	
	Pittacus *Mityleneus. pag*. 5. Cleobulus *Lyndius*. Chilon *Lacedæmonius*, *pag*. 11.	6. *Servius Tullius*, *Cicero gentilis*, *annis* 44.
Apries *cum initio opibus*, & *potentia floruisset*, *tandem victus est à Græcis ad Cyrenen lib*. 4. *pag*. 142. *lib*. 2. *pag*. 79. *Ideo Lybies ab eo defecerunt*, *eumque strangulârunt*.	Periander *Corinthi*, & *Corcyræ dominus. pag*. 4. 93. 94. 167. 168.	
	Solon *Atheniensium Legislator*, *cujus peregrinationum in Ægyptum*, *Cyprum*, *Asiam ad Crœsum*, *mentio fit*, *pag*. 82. 172. 6. 7. 18.	
Amasis *Ægypti Rex annis* 44. *attigit initia regni Cambysis.*	*Epimenides Cretensis.*	
	Eodem tempore Anacharsis *Scytha*, *doctrinæ*	Crœ-

Anno Mundi	LYDIÆ.	MEDIÆ.	ÆGYPTI.	GRÆCIÆ
				causa in Græcia peregrinatur. Herodot. libro 4. *pag.* 128. 123.
3403	Crœsus *Lydorum Rex annis* 14.	Harpago *proponit proprium ipsius filium comedendum. pag.* 26.	Amasis. *Hujus Amasis tempore Ægyptus florentissima fuit.*	
3406	*Ephesum, & vicinas urbes Ionicas suo regno adjecit, Herod. pag.* 5.	Astyages *Medorum rex, cui soror Crœsi Aryenis nupta fuit. (pag.* 15.*) capitur à Cyro Rege Persarum. (pag.* 28.*) Hinc sumitur initium* 29 *annorum* Cyri *regis Persarum, quorum Sacrificia, & mores describuntur, pag.* 29. *Herodoti.*		
	Colloquium Solonis, & Crœsi *de vita beata. Herod. lib.* 1. *pag.* 6, 7, 18. Adrastus *filius Gordii, nepos Midæ Regis Phrygum, pollutus cæde fraterna, expiatur à Crœso. pag.* 7, 8.			*Pisistratus filius Hippocratis Nisæam arcem capit & astu Tyrannidem Athenis occupat. Unde ejectus ab Alcmæonidis, Eretriæ in Eubœa* 21 *annos exulat, Herod. lib.* 1. *pag.* 11. 12.
	Crœsus, *victo Astyage sororio, explorat veritatem oraculorum. Herodotus pag.* 9.	PERSARUM.	Amasis.	
	Delphis accipit oraculum, Κροῖσος ἅλυν διαβὰς μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει.	Cyrus *Mazaren Medum, &* Harpagum *mittit, ut Ioniam, Cariam, & Lyciam occuparent, pag.* 33, 34.	*Fuit confœderatus Crœsi, pag.* 16. *Herod.*	Sappho Lesbia, *pag.* 78. 300 *Lacedæmonii cum* 300 *Argivis de Thyria pugnant. pag.* 17.
3416	*Deinde moto adversus Cyrum bello vincitur in Cappadocia (pag.* 16.*) & statim postea Sardibus obsessus à Cyro capitur, Irus & est subito, qui modo Crœsus erat, pag.* 17, 18. *Herodoti.*	Phocenses *obsessi ab Harpago cum conjugibus, & liberis navigant in Corsicam. Inde Rhegium, & Veliam, pag.* 34. *Ab his Phocensibus Massyliam postea conditam esse, Thucydides scribit, lib.* 1. *pag.* 4.	*Amicus* Polycratis *Samiorum Tyranni felicissimi, lib.* 3. *pag.* 91, 92. Amasis.	Alcæus *Poëta Mitylenæus, p.* 168. Arganthonius *Gadium, & Beticæ Rex annis* 80. *Phocensium amicus, pag.* 34. Judæi

Anno Mundi	JUD.	PERSARUM.	ÆGYPTI.	GRÆCIÆ.	ROMÆ.
		Teji, *relicta patria, urbem Abdera in Thracia condiderunt, pag.* 35. Xanthii *in Lycia obsessi, suas conjuges, & liberos in arce inclusos ipsi comburunt, pag.* 36.	*Duxit uxorem Laodicen filiam Batti Regis Cyrenarum. Herodotus pag* 82. 142.	Pythagoras *Samius.*	
3424		*CYRUS* Babylonem *cepit* (*pag.* 37. 40.) *& totius orbis terrarum Monarchiam occupavit.*		*Phocylides Milesius.*	
3425	Judæi *redeunt ex Babylone, Duce Zorobabel.*	Cyrus *anno primo monarchiæ, qui fuit regni* 21. *publico Edicto concedit Judæis potestatem instaurandi Templum, & Politiam.* 2. *Paral.* 36. *Esd.* 1. *Bellum contra* Massagetas: *cujus anno* 7 *Cyrus à Tomyri Regina captus, & interfectus est. Herod. lib.* 1. *p.* 42. 44.		Theognis *Megarensis Siculus.* Anaximander *Milesius.* Zeno *Eleates Dialecticus.*	Servius *Tullius.*
3434	*Cambyses prohibet instaurationem Politiæ, & Templi,* 1. *Esd.* 4.	Cambyses *II Monarcha Persarum septem annis. pag.* 97. *Ægyptum regno Persico adjecit. lib.* 3. *p.* 83, 84, 85. Sisamni *Præsidi, quem pecunia corruptum, injuste judicasse resciverat,* pellem detrahi jussit, *eamque in tribunal expandi. Herod. lib.* 5. *pag.* 154. *Suscepit infelicem Expeditionem in Æthiopiam. lib.* 3. *pag.* 87, 88. *Reversus Apim interfecit, & fratrem Smerdim; duxit sororem conjugem, eamque deflentem fratris necem, postea interfecit, &c. p.* 89, 90. *Tandem mota seditione à Magis in Persiam properans, seipsum vulneravit. Ex quo vulnere, cum antea fratris necem miserabiliter deplorasset mortuus est. p.* 96, 97.	Amasis, *anno primo regni Cambyses moritur, l.* 3. *p.* 84. *Huic successit filius Psammenitus, qui à Cambyse victus, & tandem interfectus est. lib.* 3. *pag.* 85. 86.	Parmenides *physica carmine scripsit.* Epicharmus *Siculus.* Symonides *Poëta, qui* 89 *annos vixit.* Anacreon *Poëta Polycrati familiaris. pag.* 107. Polycrates *Sami Tyrannus ab Oroete Sardium præfecto, strangulatur. pag.* 107, 108.	7. *L. Tarquinius Superbus* 25 *annis.*
3442	*Aggæus, & Zacharias.*	Darius *rex Persarum à septem Principibus eligitur, lib.* 3. *pag.* 100, 101. *Regnavit annos* 36. *lib.* 7. *p.* 199. *Distribuit regnum in* 20 *Provincias. pag.* 102, 103.			

FAMILIA ACHÆMENIDARUM.

Achæmenes
Cambyses
Cyrus
Teispes
Ariaramnes
Arsamenes, *cujus mentio fit libro* 1. *pagina* 43, 44.
Hystaspes.

Gobryas *pater Mardonii*, *pag.* 180, 199, 200.	*soror Darii.*	*DARIUS rex.*	Atarnes, *p.* 237.	Artaphernes, *p.* 154.	Artabanus. *p.* 130. & 201.
				Artaphernes p. 193, 211, 212.	
Mardonius *Dux adversus Græcos, lib.* 6. *p.* 180. *deponitur* 189. *Inflammat Xerxem, ut instauret bellum. p.* 199. 220.	*Artozostre.*	*Artobazanes primogenitus, cedit fratri de regno, pag.* 199.	Xerxes.	*Achæmenes Ægypto præfectus, p.* 200. 214. 239.	*Masistes p.* 213. 285. 286.

Anno Mundi	PERSARUM.	GRÆCIÆ.	
3447		*Plateenses à Thebanis deficientes adjunxerunt se Athenienſibus, Thucyd. lib. 3. pag. 77.* Piſiſtrati *filius* Hipparchus, *ab Ariſtogitone, & Armodio, cujus pudicitiæ inſidiatus fuerat, necatus eſt, Herod. lib. 5. pag. 159. Thucyd. lib. 6. p. 159. anno quarto ante ejectum Hippiam.*	Democedes *Medicus Dario familiaris, ducit filiam Milonis athletæ, lib. 3. pag.* 108, 109, 110, 111. Syloſon *frater Polycratis, in Samum reducitur, pagina* 111, 112. Sibaris *deleta à Crotoniatis. p.* 157.
3450	*Darius* Babylonem *induſtria & fide* Zopyri *recipit. lib. 3. pag.* 113, 114.	Dorieus *frater Cleomenis Coloniam ducit in Siciliam, ſed ab Egeſtanis interfectus eſt, lib. 5. pag.* 157.	Cleomenes *Rex Spartanus Piſiſtrati Filios Athenis ejicere conatur, lib. 5. pag.* 161.
3352	Bellum *adverſus* Scythas *à Dario infœliciter ſuſcipitur, lib. 4. pag.* 115. *uſque ad* 136. *cui expeditioni etiam Miltiades Athenienſis interfuit, pag.* 138. 180.	Hippias *frater Hipparchi propter Tyrannidem Athenis pellitur (anno* 20 *ante prælium Marathonium) cum Piſiſtratidæ* 36 *annos Athenis regnaſſent. Seceſſerunt autem una in Sigæum, pag.* 161.	Aryandes *Ægypti Præfectus in Lybiam copias mittit, à quibus urbs Barce capta eſt, & direpta. pag.* 144. 149. Conſules *Romæ Regibus ejectis Remp. regunt.*
3456	Perinthus, *Thracia, Pæonia Perſis ſubjiciuntur à Megabazo Darii capitaneo, lib. 5. pag.* 159.	*Poſtea* Cliſthenes *Alcmeonides, Periclis avus maternus, cum Iſagora de principatu Athenarum contendit: & Decem Tribus inſtituit, pag.* 161, 162.	Cleomenes *rurſus in Atticam exercitum ducit, ut Cliſthenem pelleret, ſed orta diſſenſione cum collega Demarato, re infecta decedit.*
	Darius *mittit legatos ad Amyntam Regem Macedoniæ, qui cum immodeſtius attrectaſſent ſinus mulierum in Gynecæo, interfecti ſunt, lib.* 5. *pag.* 152, 153.	*Deinde cum Lacedæmoniis, Bæotiis, & Æginetis bellum gerunt Athenienſes, pag.* 165, 166.	
	Byzantium, *Chalcedon, Lemnus à Perſis capiuntur.*	Lacedæmonii *revocant Hippiam, & ſuadent ſociis, ut eum reſtituant, pag.* 166. *Sed repugnante Soſicle Corinthio, nihil actum fuit.* *Hippias itaque ad Artaphernen Sardium præfectum fugit. Is Athenienſibus mandat, ut Hippiam recipiant. Quod cum recuſarent Athenienſes, poſtea ſe Ariſtagoræ Mileſio contra Perſas conjunxerunt, pag.* 169.	

Anno Mundi	PERSARUM.	GRÆCIÆ.
3458	*Expeditio in Naxum frustra suscipitur ab Aristagora Milesio & Artapherne Sardium præfecto, pag.* 154, 155. Aristagoras Milesius, *impulsus ab Histiæo deficit à Persis, & Ionas, & Athenienses, & Eretrienses in societatem belli attrahit, quod sex annos duravit.* Sardes *incensæ ab Aristagora, & Atheniensibus, conflagrarunt, pag.* 169. *Postea Ionibus ad Ephesum cæsis, Athenienses eos deserunt.* *Tandem Persæ Ionas, Cares, & Cyprios vicerunt: & Aristagoras fugiens in Thraciam, interfectus est, lib.* 5. *pag.* 173.	Miltiades *Lemnum Atheniensibus subjicit, pag.* 197, 198. Hecatæus *historiæ scriptor Aristagoræ familiaris, pag.* 156. 173. 197. Athenienses *Aristagoræ* 20 *naves auxilio mittunt*, αὗται δὲ αἱ νέες ἀρχαὶ κακῶν ἐγένοντο ἕλλησι τε, καὶ βαρβάροισι. *pag.* 169. Samii *hoc tempore Coloniam in Messenem Siciliæ urbem ducunt.*
3464	*Sed* Histiæus *bellum instaurat, cujus hic exitus fuit, ut Mileto capta, & direpta, Histiæus cruci affigeretur, libro* 6. *pag.* 176, 178.	Miltiades *Chersonesi Thraciæ Præfectus, cum Persæ, capta Mileto, Thraciam invaderent, Athenas fugit. pag.* 179. *ubi paulo post Persas ad Marathonem profligavit, pag.* 193.
3465	*Circa hæc tempora* Mardonius *gener Darii exercitum in Græciam ducit, & Thasum Insulam, & Macedoniam occupat. Sed cum ad Athon montem Naufragium fecisset, & ipse à Brygis Thracibus vulneratus esset, inglorius in Asiam rediit, pag.* 180, 181.	Thasii *à Dario jubentur muros demoliri. pag.* 181.
3467	Darius *legatos in Græciam mittit, petentes sibi terram & aquam dedi. pag.* 181.	Æginetæ *cum Dario terram, & aquam dedissent, à Cleomene Lacedæmoniorum rege bello petuntur. pag.* 181, 185.
3471	Datis Artaphernes, & Hippias *Pisistrati filius, à Dario ad delendam Eretriam, & Athenas mittuntur, pag.* 190, 191.	Demaratus *Rex Spartanus à Cleomene æmulo pulsus transfugit ad Darium regem Persarum.*
3472	*Sed cum in campum Marathonium Athenis vicinum Persæ descendissent, consilio Miltiadis ab Atheniensibus profligati sunt, anno quinto ante mortem Darii.* *Hoc prælium anno* 20 *post ejectum ex Athenis Hippiam, & Pisistratidas, factum esse scribit Thucydides pag.* 160. *& decem annis ante prælium navale ad Salaminem, Plato lib.* 3. *de legibus pag.* 537.	Empedocles *Agrigentinus Philosophus.* Anaxagoras *Clazomenius præceptor Periclis, Socratis, Thucydidis.*
3477	Darius *anno quinto post prælium ad Marathonem mortuus est, lib.* 7. *pag.* 199.	

Xer-

Anno Mundi	PERSARUM.	GRÆCIÆ.
3478	Xerxes *Dario succedit. lib.* 7. *pag.* 199. 2. *Xerxes Ægypto, quæ ante triennium defecerat, vi recuperatæ, præficit Achæmenem fratrem, qui post annos* 20 *ab Inaro rege Libyæ, & Atheniensibus interfectus est, lib.* 7. *pag.* 200. *& lib.* 3. *pag.* 85. *Herod.* 3. *Sapientissima Deliberatio in senatu Regni Persarum habita, de bello Græcis inferendo, quam describit Herod. lib.* 7. *p.* 200, 201, 202, 203, 204. *Decreto bello integrum quadriennium in apparatu belli, & perfodiendo monte Atho, consumit, pag.* 204. 6. *Xerxes cum exercitu pedestri ex Cappadocia movens, ad Pythium Phrygiæ Regem opulentissimum divertit, &*	*Aristides ab ingratis civibus in exilium ejectus.*
3483	*per Colossas itinere facto, venit Sardes, ubi per hyemem commoratur, pag.* 205, 207. *Interea mittit legatos in Græciam, petentes terram & aquam, pag.* 206. *&* 220. *Et Hellespontum pontibus jungi, & flagris cædi, & mari compedes injici jubet, pag.* 206.	Græci *audita fama imminentis belli, omnes privatas simultates oblivione delent, &* συγκρητισμῷ *facto, mittunt Legatos, petentes auxilium à Gelone Syracusarum Rege, à Cretensibus, & Corcyræis. pag.* 223.
3484	7. *Xerxes primo vere ex Sardibus movet, pag.* 207. *& Abydi totum exercitum, navalem & terrestrem, ex sublimi conspiciens lachrymat, quod post centum annos nemo ex toto illo numero superstes futurus esset. p.* 208. *Postea Hellespontum transit (pag.* 210.) *& in Dorisco Thraciæ littore,*	*Themistocles interpretatur oraculum de muris ligneis. pag.* 222, 223.
3484	*ad ostium Hebri, universum exercitum numerat, usque ad pag.* 217. *Fuerunt autem eo tempore in exercitu Xerxis Homines* 3317920. *Transiens autem per Thraciam, Macedoniam, Thessaliam (pag.* 217, 219, 233.) *tandem ad* Thermopylas, *trecentos Lacedæmonios una cum rege* Leonide *trucidat. pag.* 236, 237. *Tempore Solstitii æstivi, quo Olympias* 75 *mense Maio, aut Junio celebrabatur. pag.* 234, 244. *Inde progressi Persæ per Phocaicam à Templo Delphico fulminibus depelluntur, lib.* 8. *pag.* 245, 246.	*Decreverunt aditum ad Thermopylas custodiendum, & classem ad Artemisium mittendam esse (pag.* 229, 230.) *ubi rescifcunt classem Xerxis ad Magnesiam naufragio disjectam esse. pag.* 232. Gelon *Syracusanorum Rex, frater* Hieronis *(ad quem multæ Pindari Odæ extant.) Amilcarem Carthaginensem ducem ad Himeram cum* 30000 *trucidat eadem die, qua ad Thermopylas (ut Diodorus Siculus lib.* 11 *testatur) vel qua ad Salaminem dimicatum est, ut Herod. pag.* 227, 228. *scribit.*

Anno Mundi	XERXIS PERSARUM REG.	GRÆCIÆ.
3484	*Xerxes urbem Athenas vacuam capit, & arcem incendit tertio mense, postquam ab Hellesponto discesserat, pag.* 247. *Eadem æstate circa autumnum* classis Xerxis *ad* Salaminem *profligatur, pag.* 253, 255. *Xerxes fugiens die* 45 *Hellespontum trajicit (pag.* 257, 259.) *relicto in Græcia Mardonio, qui imminente hyeme, cum* 300000 *Persarum in Thessalia hybernat, pag.* 259, 261. *Classis Persica fugiens, ad Cumas Æoliæ, hybernavit, pag.* 261.	*Græci ad Artemisium Classem Persicam vincunt, lib.* 8. *pag.* 242. *Postea decernunt se ad Salaminem velle classis Persicæ impetum sustinere, pag.* 249. *Olynthus ab Artabazo Persa expugnatur: Sed à Potidææ obsidione æstu maris depellitur. pag.* 261.
3485 *Ante Christum* 477	8. *Mardonius Alexandrum Macedoniæ regem Legatum ad Athenienses de pace mittit, quam illi simpliciter recusant, pag.* 263, 264. *Mardonius Thebas cum exercitu venit: Inde misit ad Athenienses Legatum Murichidem. Cum autem Lycidas quidam de ejus postulatis ad populum ferendum esse suaderet, lapidibus obrutus est. lib.* 9. *pag.* 265. *Herod.* *Mardonius urbem Athenarum incendit, & solo æquat. pag.* 267. *Postea confligens cum Lacedæmoniis, & Atheniensibus ad* Platæas *interficitur. pag.* 277, 278. *Mensis Augusti die* 3.	*Græci primo vere Classem ad Æginam colligunt, & ducibus Leotychide Rege Spartano, & Xantippo patre Periclis Atheniense (Nam Themistocles, propterea quod à Lacedæmoniis dona accepisse ferebatur, ducatu privatus est, ut Diodorus Siculus lib.* 11 *recitat) ad Delum navigant, pag.* 261, 262. *Inde à Samiis vocati in majorem Asiam navigant, pag.* 282. Pausanias *dux Spartani exercitus ad* Platæas *cum Atheniensibus proficiscitur. pag.* 266, 267, 268. *Et Mardonio interfecto (pag.* 277.) *Persas ex tota Græcia profligavit.*
3485	8. *Eadem die ad* Mycalen *minoris Asiæ promontorium, Græci terra & mari exercitum Persicum vicerunt (pag.* 284, 285.) *cum quidem fama victoriæ ad Platæas eadem die ex Græcia in Asiam transvolasset. pag.* 284. *Xerxes interea Sardibus amori, & nuptiis operam dat, & fratris Masistæ uxorem de adulterio solicitat, unde tristis tragœdia & calamitas totius familiæ extitit, pag.* 286. *Allato autem nuncio de Persis ad Mycalen victis in Persiam fugit.*	*Post prælium abstinet à captiva Coa, & non sævit in cadavera Persarum, edens hanc honestissimam vocem;* ἀποχρᾷ μοὶ Σπαρτιήτῃσι ἀρεσκόμενον, ὅσια μὲν ποιέειν, ὅσια δὲ καὶ λέγειν. *pag.* 280. *Ionia tota à Persis deficit, pag.* 285. *Athenienses Xantippo duce in Hellespontum navigant, & expugnata Sesto, Artayctem sacrilegum suspendunt, pag.* 288. *& ultima Herodoti & Thucydidis, lib.* 1. *pag.* 20.

FINIS CHRONOLOGIÆ.

VARIANTES LECTIONES ET NOTÆ BREVES AD HERODOTI HISTORIAS;

Opera & Cura Thomæ Gale *Angli.*

Var. Lect. ſuppeditarunt duo codices Manuſcripti; quorum alter profectus eſt è Bibliotheca R. P. G. Sandcroft Arch. Cant. &c. alter eſt Coll. Etonenſis.

Ἡροδότου ἱστορέων πρώτη.] Cæteris omiſſis ita omnium librorum titulos concipit codex Archiepiſcopi. Lucianus in Libro de ſcribenda hiſtoria, innuit Muſas ab aliis, non ab ipſo Herodoto, hos libros fuiſſe vocatos. Sane ipſe Herod. libro v. & Antiquiores Scriptores fere citant Herodoti α. β. γ. δ.

Ἡροδότου Ἁλικαρν.] Exordium hoc præmiſit Pleſirrhous, Herodoti amaſius. Quæ ſequuntur poſt ἀλλήλοισιν, ſunt verba Herodoti.

Pag. 1. *lin.* 6. Τὰ μὲν Ἕλλησι.] Etonen. MS. legit μὲν ἐν. male.

9. Περσέων μέν νυν οἱ λόγιοι.] Plutarchus in *lib.* de *Herod. Malign.* legit λόγους, hæc ipſa verba adducens; Ptolemæus Heph. vidit λογίους, hunc locum verbatim adferens. Et hæc eſt potior lectio.

17. Ἄργος.] Intelligit Peloponneſiacum.

25. Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου.] Vide quæ dixi ad ſecundum Apollodori. Vide & Parthenium c. 1. Sed Jaſi filiam fuiſſe veri eſt ſimilius. v. Strabonem, l. 14. & 16.

P. 2. *l.* 6. Οὐχ ὡς Ἕλληνες.] Vera eſt lectio; & confirmat Pauſanias l. 2. v. lineam 6. p. 3.

9. Τῆς Φοινίκης.] Hæc omiſit Valla. Vide Apollodorum ſub initio III.

20. Ὑποκρίνασθαι.] Vera eſt lectio. Notat Euſtathius ita ſemper loqui Homerum.

30. Προισχομένων.] Magis placet lectio marginalis, quam ſequutus eſt Euſtathius ad Γ. Iliados.

43. Ἐβουλέατο.] Steſichorus, ut aliqui volunt, de hac Helena ſcripſit, quod, Ἑλένη ἑκοῦσα ἀπῆρε. Ob quod famoſum ſcriptum oculos amiſerit.

44. Πέρσαι.] MS. Eton. πέρσας.

P. 3. *l.* 6. Φοίνικες.] Iidem Ἐρυθραῖοι: quoniam mare rubrum accolebant, ut libro ſeptimo ſcribit Herodotus. v. Heſychium in Σιδόνιοι. Plutarchus ait hoc in loco Herodotum mala fide uſum eſſe, in citando Phœnicum teſtimonio.

11. Ἐθελοντήν.] Ut Εὐποίητος, εὐποιήτη· πρώθηβος, πρωθήβη· ſic ἐθελοντὸς, ἐθελοντή. *Euſtath.* vel ut πατροφόντου μητρὸς apud *Euripidem*; ſic ὁ καὶ ἡ ἐθελοντής. Ἑκοντὴς ejuſdem formæ eſt participiale, & nonnulla alia. Vide p. 325.

25. Κροῖσος.] Hunc locum Dionyſius Herodoti popularis ob σύνθεσιν plurimis laudat.

28. Σύρων καὶ Παφλαγ.] Hos Leucoſyros à Strabone, Dionyſio Halic. etiam Herodoto dici conſtat. v. Conſtantinum in Them. l. 1. p. 14. Adi pag. 27, & 196, infra.

42. Καλέουσι.] Codex Eton. cum marginali lectione, ὀνομάζουσι.

44. Ἄργων.] Codd. MSS. Ἄγρων. recte.

P. 4. *l.* 9. Γυναικός.] Quare nomen non poſuit? Herodoti παιδικὰ Pleſirrhous adamabat Nyſſiam, Halicarnaſſeam genere; repulſam paſſus, ſuſpendio vitam finivit. Fuit reginæ huic nomen Nyſſia; quod ideo ſilentio obſcurare voluit Herodotus. Alii vocant Tudun, alii Clytiam, alii denique Abronem.

13. Σπουδαιέστερα.] Codd. MSS. σπουδεέστερα. Formatio eſt Attica & Ionica; ut Μενέλεως & Χαρίλεως, aliaque.

18. Γύγη.] Hunc locum ob elegantiam συνθέσεως, admiratur Dionyſius Halicarnaſſeus.

30. Δεέσθαι.] Dionyſius legit, vel intellexit χρήζειν.

32. Ἀμείβεται.] Dionyſ. ἀμείβετο.

34. Πειρώμενον.] Lectio quæ ponitur in margine, placuit Dionyſio Hal. & utrique codici MSto.

40. Κοίτην.] Ita MSS. codd. & Dionyſius.

43. Παρ-

43. Παρέξει.] Forte πάρεσαι, ut apud Dionysium περὶ συνθέσεως.

P. 5. *l.* 5. Ὅσα μιν ἐξιόντα.] Fingunt habuisse lapidem Dracontitem; alii ajunt fuisse δίκορον.

32. Ἀποκλεῖναι.] Margo & Codex Eton. ἀποπλύναι. Prior vox est glossa.

49. Τοῦ δὲ ἐ.] Archilochus *Gygis* meminit: meminit & Euphorion in *chil.* ut testantur veteres Grammatici. Vide & Tatianum, qui de Archilocho hîc Herodotum sequitur. Scripsit porro Archilochus alia præter Iambica, teste Athenæo.

P. 6. *l.* 39. Δυῶν ἔτεα.] Suidas hunc locum exscripsit; & legit δυοῖν. Regnavit Olympiade XXII. ut vult Cl. Alexandrinus ex Euphorione; Olympiade XXIII. ut Cyrillus & Tatianus.

47. Ἄρδυος.] Suidas addit τὴν ἀρχὴν· quod est hîc ineptum. Lege mox δώδεκα; id enim est Ἰωνικώτερον: Itaque perpetuo scribit codex Arch. quod semel monuisse sufficiat. Alex.

P. 7. *l.* 3. Σμύρνην τε.] Suidas & MS. Arch. hîc non ὑπὸ sed ἀπὸ legunt. Vel igitur ἀπὸ Κολοφῶνος, post Colophonem: vel ὑπὸ Κολοφῶνος, n.quam Colophonii, Smyrnæis opitulantes, condiderunt: ut intelligat non veterem Smyrnam, sed posteriorem. Vide Strabonem I. 14. Vel κολοφὼν est ἀκρωτήριον quoddam. Suidas mox ἐξεῖλεν legit.

10. Ἐπολιόρκησε.] Suidas rectius, ἐπολιόρκεε. Hæc variatio sexcenties occurrit.

12. Ἐσέβαλε.] Aliter ἐσέβαλε.

13. Γυναικείου.] Ionicoteræ, γυναικηΐου & ἀνδρηΐου.

16. Κατέσπα.] Margo & Suidas ἀπέσπα, uti & Etonensis MS.

20. Ἐπ' ἴδρης.] Legit Suidas ἐπίδρης.

25. Ἐσβάλλων.] MS. A. ἐσβαλών.

45. Ἀσησίης.] Stephanus Ἀσησὸς πόλις Μιλησίας γῆς. Καὶ Ἀσησία Ἀθηνᾶ, παρ' Ἡροδότῳ. Apud Polyænum sexto *Strateg.* male Ἀσσιεία dicitur.

P. 8. *l.* 20. Σιτός.] Polyænus sexto narrat hoc strategema Thrasybuli.

P. 10. *l.* 3. Ὑποκρητηρίδιον.] Plutarcho Ἐπικρατηρίδιον. Describitur apud Athenæum l. V. c. XIII. per κοῖλον, videtur significare τὰ συνθήματα. V. Hesychium, & Plutarchum de Def. Or.

4. Θέης ἄξιον.] Schema est Ionicum. Veteres vocant διάλυσιν, vel μετατύπωσιν. Sic dicis Κενὴ δόξα pro κενοδοξία· apud Theocritum δρυὸς ἄκρα pro ἀκρόδρυα. Et Noster alibi νεκρὸς τῶν Θέης ἄξιος, i. e. ἀξιοθέατος.

9. Πρώτοισι.] In Latinis male, *primus.* l. 40. Hæc narrat Polyænus l. I.

40. Ἵνα ὑπὲρ τ.] Mallem *super his Græcis.* Hac linea ἀρώμενοι pro ἀρξάμενοι habet codex Etonensis & A. ut in margine.

P. 11. *l.* 7. Ἑλλάδος σοφισαί.] Plutarchus vocem hanc Græcorum sapientissimis indignatur attribui. Vide eundem de EI apud Delphos.

15. Αὐτοῦ.] Lectio in margine confirmatur MSS.

21. Μετὰ δὲ ἡμέρη.] Lege cum MS. A. ἡμέρην.

34. Ἐπιδείκνυον.] Codd. MS. ἐπιδείκνυσαν.

P. 12. *l.* 41. Θεῖον πᾶν ἐὸν φθονερόν.] Hausit hanc opinionem Herodotus ex Homero, Il. Γ. v. 164. Vide p. 286.

P. 13. *l.* 12. Καὶ πλουτέων.] Cod. A. & E. cum margine πλουτέειν. Adi Cl. Alexand.

17. Εἰ μὴ τύχη.] Codex A. E. & marg. Εἰ μὴ οἱ τύχη.

18. Ἔχοντα τελευτῆσαι.] Codex A. & Eton. εὖ τελευτῆσαι· quod postulat sententia.

P. 14. *l.* 2. Ὁρᾷν ἐκέλευε.] Codex Arch. legit ἐκέλευεν· Et perpetuo addit ν ἐφελκυστικὸν desinentibus in ι vel ε; quod semel hîc monuisse contentus ero.

19. Ἀνδρεών.] Dicitur Ἀνδρῶν & ἀνδρεών, ut χαλκεὼν ἀνδρεών, κυκεών. Apud posteriores ἀνδρόδομος & τέκλινος. Est hæc forma Ionica & Attica. Nam Attica ab Ionica profluxit dialectus. Vide Herod. p. 467.

25. Κατὰ νόμους.] Scholia in Homerum vide ad versum I. libri M. ad v. 14. l. Π. ad v. 480. l. Ω. Iliados.

31. Ἐπίσιος.] Iones ψιλωτικοί· ἐφέσιος Attice. Mox apud Nostrum Ζεὺς καθάρσιος & ἐπίσιος.

35. Ἀδελφεόν.] Fuit ei nomen Agathon. certamen erat de coturnice.

P. 15. *l.* 6. Ἐξελῶμεν.] Codex Eton. ἐξελῶσιν.

41. Διεφθαρμένον τὴν ἀκοήν.] Codex Arch. legit ἀκοῇ. Quod hîc probo; nam video cur quis mutare potuit ἀκοῇ in ἀκοὴν; non contra.

P. 16. *l.* 5. Μετίημι.] Codex Arch. propius μέτημι. Alibi Noster, μετήσασθαι ἐπὶ θάλασσαν.

10. Οἰκίοισι.] Hîc & alibi sæpe Cod. Arch. habet in forma fœmin. οἰκίῃσιν.

17. Ἀπολαμπρύνεαι.] Codd. MSS. & margo ἀπολαμπρύνεται. Quod restituendum puto in suam possessionem.

47. Ὅτι δὲ οἰκίοισι.] Codex Arch. διότι δή οἰκίῃσιν· ut fere in margine.

P. 17. *l.* 1. Εὐεργήκοι.] Codex Arch. ἐργήκοι.

13. Κακοῦ αἰτίου.] A. κακοῦ τούτου. Homerum σχηματίζει.

14. Ἐργάσαο.] Arch. c. ἐργάσαο.

16. Εἰκὸς τὴν τ ἐ.] Codex Arch. addit εἰκὸς τὴν θάψαι.

21. Αὐ

21. Αὐτὸς εἶδε.] Margo ᾔδεε. Vera lectio est codicis A. ᾔειδε.

25. Ἀσυάγεος.] Codex Arch. perpetuo Ἀσυάγεω. recte.

32. Καὶ οὐ ἐν Λιβύῃ.] Codex A. ἐν Δελφίσι.

P. 18. l. 7. Οἶδα.] Oraculum hoc citant Eusebius v Præp. Chrysostomus, Cedrenus, Suidas in Κροῖσος.

9. Κραταιρῇ.] Lege κραταιρίνοιο. Confirmat margo & Suidas in Κροῖσος. Versu 26 lego χαλκὸς δ' ἐπίεσαι.

34. Πάντα τριηχίλια.] Interpres Latinus non intellexit hanc locutionem: verte, *trecena omnia*. Strabo, Deipnosophista, & Parthenius in Eroticis consulendi. Sane Eustathius in explicatione vocis Ἑκατόμβη non videtur hanc phrasin recte explicasse. Vide quæ nos ad Parthenium.

P. 19. l. 20. Θεοφανίησι.] Plutarchus, Pollux, Synesius. Delphi celebrabant Apollinis Theophania. Tangit Virgilius, IV Æneidos.

21. Θεοδώρου τοῦ Σαμίου.] Athenæus 12. c. 2.

30. Ἐπισάμενος τοὔνομα, &c.] Huic nomen fuit Æthus, ut volunt Grammatici veteres. Pro ἐπιμνήσομαι alii legunt ἐπιμνησθήσομαι.

37. Ἀρτοκόπου.] Plutarchus l. de *Pythiæ Oraculis*.

P. 20. l. 37. οὐδαμᾶ.] Rectius οὐδαμῇ, Cod. Arch.

38. Βασιλεύειν.] Codex Arch. præfert βασιλεύσειν. Et statim περιστήσαν pro περιστήσαιτο.

47. Πολυπλάνητον.] Vide Eustathium ad *Dionys*. v. 347.

P. 21. l. 7. Πελοπόννησον.] Confer Apollodori l. I. Cononem *Narratione* 26 & 27. Locum istum adducit Stephanus in fragmento quod edidit vir doctus Abrah. Berkelius.

8. Ἥντινα γλῶσσαν.] Nempe quam à Patre Javane acceperant. V. Reineccium *de Familiis*.

10. Τῶν ὑπὲρ Τυρσηνῶν.] Dionysius Halicarnasseus tradit Pelasgos Latium etiam insedisse. Scholiastes Apollonii Argon. I, scribit his consona. Πελασγοὶ, ἔθνος βαρβαρικόν. & paulo post, καὶ οἱ Τυρσηνοὶ δὲ, Πελασγοί. Macrobius oraculum conservavit, quo Pelasgi jubentur quærere sedes novas prope Siciliam & Italiam, h. e. in magna Græcia. Pelasgi videntur dicti ab Atticis per opprobrium. Dodonæos & Pelasgos Halicarn. Dionysius cognatos esse vult. Dodon & Dodanim à Javane, qui & Ion. Adi Meurs. *Cecrop*. p. 13.

16. Σύνοικοι ἐγένοντο Ἀθηναίοισι.] Heracleotes Marcianus.

Ἑξῆς Ἀθήνας φασὶν οἰκῆσαι λαβεῖν
Τὸ μὲν Πελασγοὺς πρῶτον. —— Vide Herod. v.

23. Κρησωνιῆται.] At hi longe alibi gentium. Lego Κροτωνιῆται. Vide Dionysium Halicarnasseum, Libro I. In III. codex Arch. habet Κρότωνα. illud rectum.

P. 22. l. 4. Παραλίων.] Respub. Atheniensis trifariam dividebatur, cum hæc gererentur. Erant Πάραλιοι, Πεδιαῖοι, & Διάκριοι, (qui & Ἐπάκριοι, & Ὑπεράκριοι & Παράκριοι dicebantur.) Vide Plutarchum *Solone*.

19. Δορυφόροι.] Hastis armati nondum erant; sed puris clavis. De numero non consentiunt Auctores. Videntur aucti κορυνηφόροι, procedente tempore, ut fit, à quinquaginta ad quadringentos.

44. Φύη.] Narrat hinc Polyænus in primo.

P. 23. l. 16. Ἀλκμαιωνιδέων.] Megacles erat filius Alcmæonis. Cylonem & socios ad Minervæ simulacrum occidit Megacles. V. p. 311. Hoc est Κυλώνειον ἄγος, ob quod Alcmæonidæ habebantur ἐναγεῖς. Thucydides, & Suidas. Plutarchus Herodotum malignitatis damnat, quod Alcmæonidas, viros probos proditionis insimulet. De tota re vide Plutarchum in *Solone*. Schol. Arist. *Equit*.

27. Ἱππίῃ δὲ γνώμην.] Duo codd. γνώμη. Quod melius, uti & mox χρόνῳ pro χώρῳ.

P. 24. l. 1. Βοηθέουσιν.] Mallem ad Ionicam formam, βωθέουσιν.

12. Νυκτός.] Cl. Alex. Strom. I. notat Amphilytum tempus invadendi hostes significasse.

14. Συλλαβών.] Lego συμβαλὼν τό. Qui veteres codices scriptos legunt, sæpe poni vident hæc duo pro se invicem. Tale est συμβάλλειν ἐνύπνια. Nostro infra p. 27. l. 2. p. 38. l. 22. 24. & alibi.

27. Πιθόμενον τῶν Ἀθηναίων.] Polyænus in I. Strategema paulo subtilius profert.

P. 25. l. 28. Ἀνά τε ἔδραμον.] Homericum hoc, ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος. Iones dividunt præpositionem à verbo. Homerus ἀνὰ δὲ Χρυσ. καλ. βῆτε θεῷ.

35. Βαλανηφάγοι ἄνδρες ἔασιν.] Homerus Il. β.
Ἐγχέσπαλοι ἄνδρες ἔασιν.
Deinde illud, οἵ σ' ἀποκωλύσουσιν, est parodia ad Homeri —— οἵ με μέγα πλάζουσι ——

P. 26. l. 20. Ἔνθ' ἄνεμοι πνείουσι δύο. &c.] Ænigmatice describit officinam ferrarii fabri, folles, & incudem. Hæc duo oracula habet Stephanus in Τέγεα.

29. Αἴχης.] Codex Eton. Αἰχίδης. Vide Pausaniam l. III.

46. Ἐπετύγχανε.] Solinus, c. 5. *Ossa* (Orestis) *impleverunt longitudinem cubitorum septem*.

P. 27. *l.* 24. Δωρεά τε φ.] Cod. Arch. δωρεία τε. Quod rarum.
P. 28. *l.* 6. Ἀπελήσαντο.] Ita quidem Cod. Arch. ſed Eton. facit cum margine.
12. Ἡρῷον.] Codex Arch. ἱερόν. male.
14. Καὶ ᾧ μὲν νυν κρ.] Deeſt Cod. Arch. νυν.
29. Ἀπαιρήσεαι.] Codex Arch. ἀπαιρήσῃς.
37. Καππαδόκαι.] Ita & Dionyſius Perieg. Herodotum fere ſequens; Strabo autem παραπαροξυτόνως.
43. Ματιηνοὺς.] Matiani. Nam Μαντιηνοὺς cum Cod. Arch. non legerim. De Cappadocia vide Conſtantinum *Themate* 11. & Euſtath. ad *Dionyſium.*
46. Συρίους καππ.] Codex Arch. καὶ καππ. De Paphlagonibus vide Conſt. in *Them.*
P. 29. *l.* 4. Καὶ γῆς ἱμέρῳ.] Legit cod. Arch. γῆς ἐπιθυμιῶν ἥμερον. Eam lectionem ſequutus eſt Interpres: non accedo. Supra χώρην ἔχοντες τρηχείην. Nota autem linea 2 deeſſe codici Arch. ἀνδρί. v. p. 43. l. 40.
14. Κυαξάρης.] Druſius, *Axares eſt Aſſuerus, & idem* Kυaxares. KY *ſignificat Dynaſtam.*
17. Παῖδα.] Interpres recte, παῖδας.
21. Κεινῆσι.] Rectius & ἰωνικωτέρως κεινῆσι. Ita margo & cod. Eton.
43. Ἡμέρην.] Vide infra p. 43.
P. 30. *l.* 3. Λαβύνητος.] Joſepho, Nabonnedius. Euſebio, Nabonnidochus: idem Danieli, Darius Medus.
5. Ἐπαλλαγήν.] Ἐπιπλοκήν. *Heſych.*
11. Ὁμοχροίην.] Aliud legit Interpres. Lege vel ὁμαιχμίην, vel ὁμοχροίην, τὸ αἷμα. *ut quaſi concolores ſint.* v. p. 243. vel ὁμοχολήν. vide Heſychium in ὁμοχέῃ, & in Ἀχροίην. Vel αἱμοῤῥοίην. Solinus c. 20. *hauſtu mutui ſanguinis.* v. Voſſium ad Melam.
37. Κῶς γάρ.] Scholiaſtes ad Nubes idem notat.
P. 31. *l.* 8. Οὐδέτεροι νικησ.] Polyænus, alios ſequutus auctores, ait Crœſum fuiſſe victum hoc in prælio.
P. 32. *l.* 18. Ἔλλος.] Præfero Ὕλλος cum margine.
27. Ἐβησε] Suidas legit, ut in ora, ἀνέβησε. Codex Arch. ἔβησεν, Pro ἀνεβίβασεν.
37. Εἵνεκε.] In cod. Arch εἵνεκεν perpetuo.
42. Ἐπεῖχε ἐλαμ.] Polyænus explicat, μέγα ἐπὶ τούτοις ἐφρόνει Κροῖσος.
44. Ὠσφραντον.] Strategema hoc paulo aliter narrat Polyænus, ut & Frontinus.
P. 33. *l.* 18. Κύθηρα.] Omnes ſcripti κυθηρέη. Stephanus κυθήρειοι, & κυθηρεία, & κυθηραία agnoſcit derivata.
P. 34. *l.* 19. Πειρησάμενος.] Ambo ſcripti πειρησαμένης, quod & Interpres legit.
21. Μάρδος.] Codex A. Μάρδης. Enimvero Μάρδος & Ἄμαρδος inter Hyrcanos, & Perſas agnoſcit Ethnicographus, Iſidorus & Ammianus.
44. Εὐθηνίῃ.] In margine ſtat ὀὕεσοῖ, cujus εὐθηνία eſt explicatio. ὀὕεσω dictio eſt Ionica ex Democrito aliiſque nota.
47. Χρησάμενος.] Cod. A. χρησαμένους.
P. 35. *l.* 7. Ἤιε γάρ τις.] Cod. A. ἦν δὲ τις.
8. Ἄλλον γνώσας.] Heſychius ἀλογνώσας, ἀγνοήσας.
13. Ἄνθρωπε.] Melius Ὤνθρωπε. Hunc puerum Atyn vocat Solinus; Herodotus alium, jam mortuum, ſic nominavit ſupra.
25. Ἀκροθίνια.] Euſtathius ad Ιλ. ψ. notat in more Gallis fuiſſe aliquem ex captivis ſacrificare tanquam ἀπαρχήν.
33. Παρεστῶσαι.] Cod. A. παρεστῇ legit.
34. Ἀνενεικάμενον.] Non recte Interpres. Vertes *reſipiſcentem, ad ſe reverſum, reſpirantem:* ut infra p. 48. l. 33. Tale eſt Homericum illud, μνησάμενος δ' ἀνενείκατο φώνησέν τε, hoc eſt, ἀνέπνευσε.
38. Τέως.] Cod. Arch. ἕως. Quod ponitur quidem pro τέως. Ut apud Homerum, ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα. Ita quoque hîc legit Euſtathius. Ἕως μὲν σιγὴν ἔχε, i. e. πρὸς τὸ παρόν.
P. 36. *l.* 16. Ἀπόλλωνα.] Cteſias non recte finxit Apollinem templum habuiſſe apud Lydos.
22. Κατασβεσθῆναι.] Ptolemæus Hephæſtio hanc tetigerat Hiſtoriam, teſte Photio. Codex Arch. legit καὶ σβεσθῆναι. Hæc aliter Cteſias. Vide Cl. Alexandrinum de Crœſo.
28. Ὦ βασιλεῦ.] Hæc parum ſcite ab Herodoto tribui Crœſo contendit Plutarchus: neque enim Cyrum tali monitore opus habuiſſe; & ut habuerit, Crœſo iſtas partes non dandas fuiſſe. Obſerva autem totum hunc locum deſumptum fuiſſe ex Homeri Iliados β. ver. 111.

Ζεύς με μέγα κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ.

uſque ad

Οὕτω που Διὶ μέλλον ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι.

Cteſias nullorum ſermonum meminit.
P. 37. *l.* 6. Ποιεύμενοι.] Codex Arch. ποιεύμενοισιν.
14. Κάτισον.] Codex Arch. Θάῤῥησον. Probo: ut ſit ἐπιθάρσυνον· vel ſaltem θάσσεον, quod Heſychius exponit per κάθισον. Gloſſa ſæpe ex ora in verborum contextum venit.
27. Βούλεαι.] Ionica forma poſtulat βούλεε. Ita habet codex Archiepiſcopi. v. Etym. M. in ᾔδη.
39. Ὀνειδίσαι.] Arch. Codex ὀνειδίσῃς.
P. 38. *l.* 11. Οἷόν τε.] Cod. A. οἷός τε.

18. Ὀρ-

18. Ὀρθῶς μέμφεται.] Vide Cl. Alex. contra hoc oraculum.
26. Εἴπε τὰ εἶπε Λοξ.] Desunt τὰ εἶπε codici Arch.
27. Τοῦτο συνέλαβε.] Ad p. 24. l. 14. dixi συνέλαβε hîc restitui oportere. Id hoc in loco habet codex Arch.
29. Μητρὸς ἀμείνον☉.] Codex Arch. ad dialectum Ionicam, ἀμίνο☉.
P. 39. *l.* 10. Καείρης.] Homerus γυνὴ —— Μηονὶς ἠὲ Κάειρα.
14. Τὴν δ᾽ ὀσίην.] Plutarchus impotenter hîc in Herodotum insurgit. Recte & juste ex more istarum gentium, istius hominis bona potuit Crœsus in ἀναθήματα sacrare.
32. Πορνευόνται πᾶσαι.] Confer Athen. l. 12. c. 111.
44. Πρῶτοι κάπηλοι.] Zenobius in Adag. Λυδὸς κατ.
45. Αὐτοὶ Λυδοί.] Xanthus Lydus dedit Herodoto ἀφορμὰς ad scribendum, inquit Athenæus; ex eo videtur hæc hausisse.
P. 40. *l.* 1. Ἐπὶ Ἄτυ☉.] Lydorum historicos sequitur Noster, & errat cum errantibus. Nam ad Trojam aleam, & astragalos, & id genus lusus invenit Palamedes.
10. Πρὸς λιμόν.] Aliter ex nostro Dionysius Halic. l. 1. & Athenæus.
P. 42. *l.* 48. Ἐδικαίου.] Plutarchus sine ratione queritur Herodotum traduxisse Deiocem.
P. 43. *l.* 1. Συνέστρεψε.] Codex Arch. συνεστρέψατο. Ita solet loqui Herodotus.
8. Ἀπεχρᾶτο.] Arch. Cod. ἰωνίζων legit ἀπεχρῆτο.
14. Ἀσυρίων τούτους.] Cod. Ἀσυρίους τοῦτ.
P. 44. *l.* 27. Χωρὶς δέ.] Hæc ex repetitione; non agnoscit Interpres.
40. Μανδάνη.] Ita eam & Valerius appellat. Quare Æliano ne fidas cui dicitur Μανδάλη. Ν & Λ in his literis sæpe permutantur.
P. 45. *l.* 2. Τρόπου δέ.] Legit Cod. Arch. ἡσύχιον.
8. Ὑπερθέμεν☉.] Codex Arch. cum margine ὑποθέμεν☉· quod placet.
17. Τοιάδε.] Codex Arch. legit τάδε, & quidem perpetuo. Pro προσθέω, habet προσθέω, ut in margine.
19. Παραβάλλη.] *Fallas.* ἀπατήσῃ. Hesychius.
30. Τὴν ἐπὶ θανάτῳ.] Codex Arch. θάνατον.
48. Ἐπιτηδιοῦται.] Codex Arch. ἐπιτηδιόταται. Infra idem legit συνδέλῳ.
P. 46. *l.* 4. Σπακώ.] Græca est terminatio. Justino Spacos. Noster ait in eam literam terminari nomina, p. 57.
7. Ἐκβατάνων.] Codex Arch. Ἀγβατ. ita & Ctesias passim. Herodianus grammaticus probabat Ἐκβατ. Horum testis nobis Stephanus.
9. Σαπείρων.] Supra Σάσπειρες. infra p. 198. Σάσπαροι. Stephano Σάπειρες. Codici Arch. Ἀπείρων. Litera σ in πρὸς huc addi debet: ut sit πρὸ Σαπείρων. sic πρὸ νεῶν, *ante naves.*
21. Πᾶσαν ἡμέραν, τὸ τέκ☉.] Cod. Arch. *omni die partui vicina, peperit.* mox μετεπέμψατο.
P. 47. *l.* 44. Ὀφθαλμὸν βασιλῆ☉.] Dion. Chrysost. Orat. 111. Ὁ μὲν Πέρσης ἕνα τινὰ ἔσχεν, ὀφθαλμὸν βασιλέ☉ λεγόμενον. Ita & Hesychius. Sunt qui plures fuisse innuunt.
45. Τὰς Ἀγγελίας ἐσφέρειν.] Diæresis hæc est Ionica. Ἀγγελιαφόρους dixit, p. 51.
P. 48. *l.* 2. Περιέσπε.] Codex Arch. περίεπε. Pro ἐμελέθη idem habet ἐμαστίχθη, τάχιστα, ὥστε.
4. Περιημέκτεε.] Codex Eton. glossema hîc posuit, ut sæpe, ἐδυσχέραινε.
6. Ἤντησεν.] Herodoto ἀντᾶν est in rem quamvis incidere; vel in bono, vel in malo sensu. Anglice, *with what he met.*
46. Ἀνάγκας.] Codex Arch. ἀγκάλας.
P. 49. *l.* 29. Κρύπτων.] Noëma Homeri Iliad. α΄. v. 80.
P. 50. *l.* 7. Τράπεζαν.] Suidas hîc τράπεζαν ἐπιπλέαν παντοίων ἀγαθῶν παρατιθέντες. Sed propius Cod. Arch. τράπεζαι μηλείων κρεῶν.
P. 51. *l.* 15. Προσπίεον.] Cod. Arch. προσπίεον, & paulo infra παρακελευόμεθα.
24. Τῇ σεαυτοῦ.] Codex Arch. τῆς ἑαυτοῦ δ᾽ μοίρης πέρι εἶς.
33. Περιεσχέτο.] Cætera sic cod. Arch. ὁ δὲ σφιν ἔλεγε σφέα, πρὸ τοῦ, &c.
39. Ἤ τε.] Codex Arch. & Eton. Εἴη τε ταύτην ἐπαινέων δ.
P. 53. *l.* 3. Ἔστι δέ.] Codex Arch. ἔστι δ᾽ τάδε ἐξ, ὧν ὧλοι πάντες. Lego, ἐξ ὧν ὧλλοι πάντες.
4. Ἀρτεάται.] Est Ἀρταῖα primitivum. Persæ Artæos vocant antiquos homines. Herodianus Herodoti nomenclaturam sequebatur; alii ἀρταίους dixerunt. *Stephanus.*
Ibidem. Πασαργάδαι.] Interpres cum Stephano, Περσῶν, στρατόπεδον. Hoc Cyrus munivit; hinc in Astyagem movit.
Ibidem. Μεράφιοι.] Stephanus, & Codex Arch. Μαράφιοι.
5. Μάσιοι.] Stephanus legit Μάσπιοι, ut in margine. Codex Arch. legit Κάσιοι. Stephanus agnoscit Κασίους inter Persas.
9. Πανθέλαιοι.] Stephanus Πενθιάδαι legit. Idem Ἀκρουσαῖοι, & Καρμάνιοι.
12. Σαγάρτιοι.] In Chersoneso prope mare Caspium isti considebant.
16. Ἐξημερῶσαι.] Polyænus vocem retinuit. Hæc contra lectionem marginalem.
32. Βουλόμενοισι δ᾽, εἰσί.] Codd. A. & E. repetunt ἐμέο πείθεσθε.
49. Στρατηγὸν αὐτέων.] Codex Arch. αὐτόν.

P. 54. *l.* 4. Ὅσοι μή.] Homerus, ὅσοι μὴ βȣλῆς ἐπάκȣζον.
14. Ἐσώθη.] Polyæn. VII. narrat Cyrum à Medis in hoc bello ſemel victum fuiſſe.
P. 55. *l.* 7. Ἀγάλματα.] Sub Artaxerxe ſimulacrum Veneris cœpit coli à Perſis.
13. Τὸν κύκλον.] Strabo XV. τ ȣρανὸν ἡγȣ́μνοι Δία. v. Briſſon. l. 2. De igne & aqua *Cl. Alex.* ex Dinone. Item Laërtius in *Proœmio*.
19. Μύλιττα.] Heſychius Μύλητζα. Vide Seldenum de Diis. Voſſius putat vocem eſſe Hebræam Moledeth, cujus mentio *Gen.* 48. 6.
20. Ἀλιττα.] Vide infra ad pag. 162. Videtur eſſe ejuſdem originis cum priori; & hîc rectius, quam ibi, ſcribi.
Ibidem. Μίτραν.] Pro Venere ſumi rarum eſt. Deinde Μίτρα hîc & alibi apud Noſtrum ſcribitur, non Μίθρα. De Voce Ger. Voſſ. l. II. *Idol.* Scaliger, aliique.
35. Θεογονίην.] Oden πολυώνυμον & πολυχρόνιον. Arcana Beli Sacra.
36. Ἄνδυ Μάγȣ.] Marcellinus XXIII. *Erat piaculum aras adire, vel hoſtiam contrectare, antequam Magus conceptis precationibus, libamenta diffunderet præcurſoria.*
P. 56. *l.* 7. Σπȣδαιότατα.] Athenæus totum hoc χωρίον ſuum fecit, legitque hîc αὐτῶν πρηγμάτων.
38. Αἰγυπτίȣς θώρηκας.] Fiebant è lino, funiculis contortuplicatis. Vide pag. 178. λινοθώρηξ, Iliad. β. Libyes gerebant στολάδας, δερμαλινȣ́ς, βυρσινȣ́ς θώρηκας. Heſychius.
39. Πυνθανόμενοι.] Pretium ei proponebatur, qui novam aliquam Regi voluptatem excogitaret. Xenophon in Ageſilao; *Perſarum Regi univerſum terrarum orbem circumeunt perquirentes quid illi potu jucundum*, &c.
40. Ἀπ' Ἐλλήνων.] Negat Plutarchus.
P. 57. *l.* 6. Ἄσιν.] Codices noſtri hîc admiſerunt in ordinem βλάβην, quæ vox eſt alterius interpretamentum.
9. Μήτε τ ἄλλων.] Suſpiceris deeſſe hîc, ἵνα. Addit cod. Arch.
33. Ἐς ποταμόν.] Nam colebant tanquam numina, fluvios. Tiridates placando Euphrati equam mactat. Tacitus VI. *Annal.* Herod. VII.
35. Τῶν πάντων.] Id eſt, *præ cæteris hominibus.*
49. Μάγȣς.] Cicero I. Tuſcul. *Magorum mos erat, non humare corpora, niſi à feris eſſent ante laniata.*
P. 59. *l.* 44. Τριόπιȣ Ἀπόλ.] Scholiaſtes Theocriti ad εἰδ. ιζ. Et Heſychius. Abas genuit Triopum, hic condidit Triopium Cnidi ἀκρωτήριον · ibi Δωριεὺς ἀγὼν agebatur Neptuno & Nymphis.
P. 60. *l.* 45. Ἐν Μιλήτῳ.] Ex his conjugiis Mileſios ortos innuit. Hoc ægre fert Plutarchus.
P. 61. *l.* 16. Γράμμα.] Ut Πανιώνια, ſic Διονύσια, Κάρνια, Υ'ακίνθια, Θαλύσια.
P. 62. *l.* 28. Ἄλειχα.] Interpres aut aliud legit, aut vocem hanc non intellexit. Credo ſcripſiſſe Herodotum ἔλλειχα. Λεῖχαι ſunt φλυαρίαι.
37. Κροῖσον ἅμα.] Cteſias ait collocatum fuiſſe in Barene prope Ecbatana. Tabalus is eſſe videtur qui Eſdræ dicitur Tabeel.
38. Τὴν πρώτην εἶναι.] Locus hic mendoſus eſt: nec adjuvant codices: non videntur multa deſiderari. Forte *Hanc primam fuiſſe Ionum ſervitutem.* v. p. 67. l. 49.
P. 63. *l.* 20. Ἀναμάξας.] Deſumſit ex Odyſſ. T. Terentius, *Mali. (quod ſuo fuat capiti)* Ita emendandus comicus, ex quadam Ciceronis epiſtola. Inepte legitur *ſuat.*
48. Πακτύης.] Charo Lampſacenus Herodoto antiquior, apud Plutarchum hanc rem ſic narrat. Πακτύης ἢ ὡς ἐπύθετο προσελαύνοντα τ στρατὸν τ Περσικὸν, ᾤχετο φεύγων — vides eadem verba.
P. 64. *l.* 7. Ζώνης.] Euſtathius notat Herodoti libros emendatiores ita hanc vocem ſcribere.
P. 65. *l.* 8. Ἐπὶ μισθῷ.] Plutarchus iniquum Græcis hîc clamitat eſſe Herodotum.
47. Ὀγδώκοντα.] Tzetzes ita hîc legit. Cicero, *Arganthonius Gaditanus octoginta regnavit annos, centum viginti vixit.* Valerius Maximus ex Aſinio Pollione, & Silius Italicus centum & triginta ei annos tribuunt. Strabo ex Anacreonte quinquaginta ultra centum. Arganthonius, ut bene Bochartus conjectat, ſignificat *longævum.*
P. 66. *l.* 15. Καλιερῶσαι.] Heſychius, Θεῷ ἀνατιθέναι. Interpres aliud.
P. 67. *l.* 1. Κυρνόν.] Heroa Herculis filium.
48. Ἄβδηρα.] Condidit Hercules in memoriam Abderi. Hellanicus apud Stephanum, & Apollodorus l. 2.
P. 68. *l.* 26. Νῆσον μεγίστην.] Alexis comicus apud Stephanum de Urbibus Sardiniam, inter ſeptem inſulas notas, ſecundam facit.
31. Θαλέω.] Plutarchus in Herodotum invehitur, quod Thaletem ad Phœnices referat. Sane Democritum & Durin Laërtius; Leandrum Cl. Alexandrinus idem prodidiſſe teſtantur.
42. Μίνω κατήκοοι.] Confer Parthenium c. I. & XI. Antonin. Liberalem c. 30.
P. 69. *l.* 1. Λογιμώτατον.] Stephanus legit δοκιμώτατον. Forte memoriæ fiſus.
19. Μυλασσεῦσι.] Aliter Μυλασσεῦσι. Ita Stephanus in Καρία. Æolus, Siſyphus, Glau-

Glaucus, Chrysaor, Mylasos; qui hanc gentem condidit.
38. Καλινδικῶν.] Scribe Καλυνδικῶν. l. 7. scribitur Καλυνδίων: quod rectius. in VIII Καλυνδέων· est enim Κάλυνδα Cariæ urbs.
P. 70. *l.* 15. Ἀναμνέε).] Suidas ἀνανέμετ) videtur hîc legisse, quod & καταλέγειν exponit.
47. Ζεὺς γάρ.] Eusebius v. de *Præparatione*.
P. 71. *l.* 7. Μέγαν.] Interpres vidit ἱρὸν, quod glossator in μέγαν vertit.
41. Βαβυλῶν.] Adi Fragmenta in fine, p. 678.
P. 72. *l.* 8. Ἑλκύσαντες.] Hesychius περισύροντες.
11. Πλίνθου.] Codex Arch. πλίνθοις. Veteres hunc locum sic exposuere: Πλίνθους ἀσφάλτω δήσαντες. Diodorus & Josephus.
Ibidem. Ταρσοὺς καλάμων.] Gregorius (sive Georgius) Pardus, quem Corinthum fere vocant; (erat autem Corinthi Metropolites) ταρσοὺς explicat per περσιὰν, ἢ ξηρὰν ἐνοῦσι πλίνθους. Hesychius, πλέγμα καλάμων, quod huc quadrat. Salmasius in Plinianis maluit, τερσιά. Et locum totum legit, διὰ τῶν ἰσοδόμων πλίνθων, sine suffragiis codicum veterum. —— Noster codex legit διὰ τεμήκεντα δομῶν· est autem δόμη, τεῖχος. Vitruvius, *lateritia struentes alligant eorum alternis choris coagmenta.* Si quid libeat mutare, mallem τεμήκοντα δώρων· ut sint *lateres* magni —— Aristophanes μεγάλοις πλίνθοις, ὥσπερ Βαβυλών. Hesychius videatur in Δῶρον. Interserebantur stramenta ad lateres suscipiendos, tuendosque, ne se attererent, & se mutuo sua duritie confringerent; simul, & ad conspissandum & constringendum bitumen.
12. Μονόκωλα.] An hinc tibiæ μονόκωλοι apud Pollucem?
14. Ἐνεστᾶσι.] Codex Arch. ἑστᾶσι. infra l. 40. ἑστήκεσαν.
16. Ὑπέρθυρα.] Locum hunc adducit Eustathius ad Dionysium, ita uti hîc scribitur. Nam codex Arch. legit ὑπέρθυρον. Confer Diodorum. De Babylone lectu digna sunt quæ habet Ethnicographus in Βαβυλῶν, & Χαλδαῖοι· &, ad eundem illustrandum, Eustathius ad Dionysii *v.* 1005.
17. Ἴς.] Phylax quidam historicus apud Eustathium hujus meminit.
28. Ἐρυθρὴν θάλασσαν.] Sinum Persicum, θάλασσαν Περσίδα· cujus accolæ Persæ. Dionysius hæc verba fere omnia in versus conclusit.
38. Ἀγκῶνας.] Glossa est; nam Cod. Arch. & E. legunt ἐγκῶνας. Eadem est paginæ 77 lectio ad l. 20.
44. Ἀσθενέστερον.] Videtur in his Herodotus velle μεταρρυθμίζειν Berosi verba, quæ extant apud Josephum libro primo contra *Apionem*, p. 1044.
48. Διὸς Βήλου.] Retulit Belum in deos Ninus filius. Belus primus Babylonem ædificavit. Abydenus apud Eusebium, & Curtius.
P. 74. *l.* 2. Ἀσσυρίοισι.] Qui libri nunquam lucem viderunt.
3. Τείχεα ἐκόσμησαν.] Vide verba Berosi apud Josephum contra *Apionem.*
5. Γενεῇσι πέντε.] Semiramis antiquior non condidit, sed reparavit, & auxit Babylonem. (Fuit alia Semiramis hac longe junior, quæ & Atossa dicebatur.) Nitocris fuit uxor Nebuchodonosoris (cujus Daniel meminit, & ex Josepho Eusebius Præp. IX. c. XLI.) Cum igitur tot anni inter hanc & Semiramidem intercesserint, non πέντε γενεῇσι hîc legerim, sed numerum ampliarem, si faverent codices scripti.
13. Ἀραιρημένα.] Codex Arch. ἀνηρημένα. Interpres ita legit.
29. Παρατείνουσα.] Codex Arch. consentiente E. habet περικλίνουσα.
P. 75. *l.* 19. Φοιτέοντες.] Scripti melius, διαφοιτέοντες.
P. 76. *l.* 3. Ἀαβυνίτου.] Codex Arch. male Λαβυρίτου. Darium Medum intelligit, de quo supra.
13. Γύνδη.] Tibullus, *Cyri dementia Gindes.* Fluit porro ex montibus Matienis (ita scribes) per Darrhæos (non Dardanenses) in Tigrim. Vide Stephanum in Δαραί. & p. 82.
38. Καταλήφθησαν.] Codex Arch. & E. κατειλήφθησαν, ut p. 163. & hæc est vera lectio.
P. 77. *l.* 12. Γενομένου ᾗ οὐ τοιούτου.] Codd. A. & E. semper, τούτου, quæ est lectio in margine.
24. Μεγάθει.] Confer Jeremiæ c. LI. v. 31, 32.
28. Ὀρτήν.] Sacea festum dierum quinque hoc tempore actum fuisse est verisimile.
47. Πολεμιστηρίων.] Codex Arch. πολεμιστέων.
P. 78. *l.* 11. Κηλωνίοισι.] *Antliis ligneis.*
17. Οἰκέοντα.] Codex Arch. οἰκώκηντο. alii, οἴκηντο.
28. Δένδρου μέγαθος.] Codex Arch. δένδρον.
33. Φοίνικες.] Hunc locum transcripsit Athenæus l. 14. apud eum vox Ἔπλωνες deest, quæ sequitur pagina proxima.
P. 79. *l.* 25. Ἐπὶ τούτῳ.] Cod. A. τοῦ. Mox χλαμύδιον. & pro ἴχουσι, εἶχον.
28. Τῇσι Βοιωτῇσι.] Codex Arch. τοῖσι Βοιώτοισι.
45. Πραθείη.] Cod. Arch. πρηθείη.
48. Βαβυλωνίων.] Nicolaus Damascenus in Catholica Historia hinc idem commemorabat.

*P.*80. *l.* 5. Ἀμορφοστάτην.] Postulat Ias lingua ἀμορφεστάτην. Atque ita cod. A. Significat porro ἔμπηρος, eum qui est ἐνεχυραζόμενος, ære alieno oppressus, oppignoratus. Interpres non vidit, quæ videre oportuit. Noster paulo infra explicat se ipse —— ubi βίου σπανίζων, idem sonat.

*P.*81. *l.*7. Σχοινοτενέες.] Jeremias in Epistola hujus moris meminit. αἱ γυναῖκες περιθέμεναι σχοινία ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐγκάθηνται.

21. Λάμψεαι.] Hinc Φοιβόλαμπτος. & in Bibliis Græcis, (quæ Alexandria, in Angliam venerunt) ἀντιλήμπτωρ, & ἀνταμίμψεις, ad eandem Asianam loquendi formam.

*P.*82. *l.* 10. Μαντινέων.] Codex A. Μαλιονέων. Quod ex margine sanabis Μαλιηνέων, quemadmodum p. 76. prius emandavi.

27. Ἐὼν ὀρ.] Cod. A. ut in margine. Idem ubique Καυκάσιος.

45. Ἡ γνῶσις.] Hæc ex Isaia, c. 45 illustrabis. Putat Josephus Cyrum vidisse penes Judæos captivos Prophetæ verba.

*P.*83. *l.* 3. Οὐκ αὐτήν.] Cod. Arch. οὐ κατ' αὐτήν. Mox τελεόμενα an τελεύμενα, sive λεγόμενα, aut τελεόμενα ex scriptis reponas, incertum.

18. Πάντως.] Cod. Arch. & reliqui πάντα.

*P.*84. *l.* 39. Ἀρσάμεος.] Cod. Arch. Ἀρσάμενος. Arsames & Cambyses fratres fuere; Cyrus & Hystaspes patrueles. Achæmenes fuit pater Arsamis. Ab Achæmene genus paternum duxit Cyrus.

Stemma.

Achæmenes.
|
Cambyses.
|
Cyrus.

Cambyses,	Theispeus
Cyrus	Ariamnes
Cambyses	Arsames.
	Hystaspes
	Darius
	Xerxes.

42. Καταλέλειπτο.] Ælianus tamen in V. H. facit Cyri φαρετροφόρον.

P. 85. *l.* 28. Λειφθέντας.] Suidas legit ἐπιλειφθέντας.

43. Δολώσας.] Codex Etonensis δηλώσας· an δηλήσας, quo modo dicitur φάρμακον δηλητήριον? Δολώσας Hesychio ἀπατήσας· infra ἑλὼν δόλῳ.

*P.*86. *l.*23. Ἑνὸς δέοντα λ.] Ctesias, Cl. Alexandrinus aliique tribuunt ei annos triginta. Videatur Cicero l. 1. de Divin. ubi Dionysium in Persicis laudat, quem alii Deinonem vocant.

28. Σὺ μὲν ἐμεῦ.] Codex Arch. & Aquædunensis, ἐμὲ ζῶσαν καὶ νικῶσαν.

32. Πιθανώτατος.] Diodorus scribit eam cruci suffixisse cadaver. Josephus in obscuro relinquit exitum Cyri.

*P.*87. *l.*14. Θεῶν.] Codex Eton. θεόν. Pro ἵππους Codex Arch. legit ἵπποισιν. Persæ quoque Soli equum mactant. Ovidius,

—— *Ne detur celeri victima tarda Deo.*

Nescio tamen an hoc ex Herodoto confirmari possit. Quanquam enim Xenophon & Philostratus id asserant, & Eustathius ad Homerum scribat Herodotum hoc de Persis tradidisse; video tamen Eustathium μνημονικῷ ἁμαρτήματι posuisse Persas pro Massagetis. Equos Soli sacratos non mactatos fuisse ex Herodoto constat.

AD LIBRUM SECUNDUM HERODOTI.

P*ag.* 88. *l.* 14. Ψαμμίτιχον.] Codex Arch. perpetuo ψαμμιήτιχον appellat. Favet huic lectioni liber impressus præ manibus; favet & Plinius, & Hieronymus qui apud Eusebium legit Psammetichus. Dictio composita est: Nam ψάμμις est regis Ægyptiaci alius nomen.

*P.*89. *l.*7. Εἰσιόντι.] Aut ἐπιόντι cum codice Arch. aut ἐσιόντι leges.

8. Βέκκος.] Scholiastes hæc Herodoti adducit ad IV Apollonii; legit tamen Βὲκ, quod puto rectum, nam ος terminatio Græca est: eadem cum Scholiaste Apollonii habet Scholiastes Aristophanis ad *Nubes*. Hesychio Βέκος, ut & Galeno II libro de *Diff*. Suidas tamen sequitur lectionem editam.

19. Πρεσβυτέρους.] Codices E. & Arch. πρώτους, quam veram puto esse lectionem, quoniam & in Suida comparet.

21. Μάταια πολλά.] Non solus de Græcorum vanitate queritur Herodotus. Hecatæus Milesius ei præivit apud Demetrium Phalereum. Queritur & Porphyrius, ut alibi à nobis dictum.

28. Αὐτέων εἵνεκεν.] Codex Arch. addit αὐτέων τούτων.

P. 90. l. 15. Δῶρον ποταμοῦ.] Hæc ab Hecatæo sumsisse Herodotum colligas ex Arrhiani l. v.

27. Σερβωνίδος.] Codices scripti, Σελβωνίδος· ut Interpres. Sæpe in libris calamo exaratis λ & ρ similes reperiuntur.

41. Ἄνω ἰόντι] Codex Arch. ἀνιόντι.

49. Πίσσαν.] Codex Arch. Πισαν καὶ ἐπὶ τὸ βωμὸν οὐ Δ. & mox pro οὐδῶν, ὁδῶν.

P. 91. l. 15. Τέρματα] Codex Arch. τέλματα. Ob similitudinem λ & ρ in MSS. ut alibi infra dictum.

40. Μενάθεες.] Inepta est hæc lectio; nec alibi reperitur: Codex Arch. μεγάθεϊ. Quod pluribus confirmari potest exemplis.

P. 92. l. 14. Μύχου.] Codex Arch. μάχου. Infra idem Αἰθιοπίην, & Συρίην recte habet.

P. 93. l. 16. Πυνθανόμενοι] Omnes lectiones marginales hujus paginæ agnoscuntur MSS. codicibus nostris.

28. Αὐξανομένη.] Codex Arch. αὐξομένη. Quæ est Ionica dictio.

41. Ἐσβάλλει ἐς αὐτὴν ὗς.] Varro, *grege jumentorum inacto.* Plutarchus Sympos. iv. τὰς ὗς κατέβαλον. Videtur Plutarchus sumsisse ab Herodoto. Equidem vehementer vereor, ut recte Nostrum intellexerit; & qui tantæ & tam multijugæ fuerit lectionis, potuit nonnulla (quod & alii exemplis productis ostendere) minus caute & pensitate scribere. Porro, *sues immissa in sementem* haud dubie omne frumentum in ventres, potius quam in limum recondent. Adhuc, quis docuit sues ἀποδινεῖν (ut infra) frumentum? Alia interpretationis via ineunda est. Hesychius Ὗς, ἄλειφαρ. βοῦς. significat igitur hoc in loco vaccas, vel juvencas, quæ pedibus suis in agros missæ primo semen, molli humo inculcant, & obruunt; deinde segetem adultam suis itidem pedibus è spicis excutiunt. De hoc more serendi & triturandi scribit Varro l. i. RR. c. liii. Et aperta sunt vestigia in Sacra pagina Esaiæ c. 28. Hoseæ 10. 11. Eadem dictio apud Hebræos significat & δάμαλιν & τροχὸν ἁμάξης. Quid de suibus senserint Ægyptii, docet Herodotus infra c. 47. Certe libenter non tractabant.

42. Τοῖς ὑσί.] Immo τῇσι. Major boum fœminarum apud Ægyptios religio, quam masculorum.

48. Ταριχειων.] Cod. Arch. Ταριχηΐων. recte. *Ibidem.* Ταριχηΐων.] Putei ad salsamenta curanda: item Insulæ. v. Strabonem, & Stephanum.

P. 96. l. 38. Φθέγξασθαι.] Homeri verba Γ. Iliados, initio.

P. 97. l. 11. Ἠέρος οὐ κατ.] Cod. Arch. τὸ κ. mox ἐόντος καὶ ἀνέμων. Cod. Arch. Οὐκ ἐόντων ἀνέμων. Infra cum margine, & cod. E. etiam cod. A. ὑπολείπεσθαι.

44. Διεξιόντα.] Cod. Arch. διεξιὼν δ᾽ ἂν ἡμῖν δ. Hæc vidit Interpres: infra ἐστὶ τε, καὶ τὴν ἀρχήν. & mox Κρωφὶ & Μωφί.

P. 98. l. 44. Τῆς διεκπλ.] Cod. Arch. τῆς δὴ ἐκπλωσ. ἐκ οὐ N.

P. 100. l. 1. Ἡλίου δυσμέων.] Codici Arch. non adest ἡλίου, nec pagina sequenti l. 36. habetur.

P. 101. l. 12. Πυῤῥήνης.] Cod. Arch. Πυρήνης. Vide Stephani fragmentum, περὶ Ἰβηρίας.

48. Ἱερᾶται.] Codex Arch. ἱερᾶ τε. Mox, κομόωσι, & ζημιῶνται· ut & sequenti pagina.

P. 102. l. 30. Χαλκέων.] Æris in Sacris usus celebratissimus est.

37. Ἐγγίνηται.] Codex Arch. legit ἐγγίνηταί σφι, Θεραπεύοντες τοὺς θεούς.

40. Λαβεῖν.] Codex Arch. βαλέειν. Vestimenta linea & calceamenta papyracea sola placuere, quoniam sine cujusquam animalis nece comparantur.

45. Πεσσόμενα.] Codex Arch. πασσόμενα.

P. 103. l. 6. Ἀνθκαθίσαται.] Athenagoras, p. 31.

24. Δείρουσι.] Codex Arch. δέρουσι.

27. Ἔμπορος.] Paulus 1 Cor. x. vers. 28. εἰδωλόθυτον vocat. Paulus tamen scripserat non εἰδωλόθυτον sed ἱερόθυτον, ipsorum vendentium voce usus. Atque ita legit olim Eusebius.

34. Ἐπίσπεισιν.] Codex Arch. ἐπιπάσσουσιν. Hesychius πασσάτω, ῥανάτω.

45. Τῇ Ἴσι.] Codex A. τῇσι, καί. male.

P. 104. l. 7. Τοὺς μέν νυν καθαρούς.] Codex Arch. καθαροὺς βοῦς τοὺς ἔρσενας, & τ. Hunc fuisse olim verborum ordinem, colligo ex Athenagora, qui sic adducit, loco citato.

P. 106. l. 11. Ἀπικόμενος.] Codex Arch. Ἀπικόμην ἐς Θάσον, ἐν τῇ εὗρον. Hoc Interpres vidit.

P. 107. l. 37. Τῆς ὁρτῆς.] Codex Arch. ὁρτῆς τῆς τηδορτίης. Ita & Eton. l. 6. intellige festum Pamylitiorum. Plutarchus *Iside.*

49. Μελάμπους.] Vide Plutarchum de Herod. p. 857. Lectiones marginales confirmantur passim in hac pagina ex codd. A. & E.

P. 108. l. 40. Οὐδ᾽ ἥρωσι οὐδέν.] Codex A. & E. οὐ δὴ δρῶσιν οὐδέν.

P. 110. l. 8. Δωδωναίων.] Eustathius ad Ξ Odyss. hunc locum expendit: videatur & & Stephani fragm. de *Dodone.*

44. Ἐδόκεε.] Codex Arch. ἐδόκεον.

P. 111. l. 3. Προσαγωγάς.] Alii προσεγγίσιας vo-

vocant. Κωμαστήρια, & κωμαστικὴ τάξις apud Ægyptios hæc omnia denotat; de quibus Synesius ex Cl. Alexandrino.

19. Κομίζοντ.] Mallem κωμάζοντα. confer Cl. Alex. p. 567.

44. Τῷ δὲ τύπτοντα.] Athenagoras, τὸν δὲ τύπτοντα τρόπον.

P. 112. *l.* 14. Πάπρημι.] Codex Arch. pagina priori & hac & infra, cum margine legit Πατρῆμι. Putant urbem hanc à Persis fuisse deletam. V. l. 3. c. 12.

P. 113. *l.* 3. Ὀρνίθων ψῆα.] Codex Arch. τέλεα, & τεμψέζι. mox χωρὶς ἑκάστου.

P. 114. *l.* 9. Θήκῃσι.] Codex Arch. Θήβῃσι. Exod. 2. verſ. 3. Porro ἰχνεῦται ſunt ἰχνεύμονες.

28. Χαυλιόδοντας.] Quaſi dicas προόδοντας. Eſt autem ὀδὼν vox Ionica: inde Ἀμφόδων & Χαλκόδων. Plinius vertit *Dentes pectinatim ſe ſtipantes.* Χαυλιόδοντας. Codex Arch. ſic. Χαυλιόδοντον. φαῦνον ὄρου. Sed Ariſtoteles conjungit Χαυλιόδοντας ὑποφαινομένους. Homerus de hujuſmodi animalibus loquens dixit, λευκὸν ὀδόντα. Solino, *Dentes aprugni.* Plinio, *adunci.* Sunt crocodili dentes non unius formæ; habet quatuor in anteriori oris parte longiuſculos; in media aliquot craſſiuſculos; alios pleroſque ſagittæ cuſpidi ſimiles, à lateribus ſerratos, undique ad acumen ſcabros; horum aliquot dum hæc ſcribo, manu teneo. Fauces utraſque in comedendo movet Crocodilus.

45. Μοίρ⁊.] Codex A. Μύρ⁊, & ſic apud Diodorum. Idem c. A. mox λιθωδέα habet non λιθινά.

P. 115. *l.* 10. Κροκοδείλοισι.] Hoc eſt σαυροῖς. Hos Heſychius, & Ariſtoteles Χερσαίους κροκοδείλους videntur intellexiſſe.

13. Νῶτον συός.] Codex Arch. νῶτ⁊ ὑός. Recte. Nam & Ariſtoteles ita hîc legit.

31. Ἐνύδριες.] Solinus. *Enhydrus, alterum ichneumonum genus, penetrat crocodilum, eroſaque exit alvo.*

37. Ἐν τῇ γραφῇ.] Codices Arch. & E. οἱ τῇ. Interpres legit εἰ. mox non πλεῦνων ſed πλεύγων. Etymologici magni auctor ait Manethonem quendam ſcripſiſſe ad Herodotum de Phœnice: vide eum in voce.

P. 116. *l.* 19. Ἐπὶ τούτων.] Codices ſcripti, ἐπὶ τούτων. ſic & margo. Mox καὶ ἀκεχύδαται.

P. 117. *l.* 5. Ὑγιέστατοι.] Codex Arch. ὑγιέστεροι. Sophron apud Etymologicum magnum uſus eſt: nec tamen Doricum ideo eſſe ſtatuas, ſed & Ionicum.

8. Μεταβολῇσι.] Hoc Hippocrates paulo aliter effatus eſt.

11. Κυλλήστις.] Ita codex Arch. margo, κολλῆς. Athenæus in III libro Κυλλάστις. Ita & Heſychius. Athenæus X. Κυλλήστιας. Pollux, Καλλιστῆς. Hecatæus, Κυλλήστιας. Idem Hecatæus ubi de his egerat ſtatim addidit, uti & hîc ſequitur, τὰς δὲ κριθὰς ἐς πολὸν καταλεαίνοντας. Hæc nobis inſinuat Athenæus.

15. Τεταριχευκότες.] Interpres videtur cum Noſtris legiſſe, τεταριχευμένους.

22. Γεύοντα.] Codex Arch. φέροντα. Sane iſtud fiebat in cœnæ fine. Petronius, & Plutarchus p. 148. 357, *Moralium.*

23. Μεμιγμένον.] Codex Arch. μεμιμημένον. Aſtipulatur etiam codex Etonenſis.

29. Νόμοισι.] Non recte interpres. Nam Hymnos intelligit Herodotus, ſic dicimus Terpandri νόμους. Vide Proclum, *Chreſtom.* & Pollucem l. 4. c. 7. §. 1.

31. Καὶ δὴ καί.] Codices ſcripti melius, Καὶ δὴ καὶ ἄεισμα ἕν ἐστι, ὥσπερ ἔν τε Φοινίκῃ ἀοίδιμόν τι, καὶ ἐν Κύπρῳ καὶ ἄλλῃ. Deeſt ergo vox Λῖν⁊. Intelligit autem Herodotus Ἀδωνιασμοὺς, quos celebrabant Phœnices, Cyprii, Byblii, Alexandrini, & alii. Vide Stephanum in Ἀμαθοῦς. & Seldenum 2. de *Diis*, *Synt.* c. 11. Pollucem l. 4. c. 7. §. 2. Bochartum l. 1. c. XLII. de *Phœnicum Col.*

37. Ἔλαβεν τοὔνομα.] Ita quidem Euſtathius: ſed codices ſcripti melius, Ἐν δὲ δὴ καὶ τὸν Λῖνον, ὁκόθεν ἔλαβον τοὔνομα. Vide Heſychium in Μανέρως. Pauſaniam in *Atticis.*

39. Μανέρως.] Dictionis prima pars eſt Μᾶν, vel Μὴν, vel Μέν. ut Μανεθὼς vel Μενεθώς. Inde Græcis Μήνης, qui primus fuit Ægyptiorum Rex. Hujus filium volunt fuiſſe Manerotem, qui acerba morte periit, adeoque ingenti luctu ab Ægyptiis per ſecula deflebatur. Hæc omnia conveniunt Adonidi ſive Thammuz. Et Oſiridi (nam & is cum iſtis coincidit) quem Hippopotamus rapuit. Vide Plutarchum de *Iſide* p. 357.

41. Ἄνωρον.] Codex Arch. & Euſtathius Ἄωρον. Iidemque mox legunt, ἀοιδήν τε αὐτὴν καὶ μούνην σφίσι γίνεσθαι. Hæc confirmant ſupra legi debere ἕν.

P. 118. *l.* 8. Ὁμολογέουσι.] Codex Arch. ὁμολογέει.

16. Τῶν Ἑλλήνων.] Interpres male omiſit. Intelligit Muſæum & Orphea.

43. Ἐπιζωσμένοι.] Codex Arch. ὑπεζωσμέναι. Infra l. 45. ἐπιζωσάμενοι, *capitibus obductis, & opertis.*

45. Κατέαται.] Codex Arch. κατατετάχαται.

P. 119. *l.* 10. Μυξωτήρων.] Scripti, μυκτήρων.

12. Παραχίσαντες.] Hinc dicti apud Ægyptios παραχίσται.

P. 120. *l.* 21. Χέμμις.] Diodorus interpretatur Πανὸς πόλιν.

P. 121.

P. 121. *l.* 11. Δρέψαντ.] Magis placet δρέψασι. Sic Codex Arch. Eton. & Eustathius ad Odyss. ι.

13. Ὀπτήσαντες.] Codex Arch. πλύσαντες. Lege πτίσαντες. sic quoque Plinius videtur legisse: nam vertit *siccata tundunt*. Theophrastus tamen de hac re agens, legit ὀπτήσαντες. Sed prius est pinsere, quam facere panes. Rem extra dubium ponit Eustathius, qui ad Odyss. ι. habet πτίσαντες, ex hoc ipso loco.

15. Καὶ ἐγγλυσσί.] Codex Arch. ἐγγύς εἰ. Interpres, *suavitate praestanti*. Scribe, ἐγγλυσσί, ἐπιεικ. γρ. μέγαθ@. κατὰ μῆλον. Intellige malum cotonium.

19. Ῥίζης.] Codex Arch. ut Interpretis, γῆς.

P. 122. *l.* 19. Σιλλικύπριον.] Lege Σιλικύπριον. Sili, aliis est seseli. Apud Dioscoridem Σέσελι κύπριον.

44. Ὁμοίη.] Codices nostri ὁμοιοζώτη. Ita Interpres, ita margo.

P. 123. *l.* 2. Ἁρμονίας.] Verba hæc fere omnia petiit ex E. Odysseæ. mox codex A. pro ἓν legit εὖ, male. Idem pro διαβαίνεται habet melius, διαδύνεται.

9. Ῥίπτ.] Codex Arch. ῥιπικαλάμῳ.

22. Αἰγαίῳ κόλπῳ.] Scripti omnes cum Interprete πόντῳ. Diodorus hæc transcripsit.

33. Ἐς ὑποδήματα.] Athenæus l. 1. hanc urbem εἰς ζώνας concessam scribit. V. Stephanum.

35. Ἐξ ὅτε.] Codex Arch. ἐξ ὅτε. recte.

37. Ἀρχάνδρε πόλις.] Ptolemæo forte Ἀνδρόπολις. Erat Archondes inter reges Ægyptiacos.

47. Ψάμμιον.] Codex Arch. ψίμμινον.

P. 124. *l.* 23. Νίτωκρις.] Eratosthene interprete, *Minerva Victrix*. Νηΐθ Platoni Minerva.

29. Ὑπόγαιον.] Arch. codex. ὑπόγεον. & καλέσασαν.

35. Σποδε.] Codex Arch. σπουδῆς.

39. Μοίρι@.] Codex Arch. & Diodorus, Μύρι@.

42. Πεσίμεῖρ@.] Codex Arch. περίοδ@.

49. Σέσωστρις.] Manethoni, Josepho, Africano Σεθώς, vel Σέθωσις. Diodoro Σεσόωσις. Sacris Scriptoribus Sesac, & Susacim. Aristoteli, aliisque multis tum Græcis tum Latinis, Sesostris. Scholiastes Apollonii, ex Decæarcho, Sesonchosin appellat.

P. 125. *l.* 3. Περὶ τὴν.] Codex Arch. & margo παρά.

18. Προσανέγραφε.] Rectius, προσενέγραφε.

23. Αἰγύπτι@ στρατός.] Codex Arch. Σέσωστρις.

34. Κόλχοι.] Codex Arch. τῇ χροιῇ. Vide l. 42.

40. Ἀνήκ.] Arch. Cod. ἀφῆκ.

42. Κόλχοι.] Quod Colchi Ægyptiorum ἄποικοι sint, testatur Scymnus apud Scholiastem Apollonii, l. 4. Dionysius in Perieg.

45. Καὶ αὐτοί.] Josephus contra Apionem legit ἔτοι.

46. Σύριοι.] Inter hos numera Thraciam gentem Odomantas, quos Judæos ait esse Scholiastes Aristophanis ad *Acharnenses*.

P. 126. *l.* 11. Λῖνον ἐργάζονται.] Eustathius ad Dionysium ait ἀμπέχεσθαι· sed Herodotus tantum περὶ ὑφῆς loquitur.

15. Ἀπικνεύμενον.] Locum hunc codices scripti sic legunt, ἀπικνεόμενον, κ. λ. Τὰς δὲ στήλας τὰς ἵστα κατὰ τὰς χώρας ——— οὐκ ἔτι ἐπιφαίνονται περ. Habeas apud Tacitum l. 2. *Ann.* 771.

19. Συρίη.] Josephus capite 3. l. 1. ubi de Sethi columnis loquitur, non disertim affirmat à Setho positas fuisse; famam sequitur. Lateritiam columnam ad sua usque tempora permansisse ait κατὰ τὴν Συριάδα.

27. Τόξον.] Codex Arch. τόξα. uti & Interpres.

32. Ἐγὼ τήνδε.] Hanc inscriptionem integriorem exhibet Diodorus. Τήνδε τὴν χώραν ὅπλοισι κατεστρέψατο τοῖς ἑαυτοῦ βασιλεὺς βασιλέων καὶ δεσπότης δεσποτῶν Σεσόωσις. Ex his corrigas, licet, Herodoti illud ὤμοισι, quod factum ex ὅπλοισι. Sane in codice Arch. legitur νόμοισι.

P. 128. *l.* 31. Λόγον μάλιστα ἄξιον.] Codex Arch. λόγε.

44. Τὸ ἱρὸν Ἑλένης.] Codex Arch. εἶναι Ἑλένης· mox ὡς ἐδιαιτήθη.

P. 129. *l.* 10. Ἐπιβάλληται.] Codex Arch. ut Interpres, ἐπιλάβηται. Eustathius tamen ἐπιβάλληται. Infra l. 23. ἐργασάμεν@. l. 29. πρῶτ. λέγων. l. 31. ἀπαγάγετε.

21. Θῶνις.] Sunt Ægyptiaca Θῶς & Θῶν. Habes in Μανεθῶς, & Μανεθών. Multa huc spectantia collegit Eustathius ad Odyss. Δ.

38. Τὰς ἱκέτας.] Codex Arch. οἰκέτας. ἀνακομισθέντων δὲ πάντων, εἰρῶτα. Infra linea 46. οἱ λεγόμενοι οἰκέται.

P. 130. *l.* 5. Καὶ μάλα.] Codex Arch. non agnoscit μάλα.

15. Μετορμίζεσθ.] Codex Arch. γῆς ἄλλην τινὰ μετεωρίζεσθ.

42. Μενέλα@.] Codex Arch. Μενέλεως. p. 131. l. 15. τὸν κεράδα γλῶ.

P. 131. *l.* 16. Μενέλεων.] Hæc apud Homerum Iliados γ.

47. Οὐκ ἐτράπετο.] Codex Arch. confirmat lectionem marginis.

P. 132. *l.* 6. Φερνοβλαβής.] Confer Eustathium ad Odyss. Δ. p. 174. Basil. Infra 20. Codex Arch. legit, ὑπ' ἐκείνῳ, & ἀλλὰ καὶ

Ἔκλωρ. Deinde 30. l. ut in margine.

35. Ῥαμψίνιτον.] Codex Arch. Ῥαψίνητον. Africano Ῥαψάκης, Eusebio Ῥάμψες, Diodoro Ῥέμφης dicitur.

40. Καλέεσθαι Θέρμος.] Propter repetitionem hujus vocis non dubito, quin ea quæ in margine stant, omissa fuerint: nulla est ratio cur quispiam ea adderet, si non ab initio hic occurrerant.

48. Οἰκοδομέεσθαι.] Codex Arch. οἰκονομέεσθαι οἴκημα λιθινὸν, ἢ, τ.

P. 133. *l.* 26. Στῆσαι.] Codex Arch. hæc quæ sequuntur, habet; 1. στῆσαι. 2. ἐσδῦντα. 3. ἰθέως τῇ πάγῃ ἔχεσθαι. 4. ἔχον, διαναύμενον. προεδόμενον, quod est *abiisse* apud Interpretem.

43. Καθεστήσαντας.] Codex Arch. καθεστῆσαι, ἐντείλασθαί τε σφι. Infra μηχανῆσαι, deinde κομίσῃ & ἀπειλεῖν αὐτὴν, mox φυλάσσοντας τὴν ἴσον τ κρεμ.

P. 134. *l.* 9. Ποδεῶνας.] *Colla, cervices.* Apud Apollodorum 3. Ἀσκοῦ τὴν προύχοντα ποδάονα μὴ λύσῃς.

21. Προσαγαγέσθαι.] Codex Arch. προσαγαγεῖν· ut Interpres.

38. Καλίσαι ἐπὶ οἰκήματος.] Verte, in *fornice*, *lupanari*.

P. 135. *l.* 24. Ἀΐδην.] Ægyptiis dicebatur Amenthes. Plutarchus *Iside*.

P. 136. *l.* 5. Ἑλλήνων.] Intelligit *Orphea*, *Thaletem*, *Homerum*, *Pythagoram*.

14. Ἐργάζεσθαι ἑαυτῷ.] Codex Arch. ἑαυτοῦ. Infra ἐγγενέσθαι τελ. codex A. ἐπιγινέσθαι.

25. Πυραμίδος.] Vide Pyramidographiam Joannis Gravii. Cheops ille Diodoro est Chembes.

P. 137. *l.* 26. Μνημόσυνον.] Omnes scripti μνημήϊον. Mox τ ἐστι τὸ κῶλον.

34. Λέγουσι.] Codex Arch. ἔλεγον. deinde Χεβρῆνα pro Χεφρῆνα.

P. 138. *l.* 6. Φιλιτίωνος.] Cod. Arch. Φιλίτιος.

11. Λαὸν τέρυμένον.] Codex Arch. λεὼν τετρυγμένον.

P. 139. *l.* 21. Εὐσεβὴς ὤν.] Codex Arch. Εὐσεβέων. Mox τὸ χρεὼν ἦν.

49. Λιπόντων.] Codex Arch. λειπομένων. codex Eton. ἦν λειπομένη.

P. 140. *l.* 1. Γάδμονος.] Suidas in Αἴσωπος, & Ῥοδῶπις· & Plutarchus in libro *de sera numinis vindicta*.

17. Πυραμίδα.] Hæc lectio solicitari non debet. Apellas Ponticus apud Suidam credidit Pyramidem ab hac constructam fuisse.

26. Βωτόρους.] Suidas in Ῥοδῶπις. Scribitur & Βωτόρους. Vide eundem in Βωτόρος.

36. Ἥσσον.] Codex Arch. κρήσσων ἢ τ ἑτέρης περιλέσχην· ἔτος χαρ. δέ. Aliter legit Interpres.

39. Κατεκερτόμησέ μιν.] Nescio an fratrem; certe Rhodopin insectabatur, vocabatque Δωρίχαν, teste Suida.

45. Εὖ γεγλυμμένους.] Codex Arch. ἐγγεγλυμμένους.

P. 141. *l.* 15. Μή με καλονοθῇς.] Codex Arch. καλονομασθῇς. Mox προσέχοιτο. Deinde Αἰθίοπάτε ᾗ Σαβακον. Porro οἰκεόντων pro ἀδικεόντων. Denique pro κάρτα ὑψηλαὶ, habet ᾗ κάρτα, ut in margine.

43. Βούβαστις.] Redditur & αἴλουρος. *Stephan.*

P. 142. *l.* 10. Ἔστι δὲ ἔσωθεν.] Codex Arch. ἔσωθεν μὲν ἄλσος δ. μ. πεφυτευμένον. Deinde l. 17. ἄρχοντα Αἰγ. ἐκχωρῆσαι.

47. Νήσῳ Ἐλβώ.] Solus Eton. Ἐλκώ.

P. 143. *l.* 5. Ἐξαιρέτους.] Codex Arch. ἐξαιρέτως. Infra, τούτοισι δή μιν, ut & margo.

37. Γενεαὶ γάρ.] Homerus in Nestoris annis pauciores aliquanto numerat.

49. Καταβῆναι.] Codex Arch. καταδῦναι.

P. 144. *l.* 4. Ἑκαταίῳ.] Historicus fuit, non fabulator, tametsi Diodoro inter eos recenseatur qui ad fabulas declinare soleant. Scripsit autem libros complures γενεαλογιῶν, in quibus suam quoque intexuit familiam. Mox ut in margine, codex Arch. Οὐ γενεαλογήσαντι. Plutarchus libro de Iside, quædam ex Hecatæo adfert de Psammeticho, unde & historias Ægyptias eum attigisse colligas. Hæc autem verba, ἑαυτὸν, ᾗ ἀναδήσαντί τε, desunt codici Arch. nam infra occurrunt. Citat Hecatæum Herodotus, p. 376, 377.

21. Ἐς ὃ τοὺς.] Codex Arch. Ἐς ἑαυτοὺς. Pro ἀπέδεξαν, idem ponit ἀπηριθμημένους αὐτοὺς, Πίρωμιν ἐκ Πιρώμιος γενόμενον.

27. Σφέας πάντας.] Codex Arch. σφ. αὐτούς. Hunc locum citat Athenagoras *Legatione*, p. 31. & legit quæ cod. Arch.

41. Λεγομένων.] Θεῶν addit codex Etonensis. Arrhianus l. II. adfert hunc locum.

P. 145. *l.* 42. Χαλκέη φιάλη.] Vide pag. 147.

48. Μοίριος.] Codex Arch. perpetuo Μύριος.

P. 147. *l.* 4. Ἐξαπόδου.] Codex Arch. ἐξαπέδου, ut in margine.

17. Μεσόγαιαν.] Codex Arch. μεσόγεαν, & infra ὑπογέοισιν· & quidem perpetuo.

42. Φιάλας χρυσέας.] Athenæus VI. c. IV. miris modis pervertit hanc historiam.

P. 148. *l.* 30. Χαλκῶ.] Putat Eustathius ex Homerico, Ἔρκεϊ χαλκείῳ, hoc oraculum fuisse desumtum. Diodorus ait milites Psammeticho conductos fuisse ex Caria, Ionia, & Arabia.

32. Μαθὼν τὸ χρηστήριον.] Pigres Car docuit Psammetichum suos cives primos galeis cristatis usos esse. Polyænus l. 7. c. 3. Vide

de Schol. Ariſtoph. in *Avibus*, p. 555.

42. Φανὴ ὁ Α῎πις.] Feſtum dicitur Θεοφάνια.

47. Ε῎παφος.] Æſchylus *Suppl.* Καὶ Ζεὺς γ' ἐφάπτωρ χειρὶ φυτεύει γόνον. & *Prom.* Ε῎παφον ἀταρβεῖ καὶ θίγων μόνον.

P. 149. *l.* 9. Πρὸς ὀλίγον.] Codex Arch. περὶ θαλάσσης ὀλίγον.

42. Θωϋμαςότερον.] Codex Arch. Θωϋμαςότατον. Quæ autem hîc dicitur Inſula Chemmis, non recte ſic dicitur. Nam Chemmis & urbs & inſula alibi ponitur ab ipſo Herodoto. Adde quod codex Arch. legat Ε῎χεμις, quam quidem lectionem ſecutus eſt Euſtathius ad Κ Odyſſeas. Sane Stephanus in Χέμμις ſcribit hujus inſulæ nomen per β, itaque apud Hecatæum reperiſſe ſe teſtatur. Verba Hecatæi ex Περιηγήσει Αἰγύπτου hæc ſunt: Ε'ν Βύτοις, (mallem ἐν Βύτοι) περὶ τὸ ἱερόν τῆς Λητοῦς, ἐςὶ νῆσος Χέμβις ὄνομα, ἱερὴ τοῦ Α'πόλλωνος. ἐςὶ δὲ ἡ νῆσος μεταρσίη, καὶ περιπλεῖ ἐπὶ τοῦ ὕδατος, καὶ κινεῖται ἐπὶ τοῦ ὕδατος. Vides ut alibi, ita quoque hîc, Herodotum ipſa Hecatæi verba poſuiſſe.

P. 150. *l.* 2. Ε'μπεφύκασι.] Poſtulat Ioniſmus ἐμπεφύασι, ut eſt in cod. Arch. & apud Homerum: mox συχναὶ, cod. Arch. l. 11. ὅτε δὴ πᾶν, codex Arch. Idem Ο'σίριος & Λητώ habet.

16. Ω῏ρος.] Codex Arch. Ω῏ρος. l. 20. idem legit ποιητέων λεγομένων.

20. Δημήτηρ.] Diana, Luna & Proſerpina eædem ſunt. Æſchylus in ſeptem ad *Thebas* vocat Dianam; Λητογένειαν κούραν.

26. Α῎ζωτος.] Codex Arch. Ε῎ζωτος. Infra idem τοῦ μῆκος μέν.

P. 151. *l.* 3. Ο'ρύσσοντος.] Codex Arch. Ο'ρύσσοντες. Infra pro ἐπίδηλοι, εἰσι δῆλοι.

14. Μαγδόλῳ.] Alii cum ω in penultima. Ejus mentio in Exodo, Ezechiele & Jeremia. Euſebius ait fuiſſe περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Ezechiel. ἀπὸ Μαγδώλου καὶ Συήνης. Atque Mageddo urbs erat mediterranea, prope quam hoc prælium fuiſſe commiſſum Sacra Scriptura teſtatur. Joſuæ cap. 17. Mageddo dicitur Chaldæo Migdo; quod parum abeſt à Migdol, quo modo Pagninus legit Exodi 14. ubi vulgo Magdolum.

15. Κάδυτιν.] Stephanus legit Κάλυτιν. Infra p. 161. Κάνδυτις dicitur codici Arch. in Mappis vulgaribus, *Cadiſſa*. A Magdolo recta tendit Necho ad Carchemiſhum: ut 2 Chron. 35. verſ. 21. legitur. Hujus ad Euphratem ſitus arguit eam eſſe urbem, quam Ammianus vocat Cercuſium, Zoſimus Κιρκήσιον. Vide Ortelium in *Circeſſum*, & *Cadusii*. Opinor Κάδυτιν primo vocatam hanc urbem, deinde Cerchemiſhum, à clade; vox enim ſignificat *urbem deletam*. Eam poſt multa ſecula Diocletianus munivit. Vide p. 161.

P. 152. *l.* 24. Ι'λών.] Codex Arch. ἐλθών.

P. 153. *l.* 16. Διαιρέεται.] Codex Arch. διήρηται. Mox Πατρηβίτης, ut ſupra.

24. Σεβεννύτης.] Codex Arch. Σεβεννύτης. Codex Eton. Σενεννύτης.

25. Ο'νουφίτης.] Codex Arch. Κουφίτης· ſed Ptolemæus & Dio Pruſenſis priorem lectionem confirmant. Codex Arch. mox, Α'νύσιος, Μιεκφορίτης.

32. Ε'κδεκόμενοι.] Codex Arch. recipit omnes lectiones, quas margo hujus paginæ habet.

49. Καλασιρίων χιλ.] Codex Arch. — ρίων δὲ χ. —

P. 154. *l.* 7. Ε'πικούρους.] Codex Arch. Κᾶρας.

35. Τοὔνομα, ἐν Σάϊ.] Athenagoras aliter, τοὔνομα. Ε'ν Σάϊ. Totum locum aliter legit codex Arch. & melius quam editus, ἐχόμεναι τοίχου. Sic quoque Athenagoræ interpres legit. Mox pro ἐργασμένη, cod. Arch. ἐρμοσμένη.

46. Εὔσομαι κείσθω.] Citat Plutarchus l. de defectu Oraculorum. Linea 33, cum margine ἀγνωμοσύνη codex Arch.

P. 156. *l.* 1. Ο῎τε Ιῶν Ι'διώτης.] Margo rectius καὶ ὅτε ἐὼν ἰδιώτης. Ita quoque codex Arch. Eandem lectionem habet Athenæus l. VI. c. XVII.

15. Α'ληθέων.] Codex Arch. cum Valla, ἀληθῶς θεῶν ἐόντων.

36. Α'τὰρ ἔσωθεν.] Codex Arch. ἃ γὰρ ἔσωθεν τὸ μῆκός ἐςιν.

42. Πολλοῦ, καταχθόμενον.] Codex Arch. hæc omnia ſic leviter ſed in melius mutat, ἀχθόμενον, οἱ δὲ τίνες, διὰ τοῦτο. ἓν δὲ καὶ ἐν Μ.

P. 157. *l.* 3. Ε'ςᾶσι.] Codex Arch. ἑςᾶσιν Αἰθιοπικοῦ ἐόντος λίθου.

8. Τῇ ἴσι τε.] Codex Arch. Λέγουσί τε τό.

P. 158. *l.* 15. Λαδίκη.] Codex Arch. Λαδίκη, perpetuo. Vide p. 197. l. 43.

32. Τετραμμένον.] Codex Arch. ἱδρυμένον. Marcellinus in *Vita* Thucydidis non vere pronunciavit, *totus II. Herodoti liber mentitur hypotheſia.*

AD LIBRUM TERTIUM HERODOTI.

Pag. 159. *l.* 7. Βουλῆς.] Codex Arch. συμβουλίης. Mox tamen συμβουλῇ.

P. 160. *l.* 2. Διαβεβλημένος.] *Deriſus.* παραλογιζόμενος. Heſychius, & Schol. *Ariſtophanis, Avib.*

32. Νιτῆτι.] Codex Arch. Νίκηλ. mox πρεσβύταλον.

42. Ἐπικέρων Ἀμάσι@.] Codex Arch. —ρων τ Ἀμ. —— ὄνομα ἦ lῶ οἱ Φ.

45. Ἀμαζιν διαδράσης.] Idem.

47. Οἷα ἦ ἐόν@.] Codex Arch. ὃ δε.

P. 161. l. 14. Καδύτι@.] Codex Arch. Κανδύτι@. Mox Ἰκνύσε. Stephanus Ἴνυσ@. Infra τ Ἀραβ. rectius codex Arch. ἐ Ἀραβ. prout infra. Adhuc, ἀπὸ δὲ Ἰκνύσε πόλι@ Συρίων.

32. Κείμενον.] Codex Arch. κεινὸν, quod vidit Interpres.

41. Ἐπὶ τ παλαιῶν.] Codex Arch. ἐπὶ τ παλαιόν.

44. Ἔλξαντες ὕδατι.] Cod. Arch. Σάξαντες ὕδατι, ἐπὶ τὸ χασά. ut pagina 162. l. 21. Recte.

47. Ἀρέβιον.] Codex Arch. cum Interprete, legit hîc βασιλέα.

P. 162. l. 7. Κροκύλω.] Codex Arch. κροκίδα.

16. Ὑπόθρόχαλα.] Codex A. ἀπόθρόχαλα. Sic Plutarchus, ex hoc loco. Κυρὰν hanc σισόλω (ex dictione Hebræa) vocant 70, Levit. c. 19. ubi vide Scholia edit. Rom. Chœrilus apud Josephum l. 1. contra Apionem. —— κορυφὰς τροχοκέραδες ——

17. Οὐροτάλτ.] Codex Arch. Ὀρατάλ. Eadem est lectio codicis Oxoniensis, uti notat optimus doctissimusque vir, Edoardus Pocockius in Notis ad *Specimen Arab.* p. 107. quem vide.

29. Ῥαψάμενον.] Codex Arch. ἁψάμενον. mox idem pro τέτων, τῦτον. & infra pro σώζωσι, ποτίζωσιν.

40. Τέσσαρα ἢ τεσσαράκοντα.] Codex Arch. tantum τεσσαράκοντα, at Diodorus ei dat annos 55.

41. Οὐδὲν οἱ ἀνάξιον.] Codex Arch. facit cum margine.

46. Ὑσθησαν.] Suidas ὕσθησαν γὰρ τότε Θῆβαι, ἐδαμῶς πρότερον ὑσθεῖσαι.

P. 163. l. 7. Τῶ Φάνῃ.] Codex Arch. ut prius τ Φάνω. mox ἐπ' Αἰγύπτε.

19. Περικεχυμένων.] Codex Arch. κεχυμένων. infra ξυρῶντα τὰς κεφ.

33. Φορέεσι.] Addit Codex Arch. τὰς κεφαλὰς, ita & Valla.

P. 164. l. 18. Πάρησαν.] Codex Arch. παρήεσαν. mox περὶ τὰς παῖ. & ἄλλοι παῖδες. non, πάντες.

21. Ψαμμίτιχ@.] Codex Arch. perpetuo Ψαμμαίνετ@. idem mox περσιδῶν, & παρεξελθεσέων, & ἤγοντο, reliquaque, quæ mox in margine.

43. Ποιούμενον πᾶν.] Codex Arch. ἅπαν ἐπ' ἐκείνε ἐξ ἑκάστης ἐξόδε. Mox ἐπείρωτα.

P. 165. l. 48. Κατακαῦσαι.] Vide excerpta Ctesiana p. 653, in fine.

P. 168. l. 3. Δολερὰ ἢ αὐτέων.] Hæc ex Herodoto non est dedignatus mutuari Plutarchus. Bis tanquam suis usus est; semel Herodoto attribuit.

17. Σιτέμενοι κόπρον.] Julianus quadam Epistola hinc, κόπρια legit.

18. Ἀνέφυρον.] Codex Arch. ἀναφέρων.

43. Ἐξ ὑέλε.] De his Herodoto contradicit Ctesias pag. 579.

P. 169. l. 16. Στρατευόμεν@.] Codex Arch. πορευόμεν@. uti & Interpres. Mox cod. Eton. pro ἤιε habet ἦγε, male.

37. Θηβέων δέ.] Cætera ad καταβὰς non agnoscit cod. Arch. neque Interpres. Pro Θηβέων idem, ut mox, legit Θηβαίων.

41. Ἐπορεύοντο.] Hæc ex scribæ hallucinatione etiam supra ponebantur, loco non suo.

43. Ὄασιν.] Ægypti, vel Libyæ urbem. Duris Samius quoque μακάρων Νῆσον vocabat, teste Stephano in Αὔασις. vide eundem in Ὕασις. Cod. Arch. habet μακάρων νῆσοι, quod probo; sunt enim plures insulæ: imo Eustathius ad Odyss. Δ, hæc verba legit, ut cod. Arch.

P. 170. l. 5. Ἐπαΐοντες.] Cod. Arch. ἐσαΐοντες.

13. Ἐπιφανέος.] Diodorus videatur p. 76. Plutarchus *Iside* p. 367.

36. Σέλας.] Mela l. 1. *non coitu pecoris, ut ajunt, sed divinitus & cœlesti igne conceptus.* κατίσχειν opponitur τῷ ἀνίσχειν, verte, *descendere.* Omnia huc facientia vide apud Pignorium Mensæ Isiacæ p. 35.

39. Μέγας.] Cod. Arch. & Eton. μέλας. Mela, ubi supra, *Bos niger, certis maculis insignis:* Eusebius, τὸ μέλαν ἐ σώματος. *Præp. Evang.* l. 3. c. 12.

P. 171. l. 6. Ἐδικαιεῦντο.] Cod. Arch. ἐδικεῦντο.

22. Ἀρχῇ.] Ut in margine.

40. Βασιλήϊες δικ.] Cod. Arch. καλεομένες δικ.

44. Τοῖσι.] Addit hîc recte cod. Arch. Πέρσησι.

P. 172. l. 28. Εἴη ἀμείνων.] Cod. Arch. ἐοῦσα εἴη καλλίων. mox δαισαν, ut in margine. & οἰκειοῦντες, ut Valla.

P. 173. l. 1. Φιλονεικίη.] Cod. Arch. cum Valla φιλοινίη.

4. Φασὶ Πέρσαι οἴνῳ προσκείσάμενον.] Cod. A. rectius, quam editur.

14. Τῇ γινομένῃ κρίσι.] Cod. Arch. melius opinor impresso.

19. Σύ νυν μάθε, εἰ.] Cod. Arch. μάθε αὐτός. mox λέγεσι ταῦτα παραφρονέοντες. ἐῶ μέν.

39. Ὁμοίως.] Cod. Arch. ὁμοίες.

45. Ἀγαθῶν τε πέρι.] Cod. Arch. ἀγαθόν τε.

P. 174. l. 12. Οὔτοι χαίρων.] Cod. Arch. ἔτι χαίρω. mox τὰ τόξα.

34. Παταϊκοῖσι.] Scaliger à Pathach, quod in Piel significat *insculpsit*. Ovidius dixit —— *pictos verberat unda deos*. Bochartus à Batach, *securum esse* deducit. Herodotus locat in prora; Hesychius in puppi; quod est veri similius. Vide Hesychium in Γιγνῶν & Εὐφραδής. Item Seldenum de *Diis Syris*. Videntur Patæci fuisse dii tutelares, quos ad naufragia vitanda invocabant. Iidem Cabiri sunt & Corybantes, Magni Dii, i. e. potentes. Vide omnino Bochartum l. I. c. XII. In Samothracia ante portum duo simulacra, quibus Castor & Pollux denotabantur, stabant. His naufragio liberati vota solvebant. Pauli Apostoli navis eos habebat παράσημον. Mox περιάγουσι, *pingunt*.

41. Παντοχῆ.] Cod. Arch. πολλαχοῦ, cod. Eton. πολλαχῆ.

49. Ἄλλον.] Ita cod. Arch.

P. 175. l. 10. Καλλαΐας.] Stephanus ex Hecatæo cum unico λ scribit. Eadem est scriptio codicis Arch.

16. Πίνδαρος.] Paulo plenius Plutarchus ad *Principem ineruditum*; Item Cl. Alex. Strom. 2. Νόμος ὁ πάντων βασιλεὺς, θνητῶν καὶ ἀθανάτων.

32. Ἰθύσδε.] Hoc est ὁρμήσδε. & ἰθὺς, ἡ ὁρμή. Alibi noster παθητικῶς, ἰθύοντο στρατεύεσθαι. Mox cod. Arch. pro ἔκλητο habet κέκλητο.

45. Πολλῷ δέ τοι.] Cod. Arch. πολλῷ ἢ ἔτι γινομένης.

48. Ὧδε λέγει.] Suidas in χαίρειν hanc formulam veterem fuisse notat.

P. 176. l. 2. Θεῖον φθονερόν.] Eustathius φθονεροὺς τοὺς θεοὺς ἐξ Ὁμήρου οἶδεν Ἡρόδοτος.

15. Τοι τω᾽πὸ τοῦδε.] Cod. Arch. τὸ ἀπὸ τούτου τοῖς πάθαις. mox idem καὶ ἐν νόῳ λαβών.

22. Ἦν οἱ σφρηγίς.] Cod. Arch. ἦν ἡ σφ. Mox Θεοδώρου Τιμόκλεος. De hoc Theodoro apud Athenæum, Pausaniam, & supra p. 19. Fuit & alius horum temporum nobilis δακτυλογλύφος, Pythagoræ pater, Mnesarchus. Vide quæ Suidas in Σμάραγδος.

25. Τάδε.] Cod. Arch. hîc & ubique pro τάδε legit τοιάδε.

P. 178. l. 2. Εἶχε ἑτοίμως.] Suidas hæc verba laudat in Νεώσοικοι. Legit autem paulo rectius, εἶχεν ἑτοίμως. Mox cod. Arch. ἐξελαθέντες.

11. Ἔφασαν τὰ ἀλφ.] Cod. Arch. cum margine, τὸ θύλακον ἀλφ. mox περιεργάσασθαι.

16. Οὔκω τι.] Cod. Arch. οὐκ οὕτω τιμ. δεόμενοι. Locum hunc acriter vellicat Plutarchus libro contra Herodotum.

24. Εἰρίοισι ἀπὸ ξύλου.] Codex Arch. legit ζώων ἐνυφασμένων χρυσῷ καὶ ἐρίοισι, ἀπὸ ξύλου. Theophrastus novit ἐριοφόρα δένδρα. Lego etiam ἔριον ἀπὸ ξύλου dici ὀρτάριον apud Rhetorem ineditum. Hæc sunt apud Indos frequentissima.

34. Κερκυραίων γάρ.] Plutarchus, l. contra *Herodotum*, hæc examinat. Laërtius in *Periandro* eadem cum Herodoto tradit.

P. 179. l. 3. Ἐς τοῦτο.] Hæc cod. Arch. sic ordinat, ἐς τοῦτο ἢ τόδε ἐγίνετο ἔτι ἐς τωυτὸν, ἐς ὃ οἱ Κ.

6. Περιάνδρου.] Petavius in Paralip. lib. de *Doctrina temporum*.

18. Μέλισσαν.] Laërtius, *Periandro* Lysiden vocat. Procles codici Arch. est Patrocles. Perinde est.

P. 180. l. 44. Ἀνακρίσεως.] Cod. Arch. ἀποκρίσεως.

P. 182. l. 29. Εὐθὺς, οὔτε.] Cod. Arch. ἰθὺς, ut & infr. l. 44.

P. 183. l. 4. Καπρέους.] Cod. Arch. Κυπρέους.

47. Προσφέρεσθαι.] Cod. Arch. προελθόντες. forte προελθόντας. Mox, ἐς μέσον.

P. 184. l. 9. Εἶπε, Πρήξασπες.] Cod. Arch. Πρήξασπες, ἔφη, οὕτω μοι διέπρηξας τ. τ. προσε. πρῆγμα. Infra 27. ἐς ὄψιν.

34. Ἐπιθέμενον.] Cod. Arch. ἐπιέμενον.

P. 185. l. 5. Μύκης.] Scholiastes Nicandri *Alex*. τὸ ἄκρον τοῦ ξίφους, τὸ καλούμενον τὴν θήκην.

24. Καταλελάβηκε.] Cod. Arch. κατέλαβε. Mox pro ἔκρυπτον, idem ἔπρησσον.

P. 186. l. 16. Μήδοι ἀνασωσάμενοι σφι ἀρχὴν.] Cod. Arch. τὴν ἀρ. Hæc non vertit Interpres.

24. Καλείρειχον.] Apud Hephæstionem de Metris, καλεῦρύκεσθε χιτῶνας.

P. 187. l. 1. Καταδηλῷ τρόπῳ.] Cod. Arch. ὃς ἦν. Ita & Interpres.

10. Φαιδύμη.] Cod. Arch. hîc & sequenti pagina Φαιδιμίη.

P. 188. l. 3. Μέγα ἐγίνετο.] Vide l. *Esther*, cap. 2.

10. Ἀσπαθίνην.] Cod. Arch. semper Ἀσπαθόνην.

P. 189. l. 5. Πάρειμεν.] Cod. Arch. τῇ, πάρειμι, φάς τε ἥκειν.

P. 190. l. 6. Ἐν αἴνῃ μεγίστῃ.] Alibi ἐν αἴνῃ, quasi ἐν τιμῇ. Hîc autem ἐν αἰτίῃ legit Valla; & recte vertit; aliter licet sentiat auctor Lexici Ionici. Arch. codex legit αἰτίῃ. ut libro 6.

12. Ὑποσχομένου.] Cod. Arch. ut Valla, ὑποδεκομένου. consentit Etonensis.

27. Ὡς ἐς τοῦτο.] Rectius τοῦτον. Ita cod. Arch. ita Valla.

47. Οἰδεόντων.] Valla hîc nihil vidit, p. 218, eadem hæc locutio recurrit. Infra τεθαρσηκότες.

P. 191. l. 35. Συνεστιπληξι.] Magis placet codicis Arch. scriptura συνεμπίπλ. Infra ἔτι ἐς ἑώς. Arch. & Eton. & mox ἐς ἑῶτα. Tum ἔξω ἔθεον, ut Valla.

P. 192. l. 16. Ἐντὸς πέντε ἡμ.] Cod. Arch. ἐκτὸς π. ἡ. ἐγένοντο.

22. Μούναρχον.] Cod. Arch. cum margine Μούναρχον μηκέτι γενέσθαι.

P. 194. l. 14. Μουνάρχου.] Cod. Arch. hîc & infra μουναρχίης.

25. Ἐκεῖνοι.] Cod. Arch. stabilit lectionem marginis.

34. Καὶ ἄρχειν.] Cod. Arch. καὶ οὔτε ἄρχειν πλὴν τοσαῦτα.

40. Ἑκάστου ἔτους.] Confer paginam 221.

P. 195. l. 4. Ἔχειν τὴν βασιλ.] Cod. Arch. addit Καμβύσεω.

44. Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπεος.] *A matre expositus, equæ uberibus lactatus est, ab equorum curatore Spargapiza. Idem hinnitu equi rex declaratur.* Ptol. Heph.

P. 196. l. 23. Τὰ ἑκατέρω.] Cod. Arch. προσεχέας, ἄλλοισιν ἄλλα ἑκατέρω ἔθνεα νέμων, ἀρχὰς καὶ φόρων πρόσοδον.

44. Ἀλυσονίων.] Cod. Arch. Λασονίων. Mox pro Ὑγεννέων cod. Eton. Αὐγεννέων. cod. Arch. Αὐτενέων. Talentorum summa literis numeralibus in margine cod. Arch. ponitur, in ipso textu dictionibus integris.

48. Συρίων.] Cod. Arch. Ἀσσυρίων, ἑξηκόσια καὶ τριηκόσια. Infra pro φερούσαν, idem habet φορέουσαν, & ἀναισιμοῦτο.

P. 197. l. 33. Ὀρθοκορυβαντίων.] Cod. Arch. cum margine; mox Παντιμαθεῖται.

36. Ἀπὸ Βακτ.] Cod. Arch. Βάκτρων δὲ μ. Αἴγλων, ἑξηκόσια δὲ τριήκοντα. Mox Πακτοικίης.

P. 198. l. 5. Μαντιανοῖσι.] Margo & cod. Arch. consentiunt, de his prius. Vide pag. 407.

7. Μαρσοῖσι.] Cod. Arch. Vossius ad Melam, p. 13.

42. Καλαντίαι.] Supra p. 175.

49. Ἔταξαν.] Cod. Arch. ἐτάξαντο. Ita Valla. Mox Καυκάσοιο.

P. 201. l. 40. Εὐπετέως.] Cod. Arch. δυσπετέως. Consule paginam proximam.

P. 202. l. 6. Ἀνιηρά.] Cod. Arch. ἀνιητά. Hinc videtur Aristoteles hausisse, τὰ ἀρπακτικὰ οὐκ ἀγελαῖα.

7. Λαγωός.] Cod. Arch. ubique λαγός. Mallem λαγώς.

12. Ἀναιρέεται.] Eustath. legit ἐπαναιρέεται, hoc est, ἐπαναλαμβάνεται.

18. Αὐξανόμενος.] Cod. Arch. αὐξόμενος. v. p. 211. —— ἐσικνέεται καταγνάφων.

33. Ὀφίων.] Cod. Arch. Eton. ut & margo τέκνων. Valla itidem. Quod haud dubie rectum est.

P. 203. l. 6. Πεπλασμένας.] Cod. Arch. προσπεπλασμένας ἐκ πηλοῦ.

12. Νεοστέων.] Forte νεοστιῶν. mox Arch. cod. καταπλαμένας. & linea 19. ἔτι τούτων θαυμαστ.

29. Τριπηχέων.] Margo & codex Arch. τριῶν πηχέων, quod quidem Ἰωνικώτερον.

43. Ἐσχατία.] Scribe Ἐσχατίαι. Vide Stephanum in Λιβύη.

P. 204. l. 3. Βαρβαρικόν.] Cod. Arch. & Valla Βάρβαρον. mox, τοῦτο δὲ οὐδενός. mox cod. Eton. μοι λέγοντος pro μελετῶν. cod. Arch. με λέγειν.

6. Ἐσχάτης.] Cod. Arch. ἐσχάτου. Alii ἐσχάτων. Forte Ἐσχατιῶν.

22. Θωμανίων.] Cod. Eton. Θαμναίων. Cod. Arch. Θαμναίων. Mox, Ἄκις.

39. Μέλινον.] Cod. Arch. μελίνην.

49. Χρήματα.] Darius ob hoc caupo merito dicebatur. Huc Martialis Epigramma facit.

Sit cisterna mihi quam vinea malo.

P. 205. l. 23. Οὐ συγκειμένοισι.] Cod. Arch. σὺν ἐκείνοισι. Mox κλαίεσκε δὲ ὠδύρεσκε.

41. Περιεῖναί τοι.] Cod. Arch. elegantius & Herodoteæ phrasi vicinius, περιεῖναι, τὸ, καὶ ἀλλοτριώτατον —— κεχαρισμένον.

P. 206. l. 17. Ἀνδρὸς λόγῳ.] Cod. Arch. ἀνδρῶν λόγῳ.

22. Αὐτῆς.] Cod. Arch. αὐτός. mox δι' ὅν τινα.

30. Ἀνακρέοντα.] Erat Polycratis præceptor. Vide Ælianum in V. H.

36. Ὑποκρίνεσθαι.] Hinc ὑποκριτὴς Dramaticorum.

45. Θαλασσοκρατέειν.] Castor & Apollodorus in chronicis diligenter notarant θαλασσοκρατοῦντας. Vestigia vides apud Eusebium. Mox pro μὲν ὁ, cod. Arch. ἐς τὰ πρῶτα ἐλπ.

P. 207. l. 19. Μαίανδρον.] Cod. Arch. Μαιάνδριον. uti infra.

24. Προσδόκιμον.] Cod. Arch. δόκιμον ἐπ. τοιάδε.

31. Ἐσέλθετο αὐτὸς ἀπιέναι.] Non autem αὐτόσε.

P. 208. l. 21. Ἀπαραιρημένους.] Cod. Arch. παραιρημένους. Quod melius. Τίς σὰς παρήνεγε φρένας, Archilochus. Mox pro τῇ ἀρχῇ — idem c. A. ταραχῇ. Vide p. 217. l. 32.

25. Κρανάπην.] Cod. Arch. Κρανάτους.

27. Ἀγγελιηφόρον.] Cod. Arch. Ἀγγαρήιον, multo verius.

30. Ὑπεύς.] Ut & margo.

36. Οἰδαινόντων.] Cod. Arch. (quod prius dictum) hîc quoque οἰδεόντων.

43. Λογιμωτάτους.] Cujus est interpretatio δοκιμωτάτους.

P. 209. l. 36. Θηρῶν.] Cod. Arch. Θηρίων.

44. Ἀχυ-

44. Ἀγχυπνίῃσι εἴχετο.] Hunc locum Suidas multo emendatius exscripsit, ἀγχυπνίῃσιν συνείχετο.

P. 210. *l.* 9. Ὁ δὲ ἐνθαῦτα δὴ ὤν.] Suidas δὴ ἐν ἑαυτῷ ὤν.

12. Ἠπιάματα.] Codex Arch. ἤπια μετὰ τὰ ἴσχυρα —— ὕπνε μεταλαγχάνειν, Suidas. Infra δύο ζεύγεσι.

P. 211. *l.* 33. Αὐξανομένῳ.] Cod. Arch. αὐξομένῳ, uti prius p. 202. Quid quod Eustathius hunc locum adducat, legatque, ut dixi. *L.* 39. Codex Arch. lectionem in margine agnoscit.

P. 212. *l.* 25.] Πάντως.] Codex Arch. πάντα.

26. Καταλείπειν.] Mox Ἀπέστειλεν.

32. Φοινίκης.] Ἐκ Φοινίκης, ἅμα δὲ αὐτῇσι.

39. Κρησώνης.] Cod. Arch. diserte habet Κρότωνος. Hoc pacto supra legi oportere notavimus p. 21.

P. 213. *l.* 25. Ἐμπίπτεσι.] Cod. Arch. ἐκπίπλεσι, *cum navibus suis deferuntur.*

32. Δι' αὐτοῦ.] Ita Valla.

41. Cod. Arch. & E. ἐστάθη.] Hujus videtur locum occupasse ἐπρήχθη.

48. Οἶδε σεῦ.] Nam id hic deest.

P. 214. *l.* 1. Συλοσῶν Αἰάκεος.] Ita omnino. Vide p. 175.

19. Πρὸς ἑαυτόν.] Cod. Arch. αὐτόν, uti & Valla. Mox ὦ ἐγώ. Infra εἰρώτων.

P. 216. *l.* 30. Κακῶς, περσεῖμ.] Cod. Arch. πάρος, cum Valla.

P. 217. *l.* 23. Ἐξεκήρυξαν.] Cod. Arch. ἀπέπεμπον. cod. Eton. ἐξώθησαν. Hæc autem glossemata sunt.

P. 218. *l.* 18.] Ἴδεσι.] Cod. Arch. δούλοισι.

31. Cod. Arch. ἄλλῳ μὲν νῷ, & mox ἀποχέειν.

P. 219. *l.* 3. Ἐξέπλωσας] Codices scripti ἐξαμέλωσας. Vide *Hesych.* in ἐξήμβλωσαν.

41. Πεπόνθεε.] Cod. Arch. ἐπεπόνθεε.

AD LIBRUM QUARTUM HERODOTI.

Pag. 222. *l.* 10. Πρότερον.] Supra p. 37. 390. Eustathius hos peculiariter τρήρεας vocat. Videndus Geographus.

P. 223. *l.* 40. Γονέας.] Cod. Arch. & margo τοκέας. *l.* 4. Idem πιθανὰ pro πιστά.

44. Λειπόξαϊν.] Cod. Arch. Νιτόξαϊν. Non nunc primum istæ duæ literæ ab exscriptoribus confunduntur.

P. 224. *l.* 4. Ἀπώσασθαι.] Cod. MSS. ἀπαλλάσασθαι.

11. Τρέπιοι.] Pro Τράσπιες.

49. Χώρῳ.] Cod. Arch. χρόνῳ. Probat quoque Etonensis.

P. 225. *l.* 9. Μιχθῆ.] Ita cod. Arch. Valla hic male omisit *Echidnam.*

18. Τρόφιες.] Apud Homerum τρόφι κῦμα. Oppianus τρόφιν habet. Ergo non recte Hesychius dixit poni pro τρόφιμον. Τρόφιες sunt τέλειοι.

29. Εἰρύσαντα.] *Educentem.* Interpres male.

P. 226. *l.* 14. Πρὸ πολλοῦ.] Alii codd. πρὸς πολλοῦς, quod sequitur Valla.

42. Τραφθέντες.] Cod. Arch. στραφέντες. Mox λεγόμενος pro γινόμενος.

P. 227. *l.* 15. Τεθνηκώς.] Cod. Arch. τεθνεώς. Mox Ἀρτάκης, ut Valla. Mox ἐόντι, ut Valla, non ἰόντι.

32. Μεταπονέω.] Valla legit, ut in margine. Ita quoque cod. Arch. Idem mox pro πόλιν habet χώρην, ut paulo infra.

36. Στῆσαι.] Ita codex Arch.

40. Εἰπάντα.] Ita codex Arch. rectius.

46. Ποιῆσαι ἐπιτελέα.] Cod. Arch. ταῦτα ἐπιτ. Deinde ἔστηκε· quod rectius.

48. Περὶ δέ.] Omnino πέρηξ. Paulo infra ἀτρεκές, est omnium scriptorum lectio.

P. 228. *l.* 6. Τοῦπερ.] Cod. Arch. οὐ περὶ ὀλίγον.

12. Ἀκοῇ.] Non agnoscit Valla, nec cod. Arch.

25. Ἔρημον.] Arch. cod. ἔρημος, ut mox.

26. Ὕπανις.] Cod. Arch. & quidem perpetuo.

P. 229. *l.* 7. Μαιῆτιδος.] Antiquior est lectio per Ω. eam habet cod. Arch.

19. Τούτοισι.] Cod. Arch. τούτων —— τάξιν.

27. Ἴυρκαι.] Mela legit Τύρκαι· sed & Plinius.

34. Τετραμμένον.] Cod. Arch. ἀποκλίνοντι, quod agnoscit margo, nec tamen vertit Valla.

P. 230. *l.* 3. Ἄχυ.] Codex Arch. Ἄγχυ.

14. Ὅς ἂν καταφ.] Cod. Arch. φεύγων καταφυγῇ.

16. Ἀργιππαῖοι.] Cod. Arch. Ὀργιεμπαῖοι. Zenobius Ὀργιεμ. Plinius scriptus Argempheos. Mela *Arympai.*

25. Ἀτρεκέως.] Cod. Arch. ἀτρεκές.

42. Ἀποχρυσοῦσι.] Cod. Arch. καταχρυσοῦσι.

P. 231. *l.* 1. Λέγοντες μονοφθ.] Cod. Arch. addit bene articulos τοὺς μον. & τοὺς χρυσοφ. Infra *l.* 7. Οὕτω δή τι. *l.* 11. Idem Ταφρης.

5. Ἄρμα.] Hæc paulo aliter Eustathius ad Dionysium. Æschylo μόνωψ στρατός.

27. Οὐδὲ ὄνοι.] Cod. Arch. οὐδὲ οἱ ὄνοι.

38. Φύῃ.] Cum Interprete Cod. Arch.

40. Προσθήκας.] Opinor ἐπεισόδια dicit, quæ in eo bene multa, sed & laudata Dion. Halicarnasseo. Ipse alibi vocat παρενθήκας. Has in eo culpat Marcellinus.

P. 232. *l.* 21. Ἐνδεδυμένα.] Cod. Arch. ἐνδεδεμένα. De his lege Pausaniam in Atticis,

cis, Porphyrium II. de Abst. 5. 18.
39. Περιφερέες.] Cod. Arch. περφέρες. Hesychius, πέρφερες, θεωροί.
P. 233. l. 19. Α'ργιν.] Vid. Callimachum in Hymno in Delum, & Pausaniam.
26. Α'γείροντας.] Forte ἐγείροντας· Dictio est in sacris propria. Plutarchus de *Iside*, ὅταν θυιάδες ἐγείρωσι τ̀ Λικνίτην. & Interpretes Septuaginta ἐγέρθητι κύριε.
32. Α'γχιοζάτω.] Cod. Arch. ἀγχιοζάτη.
P. 234. l. 22. Τὴν περὶ τὴν.] Cod. Arch. recte omittit περὶ τὴν. Paulo infra ἔρημος, quæ lectio supra etiam restituebatur.
P. 235. l. 12. Περιπλώσαντες.] Cod. Eton. πλώσαντες τὴν Λιβύην. Valla forte περιπλ. Cod. Arch. περιπλώοντες Λιβύην.
15. Τεάσπεος.] Vide p. 410. 541. Male Pausaniæ Τεάπιδος.
30. Παρὰ Ηρακλ.] Cod. Arch. ἐπὶ Ηρακλ. Mox Σολόεις, ut Eton. & margo. pro περὶ βασιλ. idem legit ἐς βασ.
37. Φάς τά.] Cod. Arch. σφέας προσώπατα, & χρεωμένους.
42. Βρῶτα.] Cod. Arch. πρόβατα. Valla *pecora*. Mox pro ἔλεγε, ἐλέγετο.
P. 236. l. 4. Ε'πιλήθομαι.] Cod. Arch. ἐπιλήσομαι.
10. Σκύλακα.] Si Scylax hic scripsit περίπλουν, qui sub ejus nomine extat, mirum non significasse hoc, ut in aliis solet, Herodotum. Vide Suidam. Ajunt eum Dario opus inscripsisse.
11. Κασπαλύρου.] Supra, 201. p. Apud Stephanum vitiose Κασπάπυρος.
37. Α'σίεω.] Stephanus in Α'σία pro Κότυος videtur mihi legisse Λυδοῦ. Cod. Arch. habet Βότυος. Infra Τυρίης, ut in margine, codd. Arch. & Eton. Mox itidem προβαλέσθαι, & λόγιμον λεγόμενον.
P. 237. l. 16. Α'ρότρου.] Cod. Arch. & E. ἄροτρου. Paulo infra ἔνυδρος.
36. Πόρρω.] Cod. Arch. τωρέω. Hinc Mela, Toreatas formavit.
41. Πρὸς ἑσπέρης.] Cod. Arch. ἑσπέρην. ut mox πρὸς Βορέην.
43. Ο'ρδισσός.] Cod. Arch. Ο'ρδησσος. Hesiodo Α'ρδίσκος.
49. Αὔρας ἢ Τιβ.] Cod. Arch. Αὔρας ἢ Τίβισις.
P. 238. l. 1. Α'θρυς.] Νοίας ἢ Α'ρταvις. ἐσδιδοῦσι. Cod. Arch.
8. Δέχεται.] Cod. Arch. quod præstat.
9. Κάρμις.] Codd. ambo.
12. Ε'κ Κελτῶν.] Vide Eustath. ad Dionysium p. 41, 42.
13. Μετὰ Κυνήτας.] Stephanus in Γεβηρίαν videtur hunc locum attulisse.
15. Ποταμῶν.] Cod. Arch. ποταμῶν.
20. Οἱ.] Utrobique omittit cod. Arch.
25. Ο'λίγον.] Τὰ πάντα χρέεται. l. 27. Cod. Arch. ut in margine.
36. Τύρης.] Melæ, Tyra. Suidæ in Σκύθαι, Τύρας.
41. Υ'πανις.] Cod. Arch. semper Υ'σπανις, male.
44. Μήτηρ.] Mela, *matrem ejus accolæ appellant.*
49. Κρήνη πικρή.] Stephanus in Υ'πανις idem ex Metrodoro docet. Pro δεινῶς autem hac in linea magis ex Ionica forma habet Cod. Arch. αἰνῶς.
P. 239. l. 5. Ε'ξάμπαῖος.] Mela, *ei cognomen est Exampeo.*
21. Κήτεά τε.] Cod. Arch. κάτηάτε. De Antacæis meminit Hesychius, Α'ντάκεοι. Eustathius ad Dionysium locum exscripsit.
24. Γερρέου.] Imo Γέῤῥου, ut infra l. 49. Est & hæc codicis Arch. lectio.
36. Ι'ππολέων.] Cod. Arch. Ι'ππολέω. Scribe, Ι'ππόλεω. Nam Dioni est Ι'ππολάου, in *Orat. Borysth.*
41. Ρέει μὲν γάρ.] Cod. Arch. ῥέει γὰρ ἐκ οὗτος.
47. Υ'πάκαρις.] Cod. Arch. cum margine facit; sed nihil muto.
P. 240. l. 9. Ο'γδοος Τάναϊς.] Tres has lineas citat Arrhianus in III. Eusthath. ad Dionysium.
29. Παπαῖος.] Arrhianus in *Bithyn.* Βιθυνοὶ τ̀ Δία καλοῦσιν Πάπαν. Eustathius ad E. Ι'λιάδος.
30. Γῆ δὲ Α'πία.] Cod. Arch. Α'πί.
31. Θαμιμασάδης.] Cod. Arch. Θαγιμασά.
42. Καταρξάμενος.] Omnes scripti ut Valla κατάρξάμενος. Quod ideo observat Herodotus, quoniam alius Græcis mos. Α'πάρχας post hæc faciebant, ut mox infra.
P. 241. l. 12. Καὶ ταῦτα τ̀ κτλ.] Cod. Arch. τὰ ἄλλα τ̀. Mox Α'ρχαίων, & συννέαται.
17. Α'πεδον.] Cod. Arch. & Eton. ἐπίπεδον.
20. Υ'πονοσέει.] Cod. Vallæ videtur obtulisse ὑπονοσέει.
39. Νομίζουσι, οὐδέ.] Cod. Arch. νομίζουσι χρέεσθαι. Alibi ita loquitur Herodotus.
42. Ε'μπίνει.] Cod. Arch. ἐκπίνει.
44. Α'ποφέρει.] Pro ἀποδέρει. Mela, *referre.*
48. Ε'ξίει.] Cod. Arch. Ε'κσεί. Cæterum alia hîc legit Interpres.
P. 242. l. 1. Ο'ργίσας.] Cod. Arch. ὀργήσας. Vulgo ὀργάσας. Hesychio μαλάξας, ἀναδεύσας.
22. Περιχρυσώσας.] Cod. Arch. & Eton. καταχρυσώσας.
30. Ο' νομάρχης.] Non οὐνομάρχης.
39. Ραβδοισι.] Scholiastes in Nicandri Ther. hunc locum respexit. Rabdomantia.
46. Οἱ δὲ Ε'νάρεες.] Supra, libro primo ἐνάρεες.

ῥέες. Cod. Arch. οἱ ἢ Νάρρες οἱ ἀνδρόγυνοι.

P. 243. l. 40. Ἐπιζάμνοντες.] Hunc locum expendit Vossius ad Melam p. 112.

P. 244. l. 28. Θεραπεύοντες.] Cod. Arch. ἤτοι δὴ θεραπεύουσι.

31. Καλλιστεύοντας.] Cod. Arch. non καλλίστους.

48. Ἐπ' ἵππων.] Cod. Arch. melius ἐπ' ἵππον.

P. 245. l. 3. Ἐπιστήσαντες.] Cod. Arch. σπείσαντες. l. 20. λινέω.

21. Ταύτῃ ἢ πολ.] Male Interpres. Cod. Arch. legit ταῦτα. Verte, *his vero longe super cannabis*. Hesychius in Καναμὶς (Κάναβις) videatur.

34. Ὠρύοντας.] Cod. Arch. Ὠρύεται. Vox notat ἐξικμάζειν ἢ πυριαθῆναι. Vide Hesychium in Καναβισθῆναι & Ὄρρος. Forte ἱδρόονται.

38. Λιβάνου ξύλου.] Cod. Arch. Λιβανωτοῦ. Mox καταπλάσσονται.

46. Διέδεξαν Ἀνάχαρσις.] Cod. Ἀναχάρσί τε καὶ δ. αὐ. Σκύλη. Dixit & Homerus, καὶ εἴρετο δεύτερον αὖθις.

49. Ἐκομίζετο ἐς ἤθεα τὰ Σκυθ.] Cod. Arch. ἐκομίζετο ἐς ἤθεα τ. Mox πλέων δι' Ἑλλησπόντου. Paulo infra μεγαλοπρεπῶς, & κατὰ ἑώρα.

P. 246. l. 12. Ἐκδησάμενος ἀγάλματα.] Verte, *appensis collo simulacris*. intelligit, *cymbalum & tibiam*, &c. Vide Cl. Alexandrinum de Anacharsi. Sunt apud Herodotum Ἀγάλματα, sensu latiori, ea omnia, quibus quis oblectatur, deorum ἀθύρματα.

21. Ἐπιτρόπου.] Cod. Arch. Ἐπίτροπον εἶναι, &c. Vide Laërtium & Suidam in Anacharsi. H. St. videtur verum hîc tenuisse.

35. Ἄλλως πέπλασμαι.] Cod. Arch. ἄλλως πέπαυσαι. Forte ὅλως πέπαυσαι ὑπὸ αὐτῶν Ἑλλ.

40. Ἀριαπείθεος.] Cod. Arch. semper Ἀριαπαθ. Infra Ὀπίη.

P. 247. l. 15. Οὔτε ἄλλου.] Cod. Arch. & Eton. λάου. Ita & Valla.

21. Πολλάκις.] Cod. Arch. πλεονάκις.

37. Διεπρήσσοντο.] Forte διεπρέσβευε. Cod. Arch. διετοίσοντο.

P. 248. l. 3. Τήρεω.] Sic codex Arch.

9. Σιτάλκης.] Cod. Arch. Σιδάλκης, perpetuo. Male. v. p. 423. l. 4.

18. Μήτρωα.] Cod. Arch. μήτρω Σιδάλκη.

45. Πολλῶν.] Cod. Arch. πολλόν. Ita Valla.

P. 249. l. 30. Πρότερον.] Ante Argonautarum tempora. Infra Θωυμασιώτατον.

35. Pro διηκόσιοι Cod. Arch. τεληκόσιοι, quod verum est, & ex sequentibus confirmatur pag. seq.

44. Στενότητι.] Cod. Arch. στενόταιον, ut supra εὐρύταιος. l. 45. puto ἐσδιδοῖ reponendum, ut hîc & alibi habet Cod. Arch.

P. 250. l. 35. Ἐδωρήσατο παισὶ δέκα.] Cod. Arch. πᾶσα δέκα. Margo, πᾶσι. H. Stephanus putabat textum Græcum esse mendosum. Lego πᾶσι δέ κεν. Hesychius, περὶ πάντων ἢ, *donis omnis generis*, vel *eximiis*.

36. Ζωαγραφάμενος.] Cod. Arch. ζῶα γραψάμενος, *ad vivum pingens*.

P. 251. l. 10. Κατὰ σχεδίην.] *Per pontem*.

12. Τέαρος.] Meminit in v. Item Plinius. Eustathius ad X Iliad. locum hunc in hæc verba adducit, excepto quod δυεῖν habeat pro δυῶν.

41. Κολωνούς.] Eustathius λόφος, βουνός. Infra.

47. Κυρμιάναι.] Cod. Arch. Σκυρμιάδαι, quod accedit ad Stephani Σκυμνιάδας. Sunt apud eundem Σκύρμιοι.

Ibid. Μυψαῖοι.] Cod. Arch. Νιψαῖοι, rectissime. Stephanus Νίψα & Νιψαῖοι. Herodianum in IV pro Herodoto laudans. Ortelius in hac voce emendandus est.

P. 252. l. 1. Ἀνδριόταται ἐ δ.] Cod. Arch. καὶ γυναιτόλοι ἐ δικ.

3. Ζάμολξιν.] Codex Ζάλμολξιν δαίμονα. Eandem lectionem tuetur margo; item Hesychius. Vide Porphyrium v. *Pythagoræ*. Hesychium, & Suidam in Ζάλμοξις. Julianus scripsit, eos libentius mortem, quam iter obire; tanta in Zamolxe fiducia.

5. Πεντετηρίδος.] Cod. Arch. & Valla πεντηρίδος. Male.

32. Ἑλλήνων.] Hellanicus apud Suidam hæc disertis verbis narrat. Fuit is Herodoto σύγχρονος, at paulo senior.

P. 253. l. 4. Δαρείου.] Deest codici Arch. nec vidit Valla.

11. Ἐρξάνδρου.] Cod. Arch. Ῥεξάνδρου.

P. 256. l. 18. Οὐδὲ δίαιτα ἡ αὐτή.] His addit cod. Arch. ἐστὶ τοῖς Γελωνοῖσι ἐ Βουδινοῖσι.

26. Ἴδησι.] Cod. Arch. ἴδη ἢ παντοίη. Est autem ἴδη lingua Ionica δρυμῶν ὄρος, Hesychio. Didymo ὄρος. Interpres non vertit. Vide 277.

28. Ἐν ἢ ταύτῃ.] C. A. ἐκ ἢ ταύτης. Uti & Vall.

P. 257. l. 6. Μάχης.] Cod. Arch. consentit cum margine.

40. Ἐκτιλώσαντο.] *Mitigabant*. Eustathius, κτίλος, χειροήθης, ἥμερος, συνήθης.

P. 258. l. 36. Σολοικίζοντες.] Cod. Arch. αὐτοὶ α. ἢ ἀρ. ὅτι.

P. 259. l. 37. Καὶ ἐκεῖνοι.] Cod. Arch. ἐκείνοισι.

42. Οὐκ οἰόμεθα.] Ita legit Valla cum cod. Arch.

P. 260. l. 4. Σκώπασις.] Cod. Arch. Κώπασις.

11. Ἰνδάνθυρσος.] Cod. Arch. Ἰδάνθυρσος perpetuo. Vide Strabonem, 14.

13. Προσγινομένων, ἡμέρης.] Cod. Arch. προσγινομένης μοίρης. ut sæpe infra.

P. 261. l. 7. Λύκος.] Confer Arrhianum III.

35. Ἐμβαλεῖν.] Cod. Arch. συμβαλεῖν, quod habet hîc locum.

P. 262. l. 6. Σὺ ἢ ςῆθι.] Cod. Arch. & margo consentiunt.

31. Σκυθέων ῥῆσις.] De hoc proverbio Suidas, Adagiographi, & Demetrius, vulgo, Phaleræus.

P. 265. l. 45. Αἰακίδης.] Cod. Arch. Αἰάκης, ut supra.

P. 266. l. 32. Πρότερον ἑαυτόν.] Suidas hîc legit ἑαυτῶν. idem pro ἴησαν ἤσαν. cod. Arch. ἤισαν.

34. Οἷαδε. & ἀπίκατο.] Rectius editis.

46. Ἀνελθέρους.] Recte. Ita & Vallæ codex.

P. 267. l. 11. Κόκκοι.] Eustathius, B. Ἰλιάδος, ad Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν, adducit hunc locum.

48. Μετέχοντες.] Cod. Arch. μετέχοντας.

P. 268. l. 17. Λόγον.] Forte δόλον.

37. Μεμβλάρεω τ. Π. ἄνδρες Φοίνικες.] Stephanus *Ethn.* legit Μεμβλιάρου. Vide Apollodorum.

P. 269. l. 13. Μάγιςον.] Cod. Arch. Μάκιςον· confirmat Stephanus. Idem Arch. c. Θερίξας habet pro Φερίξαν, ut Stephanus; deinde Ἐπίςιον, & Νούδειον.

36. Εὐθυμήδης.] Sic quidem Valla. Cod. Arch. Εὐφημήδης.

P. 270. l. 6. Συμμίσγουσι.] Cod. Arch. συμμίσθουσι. Ita Valla. Mox Κουρώβιος.

26. Ἀκήρατον.] Cod. Arch. ἀπείρατον.

P. 272. l. 47. Τέτρηται.] Significant loci felicitatem, & ubertatem.

P. 273. l. 6. Συνοικίζοντας.] Cod. Arch. συνοικήσοντας. Recte.

P. 274. l. 26. Ἐδέετο ςρατιᾶς.] Eustathius ad Z Ἰλιάδος. Forte respexit Herodotus præceptum Homericum, Ἰσόν τ' ἠλακάτην τε, —— quod infra sequitur.

P. 275. l. 23. Ἀλαζῆρ.] Cod. Arch. Ἀλαζείρ.

38. Φόρους.] Cod. Arch. φόρον, ut Valla.

39. Ἀρυάνδεω.] Polyænus l. VIII. p. 625. Cod. Arch. Ἀριάνδεω.

49. Δαρεικοῦ.] Hesychius, Δαρεικοί, οἱ χρόνοι ςατῆρες. Lege Χρυσοῖ ςατῆρες.

P. 276. l. 28. Τοὺς ἑωυτοὺς.] Cod. Arch. ἑωϋτῆς.

32. Ἀδυρμαχίδαι.] Apud Ptolemæum Ἀδυρμαχῖται, ut Εὐεσπερῖται apud Stephanum, quæ quidem terminatio his & Ægyptiis usitatior. Silio *Adyrmachidæ*. Stephano Ἀδαρχίδαι, male.

33. Πλεῦνος.] Cod. Arch. Πλυνός. Sic Lycophron quoque.

45. Τεθριπποβάται.] V. Hesychium in Βαρκαίοις ὄχοις. Athen. 3. l. 21. c.

49. Αὐσχίσαι.] Cod. Arch. Αὐχῖται. Stephanus, Αὐσχῖται, ἔθνος Λιβύης ὑπερβάκης. Lege ὑπὲρ Βάρκης. Cæterum qui hîc Γιγάμαι, cod. Arch. Γήγαμαι, Stephano Γιλιγάμβαι.

P. 277. l. 11. Ἀτελεῖς.] Hesychius, ἀκρίδας exponit.

13. Ἐπίςτα γάλα.] Rectius cod. Arch. ἐπίςτα ἐπὶ γάλα ἐπιπ. has lacti inspergebant.

42. Γαραμάντες.] Mela, Plinius, Capella; Γαμφάσαντες.

P. 278. l. 1. Ἐν χροΐ.] Hesychius ἐν χροῒ κουρᾶ. πρὸς τῷ χρωτί.

17. Γλυκύτητα.] An γλυκάτατος; Eustathius enim sic hîc legit.

P. 279. l. 1. Αὐσεῖς.] Cod. Arch. Αὐσεῖς. Astipulatur Stephanus. Melæ, *Ausenses*.

47. Μεσαμβρίη τε.] Cod. Arch. μεσαμβρίης κάρτα.

P. 280. l. 3. Θερμὸν ἐς μεσ.] Cod. Arch. Θερμὸν μέσας νύκτας πελάζει.

10. Αἴγιλα.] Cod. Arch. Αὔγιλα. Sic & Stephanus.

26. Τρωγλοδύται.] Eustathius ad Dionysium p. 28. Mox Τρωγλοδ. Αἰθίοπες, & τετράγασι habet codex Arch. cum Eustathio.

P. 282. l. 5. Αἰγίδας.] Locum istum diligenter excutit Eustathius ad E. Iliad.

7. Πλὼ γὰρ ὅτι.] Melius Cod. Arch. πλὼ γὰρ ἢ ὅτι.

13. Αἰγίδας.] Cod. Arch. & Eustathius Αἰγέας, uti & margo.

18. Χρέωνται καλῶς.] Codex Arch. melius χρ. αἱ Λίβυσσαι, ἢ χρέωνται καλῶς.

P. 283. l. 4. Ζορκάδες.] Codices MSS. δορκέες. Hesychius in Ζόρ. & Callimachus *Hymno* in Dianam.

7. Πήχεες.] Illæ sunt in cithara partes quas ἀγκῶνας vocant.

18. Ζεγέρεες.] Hesychio minus recte ζεγερίαι. codex Arch. Λιβύςινον.

25. Ζαύηκες.] Cod. Arch. Ζάβηκες. quod est idem.

27. Ζύγαντες.] Bochartus distinguit inter Ζύγαντας, & Stephani Γύζαντας. Lege l. 33. Κυράννιν. Sic Arch. c. & Stephanus.

46. Πισσυκῆς.] Cod. Arch. Πισσυκίνης. Recte; Hesychius, πισσυκινὸν δάκρυον, πίσσαν. Mox ἀναφέρεται non ἀναφαίνεται.

P. 284. l. 42. Ἐπ' ἑκατοςά.] Cod. Arch. ἑκατόν.

P. 285. l. 1. Ταμίσσα.] Desunt codici Arch.

2. Βουνοὺς καλέουσι.] Dictio est Libyca. κολωνός, λόφος, Hesychius & Bochartus.

18. Ἐπιχάλκῳ ἀσπίδι.] Eustathius ad N. Iliad.

P. 286. l. 17. Βάρης.] Supra p. 276. Βάδρης, & Μάρδης. cod. Arch. hîc Μάνδρης. alius, Βράδες. V. p. 406.

AD

AD LIBRUM QUINTUM HERODOTI.

Pag. 287. l. 6. Δαρεὶκ.] Cod. Arch. Δαρείῳ. 7. Περιεφθέντας.] Hesychius ἐκδέψεται exponit per ἐκμασιγώσηται. Alibi variant codices; aliquando περιέπεῖν scribunt. Vide Hesychium in ἔψεται, ubi ait, ἀπὸ τοῦ ἕπεσθαι.
8. Οἱ γὰρ ὦν.] Cod. Arch. Ὡς γὰρ ὦν. L. cod. Arch. ἀντικατιζομένων.
23. Πολλόντε ἐκρατήσαν.] Cod. Arch. πολλῶν.
P. 288. l. 5. Δαρείῳ.] Codici Arch. & Vallæ deest.
P. 289. l. 29. Σιγύνας.] Apollonio Rhodio Σίγυννοι.
Ibidem. Συγύννας.] Cod. Arch. Hesychius, Σίγυνοι, τὰ ξυστὰ δόρατα. Eundem vide in Ζηβύνη, Ζιβύνη, Σιβύνη. Aristotelem Poët. c. 2. Schol. Apollonii p. 72.
35. Εἰκότα.] Ionismus postulat οἰκότα.
47. Ἡ'δωνίδα.] Cod. Arch. Sic Valla.
P. 290. l. 5. Πίγρης.] Cod. Arch. Τίγρης & Μασίης. V. p. 410. Fuit & Pigres Artemisiæ frater, Poëta. Plutarchus contra Herodotum, videtur ei tribuere Βατραχομυομαχίαν.
15. Ἐπιμελέστῳ.] Suidas hîc videtur legisse ἐπιμέλεον.
16. Λυδικά.] Cod. Arch.
19. Φυλάξαι.] Suidas legit γνῶναι.
30. Ποταποὶ εἶεν.] Cod. Arch.
36. Παιονίη.] Eustathius ad Periegeten, & Iliados Β.
P. 291. l. 21. Ὀδομάντας.] Cod. Arch. Ὀδομάντας. prius agnoscit Thucydides II. Vide Scholiastem Aristophanis ad *Acharnenses.*
43. Τίλωνας.] Hinc forte emendandus Hesychius, cui Τίλων est εἶδος ταρίχου.
P. 292. l. 26. Ἄντιας.] Cod. Arch. ἄντια. Illud porro ἀλγηδόνας ὀφθαλμῶν respexit comicus, *ut doleant ei oculi.* Usurpavit quoque Plutarchus, non agnito auctore.
48. Ἀνακαιομένου.] Certum est Vallam legisse ἀναγομένου, ut habet codex Arch.
P. 193. l. 28. Μακεδών.] Cod. Arch. Μακεδόνων. Vidit idem Valla.
41. Γυγαίη.] Vide l. VIII. c. 136. l. I. c. 93.
P. 294. l. 1. Ἑλλωνοδίκαι.] Cod. Arch. Ἑλλήνων· ita & Eton. Codex. Nec aliter Valla. De Hellenodicis Ælianus *Var. Hist.* IX. C. XXXI.
15. Μύρκινος.] Ita paulo prius. Cod. Arch. hîc Μύρκινος. Stephanus ex Parthenio cum duplici ν scribit.
20. Ἵνα ἴδῃ.] Cod. Arch. ἵνα πάντ. ἐστιν ἴδῃ ἀφθ. κ. π. κ. καὶ μεγάλα ἀργύρεα. Ita Valla.
25. Σύ τοινυν] Melius cod. Arch. σὺ νῦν. Ita enim p. 300. l. 21.
P. 295. l. 35. Ἄνεως κακῶν.] Non est sollicitandus iste locus. Est enim ἄνεως, ἥσυχος, Hesychio. Mox πρόσχημα significat *propugnaculum.*
P. 297. l. 20. Καὶ τὸ Βασ.] Suidas & codex Arch. αὐτὸν β. ut mox.
26. Διηκοσίας τριήρεις.] Hinc Suidam emenda, apud quem ἑβδομήκοντα legis.
P. 298. l. 6. Ἐσπέρχετο.] Cod. Arch. ἐπέρχετο. Hoc Valla videtur sequi. Prior lectio melior, nam σπέρχεσθαι, est hoc in loco θυμοῦσθαι.
36. Ἐστιγμένον.] Æneas in Poliorcetico, & Polyænus l. 1. idem tradunt.
P. 299. l. 25. Ἐν τῷ περίτρῳ.] Haud dubie, ἐν τῷ πρώτῳ. Ibi de istis agit. Cod. Arch. confirmat, & Stephanus in Τέρμερα.
33. Τερμιλέα.] Margo & codex Arch. Τερμερέα. Stephanus itidem, Τερμερεύς. Cæterum in 1. hos vocat noster Τερμίλας quos hîc diceret Τερμερέας. Vide p. 70. Puto literarum ρ & λ aliquam fuisse etiam in sono affinitatem apud antiquos. Inde traulismus. V. Stephanum in Τέρμερα, & in Τρεμίλη. ubi Τέρμερος & Τρέμιλος promiscue. Sic Τόργος & Τόλγος, Ἄλυμβας & Ἄρυβας, Ὄλορος & Ὄρολος, Κόραξ & Κόλαξ.
38. Μετεὶς.] *Adiens*, μετερχόμενος, προσιών.
40. Cod. Arch. Ἐνόντες pro Ἔχοντες. & συναποστάντο.
P. 300. l. 34. Ἐξέτιος.] Eustathius ad Odyss. ἔκπεμψις, διαζύγιον.
P. 302. l. 1. Κρῆσιν.] Cod. Arch. Κρῆσσον. Sic & Stephanus.
37. Εἴχετο.] Cod. Arch. οἴχετο.
P. 303. l. 20. Ἀναξυρίδες.] Hunc locum non vertit Valla. *fœminalia*, Hesychio.
28. Κατακεῖνται.] Cod. Arch. quod probo. Reliqua in hac pagina cum margine habet idem codex.
P. 304. l. 21. Εὐετεία.] Cod. Arch. εὐπετέα. Hoc accedit ad εὐπετέα. v. p. 303. l. 22.
26. Ἐπακέστας.] Lectio marginis placet codici Arch.
32. Ἄρχεται.] pag. seq. l. 8. διαμείψεται mallem cum codice Arch. quam παραμείψεται.
44. Σταθμοί τε βασ.] *Mansiones.* Isiodorus Characenus scripsit σταθμοὺς Παρθικούς. Opinor hinc ἀφορμὴν sumsit. In eo legas σταθμὸν βασιλικὸν p. 185. paulo infra Μιρράδα σταθμὸς, βασιξὸς, lego σταθμὸς βασιλικός. Idem porro subinde σταθμοὺς commemorat alios, quos βασιλικοὺς fuisse certum est. De

Stathmis etiam ſcripſit Amyntas quidam, cujus meminit Athenæus. Hujuſmodi eſt Hieronymi opus de *Manſionibus filiorum Iſrael.* Heſychius exponit σταθμωτικὴν καταλυσιν. Talis fuit Nazianzum. Suidas in Γρηγόριος.

P. 305. *l.* 24. Ἐσβάλλοντος.] Cod. Arch. ἐσβάλλοντι, uti mox μεταβαίνοντι. Ferri poteſt prior lectio. Διαβάντων τὸν Εὐφράτην πόλις ἐστὶ Ἀπάμεια. Iſidorus Characenus.

33. Ὁ δὲ περσάγγης.] Vide Briſſonium de *regno Perſ.* item Caſaubonum ad XI Strabonis, ſub finem.

P. 306. *l.* 7. Κτείνουσι.] Vide Marcellinum in v *Thucydidis.* Ejus fides in his deſideratur.

38. Φοινίκων γράμματα.] Vide Scaligeri digreſſionem ad *Euſebii Chron.*

P. 307. *l.* 35. Ἀχαιΐης.] Heſychius, ἀπὸ τοῦ περὶ τὴν κόρην ἄχους.

P. 308. *l.* 9. Παρίνου.] Scribe cum codice Arch. Πωρίνου. meminit Pauſanias, & Pollux, & Suidas.

P. 309. *l.* 3. Πελασγικῷ τείχει.] Murum hunc Pelaſgi Athenienſibus condiderunt. V. p. 376.

4. Ἐξεῖλον.] Magna eſt diſſenſio de duratione tyrannidis Piſiſt. V. ſc. Ariſtoph. p. 464.

40. Πελέοντος.] Cod. Arch. Γελέοντος, Geleontis.

P. 311. *l.* 7. Τὸν δ.] Cod. Arch. τῷ δήμῳ.

8. Πάντων πρὸς τὴν.] Cod. Arch. legit recte πάντα. & l. 12. τῷ δήμῳ. *ipſe populo ſe adjunxit.*

28. Ἐκόμιζε.] *Efferebatur.* ἐπήρθη. Uſus eſt & Ariſtophanes, hac ſententia.

P. 312. *l.* 14. Ἔργα χειρῶν.] *Fortia facta, & animi vim.* λῆμα, eſt βούλευμα, φρόνημα.

P. 313. *l.* 31. Ἴδοντι τοὺς Βοιωτούς.] Cod. Arch. Βοηθοῦντας.

39. Ἱπποβοτέων.] Vide pag. 363.

43. Ἐν πέδαις.] Cod. Arch. non ἐς πέδας.

46. Περιπεφλευσμένων.] Ariſtophani *Nubibus* περιφλύει, *amburit fulmine.* Sunt, qui affirmant ignis Medici veſtigia adhuc cerni in marmoreis parietibus cujuſdam templi Palladis, quod Athenis extat.

P. 314. *l.* 10. Ἰσηγορίη.] Hîc ſe ſuæ permiſcet hiſtoriæ, μνησικακεῖ, & oblique animum ſuum aperit.

49. Ἐύσης πρός.] Cod. Arch. cum margine, ἐχούσης ἐς.

P. 315. *l.* 9. Ἀπεδίδου.] Cod. Arch. ἀνεδίδου.

11. Δαμίης.] Meminit Pauſanias.

18. Ἐλαίαι.] Imo forte in luco Mycenæo. Vide Apollodorum, & quæ ibi attuli p. 70. & 222. Item Herodotum p. 477.

41. Κεκλομίοις.] Feſtum in harum memoriam dicebatur Λιθοβολία. quod imitabatur ἐπεσβολία.

45. Εἰσὶ δέ σφι καὶ Ἄρρητοι ἱερουργίαι.] *Celebrant & ſacra quædam arcana*, nempe, præter feſtum jam dictum.

P. 316. *l.* 10. Ἀστῶν τούτους.] Cod. Arch. τούτων, οἱ πεμφθέντες.

13. Κομίσοντο.] Ita cod. Arch.

17. Ἀλλοφρονῆσαι.] Euſtathius, παραφρονῆσαι, μανῆναι.

P. 317. *l.* 5. Τὸν ἕνα τουτέων.] Cod. Arch. τοῦτον. ut mox.

6. Ἀθηναῖοι δέ.] Verte, *Athenienſes autem ne hunc quidem tantæ cladi ſupervixiſſe*, &c.

21. Δωρίδα.] Heſychius in Δωρίζειν.

44. Ἐπ' Αἰγινήτας.] Valla legit Αἰγίνης. conſentit codex Arch.

P. 319. *l.* 38. Ὀλοίτροχον.] Nempe πέτρον. Apud Homerum N. Iliados, ὀλοοίτροχος. Herodotus infra, ὀλοιτρόχους ἀπίησαν, *lapides molares devolvebant.*

P. 320. *l.* 47. Κυψέλην.] Plutarchus in *Sympoſio* hæc exſcripſit. Pauſanias I. Eliacων vocat λάρνακα. Apud Heſychium varia ſignificat.

P. 321. *l.* 13. Διαπλώσαντος.] Cod. Arch. & Eton. διαπλέξαντος. Mallem διαπλήσαντος, quod eſt διαπληρώσαντος.

12. Ἠπιώτερος.] Homerus, πατὴρ ὡς ἤπιος εἴη. Vide p. 180.

21. Κατὰ τὴν.] Cod. Arch. καὶ τὴν ἀπό.

23. Ἴδη.] Non ἤδη.

Ibid. Τοὺς ὑπερέχοντας τῶν ἀσταχύων.] Hæc verba Ariſtoteles adfert libro III. Pol. c. 9.

32. Συνόμορον.] Cod. Arch. σινόμωρον. Heſychio κακόχολον. Vide *Lex. Herod.*

P. 322. *l.* 12. Ὄρυγμα.] Homerus βόθρον vocat, ubi iſta ſacra ſanguine fuſo fiebant.

16. Τοιοῦτον ἔργον.] Cod. Arch. cum Valla, τοιούτων ἔργων.

25. Συνέοντας.] Puto Vallam ea legiſſe, quæ in textu.

29. Ἡμέραι αἱ κύριαι.] Cod. Arch. ἱεραί. quod non capio. ἀνιᾶσθαι vexari; explicabis hæc ex verbis paginæ 318. l. 35.

P. 323. *l.* 5. Καὶ τοῖσιν.] Locum totum ſic concipit codex Arch. μέτρον τὸ Ἰλ. Χω. ἢ οὐ καί σφι καὶ τοῖσιν ἄλλοισιν, ὅσοι Ἑλλήνων συνε. τὰς Ε.

12. Ταῦτα δὲ Ἀλκαῖος.] Scripſit στασιωτικὰ de ſeditionibus Mityleneenſibus. Hoc in opere multa pro patria dixit, unde & *aureum plectrum* meruit; multa pro ſe. Horatius,

Et te ſonantem plenius aureo
Alcæe plectro.

de fuga ejus, quam tangit Herodotus, iſta capio, —— *Du-*

——— *Dura navis,*
Dura fuga mala, dura belli.

Plutarchus libro contra Herodotum p. 858. gravem impingit historico nostro culpam, ob Pittaci res gestas male hic silentio obscuratas.

P. 325. *l.* 30. Κυζήζης.] Cod. Arch. Κυζίζλης. Restitue Κυζέλης. Mons in Phrygia Κύζελλον. Virgilio Cybelon, III. Æneidos,
Hinc Mater cultrix Cybeli.
Imo idem, Cybele Ovidio, Fast. IV. *Inter*, ait, *viridem Cybelen.* Hîc culta, & hinc dicta Cybele, & Cybelle. Claudianus,
Thyasos spectat de more Cybelle.

41. Σιμωνίδεω.] De eo Stephanus in Ἀμοργὸς & Ἰουλὶς, inconstanter. Noster infra filium Leoprepis facit, p. 452. Scholiastes Pindari, Callimachum laudans, hæc habet,
Ὡ'ς ὁ Κεῖος Υ'λλίχου νέπους.
unde de genere ejus aliquid amplius colligitur. Aristoteles Rhetoricor. 3. taxat hominis tum mores tum dictionem, ut qui de asinabus dixerit,
Χαίρετ' ἀελλοπόδων θύγατρες ἵππων.
Plura de eo Scholiastes Aristoph. p. 532.

P. 326. *l.* 9. Ἐθελοντί.] Hîc codex Arch. & Eton. legit ἐθελοντί. Vide quæ ad p. 3. l. 11.

14. Παρηγορέατο.] Cod. Arch. παρηγορέετο.

19. Στρατιώτῃσι.] Ita codex Arch.

36. Τίσασθαι.] Vide pag. 379.

47. Ἀναγνώσας.] Scholiastes ad Dionysium Thracem notat hanc esse locutionem Ionicam. Apud Herodotum frequens est.

49. Τοιοῦτόν τι.] Codices scripti, ut & margo, τούτων τι ἄν.

P. 327. *l.* 7. Ὅσα περὶ σοί.] Cod. Arch. ὅσα Πέρσῃσι.

17. Οἴκασι.] Cod. Arch. ἥκασιν. id recte.

21. Καταρτίσω.] Paulo supra καταρτιστῆρες. & cod. Arch. hîc καταρτίσω.

29. Διέβαλε.] *Decepit.* Alibi διαβεβλημένος βασιλεὺς, *deceptus.* v. p. 552. l. 24.

P. 328. *l.* 8. Ἐμβαίνειν.] Scripti omnes ἐσβαίνειν. Mox codex Arch. in melius restituit ——— ἔπεμψεν ἡμᾶς τὰ κοινὰ τῶν Ἰώνων φυλάξοντας.

24. Σολίων.] Cod. Arch. rectius, Σολέων ἀποδέξαντες.

28. Ἀντίσασθαι.] Cod. Arch. ἵστασθαι ὀρθόν. Mox pro κάρτα idem habet πολέμια ἔργα.

32. Ἱστάμενον ὀρθόν.] Hæc confirmant codicis Arch. lectionem, l. 28.

38. Αὐτέων, δέ.] Omnino ut codex Arch. καὶ πάντως. & ut Valla.

46. Προσφερέστερον.] Et codex Arch. & margo.

P. 329. *l.* 10. Ὁ Κὰρ δὲ.] Cod. Arch. non agnoscit: sed pro ὁ Κὰρ habet, ὁ ἐπάων, ut pagina præcedenti.

33. Συνοίσασθαι.] Cod. Arch. ἥσεσθαι.

47. Ὑμέης.] Cod. Arch. Ὑμαίης.

P. 330. *l.* 5. Περινθίων.] Cod. Arch. Olim quidem inquit Stephanus Περκώπη dicebatur quæ nunc Περκώτη.

18. Κινδυέος.] Hæc quidem est lectio codicis Arch. Est apud Strabonem l. 14. Μίνδυα, apud Scylacem Μύνδος in Caria; utcunque hîc nihil muto; nam apud Polybium Κινδιὰς Ἄρτεμις legitur. Syennesis mentio est in 1. libro.

21. Καταινώτου.] Cod. Arch. καταινῶται. mox συμβ. & σχόντες.

38. Στρατιῶν.] Est enim is ταμίης πολέμοιο.

P. 331. *l.* 3. Δάσω.] Margo lectionem aliam profert Πηδάσω. Codex Arch. Λασσοῖσιν. Interpres Μύλασσα. Quam forte dictionem voluit voluit indicare codex Arch. Qui insidias struxit, erat Mylassensis.

5. Ἀμόργης.] Cod. Arch. Ἀρμόγης καὶ Συσαμάγκης ——— καὶ Μύρσος. Cæterum Amorgen novit Ctesias.

15. Γλιάδα.] Cod. Arch. Ἐλιάδα. Vera lectio est Αἰολίδα. Sunt in Æolide Gergitha.

16. Ἀπολειφθέντας.] Cod. Arch.

41. Μίλητον.] Mirum cur Henr. Stephanus insimularet Vallam, ac si Pythagoræ hoc nomen dedisset, quod non fecit.

AD LIBRUM SEXTUM HERODOTI.

Pag. 333. *l.* 9. Ποιεύμενος.] Valla pagina proxima vertit, *fecit literas*; mallem *opera, ministerio utens.*

P. 334. *l.* 1. Ἀλλ' ἐκ τείχεος.] Cod. Arch. habet Interpretis lectionem, ἀλλὰ τείχεα ῥύεσθαι.

8. Οἱ Λέσβον νεμ.] Cod. Arch. & Eton.

11. Δώδεκα νηυσί.] Reliqua sic pertexit codex Arch. Περινθίων δὲ εἶχοντο Τήιοι εἴκοσι νηυσί. Τηίων, &c. ita ut nulla hîc sit mentio Myusiorum. Numeri autem summa sine istis constat. Puto nihilominus Myusios interfuisse ob vicinitatem. Vide p. 59. l. 5.

32. Τῶν Ἀρχαίων.] Cod. Arch. τῶν ἀρχέων. Sic & Valla.

35. Ξυγκαλέσαντες.] Cod. Arch. melius συγκαλ. longius abit codex Eton. συλλεξάμενοι.

46. Κατάξει.] Cod. Arch.

P. 335. *l.* 11. Ἐπὶ ξυροῦ.] Homerus hoc usus est proverbio, Ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς. Vide & Plutarchum contra Herod. p. 870. Longinus hunc locum laudat.

25. Ἑκάστοτε.] Cod. Arch. Ἑκάστου.

P. 336. *l.* 11. Οὐ βουλομένους.] Cod. Arch. propius ad Vallam ἀρνυμένους.
25. Ἕνδεκα.] Cod. Arch. δέκα. Ita Valla.
P. 337. *l.* 7. Post Χίων codex Arch. addit οὐδέν. recte.
16. Καταδύσας.] Cod. Arch. καταλύσας.
23. Κατ' ἄκρης.] Homerica est locutio.
25. Συμπεσεῖν.] Recte. Cod. Arch.
P. 338. *l.* 1. Ἄμπη.] Cod. Arch. Ἄμπη. Ita & Stephanus hîc legit.
15. Μιλήτου ἅλωσις.] Drama, cujus pauci qui de Phrynicho agunt, meminerunt. Callisthenes apud Strabonem XIV. eadem scribit. Vide Longinum Sect. 21.
P. 339. *l.* 14. Τῆς Ἴνυκος.] Cod. Arch. Ἴνυκος. Sic Stephanus in Κάμικος. Idem tamen in Ἴνυκον aliter. Nisi forte locus sit mendosus.
P. 341. *l.* 47. Τὴν ἀρχὴν τοῦ Χ.] Valla & cod. Arch. ut in margine.
P. 344. *l.* 18. Δαρεῖος.] Marcellinus in vita Thucydidis de hac re dubitat.
P. 345. *l.* 18. Ἄθων.] Charon Lampsacenus scripsit, columbas albas plurimas hoc tempore visas. Ælianus V. H. l. 1. c. 15. Vide p. 362.
P. 347. *l.* 18. Ἀργείην.] Cod. Arch. Ἀργίνην. Vall. Αἰγίνην. Vide Apollodorum II. *Bibl.* Ibi Ἀργεία dicitur.
29. Εἴκως.] Cod. Arch. εἰκός. Ita Valla.
P. 348. *l.* 39. Λογάδας.] Cod. Arch. λογχάδας. Vide Scholiasten Aristophanis ad *Acharnenses* p. 422.
P. 349. *l.* 2. Ἐς Ἀπόλλωνος.] Cod. Arch. Ἀπόλλωνα.
17. Ἔχειν, ὦ μῆτερ] Cod. Eton. cum Valla facit ὦ ἡ μήτηρ ἢ ὁ πατήρ.
22. Δύω ψῆφους.] Thucydides l. 1, refellit vulgatam de re sententiam. Nescio an Herodotum designet.
P. 351. *l.* 23. Ἐπὶ δακτύλῳ.] Cod. Arch. δακτύλων. vidit Valla.
44. Ἄγιος.] Vide p. 503.
P. 352. *l.* 9. Κατωμοσίην.] Alii recentiores dicunt διωμοσίην.
P. 355. *l.* 25. Οὕκως γάρ.] Suidas hæc adducit paulo aliter, ἐνέχρανε τὸ πρόσωπον τῷ σκήπτρῳ. Codici Arch. & Eustathio deest σκῆπτρον.
28. Ἐν ξύλῳ.] *In codice Numellis.*
47. Ἐν ἀλογίῃ.] Cod. Arch. ἐν ἀποφλήῃ σχών.
P. 356. *l.* 16. Σίπεα.] Cod. Arch. Σήπεα. Sic Interpres.
20. Ἐπίκοινα.] Vide pag. 337.
P. 358. *l.* 1. Φιγασδύς.] Non puto alibi hoc nomen reperiri. Codices A. & E. Φιλαγδύς habent. Hinc vero lectio emicat, Φιγαλδύς, quam Stephanus in Φιγαλεία agnoscit.
P. 359. *l.* 48. Ληϊσασθαι.] Cod. Arch. ληΐσασθαι. Quartum autem versum sic legit,

Ἀλλ' ὅρκου πάϊς ἐστὶν ἀνώνυμος, οὐδ' ἔπι χεῖρες
Οὐδὲ πόδας, κραιπνῶς δὲ μετέρχεται ——

Ultimus versus, si recte memini, est Hesiodi.
P. 360. *l.* 31. Κνοίθου.] Cod. Arch. Κνοίθου.
48. Δωρεὴν.] Cod. Arch. δωτίνην. Recte, nam alibi ἤγειρον δωτίνας ἐκ πολίων.
P. 361. *l.* 8. Ἔφερόν τε & ἦγον.] *Deprædabantur.*
19. Ἐπιστασιήρων.] Aliter ἐπίστασρον, ῥόπτρον, κορώνη.
P. 365. *l.* 20. Πολεμεύντων.] Cod. Arch. πολεμιζόντων.
26. Δαρεῖος.] Hesychio, φρόνιμος ὑπὸ Περσῶν. ὑπὸ Φρυγῶν Ἕκτωρ. forte ἔρκτωρ. Ctesias Δαρειαῖον scribit.
44. Ἱπποβοτέων.] Cod. Arch. De quibus supra jam meminit, p. 313. Nihil hîc muto.
49. Τὴν πόλιν.] Addit codex Arch. καὶ ἐλθεῖν ἐς τὰ ἄκρα. Consentit Valla.
P. 364. *l.* 25. Ἀπολλύμενοι.] Confer p. 326. l. 6. Ibi unius tantum ἱροῦ meminit combusti; hîc ἱρῶν.
29. Κατέργοντες.] Cod. Arch. κατεργάζοντες.
42. Ὁμομήτορι.] Quod rectius, Cod. Arch.
43. Τῇσιν αὐτῇσιν ἵπποισιν.] Uti & paulo infra. *idem.*
P. 367. *l.* 2. Τέθαπται.] In his Cimoniis sepulcris ipse Herodotus sepeliebatur. Marcellinus vit. Thucyd.
9. Μιλτιάδην.] Vide Marcellinum in *Vita Thucydidis.*
14. Ἐκπεφευγών.] Cod. Arch. ἐκπεφευγώς.
26. Φιλιππίδην.] Lucianus hæc ridet. Infra Φειδιππίδην. Cod. Arch. & hic, & ibi Φιλιππίδην. Ita & Plutarchus, contra *Herodotum.* & Isidorus Pelus. l. 4. Epist. 69.
P. 368. *l.* 4. Ἱσαμένου.] Ita omnino. vide autem quæ Plutarchus I contra Herodotum p. 861 adfert. confer & Justinum.
24. Ψάμμον.] Cod. Arch. γῆν. Idem lectiones marginales confirmat, in quibus ὀδὼν Ionicum est, & parit compositum Χαυλιόδων aliaque.
40. Ἑκατέρω.] Cod. Arch. ἑκατέρω.
P. 367. *l.* 12. Ταῦτα γνόντες.] Cod. Arch. ἀναγνόντες.
P. 368. *l.* 27. Θυσίας.] Meminit Scholiastes Aristophanis. Fiebant hæc sacra Braurone, Pollux VIII. c. IX. §. XXVI.
P. 369. *l.* 28. Αἰτίη, δὲ ἔχει.] Plutarchus, αἰτίην ἔχον, hîc legit.
30. Ἀναδέξασθαι.] Pagina proxima ἀναδέξαι. Atque ita Plutarchus hîc legit, & codex Arch. & pag. 371. Scutum sublatum erat proditionis signum. *P.* 370.

P. 370. l. 26. Δεινὸν χόλον.] Puto Vallam vertisse *multum acerbitatis.*

P. 372. l. 15. Ἐξενεῖκαι.] Cod. Arch. ἐξενείκασθαι ἐσάπαξ.

P. 373. l. 6. Δάμας.] Cod. Arch. Δάμασος Ἀνύρλος. Vera est lectio Ἀμύρλος. *Amyris insanit* quid sit norunt parœmiographi.

11. Αἰολίδος.] Cod. Arch. Αἰτωλίδος. Valla Ætoliæ.

P. 374. l. 13. Σχήματα.] Cod. Arch. ὀρχήματα. Ambigo.

P. 375. l. 36. Χθονίων θεῶν.] *Deorum inferorum.*

P. 378. l. 16. Καταννύσας.] Codex Et. καταλύσας. sic interpres. Cod. Arch. καταστήσας.

AD LIBRUM SEPTIMUM HERODOTI.

Pag. 379. l. 7. Ἐς Σάρδεις.] Vide paginam 236. l. 25. & 26. πολλῷ πλέω —— παρεῖχον, Cod. Arch.

P. 380. l. 24. Βασιλεῦσαι.] Cod. Arch. ἐβασίλευσεν.

27. Ξέρξεω.] Cod. Arch. melius. Valla non vertit.

P. 381. l. 21. Ἀναβεβήκεσαν.] Cod. Arch. ἀναβεβήκεσαν τὴν ἔχθρην προκαταλυσάμενοι. Id est, *inimicitias prius deponentes.*

23. Πεισιστρατίδεω.] Puto sic scripsisse Herodotum. Ita sane cod. Arch.

25. Λάσου Ἑρμιονέος.] Cod. Arch. sed notior est Lasus Hermionensis ex Procli chrestomathia, & Tzetze ad Lycophronem, Pausania, aliisque, quam ut de eo hîc dubitari possit.

27. Ἐκ τῆς Θαλάσσης.] Cod. Arch. cum margine κατὰ τῆς θαλ.

38. Ξέρξης.] Darii & Xerxis bella hæc scripsit Charon Lampsacenus Herodoto paulo senior. Item Simonides. *Suidas* & Tertullianus lib. de *Anima*, & Plutarchus, & Pausanias hoc docent.

P. 382. l. 1. Σύλλογον ἐπίκλητον.] Posteriores una voce σύγκλητον. aliquando σύγκλητος βουλή. Tragicus quidam λέσχην σύγκλητον dixit.

22. Ὑπερθέωμαι.] Omnino ὑποθέωμαι. unde apud nostrum toties ὑποθῆκαι. Sic ὑποθέμενος, τοῖς ὀνειροπόλοις τὸ ἐνύπνιον. Quanquam ibi quoque ὑπερθέμενος male scribatur. ut etiam p. 389. l. 47. ubi iterum codex Arch. ὑπερέθεε.

P. 383. l. 4. Ἀναίτιοι ὑμεῖς.] Codex Eton. hæc interponit, ἡμεῖς μὲν τοσαῦτα ἀγαθὰ ἕξομεν. ὑμεῖς δέ. *Nos tot bona reportabimus.* Infra codex Arch. χρὴ συμπαρεῖναι.

24. Ὑπάρξαντας ἀδικίης.] Scio alibi sic loqui Herodotum, & alios. Hîc autem in codice Arch. video ἀληθεῖς. Puto igitur Herodotum scripsisse ἀλίτας, *peccatores.* Homerus etiam dixit τίσασθαι ἀλείτην.

P. 387. l. 5. Μετὰ δὴ βουλεύεσθαι.] Cod. Arch. βουλεύσεσθαι. 11. στ. μὴ ἄγειν, quod rectum est. Vide l. 24.

49. Θεός ἐστι.] Cod. Arch. Θεός τις ἐστί. Ita p. 388. l. 16.

P. 388. l. 12. Φρονέειν τε εὖ.] Formavit hoc ex noto Hesiodi dicto.

38. Φανήσεται.] Cod. Arch. φανεῖται. Margo φανέτω. vide pag. seq.

49. Οὐδὲ ἐπιφοιτήσει.] Cod. Arch. & Eton. & Valla hîc legerunt σὲ δ' ἐπιφ. Postulat id sententia.

P. 389. l. 8. Νομίζων.] Scripserat ἐλπίζων. Ita legit Valla, ita codex Arch.

47. Ὑπετίθεε.] Cod. Arch. ut p. 382. l. 22.

P. 390. l. 17. Ἀνομένω.] Cod. Arch. ἀναισιμομένω. Indubitabilis lectio.

21. Σκύθαι.] Vide paginam 3. & 6.

26. Μυσῶν τε καὶ Τευκρῶν.] Vide p. 406. l. 24. Xerxes finxit Principes Græcorum sibi patriæ proditionem addixisse. Hinc tot gentes non tam ad bellum, quam spolia, confluxêre. Polyænus VII.

36. Ὕδωρ πινόμενον.] Juvenalis,

—— *epotaque flumina Medo*
Prandente ——

Inter hos fuere Onochon, sive Onochonus, Ilissus, Scamander, Melas, Lissus, Echidorus, v. p. 446.

P. 391. l. 1. Βουβάρης.] Supra Βουβάρης, ut Οἰβάρης. ita Justinus. Tzetzes falso vocat Βουρβάνην.

14. Κλεωναί.] Erant & aliæ Cleonæ inter Argos & Corinthum.

P. 392. l. 14. Πόνον.] Puto recte se habere. Valla tamen cum codice Arch. legit πόρον. Alii χῶρον.

28. Καταῤῥήκτης.] Multa de hoc disputat Salmasius ad *Plinium.*

34. Πύθιος ὁ Ἄτυος.] Omnino contemnenda est lectio marginalis. Locum hunc adducit Eustathius ad B. Ἰλιάδος, non tamen sane.

P. 393. l. 9. Γεωπόδων.] Cod. Arch. γεωπεδίων (vel γεωπέδων) ἀρκέων ἐστὶ βίος.

44. Καλλάτηβον.] Cod. Arch. Καλλάτιον π. Forte Καλλατίαν. Nam Stephanus in Κάλλαλις habet καλαλία. Idem tamen hîc legisse videtur Καλλάτηβος.

48. Χρυσέῳ.] Tzetzes ad Lycophronem videtur hîc legisse ἐχρύσωσεν.

P. 394. l. 2. Γῆν καὶ ὕδωρ.] Vide Brissonii collectanea de *regno Persico*, l. III.

14. Ma-

14. Μαδύτυ.] Cod. Arch. Α'ϐύδυ. Vide tamen p. 553. l. 26.

31. Μαςιγίας.] Cod. Arch. rectius ςιγίας.

P. 395. *l.* 10. Ο'νυξι. Cod. Arch. ὀνοιζι. Hoc rectum.

P. 396. *l.* 27. Τῇ ψυχῇ.] Sic legit codex Arch. non τὴν ψυχήν.

45. Νισαῖοι.] Cod. Arch. & Stephanus Νησ. Arrhianus etiam Νησαῖαι ἵπποι genere mutato. Suidas Λεοντάτος, vulgatos libros sequens scribit Νισαῖοι. Vide supra, p. 201.

P. 398. *l.* 37. Οἵην συ.] Cod. Arch. οἵηνπερ.

38. Μεμνεώμεθα.] Cod. Arch.

47. Υ'πόπλεως.] Cod. Arch.

P. 399. *l.* 22. Κομίζεαι.] Cod. Arch. δεῖ κομίζεσθαι. Quæ lectio Vallæ placuit, uti & hæc ἔκων δή τοι λιμ. & l. 29. ὅσον ἂν περιβαίνης ἑκατέρω.

P. 400. *l.* 40. Μεταβάλλωσι. τ.] Cod. Arch. —— λωσι γνώμας ἔχουσι, τ σύ τε. Valla videtur legisse amplius ςράτευμα μέγιςον.

P. 401. *l.* 13. Ε'ντεταμένως.] Cod. Arch. ἐντεταςμένως. *Intente.*

31. Διαχρῆσαι.] Cod. Arch. διαχειρῆναι. Ita Valla.

32. Πέλαγος.] Uterque legit. ut miram ubique inter Vallæ codicem & hunc nostrum observes concordantiam.

P. 403. *l.* 15. Πλῆθος, ἐϐδ.] Cod. Arch. ἐφάνη ἐϐδ. De numero nimium quantum variant Auctores. Ælianus videatur l. 13. c. 3. Diodorus 11. Plinius 33. c. 10. Nepos in vita *Themistoclis*, Justinus, Isocrates *Panathenaico.* De hac expeditione scripserunt horum temporum celebres auctores cum alii tum Charon Lampsacenus, Phrynichus tragichus, quem sequebatur Æschylus in Persis, Chœrilus Samius, qui omnes gentes, teste Josepho, recensuit.

P. 404. *l.* 5. Α'νάφης.] Cod. Arch. & Valla Α'ναφάνης.

6. Ε'σεσάχαλο.] Cod. Arch. ἐτεζάχαλο. Vide p. 403. l. 28. 406. l. 4.

38. Α'ζάνης.] Cod. Arch. Α'ρτάνης ὁ Α'ργαίυ. Magna est in his ducibus nominum varietas. Quædam finxit Æschylus, nec satis apte, si terminationem spectes.

P. 405. *l.* 6. Παλίντονα.] Eustathius ad hunc locum respexit, cum τόξον παλίντονον exponeret κυκλοτερές, τὸ ἐπὶ θάτερα μέρη κλινόμενον.

34. Ε'σαν.] Cod. Arch. ἴσαν, ut Valla.

P. 406. *l.* 6. Φεύγας.] Conon *Narratione* I.

19. Νεϐρῶν.] Cod. Arch. non νέυρων. facilis lapsus.

26. Λυκοεργίας.] Athenæus, ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένυς. l. XI. c. XI.

31. Καϐηλέες.] Cod. Arch. Καμηλέες —— Λασίνιοι.

34. Μιλύαι.] De his in 1 dixit; eosdem & Solymos facit. Hinc Josephus cives suos esse vult, quos Chœrilus enumerarat in hoc exercitu, & tribuit iis pro galeis ἵππων δαρὰ περσωπα, Herodotus διφθέρας. V. p. 405. l. 29. Cod. Arch. hîc, Μινύαι.

P. 407. *l.* 23. Τελντιταίχμης.] Cod. Arch. ut margo & Eustathius Τελταντιαίχμης.

28. Ζεροδομένης.] Cod. Arch. Μασίςης, & Γέργης. V. p. 418.

34. Θανάτῳ βιαθείς.] Cod. Arch. βιωθείς, Placet μιωθείς.

P. 408. *l.* 7. Σειρῆσι.] Potius Ζειρῆσι. *Sagulis.* ut supra p. 406.

48. Ε'πτὰ ϗ διηκ.] Numerum navium variant Justinus, Tzetzes; Herodotum sequitur Diodorus.

P. 409. *l.* 9. Αἰγύπτυ πᾶν.] Josephus adducit primo contra Apionem.

26. Ω'μοϐοίης.] Eustathius hîc legit ὠμοϐοίοις.

31. Παμφύλιοι.] Cod. Arch.

P. 410. *l.* 34. Α'χαιμένης.] Cod. Arch. —νης ὁ Δαρείυ ἐὼν ἀπ' ἀμφ. ἀδελφεών.

44. Πάτην.] Cod. Arch. Μάπην, & Μέρβαλος, & Ω'ρομέδοντος, & Γόργος, & Τιμωνᾶς. Mallem hîc pro Α'ρείδιος, legere Α'ράδιος. est enim Α'ραδος insula Phœnicia.

48. Πύγρης.] Cod. Arch. Πιγρητος ὁ Σελδ. Fuit Pigres alius ab hoc. Vide & p. 289. Scribitur Tigretus, & Πίγρητος. V. Voss. de Poët. Gr.

P. 411. *l.* 9. Λυγδάμιος.] De hac vide Ptolemæum Hephæstionem l. VII.

12. Καλυδνίων.] Scribe Καλυνδέων, ut pag. 410. Ita & Stephanus. Mox ut in margine, codex Arch. Εὐδοξοτάτας.

P. 412. *l.* 13. Σύντροφος.] Hæc non recte vertit Valla. Mallem, *Paupertas quidem Græcis semper fuit indigena, virtus autem adscititia: Hanc sapientia & legibus rigidis excolunt.*

22. Δυλοσύνην.] Pagina 394. l. 2. γῆν ϗ ὕδωρ petebat. Aristoteles ait id servitutem denotare. Himerius vocat σύμϐολα δυλείας. Ipse Xerxes, δύλιον ζύγον. Homerus δύλιον ἦμαρ.

31. Εἰπέ μοι, σύ.] Imo υ φῄς. Ita & Valla, & sententia postulat.

39. Δίζημαι.] *Postulo, conjicio.* pro ἀντάξιον codex Arch. δίκαιον. & puto sic scripsisse Herodotum, quoniam & alibi sic scripsit: ut δίκαιός ἐςι φέρεσθαι τὔνομα. & ὑμέας δίκαιοί ἐςε ἀμυνέοντες ἰέναι. *Æquum est vos ire.* Hippocrati δίκαιος, ὅμοιος, εὔλογος, ἴσος. *Hesychius.* Vide p. 425. l. 21.

P. 413. *l.* 1. Ε'όντων πέντε.] Cod. Arch. ἐόντων ἐκείνων. Ita Valla.

P. 414. *l.* 2. Μεγαδόςεω.] Cod. Arch. Μεγαλόςεω.

40. Μεγαβύζε.] Cod. Arch.

P. 415. *l.* 37. Εἰρημένην, δεύτερα.] Cod. Arch. χώρην δ.

P. 416. *l.* 9. Ἐννέα ὁδοί.] Amphipolis.

32. Ξέρξης.] Pro Πέρσης. Cod. Arch.

35. Ἀκέων ἤδη γινόμενον.] Addit Cod. Arch.

49. Ἐς πᾶν κακᾶ.] Athenæus hîc legit πᾶν κακᾶ.

P. 417. *l.* 15. Σιτεύεσκον.] Cod. Arch. Quod est Ionicum.

P. 418. *l.* 9. Τελνταλαίχμης.] Eustathius prius p. 80. l. 5. legit Τελταλαίχμης. Vide & paginam 407. Pro Σέργις codex Arch. hîc habet Γέρτις, ibi Γέργης. Mox Σμερδομένεα.

16. Πίδωρος.] Cod. Arch. Πίλωρος. Ita & Stephanus. Emenda Ortelium.

P. 419. *l.* 2. Χείδωρον.] Ptolemæo Ἐχείδωρος. Ita scribitur apud Apollodorum.

P. 421. *l.* 44. Σπερθίης.] Suidas, Σπέρχις. ut & codex Eton. pag. proxima.

P. 422. *l.* 48. Ὡς εἶλεν.] Cod. Arch. ὡς εἶχεν ἁλίκας. Locus est depravatissimus.

P. 423. *l.* 4. Σιτάλκεω.] De Sitalce Thucydides videndus. Pro Τύρεω scribe Τήρεω. Vide p. 247.

8. Ἀρσέας.] Thucydidi Ἀρσεῦς. Vide hanc rem apud eum, libro 2.

25. Οἱ Ἀθηναῖοι.] Cod. Arch. cum Valla, εἰ.

33. Προδόντες.] Cod. Arch. προδοθέντες.

46. Σωτῆρας.] Herodotus, quasi esset Atheniensium historicus, libenter eos laudat. Diyllus apud Plutarchum scribit, ob eam rem, multo auro donatum ab Atheniensibus.

P. 424. *l.* 22. Συρρηγνύες.] Cod. Arch. Ἀσηγνύες, quod puto esse glossema. Oraculum hoc extat apud Eusebium *Præp.* V. Suidam in Ἀνεῖλεν, Tzetzem *chil.* IX.

38. Ἱκετηρίην.] Cod. Arch. ἱκετηρίας. Ut Valla.

47. Οὐ δύναται Παλλάς.] Habes apud Aristot. *Rhet.* lib. I. Cl. Alexandrinum, Eusebium, & Suidam.

P. 425. *l.* 18. Ἀπήϊζαν.] Pro ἀπαλλάσσοντο, Cod. Arch. & Eton.

43. Ἔπος.] Cod. Arch. & Eton. & Valla πάθος.

P. 427. *l.* 16. Ἐς ὄψιν.] Narrat Polyænus VII.

43. Ἀδικέειν.] Narrat Polyænus VII.

P. 428. *l.* 17. Σαώσῃ.] Cod. Arch. φυλάξει. Extat Oraculum apud Eusebium *Præp.* VI.

P. 429. *l.* 11. Ἡμέας εἰκός.] Cod. Arch. οἰκός. recte. mox ἔξω, ut in ora.

30. Ἐμμηνίην.] Cod. Arch. Ἐπιμενίην.

45. Ἀργείοισι.] In his expendendis multus est Plutarchus.

P. 431. *l.* 37. Ἀχαρεστότατον.] Scripti omnes ἀχαριτώτατον.

41. Λακεδαιμόνιοι.] Deest καὶ Ἀθηναῖοι. ut testatur codex Arch. & Eton.

P. 433. *l.* 19. Ἀρέσκεσθαι.] Cod. Arch. ἀρκέεσθαι.

46. Διακοσμῆσαι.] Intelligit Menesthea in *Homeri Catalogo.*

P. 434. *l.* 1. Cod. Arch. Ὑπιέντες. recte.

P. 435. *l.* 3. Ἀμίλκαν.] Diodorus Ἀμίλκωνα, Polyænus Ἱμιλκῶνα vocat, male. erat hic Himilcas junior.

23. Εἰκόνι χρεωμένων.] An forte εἰκότι. Vide p. 549. l. 48.

24. Ἐν τῇ Σικελίᾳ.] Desunt codici Arch.

34. Φοίνικες λέγεσι.] Intelligit Phœnicum Annales, quos cum alibi, tum pagina 2 & 3. laudat.

P. 436. *l.* 9. Ξέρξην.] Non Πέρσην codex Arch. ut prius. De Amilcaris exitu vide Diodorum.

32. Μηνύων.] Cod. Arch. μηνίων. Cretenses non sunt ulti Minois mortem, sed Menelai injurias ulti sunt.

P. 437. *l.* 24. Ἀντὶ τέτε.] Cod. Arch.

25. Ἐκ Κρήτης.] Omnino ut Valla & codex Arch. Τροίης.

36. Φρονεύσεων.] Cod. Arch.

42. Ἐν.] Deest, recte.

P. 440. *l.* 4. Ἀνέμοισι.] Vide Hesychium in Βορεασμοὶ, & Herodotum p. 443.

29. Ἀσωνίδης.] Cod. Arch. Ἀςωνίδης.

44. Φόρμος.] Cod. Arch.

P. 441. *l.* 2. Διὰ πυρσῶν.] Cod. Arch.

7. Ἐπέλαζαν.] Cod. Arch. & Eton. ἐπεσάλησαν.

12. Ἐκποδών.] Mox ἐπέπλεον. Pro παρέντες videtur Valla legisse παρέντες.

P. 442. *l.* 10. Δισμύριοι.] Cod. Arch. τεσμύριοι.

19. Καὶ τέσσαρες.] Cod. Arch. πέντε. Mox ταύτησι χιλιάς τε ἑκατοντάδες ἕξ, καὶ δέκα.

29. Οὕτω πεντηκοσίας.] Sic codex Arch. ὡς συμβαίνειν γίνεσθαι πάντα τ ςρατὸν μυρ. πεντηκ. καὶ τετράκοντα καὶ —— ἀνδρῶν τ ἤγαγε, &c.

P. 443. *l.* 7. Αἱ μὲν δὴ πρ.] Cod. Arch. & Eustathius, πρὸς τὴν γῆν.

11. Ἐς Π.] Lege ἐς πόντον. Ita Suidas, Eustathius & Cod. Arch. καὶ ἐπὶ ὀκτὼ νέας. Suidas contra omnes auget numerum ad πεντήκοντα.

25. Ἐξεβράσσοντο.] Ita & Plutarchus hîc legit. Cod. Arch. ἐξεβράσσοντο. male.

35. Εὐρώπης.] Cod. Arch. & Valla.

P. 444. *l.* 1. Κρητίνεω.] Plutarchus Κρητίνεω.

9. Παιδοκτόνος.] Plutarchus libro contra Herod. hæc explicat.

15. Ἔντομα.] Scholiastes Apollonii l. 1. exponit

ponit τὰ σφάγια. Recurre ad p. 416. ubi σφάζοντες ἵππους λευκοὺς Μάγοι. Nisi τὰ ἔντομα intelligat τὰ ἄνορχα. Ista enim τοῖς νερτέροις mactabant.

21. Πηλήϊος, εἴη τε.] Cod. Arch. καὶ ὡς εἴη.

26. Πρῶτος.] Cod. Arch.

36. Ἐστρωτο κῦμα.] Homerus, ἐστόρεσεν δὲ θεὸς μεγακήτεα πόντον.

P. 445. *l.* 20. Ἀείδωλις.] Cod. Arch. Ἀγείδωλις.

37. Ὀνόχωνος.] V. p. 390. l. 7. Tzetzes Ὀνόχων scribit.

P. 446. *l.* 5. Ἐπελθόντες.] Cod. Arch. pro ἐσέλθοντο.

P. 448. *l.* 15. Θηβαίων.] De hoc loco multa disputat Plutarchus l. contra Herodotum. L. 29. Cod. Arch. Δορύσσου, ut & margo.

P. 450. *l.* 18. Βραχυτέροισι.] Cod. Eton. μακρότ. Ita Valla. Cod. Arch. μικροτέροισι.

P. 453. *l.* 6. Κλέος μέγα.] Hæc vellicat Plutarchus.

P. 455. *l.* 1. Κολωνόν.] Plutarcho pro nomine proprio videtur sumi, l. contra Herod.

24. Ἀλφεός.] Eustathius legit Ἀλφεῖος.

27. Θαφθεῖσι.] Pro ταφεῖσι. Est quidem τραχυφωνία, sed quæ placuit Homero, Euripidi, & aliis. Vide Eustathium ad E. Iliados, ad πρώτῳ μὲν στρεφθέντι.

36. Πειθόμενοι νομίμοις.] Strabo. Cicero,

Dic, Hospes, Sparta, nos te hic vidisse jacentes,
Dum sanctis patriæ legibus obsequimur.

Diodorus aliud Simonidis epigramma citat.

P. 456. *l.* 40. Λεοντιάδης.] Negat Plutarchus eum fuisse ducem, sed Anaxandrum.

P. 457. *l.* 23. Λακεδαιμονίῃ.] Cod. Arch. Λακεδαίμονι. Ita & Eustathius legit.

31. Βασιλεὺς γνώμ.] Cod. Arch. βασιλεὺς τούτων γνώ.

35. Λακεδαίμονα χ.] Cod. Arch.

P. 458. *l.* 27. Ἐπιλέγεσθαι.] Cod. Arch. ἐπιδέχεσθαι.

P. 459. *l.* 22. Ἔδοξε.] Cod. Arch. ἐδόκεε.

30. Ἐπίτηξε τὸ κηρόν.] Vide Vossium ad Just.

33. Ἐπὶ δὲ καὶ ἀπίκετο.] Cod. Arch.

37. Γοργώ.] Vide p. 302, 305. Meminit Plutarchus in *Laconicis*.

Ibid. Ὑπέθετο.] Cod. Arch.

40. Ἄλλοισι.] Deest Cod. Arch. deerat & Vallæ.

Ad Librum Octavum
HERODOTI.

Pag. 460. *l.* 23. Ἑβδομήκοντα.] Nepos ccc facit.

P. 461. *l.* 12. Περὶ τῆς.] Lege γῆς. Quamquam & τῆς ferri possit.

P. 462. *l.* 10. Πυρφόρον.] Interpres hîc plane hallucinatus est. Πυρφόρος sacerdos est; Sacerdotibus solet parci in prœliis. Cum volunt significare cladem maximam, ajunt μηδὲ πυρφόρον, &c. deinde λόγῳ Valla vertit in λόχῳ. Diodorus Siculus rem sic extulit, μηδὲ ἄγγελον, τὸ δὴ λεγόμενον, διασωθῆναι.

32. Ἀλλ' οὐ γάρ.] Codex Eton. ἀλλ' οὔπω καιρὸς παρῆν. Ita Valla. Diodorus indicem hunc *Samium* facit.

P. 464. *l.* 35. Παρακελευσάμενοι.] Cod. Arch. παρασκευασάμενοι, ut Valla.

P. 466. *l.* 32. Ὥστε ἀφίστασθαι.] Cod. Arch. ἢ ὥστε μὴ ἀπίστασθαι. Quod probum.

45. Scribe Ἱστιαιεὺς cum cod. Arch. Plutarcho, & Stephano.

P. 467. *l.* 14. Ὀρυξάμενος.] Polyænus narrat *septimo libro*.

48. Τιγράνης.] Cod. Arch. rectissime Τριτανταίχμης, ut supra.

P. 471. *l.* 3. Προνοίης.] Epitheton est Minervæ, *Pronœia*. Pausanias, Diodorus.

P. 474. *l.* 7. Τριηκοσίας.] Cod. Arch. ὀκτὼ καὶ πεντήκοντα καὶ τριηκόσιαι. V. pag. 485.

P. 478. *l.* 38. Μυστικὸν Ἴακχον.] Vide Hesychium in ἅλαδε μύσται & Ἴακχος. & Scholiastem Aristophanis ad Nubes, p. 142.

P. 481. *l.* 45. Ἐπτά.] Videtur Homerus sex tantum agnoscere. Vide ejus *Catalogum*.

P. 485. *l.* 47. Εὐεργέτῃ.] Talis Soloson supra l. III. & Mardochæus. Brissonius l. I. de *Regno Persico*.

P. 486. *l.* 11. Θεάσασθαι.] Sedit Xerxes sub aurea platano, aderat ei Draco Eupompi F. qui per stadia xx prospicere valuit. is Xerxi omnia narrabat. *Ptol. Hephæstio*.

48. Ἐπίσημον τῆς νηός.] Quod erat in prora, τύπος, puta, Cignus, Taurus, Tigris, Sus, unde & nomen navi. παράσημον in puppi. Sed nec hæc ubique distinguuntur.

P. 487. *l.* 37. Πᾶν αἰτιώμενος.] Cod. Arch. πάντας αἰτιώμενος, ut Valla.

P. 488. *l.* 37. Ἀδείμαντον.] Hæc finxisse de Corinthiis Herodotum ait Marcellinus. *V. Thucyd. Plutarchus*, & *Dion Chrysostomus*.

P. 496. *l.* 23. Πρώτους μὲν Π.] Cod. Arch. μὲν τοὺς μυρίους. ut Valla. Vide Plutarchum in *Themistocle*, ubi Σίκιννος dicitur.

P. 500. *l.* 4. Ἀφιδναῖος.] Cod. Arch. Ἀθηναῖος. Mox idem καταμαχέων. Vide Plutarchum in *Themistocle*.

17. Στρατοῦ ὅν.] Cod. Arch. melius τοῦ Μαρδ. *exercitus, quem sibi elegerat*, &c.

P. 501. *l.* 37. Πρωΐος.] Cod. Arch. πρῶτον.

P. 502. *l.* 13. Ἡγησίλεω.] Cod. Arch. ἡγησίλεω.

Ma-

Male. Vide Pausaniam *Lacon.* Herodotum p. 351. 452. sed in his recensendis pauci conveniunt, sive nomina sive ordinem spectes. V. *Reineccium.*

29. Στασιῶ᾽.] Cod. Arch. στρατιῶται.

P. 503. *l.* 3. Πανταχῆ μιν χρησόμενον.] Sic cod. Arch. *ubique terrarum oracula consuleret.*

16. Ἐς Ἀμφιάρεω.] Ut Thebano nemini licuit dormire in Amphiarai æde, ita in Herculis, nemini peregrino. Plutarchus contra Herodotum.

P. 504. *l.* 30. Ὡς ᾗ ἤκουσε.] Codices scripti lectionem oræ agnoscunt.

47. Σὺν νόῳ.] Homerica est locutio; Νόῳ δ' ἐπίβαλλεν ἱμάσθλῃ.

P. 505. *l.* 18. Ἀργεῖος.] Cod. Arch. Ἀργαῖος, vel Ἀργεῖος. Ab hoc reges deinceps *Argeadæ* dicti.

35. Παρεοῦσαν.] Cod. Arch. cum margine stat; nec non & Cod. Eton. Mox καταλύσεσθε. *Idem.* V. p. 513. l. 3.

P. 507. *l.* 27. Ἀθέμιστα.] Cod. Arch. ἀθέμιτα ῥέζειν.

45. Τοῖσιν ἐργαζομένοισιν.] Cod. Arch.

P. 508. *l.* 5. Ἔσσαν.] Cod. Arch. ἔχουσαν.

AD LIBRUM NONUM

HERODOTI.

Pag. 510. *l.* 4. Στασιωτέων.] Cod. Arch. στρατιωτέων. Non probo.

40. Καὶ μὲν ἐλ.] Epimone, sive anaphora; quali Homerus utitur, Ἔνθ' ἔνι μὲν φιλότης, ἔνθ' ἵμερος, ἔνθ' ὀαρισύς.

P. 511. *l.* 27. Καὶ τὸ μὲν ἡμέτερον.] Cod. Arch. ἀπ' ἡμέων οὕτως ἀκίβδηλον νέμεται.

38. Μηνύουσι.] Cod. Arch.

41. Ἐκδεκώμεθα.] Cod. Arch.

42. Ἐπιτηδέστατον.] Cod. Arch.

P. 512. *l.* 13. Χίλεος.] Plutarchi codices habent χείλεως.

27. Ἐπὶ περὶ ἕκαστον.] Desunt hæc Cod. A. & Vallæ, & Eton. nec hîc locum habent, nam infra pag. 520. recurrunt. Plutarchus tamen videtur hic legisse.

P. 513. *l.* 9. Ξεινοὺς.] Hesychius, in ξένοι. Τοὺς Πέρσας.

P. 514. *l.* 24. Ἀτταγῖνος ὁ Φρ.] Athenæus libro II. Ubi Casaubonus notat in MS. esse Ἄτλαμνος. Vide infra 541. Plutarcho Ἀπαγῖνος, male.

P. 516. *l.* 28. Μακίστιον.] Cod. Arch. Μακίστιον. Ita & margo. probabilior est hæc lectio; abit Tzetzes, cui dicitur Μασίστριος.

P. 517. *l.* 20. Ὀφθαλμόν.] Cod. Arch. ὀμφαλὸν, *umbilicum.* Recte. Thorax reponebatur Athenis, in Minervæ Poliadis templo. *Pausanias.*

30. Ἀλλὰ πάντας.] Deest ἅμα. supplet codex Arch.

43. Κείροντες.] Morem multis testimoniis illustrat Brissonius. Ratio hæc subesse videtur; ἄψυχα ἀψύχοις. Vide Hesychium in αἱμακουρίαι.

P. 518. *l.* 13. Γαργαφίην.] Cod. Arch. Γαργαφίην.

23. Πολλὸς ὠθισμός.] Cod. Arch.

41. Ἐπὶ διακειμένοισι.] Interpres non cepit sententiam. Verte, *ex pacto*, *ex consensu.* Τὰ διακείμενα sunt ὡρισμέναι συμφωνίαι, συνθεσίαι, ὁμολογίαι, ut Diodorus loquitur. Illud nota, Herodotum ἑκατὸν ἔτεα, Diodorum πεντήκοντα ponere.

P. 519. *l.* 42. Τὰς ἀποθήκας.] Hæc dele; neque enim agnoscit codex Arch. nec Valla, nec margo.

44. Τρωικοῖσι πόνοισι.] Virgilius, *Trojaque labores.* Cod. Arch. hîc ἡρωικοῖσι.

P. 526. *l.* 26. Ἀλλὰ τὰ μέν.] Cod. Arch. τὰ δὲ μέν.

41. Προσελήλατο.] Cod. Arch. παρεσελήλατο.

P. 527. *l.* 10. Ἐθέλοιμι.] Puto ita scripsisse Herodotum; habet tamen codex Arch. haud male, ἔλοιμι.

16. Καταῤῥώδηκε.] Rectius, ad normam Ionismi, καταῤῥωδήκεε. Mox pro συναχθῆτε idem cod. Arch. συλλεγῆτε. Est autem λιπαρεῖν quod sequitur λίαν παρεῖναί τισι.

34. Ἀθηναίους.] Vide ut omnes scriptores in Atheniensium laudes conspirent. Plutarchus innuit Herodotum pretio ad hæc fingenda adductum fuisse.

P. 528. *l.* 14. Ἐκπαγλεομένων.] Cod. Arch. ἐκπλαγεομένων. Hanc scriptionem præfero, quoniam multis aliis in locis sic video scripsisse Herodotum.

29. Ἄρχομεν.] Cod. Arch. ἄρξομεν, *Incipiemus.*

45. Εὔποροι.] Cod. Arch. ἄποροι. Ita Valla. & res postulat: nam Persæ cominus, ut Spartani, non pugnabant.

P. 529. *l.* 9. Παρὰ τὸ δεξιόν.] Cod. Arch. & Eton. & Valla, παρὰ Παυσανίην ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας. Rectissime.

15. Συμβολὴν ποιεύμενοι.] Atqui locus postulat particulam negantem μή. Supplet codex Arch. & Valla.

44. Ἡραῖον.] Cod. Arch. & Valla ἱρόν. Hæc omnia Plutarchus in *Aristide* sublegit.

P. 530. *l.* 6. Πιτανητέων λόχου.] Erat Πιτάνη quidam δῆμος cujus meminerunt Pausanias, Hesychius, Thucydides, Herodotus supra, p. 181. l. 40. Ex hoc populo turma Amompharetum sequebatur, quæ quidem turma una fuerit ex turmis militaribus Spartanorum. Turmas has, seu τάγματα,

quatuor aliqui faciunt, uti legere est apud Scholiastem Aristophanis in *Acharn.* περὶ Λακεδαιμονίοις ὑπῆρχον τέσσαρες λόχοι. Aristophanes ipse in *Lysistrata*, τέσσαρες λόχοι ἀνδρῶν μαχίμων. Alii tamen quinque fuisse volunt. Hesychius & Harpocration citant Aristotelem in *R. P. Lacedæmoniorum*. Has enumerat, opinor ex Aristotele, Scholiastes ineditus in Lysistratam, Ἔδωλος, Σίνις, Ἀρίμας, Πλόας, Μεσοάγης, vel rectius Μεσοάτης, ut apud Stephanum. Ἐδώλου meminit Hesychius. De tribus reliquis non constat. Thucydides affirmat septem fuisse: Notat hoc idem Scholiastes ad *Lysistratam*, productis Thucydidis verbis. Video alios alium numerum ponere. Negat interim Thucydides ullam fuisse apud Lacedæmonios Πιτανητῶν λόχον, & Herodotum oblique tangit. Eum sequitur Hesychius, qui tamen etiam apud aliquem poëtam reperisse videtur Πιτανήτης στρατός.

P. 531. *l.* 12. Ὅπλα ἦγε.] Cod. Arch. λόχον ἦγε, rectius; erat enim λοχαγός.

P. 533. *l.* 3. Γινομένων, ἀποβλ.] Cod. Arch. interponit χρηστῶν.

42. Ἀειμνήστου.] Cod. Arch. hic optime Ἀριμνήστου. Sane adstipulatores habet Plutarchum & Pausaniam.

P. 535. *l.* 31. Τεῖχος, καὶ τὴν σκηνήν.] Vide quid hic sperabat se inventurum Polycrates Atheniensis, apud Schol. Aristophanis p. 333.

P. 536. *l.* 36. Ἀείμνηστον.] Ita & codex Arch. nam hic Platæensis alius est ab Arimnesto Spartano, de quo ad p. 533.

P. 537. *l.* 23. Ἐφόρεε ἄγκυραν.] Plenius codex Arch. ἐπίσημον ἄγκυραν.

26. Εὐρυβάτην.] Cod. Arch. Εὐρυβιάδην.

36. Φαρανδάτης.] Sic Pausanias. aliter Φερενδάτης. Vide p. 405. & 407. Hic apud Æschylum in Persis corrupte dicitur Φαρανδάκης.

46. Λῦσαι.] Placet cum codice Arch. legere ῥῦσαι.

P. 539. *l.* 41. Παυσανίῃ.] In ejus honorem Παυσάνια festum fuit. *Pausanias.*

P. 540. *l.* 15. Μήδων.] Athenæus hunc locum transcripsit. Legit autem ut codex Arch. & margo & Valla ἡγεμόνος.

41. Ἔθαπτον.] Cod. A. ἔθαφθεν. Ita & Valla.

P. 541. *l.* 3. Τῶν ἢ ἄλλων.] Hæc verba omisit codex Arch. sed non omisit Plutarchus, imo acerbe de iis agit cum Herodoto.

6. Κοινά.] Lege κεινά, *vacua.* κενοτάφια. Ita hic legit Plutarchus.

P. 542. *l.* 30. Συνεκήρυξε.] Cod. Arch. συνεκύρησε, *evenit.*

P. 543. *l.* 11. Ἡγησιστράτου.] Cod. Arch. ἡγησίστρατον.

26. Ποταμὸν ὅς.] Duo sunt: oportuit nomine distinxisse. Vide Stephanum in Λάκμων.

P. 544. *l.* 42. Καλαμίσοισι.] Cod. Arch. Λαμίσοισι. N. L. Duris ἐν ὅροις Σαμίων hic nobis usui foret.

P. 545. *l.* 15. Κτιστύν.] Scribendum κτιστύν, ea est forma Ionica.

P. 546. *l.* 8. Οἱ Ξέρξεω.] Omnino ut codex Arch. ὑπὸ Ξέρξεω.

41. Μίνως.] Confer Ælianum in V. Hist. l. 2. c. 25. Plutarchum, *Camillo* p. 138.

P. 547. *l.* 27. Ἰθαμίτρης.] Cod. Arch. Ἰθαμίτρης. Vide p. 405. l. 1.

34. Περίλεος.] Scribe Περίλεως.

P. 548. *l.* 20. Ἀφεῖναι.] Lege ἀπεῖναι.

25. Πελοποννησίων.] Valla videtur vertisse Λακεδαιμονίων.

46. Φθάς.] Omnes scripti φρασθείς, *perciPiens.*

P. 550. *l.* 14. Τυκτά.] Dictio est Persica. Xenophonti, Γενέθλια. Athenæus l. XIII. hæc adducit.

18. Χρήζει.] Habet hic codex Arch. δέεται, puto ex interpretamento.

37. Εἰσὶ τρεῖς.] Nec Valla nec codex Arch. agnoscit.

40. Μεθέντα.] Repone cum codice Arch. μετέντα.

41. Μεγάλα ποιεῦμαι.] Cod. Arch. μέγα. Alibi μέγα ποιεύμενος ταῦτα, & μέγα ὑπερφέρουσα.

45. Ἦσσω.] Scribe ἥσσων.

49. Γῆμαι.] Cod. Arch. γυναῖκα.

P. 551. *l.* 36. Διαβάντες.] Cod. Arch. διαβαλόντες. Ita prius, διέβαλον ἐκ τῆς Χίου ἐς Νάξον.

41. Οἰόβαζος.] Cod. Arch. Οἰάβαζος, Valla. *Oebazus.*

46. Ἀρταΰκτης.] Plura Pausanias.

49. Ὑφελόμενος.] Valla *petitis.* Cod. Arch. αἰτήσας.

P. 552. *l.* 6. Διεβάλετο.] *Fefellit.* Archippus in *Philo*, γέροντα διαβαλοῦμαι τήμερον. Aristophanes *Avibus*, διαβάλλεταί σε ὁ θεός. Imo παραβάλλεταί σε apud Alcæum, & παραβλῆτιν ἀγορεύειν apud *Homerum.* Schol. Aristophanis horum auctor. V. p. 327. l. 29.

23. Ἀφύκτως.] Cod. Arch. ἀφυλάκτως.

P. 553. *l.* 9. Νεάλωτοι.] Puto hic Eustathium legisse ἕσπερον. Ita sane apud eum video haberi hodie in Odysseam.

17. Τίνεσθαι.] Cod. Arch. σίνεσθαι, nec dubito quin ita & Vallæ occurrebat. Eustathius exposuit per βλάψαι.

36. Ἀρτεμβάρης.] Cod. Arch. Ἀρτεβάρης, & quidem in l. 1, sic semel pinxit: sed male.

P. 554. *l.* 5. Μαλακοὺς φύεσθαι.] Cod. Arch. supplet ἄνδρας, consentit Valla.

Hæc

L. S.

H*æc sunt, Lector candide, quæ vere* κατ' ἐπιδρομὴν *ex Herodoto meo transfudi in calcem hujus editionis; postquam acta jam, & transacta erant omnia, quæ ad hanc impressionem concinnandam spectare videbantur. Multa sciens intacta reliqui; ab aliis occupata non reposui. In Latinis quædam denuo verti; in Græcis quamplurima emendavi. Nec arroganter hoc à me dici quisquam existimet: Nam conjecturis meis nihil, omnia vero accepta refero scriptis exemplaribus; quorum illud, quod mihi utendum dedit R. P. Archiepiscopus Cantuariensis, utramque paginam in hoc negotio fecit. Nec pœnitendum interim subsidium attulit alter codex MS. cujus Variantes Lectiones mihi subministravit Johannes Roswel, Vir humanissimus, & præclararum omnium artium peritissimus. Illud vere dicturus videor, me venam saltem aperuisse ad Herodotum sanandum. Id certe volui, & ut consequerer, ex Galeno, Hesychio, Georgio Pardo* Ionicarum dictionum Lexicon *auxi & locupletavi; tum etiam Herodotum non indiligenter contuli cum Athenæo, Eustathio, Suida, aliisque scriptoribus, qui ab eo quicquam fuerant mutuati. Linguæ Ionicæ canon fuit olim Herodotus; Enimvero in vulgatis libris tot occurrunt glossemata, tot ab ea dialecto ad alias aberrationes, ut vix trientem Ionici idiomatis nunc superesse crediderim. Infinita sunt, quæ ex Codice Archiepiscopi hoc in genere restitui poterant; sed nunc non erat his locus. Exoriatur aliquis, ita voveo, cui otium sit uberius & ingenium, ad perpurgandum Herodotum; Ille his nostris & plura & elegantiora facile inveniet; Ille de optimo scriptore, de viris doctis, & de me etiam optime merebitur, si, reconditiori instructus eruditione, tumultuariam hanc nostram scriptionem, quasi Herodoto minime dignam, plane dispungat.* Vale.

JACOBI GRONOVII
NOTÆ
ET
OBSERVATIONES
in novem libros
HERODOTI.

JACOBI GRONOVII
NOTÆ ET OBSERVATIONES
in novem libros HERODOTI.

ΗΡΟΔΟΤΟΥ HERODOTI.] An recte ſic edatur id nomen, ambiguum facit auctoritas eruditorum, in quibus Henr. Valeſius ad Ammiani Marcellini librum XXI cap. 6. ſuſtinuit palam notare Latinos Græ„ca nomina fere adſpirare ſolere, ut cum „Herodotum & Herophilen & Herodicum „ſcribunt, cum Erodotus & Erophile & „Erodicus emendate ſcribi debeant. Ero„dotum quidem paſſim in Græcis editioni„bus adſpirari hodie videas; ſed id men„dum eſſe non dubito. Novimus hanc cauſam in ſimilibus vocibus, ut Hannibal, Homerus, ſæpe tractatam fuiſſe, quam relinquimus, quum ſufficiat nunc exprimere rationem Mediceæ Bibliothecæ, & ejus longævi codicis, quem antetuli. Nam illic exſtant varia exemplaria hujus voluminis & hiſtoriæ, ubi nomen iſtud ſine dubio adſpiratur. Cæterum in hoc noſtro legitur Κλειὼ Α῀ Ἡροδότου ἁλικαρΝησσῆος. Harum poſtremarum appellationum primis vocalibus nunc impoſita eſt nota ⊢, at non aureæ repetitioni nominis Ἡροδότου in fine libri primi, ubi videas ΗΡΟΔΟ΄ΤΟΥ. non in principio ſecundi, non tertii, non quarti, non quinti, ſed ſexti principio apponitur contrario ductu ⊣ (tanquam vetus illud Η præponi ſolitum ſcriba hic librarius divideret: de hac autem pſile & de priore aſpera monuit Salmaſius ad Conſecrationem Regillæ p. 44 & 52, ubi plura huc pertinentia.) ut lenis ſit ſpiritus, quum ſeptimo imponatur ſimilis primo, ut & nono, quum octavus liber eum ignoret. Sed & alter eodem nomine uſus apud auctorem noſtrum 8, 132 ſimili modo adſpiratur in MS. Hic vero ſpiritus nunc aureo, nunc rubro colore inductus eſt. Ex quibus ante omnia præclarum & bona fide odoris veriſſimi plenum patet iſtud ἁλικαρΝησσῆος. Ita enim turpiter iſtud appellativum ventilatur variis velut follibus, ut Camerarius in dialecti Ionicæ ſpeciminibus pag. hujus editionis 718 annotaverit Ἁλικαρνασσῆος pro Ἁλικαρνασσέως, & tantum hactenus; Stephanus in Prolegomenis pag. 743 [Interim certe adeo in hac parte nihil mutare ſum auſus, ut in ipſo etiam principio Ἁλικαρνασσῆος retinuerim, & in Ἁλικαρνησσῆος mutare noluerim: quamvis ſit Ἁλικαρνησσεῦς 3, 4 & Ἁλικαρνησσοῦ 8, 104] Tanquam hæc ſumma hæſitationis foret, quum Ἁλικαρνησσὸς etiam exſtet 2, 178 & Ἁλικαρνησσεῦς 1, 144, quum in eodem libro 1 cap. 175 exhibeatur Ἁλικαρνασσοῦ. Hoc magnum incertum videbat Stephanus, ubi notari debet illud libri 1 cap. 144 Ἁλικαρνησσεῦς factum eſſe ab ipſo Stephano, tanto indecentius, quod ibi mox ab ipſo eodem relinquatur etiam Ἁλικαρνησσόν, quum Aldus & Camerarius ediderint Ἁλικαρνησσεῦς. Et hic Stephanus etiam ipſum titulum mutavit, etſi id neget, & quum Aldus & Camerarius edant Ἁλικαρνασσέως (ſicut nummi, qui hodie ſuperſtites & in notitiam producti ſunt, fere cuſi ſub Cæſaribus, habent Ἁλικαρνασσέων) ipſe fecit Ἁλικαρνασσῆος; quod placuit etiam Tanaq. Fabro in Epiſtolis Criticis pag. 30. Nunc igitur principio hoc ad veterem & genitivam formam confirmato ex priſca fide, etiam gemino Σ, interdum uno conceſſo, unum illud in libri 1 cap. 175 Ἁλικαρνασσοῦ non pro exterricinio haberi debet, ſed in quo conniverunt oculi inſpicientium libros antiquos, quod meis forſan quoque contigit. Sed ab Stephano deterritus & ipſe fui, quam tamen meram Empuſæ hujus eſſe vanitatem jam declarat codex Mediceus, & omnino poſthac ita mutari debet; tum ex reliquis colligas huic ipſi volumini, quum primo ſcriberetur, adſpirationem non fuiſſe datam, ſed poſtea impoſitam. Etiam hinc patet ſingulorum dein librorum titulos ab iſto Stephano pro lubitu ſuo auctos denſatoſque, nempe ut omnes ad unam formam eamque ſatis verboſam redigerentur; quum nec Aldus nec Camerarius, nec liber certe Mediceus, unde colligo etiam de aliis, habeant illam adjectionem Ἁλικαρνασσέως: quæ an non ſatis eſt, ſi ſemel in primo conſpectu & fronte exſtet? Ut hoc addam, Suidas in v. Λέσχη citat epigramma Callimachi, quod notavit chirographo ſuo Hadr. Junius ex-

 ſtare

stare in Anthologia Epigr. 3, 399, esse autem Callimachi, in quo dicitur Ξεῖν' Ἁλικαρνασεῦ, ut legitur in editione Basileensi, prout etiam exhibet MS. codex Lugdunensis; sed perperam Genevæ & Cantabrigiæ mutaverunt in Ἁλικαρνασσεῦ geminato sigma ex vulgari nimirum pronunciatione. Quum autem Herodotus vel Græcia, ut fere innuit Lucianus, historias has publico Musarum nomine insignitis quibusque partibus etiam numero novenario definierit, crediderim ab Gellio innui Herodotum, quum scripsit in præfatione *alii Musarum inscripserunt*, sicut notum quoque reddidit Suetonius Aurelii Opilii factum, qui volumina novem unius corporis variæ eruditionis scripsit ex numero Divarum & appellatione; videlicet ut observatum est ab aliis numerum novenarium in divisione scripti & in serie rerum per partes digerenda sæpe placuisse; etiam de Cephalæone monuit ad Græca Eusebii Scaliger & alii. His adde, quid in hoc principio cogitaverit Daniel Heinsius ad Horatium pag. 101. Nam cui bono erit inspicere Nessellum pag. 143 de Herodoto Viennensi loquentem?

1, 4. Τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα.] Hæc recte dicuntur, adeoque videntur placuisse Philoni & Gregorio Nazianzeno, ut etiam voluerint imitari, prout patet ex verbis allegatis Henr. Stephano in Thesauro. Itaque affatim prudenter hæc Herodotus conjunxit, sed quibus non debebant agglutinari præcedentia ἐξ ἀνθρώπων, quod tamen manifestissime videtur fecisse interpres Valla, etiam ille ipse qui continuis recognitionibus, ut vocat, interpretationem ejus lustravit, Henr. Stephanus, quem occasione loci 1, 10 μαθοῦσα τὸ ποιηθὲν ἐκ τοῦ ἀνδρὸς non tæduit ter de ista præpositione scribere, primo in recensione & interpretatione vocum Herodoti p. 725, secundo in Prolegomenis p. 738, tertio in alteris Proleg. pag. 743. Ille tamen reddebat *ex hominum memoria temporis longinquitate deleantur*. Omnino perperam, unde accidit, ut eum simul cum Valla aggrederetur in Epistolis eisdem loco citato Tanaq. Faber, quasi uterque existimaverit posse dici Græce ἔργα γενόμενα ἐξίτηλα γίνεται ἐκ τῶν ἀνθρώπων. Nam sane in tribus illis locis Stephanus secernit se ab Valla, quod debuit Faber agnoscere, quem sæpe fervor nimius attollit. Utique clarum est in voce ἐξίτηλος non supponi alios quam homines, & solam memoriam hominum interque eos usum vox ista respicit, ut illorum mentio istic fieri non debeat, præsertim quum agatur de historia. Jam ista loquutio per præpositionem ἐκ tam frequens est in Herodoto, ut qui supponitur eum evolvisse, doceri de ea non debeat, quum occurrant & εἰρημένῳ ἐξ Ὀτάνεω, & τούτων ἐξ ἐμοῦ ἐπιτελευμένων, & λεγομένους ἐκ τοῦ Ἀρισταγόρεω, ac similiter cum aliis verbis, & ut nunc sunt γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων, ita ποιούμενα & ποιηθέντα, sensusque Herodoti est, ut neque illa quæ evenerunt vel facta sunt ab hominibus, tempore exolescant. Hinc jam apparet quanto pejus sit, quod quondam ex Lipsia adferebat Fridericus, *ut neque præterita res ex hominum memoria, temporis longinquitate, exolescant.* Nec enim attendit vel ad loquutionem Herodoteam γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων, vel ad sententiam plane perfectam in ὡς τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα γένηται. Hæc si non satisfaciant, plane rem conficit Lucianus, in scripto de conficienda historia: Τοιούτοις προοιμίοις οἱ ἄριστοι τῶν συγγραφέων ἐχρήσαντο· Ἡρόδοτος μὲν ὡς μὴ τὰ γενόμενα ἐξίτηλα τῷ χρόνῳ γένηται, μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ὄντα &c.

1, 8. Ἐπολέμησαν ἀλλήλοισι.] Lepidum est, quod de his & anterioribus verbis notat Thomas Gale, *Exordium hoc præmisit Plesirrhous, Herodoti amasius. Quæ sequuntur post ἀλλήλοισιν, sunt verba Herodoti.* Itaque causam hanc suam facit, & ex sua persona atque auctoritate sic docet lectorem, quasi illum quemcunque Plesirrhoum vidisset hanc præfationem anteponere. Oportet unum hoc specimen dari, quia similiter consulit in aliis, quæ peculiaria hic illic occultata tanquam sua profert. Sed bonus vir talia θαύματα ab Herodoto debebat abigere, & fateri alium esse fundum hujus narrationis, quum ipse auctor esse non posset, nempe Ptolemæum Hephæstionem; ex illo enim refert Photius, ὡς Πλησίρροος ὁ Θεσσαλὸς ὁ ὑμνογράφος, ἐρώμενος γεγονὼς Ἡροδότου, καὶ κληρονόμος τῶν αὐτοῦ, οὗτος ποιήσειε τὸ προοίμιον τῆς πρώτης ἱστορίας Ἡροδότου Ἁλικαρνασσέως, non addito, utrum probaverit & crediderit ipse Ptolemæus, non etiam an firmaverit id iste Plesirrhous. Certe quidquid illud est, & qualiscunque iste Plesirrhous, obstare illi videtur Dio Chrysostomus in Orat. 53 de Homero. Καίτοι τῶν ἄλλων ἁπάντων, ὁπόσοι τινὰ ἔδοξαν ἔχειν δύναμιν, ἢ περὶ ποίησιν ἢ καταλογάδην συγγράφοντες, καὶ πρῶτον, καὶ τελευταῖον, τὸ ἑαυτῶν ὄνομα συγγραφόντων, πολλῶν δὲ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς λόγοις τε καὶ ποιήμασιν solitorum scribere suum nomen, ὥσπερ Ἑκαταῖος τε καὶ Ἡρόδοτος καὶ Θουκυδίδης. Hujus sane fides melior, & vicissim ea juste illi tribuitur. Et pari modo mox judicari debet de nomine uxoris Candaulæ, item de re-

regina conspiciente Gygen egredientem ex cubiculo in cap. 10 de dracontite lapide.

1, 19. Διατίθεσθαι τὸν φόρτον.] Consensu mirabili intellexerunt interpretes *mercimonia exposuisse*, prout id sane erat unum ex muneribus eorum, qui ibant in commercia. Sed in Græcis non est præteritum perfectum. Deinde non agitur per illam locutionem de digerendis certo loco rebus venalibus per seriem decoram ad invitandos ad spectacula & hinc emptionem prætereuntes, quod est in Verbo Latino *exponere*, sed de distrahendis disponendisque accepto pretio, quod convenit per illos, qui emerunt. Recte intellexit hoc Æmilius Portus in Lexico Ionico, & adjunxit huic locum capitis 194 ex hoc ipso libro, ubi vertebant similiter *onusque exposuerunt*. Hinc mutavi vitiosa.

1, 24. Τωὐτὸ ὁ καὶ Ἕλληνες.] Sic quum exstaret in optimo codice, non rebar Ionismum interpellare, quo minus reciperem pro vulgato τωὐτὸ τὸ καὶ Ἑλλ. Nec enim sic illi adhæret noster auctor, ut non aliquando deserat, sive interdum in ejus usu aliquid offenderit, sive alia causa compulerit. Interim sicut nunc exigitur ab codice isto, sic jam editur cap. 216. Ὃ γὰρ Σκύθας φασὶ Ἕλληνες ποιέειν. Infra etiam sic MS. c. 186. Ἐν ᾧ ἐπίμπλατο τοῦτο. Etiam c. 202. Ἀνθρώπους, οἵ σιτέονται. Sic 2, 51 & 75 & 131 idem deprehendes. Etiam libro 5 cap. 108 ἄκρην, αἳ καλέονται Κληΐδες dicit, non ταί. Noli irasci, quum me vides in tenui quoque aliquid molientem: plus enim justo sumpserunt sibi ad dominandum in eis particulis. Nam & lib. 2 cap. 48 ediderunt τὰ περιφορέουσι κατὰ κώμας ταὶ γυναῖκες. Satis conspicuus illic articulus ταὶ, qui nullus apparet in codice Mediceo, & hinc à me non admissus; id quod in antecessum nunc moneo.

Ibid. Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου.] Difficile probatu erit apud Herodotum legisse videri Pausaniam non ita, sed τὴν Ἰάσου, ut affirmat doctissimus Vindingius in Hellene, in hac re concinens Th. Galeo, qui & ipse ex fabulatoribus & aliis ut Strabone ipso scribit Iasi filiam fuisse veri esse similius, ac mox Pausaniæ librum II quoque advocat. Oportet hîc cavere. Nam de Io, quem patrem habuerit, nihil profert ex Herodoto Pausanias, sed eum tradit ex sua sententia, ut nihil ista nominis proprii appellatio faciat ad Herodotum. Utrius autem verior opinio sit, id vero aliam constituit controversiam. Pausaniæ verba sunt: Ἰὼ μὲν οὖν Ἰάσου θυγάτηρ, εἴτε ὡς Ἡρόδοτος ἔγραψεν, εἴτε καθ' ὃ λέγουσιν Ἕλληνες, ἐς Αἴγυπτον ἀφικνεῖται.

2, 10. Βασιλῆος θυγατέρα Εὐρώπην.] Hujus narrationis memoriam quum ita renovavisset Eusebius ad annum XG Εὐρώπη Ἀγήνορος ὑπὸ Κρητῶν ἡρπάγη ἐμπόρων, ὥς φησιν Ἡρόδοτος. οὗ τὸ πλοίου παράσημον ἦν Ταῦρος, in Latinis autem tria ista verba ὥς φησιν Ἡρόδοτος essent omissa ab Hieronymo, magnus Scaliger ibi notat: *Omisit vero Hieronymus Græca*, ὡς Ἡρόδοτος φησίν. *Herodotus ait; quod a Phœnicibus rapta fuerit Io, propterea Græcos hanc injuriam ulturos Europam rapuisse.* Vir maximus non cogitat Herodotum versari in narratione Persica, & Persas esse, qui sic narrent de Io, item Persas esse, qui sic narrent de Europa: nec tamen etiam Græcos injuriæ prioris ulciscendæ causa eam rapuisse dicit ista narratio, sed ipsos Persas ita compensavisse crimina, de qua interim re hi Græci, quos Herodotus conjicit fuisse Cretenses, forsan ne quidem cogitaverint. Quod quum ita sit, fortassis hinc Hieronymus omisit illa tria Græca verba, quæ memorant Herodotum, quem sciebat alia scribere.

2, 12. ταῦτα δὴ ἴσα πρὸς ἴσα σφι γενέσθαι.] Hic ordo vocum est in libro castigatissimo, quem violant edentes ἴσα σφὶ πρὸς ἴσα, quum non videantur vel Græci vel Herodotus concessisse, ut istam repetitionem ἴσα πρὸς ἴσα interrumperet aliquid alienum: certe ex tali consideratione videtur venisse ἀλλοπρόσαλλος. Etiam lib. 7, c. 100 ἐξ ἐσχάτων ἐς ἔσχατα sic junctim ponuntur sine alio interposito; & 5, 102 ἀπ' ἄλλου ἐπ' ἄλλο & ἴσον ἴσῳ προσφέρειν est in Mnesithei fragmento. Cæterum in MS. legitur etiam ut in aliis MSStis, ταῦτα μὲν δή, quæ vocula inseri debet.

2, 16. Τῶν εἵνεκεν ἀπίκοντο.] Est, non est ex vena Ionicæ scriptionis, unde præterquam quod in præpositione has ipsas voces, prout cito, contulit Porti Lexicon Ionicum Herodoti, insuper verbum ἀπίκοντο separatim tractat, quum sane id jam antecessisset & sæpius sequuturum sit. Nequivi tamen hîc tolerare; nequivi credere ab Herodoto id nunc usurpatum fuisse; tanti ponderis est testimonium ab optimo codice, qui non tantum ex antiquo ævo candide producebat ἀπίκατο, sed etiam indicabat se venisse in manum recentem, quæ juris Græci parum & hodierno solum modo gustaverat, & ita violenta esse conabatur superponendo ν, quasi deberet esse ἀπί-

καντο. Sed illa ploret. Verissima venit manus vetusta, & aliquoties infra fulgebit, quoniam verbum istud est continui usus in historia, nobis per sua loca professuris aperte & sequuturis, quod proprie fuit antiquum: & Herodotus sectatur varietatem mirabiliter prorsus, ut deprehendes.

2, 30. Τοὺς δὲ περιϊσχομένων ταῦτα, περιφέρειν σφι.] Quum sic diu sit editum in Herodoto, tandem notavit Galeus, sibi magis placere lectionem marginalem, quam sequutus est Eustathius ad Γ. Iliados. Idem opinor cogitavit Stephanus, à quo ista marginalis lectio primum exstitit, nempe περιϊσχομένοις. Sufficit hîc scire nec codices illos duos quos Gale inspexit, nec Mediceum abire ab vulgato per Aldum: idque in dubium trahi non debet ab Herodoti studioso, quum is tantopere amet istum genitivum in participiis, ut rejiciat constructionem vulgarem. Est enim simile illi, quod exstat 3, 31. Εἰρομένου ὦν τοῦ Καμβύσεω, ὑπεκρίναντο αὐτῷ. Ibi enim poterat simpliciter dicere εἰρομένῳ δὲ αὐτῷ ὑπεκρίναντο. Quod genus loquendi tam frequens occurrit etiam in libris Sacris N. T. immo & apud Latinos, ut agnosci debeat, non mutari.

2, 34. Μέχρι μὲν ὦν τούτων.] MS. τούτου; & eo usum Herodotum ostendit satis repetitio ejusdem numeri mox sequens, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου, quæ his verbis respondent. Accedit, quod istud τούτου in τούτων transtulerit vecors ad easdem literas inclinatio calami, ut quum præmisisset ὦν, id etiam iteraretur in τούτων. Mox dedi vocibus ordinem pristinum ex MS. ubi vulgo erat ἀνδρῶν ἀδίκων ἔργον νομίζειν εἶναι.

2, 44. Ἁρπαζομένων τῶν γυναικῶν.] Sunt vestigia manus alienæ, quæ Stephano & deinceps aliis editoribus non debuerant ita placere, ut ideo manum Herodoti delerent, & terminationibus fœmininorum tam aperta exempli iteratione præcedentibus, huic constructioni non idem indulgerent. Sicut enim Aldus & Camerarius ediderunt, ita habet MS. ἁρπαζομενέων. Confusio in contrarium occurret libro II. Cæterum ex tali origine videtur exstitisse lex apud Byzantios quam statuit Achilles Tatius lib. II. Νόμου γὰρ ὄντος Βυζαντίοις, εἴ τις ἁρπάσαι παρθένον, φθάσαι ποιῆσαι γυναῖκα, γάμον ἔχειν τὴν βίαν.

3, 6. Πέρσῃσιν οὕτω Φοίνικες.] MS. Πέρσῃσι οὕτως Φοίν. & sic statim λέγουσι ἀγαγεῖν, non λέγουσιν. & rursum Φοίνικες λέγουσι. ἐγὼ &c. Nam Iones non impediunt vocales concurrere.

3, 25. Λυδὸς μὲν τὸ γένος.] Sic & alii & passim quidem. Verum nunc MS. delet voculam τὸ, & vult Herodoti esse Λυδὸς μὲν γένος. Et recte, ut cap. 31. Τούτοισι γὰρ ἐοῦσι γένος Ἀργείοισι &c. cap. 162. Ἅρπαγος γένος ἐὼν καὶ αὐτὸς Μῆδος. 2, 114. Ξεῖνος γένος μὲν Τευκρός. 4, 6. Γεγονέναι τούτους τῶν Σκυθέων, οἳ Αὐχάται γένος καλέονται. Immo lib. 9 c. 75 pallaca Pherendatis dicit Εἰμὶ δὲ γένος μὲν Κῴα. Mox etiam MS. ut jam ex aliis quoque libris productum fuit, Μυρσίλον ὀνομάζουσι, non καλέουσι, ut vulgo, quum sufficiat bis illud verbum antecessisse in hac narrationis parte.

3, 44. Ἄρχων μὲν γὰρ ὁ Νίνου, τοῦ Βήλου &c.] Quantarum turbarum apud eruditos causa & fons fuit hic locus? Scaliger lib. III. Canon. Isag. p. 327 obstinatus in retinendo Ἄρχων, rogat, [quis non miretur Ninum Beli filium unum ex posteris Herculis fuisse, qui annis mille ut minimum Nino Beli filio posterior fuit: Aut est Herodoti, aut librariorum error.] Et mox Omphalen colligit fuisse Jardani ancillam. Sic quum maximus ille vir palam efferre non dubitaret scrupulum suum, mirabiliter eum ipsum fugere conati sunt, qui maxime appropinquare ausi sunt. Nam Marshamus in sæculo XVII omnes hujus narrationis partes circumrodit, Mermnadas quoque nominatim recensens, sed hanc partem negligens. Mox accesserunt & Palmerius a Grentemesnil & Tanaq. Faber in Epistola ad Petavium, & speculari maluerunt famulam Jardani, quam illa exulcerata, quum speravissem me excepturum omnia ab illis complanata. Prout editum est, ita reperi in MS. Mediceo, etiam in suis Gale. Itaque sicut suos Ninos & Belos jactavit Asia Major, ita videtur & suos narravisse Lydia, quos eximi illi ab nobis non oportet, vel hoc uno loco teste, qui sicut Agronem publice & Alcæum conspicuum præbet, detur illis quoque hæc venia, ut in Lydia quondam notos ac claros Nilum & Belum posteris exhibeant manu Herodoti. Neque multum miraberis, si intellexeris quæ dehinc scribet hic ipse auctor in Euterpe cap. 79. Ἄρχων autem confirmatur ab MS. ut etiam Ἀλκαῖος, pro quo Cameraria editio in posteriore loco edens Ἀλκμαίου multos decepit. Etiam de Jardana interpretum nuper monere lectores voluit Holstenius ad Stephani Ἰάρδανος. Interim plus æquo de conjectura sua exsultat Cl. Faber; quippe quæ Herodotum non restituit, & verum aufert. Omphalen intelligi ante eum viderunt bene multi, ut patet ex interpretatione Fride-

derici. Quæ fuerit licet uxor Jardani, an idcirco in isto imperio Asiaticis simili nequit vocari δούλη? Non cogitavit Faber, quum tamen sciret, præter solos reges omnia illic fuisse serva. Jordani filiam dixerat Palæphatus, sed Tollius restituit Ἰαρδάνου. Adde Peiresciana pag. 445, ubi & Valesius.

4, 2. Παρὰ τούτων δὲ Ἡρακλεῖδαι.] Adversativa abest a MS. quum sit certe nulli bono, & sine ea lenior incedit sermonis nexus. ac deinde ab eodem vocula μὲν interponitur: ἄρξαντες μὲν ἐπὶ δύο τε καὶ εἴκοσι, quod ipsum prorsus est Herodoti.

4, 19. Ὦτα ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν.] Hæc respiciens scripsit Lucianus in Saltatione: Ἡροδότῳ μὲν οὖν τὰ δι' ὀμμάτων φαινόμενα, πιστότερα εἶναι τῶν ὤτων δοκεῖ.

4, 21. Ὁ δὲ μέγα ἀμβώσας.] Nihil est, quod in dubium voces, quum sic repetat 3, 38. Οἱ δὲ ἀμβώσαντες μέγα. & 7, 18. Καὶ ὃς ἀμβώσας μέγα ἀναθρώσκει. Quæ exempla annotavit & Portus. Quibus addi potest ex 2, 121 τὴν κεφαλήν μιν κόπτεσθαι μεγάλα βοῶντα. Sed nihili illa sunt præ codice Mediceo, qui negat locum vocabulo μέγα, & habet tantum ὁ δὲ ἀμβώσας. Et recte, quum ab verbo isto solo satis exprimatur impetus hoc loco adhibitus, sane diversus ab istis reliquis. Hunc clamorem audivit nemo præter Candaulen; unde ita sequutus fui. Etiam paulo ante habet MS. ποίει, non ποίεε, & infra sicut edidi, non τινὰ σκοπέειν, ut passim, & hinc similiter.

4, 34. Πειρώμενον λέγω λόγον.] Sic integre MS. prout Stephanus notavit ad marginem, quum sine medio verbo omnia sint male integra. Πειρώμενος, quod etiam ponitur illic ab Stephano, & Gale videtur confirmare ex gemino MS. est correctorum, sicut in hoc etiam codice mox aliqua posterior manus facere voluit νος; a qua etiam videtur esse illud τοιάδε post yerbum ἀμείβετο, quum in MS. prior manus habeat τοῖσδε, illo altero suprascripto postea.

4, 36. Οὕτως ὥστε.] MS. egregie οὕτω ὥστε. ut cap. 11. Hinc & pag. seq. edidi ex eodem οὕτω ἀποθνήσκειν, ubi edunt οὕτως. sæpius reor id corruptum.

4, 44. Στείχη ἐπὶ τὴν εὐνήν.] MS. clare στίχῃ, ut sit a στιχάω. Deinde repetitio particulæ turbat, σοι, σε, quum res ultro satis pateat, & longe mitius sit, dum pro μή σε ὄψεται legit MS. μὴ ἐσόψεται ἰόντα διὰ θυρέων, non διὰ τῶν θυρέων.

4, ult. Ἐδόκεεν ὁρᾷν.] MS. iterum abrasa consonante ν finali, ἐδόκεε. & Ἐθηεῖτο pro ἐθηῆτο. Utique sic editur cap. 68. ἐθηεῖτο σίδηρον ἐξελαυνόμενον. Nec dissimile sequetur mox cap. 11. ἐπείρωτα pro ἐπηρώτα, & c. 32. ἐπείρωτας.

5, 8. Ἐν νόῳ ἔχουσα τίσασθαι.] Cap. 73 sic occurrit Τίσασθαι θέλων, sed ibi futurum est jam propius. In hoc loco MS. τίσεσθαι, ut c. 86. ἐν νόῳ ἔχων ἀκροθίνια καταγιεῖν, etsi præsens quoque usurpetur. Etiam MS. non habet μαθέειν, sed μαθεῖν, confirmans etiam ἱστορέειν, quod ex aliis codicibus jam notatum fuit ab Stephano.

5, 10. Ἐς αἰσχύνην μεγ. φέρει.] Hoc est Herodoteum, & ideo a MS. probatum, quum præpositio vulgo absit, nec nisi margini credatur. Infra cap. 120. Καὶ νῦν ἐς τί ὑμῖν ταῦτα φαίνεται φέρειν; 9, 32. Οὐκ ἐς γυναικηΐους, ἀλλ' ἐς ἀρητὰς ἀγῶνας φέρον τὸ μαντήϊον.

5, 26. Τὸν ταῦτα βουλεύσαντα.] Ex margine hanc participii formam collegi pro vulgato βουλευσάμενον ad manum Herodoti reponendam, quia sic quoque habet MS. Mediceus, & frequentissima est in hac historia. Unde etiam admisi elisionem in verbo ἀποθωυμάζει, quod & ipsum ita sæpe novi occurrere, sanctiore scilicet codicis ejus manu, quam omnium aliorum, ut rursus cap. 30. Talia sunt & τρώματα cap. 18. Hîc vero observabis & in litera Ω & in voce τρῶμα diligenter annotari ab Æmil. Porto in Lexico Ionico pro vulgari τραῦμα, non dici tantum τρώυμα, sed & τρῶμα: verum in verbo θαυμάζω quanquam mirabiliter scateat exemplis, tamen non nisi hanc mutationem fieri agnoscit, ut dicatur θωυμάζω addita υ, eadem litera dempta θωμάζω dici aut ignorat aut prætermisit quacunque de causa. Add. Salmasius ad statuam Regillæ pag. 36.

5, 32. Τὸν δεσπότεα ἀποκλῦναι.] Sic tandem relata juste sibi componuntur, quod præclare huc convenit, & vile est verbum ἀποκτεῖναι, quod Herodotus non scripsit, sed captavit varietatem, unde mox tantum habet κτείνειν. Itaque sic statuo teste optimo codice, quem tuentur alii in margine Stephani, atque item Anglici apud Gale. Notatur hoc verbum ab Suida.

5, 41. Οὐ γὰρ μετίετο ὁ Γύγης.] Anxie hoc in verbo speculando versatus fuit Æm. Portus, in Lexico Ionico interpretans *Gyges negotium susceptum non dimittebat, de manibus non deponebat, de eo conficiendo non remittebat*, fere ad mentem Vallæ interpretati *nihil cunctatus est*. Quod ut in hoc potest tolerari, quî in Porto, quum is ipse notum habuerit ex capite 114 ἐπείτε ἐμετείθη τάχιστα, & verterit, *dimissus est?* Prout sane etiam reddi voluit & intelligi Stephanus, cui parui. Etiam activum eodem sensu in hoc scripto patet. Sed & il-

lud ipſum quinqueſyllabicum plane nunc quoque adhibuit Herodotus ex fide optimi codicis.

6, 5. Ἐν ὅπλοισι ἦσαν.] Non debuit hoc inſtar ſpumæ expelli ad marginem, ut pejus reciperetur in contextum, præſertim quum præter codices Stephani id probaretur ab Mediceo, ut 9, 75. Εἶναι ἐν φονῇσι. Ælianus dicit ἐν Μούσαις εἶναι, & imitati ſunt Latini.

6, 6. Οἵ τε τῶν Γύγεω ςρατιῶται.] Mireris unde hi exiſtant, quum novitas regni nondum paſſa fuerit eos colligi, unde nec Valla milites agnovit, ſed factionem Gygianam, hoc eſt, ςασιώτας, quos ideo Tan. Faber ſtrepitu majore, quam par erat, reducit: exempla vocis ejus Herodotea ſatis multa monſtrat Lexicon Porti Ionicum, ſed & poſterius hoc perſpicue habet MS. unde merito reſtitui.

6, 7. Ἦν μὲν δὴ τὸ.] Solas voces ἦν μὲν τὸ habet MS. nec quidquam confert particula δή: hinc delevi. Et mox βασιλέα εἶναι Λυδῶν, non τῶν Λυδῶν.

6, 18. Ἀλλ' ὅσα &c.] Nec Valla bene vertit, & Stephanus male interponit *cum alia.* Neuter intellexit ſeparatas voces ὅσα & πλεῖςα in conſtruendo oportere jungi. ἀλλ' ὅσα πλεῖςα μὲν &c. *Sed plurimum quantum quidem eſt ejus donariorum argenti.*

6, 26. Οὕτω δὴ ὁ Γύγης.] Sicut in ora notatum eſt ab Stephano, οὗτος δὴ ὁ Γύγης, ita legitur in MS. & melius eſt vulgato. ut paulo ante δημοσίη, non δήμου. Vallam quidem video interpretari *Corinthii populi*, quod ſequitur Spanhemius ad Callimach. pag. 68. ut retineat δήμου, ſed id ſine reſpectu ejus, quod verum eſt, ſic ſcribebatur. Quid ſi ſenatus poſuiſſet, non foret δημόσιον? Præſtat hoc ex MS. retinere, quum plene ſe exprimat. & ſtatim τοῦ Γορδίεω Φρυγίης βασ. ubi iterant τόν.

6, 34. Καλέεται Γυγάδας ἐπὶ τοῦ ἀναθέντος ἐπωνυμίη.] Hoc ipſum exemplum eſt, quo utitur pag. 726 in recenſione vocum Herodoti Henr. Stephanus ad probandum *præpoſitionem* ἐπὶ *cum dativo interdum poni, ubi potius moris eſt uti præpoſitione* ἀπὸ *cum ſuo genitivo, ut & nunc potius dicendum videretur, ſequendo vulgarem ſermonis formam*, ἀπὸ τοῦ ἀναθέντος ἐπωνυμίης: Addit aliquid gravius. *Imitati autem ſunt hunc præpoſitionis hujus uſum quidam ex poſteris: quorum ideo loci mendi ſuſpecti fuerunt. Sic apud Arrianum* ὀνομασθεῖσαν ἐπὶ μιᾶς τῶν ὀπαδῶν τῆς Κυβέλης νυμφῶν. *At vero ubi hæc præpoſitio juncta huic rei ſignificandæ adhibetur, ibi certum eſt mendoſum eſſe locum.* Et hæc pro laudabilibus recoxit Th. Gale, ne patria ipſius foret exſors tantæ doctrinæ. Similiter Portus in Lexico Ionico: Ἐπὶ τοῦ ἀναθέντος ἐπωνυμίη in ἐπὶ explicat, *propter cognomen, vel potius nomen illius, qui hoc dicavit*: ſed in v. Ἐπωνυμίη *ob nomen, id eſt, de nomine illius, qui hoc dicavit.* Et novimus circa tempus Galei ludos de his ortos inter alios. At hîc tamen in voce ἐπὶ cum genitivo profert ex Herodoto quatuor loca de appellando agentia, ubi non tertius caſus additur, ſed ſecundus, plane in omnibus. Itaque ſi exſtant illa verba Arriani, valeant, prout jam in hac parte oſtendi Arrianum mihi notum eſſe in illuſtrationibus, quas ei attuli lib. v. cap. 1. Sed certe dubitari nequit de ejus conſtructione cum genitivo in iſta ſignificatione cognominandi, quum pateat apud omnes Græcos ſcriptores alios præter Herodotum noſtrum, qui in libro 2 cap. 42 ἀπὸ ſic uſurpat, eandem confirmari, quo ſpectant verba 5, 65. Ἐπὶ τοῦ Νέςορος Πεισίςρατος ποιεύμενος τὴν ἐπωνυμίην. ubi ſicut ἐπὶ removetur loco ab voce ἐπωνυμίην, ita oportet etiam in conſtructione manere ab eo remotam: & cap. 68 Ἐπὶ γὰρ ὑός τε καὶ ὄνου τὰς ἐπωνυμίας μεταθείς. Porro eſt aliquid ſingulare in hoc loco, quod excedebat captum ſcribarum, quibus Herodoti exemplaria facere commiſſum fuit, & proprium eſt diligentiæ ejus, qui exaravit codicem Mediceum, qui plane exhibet ἐπωνυμίην, ita ut hæc vox videatur abſolute & ex proprietate Græciſmi poſita, ſic conſtruendo καλέεται ἐπωνυμίην Γυγάδας ἐπὶ τοῦ ἀναθέντος, ut denotet, *quod ad cognomentum, vocatur Gygadas ab eo qui conſecravit.* Prout eſt hæc grata ſtyli nota & phraſis bene denſa in Herodoto, tum in materia noſtra 4, 182. Ἐπίκλησιν δὲ αὕτη ἡ κρήνη καλέεται ἡλίου, tum in alia quacunque, ut 1, 166. Πλοῖα ἐόντα ἀριθμὸν ἑξήκοντα. 7, 138. Νεῶν ἀριθμὸν ἀξιομάχων. 1, 172. Προσκεχωρήκασι γλῶσσαν μὲν πρὸς τὸ Καρικὸν ἔθνος. 1, 60. Πρῶτοι σοφίην. 2, 20. Ἐπίσημοι σοφίην. 9, 61. Ὅμοιοι σοφίην. 3, 61. Ὅμοιοι εἶδος. 2, 7. Ὁδὸς ἴσας μῆκος. Et c. 32, ἅπαντας τοῖσι ἄγουσι τὸ μέγεθος ἴσους &c. Nec enim placuit *Gygæum*, ut Latine interpretari voluit Stephanus. Nam licet iſtud adjectivum occurrat apud Propertium, nec ego illud detrectare auſim; tamen & univerſa venuſtas appellationis perit, quum omnia ab Gyge profecta ſic appellari poſſint, nec recordatus videtur vir doctus jam antea dictam factionem Gygianam. Sed χρυσὸς hic habuit peculiare quid in appellatione, idque annotan-

tandum cenſuit Herodotus, & proprie additum ab Delphis.

6, 39. Τεσσαρήκοντα.] MS. τεσσερήκοντα. Sic quoque perverſe editum erat c. 31 & 206, quod utrobique ex MS. correxi, quum non aliter voluerit Herodotus loqui.

7, 4. Σμύρνην τε τὴν ὑπὸ Κολοφῶνος κτισθ.] Quod poſt tot priſca exemplaria adhibita vix exſpectari poterat, ſcito legi in optimo MS. ἀπὸ Κολ. Qua mutatione cernis egregie diſpelli dubitationem Grentemeſnilii, ſive animadverſionem vocare placet, præpoſitionem ὑπὸ conſiderantis nimium arcte, tanquam Smyrna ſita ſub Colophone diceretur, dum detrectat agnoſcere verſionem Vallæ, qui recte intellexit. Ita mihi videtur agendum. Simile ex MS. teſtatur Th. Gale, ſed cætera non intelligo.

7, 10. Ἐπελαύνων γὰρ ἐπολιόρκησε.] MS. idem ἐπολιόρκεε, & recte, quum iſtud imperfectum tempus in ſequentibus exacte ſervatum jam nunc eſſet inchoandum.

7, 17. Ἔα δὲ κατὰ χώρην ἑστάμεναι.] Opinor hoc eſſe exemplum, quod ante oculos fuit Camerario, dum varietates Ionicæ linguæ in Herodoto annotat pag. 718 hujus editionis: ſed ex corrupto exemplari ab Aldo editum & alibi non uſurpatum jubet hora tandem detergere, quum clare exhibeat optimus MS. ἑστάναι, quod eſt perpetuum in Herodoto. In præcedenti electum à me eſt verbum ἀπέστα, quippe quod ſuppeditabat idem codex & ex ſuis ac Suida confirmabat Th. Gale.

7, 20. Ἐπέδρης μὴ εἶναι ἔργον.] Si fuit tale ingenium Tanaq. Fabro, nempe deditum ſcribendo, non inquirendo, debuit Petavius, Herodoti attentus lector, certe id caſtigare, quum totus iſte epiſtolæ articulus hilum non mereatur. Quid potuit clarius fieri, quam attulit Æm. Portus [ἐπέδρη Ion. pro comm. ἐφέδρα, mora quæ ab aliquo trahitur, dum alicubi juxta aliquem locum vel perſonam ſedet, manet, moratur, 5, 65. lib. 1. c. 17 vitioſe ſcriptum videtur ἐπ' ἕδρης pro ἐπέδρης unica voce] Item in v. Ἕδρη, quum citaſſet hunc locum, addit [Sed legendum arbitror unica voce ἐπέδρης ut 5, 65] Quum vero & Suidas etiam Galeo notus ipſi offerret hanc compoſitam vocem, certe debuit ſe coërcere.

7, 27. Ἔν τε Λιμενηΐῳ.] Huc tandem venimus, ut dici debeat, hic rodus hic ſaltus, id eſt, manifeſtum indicium præſtantiæ codicis Medicei ſuper omnes alios in Herodoti deliciis non ſupprimendis. Habet enim ἔντε ἐνλιμενηΐῳ. Id quod certe pereruditum & plane Ἡροδότειον; non quod vocabulum loci aliud vulgato hinc procudamus, appellemuſque Enlimeneium, ſed præclara præpoſitionis iteratione educenda Herodotum illuſtremus. Scilicet notavit Camerarius pag. 719 præpoſitiones abſolute quaſi adverbialiter ſæpe poni, & in his ἐν δέ. Item Portus notavit iſtam præpoſitionem ſine ullo caſu verbis expreſſo poni &c. ex c. 74 Ἐν δὲ καὶ νυκτομαχίην τινὰ ἐποιήσαντο. & 185 & 192. Et ſane id quidem eſt perfrequens, prout ab quovis lectore poteſt congeri: facile enim poteſt, & forſan infra occurret quoque nobis dicendum. Sed ut geminari contingat præpoſitionem iſtam, id vero eſt plane ignotum, & tamen firmabimus exemplis. Nunc igitur ſcribendum diſtinctis ſingulis ἔν τε ἐν Λιμενηΐῳ. ut 2, 176. Ἐν δὲ καὶ ἐν Μέμφι τὸν ὕπτιον κείμενον κολοσσόν, quod exemplum ab nullo annotatur, etſi maxime conſpicuum, ut ſic in vacuum interjiciatur. Itaque ulterius jam progredi oportet, & quod beneficium præbetur ab MS. optimo, ſic denuo reſtituimus Herodotum ex eo in hujus libri cap. 67. Ἐγὼ γὰρ ἐν τῇδε θέλων ἐν τῇ αὐλῇ φρέαρ ποιήσασθαι, ubi poſterius ἐν vulgo abeſt. Ut egregie ſuſpenſa oratio mox demum nanciſcatur plenitudinem, non tam in ſententia, quam elegantia prorſus Herodotea, quæ cauſa eſt, ut cogar ſuſpicari id genus loquendi corruptum eſſe in lib. 3 cap. 38. πολλοῖσί τε καὶ ἄλλοισι τεκμηρίοισι πάρεστι σταθμώσασθαι, ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε. Sic vulgo editur, neque ex aliis exemplaribus quidquam notavi, quum tamen prorſus videatur ſcripſiſſe, ἐν δὲ δὴ καὶ ἐν τῷδε. Atque ita repurgavi manum Herodoti & exemplari Mediceo ob fidem laudes grateſque egi. Sed an hoc ſolum eſt fulcrum, cui innixus ita de ſcriptoris hujus ſtylo arbitror? Poterat certe id ſolum ſatisfacere, quum ſimilia ſpecimina immenſum illi robur addant. Sed veritas ex puteo protrahenda eſt. Quid igitur volo? Nempe hunc locum citavit etiam Suidas in v. Τρώματα, idque ſcivit Kuſterus; ſed multum abeſt, ut paſſim ille ſolet, ab veritate: ne quidem ex MSS. Pariſienſibus quidquam adfert. Scias igitur oportet in MSto Lugdunenſi abſque ulla litura iſtic exhiberi Ἐν τοῖσι τρώμασι μεγάλα διφάσια Μιλησίων ἐγένετο (non ἐγένοντο) ἔντε ἐν Λιμενηΐῳ. Quod jam caſtellum poteſt munitius exſtrui, quam eſt hic conſenſus? Ita ergo habe. Cæterum quod ad bonum Suidam attinet, oportet noſſe hunc ipſum locum jam antea ab eo fuiſſe adhibitum in voce Γύγης, ubi hanc reſtitutionem ex

iſto

isto MS. commendare non possum, quia quidquid in isto articulo legitur post verba περιπλαίσας μεγάλως, non exstat in MS. Lugdunensi, & nescio a qua male fida manu adjectum esse patet inde, quia id non pertinet ad Gygen. Nisi fallor, sic jam securus esse potes.

7, 31. Σαδυάττης ἦν τοῦ.] Hæc est series vocum in optimo codice, non ut vulgo Σαδυάττης τοῦ ἦν. Ne dubita id venisse ab Herodoto, ut hujus libri cap. 119. Σῶστρα τοῦ παιδὸς τοῦ μέλλω θύειν. 9, 96. Ἐπ' ἀμφότερα ἐπιλεγόμενοι τοῦ παρεσκευάδατο. Hujus libri 24. Καὶ τοῖσι ἐσελθεῖν τοῦ ἡδονήν. Qui locus adeo non omnibus placuit, ut possideam exemplar, quod vir doctus ita mutavit: Καὶ τοὺς μὲν (ἐσελθεῖν τοῦ ἡδονήν, εἰ μέλλοιεν ἀκούσεσθαι τοῦ ἀρίστου ἀνθρώπων ἀοιδοῦ) ἀναχωρῆσαι. Sed male.

8, 3. Πρὶν ἢ τὸν νηὸν ἀνορθώσουσι.] MS. ἀνορθώσωσι, sicut mavult illic istum modum subjunctivum ponere, ut infra hoc lib. c. 136 & 8, 58. Πρὶν ἢ πενταέτης γένηται. Alioqui jungit infinitivum.

8, 11. Πρὸς τὸ παρόν.] MS. παρεόν. Sic plane c. 156. Ἦν τὸ παρεὸν ὑπεκδράμωσι. Infra: Παρεόντων & παρεούσης, & cap. 33. Τὰ παρεόντα ἀγαθά. cap. 77. Παρεόντα στρατὸν, ut cap. 24. ἐπεών. cap. 153. Τοὺς παρεόντας οἱ Ἑλλήνων. Et quanto plura apud Portum? Immo ut ubique id retineat.

8, 24. Αὐτίκα ἔπεμπε κήρυκας.] Pro his κήρυξι infra Herodotus nominat ἀπόστολον, ubi Valla interpretabatur *Dum caduceator Miletum venit* ad singularem redacto sermone. Id videns Henr. Stephanus illic notat se vertere illa verba ὁ μὲν δὴ ἀπόστολος ἐς τὴν Μίλητον ἦν sequendo præcedentia, *dum caduceatores Miletum veniunt Thras.* Sed quæso an commodius hoc loco scribere κήρυκα, quam inferius tantopere turbare? Sane liber MS. plane κήρυκα, sed alia manus deinde superposuit ς, eodem exemplo, quo jam notavi superius, ut rem pretiosissimam scias in mala manu fuisse. Sed & Lipsiæ ab Jo. Friderico κήρυκα editum vidi. Unde singularem retinui, & voci ἀπόστολος, cujus vim & efficaciam non intellexerunt interpretes (quis enim dixit ἀπόστολον εἶναι ἐς τινα πόλιν pro *venire in aliquam urbem*?) suam veramque significationem dedi, de qua forsan alibi. Deinde MS. προπεπυσμένος, non προπεπευσμένος, & τὰ Ἀλυάττης μέλλοι, non μέλλει. Sed & alia, quæ ad marginem expulerant vulgo, longe veraciora quam quæ Herodoto dabantur, reposui MSto obsequutus. Habes & κήρυκα cap. 76.

9, 5. Τὸν πολλὸν τοῦ χρόνου διατρίβοντα παρὰ Περιάνδρῳ.] Ita ut amicum ejus amatumque scribere potuerit Gellius 16, 19. Quod tamen quomodo cum temporis notatione & Olympiadum computo conveniat, jam notavit Scaliger in Animadvers. pag. 84. Vide etiam Jo. Meursium lib. 1. de Archontibus Atticis cap. 10. & Salmasium in Plinianis Exerc. pag. 138.

9, 21. Ἐν τοῖσι ἐδώλοισι.] Sic quum duobus plane locis exstaret in optima membrana pro vulgatis ἑδωλίοισι, quæ penitus nota fuerunt Suidæ, Stephano & Scheffero citanti lib. 1. Mil. Nav. c. 41, nequivi id pro nihilo prætermittere vel propter sinceritatem ejus ubique servatam. Jam vero quum sic viderem quoque testari viros doctos legi pag. 745 in Goldasti Lexico vocum Herodotearum, ἐδώλοισι, ὑποστρώμασι νηὸς, ubi bonus Jungermannus (cujus marginalem notam prætermisit Th. Gale) eam vocem vult fieri quinquesyllabicam, omnino pro vera lectione habendum decrevi, quum Herodotus pluribus in locis abeat ab eo, quod vulgo terebatur, utque idem nunc contigerit, quod optimus codex testatur factum 2, 77 in his μικρὰ τῶν ὀρνιθίων. Et porro huic opinioni testimonium præbetur vel ab voce ἀνάκτορον, ut 9, 64 habet MS. pro ἀνακτόριον, vel ab voce ἐπωνύμιον, quod occurret 2, 112, vel ἐπιδήμιοι 2, 39. Quid si & ἄνολβον adjective dixerit, prout bis notavi in MS. legi cap. 32? Sic εἴναλος εἰνάλιος notatum Scaligero Anim. 84. Sic tum ἐπιθάνατος, tum ἐπιθανάτιος. Accedit, quod in talibus vocabulis Herodotus habuerit suum aliquid peculiare, quod produco cap. 193 in voce vulgari etiam κηλωνίοισι. Jocosum est, quod vides admitti in cap. 59, ubi quum Herodotus partem tertiam Atheniensium appellet Παράλους, & sic cum omnibus exhibeat in sua editione Th. Gale, is tamen in notis detrectat aliter illos vocare quam Παραλίους, etiam sic ante notam velut ex Herodoto citans. Quis hanc Herodoti spretionem illi invidebit? Nec ignosci potest Meursio negligentiam nimiam adhibenti & citanti Παραλίων in Pisistrato cap. 3. Recte utroque utitur Marshamus pag. 601 Chronici.

9, 30. Ἀποπλέειν ἐς τὴν Κόρινθον.] Ex tot ante & post exemplis apparet voculam τὴν profectam ab male otiosa manu, quum & optimus MS. eam non agnoscat; qui etiam vers. 39 Σῶς περὶ Ἰταλίην, omissa eadem particula. Deinde pro ἐξενεῖκαι ἐς Ταίναρον MS. idem præfert ἐξενεῖκαι ἐπὶ Ταίναρον. Id quod

quod etiam præcedens sermo auctori nostro vindicat.

10,5. Γλαύκου τοῦ Χίου] Nomen inter antiquos mire celebratum ob peritiam hujus temperaturæ vel fabricæ, sed ut discordent in patria, & de Samio Glauco alii loquantur. De qua ambiguitate crediderim optime scripsisse Stephanum Byzantinum, nisi ab Hermolao vel ab tempore sic fuissent correpta, quæ ille latius extulit, & tantum miseris modis contracta ad nos venissent. Loca nota sunt, quæ viri docti vel ex antiquis conduxerunt, vel in quibus ipsi aliquid huc pertinens efferre voluerunt. Addi potest Æm. Portus in v. Ὑποκρητηρίδιον. Sed qui Glaucum Chium venerari quoque ob hanc artem voluit, est Achilles Tatius lib. 2. pag. 69, ubi dicit κρατὴρ μετὰ Γλαύκου τοῦ Χίου δεύτερον. Unus Plutarchus est, quem video in libello de Oraculorum defectu non modo citare nomen Herodoti, sed etiam rem immutare in Ἐπικρητηρίδιον, quod postremum Stephanus ponit in Indice Thesauri, ita ut ignoret ὑποκρητηρίδιον, quod sane exiguam meretur laudem. Plutarchus depravato animo maluit ab operculo & ὑψόθεν insultare Herodoti nomini, quam ex inferiore parte, unde nescit quid dicat.

10,13. Ἔστι δὲ μεταξὺ τῆς παλαιῆς πόλιος.] MS. τῆς τε παλαιῆς. Quod si scivisset Tan. Faber, exclamavisset ad tam festivum ἕρμαιον, quippe inventis quasi duabus literis, etsi loco suo emotis & in τε mutatis, quæ fuerant το. Is enim tripudians in Epistolis Criticis pag. 105 rogat Petavium, [Numquid dubitas, Vir Maxime, quin legendum sit ἔστι δὲ τὸ μεταξὺ τῆς πόλιος καὶ νηοῦ, ἑπτὰ στάδιοι,] gloriaturque per hanc voculam τὸ *orationis vitium, quod a nemine animadversum fuit, tolli*. Sed eat Faber, quo mitti debent tales alienæ densationes. Nam primo non sic hanc structuram effert Herodotus per singularem ἐστὶ, sed per pluralem εἰσὶ, ut cap. 93. Ἡ μὲν δὴ περίοδος τοῦ σήματός εἰσι στάδιοι ἓξ καὶ δύο πλέθρα. Et cap. 160. Καὶ γὰρ καὶ ἡ περίοδος τοῦ τείχεος οὐκ ὀλίγοι στάδιοί εἰσι. Præterea hic nihil deest, si ἑπταστάδιον scribas una voce, quæ scribendi vitio distracta est in duas ἑπτὰ στάδιοι. Mox optimus codex negat Herodotum ubique servasse illud αὐτέων, sed habet τοῖσι δὲ αὐτῶν, ut etiam cap. 29 Ἕκαστος αὐτῶν.

10,26. Εἰρομένου δὲ Κροίσου.] Vocula δὲ rursum hic non est in MS. & debet ejici, oratioque connexa legi.

10,36. Εἰκότα ἐλπίζων.] MS. ἐοικότα, quod nequit Herodoto negari.

10,39. Λαβεῖν ἀρεόμενοι Λυδοὺς &c.] Vox media est per conspicuam nimietatem omnino supervacua. Hinc illa jactatur & in formam diversam collata, utique ab editionibus Stephani, nempe in ἀρέσθαι, prout hic infinitivus sane ex vulgata constructione convenit antecedentibus τί δοκέεις εὔχεσθαι ἄλλο ἢ ἀρέσθαι. Sed contra MSStos hæc lucta est, & idcirco audax, unde Stephanus etsi præponens infinitivum, penitus tamen spernere non ausus participium, in margine signavit, quod plane legitur in optimo libro, servatumque fuit Aldo & Camerario. Et utique participiorum usurpationis, quam Herodotus in deliciis habet, vix commodam alius ediderit rationem, ut illa ponat nullo innixa verbo. Vel unum vide ex 2, 127 de Chephrene: Νῆσον περιρρέειν, ἐν τῇ αὐτὸν λέγουσι κεῖσθαι Χέοπα. ὑποδείμας δὲ τὸν πρῶτον δόμον λίθου Αἰθιοπικοῦ ποικίλου, τεσσεράκοντα πόδας ὑποβὰς, τῆς ἑτέρης ταὐτὸ μέγαθος, ἐχομένην τῆς μεγάλης οἰκοδομῆς. ἑστᾶσι δὲ ἐπὶ λόφου &c. quæ posteriora nihil pertinent ad participia præmissa. Et hic tamen antecessit ἐπύθοντο.

11,12. Ἵνα δὴ μή τινα.] Opinor longe suaviorem accidere unicuique seriem vocum ita ex MS. digestam, quam inverso vulgi modo ἵνα μὴ δή τινα.

11,16. Τοὺς ἂν σφίσι Σόλων θῆται.] Inepte putidus fuit calamus, qui sic abundavit, quum Herodotus una syllaba minus scripserit, τοὺς ἂν σφι Σόλων. Sic enim MS. idque cum plurimis aliis exemplis approbetur, patiatur, oro, publica utilitas hoc loco conduci notabilia quædam exempla, quæ separatim indicare est molestius. Nam similiter corruperunt iidem cap. 159. Ὁ δὲ αὖτις τὸν αὐτὸν σφίσι χρησμὸν ἔφαινε. Lib. 2. cap. 2. Καὶ τὴν ὥρην ἐπαγινέειν σφίσι αἶγας. & cap. 13. Ὡς εἰ μὴ ἐθελήσει σφίσι ὕειν. Quibus omnibus locis MS. constanter syllabam unam deripit retinens solum σφι, sed & in postremo, εἰ μὴ σφι θέλοι ὕειν. Quod rejici nequit propter gemina plane in lib. 3 cap. 117. Τὸν μὲν γὰρ χειμῶνα ὕει σφι ὁ Θεός. Vice tamen contraria idem hoc libro primo cap. 142. Κατὰ ταὐτὰ διαλεγόμεναι σφίσι, non σφι, ut est in vulgatis. Lib. 2. cap. 37 Ἐγγίνηταί σφι. MS. σφίσι. & cap. 39. Ἕλληνες σφίσι ἔωσι. & cap. 121 parte tertia ἐντείλασθαι σφίσι τὸν ἂν ἴδωσι. cap. 158 Τοὺς μὴ σφίσι ὁμογλώσσους. lib. 3. cap. 71 Ἐδίδοσαν σφίσι πίστεις.

11,30. Τῆς πολλῆς θεωρίης εἵνεκεν ἐπελήλυθας.] Ante hæc verba videas in editionibus magnam bonæ lectionis copiam eje-

ctam in margines; quam quum etiam confirmaret Mediceus codex, ut genuina Herodoti recipienda judicavi, nempe Αὐτῶν δὴ ὦν τούτων εἵνεκεν; item ἐπεδείκνυσαν. Item θεησάμενον δέ μιν τὰ πάντα καὶ σκεψάμενον &c. Sed quod maximi momenti est, & minime præteriri oportuit, sedet in verbis, quæ prima posui. Neque enim miror interpretes in hoc loco apte vertendo ab se invicem castigari, & rejecto Valla ab Friderico præferri versionem Stephani, *quam, utpote philosophari volens, multa videndi studio confecisti*. Sed ubi in Græcis illud *quam*? Immo illi præcipites feruntur, quia corruptis Græcis Latina quî possunt bene emendata esse, aut illis corruptis concinne respondere? Crediderunt nempe illi Herodotum ab se legi, prout credidit tantus lectorum numerus, forsan etiam ab se intelligi, quæ legerent. Sed hic dies fidem faciet inepti esse omnia velle interpretari, & relictis in vitio verbis scriptorum sententiam suam exprimere. Omnino illud ἐπελήλυθας nihili est, nisi accusativum suum videat. Igitur ut non tantum intelligatur, sed & lenitas Herodoteæ manus appareat, corrige pulcherrime ex MSto Ὡς φιλοσοφέων γῆν πολλὴν θεωρίης εἵνεκεν ἐπελήλυθας. Verto autem; *Quemadmodum philosophari cupiens plurimam mundi partem videndi studio adieris.* Ita perspicue iste codex, & miror hîc tacere Galeum. Et universa loquutio est in illis 2, 157 Ὅτε τὸ πᾶν διζήμενος ὁ Τυφῶν ἐπῆλθε. Solet enim sic agere Herodotus, ut voculam γῆν & χώρην sæpe reticeat, interdum retineat & exprimat, ut 4,76. Ἐπείτε γῆν πολλὴν θεωρήσας, καὶ ἀποδεξάμενος κατ' αὐτὴν σοφίην πολλήν. Et cap. 171. Μίνω κατεστραμμένου γῆν πολλήν. Sed quod dixi supprimere, habes 5, 103 Καρίης τὴν πολλήν, ut nunc quoque sub τὴν πολλὴν eadem intelligatur, nec dubito, quin ea observatio neglecta fraudis hujus fuerit origo. Sic libri primi cap. 96. Ἐν τῇ ἑωυτοῦ ἐὼν καὶ πρότερον δόκιμος, ubi etiam à turbando absterret idem codex, quum sic quoque loquatur lib. 2 cap. 113. Nam rei ipsius exemplum est ipse noster Herodotus Solonem imitatus, ut patet ex narratione lib. 2 cap. 104, & duobus sequentibus. Immo verba Herodoti Democritus ad se transfert apud Clementem 1 Stromat. Ἐγὼ ἀνθρώπων γῆν πλείστην ἐπεπλανησάμην, ἱστορέων τὰ μήκιστα.

11, 43. Ἐς τοῦτο δὲ τοῦ βίου εὖ ἥκοντι.] Malus Græcismus ab Valla spectatus, ut interpretaretur, *quum hoc vita, quantum in nobis situm est, bene traduxisset*. Nec enim is genitivus aliunde debet pendere quam ab verbo ἥκειν. Itaque Portus in Lexico Ionico vertit (ubi etiam habes affatim exemplorum de isto genitivo verbum ἥκειν comitari solito) *Cum ad hoc usque tempus vitam feliciter traduxisset*. Sed notatio illa temporis supervacua, idque ut tibi persuadeas, liber vetus Florentiæ ignorat istud ἐς. Hinc jam manifeste patet Herodotum scripsisse Τούτῳ δὲ βίου εὖ ἥκοντι, palmaria sane correctione.

12, 7. Τούτοισι γὰρ &c.] Quam extulerint antiqui rhetores id quod sequitur, tanquam παράδειγμα διηγήσεως, & quidem petitum ἐκ τῶν πραγματικῶν, patet ex notatione Theonis Sophistæ in Progymnasm. pag. 15.

12, 10. Λέγεται ὧδε λόγος.] Rectius in MS. λέγεται ὅδε ὁ λόγος. Sed & paulo post MS. ἐκκληιόμενοι, non ἐκκληϊζόμενοι. in quo unice firmat integritatem suam aliis labe temporum infectis, quum id prorsus Herodoti sit. cap. 182. Τότε ὦν συγκατακληίεται. Itaque recte MS. lib. 2 cap. 121. Καὶ τοῦ οἰκήματος κεκλειμένου pro vulgato κατακεκλεισμένου. Etsi nihil notaverim ad illud 3, 117 Περικεκλεισμένον, quod exstat in medio vocum περικληΐσαι & περικληΐοντος & ἀποκεκληϊμένου.

12, 18. Ἀπίκοντο ἐπὶ τὸ ἱρόν.] MS. Ἀπίκοντο ἐς τὸ ἱρόν. Contra quam supra vidimus accidisse. Sed ἐπὶ non sufficit, quum jam requisitum fuisse dixerit κομισθῆναι ἐς τὸ ἱρόν. Quinimo præclare de Herodoto nunc mereri codicem Mediceum ostendit Plutarchus in consolatione ad Apollonium, ubi referens hæc ipsa dicit non modo τῆς εἰς τὸ νεὼν ἀναβάσεως ἧκεν ὁ καιρὸς, sed etiam ἀγαγεῖν εἰς τὸ ἱερὸν, ubi quum in narratione sequenti testetur ex Pindaro se habere illam, in hac supprimit auctoris, quem sequitur, nomen, nec Herodotum agnoscit, otiose illi infestus. Utique cap. 35 iterum habes ἀπικνέεται ἐς τὰς Σάρδις.

12, 24. Ἐμακάριζον τῶν τεκνίων τὴν γνώμην.] Recta videntur hæc & ideo sine vitii suspicione ita legi placuit, perinde ut facit Ælianus de Solone 13 Var. Hist. 37. Καὶ ἐθαύμασον αὐτοῦ τὴν γνώμην οἱ Συρακούσιοι. Attamen nec ipse nec alius opinor quisquam credet ita Herodotum instituisse; ut eosdem paulo ante vocaret νεηνίας, nunc τέκνια, versiculo uno post τέκνα: & si id factum est, utique illud τέκνα vix bene convenit. Præterea animadvertendum est ab Herodoto non modo non statim ante, sed ne deinceps quidem dicere celebratam esse γνώμην horum adolescentium; quin etiam ne

ne si habuissent adeo piam γνώμην, ut in locum jumentorum succedere & matris currum trahere vellent, id facere potuissent, nisi pares vires ipsis adfuissent. Unde etiam occasione narrationis virium in ipsis ad alteram historiam hanc venit Herodotus. Itaque si non in universa, certe in priore harum vocum parte melius ac rectius existimem legi in optimo codice ἐμακάριζον τ̃ νεηνιέων τὴν ῥώμην, & utrumque probavi.

12, 44. Πολλὰ μέν ἐστι ἰδέειν.] Hæ sunt captationes & acrimoniæ ingeniorum, quum Herodotus teste membrana Medicea ediderit ἐστὶν ἰδεῖν, ut deinde παθεῖν, quibus Valla interposuit insulse *quæ nolit quispiam tolerare*. Id enim habet inclusum malum; ideo omittit Herodotus. ἰδεῖν est ambiguum & commune.

12, 47. Παρέχονται ἡμέρας.] Hoc computum quotidianum erat penes nummularios, ut quum subducerent sua in futurum lucra ex mutuis sub usura nummis, non in annos ea aut menses præsignarent, sed & in dies, immo & in horas infinita, ut mireris fere ab Herodoto sic introduci loquentem Solonem, idque inter Lydos, isto tempore tocullionibus uberrimos. Nihilominus recte venit quoque ad dies, nec solum perdurat dixisse annorum numerum, ut sic defungatur. Mentio dierum magis commovet audientem, quum optime sciat exiguitatem singulorum, quæ facile & celeriter circumvolvi potest: sed & dies proprie sunt intervalla, quibus actiones humanæ includuntur; ut vita per dies agi dicatur, non annos, quod constat ex scriptis antiquissimis, quæ modum vitæ humanæ terminantes aut miserantes voce dierum utuntur. Etiam in anaglyphis, ubi mortalitas per alicujus mortem & hinc solennia circa morientem exprimuntur, sæpe solem & lunam reponi pariter deprehendimus diem naturalem peragentes. Quod innuere videtur voluisse auctor cælatæ in pluribus imaginibus urnæ, quarum utrinque seriem includit hinc Luna, inde ab tergo Sol, inter horum vicissitudines vitâ actionibusque hominum provolventibus. Exstat apud Cl. Monfaucon in Diario Italico pag. 314, sed obscurior.

13, 4. Τεσσάκοντα.] MS. τεσσήκοντα. ut cap. 65 norunt τεσσηκάδας: & mox idem MS. τετρέων. item ἐξακισχιλιέων & δυωκαιδεκαέων.

13, 5. Μῆνες τεσσήκοντα πέντε.] Sapiens ille Sam. Petitus ad hæc notat *Imo etiam plures*, & præterea errorem Herodoto impingit, quem ego abstersurus non sum. Sed, credo, Petitus doluit, quod ad colloquium Crœsi & Solonis non fuerit admissus tertius; quam minute is hæc omnia regi proposuisset? Sic hominum sunt diversæ factiones. Cæterum his intermisceri debet, quod Herodotus annum statuat dierum 360 manifeste lib. 3 cap. 90, sicut Ægyptios ait τριηκοντημέρους egisse τοὺς δυώδεκα μῆνας 2, 4.

13, 11. Πᾶν ἐστι, ἄνθρωπος συμφορή.] Non dubitavi reponere veterem ex fidelissimo codice lectionem, præsertim quum viderem similiter legi in editionibus priscis Aldi & Camerarii, nisi quod habeant συμφορῇ. Henr. Stephanus est, qui ultra sæculum sic fascinavit sua lectione Herodotum, obtemperante inique Jungermanno; ut in eo legatur Πᾶς ἐστι ἄνθρωπος συμφορή, exigens etiam ut verteretur, *Ita igitur, ô Croese, omnis homo est ipsa calamitas*, prout in hac parte ei obsecundavit quoque Fridericus, quum ego mirer sic ordinem verborum, quem dedit Herodotus, turbari, & ubi in illis est *ipsa?* Immo quid vult? Profecto quæsivit Stephanus amplificationem in verbis, quæ ipsam non capiunt nec continent. Nec sane quia quisque dies diversus est ab altero in rebus, quæ adducuntur, ideo omnis homo potest dici ipsa calamitas. Quid igitur dicit Herodotus? Nempe Solonem introducit dicentem Crœso *ita igitur, Crœse, universum est, homo calamitas*. Distinctione enim adjuvandus erat locus. Nonne enim penitus simile est, quod legimus apud Græcos eosdem ἄνθρωπος Εὔριπος, & ἄνθρωπος παμφόλυξ vel bulla, ut vertit Varro. Βραχυλογία placuit. Majus corruptelæ momentum accessit ab illis, qui Herodotum ad suas opiniones meditationesque citant, plerumque licenter, ut Clemens Alexandrinus sustinuit libro 3 Stromat. p. 432 citare Πᾶς ἄνθρωπός ἐστι συμφορή, permixto jam Græcorum ordine.

13, 12. Πλουτέων μέγα φαίνεαι.] Non male ita, sed debuerunt pergere, & sequentia componere pari modo, καὶ βασιλεύων πολλῶν ἀνθρώπων aut βασιλεὺς ὤν, quum verbum quoque amet Herodotus conjungere participiis; quod illi nunc displicuisse probant ista βασιλεὺς εἶναι, ut scripsit in sequentibus, & vulgo recte legitur. Docte igitur & in præcedente parte πλουτέειν, ut mox καὶ βασιλεὺς εἶναι, in quo bene convenit codici Mediceo cum codicibus MSS. Galei.

13, 18. Εἰ μή οἱ τύχη ἐπίσποιτο πάντα καλὰ ἔχοντα.] Hoc quoque ad Herodoti dulcedinem acidum est. Unum tamen ex fide editores, quod in scriptis exemplaribus inve-

venientes ἔχοντα, eam varietatem publicarunt, etsi tantum in margine, quum verbum ἐπιστάντα tertio casu suo fraudari nequiret, sed ignari, qui uterentur. Nos utrumque percommodo remedio emendamus ex optimo MS. qui habet, εἰ μὴ οἱ τύχη ἐπίσποιτο πάντα καλὰ ἔχοντα τελευτῆσαι τὸν βίον. Visum enim fuit Herodoto sufficere, si verbum unum casui suo jungeretur, alter infinitivus ne sua parte careret. Sic cap. 19. Εἴτε δὲ αὐτῷ ἔδοξε πέμψαντι τὸ θεὸν ἐπείρεσθαι περὶ τῆς νούσου. Sic quidem editur vulgo. Sed MS. plane habet πέμψαντα, cui secunda alia manus superinscripsit τι & tanquam elegans potuit prævalere genuino, quod nunc restituimus. Sic etiam cap. 53. Τοὺς δὲ Ἑλλήνων δυνατωτάτους συνεβούλευόν οἱ ἐξευρόντα φίλους προσθέσθαι. Æmil. Portus, quum haberet ante oculos verba ex 7, 10 Εἰ οἱ ἡ τύχη ἐπίσποιτο, in nostro tamen loco citando eum dativum ignorat. Incertos nos relinquit Galeus, quum post citata verba ἔχοντι τελευτῆσαι dicit in MSS. suis legi εὖ τελευτῆσαι, idque postulare sententiam. Utrum ergo pro participio est in illis εὖ, an ἔχοντι εὖ τελευτῆσαι? Cuperem id scire. Prave utique judicium exercet, &, quum scribit voculam εὖ postulari ab sententia, labitur, quippe cujus vis est in illis πάντα καλὰ ἔχοντα. Interim præclare idem confirmat voculam οἱ.

13, 21. Εὐτυχέες.] Hæc prima hujus vocis mentio in hac historia, de qua sic notat Camerarius in historia rei nummariæ non procul ab principio [Apud Herodotum docet Solon Crœsum, quid inter ὄλβιον & εὐτυχῆ intersit: ὄλβιον enim dici neminem oportere ante felicem vitæ finem; sed rebus secundis & fortuna prospera εὐτυχῆ. Hoc non sapienter monuisse Solonem dicit Cato in tertio Finium] Id non patitur hic ipse Herodoti locus, ubi æque εὐτυχέες dicuntur, qui mediocria habent patrimonia.

13, 29. Ἄπηρος δ' ἐστι, ἄνουσος, ἀπαθὴς κακῶν.] Quid de hoc loco muginati inter se sint Cl. viri, Joh. Georg. Grævius & Tanaquillus Faber, ignoro. Sed hic in Epistolis Criticis pag. 205. de eo testatur ad oram libri sui hæc verba adscripsisse. [Legi potest ἄπηρος δ' ἐστὶ νούσων, ἀπαθὴς κακῶν. Itaque, ut vides, in tanto locorum intervallo συμφωνοῦμεν: nam utrique nostrum idem in mentem venerat.] Si hæc ita se habent, potuerant sine damno publico contineri intra privatos parietes. Nam & sancte ista edita sunt ex codicibus antiquis, & sensus cum Græcismo est plenissimus, quum procedat ab generali ad specialia, primo dicens eum esse ἄπηρον, non tentare multa & hinc etiam non discere quanta varietas sit difficultatum, etiam est ἄνουσος, etiam ἀπαθὴς κακῶν &c. Quid autem volunt illi? an ὄλβιος est ἄπηρος νούσων? Quo pignore, quo exemplo id probant? an is non circumfert corpus humanum? Certe non est ἄπηρος νούσων, sed est ἄνουσος, non ut dives luxuriosus & corrupto corpore perpetuis morbis sibi ipsi gravis. Ἄπηρος, οὐκ ἰδὼν οὐδὲ παθὼν ἃ πολλὰ παθεῖν δεῖ ἄλλους. Ἄπηρος & Ἀπαθὴς sic junguntur cap. 207, etsi in alia causa.

13, 33. Ἐπισχέειν μηδὲ καλέειν.] Sic viri docti valde anxii sunt de Ionismo. Sed cur non etiam 7, 10? Ἐν δὲ τῷ ἐπισχέειν ἔνεστι ἀγαθά. Agnoscis castitatem exemplaris Italici, unde hanc ipsam scripturam huic loco reddidi, ex quo præterea non οὐδεμίη mox leges, sed οὐδεμία.

13, 38. Ἂν τὰ πλεῖστα ἔχοι.] MS. ἔχῃ. Ita rursum cap. 138. Ὃς ἂν λέπρην ἔχῃ MS. ubi vulgo similiter ἔχοι, & sæpe quod ex MS. decernemus, sed & mox αὐτῶν πλεῖστα, non αὐτέων, quod est morosi.

13, 39. Ὡς δὲ καὶ ἀνθρώπου σῶμα ἓν οὐδὲν αὔταρκές.] Hunc locum imitabatur Cassius Sophista, quum scriberet: *Virgilium illa felicitas ingenii in oratione soluta reliquit, Ciceronem eloquentia sua in carminibus destituit, orationes Sallustii in honorem historiarum leguntur, Platonis oratio pro Socrate scripta nec patrono nec reo digna. Hoc non ingeniis tantum, sed corporibus videmus accidere. Illi nemo luctando par est, ille ad tollendam magni ponderis sarcinam prævalet* &c.

13, 44. Τὸ οὔνομα τοῦτο, ὡς βασιλεῦ, δίκαιος ἐστι φέρεσθαι.] Retinui editam antehac mira continentia lectionem, sed quæ doctos lectores sæpe offendit, ut vix credam fuisse quenquam vel exigua peritia, qui non correxerit ὦ βασιλεῦ. Quod etsi protulerit primus Stephanus, habeo tamen & Aldinam, cui docta manus adscripsit, sive illa sit Rudolphi Launæi, quod nomen primis in paginis signatum est, sive alterius. Id nobis nequaquam probatur, qui adhæremus antiquis libris, quos credibile non est, si hoc loco concepta fuit talis alloquutionis formula, non magis tunc eam corrupturos, quam corruperunt in principio, quod est in cap. 30. Et quare non ad illustrandum ὀλβίου decus integrum arcesseret similitudinem regis, quam Crœsus optime noverat? Hic est, qui velut omnia implet felicitatis suæ; qui perpetuo usu possessam semel obtinet felicitatem

tem omnibus amœnitatum deliciis ac votis cumulatam; qui ſicut eſt ſuper omnia, ſic bene mortuus plane eſt ille, qui ſub pedibus ſubjecta habet omnia mortalitatis diſcrimina. Nonne dixit jam ſupra? Ἐμοὶ ἦ σὺ καὶ πλουτέειν μέγα φαίνεαι, καὶ βασιλεὺς εἶναι πολλῶν ἀνθρώπων. Tale apud Palæphatum in capite de Spartis Cadmi. Κάδμος ἀφίκετο ἐς Θήβας πρὸς τὸν ἀδελφὸν Φοίνικα ἀμιλληθησόμενος περὶ τῆς βασιλείας, ἔχων ἄλλα τε πολλὰ, ὅσα βασιλεὺς, ἀλλὰ δὴ καὶ ὀδόντας ἐλεφάντων. Nonne τοῖς ἐν τέλει apud Sophoclem in Antigone explicant ſcholia τοῖς βασιλεῦσι? ut βασίλεια ſit τέλος.

14, 4. Ἐκ θεῶν νέμεσις.] MS. ἐκ θεοῦ, ut ſemper Herodotus. 2, 13 Εἰ μὴ ἐθελήσει σφι ὕειν ὁ θεός. Et cap. 64. Εἰ ὦν ἦν τῷ θεῷ τοῦτο μὴ φίλον, quum præmittat de deorum templis. 8, 13. Ἐποιέετό τε πᾶν ὑπὸ θεοῦ, ὅκως ἂν &c. Et notabile hujus libri cap. 105. 7, 46 fin. 8, 60.

14, 17. Τοιοῦτον πρῆγμα.] Sic ſæpius & alii. Sed & noſtro Herodoto id impingitur rurſus 2, 5. Verum in hoc loco habet optimus MS. τοιοῦτο. Ut cap. 93 Τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτο ἐστι. cap. 185. Τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτο ἐποίησε. 2, 119. Ἐπειδὴ ἦ τοῦτο ἐπὶ πολλὸν τοιοῦτο ἦν. & 4, 82.

14, 26. Καθαρσίου ἐδέετο ἐπικυρῆσαι.] Omnino & hoc alienæ liberalitatis ſpecimen eſt. Et quid? an non mirari oportet Æm. Portum annotare noluiſſe hoc compoſiti exemplum, quum ſimplicis verbi κυρεῖν vel ſex loca congeſſerit? Quod amplius eſt, Henr. Stephanus ex Herodoto confirmat hoc compoſitum, non declarans, utrum ex hac parte, an aliunde; etiam mirare eundem ex Heſiodo id compoſitum immiſcentem Græco ſermoni. Scias, bone lector, in Mediceo MS. deleta præpoſitione exhiberi ἐδέετο κυρῆσαι. Neque eſt neceſſe in hoc luxuriari exemplis, quum jam indicaverim iis abundare Lexicon Æmil. Porti, quum interim ſuperſit 9, 87 ἀνηλογίης κυρήσειν. Deinde MS. ὤνθρωπε pro ἄνθρωπε, quomodo & filium Crœſi infra exclamaſſe teſtatur MS. idem ὤνθρωπε μὴ κτεῖνε Κροῖσον.

14, 31. Ἐπίστιος ἐμοὶ ἐγένεο.] Interpretatio Latina, *domeſticus mihi factus es.* Sane & hoc ineſt. Sed oportebat exprimi aliquid magis ſpecificum & arctum. Itaque per gradus complures aſcendit Æmil. Portus, & neſcio an ad proprium hujus loci venerit *domeſticus, qui apud aliquem divertit, vel, qui ad aliquem acceſſit ſupplex. Qui ad alicujus larem ſupplex ſedet.* Sed propior venit Deſ. Heraldus lib. I. Digreſſionum cap. 26. *Eas quoque adium partes quandoque occupabant, quas exiſtimabant ſanctiores, veluti focum, ἑστίαν, ubi etiam Dii penates.* Ubi plura. Vide & ad 16, 47.

14, 33. Γορδίεω μὲν τοῦ Μίδεω παῖς.] Vallam, quum interpretatur *Midæ Gordio prognati filius* legiſſe Μίδεω μὲν τοῦ Γορδίεω, quod notat Stephanus, vel puer videat, ut iſta nota non tantum ſit ſupervacua, ſed etiam inutilis. Nec enim inde affertur quidquam melius. An inſpexit locum Ptolemæi Hephæſtionis inter excerpta Photii, ubi ſcribitur Ὅτι παρ' Ἡροδότῳ, ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν, ὑπὸ Ἀδράστου τοῦ Γορδίου ἀνῃρημένος? Ut eum putet oſtendendum contra Vallam, qui ſufficit refutandæ illi mutationi? Quid in mente fuit Cl. Theod. Bezæ ad Πράξεις Ἀποστόλ. 7, 16 ſcribenti [ſed ſubaudiri etiam interdum parentum nomen in hoc dicendi genere liquet ex his Herodoti verbis in Clio, Ἄδρηστος ὁ Γορδίεω, τοῦ Μίδεω, id eſt, *Adraſtus nepos Gordii, qui pater fuit Midæ?*] Ipſe dixerit. Nihil in his eſt ſcrupuli.

14, 35. Φονεύσας ἦ ἀδελφεόν.] Cautior profecto in hac parte Grentemeſnilius, traditurus alias circumſtantias, quæ haberi poterant, & nomen fratris, præmittens [ſi fides Ptolemæo Hephæſtioni apud Photium] quam Galeus, qui in hoc indicio fruſtra jungi huic anteceſſori voluit & ridicule adſcribit [Fuit ei nomen Agathon. certamen erat de coturnice] quaſi ſua fide in eo niti lectorem vellet. Mox edidi ἐν ἡμετέρου, & ἐν Κροίσου, quod utrumque ſic exſtat in optimo MS. item ſimpliciter ὁρμώμενος ἦ ἐκ τοῦ ὄρεος.

14, 44. Συὸς χρῆμα γίνεται μέγα.] De hoc loco jam olim ita notavit Æm. Portus in Lexico Ionico [Χρῆμα Nomen hoc ſæpe non rem, ſed rei magnitudinem quandam inuſitatam ac admirandam ſignificat. μέγα συὸς χρῆμα Aper eximiæ magnitudinis p. 9, 34.] At Stephanus in Recenſione pag. 733 maluit exempla congerere, nihil ſuum dicens. Illa igitur Porti, niſi fallor, affatim ſunt clara. Quid ergo habet, quod literis imputet Ezech. Spanhemius hæc ipſa Herodoti verba trahens ad Callimachi ἐλάφους, μέγα τι χρέος pag. 201. & mirifice illam inſignem magnitudinem inculcans nulli ignoratam? Præſertim quum jam ex Budæo reddiderit Stephanus, quaſi ἀντὶ τοῦ μεγέθους καὶ θαύματος dicunt per genitivum, ut χρῆμα νοὸς &c. ubi etiam habet ex Xenophonte καταβάλλει τὴν ἔλαφον καλόν τι χρῆμα καὶ μέγα. Eſt autem id aſſiduum & apud fabulatores quos λογοποιοὺς vocant, & hiſtoricos, in quibus eſt Antoninus Liberalis; ſed ma-

 gnitu-

gnitudinis ejus notatio non ſedet in vocabulo χρῆμα, verum in adjectivo quod addunt, non additurі, ſi naturaliter inhæreret voci χρῆμα.

14, 45. Τῦ ὄρε@.] MS. ὄρε@. Et cur non cap. 43 fecerunt τὸ ὄλυμπον τὸ ὄρ@, ſed retinuerunt ὄρ@?

14, 47. Ἐπ' αὐτὸν ἐλθόντες.] MS. ἐπ' αὐτὸν ἐξελθόντες. Id certe ad proprietatem loquendi multo aptius. Notum eſt ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξεληλύθατε.

15, 15. Ἀποχρεομένων δὲ τούτοισι τῶν Μυσῶν.] Nimii hîc fuerunt viri docti. Nam quum Valla ſuſtinuiſſet vertere *Cujus verbis quum contenti non eſſent Myſii*, collegit inde Stephanus & in notis & in præfat. pag. 742 lectum ab illo fuiſſe οὐκ ἀποχρεομένων, eamque in nota ait videri veram lectionem eſſe; quomodo & alii & Ælianus 6, 8 Var. Τῷ δὲ Βαγώᾳ οὐκ ἀπέχρησε τὸ ἀποκλεῖναι τὸν Ὦχον. Itaque huic obſecutus Jo. Fridericus voculam utramque in contextum & per Græca & per Latina contulit. Sed imperite, præſertim quum jam ante illum monuiſſet Æm. Portus in Lexico, citans hunc locum, & interpretans [*Quum his contenti eſſent Myſi*, Latinus interpres vertit *Quum contenti non eſſent Myſii*. Sed male. vertendum enim, ut hic vertimus, quod aliis exemplis illuſtratum confirmabitur.] Quod ſi multitudo uſurpationis vincere poteſt, omnino prævalet hæc ſententia & explicatio Porti, qui plurima ejus exempla collegit tam in activa, quam media forma; etſi non inique interim cogitaveris, quid ſit intervenire filium, quum contenti eſſent Myſi? ubi nec ullum veſtigium ſuæ animi moleſtiæ hi Myſi præbent, ſicut neque contrarium ſibi oſtendunt valde placere reſponſum Crœſi; niſi ſi ex verbis ſuis id auctor vult colligi. An non poſſet eſſe compoſitum pro ſimplici! ut notaret, quod ſenſus requirit: *dum Myſis hoc reſponſum dabatur*, vel *quum Myſis per iſta reſponſum daretur.* Attamen placeat Portus.

15, 41. Διεφθαρμένον τὴν ἀκοήν.] Galeus Herodoto confert aliquid dimidiatum, & ex MS. profert ἀκοῇ, ſed articulum non tangit, qui quomodo legatur in MS. certe intererat ſcire. Quod etſi ille probet, ego nihil muto. Nam ſic αἰσχρὸς τὸ σῶμα apud Ælian. 10, 6. Ex Lycophrone Pollux καὶ ἐαγὴς τὸ σκάφιον πληγεὶς ξύλῳ. Noſter 1, 174 Τιτρώσκεσθαι τά τε ἄλλα τοῦ σώματος, καὶ μάλιστα τὰ περὶ τοὺς ὀφθαλμούς. 2, 111. Καμόντα τοὺς ὀφθαλμούς. 122. Καταδεδεμένον τοὺς ὀφθαλμούς.

16, 2. Ἀμείβεται Κροῖσος τοῖσδε.] Vox poſtrema non exſtat in MS. quum antea probaviſſet.

16, 8. Ἐγώ σε συμφορῇ πεπληγμένον ἄχαρι ἐόν τι τοι οὐκ ὀνειδίζων ἐκάθηρα.] Hæc improbe ſpuria ſunt, & uno eodemque anhelitu nimis multa ſimul efflat. Et quid eſt, quod Valla non retinet participium, ſed parentheſi admiſſa vertit *non ingrato tibi hæc exprobro?* nec aliter Stephanus etſi corrigens & vim vocis ἄχαρι aliorſum trahens, *quod non dico ut quicquam ingratum tibi exprobrem?* Mirum erit, niſi prior legit in ſuo exemplari ὀνειδίζω. Quod ſane ita exſtat in optimo codice, ejuſque verbi ab Porto derelicti proprietas in Herodoti exemplis hæc eſt. Hujus libri cap. 90. Παραιτεόμενος ἐπεῖναι οἱ τῷ θεῷ τούτων ὀνειδίσαι. 4, 79. Σκύθαι δὲ βακχεύειν πέρι Ἕλλησι ὀνειδίζουσι. 8, 92 Ἐς τὸν Αἰγινητέων τὸν μηδισμὸν ὀνειδίζων. & 106 Ὥς δὲ οἱ ταῦτα ὠνείδιζε. 143 Ὥς τε οὐδὲν δέῃ τοῦτο γε ὀνειδίζειν. Quæ variam oſtendunt ejus uſurpationem, faciuntque, ut hæc vulgata ſordida & conſarcinata male exiſtimem (nam neque dicitur apud Græcos verbum ὀνειδίζειν junctum duobus accuſativis) præ illis, quæ in MS. leguntur, nempe: ἀχαρίτην τοι οὐκ ὀνειδίζω. & includenda parentheſi. Nam vocis hujus ἀχαρίτης ingenuitas non magis mihi ſuſpecta venit, quam alia, Ἀχάριστος in hujus libri cap. 90. vel ἀχάριστα cap. 207. prout hoc ipſum ἀχάριτος etiam modo ex uno exemplo memorant, nempe Plutarchi Solone.

16, 13. Παιδός σε τοῦ ἐμοῦ.] MS. τοῦ ἐμοῦ.

16, 22. Οἰκός ἐστι.] Sic eſt in MS. non εἰκός, ut eſt in anteeditis, quod ita frequentatur Herodoto, ut ſolum annotatum ſit ab Porto, vocis εἰκός ne mentionem quidem faciat; certe οἰκότα ter repetantur in libri 8 cap. 60. Et jam ſupra habuiſti cap. 27, ac ſæpius infra monere oportebit. Mox vocem ἀπήμονα adnexui verbo ἀπονοστήσειν, à quo per comma in omnibus editionibus ſolebat divelli, quum Valla in Latinis id jam feciſſet.

16, 31. Λογάσι τε νεηνίῃσι τε καὶ κυσί.] Hæc quum ſic confeciſſent editores, etiam verſio ſimilis procuſa eſt *viris delectis juvenibuſque & canibus*. Quo nihil naſutius; tanquam λογάδες non niſi de viris delectis intelligi deberent, & quum Thucydides aliique λογάδας dicunt, non flos militaris ætatis, ſed ſolum viri accipiendi eſſent. Nugæ prorſus. Lege ex optimo MS. deleta una ſupervacua ex copulativis, λογάσι τε νεηνίῃσι καὶ κυσί. *Et delectis juvenibus & canibus*. Quid quod ne petierunt quidem plura Myſi. Dixit paulo ante Προσδεόμεθα σεῦ τὸν παῖδα καὶ λογάδας νεηνίας καὶ κύνας συμπέμψαι ἡμῖν, prout crebrius hanc vocem uſurpari

in

in hac historia docet Lexicon Æmil. Porti: & certe hic locus est, quem innuit in verbo ἐξηρτυμένοι, citans ἐξηρτυμένοι λογάσι νεηνίαις, oblitus Ionismi. Salmasius in Re militari Rom. p. 146. ex Onosandro adducit λογάδας στρατιώτας, quem vide. Sed ne turbet, quod λογάδες ex se sit fœmininum, annotavit idem ad Simmiæ Ovum pag. 172 ἀερσίποδας πόδας & plura. Diodorus Sicul. 14,67 μιγάσιν ἀνθρώποις dixit.

16,34. Ὁ ξεῖνος αὐτὸς δή.] Sic sane cap. 84 Ὁ ὦν δὴ Ὑροιάδης αὐτὸς ὁ Μάρδος. MS. tamen hoc loco ὁ ξεῖνος οὗτος δή. Et videtur operosior Herodotus in demonstrando Adrasto, sicut etiam vox ista intentius eum designat; ut sic repetens cap. 45. Ἄδρηστος δὲ ... οὗτος δὴ ὁ φονεύς. Et cap. 32. Οὗτος ἐκεῖνος ὃν σὺ ζητεῖς. Et c. 85. Ὁ δὲ παῖς οὗτος ὁ ἄφωνος. Et cap. 91. Ὁ Κῦρος οὗτος. Et cap. 110. Οὗτος δὴ βουκόλος. Nolo tacere in MS. etiam exstare Ὄλυμπον, non Οὔλυμπον, etsi & ante & postea sic gravet.

16,38. Ἀγγελέων τῷ Κροίσῳ.] MS. ἀγγελέων Κροίσῳ. Ipsa lectio elatior id commendat. Ac deinde ἐσήμηνε, non ἐσήμαινε: quod nemo non est probaturus, etsi statim sequatur προσεσήμαινε.

16,47. Ἐπίστιον.] Sic dici pro ἐφέστιον, ut ἱστίη pro Ἑστίη, & Ἱστιῆόριον pro ἑστιαιόριον notavit bene suis locis Æmil. Portus in Lexico. Modo si quid ea res juvat literas, ista ipsa tria notavit quoque Ezech. Spanhemius ad Callimachum pag. 522, nisi quod vitiose apud Herodotum scribit dici Ἱστιαιόριον. Fruere, qui potes: sed si de voce hac aliquid placet, potius lege Porphyrii Quæstiones Homericas num. 2, ubi agit de ignibus Trojanis in poëta aliquoties occurrentibus, ubi vult intelligi ὅσοι Τρῶες αὐθιγενεῖς καὶ οὐ ξένοι, ἀλλ' ἑστίαν ἔχοντες, ὡς ἐν ἄλλοις περὶ τῶν αὐτῶν φασὶ Τρῶες μὲν λέξασθαι ἐφέστιοι ὅσσοι ἔασι, τουτέστιν, ὅσοι πῦρ καὶ ἑστίας ἔχουσιν. ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, Ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφέστιος, ἤτοι εἰς τὴν ἑστίαν. ἑστία δὲ ὁ οἶκος. Ὁ οὖν κεκτημένος οἰκίαν, ἐφέστιος· ὁ δὲ ἄπολις καὶ φυγάς, ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιος &c. Si ullis aliis, certe his illustrantur ea, quæ scribit Herodotus 8,61 inter Themistoclem & Adimantum acta.

17,1. Φύλακα συμπέμψας αὐτῷ.] Nihil causæ est, ut nunc in loquendo tangat filium, quem modo memoravit. Invidia oneranda est in Adrastum, ut docet optimus MS. legendo αὐτόν, quum illud αὐτῷ videatur imperite iteratum ex cap. 36. Ex eodem MS. etiam admisi εὑρήκοι, quod alii jam ex codicibus scriptis protulerant, & postea Κροῖσος δὲ τούτων ἀκούων, non ἀκούσας.

17,7. Καθάρσιον.] MS. καθήρσιον, quod expressi, ut infra καθήρσιος.

17,16. Ὡς εἰκός.] Ne hîc quidem eam vulgari Græciæ usurpatam vocem quietam tolerat optimus MS. sed ut corruptam mutat in ὡς ἐοικός, ut & paulo ante & cap. 137 οὐ γὰρ δή φασι οἰκὸς εἶναι. Sic enim habet MS. pro εἰκός. Cap. 155. Ὡς οἴκασι, est in eodem MS. pro εἴκασι. Cap. 56 lib. 2 οἰκὸς & ibidem οἰκότα pro εἰκότα. Etiam 3,38.

17,20. Παρὰ τὸ σῆμα.] Vertunt *ad sepulcrum*, & divulsa ab antecedentibus volunt jungi sequentibus. At quæ ista loquutio: *ad sepulcrum sese super bustum transfodit?* an ex altero utro non satis perspicitur mens Herodoti? Sensus erat in his clarissimus, quum dicitur super bustum fecisse quodcunque. Laudemus igitur optimum MS. qui nobis Herodoti manum pariter servavit, ac veram sententiam indicat, exhibendo περὶ τὸ σῆμα, idque non ad sequentia, sed ad præcedentia pertinet. Verte igitur mutata distinctione; *ubi silentium hominum fuit circa sepulcrum, ... sese super bustum transfodit.* Deinde MS. αὐτὸς ἤειδε, non εἶδε, non ἤδεε, & jam notavit Gale idem ex suorum codicum uno.

17,30. Καταβαλεῖν αὐτῶν αὐξανομένην.] Vertunt, *potentiam Persicam priusquam magna efficeretur, occupare.* At in Græco plus est, & non modo occupare designat, sed prorsus tollere & evertere. Sed & id præterquam quod nimium videtur, parum sensui convenit, quum plerumque legamus crescenti imperio aliquem resistere, invidere, & incrementa impedire, non crescentem potentiam penitus tollere, quod tam facile nequivit Crœsus sibi proponere. Nescio quid respexerit interpres. Sed MS. Florentiæ habet καταλαβεῖν, idque ad versionem accedit, quasi cuperet continere & reprimere dominationem augentem. Cap. 87 Πάντα μὲν ἄνδρα σβεννύντα τὸ πῦρ, δυναμένους δὲ οὐκέτι καταλαβεῖν, in quo loco absurde se movet Æm. Portus.

17,39. Ἀπέστειλε.] MS. ἀπέστελλε, omnino recte; nec enim id nunc cohæret cum proxime antecedenti ἀπέπεμψε, sed respicit remotius ἐπέμποντο, ἀπεπειρᾶτο, & hinc sequens est διέπεμπε. Nec temere à me factum reor, quum paulo ante ex MS. reposui Ἄβας τὰς Φωκέων pro τῶν, aut mox πειρώμενος ex eodem pro πειρεώμενος.

17,47. Ἡμερολογέοντας τὸν λοιπὸν χρόνον ἑκάστον τῇ ἡμέρῃ χρῆσθαι.] Sic quidem editores loquuturos persuadeor: an vero Herodotus ita scripserit videamus. Nec vero ambi-

gendi

gendi aliam caussam habeo, quam solum codicem MS. Florentinum, quem ipse inspexi, aliis quid viderint celantibus, & certe lectorem non instruentibus: in eo autem exstat clare ἕκαστος. Et probe sane video vel priora vel posteriora. Habeo quoque aliquam notitiam vulgatæ syntaxeos. Sed cogor indulgere tamen codicis MSti lectioni, etsi vix rationem dare queam. Sed super omnia sufficere oportet, si aperiat se Herodotus. Illius enim arbitratu, si pateat claris exemplis, stare oportet. Is scribit lib. 2. c. 73. Τῆς σμύρνης ὠὸν πλάσσειν ὅσον τε δυνατός εἶναι φέρειν· μετὰ δὲ πειρᾶσθαι αὐτὸ φορεόντα &c. Et cap. 141. Ὀλοφυρόμενον δ' ἄρα μιν ἐπελθεῖν ὕπνον, καὶ οἱ δόξαι ἐν τῇ ὄψι ἐπιστάντα τὸν θεὸν θαρσύνειν, ὡς οὐδὲν πείσεται ἄχαρι ἀντιάζων τὸν Ἀραβίων στρατόν. ΑΥ'ΤΟ'Σ ΓΑ'Ρ ΟἹ ΠΕ'ΜΨΕΙΝ τιμωρούς. τούτοισι μὲν δὴ πίσυνον τοῖσι ἐνυπνίοισι &c. Omnino quicunque scriptor dixisset αὐτὸν γὰρ οἱ πέμψειν &c. Rursus eodem secundo libro c. 162. Παρέσεσθαι γὰρ καὶ αὐτὸς καὶ ἄλλους ἄξειν. Nemo in his vetuisset Herodotum scribere αὐτὸν, prout hoc casu etiam utitur, 1, 63. Ἔλεγον τὰ ἐντεταλμένα ὑπὸ Πεισιστράτου, θαρσέειν τε κελεύοντες καὶ ἀπιέναι ἕκαστον ἐπὶ τὰ ἑωϋτοῦ. Hoc placet omnibus, at non placet MS. Mediceo, in quo legitur ἕκαστος. Lib. 3, 63. Φὰς γὰρ ἥκειν ἄγγελος. & 144. Ἔφασαν εἶναι ἑτοῖμοι. lib. 4. cap. 81. Κομισθῆναι τε δὴ χρῆμα πολλῶν ἀρδίων, καὶ οἱ δόξαι ἐξ αὐτέων μνημόσυνον ποιήσαντι λιπέσθαι. Ubi MS. idem ποιήσας. lib. 6. cap. 61. Τὴν δὲ πάντως κελεύειν οἱ ἐπιδέξαι· ὁρῶσα δὲ τὴν γυναῖκα περὶ πολλοῦ ποιευμένην ἰδέσθαι, οὕτω δὴ τὴν τροφὸν δέξαι τὸ παιδίον. ut indicavi exstare in MS. ubi vulgo ὁρῶσαν. Scilicet quasi post multa in accusativo prolata reciprocans anhelitum, orationem petit ab integro, & statim post id factum reminiscens priorum iterat quartum casum, quod grammatici varie appellant. Illic vide plura.

17, 48. Ἐπηρωτέοντας.] MS. ἐπειρωτῶντας. Sicut & mox ἐπειρώτων pro ἐπηρώτεον. Deinde ὅτι ποιέων τυγχάνοι, non τυγχάνει, & ἐθέσπιζε pro θεσπίζοι.

18, 10. Κραταιρὴ οἷα χελώνης.] Quum Aldus & Camerarius edidissent κραταιρίνοιο, nescio quid sequutus fuerit Stephanus, ut hac voce in margines expulsa ita inquinaret contextum, ut adeo ineptum aliquid supponeret, quum nihil Herodoto noceret, nisi confusio literarum η & ι, quam sciebat ab pronuntiatione exstare. Mediceus MS. plane exhibet κραταιρίνοιο. Quæ vox licet ignota Lexicographis Græcis, sed proba; & sic legisse patrem meum video, qui eam vocem in Lexico Scapulæ, sicut nec Stephanus in Thesauro annotavit, nedum ejus compilator, apposuit. Id miror, unde Stephanus arcessere potuerit centonem adeo insulsis verbis consutum, quum haberet ante oculos lectionem Suidæ, in quo edebant Ὀσμὴ δ' ἐς φρένας ἤλυθέ μοι κρατερίνοιο χελώνης, insigni quidem socordia in metiendis pedibus, sed bene intellecto sensu, quum Æmil. Portus ibi interpretaretur *pellem robustam habentis.* In quo eodem Suidæ loco jam Hadr. Junius manu sua correxit perspicue κραταιρίνοιο, & in MS. Lugdun. is ipse versus ita exhibetur Ὀσμή μ' ἐς φρένας ἤλυθε κρατ. propius ad veram lectionem. Sed primus publice de Herodoti hoc loco bene meritus fuit Fr. Vigerius ad Eusebii Præparationem, cujus verba hæc „sunt: Ita Herodoti editio Græco-Lat. „Henr. Stephani: qui è regione hujus vers. „annotat; in manuscr. legi κραταιρήνοιο pro „κραταιρὴ οἷα. Sane vereor, ut κραταιρὸς val- „de sit in usu pro κραταιρὸς, & noster hic „Oenomaus aliquid τοῦ κραταιρίνοιο similius „probasse visus est. Id fortassis erat κραταιρίνοιο (nam & Suidas habet κρατερίνοιο) ut „enim dicunt κραταιγύαλος, κραταίπους & si- „mil. sic κραταίρινος dici queat, hoc est, „testæ durioris, σκληρότερου καὶ στερροτέρου δέρ- „ματος. Est enim ῥινὸς, δέρμα, βύρσα, im- „mo & ἀσπὶς, ut notum est, cui non ab- „similis illa testudinis domuncula σύμφυλος. „Audi Homerum hymno in Mercur. v. 48. „ubi de testudine illa novam in citharam „à Mercurio conformata Πειρήνας διὰ νῶτα „διὰ ῥινοῖο χελώνης. Prope est, ut legen- „dum putem κραταιρίνοιο. Quæ enim, aut „cujusmodi est ista conjunctio, διὰ νῶτα, „διὰ ῥινοῖο? Hæc præclara. Cæterum sicut stupeas in Lexico Æmilii Porti non occurrere vocem κραταίρινος, quum occurrat tum vox οἷα, tum χελώνη, utrobique hoc ipso loco memorato, sed sine mentione vocis κραταίρινος; tum non minus stupe ad absurditatem Kusteri tunc Cantabrigiensis, hoc est, compilationem præcedentium in voce Κροῖσος [sed putem potius sic scribendum esse: Ὀσμὴ δ' ἐς φρένας ἦλθε κραταιρίνοιο χελώνης. Nam κρατερίνοιο quod Suidas habet metro versus repugnat. Est autem κραταίρινος χελώνη, testudo duro vel firmo corio tecta: à κραταιὸς firmus, & ῥινὸς corium.] Quum ante XXX annos illa præcedentia habuerim in promptu, ibi nunc ita commentantur. Post centum annos veniet alius Æditus, qui stuprum Musæ inferat. Immo jam antea scripserat Cantabrigiæ Th. Gale [Lego κραταιρίνοιο. Confirmat margo & Suidas

das in Κροῖσος] Nempe ibi magnas res agunt hoc modo ſcribentes.

18, 10. Ἐμηχανᾶτο.] Longe decentius hoc eſt præ vulgato ἐμηχανήσατο.

18, 34. Ἢ ὅτι καὶ τοῦτο ἐνόμιζε μ. α. ἐκτῆσθαι *Quam quod & hoc Crœſus verax vaticinium ſe nactum eſſe exiſtimavit.*] Sic vertunt. Sed ſodes, an id dicunt Græca? An quia peregrinus explorans probavit, ideo poteſt dici ἐκτῆσθαι eo ſenſu, quo ſæpiſſime adhiberi ab Herodoto docent exempla in Æm. Porti Lexico collecta? Ubi ſane & hic locus citatur. Omnino Crœſus non poſſidet, non habet hoc oraculum, ut illic vertitur. Tolerabilius eſt Vallæ *nanciſci*. Cæterum MS. τοῦτο νενόμιζε & κεκτῆσθαι. Et puto ſcribendum ἢ ὅτι καὶ τοῦτον ἐνόμιζε μ. α. κεκτῆσθαι: hoc eſt, *quam quod & illum* (nempe Amphiaraum) *verax oraculum tenere arbitratus ſit.* Ad quam ſententiam eximie habes 2, 172. Ὡς οὐδενὸς ἐοῦσι ἀξίοισι, nempe θεοῖσι, ψεύδεά τε μαντήϊα κεκτημένοισι. Adde ad caput 95 ejuſdem libri.

18, 36. Κτήνεά τε γὰρ τὰ θύσιμα πάντα τρισχίλια ἔθυσε] Quum Valla interpretatus eſſet *Immolavit lecta pecora numero ter mille*, illuſtrare perrexit Æmil. Portus in Lexico: [θύσιμα κτήνεα Ion. pro comm. ἱερεῖα λεκτὰ, ἃ θύειν νόμος καὶ θέμις. Pecudes victimæque lectæ, quas immolare licet, fas eſt, & mos permittit vel flagitat] Atque ita hactenus. Sed porro in voce Πάντα commentatur ita [Πάντα Ion. & Poët. redundans. κτήνεα τὰ θύσιμα πάντα τρισχίλια ἔθυον. *Lectas pecudes, lectas victimas numero ter mille immolavit.*] Mira ſane doctrina, quum ſtatim in iſto Lexico ſequatur ex 9, 80. Πανσανίῃ δὲ πάντα δέκα ἐξαιρέθη. *Pauſaniæ ſunt ex omnibus dena* &c. Itaque merito dixit Cl. Gale Vallam hæc non intellexiſſe. Sed Caſaubonus non modo ad Athenæum hæc illuſtravit, ſed etiam ad Strabonem pag. 70, ubi πάντα monet intelligi ἑκάστου γένους. Quo ipſo modo agit in Moſe ad Exodum 9, 6 Caſtalio. Vult enim Crœſum ita inſtauraviſſe ſacrificium, ut ex omni genere animalium, quod lege ſacrorum licebat Diis offerre, immolarentur tria millia. Nam Galeum fefellit calamus, dum in ejus nota editum vides [lege: *trecena omnia.*

18, 40. Μᾶλλον τοι τούτοισι ἀνακτήσασθαι.] MS. μᾶλλον τι τούτοισι ἀνακτήσεσθαι. Quod ad prius μᾶλλον τι, eſt continuum Herodoti. Cap. 74. Καὶ μᾶλλον τι ἐσπούδαζον εἰρήνην γενέσθαι. & cap. 99. Τὸ δὲ καὶ μᾶλλον τι ἐπετηδεύθη. Poſterius futurum nequit illi auferri, quum participio ἐλπίζων aut id aut præſens ubique adnectat. Cap. 54 Πάγχυ τε ἐλπίσας καταλύσειν τὴν Κύρου βασιληΐην. 3, 143 Ἐλπίζων δέ μιν ἀποθανέεσθαι. Etiam deinde ἑξαπάλαστα, τριπάλαστα, παλαστιαῖα. Quæ doctiora ſunt, quam ut potuerint noſſe editores. Habuerit reliqua Græcia diphthongum, certe vel Herodotus ex doctrina vel ex more patriæ aut alia conſuetudine poteſt illam vitaviſſe. Id docet inæſtimabilis bonitas codicis Medicei. Ἡμιπλίνθια video reddi Latine *ſemilateres*, ſed Vitruvius agnoſcit *ſemilateria*, quæ etiam expolit Salmaſius in Plinianis Exercit. p. 1233.

18, ult. Τρία ἡμιτάλαντα.] Donavi Vallæ ſuam interpretationem, etſi haud dubie factam non ex arte: quippe patet eum pro eodem habere τρία ἡμιτάλαντα & τρίτον ἡμιτάλαντον. Illa enim nunc vertit *pondo duorum & dimidii talenti*, quum debuiſſet *talenti & ſemiſſis*, ut ſemilateria puriſſimi auri habuerint minus pondus, (ut ſemper fieri ſolet) quam iſta λευκοῦ χρυσοῦ, quæ erant διτάλαντα. Et bene curavit maximus Caſaubonus ad Theophraſti Characterem ἀπονοίας; non tamen ſatis providum & cautum, ut patet ex cap. 3. lib. 1 operis paterni de Pecunia Vetere.

19, 3. Λέοντος εἰκόνα χρυσοῦ.] Quo animo hunc leonem dedicaverit, aut cujus rei ſymbolum eſſet futurus, quum Herodotus plane taceat, ſuſtinuit ſcribere Pignorius ad tabulam Iſiacam pag. 23. [*Leonis ſignum in Zodiaco Ægyptii domicilium ſolis appellaverunt, & ideo Crœſus Delphos inter alia Anathemata leonem aureum miſit.* Herod. lib. 1.] Quod ſi cui placet, ego non invideo.

19, 5. Κατεκαίετο ὁ ἐν Δελφοῖσι νηός.] Incendio per Piſiſtratidas excitato, prout ex Scholiis Pindari illuſtrat Scaliger in Animadverſionibus p. 94.

19, 11. Μεγάθεϊ μεγάλους.] Facile ſic lingua rapitur ad eandem pronunciationem, ſi modo in proclive trahi ſe ſiverit Herodotus. Nam optimus liber habet μεγέθεϊ, quæ ipſa ratio ſcribendi in eo ſervatur etiam cap. 70, ubi repetebant editiones illud α, quum cap. 60 retineant μέγεθος. Sic certe eripio Æm. Porto hæc duo loca ex libro 1, quibus addo ex cap. 98, (etſi illic tacuerim & reliquerim) in quibus ipſe vidi & notavi ex MS. literam ε, quod in reliquis non feci, ſed credo tamen exſtare, ut fere nuſquam Herodotus ſcripſerit μέγαθος. Præter Portum ſciat hoc etiam Camerarius, qui in propriis Dialecti Ionicæ pagina hujus editionis 719 hoc μέγαθος recenſuit.

19, 18. Ἐπὶ τοῦ προνηΐου τῆς γωνίης.] Ambi-

guitas sedet in his vocibus. Et Valla quidem interpretatus *suggrundam anguli templi* ostendit, quomodo construxerit, jungendo ἐπὶ τῆς προνηΐης. Sed Herodotus dicens προνήϊον, indicat suggrundam illam quamcunque non posse separari ab voce templi: unde vituperat Vallam Æm. Portus, scribens. [προνήϊον τὸ Ion. & Poët. pro com. πρόναον, templi vestibulum. Lat. interpres suggrundam vocat. Sed non videtur hæc interpretatio huic loco satis apte convenire] Inique prorsus. quum non suggrundam, sed suggrundam templi scripserit Valla, nisi Portus quoque velit genitivum *templi* ab antecedenti suo sermone hic iterum intelligi. Videtur Valla quasi προεξέδρην Xerxis ex lib. 7 huc trahere explicando. Itaque quum Latinis etiam talia composita in usu fuisse constaret, ut sunt antefixa, infranares μύσαξ, superalia ἐπενδύτης; vestibulum Romanis ædibus in historia Græca relinquens, usurpavi ex glossis præeunte Stephano vocem *antetemplum*; neque opinans ulli ναῷ posse apponi varia προνήϊα, sed unum modo unicuique, censui intelligendum ἐπὶ τῆς γωνίης τῆς προνηΐης *in angulo antetempli*. Utique angulus γωνίη nequit supponi habuisse peculiare προνήϊον, sed forma προνηΐη potest sic fuisse concepta, ut foret angulosum. Nimirum ædes sacræ veterum habebant προνάους καὶ ὀπισθοδόμους τῶν ἱερῶν, ut clare nos docet Diodorus Sicul. XIV, 42. in historia Siciliæ sub Dionysio, ubi reddunt *vestibula & postica*, quum ignorent, quales πρόναοι fuerint, & vix quidquam simile vestibulo.

19, 20. Θεοφανίῃσι.] Si Ægyptia tractaremus, poteram Θεοφανίην hic tolerare ut 2, 62 Λυχνοκαΐην in Sai. Sed verius opinor in MS. legi Θεοφανίοισι, & tam vere, ut priore expulso posterius receperim. Et satis firmum fidei pignus est MS. Mediceus, sed non est dubium, quin ita quoque extiterit in exemplari, quo usus fuit Valla, inde vertens *Theophaniorum*, quod non convenit τῇσι Θεοφανίῃσι. Deinde adest ipsa proprietas in festorum typis, prout ex Polluce & Synesio Meursius habet Θεοφάνια, qui quum omiserit Herodotum, Pet. Castellanus Græca & Latina ex eo citat, prout in editionibus habentur. Sane perperam; & juvit tamen Portum quoque in his ludere, sed prorsus absurde: & quæso quam superstitiose, dicam? an attente in Thesauro Stephanus? Ne quid omitteret, præmittens Θεοφάνεια τὰ, sive Θεοφανίαι, αἱ, festum solenne, subjungit nonnisi hunc locum Herodoti. Quid autem affert Th. Gale? nempe [Θεοφανίῃσι Plutarchus, Pollux, Synesius. Delphi celebrabant Apollinis Theophania. Tangit Virgilius IV Æneidos] nullo melior antiquioribus. Sane & Θεοφάνια ab aliis memorantur ex Philostrato. Etiam 2, 171 sunt Θεσμοφόρια.

19, 29. Βουλόμενος χαρίσασθαι.] MS. χαρίζεσθαι.

19, 42. Ὁμοίως καὶ αἰχμὴν στερεὴν πᾶσαν χρυσέην καὶ τὸ ξυστόν.] Importunis modis in hoc loco laudi suæ eripitur Herodotus, quod etsi conniventes prætermittant viri docti, ostendunt se in parvis acutos, in majoribus cæcutire, etsi rebus probent hæc omnia affatim ab eis examinata fuisse. Quid enim fit ex fide interpretum? nempe creditur narrari Crœsum donavisse Amphiarao clypeum ex auro totum, totamque ex auro solido hastam, & xystum cum suis jaculis (pro quibus quatuor vocibus suppositæ sunt ab Stephano, *hastile cum suis spiculis*, prout quoque recepit in suum specimen Fridericus) Porto admittente *hastile*, in αἰχμαῖς non nisi *hastam* noscente. Cæterum major insidet difficultas. Nam quisquis es, qui legis, te rogo, an illa quæ annumeravi, non perspicue aut tria sunt aut pro quaternis habenda? & tamen dicit Herodotus modo τὰ ἀμφότερα, & vertunt ipsi *qua ambo*. Quæ quomodo simplicitati scriptoris hujus conveniunt? Ubi certe non aliter agit, quam paulo post in capite sequenti, quia nunc memorantur oracula duo Delphicum & Amphiarai, ad quæ misit Crœsus dona, ideo illic rursus ponit τῶν δὲ μαντηΐων ἀμφοτέρων &c. & in libro 2 c. 164 quum nominavisset Aprien & Amasin, ἐγένοντο ἀμφότεροι. Neque enim probari potest Herodotum à voce ἀμφότερα excepisse clypeum solum vel clypeum cum hasta, & tantum eam retulisse ad postrema, hastile & spicula, aut ad hastam & hastile cum spiculis, tanquam aliquot spicula cum uno hastili reliqua manserint Thebis, aut hasta cum hastili & spiculis. Fieri nequit, quin appareat unicuique locum hunc esse fœde sordidum; nec tamen ullius ingenium polire curavit, nedum ut aggressus fuerit accusare. Ut ipse faciam, postquam prima juventus mea in hoc loco hæsit, referas acceptum oportet unico MSto Mediceo, quo arbitro delenda prorsus est altera conjunctio, etsi potius non tam delenda est, quam demittenda ad inferiorem versum, ubi eximie & concinnius locum suum tuetur. Ita enim perfectissime MS. Καὶ αἰχμὴν στερεὴν πᾶσαν χρυσέην, τὸ ξυστὸν τῇσι λόγχῃσι ἐὸν ὁμοίως χρύσεον

τὰ

τὰ ἔτι καὶ ἀμφότερα ἐς ἐμὲ ἦν κείμενα &c. *Solidamque hastam auream universam, hastile cum acuminibus similiter aureum adest, quæ utraque etiam ad meam* &c. Sunt enim partes αἰχμῆς proprie ξυστὸς & duæ ad lædendum λόγχαι, quæ alioqui dici solent σαυρωτὴρ & ἐπιδορατίς. Et in tali sensu utplurimum Herodotus usurpat particulam καὶ, ut optimo jure eam descendere in hunc suum locum jubeat codex optimus. Est enim cap. 92. Ταῦτα μὲν καὶ ἔτι ἐς ἐμὲ ἦν περιεόντα, & sæpissime.

20, 1. Προσθέητο φίλον.] MS. προσθέοιτο & hîc & inferius, quod gratissimum.

20, 7. Ἐξευρημάτων.] Nihil Valla. Stephanus, *dona vestris inventis convenientia*. Et illud inventum jactat in Lexico Portus. Quod tamen nescio quomodo minus aptum, ubi sermo de oraculo, certe nimis plebejum: neque quum cap. 48 dixit ὅτι οἱ ἐξευρήκεε, τὰ αὐτὸς ἐποίησε, Valla verbum *invenire* usurpat, sed *quod comperisset, quod ipse fecerat*. Intelligit ergo, *dona digna dedit notitia arcanorum*.

20, 10. Οἱ μὲν ταῦτα ἐπειρώτεον.] MS. ἐπειρώτων. Et mox καταλῦσαι pro καταλύσειν, quod futurum in proxime sequentibus haberi oportet.

20, 18. Πέμψας αὖτις ἐς Πυθὼ Δελφοὺς, δωρέεται.] Mirifica loquendi solennitas Πυθὼ Δελφοὶ velut unius loci nomen. Magis audax & veteratoria versio *rursus mitteret Delphos ad Pythiam dona*. Male distinctus locus, & sic componendus: πέμψας αὖτις ἐς Πυθὼ, Δελφοὺς δωρέεται &c. Δελφοὺς enim notat ipsos cives Delphicos, hos donat illis muneribus.

20, 22. Ἀγγελίην.] Est lepidum nec insuave cognitu, quid viri docti speculentur in hac Herodotea quadam angelia. Probabile satis est circa ista celebria oracula sacerdotes excogitavisse varia ad causam lucri, quibus consultores exciperentur vel pro donorum pretio vel beneficiorum respectu, quæ hîc tanguntur. Æmil. Porto placet in Lexico [peculiari quodam modo apud Herodotum sumitur pro præcipua potestate renuntiandi oraculi, quod quis audivit. Delphi Crœso dederunt in oraculo renuntiando prærogativam] Quod totum scilicet est imaginarium commentum. Et tamen excogitavit Henr. Stephanus in Herodoti editione *& renunciando oraculo*, quum Valla in versione Latina id omisisset, quamvis Stephanus notet Vallam legisse ἀτελίην, quod nescio unde pro justo proferat, quum nulla vox similis in Latinis interveniat. Sed in Thesaurum ita retulit ibidem Stephanus: [Ἀγγελία pro relatione, secundum quosdam, apud Herodotum lib. 1, ubi quod ille dicit προμαντηίην καὶ ἀγγελίην, vertit interpres, *primas partes in consulendo oraculo & referendo.*] Quanto adstrictior Valla, eo copiosior; sed plena Italica interpretatio, etiam serie donorum mutata, ut προεδρίαν primam ponat: *donarno à Creso il primo luogo del tempio per sua sedia. Le prime parti della consultatione all' oraculo, perpetua essemptione.* Illa autem plerumque solet sequi Vallam, non Herodotea Græca. Unde igitur accepit ista? Ut ex his nugis igitur tandem eripiamur, beneficium est optimi codicis, in quo clare exaratum est ἀτελείην. Indulgentia & comitas solennis, qua se invicem vicinæ & amicæ urbes honorabant, aut urbes tribuebant regnis propter accepta beneficia. Sed ad Delphos unice pertinet inscriptio Whelero & Sponio tam feliciter spectata ΤΥΧΑ ΔΕΛΦΟ... ΑΝ ΠΑΤΡΩΝΑ... ΩΝΙΟ ΕΥΔΩΡΩΙ... ΤΑΡΧΟΥ ΒΟΙΩΤΟΙΣ.. ΤΑΝΑΓΡΑΣ ΑΥΤΟΙΣ. ΕΓΓΟΝΟΙΣ. ΠΡΟΞΕΝΕΙΑΝ. ΠΡΟΜΑΝΤΕΙΑΝ. ατεΛΕΙΑΝ. ΑΣΥΛΙΑΝ. ΠΡΟΕΔΡΙΑΝ. ΠΡΟΔΙΚΙΑΝ. ΕΠΙΤΙΜΑΝ &c. Simile est inter Marmora Oxoniensia pag. 291. Εἶναι δὲ αὐτὸν πρόξενον καὶ εὐεργέτην τοῦ ἱεροῦ καὶ Δηλίων καὶ αὐτὸν καὶ ἐγγόνους· εἶναι δὲ αὐτοῖς ἀτέλειαν ἐν Δήλῳ, καὶ αν καὶ γῆς καὶ οἰκίας ἔγκτησιν καὶ πρόσοδον πρὸς τὴν βουλὴν, καὶ τὸν δῆμον πρώτοις μετὰ τὰ ἱερὰ καὶ προεδρίαν ἐν τοῖς ἀγῶσι καὶ αὐτῷ καὶ ἐγγόνοις καὶ τὰ ἄλλα ὅσα καὶ τοῖς ἄλλοις προξένοις καὶ εὐεργέταις δέδοται. Similis erat προπομπεία apud alios. Dio Chrysostomus ad Nicomedienses pag. 479. Εἰ μή τι νῦν δοκεῖτε αὐτοὺς ὑπὲρ τῆς προπομπείας καλῶς ἀγωνίζεσθαι, καθάπερ ἐν μυστηρίῳ τινὶ, παίζοντας ὑπὲρ ἀλλοτρίου πράγματος. Itaque etiam libro 9, 72 Decelensibus in urbe Sparta scribitur concessa ἀτελείη τε καὶ προεδρίη.

20, 38. Βασιλεύειν Μήδων.] MS. βασιλεύσειν. Quippe & sequitur παύσειν, & antea jam firmavimus.

21, 2. Ὄσσαν τε καὶ τὸν Οὔλυμπον.] Ut 7, 173. Μεταξὺ δὲ Οὐλύμπου τοῦ ὄρεος ἐόντα καὶ τῆς Ὄσσης. Interim hoc loco mirari certe oportet, quis sibi tantum arrogaverit, ut quum Aldus & Camerarius ediderint Ὄσσαν, in mediis editionibus usque ad hanc ætatem id sic mutaret, præsertim ubi id fieret contra MSS. sicut & Mediceus codex clare habet Ὄσσαν. Non enim ad hoc quod volo roborandum sustineo adhibere citationem Stephani Byzantini ex fragmento Seguieriano in v. Δώριον, ubi etiam quidem vocat Ὄσσαν, sed ille ita citat, ut omnia

mnia signa Ionismi ex loco hoc deleret; quod quo jure aut modo fecerit Stephanus, nequaquam adsequor; nisi quod unusquisque in Herodoto voluerit stultitiam suam exercere, ut ex tot exemplis patet. Sed & Dionysius Halicarn. 1, 17 occasione Pelasgorum ita vocat. Utique lectionem, quam reposui, per vocem ὄσαν probat Herodotus 7, 127, ubi quoniam nunc edunt ὄλυμπος, modo οὔλυμπον, debeo indicare prorsus in optimo exstare pro posteriore ὄλυμπον, quod oblivíscebar monere; sicut 2, 7 Νηὸν τοῦ Διὸς τοῦ ὀλυμπίου, ut in loco citato ex libro 7 omiserim annotare.

21, 9. Εἰ δὲ χρεών ἐστι &c.] Locus omni typographiæ tempore, quod nos scimus, habitus & intellectus pessime; cui molestiæ primam opinor occasionem natam ab versione Laur. Vallæ, quæ neque cohæret, neque illud concludit, quod ausus fuit ipse Valla adjicere in principio eandem linguam esse, qua tempore Herodoti uterentur Pelasgi Crestonenses. Sed neque ex Græcis hoc confici vult Herodotus, qui tantum indagat, utrum barbara fuerit lingua nec ne. Magnum igitur aliquid ac temerarium audendum esse judicavit Henr. Stephanus, nonnulla quidem poliens ac mitigans, sed mire transponens, quod tamen sibi placere testantur editores sequentes; imo satagunt, ut id cum laude ostentent ac proclament in Græco exemplari hunc locum valde fuisse perturbatum. Id verbum sic prolatum est ab Stephano, Jungermannus propagavit, Lipsiæ repetivit Fridericus, in Anglia Thomas Gale; Phil. Cluverius autem in Ital. Antiq. pag. 574 non dubitat hunc locum ex sententia Stephani transpositum citare, & omissis illis verbis Καὶ ὅσα ἄλλα Πελ. ε. π. τ. ὀ. μετέβαλε, item illo commate quod incipit ab Εἰ τοίνυν ἦν καὶ πᾶν &c. non aliter ac si ex libris MSS. sic exstaret in editionibus, palam vitiosi omnes, & vitiosiores quam Valla in eo quod quum οἴκεον vertissent per *incolere*, mox οἰκησάντων intelligant *condiderunt*, quod non sic directo adfirmavit Herodotus, & videri etiam potest in Lexico Porti. Cluverius præterea intolerandus, dum citat contra omnes codices Καὶ τοῖσι τὴν Πλακίην. Immo & fœdior est hallucinatio Friderici, qui quum ex Stephano adoptasset *Scylacen condiderunt*, adnectit cum parenthesi (*habitantes ad Hellespontum*) quod deseritur ab Stephano penitus, ab Cluverio refertur *Scylacem condiderunt apud Hellespontum*. In Aldi & Camerarii editionibus absunt illa prima εἰ δὲ, nec indicatur, unde fuerint addita in editionibus Stephani, sed neglecta in versione ejus. Sed debent addi & sunt in MSS. Argumentatio interim Herodotea rite procedit, sicut in Græcis codicibus digeritur, nec eam auctor vult alia re niti, quam conjectura sumpta ex certis & tunc haud dubie agnitis pro vero reliquiis Pelasgorum, maxime binis, tum quæ super Tyrrhenos erant in Italia, tum quæ in Hellesponto circa Placiam & Scylacen. Sed sic addit hæc bina consideranda, ut constiterit plura fuisse Pelasgorum quoque oppida, quæ interim mutaverint nomen; quod licet contigerit, tamen sermo eorum illos satis prodit etiam ab Pelasgis aliquid illic manere. Itaque ea non debuerunt ab Stephano transponi, quum palam falsum sit alias civitates Pelasgicas, quæ nomen mutarunt, mutatas fuisse in Hellenas aut suam linguam dedidicisse, quod non magis contigit aliis, quam ipsis Athenis. Interim & in illis utrisque & in aliis istis mutato nomine fuit animadversa peculiaris quædam loquela, nec plane Græca: unde colligit fuisse peregrinam, &, ut ipse vocat, barbaram & peregrinam Græcis. Athenienses vero, licet Pelasgici generis essent, sicut olim simul vixerunt, deseruisse ait eandem majorum suorum linguam mutatione quæ contigit per discessum Pelasgorum, & mox vicinia Hellenum eos illiciente, ut in horum sermone deprehenderent aliquid venustius ac blandius ac humanius. Κρηστῶναι vero & Κρηστωνιῆται defenduntur ab MS. optimo, etsi Dionysius Halic. abierit ab hac appellatione antiqua Herodoti, non ideo ista venia aut Stephano aut Cluverio mutandi in Crotonen aut Cortonam. Adde Hellena Doctissimi Er. Vindingii circa principium.

21, 29. Τῇ αὐτῇ χρέεται.] MS. τῇ αὐτῇ διαχρέεται. Quod quidem satis notabile, quia Æm. Portus agnoscit ex Herodoto διαχρᾶσθαι, διαχρεῆσθαι & διαχρῆσθαι, sed ut in verbi primi significatione violentum aliquid ad necem usque agnosceret ac nihil aliud; in secundo vituperat nescio quos post consideratam lectionem loci 7, 54: in tertio mox velis plenis citationum fertur ad probandam utendi significationem, in quarum tamen copia citat ex editione Stephanica 87, 7 Τῷ αὐτῷ τρόπῳ διαχρᾶσθαι *Eodem modo usum esse*. Sed & numerus ille pravus est, quum 88, 7 incidat in libri secundi caput 127. ubi ista verba exstant, & infinitivum istud intempestive citatur, quum pertineat ad dialectum, quam in hoc loco restituo, qua etiam utitur Herodotus

2, 13

2, 13 Αὐχμῷ διαχρᾶσθαι, quod vel ignoravit Portus, vel neglexit.

21, 31. Ἀπὸ σμικρῆ τέως τὴν ἀρχ. ὁρμ.] Quid in his loci sit vocabulo τέως, nullus opinor me docebit, nec ipse percipio. Immo nec quisquam in vertendo rationem habuit. Scribit Æmil. Portus [Τέως Ionice, Poët. & com. Aliquandiu. Ad aliquod tempus 14, 4] Is est hic ipse locus. In qua igitur versione id exstat, utrum Vallæ, an Stephani, cujus versionem elegit Fridericus? Certe in neutra, quoniam nullum ea vox ibi locum habere potest, licet viri docti manum Herodoti Græcam ita passi fuerint conspurcari, ut illic exstaret. Unde illis merito exprobratur lectio sine intellectu, multo magis depulsio infanda ab notitia dulcedinis Herodoteæ. Hæc enim ut scirem atque exsecrarer, fœdissimam nescio cujus impostoris manum hìc grassatam esse, indicavit mihi MS. unde pretiosissima & ad quam nullius acies unquam perventura esset, restitutione corrigo ἀπὸ σμικρῆ τεο τὴν &c. Cujus expositio etiam in margine est τινός. Hujus voculæ frequentiam in auctore nostro notavit Portus, ubi quisque potest inspicere; sed præter ista scio exstare lib. 2. 48. Ἐν πολλῷ τέῳ ἔλασσον ἐὸν ἢ ἄλλο σώματος. 67 Λύκους ὲ πολλῷ τέῳ ἐόντας ἀλωπέκων μέζονας. Et c. 124. Ἔργον ἐὸν ὲ πολλῷ τέῳ ἔλασσον. 4, 47. Ποταμοὶ ὲ πολλῷ τέῳ ἀριθμὸν ἐλάσσονες. Et cap. 86. Οὐ πολλῷ τέῳ ἐλάσσω ἑαυτῆ. Igitur eadem membrana sanat Herodotum lib. 3. cap. 65. Εἴτε ἐ σθένεϊ τέῳ καλεργασάμενοι, ubi subripiunt Herodoto literam ε, edentes σθένεϊ τῷ.

21, 35. Ὡς δὴ ὦν ἐμοίτε δοκέει.] Intellexit Valla, *quæ causa mihi videtur fuisse* &c. Quæ causa quum non satis pateret Stephano, maluit iste interpretari, *& sic quoque mihi videtur*. Idque probatum Lipsiæ. Sed utrumvis æque opportunum. Nam certe quod Hellenica gens multum increverit, causa non potest esse infirmitatis Pelasgorum: nam & hi potuerant increvisse accessione aliarum gentium. Sed neque dici potest, quemadmodum Hellenica gens multum increvit, sic videri posse Pelasgicam, cum barbara esset, non magnopere crevisse. Hoc enim nihil est nisi insipida quædam ex nescio qua similitudine collectio: & barbara quoque gens potuit magnopere crevisse. Omnino hìc aliquid peculiare notat, quod non pendet ex præcedentibus, aut inde causam petit. Certissima correctio est, quam profero ex MS. Πρὸς δὴ ὦν ἐμοίτε δοκέει &c. hoc est, *præterea quoque mihi videtur*. Sunt enim duæ Herodoti opiniones de duabus gentibus, diversæ per se, non quod altera alterius sit causa. Notat enim particula ista adverbii in modum usurpata talem transitum & apud alios & apud Herodotum. Cap. 71. Πρὸς δὲ οὐκ οἴνῳ διαχρέωνται. Prout in capite XVI Supplementorum integravi Dionem Cassium, ut huic particulæ suavitas constaret.

21, 45. Χείλων δὲ.] MS. liber, cui magis erat obediendum, quam omnibus editionibus, habet recte Χίλων, perinde ut 7, 235. In multis præplacuit etiam ι, ubi requirebatur ει, notante Salmas. ad Stat. Regill. p. 64. Deinde quum vulgo legant συνεβούλευεν Ἱπποκράτεϊ non male, quoniam ita 7, 235. Εἰ μὲν δὴ συμβουλεύεαί μοι προθύμως: attamen MS. συνεβούλεε, quod refert Ionismi lenitatem.

22, 6. Τοῦ Ἀλκμαίωνος.] MS. constanter & hoc loco legit Ἀλκμέωνος & cap. 61. Ἀλκμεωνιδέων, & cap. 64. Ἀλκμεονίδεω. Certe hinc est, ut & qui in isto nomine diphthongum in scribendo servarunt, eam corripere voluerint, ut notatum eidem Salmasio ad Simmiæ Ovum pag. 187. Et deinde Ἔδωκέ οἱ, non ἔδωκέν οἱ.

22, 9. Τῶν Ὑπερακρίων προστάς.] Vertebat Valla *montanos*. Nec forsan valde errat, si modum regionis spectes. Nam quum hos Hyperacrios intelligant viri docti eosdem Diacriis, prout alii scriptores vocant; pars regionis quam olim habuere describitur etiamnum ab insigni Whelero pag. 387 ita: *entre les montagnes Parnes & Brauron, c'est a dire depuis le mont Pentelicus, la plaine de Marathon & les montagnes Brylessus, Lycabettus, & Parnes jusqu'a Oropus, ce qui s'appelloit autrefois Diacria.* Sed quum mentio horum incidat in historiam Pisistrati, nobilissimam illam, & sæpius ab eruditis ingeniis tractandam, ubi jam factiosi non erant extra urbem, sed intra eam, omnino rectius vertisset *Hyperacrios*, quomodo ex Herodoto jam citavit Meursius in Pisistrato cap. 3, & certe pro Diacriis poni evicit. Unde patet valde sero Grentemesnilium venisse ad quærendum, qui sint illi Hyperacrii, & perperam Vallam interpretatum esse, ita ut dixi, quum sint habitantes ὑπὲρ τὴν ἄκραν. Port. Sane Valla securius vertisset Hyperacrios, ut libro 4, 36 Ὑπερνοτίους vertit *Hypernotios*. Ὑπερακρίους vocat quoque Dionys. Halic. 1, 11. Ἀρχαῖκὸν γὰρ φιλοχωρεῖν τοῖς ὄρεσι, ὡς Ὑπεράκριοι καὶ Παράλιοι ἐν Ἀθήναις.

22, 25. Ἐπί τε τοῖσι κατεστεῶσι ἔνεμε, τὴν πόλιν κοσμέων.] Quoniam salva in his est syntaxis, nemo potuit subodorari vitium.

At ſane ſic loqueretur forſan alius, neque inconvenienter; ſi tamen recte ita poſſit intelligi. Nimis enim ſe extendit & vergit ad deſcriptionem boni ac quieti civis loquutio illa νέμειν ἐπὶ τοῖσι κατεστεῶσι, quam ut de Piſiſtrato tyrannidis auctore & factioſiſſimo capi mereatur. Nec vero Herodotus potuit eſſe, qui iſtam adeo laudabilem loquelam ſic inquinaret: quippe quem non ita ſcripſiſſe teſtatur MS. qui habet ἔνεμε. Hanc Herodoti manum eſſe opinor doctiorem, quam ut minus intente editores genium hujus ſcriptoris advertentes obſervarent. Scribe igitur omiſſa diſtinctione Ἐπί τε τοῖσι κατεστεῶσι ἔνεμε τὴν πόλιν κοσμέων καλῶς τε εὖ. Eſt quidem verborum & νέμειν & κοσμεῖν eadem ferme hoc loco ſignificatio, quæ nimirum ad rectores urbium & regionum pertinet, qui paſſim & νέμειν dicuntur eas & κοσμεῖν. Sed ea præcipua veræ lectionis fides, quippe ſolet auctor ſic congrua & prorſus eadem jungere 1, 82. Συνέβησαν ἐς λόγους συνελθόντες. Sic abundat lib. 7 cap. 8. Πρῶτα μὲν ἐς Σάρδις ἐλθόντες ἅμα Ἀρισταγόρῃ τῷ Μιλησίῳ, δούλῳ δὲ ἡμετέρῳ, ἀπικόμενοι ἐνέπρησαν τὰ ἄλσεα. Sed noſtrum νέμειν. 3, 39 Καὶ τὰ μὲν πρῶτα τριχῇ δασάμενος τὴν πόλιν τοῖσι ἀδελφεοῖσι ἔνειμε. 5, 29. Ἀπέδεξαν τούτους μὲν τὴν πόλιν νέμειν, τῶν εὗρον τοὺς ἀγροὺς εὖ ἐξεργασμένους. Adde Portum. Junxit fere has voces in Ovo Simmias ἰχνίων κόσμον νέμοντι ῥυθμῷ, de quo Salmaſius pag. 171.

22, 39. Ἀπεκρίθη ἐκ παλαιτέρου τὸ βάρβαρον ἔθνος τοῦ Ἑλληνικοῦ.] Mene igitur oportuit primum eſſe, qui inculcatum Herodoto per typos impreſſo ab viris doctis loquendi genus tam molliter procedens, tam ſyntaxi conveniens rurſus expellam, & lectionem ſcriptam ab Henr. Stephano productam quidem, ſed in oras relegatam, & qua turbatur ſenſus, auſus fuerim repetere auctoritate inductus codicis Medicei? Atqui unuſquiſque videt illa ſequentia Ἐὸν καὶ δεξιώτερον &c. referri ad Græcum genus, non ad τὸ βάρβαρον ἔθνος, quo neceſſarie id revocat conſtructio, utriſque nominativum injungens. Verum ſcias oportet miram eſſe incuriam Herodoti circa præcedentia & ſequentia, ſed illam eruditam & non culpandam nec vitioſam, quam exempla patefacient melius. Sic 4, 50. Ἀντιτιθέμενα δὲ ταῦτα ἀντιστήκωσις γίνεται, ubi alius dixiſſet ἀντιτιθεμένων δὲ τούτων. 8, 83 Ἠώς τε διέφαινε, καὶ οἳ σύλλογον τῶν ἐπιβατέων ποιησάμενοι. προηγόρευε εὖ ἔχοντα μὲν ἐκ πάντων Θεμιστοκλέης. 9, 57. Καὶ ὑμῖν μὲν ἐοῦσι Περσέων ἀπείροισι πολλὴ ἔκ γε ἐμεῦ ἐγίνετο συγγνώμη ἐπαινεόντων τούτους. Ubi omnino dici debuit ἐπαινέουσι. ut pluribus jam notavit Æmil. Portus in Lexico in voce Συνήθεια. 8, 87 Καὶ ἡ οὐκ ἔχουσα διαφυγέειν .. ἔδοξέ οἱ τόδε ποιῆσαι. Quibus ſi addatur id quod collegi in Arriani libro 1. cap. 30, jam certe non eſt, quod quis hæſitet in his τοῦ Ἑλληνικοῦ, ἐὸν καὶ δεξιώτερον καὶ εὐηθείης ἠλιθίου ἀπηλλαγμένον μᾶλλον. Quin etiam præcipue in his laſcivit Ælianus, dum vult ſcribere non aliter ac ſi narraret, quando ſæpe accidit ut priorum obliviſcamur; & ita ſubnectamus aliena ab ſyntaxi. Omnino unicum & invictum eſt, quo ſe probat Herodotus, in hujus libri capite 84. Κατηλόγησε τούτου, ὡς ἐὸν ἄμαχόν τε καὶ ἀπότομον, quum poſſet ἐόντος ἀμάχου τε καὶ ἀποτόμου.

22, 45. Ἀπὸ πηχέων τεσσάρων.] MS. ἀπὸ τεσσέρων πηχέων. Certe & in altero loco, quem notavit Portus 7, 117, ubi eſt eadem ſententia, & pariles voces, quoque ordinat ἀπὸ πέντε πηχέων.

23, 9. Πυθόμενοι.] Neque enim vel neceſſum erat perſuaſos eſſe, ut interpretantur hunc locum, etiam citante Meurſio in Piſiſtrato ſuo; neque etiam probabile ſic temere credidiſſe, ut volunt, qui edunt πειθόμενοι, contra fidem codicis optimi; quum ratio doceat Piſiſtratum habuiſſe multos in civibus conſcios, ad quos relaturi erant, qui audiiſſent quid ab præconibus clamaretur, ut rogarent, an ea res ita ſe haberet. Id exprimere vult Herodotus.

23, 14. Γαμέει τὴν θυγατέρα αὐτοῦ.] Quod mirum eſt, habet MS. γαμέει τοῦ Μεγακλέους τὴν θυγατέρα. Id mutarunt, qui repetitionem nominis averſabantur tantopere Herodoto amatam, ut quiſque poteſt annotare. Mox iterum habet ille optimus liber plane Ἀλκμεωνιδέων, quod indicare prætermiſi, & tamen ſcire debuit lector.

23, 18. Κατὰ τὸν νόμον.] Plutarchus plerumque ipſa verba Herodoti contrectans in libello, quem de ejus malignitate ſcripſit, inducit puellam matri loquentem, οὐ μίγνυταί μοι κατὰ νόμον Πεισίστρατος. Ecce fidem invictam MS. Medicei, dum exhibet, κατὰ νόμον. Hoc Herodoteum 6, 52. Βουλεῦσαι κατὰ νόμον βασιλῆα ποιήσασθαι. 1, 35. Κατὰ νόμους τοὺς ἐπιχωρίους. Sic & 8, 111. Κατὰ λόγον & κατὰ καιρόν. ut & poſtremum hoc 1, 30.

23, 29. Προειδέατό κου τι.] Difficile judicium eſt, utrum Herodotus intellexerit, *quæ ipſis nonnihil benevola erant*, quem ſenſum Valla illi præbet, an *ex urbibus antea ſibi utcunque cognitis*, quod adfingit illi Stephanus, & Lipſiæ admiſit Fridericus, & in

in hac urbe Meursius Pisistratum colligens cap. 5. quum tamen iste prætextus valere in tantum nequeat. Elegantissime prorsus MS. προηδέατο, ab eodem verbo, unde est ἄδοιμι 9, 78, idque in versione respexi. Nec ad alium fontem videtur ire nos debere in spectando verbo συνηδέαται in 9, 57, de quo multa satagit Æmil. Portus, ut referat ad συνειδέειν vel συνειδέεσθαι. Atqui inde habemus plane in Herodoto 5, 24. Συνειδώς. In iis quæ sequuntur elegi ex optimo MS. ἤτοι μὲν & προσδέεσθαι.

24, 7. Ἀμφίλυτος ὁ Ἀκαρνάν.] Non habuit in animo Herodotus, ut discederet ab sententia communi, utque Acarnaniæ ad mare Ionium donaret, quem alii scribunt fuisse Atheniensem, ut plane vocat Clemens in 1 Stromateo, haud dubie ex Platone, qui eum dicit ἡμεδαπόν, quos bene junxit Cl. Meursius in cap. V libelli de Pisistrato. Itaque quod hîc legitur Ἀκαρνάν posset accipi ex genio Ionismi, cui indulgens passim auctor dicere solet δέκεσθαι pro δέχεσθαι, ut aliquoties etiam notabitur, & infinita similia. Quod quidquid sit, certe terminatio hæc discitur ex hoc loco usurpata etiam fuisse antiquis in Attica, præsertim si accedat auctoritas Senecæ Hippolytum sic inducentis loquentem in principio ejus tragœdiæ: *Frigora mollit Durus Acharnan*, ut est in omnibus MSStis libris, ut id non debeat tentari aliqua mutatione.

24, 14. Συλλαβὼν τὸ χρηστήριον.] Ita cum aliis quoque refert membrana Medicea, nec video causam, cur voluerit mutari hanc lectionem Th. Gale in Συμβαλών, prout se legere dicit, quum quod prætexit, nihil præferat firmum. Ponantur enim hæc duo verba sæpe pro se invicem in codicibus scriptis, & dixerit Herodotus συμβάλλειν ἐνύπνια; id utrumque nullam adfert machinam justam ad vexandum hunc locum; ne dicam Herodotum non dicere συμβάλλειν ἐνύπνια, sed συμβάλλεσθαι. Sed miserrime vir egregius decipitur in citationibus quas posuit has (p. 27. l. 34. p. 39. l. 13. 15.) quæ incidunt in hujus libri caput 68, ubi legitur συνεβάλλετο & συμβαλλόμενος, & cap. 91, ubi legitur συλλαβὼν τὸ ῥηθὲν, & οὐδὲ τοῦτο συνέλαβε, ut palam pateat ex illa varietate deceptum prorsus fuisse. Sed ne quid videamur in hoc loco hærere, scio illum locum esse ex cap. 91, ubi idem Th. Gale notare aliquid voluit, nisi eum typi delusissent. Sic enim illic editur. Τοῦτο συνέλαβε] Ad pag. 24, l. 39 dixi συνέλαβε hîc restitui oportere. Id hoc in loco habet codex Arch.] Voluit enim vir doctus illic exhiberi συνέβαλε, quod fateor etiam legi in codice Florentino, ut suo loco testabor & pro vero admittam, etsi forsan non ea sententia, quam putat Gale, qui omnino videtur nullum usum habuisse Lexici Æmil. Porti, quod certe in lectione Herodoti tuetur aliquem locum & usum, ubi multa exempla verbi συλλαμβάνεσθαι hoc sensu, sed nullum activi συμβάλλειν. Sed in verbo συλλαμβάνειν habes ex 3, 64 συλλαβὼν τὸ θεοπρόπιον, quo certissime confirmatur vetus lectio. Accedit, quod hujus responsi claritas tanta est, ut ultro pateat sensus, nec aliqua ξυμβολῆς jactatio requiratur. *Accepto responso* dicit Servius ad 2. Æneid. & mille alii.

24, 26. Καὶ ἀπιέναι ἕκαστον ἐπὶ τὰ ἑωυτοῦ.] Perquam scitu necessarium est, etiam hunc quartum in optima membrana efferri in casu primo ἕκαστος. Nec dubitavi quoque illi manum dare tum ob notata jam ad 17, 47, tum quod hic infinitivus consideratur habere efficaciam imperativi, & verba illa θαρσέειν κελεύοντες, καὶ ἀπιέναι ἕκαστος in constructione Herodotea existimantur parem habere efficaciam, ac si dixisset θαρσέετε, κελεύοντες, καὶ ἄπιτε ἕκαστος, ut cap. 60. λέγοντες τοιάδε, ὦ Ἀθηναῖοι, δέκεσθε. Nec enim necesse est huc citare, quæ collegi ad Arriani Ἀνάβασιν. Nec dissimilia sunt 6, 97. Νῦν ὦν καὶ ἄπιτε ἐπὶ τὰ ὑμέτερα αὐτέων, καὶ τὴν νῆσον νέμεσθε.

24, 36. Καθήρας.] Cl. Meursius ex hoc ipso Herodoti loco & verbo dicit Pisistratum lustravisse Delum. Dubito an recte. Sacra forsan quædam addita fuisse videtur verisimile. Sed Herodotus utique non dicit, & ex sepulcris transferre cadavera non est lustrare. Itaque hoc sensu καθαρὸς τόπος etiam dicitur in inscriptione Thyatirena apud Whelerum & Sponium Σορὸν ἔθετο ἐπὶ τόπου καθαροῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως πρὸς τῷ Σαμβαθείῳ ἐν τῷ Χαλδαίου περιβόλῳ, ut simpliciter intelligi debet inscriptio tam excelse ab aliis spectata. Sambas enim nomen est illo tempore satis usitatum in monumentis antiquis, qui Sambas fuerat avunculus ejus, & non procul inde situs erat. Porro mirare in pinguissimis illis Observationibus ad Callimachi Delum tum in v. 1, pag. 320, tum v. 277, pag. 485 Herodotum, qui primus in hac parte est, omnino supprimi.

24, 42. Τῆς οἰκίης.] MS. τῆς οἰκητης, ut στρατηΐην cap. 71, alibi ἀνδρηΐην.

25, 8. Ἥκεις ὦ Λυκόεργε.] Sic & in fine horum versuum appellatur. Sed optimus MS.

MS. utrobique habet Λυκόοργε, quod ego accipiendum puto. Nam si vulgata lectio vere declararet pronunciationem nominis resoluti in quatuor syllabas, quod contracte trisyllabicum Λυκοῦργος editur; profecto ab aliis populis posset nominari Λυκοῦργος, non item apud Lacedæmonios, qui soliti non fuere vocales οε contrahere in ου, sed ita retinere, ut patet manifeste ex hoc ipso lib. cap. 67 Τῶν ἀγαθοεργῶν καλεομένων Σπαρτιητέων. Procul dubio enim illic innuit Herodotus sic ipsos Spartæ nominatos fuisse, non ἀγαθουργῶν, quomodo potuisset enunciare; & præterea ab oraculo eum appellari nunc, prout Laconico more solebat extendi diphthongus ου. Sane diffiteri non possum contractionem in Græca seu verbi conjugatione, seu nominis declinatione vocalium εο in ου, ut omnibus Græcis familiarem, sic quoque Laconibus fuisse usurpatam; sed ita quoque actum in positione contraria earundem vocalium id videtur negare hic codex in tam splendido nomine. Unde non tam conjectura, quam conclusio evidens sequitur, nempe etiam Λυκόοργος dictum fuisse hunc legislatorem, non Λυκοῦργος, ut fecerunt & omnibus fere historicis hanc appellationem breviorem aut tribuerunt, aut usurpare permiserunt, nempe ut in decreto Laconico contra Timotheum Musicum μῶαν dicunt Lacones, ubi Græci alii Μοῦσαν. Hujus correptionis exemplum quoque est apud Grammaticos, ὑποοργὸς ὑπουργὸς, quod est in Favorino. Ubi Stephanus rogat, an pro ὑπόεργος?

25, 23. Τοὺς ἐφόρους καὶ γέροντας ἔστησε Λυκοῦργος.] Locus conspicuus & ideo notatus ab viris doctis, qui de Ephoris egerunt, præsertim etiam erudito illo Cragio cap. 4. libri 2. de rep. Laced. satis ample demonstrante dissensum, qui de hac re est inter Herodotum, à quo stat & Xenophon, ac Aristotelem & Plutarchum aliosque, qui ad Theopompum hos deferunt, prout in pluribus fieri contingit. Ne dicam de Scaligeri Animadversionibus ad Eusebium proponentis Chilonem ex Laërtio ut primum Ephorum. Sed quod idem aut sponte animadvertens, aut ex Cragio repetens Jo. Marshamus in Chronico Canone pag. 509, ludit, opinor, & in lusu sperat lectoribus imponere, id parum laudabile est; & ante omnia non debuit eo prolabi, ut publicaret sibi suspicionem esse vocem ἐφόρους in textum irrepsisse, prout jam ante sustinuit credere Grentemesnilius, sed fide temeraria. Si id jam ita sit, an Herodoto relinquet τοὺς καὶ γέροντας ἔστησε? Quæ in connectenda serie lenitas Herodotea? Nimis præcox fuit in hac parte. Neque enim fides ulla fieri potest hic aliquid irrepsisse in contextum, quem tot fida monumenta purum servaverunt. Cæterum quum circa hos versus repleta esset pagina in exemplari Mediceo, in ima ora erat adscriptum manu sane etiam vetustissima hoc ipsum:

Χρησμὸς ἐν τοῖς Θησέως βίοις ἀναφερόμενος·

Ὄλβιος οὗτος ἀνὴρ, ὃς νῦν κατὰ λάϊνον οὐδὸν
Φοίβου Ἀπόλλωνος χρηστήριον εἰσαναβαίνει.
Ἤλυθεν εὐνομίην διζήμενος· αὐτὰρ ἐγώ σοι
Δώσω, τὴν οὐκ ἄλλη ἐπιχθονίων πόλις ἕξει.

25, 29. Οὐκέτι ἀπέχρη] MS. ἀπέχρεε.

25, 46. Ὅσοι αὐτέων.] MS. αὐτῶν. Et vere, ut c. 64 Οἱ δὲ αὐτῶν.

26, 3. Ἀλαίης.] MS. Ἀλέης. Utique sic vocavit quoque lib. 9 cap. 69. Et est eadem ratio τῶν Ἀλκμεωνιδέων, de quibus ante fuit dictum. Et mox idem codex non ἐσάντο, sed ἐοσῦντο, ut 3, 106. Οὗτοι γὰρ ἐοσῦντο.

26, 16. Ἔπεμπον αὐτις ἐς τὸν θεόν.] MS. ἔπεμπον αὐτις τὴν ἐς θεόν. Nec placet eam scripturam negligere, quum proba sit intellecto vocabulo ὁδόν. Habet nempe & Herodotus suas ellipses, quæ ab librariis utique omnibus intellectæ non sunt. Sic ipse Æmil. Portus τὴν πρώτην dici agnoscit Ion. & Att. κατ' ἔλλειψιν τῆς ὁδόν. *primum*, *initio*, *principio*, vel primo quoque tempore, confestim, ut 1, 153. Τοὺς Ἴωνας ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιησάμενος τὴν πρώτην εἶναι. ubi Camerarius vertebat *ut hæc prima quidem cura esset.* Sed acrior est Portus ad se defendendum in voce Λόγος, ubi simul refutat Vallam interpretantem *etiamsi primum adoriendi fuissent*, & Stephani suspicionem de mendoso isto loco. 3, 134 Ἐπὶ Σκύθας μὲν τὴν πρώτην ἰέναι ἔασον. Ita doctissimus Mercerus ad Aristænetum 1, 15 notat: τὴν πρώτην accipio ut solet τὴν ταχίστην, ἐπιρρηματικῶς. Accipere ita potest, ut tamen non male etiam spectaverit Portus. Sed ad nostram in hoc Herodoti loco brevitatem & præcisam articuli positionem non debemus oblivisci, quo unico optime defenditur, illud vetus, Τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα. Opinor hoc inexspectatum ἕρμαιον restitutionis Herodoteæ tanti est, ut minuta illa, quæ & antea & postea annoto me ex eodem codice mutavisse, facile pro verissimis trahat ac persuadeat. etiam in τυτέων & ὀρέων expellendis. Deinde ἐγίνοντο pro ἐγινέατο, ne simus nimium curiosi. Sed & mox MS. habet non ἐπερηγομένους, sed ἐπιφερησομένους: quomodo vox hæc ipsa occurrit 6, 35 & 7, 148.

26, 22. Καὶ τύπος ἀντίτυπος.] Quum Val-

Valla interpretatus fuiſſet *Forma hoſtis formæ*, omiſſa copulativa (imprudenter omnino; neque enim in his aliquid quod hoſtem oleat, nec ἀντὶ ſemper hoſtem exprimit) Stephanus cenſuit verti *Hic typus antitypus*, nec quidquam poſtea illi cum hoc loco fuit, ita ut noluerit in Theſauro eundem vel citare, nedum accurate inſpicere; niſi quod ut promittit, deinde expoſuit typum vocari malleum ictum incudi impingentem, quem quum viciſſim repellat incus, antitypus vocatur quaſi viciſſim feriens. Atqui nec interpretatio hæc eſt, nec explicatio. Quomodo enim typus & antitypus illa exprimet, quum ſint inde remotiſſimæ voces? Et quando malleus impingit ictum incudi talem? Verſionem vero Stephani probat Fridericus, donec nuper in Suidæ mutilata ultra modum & fas editione iſte in Anglia tenebricoſus, in Gallia lucidus Koſterus reddidit: *Ictus ictui contrarius*, quo nihil immitius poteſt aut durius ſuperaddi. Quod quum colligat ex ratiocinatione Stephani, nempe ex vitioſa vitioſum; aut retinet aut non in v. Διάμετρος, ubi ex Eunapio hæc citantur, Ὡς κατά τινας διαμέτρους κεραίας κεχιάσθαι τὴν γλῶτταν ταῖς ἀντιτύποις συμβολαῖς τῶν ἀκίδων· *Ita ut lingua ſecundum quaſdam diametros, adverſis & coëuntibus ſpiculorum ictibus decuſſata eſſet.* Iſtic oblivio aut negligentia aut Nescio quo pacto eripuit illi integram vocem κεραίας. At in voce Ἠχώ, ubi propria ſedes eſt τοῦ ἀντιτύπου, in hac voce nil niſi durum agnoſcit. Epigramma tractatur ab Salmaſio in Exercit. p. 636. Ἀργύρεος πόλος οὗτος, ὅπη φαέθοντα σελήνη Δέρκεται, ἀντίτυπον πιμπλαμένη φαέων. Videntur decipi boni viri iſta explicatione auctoris noſtri de mentione incudis & mallei, quam arripuit quoque Suidas. Horum mentio eos trahit ad violentiam & ictum & feriendum. Atqui illa duo adſunt quidem: ſed in iis non exiſtit typus aut antitypus: tum malleus non tundit incudem, ſed ferrum ignitum, quod ex ictu mallei ſuperne τύπον, & ab altero latere ab forma incudis accipit ἀντίτυπον formam, ſcilicet obverſam alteri typo. Hinc apud Minucium Felicem cap. 23 *tunditur malleis, incudibus figuratur.* Suaviſſime apud Macrobium lib. 2 Somn. Scipionis cap. 1 Pythagoras caſu præterit *in publico fabros ignitum ferrum ictibus mollientes*, ut illic omnino adſit τύπος ἀντίτυπος, quum tamen nulla mentio ibi ſit incudis, quam memorat Jamblichus 1 Vit. Pythag. c. 26 ἐπήκουσε ῥαιστήρων σίδηρον ἐπ' ἄκμονι ῥαιόντων, ſed ubi ἀκμῶν nullam edit repercuſſionem. Forma Vallæ omnino recipienda eſt, ut quæ congruit Græco vocabulo, & interpretandum; *Et forma cum adverſa forma*, ſed id in Latino minus eſt, quod Græca vox τύπος veniat ab τύπτω, & hinc habeat aliquid incluſum operationis fabrilis, quo deſtituitur Latina.

26, 38. Ἐλθὼν ἐς χαλκήιον.] Forſan non ſimpliciter, ut derideretur aut repelli poſſet, ſed ex Græcæ comitatis more, calefaciendi cauſa, & inſtar λέσχης, prout ad hanc rem talia loca illic petita fuiſſe conſtat. Mox MS. Mediceus non habet ποιεόμενος, ſed ποιεύμενος.

27, 2. Ὁ μὲν δὴ ἔλεγε.] MS. plenior, Ὁ μὲν δὴ οἱ ἔλεγε.

27, 4. Συμβαλλόμενος & 10. Συμβαλόμενος.] Accurata diſtinctio codicis MSti inter duo participia, quorum prius eſt præſentis aut imperfecti temporis, unde in eo eſt geminum λλ, ſecundum eſt aoriſti ſecundi & de præterito agit. Sic igitur & in interpretatione diſtinxi, quod vulgo non fit.

27, 17. Καὶ τὰ ὅσια συνῆξας.] Quod contigit Erxidide Athenis Archonte, Olympiade octava & quinquageſima, ut ex diverſis colligitur ab Meurſio lib. 1. de Archontibus cap. 11. Quæ notio facit rem probabilem. Sed & poſt id tempus ſervata, ut denique doceat Servius Dianam illam Tauricam ad Laconas tranſlatam fuiſſe, Oreſtis vero oſſa ab Aricia Romam, & condita ante templum Saturni, juxta Concordiæ templum ad 2 Æneid. 116. Hæc potuit, certe debuit quoque ſcire Gellius, quum ſcriberet caput decimum libri III. Hiſtoria vero hæc ſimilis eſt alteri de Phalanthi cineribus in foro Tarentino ſparſis apud Juſtinum lib. 3. cap. 4.

27, 43. Τούτεων τε ὧν εἵνεκα.] MS. τούτων τε ὧν εἵνεκεν. Et ſic ſemper. Sed quod me præteriit, ſicut ſupra, nunc quoque MS. habet μεγέθεϊ, non μεγάθεϊ.

28, 6. Ἀπελοίατο αὐτόν.] Sic enim ex Stephani marginibus recepi, quod ille viderat in codicibus antiquis, ad quos accedit optimus Mediceus, non ἀπεληίσαντο, ut edidit Aldus & mox Camerarius, quo non ſolet uti Herodotus, ſed ſimplici ληίζεσθαι, quod unicuique patere poteſt inſpicienti collectanea Porti in Lexico, eoque etiam utitur in lib. 3. cap. 47, ubi repetitur hæc hiſtoria.

28, 15. Οὕτως ἔχε.] Offero lectori, quod eſt in probatiſſimo codice; non οὕτω ἔχε, ut vulgo, & alibi maluit. Itaque quamvis

perceperim, quid interdum placeat Herodoto, nunc tamen opiner sic voluisse. Nam & cap. 76. Οὕτως ἠγωνίσαντο. Cap. 176. Ξάνθιοι οὕτως ἔσχε ὁ Ἅρπαγος.

28, 28. Οὐ σῦκα, οὐκ ἄλλο ἀγαθὸν οὐδέν.] Nempe σῦκα & σταφυλαὶ sunt optima teste Lucian. lib. 2 veræ hist. Itaque hic erit locus, quem notavit Julianus in Epistola ad Sarapionem num. 24. cui mittit ἰσχάδας ἑκατὸν, ubi scribit Ἡροδότῳ ἄρχει τῷ συγγραφεῖ πρὸς ἐπίδειξιν ἐρημίας ἀληθοῦς ἀρκέσαι, εἰπόντι, παρ' οἷς οὔτε σῦκά ἐστιν, οὔτε ἄλλο ἀγαθὸν οὐδέν. Ubi hæreo, an non pro Imperatoria potestate ultra conetur trahere verba ista, quam Herodotus voluit, quum Persæ non sint ἔρημοι, nisi quod postrema verba id tradant, non priora.

28, 30. Τοῖσι γε μή ἐστι μηδὲν] Et hoc novit Stephanus exstare in MSS. & ut quilibet id sciret, in margine posuit, quod pro Herodoteo habendum testatur Mediceus liber.

28, 40. Ὁ δὲ οὖρος.] MS. optimus ὅρος, accurate, sed simpliciter circa spiritum, de quo quantopere vexetur Herodotus, vide apud Portum in Lexico.

28, 41. Ὁ Ἅλυς ποταμὸς &c.] Exemplo hic locus est, quam incondite scripserit illa sua pinguia ad Callimachum Puteolanus vector, dum pag. 154 audet referre [Halys autem fluvius, qui Lydiam terminat, ut de eo Curtius l. IV. c. V. & pridem ante Herodotus lib. I. cap. XXXII] Tanquam nihil nisi vitio fœdum posset scribere, & numerus falsus est, & in Herodoto sodes ubi mentio istius Lydiæ? Halys Lydiam ne quidem tangit, immo per quas gentes ille fluat, diserte recenset Herodotus, nec in his ullus Lydiæ locus. At alia res est, si fluvius dicatur imperium regionis alicujus terminare, ut nunc Lydicum & Medicum. Ita profecto jam docebit quoque Spanhemius Halyn fluvium terminare Mediam. Quid potest scribi magis ridiculum & erubescendum?

28, 48. Ποταμὸς ἀποτέμνει.] MS. ἀποταμνεῖ. Et ut hæc mutatio admittatur, tempus est. Sic libri hujus cap. 82 exstat non tantum ἀποταμνομένη, sed etiam quum istic paulo ante edant ἀποτεμόμενοι, præclare monet MS. codex restitui debere ἀποταμόμενοι ἔχον. Sic cap. 186 ἐτάμνετο λίθους. 2, 33 τάμνων, & cap. 92 ἀποτάμνοντες. 4, 70 Τὰ ὅρκια ταμνομένων.

29, 2. Πέντε ἡμέραι ἀνασιμοῦνται.] Hoc ipsum rursus adfirmat lib. 2 cap. 34. Quod testimonium conveniebat cum Scylacis pari numero dierum, unde illic ab Is. Vossio citatur, qui de isto numero sollicitus fuit, adeo ut Herodoto, cui adsueverat, propria manu quondam adscribere non dubitaverit in nostro hoc loco [f. πέντε καὶ δέκα.] Quod non ita debuit prostitui, ut venderetur. Cæterum video Patri meo in mentem aliquando venisse, ut legeret, satis probabiliter: Οὕτω ὁ Ἅλυς ποταμὸς ἀποτέμνει σχεδὸν πάντα τῆς Ἀσίης τὰ κάτω ἐκ θαλάσσης τῆς ἀντίον Κύπρου ἐς τὸν Εὔξεινον Πόντον (ἔστι δὲ αὐχὴν οὗτος τῆς χώρης ταύτης ἁπάσης) μῆκος ὁδοῦ εὐζώνῳ ἀνδρὶ πέντε ἡμέρας ἀναισιμοῦνται.

29, 7. Τίσασθαι ἐθέλων.] MS. θέλων. Sic & ante edidi ex eo εἵνεκα & μοίρην, quæ utraque sic exhibet, non εἵνεκε, non μοίρῃ. quod ipsum recurrit cap. 75.

29, 11. Νομάδων ἴλη.] MS. εἴλη. Et infra εἰλαδὸν idem MS. Et post ἐκμαθέειν, non ἐκμαθεῖν.

29, 17. Παῖδα σφι παρέδωκε.] Ex his Græcis Latina finxi, quum nihil abiret hinc lectio antiqui libri, & fieri potuerit, ut in filio primum Scythas expertus, deinde permiserit aliorum quoque filios ob easdem causas illuc ire, aut simul intelligantur comitati fuisse ab initio regium filium. Alioquin satis probe legit Valla παῖδας, quod & Stephanus videtur probavisse. Fridericus sane sustinuit ad istam formam contextum instituere. Nec mirum, quum non aliter in hoc loco agat Dion. Petavius in citando libro 10. cap. 2, adeo ut pueros ipsis Scythica lingua & sagittandi disciplina instituendos traderet. Thomas etiam Gale testatur recte interpretem sic egisse, ut legeret παῖδας. Cernis omnes miro impetu actos, qui tamen cœcus totus est. Sed videtur succrevisse ex imitatione lib. 2 cap. 154.

29, 25. Ἀνάξια σφέων ἑωυτέων.] MS. σφέων αὐτῶν. Sic enim exhiberi oportuit, quippe quod legitur in veteri libro, similiter ac cap. 97, στήσωμεν ἡμέων αὐτῶν βασιλέα. Adde finem capitis 143. Etiam mox in illis Ταῦτα δὲ δὴ ἐγένετο vocem tertiam non agnoscit idem codex. Et statim ἐβουλεύσαν pro ἐβουλεύσαντο.

29, 36. Κυαξάρεϊ.] Quum nemo æque noverit virtutes Herodoti, nemo perinde eas celebraverit, ac magnus ille & divinus Jos. Scaliger, nescio quî hæsit is in hoc loco, ut narrationem Herodoti reprehenderet. Id facit in Animadversionibus pag. 89. nec quæ ibi inamæna ei impingat, hic exscribo, quum satis graves eorum pœnas dederit, sequuto truci ultore Dion. Petavio in libro x. de doctrina temporum. Mox accessit Marshamus apud Stan-

Stanleium ad Æſchyl. p. 775. Licet utrumque & tertium conſulere.

29, 37. Τοῖσι Λυδοῖσι καὶ Μήδοισι.] MS. τοῖσι Λυδοῖσι καὶ τοῖσι Μήδοισι. Id Herodoti eſſe infinita exempla evincunt. Jam ſupra habuimus cap. 35. Τοῖσι Λυδοῖσι καὶ τοῖσι Ἕλλησι. Et infra c. 141. Τοῖσι Ἴωσι καὶ τοῖσι Αἰολεῦσι. Nec diſſimile eſt, quod ſequitur: Οἱ δὲ Λυδοί τε καὶ οἱ Μῆδοι.

30, 11. Ἐς τὴν ὁμοχροΐην.] Quamdiu hîc lectum fuit αἱμοῤῥοΐην? Id excitabat Stephanus vertebatque, *uſque dum ſanguis profluat*, junctis ſcilicet his verbis cum præcedenti ἐπιταμόντες. Is tamen in Theſauro noluit hunc Herodoti locum noſſe, nec quum ὁμοχροίαν tractabat, nec quum αἱμόῤῥοιαν. Nihilominus ut voluit Stephanus, ita locum hunc diſtinguendum & corrigendum exclamat Æm. Portus, interpretans *ſecuerint brachia uſque ad ſanguinis profluvium*. Quin & forte hoc rectius ſtatuit in margine Fridericus, quum interim in Latinis exhibeat *brachia ſecuerint uſque ad ſanguinis eruptionem*. At Valla ὁμοχροΐην ſpectavit, quaſi deſignaret locum, nempe *qua brachia humeris connectuntur*, quum teſte Voſſio Joſ. Scaliger intellexerit curvaturam brachii, qua contingunt ſe partes duæ interiores brachii, cum angulum faciunt. At ipſe Voſſius ſuccenſens omnibus, ſtatuit αἱμοῤῥοΐην inepte reponi, & quia Tacitus, Valerius Maximus, Lucianus manuum aut digitorum aut pollicum mentionem faciunt, credit rectius ὁμοχροίην intelligi mutuum cutis contactum, nempe locum qua ſe contingebant dextræ invicem implexæ & colligatæ. Neque enim tanti ducit Herodotum Voſſius, aut putat ad ſe facere, quod diſerte ſcribat Herodotus τοὺς βραχίονας ἐπιταμόντες. Itaque nos hinc colligimus vanam eſſe interpretationem Voſſii de dextris, & mirari me dico, cur & iſte ferus Iſaacus & alii viri docti velint ita Herodotum tractare. Porro an brachia poſſunt dici incidi, ut ſanguis non profluat, vel eruptio aut profluvium ſanguinis non fiat? An qui dicit τοὺς βραχίονας ἐπιταμόντες, debet adhuc mentionem facere αἱμοῤῥοΐης, idque ex cerebro horum homuncionum, non ipſius Herodoti? Quale monſtrum id eſt? Nihil itaque hîc video nodoſum. Dicit auctor, quando brachia inciderint æquo modo, ut ſint concoloria; nec dubitari poteſt, quis color intelligatur. Immo ut ab Herodoto indicari ſcias, pergit dicere τὸ αἷμα ἀναλ. ἀλλ. Nonne habes ſic omnia perfecta? Nam Th. Gale inſtar feræ incluſus occæcatur, ut omnia toleret, & ambiguitatis inſtrumenta augeat nihil penſi habens, dum varia vocabula ad hanc ſimilitudinem ex copiæ, ſed jejuniſſimæ, ſcilicet cornu jaciat, quum in Indice habeat inter dictiones Ionicas, ac tandem Voſſium inſpici velit ad Melam. Quid infauſtius?

30, 16. Ἐς τε τὰ χρής. ἔπεμπε, εἰ στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας εἰρωτέων.] Habe ex MS. Mediceo ſimul pignus fidei ſuæ ac præſtantiæ, quam tempori noſtro ille præbet; ſimul ſpecimen ſuavitatis Herodoteæ. Nam id quod legit huc uſque eruditus orbis in hoc loco, non eſt Herodoti, ſed nugatorum, qui cupide ſua adſuunt alienis. Etenim iſtud participium non extat in illo MS. & inſulſe abundat. Quis enim ignoret ad oracula mittentem mittere conſulendi cauſa? Itaque eſt hoc elegantiæ & politurae Græcæ, ut ſubintelligant, non exprimant quid agant. Ipſe noſter 3, 13. Κήρυκα πέμπει βουλόμενος αὐτὸς μὲν ἐς Κέρκυραν ἥκειν *Caduceatorem mittit*, qui dicat *ſe quidem in Corcyram velle concedere*, ut vertit augetque Valla. Sic igitur & Diodorus Siculus 14, 113, ubi Dionyſius Rhegio capto cruciat Phytonem κήρυκος συνακολουθοῦντος, ὅτι τὸν ἄνδρα Διονύσιος τιμωρεῖται, ubi interpres, *proclamante interim præcone*, nequaquam ex vero. Habent autem omnes ab fonte eruditionis Græcæ. Sic enim Homerus Iliad. Γ, 116.

> Ἕκτωρ δὲ προτὶ ἄστυ δύω κήρυκας ἔπεμπε
>
> Καρπαλίμως, ἄρνας τε φέρειν, Πρίαμόν τε καλέσσαι.

Interpretantur; *Tum Hector ad urbem duos præcones miſit celeriter, qui agnos adferrent, Priamumque vocarent.* Atqui id non eſt opus præconum, ſed indicare & jubere agnos ducendos & Priamum vocandum. Hinc ergo & Livius 22, 50. *Nuncium, qui in majoribus caſtris erant, mittunt, dum prælio fatigatos quies nocturna hoſtes premeret, ut ad ſe tranſirent*, omiſſo verbo juſſurum vel indicaturum vel moniturum. Ibidem cap. 54. *Nuncium extemplo mittunt, quanta ſecum peditum equitumque copia eſſent, ſciſcitatumque ſimul, utrum* &c. ubi poſterior pars mire impletur, prior deſtituitur. Atque ita patet ſimul firmitas ejus, quod ante multos annos ſcripſi ad ejuſdem Livii locum 4, 20.

30, 23. Θαλῆς ὁ ὁ Μιλήσιος διεβίβασε.] Longe mollior accidit hæc ſeries vocum iſtarum, prout exſtat in MS. Mediceo, quam vulgo; Θαλῆς ὁ Μιλήσιος διεβίβασέ οἱ. etſi probe norim particulam iſtam ab He-

 rodoto

rodoto interdum in fine appositam esse, ut cap. 86 & 91.

30, 36. Ἀρχαῖον ῥέεθρον.] Sic liquide legitur in MS. nec potui repugnare, etsi modo ante scripserit ἀρχαίων ῥεέθρων.

31, 1. Πέμψας κήρυκας ἐς τοὺς Ἴωνας.] Est eadem causa, quæ occurrebat 8, 14. Nam obloquitur sibi Herodotus, quum cap. 141 ait. Ὅτι δὴ οἱ Ἴωνες πρότερον αὐτοῦ Κύρου δεηθέντος δι' ἀγγέλου ἀπίσασθαι σφέας ἀπὸ Κροίσου. Ubi unum modo nuncium ab Cyro dicit missum, quum hoc loco plures. Verum non ita immemor sui Herodotus. Immo & MS. clare profert in hoc loco κήρυκα, quod opportunum est egregie, & idcirco repositum in alterius vicem. Sed ne quid celetur, idem MS. in advocatis verbis ex cap. 141 habet δι' ἀγγέλων, ut, nisi pluribus vicibus unum misisse credatur, nihil ἀπελὲς definire liceat.

31, 22. Ἁλίσας δὲ δή.] MS. ἁλίσας τε δή, quod hoc in loco jungit concinnius, quam vulgata lectio per adversativam.

31, 25. Φρονέων ἀπίκετο ἐς τὰς Σάρδις, ἔπεμπέ τε κήρυκας.] Longe molliore nexu narratur in MS. φρονέων, ὡς ἀπίκετο ἐς τὰς Σάρδις, ἔπεμπε κήρυκας, unde non potui ambigere de eligendo.

31, 30. Ἐλπίσας μή κοτε ἐλάσῃ.] MS. ἐλάσῃ, quæ perpetua est Herodoti consuetudo.

31, 35. Φοιτέοντες.] MS. φοιτῶντες, & paulo ante φανέντων δὲ αὐτῶν, non αὐτέων. Sed & mox longe mitius ἰδόντι δὲ τοῦτο Κροίσῳ, non ἰδόντι δὲ τῷ Κροίσῳ τοῦτο. Nam ex varia lectione non potuit dubitari, quin eligerem ἔπεμπε θεοπρόπους ἐς τὸ ἐξηγητέων, quum sic legeretur in MS.

31, 46. Πολέμιόν τε εἶναι.] Aut hinc aut paulo ante expellendum videtur verbum substantivum εἶναι. Sane nihil potest hîc esse ambiguum bene consulenti, si quis modo sciverit ex hoc loco id expelli ab MS. Florentino. In priore agnosce manus male feriatas. Nam qui hoc infinitivum ita duplicavit, est ipse Stephanus, quod inde patet, quia editio tam Aldi quam Camerarii exhibet ὄφιν γῆς παῖδα, non ὄφιν εἶναι γῆς παῖδα. Quid tum? an igitur Stephanus pro arbitrio sic voluit abuti isto verbo, ut inculcaret ubi vellet, quamvis non foret necesse? Immo adest illi sua quædam excusatio, quum pateat ex dictis istud verbum ab aliis MSStis illic poni, ab aliis vero istic, ut videatur Stephanus inspexisse varios antiquos codices, unde judicavit præstare, si abundaret potius quam ex alterutro deleret. Cæterum laudetur ac superet sanctitas codicis Medicei, quam modo rursus experiemur.

32, 5. Ὅκως πρὶν ἢ τὸ δεύτερον ἀλ. τὴν τῶν Λυδῶν δυν. αὐτὸς ἐπικαταλλάβοι.] Nihil quidem in his non Græcum. Hoc videlicet est Herodotum vel edere vel legere. Dices vero nihil in his occurrere molestum, quum Valla etiam commodissimo sensu sit interpretatus. Recte. Sed ubi in Herodoto deprehendes talem usum verbi istius decompositi ἐπικαταλαβεῖν? Quum iste scriptor brevius istud καταλαβεῖν toties usurpet, sed peculiari suo modo, ut collegit jam in Lexico Æm. Portus, quomodo credetur decomposito usus tam vulgarem ad modum? Immo quum adeo diligens sit Portus in annotandis decompositis ab Herodoto usurpatis, prout est ἐπικατακλύσαι, nostrum hoc ἐπικαταλαβεῖν non dignatus fuit annotare vel ex hoc nostro vel ex alio, qui nempe nullus est, loco? Non Stephanus ipse dignatur in Thesauro agnoscere Herodotum hujus verbi approbatorem. Et quo ista omnia? Nempe ut bene præparatus (etsi forent animadvertenda plura, quæ insipidam faciunt hanc densationem) discere incipias in MS. optimo nec ὅκως nec τὴν nec αὐτὸς ἐπικαταλάβοι conspici, & sine injuria ulla abesse queunt. Verti debuerat, ***promovere exercitum Sardes, priusquam denuo contraherentur Lydorum copiæ.*** Satis clare exponitur scopus Cyri.

32, 14. Ἡ δὲ μάχη σφέων ἦν ἀπ' ἵππων.] Nullus miror sic edi, sic legi in hoc loco, quum vix aliter sciret idiota Græcus loqui. Interim est aliquid, quod morari possit legentem. Nam cur ita nunc scribit, qui mox dicet ἀποθορόντες ἀπὸ τῶν ἵππων? Nec sane nova sector, sed auxilia quæ possumus habere veterrima, publicare & illustrare cogor. In his vel primaria est membrana Medicea, quæ intactum ab licentia servavit Herodotum, in qua plane legitur ἀφίππων una voce. Nec temere; etsi enim sciam, quomodo id adjectivum celebrent Lexicographi, novimus tamen illud ἀπὸ non esse semper privativum, etsi id solum isti in hac voce spectent, haud dubie nimis arcte coërcentes. Exemplo est, quod in Strabone notavit maximus Casaubonus ἀφιππάζεσθαι & in Diodoro Siculo ἀφιππεύειν, non desilire ab equo, & eum relinquere, sed abequitare, ut sic dicam, & in equo fugere, ut te eripias. Sic quum in isto composito ludatur, quidni simpliciter μάχη σφέων ἀφίππων dicetur pugna contemplatione dirigendi ictus demittentium plagam ab equis, eorundem sci-

ſcilicet, qui contemplatione ſedendi aliis dicuntur ἔφιπποι? Ita quidem mihi videtur.

32, 17. Ἐὸν μέγα τε καὶ ὑψηλόν.] Contra omnem rationis ſpeciem veritas priſcæ ſcripturæ in hoc commentum abiit. Quid ineptius, quam Lydos Sardianos dicere bonos equites, & eoſdem agere in campo non ſolum ſublimi, ſed etiam fluviis interciſo, unicis equitandi impedimentis? Et quid eſt, quæſo, πεδίον ὑψηλὸν? nempe montibus collibuſque inæquale & levatum, ut cap. 110 de Mediæ parte. Ταύτῃ γὰρ πρὸς Σαππείρων ὀρεινή ἐστι κάρτα καὶ ὑψηλή τε καὶ ἴδῃσι συνηρεφής. Idem dicit Strabo de omni Media verſus Boream patente lib. 11. Ἡ πολλὴ μὲν οὖν ὑψηλή ἐστι καὶ ψυχρά. Nihil æque incommodum equis agitandis, quam hæ locorum deſcriptiones, ut quiſque poteſt comprehendere, imo novit ex Theſſalia. Quare emendatiſſime prorſus membrana Flor. καὶ ψιλὸν, hoc eſt, nudum, patulum, arboribus & vepribus curſum equorum non impediens. Egregie prorſus ſe explicat auctor Herodotus 4, 175. Ὁ δὲ λόφος οὗτος ὁ Χαρίτων δασὺς ἴδῃσί ἐστι, ἐούσης τῆς ἄλλης τῆς προκαταλεχθείσης Λιβύων ψιλῆς. Eodem lib. 21. Πᾶσαν ἐοῦσαν ψιλὴν καὶ ἀγρίων καὶ ἡμέρων δενδρέων. Inſuper occurrit 2, 76 ψιλὴ τὴν κεφαλήν. Immerito vocabulum iſtud penitus omiſit Æm. Portus. Mox ex MS. dedi Ὕλλος & ὄρεος.

32, 21. Φωκίην πόλιν.] Si placet ridere, ea culpa eſt Tanaq. Fabri, ut de vulgata in editionibus ſcriptione hujus urbis deplorans in epiſtola ad Petavium, etiam neſcio quid de Sylburgio querens, quaſi à quo Φωκαίη diverſa habeatur urbs ab hac Φωκίη, certe riſum meruerit. Quænam iſta graſſatio, quæ iſta illi queſtio ſupereſt, quum jam diu Salmaſius in Exercitationibus pag. 863 ſcribat Φωκαίην, appellet *Phocæam*, teſtetur male edi Φωκίην. Has utique Petavius bene lectas habuit. Et quanto riſu debuit legiſſe hanc epiſtolæ iſtius XL partem? Utique jam olim Italica verſio *appreſſo alla terra di Phocea.* Ego remittere ſane queo, quod in modò præcedentibus ex communi dialecto retinuerunt οἰκίης, στρατίην: huic naſutiæ quis indulſerit non intelligo, ut talem urbem conderent, quum in MS. Fl. aperte & veriſſime legatur Φωκαίην? Sed ita etiam 3, 14. ἐς Πτωχίην fecerint, quum in MS. ſit Πτωχηΐην. Res eſt ſatis jocoſa. Æmil. Portus in Lexico citat tria loca, in quibus editur Ξεινίη, nec ipſe de eo aliud quid notavi. At lib. 3 cap. 39 rurſus occurrit ea vox, nec eum locum novit Portus (forſan volens, quia incidit in ambiguitatem) at illic ex MS. reponam ξεινηΐην.

32, 35. Συλλαμβανόμενος ἀμύνηται.] Verbum utrumque pernotum. Nec prioris ſtatum moveo; ſed in poſteriore, quod ex vulgari modo exemplis quam plurimis firmat in hoc ſcriptore Portus, meretur notari acumen aliquod Herodoteum, cujus notitiam præbet codex optimus, dum exhibet ἀμύνηται, quam literæ ν eliſionem ſpernere nequivi; & dein τῶνδε εἵνεκεν.

32, 42. Τῷ δή τοι καὶ ἐπεῖκε.] Nullus auſit hoc culpare. Et tamen id facit MS. Mediceus, dum legere jubet τῷ δή τι καὶ, omnino meritus quorumvis obſequia etiam in hoc exiguo, ut quod vere eſt Herodoteum. 3, 12. Οὕτω δή τι ἰσχυραὶ κεφαλαί. 4, 52. Κρήνη οὕτω δή τι ἐοῦσα πικρή.

32, 43. Ἐνθαῦτα ὥσφραντο τάχιστα τῶν καμ. οἱ ἵπποι καὶ ἰδόντες αὐτὰς &c.] Eſt fractus & elumbis ſermo & importune variegatus. Nihil candidius membrana Medicea, ἐνθαῦτα ὡς ὥσφραντο τάχιστα τῶν καμ. οἱ ἵπποι, καὶ εἶδον αὐτὰς, ὀπίσω &c. Mox ex margine recepi in contextum χρόνον ἐπὶ μακρὸν eadem membrana probante.

33, 11. Τοῖσι δὲ καὶ αὐτοῖσι τοῖσι Σπαρτιήτῃσι.] Ita ex MS. ſupplevi locum addito altero τοῖσι. Quod ſive additum legas, ſive ponas abeſſe, apparet eos qui Herodotum ediderunt, in hac parte non intellexiſſe, acquieſcentes tali verſioni *& ipſis Spartiatis inciderat*; neque enim Græciſmus patitur talem verborum ſeriem τοῖσι δὲ καὶ αὐτοῖσι Σπαρτιήτῃσι, neque iſta in eo ſenſu reperitur apud Herodotum. Sed eximie ſuccurrit optima membrana ad plenum reſtituens manum & ſententiam Herodoti, qui ſignificat Lacedæmoniis autem & ipſis Spartiatis tale quid contigiſſe. Τοῖσι δὲ nempe οὖσι ἐκ Λακεδαίμονος, καὶ αὐτοῖσι τοῖσι Σπαρτιήτῃσι, nempe ex diſtinctione Herodoti, qua ſcribit lib. 7. cap. 234. Ἔστι ἐν Λακεδαίμονι Σπάρτη. Nonne ad hunc modum ſcripſit jam ſupra cap. 65? Φράσαι τὸν νῦν κατεστεῶτα κόσμον Σπαρτιήτῃσιν. Ὡς δὲ αὐτοὶ Λακεδαιμόνιοι λέγουσι &c. Et cap. 68. Καὶ ἀπελθὼν ἐς Σπάρτην ἔφραζε Λακεδαιμονίοισι non tantum civibus & incolis Spartæ, ſed qui forent in omni Laconica regione. Et jam ante cap. 65 offendes plane ſimilia. Articulus autem iſte etiam in dativo omiſſus occurret infra aliquoties; ſed bene 4, 35 Αὐτοῖσι τοῖσι θεοῖσι.

33, 18. Κύθηρα.] Equidem ſic etiam vocatur in libro VII, ſed ibi aliter loquitur, nempe ἔστι νῆσος ἐπικειμένη, τῇ οὔνομά ἐστι Κύθηρα. nunc jungit ſubjunctivo ſuo conve-

niens adjectivum, & scripsit Κυθηρίη νῆσος, ut est in MS. non tantum Florentino, sed & utroque Britannico apud Th. Gale.

33, 24. Μηδὲ περιμένειν.] Quod nemo potuit cogitare, in tam obsequioso silentio aliorum, unus huic verbo contradicit optimus MS. in ejus locum reponens παραμένειν. Id certe eo magis mireris oportet, quia Cl. Portus utrumque verbum nullius pensi habuit neglexitque in Lexico. Sed certe Herodoti lector debuit cognitam habere differentiam, qua περιμένειν usurpatur in exspectando, ut 4, 89 Ἐνθαῦτα αὐτὸν περιμένειν ζεύγνυντας τ̀ ποταμόν. 7, 58 Ἐς τὴν αὐτῷ προείρητο ἀπικομένῳ περιμένειν, qui sensus hinc alienus est, ubi notatur perseverare & manere, quod est in verbo παραμένειν, ut nunc restituo, & tuetur ipse Herodotus, tum mox iterando, tum perpetuis exemplis. Sic cap. 30. Καί σφι εἶδε ἅπασι τέκνα ἐκγενόμενα καὶ πάντα παραμείναντα. 3, 57. Εἰ αὐτοῖσι τὰ παρεόντα ἀγαθὰ οἷά τέ ἐστι πολλὸν χρόνον παραμένειν. 7, 170 Οὐ δυναμένους οὔτε ἑλεῖν οὔτε παραμένειν. Deinde legitur in eodem optimo MS. Συνθέμενοι ταῦτα absque interjectione ἂν. Ac sane nimium brevis est hæc clausula, quam ut toleret eam particulam. Tum etiam ἑσσωμένους, non ἑσσωμένους, & ejus scripturæ plura exempla collegit Portus.

33, 30. Ἀλκίνωρ.] MS. Ἀλκήνωρ.

33, 49. Πρὶν ἂν θυρέας ἀνασώσωνται.] Credo in his voculam ἂν satis sæpe occurrere, ut lector una carere possit. Ad cujus solatium unica illa Herodoti adjutrix membrana secundam voculam testatur se non reperisse in codicibus proxime ætatem Herodoti scriptis, ideoque hinc omisit, & ego expuli rursus. Deinde eadem τὰ ἐναντία solutis & integris verbis, non τἀναντία, quod vulgare: sicut etiam ex ejus auctoritate suscepi, quæ ad oras erant ab Stephano conjecta, ἐνεστεώτων & ἦλωσαν.

34, 19. Πειρησάμενος τ̃ς στρατιῆς.] His nequaquam congruit interpretatio Vallæ, quæ totum hoc refert ad exercitum, quum hæc Græca referant ad Cyrum, & quidem prave, ut scio ex optimo MS. qui præstanti correctione id sanat, Πειρησαμένης, quomodo scribendum certe est, nec videtur in aliam lectionem incidisse Valla, quem defendunt quoque codices Britannici apud Th. Gale. Itaque etiam probari debet προεχώρεε, quod in eo legitur, non προσεχώρεε, quod male sic mutatum est.

34, 25. Ὁ πρότερος βασιλεύς.] Si is primus fuit Lydorum rex, bene est. Sed MS. Florentinus ὁ πρότερον βασιλεύς, ut plane expressit etiam Valla.

34, 38. Καὶ μετ' αὐτὸν ἄλλοι.] Opinor sic loqueretur vel ineptissimus. MS. Καὶ κατ' αὐτόν, ut edidi & interpretatus sum. Et deinde οὕτω δὴ Σάρδιές τε, & videtur Herodotus ista secunda vocula tunc carere noluisse, ut 4, 184 Ὑψηλὸν ἦ οὕτω δή τι λέγεται. 9, 65. Οὕτω δὴ οὐκέτι τ̀ αὐτὸν κόσμον κατηγέετο.

34, 43. Ἐν τῇ ὦν παρελθούσῃ εὐθυμίῃ.] Non miror editores harum historiarum nequivisse discedere ab voce tam benigna laudataque non in scriptis modo, sed jam quoque in nummis, ut produxit And. Morellius. Quia tamen abesse ab his Musis debet contumacia aut violentia, sustinuit Stephanus fateri, quid invenisset in libris scriptis, uno vel altero vel pluribus, nempe εὐεστοῖ, & statim mentem advertit Portus, ad vocem Εὐθυμία scribens [ubi pro εὐθυμία scribitur ad marginem εὐεστοῖ,] quasi non unusquisque id satis videret ipso indicente. Ergo nec tacere potuit Th. Gale [In margine stat εὐεστοῖ, cujus εὐθυμία est explicatio. εὐεστὼ dictio est Ionica ex Democrito & aliis nota] Sic scribit quantum vult, non quantum potest. Potuit enim aliquid salis adspergere ex ipso Herodoto, qui reliquit 9, 84. Ἐπαισχυνομένους τῇ ἀπεστοῖ τ̃ς μάχης, eamque vocem novit Æmil. Porti Lexicon, sed loci designatione per numeros caret, cujus facti occasionem ignoro, & hinc eam retinuit Plutarchus in fine de Malignitate nostri scriptoris pag. 872. Etiam potuit addere aliquid de lectione duorum MSStorum satis bonorum; nec utique indigebat Herodotus explicatione tali. Hoc miror, cur viri boni sic destituerint Lexicon Herodotearum vocum ex codice Goldasti, ubi legitur pag. 745: Εὐεστή. ἡ εὐημερία, εὐετερία (pro εὐετηρία) ἡ καλλίστη τ̃ ἐτῶν διαγωγή. Διογενιανὸς ἀνὰ ς̃ σ γράφει. An id parvi momenti apud istos est, & nihil ad incendendos eos facere potuit mentio laudati olim Grammatici, ac sententia notabilis in eximenda litera sibilante? Scilicet spreverunt, quia εὐετή ex ipsorum sententia nihil poterat conficere bene Græcum. Hæc igitur omnia in tranquillum redigat sanctissimus codex, & Græci sermonis notitiam, prout ad nos pervenit, augeamus pulcherrima voce εὐεστοῖ, prout in Herodoto legendum esse probat ille Heros ex Florentia.

34, 44. Τὸ πᾶν ἐς ἑωυτὸν ἐπεποιήκεε.] Prout antecessit Valla, sic sequitur & Stephanus interpretando *pro viribus*, etiam Æm. Portus, & in monstrando usu voculæ ἐς citat hunc locum, ubi ἐς ἑωυτὸν ponatur pro τὸ ἐν ἑαυτῷ, *quicquid in se erat*, *fecit*. *Omnia quæ potuit*, *pro viribus fecit*. An & sic

ſic cap. 86. Ἐς ἑωϋτὸν λέγων? nequaquam. Neſcio ubi talia didicerit; niſi quod nunc harioletur. Eſt enim mera corruptela, quam docet vetuſtiſſimus codex exhibendo ἐς αὐτὸν ſcilicet filium; ut εἰπεῖν ἐς πάντας 8, 26, quod illic reſtituam. Alias ſolet omittere præpoſitionem, ut 5, 97 Τρεῖς δὲ μυριάδας Ἀθηναίων ἐποίησε τοῦτο, & notavit quoque Portus. Sed nunc in animo oportuit habere, quod anteceſſit cap. 41. Ἐμοῦ προποιήσαντος χρηστὰ ἐς σε.

34, 46. Ἐπεπόμφεε χρησόμενον.] MS. χρησομένους. Quod eſt neceſſarium. In ipſo autem oraculo MS. liber habet βοῦλευ, non βούλου.

35, 7. Ἦιε γάρ τις Περσέων.] Hæc nempe erat Græca lingua, exercitata inter librarios, qui deſcribendo & manu quæſtum faciebant, nati ad corrumpendum, & feſtinato nimis ſcriptu implentes ſeriem membranarum ſine cuſtodia ejus, quod ſequebantur; non Herodoti, non elegantiorum, non eruditorum, qui ſibi ipſi bibliothecas deſcribebant. Ergo & ſuaviſſime MS. ἤιε γὰρ δή τις Περσέων. Id eſt ingenuum auctoris noſtri. Sic infra cap. 109. Δεῖ μέν τοι δή τινα Ἀστυάγεος. Et cap. 124. Ἦντε δή τις δοκίμων ἄλλος Μήδων. 2, 179. Ἐς δή τι ἄλλο στομάτων τοῦ Νείλου. 4, 111. Τῶν τινος οἰκετέων εἶναι. 7, 143 Τῶν τις Ἀθηναίων. Et 146. Τῶν τινας δορυφόρων. Et alio modo 8, 90. Τῶν τινες Φοίνικες. Sic cap. 114. idem MS. habebat τῶν δέ κου τινὰ αὐτῶν, non τὸν δὲ, idque placitiſſimum eſt. Immo non aliter paulo ante, ἰδὼν τῇ προτεραίῃ δή τινα Λυδῶν: quamquam illic MS. τόν τινα Λυδῶν, quod non eſt contemnendum, ut cap. 90. Αἴτεο δόσιν τὴν τινα βούλεαι τοι γενέσθαι. Nam ſic quoque MS. non τὴν δόσιν τὴν τινα, ut vulgo. Mox liquide in MS. eodem habetur ἀλλογνώσας. Valeant igitur depravati & hæreant in ſuo ἄλλον γνώσας.

35, 13. Ἄνθρωπε, μὴ κτεῖνε.] Sic eſt. Sonitum vocis, quam edidit hic Crœſi filius, nemo aut illius ſæculi, quo vixit Stephanus, aut noſtri audivit, unde eidem Stephano major libertas fingendi aut ſumendi, quod præplaceret. Ille enim eſt, qui ſic vexavit Herodotum in edendo, quum & Aldus & Camerarius probe ſequuti priſca exemplaria dediſſent Ὤνθρωπε. An ſecurius aut politius eſt ex Gellio (qui citat hæc lib. 5 cap. 9. ut notum eſt) refingere Herodotum, quam ex antiquis ipſius Herodoti exemplaribus? Quaſi non experiremur illa Græca in Latinis iſtis libris perditiſſime ſcripta eſſe, ut difficillima ſit divinatio; & præſertim citationes illas ex Herodoto ita mutatas, ita ad communem rationem loquendi redactas, ut omne Herodoteum in eis ſit abolitum. Imo teſtor in optimo MS. exſtare ὤνθρωπε, & Th. Gale, quaſi arbitrum ſe vocatum imaginatus, dum ſcribit [Melius Ὤνθρωπε] opinor indicat in codicibus ſuis ita legi, ut id ſit purum putum Herodoteum.

35, 19. Πολιορκηθέντα κατὰ τὸ χρηστήριόν τε καὶ καταπαύσαντα.] Ita exhibent ac diſtinguunt omnes omnino editiones ab Aldo ad hanc uſque. In quibus tamen vertendis, etſi liberiorem ſe geſſerit Valla, tamen omnes pariter eum ſequuntur, & nullus eſt, qui ut in his Græcis junguntur illa priora uſque ad copulativam καὶ, ita idem in Latinis non faciendum cenſuerit. Nonne inimica bonis auctoribus faſtidia? Immo neſciverunt ſe expedire, & Græca aſſequuti intelligendo non ſunt: ex quibus & nota diſtinctionis poni debet poſt participium πολιορκηθέντα, & vocula καὶ neceſſario ejici, quum non oraculum dixerit de XIV dierum obſidione, ſed tantum de everſione magni imperii, quod bene advertit interpres. Itaque volente & indicante MS. nos hæc ita repurgavimus.

35, 33. Μηδένα εἶναι δὴ ζώντων ὄλβιον.] Abeſt ab MS. vox εἶναι, quod expuli ut ſupervacuum pondus; & paulo ante eidem obſequutus edidi εἵνεκεν, pro vulgato εἵνεκα.

Ibidem. Ἄρα μιν περιεῖναι τοῦτο.] Negotium eſt peculiare, & vix occurrit ſimilis narratio; unde exiſtimem magis tenendum eſſe, quod offert optimus codicum MS. προσεῖναι. Id enim fere ſenſum quoque verbi alterius continet aut ſupplet. ut cap. 119. Ἄρπαγον ἐκέλευον προσάντες ἀποκαλύπτειν. Hi ſunt adſtantes. 2, 173 Οὐκ ὀρθῶς σεωυτοῦ προέστηκας. Et legi meretur defenſio hujus verbi, quam exaravit Portus contra Stephanum in verbo Προσεῖναι, & plura de hoc loco affert in vocula Ὡς. Iſtam vero præpoſitionem in eo verbo probat quoque apud Th. Gale C. A. ut vocat, ſed ex quo dimidium modo citat προσῇ.

35, 35. Ὀνομάσαι τὸ Σόλων.] Articulus ab MS. non agnoſcitur, qui etiam probat non λειποψυχίης, quod temere fingitur, ſed ἡσυχίης, ſæpe celebratæ ab Herodoto, etiam ut poſt eam vox elatior ſonet, ut in hac narratione fit, præſertim 5, 93, quem locum vide.

35, 42. Ἐπειρώτεον.] MS. ἐπειρώτων, ut & mox εἰρωτώμενον, non εἰρωτεώμενον. Etiam deinde τῇ αὐτῷ πάντα ἀποβεβήκεε οἱ τῇ περ, interpoſita vocula οἱ, quæ vulgo omittitur, quia non ſatis intelligitur Herodoteæ

ſua-

ſuavitatis indoles. Etſi enim dativus eſſet repletus per præcedentem vocem αὐτῷ, ut putaviſſe videntur, id non putavit Herodotus. Hinc 3, 72. Ὃς ἂν μὲν νῦν τῶν πυλωρῶν ἑκὼν παρέῃ, αὐτῷ οἱ ἄμεινον ἐς χρόνον ἔσται. 2, 175. Ἐν Σάϊ τῇ Ἀθηναίῃ προπύλαια θαυμάσια οἱ ἐξεποίησε. 3, 55. Καὶ οἱ τῷ πατρὶ ἔφη Σάμιον τοὔνομα τεθῆναι. 6, 68. Ἀπικομένη δὲ ἡ μητρὶ ἐσθεὶς ἐς τὰς χεῖρας οἱ τῶν σπλάγχνων. 7, 125. Πορευομένῳ ταύτῃ λέοντές οἱ ἐπεθήκαντο τῇσι σιτοφόροισι καμήλοισι.

36, 2. Καίεσθαι τὰ περὶ ἔσχατα.] Succubui turbæ, ut cogerer ſequi, quod priores dederant, etſi forſan inutiliter & incaute. Nam omnes editiones, quas vidi, ſic exhibent, quum tamen non oporteret hîc aliter agi, quam fit lib. 5 cap. 101, ubi vides edi; Ἀπολαμφθέντες πάντοθεν, ὥστε τὰ περιέσχατα νεμομένου τοῦ πυρός. Sed accipe verba Stephani ex Theſauro [Περιέσχατα, pro *Extrema* affertur cum hoc exemplo adeſpoto, Περιέσχατα νεμομένου τοῦ πυρός, Extrema jam vaſtante incendio. Sed viderint.] Heu quam imperite!

36, 6. Πυρῇ διδοίη.] Atrocius quid requiritur. Id enim nihil eſt, & longe melius legitur in MS. πυρὶ διδοίη. Ut 7, 140. Νηὸς μαλερῷ πυρὶ δώσει. Vice verſa lib. 4 cap. 145, ubi editiones habent πῦρ ἀνέκαιον. MS. mutat in πυρὴν ἔκαιον, etſi ſequatur πῦρ αἴθοιεν, ſicut confuſe agitur quoque in lib. 8 cap. 19. Παραίνεέ τε προειπεῖν τοῖσι ἑωυτῶν ἑκάστους πυρὴν ἀνακαίειν, quum ſufficiat πῦρ, ut habet ſolum MS. ille optimus.

36, 9. Κελεύειν σβεννύναι &c.] Valde paratum habuit Henr. Stephanus calamum in corrigendo clam & latenter, quod Aldus & Camerarius admiſerant, vitioſe ſcilicet. Itaque quia voluit latere, etiam Germani, qui poſt acceſſere ad Herodotum edendum, tacitum prætermittunt, donum ejus accipientes, ſed forſan neſcii. Certe non Fridericus, non Sylburgius, non Jungermannus aut gratias agunt Stephano de hac correctione, aut ſcire ſe monſtrant eam ab iſto venire; immo ne quidem deliberaviſſe credo, an tolerari deberet: etiam nec Stephanus tanti habuit, ut in margine poneret cum multis aliis: in ipſo contextu graſſatus fuit, & ſine hæſitatione ſcripſit κελεύειν, pro quo duo priores habent κελεύει, quod ex judicio Stephani tam fuit fœdum & maculoſum, ut litera ν callide immiſſa ſanaret totam hujus loci connexionem. Quippe antecedunt tot accuſativi, ut aliter fieri nequeat. Recte profecto, niſi tractarent Herodotum, qui fruitur ſuo genio, nec multum curat, quid anteceſſerit. Pro teſtimonio ſint verba ex lib. 8 cap. 87 de nave Attica: καὶ ἣ οὐκ ἔχουσα διαφυγέειν, ... ἔδοξέ οἱ τόδε ποιῆσαι. Vide alterum locum 9, 57, quem verſat Portus in v. Συνηδέατο). Scito igitur ad illos codices, quos tractaverunt Aldus & Camerarius, ex quibus exhibuerunt κελεύει, accedere codicem præſtantiſſimum, etiam illum, qui Oxonii à me eſt inſpectus.

36, 20. Συνδραμεῖν ἐξαπίνης νέφεα.] Ita in MSto optimo legebam primum verbum ſine captatione dialecti ſingularis, ut vulgo συνδραμέειν. Id eo facilius eligere potui, quia videbam Ælianum ſic voluiſſe loqui deſcribentem ſine dubio hæc ipſa Herodotea & reſpicientem ad hanc hiſtoriam, etſi ſuo jure voluerit uti in nonnullis variandis. Quod quoniam ignoratur ab illis, qui Æliani fragmenta ex Suida collegerunt, & perinde novit is, qui Suidam edidit, verba Æliani hîc appono ex voce Βαθύτατα. Αἰθρίας γὰρ οὔσης καὶ πανηλίου ἡμέρας ἄφνω καὶ ἀδοκήτως νέφη συνδραμεῖν οἷα δή που βαθύτατα, καὶ καταρρῆξαι πάμπολυν ὑετόν. Sicut huc ſpectare etiam partes fragmentorum itidem ex Æliano apud Suidam in vv. Ἔρκος, Προήκουσι & Τυράννοις videtur ſubodoratus fuiſſe Kuhnius, dum ea in unum feliciter jungit, etſi ab Æliano veniant illa καὶ τοῖς ἐπὶ μέγα πλούτου προήκουσι.

36, 37. Κατεῖσέ τε ἐγγὺς ἑωυτοῦ.] Quod Ælianus in Varia Hiſtoria 12, 1 dicit ἐκέλευσε πλησίον αὐτοῦ τοὺς ἀνθρώπους καθίσαι. Sed prout citavi, ita ſcribitur in MS. libro, non κάτισε, etſi mox c. 89 ſequatur κάτισον: ſed alio ſenſu. Etiam paulo ante ex eodem edidi δαίμοσί κου, non δαίμονι, ſicut Cyrum ſcripſerat auctor in cap. 86 voluiſſe εἰδέναι εἴ τις μιν δαιμόνων ῥύσεται). Nam de vocula κου nequit ulla exiſtere dubitatio, etſi in editionum marginibus oſtentetur που. Quod ſi venit ab Stephano, aberravit omnino ejus calamus.

36, 43. Κότερα λέγειν.] MS. Κότερον. Hunc etiam ſingularem exigit MS. codex in lib. 3, 32. Κότερον περιτετιλμένη ἡ θρίδαξ ἢ δασέα εἴη ἀμείνων, ubi plane legitur in illo κότερον, etſi Herodotus frequentia habeat iſta pluralia, & hoc ipſum κότερα mox cap. 91.

36, 44. Ἐν τῷ παρεόντι χρόνῳ.] Ita pleniſſime exſtat ſcriptum in Mediceo, quod indicare debui, quoniam quum priores omiſiſſent ſubſtantivum, Stephanus incidens in exemplaria quæ id confirmabant, ita ambigue appoſuit margini, quaſi pro participio παρεόντι ſubſtitutam eam vocem vellet. Hæc enim eſt ratio notarum ejus per margines.

36, 49. Τὰ σὰ διαφθορέῃ.] Quia Portus hunc locum in Lexico suo bis producit, incertus utrum præstaret legere διαφθορέῃ, quod vulgo obtinet, an διαφορέῃ, quod ex MS. Stephanus non modo posuit in margine, sed etiam in Prolegomenis pagina 737 hujus editionis celebrans ostentat, testor in optimo codice legi διαφορέῃ, quod & crebrius ita occurrit in Herodoto, & iram hostilem in turbandis omnibus exprimit acrius, ut id mereatur non sperni, etsi in ipso contextu tacuerim. Habes etiam ἐκφορέειν 2, 150.

37, 1. Χρήματα τἀμά.] Huic elisioni nulla adest venustas, & legit optimus MS. τὰ ἐμά, quam veram lectionem esse patet tum inde, quod exacte videtur voluisse, ut hæc convenirent prioribus τὴν ἐμὴν, sed vel maxime ex eo, quod mox dicat οὐδὲν γὰρ ἐμοί, non vero οὐδὲν γάρ μοι. Idem occurret in libro 2. Immo & deinde integrius ἔδωκαν.

37, 13. Τοῦτον προσδέξεσθαί τοι.] Nec Portus hoc verbum ita scriptum dignatus fuit referre in Lexicon, & Camerarius p. 719 notat προσδέκεο pro προσδέχου. Bene igitur legit hoc loco MS. προσδέκεσθαι. Ex eodem mox edidi αἰτέο δόσιν &c. quod lege modo, & experieris mollius, quam ut vulgo, αἰτέο τὴν δόσιν. Item χαρεῖ.

37, 49. Τοιαῦτά τε ἐπιδρωτᾶν.] MS. Ταῦτά τε. Quod quum magis sit δεικτικὸν, tum vulgatum ingrate repetitur. Etiam paulo ante non putavi rejiciendum ἤκουσε ὁ Κροῖσος, præ isto vulgari & brevi ἤκουε Κροῖσος, quum ne interpres quidem sustineat uti imperfecto.

38, 2. Λυδοῖσι λέγουσι ταῦτα δὴ ἐντεταλμ.] Quantis nugis sunt illa ipsa incrustata? quam lenis & grata simplicitas in exemplari MS.? Λυδοῖσι δὲ λέγουσι τὰ ἐντεταλμ.

38, 5. Πέμπτου γόνου ἁμαρτάδα ἐξέπλησε.] Nihil in his est, quod queamus δυσχεραίνειν Æm. Porto. Ita nuspiam in his censuit vel vocem unam esse, quæ deceret ejus Lexicon, non ἁμαρτάς, non γόνος, non ἐξέπλησε. Stephanus quid conatus fuerit, apparet, nempe ut quum Valla dedisset *quintæ retro ætatis crimen luit, hoc est, abavi*, pro hoc postremo offerat tritavum, de qua voce nec cogitavit Herodotus; attamen ex annotatione Suidæ novit ἁμαρτάδα in Thesauro. Unus se sollicitum monstravit Fridericus, qui quum interpositionem solitam (hoc est, Gygis abavi sui) hoc loco admisisset, ad caput 13 adnotavit [Abnepos Gygis. Et de hoc dicitur infra, quod, captus a Cyro, quintæ retro ætatis, id est, Gygis abavi facinus seu crimen luerit) sic illi. Quid igitur? An γόνος verti potest Latine ætas? vel an ætas dici possit cujusque regis in regnando tempus, quod quum diversis temporibus finiri soleat, tum in Lydorum regibus etiam non nisi XII annos duravisse invenimus? Neque tamen jam id inquiro, etsi mihi videatur vox molesta, & melius opinor eam intuebatur, qui in margine Aldini exemplaris, quo utor, adscripsit [Pœna in quintam generationem] Vides aliquid propius τῷ γένει Græco. Id certum est non solere ita loqui auctores nisi de futuris, non de præteritis, quod hic fit, & ideo interpres in Latinis *retro* interposuit: quod in Græcis omnino non legitur. Cæterum quicquid sit, facile prosternitur inopia perditissima lectionis vulgatæ ab elegantia scripturæ in membrana Medicea latentis; quæ est tum ipsa veritas & Herodoti manus, tum originis in vanissimo errore revelatio: unde omnino lege, πέμπτου γονέος ἁμαρτάδα, hoc est, *quinti progenitoris crimen*, qui fuit Gyges. Γονέα quidem variis locis celebrat auctor, ut 3, 109 & 4, 5 & alibi monumenta vetera, ut inscriptio notata Cl. Monfaucon in Diario Italico pag. 273 Ὃν χαρίτων τελοσῶν πανεπήρατον εἶδος ἔχοντα Αἰνολόκων γονέων φθόνος ἥρπασεν, ubi editur Αἰνολόκων εων. Sed ita suppleri debet. Γονεὺς igitur proprie pater est, sed quum capite hujus libri 146 dicit quosdam ex Atheniensi prytaneo in Ioniam transgressos duxisse Caricas fæminas, τῶν ἐφόνευσαν τοὺς γονέας, in his nullum avum fuisse vix credas, ut γονεὺς non utique referri debeat ad primam & novissimam generationem. Quem nunc γονέα dicit, eum 8, 136 vocat γενέτορα. Τοῦ δὲ Ἀλεξάνδρου τούτου ἕβδομος γενέτωρ Περδίκκης ἐστί. Denique voluit his verbis Herodotus alludere ad verba oraculi, prout ab ipso fuerunt edita cap. 13. Ὡς Ἡρακλείδῃσι τίσις ἥξει ἐς τὸν πέμπτον ἀπόγονον Γύγεω. Huic ἀπογόνῳ est oppositus γονεύς.

38, 9. Τοὺς παῖδας τοῦ Κροίσου.] MS. τοὺς παῖδας τοὺς Κροίσου. quod quodammodo gravius.

38, 20. Μεγάλην ἀρχὴν καταλύσειν.] Quum Latina non aliter sint salva, nisi dicatur, *eum esse magnum imperium eversurum*, quæ res vetuit editores in Græcis id ipsum clare exprimere? Omnino requiritur μεγ. ἀρχὴν αὐτὸν καταλύσειν, ut est in optimo MS. quod etiam credo innui ab marginali nota Stephani, sed quam animadverto in omnibus editionibus prave legi ἀρχὴν αὐτὸν μεγ. Quid vult ista postrema & decurtata vox? Non debuerat eam tolerare Jungermannus, multo minus Th. Gale.

38,23. Ἢ τὴν Κύρου λέγει ἀρχήν.] MS. λέγοι.

38, 27. Οὐδὲ τοῦτο συνέβαλε.] Accurate exprimo, quod in optimo exemplari exſtare vidi, ut ſcilicet ita nunc legeretur, non συνέλαβε, quod vulgo in hac parte legebatur. Duo iſta verba ſolertius ex vero diſtinguuntur in hac lectione. Nam prius de ſolvendo imperio exprobrat Crœſum nec comprehendiſſe nec denuo rogare voluiſſe; quod utrumque certe ita contigit: at poſterius de mulo ne quidem tanti putaviſſe, ut vel menti adhiberet veritatis inquirendæ ergo, & ſuſpicando ſaltem vellet aſſequi, quis ille mulus ab oraculo tam certo diceretur. Id etiam ſupra ſic narravit auctor, ut prorſus acciderit. Itaque vulgata ſunt maculoſa.

38, 33. Δεσποίνῃ τῇ ἑαυτοῦ συνοίκεε.] Sic MS. Medic. non συνῴκεε. ut 2, 140. Νῆσον χώσας οἴκεε. Singularis enim cura Herodoti in augmento inde pellendo.

38, 35. Ἀπήγγειλαν τῷ Κροίσῳ.] Articulus non agnoſcitur à MS.

38, 44. Ἐν δὲ προνηΐοις τοῖσι ἐν Δελφοῖσι.] Hic locus eſt, quem innuit Æm. Porti Lexicon in v. Προνήϊον, per hunc numerum 25, 14. Is enim ex editione Stephani in paginam hanc verſumque incidit; ſed unde apparet eum hîc hæſiſſe. Et ſane ſermo eſt intricatus & inexplicabilis. Nam ſi fuerunt Delphis plura veſtibula (prout nunc interpretabatur Valla *in veſtibulis templi apud Delphos*) & unus tantum in iis clypeus à Crœſo ſuſpenſus fuit; vel clypeum illum in plures partes pro veſtibulorum numero diviſum oportet, vel in uno tantum ex illis fuiſſe, plurali velut poſito pro ſingulari. Quod ſi fuit, cedo, in quo tandem? Profecto ſunt hæ nugæ nugaciſſimæ. At quam eximie membrana Medicea! Ἐν δὲ Προνηΐης τοῦ ἐν Δελφοῖσι. hoc eſt, in fano Pronææ vel Prodomiæ Delphis: quo cognomine Minervam Delphis cultam teſtatur denuo ipſe Herodotus lib. 8 cap. 37. in quo ter habetur ejus mentio, & quarta atque quinta accedit in cap. 39. quæ quinque loca fieri non potuit, quin recte ſimul viderit eximius Meurſius, quum ſcriberet libri ſecundi Atticarum Lectionum caput XVII, ubi tamen modo duo Herodoti loca profert, quorum reſpectu laudat Vallam præ Henr. Stephano. At nunc ipſe teſtor ſic plane legi προναίης in illo optimo libro per quinque iſta loca, cui præclare indicat concinere codicem Vaticanum ad reſtitutionem Harpocrationis. Hic autem præſtantiſſimus adjutor Græci ſermonis, quum diſerte ex Herodoti libro octavo mentionem hujus προναίας illic ſe noviſſe ex annotatione oſtendat, patet hanc ex libro primo veriſſime à nobis reſtitutam ei fuiſſe ignoratam, ut apparet, certo indicio, ipſius jam tempore corruptum & obumbratum hunc locum fuiſſe in nonnullis exemplaribus & iis certe, quibus ipſe utebatur. Sed intereſt cognoſcere, quam bene viri docti noverint hanc Minervam, & quam vane illa uſi fuerint. Nam quum Meurſius illic præter Herodotum citaret quoque Æſchyli locum & Callimachi, hos duos poſteriores legens Henr. Valeſius adſcripſit ſui Harpocrationis margini cum præclaro loco Demoſthenis, in quo deſcribitur Προναίης Ἀθηνᾶς, etſi in eo adhuc ſiverit exſtare Προνοίας; quum interim eruditus ille Stanleius Æſchylum illuſtrans in initio Eumenidum rurſus ex Callimacho id demonſtrare voluerit & ex Pauſania in Phocicis, quem ideo emendat, etiam locum Æſchinis ab Harpocratione indigetatum. Denique prodierunt illæ denſæ Obſervationes ad Callimachum, ubi pag. 620. octoginta poſt Meurſium annis renovatur cantilena Ἀθηνᾶς Προναίας ex Æſchylo & Callimacho, & Pauſanias etiam, ſi Muſis placet, emendatur. Nonne hoc præſegnem Ocnum oſtentat? Sed & quum illic video identidem dici *ei ante ædem Delphicam ſacellum & ſimulacrum erectum*, item *ita de Delphis hujuſque Minervæ ibidem templo ſeu ſacello agens*, apparet non bene noſſe quid illic obtinuerit Minerva. Sacellum vocat. Niſi fallor, id bene conveniet cum verbis Demoſthenis: Καὶ Προναίας Ἀθηνᾶς ὡς μεγάλης καὶ ἀγαθῆς Θεοῦ, καὶ παρὰ τῷ Ἀπόλλωνι ἐν Δελφοῖς κάλλιστος καὶ μέγιστος νεὼς εὐθὺς εἰσιόντι εἰς τὸ ἱερόν. Ne quid ad hanc confirmationem omittatur, ipſa phraſis ἐν τοῦ Προνηΐης evincit non aliunde ſe niſi ab Herodoto venire. Sic cap. 35. Ὁ μὲν δίαιταν εἶχε ἐν Κροίσου. Et cap. 111. κλαυθμὸν καλεστεῶτα ἐμφανέα ἐν Ἁρπάγου. Cap. 133. Στέγαρχος, ἐν οὗ ἂν ἐόντες βουλεύωνται. Ita mox in hoc ipſo capite ἐς τοῦ Ἀμφιάρεω, quam locutionem ſine articulo ex eodem MS. reſtituam auctori in libro 8 cap. 134, quippe ubi abſurde corruperunt, ἐς Ἀμφιάρεω.

38, 47. Ἐν Βραγχίδῃσι τῇσι Μιλησίων.] Nullus adſequor, quemadmodum tot editiones Herodoti potuerint tacitæ in tam vitioſo loco ſe oblectare: nam licet forſan in eo deprehenderent viri docti corruptos libros, utique tamen intererat verbo monere, ut ſaltem conſtaret ipſos bene noſſe hanc labem, ſed non ſuſtinuiſſe mutare, quum auctoritas vetuſtatis intercederet. Certe ego nihil notavi ex MS. & tamen offen-

offendor hac lectione, sed nec ita mutare sustinui, quamvis cap. 158 aperte legatur ἐς τοὺς Βραγχίδας, ubi præcedit ἐν Βραγχίδῃσι, ut quidem de Herodoti manu vel sententia ambigere nullus queat. Sed locus hic est singularis & jam olim mire agitatus, quod docent Porphyrii Homericæ Quæstiones, ubi pag. 20 quæstione octava exstant hæc verba, quæ refert ab omnibus inspici Philemonis Symmicta memorantis: Φησὶ γὰρ ὅτι ἐν τῇ πρώτῃ Ἡρόδοτος τῶν ἱστοριῶν περὶ Κροίσου τοῦ Λυδοῦ πολλά τε ἄλλα διήλεκται. καὶ μὴν ὅτι θεοσεβέστατος γένοιτο, καὶ διαπρεπῶς τιμήσοι τὰ Ἑλληνικὰ μαντεῖα, τὰ ἐν Δελφοῖς, τὰ ἐν Θήβαις, τὸ τοῦ Ἄμμωνος, τὸ τοῦ Ἀμφιαράου. Τούτων μὲν δὴ ἄλλοις ἄλλα πέμψαι δῶρα. ἀνέθηκε δέ τινα καὶ ἐν Βραγχίσι (prave pro Βραγχίδῃσι) τῇσι Μιλησίων. Καὶ γέγραπται ἤδη κατὰ πάντα ἁπλῶς τὰ ἀντίγραφα τὸ τῆς ἄρθρον σὺν τῷ ἰῶτα ἰσοδυναμοῦν τῷ ταῖς. Οὐδένα γε μὴν Ἑλλήνων ὑπομένω αἰ θηλυκῶς τὰς Βραγχίδας ἂν εἰπεῖν· Ἡρόδοτον δὲ μᾶλλον ἂν ἑτέρων φυλάξασθαι ἀκριβῆ τε ὄντα περὶ τὰ ὀνόματα, καὶ πάνυ ἐπιεικῶς φροντιστικόν. Τοῦτο δὴ θεραπεύων τις οὐχ Ἡροδότου φησὶν ἁμάρτημα γεγονέναι, μᾶλλον δὲ τὸν συγγραφέα φησὶ διαμαρτεῖν παρεμβαλόντα τὸ σι· πολλὰ δὲ φέρεσθαι μέχρι νῦν ἁμαρτήματα κατὰ τὴν Ἡροδότου συγγραφήν. Unde cognoscimus litem vel obscuritatem jocosam antiquitatis, sed indignam & pertinacem, quum etiam libro 2, c. 159 exstet ἐς Βραγχίδας τὰς Μιλησίων. Sed tam tetrum nævum non æstimaverim ego majoris momenti, quam quum 2, 15 editur γινώμης τοῖσι Ἰώνων, quum ejusdem libri cap. 18 edant τῇσι ἑμεωῦτοῦ γνώμῃσι; seu eod. lib. cap 8 ἐν τοῖσι ὁδοῖσι.

39, 6. Ἀνιστασιώτας κατεστήκεε.] Quum vox prima in Aldi editione haberet ultimam syllabam nota vel compendio expressam tali ῒ, eam Camerarius explicavit per τας, quasi foret accusativus pluralis, quum haud dubie Valla ex codicibus, quos in interpretando Latine ante oculos habuit, tale quid non verterit, sed id ipsum, quod & ego reperi clare in Mediceo MS. ἀνιστασιώτης repugnans. Unde merito censebimus hoc quoque recipiendum. Neque id impedit usus verbi κατεστήκεε, quod ut non nego sensu activo sumi posse, ita pro neutro adhibuisse Herodotum quoque patet ex cap. 132. Θυσίη δὲ τοῖσι Πέρσῃσι ἥδε κατεστήκεε. cap. 178. Ἔνθα τὰ βασιλήια κατεστήκεε. cap. 197. Δεύτερος δὲ σοφίη ὅδε ἄλλος σφι νόμος κατεστήκεε.

39, 17. Θῶυμα δὲ γῆ.] Magnopere liberam constructionis licentiam attribuerunt Herodoto, qui sic eum præmisisse statuunt, ut sequatur οἷά τε, & non οἷόν τε. Sed bene Mediceus MS. θωύματα.

39, 32. Τοῦ γὰρ Λυδῶν δήμου αἱ θυγ. . . αὐταὶ ἑωυτάς.] Hoc integrum membrum Desid. Heraldo, ut scribit lib. 1. Adversar. cap. 10, videtur adeo non situm naturaliter, ut Herodotus illi sit pro monstro, nempe quia censet ista omnia poni debere post verbum καταπορνεύονται, ut ista corruptelæ Lydiacæ relatio sit continens nec diducatur. Mirabar equidem interpretationem Vallæ solitam grassari in talibus transpositionibus hunc locum illi residuum fecisse. Ac sane si solam contempleris, sicut solam ibi allegat Heraldus, satis concinna foret ista sic cohærens continentia. Sed alia est Herodoti mens. Quippe hanc periodum præmittit, non ut doceat fœdam Lydiæ disciplinam; sed indicet, unde puellis Lydorum tantæ opes, ut potuerint tam grande opus suscipere, & quidem ita ut ei quoque suffecerint. Id necessario statim lector scire debuit, alioquin pro falso vituperaturus, quum nuspiam ea pecuniarum copia sit penes puellas. Hoc igitur statim absolvens interponit, ac paulo post occasione legum otiose repetit, prout licuit. Nihil ergo boni est in hac Heraldina solertia.

39, 35. Ἡ μὲν δὴ περίοδος τοῦ σήματός εἰσι στάδιοι ἕξ, καὶ δύο πλέθρα· τὸ δὲ εὖρος.] Quomodo hæc mensura intelligatur ab viris doctis, qui tam multi eam legerunt, non assequor. Utique πλέθρα nihil faciunt ad circuitum, sed ad longum aut latum ampliandum, prout vel in hoc vel in isto latere sunt posita. Sed neque quum calculus loci circumsepti incepit poni, quod ad circuitum pertinet, per stadia, nescio posse in ista parte spatium relinqui, quod per πλέθρα aut debeat aut soleat mensurari. Nec video exitum, si neges aliquid excidisse. Itaque sit satis me monuisse, docte lector, ut conferas, si quid in promptu tibi sit melius. Quod me attinet, interea legere solitus sum: Ἡ μὲν δὴ περίοδος τοῦ σήματός εἰσι στάδιοι ἕξ· καὶ δύο πλέθρα τὸ μῆκος. τὸ δ' εὖρος ἐστὶ &c.

39, 44. Ἀποικῆσαι.] Est ergo hæc manus & ingenium Henr. Stephani, quum Aldus & Camerarius ederent ἀπονικῆσαι, in quo nimis se exercuit Portus, damnans hoc postremum, Stephanum recusans nominare, ipse tamen aut ejus probans correctionem quam citavi, aut ex se offerens ἀποικίσαι, quod postremum plane legitur in codice MS. atque ideo elegi.

40, 9. Τὴν εὕρεσιν.] MS. τὴν ἐξεύρεσιν, quod compositum continuo usu antecessit. Paulo ante cur edant Καὶ ἄλλων πασέων, non

tantum omisso articulo τ῀, sed cur media vox non merebatur eandem terminationem, quam postrema, ut pateret esse fœmininum ἀπλέων? Etiam in MS. non inveni geminum σ, sed unum in voce πεσῶν, eodem lusu, qui est in ὅσσον & ὅσον.

40, 34. Ὑπὸ Περσηΐσι δεδουλωμένο.] MS. ἐδεδούλωντο.

40, 48. Τωὐτὸ Μήδοισι.] Habes hoc loco unum specimen omissi articuli præpositivi in tertio casu plurali, haud dubie ab illis, qui non intelligebant lenitatem Herodoti lente & tractim procedentem. Nam clare & prorsus suaviter Mediceus MS. Τωὐτὸ τοῖσι Μήδοισι. Sed & in proxime antecedentibus τὰ ἄλλα, non τάλλα.

41, 1. Ἀνὴρ ἐν τοῖσι Μήδοισι ἐγένετο.] Bene constat hæc loquutio, ut 2, 53. χρηστηρίων ἢ πέρι τῶντε ἐν Ἕλλησι & ἐν Λιβύῃ. Et plena manu effudit similia in capite 92. Attamen particula ἐν non admittitur jam ab optimo MS. qui tantum habet Ἀνὴρ τοῖσι Μήδ. Quod nec ipsum improbæ monetæ. Immo quî possum temperare lætitiæ, deprehendens ab hoc inæstimabili monumento sic Herodotum dari adjutorem illis, quæ ad Stephanum in voce Ἄβαι, sane etiam ex MS. produxeram, & fidejussione Diodori Siculi, Strabonis, Jamblichi confirmaveram? quibus socium se jungit nunc Sophocles Oedipo Tyr. 919. Τὸν Ἄβαισι ναόν. Immo & fragmentum nobile ex Farnesiana columna editum ab Cl. Sponio in Miscellaneis pag. 49, ubi inter Herculis gesta refertur ΚΑΙ ΠΟΛΙΝ ΤΗΝ ΣΙΒΑΙΣ ΟΙΚΙΖΕΙ, quod bonus ille vir interpretatur *& urbem Sibais habitavit.* At Σίβαι dicuntur populus Indiæ, in quo populo urbem condidit, ubi intelligitur particula ἐν, aut vult dativus hic significare in eorum gratiam & commodum ab Hercule id factum.

41, 6. Καὶ μᾶλλόν τε ἤ.] Nimia copulativæ repetitio, nec necessaria. Immo exigit MS. Καὶ μᾶλλον τι ἤ. Id prorsus Herodoteum, ut patuit 18, 40. Nam quod præcessit ἐν γῇ ἑωυτοῦ, debui mutare, secundam vocem in τῇ, ut jam in ora Stephanus, cui adsentitur MS. Italicus. Ipsa res requirit. Eadem ista membrana mox non aliter legit quam μνώμενος, non μνεώμενος, nec ἐφοίτεον, sed ἐφοίτων.

41, 15. Πρὸς τ῀ πολιτέων.] Effugit igitur hoc specimen diligentiam Æm. Porti, qui omnia loca enumerat, ubi mentio fit πολιητέων. Πολιτέων omnino obliviscitur, tanquam qui nulli sint in Herodoto. Equidem nec ipse memini alio in loco eos conspici, ut mihi imaginer, si Herodotus usus fuerit vocabulo octo literarum, prorsus eum scripsisse κωμητέων.

41, 46. Ποιεῦσι δὴ ταῦτα.] MS. ποιεῦσι. Talia persæpe in antecedentibus habuimus.

42, 8. Ἐνεστῶτα.] Recte codex MS. Ἐνεστεῶτα, qui etiam exhibet Ἀγβάτανα.

Ibid. Οὕτω τὸ τεῖχος.] MS. suavissimo procedendi tractu, οὕτω τοῦτο τὸ τεῖχος.

42, 11. Τὸ μὴ κου τι.] Hæc est series, quæ in his vocabulis placuit Herodoto, ut cap. 61. Αἴ τινές σφι προσηδέατό κου τι. 9, 13. Καὶ εἴ κου τι ὀρθὸν ἦν. Itaque hanc seriem probat optimus ex Italia codex, non τὸ μέν τι κου.

42, 13. Κύκλων ἐόντων τ῀ συναπτόντων ἑπτά.] Video equidem ab interpretibus muros hos, nunc unum alteri veluti confines dici, nunc istos ambitus dici contiguos; quum Æmil. Portus hunc locum innuens scribat, *conjunctum esse, contiguum esse.* Id sane an verum sit, & quomodo muri hi sese contingere potuerint, nec ipse conjicere & intelligere, nec ex verbis Herodoti colligere queo. Unius modo hujus loci verba tale quid videntur innuere; sed qui haud dubie vitiosus est. Etsi enim οἱ συνάπτοντες κύκλοι aliis fortasse auctoribus in modum neutrum usurpari potuisse videantur, at noster auctor ea constructione non utitur, nisi volueris huc trahere eandem nuditatem, qua utitur 4, 8. Μελλόντων ἢ αὐτῶν συνάπτειν: ubi idem Æmil. Portus notat esse ἔλλειψιν nominis τὰς χεῖρας. Sed fraus est clarissima cogitanti non esse hanc occasionem enarrandi, quo cursu ac ductu positi sint hi circuli, & utrum se contingant nec ne, quum tantum velit colligere numerum, & nihil aliud. Laudatissima ergo est auctoritas MS. Medicei, unde præclare restituo Κύκλων ἐόντων τ῀ συναπάντων ἑπτά. Ita & sententia est perfectissima & vox Herodotea. Sic cap. 134. ἦρχε τὰ ἔθνεα ἀλλήλων, συναπάντων μὲν Μῆδοι. cap. 178 ὅτοι στάδιοι τ῀ περιόδου τ῀ πόλιος γίνονται συνάπαντες ὀγδώκοντα & τετρακόσιοι. 2, 39. Αἰγύπτῳ τῇ συναπάσῃ. Et c. 112. Ὁ χῶρος οὗτος ὁ συνάπας. Quæ colligere fas fuit, tum quia Portus vix ex uno loco aut novit aut voluit producere; tum quia emendari debet Herodotus 7, 187, ubi editur ὁ σύμπαντος στρατεύματος, quum liquide exstet in MS. συνάπαντος.

42, 29. Μήτε ἐσιέναι παρὰ βασιλέα μηδένα συγχωρέειν.] Verbum postremum non apparet in egregio MS. & puto debere abesse. Etsi enim commoda aliqua interpretatione adjuvari possit; tamen non magis credendus est Herodotus huic loco apposuisse

fuisse, quam cap. 155 Ἀπεῖπε μέν σφι πέμψας, ὅπλα ἀρήϊα μὴ ἐκτῆσθαι. Cap. 183 Καὶ τὸ ἱρέα ἀπέκτεινε ἀπαγορεύοντα μὴ κινέειν τὸν ἀνδριάντα. Quippe κόσμον καταστῆσαι μηδένα ἐσιέναι, est idem quod ἀπαγορεύειν vel ἀπειπεῖν μηδένα ἐσιέναι. Κόσμος enim iste circa regem consistit in vetando, & ut ne quis eum accedat.

42, 34. Περὶ ἑωυτὸν ποιέοντο.] Quæ hic ad marginem leguntur in editionibus ab Stephano procuratis & post illum, & re ipsa & auctoritate libri Medicei confirmantur, ut sine dubio ea pro vera lectione haberi debeant. Tantum rectius MS. ἐσέμνυνε τῶνδε εἵνεκεν, ὅκως ἂν μὴ ὁρῶντες. & reliqua prout exhibui: & deinde φλαυρότερης, non φαυλότερης. Id quoque Herodotus suum esse probat, dum cap. 86 ait, θεησάμενος πάντα τὰ ἑωυτοῦ ὄλβον ἀποφλαυρίσας οἱ. Sed tot paginæ occurrunt in Herodoto insignitæ hoc vocabulo, ut nec omnes possint nec quædam ex his debeant citari. Sufficit illic reperiri; sed nuspiam oportet arbitrium optimi codicis inter duo ista adjectiva rejici, unde nec tacuerim in libri 1 capite 120 quum legantur ista, Ἀποσκήψαντος ἐς ἐνυπνίου ἐς φλαῦρον, ibi contraria vice in isto codice legi φαῦλον, quod & recepi securus. Denique veram esse sententiam in iis, quæ aut Stephanus posuit tenerior in margine, aut ego firmatus majore fulcro in contextu, patet ex eo, quod falsa sint omnia, si de Medis, aut eorum regibus cunctis ea accipias, & toleres interpretationem *hac ideo faciunt apud regem*. Sed ad solum Deiocem & ejus regiminis tempus, immo fere tantum novitatem hæc respiciunt, ut est perspicuum.

42, 38. Ἀλλ' ἑτεροῖον.] Nescio utrum subintelligi velint χρῆμα, ut videtur voluisse Valla, an habeant pro accusativo. Sed utrumcunque non est melius illo, quod legitur in Mediceo MS. ἀλλ' ἑτεροῖος. Sane hoc rectum.

43, 4. Γένεα μὲν Μήδων ἐστὶ τάδε.] Non poterat Cl. Stanleius aliter citare in notis ad Æschyli Persas, ubi etiam Μάγος deprehendit esse nomen gentilicium, n. 318. quum non nisi ex editionibus ita repeteret: neque ille tunc indolem suavitatis Herodoteæ respexit. Sed rectius videtur in MS. Mediceo Γένεα μὲν δὴ Μήδων ἐστὶ τοσάδε. Repetit enim ex more perpetuo easdem voces, quas ante adhibuit.

43, 19. Δύο τε καὶ εἴκοσι.] Nihil frugiferum in isto τε, & simplicius est in optimo MS. δύο καὶ εἴκοσι.

43, 28. Μαχεσάμενος, ὅτε νὺξ ἡ ἡμέρη ἐγένετο &c.] Narrationem agnoscis bicipitem & veram quidem, sed cujus capita prorsus dilacerari & secerni volunt numeri Chronologorum, quos non placet jam attrectare.

44, 5. Ἀπολέπτει προσωτέρω.] MS. Ἀπολέπτει τοπροσωτέρω. Id quoque fert genius Herodoti, ut multis variæ naturæ vocibus has duas literas vel potius articulum hunc præfigat, ut τοπάλαι, τοαπικαθεν, τοενθεῦτεν, τολοιπὸν, τομέχρι, τοπρὶν, τοπρότερον, τοδεύτερον. 7, 58. τοπρόσω, quorum multa monstrat Lexicon Æm. Porti, aliqua omisit. Ex quo patet prave edi 3, 45. τὸ προσωτέρω, quum etiam 7, 166 liber optimus legat τόγε τοπαλαιὸν, & libro 3 cap. 133 editur ἐνέμελλε πρόσω haud dubie vel pro ἐνέμε τοπρόσω vel pro ἐνέμελλε τοπρόσω quum formam mediam in hoc verbo colat quoque Herodotus. Deinde etiam MS. Ἀσκάλωνι πόλι, non πόλει, certo manus Herodoteæ indicio.

44, 10. Ἐσύλησαν τὸ ἱρόν.] Hactenus igitur Herodotus. At Scaliger in Animadversionibus pag. 83 prorsus scribit incendisse. Mox bene suaviter MS. Φοίνικές εἰσιν οἱ ἱδρυσάμενοι ἐκ ταύτης τῆς Συρίης ἐόντες, non ὄντες, ut 3, 49. Εἰσὶ ἀλλήλοισι διάφοροι ἐόντες. Et deinde νοσέειν pro vulgato νοσεῖν.

44, 18. Ἐνέσκηψε ὁ θεὸς θήλειαν νοῦσον.] Quam conspectus hic locus antiquitati fuerit, apparet ex Dionysii Longini περὶ ὕψους cap. 28, ubi de postrema parte plurimum sudaverunt docti editores, ut θήλειαν νοῦσον producerent, etiam advertentes, quod festinans & nimium tribuens memoriæ Dionysius scripserit ἐνέβαλεν pro verbo ἐνέσκηψε, quod sæpe in morbos ab Græcis adhibetur. Id relinquunt, quod Dionysius non dubitet citare ἡ θεὸς, quod non exstat in MS. sed prout dixi, plane ὁ θεός. Et Æm. Portus quidem in Lexico hinc collegit exempla, ubi quum præmisisset hæc [Θεὸς ἡ Ion. & Poët. & comm. pro θεὰ quod longe frequentius] ostendit porro sic declinavisse Herodotum, τῆς θεοῦ, τῇ θεῷ, τὴν θεὸν, additis locorum & paginarum numeris, ubi tamen notari debet, id quod citat sub numero 8, 16, id incidere in 1, 31. ubi agitur de Junone Argiva, & tam ὁ θεὸς occurrere, quam τὴν θεόν. Secundum τῆς θεοῦ est ex hoc loco, ubi omittit memorare ὁ θεός. Reliqua conveniunt ejus proposito. Itaque quum pateat singulare aliquid in nostro loco esse, ista ὁ θεὸς non opinor revocanda esse ad hanc Venerem, sed prout Græci solent exprimere porrecta notione, sicut alii dicunt τὸ θεῖον, ut significet numen, perinde ut 8, 13. Ἐποιέετό τε πᾶν ὑπὸ θεοῦ,

θεῶ, ὅκως ἂν ἰζωθείη τῷ Ἑλλωικῷ τὸ Περζικὸν, Valla *a deo fiebat.* Sed nullus ante nominatus fuit. Rectius, *a numine fiebat.*

44, 45. Ἔκαςα ἐκμαθών.] MS. μαθών. Etsi composito utatur rursum cap. 124. Τάσε καὶ πάλαι δοκέω πάντα ἐκμεμαθηκέναι, tamen nimis sæpe in præcedentibus utitur simplici verbo, quam ut credi queat nunc jam deflexisse ad compositum. In superioribus mutavi ex optimo MS. sed quæ levia sunt.

45, 5. Ἐδόκεε οἱ.] MS. ἐδόκεε δέ οἱ, quæ vocula necessarium præbet huic loco transitum. Deinde MS. ἐπίτοκα, quod novit nemo, non ἐπίτεκα, quod ut recta demissum ab primo casu ἐπίτεξ, quæ vox statim sequitur c. 11, norunt omnes. Sed habuit Herodotus suum aliquid, cur literam ο in multis præferret, etiam in declinando. Nonne sic vulgo creditur effecisse cum χαμόθεν ab χαμαί, ut 4, 171? Sed nos talibus non omnia parebimus.

45, 11. Καὶ ἐκ γάρ οἱ.] Putida est hoc loco copula, ut recte MS. eam non agnoscat. Nam partieula οἱ in talibus debet esse vox tertia. Hæc lex Herodoti. 5, 92. Ἐκ δέ οἱ ταύτης τῆς γυναικὸς παῖδες ἐγένοντο. 6, 63. Ἐν δέ οἱ χρόνῳ ἐλάσσονι .. τίκτει. Præterea οὐκ μέλλοι, pro μέλλει. Tum integra scriptura, Ἀντὶ ἐκείνου, non ἀντ' ἐκ.

45, 19. Μηδαμῇ παραχρήσῃ.] Mirum est hîc fluctuare Herodotum in terminatione adverbii, utrum μῇ an μᾶ, quum vetustius utroque sit μηδαμῶς. quod clare exstat in optimo libro, & suppofui justa fiducia. Deinde ex his verbis ἐξ ὑςέρης σεωϋτῷ περιπ. demonstrare voluit Æm. Portus in Lexico sic dicere Herodotum pro σεαυτῷ. Sed nescivit hæc esse correpta & corrupta indecenter, quum Herodotus dederit ἐξ ὑςέρης σοι ἑωϋτῷ, prout scriptum exstat Florentiæ, & jubet fortius de se ipso cogitare. Præterea τὸ Μανδάνη absque vocula ἂν, quod & ipsum severius. Quod sequitur φέρε δὲ ἐς ἑωϋτοῦ, numquid manifeste vitiosum est? Id negat Æmil. Portus, ex hoc ipso loco deducens [Ἑωϋτοῦ Ion. pro com. ἑαυτοῦ, hocque pro σεαυτοῦ, Tui ipsius 29, 18] Unde constabit veritas hujus tam acute inventi Ionismi? Immo id notare non potest *in tuam domum*, sed tantum si tertius quis de eo loquitur, quid de se aut de propria ejus domo fecerit, ut cap. 21. de Thrasybulo, Ὅσος ἦν ἐν τῷ ἄςεϊ σῖτος καὶ ἑωϋτοῦ καὶ ἰδιωτικός. Et prout mox Herodotus narrat Harpagum φράζειν τῇ ἑωϋτοῦ γυναικί. Optime vero in hac parte legit præclarus MS. ἐς σεωϋτοῦ.

45, 34. Εἰ παραφρονήσει τε.] Hæc non conveniunt sequentibus καὶ μανεῖται, quæ sunt in indicativo, sed oportune adjuvat MS. εἰ παραφρονήσει τε.

45, 46. Ταῦτα εἴπας αὐτίκα &c.] Multo melius & ad Herodoti consuetudinem concinnius hæc ita refert MS. ταῦτα εἶπε, καὶ αὐτίκα ἄγγελον ἔπεμπε ἐπὶ τῶν βουκόλων τῶν Ἀςυάγεος, τὸν ἠπίςατο. Certe istud τῶν βουκόλον τοῦ Ἀςυάγεος, τὸν &c. est bubulci sermo. Cæterum acriter in hac vicinia grassati sunt in hoc articulo præter fas immittendo vel mutando ejus genere; quæ omnia reparavi ad vetustissimum exemplar, ut apparet in imis contextus oris.

46, 18. Διατέταγμαι ἐγώ.] Inolevit in hac parte Lexici Cl. Æmil. Porti nævum, quod omnino in aliorum culpam rejici debet, ubi hæc ipsa verba Latine explicat *Ego impero.* Interim negari nequit verbum διατάττεσθαι magis convenire pluribus, quam uni; ut 7, 178. Οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες κατὰ τάχος ἐβοήθεον διαταχθέντες. 8, 34. Τὰς δὲ πόλις αὐτῶν ἄνδρες Μακεδόνες διατεταγμένοι ἔσωζον. Activi quoque exempla habet Portus. Hinc apparet, quam fœde corruperint hunc locum, in quo scripserat Herodotus Τέταγμαι ἐγώ, prout legitur in unica ista membrana Florentina.

46, 28. Ἄγραγος μετεπέμψατο.] Stolida & cæca iteratio ejus quod præcessit; ubi si ea tolerari potest, sicut tanta legentium copia inficete toleravit, certe multo oportunius est, quod Herodotus scripsit, & exhibetur in optimo MS. μετεπέμψατο. Et mox idem habet, ἐς δεσπότας τοὺς ἡμετέρους, non prout in editionibus legitur, δεσπότεας ἡμετ. quæ lectio unde exorta sit, ignoro, quum etiam cap. 112 edant, Ἀδικέων τοὺς δεσπότεας, ubi constanter MS. retinet δεσπότας, prout cap. 129 similiter jam ediderunt, Νῦν γενέσθαι δεσπότας, quod confirmat quoque codex Mediceus. Cæterum quod præcedit τὸ μήτε ἰδεῖν ὄφελον, Portus proscribit quasi poëticum potius quam solutæ orationis verbum. Sed notavit hunc locum Thomas magister. Ἀπαρέμφατῳ δὲ (ὄφελον συντάσσεται) ὅτε ἀντὶ τοῦ εἴθε ἔμελλον τίθεται. Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ. μήτε ἰδεῖν ὄφελον. Sic ergo etiam 3, 65. Εἶδον ὄψιν ἐν τῷ ὕπνῳ, τὴν μηδαμᾶ ὄφελον ἰδεῖν, ait Cambyses. Cæterum hic ipse Thomas est, unde in præfatione sua Jungermannus ad 1, 117 notavit Ἐθαψάμην, quod nescio cur ille vir insignis non maluerit ocius proscribere ut plane suppositicium, quam favorabiliter producere, quasi forte alicui non displiceat ista lectio. Est enim certe alienissimum ab Herodoto, qui non utitur isto medio, sed & lib. 3 cap. 62 dicit ἔθαψά μιν, & 6, 30 de

de Histiæo τὴν κεφαλὴν ἐνετείλατο θάψαι, & 7, 117. Ξέρξεα συμφορὴν ποιησάμενον μεγάλην ἐξενεῖκαί τε αὐτὸν & θάψαι.

46, 39. Τὸν τοιαῦτα ἐπιθέμ.] MS. τὸ ταῦτα ἐπιθέμ. Certe de eadem hac re dicit cap. 113. Καὶ αὐτίκα ἐποίεε ταῦτα. Mox elegi, quod Stephanus in margine publicavit, ac mihi apparuit in veterrimo codice, non ἔνθεν χρεὼν, sed ἔνθεν γε ἦν, apertissima labentis calami fraude.

46, 45. Καὶ δὴ κατ' ὁδὸν πυνθάνομαι.] Hic vero longe aliter MS. Καὶ περὶ κατεδὴ κατοδὸν. Quod quum videatur merum nugis constare, literarum tamen series, etsi confuse divisa, monstrabat apertam viam ad Herodoti manum, quam inde satis vere ac perite educentes arbitramur sententiam sic absolvisse; Καὶ πρῆκα τε δὴ κατ' ὁδὸν πυνθάνομαι, hoc est, *& statim in via sciscitor* &c. scilicet, simulatque ex ædibus Harpagi egressus suspensæ & curiosæ ob tam inopinatum conspectum menti satisfacio & sciscitor ex comite, plane ut fieri solet. Exempla vocis omnino restituendæ πρῆκα ex Herodoto præbet Lexicon Æmil. Porti. Et sicut illis duobus jam novum hoc addi potest, ita quod ille omisit, scias etiam usurpari ab auctore nostro 6, 134. Καὶ πρῆκα τε Φρίκης αὐτὸν ὑπελθούσης, ut tanto magis tibi constet veritas.

46, 48. Τῆς Ἀστυάγεω θυγατρὸς.] MS. optimus non aliter nunc declinat, quam infra, nempe Ἀστυάγεος, idque recepi, quia mox ita semper in hoc nomine, & infra cap. 114 intelliges etiam Ἀρτεμβάρεος.

47, 11. Πᾶσα γε ἀνάγκη.] Ignorat mediam particulam MS. πᾶσα ἀνάγκη. Et quæ fides eam deducet ab Herodoto? qui sic scribit 2, 90. Τούτους πᾶσα ἀνάγκη ἐστὶ ταριχεύσαντας θάψαι. Paulo ante ex margine & Italico MS. recepi ἐποψομένους, non κατοψομένους.

47, 18. Οὐκ ἀπολέζει.] MS. οὐκ ἀπολέει, delicatissima temporis mutatione.

47, 32. Τὸ μὲν ἐθάπτετο.] MS. ἐτέθαπτο, ut magis asseveret ita factum esse; qui codex etiam antea probabat prolatum ab Stephano φύλακον.

47, 35. Καὶ ὅτε δὴ ἦν.] MS. Καὶ ὅτε ἦν, nec locus nunc particulæ isti.

47, 44. Τὰς ἀγγελίας ἐσφέρειν.] Hi sunt illi ipsi, quorum meminit in irruptione septem Persarum libro 3 c. 77. ut de eis dicat, Ἐνέκυρσαν τοῖσι τὰς ἀγγελίας ἐσφέρουσι εὐνούχοισι. Ut mireris nec in Thesauro Henr. Stephanum, nec in Lexico Portum voluisse id compositum verbum eo respectu annotare, utpote quod plane adæquat verbum εἰσκομίζειν, quod usurpat in hac causa Ælianus lib. 1 Variæ H. cap. 21 de Tithrauste. Interim scire oportet huic usui eximi hunc locum debere, quippe in quo legit optimus MS. tantum φέρειν. Idque propterea omnino restituendum; atque etiam, quia hoc simplex non dubitat pariter in hoc munere usurpare, ut 3, 34. Τὸν ἐτίμα τε μάλιστα, καὶ οἱ τὰς ἀγγελίας ἐφόρεε οὗτος, quem locum attulit quoque Brissonius in regno Persarum: sed quem non attulit, quia non agit de Persis, habes cap. 53. Οὐδὲ ἀνακρίσιος ἠξίωσε τὸ φέροντα τὴν ἀγγελίην. Jam vero istud simplex huic loco videtur commodius Herodoto visum fuisse, ut tam de ferendis nunciis ad regem, quam de referendis responsis ab rege ad supplices intelligatur, hoc est, integro internuncii officio. Inde ergo etiam ἀγγελιηφόρους in hoc ipso casu appellat cap. 120 hujus libri & 3, 118 & 4, 71.

48, 31. Προσφέρεσθαι ἐδόκεε ὡς ἑωυτὸν.] Notanda amplitudo interpretationis apud Vallam, ut pateat eam ab ipso non leviter effusam: *visaque est figura oris referre ac repræsentare ipsum.* An hoc dicetur προσφέρεσθαι ὡς ἑωυτὸν? Immo ait Portus verbum istud [apud Herodotum interdum accipitur pro similem esse, referre, repræsentare aliquid... sui similis, vel, sibi similis esse videbatur. Ibi agitur de vultus figura] Ergo volunt Herodotum dicere nepotem avo fuisse similem. Quod si fuisset, non suffecisset Trogo (ex quo hæc ipsa verba exscripsit Justinus) *Atque ita cum & vultus similitudo & expositionis tempora convenirent.* Cur enim ista similitudo ad avum utique referetur, & non potius ad matrem, aut ad ipsum adhuc recentem à matre, ut ista lineamenta primæ vitæ inhæserint Astyagi avo, qui tunc viderat, vividius & acrius? Quidquid sit, alium his verbis sensum adesse opinatus fuit Trogus, etiam longe aliter hæc leguntur in fidelissimo MS. nempe ἐδόκεε ἐς αὐτοὺς, quod prætuli. At nulli prope præmittuntur, qui isti αὐτοὶ intelligi possunt. Immo nullus legit hæc fata Cyri pueri, quin proxime continuo in mente habeat Mandanen & Cambysen. Mox etiam ἐκθέσιος pro ἐκθέσεως.

48, 38. Ὡς τε & παῖδα τὸ σὸν &c.] Indignum prorsus tamdiu his insidere potuisse manifestum defectum. Indignissimum tam vitiosis calamis & libris commissa esse Herodotea. Quæ, oro, vis est in interpretatione vocis *quoque?* An vero filius graviore querela deplorabat plagas suas? Immo sane pater videtur tenerior longe fuisse in miseranda

ista

ista contumelia, atque ideo is potissimum Astyagi querelam detulit, non filius. Portus inv. Ἐπιμέμφεσθαι non alia retulit, quam ὥστε τὸν σὸν παῖδα μὴ ἐπιμέμφεσθαι. Sed documento etiam hic locus erit, quantum fide exsuperet omnes alios codex Mediceus, in quo legitur ὥς τε σε ὁ παῖδα τὸ σὸν *ut & tu & filius tuus.* Quid potest aut mollius proferri aut commodius optari?

48, 42. Μουνωθέντος τάδε αὐτὸν εἴρετο.] Hæc omnibus numeris constant, & fere aliquid scrupuli moverit hic locus de existimatione optimi codicis. Nequivi tamen ne nunc quidem opinari in eo esse aliquid, quod decedere debeat aliis. Sane verbum hoc esse & probum & Herodoteum nemo ambigat, & loca etiam ab Porto diligenter notata id satis affirmaverint, pro quo cap. 209 dicitur ἀπολαβὼν μοῦνον Ὑστάσπεα. Jam vero ita intempestivum nunc est participium istud, ut locum habere non debeat, quum jam modo proximis verbis rusticus dictus fuerit ὑπολειφθεὶς μοῦνος, unde sequentia verba non sunt separata, ut idem dicendo & iterando velut per gradum ascendat, quod fit interdum. Hoc tale non est, & requirit aliquid de Astyage, qui abire omnes suos jussit. Et id vult Herodotus. Omnino codex Florentinus proscribit hoc participium, temere huc usque porrectis syllabis, quas ei voci Herodotus modo tres dederat, nimirum μουνόθεν τάδε. Quod si verum est, sicut ego quidem non habeo ullam caussam secus de eo statuendi, ne mihi invidiæ sit, si discurrenti, inquirenti & sedulo laboranti aliquid occucurrerit in sermone quondam Græco usque ad hanc ætatem nostram ignoratum, etiam illis, qui nuper jactantissime eo usi fuerunt. Augeo enim notitiam ejus reparatione hujus incogniti adhuc vocabuli. Et quidni hujus vocabuli? quum nec in derivatione quidquam appareat vitii, & MS. hic liber ex tot perfectissimis indiciis debeat esse instar omnium. Et amat talia adverbia hic scriptor, ut probant vel ἀρχῆθεν vel μητρόθεν vel πέρηθεν. Denique jam olim hîc hæsitatum fuisse indicat liber Oxoniensis, unde exsignavi μουνωθέντος δὲ τάδε αὐτὸν, scilicet bis repetita eadem voce, quum litera ω impediret eos μουνόθεν aspicere.

49, 2. Καὶ συγγνώμην ἑωυτῷ κελεύειν ἔχειν.] Ex omni parte melius exstat in MS. κελεύων, ut statim καταβαίνει λέγων.

49, 14. Ποιήσω κατὰ νόον &c. ποιέω δὴ ὧδε.] Id sane est ex vero infuscare nitorem linguæ Herodoteæ, & dulcedinem universam, quippe fractis omnibus, expellere. Quod satis patet ex restituto per codicem scriptum utroque verbo, tum contracto, tum in eodem tempore, qui assiduus & perdulcem omnino continens repetitionem mos est hujus scriptoris in narrando, ut opus non sit per exempla fuse adstruere, quum quævis pagina id demonstret. Deinde ἄχεϊ οὐ, non ἄχεϊς.

49, 29. Τὸν οἱ ἐνεῖχε.] MS. ἐνέχεε. Quæ est infamis nota violentiæ Stephani, ut in ejus posterioribus editionibus ita exhiberetur, quum Aldus & Camerarius & ipsius prima editio jam dederint probum ἐνέχεε, nisi quod & Jungermanni culpa est, quod huc usque ea ineptia propagata fuerit; neque enim Th. Gale animum habuit emendandi Herodoti. Quin immo non aliter quam nunc reposui, citat Portus in Lexico, etsi frustra hîc operosus. Sed ne dubites, Stephanus etiam in Prolegomenis p. 736 vituperat, quod ego nunc tueor, tum Aldinam æque ac Basileensem: & nihil profert, nisi quomodo ab ἐνέχω esse ἐνέχεε possit? Roget ergo Herodotum, unde similiter habeat ἀποβεβήκεε vel κεχωρήκεε. Ac rursum καθάπερ ἤκουε αὐτὸς πρὸς &c. quum vulgo absit αὐτός.

49, 40. Πάρισθί μοι.] MS. πάρισθί μοι. Nam & statim dicit παρῆσαν. repetita, ut solet fieri, ejusdem verbi aliqua derivatione. & cap. 126 παρεῖναι in negotio simili.

50, 4. Ἔπειτα δὲ τῆς ὥρης.] Necessario scribendum ex MS. ἐπεάτε δὲ τῆς &c. nec post vocem Ἅρπαγος ponenda est finalis nota, sed media quædam, ut appareat omnia hæc cohærere, nec dissecanda esse, ut bene fit in Latinis. Idem vitium occurret 2, 52.

50, 7. Παρετιθέατο τράπεζα ἐπίπλεα.] Ab Aldo & Camerario hîc editum ἐπίπλεαι. Mutavit Stephanus & ab eo sic editur, quum tamen in antiquis libris sibi lectum testetur τράπεζαν ἐπιπλέαν, ut probant ejus margines: quasi vellet indicare librarios dubitavisse de verbo, utrum id deberet pro activo haberi, an passivo, quod ad sensum & syntaxin. Portus interim, cui magna cura fuit ista resolutio per vocales εα, accepit vocem παρετιθέατο pro παρετίθεντο *apposuerunt*, ut activam, & tamen in v. ἐπίπλεος noluit aliud agnoscere quam τράπεζα ἐπιπλέα μηλίων κρεῶν, ut nihil ab eo adjuvetur hic locus, & multo rectius in interpretando se gesserit Valla, dum exponit, *mensæ appositæ sunt*, prodens nescio quomodo aliquam notam, quasi incidisset in codicem veterem, ubi legebatur παρετιθέατο τράπεζαι ἐπίπλεαι. Et sane id ipsum servatur in optimo libro, & propterea

pterea in locum repoſui, præſertim quum huc quoque Cod. Arch. dirigat, ſed Th. Gale dimidium dante, nempe τράπεζαν, adjectivum omittente. Neſcio quidem quid velit, quum Suidam hîc citet ex alio loco τράπεζαν ἐπιπλέαν παντοίων ἀγαθῶν πλησθέντες. Nec nuperus Suidæ editor ſcivit hæc eſſe Herodoti verba, nec Gale, niſi quod Suidas præponat nomen, ſed ſumpta illa verba ex fine libri ſexti huc nihil faciunt, niſi quod ſint parallela.

50, 8. Τοῦ ἑωυτοῦ παιδὸς πλὴν τῆς κεφ.] Rude hoc & durum. At quam ſuave iſtud ex MS. τοῦ παιδὸς τοῦ ἑωυτοῦ πλὴν κεφαλῆς τε.

50, 22. Ὅτε δὴ θηρίου κρέα βεβρώκει.] Longe melius MS. βεβρώκοι. Idem dein ἔρδη, non ἔρδοι, quæ terminationes crebro fuerunt confuſæ. Sed & ex margine ab Stephano productam ſumpſi ταύτην ex ejuſdem libri auctoritate.

50, 32. Εἰ ἐπέζησε.] MS. ἐπέζωσε, quod ſatis probabis inſpiciens collectanea Porti in v. Ζώειν.

50, 44. Τῶν λογίων ἡμῶν ἔνια κεχώρηκε.] Sic ſane allegat hæc quoque in Lexico Portus, & liquidiora conatur reddere interpretando *Nonnulla de noſtris vaticinationibus in exigua evadunt*, id eſt, *exitum parum firmum certumque habent.* Id quidem crediderim; ſed non video aliquid melius ab eo dici, quam ab Valla. Immo nec ſatis video id ab his magis dici. Omnino enim oportuit ἡμετέρων ſic dici. Utinam quoque aperuiſſet, quaſnam intelligeret vaticinationes magorum! Itaque mutavi, quum omnino λόγια ſint vaticinia vel oracula. Ex his quædam ceſſiſſe in jocum & vanum & mimicum, non id quod videbantur ſignificare, ſerium & meticuloſum, narrant regi, ut minus mirum ſit, ea quæ inſomnio monſtrata ſunt, ad ludicrum abire, quum etiam data ab Diis oracula deprehenderint ſimiliter, quum exſpectarent maxima, in exiguum aut jocoſum tranſiſſe.

50, 47. Ταύτῃ πλεῖστος τῇ γνώμῃ εἰμί.] Debui manum dare marginibus Stephani, dum illic notat omiſſo articulo πλεῖστος γνώμην inventum ſibi in nonnullis MSS. quod plane tuetur codex Florentinus, & eſt haud dubie genuinum Græciſmi, ut patere poteſt ex 5, 41: etſi in libro 7 cap. 220 exſtet eadem locutio, bene annotata ab Porto, ſed in qua regnat dativus, etiam ex conſenſu exemplarium MSStorum.

51, 2. Ὅμως μέν τοι.] Hæ poſteriores particulæ jam ſic junctæ antea occurrerunt, ſed augeri vult MS. μέν γε τοι, quod edidi. Deinde idem σέο καὶ τῆς σῆς ἀρχῆς, quum vulgo σέο τε καὶ τῆς.

51, 18. Καί σοι ἕτερα τοιαῦτα διακελευόμεθα.] Non Stephanus hoc verbum in Theſauro illuſtrare ex Herodoto, non Portus in Lexico annotare voluerunt. Recte quod ad hunc locum; ubi non ſolum MS. Mediceus, ſed etiam Cod. Arch. apud Th. Gale habent, παρακελευόμεθα, quod propterea pro vero recipi debet. Interim tamen & in Herodoto exſtat verbum Διακελεύω. Mox quoque, ἔλεγέ οἱ τάδε, non τοιάδε; & rurſus μεγάλως ἀσπάζοντο, neglecto augmento, quod mire noſtro placet.

52, 3. Τὰς πάθας τοῦ Κύρου τῇ ἑωυτοῦ ὁμοιούμενον.] Sic eſt; unum modo vulnus & miſerabilem caſum Harpagi novimus. Sed quantas id ei calamitates aut etiam contumelias attulerit, & quidem tantas, ut velut novæ πάθαι quotidie poſſent cenſeri, id neſcimus, ut hoc reſpectu unam modo in Harpago agnoſcat vulgata Herodoti narratio, etſi neſcio quomodo puerilis in repetitione articuli ad genus ſubſtantivæ vocis commutati. Hinc oportunitatem quandam vides in eo τῆσι, quod in margine publicavit Stephanus, ſed integre præclaram opem accipit Herodotus, antehac publice non ſuus, ex optimo MS. qui perhibet Τὰς πάθας τὰς Κύρου τῆσι ἑωυτοῦ. Elegantiſſima & hiſtoriæ integratione & articuli in eodem genere conſervatione. Sed major corruptela latet in illis ſequentibus, πρὸς δ' ἔτι τούτῳ τάδε οἱ κατέργαστο. Quorum interpretatio eſt, *præterea vero hæc ab eo facta erant.* Ex quibus intelligas præter hæc quæ ſequuntur, alia adhuc citata fuiſſe ab Harpago, quæ nulla fuere; dona miſit Cyro, ſed non aperuit, quo ſenſu id faceret: neque enim auſus fuit. Omnia priora in animo coxit ac tenuit, niſi quod Cyrum veneratus fuit donis licitis. Nunc Cyro adulto parat cœtum, ut non *præterea* id fecerit, ſed primum, quum Medos ante ſollicitaſſet ac pellexiſſet. Itaque & in hoc tam minuto, ſed permultas ineptias ſecum trahente vocum ſerie, Lector, vide quam venerabilis ſit fides vetuſtiſſimi exemplaris, unde corrigo; Πρὸ δέ τι τούτου τάδε οἱ κατέργαστο, hoc eſt, aliquo tempore ante quam id Cyro indicaret, hæc ab eo facta ſunt. Nam quæ quis machinatur ad efficiendum aliquid, utique is ea ante excogitat, quam illud efficitur. In exemplari quidem illo poſt primam vocem ſunt eædem literæ quatuor ac ſe invicem ſequentes, prout exſtant in editionibus, ubi quum ſic ſeparentur δ' ἔτι, in libro MS. vergunt ad aliam ſeparationem, nempe δέ-τι, quod ideo nequivi ſpernere, qui didi-

ci, quam suaviter Herodotus ludat in ista vocula τι, ut etiam per merum pleonasmum interponat, ubi vix locum habere videbatur, quum in hoc loco habeat aliquam vim. 3, 12. Αἱ δὲ τῶν Αἰγυπτίων κεφαλαὶ οὕτω δή τι ἰσχυραί. 4, 52. Κρήνη οὕτω δή τι ἐοῦσα πικρή.

52, 15. Καὶ οὐδὲν ἀποτείλας.] Valde taciturnum oportet fuisse Stephanum, qui Laur. Vallæ interpretationem non magnopere venerans *ut nihil omnino rescinderetur*, ideoque subjiciens *nihil lacerando*, nuspiam voluit patefacere, quid de isto participio Græco statueret. Eo lautius luxuriari in eo voluit Æm. Portus, ut non modo interpretationis Stephanicæ requireret auctorem, sed etiam totus laberetur ad verbum ἀποτίλλειν, & quidem per hæc verba [Ἀποτίλλειν Herodoteum verbum, ἀπό τινος τὰς τρίχας τίλλειν, ἀποσπᾷν, ἐκσπᾷν, Ab aliquo pilos detrahere, pilos evellere, vellicare, depilare, οὐδὲν ἀποτίλας τοῦ λαγοῦ, cum nullam leporis partem depilasset, pilis nudasset. Sic enim ibi legendum videtur: non autem, ut in vulgatis Herodoti codicibus legitur, ἀποτείλας, quod ab ἀποτέλλω deducitur, quod verbum non reperitur apud eos, qui Lexica varia conscripserunt] Nonne hæc singula destruunt sententiam Porti? Non usurpat Herodotus ἀποτίλλειν, nisi cum accusativo rei, quæ eximitur. 3, 16 καὶ τὰς τρίχας ἀποτίλλειν. Cur autem hinc pili detraherentur? An id solitum est fieri? Nescio quid velit in negando eum fecisse, quod fieri nunquam solet. Immo tamen id fieri, quod reor nunquam factum esse, statuens Jo. Fridericus interpretabatur: *cum leporem arte composuisset, ejusque ventrem rescidisset, nulla parte depilata*, quod est plenum joci; quum hæc narratio occurrat apud Antonin. Liber. cap. 12. ὁ δὲ Φύλιος ἀναρρήξας τὸν λαγωὸν, καὶ τοῦ αἵματος ἑαυτὸν ἀναπλήσας ἐπὶ τῆς γῆς ἔκειτο· non etiam vellus nudavit. Sic deserunt viri docti Herodotum, certe frustra eum scriptis onerant. Mihi quum nulla apparuerit diversitas scribendi in MS. etiam succrevit inde fides de veritate vulgatæ editionis, ut nec ex supervacuo abundare aliquid in eo verbo videatur, nec defici vel litera aliqua: & quum in Græco sermone ὠτειλὴ non possim mihi imaginari venisse ab οὐτάω; ut volunt, (nec licet Homerus scribat οὐταμένας ὠτειλάς, idcirco istud utique innuit) sed adspici debere ut vocabulum ei simile ἀπειλὴ, undecunque primum ω venerit, certe reliquum corpus videtur venisse ab hoc verbo, cujus unicum tempus nobis præbetur ab Herodoto, sive in simplici fuerit ὠτέλλω, cujus primam vocalem lenem fecerit more suo Herodotus, sive quid aliud fuerit per minus ο.

52, 16. Ἐπέθηκε βιβλίον τά οἱ ἐδόκεε ἐγγράψας.] Tanquam nunc eadem verba adhiberi oporteret, quæ usurpavit 3, 42. Γράφει ἐς βιβλίον πάντα τὰ ποιήσαντά μιν οἷα καταλελάβηκε· γράψας δὲ ἐς Αἴγυπτον ἐπέθηκε. Etiam ἐγγράφειν habet 4, 91. Sed nunc probe MS. ἐσέθηκε βιβλίον γράψας τά οἱ ἐδόκεε. Sic sane mox de Cyro, γράψας ἐς βιβλίον τὰ ἐβούλετο. Quod autem infra Stephanus in margine ostentat αὐτοχειρίη, id quum viderem quoque in MS. Mediceo, probare debui, quum etiam cap. 140 scribat μάγοι πάντα αὐτοχειρίῃ κτείνουσι.

52, 26. Θεοὶ ἐποφέωσι.] Multus est in hac paralysi εω celebranda Portus in Lexico, producitque tum ὁρέων, tum ἑώρα: hoc ipsum illic omissum affert in Ἐποράν, & prave curavit scribi ἐπωρέωσι. Sed quidquid sit, potuerat tacere. Nam id adsciticium est hoc loco, & Herodotum scripsisse testatur optimus MS. ἐπορῶσι. Et pro ἀπίκνεο statim ἀπικέο, omisso ν, ut supra ἀμύνηται, & cap. 153. ἐμοῦνες. Terminationem quoque ut Ionici saporis monstravit Portus variis in speciminibus, sed hoc ipsum ab eo negligitur.

52, 28. Τὸν ἑωυτοῦ φονέα.] Hoc non potest aliter intelligi, quam de eo, qui se ipse interficit: quod nulla ratione huc convenit, ut c. 129. τὸ ἑωυτοῦ δεῖπνον. Sed jam similis pravitas in consideranda hac voce fatigavit nos antea. Itaque emendandum est τὸν σεωυτοῦ φονέα, quod perquam tempestive nobis suppeditat eximia membrana Medicea, & sic intelligimus, *tuæ necis auctorem.*

52, 38. Ἔσται τοι τὰ σὺ βούλεαι.] Potuit sic dixisse de futuro Harpagus. Cæterum MS. habet ἐστὶ τὰ σὺ βούλεαι. Quod ut est in præsenti, ita sane efficacia ejus est vehementior; & potuit sic etiam promisisse Harpagus, ut qui omnia ad voluntatem deficientis ita præparaverat, quo non tam desiderare quidquam, & pro futuro certe sibi polliceri, sed potius velut præsentibus uti posset. Et est egregium in his temporibus exemplum cap. 126. Βουλομένοισι μὲν ἐμέο πείθεσθαι, ἔστι τάδε τε καὶ ἄλλα μυρία ἀγαθὰ, οὐδένα πόνον δουλοπρεπέα ἔχουσι· μὴ βουλομένοισι δὲ, εἰσὶ ὑμῖν πόνοι τῷ χθιζῷ παραπλήσιοι ἀναρίθμητοι. Sic quidem illic vel editoribus vel ante eos aliis librariis libuit exstare, tanquam formosa esset hæc temporis variatio: quum ipsa oppositionis ratio utrique

que eundem attribuat statum, & tam volentibus rebellare stet paratus ante fores bonorum cumulus, quam desidentibus continentia hesterni laboris. Prorsus nulla in his potest reponi varietas; unde ex laudatissimo libro illic reponendum, Ἐςὶ τάδε τε ϗ ἄλλα, quasi præsentia essent, parataque, modo aperirent sinum; ut minus mirum sit in sacris libris idem usurpari.

52, 45. Εὐρίσκε ταῦτα.] MS. εὕρισκε) ταῦτα. Sed & deinde, ut pleno numero procedat acceptæ Herodoto vocis repetitio, MS. ἐποίεε δὴ ταῦτα, non τάδε.

53, 5. Ἐξ ὧν ἄλλοι πάντες.] MS. ἐξ ὧν ὦλλοι πάντες. Ne dubita, quin sit ipsum Herodoti. Jam supra sic restituimus. Sed & mox cap. 162 Οὗτος ὦνήρ. Et 173. Τ'ὦρχαῖον. Et 199. τ'ὠπὸ τούτου. lib. 2. cap. 36. Καὶ κελθέων ὦλλοι. Nam & ibi MS. accentu circumflexo utitur, nec novit nisi unum spiritum lenem. Quod obiter nunc annotandum censui propter illa, quæ acuta huc congerebat in Lexico Æmil. Portus, verba nempe & nihil aliud.

53, 21. Ἔθυε ϗ παρεσκεύαζε ὡς δεξιωσόμενος.] MS. ἔθυσε & δεξόμενος, non illud quod editur auctis syllabis. Certe jam habuimus c. 122 δεξάμενοι parentes Cyrum. Item ἐς λειμῶνα, non λειμῶνας. Et scriptam lectionem videtur agnovisse interpres, recte quidem, quoniam illic prata & arva immensi spatii, ut non contigerit eis per plura separari.

53, 35. Μὴ βουλομένοισι ἦ.] An hoc loco ellipsin amaverit auctor, ita ambiguum est, ut editiones sine hæsitatione eam statuant. Sed his omnibus contradicens optimus MS. ex jam præmissis speciminum exemplis pignoratur sibi certiorem fidem, quam illæ omnes: unde etiam nunc credas licet Herodotum adjunxisse ἐμέο πείθεσθαι. Neque enim id ab facilitate & simplicitate Herodoti alienum. Dubitatur etiam? Habes igitur 4, 127. Καὶ γνώσεσθε τότε, εἴτε ὑμῖν μαχησόμεθα περὶ τῶν τάφων, εἴτε ϗ οὐ μαχησόμεθα. Immo rursus in hoc iterandi vocabuli genere adjuvabimus Herodotum 3, 12.

54, 1. Ἀπέδειξε Ἄρπαγον.] MS. ἀπέδεξε.

54, 5. Αὐτομόλεον παρὰ τοὺς Πέρσας.] Sententiæ quidem nihil interest, quin hoc pro Herodoteo cedat: adeo multa exempla hujus præpositionis παρὰ congessit Portus, & in iis quoque hunc ipsum locum, ut omnia liquida videantur. Attamen optimus MS. πρὸς τοὺς Πέρσας. Quod rejici non debuit. Pejus est, quod in editionibus Stephani contigit 2, 32. ubi editur φάναι ἐλθεῖν πότε παρ' αὐτῶν Νασαμῶνας ἄνδρας, ubi Aldus & Camerarius recte dederant παρ' αὐτόν, nec aliter legit Valla, & hinc providere melius debuerat Jungermannus.

54, 11. Ἀνέγνωσαν μετεῖναι τὸν Κῦρον.] Nullum est hoc loco momentum Thomæ Magistri, quem observavit Jungermannus in citando eo mutasse nonnihil, nempe ut pro secundo verbo ponat με κλεῖναι, unde ipse scilicet pro vulgato isto conjicit forte legendum μὴ κλεῖναι. Vere enim suaserant ἀποπέμψαι. Alterum incertum & ignotum est. Sane non debuit vir doctus ita ratiocinari, quoniam ita citat Thomas, ideo veteres codices ita habuisse: nec enim innuit iste Thomas, se pluribus uno exemplaribus usum esse, & utique suffecit illi impensas fecisse in unum exemplar: certe veteres codices plures inspecti quoque errant ab Aldo & Stephano. Et uter ille horum est, Thomas an Jungermannus, cujus in auribus personabat clamor filii Crœsi, Lydiaco sermone usi, sed quem Herodotus more veteri Græce exprimens in fine capitis 35 protulit μὴ κτεῖνε Κροῖσον?

54, 24. Καὶ τὸ πρῆγμα δὴ &c.] Copula ista in principio turbat, ut videtur, derivata ex postrema syllaba præcedentis verbi γράψαι, ut recte non appareat in optimo MS. & debeat tolli. Sed nec particula δὴ in eodem conspicitur, & vides his omissis integerrimum esse sermonem. Quod si tamen aliquid infulcire placet, decentissime conveniet in illis statim sequentibus exhibere, δι' ἑωυτοῦ γε ἐπρήχθη, ut est in MS. quum particula tertia vulgo absit.

54, 30. Εἰ γὰρ δὴ δεῖν.] Recte MS. δέον.

54, 44. Ὀπίσω κατεστρέφησαν.] MS. κατεστράφησαν.

54, 48. Κακὸν οὐδὲν ἄλλο ποιήσας εἶχε παρ' ἑωυτῷ.] Non videntur hæc satis clara, si credimus editori Juliani, cui in hoc loco citatur in notis pag. 213 Herodotus, hoc addito judicio [non indicans, an in liberali tantum custodia, securitatis ergo, ne avitum regnum repeteret, eum retinuerit, an vero, quod ait Justinus, non tam à se victum, quam ut avum, singulari in honore ad mortem usque coluerit.] Est ergo politicum hoc arcanum & congruum in procellis Puteolanis fugienti ad vota ex Anthologia Græca. Loca quæ huc adducuntur, sæpe vidi ab aliis ante ipsum conducta. Hoc miror, ab nullo in hac parte allegari Isocratem, qui in Euagora pag. 422 scribit: Κῦρος ἦ τὸν πατέρα τῆς μητρὸς ἀπέκτεινεν. Sed notari debet esse Græcis & Latinis in promtu figuram extenuationis, quum ea

forma dicendi adhibetur, ut minus dicatur, ubi plus in intellectu relinquitur, de qua integrum caput composuit in Adversariis suis doctissimus Gatakerus 1, 7, & quasi λιτότητα, quæ supponit, quum dicitur nihil mali effecisse, intelligi plurima bona contulisse. Justinus scribit noluisse ipsum reverti in Medos; puduit illorum oculos subire: ergo præpositum fuisse Hyrcaniæ. Utrumque potest ita esse, utrumque potest Justinus vel magis Trogus ex probatis scriptoribus petivisse. Sive sciverit Herodotus, sive ignoraverit, nequit à nobis adfirmari; certe totum hoc reticet. Sed quid communius quam adsignari gubernandam provinciam primati viro, quem tamen rex jubet apud se manere præsentem? Utique in Justino non dicitur eum in istam provinciam ivisse. Sed rursus quid celebratius in Palatiis Regum, quam dierum & fortunæ diversitas? Utique qui scribitur noluisse reverti in Medos, haberi monstratur in honore & oblata fuisse isti hæc satrapia.

55, 10. Οὐκ ἀνθρωποφυέας ἐνόμιζον τοὺς θεούς.] Fieri nequivit, quin hæc Herodoti capitula aliquid Persicum attrahentia allicerent eruditissimum virum Th. Stanleium, ut in notis ad Æschyli Persas debuerit aliquid Herodoteum dicere. Sic quum in hoc loco displiceret illi interpretatio Vallæ *ex hominibus ortos* (quod inscite circumrodit Portus) intellexit potius *humana forma præditos esse.*

55, 11. Δία, Οὐρανίην, Ἀφροδίτην &c.] Videndus, quem dixi, Stanleius p. 762 & 769. Cæterum debet hoc loco pervulgari, quantum mendacium hinc consuere potuerit Johannes Clericus in Artis Criticæ p. II S. I. c. XIII. ita scribens [Quia apud Græcos, Deorum summus Ζεὺς vocabatur, ideo Græcorum Historici, ubi loquuntur de Numine, quod apud aliam gentem summum habebatur, id etiam Δία vocant. Ita Herodotus postquam dixit à Persis neque statuas, neque templa, neque aras Diis consecrari, quod non crederent eos ἀνθρωποφυέας, uti Græci, subjicit: *Jovi solent sacra facere in altissima montium ascendentes, ambitum omnem cœli Jovem vocantes.* Nemo non crediderit, his lectis, Persas eodem nomine summum Numen appellasse, quo Græci utebantur, nisi aliunde notum esset Linguam Persicam nihil habuisse commune cum Græca &c.] Quid falsius illa Persarum summi Numinis appellatione? Vel Stanleji notæ id vituperarint. Is enim in postrema citatione non modo notat, *Cœlum, ut Herodoto placet, sub nomine* Διὸς *habuisse Persas*, sed mox iterum: *Maxime vero Persis convenit hæc loquendi formula, quos Solem pro summo Deo habuisse Herodotus lib.* 1. & alii *tradiderunt.* Ita priore loco monuerat Historicos, Geographos aliosque Deorum Græcorum nomina Diis Persicis accommodasse, & Δία ab Herodoto & Strabone dici, quem Agathia teste dixerint Βήλ. Stanleius ergo evincit mendacii eum in hac parte, prout omnia sic conspurcata sunt, quæ in istas paginas congessit.

55, 15. Θύουσι δὲ Ἡλίῳ καὶ Σελήνῃ καὶ Γῇ καὶ Πυρὶ καὶ Ὕδατι καὶ Ἀνέμοισι.] Nisi insuper desit καὶ Ἄστροισι: nam videtur aut ex hoc loco aut ex Persis certe habuisse Epicharmus, quod ex eo interpretabatur Menander hoc disticho:

> Ὁ μὲν Ἐπίχαρμος τοὺς Θεοὺς εἶναι λέγει
> Ἀνέμους, Ἥλιον, Γῆν, Ὕδωρ, Πῦρ, Ἀστέρας.

55, 18. Καλέουσι δὲ Ἀσσύριοι τὴν Ἀφροδίτην Μύλιττα.] De hac dixeritne omnia quæ sciverit Th. Gale, an quæ voluerit, non facile assequar. Cæterum sunt valde exigua de omnibus his tribus, ex Seldeno scilicet ac Vossio. Et Seldenus quidem primum pagina 249 Syntagmatis secundi ita scripsit: *Vocabant Assyrii Mylittam, Arabes Alilat, Persæ Mitram, ut scripsit Herodotus, quem videsis in primo & tertio.* At pag. 253 citat verba Herodoti, & sibi objicit esse in Herodoto Ἀλίττα: additque, *anne corrupti codices heic Herodoti, & Alilat substituendum?* Est sane magna πολυπραγμοσύνη. Sed quid inde lucri fecit præclarus ille vir, nisi quod se ostenderit intricatum, nec expedire potuisse, quantacunque etiam adfuerit peritia Asiaticarum linguarum. Cur sic leviter contemnit aut librarios scribas Herodoti, aut ipsum Herodotum; ut utique expromi debuerit suspicio prorsus lapsabunda? Nec vero *Mitram* vocat Herodotus, sed *Mitran:* quam posteriorem literam non minus illic servari debere opinor, quam *a* in prioribus appellationibus, utpote in lingua Persica perinde finalem literam utique in hac voce, ac apud Assyrios & Arabas litera *a*. Sic enim prorsus statuo hîc agendum, ut Herodotea Μίτραν, nihil habuerit commune cum virili appellatione quam creduntur Soli attribuisse sub nomine & titulo Μίθρας, ut in plerisque locis scribi video, nec ego tergiversor. Attamen id adeo mirum apparuit interpreti, immo omnibus, qui citaverunt & Latinam interpretationem addiderunt (& quis non ita fecit?) ut in Latinis dixerint *Mylittam* & *Alittam*; quod quidem interpres facit eodem jure, quo lib. 4 cap. 59 Scythicos Deos, omnes ab Herodoto posi-

tos

tos in nominativo, in Latinis noluit videri nisi in quarto casu. Id quod pergit facere etiam lib. 2 c. 199, ubi Græca sunt Ἐπικαλέω τοι τὴν Θεὸν Μύλιττα, & Μύλιττα ἡ καλέουσι τὴν Ἀφροδίτην Ἀσσύριοι. Nihilominus etsi liquida sit mentio τῆς Ἀφροδίτης, Cl. Sponius *dans les recherches Curieuses d'Antiquité* num. 28 non veretur producere epistolam amici, in qua scribitur *avec celuy de la Junon des Assyriens appellée Melitta*, & alteram ejusdem, in qua repetitur, *que les Assyriens representoient leur Junon appellée Melitta.* Quis id illi aperuit? Id igitur pro absurdo rejiciendum. Major molestia in eo, quod Nicol. Damascenus in Excerptis Peiresc. pag. 429 scribit: Καὶ ἐπώμοσε τόντε Βῆλον καὶ τὴν Μόλιν. οὕτως γὰρ τὴν Ἀφροδίτην καλοῦσι Βαβυλώνιοι, ubi Cl. Henr. Valesius non desiit diversitatis spectandæ causa Herodoteam appellationem adducere: utinam adjecisset potuisse Babylonios aliquam differentiam in hac appellatione habere ab reliquis Assyriis, de quibus agebat Herodotus! Nam Herodoti lectionem tot pignoribus fundatam tentare non fert animus; quodcunque etiam speciosum & probabile posset videri alicui, ut fateri jam sustinuit Seldenus in Alitta. Quod tanto stabilius in me est, quia speciem novam vel ansam conatur præbere auctor funeris Hellenisticæ linguæ, dum probans scriptores sæpe accommodare suo sermoni, quo utuntur, nomina peregrina, inter alia scribit pag. 383. [Sic Nicolao Damasceno Μόλις pro Μολὶς.] Ubi retinet bisyllabum, quod cur prætuleris Herodoteo trisyllabo, nisi quod vox illa terminet in consonantem, quam didicit & ipse & alii ex idoli Βὴλ similitudine terminavisse istos populos? Sic certe quis velit quoque Arabicam Ἄλιτ, valde congruam idolo Allatt, quod habuerunt Arabes notante Cl. Pokockio ad Abulfaraium, & in scripturâ vicinam urbi Ailat, quæ ab Hieronymo scribitur in extremis finibus Palæstinæ, juncta meridianæ solitudini & mari Rubro. Interim non debet hîc omitti, quod notatur ab Casaubono & Freinshemio; ab illo quidem ad Strabonem pag. 255. [*Quod Soli sacrificent, & Herodotus ait aliique multi: quod solem vocent Mithram, dissentit ille, qui sic Venerem à Persis vocari scribit: nisi* Μίτρην *&* Μίθρην *differre putet*] ab hoc in Indice Curtii in voce MITHREN [*Herodotus* 1, 131 *asserit* Μίτραν *apud Persas censeri Venerem. Nisi ex Theologia Physicorum idem Sol atque Venus est: causa & fons generationis.*] Sciat quisque hæc licet; nihil inde frugiferum aut Herodoto aut lectori ejus. Quibus omnibus annectenda sunt ejusdem Seldeni verba in notis ad Marmora Arondelliana, ut pateat, quantopere magnificus ille vir sua mutaverit scribens illic pag. 124. *Iis vero Uraniam hanc* Μύλιττα, *seu* Μύλητα *dictam esse testes sunt Herodotus in Clio & Hesychius.* Μύλιττα *autem* Γενέτειραν, *seu Genetricem denotat Syris, ut* Ἄλιττα *pro eodem numine Arabibus etiam, apud Herodotum loco citato, usurpatum.*

55, 24. Τῶνδε ὡς ἑκάστῳ θύειν θέλῃ.] Præcedentia narrantur omnia in plurali, ut nesciam an Herodoteæ lenitatis sit transire tam leviter in singularem, quùm videatur plene dedisse Τῶνδε ὡς τις ἑκάστῳ θύειν θέλῃ. An excidit ἕκαστος ex similitudine literarum?

55, 26. Τὴν τιάραν.] Citant hunc locum varii, sicut omnes legerunt, inter alios bona fide Casaubonus ad Strabonem p. 255. Brissonius de regno Persar. lib. 11, pag. 174, quem ita citavisse mirari non licet, quum liber iste plenus regii splendoris in gerenda τιάρα ὀρθῇ Græculis plurimum, & nominatim apud Suidam Philarcho, jactatâ, mentem implevisset hoc genere. Prior potuit aliquanto diffidentior huc accedere, quum procul dubio sciverit & meminerit exstare etiam 7, 61 Τιάρας καλεομένους πίλους ἀπαγέας, ubi masculina ratio tantum momenti habet, quantum fœminea. Jam vero Musas omnes testor, in pervetusto illo Medicæo exemplari legi τὸν τιάραν, ut divinum Virgilium justa Herodoti admiratio & imitatio compulerit dicere *sacerque tiaras*, destituente illic Servium tota eruditione, quod propterea genus opportune pluribus exemplis confirmabat ad Prudentii Apotheosin v. 145 Nic. Heinsius in isto loco Prudentii unum modo reperiens Puteaneum codicem servare, quod à manu auctoris venit, corruptis reliquis, quod idem certe in Herodoto nunc etiam perspicue apparet. Neque enim Portus in Lexico aliter se gerit, quam ut lector dicat eum νοσῆσαι φρένας. Quam erudite in Hesychio conjectavit Guyetus, Ηρόδοτος ἡ ἐν τῷ ἀρσενικῶς? Quid peti potest amplius?

55, 30. Ἐν γὰρ δὴ τοῖσι ἅπασι Πέρσῃσι καὶ αὐτὸς γίνεται.] Apparet igitur, unde hunc sensum exceperit Seneca, plane Latinus in hac parte interpres Herodoti, lib. 6 de Beneficiis cap. 19. *Primum cum cogitavit Princeps Gallis omnibus prodesse, & mihi cogitavit prodesse; eram enim Gallus, & me etiam, si non mea, publica tamen nota comprehendit.*

55, 32. Ὑποστάσας ποίην.] Non contigit mihi videre ullam editionem, quæ non ita ha-

haberet. Prout Aldus incepit, excepere Camerarius, Stephanus, Fridericus, Jungermannus, Galeus. Et nemo tamen controversiam refert interpretationi Vallæ; immo illam fovent ac retinent, adeo quidem, ut Portus hoc verbum ne quidem dignatus fuerit in Lexico tangere, ingrata austeritate, aut magis absurda, quoniam Græco ὑποσπάσας non respondet Latinum *substernens*, sed contra *subtrahens*. Agnosce igitur in publica negligentia curam ejus, a quo optimum Mediceæ Bibliothecæ exemplar conscriptum est, unde produco emendatissime ὑποπάσας. Hoc habebat sub oculis Valla interpretans. Etsi enim sit nunc velut abolitum ex memoria, sedet tamen ac viget in tam conspicuo monumento, cui etiam aliqua appropinquat illud Aristophanis in Ἱππεῦσι 99. Πάντα ταυτὶ καταπάσω βουλευμάτων. Et fragmentum comœdiæ antiquæ apud Grotium pag. 917. Ἀψινθίῳ κατέπασας Ἀττικὸν μέλι. Contrarium quid describit Palæphatus de Glauco Minois. ὃς ἰδὼν δράκοντα ἑτέρῳ δράκοντι πόαν ἐπιθέντα τεθνεῶτι, καὶ ἀναστήσαντα αὐτόν. Sed compositum καταπάσαι notum est. De nostro ὑποπάσαι quam pueriliter, quam ultra fidem imperite scripserit H. Stephanus, refert ut hic cognoscas [Ὑποπάσσω, subinspergo. Unde ὑπόπαστον subinspersum. Ex Plut. affertur pro alia etiam signific. verum ex loco qui suspectus est.] Neque hæc ille posuit loco justo & solenni inter composita ab verbo πάσσω post istud Συμπάσσω, sed relegavit ex patria, & seposuit in indice. Nullum dubium est, quin sicut 4, 172 potuit dicere ἐμπάσσοντες γάλα, ita nunc dixerit ὑποπάσας ποίην.

55, 46. Λεπτὰ τῶν προβάτων.] Plane id ipsum, quod exprimitur in fragmento Menandri, quod superest ex comœdia Μέθη.

Εἶτ' οὐκ ἀτοπώτατα πράττομεν καὶ θύομεν,
Ὅπου γε τοῖς θεοῖς μὲν ἠγορασμένον
Δραχμῶν ἄγω προβάτιον ἀγαπητὸν δέκα.

Sed de isto pecore sic iterum Herodotus 8, 137. Ὁ μὲν ἵππους νέμων, ὁ δὲ βοῦς, ὁ δὲ νεώτατος αὐτέων Περδίκκης τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων.

55, 48. Καὶ οὐ καλοῦσι.] MS. καλέσι. Et quamvis exemplum aliud vocis hujus non exstat, certe annotatum non est, non audeo tamen rejicere, & vel Græciam hac quotidianæ vocis nova declinatione, vel Herodotum manus suæ veritate reparata fraudare, præsertim quum adversus barbaram contumaciam, ut spero, evicerim ac Arriano restituerim πρηνὸς & πρηνής: Sic εὐρύχωρος & εὐρυχωρής, ἀέναος & ἀεναής, & quod adhuc ignotum sequetur infra ὑγιηρὸς & ὑγιηρής. Sed hactenus; & vide an non sit καὶ οὐκ ἀλέσι?

56, 7. Τὰ σπουδαιότατα.] Prout creditur scripsisse etiam 2, 87. Τὴν μὲν σπουδαιοτάτην αὐτέων. Idque nihil moror. Sed hoc loco purus ille MS. τὰ σπουδαιέστατα. Agnoscis ejusdem genii delicias, quasi quæ Herodoto nunc magis fuissent obversatæ ac placitæ, etsi hanc usurparit jam supra c. 8, ut annotavit Portus, Τῷ Γύγῃ τὰ σπουδαιέστερα τῶν πρηγμάτων ὑπερετίθετο. Quibus annecti debet superlativum, quod sequitur c. 196 ἀμορφεστάτην, ut plane etiam legitur in MS. Mediceo. Hæc enim duo adjectiva sunt, quæ hanc terminationem Græciæ considerans Eustathius ad Β Ὀδυσσείας etiam conjungit, notans ἀμορφέστατος γυνὴ παρ' Ἡροδότῳ ἐν ἀκριβεστέροις ἀντιγράφοις, in quorum idcirco numerum vel præcipue mitti meretur codex ille, cujus divina munera cummaxime publico, cui propterea nefas est obstrepere.

56, 38. Αἰγυπτίους θώρηκας.] MS. θώρηκας.

56, 41. Κουριδίους γυναῖκας.] Sicut in libro 5 c. 18 dicit auctor γυναῖκας κουριδίας, ita nunc quoque scripsit κουριδίας, prout exstat in MS. Mediceo, cui fides ista nequit negari. Plane sic inscriptio Attica apud Sponium Itiner. II p. 349 Μνῆμ' ἀλόχῳ φιλίῃ θήκατο κουριδίῃ, quam constructionem heroës illi petunt ab primævo auctore Homero.

57, 6. Μηδεμίην ἀστὴν ἀηδῆ.] Quum sicut hoc loco substantivum, ita 3, 41 verbum ἀσηθείη Herodotus adhibeat, ita agunt Stephanus & Portus, ut hic in Lexico Ionico nihil voluerit agnoscere præter postremum, Stephanus in Recensione vocum Herodoti hæreat totus in illo substantivo, velut fastidio fatuo abalienati, forsan quod Portus non haberet, quo coërceret Stephanum, qui sustinebat illic projicere, *ubi videri possit necesse minime fuisse addere* ἀηδῆ, quum tamen sæpe loquutionibus addita percipiamus vocabula, quæ necesse non fuerat. Sed in Stephano ut agnoscas aliquid velut ex oraculo præceptum, facit fidelissimus codex ex Italia, unde prorsus abest istud adjectivum, nec ulla fuit causa ut pro Herodoteo haberetur aut ulterius habeatur. Insuper idem MS. μηδεμίαν, non μηδεμίην, prout etiam paulo ante auxi vocabulo τοῦτο οὕτω ποιέεται, ubi vulgo media vox non agnoscitur, nisi Stephano ad marginem, quum sit vera auctoris nostri.

57, 15. Πατέρα ἢ μητέρα.] MS. πατέρα οὐδὲ μητ. Quod valde probo, ut per æquales gradus ad utrumque parentem procedat amor ac reverentia filii, non alter alteri adhæreat.

57, 19.

57, 19. Εἰκὸς εἶναι.] Habes ergo primum exemplum veriſſimæ mutationis ex optimo MS. unde edidi οἰκὸς, quod ſupra notavi aliquoties in Herodoto corruptum legi.

Ibidem. Τόν γε ἀληθῶς τοκέα.] Unde hoc? & certe ab cumulo Porti citationum vocis ἀληθέως hic locus exulat. Immerito prorſus. Nam plane MS. ἀληθέως, idque toties in Herodoto, ut fere ſit aſſiduum.

57, 20. Ἅσσα δέ σφι ποιέειν οὐκ ἔξεστι.] Præclara veteris Herodotei calami reſtitutio, quam expulerat ſatis ſubdole explicatio ejus ὁκόσα, quod quum modo anteceſſerit, credibile eſt non placuiſſe auctori, cui ἅσσα etiam grata fuerunt c. 179, ſcilicet ex Homero repetitione facta; ut mirer pigrari voluiſſe Stephanum, quum verum haberet in manibus. Sic quoque mox recepi οὐδὲ ἄλλον οὐδένα περιορέωσι, prout legitur in MS. non, ut prodit Stephanus, περιορέουσι, quum quod vulgo ſuppoſitum legitur, ita vagum ſit & infinitum, ut terminum ignoret; quod eſt ridiculum.

57, 35. Σέβονται ποταμοὺς τῶν πάντων μάλιστα.] Intrepide igitur & Valla, verum aſtute: *ſed flumina inter omnia religioſiſſime colunt.* Neque enim τῶν πάντων μάλιστα notat *inter omnia*, idque ipſe optime noverat, qui lib. 2 cap. 37 θεοσεβέες δὲ περισσῶς ἐόντες μάλιστα πάντων ἀνθρώπων interpretatur *in Deos ſupra modum ſupraque omnes homines religioſi ſunt.* Ubi quum Herodotus præbuerit vocem quam adjectam velit voci πάντων, nimirum ἀνθρώπων, cur Valla nunc recuſat ſubintelligere, ſed πάντων vult habere pro neutro? Ineptit Valla: ſed bonus vir penetrare nequivit, quid noxæ ſubeſſet. Scito igitur duas illas voces τῶν πάντων abeſſe ab MS. quæ fideliſſima eſt admonitio.

57, 37. Ἡμέας δὲ οὐ.] Satis ruſtice & abrupte, quod non eſt Herodoti. Itaque Mediceus MS. ἡμέας μέντοι οὐ. Quod ſatis politum & ad genium auctoris. ut cap. 58. Ἀποσχισθὲν μέν τοι ἀπὸ τοῦ Πελασγικοῦ. Cap. 120. Ὅμως μέν γε τοι συμβουλεύσατέ μοι. Et mox ſequitur.

57, 39. Τελευτῶσι ἐς τωὐτὸ γράμμα.] Id non ſuſtinuit admittere ſimpliciter maximus Scaliger, ideoque obducebat quædam nomina aliam ſortem habentia: ſed repellere ea doctiſſimus Stanleius ad Æſchylum pag. 756 conatus eſt.

57, 48. Πρὶν ἂν ὑπ' ὄρνιθος . . ἑλκυσθῇ.] Quaſi facta foret hæc periodus ad tutelam loci, quem tractavi in numeris 33, 49. Alio tamen modo in hac agi oportet exigente optimo codice, etiam Valla, quum verterit *trabatur*, tranſeunte in aliud Græco tempus. Sed ejus vim apertius probat codex MS. dum pariter oſtendit verbum in fine truncatum eſſe, infinitivum uſurpans ἑλκυσθῆναι. Ea eſt æque frequens Herodoti phraſis, ſed jam ulterius indicat tractum eſſe.

58, 29. Κύρου δεηθέντος δι' ἀγγέλου.] Hærent hæc inter ipſum auctorem & interpretem, qui uno legato non ſatis honoratus reddidit *per legatos*; quam licentiam oportebat reprehendi, niſi is procul dubio ab exemplari antiquo invitatus fuiſſet ad hanc ſententiam, quum huc quoque vergat fidelitas Medicei codicis, quam probare debui.

58, 34. Ἴωνες δὲ ὡς ἤκουσαν τούτων, ἀνενειχθέντες ἐς τὰς πόλιας, τείχεά τε περιεβάλλοντο.] Sic accurate jam diſtinxit ipſe Aldus, ut iſta media ſic fluitarent inter antecedens & conſequens. Neque ſane ſcio, de quibus Ionibus loquatur, utrum de legatis, an vero de magna multitudine quadam, quæ huc excucurrerit ac novum Lydiæ regem ſpectatum iverit: nam quæ mox prædicat de urbium mœnibus firmatis, certe id non pertinet ad legatos, ſed ad populum Ionicum. Inſuper quum non diſerte numerum legatorum ab Ionibus miſſorum expediat Herodotus, ſed tantum dixerit Jonas atque Æolenſes miſiſſe ἀγγέλους παρὰ Κῦρον, æque potuerunt unum ſinguli miſiſſe quam plures. Sed hoc mitto. Potius videndum, an Græciſmus patiatur Ἴωνες ἀνενειχθέντες pro *reverſi*. Agnoſcit hunc unum locum Portus. Sed nec de Æolenſibus tale quid dicit, qui tamen etiam reverſi ſunt. Totum eſt hiulcum ac male diffiſſum, & tanto majoris pretii, ac longe magis mihi arridet, quod exſtat in unico illo MS. Ὡς ἤκουσαν τούτων ἀνενειχθέντων ἐς τὰς πόλιας. Id vere Herodoteum, & ſic participio iſti vera ſedes redditur ubique uſurpato de ipſis rumoribus aut reſponſis, quæ renunciantur. Sic cap. 158. Ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ἤκουσαν οἱ Κυμαῖοι. Quæ totidem apicibus repetit cap. 160. Sic lib. 2 cap. 121. Ὡς δὲ καὶ ταῦτα ἐς τὸν βασιλέα ἀνενειχθῆ. Lib. 5 c. 89. Ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ἤκουσαν οἱ Ἀθηναῖοι. Lib. 7 c. 169. Ταῦτα οἱ Κρῆτες ὡς ἀπενειχθέντα ἤκουσαν.

58, 42. Τοῦ μὲν οὔρεος καὶ τῶν οὐρέων.] Sunt eadem, per quæ Daram Parthicam celebrat Juſtinus 41, 5. *Cujus loci ea conditio eſt, ut neque munitius quidquam eſſe, neque amœnius poſſit. Ita enim & præruptis montibus undique cingitur, ut tutela loci nullis defenſoribus egeat, & ſoli circumjacentis tanta ubertas eſt, ut propriis opibus expleatur.* Alioqui tanta vicinia eſt vocum ὡρέων, οὐρέων & οὔρων, ut poſſet ſupponi confuſio. Pro vulgato autem οὐρέων legitur cap. 172 ὀρέων, & οὔρεα quidem

dem pro ὄρεα notavit ex Ioniſmo Salmaſius ad conſecrat. Regillæ p. 36. Sed ſpecimen Herodoteum in ὄρος, ὁ, eſt ſub numeris 28, 40.

58, 45. Τ'ωὐτὸ ἐποιέετο Ἰωνίῃ.] Scilicet quia inceperat per imperfectum ἐτύγχανον ἱδρυσάμενοι, in eo debuit progredi, quum longe alterius generis ſit prior pronunciatio, quam hæc, quæ amplificat præcedentia, & monſtrat, unde illa noſci queant, & in quo conſiſtat illarum urbium beatitudo. Itaque ſuaviſſimum eſt, quod legitur in optimo MS. τωὐτὸ ποιέει τῇ Ἰωνίῃ. Sic patet, unde venerit iſtud grande ἐποιέετο. Neque enim hîc imperfectum tolerari poteſt. Dent veniam tot lectores.

59, 1. Ὑπὸ τοῦ θερμοῦ καὶ.] MS. ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τε καὶ; ſic quam præclare ſermo reſpondet antecedentibus ψυχροῦ τε καὶ ὑγροῦ. Sed & deinde τέσσερας. Sic etiam ſeq. pag. τέσσερες. Unde etiam 1, 166 feci τεσσεράκοντα, etſi non notarim ex MS.

59, 8. Αἱ δὲ ἐν τῇ Λυδίῃ· Ἔφεσος.] Id probare annixus fuit Vir doctiſſimus I. Rutgerſius, unde hinc inchoavit caput primum libri ſecundi Variarum Lectionum.

59, 19. Ὄρκια ποιησάμενοι.] Magna oblivio præcedentium. Itaque quum ſic male conſpirent alii, unus ille optimus & continentior MS. reſervat Ὅρκιον. quod omnino vindicandum & reducendum in ſedem ſuam eſt. Nam & ſic paulo ante dixit Πρὸς τούτους ὅρκιον Κῦρος ἐποιήσατο. Infra rurſus cap. 169. Μιλήσιοι δὲ αὐτῷ Κύρῳ ὅρκιον ποιησάμενοι. Paulo ante etiam ex MS. edidi σφίσι δὲ ὁμοφωνέουσι, ubi vulgo, σφὶ δὲ, de quo confer annotata ſub numeris 11, 16.

59, 34. Ἐπί τε σφέων αὐτέων.] Primo MS. ἐπὶ σφέων ſine copula. Cæterum locus eſt conclamatus per ſpecioſam medicinam Henr. Stephani, qui tam leniter videtur abſterſiſſe totam moleſtiam, ut omnes poſteri gratias illi agant, quum interim univerſam Herodoti mentem hinc expulerit. Nam Aldus & Camerarius ediderunt ἐπεί τε σφέων αὐτέων τοὔνομα. unde quum Stephanus refinxit ἐπί τε, ſane molliter, creditur Herodotus, nihil aliud niſi indicare fanum quoque de ſuo nomine conſtruxiſſe eos Panionium, (& meminerat Stephanus locutionis ἐπὶ σφέων οὔνομα θέσθαι) aucta in immenſum Latina interpretatione per voces Græcis ignotas & falſas, tanquam Panioniis nomen ſibi indiderint. At longe alia nunc gloriatur Herodotus de his Ionibus, nempe auſos fuiſſe ſpernere reliqua & in ſuis rebus lætos egiſſe, quod beneficentia ſuaviſſima mihi ſignificatum ab optimo MS. nunc communico cum omnibus, dum legit diſerte καὶ ἱρὸν ἱδρύσαντο ἐπὶ σφέων αὐτέων, τῷ οὔνομα ἔθεντο *& fanum conſtruxerunt ſibi peculiare*, (aut *ſeparatim ſuis opibus*) *cui nomen dederunt Panionio*. Sic cap. 149. Ἄγεσκον ὀρτὴν, τῇ ἔθεντο τοὔνομα Πανιώνια.

59, 42. Τριοπικὸν ἱρὸν.] Sic ſcripſit, quum tamen mox ſequatur Τριοπίου Ἀπόλλωνος. Ita accuratus fuit Herodotus in diſtinguendo ethnico derivato ab poſſeſſivo, quod proinde ex eodem facit quoque Stephanus de Urbibus in v. Τριόπιον. Facit etiam ſtudioſe & laudabiliter Salmaſius ad conſecrationem Regillæ pag. 58, etſi inſcriptio iſta nonniſi gentile agnoſcat. Fecit quoque Jo. Fridericus. Non facit Valla interpretans *Triopium ſacrum*, non Stephanus *Triopium templum*, non Marſhamus in Chronicis Herodotum citans & ſequens Stephanum pag. 341, ut reddat *ad Templum Triopium*; & poteſt fieri, ut bene adſciverit Stephanus vocem *templum*. Sed quid frequentius apud antiquos occurrit, quam ſermo de communione ſacrorum (ut loquitur Holſtenius ad Stephanum in v. Ἄκυφας, ubi Dorica in Græcia & altera Dorica in Aſia confundi apparet, quod vitare debuerat editor) & ſocietate, unde alios arceant, alios ad eam admittant? Nec ſacri celebratio intelligitur abſque templo, quod hîc adfuiſſe etiam clariſſime patet ex ſequentibus, & ſimile eſt in cap. 171. Cæterum ad illuſtrationem hujus antiqui moris de tripodum in locis ſacris dedicatione utitur hoc loco Caſaubonus ad Suetonium in Auguſto c. 52.

60, 21. Καὶ Δύμη.] Sic edidi, non Δρίμη, obtemperans Caſaubono rite monenti ad Strabonem pag. 167, quum jam anteiviſſet recte Valla in interpretando: à quo cur diſceſſerit Jo. Fridericus, & pag. 239 ediderit *Poſtea Drima & Tritæenſes* viderit. Certe nulla poteſt oriri ſuſpicio urbem iſtam ita quoque fuiſſe appellatam, quippe quod in larga ſua ἐκφράσει annotaviſſet Stephanus Seguierianus.

60, 25. Ὥς γε τοι μᾶλλον.] Eſt hoc diſſolutum, ut nihil proprie afferat, quum debeat id facere, prout declarat codex MS. ὥς γε τι μᾶλλον. Sic de præſenti; mox ſequitur de præterito, & utrobique debet adeſſe τι, non τοι.

60, 30. Μινύαι δὲ Ὀρχομένιοι σφι ἀναμεμίχαται.] Ut alii in ſuis, ita ipſe reperi in codice Florentino. Inde negat Grentemeſnilius emergere commodum ſenſum, niſi legat Ὀρχομένιοι, ut referatur ἀναμεμίχαται ad Ionas. Explicat ſe paulo obſcurius. Si enim vult ἀναμεμίχαται bis poni eodem, & innuere tum Minyas Orchomenios mixtos fuiſ-

fuisse Ionibus, tum Cadmeos, Dryopas, & Phocenses mixtos fuisse iisdem Ionibus, debuit cogitare tunc solere fieri aliam seriem verborum, ut cap. 163. Ἐδίδου σφι χρήματα τεῖχος περιβαλέσθαι τὴν πόλιν· ἐδίδου δὲ ἀφειδέως. 2, 35. Οἱ δὲ ἄνδρες κατ' οἴκους ἐόντες ὑφαίνουσι· ὑφαίνουσι δὲ οἱ μὲν ἄλλοι &c. Itidem alii. Cæterum sic agit Herodotus, quasi Minyæ fuerint tam pauci, ut pro numero populi in Ioniam trajecti nequirent haberi, nec in illa expeditione Minyæ singulatim fuerint nominati: sed Orchomenii legantur fuisse nomen justi populi, & hinc nominati lib. 8 in transitu Xerxis, quibus tamen constet fuisse intermixtos Minyas, ut fuerunt illi Argonautarum posteri etiam ex Lemno erratici, de quibus agit lib. 4. Certe Minyas nec Scylax nominat, & Ὀρχόμενον Μινύειον Græcis poëtis celebratissimum habemus, quod istam videtur habere originem. Huc pertinent quæ in Hellene collegit Cl. Erasmus Vindingius, & jam ante notavit Casaubonus ad Strabonem pag. 178.

60, 31. Φωκέες ἀποδάσμιοι.] Hoc adjectivum est, in quo Saturnalia lusisse viros doctos dicas, si cogitando recenseas, ut Valla pigratus fuerit interpretari Latine, Stephanus id notaverit, nec quidquam suum addiderit: in Thesauro reddiderit *Portionalem*, non tamen citans hunc locum: Æmil. Portus riserit tacentem Stephanum, & illud *portionalis* noluerit agnoscere nisi in Scapula, mox ἀποδάσμιος illi visus fuerit ὁ τὸν δασμόν τινι ἀποφέρων, vel ὁ ἀποδεδασμένος, quæ omnia imitatus fuerit Jo. Fridericus, sed denique ambo desponderint. Maxime vero & penitus desperaverit Grentemesnilius, in hæc verba prolapsus [Phocenses Herodotus Ἀποδασμίους vocat, *Apodasmios*, qua de causa dubium, & difficile est dicere, quomodo intelligenda sit ea vox. Vide locum] Galeus suppleverit notationem Stephani clam immittendo *vectigales*. At hos quum vult innuere auctor, dicit δασμοφόρους, ut 3, 96. Sane participium ἀποδασάμενος usurpatur quoque ab Herodoto 2, 103. Etiam memini legisse ἀπόδασμον de turba hominum ex patriis regionibus excitorum in alium locum translata & ibi collocata, quod jam valde propinquum est. Quin etiam Phocenses certe sunt, quorum partibus contigit dividi ac separari, ut Delphos ipsos ab vicinis. Cæterum ista literis vicina sunt, sejuncta vero ab proprietate significationis, quam pono in tributo. Quippe semper existimavi designari partem Phocidos, cujus incolæ ob rupes & aspera terrarum nihil poterant conferre, ut illorum vita esset inops, & idcirco libenter potuerint ex natali solo digredi, quod hi fecerunt. Nota est ex Pausania ἡ ἀσθένειά τε ἡ ἐξ ἀρχῆς καὶ ἡ τῶν χρημάτων ἔνδεια, nota in aliis σπάνις ὕδατος θέρους ὥρᾳ, ut non nisi ab quatuor, alibi ab tribus stadiis aquam petere possent, aliam partem ψυχρὸν καὶ ἀνεμώδη, etiam Λεδοντίους ὑπὸ ἀσθενείας ἐκλιπόντας τὴν πόλιν. Horum partem opinor innui ab Herodoto, quam nullæ patriæ illecebræ deterrebant ab Ioniæ celebratæ deliciis sectandis abstinere. Herodotus autem compositis suam quandam sententiam sæpe tribuit.

60, 45. Αὐτοῖσι συνοίκεον.] Prout jam cap. 37 questus fuit Crœsi filius, κοίῳ δὲ ἐκείνη δόξει ἀνδρὶ συνοικέειν; Sed masculinum istud hoc loco intolerabile est, quod & vidit Valla, qui nimis longo circuitu dicit, *simul orbas ad concubitum violenter rapuissent*: quod non dicit Herodotus. Attamen scribe αὐτῇσι συνοίκεον, ut clare exstat in egregio MS.

61, 8. Τῆς Μυκάλης χῶρος ἱρὸς πρὸς ἄρκτον τετ.] Hinc ita doctrinam publicam condecorat & illustrat Ezech. Spanhemius ad Callimachum pag. 596. [Sic Panionia primum celebrata in *sacro luco* prope Mycalen juxta Herodotum lib. 1 cap. CXLVIII] An non oportuit illum alios reliquis hominibus habuisse oculos? In Græcis certe lucus ille nullus exstat. Debuit ergo hanc partem Herodoti Latine legisse, ut pro *loco* syllabizaret *luco*. An non egregium? Non enim potest esse dubium, quum illic agat de lucis. Nam ἱερὸς χῶρος potest esse admodum varius, & quidem extra lucum. Idem tamen in iisdem commentis pag. 404 aliter & rectius egit, sed male scribens [Hinc juxta Herodotum l. 1 c. XLVIII Ποσειδεῶνι Ἑλικονίῳ *Neptuno Heliconio* sacer ille ad Mycalen locus Panionium dictus, ubi nempe solemnis Ionum panegyris & Neptuni cultus, eo nempe delatus ex hac *Helice*] Quasi hanc antegressam scriptionem voluisset emendare per posteriorem. Certe non fuit bonæ memoriæ.

61, 14. Οὔ τι μόναι αἱ Ἰώνων.] Ubi Ionismus? at eum clare effert optimus MS. μοῦναι. Et ab hoc quidem nævo nulli sunt immunes. Sed cap. 188 habet Aldus & Camerar. οὐ μοῦνος πίνει, ubi Stephanus corrupit tertiam vocem in μόνος, idque retinent posteriores, usque ad hanc ipsam; quis credat? quantum ludunt? Mox idem diducte ἐς τὸ αὐτὸ γράμμα τελευτῶσι, non ἐς τωὐτὸ γράμμα τελευτῶσαι, ubi etiam in præcedentibus confirmavit, quod Stephanus ad

marginem ponebat Ἐκλείων πάντων, ut omnia nunc sint complanata.

61, 20. Τῆνος.] Vicinæ prorsus appellationes sunt Temnus, quæ hæc urbs est, Tenus & Telus insulæ, etiam Teus, ex 2, 178, ut non debuerint confundi, & omnes in historiam hujus auctoris conveniunt. Itaque Holstenius ad Stephanum pronunciat male sic edi in Herodoto. At tamen nec Mediceus nec alii MSS. quidquam mutant, licet Temnus Τῆμνος satis constanti appellatione signetur & nota sit omnibus tum per historias, & Geographos, tum per nummos veteres. Itaque reliqui vocabulum istud certiori probationi & Holstenio, ut ipse corrigeret, measque manus abstinui, qui scio, quod & ipse cogitare debebat, lemniscos ab Latinis dici, qui sint ab ληνίσκος, & πίπλημι pro πίμπλημι, & καμφθῆναι, etiam occurrere nunc Πάπρημις, nunc Πάμπρημις, Παπρήμις 2, 71.

61, 22. Πόλιες ἀρχαῖαι.] MS. πόλιες αἱ ἀρχαῖαι, medio interposita particula, quam & Ioniæ urbibus apposuit: & similiter statim δυώδεκα αἱ ἐν τῇ ἠπείρῳ, ubi vulgo ignorant articulum αἱ.

61, 38. Αἱ ἠπειρώτιδες Αἰολίδες πόλιες.] Quum in editione anni 1592 male cessisset Stephano, ac operæ typographicæ notam Stephani, qua in margine apponi volebat γρ. Αἰολίδες πόλιες, adnexuissent verbis antecedentibus αἱ ἕνδεκα πόλιες, Jungermannus defectus copia codicum MSS. huic vitio mederi nequivit, & eodem pede progredi editionem suam passus est, eo faciliore venia dignus, quod ne in Anglica quidem id corrigere conatus fuerit Th. Gale, quum supponam ex eis codicibus, quos ille ad manum habuit, certe id potuisse caveri. Nunc igitur moneo mentem Stephani eam fuisse, ut testaretur in MSS. legi ἠπειρώτιδες Αἰολίδες πόλιες. Ex quibus censeo vocem Αἰολίδες omnino esse Herodoteam, idque fide optimi codicis, & debere eam conspici hoc in loco, ubi hæc editio eam censa est.

61, 42. Ἀέρσεαν Ἀνδραποδίζαν.] Bene improbavit periodi hujus versionem ab Valla datam Erasmus Vindingius in Hellene de Lesbiis, & sic correxit: *Sextam in Lesbo civitatem everterunt Methymnæi, civesque in servitutem abstraxerunt, cum tamen ipsorum consanguinei essent.*

62, 13. Ὡς ἐμοὶ δοκέει.] Edidi ex MS. ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέει.

62, 18. Πόλιν συναμωρέειν.] Joach. Camerarius hanc vocem ita scriptam probat, exponitque vastare, perdere: cui subnotavit H. Stephanus scribi etiam σιναμωρέειν. Portus postquam verbo σιναμωρεῖν dedisset suam stationem, mox locat Συνάμορος vel συνάμωρος, ubi alios agnoscit per ι & ο scribendum censere, ita ut mox redeat ad prius συναμωρέειν, etiam ibi notans esse, qui σιναμωρεῖν per ι scribendum putent. Sed est purum putum vitium primo scribarum, mox typothetarum. MS. optimus ad nos transmittit clare σιναμορέειν non modo per ι, sed & per μικρὸν ο. Itaque rectius decrevit Stephanus in Thesauro, ubi perperam scribi ait συναμ. Quod debuerat in hac prorsus editione observatum fuisse, sed quo minus factum fuit, variæ interim causæ obfuerunt. Firmus autem est codex in tuendo μηδεμίαν, non μηδεμίην.

62, 28. Οὐ τὰ Ἰώνων πάθεα ἴσαι ἔλεσχα.] Non intelligo, quid in hoc loco egerint viri docti. Aldus & Camerarius ediderant ἔλεσχα. Quod quum videretur nihili, Stephanus ista voce in oras expulsa reposuit ἄλεσχα, quod satis pro imperio. Et tamen in Thesauri indicem is ipse contulit [Ἔλεσχα dicuntur τὰ ἐν λέσχῃ ὄντα, quæ omnium in ore sunt & in omnium sermone versantur, vulgata Herodot. lib. 1] Quæ varietas dedecet. Portus neutrum voluit agnoscere. Sed ex Stephano Jo. Fridericus edere sustinuit ἔλεσχα, cum hac notatione [ἔλεσχα τὰ ἐν λέσχῃ ἢ λόγῳ ὄντα, quæ sunt in omnium ore & sermone. Male in cunctis pene codicib. legitur ἄλεσχα: alicubi etiam ἔλεσχα] Sublimia audis; sed lutosa, etsi agnoscas Stephanum. Postremus accedit Th. Gale, ex inopinato citans ἄλεσχα [Interpres aut aliud legit, aut vocem hanc non intellexit. Credo scripsisse Herodotum ἐλλέσχα. Λέσχαι sunt φλυαρίαι.] Adeo nihil de illis duobus codicibus MSS? Non ex ipsius fide pendet Herodotus. Itaque ut omnia posthac sint serena, scito, mi lector, in vetustissimo codice legi prorsus ἔλεσχα, unde merito hinc omnia alia abegi. Vox est clarissima, & λέσχαι nimis sæpe illustratæ.

63, 9. Ὡς εἴ τις πατέρα ἀποκτείνας &c.] Ex hoc igitur loco hausta illa doctrina est, qua posteriores tyranni calide fuerunt usi, adeo ut Philippus Persei pater quoque inde versum compositum in ore habuisse dicatur Νήπιος, ὃς πατέρα κτείνας υἱὲς ἀπολείπῃ apud Polybium in Excerptis Peirescianis pag. 118.

63. 20. Καὶ ἐγὼ κεφαλῇ ἀναμάξας φέρω.] Elegi quod erat verissimum, utpote jam ab Stephano in MSS. lectum & ideo in margine notatum, quod etiam exstare cernebam in codice optimo. Si qui exhibuerunt

runt ϗ ἐμῆ κεφαλῆ &c. adulteratam Homeri (dicentis ita σῆ κεφαλῆ) imitatione Herodoto invito ingerunt. Et quoties istud *capite* apud Latinos, ut apud Græcos κεφαλῆ, & quidem sic solâ, in legendis antiquis occurrit? Opportune Livius 2, 52. *Duo millia æris damnato mulctam edixerunt. Ea in caput vertit.* In Phædro notissimum, *Ab universis capite est protrusus foras.* Etiam 2, 35 Ἐπὶ τῆς κεφαλέων φορέȣσι, absque αὐτῶν. Adde, quæ proferentur ad 2, 39.

63, 25. Μήτε δεινοί τε ἔωσι.] Ingrata plane repetitio particulæ τε & omnino inanis, quam præclara ope adjecta declarat optimus MS. unde processerit, legendo: μήτε δεινοί τοι ἔωσι. quod vides egregie firmari in sequentibus his, ὥστε ȣδὲν δεινοί τοι ἐσονȣ μὴ ἀποστέωσι. Sed & MS. κεκλῆσθαι, non ϰτῆσθαι, quomodo rursus cap. 170 ἐν βȣλευτήριον Ἰώνας κεκλῆσθαι.

63, 34. Ταῦτα οἱ ὑπετίθετο.] Eleganter MS. ταῦτα τε οἱ ὑπετίθετο, nempe præterquam quod iram ejus ab Lydis conabatur avertere in se ipsum (quod fecerat in priori parte hujus collocutionis) hæc etiam ei monita adjecit.

63, 35. Αἱρετώτερα, ἢ ἀνδραποδισθέντας πρηθῆναι.] Hæc prorsus illa ipsa sunt, quæ Romæ jactabat Fabricius Luscinus, ut ex Ciceronis libro II de Oratore & Gellio 4, 8 discimus: *Nihil est, quod miremini; si malui compilari, quam venire.*

65, 1. Ἔλθοιτε ἐπὶ τὸ χρηστ.] MS. ἔλθητε.

65, 12. Ἐξ ἱρȣ̃ Ἀθηναίης Πολιȣ́χȣ.] Hæc in Chio, prout Palæphatus scribit Ἀργεȣ̃ς Πολιȣ̃χον αὐτοῖς τὴν Ἥραν ἡγεῖσθαι. Ita vocabulum istud transiit per civitates & Deas.

65, 47. Ὀγδώκοντα.] MS. ὀγδοήκοντα. Quod propterea nunc libentius noto, ut vetustas & veritas ejus vocis ac numeri perinde ac sequentium εἴκοσι ϗ ἑκατὸν confirmetur etiam ex fide illius codicis contra amaram suspicionem Grentemesnilii, qua vitiosam memoriæ Luciani aberrationem audet præferre stabili auctoris ipsius lectioni; quum vel ex ipsius nota, quam habet ad caput 57 de Crestone, constare illi posset vitiosa ratio antiquorum in alleganda aliqua parte ex hoc Herodoto, testante illic Dionysio Halicarnasseo, quasi popularis ejus appellasset incolas Κρηστωνιάτας. Inprimis vero absurdum mihi videtur in hac re citare quoque Strabonem, nec tamen consulere Casaubonum, qui ad illum ipsum Strabonis locum levitatem istam Luciani jure perstrinxerat, quem ut nunc quoque videas, moneo.

66, 33. Ἐθελονται.] MS. simpliciter, ἐθέλοντο.

67, 9. Καὶ ἄγον γὰρ ἤδη.] Ita sane alibi Herodotus augmenti notam negligit. Nunc tamen ut opiner non sprevisse, evincit fides codicis optimi, præsertim si consideretur commoditas, quam simul huic parti affert, ubi nullus locus, nulla vis voci ἤδη. Itaque habet MS. Καὶ ἦγον γὰρ δή. Et rursum cap. 169 Μιλήσιοι δὲ ἡσυχίαν ἦγον.

67, 29. Διάσροφα & ἔμπυρα & ὑπόπληκτα.] Reliqua sane percipio: sed quæ sint περίστα vel ὑποζύγια ἔμπυρα vel, ut interpretes, animalia igne sacro correpta, nondum satis potui discere. Certe quum id videatur nihil esse, longe apud me antecellit scriptura veteris membranæ, & ἔμπηρα, eamque puto esse Herodoti manum; hoc est, debilia & stupida, aut quæ parte aliqua corporis capiebantur aut mutila nascebantur. Infra cap. 196. Ἀνίστη ἂν τὴν ἀμορφοτάτην, ἢ εἴ τις αὐτέων ἔμπηρος ἦε, ubi Valla legens ἔμπορος alienissima Latina ediderat; sed quibus succurrerunt Stephanus & Fridericus. Mirabili suavitate vertit Livius 7, 4. *Ne mutas quidem bestias minus alere ac fovere, si quid ex progenie parum prosperum sit.*

67, 40. Ἥτις νυῦ Τέλη καλέεται.] Mirari oportet Stephanum illum Byzantium, tanta doctrina & lectione instructum, potuisse sic decipi ab chirographo, quo is exaratum Herodoti exemplar habuit, ut inde produceretur ab eo Θυέλλα urbs, plane citato hoc loco, prout in præfatione observavit Cl. Jungermannus, quod genus erroris ex nostris exemplaribus nequit oriri. Sicut autem citavi, plane exstat quoque in Mediceo, ut & in aliis. Cæterum in eo, quo fuit usus ille Stephanus, videtur scriptum fuisse ἥτις νυῦ Θυέλη καλέεται, vel gemino λ, pro quo solet dicere ἥτις & νυῦ Τέλη, prorsus vitiose pro more Herodoti.

67, 42. Κύρνον, ἥρων ἐόντα, ἀλλ' ȣ̓ τὴν νῆσον.] Id enim vel ab ratione fabulandi promanavit in Græcam linguam, vel industria naturæ ac proprietate insita comparatum est, ut eadem nomina regionum & urbium tradantur quoque fuisse ipsorum hominum, de qua re singularem locum captavit Stephanus Byzantius in v. Αἱμονία, quem utinam ipsum illic possemus legere!

67, 47. Πλέοντες ἐπὶ τῆς Θρηϊκίης.] Ita est in editionibus, nec scio aliter legi in MSStis. Attamen Salmasius hæc citans in Plinianis pag. 161 ponit ἐπὶ τῆς Θρηΐκης, ut Herodotus 9, 88. Ἐλῶν ἐς Θρηΐκην.

68, 1. Ὑπὸ Θρηΐκων ἐξελαθεὶς.] Ita prorsus conjugavit 3, 46. 4, 3 ἐξελαθέντες & pluribus

ribus locis, ut notavit Portus. Sed prout in his concedit liber optimus, ita in hoc loco pervicax est ille ipse, ut omnino inseri velit sibilum, scribendo ἐξελαθεὶς. Nec id in hoc tantum loco, sed etiam inferius cap. 173. Λύκος Πανδίονος ἐξελαθεὶς ὑπ' αὐτοῦ. Deinde MS. ἀπὸ Τηίων τῶν ἐν Ἀσίῃ. ubi vulgo articulum omittunt.

68, 10. Ἐμῶν καὶ χώρην ἕκαστος.] MS. ἕκαστοι, quod verum, quum agat de populis, non de singulis hominibus. Sic 2, 41. Τοὺς δὲ ἔρσενας κατορύσσουσι ἕκαστοι ἐν τοῖσι προαστείοισι. Et cap. 63. Εὐχωλὰς ἐπιτελέοντες πλεῦνες χιλίων ἀνδρῶν, ἕκαστοι ἔχοντες ξύλα &c.

68, 22. Κοινῷ στόλῳ Ἴωνας ἀερθέντας. Sic fine capitis 165, & alium addit locum Portus. Nihilominus nunc legitur in optimo MS. αἱρεθέντας, & est differentia.

68, 32. Ἀνέκαθεν γένος.] Reparatio praeclara ex MS. Mediceo, qui habet τὸ ἀνέκαθεν, quod jam supra vidimus placere Herodoto articulum sic addere adverbiis; qui nunc occasione praecedentis verbi ἐγένετο elapsus est. Etiam hic locus apponendus est illis, quae notavimus 3, 25.

68, 37. Οὕτω μὲν δή σφι.] Apparet Vallam legisse οὗτοι, idque commodum foret, aliter tamen in priscis libris.

68, 43. Τὸ γὰρ παλαιὸν ἐόντες Μίνω κατήκοοι καὶ καλ.] Tanquam ubi Herodotus & τὸ & τε interposuit, alterum delendum statuissent nonnulli curiosi, ita nunc etiam ediderunt, quum legatur eximie in optimo MS. τὸ γὰρ παλαιὸν ἐόντες Μίνω τε κατήκοοι καὶ καλ.

69, 2. Καὶ μακρῷ μάλιστα.] Copula καὶ non est in MS. optimo, unde ferendam non putavi. Ut enim potest locum quendam hic tueri & alibi, quid? an etiam Herodotus eam posuit 2, cap. 41. Βοῦς θηλέας σέβονται πάντων πάντων μάλιστα μακρῷ. Et c. 77. Μνήμην ἀνθρώπων πάντων ἐπασκέοντες μάλιστα λογιώτατοι εἰσὶ μακρῷ &c.?

69, 32. Ἰλαδὸν συγγίνεσθαι.] MS. εἰλαδόν. An placuit scribis hanc diphthongum deprimere pro arbitrio, & ubi contra libuit, ostentare, atque ita lusum exercere? In Chilone vidimus supra; & sic mox in editis legitur εἵποντο, pro quo MS. habet ἕποντο. Atqui cap. 202 edunt κατὰ εἴλας.

70, 6. Ὑπὸ τοῦ ἀδελφεοῦ.] MS. ἀδελφεοῦ. Et quomodo potuerunt aliter vel scribere vel edere, quum & in fine capitis 7, & toties aliis locis id usurpetur? Etiam ante paulo Ἀθηνέων, ut 7, 6.

70, 11. Οὐδαμοῖσι ἄλλοισι συμφέρονται ἀνθρώπων.] Locus jam olim conspicuus, adeo ut denique Portus, quum varia hujus loquelae exempla conducturus esset, atque haec ipsa vertisset, *cum nullis aliis hominibus consentiunt*, sustinuerit quoque efferre [Hunc locum nec Latin. interpres, nec Steph. ejus corrector satis fideliter est interpretatus] quod ipse praestet. Caeterum alius hic erat nodus & alia securis adferenda. Primo enim an in hoc loco unum modo peculiare Lyciorum sequitur expressum? an non plura? nempe de appellatione materna. Hoc prius. Alterum est de conjuge Lycia & servo. Tertium de marito Lycio & conjuge peregrina vel pallaca. Certe haec unitatem excedunt. Accedit quod mirari oporteat tot voces ab Herodoto coacervari, ut bis idem dicat: quid enim illa ἓν τόδε ἴδιον νενομίκασι notant diversum ab istis οὐδαμοῖσι ἄλλοισι συμφέρονται ἀνθρώπων? Quod vero caput est, legitur aperte in exemplari optimo συμφέρονται. Id vero quam variis modis queas considerare? sive quum de legibus agat, ex media materia oporteat subintelligere νόμον, ut sit accusativus singularis: sive quum inceperit loqui per neutrum genus, etiam nunc in eo perseverare voluerit, nequaquam anxius vicem numeri, & quum in singulari praemiserit, jubeat subsequi aliquid in plurali; qualia habere hunc Herodotum plura ostendi 36, 9, in quibus recusat ad rationem vocari, ut nunc quoque negari non deceat potuisse numeros subita mutatione disconvenire, qui etiam dixit 1, 89. Κύρῳ δὲ ἐπιμελὲς ἐγένετο τὰ Κροῖσος εἶπε. Caeterum quae hoc modo notantur ab Herodoto, tetigit quoque Nicolaus Damascenus in Peirescianis, ubi videndae Valesii notae pag. 122.

70, 14. Καὶ τῆς μητρὸς ἀναμνέεται τὰς μητέρας.] Nauseam fere parit violenta grassatio, quae Herodotum ut alibi, ita nunc miserrime vexavit. Etenim quum Aldus & Camerarius sancte ex antiquis libris edidissent ἀνανεμέεται, ea fuit audacia Stephani, ut in vicem ejus verbi subjiceret id quod posui in citatione, & jam ultra centum annos pro Herodoteo legitur, nec tamen est Herodoteum. Tanto autem monstrosior est haec suppositio, quod illius ipsius Stephani est haec in Thesauro animadversio [Suidas ἀνανέμειν ab Epicharmo poni ait pro ἀναγινώσκειν. ab Herodoto autem ἀνανέμεσθαι pro καταλέγειν, id est, recensere. At in v. l. affertur ex Herodoto ἀνανεμέεται τῆς μητρὸς τὰς μητέρας, quae lectio suspecta est] An haec sunt studia ejusdem viri? Haec ingrata varietas quum sit Stephani, quae tandem suavitas est Æmilii Porti? Ille vero in Lexico Ionico novit ac suo ordine ponit verbum ἀναμνέεσθαι, explicat, citationem

tionem hujus loci addit & exſequitur explicationem, plane quaſi ambiguitas nulla eum ureret, adeo ut illic ne noverit quidem verbum ἀνανέμεαι. Quid igitur? Nempe hic Portus Suidam quoque delenire conatus eſt; unde quum in Suida ad verbum Ἀνανέμειν veniret, id quidem nec attingere voluit, ſed poſt citationem Herodoti prave & ex Stephani corruptela factam ſcribit iſta [Ἀναμνέε) vero dictum Ionice, pro communi ἀναμνᾶσθαι & Attice ἀναμνᾶται. Quare Suidæ locus non caret mendi ſuſpicione. Fortaſſe ſcribendum Ἀναμνέειν &c.] Sic denique cernimus bonum illum virum tam effrontem eſſe, ut à quo abſtinere jubebat ipſa ſeries literarum in iſto Lexico, ſuſtinuerit contra ipſam ſic irrumpere, ut Suidam adhuc magis perderet: ut ego certe hanc unam ex infeliciſſimis Porto illuxiſſe horis exiſtimem, quas Suidæ impendit. Atqui hanc eandem pro una probatiſſima ingeſſit lectori & commendavit Cantabrigienſis non editio, ſed editio editionum, ut notam ſex verſibus ineptiſſime vitioſis conflatam integram chartæ inquinandæ deſcripſerit, editore tunc cum Apolline ſuo Λοιδορίᾳ verſus Berolinum aut Amſtelodamum aut Roterodamum aut denique Lutetiam ad tripodas & victorias volante, ut neſciverit QUO PACTO. Haud dubie enim vetus ille Lexicographus docte & doctius, quam aut Stephanus aut Portus aut Kuſterina vanitas, ad illam priſcam reſpexit lectionem, immerito ab illis in ſuſpicionis nefas vocatam, cujus fides adeo eſt aperta. Nam vulgatum ἀναμνᾶσθαι ſuſpectum debere eſſe potius oſtendit vox præcedens καταλέξει. Cur enim non pergit Herodotus in eo tempore? Sed & ἀναμνᾶσθαι aliena vox eſt, ut non debeat poni tanquam parallela verbo καταλέγειν. Quod volo, hoc eſt, ut omnino probanda fides ſit illius veteris ἀνανεμέεται, vindicante eam tum ipſa ratione ac ſignificatione, tum optima membrana Medicea, quæ perfectiſſime exhibet καὶ τῆς μητρὸς ἀνανεμεῖται μητέρας. Cernis facilitatem corruptionis. Nam Th. Gale bonus vir eſt, qui notat [Suidas ἀνανέμεται videtur hîc legiſſe, quod & καταλέγειν exponit] nec ulla mentio alicujus ex duobus codicibus tam dignis memorari.

70, 15. Ἦν μὲν γυνή.] Dulcius ex MS. ἦν μὲν γε γυνή.

70,42. Ἔπεμπον ἐς Δελφοὺς ἐπειρησομένους.] MS. una voce auctior ἐς Δελφοὺς θεοπρόπους ἐπειρησομ. Nonne ſic Herodotum ſentimus, qui in cap. 67 dixit? πέμψαντες θεοπρόπους ἐς Δελφοὺς ἐπηρώτεον. lib. 6 c. 135 dicit θεοπρόπους πέμπουσι ἐς Δελφοὺς· ἔπεμπον δὲ ἐπειρησομένους. Et multa habet Lexicon Porti.

71,7. Ἡ ἱέρεια τῆς Ἀθηναίης.] Confert hunc locum cum Strabone Iſ. Caſaubonus in notis ad lib. 13 pag. 228.

71, 16. Κατειληθέντες ἐς τὸ ἄστυ συνείληθαν.] Ac ſi in his paucis eadem voce uſus fuerit Herodotus, & ſonus diphthongi perindé accidiſſet auribus Herodoti, ac ipſis. Verbum συνείλησαν probum eſt, ſed quo nunc auctor uſus non fuit, ſed, prout legitur in optimo MS. συνήλιζον, quod æque probum, & nunc Herodoto præplacuit.

71, 34. Πλέω παρήσομαι.] MS. παρήσομεν. Quod quamvis ſequatur ſingulare ἐπιμνήσομαι, tamen ne ipſum quidem male habet, aut vitioſum videri poteſt. Nam ſimiliter quum ſoleat plerumque interjicere ὡς ἐγὼ ἀκούω, ὡς ἐμοὶ δοκέει, idem tamen ſæpe quoque adhibere ſolet, τὰ ἡμεῖς ἴδμεν.

71, 35. Κῦρος δὲ ἐπείτε τὰ πάντα.] MS. ignorat voculam δὲ, & recte, ut prorſus in nova narratione.

71, 37. Ἔστι μὲν καὶ ἄλλα.] MS. ἔστι τὰ μὲν καὶ ἄλ.

71,47. Τάφρος μὲν πρῶτα βαθέα τε ... περιθέει.] Nemo poteſt colligere in his aliquid omiſſum eſſe, quum περιθέειν ſic rurſus occurrat c. 180. Attamen præter encliticam in numero ſecundo MS. agnoſcit inter vocabula tertium & quartum alteram uniſyllabicam μὲν, quam tanto cautius, quam priorem, cuſtodiri oportuerat, quoniam utique tantum momenti adferebat, quam altera prior, in qua nihil eſt ullius momenti. Lib. 2,138 dicit περιθέει δὲ αὐτὸ αἱμασιή.

72, 11. Διὰ τριήκοντα δόμων πλίνθου ταρσοὺς καλάμων διαστοιβάζοντες.] En verba nitida profecto & Herodotea, ſed intellectu ardua, quem ingrediar forſan inſtar Labyrinthi, unde vix exitus ſperandus. Laudabile opinor in Valla, Stephano & Porto, quod Græcorum legitime ſecuri neque ea violanda opinantes id egerint, ut ex Latina verſione verus pateret intellectus. Id diſplicuit Salmaſio, ut in Plinianis Exercitat. p. 1230 teſtetur ſe emendare διὰ τῶν ἰσοδόμων πλίνθων, ex ordine progrediens porro in explicando, tum τέλμα, tum inter ſingulos ordines laterum texta cannarum ſtipata fuiſſe, ut interpretetur *& inter ordinariam laterum ſtructuram texta cannarum ſtipantes*, quæ nimis docta per majorem doctrinam inſuper decorat, ita ut tandem in ſe collabantur. Sumantur enim texta cannarum: an illa ſtipaverunt inter ſtructuram, ut ſtuppa ſtipatur in navium fabrica

 in-

inter juncturas tabularum? Certe ita iſtud textum contunderetur, nec textum maneret: cur igitur non ſolutas arundines? Accedit quod in Salmaſiana fabrica tantum uſum præbuerint ταρσοὶ καλάμων, quantum ἡ ἄσφαλτος θερμή. Quod ſi ita eſſet, jam dixiſſet auctor, τέλματι χρεώμενοι ἀσφάλτῳ θερμῇ καὶ ταρσοῖς καλάμων, ἐδείμαντο. Nulla enim utriuſque diverſitas fuit. Sed quod amplius eſt, hæc mutatio tollit ſublimitatem menſuræ, quæ ſumta fuit ad comprimendum flumen, plane vagam in ea re cogitationem relinquens, quam Herodotus ſapienter definivit. Quis ea carere velit? Certe illis nequeo uti. Poſt acceſſit Tan. Faber in eadem iſta Epiſtola ad Petavium, & infando ictu vocem τέλματι expellit ut gloſſema aſphalti, pro χρεώμενοι formans χριόμενοι *illinentes* vel *intingentes*, tanquam lateres aſphalto ferventi illinerentur, quo tenacior eſſet compages & junctura murorum, qui ex tam exiguis conſtarent partibus; quum Herodotus clare non dicat ferventem aſphaltum, etſi ita vertat quoque Valla, ſed modo calentem. Quantum diſtat *illinere* ab *intingere?* Denique in eo quod ſummam ſpectat, fere ſcurriliter jocatur. Quis enim vertit *per triginta domos lateris?* quod ſic exagitat & majuſculis literis oſtentat, haud dubie tunc febricitantis delirium, quod in aliis ridens exiſtimat legi debere διὰ τριηκοντάδων πλίνθου. Quod jocoſum eſt, addit Gallica, *A chaque trentiéme rang de brique.* Atqui hæc ipſa ſunt verba Porti in voce Δόμος, quem tamen veretur nominare. Porro τριηκοντάδες πλίνθου non poſſunt habere eum ſenſum; ſed ſolummodo iſtæ notant triginta ſolos lateres in ratione computandi, ubi iſte numerus multiplicatus eſt, non laterum ordines. Nocuit viris doctis, quod non viderint vere antiquos Herodoti libros, unde didiciſſent reverentiam antiquitati debitam præſtare, nec mutare, quod ſanctum eſt, præſertim in deſignatione antiqui ædificii, quod inde ſolummodo fidem capit, non ex noſtra fictione. Τέλματι χρεώμενοι ἀσφάλτῳ θερμῇ omnino recte dicitur, & recte intelligitur *loco & vice luti utentes bitumine calido*; ubi certe eſt eadem appoſitio, quæ cap. ſeq. αἱ ἐπικαμπαὶ αἱμασιῇ πλίνθων. Dehinc recte ſequentia vulgo leguntur, ubi δόμοι dicuntur ab verbo δέμω, quod mox ſubnectitur bis ab Herodoto, adeo ut ea vox auferri ei non debeat, quum ſuam eſſe evincat 2, 127. Ὑποδείμας δὲ τὸν πρῶτον δόμον λίθου Αἰθιοπικοῦ ποικίλου, ubi neſcio cur Valla verterit *domum*, Stephanus *ædificium*. Ex Demetrio Phalereo ſervavit hanc vocem Polybius 10, 22. Καθάπερ ἐν οἰκοδομίαις, ἐὰν κατὰ μίαν πλίνθον θῇς καὶ καθ' ἕνα δεσμὸν καὶ καθ' ἕνα δόμον. Diodorus Sicul. 1, 64. Τοὺς δὲ τοίχους ἐπὶ μὲν πεντεκαίδεκα δόμους κατεσκεύασεν ἐκ μέλανος λίθου. Et 17, 115. Εἰς τριάκοντα δὲ δόμους διελόμενος τὸν τόπον, καὶ καταστρώσας τὰς ὀροφὰς φοινίκων στελέχεσι &c. Et exemplum aliud eſt in citatione fragmenti anonymi apud Caſaubonum ad Strabonem pag. 270. Poſui ergo *compagem*; bene etiam Valla *ordinem*, niſi quod Græca vox congruat magis compagi, in qua rite facienda conſiſtit officium τοῦ δέματος, & illic eſt ſedes bitumini vel calci, &c, quas hic admixtas dicit, ταρσοῖς καλάμων. Quas conſiderent alii ex lubitu, vocabula explicant *alas arundinum*, quas Valla vocavit *ſummitates*, quoniam in ſummo arundinis naſcuntur, materia nempe leviſſima & par alis avium; quæ cur inſtipata fuerit, dicant periti. Salmaſius dicit ſimpliciter accipi de textis canniciis, quæ ſingulis laterum ordinibus interpoſita erant & bitumine oblita ad continendam ſtructuram. Primo ſi interpoſita, certe non ſtipata: interponuntur enim omnia leniter ad fabricam neceſſaria: alia ratio eſt ſtipandi. Deinde quod ſcribit de ſingulis ordinibus, eſt falſa illius ſuppoſitio. Porro ſi tam multiplex canna adfuit, eaque canna addidit tantam firmitatem ſtructuræ, certe auctores junxiſſent bitumini cannam loquentes de his muris, qui tamen ſolum norunt bitumen. Ridiculus præſertim hac in parte eſt Faber, ſcribens [Quæ texta cum bitumine illita, immo imbuta, eſſent, magnum laterum numerum ſua latitudine tegebant & continebant] Abjicit Salmaſianam ſtructuræ continentiam, & aliam continentiam inducit de numero laterum cum ſua latitudine. Atqui ταρσοὶ iſtæ non illinebantur ex ipſius emendatione, ſed πλίνθοι, quæ commodum præceſſerunt. Sane poſt aliquot ordines demum adhibebantur iſti ταρσοὶ, non per ſingulos; in quo lapſus eſt Salmaſius. Quid autem erunt διὰ τριηκοντάδων δόμων vel δώρων? Hæc utraque offert Th. Gale, prius teſtans ex MS. alterum ex Heſychio, ut perinde ipſe in hoc faciat, quod in Salmaſio videtur culpare, ſine ſuffragiis codicum veterum. Vel maxime cave illi credas in eo, quod tanquam faber addit [Interſerebantur ſtramenta ad lateres ſuſcipiendos, tuendoſque ne ſe attererent, & ſe mutuo ſua duritie confringerent; ſimul & ad conſpiſſandum & conſtringendum bitumen] Non interſerebantur, ſed perſtipabantur; non ſunt ſtramenta,

ta, sed καλαμοι & quidem horum ταρσοὶ, non suscipiebant lateres, sed postquam inferior ordo positus esset, illi infundebatur bitumen calidum, & stipabantur alæ arundinum, ut ταρσοὶ etiam fuerunt πλερὰ ἄκρα in avibus. Et quando saxa vel lapides coctos vidit quis se atterere & mutuo sua duritie confringere, quum in ædificando alter imponeretur alteri? Et quomodo lateres potuerunt conspissare & constringere bitumen? Sunt hæc plena ἀδυναμίας. Et quid scripsit nuper Tavernerius? Nempe tomo 1. Itinerarii pag. 238. de Bagdat, quam vicinam veteri Seleuciæ, aut ipsam volunt. *La fabrique estoit de cette maniere. Sur un lit de cannes ou roseaux concassez & meslez avec de la paille de bled de l'epaisseur d'un pouce & demi, il y a sept ordres ou rangs de ces briques les unes sur les autres, y aiant entre chacune un peu de paille. Aprés il y a un autre lit ou couche de mesmes roseaux sur lequel on met six rangs de brique & cela continuë ainsi en diminuant jusques au haut.* Hinc apparet, quo illa res pertinuerit. His addi debet, quod scribit capite sequenti: *Il y a des restes de murailles qui sont si larges qu'il y pourroit passer six carosses de front. Elles sont de brique cuite au feu, & chaque brique est de dix pieds en quarré & de trois d'epais. Les Chroniques du pais disent que ce sont les ruines de l'ancienne Babylone.*

72, 15. Οἰκήματα μουνόκωλα.] Contignationem Vallæ approbat Æmil. Portus, quum Salmasius intelligat ædificia, quæ plura membra adjuncta non habent, sed singulari structura surgunt; quibus tamen contraria dicit quæ pluribus cænaculorum contignationibus coaxata sunt, in Plinianis iisdem pag. 1006. Erant domunculæ unius conclavis, ut haberent modo unum membrum, prout 2, 126 memorat pyramidem filiæ Cleopis, τῆ ἐστι τὸ κῶλον ἕκαστον &c.

72, 33. Αἱ ἐπικαμπαὶ &c.] Absit ut possit videri in his quidquam irrepticium, quod ab Stephano projectum ostentant editiones, ut pateat nihil eas intelligere. Verte; *quod autem sequitur*, *curvaturæ* (vel lineæ per cubitos aut angulos flexæ) *juxta utrumque fluminis labrum maceria coctilium laterum prætexitur*. Innuit utraque extremitate muri angulos occurrere, qui solent cubiti appellari & qui ducti fuerint ad fluvium, ut inde post urbem undiquaque mœnibus inclusam flexura fieret ad interiorem murum, atque item maceriam, quæ utraque hinc initium capientia progrederentur secus amnem, maceria quidem instar loricæ, & minus emineret, altior vero foret murus. Sic diversi numeri in appositione cap. 205. Γεφύρας τε ζεύγνυσιν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ διάβασιν τῷ στρατῷ. Ut mirer Stephanum irrepticiam vocem causari; neque incurvæ sunt utriusque ripæ, ut scripsit Valla, quippe quas recta præter fluvium ductas supra affirmavit & ipse & Herodotus. Concedit tamen Stephano Fridericus, eum non sine causa suspicari irrepticiam [non satis enim inter se verba cohærent. Et satis alias sententia constat; quemadmodum ex adjecta interpretatione liquet.] Interpretatur autem bonus homo: *Cæterum utrique fluminis ripæ maceria è latere coctili prætexitur.* Sic nihil putat interesse, utrum ex Herodoto discamus, unde incipiat hæc maceria, an non.

72, 34. Αἱμασιὴ πλίνθων ὀπτέων.] Jam dixi in his esse epexegesin. Cæterum hujus αἱμασιᾶς mentio quæ sequitur ita ut iteretur, advocari huc debet, ut omnia conjuncta nos adjuvent. Itaque mox ait, Κατὰ ἑκάστην ὁδὸν ἐν τῇ αἱμασιῇ τῇ παρὰ τὸν ποταμὸν πυλίδες ἐπῆσαν. & cap. 191. Καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὰς αἱμασιὰς ἀναβάντες τὰς παρὰ τὰ χείλεα τοῦ ποταμοῦ ἐληλαμένας. Sic ter ejus meminit, ut affatim notitia ejus pateat. Unde apparet indecentissima oblivio Stephani, qui in neutra αἱμασιᾶ, quam sub litera H designavit, vel unam portam monstrat in icone Babylonis, quam edidit, ut nihil illic sit nisi cæca linea; quod ita conspici non debebat, præsertim quum in eadem sit alter lapsus, quod portas Babylonis concipit in summo arcuatas, quum omnis vetustas distinxerit arcus & portas, quæ simpliciter positæ non intelliguntur nisi quadratæ. Quid autem in hac parte agit Suidas ille nunc per Cantabrigiam tantopere celebratus? Ille vero ad hæc attendit, scribitque: Αἱμασιά, τὸ ἐκ χαλίκων ᾠκοδομημένον τεῖχον ἄνευ πηλοῦ παρὰ Ἡροδότῳ. ἣν τινες ἥρπαζον. οἱ Ἴωνες οὕτω χρῶνται. δηλοῖ δὲ Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ. Quæ quum nequeant intelligi, ecce tamen quam præclare intelligat Cantabrigiensis ille editor: *Sic apud Herodotum vocatur murus ex parvis lapidibus sine luto constructus, quem nonnulli* ἥρπαζον *appellant. Sic Iones vocabulum hoc accipiunt, ut declarat Herodotus libro primo.* Itaque illius plagæ aër est, qui istum æditùo nugaci simillimum interpretem docuit, esse gentem aut turbam hominum, quæ ἥρπαζον appellet talem murum. Nam tota hæc Latina interpretatio est Cantabrigiæ nata, quum Portus aliter interpretatus esset, & sic *quam* maceriam *quidam rapiebant.* Ita hanc ovem suam ista urbs lupo commisit. Venit raptus quasi ad Suidam imparatus omnino. Quippe ante XL annos jam

jam Menagius in Amænitatibus Juris pag. 133. locum Herodoti cum Suida conferens monuerat legendum ἰῶ τινες ἄρπεζον, idque probat loco Eustathii ad Odyss. Σ, ubi apparet etiam consensus Ælii Dionysii. Hæc utique cum sint notissima vel mediocriter eruditis vel qui prima labra huic poculo admoverunt, tum lepidius est, quod restat. Nam in MS. Lugdunensi clare exstat scriptum ἄρπεζον. An credibile est non item id ipsum exstare in ullo ex tribus Bibliothecæ Regiæ, unde & luscus poterat doceri? Alter locus Herodoti ab Grammaticis apud Menagium citatus exstat lib. 6 cap. 74. Vos, Menagiani manes, agitate illum turbatorem quietis Suidæ, illum nugacem in tot sacris locis & vanissimum impiumque antistitem, furiis meritis præcipitate in istam voraginem, ubi ære gravi pressus anhelet.

72, 38. Τὰς ἐπὶ τὸ ποταμὸν ἀγύσας.] Eleganter & maxime commoda ad Herodotum restitutione corrigo ex MS. ἐχύσας. Solitus est enim noster isto verbo sic uti. Ut cap. 191 de his ipsis: Πάσας τὰς ἐς τὸ ποταμὸν πυλίδας ἐχύσας. Sic 2, 17. Ἡ δὲ ἑτέρη τῶν ὁδῶν πρὸς ἑσπέρlω ἔχει. Imo etiam cap. seq. Ἀνάβασις ἐς αὐτὰς ἔχουσα. Et 4, 42 corruperunt iterum hoc Græci sermonis Herodoteum decus. Notavit quoque Stephanus in Thesauro. Itaque quum idem in Anglicis testetur Th. Gale, recte pro glossa habens illud ἀγύσας, non dubitavi reponere probabilius.

72, 41. Ὥσπερ λαῦρα.] MS. ὅσαπερ αἱ λαῦραι. Omnino lenius ac politius, etsi prout alii vulgo ediderunt non aliter scivit hunc locum citare maximus Casaubonus ad Athenæum 12, 10. Ubi præclare meretur eruditissimus vir de hac Græca λαύρα, sed miris modis turbatur in verbis Athenæi ἡ Σαμίων λαύρα· στενή τις ἰῶ γυναικῶν, neque assequi potest, quid in isto adjectivo στενὴ lateat, ut varia proferat indigna certe, quum vitium sit in scriptura & legi debeat στέγη τις. vere aliquod lupanar.

72, 48. Περιβόλω τε μεγάλω καὶ ἰσχ.] MS. accurate perfecteque περιβόλω τε μεγάλω τε καὶ. Sed insuper vitiosum est, quod præcedit ἐν δὲ φάρσεϊ ἑκατέρω. Nam dixit jam duo φάρσεα fuisse Babylonis: modo non id agit, ut scribat regias fuisse in ambobus illis φάρσεσι, sed in altero fuisse palatia, in altero templum Beli, ut adeo scribi debeat ἑτέρω. Utique sic intellexit quoque Stephanus in icone Babylonis, ponens sub litera M *la tour située de l'un des costez de la ville*, & sub altera litera N *le palais du roy assis de l'autre part*. Sed aliter prorsus agi oportet, nec error est in hac voce ἑκατέρω, verum in verbo ἦν. Res autem ita habet, ut scribi debeat Ἐν δὲ φάρσεϊ ἑκατέρῳ τῆς πόλιος ἐτετείχιστο ἐν μέσῳ· ἐν τῷ μὲν τὰ βασιλήϊα περιβόλῳ τε μεγάλῳ τε καὶ ἰσχυρῷ· ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ Διὸς Βήλου ἱρὸν &c. *In utraque autem civitatis parte exstructa sunt in medio, in una quidem palatium regis, consepto etiam tum magno, tum valido; in altera templum Jovis Beli* &c. processu narrationis æquissimo. Hoc autem Jovis templum diligenter peregit Salmasius vel ad Historiam Augustam p. 377. vel in Plinianis Exercit. p. 1235.

73, 4. Καὶ ἐπὶ τούτῳ τῷ πύργῳ ἄλλος πύργος ἐπιβ. &c.] Est ipsa forma ipsaque descriptio, ad quam postea Romani instruxerunt Cæsareum rogum, de quo sunt hæc verba Herodiani in libro IV, ubi ait esse τετράγωνόν τι ἰσόπλευρον ἐκ μόνης συμπήξεως ξύλων μεγίστων εἰς σχῆμα οἰκήματος· ἐπ' ἐκείνῳ δὲ ἕτερον σχήματι μὲν παραπλήσιον, μικρότερον δ' ἐπίκειται, τρίτον τε καὶ τέταρτον, ἀεὶ τοῦ ὑποκειμένου μεῖον, ἐς τελευταῖον βραχύτατον περαιοῦται, & hanc adjicit esse fabricam pharorum.

73, 6. Ἀνάβασις ἔξωθεν κύκλῳ περὶ πάντας &c.] Tale quid hodieque narratur in locis prope Tigrim exstare, scribente Tavernerio pag. 229. *A cinq cens pas de cette Mosquée on voit une tour fort ingenieusement bastie. Elle a deux escaliers par dehors faits en limacon, l'un desquels est plus enfoncé dans la tour que l'autre. Je remarquay seulement, qu'elle est de brique & qu'elle marque fort son antiquité. A un demis lieu de là on voit aussi trois grands portaux qui semblent avoir esté l'entrée de quelque palais. Il y a mesme de l'apparence qu'il y a eu autrefois en ce lieu-la une grande ville; car plus de trois lieües le long de fleuve on ne voit que des ruines.*

73, 11. Νηὸς ἔπεσι μέγας.] Quam bene nunc convenit Tanaquillo Fabro cum Laurentio Valla! ut quum hic omisso Græco postremam vocem reddiderit per *aliud*, ipse Græcam quoque trahat ad eandem metamorphosin, ut scribatur ἄλλος ex necessitate quadam proportionum, ut sustinuerit rogare, [si octava turris omnium minima fuerit, qui potuit in illa fuisse magnum templum?] Fallit se ipse. Cur enim in minima turri Babylonica non potuit fuisse magnum templum? Nonne magnum templum fuit, in quo poterat esse lectus & quidem magnus, potuit fuisse mensa? Quæ plura illic fuerint, non memorat; sed certe locus debuit fuisse ad apparandum hominibus. Nescit veteres νηοὶ parvi præsertim per Asiam quales fuerint. Uterque videtur

detur præcipitatus fuiſſe ad iſtam vocem ἄλλος per verba quæ mox ſequuntur : Ἔστι δὲ ἐν Βαβυλῶνι ἱροῦ καὶ ἄλλος κάτω νηός, donec tandem ſequatur ἄλλος βωμὸς μέγας. Ita ſcilicet hoc etiam in loco ſcripſit Herodotus, ſi temeritati credimus. Certe etiam Fridericus retinuit iſtud *aliud*. Sed ſubtilior Marshamus ſine dubio ponit νηὸν μέγαν *fanum ingens*.

73, 13. Καὶ ἡ τράπεζα.] Sic nempe per articuli præpoſitionem debebat demonſtrari menſa iſta, & quum κλίνη illo careat, τράπεζα carere non poterat. Quid nugacius tali aut librariorum aut editorum turba? Laudatiſſime membrana MS. exhibet Herodoti veram manum καί οἱ τράπεζα, ut infra, Καί οἱ τράπεζα μεγάλη παρακέεται χρυσέη.]

73, 20. Καὶ ἀμπαύεσθαι.] Scio & Græcis & Herodoto talia eſſe, ut ἀμβώσας, ἀμβολάδην, immo & paulo ante præceſſiſſe vocem ἀμπαυστήριοι, velut ad confirmationem in anteceſſum vocis ſequuturæ ex eadem derivatione. Attamen Mediceus MS. ἀναπαύεσθαι. Itaque probavi. Mireris forſan cur id fecerim, quum ſic exigat ipſa fides.

73, 27. Οὐ γὰρ δὴ αἰεί ἐστι.] MS. οὐ γὰρ ὢν αἰεί ἐστι.

73, 28. Ἔσω ἐς τὸν νεών.] MS. ἔσω ἐν τῷ νηῷ.

73, 32. Καὶ τὸ βάθρον.] Valla reddit *& ſuſtentaculum*. Fero, ſi intellexerit. Certe βάθρον iſti uſui non inſervit, ut foret ſuſtentando. Commodius igitur ab Stephano redditur *ſcamnum*; idque accepit Fridericus, etiam in Chronicis uſurpavit Marshamus pag. 550. Quod tamen cum ſit vagum nimis, & βάθρον duplici uſui fuerit, tum ad adſcendendum in thronum, tum ad pedes ſedentis, ut illi inniterentur inſtar ὑποποδίου, malui interpretari *gradum*.

73, 39. Χίλια τάλαντα.] Res clara eſt. Verterat tamen Valla *centum millia talentorum*. Eum arguit in verbo καταγίζειν Æmil. Portus, negans id eſſe in Græco, mira taciturnitate prætermittens Stephanum, qui Porti verſionem ſic fœde immutabat *quotannis libanotum ad pondus centum mill. tal. adolent*. Id correxi; neque enim opinor illis aliquam cauſam fuiſſe, ut in Græco ſcripſerint aut ſuſpicati fuerint δεκάκις μύρια, vel ut Fridericus ἑκατοντακισχίλια, ſi ita Græci modo dixerunt: nam in illo numero jam venerunt ad myriadas.

73, 43. Μέν νυν οὐκ εἶδον.] Polite explet defectum ſermonem MS. μέν μιν οὐκ εἶδον. Quid vero? an iſtam vocem inſero ex arcana lectione codicis Italici? Immo ſic plene edidit Aldus, edidit Camerarius, Stephanus in culpa eſt, ex cujus editione anni 1592 exulare cœpit, & perſeverat Germana atque item Anglica.

74, 6. Χώματα ἀνὰ τὸ πεδίον.] Quæ illuſtrantur ab Scaligero in Animadverſion. pag. 16. Mox quod margini appoſuit Stephanus ῥέοντα πρότερον ἰθὺν probat MS. Mediceus, unde excepi libens, quotieſcunque etiam iteretur id verbum.

74, 15. Εὐφρήτην ποταμόν, ῥέοντα πρότερον ἰθύν, ὅς σφι διὰ τῆς πόλιος μέσης ῥέει &c.] Hæc ſunt leniſſima & ad intelligentiam bene prona. Quum Ninum recuperare nequiret, aut ad munimentum validum reſtituere, & ibi limites ſuos munire, illi urbi valere dicens magnanima Nitocris, circumſpexit, quid poſſet excogitari ad muniendam aliam urbem & quidem caput regni, nempe Babylonem, cujus ille ſitus erat, ut fluvius Euphrates per mediam flueret. Unde igitur iſti pio ac probo Bocharto potuit innaſci tantus amor criminandi, ut citaret hunc locum & ſcriberet in Phaleg lib. 4 cap. 22 [Quid quod horum ſinguli ſibi non conſtant, & de ſitu ejuſdem urbis ſcribunt plane ἀσύστατα. Herodotus lib. 1 cap. 185 obiter de Nino loquutus, Euphratem amnem fluere ſcribit διὰ τῆς πόλιος μέσης *per mediam urbem*. Sed id recantat idem his verbis cap. 193 ejuſdem libri: τὸν Τίγριν παρ' ὃν Νῖνος οἰκέαται, *Tigrim ad quem Ninus habitatur*. Et rurſus cap. 150 libri ſecundi; τὸν Τίγριν ποταμὸν παραρρέοντα τὴν Νῖνον *Tigrim fluvium Ninum præterfluentem*.] Mihi præ dolore excidunt lacrimæ. At vos, doctiſſimi Viri, tu Sarravi, tu Grentemeſnili, qui cum Bocharto vixiſtis, & Herodotum legeratis, potuiſtis taciti concoquere, ut tot editionibus tam magna manus conſpurcaretur? Debuit viventi Bocharto id indicari, ut verteret manum ſtylumque ac meliora ſciens deſiſteret ab tam calumnioſa dica ſcribenda. An per hæc loca reclamare etiam aliquid dicetur Herodotus, ille immo diſtincte variat ſermonem de fluviis, & Tigrin ait præterfluere Ninum, quum Euphrates transfluat mediam Babylona. Quicunque proximus ſanguine ſuperſtes es, cura ut hujus nævi memoria univerſa aboleatur. Herodotus major eſt, quam ut ſic attaminetur. Sed quum talis ſit Theologia, quid mirum, ſi Chronologia cæco furore ruens & per aërem imaginata ſe videre momenta temporum per Parcas cifris Ægypti, Arabiæ, Chaldææ & Perſidos æternis tabulis inciſa exclamet Herodotum mentiri?

74, 29. Ὤρυσσε ἔλυτρον λίμνης.] MS. λίμνῃ. Quod adeo temerarium non videtur, ut sic ab Herodoto scriptum opiner; nam ita rursus pag. seq. ἐπεὶ τε γὰρ ὤρυσσε τὸ ἔλυτρον τῇ λίμνῃ.

74, 31. Εὖρος δὲ τὸ περίμετρον &c.] Ut solet interdum Jo. Fridericus Vallam, quem in præfatione nominavit, hîc illic per notulas veterem interpretem vocare & carpere, sic & hoc loco arguit versionem ejus *latitudine vero ejus quoquo versus*, idque propterea quod sic intellexerit latitudinem vel τὸ πλάτος κατὰ διάμετρον, quum Herodotus intelligat latitudinem seu flexum circumcirca, quam versionem pro Vallensi supponit, &, quod in eadem notulâ addit, ambitum paludis & id quod mox dicit μακρὴν περίοδον τῆς λίμνης. Non opinor aliud intellexisse Vallam, etsi per istas voces dederit occasionem aliter de eo cogitandi.

74, 35. Λίθους ἀγομένη.] MS. ἀγαγομένη. Cap. 196 Ἀπαγαγέσθαι. 2, 64 Ἀγαγόμενον ἀνθρώπους. Huc pertinet, quod in fine cap. 186 restitui jubebat codex optimus Ἐκ τῆς λίμνης ἐξήγαγε pro vulgato ἐξάγαγε, ut 2, 115 ἀνήγαγε MS. habet pro vulgato ἀνῆγε.

74, 41. Περίοδος τῆς λίμνης μακρή.] MS. μακρός. Sic vicissim cap. 193 μεδίμνους Ἀττικῆς, quod notaverat jam Stephanus, ipse quoque deprehendi in MS. optimo. vide alia ad 38, 47.

74, 47. Τῶν προτέρων βασιλέων.] MS. πρότερον. Sic supra, sic infra, at 2, 140 dicit οἱ πρότεροι γενόμενοι βασιλῆες Ἀμυρταίου.

75, 7. Ἐν τῷ ἐπιμπλάσθαι τοῦτο.] MS. ἐν ᾧ. ut jam patefecisse memini. Utrum hîc notatio mutat? ut sic de tempore, sed τῷ de aliis maluerit? an quæcunque alia causa?

75, 9. Τὰ χείλεα τοῦ ποταμοῦ κατὰ τὴν πόλιν καὶ κατὰ τὰς καταβάσιας.] Non vitupero repetitionem præpositionis κατὰ, utpote quæ repetitio etiam placet Herodoto, sed ubi placere potest, ut cap. 191. Κατά τε τὸν ποταμὸν καὶ κατὰ τὴν λίμνην. Sed magna prorsum in his residet ineptia. Nam quum dicit labra fluvii per urbem, an possunt alia ulla intelligi, quam quæ sunt prope descensus, imo quam in quibus ipsis descensus est extra portulas? Certe enim non per alias urbis partes cucurrit flumen, ita ut quum dicatur Nitocris fluvii labra per omnem urbem lapide struxisse, id omnino intelligi debeat & tantum possit, factum circa descensus ex transversis plateis ad fluvium. Legendum procul dubio deleta altera particula κατὰ τὴν πόλιν καὶ τὰς καταβάσιας. Innuit enim Herodotus tum reliquis partibus simplicem circa fluvii ripas murum ductum, tum ipsos illos descensus ab ipsa recte concinnatos fuisse, & majore quadam impensa & mole, quam alia ripæ pars, roboratos. Jungi enim oportet τὰ χείλεα τοῦ ποταμοῦ καὶ τὰς καταβάσιας. Ignorat purissime spuriam particulam codex MS. & videtur quoque non agnovisse interpres.

75, 15. Ἐπιλέγνεσκε δὲ ἐπ' αὐτ.] MS. ἐπιλέγνεσκε. Sic ἐσάγεσκον, πωλέεσκε, & quæ sic plura: certe ejus quoque generis est, quod sequitur ἀπαίρεσκον, quod ut Stephanus vidit in suis, ita ipse in Mediceo id offendens reposui pro vulgato ἀπαιρέεσκον: prout etiam διαφοιτέοντες pro simplici φοιτέοντες, quæ accessio est meritissima.

75, 26. Ἡ δ' αὐτὴ βασίλεια.] MS. ἡ δ' αὐτὴ αὕτη βασίλ. ut 2, 198. Ταυτὰ δὲ ταῦτα καὶ Ἀράβιοι ποιεῦσι. Deinde est in eodem λαοφόρων, non λεωφόρων.

76, 2. Τοῦ πατρὸς τοῦ ἑωυτοῦ τοὔνομα Λαβυνήτου.] De hoc loco quum scripsisset Scaliger in Animadversionibus pag. 91 ita [apud Babylonios Labynitus, id est Nabonidus, & Nabuchodonosorus idem Herodoto] in Emendatione Temporum pag. 579 & hoc ipsum & alia grandiora profert, quæ videas licet.

76, 3. Στρατεύεται δὲ βασιλεύς.] MS. δὲ δὴ βασ. Erat enim hic excessus ad morem regis Persici tam novus, quam in præcedente periodo est reditus in historiæ viam, ut utrobique ista particula merito interponatur.

76, 9. Ἅμαξαι τετράκυκλοι ἡμιόνειαι.] Interpretatur Valla, *carrucæ quatuor rotarum*, quum carrucas pateat non fuisse fabricatas in hunc usum, quem colligere licet ex capite 27 libri II de re vehicularia Cl. Schefferi, qui idcirco in capite 19 ejusdem libri statuit rectius futurum *multa plaustra quatuor rot.* Recte ad differentiam, quum alioquin ἁμάξας dicat simpliciter, ut 4, 62. Attamen Gatakerus lib. 2 cap. 5 Adversar. reddiderat *petorritis multis secum inter impedimenta vehendam*. Nam de Choaspe egerunt & alii & Salmasius in Plinianis pag. 699.

76, 11. Ὅκοι ἂν ἐλαύνοι.] Ubique occurrens verbum. Sed nunc MS. ὅποι ἂν ἐλαύνῃσι. Quid dicemus? utrum placet postremam syllabam σι natam ex corrupta diversa lectione οι, hærente librario priore inter voces ἐλαύνῃ & ἐλαύνοι (ut videmus hæc in MSS. mixta) ac propterea utramque postremam syllabam exprimente, quæ postea ex οι in σι depravata adhæsit ipsi verbo? an ve-

vero esse aliam hujus verbi formam, nunc quidem abolitam, sed Herodoti tempore Helladi & Herodoto usurpatam abscondi ἐλαύνημι. An non simile huic verbum κατειργνῦσι, quod exstat 4, 69, non observatum Porto, quum habeat καλέργειν *Ion. pro com.* κατείργειν, quod etiam habet hic scriptor; sicut observat alterum ἐσεργνῦσι ex 2, 86. Quæ composita nec ipse Stephanus annotavit in grandi Thesauro.

76, 21. Κάρτα δὲ δή.] Id vero jam nimium quidem, nec tam adversativa ex spectatur, sed ut narrationis pars lenissime succedat. Id probat MS. κάρτα τε δή. ac mox γόνυ οὐ βρεχοῦσας, non γόνυ μὴ βρ. quod vani & prolationem Herodoteam non ferentes videntur sic mutavisse.

76, 31. Ἤνετο μὲν τὸ ἔργον.] Sic edidi sane non invitus, quum emendatissima membrana Medicea conspiraret cum MSStis, unde id ipsum verbum produxit Stephanus; sed adeo non curavit, ut id nunc in marginem abjiciens, in Thesauro pulcherrimum hoc exemplum annotare detrectarit, ubi tamen de hac forma istius verbi agit, & quasi ipse nesciret, sub Budæi nomine ex Herodoto citet ἀνόμενον ἔτος de exacto anno, quod scimus exstare 7, 20. Πέμπτῳ δὲ ἔτεϊ ἀνομένῳ, etsi neque Portus memorare voluerit.

76, 39. Κατειλήφθησαν ἐς τὸ ἄστυ.] Lapsum credo esse typographicum pro κατειλήθησαν. quod est in MS. & semper auctori adhibitum, plane ut in libri hujus capite 176, cujus varia exempla composuit diligenter Portus in Lexico, qui & hunc locum recte producit, ut pateat hunc errorem ignoratum prioribus, adeo ut etiam Stephanina anni 1592 ab eo sit immunis, ab Germanica incaute fuisse admissum, Anglica imitante.

76, 42. Προσάξαντο.] Nescio unde petant hoc verbum lectores, nescio unde petiverint interpretes: certe Latinum *comportaverant* proprie huc non accedit. Portus hunc locum noluit attingere, sed producit verbum προεσάξαντο ex lib. 8. cap. 20. At hoc ipsum est, quod in hoc loco adhibuit Herodotus. Sic enim planissime scriptum habet optimus MS. προεσάξαντο.

77, 2. Τῇ ἐξῆς.] MS. ἑξῆς. Et hoc verbum est, quo antea de Halye fluvio, infra de Nilo utitur auctor, ut videre est apud Portum. Mox deinde Stephanus eandem pruriginem scabit οὕτω δὲ δὴ τάξας ponens in margine, quum vulgo edatur οὕτω δὴ τάξας. Sed verum est οὕτω τε δὴ τάξας, quod profero ex MS. Mediceo.

77, 14. Κατὰ τὸ ῥέεθρον τοῦ Εὐφρήτεω ποταμοῦ ὑπονενοστηκότος ἀνδρείως ἐς μέσον μηρὸν μάλιστά κῃ κατὰ τοῦτο ἐσήεσαν.] Negari nequit bellos Herodoto contigisse interpretes & curatores, qui & edere ita & explicare hæc omnia potuerunt. At profecto nec dictum uspiam ulli Græco reor ἀνδρείως ἐσιέναι, ut illi jungunt in Latinis, quum palam sit in Græcis ita eos distinguere, ut verba ὑπονενοστηκότος ἀνδρείως. ἐς μέσον μηρὸν μάλιστά κῃ separata velint esse ab reliquis. Id illi interpretari debuerunt sine tormento trajectarum vocum & Herodoti sententiam expiscari, non omnibus permixtis suam exponere. Sed & laudatio illa, quasi viriliter fecerint, intempestiva prorsus est, nec aliter etiamnum se gerunt, quam stolide audaces & quidem in perniciem suam, si adfuisset Babyloniis bona mens. Immo ut videas omnia rejicula esse (id enim certe fateberis) nisi ex utilissimo apographo sic restituantur & distinguantur, en tibi quod fero: κατὰ τὸ ῥέεθρον, τοῦ Εὐφρήτεω ποταμοῦ ὑπονενοστηκότος ἀνδρὶ ὡς ἐς μέσον μηρὸν μάλιστά κῃ, κατὰ &c. Verto. *Persæ, qui ordinati erant prope alveum, postquam Euphrates fluvius subsedisset, ut transiret vir circiter medio femore tenus, illic Babylonem introierunt.* Non fallit me animus, quin egregius lector hanc unam præstantissimam emendationem clarissime caussas corruptelæ aperientem sit exosculaturus, adeo ut fides optimi libri dubia ulterius esse non possit. Dativus ille ἀνδρὶ plane Geographicus illustrationem accipit ex notis paternis ad Livium lib. 1. cap. 8. Ἀνδρὶ ponit pro quocunque transeunte, ut plane videas Herodotum sibi similem, ecce lib. 7 cap. 60. Αἱμασιὴν περιέβαλον κατὰ τὸν κύκλον, ὕψος ἀνήκουσαν ἀνδρὶ ἐς τὸν ὀμφαλόν. Sed neque dissimilia sunt 3, 22. Ὀγδώκοντα δ᾽ ἔτεα ζόης πλήρωμα ἀνδρὶ μακρότατον προκέεσθαι. 4, 22. Ἐπεὰν ἀνδρὶ ἀποθάνῃ πατήρ. Etiam ejusdem generis 4, 20 Διαβάντι, & seq. cap. Ἀποκλίναντι. 7, 198 ἰόντι. Distinguere potes, ut volueris, & voces τοῦ Εὐφρήτεω ποταμοῦ possunt perinde commode referri ad præcedens ῥέεθρον, quam ad sequentia ὑπονενοστηκότος &c. Ideo nunc aliter exhibeo, quam in contextu. Utere quo libet.

77, 36. Τὰς τέσσαρας τρέφει μέν.] Maligni sunt & parci erga Herodotum posteriores, qui ne illa quidem ei volunt linquere, quæ ipse ad copiam protulit. Hinc enim MS. τὰς τέσσερας μούνας τρέφει μέν. Omnino rectissime.

77, 42. Τριταίχμῃ τῷ Ἀρταβάζου.] MS. Τριτανταίχμῃ. idque probum judico, ut in li-

bro 7, 82. Eſt enim idem nomen : quod ſcribo per tertiam literam , quia ſic exſtat in ſcripto libro, non per χ.

78, 11. Καὶ κηλωνίοισι.] MS. liquide refert καὶ κηλωνηΐοισι. Quæ eſt illa ipſa forma, quam uſurpamus hodieque in lib. 6. cap. 119, quæ hinc quidem confirmatur eſſe veriſſima, quicquid etiam ſuſpicetur Portus. Et hinc apparet, quod ſupra occurrebat ἐδωλίοισι, non ſcripturum fuiſſe Herodotum, ſed ἐδωληΐοισι, ſi uſus ea vocis forma fuiſſet, quod nimis facile crediderunt. Quod mireris, non aliter citat Salmaſius in Plinianis pag. 589. Hoc rectum. Sed contineat quæſo manum, & ne doceat Herodotum, quomodo Ionice pronunciari ea vox debeat. Illic etiam pag. 581 citat ſequentia Herodoti verba Ἐπειδὰν ἀείρῃ αὐτὴ ἑωυτῆς ἐνείκῃ, quum in editionibus exſtet ἐπεὰν δὲ ἀείρῃ. Quod miror, quoniam in MS. legebam ἐπειδὰν ἂν ἀείρῃ, quod & ſequutus fui, ſed δὲ invaſit male. Sed & ſequentia vides citata eſſe ab viro maximo, prout edita ſunt, quod patuit ad 74, 15. ut videatur rejeciſſe, quod Stephanus ad marginem poſuit οἴκηλο. Quam felix fuiſſet ejus memoria, ſi univerſum locum omiſiſſet? Nec enim cognitam habuit Herodoti manum, quam nunc accipe ex MS. Mediceo, πόλις οἱ ᾤκηλο.

78, 27. Τεσσέρων εὐπετέων δακτύλων.] At quinam ſunt illi εὐπετέες δάκτυλοι, quia velut in materiariam tabernam ingreſſi culmina ad digitorum menſuras mercabimur? Dicit ergo Valla *maximorum*. At ſanctitas publica negat eſſe eaſdem juſtas menſuras vel maximas vel minimas. Non enim reſpicimus in communi uſu ad cubitos regios. Alius eſt Valla, alius Herodotus, qui ſcripſit εὐπετέως, ut præter MSS. Stephani probat inculpatus ille codex Florentiæ. Non fui igitur ſegnis in reparando auctore. Cl. Fridericus nequivit hinc abire ſine mentione variæ lectionis in hoc adverbio, & addit [ut ſic quaternûm fere digitorum latitudo ſignificetur] quum notet aut juſte impleri aut ſuperari potius hanc menſuram, & *fere* ſibi ſervare potuerit.

78, 28. Ὅσον τι δένδρου μέγαθος γίνεται.] Hoc plebeium eſt ad id quod ſcripſit Herodotus, exſtatque fideliter cuſtoditum in MS. ὅσον τι δένδρον μέγεθος γίν. ubi notabis vocem μέγεθος eſſe quarti caſus, ut addi debeat illis, quæ notavi ſub numeris 6, 34. prout etiam ſimile eſt c. 202. Λέσβῳ μεγάθεα παραπλησίας. Perinde ut 2, 32. Πάντας τοῖσι ἀγοῦσι τὸ μέγεθος ἴσους. Et c. 71. Immo nunquam Herodotus in his locutionibus vocem μέγεθος ulli alii junctam voluit, eſtque inprimis notabile exemplum 118, 42. ubi MS. plane δίπηχυν. Prorſus ſimile eſt quod c. 199 ſequetur: τὸ δὲ ἀργύρεον μέγεθός ἐστι ὅσον ὦν, ubi poſt tertiam vocem prave diſtinguunt.

78, 36. Τοὺς συκέων τρόπον θεραπεύουσι.] Citatur hic locus ab Salmaſio in Plinianis pag. 1334, ubi plenis follibus legi & diſtingui jubet verba, quæ vulgo non recte habeant. Ea tu ſcrutare lector. Nam quia vitioſe illic magis credo ab typis actum, huc adferre commode illa nequeo, & incommode non placet.

78, 42. Κατάπερ δὴ οἱ ὄλυνθοι.] MS. omittit particulam δή. & mox ἀπιεῖσι pro ἀπιᾶσι.

78, 48. Νομέας ἱτέης ταμόμενοι.] Hi νομέες ſæpe verſati ſunt & cæſi & in eis Valla ambuſtus. Ultimus qui acceſſit, eſt Cl. Grævius ad Soloeciſtam Luciani pag. 113. Nonne ſatis tarde? nam poſt Brodeum & Leopardum popularis ipſius Fridericus jam bene correxerat pag. 321 etiam omiſſis *pecuariis*, quos cognatus ejuſdem Jungermannus, alia vitioſa bene mutans, reliquerat. Jubet videre quæ docuerit Schefferus. Vide quæſo illa, & dic mihi, an non ſint oppido macilenta? immo quæ ſint illa, quæ doceat?

79, 13. Ἐπεὰν οὖν.] MS. ἐπεὰν ὦν, quod certe Ionicum & continuum in Herodoto, ut nunc id ei eripi non debuerit.

79, 16. Ἀπεκήρυξαν.] Eſt notum verbum in jure etiam Græco, ſed non hujus loci, & ut notet abdicare & ultro abjicere, ut pro lucro habeatur ea re ſpoliatum eſſe. At hi ſane non ſic conſuluerunt in navigiis ſuis. Hinc oppido notabile eſt, quod legitur in optimo MS. ἀπινεκήρυξαν, ita ut ſuper ι habeat poſitum ε, ut etſi forte quid lateat neſciam, hactenus tamen obſervaverim, ut ediderim ἀπενεκήρυξαν, ut decompoſitum pateret, ſatis alioqui rarum, ſed ideo Herodoteum, & quod notet, ibi in urbe ſolitos ea præconio ſubjicere; quod intelligis plurimum diſtare ab iſto compoſito nimis hîc incommodo.

79, 25. Καὶ ἐπὶ τούτῳ.] MS. καὶ ἐπὶ τοῦτον. Et recte ex modo ſcribendi, nec intercedit terminatio ſic ter geminata. In qua tamen videntur offendiſſe lectores: unde enim potuit huc delabi Fridericus, ut ederet ἐπενδύνουσι, quum ante illum ab omnibus fuerit editum ἐπενδύνει. Id quidem eſt principale facinus. Sed inconſulte agitur in diſtinguendo. Nam cur in Latinis non ita diſtinguitur pænula ab calceis, ut in Græ-

Græcis? Sed ſçias oportet hic quoque ſubeſſe fallaciam, quam aperit optimus MS. legendo περιβαλλόμενος ὑποδήματα ἔχων. Sic omnia planiſſima.

79, 28. Βοιωτικῇσι.] MS. Βοιωτίῃσι, ut ex oraculo citat Βοιώτιον ἄνδρα Stephanus Byz. in v. Ἄρνη. Et 5, 88 ἐσθῆτα Δωρίδα mavult, quam Δωρικήν.

Ibidem. Κομῶντες τὰς κεφαλὰς, μίτρῃσι ἀναδέοντες.] Reliqui Herodotum arbitrio aliorum, qui conſenſu ita diſtinguunt, quum ego gnarus κομᾷν non licere homini in humeris aut brachio, crederem Herodotum junxiſſe τὰς κεφαλὰς μίτρῃσι ἀναδέοντες, ut apud Ælian. 4 Var. 22. Κορύμβους ἀναδούμενοι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν.

79, 33. Μῆλον ἢ ῥόδον ἢ κρίνον ἢ αἰετός.] Hoc ſpecimen conſuetudinis Babylonicæ melius ob oculos hodie poni nequit, quam ex tabula Iſiaca, ubi talia ſceptra vel haſtæ infinitæ cum iſtis ornamentis, ut ſic quaſi Herodoto interprete diſcamus, unde ea res ad Ægyptios venerit; quippe Babylona ſtatuit quaſi originem hujus rei, & ubi præcipuus erat uſus. In cap. 198 vides aliud commune Babyloni & Ægypto.

79, 37. Ὁ μὲν σοφώτατος ὅδε, κατὰ &c.] Sic diſtinxi hunc locum obſequutus neceſſariæ, poſt deviam ab vero interpretationem Vallæ, monitioni præclari viri Jo. Friderici, quam large commendat in præfatione.

79, 45. Περιθείη.] MS. πρηθείη. 2, 54 Ἐς Λιβύην πρηθεῖσαν. Et non diu ante legimus ἀνδραποδισθέντας πρηθῆναι.

80, 6. Ὅς τις θέλῃ.] MS. θέλοι. Deinde quod ſequitur, τῷ τὸ ἐλάχιστον ἐπισαμένῳ, & vertitur, *qui minimo contentus eſſet*, ſi recte inſpicias, omnino nihil tale exprimit, & neceſſario corrigendum ὑπισαμένῳ, ut legitur in MS. donec adhæreret illi, qui in minimum conſentiret aut promitteret. ut cap. 208 ὑπέχειν de pollicendo.

80, 15. Οὕτω ἀνάγεσθαι.] Unde locum huic compoſito ad hanc cauſam? Longe æquius legitur in MS. ἀπάγεσθαι. Deinde MS. διετέλεσε, quo inclinabant etiam codices Stephani, ſed Ioniſmo abciſo.

80, 34. Οὔπω σφι ἔξεστι.] Vox prima non eſt hujus ſententiæ, & bene MS. οὐ σφὶ ἔξεστι.

80, 38. Πυρὶ θυμίημα καταγιζόμενον ἵζει.] Ad iſta ſic annotavit Jo. Fridericus, quum vertiſſet *igni ſuffitum adolendo facit* [τὸ ἵζειν active hic accipio, ut ex interpretatione liquet. Valla minus accommodate ad verba *adhibito thymiamati aſſidet*. Niſi is forte (ut ſuſpicor) pro πυρὶ legit περὶ θυμίημα καταγ. ἵζει] Sic ille, addens quoque in præfatione Vallam nimis frigide vertiſſe, & ex auctoritate Herodoti & Vallæ interpretatione errorem irrepſiſſe in vulgata Lexica. Et ſane H. Stephanus in indice Theſauri exponit *adolere*, & citat ex Herodoto καταγιζόμενον πυρὶ θυμίημα, ut appareat unde iſte hæc habeat. Immo ſic obſedit eundem inſignem virum hic locus ita lectus, ut non dubitaverit ſcribere etiam in Recenſione vocum Herodoti pag. 728 hujus editionis [καταγίζειν, ut καταγίζειν πυρὶ *igni conſecrare*, Item immolare & ſacrificare Clione c. 86. & Melpomene c. 35] Scias in neutro loco exſtare vocem πυρί. Qualiacunque ea ſunt, MS. Mediceus plane habet περί. Et quod exiſtimat Fridericus de verbo ἵζειν, Herodotus pronunciat illum falli 5, 25. Ἐς τὸν ἵζων ἐδίκαζε, ubi omnino eſt *ſedens*, non *ſtatuens*, ut putabat intelligendum.

80, 40. Λοῦνται ἀμφότεροι.] Vim ſuam affert, quod legitur in optimo MS. λοῦνται καὶ ἀμφότεροι. ac deinde ποιεῦσι pro ποιέουσι.

81, 19. Εἴδεός τε ἐπαγμένας] Mire in hoc participio agunt Henr. Stephanus & Æmil. Portus. Ille enim in indice Theſauri ſui ſic notavit [Ἐπαμμένους εἴδεος παῖδας, Pueros forma præditos ex Herodoto] Proculdubio alluſit ad 8, 105. At vero poſterior ſic agit in Lexico Ionico [Ἐπαγμένους Ion. pro com. ἐπηγμένος. Ad aliquid addictus. Ad aliquid progreſſus. ὅσαι γυναῖκες εἴδεος ἐπαγμέναι εἰσί. Quotquot mulieres ad formam ſunt progreſſæ. 1. Quotquot ſunt formoſæ 52, 6] qui numerus innuit hunc locum. Sed & aliud ab eo projicitur [Εἴδεος ἐπαμμένοι παῖδες. Herodotea locutio p. 314, 6. Pueri formoſi. q. d. Pueri, qui formam attingunt egregiam ſcil. 1. Pueri egregia forma præditi. Εἶδος enim eſt mediæ ſignificationis vocabulum.] Ergo hactenus Stephanus. Sed Porto notus fuit uterque locus. verum qua ratione comparari deberent, uterque aut neſcivit, aut detrectavit loqui & lectorem pro virili inſtruere. Sed quid aliud proferunt, quam quod valde clauſos relinquit oculos lectoris, Porto tantum in his poſtremis exiguam ſcientiam projiciente & alterum audacter diſtinguente ab altero. Quid enim aliud hic eſt, quam participium ab præſenti ἐφάπτομαι, unde quum vulgo ſit ἐφημμένος, noſter more ſuo præbet ἐπαμμένος. Ne dubita. Nam & egregia Medicea membrana prorſus habet ἐπαμμέναι, quod eſt ejuſdem prorſus monetæ illi ἀπαμμένους lib. 2 cap. 121.

81, 28. Κατεστέασι] MS. κατεστᾶσι.

81, 37. Υπ' ἑωϋτὸν ποιήσασθαι.] MS. ὑπ' ἑωϋτῷ.

82, 4. Καταγιαζομένε.] Equidem venit hoc ab ipso Aldo. Sed est nullius momenti, quum & optimus MS. legat καταγιζομένε, & ipse Herodotus passim non aliter loquatur, ut notavit exempla Portus.

82, 12. Στόμασι δὲ ἐξερεύγεται τεσσεράκοντα.] Hæc verba observari oportet ad spectandum insigni exemplo, quam magnifice & ample largiti sint de Herodoteo etiam antiqui. Scribit enim claris verbis Strabo lib. XI Herodotum dicere eum εἰς τετταράκοντα ποταμὲς σχίζεσθαι, μερίζειν δὲ Σκύθας καὶ Βακτριανὲς. Unde abest longe Herodotus, nec si fluvius inter montana profluens, hîc illic inveniens vallem, ita ut in eam effluat aliquid aquæ, is statim fluvius novus dici debet, præsertim si ista aqua dispergatur in arenas aut paludes, ut clare de hoc Araxe testatur Herodotus. Itaque Vossius ad Melam lib. 3 cap. 5 mirabiliter circumiens in quærendo Araxe non tantum in meridiano latere Caspii maris, sed etiam boreali, & ubique eum reperiens, testatur Herodotum scribere Araxem quadraginta ostia, sive potius ἐκτροπὰς habere. Prius recte: quod cur corrigendum ita censuerit, ignoro. Non enim sunt ἐκτροπαὶ dicendæ, quippe quæ integros possunt constituere fluvios. Idem Vossius lib. 2 cap. 2 ibidem tangit quæ Herodotus de accolis Araxis scribit, eos invenisse talia quorum odore inebriarentur. Primo an iste *potus* vocari possit, viderit. Secundo non herbam aut plantam esse dicit Herodotus, uti hederam, arbutum, cyclaminum aut simile origano, sed ἐξευρῆσθαι δένδρεα καρπὲς τοιέσδε τινας φέροντα. Itaque ut ludicrum exitu simile est, ita nequeunt hæc ita inter se componi, ut eadem re pariter Thraces & Araxeni fuerint usi. Quam bene dixit Herodotus ἐξερεύγεσθαι?

82, 14. Κατοικεῖσθαι.] MS. κατοικῆσθαι. An non notavit Portus ἠρίνεος dici ab Herodoto pro εἰρίνεος, quum cap. 203 dicat tamen εἰρίω.

82, 20. Τὴν μὲν γὰρ Ἕλληνες ναυτίλλονται πάσαν.] Ita scribunt nugatores, & qui male coctum aliquid hodiernum eructant, ut nempe conveniant rite casus. Sed non οἱ χαριέστεροι. Utique pereleganter & proprie ad manum Herodoti Mediceus ille codex MS. præfert πᾶσα. Sic enim omnino scribendum. Syntaxis est, πᾶσα γὰρ, τὴν Ἕλληνες μὲν ναυτίλλονται. *Omne enim illud mare, quod quidem Græci navigant.* Sine ope istius codicis ne odorari quidem ullus potuisset hanc emeditatam profecto Herodoti loquutionem.

82, 23. Εἰρεσίῃ χρεωμένῳ.] Observari debet conditio hæc, quam ponit Herodotus, & absque qua non debet de longitudine hujus maris disputari: id quod strenue fecit Vossius ille idem ad Melam 3, 5, & ipsi quoque, quibus illic obtrectat.

82, 30. Ἐξ ὕλης ἀγρίης ζώοντα.] Rarus quidem præpositionis istius usus in hoc genere sermonis apud auctorem nostrum, ut 8, 106 ποιεύμενος ἐκ τυτέων τὴν ζόην. Sed libentior & gratior fuit altera ἀπὸ, prout nunc quoque habet optimus MS. ἀπ' ὕλης. In fine hujus libri ἀπὸ κτηνέων ζώεσι καὶ ἰχθύων. 2, 92. Ζῶσι ἀπὸ τῶν ἰχθύων μένων. 4, 22. ζώεσι ἀπὸ θήρης. & 103. Ζῶσι δὲ ἀπὸ λήϊης τε καὶ πολέμε. Imo & 2, 18 πίνειν ἀπὸ ποταμοῦ. 2, 36. Ἀπὸ πυρῶν καὶ κριθέων ἄλλοι ζώεσι.

82, 40. Πεδίον ἐκδέχεται.] MS. ἐκδέκεται, ut semper, immo non aliter habet Aldus, ut sit lapsus editionum sequentium.

82, 46. Δεύτερον δὲ.] Sic scriberet quoque alius quidam, & poterat omnino etiam scribere Herodotus, ut facit 2, 22, ubi etiam nectuntur πρῶτον, δεύτερον, τρίτον. Sed habet insuper Herodotus aliquid inexspectatum, ut quum incipiat per πρῶτον, desinat per τρίτον, medium tamen ponat in plurali, prout nunc habet optimus MS. δεύτερα δὲ. plane ut 2, 137 πρῶτον & δεύτερα, & 3, 22 δεύτερα & τρίτον. Adde 3, 65. Et mox γινομένη, non γεγωνημένη.

83, 3. Τόμυρις συνιεῖσα.] MS. συνιεῖσα. ut συνιεὶς τὸ ποιηθὲν 5, 92. ac statim προεχώρεε, non προσεχώρεεν.

83, 18. Εἰ μεγάλως προθύμεαι.] MS. ἢν μεγ.

83, 33. Εἶπον μὲν καὶ πρότερόν τοι, ἐπεί με Ζεὺς ἔδωκέ τοι &c. ἀποτρέψειν.] Non potest in his vocibus ulla injuria animadverti; adeo apparent omnia integra, & robusti coloris ac nitentia. At vero per similes literas absorpta est vocula, quam codex MS. interpositam sic restituit legitque: εἶπον μὲν καὶ πρότερόν τοι, ὅτι ἐπεί με &c. ἀποτρέψειν. Quod quanto est electius, suavius, atque etiam apertius? Id enim quoque Græcæ urbanitatis est, particulam ὅτι quidem immiscere, & nihilominus tamen verbi quod sequitur formam ex ea non gubernare, sed, perinde ac si admixta ipsa non esset, ex præcedenti periodo.

83, 41. Κύκλος τῶν ἀνθρωπηΐων ἐστὶ πρηγμάτων.] Quum hic locus sit, qui tantopere placuerit Latinis, ac præsertim Ciceroni toties hinc jactanti istum orbem reipublicæ esse conversum, non debet abire indictus.

ctus. Quippe qui istam loquutionem & similes in Latinis legit, & hæc Herodoti verba in numerato non habet, fieri nequit, ut is dici possit aut credi debeat intelligere ista erudita Latina. Audimus hæc in Asia dici inter duos reges, utrosque id expertos, alterum in persona sua, alterum in eis, quos subegit. Inde igitur exstitit & ortum est. Quod minime cogitans Simeo Bosius ad librum 2 epist. 9 ad Atticum nihil potest in eo nisi cæcutire, ut revera est, deducens ab ludo Græco qui diceretur κελκολασία, quum tempora horum regum adscendant ad eam vetustatem, ut tunc apud Græcos κελκολασία nec dicta fuerit nec cogitata nec peracta: certe ipse ex seris tantum temporibus profert: ne dicam ab eo videri nimis exiguam & puerilem facere originem rei maximæ, quæ universi generis humani statum & eventum exprimeret. Interpono igitur nummum Hadriani, & ab ingeniosissimo Principe cusum oculis offero ad spectandum quod ho-

mines pragmatici & ipse Cicero de volventibus rerum humanarum vicibus habuerunt in ore. Nummus hic aureus penes Occonem, illum primarium hujus doctrinæ promum condum, jam fuit, à quo dicitur pulcherrimus, qualem nunquam vidit alias. De eodem quoque scripsit Tristanus in Hadriano. Sed qui monetam publicavit, est Morellius, præ duobus illis infelix prorsus in hac eruditionis parte, nisi quod calleret opificio imitandi in charta. Sicut ostendit quoque in tabula XII[a] Speciminis, nihil afferens, quam quod vel Occo vel Tristanus dixerunt. Sed egregie Jupiter est, qui & stat in orbe, ut divinæ majestatis præsentiam innuat; & eum tenet, ut in eo plane dominetur, etiam convertens prout vult; cujus quoque alteri parti admovet terram, alteri phœnicem, scilicet prout vult mactare gloria & aureum donare sæculum aut vicissim deprimere.

84, 30. Τοὺς ἐναντιευμένους.] Hoc est unicum in Herodoto exemplum hujus sic compositi verbi; per reliqua non occurrit nisi simplex ἀντιόω. Quod quum exstet tam crebris locis, certe ista ipsa multitudine hoc debet fieri suspectum. Jam vero ut plane ab Herodoto expulsum fuisse scias, legimus in Mediceo MS. τοὺς ἀντιευμένους: idque crede tam Herodoto placuisse, quam Thucydidi compositum. Præterea MS. statim Τομύριος, non Τομύριδος, & videtur ita maluisse Herodotus, non ut pro lege aliquid in eo sequeretur, sed pro lubitu variaret. Quamvis enim libri 2 capite 41 notaverim ex MS. Ὀσίριδος, tamen cap. 156 in eodem MS. exstat Ὀσίριος, & sic infra MS. semper Τομύριος, sic & Ἴσιος & 2, 111 Σεσώστριος, & c. 50 Θέμιος. Talia sunt Ῥοδώπιος, Ἀβάριος, Ἀναχάρσιος, Αὐγδάμιος, Σαμύριος. Sed etiam mox MS. αἰσχρὸν καὶ οὐκ ἀνασχετόν, sine vocula τε.

84, 5. Γυναικὶ εἴξαντα ὑποχωρῆσαι τῆς μάχης.] *Detrectare pugnam* reddidit quoque interpres. In omni hac relatione vestigium nullum est prorsus, unde Crœsus hoc firmamentum & statumen argumentationis suæ potuit jure & merito hausisse, vel potius ad quæ superius narrata Herodotus his verbis queat respicere. Non in aliorum sententia; nam non ideo jubebant Tomyrin recipere in regnum suum, quod detrectaret pugnam, sed vere, ut locum pugnandi condiceret. Non in Cyri animo; quippe is ipse bellum prior inferebat, quod sine prælio confici non posse ipse satis sciebat; & qui haud dubie amavit pericula sibi tum gloriosa, tum felicia. Certissime igitur hoc spurium est, & rursus aureum purgatissimumque, quod ex optimo MS. suppono: ὑποχωρῆσαι τῆς χώρης. Id namque unum agebatur.

84, 7. Διαβάντα προελθεῖν.] Et hoc satis commode, si ad præcedentia respicias, in quibus cum solo Cyro egit, eumque alloquutus est. Nunc vero & in sequentibus agit de omni exercitu, & quid eum facere potissimum oporteat, consilium dat. Itaque videmus illic ποιεῦντας, κατακόψαντας, σκευάσαντας, & si hæc ipsa quoque non minus ad Cyrum quam ad milites pertineant æque ac præcedentia. Sed Herodoto ita placuit. Aggrediamur igitur & hoc loco legere διαβάντας, ut exstat in MS. Mediceo. Etiam mox habet MS. περιγενέσθαι, non περιγίνεσθαι.

85, 6. Σὺ τοίνυν.] MS. σὺ νῦν.

85, 11. Τῷ δ' ὁ δαίμων.] MS. τῷδε οἱ ὁ δαίμων. Hoc vitium scripturæ aut ineptiam librarii vocabit iners Græcæ politaræ cultor, aut Herodoti incuriosus. Sed est exquisitum prorsus ac delicatum. Geminus

da-

dativus ſic junctus placet. Jam ſupra in cap. 34 dixit: μή τι οἱ κρεμάμβυον τῷ παιδὶ ἐμπέσῃ. Et 205. 2, 89. Μή σφι οἱ ταρίχευταὶ μίσγωνται τῇσι γυναιξί. & ibid. 175. τῇ Ἀθηναίῃ προπύλαια θαυμάσια οἱ ἐξεποίησε. 3, 55. Καί οἱ τῷ πατρὶ ἔφη Σάμιον τοὔνομα τεθῆναι. 6, 68. Ἀπικομένῃ δὲ τῇ μητρὶ ἐς τὰς χεῖρας οἱ τῶν σπλάγχνων.

85, 13. Ἀμείβεται ὦν δή.] MS. ἀμείβεταί οἱ δὴ ὦν.

85, 48. Εἰ δὲ μὴ ταῦτα σὺ ποιήσεις.] MS. εἰ δὲ ταῦτα οὐ ποιήσεις. Sed ita ut appareat negativam οὐ manifeſte ex vocula σὺ immutatam eſſe ab eo ſcilicet, qui particulam μὴ in antiquiſſimis exemplaribus non reperiens, quum tamen requireretur negatio, intelligebat tandem in pronomine σὺ errorem admiſſum eſſe, quem recte ita abſtergebat. Non magis σὺ nunc locum habet, quam in præmiſſis.

86, 2. Τῶν ἐπέων τουτέων ἀνενειχθέντων, οὐδένα ἐποιέετο λόγον.] Quis negabit molliter fluere ſeriem horum verborum ita concinnatam? Univerſa plebs ita loqueretur. Juncta enim ſunt, quæ jungi decebat, & ſeparata, quæ erant interſcindenda. Sed id non placuit ſemper Herodoto, qui etiam mox ſcribit: ἥτε δὴ πολλὴ τῆς Περσικῆς αὐτοῦ στρατιῆς ταύτῃ διεφθάρη. Atqui paſſim dicit αὐτοῦ ταύτῃ junctis & connexis omnino vocibus. Id nunc etiam placuerat Herodoto, ut docet præſtantiſſimus codex ſervans τῶν ἐπέων οὐδένα τούτων ἀνενειχθέντων ἐποιέετο λόγον.

86, 17. Καὶ δὴ καὶ πυνθάνομαι.] Quam bene geminatæ occurrunt iſtæ copulæ mox καὶ δὴ καὶ αὐτὸς Κῦρος τελευτᾷ, tam nulli uſui inſervit, immo turbat conſequentiam hujus loci penitus ſecunda vocula καὶ, ut omiſerit quoque Valla. Et certe non exſtat in optimo MS. unde omiſi.

86, 26. Ἐναπῆκε αὐτοῦ τὴν κεφαλήν.] Venimus ad partem hiſtoriæ per omnia ſæcula memoratam & temporis ſui glorioſiſſimam notam. Quæ quum ideo deberet habita eſſe ſanctiſſime, prout ab humano genere accepta erat ex Herodoti manu, vide, quam malevole & ingrate fuerit tractata. Neque enim ſic dubitavit edere Aldus, non Camerarius, non Stephanus, capitales in hoc auctore triumviri; ſed tamen poſtremus ita, ut margo ejus obduceret aliquid editioni vulgatæ, nempe ἐναπῆπτε. Ex quibus quid proprie expreſſerit Valla per hanc interpretationem *caput in utrem demiſit*, non facile dixeris; niſi quod videtur reſpexiſſe Valerium Maximum, qui lib. 9 c. 10 dicit: *in utrem humano ſanguine repletum demitti juſſit; exprobrans illi inſatiabilem cruoris ſitim, ſimulque pœnas occiſi ab eo filii ſui exigens.* Valla hinc certe illud ἀπ, quod in iſto decompoſito eſt, voluit plane exprimere, quum Juſtinus dicat tantum *conjici.* Neque poteſt dici id non ſufficere ad exponendam rem. Attamen Herodotus noluit uſurpare verbum ἐνίημι, quod habet 8, 32. ἐς τὰς πόλις ἐνιέντες πῦρ. Itaque omnino putavit Valla exprimendum iſtud ἀπό. Sed quod ex illis duobus ante oculos habuit? Immo unde ſic proſiluit Stephanus cum iſta altera lectione? an ignorata Aldo ſimul & Camerario? Miror, ſed res tamen indicat ita eſſe. Atqui neutrum verbum attingere voluit Æmil. Portus, quum Ἀπήσων, Ἀπίεσαν & Ἀπίεσθαι non præteriret, certe minoris illa momenti. Quid ergo eſt, quod ſcribere potuit Stephanus in Theſauro? [Ἀφάπτω ſuſpendo, unde ἀπαμμένος, pro *ſuſpenſus* Herodoto ab ejus paſſiva voce. Idem ἐναπῆπται αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἐς τὸν ἀσκὸν, demiſit vel afflixit in utrem cruore plenum. Ἀφάπτω idem Applico, Admoveo. Suid. Hactenus Bud.] Quid ſodes hæc afferunt? Jam Budæus aliquid notavit in Herodoto, quod ejus editores neſciverunt? & quum is jam id notaviſſet, latuit per ſæculum, donec Stephanus incondite id proferret in Theſauro, ac denique ad margines Herodoti bene aperiret? Quis cogitet narrationem æque ridiculam, aut de ſtudiis docte & ſapienter ſentiat? Oportet eos, qui in Herodoto verſati fuerunt, hiſtoriam hanc ſatis agreſti modo percepiſſe. Quoniam hic fuit aliquid peculiare, ideo Herodotus etiam uti voluit verbo non quotidiani curſus. Dixit ἐναπῆπτε. Ita habet quoque codex Mediceus, ut ſcias & Budæum potuiſſe id noſſe, & unde id notum habuerit. Hoc verbo dicitur, non demiſiſſe aut conjeciſſe caput in utrem, ut illic putreſceret ac diſſolveretur, ſed egregie inſultans alligavit ſuperiori ejus ori, ut modo poſſet demittere quaſi ad potandum, modo rurſus attrahere, ut intermitteret, quum interim per muliebres intemperies & inſaniam Scythicam aliis ludibriis id horrificaret, etiam alios contumeliæ modos in reliquum corpus ſimiliter exſerens.

86, 28. Σὺ μὲν ἐμεῦ ζώσης τε &c.] Crede hanc citationem ita progredi, ut incluſum habeat verbum κορέσω. An quiſquam ex viris doctis, qui ſic multi & fauſti fuerunt in literis reſtituendis, ita ſe geſſit, ut oſtenderit ſe intellexiſſe iſta verba, aut potius acrimoniam in illis abditam? Valla vertit lectionem corruptam ſatis accurate? Sed

Sed nihil profert, unde appareat hoc apophthegma dignum esse quod ostentaret Herodotus: tantum enim enunciatur res, prout gesta est, ut nulla ibi sit hilaritas, nullum acumen. Nonnisi in posteriore parte notare licet aliquam venustatem in interpretatione duplici verborum αἴμαλος κορεῖν. At priora pingui modo efferuntur, sine acrimonia aut ullo sale, quæ vere acciderunt. Pejora sunt quæ sequuntur. Nam quum tot constructionum modos admittat verbum νικᾷν, non memini uspiam aut me observasse aut ab aliis observatum esse νικᾷν ἐς μάχην. Ipse ille Portus, à quo in præpositione Ἐς tot exempla congeruntur, ubi videtur poni pro ἐν, ab hoc tamen exemplo manum abstinet. Tetrius factum est hoc ulcus, ex quo Th. Gale in duobus codicibus fuit testatus legi ἐμὲ ζῶσαν καὶ νικῶσαν, quod ipsum quoque notavi in Oxoniensi. Sed quid proderit, quum maneat νικῶσαν ἐς μάχην? Satis magna equidem turba accusativorum. Itaque hæc illa margarita est, quam ab ingenio Herodoti perpolitam, sed ab sordidis tractantium manibus luto collecto, quod omnem fulgorem obnubilaret, mirabiliter fœdatum jactitare volui fidem curamque codicis Medicei, qui solus cimelium tanti temporis incorruptum servavit, exhibendo Σὺ μὲν ἐμὲ ζῶσάν τε καὶ νικῶσάν σε μάχῃ ἀπώλεσας, παῖδα τὸν ἐμὸν ἑλὼν δόλῳ. In primo audimus validissimum oxymorum & plane paradoxum, ut occisus vivam vincentemque perverterit; sed cujus clara & plana sequitur explicatio, nempe ex filio unico & successore amisso. Hæc est conquestio assidua parentum. Hinc Niobe apud Ovidium 6 Metam. *Per funera septem Efferor.* Lucianus Tyrannicid. pag. 801 inducit exclamantem patrem: Τίνι με φυλάττει διά σου τέκνον προανῃρημένον, in filii nempe morte jam antea occisum. Inscriptio apud Capaccium lib. 1 Neap. p. 351. *Crispe. fili. lepidissime. heu. heu. orcus. cum. te. voravit. delicium. mihi. omne. abstulit. baculum. exuctis. medullis. edentulæ. senectutis. secuit.* Id pluribus suspiriorum formulis hoc ἀνθρώπινον πάθος approbant Gruteri notæ nuper utiliter editæ in Publii Syri illud *Homo toties moritur, quoties amittit suos.* Nec enim tantum in propria subole id evenit, sed in omnibus caris. Hinc Propertianum illud, 1, 14.

Conjugis Euadne miseros elata per ignes
Occidit Argivæ fama pudicitiæ.

Clamat Halcyone apud Ovidium: *Et sine me me pontus habet*, nempe per submersum maritum. Josephus lib. 8 p. 275. Νομίσας αὐτὸν βεβλῆσθαι τοῖς λίθοις, οἷς τὸν ὑπηρέτην ἀπέκτεινεν αὐτοῦ τὸ πλῆθος. Jam crebrum in eo est verbum Ἀπόλλυμι. Hinc Heliodorus 2 pag. 63. Ἀπολώλεκάς με τὸν ἥδιστον ἀφελόμενος θάνατον. Achilles Tatius lib. 5 p. 351. Ὦ θάλασσα, πλεύσαν μέν με διέσωσας, σώσασα δὲ μᾶλλον ἀπολώλεκας. Sic cap. 45 hujus libri gemit Adrastus ὡς τὸν καθαίροντα ἀπολωλεκὼς εἴη in filio occiso.

JACOBI GRONOVII

NOTÆ ET OBSERVATIONES

in librum secundum HERODOTI.

88, 13. Ἑλλήνων τῶν ἐπεκράτεε.] Sic conspirat codex Mediceus cum libris Stephani, unde is ad marginem conjecerat pro vulgato Ἕλληνας, quum nimis foret Herodoteum, substantiva voce ad casum relativi sequentis flexa.

88, 14. Πρὶν μὲν ἢ Ψαμμήτιχον σφέων βασιλεῦσαι.] MS. Ψαμμήτιχος, & recte. ut 5, 24. Μέγα ποιεύμενος βασιλέως σύμβουλος γενέσθαι.

88, 16. Ἐπειδὴ δὲ Ψαμμήτιχος.] Sic legit liber citatus: quod nescio an voluerit & Stephanus, quum ad marginem ponit ἐπειδὴ pro vulgato ἐπεὶ δὲ.

88, 20. Ψαμμήτιχος γὰρ ὡς.] MS. δὲ ὡς. Est quippe principium narrationis de hoc rege & quidem isto ejus facto. Neque enim necesse est monere alios id narrare de Sesonchosi.

88, 25. Μηδένα ἀντίον αὐτέων.] Interpretatio Vallæ est, *neminem coram eis.* Sed hoc imperii genus proficeret nihil, & iste nemo est frustraneus. Etenim licet hominis nullius vocem audiant, quid si animalium alicujus? Haud dubie familiaris & creber auditus ovis balantis, sicut videtur hic pastor supponi talis pecudum generis fuisse, aut si fuerunt etiam alia, certe istorum alicujus sonitus quotidie auditus iis inculcaret similem sonum & exstingueret simplex naturæ ac propriæ indolis discrimen, quod

Psammetichus dicitur inquisivisse. Optime proinde membrana Medicea ostendit Herodotum scripsisse μηδὲν αὐτίον. Sic prorsus omnia ab eis removentur, eumque fuisse vel Psammetichi vel Herodoti sensum manifeste probant hæc sequentia ἐν στέγῃ ἐρήμῃ ἐπ' ἑωυτῶν κέεσθαι.

88, 27. Καὶ τὴν ὥρην ἐπαγινέειν σφίσι αἶγας.] De hoc verbo ἐπαγινέειν valde solicitus fuit Portus, adeo ut in Lexico non tantum id ostentet loco, quem postulat prima syllaba, sed etiam in cognato Ἀπαγινέειν. Interim hoc est unicum exemplum ejus compositi in Herodoto, cui tam densa erat occasio sæpius adhibendi. Hinc igitur existima & quod legitur clare in optimo MS. ἐπάγειν σφι αἶγας, quod prætuli, quum & Stephanus ex suis MSS. noverit posueritque in margine. Sed illa τὴν ὥρην ...c notant *in tempore*, ut Valla, nec *certis* ...*poribus*, ut H. Stephanus interpretantur, ...roprie de vespera usurpant ac cœna. ...est tritum.

...1. Πλήσαντα δὲ τὸ γάλακτος.] Satis commoda ad intelligendum oratio, si supponere licet unum solummodo pastorem eundemque istum, cui Rex id imperaverat, curaturum puerulos per integrum biennium, ita ut nemo alius vicem ejus interdum subeat. Certe quasi id non ita facile fieri posset aut soleret, scito in optimo MS. exstare πλήσαντας, ut nunc iste, nunc ille pastor eos nutriri curaret.

89, 2. Ἐποιέετο δὲ ἐνετέλλετο.] MS. ἐποίεέ τε καὶ ἐνετ. multo rectius.

89, 8. Βέκκος.] Ante omnia poni hîc oportet verba doctissimi Maussaci in Dissertatione ad Harpocrationem pag. 358 [Quod autem Phryges panem sic vocitent, patet ex Herodoti Euterpe. Hunc consule, ut & enarratores Apollonii Rhodii ad illud lib. 4 Argonaut. Οὔτι δέ πω Δαναῶν ἱερὸν γένος ἦεν ἀκοῦσαι, Comici scholiastem ad vocem Βεκκεσέληνε, & Suidam ead. voce. Adverte vero quosdam βὲκ, quosdam βέκος vel βέκκος scribere] Hinc videat Th. Gale, quum non notet, quæ ignota sunt. Neque vero quoniam scholia ista scribunt βεκ, ideo istud vere Phrygium est, & altera syllaba Græca; quæ ipsa forsan quoniam fuit conjectura auctoris illorum scholiorum, unam modo syllabam scripsit sane temere & nimis sero, quum Herodotus testetur fuisse bisyllabicum. Cæterum in MS. Mediceo legitur βεκὸς, quod præter Hesychium habuit quoque Suidas in editione Basileensi, nec aliter legitur in MS. Exemplari hujus Bibliothecæ Academicæ, quæ mihi valida fuerunt documenta; præsertim quum & Stephanus in suis ita invenerit, ut opinor typis vitiose exprimentibus κεκὸς. Paulo ante legebatur ἀνοίγοντί τε τὴν θ. ubi illud τε ignorat codex optimus, & habuit Herodotus causam omittendi.

89, 28. Αὐτέων εἵνεκεν.] MS. præclare αὐτέων τουτέων εἵνεκεν, & nescio an non Valla id habuerit. Sic & antea auxi ex MS. τῶν ἱρέων τοῦ Ἡφαίστου τοῦ ἐν Μέμφι, quum posterius illud τοῦ vulgo ignoretur.

89, 31. Λέγονται Αἰγυπτίων εἶναι λογιμώτατοι.] Nescio an recte verterint, *feruntur Ægyptiorum solertissimi.* In Herodoto frequentissime occurrunt ἄνδρες λόγιμοι vel λογιμώτατοι, etiam πόλις λόγιμος, etiam ἱερὰ λόγιμα. Sed nihil in eis est hoc intellectu. Certe verbis libri 1 cap. 143. Ὅτι γὰρ μὴ Ἀθῆναι, ἦν οὐδὲν ἄλλο πόλισμα λόγιμον, nequaquam solertia applicari posset, quum agatur de potentia & robore. Itaque nec ipse Valla ibi solertiam indicari credidit, quum interpretetur *nulla urbs alia insignis erat.* Forsan rectius; sed insignis multum distat ab solerte. Iterumque hoc lib. 2 cap. 98. Τουτέων δὲ ἡ μὲν Ἄνθυλλα ἐοῦσα λογίμη (sic enim illic scribit) πόλις, *Harum urbium Anthylla quæ est insignis.* Ut ex his exemplis sane quam claris existimatio facienda sit in locis, ubi nonnihil dubia videri potest significatio. Sic lib. 1 cap. 171. Τὸ Καρικὸν ἦν ἔθνος λογιμώτατον τῶν ἐθνέων ἁπάντων, ubi vertunt *Caricæ gentis ingeniosissimæ.* Quamvis enim sequentia (ibi narrantur tria ipsorum inventa, sicut Samios alibi ait fecisse tria maxima) faciant, ut tolerari istic interpretatio illa possit; nihilominus ex aliis apparet Herodoti hanc mentem non fuisse, nec tam ad ea respexisse, quam ad omnem ejus gentis præstantiam ac famam. Similiter hoc loco tam laudata argutaque omnium Ægyptiorum ingenia obumbrare non videtur voluisse Herodotus palmam Heliopolitis solis tribuendo, quum utique in sequentibus nihil præcipuum Heliopoleos narret, sed omnium Ægyptiorum. Itaque quum ingenium omnibus Ægyptiis sit acutum, tum possunt in uno aliquo superasse reliquos Ægyptios Heliopolitæ. Quod videtur extitisse in cultu liberalium artium, ac proinde exosculari cogor, quod mihi suggessit MS. optimus, λογιώτατοι. Id enim nunc agitur, nempe de historia & cognitione antiquitatis Ægyptiacæ, ab temporibus scilicet Psammetychi; eam ait Herodotus se voluisse quoque ab Heliopolitis discere tanquam maxime in ea versatis. Λόγος quin etiam proprie Herodoto historia, unde & ipsi

ipsi cognomen λογοποιός. Unicum ad hæc omnia est, quod ait lib. 4 cap. 46 circa Euxinum habitare dicens ἔθνεα ἀμαθέστατα· ἔτε γὰρ ἔθνος τῆς ἐντὸς τοῦ Πόντου ἐδὲν ἔχομεν προβαλέσθαι σοφίης πέρι, ἔτε ἄνδρα λόγιον οἴδαμεν γενόμενον πάρεξ τοῦ Σκυθικοῦ ἔθνεος καὶ Ἀναχάρσιος. Sed & hoc libro c. 77 Αἰγυπτίων μάλιστα λογιώτατοί εἰσι μακρῷ, dum vertit *longe excellentissimi*, nihil agit. Strabo lib. 13 pag. 618. Ἅπαντας μὲν γὰρ λογίους ἐποίησε τοὺς μαθητὰς Ἀριστοτέλης, λογιώτατον δὲ Θεόφραστον. Sane Jamblichus imitari Herodotum videtur in Vita Pythag. 1, 28 p. 144. ὧν ἐνέμοντο γῆν Αἰγυπτίων οἱ λόγιοι.

89, 28. Καὶ ἐς Ἡλιούπολιν.] Hæc prima mentio urbis celebratæ in Ægypto, quam toties posthac commemorabit. Sed quoniam in nulla parte etiam simul refert conditorem ejus Actinem, creditum Solis filium; ideo Tan. Faber in Epistolis Criticis num. 8. contendit satis acerbe nomen ejus excidisse exscriptorum vitio; qui sustulerint voces ὑπὸ ἀκτῖνος, quibus intelligebant *ab radio* dici, non *ab Actine*, & fortasse etiam plura. Causa primæva est, quoniam apud Hermolaum in Ἐθνικοῖς scribitur Ἡλιούπολις, πόλις Αἰγύπτου, ἣν ἔκτισεν Ἀκτὶς ὁ Ἡλίου καὶ Ῥόδης. Ἡρόδοτος ἐν δευτέρᾳ. Sed nullus in eo loco ita fatuus fuit, ut inde colligeret ab Herodoto nominari debere conditorem ejus urbis, quum abunde sufficiat illa mentio, si urbs ipsa in ista parte scripti Herodotei nominetur. Nullus ex tribus, qui nuper exstitere, Stephani fautoribus aliter dicet. Faber tamen iterat pag. 70 ejusdem voluminis.

89, 36. Ἐξαναγκαζόμενος.] Id quum viderit in MSS. Stephanus, ipse etiam in Italico, cur non opiner esse Herodoti?

89, 41. Ἐκ τῶν ἀστέρων.] Nequivit hoc ex stellis fieri. Itaque rectius in MS. ἄστρων, ut ζώδια intelligat.

89, 42. Ὡς ἐμοὶ δοκέει.] MS. ἐμοὶ δοκέειν omissa vocula priore. Et id Herodoti esse docet quælibet pagina, ut supersedeam exemplis per alios affatim annotatis.

89, 44. Τῶν ὡρέων εἵνεκεν.] Hæc in Herodoto laudat Sam. Petitus de anno Attico cap. 8, & tamen Herodotum arguit, qui annum hic non Lunarem confuderit cum Lunari: dubito an recte, quum toto isto loco nihil dicat de statu, quem ponit Herodotus, nempe quo per triennia intercalatio fit; quod videtur clarius ponere Pet. Haguelonus in Calendario Trilingui, ubi illud πάρεξ τοῦ ἀριθμοῦ ab Valla omissum videtur interpretari *cum quadrante*, scribens *Ægyptii vero quinos addunt dies cum quadrante*.

90, 4. Τουτέων μὲν νυν.] Non est hic mollis nec Herodoteus nectendi modus. Bene MS. καὶ τούτων μὲν νυν.

90, 5. Βασιλεῦσαι δὲ πρῶτον ἀνθρώπων ἔλεγον Μῆνα.] Quod edidi δὲ πρῶτον Αἰγύπτου ἀνθρώπων, plane sic exaratum est in MS. optimo. Vide igitur quid fecerit Stephanus. Posuit ille ad marginem velut ex MSS. suis δὲ Αἰγύπτου πρῶτον. Non credo, & vereor seriem verborum ab eo mutatam esse, quoniam videbatur ea nimis involuta & fere confusa. Sed huc jam pertinet, quod notavi 86, 2. Cæterum quem editiones hoc loco appellant Μῆνα, eum vocat optimus MS. Μῖνα. Ne hoc quidem contemni decet, licet paulo ante dixerit μῆνας: ita enim plane hoc lib. cap. 82. Μείς τε καὶ ἡμέρη ἑκάστη θεῶν ὅτευ ἐστί. Et de hoc vocabulo agit etiam Casaubonus ad Strabonem pag. 228 B. Infra cap. 99, ubi repetit hoc ipsum de isto rege, continue deprehendi in MS. Μῖνα. Etiam in hac parte loquax est Etymologicum.

90, 9. Ἐνέρθε λίμνης τῆς Μύριος.] Collegit Portus varia exempla hujus adverbii, & ubique ut notaverit *infra*. Ista vidit sane & Valla. Quid est igitur, ut nunc interpretetur, *supra stagnum Myrios*. Quid igitur id differt ab istis sequentibus κατύπερθε τῆς λίμνης, quod etiam vertitur *suprà stagnum?* Est sane id puerile, & minus idcirco debuerat connivere Jungermannus aut Th. Gale. Ἔνερθε τῆς λίμνης dicuntur, quæ sunt versus mare. Præterea MS. Μοίριος, non tantum hoc loco, sed etiam cap. 149, & 3, 91, ubi licet edatur Μύριος, Valla tamen retinuit *Mœridis*. Notavit de hac scribendi varietate Casaubonus ad Strabonem, tum pag. 33, tum pag. 270, in eo frustratus, quod notet apud Herodotum reperiri duplicem lectionem per υ & per οι. Et scire & notare debuerat in editionibus ita fieri: nam de bonis MSS. jam contraria intelligit lector.

90, 12. Δῆλα γὰρ δὴ καὶ.] Crebro sic loquitur Herodotus, quum sermo exigit *quia haud dubie*, ut interpretabatur Valla 1, 207. Tale quid in hac parte non habet locum, unde accuratam agnosce manum optimi codicis MS. quæ exhibet δῆλα γὰρ καὶ, quod plane, opinor, habuit Valla, dum interpretatur *manifestum enim est*.

90, 18. Ἔστι δ' ἕτερον τοιοῦτον.] Sicut præmonui ad 14, 17, MS. τοιόνδε. Nec moratur ejusdem vocis triplex repetitio.

90, 24. Αὐτῆς δὲ τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ μῆκος.] Lege hunc locum quisquis es, & detestaberis arenas sine calce. Nam quid longitudo

Ægypti ſecus mare habet commune cum illis quæ dicta ſunt de luto quod ab aquis Nili provolvitur in mare? Immo certe ego, quum in declaranda indole telluris Ægypti ſupra oſtenderit ſe particulatim ire velle per numeros, atque adeo incipiat ex more ſuo πρῶτα μὲν, (perperam vertente Valla *Jam primum*, quaſi obſcurare id Herodoti propoſitum conaretur) ſæpe ſolitus ſum hîc circumſpicere, quod ſecundum hujus declarationis caput eſſe oporteret. Expectavi aut δεύτερα δὲ, ut eſt 82, 46, aut ſimile quid & æquivocum: δεύτερα αὖτις 7, 141 junctim habet. Utrum dememiniſſe ſui ſtatuemus Herodotum, qui tam nitide perfecteque ſcripſit? An in hac quoque parte injurias ab incurioſo hominum genere pati debuit? Quodcunque ſit, quomodo legerunt hucuſque omnes Herodotum, quum nihil intelligerent? Ipſe certe nihil potui invenire, niſi poſtquam præclara manus antiquæ membranæ Mediceæ me docuit putidas eſſe has voces & infamem in modum corruptas & reciſas præ veris, quas ita extendebat, Αὖτις δὲ αὐτῆς ἐστὶ Αἰγύπτου μῆκος, id eſt, *Rurſus* vel *Deinde* vel *præterea ipſius Ægypti longitudo eſt.* Deinde MS. Πλινθινήτεω, quum edant Πλινθηνήτεω. Attamen Valla expreſſit noſtrum iſtud.

90, 29. Ταύτης ὦν οἱ ἑξήκοντα σχοῖνοί εἰσι.] Nec hanc ſcripturam conſideraviſſe videtur interpres, qui vertit *Itaque ab hac parte ſexaginta ſchœni ſunt*; nec quam vertit aut ipſe potuit intellexiſſe, aut alius poterit divinare. Certe vox ταύτης non poteſt referri, niſi ad Σερβωνίδος λίμνης, quum alterum Αἰγύπτου ſit ſane remotum. Et tamen verſio imperfecta eſt admodum, niſi de tota maritima Ægypti parte intelligatur. Has tricas neſcio unde ortas diſſolvit præſtantiſſimus MS. legendo ταύτης ὦν ἄπο οἱ ἑξήκοντα σχ. *ab hac igitur* (n. palude Serbonide ad ſinum Plinthinetem) *ſexaginta illi ſchœni ſunt.* Sed & in antecedentibus παρ' ἣν τὸ Κάσιον ὄρος τείνει vox poſtrema ab MS. ignoratur. Nam hunc locum Valla dum vertit *ad quod mons Caſius uſque pertingit*, facit præter elegantias ſuas. Et ſane non ad id modo pertinet iſte mons, ſed ad alia quoque, quum dorſum ducat ſatis laxe. Immo videtur differre Herodotus verbi hujus notionem in alium hiſtoriæ ſuæ locum, nempe 3, 5, ubi integrans omnia ſcribit παρ' ἣν δὴ τὸ Κάσιον ὄρος τείνει ἐς θάλασσαν. Nunc ſufficit præmonuiſſe juxta illam celebratiſſimam paludem eſſe montem Caſium.

90, 30. Ὀργυιῇσι μεμετρήκασι τὴν χώρην.] Valla *metiuntur*, non male, niſi quod Herodotus aliter loquatur, & perfectum præteritum poſuerit, idque judicavi magis convenire, quoniam conſuetudo ex præteritis debet colligi; intelligit enim *metiri ſolent*, ut cap. 47. Διότι δὲ τοὺς ὗς ἐν μὲν τῇσι ἄλλῃσι ὁρτῇσι ἀπεστυγήκασι, ἐν δὲ ταύτῃ θύουσι. 3, 38. Ὡς δὲ οὕτω νενομίκασι τὰ περὶ τοὺς νόμους πάντες ἄνθρωποι. Sic 4, 183 Troglodytæ γλῶσσαν οὐδεμιῇ ἄλλῃ παρομοίην νενομίκασι, ἀλλὰ τετρίγασι. Non aliter infra hoc lib. c. 36. Τοῖσι μὲν ἄλλοισι ἀνθρώποισι χωρὶς θηρίων δίαιτα ἀποκέκριται, Αἰγυπτίοισι δὲ ὁμοῦ θηρίοισι ἡ δίαιτά ἐστι.

90, 38. Ἐνθεῦτεν καὶ μέχρι.] MS. ἐνθεῦτεν μὲν καὶ μέχρι. Quæ particula ſatis oportuna eſt, ut appareat nunc ſermonem redire ad ſcopum, quem interpoſita nonnulla abruperunt.

90, 45. Ἔς τε Πίσαν.] MS. ἔς τε Πεῖσαν, ut & rurſum ἐς Πεῖσαν. Quæ vero Stephanus poſuit in margine, nimirum τὸ διάφορεν & ἴσας μῆκος εἶναι, ambo approbantur ab optimo codice, ubi vulgo edebant διαφέρον & omiſſa voce μῆκος.

91, 1. Καταδεῖ πεντεκαίδεκα σταδίων, ὡς μὴ εἶναι πεντακοσίων.] Potius dixiſſet ὡς εἶναι πεντακ. nam minus quindecim ſtadiis fuiſſe innuit mille quingentorum. Itaque deficitur tot ſtadiis, ut impleat alterum numerum. Sed alia ratio fuit loquutionis Herodoteæ, quum particula ὡς in MS. non exiſtat: & omnino deleri debet. Dicit defectu quindecim ſtadiorum non implere numerum mille quingentorum; carens illis paucis non eſt MD, ἀπολείπεται alias dicunt.

91, 8. Ἐν τῷ καὶ λιθοτομίαι ἔνεισι.] *Ibi inſunt & lapidicinæ*, ut induſtrie interpretatur Valla; tanquam & aliud illic memorandum ineſſe dixerit Herodotus. Quod ſi forſitan eſt, (neque enim ulla cauſa id vetat) at auctor id nunc non retulit, ut nec illa huc conveniant & corrigi debeat ex MS. ἐν τῷ αἱ λιθοτομίαι ἔνεισι *Ibi inſunt lapidicinæ.* Vides ſegnitiam manus & calami corrupiſſe tantum auctorem, & quidem facillime, & forſan cum ratione, quod non αἱ deberet tradi, ſed ταὶ, more Herodoti & Ionico. Sic autem cogitabat in hoc loco vel ſcriba vel malus lector, quia primum erat, non proſpiciens & ſtatim repeti illud αἱ, & altera vice ſequi, ἐν τῷ αἱ πυραμίδες ἔνεισι. Cæterum error erat, quum & prorſus hæc ipſa repetantur cap. 158. Τὸ κατὰ Μέμφιν ὄρος, ἐν ᾧ αἱ λιθοτομίαι εἰσί.

91, 19. Ψάμμῳ κατειλημμένον.] Statuunt igitur viri docti montem recte dici καταλαμβάνεσθαι ψάμμῳ. Quid hoc erit? Certe Portus quum plurima collegerit de verbis κα-

καταλαμβάνειν & καταλαβεῖν, non novit vocem κατειλημμένος, nisi ex lib. 9 c. 69, vertens *interceptus* propter lapsos muros. Mons vero an recte intelligetur *obsitus sabulo?* Nescio quî id fiat. Sed quanto conspectius & sanius est, quod legitur in MS. κατειλυμένον? Nonne hæc est ipsa & mera Homeri imitatio, quippe quem non frustra legit Herodotus: Κὰδ δέ μιν αὐτὸν Εἰλύσω ψαμάθοισι? Sed de tanta doctrina librarii cogitare nequiverunt. Stephanum miror, qui locum Homericum bene notavit in Thesauro. Quod ipsum præcipue quidem huc idoneum ad declarandum ista lapidosa juga involuta esse arenis ac tegi, sive id naturaliter ac perpetuo ita fuerit, seu paulatim magis magisque venti illuc compulerint. Stephanus tom. I pag. 1126 confuse affert Lucianum & Herodotum, quæ sunt diversi thematis verba.

Ibid. Τεταμένον.] Non quæro, quid id verbi huc afferat, quidque velit; sed potius à quo sit inculcatum. Certe à MS. prorsus abest, & debet abesse; nec interpres quidquam ejus expressit, sed recte concepit ea quæ sequuntur, non narrari de processu jugi montani, sed facie, qua sibi similis est uterque hic mons super saxa gerens arenam.

91, 22. Τῶν δὲ ὀρέων.] MS. ignorat adversativam, quæ nihil huc adfert.

91, 27. Πέφυκε μὲν ὦν.] At MS. μὲν νῦν, quod particulæ genus leni huic dissertationi multo melius convenit.

91, 34. Ὅσον δὲ τῇ ἀπό.] Quid illa vocula tertia habeat muneris, nequivi intelligere; immo prorsus inducebam, quum prorsus mihi displiceret. Sed MS. ὅσον δέ τι ἀπό. Et vere: nam id interponit, ut mox cap. 11. Μακρὸς οὕτω δέ τι καὶ στενός. Ita solet.

91, 40. Ἐδόκεε δὲ καὶ.] Recte MS. ἐδόκεε καὶ, omissa adversativa, quæ additur frustra. Etiam deinde μεταξὺ ἐφαίνετο rejecto γ': cui tamen verum locum attribuit idem MS. exhibendo mox ὥσπερ γε τὰ περὶ.

92, 3. Οὐ κατὰ τὸν Νεῖλον ἐόντες μεγάθεες.] An credam hæc lecta esse ab viris doctis, & potuisse eos sub prætextu Ionismi talem locutionem Herodoto ingerere? Imo scribit bonus Æmil. Portus Μεγάθεες ποταμοὶ *Ion. pro comm.* μεγάλοι ποταμοὶ *Magni fluvii.* Quin etiam, quod maximo tædio est, potuit hæc describere summus vir Isac. Casaubonus, & inserere notis ad Strabonem pag. 35 D. Quod quis credat? Ex qua, non dico Ionia, sed Græcia petiverunt istud adjectivum μεγάθεες? Itaque rite id rejecit Th. Gale. An non post tot annorum pœnas exclamabis macte fide istum codicem, qui tibi testabitur Herodotum scripsisse μεγάθεα, ut certe est in optimo libro, & passim iste accusativus ab hoc auctore usurpatur. Nam quod Th. Gale offert ex codice quem vidit, μεγάθεϊ, ut quod pluribus confirmari posset exemplis, vereor ne tunc longe Herodotus illi abfuerit.

92, 16. Ῥηχίη δ' ἐν αὐτῷ καὶ ἀμπώτις &c.] Etsi Valla videatur in versione largior fuisse ad verba danda potius quam sensum; ideo tamen non debuit hunc locum venditare velut gloriæ suæ datum Tanaq. Faber in epistola LXXI ad Petavium, quum Portus illam ῥαχίαν bene satis ornavisset in Lexico.

92, 18. Δοκέω γενέσθαι κου.] Particula postrema accessit nunc ex optimo codice tum eleganter, tum oportune *fuisse* nempe *aliquando.* Mox recepi ἐσέχοντα pro ἐσέχοντα quod vulgabatur, quia isti testimonium veri præbet codex optimus, qui sane penitus ita nunc repetit ἐκ τῆς βορηίης θαλάσσης κόλπον ἐσέχοντα. Sed quod majoris momenti est, idem iste codex in præcedentibus non legit Ἕτερον τοιοῦτον κόλπον καὶ ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον δοκέω γενέσθαι, sed particulam ἐπὶ ignorat, & ipsam Ægyptum in primi temporis vetustate fuisse vult nihil aliud, quam sinum.

92, 22. Ἀλλήλοισι συμπερέοντας τοὺς μυχούς.] Hîc vero pretium suum extendit mirabiliter codex Mediceus. Verbi hujus tres notiones contulit in Thesaurum suum magnus ille Stephanus, nempe vel *una perficio*, vel *concludo & colligo more dialectici*, vel *coitum perago.* Istarum nulla, si quid video, apte huic loco accommodari potest, ut mirari liceat diligentissimum illum Herodoti lectorem oculos nunc accurate non advertisse. Sed & quid sibi vult illud Vallæ, *prope inter se suos recessus terminant?* Sane perspicuum magis foret, si omisisset illud *inter.* Et cur sic in silentio jacet Portus? Quicquid autem sit, vox συμπεραίνειν quacunque demum notione hinc videtur expellenda, quum non *una finire*, sed potius *conjungere & una peragere* requiratur. Vult enim Herodotus eos sinus in continentem tanto impetu irrumpere, ut finibus suis vel intimis recessibus pene coëant, parva modo terræ lacinia instar isthmi interjecta & separante. Ubi jam nihil confert istud verbum, ut patet vel ex συμπεραινόμενος μεγάλου ἐνιαυτοῦ περιόδου, quæ sunt verba Plutarchi apud Valesium ad Euseb. p. 221, vel ex Appiani tom. I pag. 288. Οὕτω συμπεραίνειν τὸ μέτρον. Unde etiam συμπέρασμα in Martiano Capella p. 98. Et συμπεράσματα conclusiones Gregorio Nysseno, ut notarunt docti, & Eusebius contra Marcellum lib. 3 cap. 16. Itaque venerari libet neque secus ac cœleste munus suspicio præstantissimi codicis scripturam, ex quo rarissimi verbi & pene intermortui usum in Græcia redaugeo. Scribendum enim συντετραίνοντες. Sane quam idonea & significantissima vox, hoc est, *perforando pene commiscentes recessus suos*, quod Seneca in Medea 35 dicit Corinthus *cremata flammis*

maria committat duo, pro quo dicit 4,52. Συνάγουσι τὰ τέρματα ὅτε Τύρης καὶ Ὕπανις. Portus noster agens quidem industrie collegit τέτρηται & Τετρωμένος & Διατετρανέεις ex 3,12 in Διατετραίνειν. Etiam Stephanus in verbo Συντετραίνειν tenuissimus est, quod miror: quum & usurpaverit Diodorus Sic. 3,19 Αὐλῶνας παραμήκεις καὶ πρὸς ἀλλήλους συντετρημένους. Et Strabo lib. 7 p. 317. Συντετρῆσθαι τὰ πελάγη. Adriaticum & Ægæum ut perforando & cuniculo pertuso conjungantur, ubi tamen Casaubonus destitutus hoc loco Herodoti notabat. [Imo terram potius συντετρῆσθαι, quæ est inter duo πελάγη,] non attendens, quomodo in utraque lingua loquutiones transferre amant sententiam, ut quod alteri attribui oportet, attribuatur alteri, ut quum dicunt *digito inseri annulum*, *terra mari expurgare Pœnos* apud Florum.

92,23. Εἰ ὦν δὴ ἐθελήσει &c.] MS. codex optimus negat voculam δὴ esse Herodoti. Et sane sine ea prout nunc de Nilo loquitur, ita de terra agens dicit 7,49. Εἰ ἐθέλει τοι μηδὲν ἀντίξοον καταστῆναι. Cæterum in illis, quæ sequuntur, difficultas est peracute, ut videtur, pungens eos, qui dum magna sibi proponunt, exigua prætereunt. Talis certe est interpretatio Vallæ. Quid enim protulit ille per multas voces? *Ego enim credo*, *intra decem millia annorum qui ante me natum transierunt*, *sicubi siccanea facta sunt*, *nimirum & siccaneum fieri posse*, *etiam multo quam hic est majorem* &c. Quis tam nugax est, ut non credat etiam suo tempore posse terras exsiccari, ut narrantur antea exsiccatæ? Si hæc quæstio foret, facile decidi posset. Sed quis Herodotum judicabit tam stolidum, ut ante suam vitam scribat effluxisse decem millia annorum? Nihil vanius. Igitur quum Stephanus quoque hunc locum ostentavisset stigmate, adscribens [Hic Græca exemplaria mendosa esse videntur] commodare ab ingenio suo cuneum robustiorem voluisse opinor viros insignes, sed tacuerunt, donec Cl. Grævius sustinuit excitare Tan. Fabrum; quorum prior quid cogitaverit, quum sit occultum, audiamus simul posterioris & judicium de eo & auxilium quod Herodoto confert ex Epistola LIX [Ad priorem autem Herodoti emendationem quod attinet, sic judico, textum scilicet, seu κείμενον, corruptum esse, id quod vel Stephano tacente liquet. Sed tuane emendatio an nostra, quæ jam ascribetur, verior sit, tute judicabis. Sic igitur ad libri oram annotaveram: Locus corruptus; lege, Ἐγὼ μὲν γὰρ ἔλπομαί γε εἰ μυρίοις ἔτεσιν τῷ προαναισιμωμένῳ χρόνῳ πρότερον ἢ ἐμὲ γενέσθαι ἐχώσθη, ὡς ἂν κοῦ γε δὴ χωσθείη κόλπος καὶ πολλῷ μέζων &c. Id autem, si nihil aliud, certe ratiocinatio probaverit] Vellem hæc ab ipso Fabro in Latinum versa fuisse; deprehendisset saltem erronec hinc expulsam esse negativam ante verbum χωσθείη, ne quid dicam de supposititio tempore decem millium annorum: & tota ratione sanandi, qua plus luxat & convellit, quam integrat. Maxime labitur in judicio de contextu, in quo nulla adeo corruptela est, ut sermo sit plane ὁλόκληρος, & in quo moveri nihil oportet. Contigit tantum in editione Aldina, ut omitteretur distinctio post voces χωσθῆναι ἄν. Post debuerat sequi Κοῦ γε δὴ ἐν τῷ προαναισιμωμένῳ. Nam in ratiocinando vocula ἂν est sermonis terminatrix. Sic 7,203. Ὀφείλειν ὦν καὶ τὸ ἐπελαύνοντα, ὡς ἐόντα θνητόν, ἀπὸ τῆς δόξης πεσέειν ἄν. Et capitis 16 fine. Porro in eodem ratiocinandi genere initium sumit ab particula κοῦ & aliis annexis 3,6. Κοῦ δὴ τὰ ταῦτα ἀναισιμοῦνται; Dicit ergo Herodotus: *quid illum prohibet fluente isto oblimari intra viginti millia annorum? Ego enim quidem opinor intra decem millia oblimatum fore: quomodo igitur in tempore consumpto antequam ego nascerer non fuisset alte* vel *denuo aggeratus sinus*, *etiam longe major isto*, *ab tanto fl.?* Nam ἀναχωσθείη, quod verbum in margine vibrat Stephanus ex suis MSS. legitur quoque in MS. Mediceo, non ἂν χωσθείη. Tum in eodem est ἔλπομαί γε καὶ μυρίων, ubi vocula καὶ vulgo omittitur omnino necessaria. Cæterum hinc vides non posse haberi illa exemplaria optimæ notæ, quæ probant omnia huic paginæ commissa ab Stephano, ut de suis judicat Th. Gale.

92,42. Μελάγγεόν τε.] MS. μελάγγαιόν τε.

92,44. Κατανενειγμένην.] MS. κατενηνειγμένην.

93,4. Ἀρδέεσκε.] Non sic optimus MS. sed simpliciter ἄρδεσκε.

93,5. Καὶ Μύριος οὔκω ἦν ἔτεα ἐννακόσια τετελευτηκώς.] Euge & belle, si plebeji alicujus Græculi & nihil nisi macilentam, dicam? an scabiosam syntaxeos necessitatem spectantis sermonem te habere putare potes. Totum fatuum ac spinosum, immo nihil si ad suavem sublimitatem polituramque linguæ Herodoteæ conferas. Scribe ex MS. optimo καὶ Μοίρι οὔκω ἦν ἔτεα ἐννακόσια τετελευτηκότι. Mirabilis certe reparatio, ut cap. 145. Ἡρακλέϊ μὲν δὴ ὅσα αὐτοὶ Αἰγύπτιοι φασὶ εἶναι ἔτεα ἐς Ἄμασιν. Sic cap. 124. Τῇ δὲ πυραμίδι αὐτῇ χρόνον γενέσθαι εἴκοσι ἔτεα ποιευμένῃ. 4,6. ἔτεα δέ σφι τὰ σύμπαντα λέγουσι εἶναι χιλίων οὐ πλείω. 8,129 Ἀρταβάζῳ δὲ ἐπειδὴ πολιορκέοντι ἐγεγόνεσαν τρεῖς μῆνες. Achilles Tatius lib. 5 pag. 293. Καὶ ἤδη μοι γεγόνασι μῆνες ἕξ, καὶ τὸ πολὺ τοῦ πένθους ἤρχετο μαραίνεσθαι. Sed sciendum in MS. exstare semper Μοίριος quoque, ut dixi.

93,9. Δοκέουσι δέ μοι.] Longe nitidior connexio in MS. δοκέουσι τέ μοι, qui etiam probabat inventum in suis ab Stephano πυθόμενοι, non πυνθανόμενοι.

93, 31. Εἰ μήτε γδύσεῖαι σφι ἡ χώρη τὰ ἀπὸ Διὸς μήτε ὁ ποταμὸς &c.] Hæc certissima est illorum manus, qui quum pulchre sibi viderentur concinnasse verbum γδύσει, similem labro isti lactucam comparaverunt, reperiendo τὰ ἀπὸ Διός. Neque enim hæc postrema aliter considerari oportet, quam inaniter & violente iterata, quæ videbant præcessisse commodum ἐκ τοῦ Διός, quod furtum per mutatam præpositionem voluerunt velare. Quid vero est, quod vult nescio quis, sed primus videtur Stephanus, & consentiunt postea Jungermannus simul cum Th. Gale, subnotans? [Lego autem ὕσει pro γδύσει.] Quod genus illud vel Græcismi vel humani sermonis erit εἰ μήτε ὕσεῖαι σφι ἡ χώρη τὰ ἀπὸ Διός? Etsi tamen laudabilis hactenus conatus istorum, qui incredibilem translationem & ab Herodoto alienam maluerunt aliquid agendo tentare, quam nimis ex se improbi esse. Sed quid ego nunc antepono conatum Stephani illis priscis corruptoribus & centonis male sumpti adsutoribus, quum hic locus videatur sepositus fuisse ab Æmil. Porto, ut feriret acriter Stephanum, immodice quidem incensus, & hinc miserandus, ut Herodoto adtribuat *pluvias cœlitus cadentes*, sic cavens opinor, ne quis intelligat alias: etiam arcessens Euangelium Joannis & Epistolam ad Hebræos cap. 6 v. 5, ubi tacet aut pudet illum loqui de varietate constructionis verbi γεύεσθαι in duobus deinceps versibus. Utique Herodotus non imitatur ista loca; immo ille nescit γεύεσθαι aliter construere, quam cum genitivo. Sic γεύεσθαι τῶν ἀγαθῶν dicit lib. 1, non τὰ ἀγαθὰ, ut mendaciter fingens supplet Portus. Sic γεύεσθαι ἐλευθερίης lib. 6. Sic quum pateat in hoc loco nihil boni actum esse, spero me securum fore, & ut opinor, esse possum, restituens ex fide optimi MS. εἰ μή τε γε ὕσεῖαι σφι ἡ χώρη, tribus vocibus explosis. An nocuisse dicam illis primis tantæ pravitatis fabris, quod ὕσει noluerint passivo sensu intelligere, quum tamen dicat Herodotus πολιορκησόμενοι pro πολιορκηθησόμενοι, εἰρήσεται pro εἰρηθήσεται, θύσεσθαι. Nam quæ præcedunt θέλοι & παροιχομένου ab Stephano apposita in margine laudat exemplar vetus, unde probavi & ipse. 3, 10 dicit οὐ γὰρ δὴ ὕεται τὰ ἄνω τῆς Αἰγύπτου τοπαράπαν· ἀλλὰ καὶ τότε ὕσθησαν αἱ Θῆβαι ψεκάσι.

93, 37. Τῶν ἄλλοι ἀνθρώποι.] MS. τῶν οἱ ἄλλοι ἀνθ. Nam quæ præcedentia habet in margine Stephanus οἷός τ' ἔσαι ἐς τὰς ἀρ. item κομίζονται ἐκ γῆς, probabat idem MS. ubi omittebantur voces ἐς τὰς, & pro ultimis scribebatur ἐκ τῆς. Male utrumque. Infra etiam recepi ἐπελθών.

93, 43. Τὸν ἀμητόν.] Priorem voculam ignorat MS. qui mox etiam retinet καταπατήσῃ τῇσι ὑσί.

93, 45. Γνώμῃσι τοῖσι Ἰώνων.] MS. recte τῇσι. Sed est vitium ex editione Jungermanni sola, credo quia putabant typographi illud τῇσι hîc satis fuisse dominatum.

93, 48. Μέχρι ταριχηΐων τῶν Πηλουσιακῶν.] Quum & Stephanus & Portus ita antecesserint, facile fuit & mihi, indulgere tantum versioni Vallæ, ut lucraretur *Taricheas Pelusiacas*; nisi quod agnoscebam non bene convenire, quum ταριχεύοντες, & τεταριχευκότες, & vicina vocabula Latino sermone decoraveris, si substantivum hoc non similiter lectori noscendum tradas, neque id hoc tantum loco, sed etiam cap. 113 ἐς τὸ νῦν Κανωβικὸν στόμα τοῦ Νείλου καὶ ἐς ταριχείας, unde certe discimus juxta illa Nili ostia & per Ægypti litora fuisse tales apparatus ad salsamenta condienda in copia insigni piscium, ut nequeat de ista re moveri aliquid dubitationis. Attamen doctissimus Stanlejus ad Æschyli Prometheum vinctum rejicit ac fastidit has ταριχείας, & ait [Legerim βαράθρων. sic enim loca circa Pelusium vocari solita ex Strabone constat] Mireris in hac mutandi propensione non venisse viro doctissimo in mentem Δάφνας τὰς Πηλουσιακὰς ex cap. 107. Constet sane hæc ita fieri, ut refert Stanlejus: an idcirco etiam Ταριχείας esse pariter nequiverunt? Non crediderim ullam hinc necessitatem talem inferri. Sed & alia erant, per quæ nobile est Pelusium: nec ideo tamen depellendæ hinc operæ ad salsamenta. Paulo ante χρᾶσθαι τὰ περὶ Αἰγύπτου, atque item καλεομένης firmat codex optimus. Sicut Tyrotarichi patinam bis memorando offert ex vetustate alioquin perdita Tullius, quidni sic & Pelusiotarichum hinc credimus?

94, 1. Ἐς μεσόγαιαν τείνειν αὐτήν.] MS. αὐτῶν. Alterum nullius est pretii. Paulo post codex Mediceus plane habebat περιηργάζοντο, non ut Stephanus περιειργάζοντο, non ut vulgo περιεργάζονται.

94, 13. Τίνα γλῶσσαν πρώτην ἀπύουσι.] Adducit H. Stephanus hunc locum in Thesauri magni Indice allegans ἀπύουσι, & exponit φθέγγονται; affertque illic plura ad confirmandum hoc verbum. At Portus in Lexico citat ἀπύουσι, & large exponens ἀπύειν, ut Ion. & Poët. pro com. φωνεῖν, βοᾶν, λέγειν, προφέρειν, q. ἐπύειν ab ἔπος. Neque his ego repugno, nec doctrinam invideo. Sed nec celare debeo in MS. illo tantæ fidei exstare ἀπήσουσι, quod est verbum Herodoti alibi, & quidni etiam in hoc loco?

94, 19. Αἱ Θῆβαι Αἴγυπτος ἐκαλέετο.] Confirmare id conatur Vossius ad Pomponium Melam circa finem capitis noni libro primo.

94, 26. Τὴν γῆν πᾶσαν.] Etsi forsan ad rem parum faciat, tacere tamen non debeo ab optimo MS. articulum præpositum ignorari,

ut

ut ſtatim cap. 21. Τὸν ϑ Ὠκεανὸν γῆν περὶ πᾶσαν ῥέειν. Et deinde idem MS. Τέταρτον γὰρ σφέας δεῖ προσλογίζεσθαι, non γὰρ δὴ σφέας. Nam quid velit Stephanus poſito ad marginem δὴ εἰ, non intelligo.

94, 38. Οἴδαμεν οὐδὲν ἐὸν.] En tricas editionum. Nam quum Aldini typi verbum ita ſeparaviſſent οἶδα μεν nullo accentu in tribus poſtremis literis, ſequutus id fuit Camerarius, etiam Stephanus, ſed accentu acuto ſignato ſuper literas μὲν, idque admiſit Jungermannus, quum interim omnes uterentur verſione Vallæ *ſcimus*, quod certe indignum eſt.

94, 44. Ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Κατάδούπων.] Ad hunc modum ſane mox præceſſit ἀπὸ Καταδούπων τε καὶ Ἐλεφαντίνης πόλιος. Nunc tamen in MS. legitur ἀρξάμενος ἐκ τῆς Κατ. Quod Herodoti non eſſe vix impune dici poteſt, quum ſic lib. 1 cap. 174. ἀρχμένης ἐκ τῆς χερσονήσου τῆς Βυβασσίης. Lib. 2 cap. 33. Ἴστρος ἀρξάμενος ἐκ Κελτῶν &c. Et c. 150. ἐκ σφετέρων οἰκιῶν ἀρξάμενοι. Lib. 4 cap. 21. ἐκ τοῦ μυχοῦ ἀρξάμενοι. Et c. 99. Ἀρξάμενοι ἐκ Βρεντεσίου λιμένος ἀποταμοίατο μέχρι Τάραντος, καὶ νεμοίατο τὴν ἄκρην. ubi neſcio quid cogitaverit Valla interpretans *diviſa terra à Brunduſio uſque Tarentum*, *promontorium incoleret*, quorum ſenſum reparare debui.

94, 48. Καὶ ἡ μὲν πρὸς ἠῶ τέτραπται, καλέεται.] Imperfectus eſt in hoc ſermone genius Herodoti, niſi ita augeas τέτραπται, τὸ καλέεται. Ita plane eſt in MS. Utique ad eandem formam exſequitur ea, quæ proxime junguntur. Alioqui duntaxat edidiſſet auctor καὶ ἡ μὲν *& qua quidem*. Sed aliter placuit.

95, 5. Παρεχόμενος ταύτῃ.] Allegatur hic locus ab Salmaſio in Plinianis Exerc. pag. 477 ſine ulla hæſitatione, prout editur. Utinam & vertiſſet! Et quanquam iſta pars ſit, cui adeo aſperum ſtrigilem admovit Voſſius, Herodoti locum deſerit. Quo autem credimus eos retuliſſe ταύτῃ? Valla enim quum interpretatur *huic alveo*, videtur ad ὁδὸν referre, quum proximum ſit θαλάσσῃ. Sed neutrum ſatis oportunum, certe ſi conferatur cum ea concinnitate, qua teſtatur optimus codex Herodotum ſcripſiſſe ταύτην. Quod ideo libens probavi, reſtitui & in interpretatione expreſſi.

95, 9. Τῷ μὲν Σαϊτικὸν &c.] Vir Clariſſimus Joh. Marſhamus Chronici pag. 373 Latine proferens hunc locum, quum nominaviſſet Saïticum, in parentheſi addit *forſan Taniticum*. Et mox diſputat ita: [Neque eſt quiſquam veterum, qui *Saïtici* oſtii meminerit: *Taniticum*, quod hîc deſideratur, agnoſcunt omnes. Itaque pro Σα-- reponendum videtur Τα--. Hunc Herodoti locum Strabo reſpexiſſe videtur, cum ſcripſerit τὸ Τανιτικὸν στόμα, ὅ τινες Σαϊτικὸν λέγουσι. Fruſtra quidem: *Tanis* ad ortum eſt, & juxta Peluſium; *Saïs* ad occaſum, & juxta Canobum poſita] Quæ opinor tangunt Salmaſium ex loco illo Strabonis ſtatuentem eidem oſtio contigiſſe & Taniticum nomen & Saïticum pag. 478.

95, 12. Μαρτυρέει δέ μευ τῇ γνώμῃ.] Hæc eſt offenſa maxime conſpicua, in quam impegerunt ſcribæ & editores Herodoti, ut identidem delerent uſum gemini dativi, quem maxime amabat iſte ſcriptor. Ita nunc ſegniter ſane in hoc loco legunt hodie, quum clare exhibeat optimus MS. μοι τῇ γνώμῃ, quibus plane paria corruperant 4, 29. Μαρτυρέει δέ μοι τῇ γνώμῃ Ὁμήρου ἔπος, etiam edentes μου. Sed jam ſupra produxi genium Herodoti. Quin idem codex legit & mox ὅσην ἐγὼ ἀποδείκνυμι ſine voce τινά. Tum εἴργεσθαι integra ſcriptura, non ἔργεσθαι.

95, 22. Καὶ οὐδὲν ὁμολογέειν.] MS. tantum καὶ οὐκ ὁμολ. quod ſatis eſt. Et utrumque in libro priore anteceſſit.

95, 37. Τροπέων τῶν θερινῶν.] MS. θερινέων, ut ſtatim, nec cauſa eſt mutandi. Sed eſt hic locus inſignior per ſequentia, ubi editur πελάσας ϑ ἐς τὸν ἀρϑμόν. Hic enim locus quum ita in editionibus exhibeatur, citat eum & pertractat Salmaſius in Plinianis Exercit. p. 436, ut hinc non Plinium modo refutet, qui diſerte Herodotum citat, ſed etiam Latinum interpretem Vallam. Itaque & verbum πελάζειν docte illuſtrat, & negat id eum dicere, quod voluit interpres, totidem cum diebus decreſcere, quot increverat, ſed quum in centum dierum ſpatio excreverit, tum retro redire ac reſidere: Plinium vero tradere ex Herodoto tam incrementa quam decrementa Nili centeſimo die abſolvi per eoſdem creſcendi decreſcendique gradus, quinquaginta nimirum dies dare augeſcenti, totidemque recedenti. Verum non hanc eſſe mentem Herodoti: quippe qui clare dicat Nilum à ſolſtitio incipientem, per centum dies abundare, & cum in hoc dierum ſpatio excreverit, tum retro redire ac reſidere. Etiam ferox ille, nunc vanus Harduinus accedit ad Salmaſii vorticem; ut patiatur ſe in eo circumagi. Tantum eſt cognoſſe auctores ex editionibus, non inquiſiviſſe in bona vetuſtatis exemplaria, ſicut in hoc loco Valla procul dubio aliter legit; legit autem prout Herodotus ſcripſit. Scripſit autem, quod indicat codex optimus Mediceus πίλας δ' ἐς τὸν ἀριθμόν, non πελάσας.

95, 46. Δὴ τὰ λεγόμενα.] Hoc participio plerumque utitur Herodotus de rumore publico & quod in vulgus dicitur. Ab eo nunc mens auctoris aliena eſt, ut oſtendit liber MS. exhibens λελεγμένα, nempe modo à me.

96, 7. Πολλάκις ϑ ἐτησίαι μὲν οὐκων ἔπν.] Citantur hæc ab Salmaſio in Plinianis Exerc. pag.

pag. 428, sed nescio an illis recte utatur. Nam Herodotus hæc dicit pro caussa materiæ, quam tractat rejiciens hinc efficaciam Etesiarum, per quos nonnulli statuebant alveum Nili arceri ab mari, ut hinc in eo extolleretur. Id quod aperte ita refellitur, si probetur interdum attolli Nilum vel sublatum fuisse, etsi nulli flarent Etesiæ. Hoc *interdum* vel πολλάκις non utique supponit confessionem de flatu istorum ventorum illo ipso tempore, quia istud πολλάκις intelligere licet, quantum scit ille, qui loquitur. Herodotus dicit hoc πολλάκις, & nunquam approbat contrarium evenisse; itaque istud πολλάκις est, quoties aut ipse observavit præsens, aut de eo in aliorum monumentis legit, vel etiam audivit ex sermonibus aliorum.

96, 11. Κατὰ ταὐτά.] Sic contraxerunt id librarii, quum Herodotus resolverit in tres voces κατὰ τὰ αὐτὰ, si fides optimo codici, quam plenissimam meretur. Simile prorsus fuit 1, 88. Οὔτε χρήματα τὰ ἐμὰ διαρπάζει.

96, 26. Ἀπὸ τῶν θερμοτάτων ῥέων ἐς τὰ ψυχρότατα.] Frigidissima prorsus ratiocinatio. Itane sine ulla exceptione per eam patiatur aliquis circa Alexandriam & ubi se Nilus exonerat, vocari loca talia, quæ sint ψυχρότατα? Quis feret? aut quis ab Herodoto ita scriptum credere potuit, credatve? Est certe locus hic insignis ad noscendum, quam obnoxius habitus fuerit hic præclarus scriptor, & quas non maculas adsperserit grex librariorum. Certe moderatius longe in optimo MS. hæc leguntur ita; ἀπὸ τῶν θερμοτάτων τόπων ῥέων ἐς τὰ ψυχρότερα. Vocem τόπων in editis videntur omisisse propter sequens neutrum, quasi in hoc genitivo etiam tale supponi oporteret, quum Valla in MS. videns expressam vocem τόπων etiam expresserit in Latinis: & sicut ea vox sic facili negotio omitti potuit, ita eadem deleta alterum superlativum trahere debere alterum pari stultitia opinati fuerunt.

96, 27. Ἀνδρὶ λογίζεσθαι.] MS. ἀνδρί γε λογίζεσθαι. Sed male ista vertuntur.

96, 33. Πᾶσα ἀνάγκη ἐστὶ ὕσαι ἐν πέντε ἡμέρῃσιν.] Ne hoc problema agnosceretur solummodo ab Græcis, potuit tam benignus esse Valla, ut id Latine efferens traderet aliis quoque Europæis *necesse omnino est intra quinque dies pluere.* idque pro munere venerari potuerunt Stephanus & Portus. Quis credat? donec Tan. Faber apud suum Petavium fateri potuit se equidem mirari ita scribere virum maximum, mirabilem observationem: denique id falsum esse: itaque nunquam dubitavisse, quin pro ἐν πέντε ἡμέρῃσιν legendum ἔν τισιν ἡμέρῃσι, *intra aliquot dies*, idque verum, & rationem facile posse ex Meteorologicis afferri. Quam debuit risisse catus ille Dionysius, quum talia blandimenta istius ingenii acciperet? An hoc igitur melius? Nequaquam. Non enim magis plueret intra aliquot dies, quam intra aliquot noctes. Sane solet Herodotus dicere iter vel navigationem tot dierum; sed ea alia res est, ut felicius opinor & verius in cap. 34 ab auctore dici iter ex Cilicia ad Sinopen esse πέντε ἡμερέων. Dein puerilis annotatio est in locis ubi per hiemem gelat, & ningit, ibi per æstatem pluere. Sed neque ἐν nunc notat utique *intra*, sed tantummodo in quibusdam diebus, si ita vellet. Sed vir insignis prout in vulgato falsum deprehendit, ita quod lateret verum non perspexit. Res ipsa & literæ monstrant ἐν παντὶ ἢ μέρεσι, *in tota* regione, *aut partibus.* Certe si ningeret, etiam accideret, ut interdum pluviæ caderent, vel universam regionem nubibus madefacientibus, vel has aut illas partes, prout contingit.

96, 35. Τρίτον δή.] Locutio est moris triti: sed Herodoteus libenter in his aliquid mutat, prout nunc quoque contigisse docet liber optimus exhibens τρίτα, quod prætuli. Sic c. 137. Τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ... δεύτερα δὲ &c. Et vide ad numeros 82, 46.

96, 40. Εἰ τοίνυν ἐχιόνιζε δὲ ὅσονῶν.] MS. cum multo majore efficacia, εἰ τοίνυν ἐχιόνιζε, εἰ δὲ ὅσονῶν. In quo etiam statim ante legebatur χειμασίην, quod in MSS. vidit & Stephanus, non χειμαδίην, sicut & mox Mediceus MS. habebat ἦν ἂν τούτων οὐδέν, prout testatur Stephanus de suis, ubi vocem tertiam immerito mutant cum his τι τοιοῦτον.

96, 49. Αὐτέων περὶ τῶν ἀφανέων.] Stulta manus id finxit, nec primæ vocis ullam rationem in vertendo habuit Valla. Lege ex MS. αὐτὸν περὶ. Etiam MS. πληθύνεσθαι pro πληθύνεσθαι.

97, 5. Ἔρχεται τῆς Λιβύης ἐς τὰ ἄνω.] Recte interpres *meat in superiora Africæ.* Nihil potuit fieri accuratius. Notant enim ista verba motum ipsum solis, dum in eo est, ut ad Libyæ superiora deveniat. Sic seq. pag. ἀπέρχεται ὁ ἥλιος ἐς μέσον τὸν οὐρανὸν ὀπίσω. Sed ea non videtur esse mens & sententia scribentis Herodoti, & innuentis hyberno tempore, quum ab hyeme sol ex pristino meatu ejectus jam est (ita enim vertenda erant, ex quibus nescio quid procudebat interpres, *sol abscedens subter hiemale sidus*) solem existere & versari in Libyæ superioribus. Id quum res ipsa probare videatur, tum confirmat præclare MS. ex quo scribendum remissa particula ἔρχεται τῆς Λιβύης τὰ ἄνω. hoc est, *permeat superiora Africæ.* Sed & ipse Herodotus probat cap. 26. Ἥλιος ἂν ἀπελαυνόμενος ἐκ μέσου τοῦ οὐρανοῦ ὑπὸ τοῦ χειμῶνος καὶ τοῦ βορέω, ᾔει ἂν τὰ ἄνω τῆς Εὐρώπης, κατάπερ νῦν τὰ (MS. τῆς) Λιβύης ἔρχεται. Pro

eo dicit lib. 7 c. 121. Ἤιε τὴν μεσόγαιαν. Egregie Seneca Hippol. 332

Qua terra salo cingitur alto,
Quaque per ipsum sidera mundum
Candida currunt.

97,6. Τῆς γὰρ ἀγχοτάτω γε χώρης ἔστι ὁ θεός.] Defecta est oratio, nec bene cohæret, ut credere licet, edentium vitio. Unde licet Valla sufficienter reddiderit *Deum hunc, ut cuique terræ proxime accedit, ita eam maxima siti afficere credibile est*, tamen omisit totum istud καὶ καθ' ἥντινα, neque poterit dicere, unde arcessat ista *ut accedit*. Videtur omnino habuisse aliam lectionem, & fortassis illam ipsam, quæ exstat in optimo MS. τῆς γὰρ ἀγχοτάτω ᾖ χώρης, *Cui enim terræ hic deus proxime appropinquat, & versus quam tendit*. Hæc simplicissima restitutio hujus loci est & inde probabilior, quod ex variis jam patuit exemplis istam encliticam particulam γε arreptam mire fuisse ab librariis vel repellendo vel adsciscendo, ut turbarent Herodotum. Sed inprimis ista medicinæ dulcedo comprimit lasciviam ingenii, quam monstravit Tan. Faber etiam arbitro Petavio, dum queritur turbatum hic esse aliquid, atque etiam excidisse videri, ut hinc corrigat ac suppleat tanquam præsenti ope Τὴν γὰρ ἀγχοτάτω χώρην ἔστι ὁ θεὸς καὶ κατ' ἥντινα θέῃ: istud postremum vero interpretatur PERCURRIT. Nihil bonum, nihil felix. Solummodo mutatæ in deterius duæ literæ.

97,11. Αἰθέρος τε ἐόντος τοῦ ἠέρος.] Vox ἐόντος ab MS. ignoratur, nec videtur ab Herodoto venisse; qui si sequi rationem istam in replendo sermone & multiplicando illo participio nunc voluisset, haud dubie mox etiam scripsisset καὶ ἀνέμων ἐόντων ψυχρῶν. Sed & ibi omittit, & in prima parte omisit, quum sufficeret in medio positum, unde & præcedens & sequens posset ducere, quod opus erat. Neque vero ista vertenda fuerunt *omne veris tempus sit serenum*, quod ne ad rem quidem quidquam attinet, sed *quum omni tempore circa hæc loca sit aër serenus*. Aliud est ἠὴρ, aliud ἔαρ; item ἠέρος & ἔαρος.

97,31. Πολλὸν ὑποδεέστερος.] MS. πολλῷ, ut paulo ante ex vocibus αἰθέρος τοῦ ὕδατος expellit medium articulum, ac bis refert οἰκότως, non εἰκότως. Non hæc magni momenti, sed interest legere vetustissima.

97,34. Τούτου αἴτιον.] MS. τούτων. Sic quoque scripsisse auctorem censeo, vel propterea quod præmiserat cap. 19. τούτων ὦν πέρι.

97,36. Διακαίων τὴν διέξοδον αὐτοῦ.] MS. αὐτῷ, quod perquam videtur ingeniosum. hoc est, sibi ipsi transitum candefaciens. Sed & paulo ante legit MS. ut notavit ex suis Stephanus, non ξηρὸν ταύτῃ, sed ξηρὸν τὸ ταύτῃ; ac denique διεξιόντα δ' ἂν μιν, non διεξιόντα δέ μιν. Unde forsan particula ἂν expulsa fuit, quod eadem mox sequeretur ποιέειν ἂν τὸ ἔργον, neque conveniret eandem repeti in eadem periodo. Sed id nihil est, quum paulo ante dixerit ὁ ἥλιος ἂν ἀπελαυνόμενος ... ᾔει ἂν τὰ ἄνω &c.

97,47. Οὐκ ἀποπνέει ἀπὸ τοῦ Νείλου.] Tria postrema verba non occurrebant in MS.

98,6. Οὗτος δέ μοι παίζειν.] Plenior MS. δ' ἐμοί γε παίζειν.

98,22. Εἰ ἄρα ταῦτα γενόμενα ἔλεγε.] Rite has voces consideravit magnus Casaubonus, quum clauderet os Straboni inique in Herodotum invehenti lib. 17 pag. 818, quasi Herodotus ex se ista scriberet ac pro veris traderet, quum palam fateatur esse hæc ipsi audita ex alio, atque etiam subdubitans de veritate istius hominis; quum interim illa quæ narravit, illustrare conatus fuerit Salmasius in Plinianis Exercit. pag. 439 &c.

98,23. Οἷα δὴ ἐμβαλόντος.] MS. οἷα ἐμβαλόντος, nec memini additam voculæ οἷα hanc adversativam. Ab eodem mox καταπέζευτηρίην, non καταπεζευτηρίην, quam scripturam ignorat quoque Portus.

98,29. Τὸ δὴ ἀπὸ τοῦδε.] Hæc eadem sequuntur in fine capitis 31. Sed nunc MS. ἀπὸ τούτου, ut cap. 2 hujus libri. Ἀπὸ τούτου νομίζουσι. 1, 82 habes & ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου. quod est etiam 2, 52. & ἀπὸ τούτου. Item 2, 14.

98,32. Διαδήσαντας.] MS. διαδήσαντας. Id mutarunt, qui nimis religiose intuiti sunt præcedens participium ἰοῦσι. Quod participium in isto dativo quum addatur ex more loquendi, etsi notet nihil, ac possit omitti, prout notavi 77, 14, non debuit aliquam normam præscribere huic participio, quod videtur respicere duos homines, quos requiri indicat istud ἀμφοτέρωθεν, id est, vel ab utroque latere, vel ab prora & puppi, ut quocunque modo oporteat esse duos, qui singuli funem navi alligatum teneant. Singularis numerus venit demum post enavigatam paludem ad ostium Nili, quando unusquisque incedit sibi.

98,33. Ἵξεται φερόμενον.] Longe melius in MS. οἴχεται φερ. ut 1, 189. Οἴχετο φέρων.

98,39. Ἀπίξεαι.] MS. ἀπίξαι, Omnino recte; continuatur enim hoc ab præcedente verbo διεκπλῶσαι, ut sit idem illi modus, ut idcirco minor distinctio interponi debeat, quam in editionibus contigit.

99,1. Διεξελθὼν δὴ τῇσι τεσσεράκ.] MS. δὴ ἐν τῇσι τεσσεράκ. Ut cap. 32. Διεξελθόντας δὴ χῶρον πολλὸν ψαμμώδεα, καὶ ἐν πολλῇσι ἡμέρῃσι. 4, 43. Περήσας δὴ θάλασσαν πολλὴν ἐν πολλοῖσι μησί. Ita solet hic auctor exprimere in his præpositionem. Mox in codice MS. non legebam ἔπειτα ἵξεαι, sed ἔπειτα ἥξεις.

99,14. Τὴν μητρόπολιν τῶν Αἰθιόπ.] MS. τὴν μητρόπολιν τὴν Αἰθιόπων.

99,15.

99, 15. Ὄνομά ἐςι Ἀσχὰμ.] Sic quum præter codices ab Stephano inspectos etiam reperirem in optimo libro, non debui dubitare, quin hoc verius foret præ vulgato Ἀσμάχ. Unde etiam existimari potest, quam vitioso Herodoti codice fuerit usus Stephanus Byzantius, qui de Automolis agens novit Ἀσμάχ, etiam Ταχόμψω potuit prima syllaba mulctare. Neque vero Valla debuerat scribere *quod verbum Græca in lingua idem pollet* &c. In ea quippe lingua nihil pollet, sed dicit Herodotus eam vocem pollere, ac si Græce explicueris tales.

99, 24. Ἀραβίων τε ϗ Ἀσσυρ.] Plane ut cap. 241. Σαναχάριβον βασιλέα Ἀραβίων τε ϗ Ἀσσυρίων. Nunc tamen legitur tantum in MS. Ἀραβίων ϗ Ἀσ.

99, 39. Διδᾶσι σφέας αὐτᾶς.] MS. σφέας ἑωυτᾶς.

100, 3. Ἀλλὰ τάδε μὲν.] Omissis duabus literis legit optimus MS. ἀλλὰ τὰ μὲν: quod etiam exhibui, modo id possit satisfacere sensui. Certe enim quum acrius considero, videtur latere aliud & clarius, nempe ἀλλ' ἄτα μὲν, quod 1, 197 dixit ἄσσα.

100, 5. Ἀπικέαται ἐς λόγους Ἐτεάρχῳ.] Sic ingenia medii temporis formarunt Herodotum, tanquam aptiore & amœniore futura ejus historia, si amputatum foret, quod videri posset redundare. Exciderunt igitur tres voces περὶ τῦ Νείλου ante vocem postremam, quas non servat nisi unica illa Medicea membrana. An laudabile id istorum librariorum factum? Nempe mox illæ tres voces ponuntur, ut certe videantur jam supervacuæ. Immo insana eorum cura de Herodoto; qui recte illas voces nunc statim ponit, ut significet multa alia de isto fluvio in sermone isto annotata fuisse & versata, & quum in illis aliquamdiu se exercuissent, denique accessisse quoque ad sermonem de ejus fontibus talem. Prima in colloquendo illis obvenerunt propria ejus de exundatione, de feris in eo capi solitis, de limo & quæ sunt alia ejus generis; sed deinceps quoque dixisse de fontibus, quomodo eos nemo nosceret. Quem ordinem quis negare ausit maxime esse naturalem? Cæterum quum ita prudenter rem illius temporis obscurissimam conetur illustrare Herodotus arcessendo qualiacunque narrationum auxilia, an is meritus fuit ita contumeliose excipi, prout in illo statuit Diodorus Siculus lib. 1 cap. 37 scribens? Ὅτι τὴν περὶ τὴν ἕω τῆς ποταμοῦ τούτου ϗ τὴν πρὸς ἑσπέραν Λιβύην ἀφορίζων Ἡρόδοτος ἀνατίθησι Λίβυσι τοῖς ὀνομαζομένοις Νασαμῶσι τὴν ἀκριβῆ θεωρίαν τῦ ῥείθρου, καί φησιν ἐκ τινος λίμνης λαμβάνοντα τὴν ἀρχὴν τὸν Νεῖλον φέρεσθαι διὰ χώρας Αἰθιοπικῆς ἀμυθήτου· ὁ μὴν αὐτόθεν οὔτε τοῖς εἰπᾶσι Λίβυσιν οὔτε τῷ συγγραφεῖ προσεκτέον ἀναποδείκτως λέγουσι. Videbimus.

100, 19. Τῶν μακρότατα ἰδομένων.] MS. τὰ μακρότατα ἰδ.

100, 25. Καὶ τὴν ἐπὶ θάλασσαν κατηκόντων.] Sic vulgo creditur Herodotus scripsisse. At quæ differentia est inter eos, qui dicuntur κατὰ τὴν θάλασσαν παρήκειν, & hos, quos dicit τοὺς ἐπὶ θάλασσαν κατήκειν? nisi quod priores latius potuerint sic habitavisse, interdum quoque nequaquam. Apparet clarissime Vallam hîc ineptivisse, dum agnoscit oram maritimam omnem obtinere Libyas & eos qui ad mare incolunt. Toties enim describere per eadem verba non est Herodoti, quem docet codex Mediceus scripsisse ϗ τῶν ὑπὲρ θάλασσαν κατ. Ita clarius agit de illis, qui supra mare pertinent. Et sane sic diviserunt Africam.

100, 30. Ὕδατί τε ϗ σιτίοισι.] MS. ὕδασί τε. Et videtur Herodotus aliquid præbuisse plurali numero, unde 3, 52 dicit ἀλουσίῃσί τε ϗ ἀσιτίῃσι συμπεπτωκότα.

100, 39. Ἄνδρας μικρούς, μετρίων ἐλάσσονας ἀνδρῶν.] Ita quum legatur summo consensu & in MSS. & in editis exemplaribus, nescio quî contigerit, ut Casaubonus ad Theophrastum in Charactere τῆς μικρολογίας pag. 239, ubi temere effundit varietates emendationum, citaverit ἄνδρες μικρὸν μετρίων ἐλάσσονες ἀνδρῶν.

100, 43. Ἄγειν τε αὐτοὺς.] MS. ἄγειν τε δὴ αὐτοὺς, ut tractim magis incedat sermo de ducendis peregrinis agens.

100, 45. Πάντας εἶναι.] MS. ἅπαντας εἶναι.

101, 12. Καὶ Πυῤῥήνης.] Maluit hanc vocem Valla describere ex usu sui temporis, quam, quum tamen verteret Herodotum, ex hujus scriptura eam exhibere duplicata litera r. In quo aberrat ab boni interpretis officio, & quam libenter Græci geminent istam caninam, ubi vulgaris usus modo usurpabat unam, docent Salmasiana in Plinianis Exercitat. pag. 707.

101, 16. Τελευτᾷ ὁ Ἴστρος &c.] Erasmus Vindingius judicat hæc non satis commode interpretari Vallam, sic reddendo: *Exonerat sese Ister, per universam Europam fluens, in Pontum Euxinum, quo in loco habitant Istriani Milesiorum coloni*, in Hellene col. 419. Non magis ita Vallam increpat, quam ipsum Herodotum, cujus verborum ordinem detrectat servare; præsertim quum istud ῥέων ita obsepserit Herodotus, ut noluerit aliis verbis conjungi, quam illis solis ἐς θάλασσαν τὴν τῦ Εὐξείνου Πόντου. Hæc istud antecedunt, hæc sequuntur, atque adeo in medio amplectuntur. Ille tamen inde eximit.

101, 24. Ἀντίη.] Etiam MS. Italicus assentiens codicibus Stephani præfert ἀντίον, quod judicavi sane recipiendum ob miram auctoris ad variandum propensionem. Ut plane sic

ista quidem conveniant. Cæterum constructio Herodotea omnino videtur intercedere; & quum gratulari nobis liceat invento errore calami librariorum, quo adjectivum posuerunt in vicem adverbii, statui oportet istud ἀντίον non in hoc loco reponi debere, sed in loco præcedente, ubi dicitur de Ægypto, τῆς ὀρεινῆς Κιλικίας ἀντίη κέεται. Illic restitui debet ἀντίον, quum in vago aberraverit aut Stephani ipsius aut typothetarum manus. Causa est, quod perpetuo Herodotus illud adverbium construit cum genitivo, quem illic vides; at adjectivum ἀντίος cum dativo. In capite 2 hujus libri. Μηδὲν ἀντίον αὐτέων μηδεμίαν φωνὴν ἱέναι. 1,72. Θαλάσσης τῆς ἀντίον Κύπρου. Adde Portum.

101, 26. Πέντε ἡμερέων ἰθεῖα ὁδὸς εὐζώνῳ ἀνδρί.] Loco hoc jam fuit usus Vossius ad Scylacem vel illustrandum vel emendandum in capite de Cilicia. Sed Herodotea adstricta sunt certis conditionibus, quas advertere eum oportet, cui non placet assentiri Herodoto: id quod requirebam ab Scymno Chio, qui sustinuit versus suos inquinare hoc cavillo; ὁ δ' Ἡρόδοτος ἔοικεν ἀγνοεῖν λέγων, Ἐκ τῆς Κιλικίας πέντε ἡμερῶν ὁδὸν εἰς Πόντον, quum ipse statuat esse septem dierum, nulla habita commeantium, quorum gradus solet esse diversus, ratione; ut nihil sit cur isti versificatori cedat Herodoti numerus. Sed & universa hæc contemplatio Herodotea aut ludibrio exponitur, aut attenuatur vocibus inde subducendis ἡ δὲ Αἴγυπτος τῆς ὀρεινῆς Κιλικίης μάλιστά κη ἀντίη κέεται. ἐνθεῦτεν δὲ ἐς Σινώπην τὴν ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ πέντε ἡμερέων ἰθεῖα ὁδὸς εὐζώνῳ ἀνδρί. ἡ δὲ Σινώπη τῷ Ἴστρῳ ἐκδιδόντι ἐς θάλασσαν ἀντίον κέεται, & in libri 4 caput 47 transferendis ab Tan. Fabro Crit. Epist. 8, quum ei occasio esset ad id patefacta ab Ludov. Fabricio, Viro Doctissimo. Sed lepidissimus ille Faber non cogitat, quam pauca montium per Hispaniam & Galliam distincta nomina aut exstiterint etiamnum isto tempore, aut deportata fuerint in alias regiones ad notitiam peregrinorum: ut si idcirco tractum montanum ab Pyrene secus Galliam ex Alpibus ductum, & sic pariter Abnubam (haud dubie locale nomen) incluserint appellationi Pyrenes, mirari non oporteat. Porro Celtas non statuit Herodotus *ultra Herculis columnas*, ut ait pag. 28. Quid hoc est? aut quo respectu ita loquitur, quum antea dixerit *extra columnas H.* & sic dicit Herodotus, & quid significetur, optime intelligitur, perinde ut Γάδειρα ἔξω στηλέων Ἡρακληΐων στηλῶν dicuntur 4, 8. Sic de Celtis loqui nequibat, quia sunt remotiores, & demum sequuntur Cynesios vel Cynetas, ut non conveniat de illis dicere ἔξω στηλῶν Ἡρ. Sed bene ἔξω. Geographia Græca non gaudet illa divisione ultra vel citra columnas Herculis poni, sed intra vel extra. Quid igitur obscoenius Fabro, quum dicit pag. 31. *Illum quidem Herodoti locum de Celtis ultra Herculis Columnas positis fateor mirabilem esse.* Ipse mirabilem facit. Sed Herodotus suo ævo nequibat melius exprimere situm istorum. Jam vero statuere videtur severissimus Musarum Faber, quasi non liceret interdum jocari, & cogitationem undecunque ortam & qualemcunque lætabunda & familiari velut declaratione amplecti; nec concedit, ut qui comparavit Ægypti veteris sinum cum sinu Arabico, & cogitavit eum versa in illum aliqua Nili eluvie posse ita siccari & aggerari, sicut aggerata est Ægyptus, idque intra eum annorum numerum, de quo nullus se sollicitat, ut res sane sit momenti nullius. An illi non concedet eloqui, quid speculatus sit mente ociosa de Nilo & Istro? præsertim qua in parte multum conveniant? & quum sit ista ætas, qua cursum Rheni nemo forsan fuerat sequutus, in hoc hærere, ut sicut Nilus perluit omnem Africam, ita Ister universam Europam perfluat, nempe quam habitari sciebat. Hæc qui posuit, an illi non licebit etiam transire ad locum istum ornandum de situ ipso aut commoda ratione itineris ex Ægypto per litora maris circa Syriam in Asiam & hinc profectionis terrestris ex Cilicia ad Sinopen, unde per camaras recta erat vectura per Pontum ad Istri ostia? Quid vult Faber, quum Danubium ponit? Ignotum istud nomen Herodoto & illi tempori, quo consideratur similitudo Nili & Istri. Removeri hinc debet ista appellatio. Quis scripsit *hinc recta rectum iter?* Denique quod scribit illa non posse videri ipsi ab Herodoto scripta hoc quidem loco, sed ex libro 4 circa finem sectionis XXXVI & XXXVII huc transmota, peto ut quis inspiciens hæc duo capita monstret aliquam concinnitatem inserendi. Nullo modo illuc transmoveri queunt, sed aut Faber in scribendo, aut typographus in numeris ponendis deliravit. Non erat necesse duorum capitum numeros citare; quod simile his est, occurrit in fine capitis 49. Quum eximius ille in Italia codex omnino nihil mutet, nullum tantæ transpositionis indicium præbeat, non opinor aliter Herodotum scripsisse, quam prout in editionibus exhiberi solet.

101, 31. Ὅτι πλέω θωϋμάσια ἔχει ἢ ἄλλη.] MS. ὅτι πλεῖστα θωμάσια ἔχει.

101, 40. Ὑφαίνουσι οἱ μὲν.] MS. ὑφαίνουσι δὲ οἱ μέν. Quæ necessaria est particula & solita in talibus iterationibus verborum apponi, ut 1, 137. Αἰνέω μέν νυν τόνδε τὸν νόμον: αἰνέω δὲ καὶ τόνδε. Facile ignoscimus Salmasio in his verbis citandis cum vulgo particulam istam omittenti ad Flavium Vopiscum pag. 401. ubi docet quid sit ἄνω vel κάτω ὑφαίνειν.

102, 4. Ξυρεῦν).] Ita plane legitur Florentiæ, non ξυρεῦν), quod edidit Aldus, nedum ξηρεῦνται, quod sic corrupit Stephaniana editio anni 1592 & Jungermanniana, tanto inanius, quia mox sequitur ἐξυρημένοι. Et locum hunc lumine suo illustrat Salmasius in Epistola de Coma p. 541. Mox idem codex habet simpliciter ἀπὸ πυρῶν καὶ κριθέων ἄλλοι, non πυρέων, & seq. cap. redit ξυρεῦνται, nisi & illic eodem modo habeat MS. codex, etsi annotare supersedi.

102, 29. Νόμοισι τοιοῖσδε.] MS. vere Ionicum habet, τοιοῖσί δε. Tum MS. idem διαφερμῶντες, non διαφερμέωντες, quod quinquesyllabicum agnoscebat Portus.

102, 36. Μήτε φθεὶρ μήτέ τι ἄλλο μυσαρὸν μηδέν.] Quis locus in his particulæ τι, quum sequatur μηδέν? Huic utique illud est inclusum. Itaque recte legit optimus MS. μήτε φθεὶρ μήτε ἄλλο.

102, 41. Λοῦνται δὲ δὶς τῆς ἡμέρας ἑκάστης ὕδατι ψυχρῷ.] Proba lectio, nec potest dubia esse, quum ad lavandum aqua requiratur, unde etiam 4, 75 de Scythis: Οὐ γὰρ δὴ λοῦνται ὕδατι τοπαράπαν τὸ σῶμα. Attamen in MS. optimo non exstat vox ultimam antecedens, & possum credere eam ab Herodoto non venisse, qui forsan alludere voluit ad ψυχρολουσίαν & ψυχρολουτεῖν, atque etiam sic ut solet forsan alibi substantivum inserere, ita quoque scio interdum solitum oblivisci. Sic 1, 132 placuit ei dicere ἐς χῶρον καθαρὸν ἀγαγὼν τὸ κτῆνος, at ejusdem libri cap. 203 tantum profert διὰ καθαρῦ.

103, 4. Τῶν εἷς ἐστι ἀρχιερεύς.] An sic Ionem ostendunt Herodotum? & à quo paulo ante dicti sunt ἱρέες & mox repetetur ἱρέων, nunc illorum primus sic vocabitur? Nefas id quidem, & hinc pateat fides optimi MS. ἀρχιέρεως exhibentis. Cap. 142 dicitur ἀρχιρέας. Paulo ante probavi verbum πατέονται, quod ut traditur ab MSStis libris Stephani, ita ab Mediceo.

103, 15. Περὶ τὰ κέρεα ἑλίσσων.] MS. εἱλίσσων. & dein: ὅκως ἂν θύωσι, non θύσωσι. Recte utrumque.

Ibid. Γῆν σημαντρίδα ἐπιπλάσας.] Genus scilicet natum in Ægypto aut certe illic paratum, non advectum aliunde. Mos enim iste videtur recidere in tantam vetustatem, ut omnem peregrinationem ignoret. Salmasius tamen longe aliter sustinet intelligere scribens in Plinianis Exerc. pag. 80. [Creta signabantur olim epistolæ, de quo more nos alibi ... Ἐρετριάδα γῆν vocat Dioscorides. Herodotus σημαντρίδα γῆν appellat, qua epistolæ & res aliæ signabantur.] Non est ullo genere credibile has duas appellationes convenisse jam tunc in Ægypto uni cuidam speciei illic usurpari solitæ, & quæ illuc ex Eubœa adveheretur.

103, 22. Ἐπισπείσαντες καὶ ἐπικαλέσαντες τὸν θεόν.] Explicat ad amussim ex superstitionis illius solennitate Valerius Maximus 2, 6, 8. *Diffusis Mercurio delibamentis & invocato numine ejus.*

103, 24. Σῶμα μὲν δὴ ὦ.] Nulla hic concinnitas est voculæ δή. Itaque etiam MS. σῶμα μὲν ὦ. Tum statim MS. κεφαλῇ δὲ κείνῃ πολλὰ καταρησάμενοι, non δὲ ἐκείνῃ. Quæ necessaria est immutatio, modo sequentia adhibere & Herodotum narrantem audire volumus. Ipsa hæc verba Latina fecit poëta: *Per caput hoc juro, per quod pater ante solebat.* Huc confer, quæ dixi ad 63, 20.

103, 26. Ἐπίδημοι ἔμποροι.] Non male: nec tamen pejus est, quod exstat in optimo MS. ἐπιδήμιοι. Imo sine dubio probabilius, quum testimonium habet codicis, cujus est explorata fides, & calamo Herodoti videatur placentius ex illis, quæ allata ad 9, 21.

103, 27. Ἀπ' ὧν ἔδοντο.] Quasi media vocula foret pronomen, tum Stephanus, tum Jungermannus, tum Th. Gale ediderunt ὧν, certe perperam: sed caveri oportet ab talibus sæculum jam superantibus.

103, 42. Ἐπὴν προνηστεύσωσι τῇ Ἴσι δὲ ἐπὴν κατεύξωνται, θύουσι τὴν βῶν, καὶ ἀποδείραντες, κοιλίην μὲν κείνην πᾶσαν ἔξω εἷλον.] Locus hic est pars conspicua gloriæ Henr. Stephani, quam non modo abstulit, sed abstulisse gavisus fuit & venditavit ex labore & docto & ingenioso, quo is Herodotum vel universum vel in hoc potissime loco, ubi legebatur προνηστεύσωσι τῇσι καὶ, ornare annisus est & sane ornavit: ejusque tanta dedit indicia, ut nunquam possit exolescere, nedum ut ego coner exterere ullo modo aut abstergere. Verum agitur causa Herodoti, unius haud dubie ad juvanda studia validissimi scriptoris, quem omni vita veneratus sum & cummaxime salvum esse cupio. Inspicias igitur Prolegomena oportet ipsius Stephani pag. 30, quæ incurrit in hujus editionis paginam 740, & quod decus ille attulerit, ex verbis ejus discas. Nam præterquam quod non concoquerem istud τὴν βῶν, quum ubique Herodotus non noverit nisi βῦν, tum cur scriberet mox αὐτῦ λείπουσι ἐν τῷ σώματι, non assequebar. An αὐτῦ foret adverbium loci? atqui illa ἐν τῷ σώματι id explent. Johannes Fronto in Dissertatione de cultu sanctorum tantum citat, prout ante Stephanum legebantur, & intelligit *post jejunia ei preces sacrificant*, nimis quidem adstricte. Jam vero unde ista omnia processerint, difficilis sane investigatio est. Sed pro iis legebam in codice Mediceo, ἐπεὰν ἀποδείρωσι τὸν βῦν κατευξάμενοι κοιλίην μὲν ἐκείνην πᾶσαν ἐξ ὧν εἷλον. Hic quæritur, utrumnam ex iis videatur esse Herodotea manus. Et ego quidem non dubito, quin quam inepta & spu-

ſpuria ſint retro vulgata, tam vera & eximia ſint, quæ nunc ex MS. produxi. Primo quidem veroſimilius eſt mentionem Iſidis poſtea demum factam, ubi eam deſcribit, ut fieri ſolet. Deinde quod vulgata id abſurdi importent, quod bis ſine cauſa ulla dicant idem: quid enim aliud ſonant iſta ſequentia προνηστεύσαντες δὲ θύουσι. Ita quum θύειν Herodotus non accipiat de aliis præparatoriis, ſed de ſola ſacrificii ante præparati miſſione in ignem (nam id oſtendunt ſequentia καιομένων τῶν ἱρῶν) non poſſunt priora, in quibus itidem dicitur θύωσι, Herodoti eſſe. Tertium eſt haud dubie firmiſſimum argumentum ex ratione phraſeos ἐξ ὧν εἷλον. quam quum vulgata neglexerit, immutaveritque, merito pronunciamus eam videri degeneraviſſe ab ſimplicitate ac ſinceritate genuina. Eſt enim id purum putum Herodoti, ut docent vel ſolius hujus libri exempla. Sic præter id quod modo anteiit, infra cap. 86. Παραχέαντες ἐξ ὧν εἷλον τὴν κοιλίην πᾶσαν. Cap. 96. Ἔσωθεν δὲ τὰς ἁρμονίας ἐν ὧν ἐπάκτωσαν τῇ βύβλῳ. Cap. 122. Φᾶρος ἐξυφήναντες οἱ ἱρέες κατ' ὧν ἔδησαν ἑνὸς αὐτῶν μίτρῃ τοὺς ὀφθαλμούς. Ita apte & non ineleganter invertit propoſitionem ſuam Herodotus, & quum promiſiſſet de maxima Ægyptiorum dea, & de maximo ejus feſto ſe narraturum, primo deſcribit ordinem ſacrificii, & tum de dea ipſa agit, ſermone bene congruo ac perfecto.

104,7. Καθαροὺς ἔρσενας τῶν βοῶν.] MS. καθαροὺς βοῦς τοὺς ἔρσενας.

104,19. Τρόπον τοιόνδε.] MS. τόνδε. Item MS. σημηΐου εἵνεκεν, non εἵνεκα.

104,25. Προσωπίτιδος καλεομένης.] MS. καλουμένης.

104,27. Ἐν ταύτῃ δὴ ὦν.] MS. ἐν ταύτῃ ὦν, quum male moretur lectorem iſta particula.

104,32. Ἐς ἄλλας πόλιας.] MS. πόλις, etſi anteceſſerit nominativus πόλιες.

104,35. Τ' ἄλλα κτήνεα ἅπαντα.] Ab MS. exulat vox poſtrema, neque poteſt ullo prætextu deſiderari. Mox omnino MS. Mediceus conſentit cum codicibus Stephani in Διὸς Θηβαίου ἵδρυνται ἱρόν. Nec licet tum lib. I cap. 182, tum infra cap. 54 dicat Διὸς Θηβαιέος, ideo nunc id quoque uſurpandum eſt contra MSS.

104,38. Οὗτοι μὲν πάντες.] MS. οὗτοι μὲν νυν πάντες.

104,43. Ὅσοι μὲν δὴ τοῦ Μένδητος.] MS. ὅσοι δὴ τοῦ Μενδ. Et recte, quum ſit quædam apodoſis priorum ὅσοι μὲν δὴ Διὸς Θηβαιέος &c.

104,49. Τέλος ἐπείτε.] MS. τέλος δὲ ἐπείτε. Sic paſſim, & hoc libro c. 139 iſta jungit. Poſtea MS. ἐπιδέξαι, non ἐπιδεῖξαι: quum interim in medio rurſus bene conveniat inter codices MSS. Stephani, in quibus ille reperit non προεκθέοντες τε, ſed προέχεσθαί τε, & exemplar Mediceum ſimiliter exhibens, quod longe elegantius, quum verbo προεκθέοντες non ita utantur. I, 141. Ἀκούσας αὐτέων τὰ προΐσχοντο. 2, 30.

105,7. Φωνὴν μεταξὺ ἀμφοτέρων νομίζοντες.] Hanc uſurpationem verbi νομίζειν cur raram vocet Franc. Vigerus (ſic enim facit in libello de idiotiſmis Græcæ dictionis pag. 179) non intelligo, quum in Herodoto ſolo eam abundare pateat exemplis ab Porto collectis.

105,18. Ἤκουσα ὡς εἴη.] MS. ἤκουσα ὅτι εἴη. Sed & MS. conſtanter retinet Ἡρακλέους.

105,25. Ἐν δὲ δὴ καὶ τόδε.] Voluerunt replere ſermonem, perinde ut meminerant ſæpe occurrere in hoc ſcriptore ἐν δὲ δὴ καὶ τόδε. ut 3, 38. I, 185. Sed aliud in hoc loco eſt, & oportet νήφειν. Itaque quum MS. Mediceus tantum præbeat ἐν δὲ καὶ τόδε, libens accedo ad expellendam iſtam voculam δή, ut ſæpe jam contigit.

106,1. Σμαράγδου λίθου.] MS. μαράγδου: de quo neceſſe non eſt, ut hic verbum proferatur, quum jam bis Salmaſius in Plinianis Exerc. agens de Græcæ literaturæ hac parte, quæ licentiam dat literæ ſibilanti, ut modo præponatur, modo abſit, in neutro verſari potuerit, quin vocis μάραγδος exemplum insereret. Utinam ille ſciviſſet hanc Herodoti manum! Locus enim hic conſpectiſſimus eſt ob notitiam iſtarum columnarum, unde non dubitavit Triſtanus Sanctamantius tomo primo pag. 493 agens de columnis Tyri Ambroſiis tum citare, tum afferre ipſa hæc verba exſcripta & interpretari *reſplendiſſante à merveilles dans l'obſcurité de la nuict*. Inſuper hinc animadvertas eum lectum fuiſſe ab Huëtio multa ſuper columnis agitante in Propoſitione IV pag. 152. Sed qui ſuam rem agit, & columnas notat: Herodotum niſi nomine non tangit. In quo tamen aſper ſcrupulus paulo ante offenderat Tan. Fabrum in eo quod additur ab auctore λάμποντος τὰς νύκτας μέγαθος, quod non potuit, certe non debuit Valla interpretari *majorem in modum*. Verum iſte ſic arbitro ſumpto Petavio ſtatuit [Quis dubitet, quin ibi legendum ſit μεγάλως? Quamvis enim vox Ionica ſit & Herodotea τὸ μέγαθος pro communi μέγεθος, tamen vitium erit in oratione, niſi legatur μεγάλως, id eſt, δεινῶς, σφόδρα, πάνυ. Hunc errorem typographi arbitrarer, niſi Sylburgianam editionem cum Stephanica conſentientem viderem.] Sic omnes priores adorſus ille Faber negat Græca noviſſe. Debuerat tamen ipſe etiam ſcrutari & ſcire quid actum eſſet. Nam hæc ipſa conſcripſit in Lexico ſuo Æmil. Portus [Interdum μέγαθος adverbialiter poni videtur pro μεγάλως, ut λάμποντος τὰς νύκτας μέγαθος *Noctu valde ſplendentis*] Et ad hanc traditionem ſubtimide

de notat Stephanus in Thesauro [Sed affertur ex Herodoto μέγαθος positum etiam adverbialiter pro *Majorem in modum.*] Nec scio an ludibrii causa; certe nihil ipse quidquam decernit. MS. Mediceus nihil mutat. Ipse cogitavi multa; sed forsan frustranea. Utique λάμποντος satis est, & toties apud auctores occurrit λάμπειν sine adverbio aut termino fulgoris, ut hinc etiam jure possit abesse: neque enim credo Fabrum dicere velle ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου. Itaque opinari quis posset excidisse rem, cui splendorem istum comparat. Id solet dicere auctor μέγεθος ὅσον ... ut 1, 199 Ἀργύρεον μέγαθός ἐστι ὅσον ὦν. Hujus libri c. 76. Μέγαθος ὅσον κρέξ. c. 175. Ὅσων τε τὸ μέγαθος λίθων ἐστί. 4, 177. Μέγαθος ὅσον τὸ τῆς σχοίνου. & Μέγαθος ὅσον τε πάντῃ πηχυαῖον pro quo dicit in cap. 92. μέγαθος κατὰ μῆλον. Sed quum nuspiam Herodotum suum & lectorem destituat castitas Medicei libri, cur id nunc ab eo factum imaginabimur in loco tam claro? Nihil enim deest, & rectissime se habent vulgata, ἡ δὲ, σμαράγδου λίθου, λάμποντος τὰς νύκτας, μέγεθος, ut aurea illa columna potuerit quomodocunque fuisse facta; at hæc altera non fuerit, nisi maragdi lapidis magnitudo, qui per noctes illic luceret. Μέγεθος ad oppositionem aureæ, quæ ex partibus fuit coagmentata; smaragdina constiterit ex uno nativo lapide, cujus tamen magnitudo celebraretur.

106, 8. Τριηκόσια καὶ δισχίλια.] Hic locus quum signatus inter primarios emineret in abacis chronologorum, etiam nequivit prætermittere eminens ille Cardinalis Norisius, mihi & aliis nimium cognitus. Cupiebat enim Græca discere, ex quo Pisas venerat. Itaque Herodotum quoque inspexit & hæc verba, ut fatetur in Epochis Syromacedonum Dissertat. IV cap. 2 ubi ita scribit [He„rodotus lib. 2 narrat se Tyrum eo consilio „profectum, ut Herculis, cujus antiquissi„mum ibidem templum celebrabatur, ori„ginem ac vetustatem nosceret, sibique à sa„cerdotibus Tyriis responsum fuisse, urbem „una cum templo exstructam: *esse autem à* „*Tyro condita bis mille ac trecentos annos*] De his post nonnulla interposita censet more suo, quo & homines & res susque deque habens, omnia conjiciebat in risum [At fabulosam suæ urbis antiquitatem memorati sacerdotes jactaverint] In his quod scribit de origine noscenda, nihil prorsus exstat in Herodoto, ubi modo rogatur ὁκόσος χρόνος, non etiam ὅθεν: nec responderunt sacerdotes urbem una cum templo exstructam, sed templum pariter cum urbe exstructum. Interim nihil iste distinguit, utrum de Palætyro intelligat & templo Herculis in continente, an vero de insula. Cæterum mox MS. idem ἱδρυθῆναι, non ἱδρυνθῆναι.

106, 12. Ἀπικόμενος δὲ καὶ ἐς Θάσον, εὗρον &c.] Non absurda quidem ista, sed longe melius distincta hæc disputatio & concisa lenius ad Herodoti genium in MS. ἀπικόμην δὲ καὶ ἐς Θάσον, ἐν τῇ εὗρον.

106, 14. Καὶ ταῦτα καὶ πέντε.] Hoc ipsum testatur codex optimus profectum esse ab manu Herodoti, & nihil aliud, quum vulgo posterius καὶ omittatur, quod interponi debet diversa notione. Quo jam dicit Herodotus utique quinque ætatibus anteriora esse, si non pluribus. Atque utinam hæc possint placare viros eruditos! Sed sunt asperiores, utpote chronologi. Hinc ad Harpocrationem pag. 144 scribit Maussacus ex sua conjectura re„stituendum καὶ ταῦτα δέκα γενεῇσι, impuros e„nim librarios ex ῑ fecisse ε, & nobis crassis„simum hunc errorem in textum purissimum „& purgatissimum Herodoti intrusisse. Ohe! Modestius Lud. Nonnius in Goltzii Græciam p. 236 ætates ac generationes fabulares recenset, Herodotum adducit ac discrepantiam proponit, secutus nempe per omnia Scaligerum in Animadversionibus pag. 37.

106, 19. Διξὰ Ἡράκλεια.] Hæc lumine quodam adspergere conabatur Cornelius Tollius in notis ad Palæphatum, ex sententia Taciti, qui credebat omnia ubique magnifica in claritatem Herculis ex consensu referri, & hinc ab Herodoto cognosci Olympium & Græcum Herculem. Atqui certe Thasium Herculem pro Græco bona fide habuit Lysander, quando asylum ejus reveritus & parcens Thasiis ex factione Attica illuc refugientibus scribitur ab Polyæno dixisse ἐν Ἡρακλέους πόλει τοῦ Πατρῴου, sic agnoscens patrium Spartæ numen & Thasi idem.

106, 45. Γράφουσι δὲ δή.] Connexio junctior est in MS. γράφουσί τε δή. Deinde junctim sequi vides γλύφουσι οἱ ζωγράφοι καὶ οἱ ἀγαλματοποιοὶ, τοῦ Πανός, κατάπερ Ἕλληνες, τὤγαλμα αἰγοπρόσωπον. Nihil poterat legi mollius & concinnius: nam bene illud γράφειν refertur ad ζωγράφους, & γλύφειν ad ἀγαλματοποιούς; ut quicunque ista legeret, frueretur tam concinna convenientia. Id quod adjuvabat lenissime Stephanus per tot commatum distinctiones, ne ab aliquo ista legente cogitarentur dici ab Herodoto ζωγράφοι καὶ ἀγαλματοποιοὶ τοῦ Πανός, sicut in editionibus Aldi & Camerarii ista conjunguntur, ita ut sequantur κατάπερ Ἕλληνες τὤγαλμα, αἰγοπ. quæ aliter separavit Stephanus in lectoris commodam gratiam. Neque enim quisquam hiscere sustinuit de importuna interpositione vocum κατάπερ Ἕλληνες inter illa quæ connecti oportuit Πανὸς τὤγαλμα, quia interdum simile occurrit apud alios scriptores. Sed ridebis opinor hæc omnia, ubi intellexeris in veterrimo codice MS. pro illis tantum exhiberi γλύφουσι οἱ ζωγράφοι,

γραφοι, ἢ Πανὸς τ' ἄγαλμα καθάπερ Ἕλληνες αἰγοπ. Omnino apparet alienas manus injuriam attulisse huic loco, quasi γλύφειν cum ζωγράφοι non conveniret: unde addiderunt etiam ἀγαλματοποιοὺς tanquam opificum genus, quod proprie pertineret ad τέχνην γλυφικὴν, quum nihil vetet utrumque ad ζωγράφους respicere, & sub his solis comprehendere quoscunque opifices ad effigies parandas, sicut mox pro utroque hoc verbo ponit unum γράφειν. οὔτι δὲ εἵνεκα τοιοῦτον γράφουσι αὐτόν.

107, 2. Πάντας τοὺς αἶγας.] Nulla ex MSto mihi notata varietas, unde oportuit relinqui. Sola Camerarii editio habet πάντες, ex industria an errore nescio; certe nulla est causa sic mutandi. Sed signavit hunc locum H. Stephanus in Thesauro.

107, 7. Τῷ Μενδησίων νομῷ.] Si modo ita scripserit Herodotus, etsi nihil possim afferre ex MS. Utique cap. 42 dicit νομοῦ ἢ Μενδησίου. Ex hac norma deberet hîc legi τῷ Μενδησίῳ νομῷ, quod opinor ab Herodoto scriptum esse.

107, 13. Αὐτοῖσι τοῖσι ἱματίοισι ἀπιὼν ἔβαψε ἑωυτὸν βὰς ἐς τὸν ποταμόν.] Aut non intellexerunt viri docti hunc locum, aut si id contigit & acquiescere potuerunt, debuit eis Herodotus videri stolidus scriptor, qui eandem rem sic ter exprimit. Nam dum dicit ἀπιὼν ἔβαψε, illud participium nequit explicari nisi in fluvium: sed & deinde ἔβαψε ἑαυτὸν manifeste respicit non aliam aquam, quam Nili: denique βὰς ἐς τὸν ποταμὸν, idem facit, quod ἀπιὼν, quod βάψας ἑαυτόν. Itaque nihil futilius vel hoc scripto, vel his lectoribus: quos inter vanissimus est Claud. Dausquejus ad Silii Italici librum 3 ita citans: ἢν τις ψαύσῃ αὐτῶν παριὼν ὗς αὐτοῖς, τοῖς ἱματίοισι ἐπιὼν ἔβαψε ἑωυτὸν βὰς ἐς τ. π. Nam βὰς ἐς τὸν ποταμὸν non est *ad flumen*, aut ripam ejus, sed *in illud*. Sæpe & attente hunc locum ab Huetio lectum fuisse docet ejus Propositio quarta, ubi plurima de suilla carne profert, sed satis nota & nimis crebro dicta; verum is Græca non tangit, contentus summas rerum libavisse, & dum scopo suo inservientem Herodotum honore citationis dignatur, mutui auxilii comitatem non impertitur. Tanta fœditas ergo ut tandem abstergatur, egregium esse patet & ultra quam expectari poterat, quum pro isto insulso participio ἀπιὼν codex optimus restituit ἀπ' ὧν ἔβαψε, quod genuinum Herodoti esse patet vel ex paulo ante conscriptis. Deinde pergit ἀπ' ὧν ἔβαψε ἑωυτὸν βὰς ἐπὶ τὸν ποταμ. Nam in fluvium intravisse continetur in verbo Ἔβαψε, quod aliter fieri nequit. Itaque dicit fore, ut eat ad fluvium, & quum venerit, in eo se mergat.

107, 19. Ἀλλ' ἐκδίδονται οἱ συβ.] Mollissimam connexionem interponit MS. ἀλλ' ἐκδίδονταί τε οἱ συβ. Quod deinde Stephanus ex MSS. suis proposuit, ἐν τῇ ἂν τὰ ἱρὰ θύωσι, firmat liber Mediceus, & probius est, quam vulgatum θύωσι.

107, 41. Πλὴν χοίρων.] Sicut duplicem fortasse sensum patiuntur apposita verba cum vicinis, & vix decernas, utrum de alio Bacchi festo, ut intellexit Valla, an potius reliquam festi ejus unius solennitatem intelligat auctor, prout intelligendum statuit Stephanus; ita sane scio hæc de porcis porcina vere & sui nominis esse. Nam sive de eodem festo accipias, id quod esse opinor verisimilius, satis Græci videbant, ex narratione, quam de porci mactatione jam fecit, Ægyptios alio ipsis modo Dionysia celebrare, ut id tam præposteræ inculcationis velut ἐπιμέτρῳ monere non deberet. Si de alio festo interpreteris, utique si in illo etiam porci mortem spectari Ægyptiis superstitio imperasset, id nullus dubito, quin Herodotus non ita negligenter transiluisset, ut tantum obiter annotaret convenire in aliis Dionysiis Græcos & Ægyptios præterquam in porco: ex qua relatione nescias à quibusnam horum mactari adsuesse porcum Herodotus innuat. Itaque aliud rursus discrimen inter Ægyptia & Græca Dionysia refertur, ut post narratam in porci mactatione cærimoniam dicat Herodotus in reliquis convenire, nisi quod in uno etiam adhuc differant. Id quale sit, præclare mihi patefecit MS. Mediceus, ex quo idem alios doceo, corrigendo πλὴν χορῶν. Nempe eadem utrisque hilaritas adest, nebrides, clamor &c. nisi quod choros non ducant Ægyptii, quum Græci præsertim in Bacchi festo eos duxerint alludente satis Propertio in prima elegia libri tertii, tum teste Dionysio Alexandrino, Καὶ μετὰ Αἰνιαίων ἱερὸν χορὸν ἐστήσαντο &c. Sed cur in citando ad hunc hæreo, quum tota Græcia vetus id hodieque clamet, causamque hanc adeo feliciter consummaverit maximus Casaubonus in origine Satyricæ poëseos? Cæterum tales Græcas solennitates annotare solet Herodotus. Sic de Babyloniis cap. 191. Τοὺς τὸ μέσον οἰκέοντας τῶν Βαβυλωνίων, οὐ μανθάνειν ἑαλωκότας, ἀλλὰ (τυχεῖν γάρ σφι ἐοῦσαν ὁρτὴν) χορεύειν τε τοῦτον τὸν χρόνον, καὶ ἐν εὐπαθείῃσι εἶναι. Nam dum id memorat, pariter declarat choros illis usitatos fuisse. Contra de festo Ægyptiorum primario in Bubasto ait c. 60 eos crotalis, tibiis, cantu, plausu manuum, dicteriis, saltu, revelatione obscœna recreari: nil de choris. Hinc 5, 67. Τὰ πάθεα αὐτοῦ τραγικοῖσι χοροῖσι ἐγέραιρον· τὸν μὲν Διόνυσον οὐ τιμῶντες, τὸν δὲ Ἄδρηστον, ubi adde caput 83. Hoc igitur quum sit liquidum specimen, quo priscæ fidei codex arguit eos, qui ex voce genuina χορῶν simul in fœdatis membranis scripserunt, simul ediderunt

runt per typos χοίρων, certiſſima ab eodem aperitur via ad Æliani emendationem confirmandam, qua in libro 2 Var. Hiſt. 11 Holſtenius ſimiliter χορὸν reſtituit pro vulgato χοῖρον, ubi profert iſte auctor dictum Socratis ſimile illis jambis, quos teſte Diogene Laërtio συνεχὲς ἀνεφθέγγετο·

Τὰ δ᾽ ἀργυρώματ᾽ ἐςὶν ἥτε πορφύρα
Εἰς τὰς τραγῳδὰς χρήσιμ᾽, οὐκ εἰς τὸν βίον.

Ad quæ tacentibus aliis ſcribit Menagius [Cujus ſint iſti Jambi, dicat alius] Abſurda negligentia, quum diu jam dixerit Stobæus ſerm. 222 eſſe ex Philemonis Βυτημένῳ p. 736 in laudatione agri & ejus culturæ, niſi quod illic dicit elegantius εὔθετα, non χρήσιμα. Sed ut dixi, obtinet Holſteniana conjectura eximiam hinc confirmationem. Non tamen in ea re agi oportet temere. Nam licet ſimile ſit, quod tentavit in Herodiani libro III Tanaq. Faber, ſicut prodit in epiſtola ad Patrem meum ſcripta, quæ eſt in prima iſta collectione num. 76 ὡς χοίροις αὐτῷ μᾶλλον ἁρμόζειν τὸν βίον ἢ φάλαγξιν, quæ deridet quidem etiam, ſed riſu Sardonio & ipſius negligentiam aperienti, jocatus rem egregie comparatam *porcos & inſtructam aciem*, quaſi non paulo poſt in parte ſecunda epiſt. 63 ſcripſiſſet *reges & exercituum ductores aſinarii videantur*, de qua comparatione mentem quoque ſuam patefecit Voſſius ad Melæ librum 2 de Thracia in principio. Et quid in hac parte præſtant χοῖροι præ illis, qui vocantur ὄνοι? Sed Faber graviſſime errat, ita vertens Herodianum: *Quis vero delicatum vivendi genus, quo utitur ille exercitus, non novit? Tale Hercule eſt, ut porcis magis, quam inſtructo exercitui, conveniat.* Atqui non loquitur illic de vita exercitus, ſed de vita ipſius Albini: ea talis eſt, ut conveniat bene porcis, non phalangibus. Sincerus igitur ille locus eſt ſi quiſquam.

108, 3. Διονύσου τ᾽ ὄνομα & τὴν θυσίην.] Signantior loquutio in MS. Διονύσου τό τε ὄνομα καὶ.

108, 7. Μελάμπους ἐςὶ ὁ καὶ ἡγησάμενος.] Sic enim Stephani libris convenit ac Mediceo in hoc verbum, non ἀπηγησάμενος, quod vulgo obtinet: qui etiam mavult communi modo ποιέουσι τὰ ποιέουσι, non ποιεῦσι τὰ ποιεῦσι.

108, 16. Ὁμότροπα γὰρ ἂν ἦν.] Auctior MS. ὁμότροπα γὰρ ἂν ἦν. Tum quoque ἐσαγωγὰ, non ut vulgo, ἐσηγμένα, non ἐσηγημένα, quod in oram conjecit Stephanus.

108, 28. Ὅτι γὰρ δὴ μὴ Ποσειδέωνος ... καὶ τῶν ἄλλων.] Locus adhuc nihilminus quam ulla parte ſaltem explanatus. Nam ne de Vallæ interpretatione loquar, quæ palam & temere detruncata eſt; quid, oro, ſententiæ aut ſaporis eſt in illa ſive Henr. Stephani ſive Jungermanni? *Nam præterquam Neptuni &c. Nereidum & aliorum deorum nomina Ægyptii ſemper olim in ſua regione habuerunt.* Quid enim illud tandem erit, quod habuerunt Ægyptii? anne nomina Ἥρης, Ἱςίης, Θέμιος? Sic videntur velle interpretes. At ea ſunt pura puta Græcorum, Ægyptiis non audita, niſi quum ſimul Græcam linguam audiverunt. Cur vero iſta magis quam Ποσειδέωνος & Διοσκούρων? quod rurſum dicunt interpretes, qui iſtas *Neptuni & Dioſcurorum* appellationes interponunt verbis Herodoti affirmantis Ægyptios ejurare agnitionem iſtorum vocabulorum. Profecto non poſſunt divelli, aut ſeparato ſenſu accipi ſeptem iſta vocabula, quum ſint plane ſincera omnia Græca, nihil Ægyptium. Tantum ineptiæ una vocula tribus conſtans literis conciliare poteſt. Legendum: ὅτι γὰρ δὴ μὴ Ποσειδέωνος καὶ Διοσκούρων ... καὶ Ἥρης & Ἱςίης καὶ Θέμιος & Χαρίτων & Νηρηΐδων, τῶν ἄλλων θεῶν Αἰγυπτίοισι αἰεί κοτε τὰ οὐνόματά ἐςι ἐν τῇ χώρῃ. Vertendumque: *Nam præterquam Neptuni & Caſtorum . . & Junonis & Veſtæ & Themidis & Charitum & Nereïdum* (ſc. appellationes) *reliquorum Deorum nomina Ægyptii ſemper olim habuerunt.* Quod quum res ipſa probet, tum qui ſint hi reliqui Dii, ipſe ſe explicans Herodotus refert non tantum mox cap. 59, ubi illis cognitas cultaſque ſcribit Ἄρτεμιν, Δημήτερα, Ἀθηναίην, Ἥλιον, Λητώ, Ἄρεα, ſed etiam cap. 83, ubi ait in Ægypto eſſe μαντήϊα Ἡρακλέος, Ἀπόλλωνος, Ἀθηναίης, Ἀρτέμιδος, Ἄρεος, Διός, Λητοῦς. Quæ quum ignoretur quando ſint condita, colligendum eſt ab vetere origine illic fuiſſe. Sed & ſequentia male diſtinguuntur, male intelliguntur, quum ſint ea ſic accipienda: Τῶν δὲ οὔ φασι θεῶν γινώσκειν τὰ οὐνόματα, οὗτοι δέ μοι δοκέουσι ὑπὸ &c. *Quorum vero Deorum negant ſe noſcere nomina, illi mihi videntur ſic ab Pelaſgis nominati, præter Neptunum.* Debes hanc veriſſimam de prima Deorum memoria reſtitutionem optimæ membranæ Mediceæ.

108, 37. Οὐδαμῇ γάρ.] Hoc adverbium tumultuoſe hîc præmittitur, quum licet tolerari poſſit, deplorandum tamen ſit tot egregios lectores caruiſſe notitia concinnitatis Herodoteæ, quam ſervavit unicus ille codex Florentiæ, exhibens οὐδαμοὶ γὰρ, quod debuerat noviſſe Portus adeo in hac voce ſedulus.

108, 47. Ἀθηναίοισι γὰρ δὴ τηνικαῦτα.] MS. Ἀθηναίοισι γὰρ ἤδη τηνικαῦτα, quod multo acrius.

109, 2. Ἐπιτελέουσι λαβόντες παρὰ Πελ.] Hic quoque MS. ut antea & poſtea παραλαβόντες παρὰ Πελ. tanquam in eo prætulerint compoſitum.

109, 3. Οἶδε τὰ λέγω.] MS. τὸ λέγω. Quod ipſum totidem & his ipſis literis occurrit iterum 4, 32. Hunc vero locum citat quoque Raph. Fabrettus ad Columnam Trajani cap. 3 pag. 77, non ut Græca inſpiceret, nedum ea ornaret, (hæc enim extra illum & valde pro-

cul erant) sed ut Vallæ versionem describeret, & quidem ut plerumque solet, perquam vitiose. Ibi enim legas *quisquis Cabirorum sacra imitatur*; addit *novit à Pelasgis esse sumpta.* Atqui tale nihil in Græcis Herodoti, nec ibi quisquam dicitur talia novisse. Et hic tantus heros sustinuit nihilominus scribere pag. 81 Herodotum lib. 2 cap. 51 eosdem Cabiros cum Samothracibus confundere: tale quid vitiosum in Herodoti hoc loco nullus video.

109, 4. Οὗτοι τοίπερ.] Denuo præclarus ille MS. οἵπερ. Quod pertinet ad 1, 24.

109, 11. Ἔθυον δὲ καὶ πάντων πρότερον.] Ab MS. ignoratur vocula καὶ, nec video quid profuerit.

109, 17. Ἐπεῖτα δὲ χρόνε.] Hic locus vitiosus jam indicatus est supra. Nam MS. habet ἐπεί τε δὲ χρόνε. Sic continue suevit Herodotus agere, ut cap. 134. Ἐπεί τε γὰρ πολλάκις κηρυσσόντων τῶν Δελφῶν. 3, 25. Vide Porti Lexicon in Ἐπεί τε. Mox & διεξελθόντος pro διελθόντος. Sicut etiam ἀπικόμενα clare ibi legitur, non ἀπιγμένα, non ἀπηγμένα.

109, 22. Νενόμιστο.] Elusit me copia scribendorum. Neque enim aut verbum istud relinqui decebat in contextu, aut ego cessare ab stigmate in id conjiciendo, quum liquide notaverim ex MS. νενόμισται, quod est convenientissimum.

109, 24. Ἐπεὶ ὦν ἐχρηστηριάζοντο ἐν τῇ Δωδώνῃ οἱ Πελασγοί.] Hunc locum voluit quoque ostendere se legisse Spanhemius, unde scripsit in notis ad Callimachum pag. 496 [Immo unde *Pelasgi Dodonæi*, qui Thessali olim, ut notum, aut ab iis orti, hic à Callimacho dicuntur, & à quibus nempe fundatum primo Dodonæum oraculum tradiderunt veteres, Herodotus lib. II cap. 52] Quæ verba eum commoverint ad tale quid statuendum, ego nullus video, neque in hoc capite quidquam de Pelasgis fundatoribus illius oraculi. Pelasgi hic ostenduntur primo nonnisi Deos coluisse sine distinctis nominibus, quæ deinde ad ipsos ex Ægypto venerunt, neque temere putarunt recipienda, sed ab oraculo isto voluerunt edoceri, an id ipsis liceret. Mox in MS. Mediceo etiam exstat, quod in suis vidit Stephanus, ἐξεδέξαντο, non ἐδέξαντο.

109, 29. Ὅθεν δὲ ἐγένετο &c.] Sic quidem credant alii recte scripsisse Herodotum & gaudeant; nos deludi sedulo eos credimus, quum auctor scripserit ἔνθεν, teste exemplari Mediceo. Hoc suum ipse vindicat, ut cap. 142. Καὶ ἔνθεν νῦν ἀντέπλει, ἐνθαῦτα δὶς καταδῦναι. Et cap. 177. Ὁ μὲν ἔνθεν, ὁ δὲ ἔνθεν τοῦ μεγάρου. 4, 38. Ἔνθεν μὲν ἡ αὐτὴ ἡ ἑτέρη ἀρξαμένη &c. Et sæpe alibi. Mox autem densavi illa εἴτε ἀεὶ ἦσαν, ubi erudite MS. immittit voculam δὲ, ut in utraque periodo adhibeatur.

109, 32. Μέχρι οὗ πρώην τε καὶ χθὲς.] Genus loquendi eruditis Græcis usitatissimum, & quod jam Casaubonus ad Strabonem attendens ex Græcis & Hebræis illustrare conatur pag. 3 lib. 1. Sed ubi observat modo sic, modo τονυνῶγε κἀχθὲς, modo χθὲς καὶ τήμερον prolatum fuisse. Idque obiter denuo tangit ad dictos ab Persio sat. 3 *hesternos Quirites.* Certe non aliud est, quod exiit ex ore Servatoris apud Lucam 13, 32. Ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον. Et Paulus ad Hebræos 13, 8. χθὲς καὶ σήμερον. Habent & multi, ut Fagius ad Genesin 31, 2. Grotius ad Exodum 4, 10. Interim id ipsum, quod in Herodoto legendum hoc loco dederunt, exstat apud Diodorum Siculum lib. 2 cap. 5, & Plutarchum in Amatoria, ubi sine copula editur χθὲς πρώην, sed Rhodomannus in Indice apposuit. item apud Lucianum in Hermotimo & in Saltatione. Sic nempe Herodoto cum his convenit. Sed noli credere ab ipso Herodoto etiam id provenisse. Ille enim scripsit μέχρι οὗ πρώην καὶ χθὲς. Sic habet membrana emendatissima, ut nulla sit in eo dubitandi causa. Licuit enim & sequentibus eligere istam formulam, & perinde Herodoto licuit aliter loqui, ut Græcæ vetustatis amans suspicere debeat hoc πρώην, tanquam quod deerat notitiæ sermonis Græci, quum Herodotus dicat πρώην καὶ χθὲς: sicut notante Stephano, pro isto vocabulo πρώην dixit τρίτην ἡμέραν Xenophon. Sic Herodotus voce πρώην complecteretur & illam & vicinas.

109, 33. Τετρακοσίοισι ἔτεσι δοκέω μεν πρεσβυτέρους.] Locus hic est perinsignis, unde fieri nequivit, quin veniret in multorum oculos tam vetusta & simplex confessio pervetusti temporis de Diis Græcis. Hinc Cyrillus ἀξιοζήλοτον ἱστορίαν hanc Herodoti appellans libro 3 contra Julianum describit hunc locum, sed quam vitiose? videas illic δοκέομεν, duabus vocibus in unam correptis, quasi ita Herodotus loquatur. Videas illic πλεῖοσιν, εἰσὶν, καὶ θεοῖσι, καὶ ἰδέαν αὐτῶν. Sic certe in eo editur, etiam in postrema cura, nescio utrum Cyrilli ipsius licentia, an aliorum. Fieri non potest, quin hinc pateat, quam misere tortus fuerit Herodotus; quid mirum si etiam in suis exemplaribus id denique contigerit? Quin immo & Athenagoras ad hunc locum curam suam contulit in Legatione pag. 16. ubi postquam recensuit priora, mox ita claudit, καὶ οὐ πλεῖοσι. τὰς καὶ γένη καὶ ὀνόματα δόντας.

109, 39. Ἐμοὶ δοκέειν.] MS. cum suavi interpositione ἐμοίγε δοκέειν. Hoc sane mireris oportet. Nam quum in citatione Cyrilli tot sint corrupta, hanc libri Medicei integritatem ista ejus citatio confirmat.

109, 41. Τὰ δὲ ὕστερον.] Non est causa sic discrepandi in terminatione. Ergo recte habet MS. Τὰ δὲ ὕστερα.

109, 43.

109,43. Χρηστηρίων δὲ πέρι τῶντε ἐν Ἕλλησι καὶ ἐν Λιβ.] Ita est. In Africa unum modo fuit oraculum: in Græcia & Dodonæum & Delphicum & Abis & alia complura. Sed de nullo istorum omnium nunc loquitur Herodotus, verum de uno tantum Dodonæo. Itaque licet hic apprehendere falsarios in scribendo, qui corruperunt Herodotum: licet deridere negligentiam eorum, qui legere hæc ita & pro probis habere potuerunt. Quippe non decenter magis quam necessarie corrigo ex optimo codice τοῦτε ἐν Ἕλλησι. Lege Herodotum, & attende, an de ullo alio agat, quam de Dodonæo; immo nec potuit agere, quia tantum vult agere de vetustissimo, nec agnoscitur ullum vetustius. Sed præterea idem non agnoscit præpositionem, & solummodo habet τοῦτε Ἕλλησι. Fateor, paulo supra habuimus ἀρχαιότατον τῶν ἐν Ἕλλησι χρηστηρίων. Sed nec alterum propterea ausim rejicere. Vide quæ notavi ad simile genus pag. 41 num. 1.

110,8. Τὰ δὲ Δωδωναίων.] MS. τάδε δὲ Δωδ. Quomodo nisi scribas, parum ista bene aut potius nullo modo cohærent. Sed hoc leve est præ eo quod sequitur, ubi sub nomine Herodoti edunt πελειάδας μ... ἀναπταμένας, quomodo nequaquam legitur in optimo MS. sed ἀναπτομένας, ut hinc jam possit discere Henr. Stephanus in Thesauro, unde hoc tempus in illo verbo acceperit Aristophanes in Avibus circa versum 1783, & misere hæret inter istud ac ἀναπταμένας, in quod etiam Guietus detorquere voluit Hesychium, in quo habes ἀναπτομένας, etsi interpretetur ἀναπετασθείσας. Hanc vero historiam ex Herodoto commemorat Servius ad Virgilii Eclogam 9, ubi Virgilio vocante *Chaonias columbas* notat: *Chaonias autem Epiroticas. Nam in Epiro dicitur nemus fuisse, in quo responsa dabant columbæ, quod ideo fingitur, quia lingua Thessala Peliades & columbæ & vaticinatrices vocantur. Herodotus hanc columbam de Ægypto venisse ait.*

110,20. Τῇ δὲ μετ᾽ αὐτήν.] MS. μετὰ ταύτην. Nec multo post exhibui, quod ipse ille optimus codex suppeditabat καὶ οἱ ἄλλοι, pro vulgato καὶ ἄλλοι, omisso medio pronomine: modo ex hac varietate non appareat Herodotum dixisse ὧλλοι.

110,31. Ἀμφιπολεῦσαν.] Sic omnes editi; nec male, ab verbo ἀμφιπολέω, ut solet inde eloqui ποιεῦσαν. Sed MS. ἀμφιπολεύουσαν, quasi Herodotus prætulisset id deducere ab ἀμφιπολεύω. Nec sane ratio ulla est, cur, ut δουλεύουσα præcedit, sic non credatur magis fuisse ipsi in animo id posterius. Innuit & Stephanus in Thes.

110,32. Ἔνθα ἀπίκετο.] MS. ἐνθάδε ἀπίκετο. Id autem non debet verti *hinc processit*, sed *quo venit*, &, ubi consedit.

110,41. Ἀνθρωπίνῃ φωνῇ.] Ita jam olim fuisse lectum, sed in exemplaribus negligenter scriptis, patet ex Scholiis Sophoclis ad locum notissimum Trachiniis 175, ubi sic scribitur: Ἡρόδοτος δὲ ἐν δευτέρᾳ φησί· Πελειάδες δέ μοι δοκέουσι κεκλῆσθαι πρὸς Δωδωναίων αἱ γυναῖκες, διότι βάρβαροι ἦσαν, ἐδόκουν ὁμοίως ὄρνισι φθέγγεσθαι· μετὰ δὲ χρόνον δοκοῦσιν ἀνθρωπίνῃ φωνῇ φθέγξασθαι, ἐπείπερ ἐκ Θηβῶν Αἰγυπτίων ἦσαν. Sed puriorem & à vulgo remotiorem fuisse Herodotum probat omnium codicum vetustorum purissimus, exhibendo ἀνθρωπηΐῃ & hic & statim πελειάς γε ἀνθρωπηΐῃ. Sane hoc ipsum adjectivum, quod restituo, solum agnoscitur ab Porti Lexico, ut mirer, quomodo id obrepserit in hunc locum. Cap. 148 Μέζονα ἀνθρωπηΐων ἔργων. 3,65. Ἐν τῇ ἀνθρωπηΐῃ φύσει. Ut idcirco dubitare nequeam, quin & in capite 55, ubi leguntur ista, ἰζομένην δέ μιν ἐπὶ φηγὸν αὐδάξασθαι φωνῇ ἀνθρωπίνῃ, pro ultimo hoc vocabulo illic exstet ἀνθρωπηΐῃ, sed quod, ut solet fieri, oculos meos fugerit, & ideo reliqui.

111,1. Τῶν ἱρῶν ἡ μαντική.] Vertunt; *Estque divinandi in templis ratio.* Id probent oportet, qui primi affirmare ausi sunt: non enim Herodotum ei fidei auctorem esse reor. Id quod vel inde poterat cognosci, quod nullus hic divinationi in templis locus; sive per illam interpretis divinationem in templis intelligas arctiore notione eam, quæ incubatio Latinis dici solet, quæ nec Thebis nec Dodone obtinuisse uspiam legitur; sive ampliore quamcunque, quia Dodone non conveniunt auctores oracula in templo edita fuisse. Fagus enim dicitur à multis edidisse murmur, unde τὰ ἐκ δρυὸς μαντεύματα appellata. At fagus ista templi ædificio comprehensa non fuit, utique prima forma & simplici inopia, vel ipso Herodoto judice, qui dicit ἱδρύσασθαι ὑπὸ φηγῷ πεφυκυίῃ Διὸς ἱρόν. Sed & si tale quid auctor voluit, an non & potuit & propius fidem est voluisse quoque scribere ἐν τοῖσι ἱροῖσι? Quid igitur? nempe dissertare multa licet, sed qua ratione verum nunquam detegeretur, quod idcirco accipiendum est ab una membrana Medicea, quæ habet τῶν ἱρέων ἡ μαντική. Hæc una litera denuo adjecta omnes hos scrupulos molliet. Non enim agit ultra Herodotus de Thebis ac Dodone; sed amplificat Ægyptiorum alia inventa in sacris, ex quibus unum fuit τῶν ἱρέων ἡ μαντική, hoc est, vaticinatio sacerdotum, quod sacerdotes sciant ex certo murmure vel sono audito vel visu viso vel quo alio voluntatem divinam conjectura assequi & consulentibus edere. Quod quidem primitus Dodone etiam factum nonnulli testantur. Eustathius ad Od. ξ. Οἱ δὲ τὸ παλαιὸν μὲν ἄνδρας προφητεύειν φασίν. Sed hoc ab illo in vagum projicitur.

111,2. Πανηγύριας δὲ.] MS. hoc loco πανη-

γύρεις, infra autem πανηγύριας, ut voluerit variare. Cæterum quum ſic junxerit Herodotus tria vocabula ex cerimoniis Græcorum petita, in eis duo priora ſæpe occurrunt in Græcis libris, ideoque ſunt notiſſima; poſteriora quæ intelligat per προσαγωγὰς, non ita liquet, præſertim quum Valla interpretans *conciliabula* irritaverit Henr. Stephanum, ut rejecto eo intelligeret *collocutiones cum Diis per ſequeſtrem & interpretem*, ſatis denſa explicatione, ut ne illos προσαγωγέας hinc abigeret ſæpe & nimis inſpectos ab viris doctis, quum interim nihil tale in Theſaurum retulerit, & doctrina etiam Porti hîc ita conſtiterit, ut in Lexico nec hiſcere ſuſtinuerit. Nec ſcio deinde quidquam in eo vocabulo tentatum eſſe, donec Johannes Fronto in Diſſertatione de cultu ſanctorum citans hunc locum interpretaretur *cœtus & proceſſiones & ſupplicationes*, ex quibus duo priora relinquo ipſi, in ipſis Græcis multo clariora præ iſtis Latinis. Tertium eſt notabile & longe arceſſitum. Certe enim & duobus primis intermixta intelligitur ſupplicatio, & quum nulla pars divini cultus ſine ea poteſt recte peragi, non videtur recte tertia ſpecies ſic exprimi. Poſt iſtum quæ prolata ſunt, nimia macie intereunt, ut rationem illorum ducere ne liceat quidem. Unde quum aut nihil aut perperam viderem in eo actum eſſe, ſimpliciter indolem vocis Græcæ declaratam in verſione videre malui, ut inde unuſquiſque ex ſuo ſenſu intelligeret. Proximæ enim iſti vocabulo ſunt Latinæ *adductiones* vel *oblationes*, ut 3, 24 θυσίας οἱ προσάγοντες. Sed inprimis huc pertinent Scholia Ariſtophanis ad Aves verſ. 854. ubi iſte ſcriptor jactat Συμπαραινέσας ἔχω προσόδια μεγάλα Σεμνὰ προσιέναι θεοῖς, quæ ab illis explicantur. Οὕτω ἔλεγον τὰς προσαγομένας τοῖς θεοῖς θυσίας, καὶ προσόδια τὰ εἰς πανηγύρεις τῶν θεῶν ποιήματα, fere quaſi illa comparata eſſent ex hoc loco, cujus tria vocabula cernimus quoque illic in unum convenire, etſi προσαγωγὰς mutatas. Hinc delatum eſt id verbum quoque ad Chriſtianos, quorum ſunt illa. Μὴ ἐξὸν ἔσω προσάγεσθαί τι ἕτερον πρὸς τὸ θυσιαστήριον: & Καὶ γὰρ ἡ παρ' ἡμῶν ἐπιτελουμένη τοῦ σώματος τοῦ Κυρίου τελετὴ οὐ θυσιῶν ἐστι διαφόρων προσαγωγὴ, ἀλλὰ τῆς ἅπαξ προσενηνεγμένης θυσίας ἀνάμνησις.

111, 20. Ποιεῦσι τάδε.] MS. τοιάδε. Utroque loco. Sed mox mutat verbum ſcribendo ποιέουσι τάπερ εἴρηκα, non ποιεῦσι; item poſtea ἑορτάζουσι, non ὀρτάζουσι.

111, 42. Τύπτονται γὰρ δή.] MS. τύπτονται μὲν γὰρ δή.

111, 44. Τῷ δὲ τύπτονται, οὔ μοι ὅσιόν ἐστι λέγειν.] Ut ſuperſtitio univerſa eſt abſurda, ſic fere efferri quoque ultra modum patitur ſe doctiſſimus ſcriptor. Ita enim quum ſcribit, ſi pergas in legendo & attendas de Caribus dici eos frontes ſecare machæris, videri queat nunc de Ægyptiis quoque aliquid tradere pertinens ad flagellum quo verberantur, ut ſic repetat filum, quod abrupit in fine cap. 40. Et niſi fallor, id credidit interpres Valla, unde Latine reddit *quo autem verberentur*, ut paulo ante etiam *verberantur enim*. Et in talem intellectum jam olim diſſeruit Geſnerus ad Athenagoram, cujus verba habemus in Bibliotheca Patrum pag. 33, ubi ſic edunt, ac ſi Athenagoras citaviſſet τὸ δὲ τύπτονται τρόπον. Ad hæc ille Conradus ita notavit [Herodoti codex noſter habet τῷ δὲ τύπτονται, οὔ μοι ὅσιόν ἐστι λέγειν. Suſpicetur aliquis rem turpem & obſcœnam, quam aures honeſtæ vix etiam in profanis rebus nominandam audire ſuſtineant. Quum Typhon inventum Oſiridis cadaver in partes XIV diviſum disjeciſſet, Iſis perquirendo ſingulas reperit, præter pudendam, quæ in fluvium projecta mox à phagro & oxyryncho piſcibus devorata fuerat. Illius igitur loco ad ejus ſimilitudinem factum τὸν φαλλὸν conſecravit, cui etiam nunc diem feſtum Ægyptii celebrant. Hæc Plutarchus. Hoc etiam phallo percuti ſolitos in ſacris illis exſecrandis Ægyptios probabile eſt.] Sed ſcire oportet aliam quoque vim eſſe in hac loquutione τῷ δὲ τύπτονται, nempe *cui numini verberantur*, vel in cujus numinis honorem, aut factorum memoriam, prout talis dativus ſic junctus verbo, à quo faſtiditur ille caſus, exſtat lib. 4 cap. 34. Τῇσι δὲ παρθένοισι ταύτῃσι κείρονται καὶ αἱ κόραι καὶ οἱ παῖδες τῶν Δηλίων. Sic Seneca in Hercule Fur. 301. *Tibi muta fide longas Eleuſin tacita jactabit faces.* Troad. 117. *Tibi noſtra ferit dextra lacertos*, nempe Priamo. Ita dicebatur πηλοῦσθαι τῷ θεῷ, de quo agit Caſaubonus ad Perſium pag. 201. Quod etſi forſan vel utrumque vel alterutrum perinde ſententia ac vox Græca patiatur, nova tamen hîc oritur moleſtia, quod difficulter decernas, utrum active, an paſſive verbum intelligi oporteat. Etenim Herodotus verbum τύπτεσθαι utroque modo & intellectu ſolet uſurpare. Nam in activo ſenſu exſtat clare cap. 42. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες τύπτονται οἱ περὶ τὸ ἱρὸν ἅπαντες τὸν κριόν. Cap. 132. Ἐπεὰν τύπτωνται οἱ Αἰγύπτιοι τὸν οὐκ ὀνομαζόμενον θεὸν ὑπ' ἐμεῦ ἐπὶ τοιούτῳ πρήγματι &c. Quum 4, 70 dicat τύψαντες ὑπέατι σμικρὸν τοῦ σώματος. 2, 70 Ταύτην τύπτει. Certe enim accuſativus appoſitus, quod dixi flagitat; qui ubi omiſſus eſt, videtur id verbum in medio & ancipiti pendere, prout vides fieri in exponendis verbis cap. 40. Καιομένων δὲ τῶν ἱρῶν τύπτονται πάντες. ἐπεὰν δὲ ἀποτύψωνται, δαῖτα προτίθενται. Interpretatur ibi, certe voluit Valla, *omnes verberantur. Poſteaquam vapulaverunt.* Stephanus vero, *Omnes ſe ipſos verberant. Poſteaquam autem verberare deſierunt*, qui plane

ne vult subintelligi ἑωϋτὺς: cujus tamen accusativi reformatio ab Stephano videtur petita ex versione Vallæ 2, 85. Αὗται ἀνὰ τὴν πόλιν στροφώμεναι τύπτονται, & mox, ἑτερῶθεν δὲ οἱ ἄνδρες τύπτονται, *se plangunt*, *se verberant*. At cur non ex Ovidii libro 8 Met.? *scissæque capillos Planguntur matres Calydonides Eueninæ.* Qualecunque id est, certe morem firmum perpetuumque Herodoti transgreditur; & omnino potius erit, ut quemadmodum verba capitis 42 docent Ægyptios exenteratum arietem, & quibusdam partibus truncatum in sacris Thebani Jovis & Herculis verberare, propter expressum quartum casum & adnexum; ita in his sacris Isiacis omisso illo etiam non verberent aliquid, sed ipsi ab se verberentur. Neque enim omissionem illam quarti casus negligere nobis licet. & quum hæc jungi debeant cum fine capitis 40, prout ibi positum simpliciter τύπτονται accipimus passive, idem in hoc loco facere oportet. Sic & lib. 6 cap. 138. Εἴ τι τύπτοιτό τις αὐτέων ὑπ' ἐκείνων τινός. Sed quid ita disputamus? Nempe deductus fuit Gesnerus ab vulgati generis codice, ut cum aliis decreverit scribere τοῦ δὲ, quum Athenagoras viderit ac servaverit veram lectionem τὸ δὲ, sed quem corruperunt alii addenda voce τρόπον, quæ præter fidem ab nugatore addita est. Id docet egregie veterrima illa membrana Medicea nihil aliud agnoscens quam τὸ δὲ τύπτονται. Quid enim hîc causæ est, ut credamus auctorem notare voluisse in flagello aliquid cerimoniæ situm fuisse? An non potius quum tacite id ab eo prætermissum fuerit in sacro Jovis Thebani & Herculis; ita in hoc etiam non fuisse causam dicimus, ut tam solenniter id animadverteret? Immo securius ex mea opinione erit, ut nec illic, ita nec hîc de flagello quidquam annotatum fuisse statuere & ad hanc rem ipsa manu ut in planctu usos fuisse; vice autem versa ut illic arietem sacrum cæsum fuisse docuit, ita nunc quoque voluisse dicere, quem respicerent illa verbera, & cujus Dei aut Deæ factorum notitia commemoraretur, ut solebant sacra illa; sed prohibitum δεισιδαιμονίᾳ maluisse declarare se scire quidem quem verberarent, sed fas velle, ut silentio pio & jusso absconderetur. Hinc præcipuas censeo gratias agendas vel vetustati vel fidei codicis Medicei, exhibentis id quod dixi, *quem autem verberentur*. Habet nempe id sermo Græcus, ut verba in communi usu more solito usurpata, si ad sacra aut solennitatem peculiarem transferantur, ubi sunt multa insolita, debeant ad insolita ista exprimenda pati aliquid alias non ferendum. Tale est, quod habet Lucas in Euangelio 8, 52. Ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. Quid vulgo ea verba notent, & quomodo aliter ibi sumantur, novimus. Eodem vergit Maccab. 1, 70 Ἐκόψαντο αὐτὸν κοπετὸν μέγαν, *planxerunt super eum*, ut κόψονται ἐπ' αὐτὸν Apocalyps. 1, 7.

112, 1. Ἐπεὰν συμμεχθῶσι τῇσι θυσίῃσι ἐν τῇ νυκτί.] MS. ἐπεὰν συμμεχθέωσι τῇσι θυσίῃσι ἔν τινι νυκτί. Sic cap. 68 Εὑρεθέωσι. Hæc duo omisit Portus, quum in Lexico norat ΕΩ διάλυσιν, ubi habet ὁρμηθέωσι, ἑσσωθέωσι, αἱρεθέωσι &c. Deinde quasi innueret, licet forsan esset anniversarium, non tamen esse statum & legitimum, sed fuisse in potestate regis aut sacerdotum statuere & eligere tempus.

112, 3. Ἐμβάφια ἔμπλεα ἁλὸς καὶ ἐλαίου.] Hæc illustravit Salmasius in Plinianis p. 375.

112, 4. Ἐπιπολῆς ἔπεστι αὐτὸ τὸ ἐλλύχνιον.] Non est credibile ita ab Aldo & primis editoribus intellectum fuisse hunc locum, prout vertit Valla *cum multo lychno*, unde recte Stephanus annotavit corrigens *Quibus superstans incumbit ipsum ellychnium.* Satis durum istud *superstare*, ac potius dixisset *supernans.* Itaque & Cl. Grævius ad Luciani Solœcistam hunc locum & alterum ex libro 1 elegit ad proprietatem Græci usus in voce ἐπιπολῆς monstrandam: cur ita, nescio, quum Porti Lexicon abundet exemplis, ac Latine reddidit *superne inest ipsum ellychnium.*

112, 13. Ἐς δὲ Ἡλίου τε πόλιν.] Admodum caute interposita hæc copulativa & nimis. Nec enim ob vocem Ἡλίου additur, sed Ἡλιούπολιν, ut magis deberet sequi ultimam partem. Verum recte omittitur ab MS. ἐς δὲ Ἡλίου πόλιν, ut scripserunt Græci hanc urbem.

112, 15. Ποιεῦσι. εὖτ' ἂν δὲ γίνηται.] MS. ποιεῦσι. εὖτ' ἂν δὴ γίνεται.

112, 18. Ἐκ ξύλων κορύνας ἔχοντες.] Hoc modo etiam loquitur alibi, ut 1, 194. Ἐκ ξύλων ποιεῦνται τὰ πλοῖα. 2, 71. Ξυστὰ ποιέεται ἐξ αὐτοῦ. Etiam Casaubonus ad Strabonem pag. 89 lib. 4 notavit scriptos habere γεφύρας τὰς μὲν ἐκ ξύλων πεποιημένας, τὰς δὲ ἐκ λίθων, ubi in libris impressis omittebatur præpositio. Attamen præpositio ab MS. in hoc loco ignoratur. Et sane ita sæpius, ut 1, 59. Ξύλων γὰρ κορύνας ἔχοντες εἵποντό οἱ ὄπισθεν in historia Pisistrati. 2, 125. Μηχανῇσι ξύλων βραχέων πεποιημένῃσι. 5, 82. Πότερα χαλκοῦ ποιέονται τὰ ἀγάλματα, ἢ λίθου, ἢ δὲ Πυθίη οὐδέτερα τούτων ἔα, ἀλλὰ ξύλου ἡμέρας ἐλαίης. Denique 7, 65. Ἀπὸ ξύλων πεποιημένα εἵματα.

112, 48. Μίσγονται ἐν ἱροῖσι.] Annotaverunt hanc Herodoti in ista parte differentiam, tum ad infamiam Commodi Isa. Casaubonus ad Lampridium pag. 98, tum Christ. Ad. Rupertus ad Valerii Maximi librum 8 cap. 15. Sed causa universa consistit in spectatione fabulosæ narrationis de Hippomene & Atalanta, quam habet Ovidius in fine libri decimi Metamorphoseon. Verba Procli sunt ad Hesiodi Ἔργα. Ἀλλὰ καὶ εἰκόνας ἀγαθῶν τινες σέβονται, καὶ ὑπ' αὐταῖς ὀκνοῦσι τινα πονηρὸν πρᾶξιν πρά-

 ξαι,

ξαι, ὡς ἡ μὴ περιεπομένη τ̃ ἱερᾶς ἑταίρας δρᾶσαι τι ἀσχημον ὑπὸ τῆ Ξενοκράτεος εἰκόνι ἢ σώφρονος, πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ θεῶν τοῦτο χρὴ ποιεῖν.

112, 37. Ἐλθεῖν ἐξανδρωμένον.] In MS. hæc utraque vox mihi non occurrebat, nisi tantum in margine, ubi nuperus calamus eas adscripserat. Certe si placet verbum ἐλθεῖν retinere, utique altero participio possim carere.

113, 4. Ἐν τοῖς τεμένεσι.] Sic enim legit codex optimus, ubi vulgo habetur τεμένοισι. Portus quidem aliqua collegit de ista terminatione dativi οισι, sed nihil ad hoc genus. Nos interim sequimur ac probamus fidem veterrimi exemplaris. Sicut etiam deinde expressimus, quod jam Stephanus quoque in suis repererat τοιαῦτα ἐπιλέγοντες ποιεῦσι, quum ederent τοιαῦτα ποιεῦντες ἐπιλέγουσι, & τ̃ δὲ εἵνεκεν, non εἵνεκα.

113, 15. Ἀναγκαίη καταλαμβανόμενος.] MS. ἀνάγκη, ut statim τεθνάναι ἀνάγκη.

113, 31. Ἀπολύειν ζημίην.] Herodotus varietatem mire sectatur, quod scimus: verumtamen fieri non potest, ut approbetur in Græcismo hic infinitivus; utique nimium distat ab finali ἀνάγκη: ut prorsus legendum sit, prout est in MS. ἀπολύει.

113, 33. Πολλῶν δὲ ὄντων.] Lege ex MS. δὲ ἐόντων. Quî potuit hoc Ionicum tamdiu latere?

113, 43. Φιλότεκνον γδ.] Inepte Valla voluit jungere, quod junctim poni poterat & debebat, si tamen Herodotus voluisset; quippe qui id noluit. Ideo hunc ordinem sermoni tribuit; qui etsi confusus Vallæ & aliis, quasi hæc parenthesis debuisset sequi vocem ἐπιθυμέουσαι, tamen sæpe occurrit. Quinetiam modo succurrit vexationi huic MS. exhibens φιλότεκνον δὲ. Hæc particula magnopere mitigat tarditatis, quæ videri poterat inconvenientiam. Neque per ista vult auctor utique causam reddere, ut voluit Valla, quam declarare ista occasione indolem bestiæ. Sic cap. 84 interponit πάντα δὲ ἰητρῶν ἐστὶ πλέα, & reddit Valla, *Itaque omnia referta sunt medicis*, quod Herodotus in animo non habuit. Paulo ante consentiebat cum Stephani lectione in scriptis libris inventa codex optimus in διατέονται, non πατέονται.

113, 45. Τοὺς αἰλούρους.] MS. hoc loco exhibet clare αἰελούρους & sic semper inferius etiam clare; quod addo, quoniam in superioribus similiter scriba primus fecerat, sed nescio quis vocalem istam eraserat, haud dubie existimans pro diversa lectione eam appositam, ut solet sæpius αι & ε commisceri, quod in hac voce non videtur cogitandum, quamcunque ei etymologiam concinnaverit Salmasius in Plinianis. Cæterum quæ hic tam perspicue commemorat Herodotus, non potuit sibi conciliare notissimus ille Oudanius Romanæ potentiæ index in quarto colloquio pag. 179. ita interpretans vernaculo sermone, postquam in antecessum ita deploravisset [Hier tegen wijst Herodotus eenige middel aen, dogh die zoo ingewikkelt by hem gevonden word, dat 'er naulijks eenig bescheyd uyt te rapen is, ten zy dusdanig] ubi pessime intelligit attribuens masculis, quod Herodotus scribit femellarum esse; tum duo separata specimina in unum claudens, unde omnis intelligentia debuit periisse. Sic igitur vertens scribit: *datse* namentlijk *de katten*, *na datse eens geworpen hebben*, *van de mannetjes afhouden*, *en zelf de jongen benemen*, *en dooden*, *waer over de katten*, *die zeer begerig na haer jongen*, *en tot de vermenging zeer verhit zijn alle weer doen om by de katers te geraken*, *dan bewaren de Egiptenaars de zelven zeer nauw*, *en leggen in haar huyzen groote vieren aan*, *daar*, *dewijlze ze alsrechts verzuymt hebben*, *uyt te dooven*, *de katten eyndelijk van verwoedheyd over en in springen*, *en alzoo om hals geraken*. Hæc ille. Nec intelligo quemadmodum homo mentis integræ queat esse tam vanus, ut simplicissime & clarissime scripta tam miris imaginationibus & somniis infuscare sustinuerit, falso omnia intelligens aut miserrime commiscens, quæ Herodotus commodissimo ordine separavit. His adde imaginem Ægyptiacam αἰελούρου, prout ab illa gente coli potuit, Romæ servatam & in Diario Italico publicatam ab D. Montfauc. pag. 226, cui similis est illa cum Leonino vultu apud Pignorium in Mensæ Isiacæ Expositione pag. 35, utraque sedens, ut Osiridis stantis simulacrum edidit Al. Donatus in Roma 1, 22.

113, 49. Ἐσάλλοντες ἐς τὸ πῦρ.] Sic antea dixit ἐσβάλλει ἐς αὐτὴν ὗς. Nunc tamen MS. ἁλλονται, & sufficit.

Ibidem. Τούτων δὲ γινομένων.] Non sine locupletissimo integritatis suæ testimonio optimus codex, ταῦτα δὲ γινόμενα. Ut enim procul dubio vulgata scriptura est librarii Grammatices & παιδικῆς συντάξεως canonibus callentis, ita vera Herodoti, universa Græcæ linguæ politura inter doctissimos florentissimi hominis, scriptura est, quam ex tam vetusto libro nunc produco. Quippe ut aliorum, sic Herodoti quoque est illas ipsas terminationes hoc genere pro absolutis casibus usurpare. Sic cap. 48. Πηχυαῖα ἀγάλματα νευρόσπαστα, τὰ περιφορέουσι κατὰ κώμας αἱ γυναῖκες, νεῦον τὸ αἰδοῖον, οὐ πολλῷ τέῳ ἔλασσον ἐὸν ἢ ἄλλου σώματος. Mirari licet neminem venisse, qui rescriberet νεύοντος ἢ αἰδοίου &c. Rursus cap. 41. Τοὺς δὲ ἔρσενας κατορύσσουσι, τὸ κέρας τὸ ἕτερον ἢ καὶ ἀμφότερα ὑπερέχοντα. Hic quoque potuit vel ὑπερέχοντας vel τῷ κέρατι τῷ ἑτέρῳ ἢ καὶ ἀμφοτέροις ὑπερέχουσι. Cap. 134. Ἵνα οἱ δυώδεκα ἔτεα ἀντὶ ἓξ ἐτέων γένη-

γῆ͵ν αι, αἱ νύκτες ἡμέραι ποιεύμεναι, ipse interpres non audet hoc in Latinis retinere, sed vertit *diebus factis ex noctibus*. Præclare ad hunc modum Acta Martyrum Sincera pag. 147. *Proconsul jussit eum adhuc ætate adolescentulum tendi in rotis, & ligna in circuitu posita, vinculis fortiter totum corpus ejus fecit constringi.* Quod nequivit concoquere eruditissimus Ruinartus, unde vel *inter ligna* vel *lignis in c. positis* ait videri legendum. Nihil tale.

114, 2.] Ἐν στέγῃ δ' ἂν οἰκίῃ.] At melior MS. ἐν στέοισι δ' ἂν οἰκίοισι. Hoc est Herodotium.

114, 10. Ἰχνεύται θάπλον.] Poterat in hac parte sine culpa Th. Gale omisisse notam Stephani, qua *canes masculos ferarum indagatores* explicat, quum hi Ichneutæ non aliud sint quam ἰχνεύμονες, ut probat Salmasius in Plinianis pag. 447, quod ut sues semper rostro quærat & investiget, unde addidi hoc substantivum. Locum Hesychii & Nicandri memoratum illic Salmasio adhibuit quoque Valesius, quasi apud Salmasium non legisset.

114, 11. Τὰς δὲ ἴβις ἐς Ἑρμέω πόλιν.] Quum has voces perinde ut Stephanus in codicibus suis, ipse in optimo Mediceo legerem, dempsi hanc contumeliam Herodoto, quem vulgo truncant & has eripiunt. Sic autem scribit ille codex, non Ἑρμεώπολιν. Idem crede dici de voce σπανίας.

114, 12. Τὰς δὲ ἄρκτους &c.] Fax ingenii Lipsiani & materia certaminis inter eruditos, quam decidit Salmasius in eisdem Plinianis pag. 311.

114, 16. Τοὺς χιμεραιωτάτους μῆνας.] Superlativum istum explicuit idem in citato opere pag. 453.

114, 21. Τῆς τε αἰθρίης.] MS. τῆς αἰθρίης. Quod scire Salmasius nequivit, unde in citando hoc loco duas literas istas retinet, explicans τὴν αἰθρίαν esse subdivum, ut quum in terra moratur, sub dio agat, *quia noctes frigidæ sunt, & aqua per noctem tepidior, ideo noctes in flumine degit crocodilus*; item, *quod aqua scilicet tepidior per noctem sit subdivali sereno.* Sic vir ille maximus ex his Herodoti verbis & alteris Aristotelis τὴν δὲ νύκτα ἐν τῷ ὕδατι (τὸ πλεῖστον διατρίβει) ἀλεεινότερον γάρ. Igitur ab crocodilo τῆς αἰθρίας vult quæri teporem, qui major sit in Nilo per noctem. Quis vel alterutrum ex his credat? An aqua Nili tepidior est per noctem, quia tunc sol inde remotus est? Opinarer hanc causam esse majoris frigoris. Item an crocodilus ac reliqui pisces quærunt teporem? Qua de causa? an ut coquant se ipsi? Plena joci. Herodotus testatur per diem displicere crocodilis aquam, ut nimis tepidam, tepidiorem certe, quam est mansio subdivalis & roscida: hæc tunc gratior & commodior huic animali, quam aqua, quam noctu intrat ut rursus tunc frigidiorem. Et utique per diem extra aquas esse crocodilum docet quoque musivum opus apud Ath. Kircherum in Latio 4, 4, ubi inter alia vel animalia vel opera, quibus dies designatur, etiam crocodilus insistit insulæ vel insidians vel escam petens ex fruticibus. Interim ignoro quid voluerit Valla *calidiore aqua quam nocturno sereno & roscido.* Nihil istius *nocturni* est in Græcis.

114, 24. Οὐ πολλῷ μέζω.] MS. μέζονα.

114, 43. Ὁ δὲ ὠφελεόμενος.] MS. ὠφελεύμενος.

115, 1. Ἐς τὰ ὦτα ἐσθέντες.] Locutio vel frequens hujus auctoris, ut 4, 179 Ἐσθέμενον ἐς αὐτὴν (Ἀργώ) ἄλλην ἑκατόμβην. 9, 25 Ἐς ἅμαξαν ἐσθέντες τὸ νεκρὸν &c. 1, 164. Sic & ἐς γε τὰ ἱρὰ ἐσφέρεσθαι. Nunc tamen MS. ἐνθέντες. Habes sane cap. 73 Τὸν πατέρα ἐς αὐτὸ ἐντιθέναι. 1, 164. Sed & paulo ante MS. habet tantum τρέφουσι pro ἐκτρέφουσι.

115, 2. Ἀμφιδέας.] Vox & olim usurpata Græciæ, ut ex Hippocrate, Lysia & Aristophane præter hunc Herodotum probant certa documenta; sic deinde multiplicem curam per omnes fere ætates experta observataque Galeno, Polluci, Harpocrationi, Hesychio ac Suidæ, imo etiam Goldastino Lexico vocum Herodoti, tantum ut dicerent quædam convenientia locis illorum scriptorum vel ad ornandum, vel ad claudendas fores, idque sequuti sunt viri docti post renatas literas, in quibus vel infaustissimus fuit Henr. Stephanus, dum in Thesauro excidere sibi passus nescio quomodo ista verba [apud Herodotum ἁλύσεις catenas; nimirum ubi ait ἀμφιδέας περὶ τοὺς πόδας διδόντες. Solent enim captivorum pedes catenis circumligari, aut etiam numellis includi] Unde potuit hic illi sensus obvenire, si Herodotum inspexisset? Utique non agitur hîc de captivorum pedibus coërcendis. Etiam non magis huc pertinet participium istud, quam præcedens ἐνθέντες, licet Stephano similis sit Portus in voce διδόντες admovenda, sed Casaubonus ad Athenæum lib. 4 cap. 27 jam citatus in notis ad Hesychium omittit scribens tamen negligenter εἰσθέντες. In hoc autem loco non Valla tantum agnovit catenas, ut ad Suidam scripsit nuper ille, qui miserrimis modis eum Cantabrigiæ conspurcavit, sed fere omnes etiam ipso agnoscente ibi Casaubono, qui fatetur in Lysiæ loco sic interpretari posse, & hinc etiam in verbis Aristophanis: imo addit observare antiquos Grammaticos Lysiam ἰδίως appellasse ἀμφιδέας istas catenas ferreas. Jam vero si liceret circulos tales intelligere, quos existimat Casaubonus, cedo quare istæ ἀμφιδέαι fuerint inditæ primoribus pedibus, & non etiam posterioribus, qui utique perinde hono-

honorati. Crediderim sane illas ἀμφιδέας, aut circumligaturas, ut vox sonat, fuisse genus simile, quod μανιάκας alioqui vocant, iisque adnexas fuisse catenulas, ut si feritas forsan naturalis rediret, discurrere nequirent impeditis prioribus pedibus, & tamen ornatis: sicut in nummo, qui præfert *Imp. Divi f. p. p.* ab altero latere est crocodilus ἀμφιδέαν talem collo circumdatam gerens, cui innectitur catena, cujus extremitas altera absconditur cacumine palmæ. Cujus nummi sensus videtur coloniam Nemausensem hoc impetrasse, ut Ægyptum duplici victoria, nempe ab Divo Julio & ab Imperatore filio, subactam celebrare ludis & agonibus liceret, in quibus daretur corona & palmæ & lemnisci, idque incepisse tunc, quum anno V. C. 751 crocodili 36 in naumachia occisi, & unus tunc Nemausum devectus & monstratus fuit incolis. Non enim satis singula deteguntur.

115, 4. Ταριχεύσαντες.] Non major causa est scribendi hoc participium in aoristo, quam sequens verbum θάπτουσι. Recte igitur MS. ταριχεύοντες.

115, 12. Ἢ δ᾽ ὦν ἔμοιγε δοκέει.] MS. ἐμοὶ δοκέει. Dein νῶτον ὑὸς, non συός. Sed & in MS. Mediceo legitur θηρευτὴς, prout Stephanus invenit in suis, non θηρευτήρ.

115, 30. Ὥστε αὐτοῦ τοῦ. ξυστὰ ποιέεται.] MS. rectissime ποιέεσθαι, quum hæc ipsa sic etiam exscripserit Aristoteles, quem citat Salmasius in Plinianis pag. 455, ubi de hoc monstro agit.

115, 33. Καὶ τῶν ἰχθύων τὸν καλεύμενον λεπιδωτόν.] MS. καὶ πάντων ἰχθύων. Quod si novisset Valla, propius ad verba auctoris interpretationem suam concinnasset. Quamvis primo sane nihil interesse appareat *piscium genus quod vocatur squamosum*, & *ex piscibus eum qui squamosus vocatur*, præsertim si intelligat piscium genus squamosum multiplex. Sed omnia perperam. Nam si genus piscium quod vocatur squamosum, foret sacrum, jam fraudarentur mensæ Ægyptiæ nimis magna piscium copia; nec loquitur Herodotus de genere piscium. Nunc apparet eximi ab eo ex omnibus piscibus eum qui proprie illic vocetur ita λεπιδωτὸς κατ᾽ ἐξοχήν. Certe talem fuisse docent loca ab Henr. Stephano citata in Thesauro, & forsan hinc Lepidoton urbs Ægypti Ptolemæo. Hæc vox etiamnum exsulat inique loco suo depulsa ex Apologia Apuleji pag. 44, quam diligentissime Florentiæ inspexi, quum alia sint ab Pricæo deprehensa; sed reliquorum medelam à se non vult exspectari, cum nonnulla existimet corruptiora, quam ut ullatenus restitui possint, ut felicioribus ingeniis eruenda deleget. Remittamus talia. Locus autem sic legendus ex vestigiis antiquissimæ scripturæ: Σελάχεα, μαλάκια, μαλακόστρακα, χονδράκανθα, ὀστρακόδερμα, καρχαρόδοντα, ἀμφίβια, λεπιδωτὰ, φολιδωτὰ, δερμόπτερα, πεζὰ, νέποδα, μονήρη, συναγελαστικά.

115, 37. Ἐγὼ μέν μιν οὐκ εἶδον, εἰ μὴ ὅσον γραφῇ.] Ingenuitas Herodoti vel laudatissima; quam quoties licuit expectare in aliis per similes occasiones? quod frustra plurimum feceris. Non desunt tamen, qui eadem fuerunt usi. Ipse Cicero, quum lib. 1 Divin. cap. 45 scripsisset auditos esse Faunos, tamen libro 3 Nat. Deor. cap. 6 *Fauni vocem equidem nunquam audivi*. Sic quum ita ample de cygni cantu & quidem interdum præsago loquutus fuisset Socrates in Platonis Phædone, illuc forsan respiciens Ælianus adeo cautam subjecit curæ suæ commendationem, ut scripserit lib. 1 Ποικιλ. 14. Ἐγὼ δὲ ᾄδοντος κύκνου οὐκ ἤκουσα, ἴσως δὲ οὐδὲ ἄλλος, quod apud Lucianum in scripto de Electro confirmant navicularii.

115, 39. Πεντακοσίων.] Conferendus Salmasius in Plinianis pag. 550.

115, 40. Φοιτῆν δέ τοτε.] Quum paulo ante præmittatur ἀπικνέεσθαι, an id ita mutari oportebat? Imo optimus MS. φοιτᾶν.

115, 42. Τὰ μὲν χρυσόκομα τῶν πτερῶν.] Jamdudum pronunciaverat Salmasius vix credendum dixisse Herodotum χρυσόκομα pro χρύσεα, atque ideo legendum χρυσόκοκκα, ut sit color ex auro & cocco mixtus, quæ vox alioqui apud Græcos non usurpata servetur ab Apuleio de basilica, *florem habens chrysococcum*, ob caudam, quæ apud auctorem de Phœnice

Porrigitur fulvo distincta metallo,
In cujus maculis purpura mixta rubet,

ubi plane χρυσόκοκκον Herodoti expressum sit, rubens purpura auro mixta chrysococcum colorem facit. Quæ satis speciosa, tamen noluit apud Petavium suum agnoscere Tanaquillus Faber, ut quasi nulla forent, & ipse solus ægrota omnia animadverteret ac statim sanaret, eodem impetu & citans & peragens in citatis jam Epistolis ait; [Sane legendum χρυσόχροα, quæ aurei coloris essent] Recte Faber, sed hactenus, ut rear ita rusticos circa Salmurium loquuturos fuisse; nam Herodotus politior est. Etiam si Herodotus hoc loco scripsisset χρυσόχροα, non est probabile eam vocem ab sciolis mutatum iri, non magis quam μελάγχροες 2, 104. Præterea Salmasiani venerabiles manes ignoscant, si dixero Herodotum non esse occupatum in sola cauda depingenda, sed generaliter exhibendo τὰ πτερὰ, ut partim sint χρυσόκομα, partim ἐρυθρά. Quid? an pennæ ab utroque latere quod habent levissimum enatum, & præsertim maxime vergens ad extremum, proprium ad captandam auram, non instar comarum considerari potest? Ego quidem puto non tantum posse, sed

sed etiam debere. Itaque gratiam facio utriusque conjecturæ, & quod tanta vetustate commendatum est, pro probissimo mordicus teneo. Si χρυσῖτις potuit appellari herba χρυσόκομος, quidni pennæ?

115, 43. Περιήγησιν ὁμοιότατος.] Vocem primam docte spectat & illustrat Salmasius in Plinianis pag. 97, ubi occasione Solini, præbentis verbum *circumvehi* in describendo, considerat hanc Græcam quasi formæ circumscriptionem & voce Lucretiana circumcæsuram, unde περιηγεῖν assumserit notionem verbi ζωγράφειν. Sed vide.

115, 49. Ὅσον δυνατός ἐστι φέρειν.] MS. ὅσον τε δυνατός εἶναι φέρειν. Perquam polite. Vide ad 17, 47.

116, 5. Ἐγκειμένου ἢ τοῦ πατρός.] Nemo ignorat hanc quoque significationem esse hujus verbi ἐγκεῖσθαι: sed rariorem, quum frequentior sit, quæ habet violentiæ notam, ut sit urgere & instare & premere. Quidquid sit, de Herodoto elegantissimum reor, quod præbet optimus MS. ἐπικειμένου. Deinde item MS. κομίζειν μιν ἐπ' Αἴγυπτον. Exigit claritudo loquendi, ubi vulgo μιν omittunt.

116, 9. Οὐδαμά δηλήμονες.] MS. οὐδαμῶς.

116, 15. Περὶ τῶν πτερωτῶν ὀφίων.] Vox πτερωτῶν in MS. non legebatur. In quo & ipso vide an non exemplum sit diligentissimæ librarii curæ in codice isto Mediceo apparando. Nam quum vulgo fama apud Græcos foret pennatos ejusmodi serpentes illic volitare, curiosa Herodoti sedulitas auctorem quoque illuc direxit, invenitque non tam esse pennatos, quam membranula instar vespertilionum instructos. Itaque inferius ubi loquitur de fama & ex ore vulgi, ait, ἅμα τῷ ἔαρι πτερωτοὺς ὄφις πέτεσθαι, addens vocem πτερωτούς, plane uti narrabatur. At hic loquens ex persona sua videtur de industria omisisse eam vocem, omnia suspendens, donec præmissa primum vulgi fabula, deinde ipse indicaret, quid veri invenisset, nempe πτερωτοὺς non esse.

116, 18. Σωροὶ ἦσαν ἀκανθέων.] MS. σωροὶ ἦσαν τῶν θεῶν, & in margine adscriptum erat cum eodem hoc signo ./. ὀστέων. Certe id præferendum vulgato, quum etiam ante Herodotus ἀδύνατα maluerit scribere, respiciens ad ὀστέα, quam ἀδυνάτους, ut referretur ad ἀκάνθας, quæ vox est propior.

116, 20. Ἐν ᾧ αἱ ἄκανθαι.] MS. ἐν τῷ αἱ. Nam paulo ante applaudebat idem codex libris Stephani exhibentibus ἐλάσσονες ἔτι τούτων, non ἐπί, ut vulgo.

116, 31. Τῆς ἴβιος.] MS. τῆς μὲν ἴβιος.

116, 34. Τῶν μαχομενέων.] Eodem modo, quo 5, 18 Πειθομενέων ἢ τῶν γυναικῶν, & pluribus ita in locis. Nihilominus nunc habet optimus MS. τῶν μαχομένων. Et sane quamvis illa forma Ionica alibi extendat ita istud participium, non tamen omittit alibi id retinere vulgari more prolatum & contractum, ut videre potes infra cap. 137. Ὑψηλέων τασσομένων πολήων. 4, 124. Ἁλισκομένων ἢ τῶν πολίων.

116, 37. Ψιλὴ τὴν κεφ.] MS. ἡ ψιλὴ τὴν κ. deinde etiam καὶ τοῦ αὐχένος, item ἐκ τοῦ πυγαίου ἄκρου, in quibus vocula τοῦ negligebatur.

116, 49. Τοιῷδε διαχρέωνται.] Tanquam librarios cepisset similitudo aliqua phrasium Herodoti, ut hinc semel lectam ubique inculcare voluerint; ita nunc id placuit, quia mox sequitur οἴνῳ διαχρέονται. At nequaquam ita egisse auctorem probat optimus MS. exhibens τοιῷδε δὴ χρέωνται. Sane in tali causa satisfecit Herodoto simplex 1, 78. Τὸ Ἑλληνικὸν γλώσσῃ μὲν αἰεί κοτε τῇ αὐτῇ χρέεται.

117, 2. Τὴν ὑγηίην.] MS. τὴν ὑγιείην. Deinde quoque pro ὑγιέσταλοι πάντων ἀνδρῶν MS. habet ὑγιηρέσταλοι πάντων ἀνθρώπων. quæ & vox est certe Herodotea & restitutio cætera necessaria. Idem tradit sic scribens libro 4, 187. Εἰσὶ γὰρ ὡς ἀληθέως οἱ Λίβυες ἀνθρώπων πάντων ὑγιηρότατοι, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, ad quod sequuturum haud dubie nunc respiciebat.

117, 9. Τῶντε ἄλλων εἵνεκα πάντων.] Agnosce fatui hominis emblema: nimirum quia statim præcessit τῶν ὡρέων εἵνεκεν, (etiam corrupta voce postrema, quam Herodotus terminaverat in κα, quod fucosi illi fartores transscripserunt in vocem insiticiam ex cap. 4 h. l.) simile quid nunc sequi debuit isto judice. At nos istud εἵνεκα longe gentium hinc exulare jubemus ex auctoritate MS. Est enim perfectissima oratio: ἐν γὰρ τῇσι μεταβολῇσι τοῖσι ἀνθρώποισι αἱ νοῦσοι μάλιστα γίνονται τῶν τε ἄλλων πάντων, καὶ δὴ ἐκ τῶν ὡρέων μάλιστα. *nam hominibus præcipue morbi exoriuntur in mutationibus tum omnium aliarum rerum, tum maxime tempestatum.* Sic enim & in MS. repetitur istud μάλιστα. & ut dico, ὡρέων εἵνεκα.

117, 11. Κολλήσις.] Quibusnam in MSS. legatur κολλῆς, quod in margine apponi ab Stephano vides, dixerint indices. Credo enim aliud voluisse virum doctum. In Oxoniensi erat clare κύλλου. Sed in Mediceo κυλλήσις, media syllaba signata accentu, ex dialecto Herodoti pro κυλλήσεις. Et sic scribendum apparet. Vide Casaubonum ad Athenæum 3, 29. Mox cum ejusdem Stephani MSStis legit Mediceus τεταριχευμένους, non τεταριχευκότες.

117, 17. Τὰ μικρὰ τῶν ὀρνιθίων.] MS. rursum ὀρνίθων. Et satis patet ὀρνίθια non intelligi, sed similes eis quas nominaverat, ὄρνιθας.

117, 22. Ἀπὸ δείπνου γεύωνται.] Nempe quum in Aldi editione exhiberetur γεύωνται, mutavit Camerarius in literas γεύωνται. id retinuit Stephanus mutans in formam typis nostris ignotam, unde sub Jungermanno γεύωνται exstitit. Male pro γίνωνται, ut est in MS. & solum verum.

117, 23. Μεμιγμένον ἐς ταμάλιστα.] Locus

mire adminiſtratus. Interpretes *maxime imitantem.* Legerunt igitur μεμιμημένον, quod etiam exſtat in MS. & ſine dubio genuinum eſt. Immo expreſſit quoque Aldus, etiam Camerarius. In Stephani editionibus perverti cœpit, ut mirer tam imprudentem fuiſſe Jungermannum. Quo ſic decepto, ecce ut Petavio ſuo blandiatur, repente ingenium Tanaquilli Fabri, etiam fatentis operam ludere, qui in probando ſuo ſcilicet μεμιμημένον operam ponat. At quid juris iſti Fabro accedendi ad hanc partem, in qua tamen verborum ſatis multorum operam luſit? quum verba hæc allegans Cl. Dauſquejus ad Silii Italici librum 13 p. 554 ſcribat ita: πεποιημένον, μεμιμημένον [præfuit μεμιγμένον in cod. H. S.] ἐς ταμάλιςα. Et tamen adhuc placuit Th. Gale huc afferre *Cod. Arch.* & *Adſtipulatur etiam codex Etonenſis.* Et quis codex aliter haberet? Cap. 86. Παράδειγμα νεκρῶν ξύλινα τῇ γραφῇ μεμιμημένα. Cap. 132. Ὁ δὲ ἡλίε κύκλος μεμιμημένος ἔπεςι χρύσεος. Cap. 169. ςύλοισι φοίνικας τὰ δένδρεα μεμιμημένοισι.

117, 25. Μέγαθος ὅσον τε πάντη πηχυαῖον ἢ δίπηχυ.] Sic vulgabatur antea, quum nos ex optimo MS. reſtituerimus δίπηχυν. Quidni? quum hic locus ſit peculiaris efficaciæ, ſed validiſſimæ ad monſtrandam conſtructionem Herodoti, quam dum renatæ ſunt literæ nullus vidit. Quis enim hæc vulgata non approbavit? quis hæſit? Et tamen longe aliter ſpectari oportet, & unica ſunt hæc verba ad firmandum quod ſcripſi ad 78, 28.

117, 30. Τοῖσι ἄλλα τε πολλὰ ἐπάξιά ἐςι νόμιμα.] Per Euterpes dulcedinem! an nunc demum tempus eſt laudandi Ægyptios ob alia egregia inſtituta? Itaque hinc ſtatim vides primo totum hoc eſſe ſupervacuum, quum jam præcedentia comprehendant. Deinde, ſi hoc loco id agere voluit Herodotus, an in ejus demonſtrationem hic ſceleti tralatus ad incendendam potationem adducendus fuit, vel cantilena tot locis ſuſurrata? Tertio mirum, cur non reperiatur in Vallæ interpretatione expreſſum illud πολλὰ, ſed tantum *quibus cum alia ſunt egregia inſtituta.* Quarto ſi Herodotus tamen hoc voluit, dixiſſet ἄξια λόγε, ut ſolet perpetuo, non ἐπάξια. Nimirum interpres videtur in exemplari ſuo forſan legiſſe, ut legitur in MS. Oxonienſi τοῖσιν ἄλλα τε ἐπάξιά ἐςι. Sed ſunt meræ inſaniæ & delirationes ab vero. Nam poſt memoratas quaſdam Ægyptiorum conſuetudines progreditur ad deſcribendam eorum tenacem indolem in priſtinis ritibus cuſtodiendis ac conſervandis. Aureus igitur hoc loco codex Mediceus ita habet τοῖσι ἄλλα τε ἅπαξ ἃ ἐςι νόμιμα. Confice igitur præclaram ſententiam: Πατρίοισι δὲ χρεώμενοι νόμοισι ἄλλον οὐδένα ἐπικτέωνται τοῖσι, ἀλλ' ἅτε ἅπαξ ἃ ἐςι νόμιμα, καὶ δὴ &c. Sic enim reſcribendum modò deprehendo. *Patriis vero utentes moribus alium nullum iis adſciſcunt. Sed quæcunque ſemel ea ſunt inſtituta: tum ſane etiam Linus cantio apud eos celebratur.* Ratio loquendi nonniſi ex ſolo Herodoto illuſtranda, cui nonnihil gemina eſt cap. 61. συμφοιτέωσι δὲ ὅ τι ἀνὴρ καὶ γυνή ἐςι πλῆν παιδίων.

117, 40. Βασιλεύσαντος Αἰγυπτίων.] MS. Αἰγύπτε. ut cap. 98 hujus libri. Τε̃ αἰεὶ βασιλεύοντος Αἰγύπτε. Et c. 99. Τὸν Μῆνα πρῶτον βασιλεύσαντα Αἰγύπτε. Paulo ante convenit codicibus Stephani & Mediceo in ἔλαβον pro vulgari ἔλαβε.

117, 43. Ταύτην μούνην εἶναι, καὶ πρώτην σφίσι γενέσθαι.] Formoſam, credo equidem, diſtinctionem vocum εἶναι & γενέσθαι. Non videtur tamen ita legiſſe interpres, vertens *cantilenam hanc eamque ſolam ipſis inſtitutam.* Quæ verba video per omnes editiones propagata, quum clare in his pateat invito ipſo excidiſſe *primam:* deinde ex duobus infinitivis alterum modo verſum per participium. Quid quæris? Immo ita ex MS. Arch. & Euſtathio profert Th. Gale, ἀοιδὴν τε αὐτὴν καὶ μούνην σφίσι γενέσθαι. Sed neque ita ſcripſit Herodotus, & majorem fidem meretur fideliſſimus codex MS. ubi ſic plane & integerrime legitur, ταύτην πρώτην καὶ μούνην σφίσι γενέσθαι. Quibus nihil perfectius. Etiam ex libro 1 ſic expulimus pro ſupervacuo & ſpurio verbum εἶναι.

117, 49. Τόδε μέν τοι ἄλλο Ἑλλήνων οὐδαμοῖσι.] Et ſic placuit nonnullis velut apodoſin præcedentium τόδε ἄλλο concipere. Quinam illi ſint, qui ſic impotenter alienum inverterunt, nequit ambigi, ſi ordine procedas. Non enim ita edidit Aldus, non etiam Camerarius. Non etiam interpres Valla, *qua in re cum nullis aliis Græcorum conveniunt.* Res ipſa nos ducit ad Stephanum: hujus editiones fædatæ ſunt hac ſtultitia, unde ad ipſum remittimus has ſordes; quum auctor ſcripſerit τόδε μέντοι ἄλλοισι Ἑλλήνων &c. quem ſenſum, ut vides, excepit quoque interpres, & legitur Florentiæ.

118, 2. Μέχρι δὲ γούνατος.] Quum recte & ſimpliciter interpretatus ſit Valla, Cl. Brauwnius in Veſtitu ſacerdotis Hebræi pag. 213 vertit *circa femina.* Moroſius eſt quod ſequitur, ubi quum interpretatio ſic habeat *candida ferunt amicula linea ſuperjecta,* in quibus *linea* per vitium typorum ponuntur pro *lanea,* ibi notavit Stephanus [*Valla,* ferunt amicula tanquam ſuperjecta: *omittens* εἰρίνεα *id eſt* lanea] quum non ſit mihi ad manum prima editio Vallæ, cogor acquieſcere. Sed ibidem Brauwnius quoque notat [Nota Vallam omittere hoc εἰρίνεα *laneum*] ſit ita; ego neſcio, ſed ſufficiebat Stephanus unus. Interim & hoc ſcias, notam iſtam Stephani non eſſe in editione anni 1566, ſed demum 1592. Citat hæc verba etiam Def. Heraldus ad Arnobium

bium lib. 111, p. 136, ubi tangit verbum ἐπαναβάλλειν & ἐπιλιθέναι.

118, 8. Τοῖσι Ὀρφικοῖσι καλεομένοισι καὶ Βακχικοῖσι, ἐοῦσι δὲ Αἰγυπτίοισι καὶ Πυθαγορείοισι.] Magna hæc fabulatio, & infiniti libri huc conferendi, ſi myſterium hoc explicari rite deberet. Sed illos quidem relinquimus ſuæ fidei, quos fere convocatos plurimos, ſed ut opinor, invitos opineris illic, ubi ſub Orpheo ſtatuitur latitare Moſes. Quæ nunc ex Herodoto audimus, mirifica in iis monſtra; mirifica conjunctio eorum, quæ ſunt alieniſſima ab ſe invicem. Quid enim eſt? *quæ Orphica appellantur & Bacchica, ſunt autem Ægyptia & Pythagorea.* An quæ ab antiquis Bacchica orgia appellabantur, Herodotus neſcio unde edoctus nunc pronunciat eſſe eadem Pythagoreis? Quæ duo inſtituta fuere unquam magis diverſa? Non enim agitur de una aliqua opinione aut parte ſacrorum hic aut illic enarrata ab aliquo, in qua potuerunt concordare. Sed ſummam ſacri rem ſpectamus; hæc nullo genere inter iſta eſt ſimilis. An probari poſſint eſſe Ægyptia, illis relinquo, qui ſcribunt Orpheum Ægyptiacis diſciplinis imbutum fuiſſe, quod ſane refert Marſhamus pag. 143 ex Tzetzæ Chiliadibus; ut vix peregrinatus illuc legatur Orpheus, niſi apud illos, qui id neſciverunt; tantum in Thracia & oppoſita Phrygia & itinere ad inferos celebratus. Bacchica autem ſolennia non exigebant veſtes lineas, ſed celebratiſſimas ſuas nebrides, de quibus notavit Harpocration in maximo oratore τοῦ νεβρίζοντος, quem illuſtrat quoque Scaliger in Animadverſion. pag. 33. Immo, quum cerimonias ſepulturæ Ægyptias referat, quomodo convenit, quum dixerit eas eſſe ſimiles certis Græcorum cerimoniis, addere Græca illa etiam eſſe Ægyptia? tum enim non dicis ſimiles, ſed prorſus eaſdem. Et unde tamen credemus hæc originem habere? non aliunde, quam ex eodem fonte, qui tot ineptiſſimas nugas codicibus Herodoti impegit, ut unus ille Mediceus genuina ejus ſcripta ad hanc ætatem ſervaverit, qui idcirco vel præcipue nunc meretur fidem. Nam in iſto tantum legitur τοῖσι Ὀρφικοῖσι καλεομένοισι καὶ Πυθαγορείοισι. Id verum eſſe vel inde opinari poſſumus, quod paſſim ſcriptores Pythagorica tractantes citare ſoleant Orpheum & ejus carmina, quia videlicet iſta utraque in plurimis conveniebant. Itaque illa media εἰς κακοὺς κόρακας. Unde maculoſi iſti potuerunt ſibi imaginari ab Herodoto ſcripta & appellata eſſe Βακχικὰ, qui ipſum numen Βάκχον appellet nuſquam, qui in hoc ipſo libro dixerit τὰ περὶ τὸν Διόνυσον ὄργια, qui Βακχεύειν tantum & Βακχεῖον ut Græca vocabula uſurpet. nempe unde ſimiles illis potuere in indicem mittere [Bacchantium ex 8, 6.] ubi agitur de myſtico Iaccho. Utique ex Ægypto pleraque Græca veniſſe jam dixit, ut non neceſſe ſit addere ἐοῦσι δὲ Αἰγυπτίοισι.

118, 14. Ὁτέοισι ἐγκυρήσῃ.] MS. τέοισι. Multiplex omnino & crebrum in uſu Herodoti, ut patere poteſt ex collectaneis Porti. Sed & mox conſpirat cum codicibus Stephani Florentinus in verbum ἀνδάνῃ, ita ut etiam habeat σφὶν.

118, 25. Καὶ Ἀθηναίης.] MS. Ἀθήνης, ut ſupra ἀνάγκης maluit. Sed hic locus acriter obſervatus eſt in honorem Minervæ fatidicæ ab Spanhemio ad Callimach. pag. 620. & Latonæ, de qua mox ſequitur, in pag. 524, ubi habes & *Meſſenios in Achaia* & *in urbe Bubi.* Bene hanc Ἀθήνην Herodoti ſpectat in voce Νηϊθ Marſhamus ſæculo VII pag. 89. Ad Butum urbem vindicandam Latonæ inſtrumenta validiſſima præbet Epiphanius apud Pignor. Menſæ Iſiacæ pagina 26.

118, 33. Οἱ δὲ τῶν κακῶν νηδυῶν.] MS. οἱ δὲ κακῶν νηδυῶν. Et ſufficit: ideo *partium* ex verſione delevi. Non aſſequor, unde Mercurialis lib. 2 Var. Lect. c. 8 hunc locum allegans ſcripſerit οἱ δὲ τῶν κακῶν νηδὺν ἢ τῶν ἀφανέων νόσων.

118, 34. Θέλωσι δὲ καὶ ταφαὶ &c.] In ingreſſu hujus materiæ bonum erit audiviſſe verba Laur. Pignorii, quæ ſcribit in Expoſitione Menſæ Iſiacæ pagina citata. *Ut ſuſpicari liceat Herodotum de funeribus Ægyptiorum loquentem religione aliqua impeditum, Ori nomen conſulto ſubticuiſſe.*

118, 38. Τὴν κεφαλὴν πηλῷ καὶ τὸ πρόσωπον.] Ut ſine diſtinctione affectuum unaquæque deturpare univerſum illud deberet, in quo ornando præcipuum decus ponunt. Rude hoc & inamænum ſpectaculum, & dubites an non nimium. Nonne ſatis fuerit, ſi alterutrum ita inquinetur? Certe ſatis fuiſſe putat MS. Mediceus, qui docens omiſſam eſſe vocem leniter omnia ſanat & legit τὴν κεφαλὴν πηλῷ ἢ καὶ τὸ πρόσωπον. Agnoſcis credo quam ſedule & accurate id ſcriptum fuerit; quam penitus oleat Herodoti curam; quam congruat domeſticæ familiaritatis ingenio. Nunquam non ita contingit, ut diverſitas ſit propenſionis in conjunctos, unde quo quiſque cariorem amiſiſſet, eo magis oblini ſolitos ſuperſtites innuit.

118, 47. Δεικνῦσι &c.] Et hic & ſtatim MS. δεικνύασι. Adde lib. 3 cap. 119.

119, 15. Θυμιήμασι τετριμμένοισι.] Sic compulſus fui nunc edere, quum codices Stephani conſenſu cum Mediceo relinquerent nihil liberum; & vulgatum περιτετριμμένοισι plane non foret melius. Immo & Salmaſius in citando hoc loco prætulit ſimplex in Plinianis pag. 1058, qui tamen in altero, quod ſequitur, τῶν ἄλλων θυμιημάτων, eodem conſenſu probatum, deſeruerit, retinens θυωμάτων,

ſine ulla cauſæ juſtitia, unde nihil me fuit moratus. Hujus anatomiæ conſpectum protulit Ath. Kircherus in Oedipo Ægyptiaco pag. 512.

119, 20. Ταριχεύουσι νίτρῳ.] Prout mox τὰς σάρκας καταιτήκειν dicitur νίτρον, ex quo miraculum in ſtructura pyramidum nonnullos Ægyptios narraviſſe ſcribit Diodorus Sicul. 1, 63. Interim in MS. optimo legitur λίτρῳ· nec impetro à me, ut id pro vili habeam, quum ex Athenæo ipſa hæc ſcriptura probetur, & ſæpe in aliis literæ λ & ν commiſceantur.

119, 29. Ἐν οἰκήματι θηκαίῳ.] Quod etiam illuſtrat Salmaſius in eiſdem Plinianis pag. 1208. Sed florida juventus Heinſii in notis illis politis ad Silium inſuper requirebat hanc verſionem: *Conſanguinei effigiem ligneam fabricandam curant in hominis figuram, ſculptam cavatamque, cui poſtea includunt mortuum, incluſumque hoc modo in reconditorio illo ad parietem erectum diligenter ſervant.* Velim & ipſe; ſed noluit Herodotus ſcribere de cavando, quum id poſſet facillime intelligi.

119, 33. Ἐπεὰν κλυστῆρας.] MS. ἐπεὰν τοὺς κλυστῆρας. Sic & poſtea ταριχεύουσι τὰς ἑβδομήκοντα ἡμ. ubi etiam vulgo negligunt vocem τάς.

119, 37. Ἐπιλαβόντες τὸ κλύσμα &c.] Hæc eſt conſtans antiqui temporis lectio, quam nec ex Vallæ verſione nec ex ſua licentia attaminare debuit Tan. Faber pag. 243 Epiſtol. Critic. ubi prætexens ſuperiorum ſæculorum negligentiam quædam arguere ſtatuit, vel Vallæ lectionem revocandam, vel emendandum καὶ ἐπιβαλόντες τὸ κλύσμα διὰ τοῦ ὀπίσω ὁδοῦ, *& immittentes clyſma per poſteriora.* Atqui id ipſum eſt, quod modo dixerat κατὰ τὴν ἕδρην ἐσηθήσαντες, ut neceſſario nunc quid aliud proferat. Et certe aliud quid profert, nempe ut non patiantur id ſtatim rejici, ſicut ſtatim rurſus evolveretur & effluerer, niſi id impedirent, quæ eſt ſignificatio hujus verbi ἐπιλαβεῖν, & obturarent quocunque modo illud oſtium: idque ait mox per certa temporis ſpatia ſic conſervari, donec ἐξιεῖσι ἐκ τοῦ κοιλίης τὴν κέδρην. Nam quod notat in lexico Herodoteo legi ἐσηθίσαντες, quod in Herodoti exemplaribus legitur ἐσηθήσαντες, jam diu notaverat quoque Stephanus in Theſauro.

120, 8. Κατεῖπαι δέ.] MS. κατεῖπεν δέ, plane ut 1, 20. Πέμψαντα ἄγγελον κατεῖπεῖν.

120, 17. Ἢ ἄνθρωπον νεκρόν.] MS. Mediceus legit ἢ ἀνθρώπου νεκρὸν, quod longe præferendum, prout in collegio ſtudioſorum publice olim jam monebat pater ſcribi debuiſſe apud Ælianum 4 Variæ hiſt. cap. 7.

120, 23. Εὐθηνέειν πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον.] MS. πᾶσαν Αἴγυπτον. Infra cap. 147. Δασάμενοι Αἴγυπτον πᾶσαν. Sed hanc Ægypti εὐθηνίαν, etſi alterius temporis, ſpecta ex nummo Antonini Pii, apud Morellium Tab. XII.

120, 44. Αἰτίην τὴν καί.] MS. αἰτίην ἣν καί.

121, 3. Οἱ δὲ ἐν τοῖς ἕλεσι κατοικημένοι.] Notat & probat Salmaſius in Plinianis p. 970. Sed quod mirum, ubi agit de illis qui circa paludes colebant, tanquam ſoli faba Ægyptia victitarint, de qua nihil hîc Herodotus.

121, 8. Ἐπεὰν πλήρης γίνηται ὁ ποταμός.] Probat Salmaſius in Plinianis pag. 979.

121, 13. Τῇ μήκωνι.] Non aliter citavit Salmaſius, nec aliter potuit: nec enim ſcivit legi in optimo MS. τῷ μήκωνι, & utrumque dici annotatum eſt ab viris doctis. Sed & claritati temporis noſtri debetur, ut denique, ſine metu convellendi, tandem confirmetur, quod infra perperam editur ἐγγλυεῖ, quum in MS. ſit ἐγγλύσσει, quod ipſum diu ſic non ſolum ex Heſychio emendatum produxit poſtea Salmaſius in Plinianis pag. 965, ubi plenis velis evehitur ad lotum & colocaſiam rite diſtinguendam, ut in hoc loco plurimus fuerit: ſed & antea ipſe Stephanus in Indice, ubi vertit *indulcat*, *dulcedinem ori infert.* Sed nihil ab certa veritate potuerunt præſtare. Interim Salmaſius quum citet illic integrum locum, prout editur, hoc tantum verbo reparato, mox pag. 977 alteram partem certe ſimiliter vitioſam in participio ὀπτήσαντες corrigit πτίσαντες *ubi pinſerunt.* Paulo ante concordia codicis Medicei & illorum quos Stephanus inſpexit, mihi viſa fuit exigere δρέψωσι, non δρέψαντα, quod vulgo obtinet.

121, 34. Ποιεῦσι.] MS. ποιεῦσι.

121, 44. Καταπίνουσι ἐρχόμενοι.] MS. ἑπόμενοι, plane ut antea de femellis, ἑπόμεναι ἀνακάπτουσι. At ἐρχόμενοι eſt plane ſupervacuum, ac nihil affert; unde merito credetur ab Herodoti manu non veniſſe.

122, 4. Ἵνα δὴ μὴ ἁμαρτῇ.] Voculam δὴ ignorat MS. Tum quoque πίπλασθαι, non πίμπλασθαι, etſi contrarium decernatur ab Valeſio ad Euſebii librum x pag. 387, ſed quum vitioſam ſcripturam produxiſſet.

122, 16. Οἱ ἰχθύες οὗτοι.] Quaſi vero demonſtrativum quid hîc requireretur, aut de certa ſpecie iſtorum natantium ageretur; quum quod tunc fit in Nilo, fieri queat, imo ſoleat in pleriſque æſtuariis, quæ hinc crebro celebrantur piſcoſa. Hinc pulcherrimæ notæ eſſe opinor, quod indicat Mediceus codex, dum voce ultima caret, quippe quæ in vacuum adjecta eſt. Deinde in MS. legitur περὶ μὲν τοὺς ἰχθῦς (prout mox cap. 95) οὕτω ἔχει, non περὶ τῶν ἰχθύων, ut cap. 112. ἔλεγον δέ μοι οἱ ἱρέες ἱστορέοντι τὰ περὶ Ἑλένην γενέσθαι ὧδε.

122, 19. Ἀπὸ τῶν γιλλικυπρίων &c.] Quum hic locus extra hiſtoricas narrationes ab Herodoto immiſſus fuerit ad oblectationem ſcrutantis talia hominum animi, etiam denſe is adſumtus eſt ad eam cauſam, ut quidem præcipue

cipue Salmasius eum tractare amaverit in Plinianis, vel pag. 977, ubi vult omnino scribi σιλικυπρείων, vel pag. 1002 etiam σίλι & σιλικύπρεια jactitans. Et sane undiquaque profertur illud σίλι, quod negari nequit. Neque tamen aliter in optimo exemplari scriptum utroque loco reperi, quam prout vulgo editur, cum gemino λλ, unde discedendi pudor adegit me ad venerationem ejus quoque in hac parte, sive obiter ita scripserit Herodotus, sive de industria, & ex pronuntiatione aut scriptione Græcorum, quas in Ægypto adibat. Nam quum Salmasiana probent σίλι esse vetus, quod deinde resolutum est in σέσελι, & in Plinii vetustissimis exemplaribus pro *sili* scriptum esse *sibi*, quid mirum, si & contractio ista duplicaverit literam, & in Plinio statuam illud *b* exstitisse ex gemino *ll*, cujus postrema linea correptior fuit quam prior. Neque tamen demoror alios, quin dicant more solito *sili*.

122, 22. Αἰγύπτιοι κίκι.] Cernis hæc esse innexa præcedentibus. Itaque fieri non debuit, ut in illis seduli omitterent hanc partem adeo memorabilem, nec sine Herodoto obtinendam. Itaque plurima sunt, quæ viris primariis convehere huc placuit, ac præsertim τῷ πάνυ Salmasio ex se & ex Dioscoride ad confirmandam hanc scripturam, ut labefieri nequeat. Sed & jam antea Josepho Scaligero laboriose perspectum colligere licet ex Epistolis ejus, in quibus pag. 289 Arabicum Elkeroa censet nihil aliud esse, quam κίκι Ægyptiorum, vocans *stirpem etiam pueris notam, quæ in Syria & in Ægypto in justam ficus magnitudinem attollitur. … Quare*, addit, *omissis interpretum somniis* KIK *est verum* κίκι, *nomine, figura, aliisque cum illo conveniens.* Ex quibus ita rem sitam video, ut Scaliger quidem loci Herodotei non meminerit, nec de illo aliquid confirmaverit, sed tantum de ipso fructu & vocabulo. Unde interim hoc auxilii fluit, quod non tantum celebrari testetur in Ægypto, sed & aliis regionibus. Quod si est & fuit quoque jam tunc, Herodotus haud dubie id scivisset, & sic non magis ut Ægypti vocem inseruisset suo contextui, quam simul aliarum regionum, appositis quoque appellationibus, quibus illæ regiones uterentur, quum lectoris perinde interesset. At multo interius hunc penetrare non voluit nuper, sed penetravisse imaginatus est sibi, & velut non inficiandam Ægypto vocem familiariter ipse esset sequutus, denique ejus opem adscivit ad grande aliquid tentandum venenis ille truculentis obsitus Joannes Clericus, fatalis scabies ad perdendas Musas. Ars enim ista Critica pag. 135. part. 1. quum nullas uspiam habeat æqui judicii notas, sed multas, ob quas eam dixeris exsecrabilem ac nefariam, ad hunc quoque locum pervenit, ut eum citet. Sed quid? an citat tantum? immo ex hac appellatione in nugacissimis codicibus Herodoti ille prosilit ad vim inferendam Esaiæ. Quantum inverecundiæ? Quod certe antequam inciperet, debuisset primo Ægyptiam vocem noscere. At vero nihil novit. Nam quia Herodoti corrupta lectio, utique ambigua, attribuit palustribus Ægyptiis unguentum dictum Kiki, ergo Esaias debuit non scripsisse *kaukau*, ut hodie legitur, sed *kiki*. Nonne id inceptum improbum? Nam in hac re judicii non plus est, quam pag. 92 in Cebetino loco per mendacia & falsissimas suspiciones ad corrumpendum perducto. Accedit ipse Diodorus Sicul. 1, 34. Χρῶνται δὲ καὶ πρὸς τὴν τῶν λύχνων καῦσιν ἐπιχέοντες ἀντ' ἐλαίου τὸ ἀποθλιβόμενον ἔκ τινος φυτοῦ προσαγορευομένου δὲ κίκι. Ut quidem edunt, ubi καὶ nullam habet vim aut venerem. Sed & ille potuit decipi. Licebit igitur obstantes illos obices aut frangere aut flexu prætereuntem sine crimine publicare in illo optimo MS. exstare τήκι. Quod si contemnis aut fastidis, ede quæso, ubi aut vidisti aut audivisti memorari codicem Herodoteum pleniorem fidei?

122, 22. Τὰ γὰρ ἐν Ἕλλησι.] Mireris profecto, cui placuerit distinguere ita sermonem, ut vulgo fit: unde junguntur res impares, ut procreatio cum fructificatione. Sed id debuerunt facere propter interpositam voculam γάρ. Scias oportet eam nullam spectari in optimo MS. & tantum in eo legi, τὰ ἐν Ἕλλησι, quæ optima sunt, modo recte distinguas, ut feci.

122, 26. Ἀπορρέον αὐτοῦ.] MS. ἀπορρέον ἀπ' αὐτοῦ, quod negari Herodoto nequit. Sed de eo quod præcessit, tum verbo ἀπιποῦσι, tum de sensu loci, videndus de hoc posteriore verbo Salmasius in citati libri pagina etiam citata 977, ubi vult verti *contusum exprimunt, alii frictum excoquunt*: quod ipsum credo voluit & Stephanus, cujus in Prolegomenis sententiam de hoc ipso verbo habes bene declaratam pag. hujus edit. 741. Etiam quod mox sequitur, exhibet MS. κοιμῶνται, non κοιμέονται.

122, 31. Οἱ πύργοι ὠφελέουσι.] Id non aliunde clarius didiceris, quam ex conspectu musivi operis ab Kirchero editi, ubi videmus domibus additas turres paulo altiores, quæ cui commodo inservierint, non facile conjectari posset sine hac notitia ex Herodoto petita.

122, 36. Ἀμφίβληστρον ἔκτηται.] Quod doctrina sua decorat Isaacus Casaubonus in notis ad Historiam Augustam pag. 45 per conopea Ægyptia in satiris derisa, sed ex vero. Et nisi fallor, id quoque ad visum exprimitur in opere Musivo, quod supra citavi, apud Kircherum. Locus qui sequitur, ita debebat distingui:

Τῷ τῆς ἡμέρης μὲν ἰχθῦς ἀγρεύει, τὴν δὲ νύκτα αὐτῷ χρᾶται· ἐν τῇ ἀναπαύεται κοίτῃ, περὶ ταύτην ἵστησι τὸ ἀμφίβληστρον. Quod optime animadvertit & monuit Stephanus in Prolegomenis pag. 741, ut libenter etiam vocem αὐτῷ mutaverit in ὅτω. Sed certe sententia foret optima & plenissima, si utrumque istud αὐτῷ χρᾶται abesset: τῷ τῆς ἡμέρης μὲν ἰχθῦς ἀγρεύει· τὴν δὲ νύκτα, ἐν τῇ ἀναπαύεται κοίτῃ, περὶ ταύτην ἵστησι τὸ ἀμφίβληστρον. Sed, ut dicam breviter, Herodotus voluit interpositum αὐτῷ χρᾶται, tanquam *sibi utitur*, & ad corporis sui commoditatem adhibet.

122, 40. Ἐν ἱματίῳ ἑλιξάμενος.] Percommode MS. ἐνελιξάμενος.

122, 44. Ὁμοιοτάτη τῷ Κυρηναίῳ λωτῷ.] Ita edidi, quum codicibus Stephani conspiraret Mediceus, non ὁμοίη, præsertim quum superlativum istud jam in citando usurpavisset Salmasius in Plinianis pag. 1036.

123, 1. Ζυγὰ ἐπιπολῆς τίνουσι.] Ita notabiliter scriptum hoc posterius verbum habet codex Mediceus, nec credidi ineptia scriptoris factum (quippe quæ nulla fuit, etsi infra exstet ἐκτίνειν) sed ex archetypo fideliter propagatum, præsertim quum in nostro scriptore pro ulcisci nunquam ponatur τίνειν, sed τίνεσθαι.

123, 4. Τοῦτο διὰ τοῦ τρόπου διαβαίνεται.] Devorent hoc illi, quibus tam horridæ maxillæ sunt. Tolerare quoque potuerit prior omnis ætas, tam curiosa in scrutandis Græcæ linguæ intimis gazis, & tot lexicorum ac thesaurorum confectrix. Quod quum ita factum esse animadvertamus, ut per omnia Herodotus agnitus fuerit tanquam dictator & princeps, quid causæ esse dicemus nuspiam vocem διαβαίνεσθαι reperiri annotatam, nedum activa significatione, quam nunc interpretes ei affingunt? An hic locus fuit septus nebula & ab oculis eorum absconditus, ut ne semel quidem in aliquo angulo istud ignoratum διαβαίνομαι liceat nunc nobis annotatum cernere? Ita futuro διαβήσομαι daretur optatissimus comitatus, certe in hoc scriptore, qui istud futurum medium amavit, & plus vice simplici adhibuit. Ego pro meo in Græcis profectu id nunquam intelligere potui, nec etiamnum illuc perveni, ut capiam, quî fieri id queat. Utique non destiti mirari Stephanum qui cognosci hîc debet. Is enim in præcedentis commatis indecora versione adhæret ita ut scribere potuerit in Thesauro hæc ipsa: *in hoc verò Herodoti loco, quem ibidem affert* Eustathius ad Odyss. ε. παχλῶσι τὰς ἁρμονίας βύβλῳ, *exponens* καταςφαλίζονται, *malim in prima signif. interpretari* compingunt, coagmentant. Unde patet nec loci sedem, ubi ea fuerint scripta ab Herodoto, illi cognitam fuisse, & levitas ejus in fingendo vocabulo Græco. Is igitur, quum vicinum locum sic versaverit, ab hoc cavet, & verbum adeo conspicuum transilire potuit. Dignos esse tædio interpretes eos, qui omnia in alias linguas transfundere non verentur, etiam quæ ipsi ignorant, hic locus probabit, quem illorum intellexisse neminem dico. Nec aliter affirmare possum de Th. Gale, qui ex suis libris producit διαδύνεται. Recte, quod præ vulgato quæsiit promitque aliquid commodius; sed id quod substituit, nihil habet huc aptum, ut patet ex Grammaticis, & Herodotus non usurpat nisi ἐσδύνειν, ἐνδύνας, καταδύνων. Itaque pro tenebris offert caliginem. Sic circumactus ipse ut tandem vere intelligerem, fecit codicis illius præstantissimi Medicei inspectio, unde & sensum pulcherrimum integre restituo, & Græcæ linguæ fines insignis testimonii accessione profero, corrigendo τοῦτο διὰ τοῦ τρόπου διαβύνεται. De hac voce notat ita H. Stephanus. [Διαβύνομαι trajicio, penetro. Affertur enim ex Herodoto, διαβύνονται διὰ τῆς ἀριστερῆς οἰστοὺς, pro *sagittis dextram trajiciunt*.] Heu quanto studio ista scripta sunt! Locus Herodoti iste est lib. 4 cap. 71. Διὰ τῆς τε ἀριστερῆς χειρὸς οἰστοὺς διαβυνέονται *sinistram manum sagittis trajiciunt*. Et quid de isto loco notat Portus? nempe quum in v. Διαβυνέεσθαι, εἶσθαι citavisset διὰ τῆς ἀριστερ. χ. ὀ. διαβυνέονται. *Per sinistram manum sagittas trajiciunt*, addit: [In vulgatis Lexicis legitur διαβύνονται à διαβύνομαι. Et hic Herodoti locus nullo libro notato pro exemplo affertur. Sed utrumque bene habere potest. Nam à gravitonis circumflexa Attice & Ionice non raro deducuntur.] Quidquid sit, Herodotus certe in loco nostro nunc se agnoscit, & verbo διαβύνομαι sua sedes reddita est, &, ut hoc addam, mihi nunquam in ambiguo fuit, quin hinc deduci deberet origo vocabuli σιβύνιον. Nec enim compositum modo διαβύνομαι in usu fuit, sed & simplex βύνομαι.

123, 6. Ταῦτα ἀνὰ τὸν ποταμὸν οὐ δύναται πλέειν.] Solet enim amare Herodotus hoc ambiguum in neutris pluralibus, ut fecit modo cap. 94. Τὰ αὐτόματα ἄγρια φύεται &c. Itaque de iisdem mox sequitur & παρέλκεται & κομίζεται. Interim tamen optimus codex liquide habet δύνανται, ut placuerit præbere indicium summæ varietatis, quæ etiam Homero placuit. Mox edidi ὄπισθεν ἑλκόμενος, ut est in Mediceo & Stephani codicibus, non ὄπισθε ἐπελκόμενος.

123, 15. Ἕλκει τὴν βᾶριν.] Hunc locum reor innui ab illo omnium rerum præter veri & boni peritissimo Jano Broukhusio, dum ad Propertium 3, 9 erronee citat Herodotum, quasi & illum, non legerit, sed inspexerit, ut fabricam baridos audiret; audi quid scribat [Ex Herodoti Euterpe, sive l. 2 c. 6 colligas,

ligas, fuisse quidem magnorum ponderum capaces, sed Nilo duntaxat arando idoneas] Hodie quum sic scribatur, credas intelligi tanta saltem onera, quam onerantur in illis, quæ nunc per Hollandiæ aquas aguntur. Atque ita simul opineris quoque lectum ab eo fuisse Herodotum, sed prudenter id intellige. Primo enim non scivisset hoc, nisi edocuisset eum index solitus apponi. Tum dedit se decipiendum oculis per exstantes genas ferme præclusis & isti indici editionis Jungermanni, ubi quia sic exprimitur numerus 96, ut in priore præter orbem fere nihil appareat ex inferiore linea, sitque adeo tenuis, & nigrum habeat perfusorium ac fere exoletum, inde scripsit esse cap. 6. Jam vero πολλαὶ χιλιάδες ταλάντων quum dicuntur, quot requisivit ille in navibus, ut essent magnorum ponderum capaces? Ita patet ingenio & oculis imparem fuisse ad aliquid nitide spectandum. Sed ex Herodoto potuisse historiolas repetere etiam ad Tibullum, ubi novit & Indiæ fæminas, & Indos Padæos, & Ginden, & devotionem Amasis. Sic utebatur Vossii Etymologico.

123,20. Αἱ πόλις.] MS. αἱ πόλιες; qui etiam mox habet Αἰγαίῳ πόντῳ, quod & Stephanus notavit ex suis, non κόλπῳ. Cap. 113 dicit tantum ἐν τῷ Αἰγαίῳ.

123, 37. Ἀπὸ τοῦ Δαναοῦ γαμβροῦ Ἀρχάνδρου τοῦ Φθίου τοῦ Ἀχαιοῦ.] Interpretantur *ab Archandro Danai genero Phthii Achæi filio*. Potius *ab Archandro Danai genero*, *Phthii filio*, *Achæi nepote*. Exempla sunt lib. 1 cap. 7. Aspexit hunc locum Bochartus in Phaleg 1, 15 versus finem.

123,41. Ὄψις τε ἐμοὶ καὶ γνώμη.] Recte MS. ὄψις τε ἐμὴ καὶ γν.

123,43. Προσέσαι δέ τοι καὶ αὐτοῖσι τι.] Quomodo soleat hanc formulam concipere Herodotus, patet ex collatione cap. 147. Προσέσαι δέ τι αὐτοῖς καὶ τῆς ἐμῆς ὄψιος. Quid igitur in hoc loco valet illud innexum τοι καὶ? Scias licet illas sex literas in optimo libro non exstare, ut tantum habeat προσέσαι δὲ αὐτοῖσι τι.

123,44. Ἀπογεφυρῶσαι τὴν Μέμφιν.] Quid notetur hoc verbo, patet discrepare eruditos, Valla reddente *junxisse pontibus Nilum ad Memphin*, pro quo Stephanus mallet *aggessisse Memphin*, ut certe testatur in notulis ad interpretationem Vallæ, quum in Thesauro sic agat, ut inter γεφυρόω & ἀπογεφυρόω nullam agnoscat differentiam, notentque *ponte vel pontibus jungere fluvium*. Ex quibus secundum sane istud est intolerabile. Sed & Vallæ libertas nimia est, ut quod Herodotus refert de Memphi, ille ad fluvium transferat; neque usquam Nilum legimus pontibus junctum fuisse. Itaque quod superest, colligebam id ab eo rege curatum esse, ut nonnisi pontibus hæc urbs intrari posset, undique abcisa & per pontes adeunda. Quod certe est, quod per sequentia demonstrat. Sed insuper habet optimus MS. ἀπογεφυρῶσαι καὶ τὴν Μέμφιν. ut ostendat se præterire alia opera; sed inter illa quum sit quoque munitio Mempheos, de ea aliquid dicturum.

123,45. Οἱ ἱρέες ἔλεγον.] Honoris Herodoti causa non per hos intelligo ignobile & incertum vulgus per ista collegia, sed multiplici conventu spectatos & bene expertos, si recte possent de talibus scire aliquid vel pronunciare. Nec enim puer fuit Herodotus, ut quodlibet ab quolibet grata manu acciperet, sed accurate exploravit & elegit. Hinc cap. 55 testatur quidem se audivisse τῶν ἐν Θήβῃσι ἱρέων, & ibidem audivit Δωδωναίων τὰς προμάντιας, & cap. 44 ἐς λόγους ἦλθε τοῖσι ἱρεῦσι θεοῦ Herculis in Tyro. Sed hinc ille Saïticus γραμματιστὴς accepit testimonium cap. 28 παίζειν ἐδόκεε. Quod exemplum transferri debet in omnes. An verò Strabo sic est integer purusque, ut nequierit ferre in ætate Herodoti, istâ ignorantiâ cursus Nili, varias quasdam narrationes, ita ut hunc debuerit criminari lib. XVII pag. 819 φλυαρεῖν ὥσπερ μέλος ἢ ῥυθμὸν ἢ ἥδυσμά τι τῷ λόγῳ τὴν τερατείαν προσφέροντας? Utique nihil apud Herodotum tam vile. Cavilletur itaque alios; eum qui melior ipso est, intactum relinquens abeat. Sufficit Herodotum statuere de isto homine & narratione ejus, quod æquum erat; & pateat inde Herodotum non omnes nec omnia signavisse linea alba. Non alius Diodorus Siculus cœce invectus in meliorem.

124, 10. Τοῦτο μὲν ἐν αὐτῷ πόλιν κτίσαι ταύτην.] Dum modo Nilum dicit ipsum ἀπεργμένον, modo ipsam regionem, offensæ nonnihil est de sede urbis hujus. Nec cum Valla queas agere, rudiori certe in proxime præcedentibus vertendis. Stephanus statuit in ea parte à qua fluvium arcuerat, continente facta, urbem hanc conditam. At vero fluvium non arcuerat aliunde, nisi ab suo alveo, ut sic in alveo Nili sit condita hæc urbs. Quod opinor absurdum & latius fuit porrecta. Id venit ex prava lectione. Nam istud ἐν αὐτῷ videntur fecisse ex sequenti ἐν αὐτῇ. Atqui præpositio ἐν nulla est in MS. Mediceo, ut illud αὐτῷ respiciat præcedens τῷ Μινὶ, quod pronomen ponit ex supervacuo quidem repetens dativum, qui illic non requirebatur, nihilominus ab Herodoto sic iterari solitus, quo tot voces præcedentes colligit in unum retento casu, quem antea dederat.

124, 13. Πρὸς βορέην τε καὶ ἑσπέρην.] MS. πρὸς βορέην τε καὶ πρὸς ἑσπέρην, quod recepi.

124, 23. Τόπερ τῇ Βαβυλωνίῃ.] Ut videas certius particulam ἐν lusui nonnullis fuisse, & hinc ablatam ad superiora vectam, testor legi

legi in optimo MS. τόπεϱ ἐν τῇ Βαβυλ.

124, 34. Αὐτλὼ μὲν ... ῥίψαι.] Particula μὲν nunc abundat & locum habet nullum. Emendavi igitur ex MS. αὐτλὼ μὶν ... ῥίψαι *ipsam se abjecisse*. Nam paulo ante καλέσαζαν ab Stephani codicibus & Mediceo firmatum amovere ulterius nequivi.

124, 36. Ῥίψαι, ὅκως ἀτιμώϱητ© γένηται.] Neque enim τιμωϱία erat, si propria sponte sumeret mortem: sed futura erat, si traderetur ludibriis. Ergo id notat Herodotus illam in cineris copia obturavisse anhelitum. Hæc enim, ut ego intelligo, causa hujus saltus fuit. Accipe tamen, prout hanc narrationem intellexerit Joh. Marshamus sæculo VII pag. 90 ita referens: *Ipsa autem sese conjiciens in domum cinere plenam illæsa evasit.* Non opinor. Historia autem hæc habet aliquid simile fato statuariorum, quod descripsit Suidas in Διοπετὲς, etiam in Ægypto peractum.

124, 42. Τῆς ἡ περίμετϱ©.] MS. τῆς ἡ περίοδ©. Infra cap. 149 de hac eadem palude ait τῆς τὸ περίμετϱον τῆς περιόδου εἰσὶ στάδιοι 3600. 1, 185. Ἐκδέκηται περίοδ© τῆς λίμνης μακϱή. 7, 109. Λίμνη ἐοῦσα ὡσεὶ τριάκοντα σταδίων τὴν περίοδον.

125, 5. Μηκέτι πλωτὴν.] MS. οὐκέτι πλωτὴν. & paulo ante edidi τοὺς περὶ τὴν Ἐρυθρὴν, non περὶ, quia sic jubebat idem codex stipatus codicibus Stephani. Sed & statim restituta particula quæ periit, & tamen desideratur, scripsi ἐνθεῦτεν δὲ ὡς ὀπίσω. Sic edidit sancte Aldus, sic & Camerarius, in culpa sunt editiones Stephani, quæ nescio quomodo omiserunt, sequentibus Jungermanno & Th. Gale. Ne dubita exstare etiam in MS. integerrimo. Edunt enim ἐνθεῦτεν δὲ ὀπίσω.

125, 12. Τούτοισι μὲν στήλας ἀνίστη.] Recte MS. ἐνίστη. Tum MS. δυνάμι & τὰς πόλιας.

125, 18. Προσανέχεαφε.] MS. προσενέχεαφε, & ὡς ἤισαν, non ὡς ἤσαν.

125, 29. Αὐτοῦ κατέλιπε.] MS. αὐτοῦ καταλείπει, potius ad stylum Herodoti, qui ad talia mirabiliter ludit in præsentis temporis verbis.

125, 31. Ἐν τῇ πλάνῃ αὐτοῦ ἀχθεσθέντες.] Particula ἐν non exstat in MS. & omnino ut vana & supervacua deleri debet. Ipse noster cap. 173. Ἀχθεσθέντες δὲ τούτοισι οἱ φίλοι αὐτοῦ. Nec aliter usurpatur in locis ab Suida ad hoc verbum citatis. Scire imo oportet imputandam esse hanc particulam editionibus Stephani, quum nec Aldus nec Camerarius illam noverint.

125, 41. Τοῖσι δὴ μᾶλλον.] Longe plenius & mollius id extulit Herodotus, ut probat optimus MS. τοῖσι δὴ καὶ μᾶλλον.

126, 6. Τεκμήϱιον γίνεται.] Hoc, quod in margine monstrabat Stephanus, reperi etiam in codice Mediceo, non μαϱτύϱιον, atque ideo probavi, ut & mox φέρε νῦν, non δή.

126, 12. Λίνον μοῦνοι οὗτοί τε καὶ Αἰγύπτιοι ἐργάζονται κατὰ ταυτά.] *Hi soli atque Ægyptii linum eadem ratione operantur*, vel ut mutare placuit Stephano, *elaborant*, *apparant*. Agnosce vinculum inexplicabilis argumenti, vel potius sententiam, quæ quantum ad eruditorum hominum examen & fidem attinet, ab Herodoto tam polito & bene ratiocinari solito scriptore pronunciata fuisse creditur, ambigua & labans ultra modum puerilis ineptiæ. Colchi & Ægyptii linum eadem ratione apparant, ergo alteri ab alteris descendunt. At quæ non gentes erunt metropoles, quæ non coloniæ aliarum, si quæ in uno aut altero rei alicujus apparandæ modo conveniunt, inde dicentur repente aliæ ex aliis provenisse? Sensus profecto fatuus. Atqui Diodorus ut Atticos probet colonos ex Ægypto venisse, 1. ex nomine urbis ἄστυ, 2. ex ratione ordinum & divisione populi, 3. similitudine mysteriorum colligit, ac denique Ægyptios non recusatos duces ab Atticis p. 24 & 25. Tot documenta quum in tali ratiocinatione supponat ille antiquior, quid faciunt novelli? Nempe hinc Bochartus in Phaleg lib. 4 cap. 31, præter illa aliud observat Herodotus, quod nimirum soli Colchi & Ægyptii *linum* ἐργάζονται κατὰ ταυτά, *eodem modo elaborant*. His junctus Pindari scholiastes, Strabo &c. Etiam hinc ad Sæculum XIV notat Marshamus pag. 365. *Utrique linum eodem modo elaborant.* Hinc etiam Cl. Brauwnius ille, qui pag. 758 statuit credibile non esse, Herodotum, Plutarchum, aliosque auctores si qui antiquiores exstiterunt, quicquam certi scivisse ultra tempora Salomonis de rebus Ægyptiis, utut etiam nonnunquam eorum fere æternitatem crepare videantur, in Vestitu Sacerdotis Hebr. 1, 7 p. 144. *Herodotus quoque tradit libro secundo: in Ægypto linum fieri, ut in Colchide.* Neque sane ita, ut nunc Herodotum isti contemplantur, consideravit Strabo, qui haud dubie hunc Herodoti locum respiciens scribit lib. 12 pag. 498 de Colchis: ἡ δὲ λινουργία καὶ τεθρύληται· καὶ γὰρ εἰς τοὺς ἔξω τόπους ἐπεκόμιζον· καί τινες βουλόμενοι συγγένειάν τινα τοῖς Κόλχοις πρὸς τοὺς Αἰγυπτίους ἐμφανίζειν, ἀπὸ τούτων πιστοῦνται. Non ulterius progreditur illic cautissimus Strabo, nec de similitudine opificii vel minimum mussat. Sed qualis ibi magnus ille Isaacus? nempe ubi Casaubonus vere Herodotum intelligi annotavit: sed perinde ac si Strabo non satis vim rationis Herodoteæ aperuisset, diserte addendum putavit *præter alia argumenta hoc quoque affert* nim. Herodotus, *quod linum soli Colchi & Ægyptii* ἐργάζονται κατὰ ταυτά. Sed per nos quidem εἰς αἰῶνας χαιρέτω ὁ ἥρως ὁ τοσοῦτ©, & potius in eo laudibus prosequentes vel nostram vel præteriti temporis felicitatem, abhinc hoc agamus, ut

ut Herodoto inserviatur; quod spero me facere præclare auxilio membranæ Mediceæ, quæ una ad hujus loci verum intellectum, ut opinor, me duxit, ex qua scribo & locum distinguo: λῖνον μοῦνοι οὗτοί τε καὶ Αἰγύπτιοι ἐργάζονται· καὶ κατὰ ταυτὰ ἡ ζόη πᾶσα &c. *Linum soli illi & Ægyptii administrant. Sed & vita omnis pari modo* &c. Id magnum isto tempore potuit esse cognationis duorum populorum argumentum eodem modo pariter in plurimis aut magis universis negotiis & rebus agere; atque item si aliis regionibus ignotum opificium aliquod solæ duæ gentes tractare norint, ut hi linum bene conficere. Diodorus Siculus lib. 1 cap. 55 satis clare ostendit sibi hunc locum Herodoti ante oculos fuisse, sed hanc lini culturam ne quidem tangere voluit.

125,44. Ὁμολογέουσι παρ' Αἰγυπτίων μεμαθηκέναι.] Quanto beatior fores, si quo momento has & antecedentes voces commisisti albæ Melonis paginæ, ita ungues, mi Herodote, momordisses, ut extremum digitum, qui continebat calamum, simul penitus abstulisses, & neque scribere potuisses! Quia secus fecisti, nomen nunc tuum per omnia sæcula delatum fuit, nec cessabit deferri, quia irritasti nationem, cui & tacere non placet, eademque semper iterat, & te non minus conculcat, quam tu pro nullis habuisti Hierosolyma vix ab gravi lapsu recipientia spiritum. Et præivit formulam iste sacerdotalis Josephus, Ἡρόδοτον δὲ πάντες ψευδόμενον ἐπιδεικνύουσιν. Unde qui modeste agunt, errorem tuum esse dicunt, quod Phœnices circumcisionem ab Ægyptiis habere asseras. Sic enim loquuntur. An id facis? Ego nihil aliud in te video, quam ut scribas, quid illi Phœnices & Syri in Palæstina fateantur. καὶ αὐτοὶ ὁμολογέουσι. Multum abest, ut id ex persona tua adfirmes ita se habere. An igitur hæc Herodoti culpa est? Immo quum id scripsisti, mentitus es, quia eorum qui in Palæstina sunt, soli Judæi circumciduntur, uti recte observavit idem Josephus. Itane? an quia tempore certo non circumcidebantur habitantes in Palæstina, propterea id nec usquam contigit, nec tempore posteriore, nec illo, quo vixit Herodotus, aut ullo alio ad usque Josephum, qui ita sustinuit negare, præter Judæos circumcidi suos quosdam incolas vidisse Palæstinam? Sed Josephi istam declarationem jam in arctum compulit Ill. Huetius, quod non debebat ignorari. De Ammonitis quidem palam testari Theodoretum notavit alius. Sed & quum Arabes obtinuerunt Azotum, & alia Palæstinæ emporia ad mare mediterraneum habuerunt in potestate, an tunc quoque valere potuit ista pronunciatio Josephi? Sed hallucinatus es, quod Colchos scripsisti tantum non fingens, circumcisionem ἀπ' ἀρχῆς habuisse. Etsi enim tibi illa ἀρχὴ non excedat ulterius, quam prout memoria humana tenet, quæ raro ad primam originem appropinquat, sed vel longissime demum post vera initia incipit, utique in illa gentilismi miseria publica non penetrante ad istam nimiam vetustatem; tamen nosse primæva Judæorum tempora, & omnibus gentibus, quas adieras, anteriora facta & ad ipsas veras rerum origines conferri te æquum fuit, non solum ad aliquam Salmonassaris forsan ætate peractam instituti alieni communicationem. Sed tu patere, ut sic fruantur genio suo, quum tu indulseris tuo, & forsan non pauca etiam proferre possis, cur Judæos spreveris non modo Deorum hominumque odia, sed vix resurgentes tunc ab universa rerum Judaicarum eversione, quæ paulo ante contigerat, ut per peregrinationis tuæ tempora in nullo fuerint numero. Si te hi fastidiunt, gaude Æliano tamen te esse ἱκανὸν τεκμηριῶσαι testante.

126,24. Ἐς Φώκαιαν ἔρχεσθαι.] Sic quum reperirem in optimo codice, non fuit causa, cur morarer compositum κατέρχεσθαι, quod vulgo obtinet. Sed & postea MS. τῇ δὲ ἀριστερῇ τόξα, non τόξον, & videtur id verius esse, ut arcus & sagittæ simul capiantur. 3,78. Φθάνει τὰ τόξα κατελόμενος, ὁ δὲ πρὸς τὴν αἰχμὴν ἐτράπετο. Similiter jungit 7,64 tribuens Bactriis τόξα καλάμινα ἐπιχώρια καὶ αἰχμὰς βραχέας, ubi sæpius. Nec potest dubitari, quum sic descripserit Diodorus Siculus loco citato 1, 55. Καλεσκεύαζεν εἰκόνα λιθίνην, τόξα καὶ λόγχην ἔχουσαν.

126, 25. Ἐκατέρωθεν δὲ ἀνήρ.] Et quomodo id interpretari potuit Valla *in quarum utraque*, quum notet *utrinque*, *ab utroque latere?* Videtur omnino habuisse notitiam scripturæ melioris, quam restituo ex optimo MS. ἑκατέρωθι. Sic ἑτέρωθι & statim infra & 3, 12. Sic αὐτόθι cap. 162 & 181 hujus libri. Videtur enim amare has lenes terminationes. Sic οὐδαμόθι, ἑτέρωθι mox & alibi ἄλλοθι. Paulo ante excepi, quod Stephanus in ora posuerat, jussu libri Medicei κατὰ τὰς χώρας, non ut vulgo κατὰ χώραν.

126,39. Πολλέας ἀνθρώπους.] MS. simpliciter πολλοὺς ἀνδ. & statim ἀδελφεὸν ἑωϋτοῦ, non αὐτοῦ, quod exstat vulgò.

127, 4. Τρόπῳ τοιῷδε.] MS. τρόπῳ τοιούτῳ. ut cap. 137 in inscriptione pyramidis: καί με τρόπῳ τοιούτῳ ἐξεποίησαν. & mox quod eruit Stephanus ὤρυσσον, erat etiam in illo ipso, non ὤρυξαν.

127,20. Ἔκτιστο πόλις.] MS. ἔκτιστο τὰς πόλις, ut edidi.

127,28. Ἀποφέρειν ἐπιτελέειν.] Nihil frequentius in Herodoto, quam hoc verbum;

& notavit ſedulo Portus. Attamen MS. ἀποτελέειν.

127, 38. Μὲν δὴ ἔτ@- δὴ μῦν@-.] Non intelligo hæc ſupplementa nimium repetita. MS. μὲν δὴ ἔτ@- μῦν@- rectiſſime.

127, 48. Στάναι ἔμπροσθεν.] MS. ἱςάναι.

128, 1. Μὴ οὐκ ὑπερβαλλόμενον τοῖσι ἐκείνε ἔργοισι.] Eſt vitioſa ſcriptura, vel ad rationem Græcæ linguæ vel ad ipſam ſententiam; nam vox ἐκείνε non minus hoc loco & verbis quæ citavi, quam præcedente verſu reſpicere debet Seſoſtrin, quum tamen ſic exprimantur opera Darii. Hinc ut Græca loqueretur, debuerat Herodotus ſcripſiſſe ἐκεῖνον, quum ſic loquantur ὑπερβάλλεσθαί τινα ἔργοις. ut cap. 175. Πολλὸν πάντας ὑπερβαλλόμεν@- τῷ τε ὕψεϊ καὶ τῷ μεγάθεϊ. Itaque vox ἐκείνε expungatur, quam nec agnoſcit MS. nec videtur habuiſſe Valla in exemplari, ad quod verſionem paravit.

128, 4. Παῖδα αὐτῦ Φερῶν.] Quum ita notaſſet ad marginem ex ſuis Stephanus, mihique occurreret in Mediceo, nequivi tolerare ſuppoſititium Φέρωνα. Ita etiam mox ὡς οὐκ ἀνέβλεπε, cujus verbi eadem cauſa eſt pro ἀνέβλεψε.

128, 10. Ἀτασθαλίῃ χρησάμενον.] Citat hæc Def. Heraldus in Animadverſionibus ad Arnobium pag. 11, neque enim ſatisfacit interpretatio Vallæ *facinus admiſiſſe*, nec Stephani correctio *protervitate quadam ſumptum*, & Herodotus denuo uſurpat.

128, 32. Ἐξ ἑνὸς ἐόντας ἑκάτερον λίθε.] MS. ἐόντα. Sic utique ſcripſit Herodotus & naſuti ſunt plus æquo, qui id mutarunt. cap. 176. δύο κολοσσοὶ εἴκοσι ποδῶν τὸ μέγαθ@- ἐὼν ἑκάτερ@-.

128, 33. Πηχέων ἑκατὸν, εὖρ@- ἢ ὀκτώ.] MS. iterum auctius ὀκτὼ πηχέων, quæ eſt ſimplex facilitas Herodoti. Sed & mox καλὰ τὴν Ἑλλήνων non habet MS. ſed amplius καλὰ τὴν τῶν Ἑλλ.

128, 39. Φοίνικες Τύριοι.] Cujus abſtruſæ hiſtoriæ cauſam aliquam & tentamen ſi petis, inſpice Demonſtrationem Euangelicam Ill. Huetii Propoſit. IV pag. 88, ſi Joh. Tzetzæ Chiliades ad hoc poſſunt valere.

128, 43. Τὸ ἱρὸν Ἑλένης.] MS. τὸ ἱρὸν εἶναι Ἑλένης. Quem infinitivum apponit plerumque, ut, συνεβάλλετο εἶναι τὸν Νεῖλον ſupra cap. 33. Συνεβάλλετο τὸν Ὀρέστεα τοῦτον εἶναι. 1, 68. Et ſæpius. Immo non aliter edidit plane Camerarius, quum per notam id feciſſet Aldus, ut Stephani editiones accuſandæ ſint. Tum quoque idem MS. ὡς ἐδιαιτήθη, ubi vulgo augmentum negligitur.

128, 46. Ξείνης Ἀφροδίτης ἐπώνυμόν ἐςι.] Et hic progrediamur rurſus ad augendam Græcæ eloquentiæ varietatem. Neque enim licet paſſim hæc ſcriptura occurrat, atque etiam hoc loco in omnibus aliis MSS. reperiatur, tamen vix credo ita nunc Herodotum concepiſſe, quum iſte inviolatæ bonitatis codex habeat ἐπωνύμιόν ἐςι. Nuſquam ea vox poſita ab Grammaticis memoratur: ſed ſufficit mihi ſola iſta veritas toties ſpectata, tum analogia. Eodem enim modo licet παρώνυμον recte dicatur, tamen & à Plutarcho videmus παρωνύμιον & à Platone παρωνύμι@- uſurpatum. Adde ſimilia ad 9, 21.

128, 47. Ὅσα γὰρ ἄλλῃ ἄλλης Ἀφροδ.] MS. tantum & longe mollius ὅσα γὰρ ἄλλα Ἀφροδ. Et mox ἐδαμῶς, quod jam protulit quoque Stephanus.

129, 15. Ἵκεται δὲ ἑζόμενοι.] MS. ἱζόμενοι. Prioris non placuit Porto in adnotando rationem habere, ſed certe id quod repoſui eſt Herodoteum. 3, 11. Ἐπεὶ ἵζοντο πέλας τῶν Αἰγυπτίων.

129, 24. Ἔργον δὲ ἀνόσιον ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐργασάμενος.] Ita voluerunt hoc loco orationem componere quicunque fuerunt iſti ſive librarii, ſive editores; at paulo infra fecerunt iidem ἀνόσια ἐξεργασάμεν@- ξεῖνον τὸν ἑωυτῦ. Nec primâ fronte apparet hæc eſſe incongrua, quum hæc poſteriora repetantur tum 3, 30. Πρῶτα μὲν τῶν κακῶν ἐξεργάσατο τὸν ἀδελφεὸν, & 127 Πρίν τι ὦν μέζον ἐξεργάσασθαί μιν Πέρσας κακόν. & 6, 3 καὶ κακὸν τοσῦτον εἴη Ἴωνας ἐξεργασμέν@-. tum 7, 10. Μαρδόνιον μέγα τι κακὸν ἐξεργασάμενον Πέρσας. At contra plane hæc omnia invertuntur in MS. Mediceo, nunc exhibente ἔργον δὲ ἀνόσιον ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐξεργασμέν@-, mox autem ἀνόσια ἐργασμέν@- ξεῖνον τὸν ἑωυτῦ. An vero fas eſt in his dubitare, quidnam ſit genuinum Herodoti, quid vero alienum & otioſe ludentis ac fruſtrantis calami? Vel hoc decernat, quod habeamus 6, 61. Καὶ κοινὰ ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀγαθὰ προεργαζόμενον, ut exſtat in unico Mediceo, ubi vulgo omittunt præpoſitionem. Ibi clare cernis expreſſam hanc ipſam locutionem ex MS. repoſitam per compoſitum.

129, 28. Ἐς γῆν τὴν σὴν ἀπενεχθεὶς.] MS. ἐς γῆν ταύτην ἀπενεχθεὶς.

129, 33. Ἵνα ἰδῶ τί κοτε καὶ λέξει.] Potuit curioſior fuiſſe & videre voluiſſe, quod innuunt hæc Græca. Sed optimus codex MS. legit ἵνα εἰδῶ ὅτι κοτε· & hoc decet noſſe ac ſcire quid excuſet: immo id ipſum interpretatur quoque Valla, ut debuerit ſic legiſſe. Dein etiam ἀκέσας δὲ ταῦτα ὁ Θῶνις, non cum vulgatis τῦτο. Certe ταῦτα recte conveniunt antecedenti τάδε, ubi dixit λέγοντα τάδε.

129, 36. Αὐτόν τε τῦτον ἀνῆγε ἐς Μέμφιν.] Non male, ſed quanto magis conſpicuus Herodotus in verbo ἀνήγαγε? quod eſt in MS.

129, 38. Ἀνακομισθέντας δὲ πάντων.] Lapſu typorum opinor pro ἀνακομισθέντων δὲ πάντων. Certe Aldina ſic habet & Cameraria. Incepit

cepit error ab Stephaninis, quas nec Jungermannus nec Gale debuerunt revereri in contextu, nedum ut quasi res demonstratione opus haberet, ex probatione Cod. Arch. reduceret genitivum iste posterior. Mox MS. Mediceus abcisam interrogationem melius proferre videtur Τίς εἴη, καὶ ὁκόθεν πλέοι, quam τίς τε εἴη, καί.

129, 47. Τέλος δέ σφι.] MS. τέλος γὰρ δή σφι.

129, 48. Λέγων ὅτι εἰ μὴ περὶ π. ἡγεύμην &c.] MS. λέγων ὅτι ἐγὼ εἰ μὴ &c. Et quamvis eadem vocula repetatur inferius, opinari tamen nequeo spuriam.

130, 5. Περὶ τοῦ σεωυτοῦ ξείνου τὴν γυναῖκα τὴν ἔχων ἦλθες.] Miris modis hæc periodus turbata est, & turbat locum omnem. Vult nimirum Herodotus in hac exprobratione amplificare Paridis facinora per tres gradus, stuprum Helenæ, raptum uxoris hospitis, & furta rei familiaris. At quis iste modus, ut primo exprimat simpliciter raptum; deinde quasi meminisset ipsius stupri objiciat ei non suffecisse τὸ συγγενέσθαι αὐτῇ, & rursus redeat ad raptum? Nullo enim genere diversa sunt illa τὴν ἔχων ἦλθες & ista ἀναπτερώσας αὐτὴν οἴχου λαβών: ex quibus sine dubio alterum manus est indocte & ineleganter liberalis. Clarius & liquidius tum res ipsa & judicium, quod de Græcis fero, tum ineptia hujus liberalitatis patebit, si versionem Vallæ quomodocunque apparatam inspicias *à tuo ipsius hospite erepta uxore; neque his contentus cum ea abisti.* Id vere est anserem παππάζοντα audire. Et quæso, cur Stephanus non vidit unum idemque esse, *à tuo ipsius hospite erepta uxore*, & *sublata illa abiisti?* Has salebrosas quisquilias dissipo, & compono adlata eximia ope ex fide optimi libri, qui profitetur Herodotum scripsisse παρὰ τοῦ σεωυτοῦ ξείνου τὴν γυναῖκα ἦλθες, καὶ μάλα ταῦτά τοι οὐκ ἤρκεσε. ἀλλ' ἀναπτ. *ad tui hospitis uxorem intrasti, nec sane id satis tibi fuit* &c. Est hæc phrasis propria Herodoti, si quis alius, circumspecti in honesto rei fœdæ tegendæ sermone viri. Sic cap. 64. Martem Ægyptium ait ἐσελθεῖν παρὰ τὴν μητέρα. Cap. 66. αἰλούρων, ait, αἱ θήλεαι οὐκέτι φοιτέουσι παρὰ τοὺς ἔρσενας. Et paulo ante cap. 111. γυναικὸς, ἥτις παρὰ τὸν ἑωυτῆς ἄνδρα μοῦνον πεφοίτηκε. 3, 69. ἐπεί τε αὐτῇ μέρος ἐγίνετο τῆς ἀπίξιος παρὰ τὸν μάγον. Lib. 4 cap. 1. αἱ τῶν Σκυθέων γυναῖκες ἐφοίτεον παρὰ τοὺς δούλους. 5, 70. Κλεομένεα εἶχε αἰτίη φοιτᾷν παρὰ τοῦ Ἰσαγόρεω τὴν γυναῖκα. 6, 68. Κυέουσάν σε ἐκ τοῦ προτέρου ἀνδρὸς οὕτω ἐλθεῖν παρὰ Ἀρίστωνα &c. Nescio quî contigerit vocem παρὰ in contextu transponi; prout citavi, fac ut habeas. In his omnibus quum ita loquatur Herodotus, & belle quidem, multo minus tolerari potest, quod editur cap. 121. Ἐσελθόντα δὲ ἐς τοῦ βασιλέος τὴν θυγατέρα, quam periodum Portus in operosa sua annotatione voculæ ἐς non tetigit. At quid illo magis obscœnum? Ubi præclare docet codex optimus Herodotum scripsisse ὡς τοῦ βασ. τὴν θυγατέρα, quam vocem constat sumi ut notet idem quod πρὸς, quomodo cap. 126 τοῦ ἐσιόντος πρὸς αὐτὴν ἑκάστου, & exempla ejusdem restitutionis occurrent tum 140, 38, tum 214, 19, vel ideo notanda, quod nihil ejus in Herodoto agnoverit Portus. Mox autem consensu suo firmat eadem Medicea membrana, quod Stephanus in suis libris inventum posuit in margine οἴχεαι ἔχων ἐκκλέψας, non οἴχου λαβών. Quæ est mirifica & Herodotea abundantia in participio ἔχων; nec fuit intellecta illis, qui mutaverunt.

130, 27. Ἔπεα ὧδε.] MS. ἔπεα οὕτω. & mox ὡς αὐτὸς, non τὰς αὐτός.

130, 42. Μενέλαος.] MS. Μενέλεως, etsi mox vulgata ratio per ω sequatur.

131, 7. Εὐαέι τε πνεύματι.] Molesta horum prolatio, quam lenies scribendo ex MS. εὐαέι πνεύματι.

131, 14. Ἐλθεῖν μὲν γάρ.] MS. ἐλθεῖν γάρ.

131, 21. Τὰ οἴχετο κλέψας.] MS. τά οἱ οἴχετο κλέψας.

131, 47. Οὔκων ἔτι ἐτράπετο, οὐκ εἶχον.] Hoc quod edidi, certe volui edere (nam video aberrasse typos) vides ab Stephano proditum esse in margine, & id ipsum legi Florentiæ, & est emendatissimum. Sophocles in fine Antigones: Οὐδ' ἔχω, ὅπα πρὸς πότερον ἴδω, πᾷ καὶ θῶ.

132, 13. Οὐκ ἔστι ὅτε οὐ δύο.] Ita legunt omnes, quippe quod habet speciem, ut dicat nunquam non evenisse pugnam, quin duo aut tres perirent. Quod sævum & regii sanguinis effusionem nimiam supponit, ut ea mens Herodoti esse nequeat. Accedit, quod in Mediceo liquide legebam οὐκ ἔστι ὅτε ἢ δύο. Quod verissimum, dicitque, *postquam non interdum ipsius Priami vel duo vel tres vel etiam plures adhuc filii prælio conserto perirent.* sed nempe sæpius: quod posterius cogitando supplendum, ut fit interdum. Alioqui posses & prius οὐκ supprimere.

132, 14. Εἰ χρὴ τοῖσι ἐποπ.] MS. εἰ χρή τι τοῖσι.

132, 21. Καὶ πρεσβύτερος καὶ ἀνὴρ ἐκείνου μᾶλλον γ' ἐών.] Priores quatuor voces prorsus ignorantur ab MS. Et utrumque forsan suppositicium est. Quid enim desiderari potest in tali sermone? ἀλλὰ Ἕκτωρ ἐκείνου μᾶλλον γ' ἐών.

132, 25. Ἰδίῃ τε αὐτῷ καὶ τοῖσι.] MS. ἰδίῃ τε καὶ αὐτῷ καὶ. *& privatim quoque ipsi, & aliis.*

132, 31. Καταφανὲς τοῦτο τοῖσι ἀνθ. ποιήσωνται.] Sic quidem editur; sed quum Stephanus offerat in margine ex suis libris MSS. ποιήσωσι, nec aliter in Mediceo ipse offenderim

ſcriptum eſſe, ſpurium iſtud juſſi locum dare vero; quod vel maxime facere debui in periodo capitis ſequentis partim truncata, partim ſtructuræ incongruæ, quum optime digeſtam accepiſſet jam ex membranis ſuis Stephanus, ut probat in margine, nec aliter ſcripta exſtet in optimo illo Florentino. Aliter cenſet Th. Gale, ut nullam ſtatuat eſſe rationem, cur quiſpiam ea adderet, ſi non ab initio hîc occurrerant. Mireris ſane, cur id aperiat, & non clare edat, quid in codicibus iſtis exſtiterit. Quod ſi eſt, certe non debuerat obviare arbitrio Herodoti, qui illa omnia interponi voluit. Et hoc ſufficiebat. Sed quæſo, an non progreſſus narrationis longe amœnior incedit illis interpoſitis, quam ſi ejiciantur cum vulgo codicum? Quid ingratius eſt, quam differri tamdiu appellationem ejus, quod eſt verſus auſtrum? Apparet id quod vulgo editum fuit, ab viro docto excogitatum eſſe, quum in codicibus perdita eſſent priora vocabula, emplaſtri inſtar, cui infricta illa πρὸς νότον integrarent quodammodo omnia. Certe 2, 44 columnas duas in templo Tyrii Herculis ſtatim de altera poſt alteram narrat.

132, 39. Τὸν μὲν πρὸς βορέην.] Sic loquitur cap. 148. ἓξ μὲν πρὸς βορέην, ἓξ δὲ πρὸς νότον, & lib. 4 c. 25. MS. tamen & nunc & illic legit πρὸς βορέω, & videtur habuiſſe cauſam mutandi ex concurſu accuſativi caſus. Immo ut id peragam, 3, 101 legit codex idem πρὸς ἄρκτε τε καὶ βορέω ἀνέμε κατοικημένοι, non βορέε, ut vulgo.

132, 44. Οὐδένα τῶν ὕστερον ἐπιγραφέντων βασιλέων.] Tanquam ex catalogo inſcriptos ſingulos recitaret. Itaque bonus Valla fideliter vertens ſequitur *nemo regum qui deinceps ſcripti ſunt.* Nec tamen recitat omnes, ut apparet ex cap. 144. At quidni potius maluit ἐπιλεχθέντων? Commemorat enim illos Herodotus, prout ab ſacerdotibus Ægyptiis ei relati in ſermone erant. Sed & alia multumque diverſa notio eſt vocis ἐπιγραφεὶς. Accipe igitur leniſſimi Herodoti accuratiſſimam & vere Græcam manum, quam ſervat caſtiſſimus ille Mediceus codex MS. perſpicue exhibens ἐπιτραφέντων, quomodo quin Herodotus ſcripſerit nullus dubito, nec poteſt Græca doctus dubitare, in quo ſibi placet admodum hic ſcriptor. 1, 7. Παρὰ τέτων οἱ Ἡρακλεῖδαι ἐπιτραφθέντες ἔσχον τὴν ἀρχήν.

133, 14. Οὐκ ἐς μακρὸν.] Sic Mediceus confirmans lectionem ab Stephano productam nos legere jubet, non μακρὴν.

133, 21. Καταχεκλεισμένε.] Liber optimus non modo contentus eſt abacta compoſitione, ſed etiam habet κεκλεισμένε, quod male expreſſum eſſe retento ſibilo patuit jam antea.

133, 22. Ἀνοίξαντα αἰεὶ ἐλάσσω φαίνεσθαι.] Ab MS. abeſt vocula αἰεὶ, quod ſatis auctoritatis eſt ad eam pellendam.

133, 28. Εὐθέως τῇ πάγῃ ἐνέχεσθαι.] MS. ἰθέως. Utique quum & ſtatim hoc ipſum iteretur, & Portus ita egerit in Lexico, ut nihil niſi hoc noſcat, unde venit illud εὐθέως?

133, 35. Φέροντα τὴν κεφαλὴν.] Sic Stephani codices, ſic Mediceus, non ἀπάγοντα, quo non ita utitur Herodotus. Mox idem habet ἐντείλασθαί σφισι, non σφι.

134, 1. Διαπειλέειν αὐτῷ.] MS. αὐτὴν, quod melius convenit.

134, 3. Χαλεπῶς ἐπελαμβάνετο ἡ μήτηρ τῆ περιεόντος.] Adhibet hunc locum maximus Caſaubonus, ut ſub ejus fiducia tentet verba Theophraſti in charactere λογοποιΐας, ut inde doceat ἐπιλαμβάνεσθαι notare coarguere & reprehendere; ſed deceptus ab male ſcriptis, male editis codicibus; quum optimus MS. ſimpliciter habeat ἐλαμβάνετο. Quæ tam memorabilis mutatio nos docet verbum λαμβάνεσθαι apud primates Græcos ſumptum eſſe pro reprehendere, & objurgare, quod non potuit affirmare Stephanus. Compoſitum autem eo minus commodum huic loco eſt, quia mox pagina ſequente ſequitur, τὴν δὲ ἐπιλαβομένην, ubi notat ſimplex prehendere.

134, 9. Λύειν ἀπαμμένες.] Sic 4, 98. ἀπάψας ἄμματα, & tetigi libro 1, 199. Nunc tamen optimus MS. habet ἀφαμμένες. Et paulo poſt animadverti concordiam librorum veterum Stephani & Florentini in verbum ὑπίεσθαι pro vulgato ὑπέχεσθαι, ut 1, 156 ὑπεὶς τῆς ὀργῆς jam dixit, & alibi.

134, 21. Ἐς γέλωτα προσαγαγέσθαι.] MS. προαγαγέσθαι. Nam hoc agitur, ut procedat laſcivia.

134, 26. Ἐπιδῦναι αὐτοῖσι τῶν ἀσκῶν.] Hæc ſola ſunt Herodotea ex monitu optimi codicis, & quæ vulgo plura habentur καὶ ἄλλων, eſſe ab aliis aſſuta, ut credibile eſt, quia ſententia paucis illis affatim benigne exprimitur; ſic nota eſt conſtructio.

134, 38. Τὴν θυγατέρα τὴν ἑωυτῦ.] MS. τὴν δὲ θυγ.

135, 1. Ἐσελθόντα δὲ ἐς.] Male ſic vulgo legi, & ex MS. emendari debere ὡς modò dixi ad 130, 5.

135, 7. Τῦ ἀδελφεῦ κρεμάμενον νέκυν.] Certe cadaver illic erat pendens. Sed πάθος non eſt in cadavere, ſed quia erat fratris. Hinc perperam ſic mutaverunt nonnulli, quum legat optimus MS. κρεμαμένε.

135, 32. Οὐ μέν τοι εἴτε δι' ἄλλο τι, εἴτε διὰ ταῦτα ὀρτάζεσι.] Prout ratio loquendi publica libenter habet geminatas illas voces εἴτε. In hoc tamen loco partem iſtam εἴτε δι' ἄλλο τι penitus ignorat membrana Medicea, ut tanto mitius agi debeat cum Valla, qui in verſione eas quoque omiſit. Sed in margine ta-

tamen appoſitum habet οὔτε δι' ἄλλο ὅτι. Cæterum illud εἴ τε ſic ſemel ponit in veſtiganda cauſa rei, de qua ſcripſerat ſimpliciter, cap. 125.

135, 33. Φᾶρος ἢ αὐτημερὸν &c.] Cl. Brauwnius lib. 2 cap. 4 de veſtitu ſacerdotis Hebræi, quum hinc collegiſſet Ægyptiorum ſacerdotes & pallio veſtiri & mitra caput tegere & oculos velare, interpretatur Latine; *Velum autem quod uno die detexitur, ſacerdotes uni illorum imponunt, & mitra oculos tegunt.*

135, 46. Δήμητρα.] Hoc elegi, & quidem auctore libro Florentino, in iſto ambiguo, quo ludunt editiones exhibentes Δήμητραν. Nec enim quum aliquoties occurrat genitivus Δήμητρος, de quarto caſu oportet dubitari. Vidit in ſuis MSS. quoque Stephanus.

135, 47. Αἰγύπτιοι εἰσὶ εἰπόντες.] Lectiſſima interpoſitione optimus MS. εἰσὶ οἱ εἰπόντες.

136, 3. Τὴν περιείλησιν ἢ αὐτῇ γενέσθαι.] Nota vox & propinqua origini participii, quod placuit noſtro aliquoties κατειληθέντες. Cæterum quum Portus in Lexico nihil hîc niſi acquiеſcat, atque adeo ſtatuat Herodotum ita loqui de Ægyptiis, forſan quaſi animam per tantum ſpatii inſtar porci circumvolvi credidiſſent; H. Stephanus quum notaſſet περιειλέω circumplico, circumvolvo, & περιείλημα involucrum, ſubjungit [Περιείλησις circuitus, quaſi dicas circumvolutio v. l.] Neſcio an hunc Herodoti locum ante oculos habuerit vel ipſe vel iſte veteris lexici auctor. Sed hoc ſcio eſſe pertriſtem durumque metaphoræ tranſitum ab faſciis ad annos, tanquam & hi tempus circumplicent, ut iſtæ infantem. Quod ſi graſſari licet (graſſatos enim fuiſſe ſingulæ hæ paginæ manifeſtant) potius dicerem, ut ab ἀνελίττω evolvo eſt ἀνέλιξις evolutio & volutatio; ſic fieri potuiſſe ab περιελίττω vocem περιέλιξις, quæ facili negotio huc detorqueri potuerit. Sed & vulgata lectio, & ea quæ dicta ſunt mera haberi debent ſomnia, & omnis hujus vocis gratia ab unico Mediceo codice expectanda fuit, qui ſine noſtra hedera rurſum ſe hîc aperiet ad commendationem linguæ Græcæ & vocis vere Herodoteæ propagationem. Ex eo enim ſcribendum dico τὴν περιήλυσιν ἢ. Servavit eam adhuc Heſychius, ubi etiamnum male editur περίληλυσις, exponens περίοδος etiam notante Stephano & interpretante *circuitus*, ſed quod mirer in indice tantum magni Theſauri, velut vocem ignoratæ originis, quum in ipſo theſauro ab verbo ἐλεύθω deducta habeat εἰσηλύσιον (debuit εἰσηλύσιον) & προσήλυσις προσήλυτος, κατήλυς & κατήλυσις, & ſimiles. Cur non debuit huc quoque referri περιήλυσις? Jam vero eſſe ſinceram Herodoteam quo teſtimonio manifeſtius declarabitur, quam præfixo editionibus vulgaribus Lexico τῶν Ἡροδοτείων λέξεων ex codice MS. Goldaſti, in quo recenſetur quoque primitivum Ἤλυσιν & explicatur ἔφοδον, πορείαν? Hinc & toties uſurpata ἐξήλυσις.

136. 34. Ὀκτὼ πλέθρα.] Hæc quum alios, tum valde exercuerunt inſignem virum, Marcum Velſerum, ut de iis cum viris doctis per epiſtolas identidem egerit, ut cum Lipſio pag. 825, cum Rob. Titio pag. 859. Sed ad primum ſic retulit. [Primus Herodotus maximæ pyramidi octo plethra tribuit: alius eorum qui deinde XI ſequuntur, opinor, DCCC LXXXIII, aut ut quidam codices habent, & quæ meo ſenſu ſanior lectio, DCCLXXXIII. Has ergo ſententias Plinium ita confudiſſe exiſtimo, ut unam ad modum areæ, alteram ad lateris menſuram imperite conferret. Cum Herodotus plethris certe latus menſus ſit. Familiare autem Latinis, etiam optimi ſæculi, jugera, quamvis tanto majora, pro plethris reddere. Sic enim Lucretius, Virgilius, Tibullus, Ovidius, Higinus, novem Tityi apud Homerum plethra, totidem jugera interpretantur. Mela rem propius attigit: *Maxima, tres namque ſunt, quatuor fere ſoli jugera ſua ſede occupat, totidem in altitudinem erigitur.* Hero quippe Mathematicus duo plethra unum jugerum conficere ſcripſit, quod & ipſum tamen rotunde magis quam vere dictum] Ubi id quod attinet ad πλέθρα & jugera, centies repetitum & inculcatum: nuper tamen quoque in notis ad Callimachum pag. 252 id debuit reponi, quas ut hîc quoque videas quanta cura ſint ſcriptæ, patet ex citatione loci Liviani *ne quis plus quinquaginta jugera poſſideat.* Et hic ipſe numerus quum ab Dionyſio Halic. tribuatur Capitolio ὀκταπλέθρω τὴν περίοδον, διακοσίων ποδῶν ἐγγιστα τὴν πλευρὰν ἔχοντι ἑκάστην, fieri nequivit, quin jam quoque attingeret Juſtus Rycquius in Capitolio Rom. cap. XII. Sed & Iſ. Voſſius tacitum ferre nequivit, quum locum Melæ ſub manum haberet lib. 1 cap. 9, etſi eum tractaverit peſſime. Nam ut monſtroſum aliquid pareret, ipſe prius ſe fecit monſtrum; primo, dum liberat Melam ab imitatione Herodoti, quod facit ſemper; ſecundo, augens in infinitum magnitudinem ſpatii; & tertio, ut id obtineat, audens in publicum fateri, ſe, quum ex optimis MSS. illic proferret *jugera quæ cede occupat, quæ ſede occupat, quæ cedat occupat*, (quas omnino ſcio eſſe & aliorum MSStorum lectiones) putare ſcripſiſſe Melam *quoque latere occupat.* Quæ mutatio in qua parte antiquæ lectionis conſpici poteſt? Sed liquide ſatis patet ſcripturam Melæ fuiſſe *quatuor fere ſoli jugera æqua ſede occupat.* Æquam enim ſedem in pyramidibus, quæ ſtatuuntur ἰσόπλευρα, intelligit ab quatuor

profpectibus circa fundamentum ac terræ proxima pari fpatio patentem, & ipfam ἰσοπλαθείαν, prout 3, 9, 6 dicit Æthiopas *æqui corporis*. Quin imo & nuper ad Ποικίλην Æliani lib. 3 cap. 1 repetita hæc video, quod facile patior; modo non fcriberetur [Sed & Pyramidi maximæ Plinius octo jugera foli affignat, fecus quam Mela, qui quatuor tantum jugera illi largitur.] quum Mela non fic abrupte defcribat, fed ut in talibus caute fieri folet, addiderit *fere*, credens ita convenire duplex Græcum πλέθρον cum Romano jugero, ut tamen aliquid difcrepet, quod verum eft. Porro autem quod Hefychius notat πλέθρον effe μέρος γῆς, ὅ φασι μυρίας πόδας ἔχειν, per ea verba notat Euripidem, cujus hos habemus verficulos:

> Πλέθρυ ςαθμήσας μῆκ@ εἰς δὐγώνιον
> Μέτρημ᾽ ἔχυσαν τὺν μέσῳ γε μυρίων
> Ποδῶν ἀριθμὸν, ὡς λέγυσιν οἱ σοφοί.

136, 42. Χαμόθεν.] Tradunt hoc & Græcum & Herodoteum omnes, & in his nominatim Henr. Stephanus & Portus in lexico, excitans alium locum ex 4, 172. Χαμόθεν ϖροδὲ λαβόντες λείχυσι. Sit Græcum: certe non eft Herodoteum; quippe tam in loco libri 4, quam in noftro libri 2 præfert optimus ille MS. χαμάθεν. quod emendari aut pulchrius tornari nequit.

136, 46. Ἐπὶ τ̃ δεύτερον εἵλκετο.] MS. ἥλκετο.

137, 4. Λελείχθω γὸ ἡμῖν.] Nulla hîc gratia vocis mediæ, nulla oportunitas, ut hinc deceat amare optimum codicem MS. in quo media vocula omittitur, ut tantum exhibeat λελείχθω ἡμῖν.

137, 10. Συρμαΐην] Adnotatum eft in margine: εἶδ@ πλακεντ@ καθαρτικῦ. quo & verbum συρμαΐζειν refert Lexicon Herodoteum Goldafti. Itaque inde poterat facile concinnari verfio Latina; fed valeat Valla. Diodorus Sicul. 1, 64 jungit λάχανα ϗ συρμαίαν.

137, 19. Καὶ ἄγον.] At notam augmenti exigit MS. ϗ ἦγον.

137, 26. Μνημήϊον καταλιπέσθαι.] Sic reftitui, quum & Stephanus ex fuis libris id prompfiffet fubftantivum, & ipfe vidiffem in Mediceo, non μνημοσύνlω, ut cap. 135. item mox τ̃ ἐςὶ τὸ κῶλον.

137, 34. Αἰγύπ]ιοι λέγυσι.] Non ita folet Herodotus in tali narratione fcribere, fed Αἰγύπ]ιοι ἔλεγον. ut paulo poft repetit, Βασιλεῦσαι ϗ ἔλεγον Χεφρῆνα. Itaque quum fic offenderem in optimo libro, libens adfcivi.

138, 2. Πᾶσαν εἶναι κακότητα ϗ ἱρὰ κατακληϊσθέντα.] Notavit Petavius ad Synefii epiftolam 58, ubi Chephrenis hujus meminit in fimili Pentapoleos tyrannide.

138, 6. Ποιμέν@ Φιλιτίων@.] MS. Φιλίτι@. Certe hoc eft ex vero Ægyptium, quum de altero, quod vulgo obtinet, jure ambigas.

138, 11. Τὸν λαὸν τετρυμ.] MS. τὸν λεὼ, quod mirificæ fuavitatis donum cupide adhibui, quum Stephanus teftaretur fimile quodammodo in fuis fcriptis fibi inventum effe. Debuerat enim Herodotus quoque in fimplici ufurpaviffe, quod bis annotatur in compofito oftentaviffe. Mutaverunt hoc illi, qui nimis inhæferunt præcedentibus in capite 124 τρυχομένῳ τῷ λαῷ, quafi non aliter debuiffet nunc loqui.

138, 25. Θάψαι ταύτlω δὴ τlὼ ἀποθανῦσαν.] Sic augeo fermonem Herodoti interpofita fecunda & tertia voce ex fide codicis optimi, quam videntur & ipfæ præftare ex confuetudine loquendi ab Herodoto ufitata. Cæterum dubitaveris merito, an non ita diftingui oporteat ϗ ἔπειτα καταχρυσώσαντά μιν ταύτlω ἔσω, ἐν αὐτῇ, quum vulgo diftinguatur ante ἔσω, prout interpretatio ad hunc quoque fenfum relata eft. Non enim vult extrinfecus eam inauratam fuiffe, fed intus; quod ad externa attinet, fufficit quod dicit cap. 132 eam effe opertam ftrato puniceo, ita ut cervix & caput exftent, quæ fint aurata; non igitur corpus reliquum, quod colore etiam inductum fuiffe non dicit. Quod monumentum quocunque cafu Venetias delatum quoniam Cl. Jo. Pricæus in notis ad Apuleii Apologiam laudabiliter protulerit, fed in multis exemplaribus notarum ejus non exftet, judicavi hanc veram ejus fpectaculi fedem effe, ut deberet nunc repeti Herodotea defcriptione ad amuffim conveniente.

138, 35. Γυμναὶ ἐργασμένας.] Sic enim ex fuis codicibus jam exhibuerat in ora Stephanus, pro vulgato κείμεναι, quod plane firmabat liber optimus, qui etiam inferius habebat ἔτι ϗ εἰς ἐμὲ, ut notaverat ex fuis Stephanus, ubi vulgo omittunt ϗ, quod tamen frequentius folet auctor addere.

139, 21. Μέλλει ταχέως.] Recte MS. μέλλοι ταχ. & mox τὸ χρεὸν lῶ, quod & in fuis vidit Stephanus, non εἴη.

139, 28. Ταῦτα ἢ ἀκύσαντ@.] MS. ταῦτα ἀκύσαντα. Nec averferis, quum ita narret 3, 141. Ταῦτα ἀκύσας Δαρεῖ@ &c. 4, 3. Ταῦτα ἀκύσαντες οἱ Σκύθαι &c. Quid in præcedentibus fatigaverit virum doctiffimum, non affequor; fed quum id aperuiffet per literas Cl. Tanaq. Fabro, hic ita refpondit in Epiftolis Criticis pag. 202 partis primæ. [Altera quidem emendatio mihi fane allubefcit: tamen arbitror nil mutandum, immo tuendam lectionem τlὼ κρίνῦσαν, ut Græci Magiftri vocare folent, cujus fenfus hic mihi effe videtur, Deorum confilium fuiffe fcilicet, ut Ægyptus per CL annos male vexaretur & graviffima pateretur exilia: priores autem illos reges id didiciffe, Mycerinum vero minime: non effe itaque, cur Deorum judicium converti poftularet: Defi-

Desine fata Deûm flecti sperare precando, ait ille.] Non adsequor, quid aliud quisquam potuerit in hoc loco requisivisse.

139, 37. Πυραμίδα ἣ καὶ ἔτος.] MS. πυραμίδα ἣ ἔτος.

139, 40. Μετεξέτεροι φασὶ Ἑλλήνων.] Notanda verba, ut pateat varie jam ante Herodotum referri de istius nominis sive una sive pluribus fœminis, ut minus mirum sit varia scribi in illis reliquiis temporis antiqui, quæ ad nos pervenerunt, quarum auctores junctim nominavit If. Casaubonus ad Strabonis librum XVII pag. 269.

139, 43. Οὐ γὰρ ἂν οἱ πυρ.] MS. οὐ γὰρ οἱ πυρ. quomodo acrius firmat sententiam suam.

140, 13. Σαπφοῦς τῆς Μουσοποιοῦ.] Equidem non scio aliter exstare in ulla editione, aut etiam codice ante typographiam scripto. Fulv. Ursinus tamen ad carmina novem illustrium feminarum citans hunc locum pag. 23 profert μελοποιοῦ, ut opinor, lapsu calami. Quin etiam scribit illic Μυτιληναίας, ut reor, ex nummis, ubi plerumque legitur Μυτιλήνη, quod utique non sequitur ab Herodoto prælatum esse communi Græcorum consuetudini passim usurpatæ Μιτυλήνη.

140, 14. Κομίσαντός μιν.] Ut post pauca, Σαπφὼ πολλὰ κατεκερτόμησέ μιν, similiter ordinato fine ejus periodi. Sed tamen ista vocula μὶν nunc ab MS. aberat, quod certe tutius sequemur cupientes Herodotum salvum habere.

140, 33. Ὡς καὶ πάντες.] MS. ὡς καὶ οἱ πάντες.

140, 38. Ἐς Μιτυλήνην.] Atqui optimus codex MS. ἐς Μιτυλήνην, an debuit hoc sperni atque ita mutari? Nihil minus: & meministi supra.

140, 41. Γενέσθαι Ἄσυχιν.] Nemo non videt in hac periodo ita ex propinquo iterari verbum γενέσθαι, ut alterum prorsus abundet neque ullo modo tolerari possit, quod fit tamen in editionibus. Utique quum optimus codex ignoret illud infinitivum, quod præmittitur nomini Ἄσυχιν, maximo jure videor illud delevisse.

141, 6. Καὶ μὴ βουλομένῳ ἀποδέξαι.] Copulam ignorat MS. & procul abesse jubet consuetudo Herodoti.

Ibidem. Μή με καταινοσθῇς.] Ita testor legi in codice optimo.

141, 19. Κοντῷ γὰρ ὑποτύπτοντες ἐς λίμνην.] Mirum quî conceperit hoc Valla, in quo utique nulla mentio fundi est, & videtur stagnum hoc ita lutosum fuisse ac visci plenum, ut cuicunque ligno immisso statim plurimum adhæreret: id quod clare Herodotus ostendit per mentionem conti, quem si quis moveret quasi tundens stagnantem & crassum liquorem, ut non fuerit necesse ad fundum demitti. Itaque poterat mentio fundi abesse. Sed lepidius & blandius est, quo nuper ornarunt Aves Aristophanis in recenti editione. Ibi ad τὸ ὑποτύπτειν requiritur datum aliquod instrumentum fossorium; requiritur ut illud impingatur in terram, humum, vel cæmentum aliamve quamvis materiam; requiritur ut hæc eo excepta egeratur vel in vas aliquod conjiciatur; immo etiam dicitur hæc vox eo sensu occurrere apud Herodotum. Sic duo si non cœci, certe lusci ducunt se invicem. At Herodotus non exigit instrumentum fossorium, nedum latum; non exigit impingi in aliquam materiam; non exigit, ut excepta egeratur vel in vas aliquod conjiciatur. Sunt illa mendacia: quæ est enim latitudo conti? quid conto foditur? ratem subigi audivi. Quid? an ille etiam cogitavit de lato instrumento fossorio, & de impactione in materiam egerendam & cætera nugarum, qui scripsit ὑποτύπτειν διαβολήν? Adde Portum in lexico de altero ejus verbi loco apud Herodotum.

141, 27. Ἐλάσαι ἐς Αἴγυπτον.] Sed optimus MS. ἐπ᾽ Αἴγυπτον. Accurate prorsus. Namque omnino est differentia, quam vel exempla ab Porto congesta probant, & ita ut ἐπὶ indicet vim & hostilem aditum. Sed & statim cap. 141 habes ἐπ᾽ Αἴγυπτον ἐλαύνειν στρατόν. Cap. 163 Ὥπλιζε τοὺς ἐπικούρους, καὶ ἤλαυνε ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους. Ut vix dubitem, quin etiam scribi debeat 3, 63. Ἐξ ὅτε βασιλεὺς Καμβύσης ἤλασε ἐπ᾽ Αἴγυπτον, ubi adhuc legitur ἐς.

141, 42. Μάλιστα ἡ ἐν Βουβάστι πόλις ἐξεχ.] Quis hæc intelligit aut intellexit? Non certe Valla; nam ille interpretatur *Bubastis urbs*, *ubi præcipue terra exaggerata*. Junxit igitur vocem Βουβάστι cum voce πόλις, ut haberent utraque eundem casum. At quid lector cogitavit de illa Βουβάστι? utrum θεῷ, an νομῷ? Certe νομὸς non dicebatur nisi Βουβαστίτης aut Βουβάστιος, ut est apud Stephanum. Prius non habet hîc locum. Reverere igitur codicem optimum, qui ex tam cœnosis sordibus eripit Herodotum, qui scripsit Μάλιστα μὲν Βουβάστι πόλι ἐξεχώσθη, ut edidi, & nisi fallor, Latina versione sensum in his Græcis latentem liquide declaravi. Cæterum quum hæc sedes fuit idoli, de quo mox dicet Ναὸν μέγαν, ἐν τῷ δὴ τὤγαλμα ἐνὶ, quod vel ipsum Romam translatum fuit, vel ad cujus similitudinem aliud elaboratum est, quod nuper Romæ effossum in rempubl. literariam protulit Cl. Montfaucon in Diarii Italici pag. 226, opinor & hîc commode illam ostentatum iri.

141, 44. Μέζω μὲν γὰρ καὶ ἄλλα.] Illud καὶ huc delapsum statuit optimus codex in aliis exemplaribus, quod debebat jam antecessisse in illis ἐπὶ ὁ Αἰθίοψ κάρτα ὑψηλαὶ ἐγ. Ubi jam Stephanus in ora notavit ex codicibus suis, sed nescivit unde illud reposci deberet, quod fieri debet ex hoc loco. In qua utraque re

quum gnomonem fidiſſimum habeam optimum codicem, utrobique ei ſum obſequutus, ut & nunc ederem μέζω μὲν τῶ ἄλλα, & paulo ſupra ἐπὶ Αἰθίοπος ἢ κάρτα ὑψηλαί.

142, 9. Ἐσοπτρόν ἐστι.] Sic & interpres *templum pro ſpeculo eſt.* At quid velit templum pro ſpeculo eſſe, aut quî fieri queat, parum intelligo: maxime quum ipſa hæc urbs dicatur multum fuiſſe exaggerata, templum autem ſemper eodem modo ab principio relictum, ut haud dubie urbs altior præbuerit templo ſedem altiſſimam, ut & inde potuerit commode deſpici, & qui in humiliore ſolo ad urbem accederent, egregie poſſent illud contemplari extollendo in altum oculos. Quod eſt contrarium ſpeculo. An vero placet capere ruſticorum ſpeculo, id eſt, aqua. Ne unus quidem omnium, qui hunc locum legerunt, etiam intellexit, quam venuſtatem mihi largitus fuit codex optimus, & nunc indulget omnibus, dum exhibet ἐσοπτόν ἐστι, hoc eſt, videri & conſpici poteſt, quod eſt percommodum. Plane ut ante præmiſit, κατορᾶται πάντοθεν περιϊόντι. Niſi fallor, locus hic eſt clariſſimus. Quis credat tamen? ex hac voce expedire ſe nequivit Henr. Stephanus tantus in diſciplina Græca vir: & quod magis mireris, ne omnis quidem illa turba, quæ nuper coiit ad Pollucem denſandum in onerosa volumina, qui debebat eſſe ad manum factus & ad uſum habilis, adeo ut nec interpretationem Latinam dignentur dare, & Stephanus indignetur, quod Pollux non explicuerit. Habes certe in hoc loco præclarum ejus vocabuli teſtimonium.

142, 18. Φέρει δ' ἐς Ἑρμέω ἱρόν.] Sic & interpres *fert ad Mercurii templum.* Et in Græcis ſic occurrere patuit ad 5, 10. Et ſimillime dicit lib. 1 c. 122 ὁδὸν φέρουσαν ἐς ἱρὸν Δήμητρος. Sed & in Veronenſi inſcriptione apud Gruterum 1020, 6, *Partem in porticu quæ ducit ad ludum publicum column.* IIII *cum ſuperficie & ſtructura pictura, volente populo dedit.* Quam ſententiam fuiſſe Herodoti nullatenus mihi perſuadeo. Nam quo illam notitiam templi Mercurii, quum id ſolum agatur, ut pateat eam ducere ad templum Dianæ? Deinde quum auctor ſic deſcripſerit planiſſime viam illam à fauce, qua Bubaſtios templum annectit reliquæ urbi, quam vocat ἔσοδον, per forum verſus orientem pergere; nihil videtur poſſe ad hanc deſcriptionem ulterius deſiderari, atque adeo parum decori eſt poſt inde addere ferre eam ad Mercurii templum, quum id potuerit ſtatim addi illis, in quibus ait eam pergere verſus orientem, ubi occurreret Mercurii templum. Sed neque præſtantiſſimus codex MS. vulgatum ſenſum ſcripturamve probat, habens tantum φέρει δ' Ἑρμέω ἱρόν, abſque particula ἐς. Utrum ipſa δένδρεα ſicut πέφυκε, ſic & φέρει? Certe δένδρεα φέρουσι, verum non ἱρὸν, ſed quidem καρποὺς & φύλλα. Ergo vetus ſcriptura videri poſſet indicare in ipſa via eſſe adhuc fanum Mercurii, ipſam inſuper ferre ſacellum Mercurii, quod conſiderandum, perinde ut apud Melam 2, 7 Cypros *nunc aliquot urbes ferat.* 3, 5 Gades *fert in altero cornu ejuſdem nominis urbem opulentam.* Item Britannia *fert nemora, lacus ac prægrandia flumina.*

142, 24. Διαζῶμεν.] Egregie ad Herodoti manum MS. διαζωμέειν. Et mox quum Stephanus viderit in ſuis MSS. prout ipſe in Mediceo ἐκχωρήσειν, id repoſui pro vulgato ἐκχωρέειν.

142, 43. Ταύτην τὴν νῆσον οὐδεὶς πρότερον ἐδυνάσθη Ἀμυρταίου ἐξευρεῖν.] Hæc præmittit auctor utens propoſitione perquam generali, qua ſtatuit aut plurimos aut omnes iviſſe quacunque cauſa incenſos quæſitum hanc inſulam; ſed ſic manſiſſe abditam, ut non repererint. Immo mox addit gravius, & unde id magis exiſtit mirabile, ut & reges dicat ſtudioſe id egiſſe, ut inquirerent, & tam multos propter ſæculorum intervalla interpoſita, quibus varios reges exſtitiſſe liquet. An hæc merentur conjici in tautologiæ crimen? Sic opinor tautologiam impegit Athenæus Herodoto 2, 133 omittens ἀνάψαντα αὐτὰ, quaſi quod intelligi debeat in λυχνὰ ποιησάμενον: fruatur ſuo, ſed & Herodotus fruatur ſuo, cui licuit ſic nunc agere, ut ſic cap. 144 de Diis regnatoribus Ægypti. Ὕστατον δὲ αὐτῆς βασιλεῦσαι Ὦρον τὸν Ὀσίριος παῖδα, τὸν Ἀπόλλωνα Ἕλληνες ὀνομάζουσι· τοῦτον καταπαύσαντα Τυφῶνα, βασιλεῦσαι ὕστατον Αἰγύπτου. Nam alia quæ video hîc licenter decidi, dedignor tangere.

142, 47. Μέγαθός ἐστι.] MS. μέγαθος δέ ἐστι.

143, 10. Ἀποδύεσθαι.] MS. ἀποδύεσθαι, ut ſolet hæc facta in præſenti tamen edere. Dein nitide MS. ἐν τῇ ὄψι, non ὄψει. Etiam mox cum Stephano & MSS. τούτοισι δή μιν πίσυνον, non μὲν δή.

143, 25. Γυμνῶν ὅπλων.] Ut de Gelone Ælianus 13 Var. Hiſt. 37 Ἰδοὺ τοίνυν ὑμῖν ἐν χιτωνίσκῳ γυμνὸς τῶν ὅπλων παρέστηκα. Attamen MS. γυμνῶν ἀνόπλων.

143, 39. Τῶν ἐπιλοίπων γενεῶν.] Accuratiſſime MS. γενεέων. In reliquis nullum eſt ambiguum, ut neque cauſa eſt, cur generationibus undecim non opinemur recte datos annos mille trecentos & quadraginta, quum ſufficiat poſteriorem γενεὰν procedere & currere ſive ab principio, ſive in medio, ſive prope finem.

143, 49. Δὶς καταβῆναι.] Cur ita nunc maluerint, quum ſtatim ante præcedat καταδύεται, viderint; mihi ratio nulla apparet, præſertim quum & in MS. legatur καταδῦναι. Paulo ante revocavi ἀνατέλλει, quod Stephanus in

orâ

orâ poſuerat & ab optimo codice ſervabatur, non ἀντέλλει, ut inique contrahunt editiones.

144, 4. Ἑκαταίῳ τῷ λογοποιῷ ἐν Θήβῃσι γενεηλογήσαντι.] Quæ fuit hujus viri curioſa induſtria perveniendi fortaſſis ad indagationem temporis, quod ante illum videbat proceſſiſſe ſine notitia recte animadverſa, ut ita per generationes, quæ deſignari probabiliter poſſent, illuc adſcenderet. Unde toties talium Hecatæi genealogiarum fit mentio apud eruditos grammaticos, ut Stephani exemplo docet Salmaſius in Plinianis pag. 846.

144, 11. Αὐτόθι ἱστᾶ.] MS. ἵσταται. Nec aliter ἵστασθαι εἰκόνα dicitur, quam ἐστήσαντο δυώδεκα βασιλέας cap. 147. Et paulo ante exhibui τοῦ γενεηλογήσαντι, quod ex Stephano cognitum probabat MS. Mediceus, non συγγενεηλογήσαντι.

144, 15. Διὰ πασέων, ἕως οὗ ἀπέδεξαν ἁπάσας αὐτάς.] Quum ex tot vocibus nihil exſtet in optimo libro, cogor certe attendere, an ab hoc facto ſtet ratio. Sed vix attentione opus. Quid enim continent aliud hæc verba, quam quod jam dixit ἐξηρίθμεον δεικνύντες κολοσσοὺς ξυλίνους τοσούτους ὅσουσπερ εἶπον.

144, 20. Πίρωμιν ἐκ Πιρώμιος γεγ.] Hic locus eſt, quem reſpiciebat Syneſius lib. 1 de Providentia pag. 93. Οὐ γὰρ ἀπιστοῦσιν Αἰγύπτιοι μυρίους καθ' ἕνα θεοὺς αὐτῶν βασιλεῦσαι, πρὶν ὑπ' ἀνθρώπων ἄρχθῆναι τὴν γῆν, καὶ γενεαλογηθῆναι τοὺς βασιλέας Πίρωμιν ἐκ Πειρώμιος. Quod quidem non monet Petavius, nec tamen ſatis caute verſatur in interpretandis poſtremis *ac regium genus à majoribus, ut Piromis à Piromide, cenſeretur.* Itaque Piromin conſiderat aliquem diverſum ab regibus, quod nec Græca dicunt, nec intelligentia veri permittit.

144, 40. Τῶν πρώτων λεγομένων θεῶν εἶναι.] Vox poſtrema hoc loco ignoratur ab MS. & rejicitur poſt iſta, Ἡρακλῆς δὲ τῶν δευτέρων, τῶν δυώδεκα λεγομένων εἶναι. Idque longe ſuavius eſt, ut media decurrentia ultro, claudantur in ſepto hujus verbi, quod in principio & exitu poſitum eſt.

145, 6. Κατὰ εἰνακόσια.] Addit MS. ἔτεα, ut ſolet Herodoti is mos eſſe.

145, 9. Κατὰ ὀκτακόσια.] MS. καὶ τὰ ὀκτακόσια.

145, 28. Οἵ τε ἄλλοι ἄνθρωποι.] MS. tantum οἱ ἄλλοι ἄνθ. Mox miror unde potuerit fieri προσέσται δέ τι αὐτοῖς καὶ τῆς ἐμῆς ὄψιος, quum in MS. Mediceo clare exſtet αὐτοῖσι, quod religioſiſſime retinet ubique hic auctor; pari negligentia contractum, qua mox ediderunt νόμοισι τοῖσδε, exhibente fideliter optimo codice iſto τοῖσιδε.

146, 7. Πολλῶν καὶ μεγίστων ἀνταξίη.] MS. μεγάλων. Neque ſolet Herodotus in illis variare modos. 4, 109. Ἐν δὲ τῇ ἴδῃ τῇ πλείστῃ ἐστὶ λίμνη μεγάλη τε καὶ πολλή. 7, 9. Ἄλλα τε ἔθνεα πολλὰ καὶ μεγάλα. 18. Ἐγὼ οἷα ἄνθρωπος ἰδὼν ἤδη πολλά τε καὶ μεγάλα πρήγματα πεσόντα ὑπὸ ἡσσόνων. 8, 144. Πολλά τε γὰρ καὶ μεγάλα ἐστὶ τὰ διακωλύοντα.

Ibidem. Ὁ δὲ δὴ Λαβύρινθος καὶ τὰς πυραμίδας ὑπερβάλλει.] Non poſſunt hæc verba fallere. Nihilominus hodie video ſcribi *Nihil majus & operoſius in Ægypto, atque ejus hiſtoria, invenimus exſtructione Pyramidum.* Hæc ſunt mera falſa.

146, 13. Τὰ δὲ μετέωρα ὑπ' ἐκείνοισι.] Verba ſatis vexata ab interpretibus, ex quibus Valla proculdubio aliam lectionem ſequutus eſt, dum vertit *illis impoſita:* neque enim hoc patiuntur Græca, etſi ſequatur quoque Stephanus, tantum ſollicitus, quo referat illud ἐκείνοισι. Quod quum vicinum nihil habeat, retrahit è longinquo vocem αὐλαῖς, & verſioni Latinam *aulis* inſerit. Quod quidem ſatis eſt violentum. Quis enim cœcus non videat primo hæc domicilia non alibi ab Herodoto narrari, niſi in iſtis aulis? Deinde non poſſunt dici cubicula aulis impoſita, quum aulæ iſtæ ex ſignificatione ſua ſint loca aperta, in quorum ſeu rotundorum ſeu quadratorum circuitu ſolent exſtrui conclavia, ut ex locis illis ſubdivis lumen comparent, & quamvis dicantur κατάστεγοι, tamen ita ut illis nihil ſit impoſitum, ſed circumdatæ porticibus & parietibus, quibus alia deinceps imponi poſſunt. Denique Græcus ſermo ſententiam Stephani, etſi maximi τῶν Ἑλληνιζόντων, nequit pati, atque adeo corruptiſſimus eſt. Legendum quippe ex opt. MS. μετέωρα ἐπ' ἐκείνοισι. Hoc enim ratio ipſa ædificandi docet, ut ſuperiora ſint impoſita inferioribus vel planis vel iis, quæ ſunt inferiora terris. Itaque retinendum in interpretatione *illis impoſita*, ſed ut non ad aulas, verum ad ſubterranea præcedentia referas. Plane ita dicit ſeq. capite: Καὶ ἐπ' ἀμφοτέραις pyramidibus ἔπεστι κολοσσός. Error hic librariorum jam alibi caſtigatus eſt.

146, 20. Τῶντε ἀρχὴν τοῦ λαβυρίνθου τοῦτον.] Eſt hoc δεικτικὸν prorſus inane, & ſola vox λαβύρινθον docet ſatis, de quo labyrintho verba fiant: etiamſi tandem iteret non tantum τοῦ λαβυρίνθου τούτου, ſed etiam ὁ δὲ λαβύρινθος οὗτος, ſed poſtquam deſcriptio finita eſt. Hinc opinor legi recte in MS. τούτων. Hoc Herodoteum. Cap. 152. Τὸν δὲ Ψαμμίτιχον τοῦτον πρότερον φεύγοντα … τοῦτον φεύγοντα &c.

146, 40. Στάδιοι ἑξακόσιοι καὶ τρισχίλιοι.] Aut ridet Iſ. Voſſius aut miratur tantam magnitudinem tribui huic paludi ab Herodoto potuiſſe; ſed ſe etiam poſſe oſtendere, Herodotum omnia Ægyptiaca longe feciſſe ampliora, quam revera erant, & ipſam Ægypti longitudinem latitudinemque altero tanto majorem feciſſe, quam ſit. Sic ille ad Pomponium Melam 1, 9, quia ſcilicet optime

ſui fuit conſcius, inde exiſtimat de aliis.

147, 4. Ἐξαπέδυ.] Sic edidi, quod non audebat Stephanus niſi in orâ ponere: ſed probat id ipſum liber optimus, ut nullum ſit dubium.

147, 16. Ἐς τὴν Σύρτιν τὴν ἐν Λιβύῃ.] Et quis hæc poſteriora requirat? aut quibus credidit Herodotus ſe gratificari, qui talia addebat? An credimus? immo ſomnium eſt nugatoris alicujus, qui Herodoteam ſcriptionem non intelligebat. Nam optimus codicum MSS. ἐς τὴν Σύρτιν τὴν ἐς Λιβύην. Ut cap. 152. Πέμψαντες δὲ οἱ ἐς Βούτων πόλιν ἐς τὸ χρηστήριον.

147, 24. Ἕτερόν τι τοιοῦτο.] MS. ἕτερον τοιοῦτο, ut mox τοιοῦτον ἕτερον, & οὐδὲν τοιοῦτο 2, 20, ſed & MS. Σαρδαναπάλλου.

147, 30. Τὸν ἐκφερόμενον.] MS. τὸν ἐκφορεόμενον.

147, 47. Κυνέας γὰρ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες.] Mira in particulis graſſatio aliorum & in voce poſtrema, exhibente Mediceo MS. κυνέας δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἅπαντες. Ex quibus adverſativam noverat jam olim Stephanus, ut & mox Ψαμμίτιχος μὲν νυν, non ut vulgo δέ. Hæc Stephanica firmat conſenſu ſuo optimus codicum. Quod vero teſtatur ab regibus Ægypti geſtatas fuiſſe tales galeas, iſta notitia fidem clariſſimam accipit ex monumento Mycerini, quod ſupra adduximus, & inſuper ex egregio muſivo, quod publicavit Ath. Kircherus in Latio, ubi plures reges videntur in Nili inſulis feſta celebrare, qui reges galeis talibus pelliceis noſcuntur.

148, 13. Πατέρα Νεκὼν ἀπέκτεινε.] MS. πατέρα ἑκων ἀπέκτεινε. Quod ſi intelligatur de Græco ἑκὼν, nihil erit; nam debellatum qui occidit, non eſt neceſſe, ut ſermone exprimatur, quo animo id fecerit: fecit enim certe ſponte & volens. Sed neque accentum gravem agnoſcebat codex optimus, quum ſic referret. Exiſtimavi igitur eſſe quartum caſum nominis proprii. ut cap. 111. τὸν παῖδα αὐτὸν Φερῶν, & 141. Τῷ ὄνομα εἶναι Σεθών. Et videtur ad hunc locum diſtuliſſe commemorationem patris illius principis, quam alioquin ante feciſſet. Ex defectu autem ſpiritus videtur prima litera abeſſe, ut majori nimirum charactere poſtea apponeretur ad ornamenta ſcripturæ more ſolito, & pater Pſammitichi fuerit Νέκως, ſicut deinde iterum in filio id nomen repetitum.

148, 17. Καταλαμβάνει μιν δ. τ. κ. φεύγειν.] Offerenti hoc poſtremum verbum Stephano ex antiquis libris non debui reſiſtere, quum & liber optimus eam lectionem probaret, non φεύγοντα, & uſus Herodoti per frequentiam bene cognitus id exigeret.

148, 20. Ἐπενόεε.] MS. ἐπενόει.

149, 4. Καὶ δὴ καὶ παῖδας.] MS. καὶ δὴ παῖδας.

149, 6. Ἐκμαθόντων τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν.] Vox tertia in MS. non reperitur, ut quamvis tolerari queat, non tamen debeat credi ab Herodoto veniſſe, etſi centum ex illis tralaticiis libris eam oſtentent.

149, 13. Ἐξαναστήσας, ἐντεῦθεν κατοίκησε ἐς Μέμφιν.] Hæc diſtinctio continuata eſt ab Aldi uſque editione, prorſus tamen contra mentem Herodoti, qui adverbium voluit cum participio conjungi, prout ſemper verbo ἐξαναστῆσαι, quacunque etiam forma, addit vel ἐξ ἠθέων, vel ἐκ τῶν νήσων, vel ἐκ τῆς Ἱστιαιώτιδος, quem ſenſum nunc involvit adverbio, ſed ſine controverſia jungendo cum participio ἐξαναστήσας. Vide Portum.

149, 20. Ἐξ ὧν δὴ ἀνέστησαν.] MS. ἐξ ὧν δὴ ἐξανέστησαν, accurate ſervato integro verbo.

149, 25. Τὸ γὰρ χρηστήριον τοῦτο τὸ ἐν Αἰγύπτῳ.] MS. τοῦτο ἐν Αἰγύπτῳ ſine vocula τὸ; quippe qua admiſſa nihil niſi repetitur quod modo præceſſit.

149, 35. Τῶν φανερῶν ἦν θῶυμα.] Ab MS. non agnoſcitur verbum ſubſtantivum, in quo præterea ſcribitur θῶμα, ſicut & ſtatim ἱρὸν ἐστι θωμαστόταλον, non θωυμαστόταλον, quod editur, de quo jam actum in libro priore.

149, 40. Ἐπικέεται.] MS. ἐπίκειται, & mox καλευμένη idem codex pro καλεομένη.

150, 5. Λόγον δὲ τόνδε.] Ex margine recepi quod publicabat ex MSS. Stephanus, quum probaret codicum optimus, ex quo mox etiam poſui Ὀσίελος, non ut vulgo Ὀσίελδος.

150, 15. Λητὼ δὲ τροφὸν &c.] Ita ſcribitur non tantum in libris inſpectis ab Stephano, qui id in margine notavit, ſed & in optimo Mediceo, cujus ſcripturæ veritas notabili caſu hîc confirmatur ab Athenagora, qui ita hunc locum citat in Legatione pro Chriſtianis, ut, inquam, Λητὼ dicat, non Λητοῦν. Et agnoſcis hunc locum ipſum eſſe, quem citat eruditus ille commentator orationum Ciceronis ab nobis olim primum ex chirographo paterno editus ad librum I in Verrem cap. 18, ſed quum pro hoc nomine proprio in MS. illic exſtent hæ literæ ΤΟΥCΙΝΔΕ, nequit decidi, quomodo pronunciaverit. Cujus ſcriptum quum poſtea quoque ſit additum in editionem Cl. Grævii, noli credere in MSto exſtare vel *opinioni*, vel *perſequitur*: utrobique exſtat tum *opioni*, tum *perſequeretur*.

150, 25. Ἐς τὸ ἐξεῖλε.] Sic eſt & poſtulat Ionismus. Sed in MS. Mediceo clare legi ἐσὸ ἐξεῖλε, quod eſt ἐς ὃ ἐξεῖλε, de quo dubitare nemo poteſt attendens ad varia exempla jam in præcedentibus prolata. Immo viciſſim animadvertes pag. 151 verſ. 12, ubi ὧν ἔτι οἱ ἄλλοι edebatur, me reſtituiſſe ex eodem MS. τῶν ἔτι.

150, 33. Ὁμοῦ ἐλαστρευμένας.] Is ipſe codex MS. præfert ἐλαστρεομένας, prout hæc ipſa verba

ba iterantur 7, 24, non ignaro Porto. Etiam mox auxi ἀπὸ τοῦ Κασίου οὔρεος, ut notabat articulum ex suis libris Stephanus, nec aliter in Mediceo.

151, 3. Ἐπὶ Νεκῶ βασιλῆος ὀρύσσοντος.] Nempe quia sequitur Νεκῶς ὀρύσσων. Atqui ita perit sensus. Hinc & optimus MS. ὀρύσσοντες. Id necessario reponendum; quod videntur ausi non fuisse, qui nimis & inscite attendebant ad vocem sequentem μυριάδες, quasi non sæpe sermo admitteret constructionem non ab vocabulo, quod in promtu adest, sed ab intellectu & sensu.

151, 6. Τῷ βαρβάρῳ αὐτὸν προσεργάζεσθαι.] Sane ita habent editiones ab Aldo, & ad hanc ætatem propagant. Verum an credi potest ita legisse interpretem Latinum? *eum id opus barbaro præmunire.* Immo ille novit, quod vidi in optimo MS. προεργάζεσθαι. Mox habebat MS. liber μή σφισι ὁμογλώσσους, ubi vulgo σφι.

151, 22. Ἠλείων ἄνδρες ἄγγελοι.] Nec habet quidquam venusti aut sententiæ vox media, nec in MS. exstat, ut mirer, unde venerit, quam longe abesse debere fides firmissima optimi codicis, quem allegavi, probat. Si quid ad rem facit, Diodorus Sic. 1, 95 scribit: φασὶ καὶ τοὺς Ἠλείους, σπουδάζοντας περὶ τὸν Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα, πρεσβευτὰς ἀποστεῖλαι.

151, 36. Καὶ σφέων καὶ ἄλλων.] MS. καὶ τῶν ἄλλων. Paulo ante etiam edidi ex eodem optimo codice εἰ σφιν οἱ πολιῆται.

151, 41. Ἠλείων δὲ μηδενὶ ἐξεῖναι ἀγωνίζεσθαι.] Quamvis ita antecedat, nihilominus in MS. simpliciter exstat tantum εἶναι, quod ipsum ejusdem esse notionis constat & nullus ignorat.

151, 49. Ἐξεδέξατο τὴν βασιληΐην.] Postrema duo vocabula non agnoscit MS. Quid voluerunt hi jactatores copiæ suæ, ut inde aliquid deceret præberi Herodoto? Veniunt seri & nimis importuni, præsertim quum ante oculos habere potuissent 1, 103. Φραόρτεω τελευτήσαντος ἐξεδέξατο Κυαξάρης.

152, 4. Ἐπεὶ δέ οἱ ἔδεε κακῶς γενέσθαι.] Quod ab Jeremia prædictum fuit, cujus consensum cum Herodoto miratur Scaliger in Animadversionibus pag. 88.

152, 8. Στράτευμα ὁ Ἀπρίης μέγα.] Hanc ultimam vocem Latine reddendam non judicavit interpres Valla, si modo eam vidit, quod valde dubito. Etsi enim ediderit Aldus, tamen potuit exemplar, quo alter utebatur, ea caruisse, sicut testor eam non exstare in optimo MS. ut jure æquissimo usus fuerim in ea non toleranda, perinde ut jam contigit in libro priore. Deinde ἀσφαλέστερον ἄρχοι idem MS. codex, non ἄρχῃ, ut vulgo.

152, 30. Ὁ δὲ Ἄμασις.] Adversativam hanc quoque non habet MS. optimus, nec quidquam momenti huc affert.

152, 34. Ὑποκρίνασθαι.] Plane id nonnulli codices antiqui acceperunt ab correctoribus propter tot similia tempora huc coëuntia. Attamen debuit eos deterrere præcedens ἀξιοῦν, cui hoc verbum opponitur, ut laudari mereantur & Stephanus & ejus codices, ex quibus produxit in margine ὑποκρίνεσθαι, quod & ipse inveni in Mediceo. Eademque ratio est in iis quæ sequuntur tam τὰ πρασσόμενα, quam ἄγοντα.

153, 2. Ἄνδρας ἐπικούρους τρισμυρίους.] Vox τρισμυρίους in optimo MS. non legitur, nisi nupero calamo ad marginem adscripta; in ipso verborum ordine vetus manus eam ignoravit. Et videndum sane, numquid is numerus sit enormis: unde enim tot Cares & Iones? Etsi fatear esse eundem confirmatum à Diodoro Siculo ἠναγκάσθη καταφυγεῖν ἐπὶ τοὺς μισθοφόρους ὄντας ὡς τρισμυρίους. Quod si ex Herodoti sua ætate exemplaribus hausit, sub Caribus & Ionibus latet omne auxiliorum genus. Non videtur tamen Diodorus in hac historia Herodotum sequutus fuisse; nam quum hic prælium in urbe Momemphi (de qua satis dixi ad Stephanum de Urbibus) commissum referat, Diodorus 1, 69 περὶ τὴν Μαρίαν κώμην ait. Certe Apries non statim strangulatus est, ut festino cursu narrat Diodorus.

153, 8. Ἑπτὰ γένεα.] At Scaliger lib. 3 Canonum Isagog. pag. 517 sibi placet, dum redigens nescio cur illa Herodotea septem in quatuor, sub nomine Τεχνιτῶν comprehendit καπήλους & ἑρμηνέας & κυβερνήτας, & quarto numero habet βουκόλους & ποιμένας. Sed prætulerim distinctionem Herodoti.

153, 20. Ὅτε ἐπὶ πλεῖστοι ἐγίνοντο.] Ita confirmabat codex Mediceus id quod ex suis libris Stephanus monstrabat in margine, ut pro vero debuerim recipere, ejecto ficticio γενοίατο. Idem statui debet in eo quod sequitur ἐκδεκόμενος, non ἐκδεκόμενοι.

153, 36. Ἡγεομένους πολιητέων.] Si ita scripserit Herodotus, fruantur eo lectores. Sed certe alio longe sensu eadem scribit 9, 1. Τοῖσι δὲ Θεσσαλίης ἡγεομένοισι, quem locum vide. Præterea scire oportet in hoc loco exhibere codicem sanctissimum omnium ἡγημένους πολιητέων. Quid in ea lectione non infinitis modis præstat vulgato? Ex eodem etiam recepi sequens illud νομιζομένους Stephano diu indicatum.

154, 1. Καλασιρίων χίλιοι καὶ Ἑρμοτυβίων ἄλλοι.] Vox ultima ignoratur ab MS. nec meretur in hac parte ullum locum, quum & optime possit intelligi. Insuper ab Stephano adscivi ἕκαστοι, non ἕκαστον, ex auctoritate ejusdem codicis.

154, 19. Ὡς οὐ ποιεῖ.] MS. ποιοῖ.

155, 2. Διδάξασαι τὰς Πελασγιώτιδας γυναῖκας.] Et ubi quæso? Nequivit forsan dicere

Herodotus, quia potuit eveniſſe in ipſo itineris errore, ubi in aliqua parte Græciæ in eas inciderunt. Sed Ezech. Spanhemius ſcivit demonſtrare locum, ubi id acciderit ad Callimachum pag. 650 ſic ſcribens: [Accedit, quod ex Ægypto Græciam, & à Danaidibus quidem, ac proinde Argos, ubi eædem cum patre Danao dicuntur adpuliſſe, illatum primo hoc ceteris feſtum, Θεσμοφόρια à Græcis dictum, tradat Herodotus l. II c. 170.] Indue fidem aliquot ſtadia latam, & crede.

155, 10. Δημότην τὸ πρὶν ἐόντα.] Sic quum præter codices Stephani exſtaret quoque in Mediceo, non debui id faſtidire, nec quod ſequitur ἀγνωμοσύνῃ, quum vulgo darent τοπρότερον & ἀγνωμοσύνη.

155, 25. Εἰ γὰρ πρότερον εἶναι δημότης.] Sic exhibui quod jam in ſuis ſcriptis offenderat Stephanus & margini commiſerat, nec aliud ipſe videram in libro Mediceo. Id fuit hujus mutationis ſacramentum. Non enim fatigabat me conſtructio vulgatæ lectionis, quæ pro infinitivo habet ἦεν, quomodo id paſſim uſurpatur, ut potuerim relinquere. Fatigabat me raritas illius verbi in Herodoto. Fatigabat ſuaviſſima repetitio infinitivi in melioribus & vetuſtioribus libris; ut licet delicias ejus loquutionis non caperem, mirabiliter tamen me afficeret, ut ſuſpendi & conſecrari optarem eam in meliora tempora, quod facio, comparari poſſe opinatus cum his Æliani 3 Var. Hiſt. 29. Διογένης συνεχῶς ἐπέλεγεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ὅτι τὰς ἐκ τῆς τραγῳδίας ἀρὰς αὐτὸς ἐκπληροῖ καὶ ὑπομένοι· εἶναι γὰρ πλάνης, ἄοικος, πατρίδος ἐστερημένος, πτωχὸς, δυσείμων, βίον ἔχων τὸν ἐφήμερον.

155, 28. Ἐχρῆτο.] MS. ἐχρᾶτο. Quod neſcio cur hîc faſtidiverint, quum probent cap. 189. Τῇσι δὲ ἄλλῃσι γυναιξὶ ἐχρᾶτο. & χρᾶσθαι pro χρῆσθαι Ion. quot locis monſtravit Portus? Deinde σε γὰρ ἐχρῆν, non χρῆν.

155, 42. Ἐπεὰν δὲ χρήσωνται ἐκλύουσι.] Videntur ſane hæc neceſſariam apodoſin afferre præcedentibus, ut in utramque conſummata ſint fundamenta prudentiæ quam concepit Amaſis, & quam proferre vult ad ſui patrocinium. Attamen omnia iſta ab optimo MS. codice abſunt, & nullum ex illis ibi apparet. Et quid? An non iſta nimis plena ſatietas videbitur exiſtere ex calamo ingenii plus quam opus eſt explanare cupientis, quum Herodotus ex una dictione ac periodo omnia intelligenda exiſtimaverit. Negari nequit, quin qui dicet miles intendit arcum, quum oportet uti, ſtatim præbeat ſimul intelligendum, in tempore non neceſſario eſſe arcum laxatum ac remiſſum. Hoc facit Amaſis. Hoc exprimit Herodotus. Sed & MS. ἐκτανύουσι, non ἐκτανύουσι. Quin & paulo prius ἀμείβετο τοῖσι δε αὐτοὺς, quod plane eſt Herodoteum, non τοῖσδε.

156, 3. Οὐδαμῶς κατεσπουδασμένος ἀνήρ.] Locum hunc in notis ad Arnobii librum quintum exornare & polire voluit Deſid. Heraldus, quem inſpicere licet. Sed mirum quod ſcribit. Nam quum velut ex Herodoto, ſuaviſſimo ſcriptore, attuliſſet hæc verba, ita ut daret καὶ οὐδαμῶς ἐσπουδασμένος, addit [quem locum profert Athenæus lib. VI & legit κατεσπουδασμένον ἄνδρα &c.] Atqui plane contrarium in modum ſe res habet, & quum Herodotus utatur compoſito, ipſe Athenæus etiam ſic vocat, ſed negativam particulam corripit dicendo οὐ κατεσπουδασμένος. At rurſus vice verſa, ubi antea dixit Herodotus ἔπινέ τε καὶ κατέσκωπτε τοὺς συμπότας, Athenæus ſcribit Herodotum dicere eum παιγνιήμονα ἐόντα σκώπτειν τοὺς συμπότας, hoc eſt, facit, ut qui citant antiqui Herodotum, exiſtimaverunt ſibi licere facere plane non attentis ad ſtyli Herodotei proprietatem. Statim ante edidi ex libris Stephani quibus Mediceus conſentit, λέγεται δὲ ὁ Ἄμασις καὶ ὅτε ἦν ἰδιώτης, quum vulgo καὶ omittatur, atque etiam deinde ἀπέφευγε, non ὑπέφευγε.

156, 10. Ἐποίησε τάδε.] MS. τοιάδε.

156, 22. Ἀνδρόσφιγγας.] Quos Portus concipit ſtatuas, quæ viri & ſphingis ſpeciem ac figuram habent. Certe Hebererus in ſervitute Ægyptiaca novit ſuo tempore vocari Ἀνδρόσφιγγα. Hoc tamen notari debet jungi ab Herodoto coloſſos, ut ſimplices ſtatuas Portus loqui non debuerit. Opinor ſic inter pyramidas fuiſſe γυναικόσφιγγα, & tales Perſepoli fuiſſe ἱππόσφιγγας.

156, 26. Πλόον εἴκοσι ἡμ.] MS. πλόον καὶ εἴκοσι ἡμ. ut majorem attentionem excitet, merito interpoſita iſta vocula. Mox adſcivi illud ἐκόμιζον ab Stephano in margine monſtratum & ab optimo codice firmatum, pro vulgato ἐκόμιζε. Recte illud ἐκόμιζε poſitum in præcedente periodo, ubi de rege dicitur; nunc agitur de ipſis operariis.

156, 38. Τὸ δὲ εὖρος, δώδεκα πήχεων.] Vix eſt, quod de his vocibus in tanta antiquitate affirmari poteſt. Valla in verſione omiſit. Et ſane quæ cauſa eſt, ut longitudo interiorum partium tribus cubitis minor ſit exteriore, atque totidem etiam altitudo (illa enim ab XXI ad XVIII, hæc ab VIII ad V decreſcit) latitudo autem modo duobus cubitis, nempe ab XIV ad XII? Et de longitudinis atque altitudinis proportione acquieſcere poſſumus, quum cauſa ſit ignota. Sed de latitudine fatigamur. Nam quum eadem denſitas muri in poſtico juſte ponatur, quæ in lateribus, certe oportebat idem ubique fieri ſpatium, & parili parte utrobique variare numerum. Quidquid ſit, utique in optimo iſto MS. ea quinque vocabula non apparent.

157, 17. Ὅθεν βιῶται.] Eximie, ut βίοι in ſel-

sellulariorum lucris considerentur pro ipsis opificiis, ut instrumentis vivendi. Attamen hoc loco optimus MS. habebat βεβαιῦται. Quod palmarium, vel ob verba Epistolæ ad Hebr. cap. 9 vers. eod. Καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιῦσθαι τὴν καρδίαν, ὐ βρώμασι.

157, 27. Ἔδωκε χώρους ἐνιδρύσασθαι βωμούς.] Hæ sunt recisæ sententiæ, ut verbis sua substantiva junctim annectantur, quæ prorsus non est Herodotea cura, licet sic potuerint venditare tot codicum vetustorum numeri, tot docti lectores Græcorum sibi blandiri, quasi Herodotum legerent. Quam lene igitur est, quam vere Græcum, quam aperte declarans originem corrumpendi, quod in MS. legitur χωρίοις, quod propterea credo prorsus esse Herodoti, sicut alibi dicit ἐνιδρύεσθαι ἐν νήσῳ νηὸν καὶ βωμούς.

157, 37. Αὗται αἱ πόλιες.] Et nunc αὗται αἱ πόλις & statim ἄλλαι πόλις legit optimus librorum MSS. ubi etiam vulgo iteratur πόλιες.

158, 1. Τριηκοσίων ταλάντων ἐξεργάσασθαι.] MS. ἐξεργᾶσθαι.

158, 7. Χίλια στυπτηρίης τάλαντα.] At quale oro, istud ædificativum alumen? ut videtur innui ex modo scribendi; utrum firmum & concretum, an solutum? Quid? An mittendum erat ex Ægypto, quod affatim adfluebat in vicinia? Ælian. 13, 16. MS. ille optimus στυρίης. Vel hanc ignotam vocem reddi Herodoto præstat, quam obsideri ab mendacio tum rei, tum vocabuli. Quod ut sciamus unde veniat, per similitudinem ab gelu docet Virgil. 3 Georg. 366, & Salmas. in Plinian. 368.

158, 8. Κυρηναίοισι δὲ ἐς ἀλλήλους Ἄμασις.] Nomen proprium nunc contemnitur ab MS. & merito; nec enim in hac parte magis conspici & iterari oportuit, quam in duabus minimum partibus, quæ proximæ sequuntur. Sane quid huc apportet, nullus adsequor. Mox recepi ex margine Stephani αὐτόθεν, quod firmabatur Florentiæ.

158, 18. Εἶπε δὴ ὁ Ἄμασις.] MS. εἶπε ὁ Ἄμ. omissa secunda vocula, qua etiam egere potest hic locus.

158, 20. Καί ἐστι οὐδεμία μηχανή.] Hunc credo locum esse, unde homines perversi illam vocem duarum literarum subreptam transtulerunt in præcedentia, unde ab optimo MS. expelli testabar. Nam ille ipse nunc auctior exhibet: καί ἐστι τι οὐδεμία μηχανή. At proculdubio eam dixerunt jam olim isti supervacuam, & nunc etiam multi dicent, sed non illi, qui bene legerunt Herodotum, agnoscuntque quemadmodum ab eo soleat istud neutrum infarciri. 1, 185. Τὸν Εὐφρήτην ποταμὸν, ῥέοντα ἰθὺν, οὕτω δή τι ἐποίησε σκολιόν. 3, 12. Αἱ δὲ τῶν Αἰγυπτίων κεφαλαὶ, οὕτω δή τι ἰσχυραί. Et sæpe.

158, 24. Εὔχετο ἐν τῷ νόῳ τῇ Ἀφροδίτῃ.] Forsan ut ille in Inscriptione apud Gruter. *Ingratæ Veneri spondebam munera supplex Erepta conjux virginitate tibi:* aut, ut nebulo apud Petronium, timidissimo murmure votum facit. Sed non erat hæc Dearum Deorumve credulitas, ut sine fidei pignore sic cogitationi, sanctæ licet, tamen facili ad mutationem adquiescerent. Insuper patet post infelicem ac sterilem noctem transactam cum minis, per diem sequentem contigisse id votum in noctem venturam; unde multum præplacet quod est in optimo codice ἐν τῷ νηῷ. Fuit haud dubie illic fanum Veneris, ubi talia vota sine rubore plura sunt concepta, & verbis planis ad Veneris aures missa, prorsus ut Eurydice apud Sophoclem in Antigone Παλλάδος θεᾶς ὅπως ἱκοίμην εὐγμάτων προσήγορος, in ipso templo nempe volens alloqui; immo etiam tabellis inscripta suspensaque, prout nos aliquando vocabula in metrum coërcuimus ad conspectum gemmæ apud clarissimum virum & veterem amicum meum D. de Wilde.

158, 36. Ἀνέθηκε δὲ καὶ ἀναθήματα Ἄμασις πέμψας ἐς τὴν Ἑλλάδα.] Ab MS. abesse video participium πέμψας, & ab Herodoto id venisse omnino non persuadeor, cujus perpetua phrasis est ἀνέθηκε ἐς τὴν Ἑλλάδα, ut persæpe jam in superioribus occurrit: sed & mox sequitur, ἐς μέν νυν Σάμον ἀνέθηκε.

158, 47. Ἱδρύσασθαι προσχώσας.] MS. ἱδρῦσθαι.

JACOBI GRONOVII
NOTÆ ET OBSERVATIONES
in librum tertium HERODOTI.

159, 12. Αἴτεε ἰητρὸν ὀφθαλμῶν.] Quod haud dubie fecit inductus celebritate peritiæ Medicorum Ægypti, unde & Darius in parte felicitatis suæ statuit περὶ ἑωυτὸν ἔχειν Αἰγυπτίων τοὺς δοκέοντας εἶναι πρώτους τὴν ἰητρικὴν 3, 129, & hanc eorum rationem fuisse notavit antea lib. 2 c. 84, ut medicina esset δεδασμένη, & οἱ μὲν γὰρ ὀφθαλμῶν ἰητροὶ κατεστέασι. An id fecerit Cyrus, ut postularet ab eo, tanquam qui obsequi sibi deberet, habeat sibi ille, qui scribere sustinuit, Ægyptum fere ad nihilum redigens. Nam cur id non fecit ex aliqua alia regione sibi subjecta? Immo quia constabat non esse alibi meliores.

159, 22. Ἐποίησε ταῦτα.] MS. τάδε, pari mutatione, quæ plus vice ſimplice occurrit. Paulo ante codices Stephani adjuvat idem in voce συμβουλῇ, non συμβουλίῃ, etſi utrumque notaverit Portus. Mox quoque ἐσθῆτι τε καὶ χρυσῷ, ubi illud τε omittunt vulgo.

160, 19. Ὅτι Κασανδάνης.] MS. gemino σσ Κασσανδάνης & nunc & infra.

160, 25. Ἐσελθοῦσα.] MS. εἰσελθοῦσα.

160, 34. Τοίγαρ ὦ μῆτερ.] MS. τοί γάρ τοι ὦ μῆτερ. Mox adſumpſi ἐς τὴν ἀπιστρατείαν ταύτην, quod ab ſe excitatum Stephanus relinquebat in margine, quum vox ipſa ſe probet digniſſimam manu Herodoti, & par ſit ἀπιστρατηΐη in libro 9 cap. 3, & certe probetur ab MS. Mediceo.

160, 44. Τὰ πολέμια.] Quæ huc non pertinent, niſi placeat ex imitatione poëtica huc intelligere πολεμήϊα ἔργα. Sed Herodotus jam 1, 4 dixit Πέρσας αἰεὶ ἡγήσασθαι τὸ Ἑλληνικόν σφισιν εἶναι πολέμιον. MS. τὰ πολεμικά. Recte: nam ſunt diverſa & bene diſtincta.

161, 2. Τὸν πιστότατον ἀποστείλας τριήρεϊ.] Hic eſt ſermo Græcus, quo ſane opinor uſuros editores Herodoti, utpote qui ſatisfacit regulis per Grammaticam puerilem poſitis. Unde occurrit 3, 44. Ἐπιλέξας τῶν ἀστῶν τοὺς .. ἀπέπεμπε τεσσαράκοντα τριήρεσι. Cæterum Herodotus ſublimior jam & politior ſcripſit ex fide optimi codicis MS. τριήρεα. Hæc nempe duplicatio quarti caſus viſa fuit illis horrida & removenda, quoniam nimis placebat Herodoto, cujus manum denuo reſtituit idem codex MS. libro hoc tertio cap. 52. Περίανδρος ἐξ ὀφθαλμῶν μιν ἀποπέμπεται στείλας πλοῖον ἐς Κέρκυραν, ubi vulgo etiam exhibent πλοίῳ, ſed mihi aliud injunxit præſtantia exemplaris Medicei, & nimis hilariter hic ſcriptor geminat accuſativa vocabula, quam ut poſſit ambigi. Sic dixit 1, 163. Ἐδίδου σφι χρήματα τεῖχος περιβαλέσθαι τὴν πόλιν. 2, 116. Καὶ οὐδαμῇ ἄλλῃ ἀνεπόδισε ἑωυτὸν πλάνην τὴν Ἀλεξάνδρου.

161, 15. Καδύτιος πόλιος, ἥ ἐστι Σύρων &c.] Dedi viris doctis, qui hanc partem conſideraverunt, quodcunque potui, modo corrigeretur Latina interpretatio, quam ab ordine Herodoti deducit Valla, ſcribendo *quæ eſt urbs*, quum Græca ſint πόλιος ἥ ἐστι; tum augendo *eorum Aſſyriorum*, ubi Græca modo Σύρων. Igitur agnovi Cadytin urbem Syriæ, prout jam Stephanus Byzantinus tradidit, licet prave Δ in Λ mutans, ex Herodoti Euterpe, ubi certe Συρίης πόλιν appellavit, quod noluit ſequi Ortelius, ſtatuens circa Ægyptum eſſe, quod mireris, ex ipſo hoc Herodoto, ita ut ſibi imaginatus fuerit etiam legiſſe in Clio. Sed quum interim Vallæ interpretatio ſuſtineat adeo eſſe libera, ut vindicet eam Aſſyriis, qui Palæſtini vocantur, relinqui etiam quidem illi id à me potuit, ſed nequaquam ut credam aut aſſenſerim unquam. Cur enim nunc definiret eam Palæſtinæ Syriæ, tanquam fateretur in loco priore aliquid ab ſe omiſſum eſſe, quod neceſſario nunc deberet ſuppleri. At quidquid illud eſt, nemo ejus rationem habere dignatus fuit, & Stephanus putavit ſatisfieri per ſolam vocem Συρίης, detrectans addere Παλαιστινῶν. Certe riſum meretur Valla, apud quem primo dicatur magna Syriæ urbs; mox urbs Aſſyriorum Palæſtinorum. Incondite etiam hinc ab Jungermanno (nam in editione Stephanica aliter legitur) in indice ponitur *Cadytis magna Syriæ vel Palæſtinæ urbs*. Immo ut acrius inhærerem, exegit ipſe ſermo Herodoti, qui ita fluctuat, ut nequeat haberi pro integro, & defectus videtur latere in hoc membro, unde ſequentia omnia dependent. Res ipſa ſtatim patebit, ubi indicavero ſic à me legi ſolitum hunc locum: Ἀπὸ γὰρ Φοινίκης μέχρι οὔρων τῆς Καδύτιος πόλιος γῆ ἐστι Σύρων τῶν Παλ. *Nam ab Phœnice uſque ad fines Cadytis urbis, regio eſt Syrorum Palæſtinorum, ut vocantur.* Procede ſic ordine, & vides leniſſima eſſe Herodotea, & demonſtrare tres diverſitates incolarum, qui poſſident terras inter Syriam Phœnicen & Ægyptum; nempe primi ſunt Palæſtini, ſecundo emporia Arabum ad mare Mediterraneum, tertio rurſus Syri ab Ienyſo urbe ad paludem Serbonidem; hinc initium Ægypti. Ad caput 96 lib. 1 ſub numeris 41, 6 jam patuit hac vitioſitate correptum fuiſſe Herodotum ex confuſione vocum γῇ & τῇ. Etiam ex abundantia ſupervacua inoleviſſe 2, 16 τὴν γῆν. Hæc olim; quibus danda eſt acceſſio propter conatus nuperos, in quibus de Cadyti & Magdolo multa verba fiunt, ſed nihil promovetur. Cadytin hanc ita deſcribit Herodotus, ut videatur ſui juris fuiſſe, ſita quidem in Syria, ſed nec Palæſtinis attributa, nec Arabiæ emporiis; itaque ſuis viribus ac legibus nixa. Hinc magna fuit. Periculoſa autem conjectura eſt de delenda ἥ in verbis ἥ ἐστι Σύρων &c. quum ea in MSS. omnibus exſtet, & deleta faciat loquutionem, cui nulla ſimilis in Herodoto occurrit tot genitivis accumulatis ſine fulcro ullo.

161, 23. Ἀπὸ ταύτης ἤδη αὖγ.] MS. ἀπὸ ταύτης δὴ αὖγ. Unde etiam antea repoſui ἐμπόρια τὰ ἀπὸ θαλάσσης, ut ex ſuis MSS. etiam notarat Stephanus in margine, pro ἐπὶ.

161, 33. Εἰδέσθαι.] MS. ἰδέσθαι. & deinde ταῦτα ἀναισιμοῦται, non ἀναισιμοῦνται. Utrumque notæ melioris. Quin & prolatum ab Stephano Φοινίκης paulo ante probavit idem codex.

161, 41. Ἐπὶ τῶν παλαιῶν.] MS. ἐπὶ τὸ παλαιόν. Nihil ſimplicius, & hinc quoque nihil emendatius aut verius, quum ignorem cur ſic elabatur Stephanus ad *ultra veteres*, quas

dein

dein putat aliis & pluribus verbis explicandas. Omnia in Herodoto sunt nunc planissima.

161, 43. Ἐστόλω τ. περιστασιάζοντες ἐς Αἴγυπτον.] Non sufficit hæc loquutio, nec commoda nunc est, ubi agitur de expeditione adversus eam facienda. Optime optimus MS. ἐπ' Αἴγυπτον. Jam antea id patuit, quum dixit στρατεύεσθαι ἐπ' Αἴγυπτον.

162, 7. Ἱματίῳ ἐκαλέετο κροκύδα.] Sic edidi jungens Mediceum codicem codicibus Stephani, unde is ita in margine posuerat, quam lectionem satis claram reddunt Pliniana Salmasii, quum κροκύλω vulgo hîc positam ignoret.

162, 9. Ἐπικαλέσαντο ἢ τούτου ταῦτα.] Et cur non maluit dicere τούτους, n. θεοὺς? an vero credimus, ut alibi usurpat τὸ θεῖον, ita nunc subintelligi velle θείου? Mirificæ ineptiæ, quæ tamen egregium Herodotum inquinare potuerunt. Omnino lege, ut est in MS. ἐπιτελέσαντο, quod colligere viri docti satis potuerant ex crebro auctoris usu, quem tradit Portus. Et certe turbatus fuit Valla, nihil proferens nisi *Hoc acto.* an suboluit illi?

162, 30. Ῥαψάμενον ὠμοβοέων ἢ τ ἀλ. δερμ. ὀχέτον.] Recte ista, neque ullus in dubium vocare poterit; adeo & simplex ῥάπτειν & compositum συῤῥάπτειν frequenter occurrunt in historia Herodoti, & satis concinne, ut probat locus ab Porto citatus 9, 17, cui addas ex initio libri 6 ἔῤῥαψας ὑπόδημα. Et hinc 4, 64 Συῤῥάπτοντες κατάπερ βαίτας. Et in tempore adest Achilles Tat. p. 205. Δέρμα προβάτου λαβόντες ὡς ὅτι ῥᾳδιωτάτον συῤῥάψωμεν εἰς σχῆμα βαλαντίου ὅσον γαστρός. Et tamen cur nunc quoque Herodotus non adhæret suo activo? Ubique istud adhibuit, nunc trajicit se in istam formam? Nempe si Musis placet. Ego enim multo tamen prætulerim, quod reponit optimus MS. ἀψάμενον τ ὠμοβοέων &c. Equidem exempla, quæ de verbo ἅπτεσθαι vulgo adducuntur, maxime apparent de laqueis ac nodis & similibus: at vero Herodotus eo utitur, ut denotet sic jungere quocunque modo & nectere, ut ipsum Latinum *suere* non teneat firmius, & quod alioqui Græci dicunt ῥάπτειν. Id clarum erit, si huic exemplo jungas contrarium ex libro 2 cap. 121. Ἐπισπάσαντα τ ἀσκῶν δύο ἢ τρεῖς ποδεῶνας αὐτὸν, λύειν ἀπαμμένους. Rursus lib. 1 cap. 199. Εἴδεος ἐπαμμέναι ἢ μεγάθεος. Activum ἀναπῆπτε, etsi decompositum, sic occurrit circa finem libri 1.

162, 36. Διὰ ὀχέτων τριῶν.] Si modo ita fecit. Nam MS. illud τριῶν plane non habet, & potest plures canales in tria loca conduxisse.

162, 37. Ἐστρατοπεδεύετο Ψαμμήνιτος.] Plane sic & Valla *castra habebat.* Nec hæreo, modo in locis tam arctis & difficilibus potuerint castra poni. Certe Diodorus Siculus lib. 18 καταστρατοπεδεύειν quidem dicit Perdiccam ex Syria aggressum irrumpere in Ægyptum, & post infelicem tentationem ἐπανελθεῖν εἰς τὴν ἰδίαν στρατοπεδείαν; sed nuspiam tale quid attribuit Ptolemæo, qui intus erat. Similis omnino casus rerum hic videtur esse, unde legitur in MS. ἐστρατεύετο. Eadem plane ratio occurrebat mihi in Suida in v. Δαυίδ, ubi vulgo legitur Εἶτα τ ἀλλοφύλων κατὰ Σαοὺλ ἐστρατοπεδευκότων, ἐξ ἧς πρὸς τ ἐγγαστρίμυθον ἀπελθόντος &c. Ibi in MS. Lugdun. exstat ἐστρατευκότων, & melius est ad mentem ejus loci. Etiam videntur hoc vulgatum fecisse, ut eodem sensu foret; idque forsan ex sequente statim loco, ubi versa vice Herodotus στρατόπεδον vocat aciem confligentem. Mox Mediceus codex habet οὐδέν οἱ μέγα ἀνάρσιον πρῆγμα, ut Stephanus viderat in suis, unde id recepi.

163, 1. Ὕσθησαν αἱ Θῆβαι ψεκάσι.] MS. οἰσθησαν ψακάδι, quod videtur ex prava ignorantia mutatum esse, quum magnitudo miraculi sic augeatur, quod ubique observata eodem tempore fuerit lapsa ex aëre una gutta, & mox cessaverit, non geminando lapsu.

163, 25. Ὡς μόγις ἂν λ. π. διαῤῥήξειας.] MS. ignorat particulam ὡς, & deinde habet διαῤῥήξεις. Et profecto scribit sæpe Herodotus, ac si narraret, ut non connexa, sed rupta utatur narratione, per quam tamen sententia est integerrima; οὕτω δή τι ἰσχυραὶ, μόγις ἂν λίθῳ παίσας διαῤῥήξεις. Nec Herodotus solum, sed & alii. Ut Pausanias VIII, p. 483, Τῶν ἢ ἐρειπίων οὐ πόῤῥω κρημνός ἐστιν ὑψηλός. οὐχ ἕτερον ἐς τοσοῦτο ἀνήκοντα ὕψους οἶδα. Potuit non frangere orationem ita ὑψηλὸς οὕτως, ὡς οὐχ. Tale est Petronii Traguriani; *Quum interim nemo curat, quid annonam mordet : non mehercules hodie buccam panis invenire potui*, ubi etiam poterat connexo sermone uti, *quid annonam mordeat, ita ut meh. hod. bu. panis invenire non potuerim.*

163, 34. Ὅτι ἀσθενέας φορέουσι.] MS. rursum apponit ὅτι ἀσθενέας φορέουσι τὰς κεφαλάς. Quæ repetitio non est alicujus extranei; imo est ipsius Herodoti sic amantis præbere integerrimum sermonem. Simile jam supra memini obvenisse ad 53, 35.

163, 35. Πίλους τιάρας τε φορέοντες.] Communis hæc sagina omnium qui tiaram vel nominare voluerunt, longo contextu enumerandi, præsertim B. Brissonii in libro 11 Regn. Pers. Sed etiam citat hunc locum in thesauro Stephanus, & notat; [Quum hic dicat ita, tanquam hæc separans, alibi contra tiaras genus pileorum facit in Polymnia cap. 61. Πέρσαι μὲν ὧδε ἐσκευασμένοι· περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι εἶχον τιάρας καλεομένους πίλους ἀπαγέας.] Sic ille, satis infausta contemplatione inclinatus & compulsus in hæc verba. Nam profecto, etsi vulgata scriptura esset Herodoti,

non

non posset continuo dici πῖλον & τιάραν ab eo separari propter interpositam copulam. Novissime etiam D. Monfaucon in Diario Italico pag. 422 non aliter potuit hanc demonstrationem Herodoti citare, ut dum Græca solitis verbis ponit, Latine addat *gestantes pilea tiarasque*, non addito, quemadmodum intelligat; quum tamen ibi allegare sustineat in præcedentibus πρὸς δὲ τὸν ἥλιον, quum in nostris exemplaribus exstet, καὶ πρὸς τόν: ubi etiam quum interpretetur superiora *ossa eorum qui in acie ceciderunt cum jacerent fusa, & separatim posita*, vix intelligas, quum quæ fusa jacent, mixtim posita sint. Illud vero permirum est, quomodo Hesychius ita ab exemplaribus Herodoti decipi potuerit, prout certe deceptum apparet, dum ex solo libro primo auctoris nostri vidit tiaram masculino genere poni; in aliis vero partibus incertum relinquere. Locum sane libri primi sine ullo offendiculo per Medicei exemplaris claram fidem indicavimus ita, ut verum pateret Hesychium esse, in capite 132. Sed quum Herodoto sæpius de tiara scribendum fuerit, & auctor iste agat seria, debuit scivisse plura talia in eo documenta esse. Quod ut nos jam denique doctiores bene intelligamus, testificor in MS. Mediceo plane legi πίλους τιάρας φορέοντες. Itaque & masculinum est lib. 8 cap. 120: nam MS. plane τιήρεϊ χρυσοπάστῳ. Ubi tale quid requiri, non vero cogitandum de triere, docet mos Persicus in xeniis, de quo etiam Herodotus 7, 116 in Acanthiis, ubi vestes sunt, non naves.

164, 19. Ἀνεβόωντε καὶ ἀνέκλαιον.] Minus succensendum illis, qui procudere sustinuerunt hanc lectionem ex sequentibus οὔτε ἀνέβωσας οὔτε ἀνέκλαυσας, idque insuper exemplo ipsius auctoris alibi jungentis composita verba ab eadem præpositione, ut ἐπαείροντα καὶ ἐπορέγοντα, κατέχαιρε καὶ κατεκερτόμεε, & similia. Sed tamen ab alieno manum oportuit abstineri, quum in postremo exhibeat optimus MS. ἀντέκλαιον, quod haud dubie Herodoti est, & hinc præfero; quum etiam alterum videatur reservavisse ad locum inferiorem ἀνακλαύσας μέγα. Quod vero Stephanus ante notaverat in margine τοιάδε, postea τάδε, confirmata ab eodem codice recepi.

164, 23. Δεύτερα οἱ τὸν παῖδα ἐξέπεμπε.] MS. simpliciter ἔπεμπε. Sed & quod sequitur verbum ἦγον, ignoratur ab MS. & omnino non solum sine sensu est, sed etiam sine ulla constructione hic intruditur, ut omnino debeat expelli. Quippe ut antea dixit à Cambyse traductas fuisse filias servili habitu & aquam portaturas, ita nunc filios vinctos colla funibus & capistratos ora; ut etiam mox ille ipse MS. non præfert ἄγοντο, sed rectissime ἤγοντο & ἡγεόμενον.

164, 33. Τωὐτὸ ἐποίησε τὸ καὶ ἐπὶ τῇ θυγ.] Particula καὶ in MS. non exstat, quam sicut vulgus insereret huic sententiæ, Herodotus arcendam judicavit.

164, 42. Αὐτοῦ τρεῖς φύλακοι.] An credimus hunc numerum? an observationis hujus tam accuratam fidem constare voluerunt Persæ? Immo est nugaciter inculcatum istud numeri vocabulum, ut bene illud τρεῖς absit ab optimo MS. Mox prodita ab Stephano ποιεύμενα & πυνθάνεται stabilita ab eodem codice admisi, ut certe probabiliora.

165, 5. Τὸ δὲ τοῦ ἑταίρου πάθος.] Crediderim sic plerosque loquuturos, & Herodoto etiam attributuros hoc vocabulum, quod sæpe adhibet, ut & fœmininum πάθη, quæ eandem habet intentionem. Sed quam singulare, quam purum est, quod nunc offert ex calamo Herodoti codex optimus? nempe πένθος. Nonne hoc ipsum recte ab Herodoto dicitur πένθος in amissi patrimonii damno? quum in causa simili divina Apocalypsis 18, 15. Οἱ ἔμποροι τούτων οἱ πλουτήσαντες ἀπ' αὐτῆς ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, & rursum vers. 19. Ex eodem mox posui πτωχηΐην pro πτωχίην, ut notatum est 32, 21.

165, 16. Εὗρον αὐτοῦ οἱ μετιόντες.] Vocula αὐτοῦ non est in MS. & plane nihil in se habet roboris, nec in vertendo rationem ejus ullam habuit Valla.

165, 23. Ἣν καί σφεων ἀποστέωσι.] MS. εἰ καί. Ac statim ἐν δὲ καὶ τῷδε, non ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε, quæ tamen ipsæ voces sic repetitæ exstant cap. 38 hujus libri.

165, 27. Τῷ Λίβυος Ἰνάρω παιδί.] Primæ duæ voces non habentur in MS. & satis patriam notavit antea.

165, 32. Κακὰ πλέα.] MS. πλέω, quod hinc pro genuino habeo, etsi ista πλέα interdum quoque antea jam dixerit.

166, 1. Τὸ ὦν κατακαίειν τοὺς νεκρούς.] MS. τὸ ὦν κατακαίειν τε τοὺς νεκρούς.

166, 3. Θεῷ οὐ δίκαιον εἶναι λέγουσι.] Quid potuit fieri accommodatius ab editoribus? nempe præcedit Πέρσῃσι; necessario his debuit respondere casus alter; ut ne canonibus Grammaticæ injuria fieret. Quid tamen, si Herodotus aliter scripserit; nostrumne erit non eum sequi, quam potius ex nostro sensu formabimus? Sane MS. plane profert λέγοντες, nec habeo causam, cur non id etiam Herodoti esse rear, idque ex more veteris Græciæ frequenter ita variantis, neque hîc modo, sed etiam 4, 132. Δαρείου μέν νυν ἡ γνώμη ἦν Σκύθας ἑωϋτῷ διδόναι σφέας τε αὐτοὺς καὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ· εἰκάζων τῇδε. Ita enim præclarus quoque MS. ubi substitutum est εἰκάζοντος. Talia sunt apud Arrianum 2 cap. 7. Λέγεται δὲ καὶ Ξενοφῶντος καὶ τῶν ἅμα Ξενοφῶντι μυρίων

ἐς

ἐς μνήμην ἐλθεῖν, ὡς οὐδὲν ἦ οὔτε κατὰ πλῆθος οὔτε κατὰ τὴν ἀξίωσιν σφίσιν ἐπεοικότες. At potuit ἐπεοικότος vel ἐπεοικότων, ut vidi etiam in uno MS. At non placuit Arriano.

166, 8. Οὐδαμῶς σφί ἐστι.] MS. φησίν ἐστι. Quod ipsum quoque opinor esse Herodoti: nempe sicut post relatam opinionem Persarum addit, eos dicere non licere Deum pasci cadavere; ita post opinionem Ægyptiorum de igne traditam, addit, eos dicere non igitur licere ullo modo belluis (in his est ignis) cadaver præbere; ut non de se ipsis tantum concludant, sed generatim.

166, 15. Ἀμάξι λυμαίνεσθαι.] Recte: nam sic notat Portus ex 9, 78 λυμαίνεσθαι νεκρῷ, quod poterat habere ex libro 1 c. 214 iisdem in verbis λυμαινομένη δὲ τῷ νεκρῷ. Nec tamen hæc omnia vetant, audiri etiam ex codice MS. Ἀμαξιν, & hunc accusativum placuisse nunc similiter Herodoto, sicut placuit 8, 28. Ἐσέβαλουσαν δὲ ἐς τὴν χώρην τὴν ἵππον αὐτέων ἐλυμήναντο ἀνηκέστως. Itaque voluit in utrumque ludere.

166, 19. Ἔθαψε ἐν τῇσι θύρῃσι.] MS. ἐπὶ τῇσι, & id desideratur.

167, 8. Τὰ λέγειν χρὴν.] Pejor est hic infinitivus, quam indicativus ille, qui exstat in MS. χρῆ.

167, 16. Ἐς τοὺς ἀπέπεμψε.] Circa hunc locum perversa contigit mutatio in editionibus, ut ita nunc exhibeatur, quum legatur in optimo MS. ἀπέπεμπε, & recte. Deinde etiam νόμοισι δὲ καὶ ἄλλοισι χρᾶσθαι αὐτοὺς καὶ κεχωρισμένοισι. Vulgo abest secunda copula.

167, 27. Ἡμέας τε ἀπέπεμπε.] MS. idem contra nunc ἀπέπεμψε. Vides plane lasciviam.

167, 41. Ἐπειδὰν οὕτω.] MS. ἐπεὰν οὕτω.

167, 44. Μέχρι δὲ τούτων.] MS. τούτου.

168, 4. Τὸν χρυσὸν ἠρώτα στρεπτὸν.] MS. χρυσοῦν; certe & supra vocavit χρύσεον. Sed etiam MS. & supra & nunc ψέλια. Et 4, 168. de qua scriptura egit Salmasius in Plinianis pag. 245.

168, 23. Ἔτεα μὲν ἐς εἴκοσι.] Prorsus quasi nonnisi puerile quoddam aut vulgare styli genus tanto scriptori adfuisset. At vero optimus MS. sine præpositione ἔτεα μὲν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἀπικνέεσθαι. Quod ipsum cur non ausim Herodoto vindicare, quum & Ælianus, quanquam præmisisset εἰς Ἀρκάδας ἀφίκετο, non recusarit mox subnectere ἀφικέσθαι σφίσι τὸν ἄνδρα dativum adamans 2, 42, ubi noster quartum casum? Tale utique est lib. 2 cap. 36. Τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι νόμος ἅμα κήδεϊ κεκάρθαι τὰς κεφαλὰς, τοὺς μάλιστα ἱκνέεται.

168, 31. Ἀπ' αὐτοῦ ἐπιπλέειν.] Quid hoc erit? Certe nequit verti *in ea innatare*, quod tamen profert Valla, haud dubie aliam lectionem sequutus, & veram, quam nunc reposui ex optimo MS. ἐπ' αὐτοῦ.

169, 2. Δολερὸς &c.] Quam belle id repetiverit in sene Ceo Archidamus, refert Ælianus 7 Var. H. 20.

169, 6. Ἱστᾶσι περὶ τὴν πόλιν.] MS. ἱστᾶσι. Deinde ἐμμανής τε ἐὼν, ubi Herodoto invident Ionismum illic plerumque usurpatum, edentes ὤν.

169, 36. Ἐκ Θηβέων δὲ ἐπορεύοντο ἔχοντες ἀγωγοὺς, καὶ κατέβαις &c.] Mira varietas numeri, ut modo exercitum, modo Cambysen spectaverit; quod tamen ferri quacunque ratione posset, nisi vel puer videret ista ἔχοντες ἀγωγοὺς inepte ex inferioribus huc esse inculcata; ut mirari oporteat Stephanum, quum Valla istas voces in interpretando omisisset, Stephanum dico illa sic integrare, *Thebis autem iter faciebant, itineris duces habentes*, quæ nec omisit Th. Gale, etsi cod. Arch. eum doceret illas voces non esse antiquas. Itaque quum istius codicis testimonio subscribat etiam Mediceus, & res nimium pateat, non censui ulterius pro Herodoteis jactanda, quæ ipsa clamabant se esse suppositicia. Cæterum ex eodem MS. scripsi Θηβῶν, non Θηβέων, ut Jungermannus, non Θηβαίων, ut Aldus prior.

170, 7. Ἄελσον δὲ αἱρεομένοισι.] MS. ἀελσον αἱρεομένοισι, omissa adversativa, quæ prorsus nullam hic habet tutelam, sed præterea αὐτέοισι, non αὐτοῖσι.

170, 23. Θεὸς παρείη φανείς.] MS. θεὸς εἴη φανείς. Et videtur alterum temere repetitum ex præcedente versu, quum ista exprimant ultra modum, & condonandum Casaubono, quum ad Spartianum pag. 23 citat hæc verba, prout vulgo legebantur.

170, 39. Ἐὼν μέγας.] Præclare conveniunt codices Arch. & Eton. apud Thom. Gale cum Mediceo exemplari ad expellendum quod nulli bono est, & restituendum, quod certe debuit ab Herodoto notari μέλας. Et quum Stephanus testatur sua exemplaria habere μέγας, illa vero nihil nisi obstinatam produnt pervicaciam corruptelæ in vulgaribus Herodoti codicibus: recte interim ipse præfert μέλας, quod unde habeat, non aperit, & priores editi retinent μέγας. Sed male. Quare enim vocat μέγαν, quum jam dixerit esse μόσχον? Nec reliqui auctores de illa magnitudine præcipua quidquam tradunt. Color vero quis in eo dominatus fuerit, annotari debuit. Præterea quod post vocem τετράγωνον sequitur verbum φορέει, ab eo abest, & videtur esse aliorum, qui sufficere non judicarunt verbum proxime antecedens ἔχει, unde tamen omnia recte dependent.

170, 47. Τοιοῦτοι θεοί.] MS. οὗτοι οἱ θεοί.

170, 49. Οὗτος ὁ θεός.] Notabili geminatione particulæ MS. οὗτος γε ὁ θεὸς, & mox ὁρτὴ μὲν δὴ διελέλυτο, ubi vulgo δὴ abest.

171, 15. Ὅτι τόξον.] MS. ὅτι τὸ τόξον. Et mox ὃ παρὰ τοῦ Αἰ. ἤνεικαν, non τό.

171, 43. Ἐς οὗ ἀποθάνωσι, ἤν σφι μὴ παραβεβῇ τι ἄδικον, μέχρι τούτων.] Nihil potest di-

 ci

ci insulsius hoc Græco sermone, cui tale principium & par clausula adjungitur, quorum significatio est eadem; & hinc ista geminatio tolerari nequibat, nisi & gemina foret periodi istius argumentatio ac bipartita. Id nisi fieret, supervacua erant illa μέχρι τούτων. Debuit duntaxat deleri negativa μὴ, ut esset ἢν σφι παραδεχθῇ τι ἄδικον, μέχρι τούτων. ut doceret eos esse judices ad vitam; sin alicujus injusti convincantur, eo usque. Sed Herodoti mentem præclare ab auctore expositam depravarunt nimiæ aliorum manus, quam nunc ita ex illustri MS. Mediceo reponimus, ἐς ὃ ἀποθάνωσι, ἤ σφι παρευρεθῇ τι ἄδικον, μέχρι τούτων, *Donec moriantur, aut dum alicujus injusti comperiantur, eo usque.*

171, 39. Οὐκ ἐωθότα ἐπενόεε ποιήσειν.] Hæc consueta qualia sint, quum possit dubitari, idcirco Ez. Spanhemius citans hunc locum in notis ad Julianum pag. 89 sustinet opinari quod antea apud eos inusitatum, à Cambyse Cyri filio, & quidem nulla Persarum lege prohibente, primo inductum, tradere nunc Herodotum. Quod quî potuit venire illi in mentem, aut nobis erit credibile? Sane non dicitur id ab Herodoto clare, sed facile colligi potest: & ex Cambysis jocosa interrogatione, qua quærit, an sit lex quæ jubeat, ostendit se scire esse, quæ vetet. Nam ut primum exemplum det ignoti facti, an de eo sollicitum dicimus futurum fuisse Cambysen? Deinde an verba ista ἐξεῖναι ποιέειν τὰ ἂν βούληται possunt dici de ignoto? quum sit propria formula de vetitis.

171, 47. Ὑπεκρίναντο.] MS. ὑπεκρίνοντο.

172, 11. Εὕρισκες μὲν τὸν λέγουσι.] Vocula τὸν ab MS. exulat.

172, 26. Τὴν γυναῖκα περιτίλαι.] MS. περιτεῖλαι, quod potest referri ad 52, 15. Quin etiam Herodoto constitit ratio, ut maluerit nunc scribere κότερον περὶ. non κοτέρα, ut vulgo, in conjunctis tot fœmininis. Deinde MS. εἴη καλλίων, non εἴη ἀμείνων, prout in Anglicis etiam libris inveniebat Gale.

172, 29. Ταύτην μὲν δή κοτε σύ.] MS. μέν τοι κότε σύ. Opinor autem hæc notanda signo interrogationis, ut vertatur: *at tu cur hanc lactucam imitatus es evulsa Cyri domo?* Nam istud κότε vel *aliquando* in exprobratione foret absonum, quum videatur id contigisse modo post factum. Et mox πολλὰ ἐώθεε, non ἔωθε. Et rursum τιμή τε καὶ αὕτη οὐ σμικρή.

173, 1. Τῇ τε φιλονικίῃ.] Quis non videat male isti ambitioni locum dari, qui dicatus est φιλοινίῃ, ut notavit Stephanus de libris MSS. tacens? At quum Gale in suis duobus, ipse in Mediceo non aliter legerim, an causa ulla superest vel reminiscendi τῆς φιλονικίας? Omnino reposui verum. Et statim MS. Mediceus τοιάδε ἀμείβεσθαι, non τοῖσδε.

173, 8. Κοῖός τις δοκέω.] MS. δοκέοι, quod penitus requiritur.

173, 17. Ἥσθη τε ταῦτα ἀκούσας.] Vox ultima in MS. non apparet; & forte non desideres: gavisus est quod ad illa. Etsi videam lib. 4 cap. 88. Ἡσθεὶς τῇ σχεδίῃ. Lib. 3 cap. 119. Ἡσθεὶς αὐτῇ. Cap. 134. τῷ ἔπεϊ. Quæ considerationem habent aliam; & recte vox ἀκούσας repellitur, quum scribat hujus libri cap. 28. Οἱ δὲ ἀκούσαντες τούτων, quæ etiam lectio confirmatur ab eodem MS.

173, 45. Ἀγαθόντε πρ. εἶναι.] Curavi, ut Græca Latinis responderent; quæ quum sic formaverit Valla, *conducit tibi te providum esse*, certe is non legit ἀγαθὸν, quod in omnibus editis, quos ad manum habeo, exstare scias, sed prout edidi. Sic & iidem inique mox conspirant in πολιήτας, quum egregie legatur in optimo codice πολιήτας.

174, 7. Ἀρέξεα.] Sic iterum omnes editi, quum MS. Med. simpliciter exhibeat Ἀρέξην.

174, 12. Ἀλλ' οὔ τοι χαίρων.] MS. ἀλλ' οὔ τι χαίρων. Rursum deinde interest nosse sic legi in optimo MS. ἐπεί τοι καὶ πάλαι ἐς σε προφάσιός τευ ἐδεόμην. εἶπας ἐλάμβανε τὸ τόξον. quum vulgo post verbum ἐδεόμην addatur ἐπιλαβέσθαι, & sic inseratur quoque Ταῦτα δέ. Quæ quum per inertiam legentium tanto tempore inquinare Herodotum potuerint, ego quoque relinquere illa ob versionem Vallæ potui. Sed ista brevitas meo judicio non tantum longe est nervosior, sed admirabilis. Quid enim volunt illa *quia olim jam debebam captare in te occasionem?* Si enim illud debebat, utique capita criminum duo ostendit se in promptu habuisse, ut quolibet momento eum corripere potuerit: certe graviora crimina committi ab Crœso nequibant, & illa jam monstrat Cambyses se bene captata habuisse, ut prorsus nunc indicat ista Cambysis ratiocinatio. Sed aliud quid ab eo profertur: nempe *quippe & olim prætextu adversus te aliquo egebam*, quem scilicet nunc opportune nactus sum, ut quum justas iræ causas mihi dedisses, noluerim tamen illis uti, sed speciosiores & recenti flagitio insignes aucupari maluerim, quo probatior foret mea vindicta. Sequentes duas voces nec Valla videtur agnovisse, sed successit Stephanus huic labori, ut centonem hunc bene consueret.

174, 20. Καὶ ἐπιζητοίη.] MS. καὶ ἐπιζητῇ. Et mox ἢν δὲ μὴ μεταμελῆται, quod est simplicius & explicatius, quam vulgatum ἢν μὲν δὴ μὴ μεταμελῆται.

174, 31. Ἐς δὲ δὴ καὶ Ἡφαίστου τὸ ἱρὸν.] MS. ὡς δὲ δὴ καὶ ἐς τὸ Ἡφαίστου ἱρὸν. Agnoscis jam spectatum corruptelæ genus, quo particula ἐς occupavit sedem voculæ ὡς, ut patuit ad librum secundum.

174, 36. Ἐγὼ δέ οἱ σημανέω.] MS. pro his tam

tam multis habet ista pauca, sed ad declarandum non minus, imo vel magis valida, ὧδε σημανέω.

174, 40. Ὅμοια τοῖσι τοῦ Ἡφαίστου.] Ut videtur Herodoto probatior fuisse hujus adjectivi constructio cum tertio casu, quod docent exempla apud Portum. Attamen MS. ὅμοια τοῦ Ἡφαίστου. Et est æquissima causa sic variandi. Neque enim in præcedentibus agnovit quædam ἀγάλματα τοῦ Ἡφαίστου, ad quæ referri hoc plurale τοῖσι posset, sed tantum dixit ἔστι γὰρ τοῦ Ἡφαίστου τὤγαλμα.

174, 44. Εἰ γάρ τις προθείη πᾶσι ἀ. ἐκλέξασθαι.] Sic adduco, quia reliqui intactam editionum lectionem, contentus id quod Florentiæ legeram, in ora apposuisse, ut quisque eligeret. Ne tamen interea credar ambiguus hæsisse, omnino falsum est, quod solet legi, & omnino verum, quod aperio ex Florentia. Nam προτίθεσθαι quidem in libro primo bis usurpat de apponendo cibo, etiam de exponendo puero, etiam de consultatione in concilio, ad qualem sensum respexit Valla interpretans *præbeat facultatem*, qui sermo nescio an deceat aulam Persicam, quam nunc mente concepit auctor, unde nunc quidem non obliviscitur τοῦ κελεύειν, quod plane non expressit Valla, sane perperam. Itaque sententia Herodoti est, si quis imperet vel imponat omnibus hominibus, jubens eligere. Hoc autem est προσθεῖναι, ut bene notavit Portus & est in MS.

175, 1. Γέλωτα τὰ τοιαῦτα τίθ.] MS. Γέλωτα τοιοῦτο τίθ. Et plane agnoscimus hunc esse fontem, unde apud Petronium cap. 17 mulier hausit *petoque & oro, ne nocturnas religiones jocum risumque faciatis.*

175, 6. Ἐπὶ πόσῳ ἂν χρήμ.] MS. ἐπὶ κόσῳ ἂν χρ. ut 8, 85. Μέχρι κόσου ἔτι πρύμνην ἀνακρούεσθε.

175, 17. Οὕτω μὲν νυῦ.] MS. οὕτω νυῦ.

175, 26. Ξεινίην Ἀμάσι τῷ Αἰγυπτίων βασ. συνεθήκατο.] Voci primæ apponunt signum, ut inde notent in margine pro ξεινίην in MSS. legi quoque φιλίην, ipso etiam Gale hanc normam imitante, nec de codicibus Anglicis quidquam diversum testificante, perinde ut pro Αἰγυπτίων vulgato indicant Αἰγύπτου in eisdem legi. Quod si ita est, functi sunt officio: sed verendum est, ne manus Stephani aberraverit, quum vellet indicare utramque vocem & φιλίην & ξεινίην exstare in libris antiquis. Ecce enim quam magnifice & ample magis MS. Mediceus profert hanc manum Herodoti: ξεινίην Ἀμάσι τῷ Αἰγύπτου βασιλέϊ φιλίην συνεθήκατο. Quo magis hæc & alia inspicio, certe crescit reverentia erga præclarum istud vetustatis munus, unde discimus per epenthesin hæc dici, ut intelligatur adeo arctam fidamque amicitiam inter hos constitutam fuisse, ut usque ad sanctum hospitii vinculum procederet; illud nempe, quod vix videbatur fieri posse, utpote inter principes tanto intervallo separatos, & quorum nemo videri poterat unquam peregrinaturus. Hæc clara est sententia. Quod si tamen ad vulgares formulas crediderimus propius accessisse hanc ipsam, sane facili momento persuadebitur lector Herodotum scripsisse ξεινίην Ἀμάσι τῷ Αἰγύπτου βασιλέϊ καὶ φιλίην συνεθήκατο. Id confirmat ipse auctor mox in Amasios epistola. Ἡδὺ μὲν πυνθάνεσθαι ἄνδρα φίλον καὶ ξεῖνον εὖ πρήσσοντα. Et sic 8, 143. Ἐόντα πρόξεινόν τε καὶ φίλον. Plutarchus de virtut. mulier. p. 255.

175, 33. Ἔκτητο δὲ πεντ.] Plane legitur in optimo MS. ἐκέκτητο.

175, 45. Πολλῷ δέ τοι πλεῦνος.] MS. πολλῷ δὲ ἔτι πλεῦνος.

176, 8. Ὅς τις ἐς τέλος οὐ κακῶς ἐτελεύτησε.] Sit hoc pulchellum aliis, qui antehac operam Herodoto dederunt. At mihi tum mirabiliter sordet, tum sententiæ nullius videtur, & prorsus indignum Herodoto. Quid enim est τελευτᾶν ἐς τέλος? quum si voluisset utique præpositione ista uti, debuisset ὅς τις τέλος οὐκ ἐς κακὸν ἐτελεύτησε, qui tandem non in malum desierit. Sic enim dicunt Græci τελευτᾶν ἐς τοῦτο τι. & sic afferunt ex hoc nostro ἐτελεύτησαν ἐς τοῦτο, idque legitur hoc libr. c. 126, ut sic ad ipsam materiam & argumentum attendatur; aut etiam retento substantivo nec converso in adverbium posuisset ὅς τις οὐκ ἐς τέλος κακὸν ἐτελεύτησε. Sed peregregie & aberrationis in scribendo origo & simplicissima restitutio debetur denuo exemplari Mediceo, in quo legitur ὅστις ἕτερος οὐ κακῶς ἐτελ.

176, 10. Σὺ ὦν νῦν.] MS. σὺ νῦν. sed præterea verbum ποίησον in MS. non apparet, nisi in margine, ut considerandum sit, an non uno tractu scripserit auctor, σὺ νῦν ἐμοὶ πειθόμενος, πρὸς τὰς εὐτυχίας τοιάδε φροντίσας τὸ ἂν εὕρῃς &c. (nam & sic MS.) ἀπόβαλε.

176, 15. Μὴ ἐναλλὰξ ἤδη αἱ εὐτυχίαι τοι τὠπὸ τοῦδε αὐτοῖσι πάθεσι.] Longe speciosiorem seriem, quam simul veriorem facit mutatio ex libris Stephani in margine notata αὐτοῖσι πάθαισι, his vocibus tam præpostere digestis & permixtis, etiam dissipatis, quas conjungi oportuerat, prout auctor conjunxerat, præbet liber MS. μὴ ἐναλλὰξ ἤδη τ' ἀπὸ τούτου αἱ εὐτυχίαι τοιαύταισι πάθαισι. Res ipsa clamat. Mox etiam MS. idem ἀπελίθετο, non ἀπολίθοιτο.

176, 21. Ἐπ' ᾧ ἂν μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀσηθέῃ.] Hic locus est, quem respiciebat in notis ad Luciani Timonem Tanaq. Faber, vir ille incertus, suspensus & præcipitans, dum spernit codices antiquos, ad insulsas conjecturas aut fidem nimis facilem, quam nunc præbuit editionibus Herodoti, ut adjuvaret scholiasten Aristophanis Διάσια satis absurde spe-

ſpectantem. Et Portus hinc ἀςᾶν jactitare potuit verbum Herodoti, quum is debuerit ſcire lib. 1 cap. 136 occurrere μηδεμίαν ἄςlw, diverſam ſane ab ἄτη. Itaque in hoc loco Herodoti exhibebat codex optimus ἀςθείη. ut liceat hoc exemplum apponere locis illorum, quos Græci ſermonis Patres agnoſcimus, vel Ἡ μὲν τ' ἀζομένη κεῖται, vel γύναια σείειρ@ ἀζῇ.

176, 25. Ἐποίεε τάδε.] MS. τοιάδε.

176, 27. Ἀναγαγεῖν ἐκέλευσε.] MS. ἐκέλευε, nimirum ut modo dixit ἐποίεε.

176, 49. Κεχαρηκότες.] Ut ſimilia duo exempla huc confert Portus, etſi exſtent plura. Attamen cur tacebitur legi in optimo MS. κεχαρηότες? quod quidem perinde bonum. Et ut non diſplicuiſſe pateat ſcriptori noſtro, etiam lib. 4 cap. 14 habet τεθνηὼς, ubi vulgo τεθνηκὼς.

177, 8. Καὶ ὅτι ὡς οὐκ εὖ.] MS. ᾗ ὅτι οὐκ εὖ. Et quid affert vocula ὡς, quam merito expellit liber optimus?

177, 18. Πέμψας ῥ κήρυκα λάθρῃ Σαμίων Πολυκράτης.] Quaſi vero periculum eſſet, ut crederetur tyrannus in legationibus & quidem talibus mittendis uſus fuiſſe conſilio aut conſcientia eorum, quos oppreſſerat; ideone debuit ſic cavere præmonendo Herodotus, & non quiſque facile ſuſpicetur? Vide igitur aliquid inſigne. Nam optimus ille MS. tantum habet Πολυκράτης ῥ πέμψας παρὰ Καμβύσεα. Quæ prorſus ſufficiunt.

177, 32. Ὑπὸ Πολυκράτεος.] Etiam abſunt hæ voces ab MS. & mire verboſus eſt in hac parte contextus, qui nihil memorabile exprimit.

177, 45. Ἐπίκουροί τε μισθωτοὶ ᾗ τοξόται.] Etſi ita concipiat quoque hanc loquutionem c. 54, attamen nunc MS. ἐπίκουροι μισθωτοί. Et ſufficit. Mox etiam in eodem effertur ἐξελασθέντας, prout jam ſupra notavi & rurſus cap. 54. Denique ex eodem edidi ῥ θύλακον ἀλφίτων δέεσθαι ſine articulo τῶν. De defectu autem verborum in Laconico reſponſo quid dicam? niſi ſi videatur etiam nimis largum eſſe & abhorrens ab Urbis illius more, prout vulgo effertur, ut licet illud ſit ſatis decens ex ſenſu, tamen eum videatur concinnaſſe vir politior præter manum Herodoti, quum Lacones tantum reſponderint Τὰ μὲν πρῶτα λεχθέντα ἐ συνιέναι, ſive primam orationis partem intelligas, ſeu præcipuum caput materiæ. Quid autem differt inter iſtud ἐπιλελῆσθαι hîc ita inculcatum, & οὐκ ἐμέμνητο, quod poſitum ab auctore in cap. 51?

178, 1. Οὕτω τι τιμωρῆσαι.] Quam facinoroſe conturbatæ ſunt literæ in hac lectione? quam egregie contra expoſitæ juxta Herodoti manum in optimo MS. οὐκ ὕτω τιμωρῆσαι?

178, 4. Ἐπ' οἷσι ἀγοίατο οἱ παῖδες.] Duas poſtremas voces non agnoſcit MS. optimus, & quis non eas proſcribat in tanta iteratione?

179, 4. Οἴχοιντο.] MS. οἴχοντο, idque ſatisfacit.

179, 13. Ἔπεμπε δὲ.] MS. ἀπέπεμπεν δὲ. Agnoſcis hoc ipſum compoſitum eſſe, quo jam ante de hoc facto fuit uſus, ut ſit omnino probabilius, quam ſimplex. Miror, unde Stephanus acceperit ἔπεμψε. Ex eodem libro bis recepi εἵνεκεν.

180, 1. Ἀπελαυνόμενος δ' ἄν.] Quid utile huic loco ex iſta adverſativa inſerta? Nimium conjunctus eſt ſermo, quam ut poſſit ferri; & ſane legit MS. Ἀπελαυνόμενος ἄν.

180, 4. Ὅς ἂν οἰκίοισι.] Molliter ac diſtincte MS. ὃς ἂν ῇ οἰκίοισι. Mox in oratione Periandri habebat codex ἐξειργασάμην, non ἐξεργ. Item σεῖλας πλοῖον, non πλοίῳ. Quæ certe non cedunt vulgatis.

180, 41. Ἐπεκάλεε ῥ Λυκόφ.] An igitur hîc factum eſt, quod in verbo ἐπικαλεῖν vulgo intelligitur? MS. ἀπεκάλεε, quod multo elegantius. Nonne exſtat 9, 20? Καὶ γυναῖκας σφέας ἀπεκάλεον.

180, 43. Οὐκ ὠνεώρα.] Utitur hoc verbo & ſic compoſito Herodotus, prout exempla collegit Portus; ſed alio quodam modo, ut illa docent. Et quod non ſperabam, hoc loco edit optimus MS. ἔκων ἑώρα, in illum prorſus non conjiciebat oculos. Et ibidem in parvo licet, tamen Herodoti cuſtos membrana Medicea retinet τὴν ἀδελφεὴν, ut ſemper auctor noſter, non ἀδελφήν.

181, 7. Τὰ πατρῷα ἀπέβαλον.] Nimis aperte & ruſtice, quam ut politam Corinthum deceat. Itaque pretioſiſſimum mihi videtur, quod exſtat in optimo MS. μετέβαλον.

181, 12. Ὑποκρινόμενος.] Hoc exemplum Portus ſubnexuit multis aliis, in quibus apparet aoriſtus ἀποκρίνασθαι, quod tempus etiam nunc adhibitum fuiſſe docet optimus MS. exhibens plane ἀποκρινάμενος.

181, 41. Δήμε παρὰ τέτε lw.] Nequivi indulgere aut Vallæ aut Stephano corrigenti Vallam, in id conſpirantibus, ut δῆμον vertant *tribum*, quum nec vocis Græcæ natura id ferat, nec publicus illius uſus qui præcipue valuit in Attica, ut norunt omnes. In prioribus etiam volui Latina concinnare ad formam Græcorum, ſed ubi excidiſſe deprehendo vocem *nepos*, *qui Archiæ nepos*, *Samii filius*. Aliter concepit Vindingius, dubito an bene; ſcribit enim [Archiæ à Samiis publice funus factum fuit, ejuſque filius ſuo filio Samii nomen indidit, quod Archias Sami ſtrenue pugnans cecidiſſet.] quaſi ille Samius proprie appellatus eſſet nepos ejus qui in Samo cecidit.

181, 46. Ταφῆναι δημοσίῃ ὑπὸ Σαμίων εὖ.] Eadem in vocula terminat orationem cap. 82. Πατρίες νόμες μὴ λύειν ἔχοντας εὖ. Itaque hactenus

nus commode ad Herodotum. Cæterum qui δημοσίῃ apud veteres vel Græcos vel Romanos sepultus esse dicitur, facile simul & necessario intelligitur εὖ & egregie sepultus esse, ut prorsus hæc expositio sit supervacua, & idcirco quum à MS. eadem vocula abesset, cur ea inquinaret hanc editionem?

181, 49. Ἐς τὴν Πελοπόννησον.] MS. ἐς Πελοπόννησον.

182, 5. Ταύτην πρώτην στρατηλασίην.] Ut solent post enarratam memorabilem expeditionem vel aliam rem, quæ deinde contigit sæpius, plerumque instar epimetri addere, ut lectorem moneant attentum esse in observando primo ejus exemplo. Cui simile occurrit in cap. 138. Id nunc vulgo creditur fieri etiam ab Herodoto. An tanti fuerit hæc expeditio, ut sequentibus in Asiam expeditionibus, & sane celeberrimis & maximi momenti, initium dederint, merito dubites. Utique non agnoscit optimus codex aliud, quam ταύτην τὴν στρατηλασίην, quod sequor. Major difficultas est in eo, quod statim dicuntur Dores hanc expeditionem per Lacedæmonios fecisse, prout vertit Valla, sed nempe in obscuro apprehendens, quod ad manum venit, qualecunque esset. Etenim ille sensus plane non in Græcis affatim corruptis exprimitur: sed pulcherrimam opem adfert codex Mediceus, in quo non legitur Λακεδαιμονίοισι, sed tantum Λακεδαιμόνιοι. Et certe syllaba ista posterior σι delenda est, quum innuat Lacedæmonios Dorienses jam factos hac militia functos esse.

182, 15. Ὅμοια τοῖσι πλουσιωτάτοισι.] Citantur hæc ab Bocharto in Canaan 1, 14, sed ita ut primam vocem jubeat legere ὅμοιος, quia nimirum antecedit θησαυρός. Quæ conjectura decet eum, qui nihil in legendo attendit ad stylum scriptoris. In libro VII bis occurrit ἀνὴρ δόκιμος, ὅμοια τῷ μάλιστα. Quæ notari hodie propter nauseam vix possunt, sæculis bene cognita, nec debuit ipse ignorare.

183, 7. Πρότεροι μὲν.] Sic enim legitur in optimo codice, quod propterea testor, quia Stephanus ita agit, quasi in ipsius libris MS. legeretur quidem etiam πρότεροι, sed vocula μὲν quoque servaretur, quæ nulla est in MS.

183, 19. Βάθος ὀρώρυκται.] MS. ὤρυκται.

183, 43. Οὔνομα τοῦτό εἶχε Σμέρδις.] MS. Σμέρδιν. Et videtur Græcismus Herodoti exigere, ut nomen proprium efferatur in eodem casu; quo vocabulum ὄνομα. Sic enim 4, 6. Σύμπασι δὲ εἶναι οὔνομα Σκολότους. Prout sic & alii sunt loquuti.

184, 1. Καὶ δὴ καὶ ἐπ' Αἴγυπτον.] Non male, longe tamen plenior per unam literam optimus MS. καὶ δὴ καὶ οἱ ἐπ' Αἴγ.

184, 4. Στὰς ἐν μέσοισι.] Constructio est illa ipsa, qua Arion libro I dicitur bis στὰς ἐν τοῖσι ἑδώλοισι. Unde oritur alia sententia. Mirum vero est, unde sic corruptis aliis libris exhibeat præclarus ille ab Florentia codex MS. στὰς ἐς μέσον. Id certe Herodoti esse dicit ipse, tum cap. 130. στάθεντος δὲ ἐς μέσον ἠρώτα. tum cap. 140. στάντα δὲ ἐς μέσον.

184, 13. Νεῖκός τι ἔσαι.] Nonne suaviter satis jam particula οἱ suo loco posita est? Quid quærunt illi, qui sic repetunt? quum legatur in MS. νεῖκός τοι ἔσαι.

184, 31. Οὐκ ὄπωπα.] MS. οὔκω ὄπωπα. Immo non aliter ediderat Aldus, non aliter Camerarius, Stephanus sine causa mutavit.

185, 8. Οἱ δὲ εἶπον ὅτι.] MS. εἶπαν, & certe sic varietas soni sentitur. Paulo ante mutavi ordinem, quum ederetur Τρωμαλισθεὶς δὲ κατὰ τοῦτο αὐτὸς τῇ προτέρῃ, antea autem Aldi & Camerarii editio distingueret Τρωμαλισθεὶς δὲ κατὰ τοῦτο, αὐτὸς τῇ; hanc distinctionis notam omisit editio Hervagii 1557 & Stephanus. Sed nunc multo melius.

185, 40. Σμέρδιος ὑπεραιρημένου.] Compositi illius nulla hîc opportunitas, & corriges vel ὑπαραιρημένου, ut mox ὑπαιρεθῆναι, vel ὑπεξαιρημένου. Nam ex MSto nihil notavi.

185, 46. Ἔργον ἐργασαί μοι.] MS. ἐξέργασαί μοι, ut paulo ante dixit ἐξεργασθέντος δὲ κακοῦ τοσούτου.

186, 10. Αὖτις ἐς Μήδους περιελθοῦσαν.] Citatur hic locus ab Doct. Stanleio ad Æschylum pag. 773 & 777, ut aut conetur aut sibi imaginetur penetrare acrius, quam vel Cambyses vel Herodotus credi possunt in mente habuisse, n. de Medo & Dario Medo, quum uterque modo cogitet de natione Medorum. Mox cur ediderim σθένει τέῳ, ubi vulgo erat τῷ, causam dixi sub numeris 21, 31.

186, 14. Γῆ τε καρπὸν ἐκφέροι &c.] Has obtestationes vetustissimo tempore usurpatas fuisse in utramque partem libet nunc ostendere subnectendo exemplo exsecrationis, quod nuper descriptum est ex saxo Aphrodisiensi, & est in manibus Eruditissimi Massoni, quod ita habet: Καθὼς τὴν γνώμην καὶ βούλησίν μου ἔσαι ἐπάρατος καὶ ἀσεβὴς καὶ τυμβώρυχος καὶ οὔτε ἡ γῆ αὐτοῦ καρπὸν ἐνέγκῃ, οὔτε ἡ θάλασσα αὐτῷ πλωτὴ γενήσεται, σπορά τε παίδων αὐτοῦ ἐξολεῖται, καὶ ἑτέρα διὰ γένους οὐ γενήσεται, καὶ ζῶντι μὲν αὐτῷ ὅσα θεοὶ κατὰ ἀνθρώπων τεθείκασιν· θανόντι δὲ οὐδὲ ἡ γῆ παρέξει αὐτῷ τάφον.

186, 15. Γυναῖκες τε καὶ ποίμνια.] Quam molliter MS. ποῖμναι.

186, 24. Καλλείρεικόν τε.] Egregie MS. κατήρικόν τε. quod propius jam accedit ad Hesychium καλλιρείκοντο κατεσχίζοντο.

187, 4. Οὗτος ὢν ὁ Ὀτάνης.] MS. οὗτος ὁ Ὀτάνης. Nec solet in ista repetitione interserere particulas. 7, 123. Ἀπὸ δὲ Αἰνείης, ἐς τὴν ἐτελεύτων καταλέγων τὰς πόλις, ἀπὸ ταύτης. 4, 44. Βουλόμενος Ἰνδὸν ποταμὸν, ὃς κροκοδείλους παρέχεται, τοῦτον τὸν ποταμὸν εἰδέναι.

187, 11. Καὶ ταύτῃ συνοίκεε.] MS. καὶ ταύτῃ τε συνοίκεε. Mox videtur MS. velle παρ' αὐτοῦ τὴν θυγατέρα.

187, 25. Τῶν συγκατημένων γυναικῶν.] An Valla fuit tam putidi oris, ut potuerit hoc interpretari *mulierum cum illo cubantium*, quod Herodotus satis declarari putat ab verbo *confidentium* loquutione sumpta perquam & scita & venusta, ut quum Romani *stare* in lupanari dixerint meretrices, ille præferat verbum *sedere*, quod forsan etiam novit Herodotus in sermone Persico sic obtinuisse. Mire contemptum est hoc lepidissimum verbum ab H. Stephano, ita ut in Thesauro id inter composita verbi Κάθημαι omittat, in Indice sine notitia hujus loci jejunissime recenseat.

187, 33. Ὑποδύνειν κελεύοι.] MS. κελεύῃ. Et statim ex Stephano & MS. sic augenda oratio: ἦν γὰρ δὴ μή ἐστιν, unde exulat istud δή. Mox idem τῷ καταδοκέω, omisso ἄν.

187, 45. Ἀφάσσουσα.] Nempe ut antecedit ἄφασον & mox ἤφασε. Attamen optimus MS. ἀφάσουσα, & dein ὑπεδέξατο τ. τ. π. κατεργάσεσθαι, prout in aliis tot exemplis futurum illi verbo adjunxit, congestis bene ab Porto. tum δὴ αἱ γυναῖκες.

188, 14. Τοῦ Ὀτάνεω.] Fateor dictum, ut Καμβύσεω, quod aliquoties præcessit, & sequentur aut præcesserunt similia. Attamen optimus MS. nunc habet Ὀτάνεος. Nec sane statim dicit Ὑστάσπεω, sed Ὑστάσπεος.

188, 17. Ὁ δὲ Γωβρύης.] MS. Γωβρύης δέ. Contra in Suida restitui in v. Ἀπογραφή.

188, 29. Καὶ αὐτοῦ τούτου εἵνεκεν.] Multo politius optimus MS. καὶ αὖ τούτου. Paulo ante erat in eodem ἐδόκεον μὲν αὐτός.

188, 44. Ὀφείλετε ἐπ' ὑμέων αὐτῶν βουλόμενοι ποιέειν.] Mirifica est hîc vocis βουλόμενοι usurpatio; & magis tamen considerandus interpres, qui potuit hinc facere *qui cœperatis*. Sed nihil in eo Herodoteum esse declarat MS. Mediceus, qui eximia restitutione hunc locum juvat ἐπ' ὑμέων αὐτῶν βαλόμενοι. *debebatis in vos ipsos id recipientes exsequi.* Ut cap. 155. νῦν δ' ἐπ' ἐμεωυτοῦ βαλλόμενος ἔπρηξα. 4, 160. Καὶ ἐπ' ἑωυτῶν βαλλόμενοι ἔκτισαν πόλιν. 5, 106. Ἴσθι αὐτὸν ἐπ' ἑωυτοῦ βαλλόμενον πεπρηχέναι. Alia habet Portus.

189, 26. Καί τις μᾶλλον σφίσι ἐπιτρέπηται.] Quis hæc Græca intellexit, aut Latina Vallæ *Et alius huc, alius illuc magis propensus est*, sententiâ etsi bonâ, tamen prorsus non hujus loci? aut altera Latina emendatoris Stephani & verbosi, *Et aliquis magis ipsis convertatur*, vel *flectatur*, id est, *morigerum se præbeat* &c. Utique poterant commodius, *& illis*, nempe veritatem ita sectantibus, *plus aliquis commiserit*, qui sensus ferri poterat. Sed insuper macula est in Græcis, ut ostendit fidelissimus codex MS. in quo legitur καί τι μᾶλλον σφ. ἐπιτρ. *Et aliquid amplius illis committatur*; tanquam hi posteriores videri possint fide esse magis digni, quam priores.

189, 28. Τῷυτῷ περιεχόμεθα.] Locum vides, in quo vehementer offendit Portus, ita ut quum Herodoti locutionem vocans, mox vacillans ex versione Vallæ, tandem decernat Nihil tamen mutandum. At ne Græca quidem loquutio est: & testatur optimus codex Mediceus nunc scripsisse Herodotum, ut semper τῷυτοῦ περιεχ. Unde id vere genuinum. Exempla collegit Portus, in quibus est, quod paulo ante occurrit Περίανδρος δὲ περιεχόμενος τοῦ νεηνίεω. Habeo exemplar Herodoti ab viro docto usurpatum & hîc illic conscriptum, qui nunc apponit [Ego malim, Itaque eodem collimantes iisdem tenemur.]

189, 36. Κάλλιον παρέξειν.] Mireris oportet, cur hæc Græca ponant in infinitivo, quum Latina præbeant in indicativo. Atqui & optimus MS. legit παρέξει, & sic corrigendum, quum de efficacia significationis Portus affatim congesserit.

190, 8. Πίστι τε λαβόντες καὶ ὁρκίοισι.] Quæ duo apud Græcos scriptores ita crebro juncta, & quidem huic verbo adfixa occurrunt, ut corruptoribus fieret promptior larva ad decipiendum. Sed quis dixit λαβεῖν τινας πίστι. Id absurdum, certe præ eo, quod nunc profero ex optimo codice πίστις τε. Id vero est continuum: & temere videntur mutasse, qui eundem huic voci casum dandum putaverunt, in quo est sequens ὁρκίοισι, quum id non ad λαβόντες pertineat, sed ad προσεχρέωντο.

190, 9. Ἐξοίσειν παρὰ μηδενί.] Præpositioni huic locus & justus & concinnus datus est in proxime antecedentibus verbis: in hac phrasi nihil habet. Unde optime reparo ex MS. ἐξοίσειν μηδενί.

190, 22. Συγκαλέσαντες τοὺς Πέρσας.] Mediam vocem non habet MS. Deinde etiam ἐπὶ πύργον sine τόν, perinde ut paulo ante.

190, 43. Στείχοντες.] MS. στίχοντες. Deinde ὑπερβαλέεσθαι pro ὑπερβαλέσθαι. Et tandem πυλουροῖσι, non πυλωροῖσι, ut jam cap. 72, & mox 79, etsi posterius quoque exstet.

191, 18. Ἐόντες ἔσω.] MS. ἐόντες τε ἔσω.

191, 26. Ἐόντων τε ἀγχοῦ αὐτῷ τῶν πολεμίων.] Diversimode construit voculam istam Herodotus. Habes enim cap. 85. περιήγαγε ἀγχοῦ τῇ ἵππῳ. Rursus cap. 111. Καί σφεα θέντας ἀγχοῦ τῶν νεοσσιέων. Cæterum hoc in loco plane abest ab MS. illud αὐτῷ.

191, 47. Ὥστε τε τὸ ἐγχειρίδιον.] Simpliciter MS. ὥστε τὸ ἐγχ.

192, 11. Ἐν αὐτῇ κοινῇ ὀρτὴν μεγάλην ἄγουσι.] Quomodo boni lectores potuerunt hoc tolerare? Atqui egregius ille MS. habet tantum ἐν αὐτῇ ὀρτὴν μεγάλην ἀνάγουσι. Utrumque vel inprimis probandum. Nam nec vox κοινῇ in hac

hac

hac periodo nisi inepte & cum crasso tautologiæ errore iterari potest, & ἀνάγειν ὁρτὴν si negamus propriam, certe diffiteri nequimus frequentem quoque esse in Herodoto phrasin. Nam & cap. 97. Καὶ τῷ Διονύσῳ ἀνάγουσι τὰς ὁρτὰς, & 4, 76. Καὶ εὗρε γὰρ τῇ Μητρὶ τῶν Θεῶν ἀνάγοντας τοὺς Κυζικηνοὺς ὁρτὴν, & sæpius, etsi id annotandum non censuerit Portus, quum in verbo Ἄγειν cumulet exempla. Mox perspicue in MS. legebatur Μαγοφόνια, quod ut probissimum reor, ita Stephani annotationem non capio. Et simile jam tractavimus in libro primo.

192, 26. Τῇ ἔξεστι ἀνευθύνως ποιέειν.] MS. ἀνευθύνῳ, & melius est, in qua licet uni supra leges posito & sine ulla causæ dictione facere quæ vult.

192, 28. Στάντος ἐς ταύτην τὴν ἀρχήν.] Perinde quidem est, sed tamen MS. non probat duas postremas voces; & commodissime antecessit μουναρχίη, ut nimia sit in his vocum coacervatio.

192, 30. Ἐνεμφύεται.] Reliqui Herodoto id verbum, prout anteriores id ausi sunt Herodoto obtrudere, non nisi ut pateret ex uno exemplo teterrimi stigmatis, quam vili loco posuerint Herodotum omnibus meliorem. Etenim quis sane & probe agens non videt rationem compositionis fatuam, quippe quæ per eandem præpositionem duplicatur? Nec tamen id verbum hîc modo conspicitur; sed inter composita ab verbo φύω refert ipse H. Stephanus in Thesauro: [Ἐνεμφύομαι innascor, ingenitus sum, dativo. v. l.] Immo crede te nihil boni videre; & error est describentium, qui egregie patet ex vetustissima illa & optima membrana Medicea, vix superanda ab ipsius auctoris, si esse posset, αὐτογράφῳ, in qua legitur ἐνφύεται, sic ut super literam secundam positum sit μ, ac si voluerit ἐμφύεται. Posteriores perperam assumpserunt utrumque. Hinc suavissimo sermoni tam putidum compositionis specimen est illatum, idque, si Musis placet, cuditur in officina exactissimi Herodoti. Quis credat? Mireris fere cur non & cap. 82 dixerint ἐνεγγίνεται.

192, 49. Πάλαι μὲν γὰρ ἀρχάς.] MS. πάλαι μὲν ἀρχάς.

193, 12. Οὐδὲ ὑβριστικώτερον.] MS. ὑβριστότερον.

193, 16. Τῷ γὰρ οὐδὲ γινώσκειν ἔνι.] Quum Valla vertisset *at plebi suum est*, *nihil intelligere*, unde patet οὐδὲν γινώσκειν, Stephanus mutavit, ut vellet, *& plebi nulla intelligentia est*, fere quasi illa ipsa Græca quæ citavi exprimeret. At hic Stephanus in suas editiones recepit οὐδὲ γινώσκειν, prout non modo Aldus & Camerarius ediderunt, sed etiam exhibetur in MS. Id divinum mihi videtur, & verissimum istud exprimitur, quod historia in Atticis & similibus intemperiis & acrimoniis docet, violente agi ab plebe, nec tamen scire, quid agat. Sed Latina Vallæ multo sunt efficaciora, quippe quæ dum tradunt proprium aliquid populi omnino miserrimum, etiam id quod Stephanus vult, simul trahens ut necessarium & ideo non dignum dictu. Hinc omnino Valla propior ad Herodotum, qui scripsit τῷ γὰρ οὐ γινώσκει.

193, 43. Ἄχθεται ἅτε θωπείαν ἡγούμενος.] Regie omnino exercuerunt licentiam in hoc Herodoti scriptum, ut modo patuit. Jam vero testatur idem codex Mediceus, nec participium hoc ἡγούμενος, nec verbum ἡγέεται in modo antecedentibus esse Herodoti, utrimque abigens. Et sane tot alia sunt in vicino, unde sensum hujus verbi facile possis extrahere, ut ego neutro utar, etsi spongiam non adhibuerim.

194, 19. Αὕται περισκέλαι.] Opinor vitio typorum, sed tamen per omnes editiones, pro περισκέλαι, ut accurate etiam scriptum in Mediceo.

194, 31. Τούτου εἵνεκεν τοῦτο ταῦτα συνεχώρεον.] MS. interponit particulam ὡς, sic ut videatur esse continens oratio, & mutatis distinctionibus legendum: τούτου εἵνεκεν ταῦτα ὡς συνεχώρησαν οἱ ἐξ ἀρχῆς τοῦτοι, οὗτος μὲν δή σφι &c. & accommodanda his versio.

194, 33. Ἔχθεα μὲν οὐκ ἐγγίνεται τοῖσι.] Patet Vallam addere adhuc vocem, at eam nescit Aldi, nescit Camerarii editio. Sed quod mirum est, eam vocem membro suo absciderunt attribuentes alteri, cui Valla eam non attribuerat, nec Herodotus causam attribuendi dederat *exorta malitia in republica inter malos*, *non odia fiunt*. Res patet, ubi audiveris in MS. Mediceo legi Κακότητος τοίνυν ἐγγινομένης ἐς τὰ κοινὰ, ἔχθεα μὲν οὐκ ἐγγίνεται τοῖσι κακοῖσι. Agnoscis quam prave & Græca hæc & Latina sint tractata.

195, 12. Εἴ τινα ἔχοις σοφίαν.] MS. simpliciter ἔχεις.

195, 35. Προσεκύνεόν μιν τὸν Δαρεῖον.] Rident credo editores in licentia sua vexandi Herodoti, ut quasi non sufficeret modo ante dixisse ἐτελέωσέ μιν, nunc è vestigio deberet ea vocula rursus inseri, & tamen addi τὸν Δαρεῖον. Ubi audita est talis fallacia? Immo vocula μιν nec ullo genere hîc commoda est, nec ab MS. optimo agnoscitur.

195, 38. Ἔχει αὐτὴν κρύψας.] MS. ἔχοι.

196, 10. Πάντες οἱ ἐπιμπλέαται.] Nihil habeo, quod carpam, quum jam præcesserit 1, 186 ἐπίμπλατο, & in principio libri seq. exstet πίμπλαται, in cujus capite 72 ἐμπιπλᾶσι. Etiam citavi sub numeris 75, 7. Nunc tamen probatissimus MS. habet ἐπιπλέαται. Et deme-minisse nequeo, quod notavi 61, 20. Quin etiam sodes considera, quod lib. 4 cap. 14 ἐς ἀφιστέα-

ἀφισβασίας ἀπικνέεσθαι notavi habere membranam MS. optimam pro vulgato ἀμφιβασίας.

196, 11. Τύπον ποιησάμενος λίθινον.] Sic misere & inutiliter vexant Herodotum, & auferunt illi iſtam iterationem quarti caſus, qua tam lepide utitur, ſermonem ex maſcula gravitate detorquentes ad aliquid puerile, ut nunc fecerunt τύπον λίθινον. At eximius ille hujus Herodoteæ conſuetudinis, etiam in hoc libro ſub numeris 161, 2 cuſtos MS. exhibet λίθον. Rectiſſime, & toties jam habuimus exempla; ipſe diſtingues, prout libuerit. Cæterum quum Herodotus geminam narrationem poſuerit ab Perſis celebratam de Darii progreſſu ad regnum, & poſteriores ſcriptores, maxime Latini, priorem probaverint, poſteriore neglecta, apud Perſas contrarium videtur obtinuiſſe, ut tradiderint non ex admiſſione equæ contigiſſe, ſed ex manu Oebaris. Id hodieque videtur monſtrari poſſe ex lapide, ut ego explico & conjicio, inſculptum Darium, equum, & Oebarem, à quo manus profertur & oſtentatur Dario, item unum ex proceribus adorantem & tiaram Perſicam habente, prout ex vetuſtatis Perſepolitanæ reliquiis nuper attulit clariſſimus Aſiæ illius partis metator Cornelius de Bruyn, cujus typum hîc habe.

196, 37. Ὅτι ἤπιός τε καὶ ἀγαθά σφι πάντα ἐμηχανήσατο.] Quid igitur? an nihil dabitur adminiculi vocabulo ἤπιος, ut ſic ſola ſequentia habeant ſuum fulcrum? Cui bono inſerviat illa utraque copulativa, quum ea deleta belle omnia procedant? Securus igitur omnium citat hunc locum ille citator omnium Ezech. Spanhemius ad Julianum pag. 80. Nempe nullus hîc cognovit Herodotum, & abundat aliquid, ſed non in iſta parte, ſed prout Herodotum ſcripſiſſe monſtrat præclarus ille MS. ὅτι ἤπιός τε καὶ ἀγαθά σφι τὰ ἐμηχ. Videtur igitur vertendum: *quod & mitis ille, & ipſis utilia quæ excogitavit.* Hæc veriſſima eſſe unde clarius liquebit, quam ex ipſo Suida, qui hanc partem ex hoc loco deſcripſit, ut quiſque videt? ſed in eo editur ὅτι ἤπιάς τε, καὶ ἀγαθά σφι ἐμηχανήσατο. Atqui in MS. Lugdunenſi legitur καὶ ἀγάσφι τα ἐμηχ. plane per contractionem eliſis quibuſdam literis, ſed egregie ſervatis illis τὰ, ut non dubitem, quin exſtet quoque in aliis antiquis exemplaribus, egregia concordia cum MS. Mediceo ad reſtitutionem Herodoti. Deinde MS. ὁ μὲν δὴ πρῶτος οὗτος οἱ νομὸς &c.

196, 45. Πεντακόσια τάλαντα ἀργυρίου.] Vox poſtrema abeſt ab MS. & quod mirum eſt, non agnovit eam in interpretatione Valla. Et ſufficit interdum repetiviſſe. Et deinde item τεσσεράκοντα καὶ ſine vocula μὲν. & ſtatim ἀναισιμοῦτο MS. non ἀναισιμοῦνται, ut ſupra occurriſſe memini.

197, 8. Ἐπ' οὔρεσι.] Unicus ille MS. perſpicue legebat ἐπ' οὔροισι. Hoc autem illud fuit, in quo offendit H. Stephanus, dum Laurentii interpretationem *in finibus*, certe bene ſanam notat, nempe ut in ſuſpicionem adducat, quum adminicula ejus ignoraret. Haud dubie enim in ejus exemplari, quod in vertendo ante oculos habuit, exſtitit iſta lectio, eamque reor obſervari quoque debuiſſe ſupra in capite 5 hujus libri.

197, 17. Ἐκεκοσμέατο.] Exſtat hæc forma lib. 1 cap. 101. An auctor illam ipſam penitus nunc adhibuerit, dubites. Certe optimus MS. ἐκοσμέατο. Tum ſtatim Μοίριος, ut in verſione Laurentius.

197, 20. Καὶ τοῦ ἐπιμετρουμένου σίτου.] MS. μετρουμένου, quod & ipſum videtur agnoviſſe Valla, etſi perperam vertens *& certo frumenti numero:* neque enim debuerat hoc frumentum jungi præcedenti pecuniæ ex piſcibus, ut uterque quæſtus exciperetur. Sed difficilius eſt, quod ſequitur. Ibi exiſtimat interpres utique Valla in Albo caſtello Memphios ſediſſe vel 120 millia Perſarum; quod ipſum quis credat? quis credat ab Herodoto dici tam numeroſa præſidia Perſarum ipſorum poſita in Ægypto fuiſſe? Itaque mirabiliter & exquiſite legit optimus MS. πρὸς γὰρ δύο καὶ δέκα μυριάσι. Longe alia jam facies hujus loci eſt, alia ſententia, & quidem longe verior iſtâ vulgatâ, ut numerus ille non pertineat ad præſidiarios, ſed ad medimnos frumenti; quò etſi traherent quodammodo Græca præponendo vocabulo σίτου, id tamen vides ex verſione Latina Vallæ quò fuerit detortum. Neſciebant ſcilicet quo nudos hos numeros referrent: hinc & nonnulli Græculi vocem σίτου finxerunt, & Latini protulerunt tot millia Perſarum. Atqui ſententia eſt: *Inſuper enim*

120

120 *millia medimnorum Persis etiam in Albo castello Memphios confidentibus metiuntur & eorum auxiliariis.* Consuetudo ista Græci sermonis erat in frumento & argento μυριάδας tantum exprimere, quum materia mensuræ & species nummi publice constarent.

197, 24. Σατλαγύδαι.] In his populorum appellationibus discrepant nonnullæ, & aliter scribuntur in MS. Mediceo, quam in editionibus, omnino ut opinor melius. Certe hæc appellatio videtur concinnata esse ad molliorem pronunciationem, quum in antiquo libro extaret Σατγαγύδαι. Sed & statim exhibebat καὶ Δαδίκαι τε καὶ, quod neglexi suo loco monere.

197, 27. Νομὸς ἕβδομος οὗτος.] Sed similiter præcisa nunc recusavit Herodotus ex fide MS. qui exhibet nunc νομὸς τε οὗτος ἕβδομος.

197, 30. Ἀσυρίης χώρης.] Abest ab MS. vox postrema: & opinor recte, utpote ex superioribus repetita, ubi tamen Herodotus utebatur alia constructione.

197, 39. Νομὸς δυωδέκατος.] MS. δωδέκατος.

197, 42. Σαγαρτίων.] MS. Mediceus Σαργατίων, quum videantur diversi ab Sagartiis 1, 125. Nota autem sunt, quæ huc per varios dies attulere viri docti, ut Παύσικαι à Vossio scribantur Πασίκαι, Μύκων ab Holstenio Μύκων, & Ματιηνοῖσι pro Μανιηνοῖσι, pro extremis Μάρδοισι ab eodem Vossio Μαρσί.

197, 48. Διηκόσια ἀπαγίνεον.] MS. ἀγίνεον.

198, 12. Πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους.] Non notat *super cæteros omnes*, ut Valla, id enim parum foret, sed *par cæteris omnibus*, ut non fuerint in censendo benignius tractati, quam reliqui subjecti, & debuerint pro numero suo æquare summam tributi similem aliis provinciis. Est enim comparativum, ut 2, 35. Αἴγυπτος ἔργα λόγου μέζω παρέχεται πρὸς πᾶσαν χώρην.

198, 28. Οἰκεομένων.] MS. οἰκημένων. Etiam pro κεραμέους, quod sequitur, legit idem κεραμίνους. Hoc igitur quum vetustius exstiterit in exemplaribus Herodoti, an debuit ab altero expelli? Ita video rem natam esse, ut ab Stephano Κεράμινος relegetur in indicem, ut ex solo Hesychio notum; non autem liceat recenseri inter propinqua vocis Κέραμος. Portus ne meminisse quidem voluerit, tantum ex vita Homeri recensens Κεραμήϊος. Quo ista vanissima judicia? An non 4, 70 Ἐς κύλικα μεγάλην κεραμίνην? Immo sustinet scribere Stephanus [Κεραμικὴ κύλιξ Herodot.] Absurdus est totus, quum nec analogia impediat. Cur mox πλοίων καλαμίνων? Ψάμμινος in lib. 2 cap. 99? Utique ab σήσαμος dictæ σησάμιναι φάλαγγες, de quibus agit Salmasius in Plinianis 1033, ut mox apud Herodotum φάλαγγας ἐξένου.

198, 32. Αὗται μὲν νυν.] Vocula νυν non est in MS.

198, 36. Ἀγίνεον.] Satis polite & considerate MS. ἀγίεον, ut solet ludere hic scriptor in litera ν quod notari fas est.

199, 8. Ταῦτα μὲν ὦν.] Voculam postremam ignorat MS.

199, 11. Ἀπ' οὗ τὸ ψῆγμα τῷ βασιλέϊ τὸ εἰρημένον κομίζουσι.] Verbum κομίζουσι ejicit MS. nec credo esse Herodoti. Sed & deinde pro τοιῷδε κτέων] MS. τοιῷδε δεκτῶν]. Verbum novum, sed non defectum sua analogia, etsi videatur ipse Herodotus testari, fuisse τοιῷδε δὲ κτῶνται, (ita enim edi oportuit) quum cap. 105 repetat; τὸ μὲν δὴ πλέω τοῦ χρυσοῦ οὕτοι οἱ Ἰνδοὶ κτῶνται. Sic enim MS. non οὕτω.

199, 14. Τῶν καὶ πέρι ἀτρεκές τι λεγ.] MS. τῶν πέρι, omisso καὶ, quod novisse videtur Valla, sicut etiam vocabulo Ἰνδοὶ post illa ἐν τῇ Ἀσίῃ.

199, 24. Ἣν ἐπεάν.] Citat hunc locum Salmasius & ad Tertulliani Pallium, unde hausit etiam Brauwnius in Vestitu Sacerd. Hebr. pag. 324, ubi φλοιὸν uterque interpretatur junceam; sed & in Plinianis aliquoties, nec aliter, quam prout solet edi; ignarus utique ab præstantissimo codice pro testimonio efferri, quasi particula ἢν non venisset ab manu Herodoti, certe ex ipso sit omissa, quæ etiam non requiritur sane. Cæterum in illis Plinianis pag. 999 contendit intelligi debere de herba singulari, quam phleon appellat, herbam palustrem & fluviatilem, reprehendens Vallam, quod interpretetur *tegetem*. Sed habui causas, cur Glossaria & Grammaticos Græcos noluerim pro tempore spernere de libro accipientes.

199, 34. Σφίσι διαφθείρειν.] MS. διαφθείρεσθαι, sive illud in genere medio consideretur, sive in passivo, ut is est Herodoti genius αὐτὸν διαφθείρεσθαι κρέα *cum ipsis* vel *in noxam ipsorum corrumpi quod ad carnes*. Mox etiam ἀποκλείνωντες, quod oportunius, quam præsens ἀποκλείνοντες.

199, 39. Ἐκ τε τούτου τοῦ λόγου &c.] Plane hæc verba non conveniunt. Præcedunt enim duæ rationes, propter quas ad summam senectam nulli Indorum, certe non multi, perveniant, vel quia neminem in morbum incidere sinunt occidentes eum utique isto prætextu, vel quia etiamsi qui perpetuo sani vivant, tamen augescentibus annis eos occidunt. Itaque interpolavit mirifice Latina interpres: *Ideoque cum hac de causa, tum quia omnes qui in morbum incidunt necantur, non multi sane eorum ad senectutem perveniunt.* Invertit ratiocinationem Herodoti, ut aliquam ei attribuat connexionem, ipse absurdam ratiocinationem commentus, ut morbum & senectutem temere misceat. Itaque hæc legere quemadmodum ullus potuerit, nescio, quorum nihil intellexit ullus. Sed tales nugas perpulchre

contempſit & Herodotum oſtendere ſategit MS. Mediceus, exhibens priſcam ſcripturam veramque ἐς ἢ τοῦτο λόγον οὐ πολλοί τινες αὐτέων ἀπικνέονται. In antecedentibus dixit, proximos ſenectuti occidi ſolere. Sed, addit, ad eam pauci perveniunt, in ejus rationem, numerum pauci transferuntur, quippe ante eam omnes ægrotare incipientes interficiunt. Quod in genere ſubnectit, quia quis unus pene ſine morbis ad ſenectutem pervenit? Loquutio eſt 7, 11. Οὐκ ἦλθον ἐς τοῦτον λόγον ὥστε μάχεσθαι.

199, 43. Οὔτε σπείρουσι.] Non ſolet Herodotus ita deſtitutum uſurpare hoc verbum, prout 4, 17 dicit σῖτον ἢ καὶ σπείρουσι, & mox cap. 19 νομάδες νέμονται, οὔτε τι σπείροντες οὐδέν. Igitur & hoc loco profert optimus MS. οὔτε τι σπείρ.

200, 15. Καὶ οἱ ἐπὶ τ χρυσὸν &c.] MS. καὶ ἐπὶ τ χ.

200, 19. Ἀλωπέκων.] MS. notiſſima terminatione ἀλωπέκεων. Deinde MS. non habet εἰσὶ γὰρ ἐξ αὐτέων, ſed εἰσὶ γὰρ αὐτῶν.

200, 25. Καὶ τὸ εἶδος ὁμοιότατοι οὗτοι.] MS. Καὶ αὐτοὶ εἶδος ὁμοιότατοι, quas voces in contextu contigit male inverti.

200, 27. Σιδηροφόρον.] MS. σιδηροφόρον.

200, 32. Δυνατώτεραι πολλῷ.] MS. πολλόν. Nec dubitare licet, quin auctor hoc loco iſtam captaverit varietatem, ut 8, 13. Ἡ αὐτὴ περ ἐοῦσα νὺξ πολλὸν ἦν ἔτι ἀγριωτέρη. Alia habet Portus. Deinde per compoſitum οὐ συγγράφω, non ſimplex γράφω.

201, 11. Ὁμοίαν τούτῳ.] Quod ex ſuis codicibus in ora poſuit Stephanus, id firmat codex Mediceus in voce οὕτω: ſed quod plane novum eſt, adjectivum habet ὅμοιον, ſubintelligi volens μύρμηκα vel θηρίον, etſi medium inter μύρμηκας, ut hæc haberi debeat vera ſcriptura. *Quod ad pernicitatem, nulli eſt alii ſimile, ita ut niſi* &c.

201, 17. Ἐνδιδόναι μαλακὸν οὐδέν.] Sunt ipſa verba illa, quæ occurrebant 3, 51. Exſtant eadem in Dionyſio Halicarnaſſ. Immo ab viris doctis etiam annotatus eſt locus Ariſtophanis ex Pluto, ut patet ex Stephano, ut fere ſtudio nimio in Mediceas membranas abductus dici queam. Sed ſcias me non detrectare ſequi. Attamen ſi quis velit rite conſiderare, ſatis ample hæc exprimunt, ut fere alterutrum ſuffecturum poſſet videri, quum ἐνδιδόναι τι in hoc ſenſu ſupponat μαλακότητα. Quidquid ſit, utique in hoc loco optimus MS. διδόναι ſolum novit. Ex eo etiam mox legi οὗτοι οἱ Ἰνδοί, non οὕτω.

201, 24. Ὀλίγω πρότερον.] MS. ὀλίγον πρ. Et mox πτηνά, non πετεινά. Sed etiam τοῦτο ἢ ἐσσοῦνται, ſane optime, non οὗτοι γὰρ ἐσσ.

201, 33. Εἴρια καλλονῇ προφέροντα καὶ ἀρετῇ τῇ ἀπὸ τ οἴων.] Nemo ita loquitur Græcus. Quid enim eſt τῇ ἀπὸ τ οἴων? aut quo reſpicit vocula τῇ? Nequit referri niſi ad καλλονὴν aut ἀρετὴν, quum tamen de his virtutibus non agatur, ſed de lanis. Itaque reſpicere debet εἴρια; quod ut fiat, ſcribe ex MS. τ ἀπὸ τ οἴων.

201, 37. Καὶ μούνη.] Copulativa non eſt in MS. Deinde etiam ταῦτα πάντα ſine vocula γάρ.

201, 44. Ὄφιες ὑπόπτεροι.] Satis minute deſcribit auctor, creditus ſubalatos vocaviſſe, quos Bochartus lib. 2 cap. 17 Phal. ſtatuit eſſe eos qui habent efficaciam τ ἄλεος & acontiæ dicuntur vulgo.

202, 1. Ἐπιμπλέετο.] Notavit hoc verbum & locum Portus inter circumflexa ex gravitonis formata. Attamen plane optimus MS. ἐπίμπλατο. Deinde ὅσα μὲν γὰρ ψυχήν τε, huc reſtituta particula γὰρ, ubi optime convenit, quam tranſtulerant in ſuperiores verſus. Sed & mox ἐπηλίπηται, non ἐπηλίπη, ut notatur ad marginem, dubites quo ſenſu.

202, 8. Ὑπὸ παντὸς θηρεύεται.] Id Plinius Latine interpretatus *omnium prædæ naſcens* monſtratur ab Salmaſio in Plinianis pag. 282 ex Herodoto imitatus, etiam addente pro ἀναιρέεσθαι apud Athenæum, qui verba illa citat Herodoti legi ἐπαναιρέεσθαι. At longo tempore poſt venit Ezech. Spanhemius, & notat ad Callimachum pag. 124 [Ac unde ex Herodoto refert Athenæus l. IX p. 400 quod omnia *leporem venentur* feræ, aves, homines.] Locus nempe Herodoti exulat è memoria ejus.

202, 27. Πρὶν ἂν διαφάγη.] MS. πρὶν διαφάγη.

203, 6. Πεπλασμένας πηλῷ.] Variis locis ad hunc locum in Plinianis Exerc. reſpexit Salmaſius, nunc ut notaret κάρφεα, nunc aves magnas non nominari, nunc incerta loca eſſe; ſed ubi ponit ipſa hæc verba, exemit paginam 555, nec aliter citat, quam ſolet edi. Qua quanto perfectiorem lectionem exhibet optimus, ſed productam jam ab Th. Gale, MS. προσαπεπλασμένας ἐκ πηλοῦ. quam eo magis compulſus fui iterum proferre, quia in ſcribendo mire videtur aberraviſſe Stephanus, proferens quaſi ex MSS. ſuis προσεκπεπλασμένας πηλῷ, quod poſſet aliquos deducere, quum aliter revera legatur in MSS. Sed auctor dicit egregie nidos eſſe confictos & adaptatos ex cœno, inque eos deferri iſta fruſta, non addens ob quam cauſam, quæ potuit fuiſſe multiplex.

203, 16. Ἐπὶ τὴν γῆν.] Ita denique utrumque arreptum eſt, quum forſan poſterius aut non foret clare in eo, quod hi ſcribæ habebant primævum, exemplari ſcriptum, aut prius maculatum. Utique optimus MS. tantum habet ἐπὶ γῆν, eandem ita hîc hallucinationem oſtendens, quam habuimus antea. Deinde

inde συλλέγειν οὕτω τὸ κινν. sine vocula μέν.

203, 19. Ἐκ τούτου θαυμασιώτερον.] Nihil ex MS. optimo referre possum; nihil bene etiam interpretatur Valla, dum primas voces includit Latino *tamen*. Percommodum est, quod ex Arch. cod. effert Th. Gale ἔτι τούτων. Ea quæ sequuntur, citat Salmasius in Plinianis pag. 365, neque dubitat, hoc modo: τῶν γὰρ αἰγῶν καὶ τῶν τράγων, quæ copulativa in nulla est editione, quum tamen requiratur maxime. Id satis mihi fuit hîc indicare.

203, 25. Θυμιαμάτων πέρι.] In MS. est θωμάτων: sed in margine etiam vetusta manus recte adscripsit θυωμάτων, ut 2, 40 λιβανωτοῦ καὶ σμύρνης καὶ τῶν ἄλλων θυωμάτων.

203, 29. Τριπήχεων οὐκ ἐλάσσονας.] MS. τριπήχεας, οὐκ ἐλάσσονας. Hoc est Herodoti.

203, 43. Ἐσχατιαί εἰσι.] MS. ἐσχατιαὶ εἰσι. Recte; ut in fine hujus capitis ἐξ ἐσχάτης Europæ. Nam ἐσχατιαὶ conveniunt agris & minoribus regionum partibus, ut in Europæ latere occidentali, quod ignorabant nisi parva parte, dicit περὶ δὲ τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ τῶν πρὸς ἑσπέρην ἐσχατιέων. Hinc factæ & hæ ἐσχατιαί.

204, 8. Πολλῷ τοι πλεῖστος.] MS. πολλῷ πλεῖστος tantum.

204, 22. Σαραγγαίων καὶ Θωμανίων.] Cur posteriori appellationi auferatur litera α, quæ cap. 93 illi inserta fuit, nescio. Certe in MS. erat Θαμαναίων, quo etiam declinat varia lectio apud Th. Gale; & his Grotius adsignat originem ex Geneseos cap. 36 vers. 41. Sed iste codex tertium α ignorabat in appellatione priore, quam scribebat Σαραγγέων, quod utrumque ἐθνικὸν quia commodum est, nequivi contemnere hoc posterius.

204, 32. Τῆς διεξόδου.] MS. τῆς ἐξόδου. Hæc enim modo requiritur.

205, 6. Καὶ γὰρ δὴ ὁ νόμος.] Ingeminat copulam MS. καὶ γὰρ δὴ καὶ ὁ νόμος.

205, 14. Ποιέει τάδε.] MS. τοιάδε.

205, 16. Ἀνείρας τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου.] Quum vertisset Valla: *ac lora freni equini ad cervices ipsorum alligavit, hominesque dimisit* (quod miris modis intricatum) Æmil. Portus sic hæc vertenda monuit: *cum equini freni lora nexuisset, circa cervices ipsorum (ea) ligavit*, vel, *Equini freni loris, quæ nexuerat, cervices ipsorum illaqueavit*. Quæ & ipsa, licet ampliora, tamen satis imperfecta. Quid enim est nexuisse lora? Sed & ipsa Herodotea sunt per nimiam brevitatem nonnihil ambigua. Quid enim post cervices illorum circumcinctas fecit? Dimisisse non potuit, nisi & equum freno liberaverit, quod nullo hinc indicio colligas: aut frenum utique dissecuerit; nec id dicitur. Sed nec secum duxisse potuit, quia plane dicit auctor καὶ ἀπῆκε. Nihilominus dimisit omnino & illos & frenum pariter; quod ut clarius intelligas, scribe ex MS. καὶ ἀνείρας περὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου, περὶ τοὺς &c. *& annectens* (n. nares abscisas auresque) *circa frenum equi, circumdedit ipsorum cervicibus*. Patet autem ex his illum exuisse loro equum, quum non ipse crudelitatis suæ pignora circumgestare secum voluisse videatur; & facile fuit acquirere aliud frenum.

205, 18. Δεικνύουσι ἑωυτούς.] MS. liquide δεικνύασι, quod non debuit mutari. Sic & 2, 86. Δεικνύασι τοῖσι κομίσασι παραδείγματα.

205, 25. Τοὺς παῖδας.] Et scio quid sequatur, habet tamen MS. τὸν παῖδα. Unum scil. natu maximum, ut mox vocat τῶν παίδων τὸν πρεσβύτατον, & nominatu dignissimum, quo nominato apparet cæteris non abstinuisse.

205, 48. Ἐξέλεξα ταῦτα.] Id bene convenit antecedenti εἶλον. Nec tamen ita forsan scripsit auctor, quum tantum perhibeat optimus MS. ἔλεξα. Id sane interpretatus fuit Valla, & statim debuit H. Stephanus reprehendere, quum bonos codices non vidisset.

206, 23. Τοῦτο λέγεται.] MS. τοῦτο γε λέγεται.

206, 41. Οἰκεομένη] Denuo MS. οἰκημένη.

207, 2. Ταῦτα διανοεύμενον.] MS. ταῦτα μὲν διανοεύμ. Id optime convenit.

207, 8. Ἐμοὶ μὲν γὰρ.] Ut pateat quo illam trium literarum vocem modo restitutam nonnulli depulerint, ecce in hoc loco tantum agnoscit optimus MS. ἐμοὶ γὰρ. Εἵνεκεν quod mox edidi, suppeditavit MS. idem, non εἵνεκα, ut vulgo.

207, 16. Τῷ ἐγὼ ἀποδέξω.] Mire in hoc hærent Valla *cui ego fidem faciam*, Stephanus *cui ego ostendam* vel *repræsentabo*. Posterius nimium; prius non explicat præpositionem ἀπό. Vallæ autem interpretatio vaga est. Portus illi tribuit Latinum *designare*. Vix scias quo te vertas. Sed bene hinc eripit nos MS. ἀποδέξω, quod est creberrimum. Sed & paulo ante ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, ubi vulgo articulus negligitur.

207, 19. Μαίανδρον.] MS. Μαιάνδριον, ut legisse apparet quoque Vallam, & sic infra perpetuo, etiam cap. 142.

207, 24. Ἐποίεε τάδε.] MS. τοιάδε.

207, 30. Μαντηΐων ἀπαγορεύοντων.] Dubites merito, an non, si Polycrates eo de negotio ad oracula quædam miserit, an non, inquam, Herodotus id fuerit declaraturus manifestius, ut solet semper: maxime quum in ipsa insula Samo nullum magni nominis oraculum extiterit. Sed verissime mutat MS. legens μαντίων, hoc est, augurum, & vatum, & aruspicum, quos haud dubie magno numero circum se aluit Polycrates, eosque facile potuit consulere, non utique oracula.

207, 38. Ἐπεφημίζετο.] Locum hunc & verbum annotavit Portus, Stephanus in multo discursu Thesauri neglexit. Uter melior? Certe Herodotus non fuit usus composito; cujus

jus fidei pignus est optimus ille codex Mediceus exhibens ἐφημίζετο. Vides in Hesychio φημίζεται, μαντεύεται. Sed non omitendus locus Diodori Siculi, unus utramque hanc notam roborans 17, 10. φήμαις δέ τισι μάντεων ϗ θεῶν σημείοις ἠπορεῖτο.

208, 2. Οἱ Συρηκοσίων προμῆθοι τύραννοι.] Sic actum est in Herodoto. Ubi videbatur sibi debere esse adfluentior, illic mutilando eum contraxit indigne ætas posterior; ubi judicavit continere, illic assuta ei sunt nescio quæ, ut in hac pericope vocabulum postremum; quippe quod non exstat in MS. illo probatissimo, nec ulla necessitas exigit.

208, 32. Ἐπεθύμησε.] Ut cap. 120. Ἐπιθυμῆσαι οὐκ ἔτω τ̃ εἶπαν τὸ ταῦτα τίσασθαι. Sic in hac historia adhibet jam illic hoc tempus. Nihilominus hinc abit codex optimus, probans imperfectum ἐπεθύμεε. Unde etiam paulo ante suscepi præsens κλέινε pro ἔκλεινε, ut mox repetit ipse Darius in concilio.

208, 38. Μεγάλην τὴν ἰσχὺν.] Prima vox huic loco parum venit opportuna. Neque enim Herodotus vult aut potest dicere magnam ejus hominis esse potentiam, præsertim si ex opposito comparetur ipse Persarum rex, ut fit hoc loco. Immo ille tantum speciatim determinare voluit, ut inde appareret istum valere aliquid, nempe vim ejus hanc esse, ut mille Persæ ipsi apparerent satellites &c. Ita enim per partes enumerat, quod inertes medio tempore lectores non adsequentes immiserunt vocabulum μεγάλην, quod penitus ab MS. abest, & abesse debere censeo.

209, 20. Εἰ οἱ ἐνδεξαίατο.] Vix intelligo, cur sic edatur. Certe Portus scivit δεξαίατο apud Herodotum dici pro δέξαιντο, & in verbo Ἐνδέκεσθαι citat totum hunc locum ita ut particulam οἱ plane omittat. Atqui ista prorsus est lectio codicis optimi, εἰ ἐνδεξαίατο, nec debet aliter legi. Et mox ἔπεα τάδε, non τοιάδε.

209, 49. Οὐκ δὴ κοτε ἀπημελημένον.] MS. optimus tantum novit οὐκ δὴ ἀπημελ.

210, 23. Ὑποτύπτουσα ᾗ αὐτέων ἑκάστη, φιάλην ξ̃ χρυσοῦ σὺν θήκῃ ἐδωρέετο τ̃ Δημοκήδεα.] Verba operose tractata ab viris doctis, ut ostenderetur in eo nihil ab se intelligi. Inde sustinet in Prolegomenis pag. 173 H. Stephanus producere ad venditandum ὑποκύπτουσα, quasi in ὑποτύπτουσα nihil sit nisi ineptum, præsertim si quis Vallæ interpretationem sequatur, quum suum istud explicare non audeat vel nequeat. Portus in Vallæ quidem versione sensum bonum esse ait, sed Græca verba aliud indicare, & ὑποτύπτειν esse subverberare, succutere, leviter verberare, quatere verberando, pulsando decutere. Et quo non ille trahere conatur vim verbi ejus, ut exornet suum impetum, quo vult ab unaquaque phialæ thecam leviter verberatam & succussam, ut exciderent nonnulli aurei, addita magna continentiæ jactantia de necessitatis ademptione. Quæ omnia ignorans ante se ab his duobus acta esse Nob. Grentemesnilius ei suam quoque fiduciam admovit vel in Valla convincendo erroris vel in correctione tentanda. Quorum ut alterum successit ei felicissime, perinde ut reliquis; ita quis probet tantam libertatem in aliena manu? ut reponatur ἀποσπάσασα ᾗ αὐτέων ἑκάστη φιάλην τε χρυσέοις σὺν θήκῃ. Longe aliud cogitandum. Primo MS. habet φιάλῃ ξ̃ χρυσοῦ. quod admittendum est, quum testante documento tam vetere & certo nequeat hinc repelli loquutio tam sæpe ab hoc scriptore usurpata, prout exempla in promptu posuit Æm. Portus in lexico. Unde paulo ante confirmatur gemina locutio auctoris, δωρέεταί μιν ὁ Δαρεῖος πεδέων χρυσέων δύο ζεύγεϊ. Quod certissimum est itaque, attingere hanc partem vir doctissimus non debuit. Sed nec in cæteris aliquid mutandum est, & modo vertendum: *tum unaquæque pectus subverberans*, vel reverentiæ & honoris regii causa, vel lætitiæ ac pietatis, vel denique conspectu viri extranei *phiala auri cum theca Democedem donavit.* Est enim hæc pulcherrima Græci sermonis ratio, ut verbis, quibus aliqui fecisse quid in se ipsis narrantur, licet sint modi, ut loquuntur, activi, & hinc requirerent additum quartum casum, nihil addant, sed nude tantum ponant, intellectui reliqua committentes. Tale est ἀναφέρων vel ἀνενεγκών, quo utitur Dio de Claudio resipiscente, & in cujus exemplis longissimus est Thesaurus Stephani, non addito ἑαυτὸν. Tale istud περιστείνας eleganter illustratum in notis Casauboni ad Theophrasti characterem περὶ ἀδολεσχίας. Tale ἐπαίρειν 2, 162. Ὁ ᾗ Ἄμασις ἐπάρας ἀπεματάϊσε. Id quoque nihil est, nisi femora & propinqua natibus membra subintelligas. Tale istud pulcherrimum ἔχουσαν in lib. 5 cap. 41 de gravida. Tale est politum illud ἀπορρίψαι apud Lucam in Actis Apost. 27: 43. Ἐκέλευσέ τε τὰς δυναμένες κολυμβᾶν ἀπορρίψαντας πρώτες ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι. Quod etiam nihil est, nisi vel se ipsos, vel vestimenta subintelligas. Et ita Ὑποτύπτουσα.

210, 31. Πολυκράτεϊ ὡμίλησε πατρὶ, ὃς συνέχετο &c.] Ridiculum & miserabile est hoc loco acumen Stephani in emendanda Laurentii interpretatione, *cum Polycrate patre versatus, quum asperam ejus iracundiam ferre non posset* &c. Quis enim ille Polycrates pater, aut cujus? certe Democedis esse nequit, quum istum jam ante Herodotus Calliphontem appellaverit. Recte ad amussim Valla; cui ut conveniant quoque Græca, deleta vocula ὃς ex auctoritate libri Medicei, qui eam ignorat,

rat, ſcribe omnia: Πολυκράτεϊ ὡμίλησε. Πατρὸ συνείχετο ἐν τῇ Κρότωνι &c.

210,40. Δυοῖν ταλάντοιν.] MS. δυῶν ταλάντων, ut lib.4, cap. 1. δυῶν δέοντα τριήκοντα.

210,45. Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον χρόνον.] Vox τοῦτον exulat ab MS.

211,17. Ἐξορκεῖ μιν.] Video annotaſſe Stephanum [ἐξορκέω, ἐξορκίζω & ἐξορκόω, adigo ad jusjurandum, jurisjurandi verba præeo: Secundo uſus eſt Plutarchus dicens &c. Primo Herodotus dicens ἐξορκεῖ μιν, jurejurando eum adſtringit. Sic Demoſthenes ὅταν ἐξορκῇ τὰς γεραίρας.] Etiam Æm. Portus in lexico ex hoc uno loco oſtentat ἐξορκεῖν jurejurando adigere ad aliquid faciendum, quum deinde particulari articulo multa proferat de verbo ἐξορκοῦν. Quicquid ſit, ego vero teſtor in optimo libro exſtare ἐξορκοῖ.

211,19. Ὅσα αἰσχύνην ἐστὶ φέροντα.] Sic quilibet loqueretur, quod non eſt Herodoti. Elegantiſſime MS. ὅσα ἐς αἰσχύνην ἐστὶ φέροντα.

211,41. Λέγει δὲ Ἄτοσσα.] MS. ignorat adverſativam. Deinde idem ὅρα νῦν, ἐς Σκύθας, non ἐπί.

212,7. Ἅμα ἔπος τ' εἶπε.] Id certe fieri contigit. Sed non eſt hæc ſcriptio (fatua ſatis per illud geminatum εἶπε) docti Herodoti, cujus manum ſane interioribus ſtudiis politam reſtituit optimus MS. ἅμα τ' ἔπος ἔφα.

212,24. Οὔ τι ἐπιδραμών, πάντως τὰ διδόμ. ἐδέκ.] Sic legunt ac diſtinguunt editiones priores; quod quomodo legerit Valla, difficilis divinatio eſt ex hac verſione: *tanquam fugitivum, ſi cuncta ſibi oblata caperet.* Unde Stephanus mutat nequaquam omnia quæ dabantur percurrit, id eſt, recenſuit, & accepit. ut legatur πάντα ex vet. cod. pro πάντως & ἐπιδραμὼν accuſative ſumatur, quaſi dicat non percurriſſe numerum, tanquam nihil omittere volentem. Hinc patet jam olim hunc locum varie adminiſtratum fuiſſe, præſertim ſi attendas ex Th. Gale in Arch. codice legi πάντα. Ita in omnem caſum voluta fuit hæc vox; ubi omnino vincere debet ac præferri, quod eſt in MS. Mediceo πάντων. Ἐπιδραμὼν poſſet nunc accipi vicino quodam ſenſu verbi ἐπιβατεύων, cujus exempla collegit Æm. Portus, unde accipiebam pro offendere, ut caveret reſpectu ullius partis dare offenſam, ſi nempe inſpexiſſet & de diverſis indicaviſſet utrum accipienda an rejicienda.

212,34. Ἅμα δὲ αὐτοῖσι.] MS. ἅμα δὲ αὐτῇσι, quod ex neſcio quo etiam novit proferre Th. Gale, ut τριήρης ſit fœminini generis, ut 8, 121 τριήρεας τρεῖς, Φοινίσσας, in quo temere hæſerunt. Cæterum hoc loco abuſus fuit ſcriptor Etymologici Magni, in voce Γαῦλος ita exponens: Λέγεται δὲ καὶ τριήρης γαῦλος, διὰ τὸ πλεῖστα δέχεσθαι, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν. Neque enim iſta confuſione utitur hic noſter Herodotus. Et mox περιέχοντες δὲ αὐτῆς, non αὐτῇ, quod vulgo edunt: ut forte ſit diſtinguendum: περιέχοντες δέ, αὐτῆς τὰ παραθαλάσσια.

213,4. Τῇσι σκυτάλῃσι.] MS. τοῖσι σκυτάλοισι. Sane hæc gemina terminatio earundem vocum in ος & η crebrior fuit, quam nos ſcimus. Et mox περιϋβρίσθαι, non περιϋβρίζεσθαι. Perperam tamen ad hoc verbum dativus caſus refertur ab Valla, quem ſequitur in Lexico Æm. Portus, in verbo Ἐκχρήσει interpretans *quomodo vobis conducet hanc injuriam Regi Dario facere*, idque probat in Theſauro Stephanus, quum tamen in Græcis nulla ſit mentio τοῦ *vobis*, ut quæ perſpicue dicunt, quomodo regi Dario placebit tam contumelioſa hic toleraviſſe?

213,10. Ἐπὶ τίνα δὲ ταύτης προτέρην.] MS. ἐπὶ τίνα δὲ τῆσδε προτ. Mox quoque omiſſa adverſativa ταῦτα λέγοντες. Et deinde ἦγοντο, non ἄγοντο.

213,25. Ἐμπίπτουσι τῇσι νηυσὶ ἐς Ἰηπυγίην.] Nec Græca hæc phraſis bene habet, & multo minus Latina ei reſpondent *ad Japygiam in quaſdam naves inciderunt.* Præclare codici Arch. accedens membrana Medicea legit ἐκπίπτουσι, hoc eſt, navibus ſuis in Japygiam ejecti ſunt, ex curſu, quem tenebant, depulſi per tempeſtates. Paſſim iſte uſus verbi apud hiſtoricos, & nimium frequens, quam ut hic locus tanta vanitate premi debuerit. Sed & denuo noſter 8, 13. Φερόμενοι τῷ πνεύματι, καὶ οὐκ εἰδότες, τῇ ἐφέροντο, ἐξέπιπτον πρὸς τὰς πέτρας.

213,48. Οἱ μὲν ὡς εἰκὸς, κατ' ἐμπορίην στρατευόμενοι, οἱ δέ τινες.] Aut perverſa ſunt hæc verba, aut defecta in Græcis, quæ tamen quam molliſſime integra habuit Valla, aut quaſi integris perfectam interpretationem præbuit. Ego ex membrana priſca notavi nihil. Th. Gale participio στρατευόμενοι præponit οἵ δε, additis verbis [Nam id hic deeſt] nulla addita mentione vetuſtorum codicum, an ex ingenio fecerit. Certe nequeunt conjungi κατ' ἐμπορίην στρατευόμενοι, & reſtitui oportebit vel οἱ μὲν, ὡς εἰκὸς, κατ' ἐμπορίην, ἢ στρατευόμενοι, οἱ δέ τινες καὶ, vel οἱ μὲν, ὡς εἰκὸς, κατ' ἐμπορίην, στρατευόμενοι δὲ οἵ τινες, καὶ αὐτῆς &c.

214,1. Συλοσῶν ὁ Αἰακαῖος.] MS. ὁ Αἰάκεος, ut & legit Valla, & attulit jam Th. Gale.

214,7. Ἐπεθύμησε τῆς χλανίδος.] Ut confeſſus ſum, exſtat in MS. Mediceo ἐπιθυμέει, unde recte confeceris ἐπεθυμέετο ad mediæ conjugationis notionem paſſivo flexu. Nihil impedit ſequens ἐπιθυμέοντα.

214,14. Ὁ μὲν ὦν Συλοσῶν.] MS. ὁ μὲν δὴ Συλοσῶν.

214,19. Βασιληΐη περιεληλύθει εἰς τοῦτον τὸν ἄνδρα.] Ut ſolebant hæc legi, ſed ubi codex optimus me docuit ab Herodoto ſcriptum

fuisse ὡς τοῦτον, ut antea aperui.'

214,23. Ἀναγγέλλει ταῦτα ἀκ.] MS. ἀγγέλλει. Neque enim in aula Persica Græci dicebant ἀναγγέλλειν, sed ἀγγελίας & εἰσαγγελίας.

214,27. Ἀναβέβηκε δέ τις ἢ οὐδεὶς κω.] MS. δὲ ἤ τις ἢ οὐδεὶς σκω. Sic plane iterata σ.

214,28. Ἔχω δὲ χρέος, ὡς εἰπεῖν, οὐδέν.] Voces illæ ὡς εἰπεῖν ita interpositæ vim habent eam, ut extenuent quidem, nihilominus rem aliquatenus veram esse fateantur. Id quod nunc Darius negare omnino vult, neque prorsus vel minimum debitum Græco cuiquam agnoscere. Ad hanc igitur sententiam quum pertineat ista loquutio temere huc immixta, optime restituo ex MS. omissa particula ἔχω δὲ χρέος εἰπεῖν οὐδέν.

215,4. Ἐπιτροπεύειν.] Sic dixit in consilio Persarum ἐπιτροπεύοι ἂν ἀμωμήτως τοῦ πλήθεος. Attamen nunc MS. ἐπιτροπέειν.

215,22. Γέρεα ἐμεωυτῷ γενέσθαι.] Hoc propagatur ab editionibus citerioribus, haud dubie per errorem typorum ex vicinia in proxime sequentibus huc attrahentium idem tempus, quum Aldus & Camerarius in utraque Hervagiana dederint γεγενῆσθαι, quasi in antecessum decerni illud voluerint, priusquam libertatis dulcedinem acciperent. Omnino id opinor reponendum, etsi ex MS. nihil notaverim & taceat Gale.

215,33. Τελεσάρχος.] Ab membrana Medicea nominatur Τελέσαρχος.

216,16. Ἄξιον δεσμοῦ δῆσαι γοργύρης ἠξίωσας.] Hæc quum corrupta sint, tamen intelligere & explicare voluit Æmil. Portus, quasi per Atticam & Ionicam ellipsin ita diceretur pro ἐπὶ γοργύρης δῆσαι, Latina autem licet apud eum videre. Sed frustra omnia. Necessario δήσας, ut est in MS.

216,27. Ἔμελλε ἀπολάμψασθαι.] Certe non recordor hæc tempora vidisse conjuncta: & omnino recte MS. ἀπολάμψεσθαι, prout passim id fit.

216,30. Παθόντες οἱ Πέρσαι κακῶς προσεμπικρανέεσθαι &c.] Offendit ad hunc locum Th. Gale, unde notat aliquid vix intelligendum, nempe quum duo postrema verba allegavisset, [Cod. Arch. πάρος cum Valla.] At nec in Valla id apparet, nec alia in his molestia est, quam quod male vacuæ manus interposuerint adverbium κακῶς, quod testor non esse in MS. Mediceo, & quantopere in Herodoto verbum παθεῖν possit ad miserias verti, docent πάθεα, quæ toties usurpat in partem pessimam. Infra cap. 155 ὡς ὑπὸ σεῦ τάδε ἔπαθον.

216,42. Πιεζόμενοι δὲ.] MS. πιεζεύμενοι δὲ.

216,45. Τὰς Δαρεῖος οἱ ἀποστέλλων ἐνετέλλετο.] Vocula tertia in MS. non apparet; quæ & prorsus videtur male collocata, unde Portus in Lexico hunc locum adducens omittit participium ἀποστέλλων, ut voculam οἱ adferat suo verbo.

217,12. Ἀπεθωύμαζε.] MS. ἐπεθωύμαζε.

217,25. Ἔρημον ἔστω ἀνδρῶν.] Sic apparet eum velle notabiliter veritatem parœmiæ antiquæ, & hinc exortæ, patefacere, qua dicebatur ἕκητι Συλοσῶντος εὐρυχωρίη, prout est inter fragmenta Heraclidæ Pontici.

217,36. Τὴν ἂν ἐβούλετο.] MS. sine media vocula τὴν ἐβούλετο. Nec tamen delendam esse, sed ab mala manu huc nimis festine translatam patebit ex nota sequente.

218,3. Ἐλπίζων ἡμίονον τεκεῖν.] MS. ἐλπίζων ἂν ἡμίονον τεκεῖν.

218,12. Μεγαβύζου τούτου ὅς.] MS. μεγαβύζου τοῦ ὅς. Quæ duæ literæ pro geminato τούτου interdum usurpantur, ut 2,111, de Pherone. Τὸν ἀποδέξασθαι μὲν οὐδεμίην στρατηίην.

218,31. Ἄλλῳ μὲν γὰρ οὐκ.] MS. absque vocula γὰρ, qua hic locus bene potest carere, ἄλλῳ μὲν οὐκ. Tum δυνατὸς εἶναι, non δυνατὸν, quod aureum est Herodoto in illis nominativis mire lascivienti. Sed & αὐτοχειρίην nunc suppedito ex eodem codice, ubi inepte nonnulla alia adferebantur, unde & versionem concinnavi.

219,2. Τί δὴ ὦ μάταιε.] MS. τί ὦ μάταιε, & modò dedi ex eodem πολιορκεομένους, non πολιορκουμένους.

219,15. Ταύτῃ χιλίους.] Recte MS. ταύτης, nam de militum parte agitur, non de loco.

219,41. Τὰ πεπόνθεε.] MS. simpliciter & integre, perinde ut Anglici apud Th. Gale, τὰ ἐπεπόνθεε. Deinde ἐπεί τε δὲ οὐδεὶς cum particula adversativa, quæ vulgo negligitur.

220,23. Στρατάρχης.] MS. στρατιάρχης, & deinde ἐν τῇ ἑωυτοῦ τάξι, non τάξει. Quod quum restituam ex scriptis libris, tum ride negligentiam, quæ hoc loco invexit in editiones Διὸς Βήλου τὸ ἱερὸν, ubi Aldus & Camerarius perhibent rectissime ἱρὸν, quod reponendum.

220,46. Γυναῖκας ἐς Βαβυλῶνα κατιστάναι &c.] Locus hic videtur pessime ab vario lectorum genere exceptus fuisse, etsi in editionibus vulgatis mire mentiatur sanitatem. Vel vocem γυναῖκας toties in tam brevi multiplicare an id est Herodoti? Certe alium novimus. Jam vero istud ὅσας δὴ plane non conspicitur in nobili isto Mediceo, quod certum est documentum eam vocem ab perito Herodotei styli viro ex alio loco sublectam esse, ut hoc, quidquid esset non sine veri specie sanaret, quæ bis in hoc libro adhibita observabatur hinc menti ejus. Quin etiam in verbis quæ citavi, idem codex MS. non legit γυναῖκας, sed γυναῖκα, omnia huc dirigentia, ut varietatem in his ab Herodoto adhibitam & malevole suppressam per vestigia tamen quædam ostenderet. Videtur enim sic processisse manus ejus: Ἐπέταξε τοῖσι περιοικοῖσι ἔθνεσι γύναια ἐς Βαβυλῶνα καθιστάναι, ἑκάστοισι ἐπιτάσσων,

τάσσων, ὥστε πέντε μυριάδων τὸ κεφαλαίωμα τῶν γυναικῶν συνῆλθε. Dicit nempe Herodotus edicto injunxisse vicinis circa gentibus, ut magnam istam urbem mulieribus instruerent, ita singulis describens, ut quinquaginta millium summa fœminarum convenerit.

221, 6. Πολλάκις δὲ Δαρεῖον λέγεται.] Nomen proprium in MS. non est, & potest abesse.

221, 12. Ἀλλὰ πολλὰ ἀπέδωκε.] MS. ἐπέδωκε, quod vult mens Herodoti.

JACOBI GRONOVII

NOTÆ ET OBSERVATIONES

in librum quartum Herodoti.

222, 23. Ἀμέλγουσι.] MS. ἀμέλγωσι.

223, 5. Περιστήσαντες κατὰ τὰ ἀγγήϊα τοὺς τυφλούς.] Hunc plebeji Græculi sermonem fore nullus ignorat. At Herodotus verborum exquisitior non ita scripserat, sed indicante vetere membrana περισίξαντες, tanquam acutis quibusdam ex ferro aut spina vinculis coërcuerint eos manere circa ista vasa, unde Latinæ versioni datum est verbum *compungentes*. Sed videtur latere aliquid seu commune in scriptura vetere, sed proprium Herodoteæ, in qua jam bis occurrit σίχειν pro στείχειν. Unde producit & exponit Hesychius περισίξαι, περικυκλῶσαι, περιελθεῖν, περιελάσαι, ἀπὸ τοῦ σίχειν. Id deseritur ab nostris, & universa ea vel significatio vel explicatio ignota est Stephano & aliis, attamen vera, & ideo neglecta, quoniam utique volunt scribi περιστείχειν & περιστεῖξαι, unde idem Stephanus in verbo Στείχω adducit ex Homeri Odyss. δ. Τρὶς δὲ περιστεῖξας κοῖλον λόχον ἀμφαφόωσα. Et tamen idem rursus in Indice [Περιστήκω idem quod περιΐσταμαι circumsto: unde participium περιστήξαντες quod exponitur etiam circumpositi.] Sed optime se exhibet Herodotus 4, 202. Τῶν δέ σφι γυναικῶν τοὺς μαζοὺς ἀποταμοῦσα περιέσιξε καὶ τούτοισι τὸ τεῖχος. Itaque quum verba Hesychii in suis quoque notaverit Suidas, apparet, quam malevolens sit ille genius, à quo nuper illis Cantabrigiæ subnotatum sit [Malim περιστεῖξαι] Porro quod Herodotus dicit ἀπαρύσαντες, non interpreter *delibatur*, quod violente huc trahitur, sed *exantlatur*, quod proprium quodammodo illic esse docet vel Plautinum *sæpe exantlavit merum scitissime*, vel Ennianum *materno sanguine exantlando patrem ulcisci*. Non pertinet huc σίζειν.

223, 6. Ἡγέονται εἶναι.] MS. ἡγεῦνται. Deinde MS. ἠντεῦντο αὐτοῖσι καλοῦσι, non τοῖσι.

223, 16. Ἀντικατιζόμενοι.] Portus id habere potest Ionicum pro communi ἀντικατιζόμενος, idque pro ἀντικαθιζόμενος. Debuisset igitur monstrare locum, in quo absconderetur ἀντικατιζόμενος. Vix enim dixeris esse Græcum, unde in principio libri 5 dicit ἀντικατιζόμενοι, ubi etiam est ἀντιζομένων. Mediceus codex egregie ἀντικατιζόμενοι omissa litera.

223, 20. Αὐτοί τε ἐλάσσονες κινεόμενοι γινόμεθα.] Voces istæ αὐτοί τε in MS. non exstant. Nec certe quidquam præter sonum nudum adferunt, quum utraque periodus ad eandem partem & partis actiones pertineat, & ideo hæ voces non habeant aliquod oppositum, ubi solent adhiberi. Est autem hic locus, in quo dicitur εἷς αὐτῶν Scytharum, sive sciverit nomen & innotescere noluerit, sive ignoraverit, ἔλεξε τάδε, plane geminus illi Polybiano in Legat. 46 Ὅτε καί τις ἐκκαλεσάμενος &c. quod tam commode interpretatus est Casaubonus. Sed non est mirum malle multos ineptire.

223, 30. Ἐκπλαγέντες ἐπὶ τῷ γινομένῳ.] Præpositio ἐπὶ abest ab optimo codice, in quo vides Herodotum ex 1, 116 τούτοις ἐκπλαγείς. In eodem mox etiam recurrit ἐξελαθέντες constanti scripturæ modo, ut in præcedentibus patuit.

223, 33. Τρόπῳ τοιῷδε.] MS. τοιούτῳ.

224, 5. Ἐπιλαθόντα κατασβῆναι.] Habes in his exemplum ejus, quod ait in Thesauro Stephanus, quum dedisset exempla compositi κατασβέννυμι, adjungens [Item κατασβῆναι exstinctum esse tanquam à κατασβῆμι, sicut ἀπέσβην tanquam ab ἀποσβῆμι.] Sic infeliciter id relinquens, ut nullam ei auctoritatem commodet. An igitur vel ipse vel alii, unde exscripsit, ad hoc Herodoti specimen respexerunt? Exstat hîc sane, quod negari nequit. Sed tamen ratio illis debuit adesse. Nam quum hîc non antecesserit vox πῦρ, sed tantum dictum sit χρυσὸν καίεσθαι & χρυσὸν καιόμενον, dubitare primo de istius verbi καίεσθαι termino significationis pandendæ oporteat, utrum ad flammæ ejectionem usque, an tantum ad ignitum tactum, & hinc etiam alterius verbi κατασβῆναι non solum de modo, sed enimvero etiam de fide ambigere debeas. Ego sane non tantum dubito, sed libens concedo optimæ membranæ, quæ testatur Herodotum scripsisse κατασβῆναι, quod constat maximi, immo majoris, quam ut à nobis definiri possit, usus in Græca literatura esse.

224, 16.

224, 16. Οὕτω λέγει.] MS. ὧδε.

224, 49. Νεμομένας ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ ἀφανισθῆναι.] MS. χρόνῳ, quod ex utroque Anglicano profert etiam Th. Gale: & sic tacens noluit fateri hanc lectionem videri quoque agnovisse Vallam. At is hinc vertit *interea*; sed enim ille tam miris modis Græca composuit, ut efficeret istam sententiam *equas ejus à curru pascentes divina quadam sorte motas*, quasi rem ita concepisset ita evenisse, ut non eas Hercules dormituriens videatur potius jugo exsolvisse, sed alligatas currui sic pastum misisset. Hoc reliqui quidem illi; sed haud dubium mihi prius videtur & verissimum istud χρόνῳ cum tali sensu, ut patet ex illis quæ statim sequuntur.

225, 9. Πρὶν ἢ οἱ μιχθῆναι.] Quanquam sic loquutus etiam fuerit in capite primo hujus libri, tamen ejecto ἢ nunc præbet, MS. πρὶν οἱ μιχθῆναι. Habet utrumque.

225, 33. Ζωστῆρα ἔχοντα ἐπ' ἄκρης τῆς συμβολῆς φιάλην χρυσέην.] Forte erat fibula phialam aliquo modo repræsentans, subnotat ad has voces Rev. Brauwnius in Vestitu sacerd. Hebr. 2, 3. At eam non ita exprimeret Herodotus. Dum enim agnoscit συμβολὴν, certe agnoscit in extremitatibus aliquid fuisse ad connectendum: fibula id fuerit, an globulus, an quid aliud, nostrum non est eligere. Sed in omnibus baltheis tale quid fuit. Jam vero in Scytharum baltheis intelligit Herodotus præter talem nectendi machinulam fuisse adhærentem phialam ad hauriendum subito paratam.

225, 39. Δύο μὲν οἱ τῶν παίδων.] MS. δύο μὲν τῶν παίδ.

225, 43. Τὸν δὲ νεώτερον.] Ut sæpe comparativum loco superlativi. MS. tamen νεώτατον. Et sane quum paulo ante dixerit Σκύθην δὲ νεώτατον, cur placuit aliis ab Herodoto abire?

225, 47. Ἔτι δὲ καὶ ἐς τόδε.] Particula δὲ nec tolerari hîc potest, nec habetur in MS. Sed sequentia mire obscurata sunt per editiones. Nam quum Aldus & duæ deinceps Hervagianæ protulissent Τὸν δὴ μοῦνον μηχανᾶσθαι τὴν μητέρα Σκύθην, statim Stephanus edere sustinuit Τὸ δὴ μοῦνον, non admonito lectore, quum id tanto commodius facere potuisset, quia quartum verbum in margine notat γρ. μηχανήσασθαι. Id omne sic molitus fuisse videtur Stephanus ex interpretatione Vallæ *& id solum Scythæ matrem excogitasse*, ubi apparet neutrum & aoristum; sed in extremis vehementer discedit ab Græcis, in quibus quare non etiam mutaverunt τὴν μητέρα Σκύθου? Fœdum prorsus universum, & quod ita retinui, sed nequaquam assentiens; immo contra decernens debere retineri masculinum, etiam testans μηχανᾶσθαι esse in MS. Mediceo, & fatuam esse versionem opinans de matre Scythæ. Dicit enim simpliciter Herodotus, *& solum effecisse matrem Scytham*, vel ut solus esset Scytha & tantæ potentiæ princeps, artificio matris accidisse. Res clarissima.

226, 5. Πολέμῳ πιασθέντας.] MS. more sueto πιεσθέντας. & deinde ποταμὸν Ἀράξην, non Ἀράξεα.

226, 14. Μηδὲ περὶ πολλοῦ δεόμενον κινδυνεύειν.] MS. δεόμενα. Et indulsi MSto, etsi locus alioquin satis intricatus ita reddatur aut reddi videatur intricatior; si interpretes quis sequatur, qui stulte δεόμενον interpretantur *oportere*, ac si idem foret τῷ δέον: deinde nescio unde apponant aliam lectionem περὶ πολλοὺς, quod in nullo MSto reor exstare. Ego autem facilius inspexero verba & manum Herodoti, quam sententiam. Habet nempe primo id Herodotus, ut jucunde ludat in neutro plurali, ubi singularis poterat satisfacere, ut δῆλα, δεύτερα, τρίτα &c. Hinc etiam hoc loco rejici non potuit ista mutatio, sed admitti pro Herodotea. Nempe vocem μηδὲ ita ponit, ut divelli debeat, perinde ut apud Latinos *neque*. Hinc igitur scribo μηδὲ περὶ πολλοῦ δεόμενα κινδυνεύειν *& magnopere petentia non periclitari bello* &c. Ita enim loquutus fuit 1, 207. Ἤδη ὧν γνώμην ἔχω περὶ τοῦ προκειμένου πρήγματος τὰ ἔμπαλιν ἢ οὗτοι. Agnoscis neutrum plurale τὰ, quum posset τὴν. Hoc primum. Nodosius est illud πρῆγμα εἴη, quod idcirco illi, qui hanc loquutionem (est enim quoque Herodotea) illustrare voluerunt, ita per alia loca producunt, ut hunc negligant. Vide in pagina 734 circa finem in Indiculo Ionismorum Gallicorum sive Ionicorum Gallicismorum: etiam Portum in Lexico; noluit allidi ad hunc scopulum. Pessima vero est interpretatio Vallæ, ubi ἀπαλλάσσεσθαι reddit *abstinendum bello*, quod est ἀπέχεσθαι. Quid autem est *nec oportere adversus multos pugnando adire periculum?* An igitur hic populus fatuos facit omnes, qui adversus multos pugnaverunt? Num potest talis sententia concipi, & quidem circa Asiam? Italicus interpres Vallam partim secutus, partim furens ait: *parea di non tentare la battaglia con tanta moltitudine, ma di abandonare il paese conducendo via quello che portare si potesse.* Verba volunt excedere primarium esse, & jam pridem rogare non periclitari bello.

226, 19. Τὴν χώρην παραδιδόντας.] MS. παραδόντας.

226, 41. Ἐς ὃ ἐσέβαλον.] MS. ἐς οὗ ἐσέβ. Sic quoque enim solet Herodotus. Cap. 30. Ἐς οὗ ἂν σχῶσι αἱ ἵπποι ἐν γαστρί.

226, 44. Ἰσσηδόνων δὲ ὑπεροικέειν.] Adversativa non apparet in MS.

227, 11. Οὐδενὸς λόγου ἀποδεέστερον.] Recte MS. λόγου, ubi denuo vides articulum τὸ non præponi ab auctore, ut notavi sub numeris 3, 25, & esse illum eundem accusativum, qui pla-

placet auctori in voce μέγεθ@, 78, 28.

227, 21. Προσήκοντας τῷ νεκρῷ.] Locum hunc descripsit Origenes lib. 2 contra Celsum, ubi videbis citari τῷ νέκυϊ & alias discrepantias non agnitas nostris exemplaribus.

227, 27. Ἀφανισθῆναι τοδεύτερον.] Posterior vox non legitur in MS. Sed & in illis vicinis Ἀρισέω τῷ Προκοννησίω posteriores duas idem non agnoscit, quas forsan nec in exemplari suo habuit Valla, unde in interpretatione omisit: & sane tum in principio relationis hujus, tum in inscriptione statuæ sic patriam ostentari sufficit. Itaque posteriora ista expuli. Prius suo loco retinui, quia forsan nemo censuerit deleri, & per istud præmissum τὸ prorsus crediderint omnes Herodoti esse, ut solet. Attamen non dixit jam Herodotus primam vicem posse appellari ἀφανισμὸν, nec ipse sic appellat. Alia est ratio ejus, quod mox sequitur ex appellatione seu aliorum hominum, seu Metapontinorum, certe non sua.

227, 33. Μεταποντῖνοι γάρ φασι.] Vocula γὰρ etiam non est in MS.

227, 46. Ἔστησε ἀνδριάς.] MS. ἕστηκε. Sed scito esse cacoëthes mutationis ex editionibus Stephani, quum Aldus & Hervagianæ non aliter habeant, quam ut nunc ex MS. reposui. Rem incredibilem!

228, 6. Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Ἀρισέης.] Oratio hæc, non minus, quam historia quam tractat, fando inaudita, & exempli nullius. Quis enim unquam ter geminavit negativam, ut hîc fit? Non quod id contigisse negem, sed ut per eandem vocem ista tertiatio conficeret, ut jam vides οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Ἀρισέης —— οὐδὲ οὗτ@ &c. Certe exstant tam intentæ negationes 6, 11 & 8, 77 & alibi, sed diversis vocibus. Itaque quum id sit enorme, noli opinari hujus augmenti exemplum nunc ab Herodoto datum fuisse, sed ejus corruptoribus. Optimus enim MS. habet οὐδενὸς γὰρ οὐδὲ Ἀρισέης, non ut ad sequentia id conferatur, sed per se ut constet subintellecto tantum ac repleto ex præcedentibus αὐτόπτης ἐδύνατο πυθέσθαι. Itaque vertenda omnia, *Ex nemine enim intelligere potui, qui diceret se nosse, quia ipse vidisset. Quippe neque ex tali ullo Aristeas, cujus paulo ante feci mentionem. Neque etiam iste in illis carminibus ait se progressum esse ultra Issedonas.* Ut appareat Herodotum distinguere rationes loquendi αὐτόπτεω πυθόμενον λέγειν, & ἀκοῇ πυθόμενον λέγειν: etsi revera qui per αὐτόπτην aliqua relata narrat, is narret quæ ἀκοῇ acceperit: quasi ἀκοῇ λέγειν sit proximum fabulis, etsi queat multa vera continere, ut de se modo intelligi vult auctor. Aristeas apud Issedonas fuit, ex his potuit aliquis αὐτόπτης fuisse, qui rumorem istum inter suos sparserit. At Herodotus non fuit inter Issedonas, & idcirco narrabit omnia ἀκοῇ. Sed quid agimus? an credibile est sic corrumpi auctores? Οὐδενὸς est antiqua lectio, quam videre potes in Aldo, & Hervagianis: mutilarunt Stephaninæ.

228, 10. Ἔλεγε ἀκοῇ.] Vox ultima non est in MS. Mediceo, prout de Arch. testatur Th. Gale & de Valla: ut omnino nullum ibi mereatur locum, & res ipsa id clamet.

228, 20. Καὶ σκόροδα.] MS. exquisitius σκόρδα.

228, 27. Πρὸς ἑσπέρην τῆς Βορυσθένε@.] MS. πρὸς ἑσπέρης. Id jam probum Herodoti fecit frequentia in superioribus & varietatis desiderium. Cujus specimen pariter alterum ponere compellor, ut quum nunc dici videamus Βορυσθενεῖται & Βορυσθενειτέων, & sic cap. 70 & seqq. quater aut quinquies, tamen cap. 53 dicuntur Βορυσθενῖται etiam ex causa varietatis Herodoto obortum; at Holstenius ad Stephanum pag. 71 putat perperam sic scribi.

228, 45. Ψιλὴ δὲ δενδρέων ἡ πᾶσα αὕτη γῆ πλὴν τῆς Ὑλαίης.] Fero sane, tanquam Ὑλαίη proprie sit regio nominis sui, idque ei inditum sit ab lingua Græca, & ipse noster cap. 76 infra de Anacharsi, καταδὺς ἐς τὴν καλεομένην Ὑλαίην· ἡ δ' ἐστὶ μὲν παρὰ τὸν Ἀχιλλήιον Δρόμον, τυγχάνει δὲ πᾶσα ἐοῦσα δενδρέων παντοίων πλέη. Et hinc omnia vicina sicut appellationem istam respuunt, ita rebus quoque probant diversam suam faciem esse, nec quidquam provenire silvarum. Sed sodes an ista exceptio Hylææ non est vana & inanis, quum ipsa appellatio semper testetur, qualis sit, nec pascua Scythica desiderant silvas? Res mira satis. Quid tamen? Optimus MS. hîc tantum agnoscit Ψιλὴ δὲ δενδρέων ἡ πᾶσα αὕτη τῆς Ὑλαίης. quasi Hylæa quidem dicatur universa regio, & ista Nomadum similiter contineatur: sed tamen continue incipiat sui esse dissimilis, ubi accesseris ad pascua Nomadum, quæ etiam comprehendantur in appellatione Hylææ.

229, 4. Κατήκουσι δὲ οὗτοι.] MS. κατοικοῦσι.

229, 7. Λίμνης τῆς Μαιήτιδ@.] Sicut de codice Arch. testatur Th. Gale, ita etiam Mediceus MS. Μαιώτιδ@, & in eo notavi diserte etiam infra sibi constantem esse.

229, 16. Νέμονται τὰ πρὸς βορέην.] MS. τὸ πρὸς.

229, 32. Ἐπεὰν δὲ.] MS. ἐπεὰν δὲ.

229, 34. Καὶ ὁ κύων ἕπεται.] An igitur id aliud, quam ἕτοιμός ἐστι καὶ κύων? Certe ille qui ἕτοιμ@, ἕπεται, & sine flagro adest. Sed & ἕτοιμ@ & qui ἕπεται, nihil juvat, nisi etiam ultra aliquid emoliatur. Hinc clarius lucere debet ratio haud dubie pulchra venationis: cujus quæ tandem erit felicitas, si ipse venator tantum equo feram persequatur, cane sic demum comitante? Non igitur illi sunt canes ὠκύποδες, qui equum non nisi comitantur; ut taceam in Græcis dici eum sequi. Sed nec Scythæ tam stulti sunt, ut tale

canum genus alant, nec Herodotus tam delirus, ut ita ſcriberet. Eſt enim edentium iniquitas. At priſcam veramque lectionem reſtituo ex MS. καὶ ὁ κύων ἔχεται, ſive id velis interpretari *& canis corripit*, ſive *& canis proxime veſtigiis feræ inhæret*. Nempe ſimul venator equum aſcendit, ſimul canis jam captam feram corripit. Ita felix venationis eventus apparet, & dignus narratu.

230, 3. Τοῦτο δὲ καὶ λέγουσι.] MS. τοῦτο καὶ λέγουσι omiſſa adverſativa, quæ non deſideratur. Et ſtatim οὐ γάρ τι σπουδαῖαι νομαὶ αὐτόθι, non οὐ γάρ τοι, prout alibi exquiſitum iſtum uſum voculæ τι in Herodoto probavimus.

230, 4. Ὃς ἂν καταφύγῃ.] Hic locus eſt, in quo vere elegantem & proprium characterem Herodoto reſtituimus integrum, quem aut ſemirutum vix ſervant aut plane delent alii codices. Sed exſpectanda erat inquiſitio & exploranda cuſtodia fideliſſimæ membranæ, quæ nunc legit ὃς ἂν καταφεύγων καταφύγῃ. Cujus ſuaviſſimæ copiæ ſuæ exemplum ſimile auctor præbuit cap. 29. Ὀρθῶς εἰρημένον ἐν τοῖσι θερμοῖσι ταχὺ παραγίνεσθαι τὰ κέρεα· ἐν δὲ τοῖσι ἰσχυροῖσι ψύχεσι ἢ οὐ φύειν κέρεα τὰ κτήνεα ἀρχὴν, ἢ φύοντα φύειν μόγις. Potuit ex his ſecure omittere illud φύοντα, quod ſponte ſatis ſubintelligeretur. Itaque & Euſtathius hunc Herodoti locum laudans ad Odyſſ. Δ v. 85 eam vocem in nullo putavit habendam numero, & plane omiſit, ut videlicet inde diſceremus eum in pleriſque citationibus ſuo uſum eſſe arbitrio. Præterea video eum locum ab interpretibus converti *at in vehementibus frigoribus aut non oriuntur ſtatim pecoribus cornua, aut ſi oriuntur, vix oriuntur.* In quibus nullam explico illam contrarietatem, de qua iſtic agit Herodotus; certe enim quæ vix oriuntur, eadem illa ſunt, quæ non ſtatim oriuntur, ut potius paria illa dici debeant, quam contraria. At pleniſſimo ſenſu ſtatuebat Herodotus ad expoſitionem Homeri in vehementibus frigoribus omnino non naſci pecoribus cornua, aut naſcentia nihilominus, vix naſci. Tale eſt 1, 67. Κατυπέρτεροι τῷ πολέμῳ ἐγεγόνεσαν τρόπῳ τοιῷδε γενόμενοι. Infra hoc libro c. 46 φερέοικοι ἐόντες πάντες εἰσὶ ἱπποτοξόται. 2, 7. Ἔστι δὲ εὐρέα Αἴγυπτος ἐοῦσα πᾶσα ὑπτίη τε καὶ ἄνυδρος. Tale in hoc ipſo libro c. 36. Περὶ Ἀβάριος οὐ λέγω λέγων, ὡς τὸν οἰστὸν περιέφερε. Apud Sophoclem ſic habes in Oedipo Tyr. 1390 βλαστοῦσα ὅπως ἔβλαστε. Oed. Col. 1097 ἔχων ἔχεις. Hæc nos ad teſtandam fidem codicis Medicei; ſed ſcire oportet vitium omne hic admiſſum debere imputari ſoli editioni Henr. Stephani anni 1592, quæ prima omiſit, quum Aldina & Camerariana & Hervagiana ſancte exhibeant. Hinc quoque judicium fieri debet laboris, quem Herodoto Thomas Gale impendit, qui ſequens defectam Stephani editionem & citans vitioſe ὃς ἂν καταφ. notat in cod. Arch. fuiſſe ὃς ἂν φεύγων καταφύγῃ, quod vix credo.

230, 16. Ἀργιππαῖοι.] Nihil diverſum in eo nomine notavi ex membrana, quam inſpexi. Attamen quoniam appellationes omnes, quæ occurrunt apud alios ſcriptores, ut Arimphæi, Aremphæi, Ὀργεμπαῖοι, habent literam *m*, Salmaſius fuit ita circumactus, ut crediderit ſcribendum apud Herodotum Ἀργιμπαῖοι, ut fatetur in Plinianis pag. 209. Ante eum Turnebus in notis ad Ciceronem de Fato pag. 64 ex Mela Arymphæi, prout etiam agnovit Grotius ad Marcianum Capellam pag. 214. His Th. Gale ex cod. Arch. Ὀργιεμπαῖοι, mira Voſſii revolutione in Appendice, ut erat inſtabilis. Sed unus omnia Mediceus.

230, 24. Τῶν φαλακρῶν.] Aldus hanc poſtremam vocem inchoavit litera majuſcula Φ, quaſi foret appellativa; in vicinis vero facit parvam. Camerarius etiam in hoc loco extenuavit. Stephanus denuo in grandem formam conjecit, quod ſequitur & Jungermannus & Th. Gale. A quibus merito diſcedo; nec enim fuit hæc eorum appellatio, ſed nota genitiva, ab reliquis diſtinguens.

230, 26. Οὐδεὶς σφεα ὑπερβαίνει.] Præmiſit ſane ἱρεα. & ſic tamen MS. habet σφέας ὑπερβαίνει. Ita quidem in cap. 33 quum dixiſſet τὰ ἱρὰ ἐνδεδυμένα, pergit ſcribere τοὺς πλησιοχώρους ἐπισκήπτειν, κελεύοντας προπέμπειν σφέας ἀπ' ἑωυτῶν ἐς ἄλλο ἔθνος. Ubi σφέας tam poteſt reſpicere ἱρὰ, quam ipſos vicinos.

230, 28. Αἰγίποδας ἄνδρας.] Quod miror, MS. habet ἱπποβάτας ἄνδρας, ut cap. 170 occurrunt in Africa τεθριπποβάται.

230, 30. Ἀνθρώπους εἶναι.] Nec hoc loco εἶναι, nec inferius ἀτρεκέως ab MS. confirmatur. Et ſane quod ad prius, opinor expelli rectiſſime, ut ab Herodoto non ſcriptum. Nam ſic intelligimus eorundem montium partem quoque incoli ab his hominibus, alias videntur plane ultra vel trans montes eſſe. Quod ad poſterius, etiam ratio evincit. Quum ſic quoque in fine capitis 26 de iiſdem Iſſedonibus hactenus tantum concludat: γινώσκονται μὲν δὴ καὶ οὗτοι, perinde ut hoc loco ſolum iſtud verbum ſimiliter adhibuit. Utique multum foret, ſi Herodotus ſuo periculo ſic adſeverare auderet. Imo etiam Gale teſtatur de MS. Arch. ἀτρεκὲς, quæ varietas docet ſubditivum eſſe.

231, 2. Γρύπας εἶναι.] Etiam hinc verbum ſubſtantivum debet faceſſere, ſi credimus MSto, utpote ubi intelligitur οἰκέειν.

231, 24. Ὡς δὲ καὶ ἰὼν σεισμός.] MS. ὡς δὲ ἰὼν σεισμός. Deinde pro illis ὡς τέρας θωμάζεται MS. tantum habet τέρας νενόμισται.

231, 30. Τὸ γένος τῶν βοῶν τὸ καθόλου οὐ φύειν κέρεα.] Locus miſerabilem in modum interpolatus. Volunt enim Herodotum hoc loco di-

dicere omnino cornua bovino generi illic non succrescere, idque propter vicinum septentrionem & magna frigora. Quod si tam directe abrupteque id jam negavit, cur in ea pronunciatione non perstat, & in sequentibus statim tantummodo maluit dicere, ἐν δὲ τοῖσι ἰσχυροῖσι ψύχεσι ἢ οὐ φύειν κέρεα τὰ κτήνεα ἀρχὴν, & sic perseverare in firma generalique negatione, quam potius mollire deinceps adjungendo ἢ φύοντα φύειν μόγις? hoc est, ut postquam pernegasset fieri aliquidpiam, atque adeo iteravisset quoque eandem negationem, statim tamen fateretur & fieri & fieri posse. Nam & qui dicit vix nasci, utique tamen confitetur nasci, etsi raro, etsi tarde, utique tamen contingere interdum; & Herodotum id non scribere sine experientia certissime persuadeor, sive ipse viderit illinc locorum cornutum aliquo modo bovem, sive eos inveniri interdum adseveraverint ei accolæ. Pereant, qui tantam insulsitatem Herodoto inferre sustinuerunt. Quid igitur? Nempe ait H. Stephanus in Thesauro [κόλος, mutilus, truncatus, curtus, mancus, ut κόλος βοῦς apud Eustathium ὁ κεκολουσμένος τὰ κέρατα: qua signif. B. ex Herodoto affert κόλον γένος τῶν βοῶν, id est, κολοβόν, mutilum, hoc est ἄκερον] Hæc nec unde odorari potuerit Budæus capio, (nam ab Aldo editiones omnes conveniunt in istud τοκαθόλου) nec quemadmodum quum id jam in mundo esset, editores, alioquin docti viri, potuerint esse tam sordidi, ut id voluerint contemnere & tam perversam Herodoto mentem impingere. Perfecte enim in optimo exemplari MS. legebam δοκέει δέ μοι καὶ τὸ γένος τῶν βοῶν τὸ κόλον διὰ ταῦτα. Videndus Suidas in Κόλον, qui recte illustrat.

231,32. Καὶ Ὅμηρος ἔπος.] Particula καὶ non est in MS. nec ullum ejus momentum est, unde nec Valla expressit. Quod autem antecedentia edidi μαρτυρέει δέ μοι τῇ γνώμῃ, ubi vulgo edunt leguntque μου, causam probavi sub numeris 35, 42.

231,44. Ἐκ καζάρης τευ.] Vox illa τείχραμμος non est in MS. sed nec habet Aldus, nec Hervagianæ. An non patet nimis anxie inculcatam ab Stephano? Illi igitur reddidi.

231,46. Πρωσίη ἡ ὤρη.] MS. πρωσῆ ἡ ὤρη.

232,9. Ἀοίκητα.] Id ex pluribus locis Herodoti vulgo firmatur. Sed nunc quidem optimus MS. ἀνοίκητα.

232,14. Οὔτε ὦν Σκύθαι λέγουσι οὐδὲν.] Solœcum id est, ac multo minus Herodoti: sed ab mala manu compositum, quasi æque opportunum ultima vox hic locum haberet ac paulo infra. Quin non est in MS. illa οὐδὲν, quod satis fidei ad eam eradendam, quum temere per oculi fraudem ab scriptore sit repetita ex mox sequente versu.

232,17. Ὡς καὶ περὶ τῶν μουν.] Particula καὶ non est in MS.

232,20. Πολλῷ δὴ ἔτι πλεῖστα.] MS. πολλῷ δὴ πλεῖστα.

232,21. Ἱρὰ ἐνδεδυμένα.] Quum Valla interpretetur, *sacra alligata*, patet cuique eum legisse ἐνδεδεμένα. Itaque sic exhibebant etiam primæ editiones, ut apud Aldum & Hervagium. Quis hæc mutaverit, ignoro, nisi quod in editione Stephani 1592 video in contextum assumi id quod nunc citavi, & alterum ἐνδεδεμένα rejectum in marginem. Salmasius itaque retinet ἐνδεδυμένα, idque explicans vocibus ab antiquitate petitis, nunc Pausania, nunc Servio præbente vocat *stipula triticea involutas*, *innexas stipula frumenti*, *occultatas in fascibus stipularum*, item *obvolutas & obtectas*, in Plinianis pag. 208. Et tamen modo ad hos Hyperboreos & ista sacra accedens quoque Ez. Spanhemius defungi nequivit, nisi locum hunc Herodoti majusculis literis ostentans ad Callimachum pag. 493 citaret ΕΝΔΕΔΕΜΕΝΑ, Latine edens ADLIGATA, nec ullo patrocinio facinus illud munit, quod idcirco sordere in republica literaria debet. Opinor tamen abreptum auctoritate cod. Arch. ex quo ἐνδεδεμένα tradit Th. Gale. Quis autem Romanus *adligata sacra* dicet, nisi in narratione funesta & mali ominis? MS. autem Mediceus omnino habet ἐνδεδυμένα, quod præclare explicuit Salmasius: recte sacra occultata, & quæ cognosci nefas, dicuntur aut quasi veste vel indumento circumdata, aut ingressa in involucrum, ut Ægyptius ἐνδὺς ὑπ' ἀμφιβλήστρῳ I, 95. Immo an non satis certa & valida confirmatio est vocis ἐνδεδυμένα, quod statim in hoc ipso capite iterari comperimus τὰ ἱρὰ ἐνδεδυμένα ἐν πυρῶν καλάμῃ, ubi Stephanus omnino deserit alterum ἐνδεδεμένα, etiam primæ editiones, Aldina scil. & Hervagianæ, retinent ἐνδεδυμένα?

232,37. Ἅμα δὲ αὐτοῖσι.] Non opinor Ionismum in hoc consistere, ut & fœminina mutet in masculina, id quod hîc factum est. Cur vero non αὐτῇσι, ut est in MS. clare præferente αὐτῇσι?

232,39. Οἳ νῦν περιφερέες καλέονται.] Hoc robuste adseverat Ez. Spanhemius ad Callimach. pag. 506, [ut iidem juvenes, & juxta eundem Herodotum περιφερέες inde appellati in grati animi exantlatique laboris memoriam juxta dictas virgines fuerint culti] Detrectavit igitur nunc aures dare Cod. Arch. ex quo Galeus proferebat Πεφέρεες, quum tamen antea ei obediret. Cæterum non ita modo versavit hanc vocem, sed in nota sequente citans ipsum Herodoti locum audet interpretari, *quos nunc periphereas*, (seu *circumferentes*) *vocant*. Ubi habes declinationem perinde & si-

ſignificationem ex lege penitus Græcæ vocis; tanquam tacite indicaret ſe ex Herodoto didiciſſe vim ejus vocis, & talem περιφερέα fuiſſe Abarin, quem principio capitis 36 ſcribit auctor ita celebrari ὡς τὸν οἶσον περιέφερε. Sed in iſta utraque, quem debet, magnum excitat riſum. Quid enim? an hoc eſt ingenio & Muſis operari, ut vocem mere barbaram trajicias in Græciam? Eſt utique vox Scythica. Quum Heſychius ſcribat Περφέρες, θεωροὶ, eumque locum alleget oportune Th. Gale, cur in ea ſcriptura & explicatione non potuit acquieſcere? Sunt enim iſta veriſſima, & περφερέες ab MS. Mediceo etiam exhibentur, ut de eo dubitari non debeat, prout nec de explicatione Heſychii, & Scythis relinquantur ſua, etſi nonnullæ eorum voces habeant aliquid vicinum Græco, ut in capite 48 fluvium ſcribit Scythis Πόρατα vocari, quem Græci Πυρετόν.

233, 3. Οὐκ ἄνευ πυρῶν καλάμης θυόντας τὰ ἱρά.] Certe operam abutitur Herodotus in minimi momenti comparatione. Quid namque facit ad ſacra Hyperboreorum, quorum ſolennitas & ſacramentum quaſi erat ſacra in ſtraminibus portare, ſi alicubi ſtramina cum ſacris fuerint combuſta & immolata? qui mos fortaſſis non modo fœminarum Thracicarum, quas velut præcipue in hac re eminentes advocat, ſed etiam plurium aliarum fuit, ut vel integrum ignem ex ſtramine conficerent vel ſaltem eo incenderent. Quis hæc intellexit? Nos abhinc melius de Herodoto cogitemus, quem corruperunt hoc loco maleſedulæ & ingratum officioſæ manus, quum ipſe non θυόσας ſcripſerit, ſed ἐχύσας, ut eſt in MS. Nempe non ſecus ac Athenis erant in ſacris nonnullis Κανηφόροι, ſic apud Hyperboreos & Pœonas & Thracas erant Καλαμηφόροι. Deinde MS. καὶ ταῦτα δὴ οἶδα ſine vocula μέν.

233, 10. Οἱ δὲ παῖδες.] Quantum tumultus? adeo ut ipſa Græcorum diſpoſitio, hoc eſt, ipſa mens Herodoti penitus diſplicuerit Vallæ, & in interpretatione idcirco noluerit ordinem Herodoti ſequi, tanquam iſtæ adverſativæ particulæ οἱ μὲν, οἱ δὲ non debeant tanto intervallo disjungi, ut quidem disjungit Herodotus, interponens locum ſepulchri, quod Valla inde excerptum poſtponit. An non ſatis multum iſte tribuit ſuo judicio? Monſtroſius quod Stephanus & alii id obſervare potuerint. Sed hæc omnia, tantopere ab juſto & decoro aberrantia, veniunt ex mera corruptela horum verborum, quæ MS. Mediceus exhibet ὅσοι δὲ παῖδες. Ita profecto licet ſpatium amplius interponi, nec nocet, ſi etiam deſcriptio loci, in quo ſepulchrum eſt, ſtatim ſequatur crines puellares. Itaque & in Latinis feci, ut Herodotus ſpectaretur, non Valla, arbitrii ſui indomitus laudator. Morem ipſum in ornandis per crines ſepulchris tetigit paterna Diatribe ad Statium cap. LIII.

233, 17. Λαοδίκης.] Mere Græcum, quo valde inclinant correctores. Sed quæſo an non ipſum tempus vetat? quod veſtigium Græcæ linguæ potuit fuiſſe tunc apud hos extremos populos, quum prima, ſi qua fuit, vice contingeret iſta primitiarum ſacrarum deportatio? Hinc licet Hyperoche habeat quoque omnia Græca, tamen exiſtimans conſiderandam eam appellationem ut penitus Scythicam, etiam libens hanc poſtremam vocavi, ut ſubjiciebat optimus MS. Λαοδόκην, omnino ſic reliquiſſe Herodotum credens. Porro licet toties ſint cumulata collectanea de his puellis, præſertim Opide & ſocia, nihilominus idem iſte Spanhemius ſibi arripuit privatim jus ſine fine accumulandi loca antiquorum auctorum de illis, & quidem ita, ut adderet [In quibus autem poſtremis Herodoti locis, pro Ἄργιν vel Ἄργην, omnino Ἑκαέργην legendum patet, prout hic apud Callimachum & alios adhuc auctores] & hinc in Indice habes [*Herodotus emend. pag.* 503] Et hæc ſuſtinuit mittere ad Cl. Grævium, ut Ultrajecti publicarentur. Nonne magna ſæculi infamia? Quippe univerſum hoc jam ab eruditiſſimo Leopardo in libro Emendationum 10 cap. 24 cogitatum & publicatum fuit: immo inſuper medio tempore honorifice iteratum ab magno Voſſio in libro 11 de Idololatriæ Origine cap. 29, ut plane non fuerit ea res abſtruſa. Immo & Sylburgiana hanc ingerant huic loco. Nam Stephanus quo ſenſu poſuerit eam appellationem in margine, & præpoſuerit γρ. nec intelligo nec explicuero aliis. Hoc ſciat lector, in MS. Mediceo, hoc eſt, optimo, præter iſtud Λαοδόκης, nullam extare varietatem in nominibus, & ego quidem Herodotum cenſeo eſſe parem Callimacho, Pauſaniæ, Servio & quicunque alii ſe ad illam phalangem adjunxerint, undecunque illam Ἑκαέργην petiverint. Suſpicio nulla poteſt eſſe mutatæ in Herodoto hujus aliquando appellationis, multo minus excidiſſe literas Εκα, quum habeatur τὴν Ἄργιν & τὴν δὲ Ἄργιν & καὶ Ἄργιν & καὶ Ἄργιος nulla ſimilitudine inumbrante.

233, 43. Τὴν Ἀσίην τῇ Εὐρώπῃ ποιεῦσι ἴσην.] MS. ποιεόντων. Id ſatis apparet dictum, ut 1, 89, οἱ λεγόντων πρὸς τοὺς ἐκφέροντας *qui dicant*, prout ſimilia collegit Æm. Portus in v. ὄντων ubi ex Herodoto novit ἐχόντων, κλεινέθων, παχόντων. 7, 235. Φοβεόντων τοὺς Λακεδαιμονίους. Item Suidas in Φρονεόντων. Itaque verti & intelligi debet Herodotus: *Qui & Oceanum pingunt circumfluere, & terram eſſe orbiculatam velut ab torno, Aſiam quoque Europæ faciant æqualem.* Nam ut hoc nunc ſimul fatear, verbum

γρά-

γράφειν omnino de pingendo intelligi debere opinor, non ſcribendo, ut intellexit Valla: nec enim tunc exſtabant etiamnum tot volumina ſcripto explicantia curſus marium ac terrarum, ſed in tabulis pingere per colores geſtiebant, ut patet ex Agathemero, prout etiam *picta Manethonis aſtra* explicui in Paulino, quoniam quidquid ab Manethone verſibus erat ſcriptum, ſolebat in eadem pagina coloribus diverſis appingi, ut ſpectaretur conjunctio vel ſeparatio Planetarum, & inde opera eorum; prout etiam exſtare dicitur Oppianus in Biblioth. Regia cum animalium, de quibus in ſcripto agitur, imaginibus. Neque id eripiet mihi homo inſulſus, quem nominare dedignor, & cujus humanitati bellum indixi, ſi ſciat docere verbum pingere etiam intelligi de ſcribendo. Quis ſupponi debet illud neſcire, niſi aliquis ipſi ſimilis, plane fraterculus lente gradientis aſelli, quum ante ſæcula fuerit hæc materies Hermanni Hugonis, cui unum exemplum tunc ſuffecit non neceſſaria eſſe plura judicanti. Qui plura poſthac adſtruxerunt, eodem ineptiæ morbo laborarunt, quo hic pravus Manethonis ſpectator. Exarabatur enim Manetho ad rationem eorum, qui loca cœli omnia diſpoſitis ſignis ornata locarunt, teſte Lucretio, quod ut huic exemplari, quod Florentiæ eſt, non contigerit, & tantum calamo ducta ſint quædam & verbis expreſſa, imputari debet vitio temporis, quo confectum eſt exemplar. Quod quum ex certo ſcripti antiqui indicio notum habeam, gratulor illud à me ſuppreſſum eſſe, ut ſic iſta harpyia id involare non potuerit, nihil adferens de Manethone, niſi quod à me habet, ſed non jam ita ridicule ingenuus, ut in Livio & Gellio, quod ſatis fatuum.

233, 44. Καὶ οἵη τις ἐςί.] Valla *& quanta ſint*. Rectius ad Græca Stephanus *& quales ſint*. At non agit nunc de natura & qualitate regionum. Et certe quum Stephanus id in ora ſuſtinuit apponere, debuit pariter monſtrare, cujus regionis qualitatem Herodotus per ſequentia demonſtret; certe ab illis quæ ſcribit, longe alio modo illud οἷος & οἵη ab auctore adhibetur, ut in fine capitis quadrageſimi. Cæterum ut ſcias Vallam non egiſſe leviter, & ut omnia conveniant, corriges ex optimo MS. καὶ ὅση τε ἐςί. Sic enim in eo legitur.

234, 3. Τὸ πρὸς ἑσπέρην.] MS. ἑσπέρης. Sic & mox τὰ δὲ πρὸς νότε, non νότον. Immo & verſu 24 hujus paginæ rurſum τὰ πρὸς ἑσπέρης.

234, 9. Μαριανδηνῶν.] Sic edunt omnes, & tamen in Latina volunt *Mariandyni*. & cur non ibi quoque exprimendus Herodotus? Sed vetuſtiſſimus & optimus codicum MSStorum hujus hiſtoriæ tantum habet Μαριανδύων, quod edidi, ut inde ſplenderet magis perſpicacia Doctiſſ. Holſtenii unice reponentis Μυριανδηνῶν, ab Myriandro urbe ibi ſatis nota & celebrata. Hæc certe eſt palmaria reſtitutio, niſi codex unicus clare monſtraret Μυριανδρίων.

234, 10. Πρὸς φοινίκην.] MS. φοινίκη, ut 3, 111 Πρὸς ἀπηκρήμνοισι ἔρξι.

234, 22. Παρά τε Συρίην τὴν παρὰ τὴν Παλαιςίνην. Quæ erit illa Syria, quam his verbis prorſus incondite creditur deſcribere noſter auctor? Omnino apparet Vallam fuiſſe ſatis aſperum in examinando, & hinc prætermittendo, quod judicabat non eſſe hujus ingenii. Quippe plus in his eſt, quam dedit Herodotus errore opinor editionum, quarum ſordes abluere poſtea nequiverunt. Optimus MS. egregie tantum παρά τε Συρίην τὴν Παλαιςίνην, ut ſolus legit Valla, & intellexiſſe dicendus eſt.

234, 25. Τῆς Ἀσίης ἔχοντά ἐςι.] Vox ultima abeſt ab MS. Prorſus eadem epilogi ratione, qua ſtatim ante αὕτη μὲν νυν ἡ ἑτέρη τῶν ἀκτέων.

234, 35. Ἡ ἀκτὴ αὕτη ςεινή ἐςι.] Certe non circa omnem Ægyptum anguſta eſt; ſed quia ſequitur mentio ςεινῦ τύτε, debebat ejus appellatio antecedere, quaſi non ſatis declarati in numero orgyiarum. Sed vide. Pro his in MS. legitur ἡ ἀκτὴ αὕτη ἐςὶ ἡ ἐςι. quod agnoſcis qua occaſione corruptum ſit, & genus ſcribendi vere aliquid Herodoteum, & extra ineptias fallacium iſtorum ſapientium. Nam pari locutionis modo utitur auctor cap. 50. Ἴςρος ὁ μὲν χειμῶνος ἐςὶ ὅσοςπέρ ἐςι.

234, 49. Διώρυχα τὴν ἐκ τῦ Νείλυ διέχυσαν ἐς τὸν Ἀράβ. κόλπον.] Hic locus eſt quem innuebam ſub numeris 72, 38. Nam quum ſic edant, optimus MS. redigit hoc compoſitum ad ſimplex, & ἔχυσαν modo probat, non διέχυσαν.

235, 5. Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης.] Vox media non conſpicitur in MS. & toties facta eſt mentio maris Rubri, etiam ſine iſto participio, ut eo jam opus non ſit, nec minus tædii ſit in legendo, quam in ſcribendo.

235, 12. Περιπλώοντες ἐς τὴν Λιβύην.] Particula ἐς omnino ſupervacua eſt, vel potius vitioſa; nec legitur in MS. Utique mox ſequitur ἐ περιέπλωσε Λιβύην.

235, 26. Ἐς ὃ ἂν ἀφίκηται.] Sic legitur in Mediceo, tanquam voluerit Herodotus non pro parte ſe ſegregare ab Ioniſmo, ſed prorſus eum deſerere; & ſicut inceperat ἐς ὃ, ita ſtrenue progredi edendo ἀφίκηται, non ἀπίκηται.

235, 41. Καταλιπόντες τὰς πόλιας.] MS. λείποντες.

235, 45. Οὐ δυνατὸν ἔτι εἶναι περιβαίνειν.] Verbum ſubſtantivum ab MS. abeſt. Et deinde ἐ οἱ συγγινώσκων, non autem οἱ ἐ συγγ.

236, 10. Καὶ δὴ καὶ Σκύλακα.] MS. καὶ δὴ Σκύλακα.

 236, 32.

236,32. Λιβύη μὲν ἐπὶ Λιβύης λέγεται ἔχειν τοὔνομα.] Quum congererem ea, quæ habentur sub numeris 6, 34, non sustinui adseverare libere, quod in Herodoto cernere nullus poterat. Nam in hoc etiam loco legebatur ἀπὸ Λιβύης, ut de eo dubitari non liceret: at abhinc exstabit, prout prima manus voluerat, & quod custoditur in codice Mediceo, quod in citatione adhibui, sicut etiam mox ἐπὶ τῆς Προμηθέως γυναικὸς, & ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῆς Προμηθέως Ἀσίης, item ἐπὶ Ἀσίεω, non ut ἀπὸ prorsus expellat, sed mixtim poni ostendat. Id quod ita repetitum occurrere deprehendes in cap. 107. ἐπ' ὧν καὶ τὰς ἐπωνυμίας ἔχουσι. Ita cap. 149 vicina cernes. τῇ δὲ νήσῳ ἐπὶ τοῦ οἰκιστέω Θήρα ἡ ἐπωνυμίη ἐγένετο. Ἐπὶ δὲ τοῦ ἔπεος τούτου τὸ οὔνομα ἐγένετο. Ἐπ' οὗ Αἰγεῖδαι καλεῦνται, perinde ut vulgo exstat in capite 184. Ἐπὶ δὲ οὔρεος τούτου ἄνθρωποι οὗτοι ἐγένοντο ἐπώνυμοι. & 7, 61 & 74. Adde & 7, 58.

236,48. Ἐκ Κρήτης δὲ ἐς Λιβύην.] Quæ hæc arcana historia sit, quæ Europam ex Creta deinde extulisse referebat in Africam, non facile dixerim, & animadverto hunc locum ab viris doctis derelictum, quum ad vicina gustanda sane accesserint. Magis mirum est magisque arcanum, quemadmodum homines futiles Herodotum potuerint inscribere tam fictæ li historiæ, quum scirent eum scripsisse ἐς Λυκίην, prout testatur omni fide dignissimus codex Mediceus. In hoc igitur se quisque exerceat, ut ex Herodoto omnia falsariorum signa deleantur.

237,5. Σοφίης πέρι &c.] Animadverterunt hæc viri docti, adeo ut Herodotum ex diametro pugnare cum Apulejo statuat Jo. Pricæus, qui in Apologia *Socordissimos Scythas* dixit, ut inde censeat Herodotum intellexisse unam eorum gentem ita proprie vocatam, quam Scymnus Nomadicam appellasse videatur. Ita ille pag. 75 & 76. Sequitur Alex. Morus ad quædam loca N. F. pag. 231, ubi & Herodoti hunc locum & tandem Apuleji producens, sed Pricæum ignorans, monet ἐντὸς τοῦ Πόντου verti non debuisse *circa Pontum*, quod certe non fecit Valla, σοφίαν & λογιότητα respiciens ita, ut parum serio locutus esse videatur auctor. Qualiacunque hæc. Illud mirum, quod voces ἀποφυγέειν τε μηδένα ἐπελθόντα ἐπὶ σφέας intelligat *nemo eorum qui in ipsos incidunt*, *possit effugere*, quum alludatur ad eventum Cyri, & quem mox relaturus est, Darii, dicatque neminem, qui bello eos aggrediatur, & ideo in fines eorum ausit transire, effugere.

237,15. Ζώοντές τε μὴ ἀπ' ἀρότρου.] Poëticum nimis, & recte cum Stephani codicibus Mediceus MS. ζῶντες μὴ ἀπ' ἀρότου. Nec dubito id ipsum quoque exstare in cod. Arch. & E. quamvis ex eis in editione Th. Gale sit exhibitum ἄρτου. Ac dein προσμίσγειν, non προσμίγειν.

237,21. Πιώδης τε καὶ ἔνυδρός ἐστι.] *Uliginosa sua sponte* vertit Valla. Sed & aliæ similiter uliginosæ reperiuntur, quæ tamen tale quid non permittunt. Corrigendum est necessario ex MS. ποιώδης *herbosa*, ut hujus libri cap. 53 Σπόρος τε παρ' αὐτὸν ἄριστος γίνεται ποίη τε. Et 58. Ἐστὶ ἐπιχυλωτάτη πασέων ποιέων. Et 120. Τὴν ποίην τε ἐκ τῆς γῆς ἐκτρίβειν.

237,43. Διὰ μέσου τουτέων ῥέοντες.] Quasi ob inopiam & tenuitatem aquæ non mererentur id verbum, testatur MS. codex Herodotum edidisse διὰ μέσου τούτων ἰόντες, à quo etiam bis appellatur Ὀρδησσὸς, non Ὀρδισσός.

237,49. Καὶ Τίβησις.] Ita citat quoque Vossius ad Melam pag. 37, ut opinor, perperam, quum manifeste in MS. perhiberetur Τίβισις, ut statim Ἄθρυς, & Ἀρτάνης, non Ἄθρης & Ἀτάρνης.

238,3. Μέσον σχίζων τὸν Αἶμον.] MS. μέσος, ut malunt istud adjectivum transferre in id quod facit, quam quod patitur.

238,8. Ἴστρος διαδέκεται.] Vix capio, quo pacto notionem hujus verbi ad fluvios confluentes detulerint. Certe in hoc loco optimus MS. Ἴστρος δέκεται, qui quum ita approbet lectionem Cod. Arch. ab Th. Gale editam, qui & ipse judicabat id præstare, merito sic restitui.

238,9. Καὶ ἄλλος Ἄλπις.] Hic quoque MS. subjungit ποταμός.

238,10. Καὶ οὗτοι ἐσδιδοῦσι.] MS. ἐκδιδοῦσι.

238,12. Ἔσχατοι πρὸς ἡλίου δυσμέων μ. Κ. οἰκέουσι τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ.] Citat hunc locum Ez. Spanhemius ad Callimach. pag. 436, sed ita, ut particulam τῶν neglexerit, unde interpretatur *qui in Europa ad Solis occasum extremi sunt post Cynetas*, quum Herodotus diserte scripserit, ut intelligeretur populorum in Europa extremos esse. In quo sibi constat hic scriptor, qui exhibuerat jam 2, 33. Κυνησίοισι, οἳ ἔσχατοι πρὸς δυσμέων οἰκέουσι τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ κατοικημένων. Quem locum nescio cur non citare maluerit, utpote in Herodoti lectione prius occurrentem. Sed hinc patent studia ejus viri, cui forte fortuna locus libri quarti obvenit, ut inde omitteret, quod liberet. Sed est aliquid inexspectatum in exemplari Mediceo, dum retinet πρὸς ἡλίου δυσμ.

238,18. Ὁ Νεῖλος πλήθεϊ ἀποκρατέει.] Forsan ita sæpius loquitur hic auctor. Verum hoc loco legit optimus MS. ἀποκρατέει. Et hoc ipsum utique compositum sic usurpatur cap. 75. Ὡς τε Ἑλληνικὴ οὐδεμίη ἄν μιν πυρίη ἀποκρατήσειε.

238,20. Ἐς πλῆθος οἱ συμβάλλεταί οἱ.] Jocosum plane; & quis eos docuit ita Græce loqui? Quid dicas aliud, quam Herodotum pro nugatore habitum? Sed scias posterius

εἰ non esse in MS. Mediceo. Non enim intelligo, quod notat Th. Gale [utrobique omittit codex Arch.] Id quippe fieri non debet.

238, 36. Ποταμῶν τοῖσι Σκύθῃσι.] In optimo MS. non est vox media. Et de Hypani deinde ὁρμᾶται ἐκ Σκυθικῆς omissa vocula μὲν. Nempe quoniam semel usurpaverat paulo ante in Tyre, nunc quoque id fecisse debuit.

239, 5. Ἐξαμπαῖος.] Quod nomen iterat cap. 81, & tum hîc, tum illic ita id confirmat certa fides codicis Medicei, ut flocci fieri debeat imperium Vossii, quum in notis ad Melam utrobique statuit rescribendum Ἐξάμπεος.

239, 9. Ποταμὸς ὅς ἐςί τε.] In MS. illud ὅς desideratur, ut pro fluvii magnitudine utatur velut abrupto sermone, qui talem materiam decet.

239, 15. Νομάς τε καλλίςας ἢ ἐὐνομιδεςάτας.] Quid hoc ultimum vocabuli sit, non comprehendo. Et inhæsit auctori huic ab primis editionibus, ut certus quasi Portus scribat [Herodotea locutio. Pascua pecoribus accommodatissima] Nec melius expectes ab Stephano, quippe cujus & ipsius verba sunt [Εὐνομιδεςάται νομαὶ κτήνεσι ex Herodoto affertur pro pascua accommodatissima pecoribus.] prout scripsit in Thes. Scilicet quia huic voci insunt literæ νομι, ea aurigare debent ad Græcum aliquid pascua denotans. At quæso quæ judicii sanitas tolerare vel vocem vel sensum talem potest, ubi continenter antecessit νομὰς καλλίςας, hoc est, prorsus idem. Non est hic loquendi modus, nec ulla politura ingenii. Melius de nobis meritus est Herodotus, quam qui in tantis sordibus consenescat: certe non ulterius, quoniam juvat nos codex Mediceus, testans Herodotum scripsisse ἐὐκομιδεςάτας, hoc est, velut cum cura cultas. Quam potuisset hinc illustrare Herodotum Stephanus, qui in Thesauro nequivit omittere Hesychium scribentem Εὐκομιδὴς, ἐὐηγμένος, ἐὐκόμιςος, ἐν ἐπιμελείᾳ? Rite vides id annotatum ab Hesychio: rite vides illustrari inde Herodotum, optimamque sententiam dari huic loco.

239, 17. Ἀρίςους ἀπαγχόν ἢ πλείςους.] Copulativa in MS. non exstat.

239, 37. Ἱρὸν Δήμητρος ἐνίδρυται.] Si modo id verum est. Nam quomodo illic potest esse templum Δήμητρος, ubi ne coli quidem eandem pro Dea legimus, nec vel auditam. Ipse Herodotus mox dicet, nonnisi Vestam, Jovem, Tellurem, Apollinem, cœlestem Venerem, Martem, Herculem & Neptunum in cœlestium numero haberi apud Scythas. Quis locus igitur isti Δήμητρι? Sane etiam in MS. perspicue legitur ἱρὸν Μητρὸς ἐνίδρυται. Quid? Immo verum reor ἱρὸν Μητρὸς, id est, per excellentiam Matris Scythicæ aut Vestæ, quam vidimus nominari infra capite 127. Sed hanc utique Vestam intelligi necesse non est, quum & in singulis regionibus jam didicerimus ex inscriptionibus certis Matribus, ut appellant, divinos honores datos, unde patet palmariam hanc esse reparationem. Utique cave cogitare de Cybele, quam neglexerunt Scythæ, ut patet ex cap. 126 & seq. Posset alioquin & Tellus intelligi; sed & ab eâ est hæc Mater distincta.

239, 42. Ἀπὸ βορέω τε ἢ ἐκ λίμνης.] Particula ἢ non est in MS.

240, 17. Ἐπιχολωτάτη πασέων ποιέων.] Ut quidem exponitur in editionibus, quas vidi; quum Henr. Stephanus in Indice Thesauri sub voce Ἐπίχωλος addat [At in v. l. Aridus. Et ἐπιχωλοτάτη ποίη gramen aridissimum] ut appareat diuturnam & tetram nimis cœcitatem hîc dominatam fuisse, præsertim si adhibeatur quoque Lexicon Porti absinthia sua miro colore commendantis. Si ab vulgata lectione transivissent ad ἐπιχλοωτάτη, potuisset aliqua venia editoribus dari, quorum socordia certe restituti hujus loci palmam præbuit Tan. Fabro, ut ego quidem opinor, in Epistolarum Criticarum tertia decima, recte cogitandi, dum effert ad suum Petavium illic ἐὐχιλωτάτη, ut ad χιλὸν respiciatur, quod unice verum est. Sed quod præpositionem, hoc est, primam syllabam vocis mutet, id sine causa facit, quum licet ἐὔχιλος notum sit lexicographis, certe ἐπίχιλος perinde probari debeat, ut sic exprimens, quod confert ad chilum & succos.

240, 26. Οἱ δὲ καλεόμενοι βασιλήιοι.] Vox tertia non legitur in MS. quam nec credibile est nunc adhibitam ab auctore, qui jam ante dixit τήν τε τῶν Νομάδων χώρην ἢ τὴν τῶν βασιληίων Σκυθέων. Statim νομάζει habet MS. non ὀνομάζουσι. Recte: non enim hoc verbum respicit nisi unam Vestam: quod sequitur, habet suum καλεόμενος.

240, 31. Ἀρτίμπασα.] Non aliter sane Hesychius, Ἀρτίμπασαν οὐρανίαν Ἀφροδίτην ὑπὸ Σκυθῶν. Ubi nescio à quo cœco auctore subnotari videas Ἀρτίμβασαν legere Herodotum, quod frustra ponitur, nec ex vero, quum nullam editionem ab vulgato cernam discedere. Attamen MS. habet Ἀρίππασα. quod unice credo ab Scythis fuisse pronunciatum, & ab Herodoto nunc referri haud dubie ab Scythis bene auditum. atque etiam Θαμιμασάδας, non Θαμιμασάδης, etsi eadem forma cap. 80 sic editur Ὀκταμασάδης.

240, 35. Ἑρδομένη δὲ ὧδε.] MS. ἑρδομένη ὧδε. ut cap. 72 ὧδε ἀναβιβάζοντες. Et deinde ἐμπεποδισμένος τοὺς ἐμπροσθίους πόδας sine vocibus τοὺς δύο. Illa in participio mutatio, qua liber scriptus refert ἐμπεποδισμένος pro neutro ἐμπεπο-

πεποδισμένον, licet antecedat ἱρήϊον quoque neutrum, est notabilis, & videtur relata ad intellectum βοῦς aut simile.

240, 47. Ἔπεαν δ' ἐσβάλλει.] MS. ἔπεαν ἐσβάλλει.

240, 48. Λεσβίοισι κρητῆρσι.] Itane Herodotus nobis tradit istam delicatam insulam hoc habuisse, ut suo placitissimo vino proprium genus crateris invenerit, disconveniens Græcis reliquis? Id singulare ei debemus? Immo etiam in tanta peregrinatione inter crateres ubique usurpatos nonnisi Scythicum & Lesbium convenisse notavit? Curiose admodum. Vix crediderim, & aliud latet, unde admiranda bonitas libri Medicei agnoscitur, in quo est Λεβίοισι. Ita patet hunc locum esse, unde Grammatici habent λέβια.

241, 27. Ἄνδρα ἕνα θύουσι.] Vox ἕνα non est in MS.

241, 37. Τῇ ἂν πέσῃ κεῖται.] MS. κέαται. Sic quoque mox διακέαται.

241, 48. Λαβόμενος τῆς κεφαλῆς ἐξίει.] Sic & MS. Sed in margine σκυεῖ, quod est interpretis *excutit.*

242, 3. Τὸν ἂν αὐτὸς ἐλαύνῃ.] MS. τὸ αὐτὸς ἐλ. Et mox ἔχῃ, non ἔχοι.

242, 9. Καὶ διαλείναντες αὐτοῖσι ὄνυξι.] Quid intellexerit Herodotus per duo ista priora, nequeo dicere. Et licet; quia nec Valla, nec ejus corrector Stephanus in interpretando ausi fuerunt attingere. Etsi cur Herodotum nomino? immo illi, qui invitæ Melpomenæ ea intruserunt. Certe quum Valla id præterierit in interpretando, suspicari licet in isto codice, quo utebatur, id participium non extitisse. De quo ut minime ambigas, nunc testor in MS. Mediceo non exstare, ut laudandi sint interpretes & dedecus sit edentium, quum recte sequantur infra suo loco.

242, 16. Κεφαλὰς ἤτοι πάντων.] MS. κεφαλὰς ἤ τι πάντων.

242, 21. Ἦν δὲ πλούσιος.] MS. ἦν δὲ ἢ πλούσιος, prorsus repetens, ut præmiserat, ex more suo.

242, 24. Ἦν τις ἐπικρατήσῃ.] MS. ἦν δὲ ἐπικρατήσῃ. Hæc tria si consideres, deprehendes sic longe ex MS. venustiora.

242, 28. Ταύτην τὴν ἀνδραγαθίαν λέγεται.] Intolerabilis pravitas. Lege ex MS. λέγοντες, quomodo videtur legisse interpres. Nec obest numerorum variatio. Hoc certe participium comprehendit de variis casibus dicentes.

242, 36. Ὅσοι δὲ ἂν αὐτῶν.] MS. ὅσοι δὲ αὐτῶν.

242, 45. Αὕτη μέν τοι ἡ μαντικὴ πατρώιη σφι ἐστί.] MS. αὕτη μέν σφι ἡ μαντικὴ πατρώιη ἐστί.

242, 49. Φιλύρην τρίχα σχίσῃ.] MS. τρία.

243, 19. Ἦν δὲ οἱ ἐπελθόντες.] MS. καὶ ἦν δὲ οἱ ἐπελθ.

243, 23. Ἀπολλῦσι δὲ αὐτούς.] MS. ἀπολλῦσι δῆτα αὐτούς.

243, 24. Ἅμαξαν καμάρης.] Mirifice dictum. Sed in MS. vox καμάρης non apparet.

243, 34. Τοὺς δ' ἂν ἀποκτείνοι.] MS. ἀποκτείνῃ.

243, 39. Τύψαντες ὑπέαλι ἢ ἐπιτεμόντες.] Tanquam quæ duo sunt valde vicina, & certe primariæ actiones ad eliciendum sanguinem; prout etiam Valla interpretatur *percutientes cultello aut incidentes gladio.* Verum unde potuit Valla novisse vocabulum Græcum ὑπέαλι esse par Latino *cultello?* Utique statim post hinc ostendit Stephanus se offensum, & jam ante illum alii, quos testatur vocem Græcam suspectam habuisse, nec quid ipse censeat, unum verbum hiscere audet, Vossio etiam testante viros eruditos nescire quid illud sit, ideoque σπάθῃ reponere. Similiter Portus novit, quibus vocabulum hoc de mendo suspectum videatur; apud nullos enim alios ullum hujus vocis vestigium reperiri: adeo nihil auxilii ab ipso adfertur. Ita res hæsit, donec Vossius in notis ad Melam sustinuit profiteri ὀπέαλι scribendum, & ὄπεας esse idem, quod in Polluce ὀπήτιον, quod quamdiu ante Vossium ediderat in Thesauro Stephanus, sed immemor Herodoti? Ita hucusque venimus. Ego tamen non mutavi vocem ὑπέαλι, tum propter fidem codicum antiquorum; tum quidquid hoc sit, nihil aliud præstitit Vossius, quam quod in Glossariis Bonav. Vulcanius ad col. 205, ubi quum legeretur *subula* ὑπήτιον, πτερύνη, ille corrigit ὀπήτιον, quod occurrebat pagina antecedente & hinc facile alludebat memoriæ, ut & col. 270. quum tamen Salmasius in Plinianis p. 916 non dubitet ex Veteris Grammatici capite de ferreis instrumentis citare Ὑπήτιον *subla*, qui pag 223 attulerat subula ὀπήτιον. Etiam quoties & illic & in aliis scriptis reperiuntur mixta ο & υ pariter in Græcis ac Latinis? Quod taceri non debet, lector hinc animadvertet ab hac manu venisse, quod in secundam editionem Etymologici Vossii additum & insertum est ad vocem Subula [Suba, Subula, ab ὀπή, ὀπέας & ὀπήτιον.]

244, 6. Τρίχας περικείροντας, βραχίονας περιταμνόντας.] Horum omnium nihil confirmatur ab MS. exemplari, unde universa absunt. Sane quod ad alterutrum attinet, fieri non potuit, ut brachia utraque amputarentur, ista βραχίονας περιτάμνονται integre intelligendo & nihilominus sinistram manum sagittis trajicerent, nempe cadaveri annexam; ita ut posterius aut certe falsum sit, aut sequentia intelligi debeant de manu sinistra ab cadavere dirempta & prope cadaver alicubi poni solita. Potuerunt interim aliquid concessisse in loquutione quam citavi. Sed satis his mihi videtur auctoritas tanti documenti ex Etruria.

244, 38. Ἀναβιβάζουσι αὐτούς.] MS. ἀναβιβάζονται.

244, 40. Ὑπέχουσι τοὺς ὤμους τῶν ἵππων.] MS. ὑπερέχουσι.

244, 47. Ἀναβιβάζουσι ἐπ' ἵππων.] MS. ἐπὶ τὸν ἵππον.

245, 7. Ἐν ἁμάξῃσι κειμένους.] MS. ἐν ἁμάξῃ κειμ.

245, 38. Καὶ ἔπειτα ὑποβάλλουσι τὸ σπέρμα ἐπὶ τοὺς &c.] Nimium iners fuit Valla in interpretanda hac parte & proxime antecedente, quam utramque & bene distinctam ille compressit in unum & nimis arctum *sub pileis occulunt supra lapides igne perspicuos*, nec indicat ubi sint illi, qui id faciunt. Sed neque bene commorantur ὑποβάλλειν & ἐπὶ λίθους. Quin etiam supra lapides non solent res occuli. Videtur ab corruptis Græcis irritatus fuisse, ut in tenebris voluerit micare & licentia sua strenue abuti in ordine dictorum Herodoti mutando. Nam præclare subveniens optimus MS. habet ἐπιβάλλουσι, unde universa narrandi facies mutatur in clarissimum sensum, quem conatus fui exprimere, quippe verissima restitutione.

245, 39. Παχὺ ἐὸν καταπιάσονται.] Quod Stephanus in ora posuit καταπλάσσονται, probat quoque Mediceus codex, & accedit consensus cod. Arch. apud Th. Gale, ut id pro vero haberi debeat. Sed insuper, quod illi tacent, in optimo illo MS. interponitur vocula παχὺ ἐὸν καὶ καταπλάσσονται, non ut habeat vim copulativæ, quæ nulla requiritur, sed contrahendæ dictionis: neque enim opinabatur quisquam se auditurum biduo illis oblitam faciem & corpus geri; videbatur sufficere, si dicerentur ad momentum fricare & linere cutim. Sed non ita est: dicit ergo illud densum sane etiam inducunt per cutim corporis ac faciei.

245, 42. Τὴν καταπλαστὴν.] Hinc Stephanus in Thesauro [Sed & καταπλαστὴ ex Herodoto affertur pro medicamento.] Solertior fuit Portus, qui de hac voce nihil protulit. Nos autem confisi & fide &, quam merito inde sibi spondet, auctoritate vetustissimi exemplaris legendum judicavimus καταπλαστὺν, & hac quoque nunc demum renata voce Græcam linguam ampliamus. Neque enim aliter considerari potest hæc vox, quam ληϊστὺς, qua utitur 5, 6. κλιστὺς alibi, utraque etiam satis rara, ut notior est ὀρχηστὺς & similia.

245, 45. Ἑλληνικοῖσι δὲ ἥκιστα.] MS. Ἑλληνικοῖσι δὲ καὶ ἥκιστα, in quo est sua vis. Deinde πλέων δὲ δι' Ἑλλησπόντου, quod est necessarium, & fortasse aliquid omissum est in relatione Th. Gale, scribentis in Cod. Arch. esse πλέων δι' Ἑλλησπόντου.

246, 12. Ἐκδησάμενος ἀγάλματα.] Quam infeliciter jactatus fuit hic locus, antequam illucesceret hæc serenitas literarum, quam heroica certe pectora elegantium virorum perierunt? Sufficit audire notam Stephani [Legit Valla ἐκδυσάμενος, pro ἐκδησάμενος, pro quo perperam legitur in vulg. edit. ἐπιδημησάμενος.] Vidit ergo Stephanus quoque in MSStis id quo nunc utimur; sed quia id non intelligebatur, ecce duas mutationes omnino non nauci. Verum id Stephanus perinde ut priores cognoverat, ut tantundem cerneret. Portus latitat. Sed vehementer me fefellit Th. Gale, qui in splendida luce jam versans noluit plane verum perspectare, adeo ut notet [Verte, *appensis collo simulacris*. intelligit Cymbalum & tibiam &c. Vide Cl. Alexandrinum de Anacharsi. Sunt apud Herodotum Ἀγάλματα sensu latiori, ea omnia, quibus quis oblectatur, deorum ἀθύρματα] Sic dum voluit acumen Is. Vossii tacite imitando ad se transferre, quod 2, 26 usurpatum inepte jactabat ad Melam 2, 1, 61, præcipitat se ex cursu, quem feliciter inceperat tenere. Et tamen diu ante jam produxerat illos primarios Galli Matris Magnæ ornatus, quos Græci vocabant προστηθίδια καὶ τύπους, excellens illud studiorum decus Henricus Valesius, quod obscure interpretatus fuit Livius *cum insignibus*. Nam & hunc adposuit Valesius, quem etsi nominet fraudulentus ille Suidæ in Cantabrigia editor, tamen & omnia, quæ habet magnus ille vir, recoquere quasi sua essent, veritus non fuit. Sed plena lux exorta est per clarissimæ & doctrinæ & peregrinationis virum Jac. Sponium, postquam in Miscellaneis Eruditæ Antiquitatis pag. 151 exhibuit publico aspectui istam Laberiam Feliciam Sacerdotem Maximam Matris Deum M. I. cum dependentibus ab humero utroque tum vittis, tum capite, plane ut videas προστηθίδιον, & serta tenentem manu sinistra, ut dextra adoleat. Id quod adeo minus mirari nos oportet, quia diu antea jam notatus fuit ab viris doctis casus Apuleji ob gestatum Mercuriolum, unde ipse scribit in Apologia: *Hiccine est sceletus? Hæccine est larva? Hoccine est quod appellitabitis Dæmonium? Magicumne istud, an solemne & commune simulacrum est?* Sicut & Matris Magnæ sacra eximie culta in ista urbe Cyzico inprimis docent nummi istius urbis, istam Deam multi præferentes, quem ex Strabone confirmant.

246, 25. Ὑπὸ τοῦ ἀδελφιδέου ἀποθανεῖν.] Interpretes quoque *à patruele fuisse interemptum*. quod an ab Valla ipso etiam venerit, ignoro, qui primam versionis ejus editionem non habui. Sed valde hîc commoveor; quia deprehendo apud Aldum & Hervagium non legi ἀδελφιδέου, sed ἀδελφεοῦ, ut ex Stephano solo sit prognatum istud prius, nec scio utrum ex MStis nec ne; quum interim omnino sit legendum ἀδελφεοῦ. Id constat ex ipsa Herodoti genealogia, qui dicit Anacharsin fuisse πάτρων Ἰνδαθύρσου. Quod si fuit patruus Indathyrsi,

thyrsi, pater vero Indathyrsi fuerit Saulius; certe Saulius debet fuisse frater Anacharsidis, à quo Saulio etiam interfectus Anacharsis. Cæterum liber MS. Mediceus non vocat illum Ἰνδάθυρσον, sed Ἰδάνθυρσον, quod tanto magis genuinum existimandum puto, quanto propius accedit ad ejusdem nominis formationem, quam alii inde constituerunt *Iancyrus*, omissa litera δ. Adde Th. Gale. Præterea idem MS. Timnem non facit tutorem τοῦ Σπαργαπίθεος, sed τοῦ Ἀριαπείθεος, quod nomen etiam infra custodit circa historiam Sculæ, qui dicitur illic ὁ Ἀριαπείθεος, & sic per omnes casus, quum Spargapithes tantum cognitus sit ut Lyci pater, avus Gnuri; ac postea rex Agathyrsorum, interfector Ariapeitheos.

246, 28. Ὑπὸ τοῦ Σκυθ. βασιλέος.] MS. ὑπὸ τῶν Σκυθέων βασ. Recte, si cognoscebatur bene ipse ille Rex, à quo erat missus. Alioqui ex hac varietate videretur sequi ὑπὸ τοῦ τῶν Σκυθέων βασιλ. *ab aliquo Scytharum rege.*

246, 32. Ἀσχόλους εἶναι πρὸς πᾶσαν.] Gregorius Nyssenus Homil. 3 in Canticum Canticorum amat dicere ἐκείνη περὶ τὴν πλύσιν τῶν ἱματίων ἄσχολος ὤν, & πᾶσα ἡ περὶ τὴν γῆν ἀσχολία. Quum interim neutro forsan usus fuerit Herodotus, quippe testatur eum scripsisse optimus MS. εἰς πᾶσαν.

246, 35. Ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.] MS. ὑπ' αὐτῶν Ἑλλ.

246, 37. Οὕτω δή τι ἔπρηξε.] Id interpretabatur Valla *& ipse quidem ita egit*, ubi plane omittitur τι. pro quo Stephanus malebat *& huic quidem talia contigerunt*, ubi perinde negligitur. Et miror rationem horum hominum, ut magis solliciti sint de versione, quam de eo quod interpretantur, quodque prorsus demonstrant se non intelligere. Omnino enim nullam habent Græcismi rationem, qui vulgatum istud valent tolerare, & πρήσσειν in hoc usu de fatali casuum & actionum vitæ eventu nequit ferre voculam τι, ut neque fit aliis locis, ut 2, 172. Ἤδη ὦν ἔφη λέγων ὁμοίως αὐτὸς τῷ ποδανιπτῆρι πεπρηγέναι. 3, 25. Ὁ μὲν ἐπ' Αἰθίοπας στόλος οὕτω ἔπρηξε. Sic apparet illud τι mittendum in malam rem. Et sane tantum legitur in optimo MS. οὕτω δὴ ἔπρηξε.

247, 21. Οἰκία τε ἐδείματο.] MS. καὶ οἰκία τε ἐδείμ. Sic & mox τήν τε πέριξ, ubi vulgo τὴν πέριξ. Utraque recte.

247, 32. Τουτέων εἵνεκα.] MS. certe venustius τούτου εἵνεκα.

247, 37. Διεπρήστευσε τῶν τις Βορ.] Hinc notat ita H. Stephanus. [Διαπρηστεύω indicium defero. Affertur enim ex Herodoto διεπρήστευσε πρὸς τοὺς Σκύθας, pro indicium detulit Scythis, indicavit.] Non dissimilia sunt, quæ attulit Portus [Valla, *Scythis quidam indicium detulit.* Sed fortasse τὸ διαπρηστεύειν, quod à διαπρήσσειν deductum videtur, idem significat. Scilicet pertransire, percurrere. Quare locus hic ita vertetur, *Quidam ad Scythas transiit, profectus est, ivit.*] Nihil ipse adfero. Sed ista puerilia sunt, & sine damno potuerant supprimi. Verum MS. Mediceus habet simplex ἐπρήστευσε. quod mihi videtur illustrari posse per πρηστῆρα, qui inter cætera notat σφοδρὸν ἄνεμον, ut rarissimo verbo coactus fuerit uti ad Borysthenitæ istius desiderium notandum & cupiditatem, qua ille velut vento actus festinavit ad Scythis exprobrandum eosque vituperandos in rege ipsorum.

247, 38. Ἡμῖν ὦν καταγελᾶτε.] MS. ἡμῖν γὰρ καταγελᾶτε. Quæ propria formula est objiciendi primo & dein transitum quærendi ad interrogationem. Infra cap. 27 Ἐπὶ γῆν τῶν μέλλεις στρατεύεσθαι &c. 6, 11 incipit loqui Dionysius Phocæensis, Ἐπὶ ξυροῦ γὰρ τῆς ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πρήγματα.

247, 41. Καὶ βακχεύει καί.] MS. καὶ βακχεύει τε καί. Et mox κάτιζε, non ἐκάτιζε.

248, 3. Τῆς Τύρεω θυγατρός.] MS. Τήρεω, quod est egregium, & notum in Thracia vocabulum ex ipsis fabulis Prognes & Philomelæ, videturque ita legisse interpres, quum male verteret *Teris*. Sic quoque hic optimus liber exhibet 7, 187 Σιτάλκεω τοῦ Τήρεω, Θρηΐκων βασιλῆος, ubi vulgo dant etiam Τύρεω.

248, 9. Μελλόντων ὦν αὐτέων συνάπτειν.] MS. συνάψειν, ut jam supra.

248, 16. Πεφευγὼς τοῦτον.] Vox postrema non est in MS.

248, 16. Ἐκδοὺς ὦν τὸν ἑωυτοῦ μήτρωα Σιτάλκην.] MS. ἐκδιδοὺς, & Σιτάλκη. quod utrumque ita bonum, ut alterum sit maxime necessarium.

248, 28. Ἔστι μεταξὺ Βορ.] MS. ὡς ἔστι μετ. Βορ. Quæ conjunctio satis grata.

248, 33. Ἄπορον ποιέει.] MS. ποιέειν. Id quoque Herodoto vindicandum, quum omnia procedant in infinitivo.

248, 34. Μεγάθεϊ ἐξαπλήσιον.] MS. μεγάθεϊ καὶ ἐξαπλ.

248, 46. Καὶ οἱ δόξαι ἐξ αὐτέων μνημόσυνον ποιήσαντα λιπέσθαι.] Nihil potuit effici ordinatius in comparandis legitime casibus. Sed & Herodoti elegantia est, repente, quum exspectes casum præcedentibus quibusdam respondentem, eum convertere & vel referre ad insequentia, vel sibi innitentem separatim servare. Id nunc quoque factum docet MS. optimus, qui hoc loco agnoscit ποιήσας, quod nemo suspicari posset. Sic lib. 1 cap. 19. Εἴτε καὶ αὐτῷ ἔδοξε πέμψαντι τὸν θεὸν ἐπείρεσθαι. Ita quidem edi vulgo videas; sed præclarus noster codex illic quoque manifeste πέμψαντα: sed ita, ut post secunda manus accesserit & in medio versuum spatio literas τι superposuerit, satis nasute. 4, 109. Ὥρη ἂν εἴη ὑμῖν ἐκβάντας ἀπὸ τῶν νεῶν τάσσεσθαι.

249, 2. Ἀποθωυμάσαι ἄξιον, πάρεξ.] MS. an-

te postremam vocem inserit particulam καὶ, satis tempestive.

249, 24. Τοὺς ἐπὶ τουτέων ἐπεστεῶτας.] Vertit Valla *præpositos filiis Oeobazi*, Stephanus *eos, quorum id officium erat*. Debebat enim diversa esse interpretatio & expositio eorum, quæ non alium in finem erant addita, quam ut scrupulum darent lectoribus ab aliquo male otioso. Itaque mihi consideranti indolem Herodoti, perplacet sequi auctoritatem libri unici MSti & duas voces ἐπὶ τουτέων inducere. Etenim Herodoto οἱ ἐπεστεῶτες quum primo sint adstantes, tum deinde sunt stipatores, satellites, nempe arcessita voce ab ipsorum officio. Libro 2 cap. 148 de Labyrintho. οἱ γὰρ ἐπεστεῶτες τῶν Αἰγυπτίων δεικνῦναι αὐτὰ οὐδαμῶς ἤθελον. Ubi vides similiter nihil addi. Lib. 1 cap. 59. Θύσαντος γὰρ αὐτοῦ τὰ ἱρὰ, οἱ λέβητες ἐπεστεῶτες ἔζεσαν. Lib. 7, 117. Ἀποθανεῖν τὸν ἐπεστεῶτα τῆς διώρυχος. Etiam paulo ante MS. ἐκέλευσε.

249, 31. Ἐθηῆτο τὸν Πόντον.] MS. ἐθηεῖτο.

249, 48. Ἐν μακρῇ ἡμέρῃ.] Hoc nugatoris est; & fortassis ejusdem, qui δῆλα concedere Herodoto nequivit, de quo actum 34, 43, ut proprietates Græcæ loquutionis non tolerarest. Non licet ambigere, quin Herodotus scripserit ἐν μακρημερίῃ. Ita enim legitur in MS. & donamus id quoque nunc Græciæ ignoratum antehac, quantum scio, infeliciter.

250, 9. Δύο νυκτῶν πλόος.] Ita quidem antea incepit, ἡμερέων ἐννέα πλόος ἐστί. Id haud dubie putarunt illi, qui Herodotum curarunt, nunc quoque exstare in eo debere, etsi forsan in vetustis scriptis aliter reperirent. Atqui præter spem video legi in optimo MS. πλόον, ut cohæreant omnia per epexegesin vel accessionem, ut incepit dicere ἐς Θεμίσκυρεν, eadem forma qua in principio sequentis capitis dicit στήλας ἔστησε ἐνταμὼν γράμματα ἔθνεα πάντα, ὅσαπερ ἦγε. ubi videas licet Stephanum Latina augentem.

250, 14. Ὁ Πόντος οὗτος ἐκδιδοῦσαν.] Vocula tertia non est in MS. & patet repetitam temere ex superioribus.

250, 20. Στήλας ἔστησε δύο ἐπ' αὐτοῦ.] Cur non ἐπ' αὐτῷ, ut 7, 226. Ὁ λίθινος λέων ἕστηκε ἐπὶ Λεωνίδῃ, ubi etiam interpretantur *super Leonidem?* Immo optimus MS. ἐπ' αὐτόν. Et sane super Bosporum erigere cippos nescio an Latinus intelligat: facile vero *ad Bosporum*. Mox quoque habet idem MS. ἐς μὲν τὴν Ἀσσύρια, sine vocabulo ἑτέρην. Certe Græci illud ἕτερος usurpant ita demum in secundo membro, non primo.

250, 26. Κομίσαντες ἐς τὴν πόλιν.] Quod satis intelligitur tunc ab eis factum fuisse, quum dominium Bospori penes illos fuit, ut certe constat nonnullis temporibus eam urbem in potestate sua habuisse istum tractum. Cæterum de toto hoc loco & Orthosia Diana agit docte Pet. Gyllius lib. 2 Topographiæ cap. 2, ut locum hunc citat quoque Spanhemius ad Callimachum pag. 250 non ultra docens lectorem, quam quisque satis sciebat.

250, 28. Οὗτος δὲ κατελείφθη.] MS. οὗτος κατελείφθη.

251, 16. Εἰσὶ γὰρ τούτου αἱ πηγαί.] Si hæc potest esse causa efficaciæ hujus fluvii in sananda scabie, videri posset recte se habere. Sed etiamsi esset, retinenda tamen est manus vera Herodoti, quæ fuit εἰσὶ δὲ αὐτοῦ αἱ πηγαί. Sic bene MS. Mediceus.

251, 26. Γράμματα ἐγγράψας.] MS. γράμματα γράψας, quod etiam videtur probare auctor mox repetendo Ταῦτα δὲ ἐνθαῦτα ἐγράφη. Et jam simile occucurrit 52, 16.

251, 41. Κολωνοὺς μεγάλους τῶν λίθων.] Nolui præcipere judicium lectoris & posterorum, retinens in contextu, quod antea exstiterat, quum tamen exhiberet optimus codex μεγάλων. Prorsus recte. Etenim quum Darius quemque militem non jusserit βάλλειν, vel συμβάλλειν, sed τιθέναι, satis apparet veram esse scriptam lectionem, & non fuisse exiguos aut missiles silices, aut minuta frusta. Ipsos autem hos cumulos etiam fuisse magnos opinor sponte satis patere, etiamsi non dicatur.

251, 44. Γέτας τοὺς ἀθανατίζοντας.] Hæc est vetus lectio ab ipso etiam Mediceo libro probata; quam licet Tan. Faber Epist. 21 gemina pronunciatione damnet ut vitiosam, tamen plura & validiora certe sunt illi obviantia, quam est id geminum quod affert, tum ab Eustathio citari Herodotum ita, ut dixerit ἀπαθανατίζοντας; tum aliud esse simplex, aliud compositum. Posterius enim plane rejicitur ab Etymologo in Ζάμολξις. ἀθανατίζουσι δὲ καὶ Τέρλζοι καὶ Κρόβυζοι, καὶ τοὺς ἀποθανόντας ὡς Ζάμολξιν φασὶν οἴχεσθαι. Non usus fuit tanta libertate Henr. Stephanus, qui ostendit in Thesauro satis se in promptu habuisse in hoc verbo Herodoti & Arriani locum, & ex Philone toties istud simplex producit, ut melius fuerit Fabro ista inspicere, quam illa ejicere. Porro quemadmodum soleat Herodotus passim citari, oppido multis experimentis jam spectatum est; & omitti nequit, quin præsenti alio documento id perhibeatur. Nam quum statim nominentur Μυψαῖοι, scriptis codicibus universis concordibus, illi ab Stephano dicuntur Νιψαῖοι & quidem ex hoc Herodoti loco. Itaque omnis illa Stephanina cohors, Holstenius, Berkelius, Suidas, irruit in hanc primam Herodoti literam, & ex Stephano corrigunt Herodotum, quem ab ipsorum tactu immunem faciunt tot antiquissima fidei instrumenta, quæ me corroboraverunt, ut frustrarer eorum impetum, quos tamen

etiam scire oportet, quidquid illi dicant & afferant, diu ante eos dixisse & protulisse Ortelium in Thesauro, sed, ut ego opinor, ex festinata Stephani in excerpendo celeritate. Interim in MS. Mediceo legebatur Ἄργησκος, non Ἄργισκος.

252, 5. Νομίζουσι γεβελέϊζιν.] MS. νομίζουσι βελέϊζιν. Quis dijudicabit? An in nonnullis codicibus videtur fuisse νομίζουσί γε Βελέϊζιν, quod alii sic corruperunt, ut particula media apponeretur voci sequenti? Etiam antea idem codex παρὰ σάλμοξιν δαίμονα, & semper deinceps, ubi notabis idem principium esse in Σαλμυδησσός.

252, 10. Διαλαβόντες τοῦ ἀποπεμπομένου] MS. τοὺς ἀποπεμπομένους. Et hoc quoque non puto ab Herodoto, mirifico in captandis duobus accusativis auctore, alienum, διαλαβόντες τοὺς ἀποπεμπομένους τὰς χεῖρας καὶ πόδας; eos qui mittuntur arripientes manus & pedes. Nec obstat numeri, qui sequitur, differentia.

252, 25. Ἐνθεῦτεν δὲ γινόμενον.] MS. ἐνθεῦτεν δὲ αὐτὸν γινόμενον.

252, 47. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τούτου καὶ τοῦ καταγαίου.] Voces illae τούτου καὶ sunt prorsus supervacuae. Nam particulatim ordine deinceps refert, quid de hac narratione & de ipso Zamolxi credat, aut in dubium conjiciat, ut adeo ambigue decernere & pronunciare vix nunc potuerit. Certe nec in MSto habentur, nec interpres eas agnovit. Sed etiam mox elegantius legitur in MS. οὔτ' ὦν πιστεύω τι λίην.

253, 4. Ὑπὸ Δαρείου καὶ Περσέων.] MS. ignorat duo media verba.

253, 13. Ἀποδέξασθαι.] Melius ad Ionicum modum MS. ἀποδέκεσθαι. Et mox δυνεώμεθα, non δυνώμεθα, ut liceat Porto collectanea sua de εω dialysi Ionica hoc exemplo augere.

253, 28. Ἐς μέσον φέρω.] MS. ἐς μέσον φήσω, quod videntur abjecisse, qui futurum non patiebantur in eo, qui isto ipso momento peragebat.

253, 33. Ταῦτα εἴπας.] MS. ταῦτα δὲ εἴπας.

253, 41. Ἦν δὲ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ μὴ παρέω.] Particula ἐν abest ab MS. sed & idem διέλθωσι, non διεξέλθωσιν.

254, 6. Ἀρχαίη Σκυθίη.] MS. Σκυθική, idque est Herodoti.

254, 22. Τοιοῦτο ἡ Ταυρική ἐστι.] Sed MS. τοιοῦτον.

254, 46. Οὕτω ἂν εἴη τῆς Σκυθικῆς τὰ ἐπικάρσια.] An clausulam hujus materiae & definitionem obliquae & rectae Scythiae sic auctor contulerit in duas sectiones, merito dubites: certe una poterat commode utramque complecti, praesertim si obedias Mediceo codici longe, si quid video, praeferendum aliquid suggerenti, quod tale est, οὕτω ἂν εἴη περὶ Σκυθικῆς τὰ ἐπικάρσια τετρακισχιλίων σταδίων καὶ τὰ ὄρθια &c. ut interpretemur: *Ita sint ad Scythiam obliqua quatuor millium stadiorum, etiam recta, quae ad mediterranea tendunt, aliorum totidem stadiorum.* Quae est consummatissima periodus, una duas Scythiae magnitudines considerans.

255, 2. Ἰθυμαχίῃ δηιώσασθαι.] Interpretato semel Valla *praelio repellendis*, mireris, quemadmodum posteriores id retinere potuerint, tantopere fluctuantes, quoniam id nulla ratione ex Graecis exhaurias; tamen satis nasuti & sagaces, si penetrare potuissent. Itaque refert, ut cognoscatur Portus; cujus haec sunt verba in v. Δηοῦν [Valla & Stephanus Vallam sequutus, τὸ δηώσασθαι pro repellere sumsit. Sed si bona est eorum interpretatio, διώσασθαι legendum erit, παρὰ τὸ διωθέω. Alioqui jam caedere significat, ut ante declaratum. Verbum διωθέω habemus paulo post.] Item in v. Λόγον. [Valla & cum eo Stephanus τὸ δηώσασθαι sumit pro διώσασθαι, id est, repellere: sed vel διώσασθαι scribendum, si repellere significare velis, vel caedere, si vulgatam lectionem retineas] Satis apertos vides oculos fuisse, sed incertos quo vergerent. H. Stephanus nihil de eo scribit, nisi tantum in verbo Δηιόω [Media etiam voce hoc verbum ponitur, ut δηώσασθαι τὴν (male τοῦ) νῆσον insulam populari apud Herodotum] Itaque sequutus hanc notionem primus interpres & retinens vulgatum mutare ita debuerat *praelio consumendis & occidendis*. Sed nulla in hoc culpa ejus, qui proculdubio veram lectionem ante oculos habuit, legens διώσασθαι, quod percommode ad hunc locum Hesychius exponebat διωσάμενοι, ἀπωθησάμενοι, ἐκβαλόντες, sive ita accipere placuerit, sive pro disjicere, dispellere. Certe Graeca ista vox ipsa Herodoti manus est, quod pignorari te posse testor ex fide praestantissimi codicis Medicei. Et quum hoc ita se habeat, an vero cunctari fas est etiam alterum, quod subnectam, aeque verum esse? Habet enim quoque idem MS. ἰθυμάχῃ, etsi infra ad c. 120, ubi ponit ἰθυμαχίην, nihil notaverim.

255, 19. Τοὺς ἂν χειρώσωσι.] MS. χειρώσωνται.

255, 43. Ἐς τὠυτὸ κατίστανται.] Recte satis; nisi quod per has voces intelligatur magis lupus manere & ejus formam retinere, quam rursus humanam recipere; & ideo melius credo istud optimi codicis ἐς ταυτά.

256, 2. Ἀπ' ὧν καὶ τὰς ἐπωνυμίας ἔχουσι.] Sed edidi ex MS. ἐπ' ὧν, & caussam dixi antea.

256, 21. Οὐδὲ τὴν ἰδέην ὅμοιοι.] MS. οὐδὲν ἰδέην ὅμοιοι.

256, 29. Δέρματα περὶ τὰς σισύρας.] Non capio id vestimenti genus. Nam σισύρα proprie & ipsa notat consutas pelles, ut constat ex Hesychio, παχὺ ἱμάτιον ἀπὸ αἰγείων δερμάτων, vel διφθέρα tum ad circumjiciendum, tum ad insternendum. Itaque quid erit, quorum pelles

les adſuuntur vel certæ veſti conſutæ ex pellibus vel ſtragulæ ſpiſſæ ? Quod quid eſt aliud, quam intus & extra habuiſſe pelles, ut fieri poteſt, ſed id etiam commodius poterat ab Herodoto exprimi. Salmaſius igitur ad ſtatuam Regillæ pag. 106 dicit vertendum, *quorum pelles ſiſuris & veſtibus adſuuntur*. Minimum ſic dixiſſet auctor περὶ τὰς σισύρας. Sed latebat aliud, quod perbelle MS. Mediceus offert, non modo ut hunc locum ſanet, ſed etiam ut novo exemplo doceat, quantopere litera ν in Herodoto fuerit jactata & convulſa, nimirum σισύρνας, quas idem Heſychius interpretatur & vel ex eo vel cum eo infiniti alii χιτῶν☉ εἶδ☉. & ab ſiſyris differre oſtendit, notabili convenientia cum teſtimonio Ammiani Marcellini lib. 16 c. 5 de Juliano, cum exſurrexiſſe ex tapete & ſyra, quam vulgaris ſimplicitas ſiſyrnam appellabat. Etiam Baliares σισυρνοδῦται ab Lycophrone appellati bene illuſtrantur ab Bocharto in Canaan. Itaque huc pariter conferre debeo aliam fidem codicis Medicei, dum 7, 67 etiam teſtatur Herodotum ſcripſiſſe Κάσπιοι δὲ σισύρνας τε ἐνδεδυκότες, non σισύρας, ut vulgo, atque etiam mox Πάκτυες δὲ σισυρνοφόροι τε ἔσαν, quibus non negligemus uti, quum & illic neſciantur niſi σισυροφόροι. Itaque debuit hoc bona fide reſtitui.

256, 30. Ὄρχιες αὐτέων εἰσὶ.] MS. αὐτοῖσι.

256, 33. Οἰόρπατα.] Ita quum proferatur hoc vocabulum in optimo MS. & pari conſtantia mox Οἰὸρ, nullam moram habui, quin id præferrem vulgatis Αἰορπατα & αἰὸρ.

256, 38. Ὅσας ἠδυνεαίατο.] MS. ἐδυνέατο. quod ipſum ita exſtat 9, 69. Sic & pag. ſequenti ἐδυνέατο MS. pro ἐδυναίατο.

257, 27. Πρόσω ἀπ' ἀλλ.] MS. πρόσω δὴ ἀπ' ἀλλ.

257, 33. Ἐς τὴν ὑστεραίην ἐλθεῖν.] In MS. nuſpiam legitur particula ἐς.

257, 38. Δευτέρην αὐτὸν ὑπομένουσαν.] Quum interpretatus eſſet Valla, *Amazonem expectantem ſociam*, quod ſane nihili eſt; Stephanus id voluit corrigere mutando *Amazonem alteram ipſum exſpectantem*. Sed nec hoc ulla parte melius. Non enim poterat idem juvenis, qui priſtino die adfuerat, ſibi imaginari alteram Amazonem ipſum exſpectare, quum ipſa eadem juſſiſſet alterum juvenem adduci, pollicita ſe quoque adducturam alteram Amazonem. Miſera Herodoti agitatio, cujus nulla fuit culpa in perſpicue ſcribendo, quod confirmat egregie MS. Mediceus exhibendo δευτέρην αὐτὴν ὑπομένουσαν, hoc eſt, ipſam cum alia exſpectantem. Certe niſi vidiſſem has doctorum hominum tricas, pro typorum lapſu illud αὐτὸν habuiſſem.

258, 2. Οὐδαμὰς ἄλλας.] Notavit hunc locum Portus, addiditque alium, quem non reperio. Interim licet noverimus οὐδαμοὶ, οὐδαμῶν, hac vice tamen exhibet optimus MS. οὐδαμέας ἄλλας.

259, 10. Ἢ καὶ ἐπὶ ὑμέας.] Non mirum ita legi in editionibus & in codicibus ſcriptis, unde editiones factæ ſunt, quia non aliter media plebs erat loquutura, quum ſenſus videatur impletus, qui ex more Herodoteæ loquutionis non eſt etiamnum impletus; unde ſic auget optimus MS. ἢ οὐ καὶ ἐπὶ ὑμέας. Quæ negativa etſi accedat ſupervacua, tamen eſt hæc manus Herodotea, quod probant verba 5, 92. Οὐδὲν μᾶλλον Αἰολεῦσι μετεὸν τῆς Ἰλιάδος χώρης, ἢ οὐ καὶ σφίσι καὶ τοῖσι Ἕλλησι.

259, 25. Ὁ μὲν γὰρ Γελωνός.] Particula γὰρ in MS. non exſtat.

259, 38. Ἡμεῖς δὲ οὔτε.] Adverſativa quoque non eſt in MS.

259, 41. Ἄρξητε ἀδικέων.] Peſſumdatur hîc Græcæ ſyntaxeos nitor. Unde recte MS. ἄρξῃ τε ἀδικέων. ut paulo ante ἄρξαντες πολέμου. Sed male diſtinguuntur Græca, quod ſic fieri oportuit: ἢν μέν τοι ἐπίῃ καὶ ἐπὶ τὴν ἡμετέρην, ἄρξῃ τε ἀδικέων.

260, 2. Διχῇ σφέας διελόντες.] MS. διχοῦ. quod ejuſdem calami eſt, cujus eſt ὑψοῦ aliquoties in hac hiſtoria occurrens, nunc cum verbo ἐξᾶραι, nunc cum πέτεσθαι. Et ſane, ut hærere in hoc nequeamus, exſtat quoque τειχοῦ 7, 36.

260, 24. Ἐν τῇσι σφι διαιτᾶτο.] Recte quidem, ſed MS. ἐδιαιτᾶτο. Dein quoque τὰ προβάτα πλὴν ὅσα omiſſo vocabulo πάντα, quod inſerebatur poſt προβάτα. Sed & ὑπολιπόμενοι, non ἀπολιπόμενοι.

260, 30. Ταῦτα μὲν δὴ προεκομίζοντο.] MS. προεκομίζετο.

261, 9. Παυσάμενος τοῦ δρόμου.] Hæc ipſa ſic repetit cap. 126. Nunc tamen MS. Παυσαμένου. ut eod. cap. Ὡς δὲ πολλὸν τοῦτο ἐγίνετο, καὶ οὐκ ἐπαύετο.

261, 21. Ἐς τὴν Σκυθικὴν ἀπίκετο, ἐς ὃ ἐνέκυρσε.] Præpoſito vocabulo liber MS. ὡς ἐς τὴν Σκ. ἀπίκετο, ἐνέκυρσε &c. omiſſis illis ἐς ὃ, quæ antecedunt verbum ἐνέκυρσε. Certe iſta quum progrediantur leniſſime, placuit tamen nonnullis videre aliquid lenius, ut ſibi imaginabantur, prout citavi, quod conſpui meretur præ illo vetuſto. Pertinebant illa ἐς ὃ ad paginam 268.

261, 47. Οὐκέτι ἀπείπαντας ἀπικνέοντο.] MS. ἀπικνέοντο.

262, 2. Ἔλεγε τάδε.] MS. λέγει τάδε.

262, 11. Ὦ Πέρσα.] MS. ὦ Πέρσαι.

262, 13. Ἔωθα ποιέειν.] MS. ἐώθεα.

262, 17. Τάχιον συμμίσγοιμεν.] Nequivit hoc ſpecimen comparativi minus Ionicum effugere acumen perſpicaciæ Grævianæ, quo minus ad Luciani Soloeciſtam oſtentaretur, quum in Thalia apud eum Cambyſes dixerit

cap. 65 ἐποίησα ταχύτερα. Nec licet dicere Herodotum alienum fuisse ab istis contractionibus, quippe apud quem occurrunt, καλλίονος, αἰσχίονα & similia. Cæterum interest cognosse in hoc ipso loco perspicue & egregie exhibere optimum codicem Mediceum ταχύτερον. Quod utinam vir iste præclarus scivisset, ut saltem ex illa incertarum sordium sentina sciret ad Herodotum nihil pertinuisse.

262, 44. Αἰεὶ ἐπεκύρεε.] MS. ἂν ἐπεκύρεε. Quomodo idem sensus satis clare manet.

263, 10. Ὀρθὰ ἱςῶντες.] MS. ἱςάντες.

263, 15. Παρεχόμενοι ἀνιῶντο.] MS. ἀνιώατο, quam formam notavit ex Herodoto Portus in terminatione ώατο, ubi habet πειρώατο, ὀρώατο. Deinde ἐποίευν τοιάδε, non τοιόνδε.

263, 29. Τὸ θέλῃ.] MS. τὸ ἐθέλῃ. Et mox γνώμη ἦν.

263, 33. Εἰκάζοντος τῇδε.] Optimus ille MS. plane εἰκάζων τῇδε, enallage prorsus notabili, sed cujus amœnitate lætatus fuit Herodotus. Peperci tamen mutationi.

263, 43. Ἐς τὰς λίμνας ἐκπηδήσητε.] MS. ἐσπηδήσητε.

263, 45. Πέρσαι μὲν δὴ οὕτω.] Vox postrema non est in MS.

264, 22. Φαίνεται Γοβρύης εἶπαι.] MS. εἰπεῖν.

264, 29. Ἐπεὰν τάχιςα νὺξ ἐπέλθοι.] MS. ἐπὴν τάχιςα νὺξ ἔλθῃ.

264, 35. Οἷόν τε ἔςαι.] Sic quidem passim. At nunc vox ultima abest ab MS. Ceterum pessime vertitur hic locus, ut cavere oportuerit.

264, 40. Κατέλιπε αὐτοῦ ἐν τῷ ςρ.] MS. auctior κατέλιπε αὐτοῦ ταύτῃ ἐν τῷ ςρ. quam vocem hîc intercidisse monstro simile est, quum toties bene servata comitetur illud suum αὐτοῦ, ut sit duntaxat dignissimum Herodoto augmentum. 1, 189. Τὴν θερείην πᾶσαν αὐτοῦ ταύτῃ διέτριψαν. Et cap. 210. Ὡς αὐτὸς μὲν τελευτήσειν αὐτοῦ ταύτῃ μέλλοι. Et passim. Infra etiam MS. bis εἵνεκεν.

264, 47. Τοῖσι ὑπολειπομένοισι.] MS. τοῖσι ὑπολελειμμένοισι.

265, 1. Οὕτω μὲν δὴ μᾶλλον.] MS. οὕτω δὴ μᾶλλον. Nec plus requiritur. Et mox χεῖράς τε προτείνοντο, non προτείνοντο.

265, 26. Μιλτιάδεω μὲν οὐ.] MS. Μιλτιάδεω δὲ οὐ. Cæterum quod sequitur in editionibus χερσονησιωτέων opinabar lapsum esse typorum in editionibus citimis; sed inquirens video consensu omnium inustum Herodoto stigma esse, unde testor me edidisse, quod in optimo libro deprehendebam rectum & sincerum, de quo nihil potest ambigi, quum & 6, 38 occurrant Χερσονησῖται.

265, 45. Λαοδάμας Φωκεὺς.] Reliquissem libens hoc intactum, ut inserviret notitiæ veteri, qua Φώκαια Φωκέα, & hinc Φωκαιεὺς & Φωκεὺς pro iisdem sumta esse constat, & quidem ex ipsis nummis, ut sit hoc indubitabile. Sed Herodotum hinc eximit optimus codex, in quo clare legitur Φωκαιεύς. Quod autem mirari cogor, hoc est, quod videam hoc specimen tam eximium non fuisse excitatum ab illis, qui nuper eam causam vindicare cœperunt.

266, 18. Ὑμέων αὐτῶν.] MS. ὑμέων αὐτέων.

266, 32. Ἀποδρῆναι ποιήσασθαι.] Certe requiritur aliud tempus. Quippe si illam jam peregerunt, sera hæc consilia. Optime MS. ποιέεσθαι. Et mox φυλάσσοντες ἤισαν, ita per circumflexum signato verbo, ut innueretur duarum syllabarum esse, unde per subscriptionem τοῦ ἰῶτα edidi. Vulgo ἤισαν, non satis bene.

267, 18. Γενόμενος γὰρ ἐν Βυζαντίῳ.] Hoc quidem bonum: nisi melius esset quod legitur in MS. ἐρόμενος.

267, 32. Πελασγῶν ἐκ Βραυρῶνος.] MS. optimus Πελασγῶν τῶν ἐκ Βραυρῶνος: cujus voculæ defectus induxit pravitatem distinctionis, cui voluit succurrere Grentemesnilius, nova inducenda qua nunc non egemus, & tamen omnia recte se habent ad confirmationem veritatis in hoc loco. Vide 6, 138. Sed & mox in eodem legitur ὑπὸ τούτων δὲ ἐξελαθέντες, unde omitti solet vocula tertia.

267, 36. Πυρὴν ἔκαιον.] Sic enim dixi MS. optimum exhibere, non πῦρ ἀνέκαιον.

267, 37. Ἄγγελον ἔπεμπον, πευσόμενον.] Recte. Nam haud dubie & ipse nuncius verba facit, estque solus πευσόμενος, ut simplex ratio loquendi ita bene sit custodita. Sic 7, 32. Ἀπέπεμπε κήρυκας ἐς τὴν Ἑλλάδα αἰτήσοντας &c. Dummodo usus, ille loquendi dominus, non aliud introducere potuerit; unde forsan est, quod in optimo codice manifeste exstat πευσόμενοι. Sic enim 5, 108. Κήρυκας διέπεμπε ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐπικαλεύμενος σφέας. 6, 97. Πέμπων κήρυκα, ἠγόρευέ σφι τάδε. 5, 92. Πέμψας παρὰ Θρασύβουλον κήρυκα ἐπυνθάνετο. 3, 13. Misit Cambyses Νέα Μιτυληναίην κήρυκα ἄγουσαν ἄνδρα Πέρσην προκαλεόμενος.

267, 40. Προχόνοισι δὲ τούτους.] Pro media vocula legitur in MS. γὰρ. Ne Valla quidem illud δὲ sustinet agnosse.

268, 15. Ἐσελθεῖν ἐς τὴν ἑρκτήν.] Multo magis efficax & Græca oratio latet in MS. qui habet ἐσὸ ἐλθεῖν τε ἐς. Quod mutandum non in ἔσω ἐλθεῖν, quod Stephanus posuit in margine nescio unde, sed in ἐς ὃ ἐλθεῖν τε ἐς, hoc est, eo usque, ut & intrarent in carcerem, & cum suo quæque marito in sermonem veniret.

268, 17. Οὐδένα λόγον δοκέοντες.] Quî fieri potuit, ut sic legi Græce compulsus fuerit Herodotus, quum adeo diversam, sed simul adeo pulchram interpretationem ei donavisset Valla? In Græco nihil boni est, nihil sacre,

cre, ut mirari non liceat perſpicue exſtare in optimo MS. ἐδένα δόλον. Hoc enim prorſus requiritur, & agnoviſſe apparet interpretem. Sed etiam MS. ποιέοντι τοιάδε, non τάδε.

268, 23. Τρόπῳ τέτῳ.] MS. τρόπῳ τοιέτῳ.

268, 31. Τῶν ἀδελφιδῶν.] MS. τῶν ἀδελφιδέων.

268, 42. Καταλείπεἰ ἐν τῇ νήσῳ.] MS. καταλείπεἰ γὰρ ἐν τῇ νήσῳ. Quod non alienum incrementum, ſed veriſſima Herodoteæ manus reſtitutio, qui inprimis amat grandiori periodo, & quidem mediæ, particulam iſtam alioquin inchoativam interjicere ornamenti cauſa. Nec enim vel ad ſenſus perfectionem erat neceſſaria, & omnia mirabiliter manent uſque ad eam tamen ſuſpenſa. Plane ut 3, 105. Τὰς μέν νυν ἔρσενας τῶν καμήλων, εἶναι γὰρ ἥσσονας θεῖν τῶν θηλέων &c. Nec diſſimile ſupra in cap. 76 hujus libri. Προσίσχεἰ ἐς Κύζικον· καὶ εὗρε γὰρ τῇ Μητρὶ ἀνάγοντας ὁρτήν. Et ita ſæpius.

269, 3. Βελομένων.] Si modo id jam denuo decretum fuiſſe conſtat. Moderatius certe in optimo MS. legitur βελευομένων, quod tempeſtivius.

269, 16. Ἐπὶ δὲ οἰκιςέω Θήρας ἡ ἐπωνυμίη ἐγένετο.] Ita quum reperirem in vetuſto libro, nequivi eſſe cunctator in repetendo & vindicando quod certe erat Herodoti, quum vulgo legeretur ἀπὸ δὲ, & quidem ad uſque triplam iterationem conſtanter libro vetere expellente præpoſitionem ἀπὸ, quod ſatis validum.

269, 20. Καὶ κως τέτο.] MS. καὶ κως τὸ ἔνομα τέτο. Quæ repetitio eſt Herodotea. Etiam paulo ante τοιγαρῶν, non τοιγαρἕν. Nam cur deleverunt Ioniſmum?

269, 35. Γένος Εὐθυμήδης.] Certe ad ſententiam Herodoti propius acceſſit Stephanus dicendo utique aliquid, quam Laurentius per ſilentium prætermittendo. Sed quid erit tamen *Euthymedes genere ex Minyis?* Eſt enim Euthymedes & re ipſa & forma nomen proprium, ut genere Euthymedes nullus ſit. Sed nec Battus Euthymedes aut dictus fuit, aut dici potuit, ex Laconum conſuetudine, qui uno tantum nomine utebantur. Etiam vetat res ipſa, ut qui dictus antea ſit nomen habuiſſe Batti, poſtea indicetur dici Euthymedes, quaſi ex genere. Certe id nihili eſt, & intellexit nullus, quod hinc patere poteſt, quia quum Caſaubonus ſcripſiſſet in notis ad Strabonem pag. 28 [Vocat Theran Callimachus Λακωνίδα, quia à Seſamo fuit condita, qui erat unus è poſteris Euphemii Lacedæmonii] adeo ut non dubitet ſubnectere quoque Herodotum; ſtatim proceſſit Grentemeſnilius, notans [lege meo periculo Εὐφημίδης ex Pindaro. Μινυέως accipe, non quod ex progenie Minyæ fuerit Battus, ſed quod Euphemus, à quo originem ducebat, fuerat unus ex Argonautis.] In his nihil eſt, cui ſi aperueris ſinum, beatior ſis futurus, etſi iſta quoque repetens adjuverit Ez. Spanhemius ad Callimach. p. 91 & 92. Sic niſi fallor patet utique non intelligi nec rite tractari hunc locum; prout nec abhinc quiſquam intelligeret, niſi clamaret præſtantiſſima illa membrana Medicea legendum eſſe Εὐθυμίδης. Scilicet inter Minyas fuit Εὔθυμος, inde πατρωνυμικὸν Euthymides. Non dubito falli Th. Gale.

269, 40. Τῶνδε τῶν νεωτέρων.] Ab MS. abeſt vox prior; & ſane poteſt ſufficere eam particulam legi ſtatim in hac ipſa pericope, prout quidem vulgo hæc projiciuntur. Sed fidelis ille codex ne ibi quidem in verbis κέλευε ποιέειν τάδε hanc poſtremam vocem tolerat, omnino ſubſtituens κέλευε ταῦτα ποιέειν. ἅμα.

270, 2. Κακὲ ἐδὲν ἦν σφι μῆκος.] Nimia foret ambiguitas. Quum per voces libri 2, cap. 81 Portus cognitum haberet ex auctore noſtro μῆχος *remedium*; de hoc tamen loco ſic ratiocinatur: [Μῆκος Ion. pro comm. & poët. μῆχος] an credibile id eſt? ut quum in Herodoto μῆκος paſſim de longitudine uſurpetur, unum ab eo locum proſtitutum fuiſſe, qui tam fatue in ambiguo penderet? Ut tranquille agas, redde Herodoto ſuum, & ſcribe omnino ex MS. Mediceo μῆχος. An credimus tantum ſtultitiæ dolum vel Herodoto vel Porto nocere potuiſſe? Immo Aldus & Hervagianæ habent ſatis expreſſe μῆχος. Stephani totus error eſt.

270, 8. Ἐς Πλάτεαν.] MS. ἐς Πλατέαν. & ſic ſemper; quomodo editores quum jam immutare auſi fuerint in capite 169, quidni opinemur in hac ſcribenda fuiſſe manum eandem? quod ſequutus ideo ſum, vel ad pertinaciam Vallæ exprobrandam, qui etiam illic utebatur diphthongo.

270, 13. Σιτία καταλιπόντες ἴσον δύο μηνῶν.] Vix pro vero haberi debet iſte numerus, adeo eſt incongruus. Nam quum Corobius beneficio Samiorum poſt duos ſaltem menſes illos iſtuc venientium adhuc in annum ſibi proſpexerit cibariis, quis credat eum à principio nonniſi bimeſtrem penum accepiſſe, tanquam interea abitus redituſque ex Africa Theram abſolvi in iſta ſæculi & navigationis ruditate potuerit? Ea cauſa eſt ut gratiſſime admittam, & omnino admittere debui in contextum, quod habetur in MS. ὅσωνδὴ μηνῶν, hoc eſt, certorum aliquot menſium. Relinquit enim in incerto, quaſi non bene conſtiterit, quanti temporis frumentum ei conceſſerint, idque amat efferre noſter Herodotus adjectione ſyllabæ vel voculæ δὴ, ut 1, 160. Παρασκευάζοντο ἐπὶ μισθῷ ὅσῳδὴ, & ſæpius, interdum ὁσοσδήποτε.

270, 18. Πλῆςα ἀπ' Αἰγύπτε.] Hæc quoque me-

memoria & monumentum est correctoris insipidissimi, quicquid conniveant interpretes. Quid enim? illi qui ab Ægypto redeunt (ita vertuntur hæ voces) possunt dici γλιχόμενοι Αἰγύπτου, ut ait post paulo Herodotus, *Ægyptum optantes?* Litora litoribus contraria. Itaque feliciter huic loco mentem & peritiam suam admovit Tanaq. Faber in Epistolis pag. 249 plane adsequutus conjectando, quod exstat in MS. Mediceo, ἐπ' Αἰγύπτου *in Ægyptum navigans.* Vicissim versu 43, ubi editur ἀδελφεὸν ἐπ' ἀδελφεοῦ πέμπειν, quomodo explicari potest *fratribus inter se sortitis quis potius mitteretur?* quum revera non possit non significare *fratrem super fratrem mittere.* Sed illic quoque ex eodem MS. corrigendum ἀπ' ἀδελφεοῦ.

270, 33. Πέριξ δὲ αὐτοῦ.] Citatur hoc exemplum in Porti lexico de voce Πέριξ, quæ vox demonstratur istic nunc secundo casui, nunc quarto jungi. Certe Mediceus perspicue in hoc loco habet αὐτό.

270, 39. Φιλίαι μεγάλαι συνεκεράθησαν.] Agnoscit idem Portus Herodoteam locutionem, retinens in illustrando verbum Vallæ *contrahere.* Sed est nihili, & quanto oportunius huc pertinebit verbum συγκεράω aut συγκεράννυμι? Sic enim pulcherrime exhibet Mediceus MS. συνεκρήθησαν, prout loquutus fuit idem Scriptor in loco, quem bene noverat idem Portus 7, 151. Τὴν πρὸς Ξέρξεα φιλίην συνεκεράσαντο. Cæterum ut Portus, ita etiam Stephanus in Thesauro utrumque agnovit; quid enim aliud potuit?

270, 43. Πάλῳ λαχόντα.] MS. λαγχάνοντα.

271, 9. Ἐπενείκαντα οἱ.] Haud dubie exasciatum ad normam ejus quod exstat 1, 68. Ἐκ λόγου πλάσσου ἐπενείκαντες οἱ αἰτίην, quod Portus notat Ion. & Poët. in aor. 1. dictum esse ab ἐπιφέρω, pro quo Ion. & poëtæ ἐπενείκω dicunt. Fruatur illo. Membrana Medicea in hoc loco perspicue legit ἐπενεγκοῦσα οἱ. Plane sic quoque 6, 112. Μανίην τε τοῖσι Ἀθηναίοισι ἐπέφερον καὶ πάγχυ ὀλεθρίην.

271, 14. Παραλαβὼν ἐπὶ ξενίῃ.] Nempe quia sequitur, quod in nota proxima citabitur, optime sic utrobique idem vocabulum retinuit Herodotus, utique ex arbitrio editionum. Sed an sic novimus hunc scriptorem? Itaque scias oportet scriptum esse in optimo MS. ξείνια, ut 7, 135. Ξείνια προθέμενος εἱστία. Ex quo exemplo videtur etiam 5, 18 scripsisse Καί σφεας ἐπὶ ξείνια ἐκάλεε, παρασκευασάμενος δὲ δεῖπνον μεγαλοπρεπὲς &c. Alibi προθεῖναι ξείνια.

271, 19. Διαλυσάμενος τὴν ξενίην.] MS. præmittit voculam καὶ, etsi forsan non necessario requisitam, tamen ab Herodoto positam & ideo adsciscendam. Et mox MS. ἀποσιδύμενος, quum male edatur ἀποσπεύδόμενος, contra quod tam viriliter se exsuit optimus Portus, ut plane veritatem, quam nobis effert optimus ille Mediceus, conjectando adsequeretur prorsus laudabiliter. Item χοινίεισι, non χοίνοισι, qua eadem negligentia fuerunt usi in capite 172 edendo ὄρκοισι, ubi MS. ὁρκίοισι. quæ dissoluta socordia quantopere fraudi fuerit Herodoto, docent ea quæ notavi sub numeris 9, 21.

271, 33. Ἦν ἔχε.] An hæc est observatio Ionismi, quem in Herodoto suspexit omnis ætas? Nihil magis inde abire potuit; sed & nihil magis iterum appropinquare velut ex recidiva quadam ope, quam quod habet optimus MS. τὴν δή ἔχε.

272, 1. Λέγων οὐ κη ἐπιήδε.] Non est hoc Herodoteum, sed οὐκὶ ἐπιήδε, prout eleganter legit MS. Mediceus, ut queat hoc tertium exemplum accedere illis duobus, quæ collegit Portus.

272, 3. Καὶ ταυτὰ ἐθέασιζε οἱ ἢ καὶ πρότερον.] MS. ignorat particulam ἢ.

272, 26. Ἄστυ ἐμεῦ Λιβύην μηλοτρόφον &c.] Video sane interpretes reddidisse *Lanigeræ Libyes urbem.* Sed quo animo & qua fide, ipsi testentur. Si enim id voluit Pythia, cur non etiam ad hunc modum immutavit ἄστυ Λιβύης μηλοτρόφου, quod sine ulla difficultate potuit? Utique illa epexegesis tolli non merebatur in Latinis. Latet aliud. MS. αἴτυ. An non subindicat esse particulam? Αἴ τὺ ἐμεῦ Λιβύην. *Eia tu Libyam pecorigeram* &c.

272, 30. Ἀκύσαντες τούτων.] MS. ἀκύσαντες δὲ τούτων. Mox etiam τῷ οὔνομα ἦν, non τῇ: omnino recte & quidem in utroque.

272, 38. Ὡς ἀμείνονα χ. ἄξ.] MS. ὡς ἐς ἀμείνονα. quod omnino desideratur.

272, 46. Ἐνταῦθα ὑμῖν ἐπιτήδεον.] Idem codex ἐνταῦθα μὲν ἐπιτήδ.

273, 21. Ἐπὶ κρήνην Θέστιν.] Etsi forsan ad fontem non respiciens, tamen nomen istud in Africa novit, & quidem urbis, Stephanus, sed ab omnibus derelictus in hac parte, qui nuper tam densi eum erexerunt, solo Ortelio Herodotum & Stephanum conducente. Et fors fuat, ut tandem ad hunc fontem condita sit urbs isto nomine. Sed quidquid adfert Stephanus, alienum hinc est, quum optima membrana testetur ab Herodoto fontem appellari Θέστην.

273, 27. Ἀρκεσίλαος.] MS. Ἀρκησίλεως, quod etsi ita semel notaverim, feci procul dubio, quod & in sequentibus ita repererim, ut ideo etiam illic ita reformaverim.

273, 38. Ἐς ὃ ἐν Λεύκωνι.] Is modus loquendi paulo præcessit. Nunc igitur MS. ἐς οὗ ἐν Λεύκ. prout cap. 181 etiam loquitur ἐς οὗ δύεται ὁ ἥλιος, & jam sæpe antea. Quin & cap. 166 legit MS. idem ἐς οὗ ἔλαβε τὸν μισθόν, ubi idem accidit.

273, 41.

273, 46. Τῦτυ ἦ Ἀρκεσίλεω.] Vox prior abest ab MS. Et mox MS. χωλός τε ἐὼν, ubi vulgo tantum χωλὸς ἐών.

274, 26. Ἀπικομένη δὲ περὶ τοῦτο.] Mira hæc pervicacia omnium editionum, quarum nulla hinc discedit, quum tamen legi debeat περὶ τοῦτον, ut cap. 164 in fine, quod etiam interpretatus fuit Valla. Ex MS. tamen nihil notavi.

274, 34. Πρόσθε δὲ οἱ καὶ ἱερόν.] Particulam οἱ non habet MS. Recte, & eodem casu, quo aliquoties jam particulas tales suo loco motas, & vel ad priora vel ad posteriora translatas deprehendimus, sicut infra mox patebit. Et statim εἰπάσης, non ἐπειπάσης.

274, 41. Πυθίη χρᾷ τάδε.] MS. πυθίη οἱ χρᾷ τάδε. Ubi valde utilis dativus ille.

275, 18. Ἔργετο ἑκὼν τῆς Κυρηναίων πολ.] Non possunt hæc coire nec in unam pronunciationem conjungi. Verbum ἔργεσθαι non patitur ἑκόντα. Unde quam subdola meditatione usus fuit Valla interpretans *excessit ultro?* Aliud est in Græcis. Itaque illa vox ἑκὼν sine dubio est commenticia alterius, ut vicissim auro pensari mereatur, quod offert Mediceus MS. ἔργετο ἐκ τῆς Κυρηναίων πόλιος. Sic sana omnia.

275, 23. Τῇ οὔνομα ἦν Ἀλαζίρ.] MS. Ἀλαζίρ, quod certe magis Africanum, ut postea Ἄζιρις; idemque codex mox literis quidem sancte servatis, sed in scribendo transpositis Ἀλιζάρα pro Ἀλαζίρα. Sic certe notavi.

275, 24. Βαρκαῖοί τε ἄνδρες καὶ τῶν ἐκ Κυρ. φυγάδων τινές.] Vocula καὶ non exstat in MS. quasi non duplex hominum genus fuisset, sed unum, nempe Barcæi, qui Cyrenis tamen habitaverant, & nunc male tractati essent ab rege, ut ex illa urbe compulsi fuissent fugere; etsi illud τε videatur eam tueri.

275, 27. Ἐξαμαρτὼν ἦ χρησμῦ.] Prima etiam syllaba primæ vocis non est in MS. & videtur fortuito in vulgaribus libris repetita ex sequente ejus prospectu.

275, 38. Φόρυς ἐτάξατο.] MS. φόρον. Nonne hæc est continua, & usitatissima loquutio in regno Persico, ut prodidit satis ample 3, 90?

275, 39. Ἱκέτις ἵζετο.] Genus loquendi, quod codex Mediceus vindicavit Herodoto, ut dixi sub numeris 129, 15. Is vero ipse nunc perspicue habebat ἵζετο. & post non ἐπανιςαίατο, sed ἐπανιςέατο, de quo tam diligenter inquisivit Portus.

276, 10. Πρὶν δὲ ἀποςεῖλαι.] MS. πρὶν δὲ ἢ ἀποςεῖλαι.

276, 13. Αὐτὸν ἀποδεκέατο.] Tanquam præcessisset vox θάνατος. Sed quæ nulla est, unde vitio laborat, quod vulgo editur, & præclare subvenit codex optimus præbendo αὐτοὶ, quod omnino admittendum. Sed etiam simpliciter in eo scribitur ἀπεδέκοντο.

276, 18. Ὡς ἐμοὶ δοκέει.] MS. δοκέειν. Ita jam illud *Nec dubito* summi apud Musas simii Joannis Clerici vim suam omnem amittit, quod ponere sustinuit in Arte Critica 2, 1, 10 pag. 365. *Nec dubito quin si semel aut iterum duntaxat eo usus esset Herodotus, nec alibi exstaret, id emendaturi fuissent librarii aut Critici.* Emendare vocat mutare in pejus, & statuit mutare librarios aut Criticos ea quorum usus non est frequens. Hîc enim istud contigit, etsi usus exstiterit nimis frequens, quam ut casu facta videretur ista loquutio. Interim tamen vel si semel tantum exstaret, ita etiam dubitare liceret, an id mutaturi forent illi, quum toties in eo scriptore ὡς occurrat cum infinitivis variis positum, quæ infinitiva singula tantum semel occurrunt, nec tamen sunt mutata. Nimis hæc sunt illustrata, quam ut caligo istius vespertilionis intelligere ea possit. Nec apud Herodotum pronunciet occurrere anomala multa, sed in suis studiorum & artium nugis. Eandem formulam restituit MS. 5, 57.

276, 24. Οἵην οἱ ἄλλοι.] MS. interjectione amœnissima οἵην περ οἱ ἄλλοι. Quin & mox ex eodem rite notavi ψέλιον, non cum vulgo ψέλλιον, quod jam antea similiter monui.

276, 34. Γιγάμαι.] In Herodoto ita hoc nomen istius populi accidit contrahi, sicut Scylacis ætate penitus deleri. Hinc enim reor evenisse, ut nulla eorum mentio in isto periplo manserit, quum Adyrmachidæ locum suum teneant. Sed hoc trisyllabicum augetur in MS. Mediceo exhibitum nunc hac forma τιλιγάμμαι, at mox γιλιγαμμέων, unde clare ostendit qualem habeat istam primam literam. Quæ certe restitutio est pretiosissima, quum sic Stephano reddatur plena gratia, qui ex Herodoto eam gentem non aliter appellat cum mœsta agitatione omnium illorum, à quibus hæc pars Stephani tacta est, Ortelii, Holstenii, Berkelii. Nec potest illustrius præstantiæ documentum de ullo vetere scripto libro desiderari, nedum dari, ut quum omnia ejus alia exemplaria sic fallaciter devecta sint ad posteros, hoc unum vel ex tali archetypo vel ab tam sancta manu sit descriptum, ut omnes illos nævos abegerit.

276, 36. Τῷ μεταξὺ χώρῳ τῦτῳ.] In his vel constructio vel sententia concinna non est. MS. τῷ μεταξὺ τύτυ χώρῳ. Hoc verissimum, & ad quod interpretando voluit Valla accedere, sed aberravit à scopo. Nam mens est *in loco interposito*, vel intervallo quod patet inter Giligambas & insulam Aphrodisiada.

276, 38. Ἄζιρις.] Non aliter codex Florentinus. Unde opinor satisfactum à me esse commodo publico occasione notarum, quas dedi Scylacis periplo pag. 109, fere eodem tempore progressas, quo Ezech. Spanhemius

 scri-

scripsit ad Callimachum pag. 104, unde inter mea ista & altera illius de Africano loco arbitrari licet: certe imbecillis probatio est, utrum in Callimacho scribi debeat Ἄζιλις, an vero Ἄζιρις, ex H. Stephani editione & postrema Parisina; & tantos commentarios scribere ne ullo quidem MSto inspecto, quum tantopere per Europam vagatus fuerit.

276, 43. Ἀσβύσται.] Justa appellatio gentis Africanæ, quæ nequit ex censu illius regionis expungi, quum tot testimonia antiquitatis eam agnoscant. Verum nequeunt illi huc pertinere, si accurate egit Callimachus in fragmento, quod citat Stephanus in hoc ethnico, ubi vocat Tritonem Asbystam, qui nimium hinc remotus est. Sed potest Callimachus poëtica propagatione uti voluisse. Sed & Dionysius in Periegesi & Eustathius ponunt eos super Cyrenen, ut inde liceat decernere de Callimacho, & prius verum esse. Certe quidquid est, satis in se acquiescit membrana Medicea adminiculis incorruptis fulta, quæ nunc exhibet Ἀσύσται, idque mox repetit, sicut etiam Ἀσυστέων.

Ibidem. Οὗτοι τὸ ὑπὲρ Κυρ.] Particula τὸ non legitur in MS. nec eget ea Herodotus. & alia est ratio, quum dicitur ἔχονται τὸ πρὸς ἑσπέρης.

277, 9. Ἐς Αὔγιλα.] Sic quum perspicue legerem in codice Mediceo, novum fidei ejus specimen amplecti non cunctatus sum, utpote conveniente prorsus scriptura, quam habet Stephanus, etsi auctorem proferens Apollodorum; & Vossius in notis ad Melam pag. 45 frustratur ac ludit per ignorantiam projiciens modò *Augila vel Ægila*, modò *Libri aliquot Ptolemæi legunt hoc loco* Αὔγιλα, *uti Herodotus.* Ita utrumque parietem linit, quum nobis bibliothecam ejus recognoscentibus nequaquam patuerit ab eo inspectos fuisse aliquot libros Ptolemæi. Licet nunc nobis concludere Αἴγιλα non esse nisi aut ipsius scripturæ vitium, aut error lectionis, quum illa Αυ & Αι in antiquis libris valde sibi sint consimilia.

Ibidem. Ὀπωρίζοντες τοὺς φοίνικας.] Hæc propositi eorum descriptio, nisi fallor, quod consistit in cogendis fructibus, affatim coarctat illud quod dixit θέρος, & definit illam æstatis partem, quæ annexa est autumno, vel plene autumnum ipsum comprehendit, quippe quo tempore fructus palmarum maturescunt & carpi solent. Id Vossius adolescens & adhuc Salmasiocolax nequivit assequi, & quia Scylax quoque in loco Peripli de Nasamonibus dicit τοῦ δὲ θέρους, eodem respectu & de eadem parte intellexit. quum Scylax nullam faciat mentionem legendi fructus, sed tantummodo innuat, quid fiat propter armenta aut greges. Hinc male abreptus & gratulans sibi sustinet publicare [Si legatur, nempe in Herodoto, οἱ μετὰ τὸ θέρος, sublata fuerit omnis difficultas] quum vulgata in Herodoto & Scylace nullam habeant difficultatem, sed ipse aperiat suam lascivam ineptiam. Nempe quum venit vera & propria æstas, transeunt in mediterranea cum pecore, ubi est aquarum dulcium copia; ubi accedit autumnus, quando solent vicina litoribus irrigari, illuc rursus trajiciunt pecora; quo facto illi relictis ibi gregibus, quia tum dactyli maturescunt, repetunt mediterranea & divitias illas colligunt. Nihil simplicius. Utique dum Cyrus scribitur ad Gynden θερείαν πᾶσαν μεῖναι, etiam tempus autumnum eo continetur lib. I.

277, 11. Τοὺς δὲ ἀτελέας &c.] Infausta interpretatio Vallæ post renatas literas bene incurrit in indignationem hominum doctorum, & postquam Desid. Heraldus in Adversariis 1, 10 illam reprehendit, pluribus perstrinxit, ut debuit, Æm. Portus in Lexico Ionico, ut nostro tempori non conveniat in ulcus jam coalescens & sanatum ungues mittere, quod video per summam temeritatem in quibusdam observationibus fieri, quum non deceat.

277, 16. Σκίμπωνα προσηήσανται.] Non est, quod quis offendat, nisi dicas absurdam & fœdam esse noxam, quæ quidvis Herodoto supposuit. Nam eximius ille Mediceus MS. tanto tempore servat σκίπωνα, & nullus ex eo restituere dignatus fuit. Habes igitur in monumento illustri vocem istam positam, ut minime mireris ab Grammaticis eam omnibus annotari. Adhibeas licet Stephani Thesaurum.

277, 26. Κατευξάμενοι ἀποκατακοιμέονται.] Tanquam hîc quoque placuisset illa echo in iteratione præpositionis κατὰ, quam paulo ante habuimus in Καταφλέγων καταφύγῃ ad paginam 230. Itaque sic quoque citat Salmasius in Plinianis pag. 412. Sed eam opinionem dissipat optimus MS. exhibendo ἀποκοιμῶνται, quod probari omnino debet. Salmasius autem quam præcipitans & furens in citando fuerit, omnemque attentionem prævertens, inde cognoscitur quod habet λεγομένους γενεάδας τῶν τύμβων ἁψάμενοι. Sed & mox τὸ δ' ἂν ἴδῃ ἐν τῇ ὄψει ἐνύπνιον, non ἴδοιεν τῇ. Editores nimirum volunt videri exacti custodes numerorum, Herodotus se monstrat esse liberum, & utrumque numerum bene posse concurrere. An dubitamus, quis *audiri* debeat?

277, 41. Γαράμαντες.] Dausquejus ad Silium Italicum lib. 3 duravit interrogare [An Herodotus Garamantes supposuit Gamphasantibus?] Cui respondendum videtur statuisse Salmasius in Plinianis pag. 413.

277, 47. Οἱ λόφους κείρονται.] Quis horum ver-

verborum sensus sit, parum constat. Valla reddebat *qui summum capitis verticem radunt.* Nec dubitat sequi Æmil. Portus, tam in v. Κείρειν interpretans *qui summum capitis verticem tondent*, quam in v. Λόφος, ubi quidem agit uberius, & retinet vocem *radunt.* Eodem modo progreditur Salmasius in Epistola de Coma, ubi pag. 254 negat λόφους κείρεσθαι verti posse aut debere *cristas tondendo efficere*, & λόφους ibi cervices esse: ubi videtur refellere ea, quæ exstant scripta ad Maccoth pag. 124 & explicant *cristas tondendo efficiunt. Nam in medio capillos sinentes crescere, utrimque in cute raduntur.* Certe quod prætexit Salmasius, non videri Herodotum dixisse λόφους κείρεσθαι eo sensu, quo volunt illa, pro verissimo haberi debet, quia non alio sensu dicit mox τὰ μὲν ἔνθεν καὶ ἔνθεν κείροντες. Ibi profecto non est efficere aliquid tondendo, sed amputari & detonderi, ut in tanta vicinia nequeat videri lusisse in duplici notatione. Sed quod observandum erat, quamdiu ista verba sic leguntur. Videlicet nequibant ista legitime sic verti & intelligi, dum sic istud κείροντες illic repetitur. Nam quæ gratia est sic bis ponere κείροντας? Itaque tempus jam est diruendi ista palam falsissima lectionum, quæ viris excellentibus cæcitatem attulerunt; quum non correctissime tantum, sed & elegantissime optimus MS. legat κείροντες ἐν χρῷ, ut duo sint participia & omnia cohæreant, ad quem sensum modumque Latina accommodavi, ut pluribus liceat supersedere.

278, 2. Φορέουσι.] MS. φέρουσι, tanto venustius, quia statim sequetur φορέει.

278, 12. Μακέων μὲν τούτων.] MS. τουτέων.

278, 17. Ὅσον τὸ τῆς σχίνου.] MS. ὅσον τε τῆς σχίνου. Et hoc est Herodoteum. 2, 78 Μέγαθος ὅσον τε πάντη πηχυαῖον. Et mox τῷ λωτῷ καὶ οὗτοι, ubi vulgo omittitur articulus.

279, 9. Τὴν Ἀθηναίην καλέουσι.] Hoc vero mendacissimum est, utique si capias de tempore, quo Græcæ coloniæ nondum illic fuerint ductæ. Et quis Ἀθηναίης nominis originem ex barbaris Afris potius, quam ex uno illo domicilio omnis eloquentiæ petiturus est? Sed nempe illud verbum poni debebat in eadem forma, qua mox in versu abhinc secundo repetitur. Nonne hæc scabies magnam corrumpendi caussam attulit? Quin tu scribe omnino, prout habet pretiosissimus ille codex, καλέομεν. Sane & interpres paulo minus quam ineptit dum vertit *nominavimus.* Hoc audax; at Græcum nullus intellexit.

279, 10. Τρωυμάτων.] MS. τρωμάτων. ut in capite 160. Μετὰ δὲ τὸ τρῶμα τοῦτο, & sæpe.

279, 28. Τῷ ἂν ἥκῃ.] Notissima contentio virorum eruditorum post Vallæ aberrationem in interpretando, & pravam labem in legendo. Id evitatum fuisset, si contigisset eis incidere in Codicem Mediceum, qui clare habet οἴκῃ, quod excepit Salmasius in Plinianis p. 384 scribens [ἐοίκῃ, Ionice οἴκα, ut οἶκε τε pro ἔοικέ τε ibidem apud Herodotum] Quæ sunt eximia. Sed ea noluit agnoscere Vossius ad Melam pag. 45, ea quæ subnectuntur ab Salmasio supervacua, carpens, quia notas ad Melam scribebat offensus Salmasio, ut ipse confessus fuit in appendice, ut sic malo animo ad istas observationes accesserit; unde non mirum est, si scribat recte legisse Vallam, sed male interpretatum esse. Unde enim hoc collegerit? ut cap. 198 οἶκε.

279, 32. Ὀφρύη ψάμμος.] Mirum est tam prudenter ab hac Camarina doctos nostræ ætatis scriptores, in aliis Herodoti locis tam sordide volutatos, abstinere potuisse, ut præter Portum & Stephanum vix ullus tetigerit. Utique nullus hæc intellexit, & ne ipsi quidem, quos citavi. Quæ enim hæc constructio? Toties de arena occurrit apud Herodotum, an & hoc epexegeseos specimen? Sic enim dicit Portus figurate dictum videri ἀντὶ τοῦ ὀφρύην ψάμμου, quod putat probari ex sequentibus διὰ τῆς ὀφρύης τῆς ψάμμου, unde nihil tale colligi potest; quod utique non consideravit Valla instar appositionis, sed vertit *supercilium sabuli*, prout genitivus ibi posterior regitur ab præcedente, qui posset alterius etiam casus esse. At Stephanus indicat esse aliquos, qui pro ψάμμος legant ψάμμου. Id quod potest fieri, si modo recte. Turbat ergo vox posterior, in qua tanto firmius defendi debet litera postrema ς, quanto magis eam expulsam volunt, utpote quæ significat hic latere aliquid. Id vero in lucem revocat codex Mediceus exhibens ψάμμης. Quippe sic legendum, voce quidem nova, sed ratione Herodoti propria, ut πάθη, ut hoc ipsum ὀφρύη.

279, 37. Ἑκάστου τῶν κολωνῶν.] MS. ἑκάστου τοῦ κολωνοῦ.

280, 3. Ἐς μέσας νύκτας πελαγίζει.] Quam significationem postremo verbo viri docti, dum vel legunt ista vel interpretantur, induant, viderint; ego certe scio nullam posse, & male immutatam vocem male percipi. Certe hic locus nec vel uni intellectus fuit. Patet ex versione Vallæ, qui totum verbum omisit. Patet ex lexico Porti, qui quum duo loca verbi πελαγίζειν conferret, hunc tertium contrectare ausus non fuit. Nullus locus est vulgatæ lectioni, & mihi gratulatus fui per triginta & plures annos, cui licebat legere expuncta syllaba πελάζει, hoc est, quum magis procedit ad calorem, ad mediam noctem appropinquat. Ita plane inæstimabilis ille Mediceus MS. Ipsum verbum cum eadem constructione sic obtulit Herodotus 2, 19 de Nilo: Πελάσας δὲ ἐς τὸν ἀριθμὸν τουτέων τῶν ἡμε-

ῥέων, quum 7, 141 in oraculo edat ἀδάμαντι πελάσσας.

280, 42. Δι' ἀλέων δέκα ἡμερέων ὁδῦ.] Sæpe hæc singula iterata sunt. At nunc vox postrema non est in MS.

280, 44. Τῷ ὄνομα Ἄτλας.] MS. τῷ ὄνομά ἐστι Ἄτλας, magis decore.

280, 46. Ὑψηλὸν δὲ ὅτω δή τι λέγεται.] Ut 1, 163. Προσφιλέες ὅτω δή τι ἐγένοντο. Nunc tamen optimus MS. ὅτω τι λέγεται, quod sane etiam est Herodoteum. Et mox τοῦτο τὰ κίονα, ubi media vocula solet abesse.

281, 11. Οὐ γὰρ ἠδυνατέατο.] MS. οὐ γὰρ ἂν ἠδυνέατο. Mutatio hæc jam aliquoties apparuit.

281, 22. Δικαιεῦσι παλίεσθαι.] Quum Stephani nomen in Lexico suo deleret Portus, (ad hanc enim sæculo integro vetustiorem pugnam pueriliter se exuunt alii) patet inde, quid noxæ ab eo sit illatum huic verbo, & suspectum esse scripserit; cui repugnat acriter ille, quem nominavi, Portus, quod in libro allegato videas licet. Nam quum uterque ignoraret statum hujus loci, pugnant in tenebris. Itaque ut tam gravi molestia liberemus hanc Herodoti particulam, repetimus ex vetustissimo & fidelissimo ejus exemplari MS. ἀπλίεσθαι Id enim in eo legitur, neque ulla ambigendi mihi causa est.

281, 34. Οἰσύπῃ προβάτων.] Quam licet pluribus allegationibus in Thesauro suo declaraverit Henr. Stephanus, tamen quia scripserat Th. Bartholinus de Latere Chr. aperto p. 98 [Auctorum quibus οἴσυπος de sordibus, non lana, adhibetur. Nisi pro lana acceperit Herodotus l. 4, apud quem οἰσύπῳ προβάτων venas verticales usserunt Libyæ populi infantes suos curaturi] hinc & Salmasio indicta fuit opera, ut breviter in libello de Cruce, vocem hanc & vim ejus versaret, sed ubi nonnisi οἴσυπος & οἴσυπον memoratur. Sed præter omnia memorabilis est hæc mentio Herodotea. Nam quum sicut vulgo editur, ita etiam citaretur hæc οἰσύπῃ in Lexico Goldastino pag. hujus editionis 746 cum explicatione ῥυπαρὰ προβάτων ἔρια; notes tamen licet ab hac tam valida vulgi consuetudine ausum fuisse discedere Suidam, ut memoraretur ab eo οἴσπη cum eadem explicatione, & quidem sub adminiculo unius Herodoti, quem diserte nominat, scribens Οἴσπη, ῥυπαρῶν προβάτων ἔρια. Ἡρόδοτος. An credis? Quis non perinde infamet Suidam, & hoc ipso crimine vituperet, æque ac fecit ille Cantabrigiensis editor infamia & vituperatione maxima dignus, quia Suidam edidit, quem ignorabat. Atqui hoc ipsum, quod ex tot sæculorum memoria testatur Suidas, hodie oculis conspici potest Florentiæ, ubi in Laurentianis pluteis membrana illa venerabilis plane habet expressam eam ipsam vocem. Eant jam, & afferant similia in suis scriptis. Ne autem nimium mireris, faciet simile documentum, quod monstravi sub numeris 7, 27. Non enim eo nunc ulterius, nisi quod utroque loco & ante & post in eodem libro legatur εἰπεῖν, non εἶπαι, quod editur.

282, 7. Πλὴν γὰρ ὅτι.] MS. πλὴν γὰρ ἢ ὅτι. 2, 111. Πλὴν ἢ τὸ τῷ ἔρῳ νιψάμενος ἀπέβλεψε.

282, 9. Οἱ θύσανοι οἱ ἐκ τῶν αἰγίδων αὐτῇσι.] Quis sermo magis insipidus aut vilis fingi potest? Certe vel ἐκ τῶν αἰγίδων, vel αὐτῇσι debet deleri ut supervacuum: sicut tale quid cogitavit Valla vertens *pendentes ex eis fimbriæ*. Sed ille plura quam debuit, in proxime antecedentibus omisit. Hoc mihi constat interim, aliter hæc dedisse Herodotum. Unde pro voce postrema MS. optimus habet αὐτῇ εἰσί. Verbum istud substantivum etiam in aliis duobus codicibus legi, sed ut ista adesset varietas, nempe αὐτοῖς εἰσίν. Ex quibus omnibus videtur scripsisse καὶ οἱ θύσανοι, οἱ ἐκ τῶν αἰγίδων αὐτῇ εἰσί, οὐκ ὄφιες εἰσί, hoc est, *& fimbriæ, quæ ex ægidibus Palladi dependent, non sunt serpentes* &c.

282, 19. Τέσσερας ἵππους ζεύγνυναι.] MS. συζεύγνυναι.

282, 26. Ἐξ ἀνθερίκων ἐνερμένων.] MS. ἐνειρμένων. Et cur huic verbo demunt literam ι, quum ferant in Ἐνεῖκαι, & de verbo ἐνείχεε vide Portum. Περὶ τῶν ἀνθερίκων multa satis dixit Portus ex Eustathio, & Cl. Grævius tetigit quoque in tomo primo Luciani.

282, 46. Καὶ οἱ κυνοκέφαλοι, οἱ ἐν τοῖσι στήθεσι.] Absurda est hæc editorum licentia. Nam nec in ullo MS. hanc lectionem, quæ ab ipsis in contextum recepta est, conspici existimo, & contra omnem fabularem historiam est cynocephalorum oculos in pectore ponere. Rursum cynocephalos delere (quo vergit Stephanus) quæ auctoritas ipsis permittit? Nihil certius, nihil verius, quam interpretem ex MS. optimam versionem dedisse. Nam sic plane codex Mediceus καὶ οἱ κυνοκέφαλοι, καὶ οἱ ἀκέφαλοι οἱ ἐν τοῖσι στήθεσι &c.

282, 48. Ὡς δὴ λέγεταί γε.] MS. λέγονταί γε.

283, 2. Πολλὰ θηρία ἀκατάψευστα.] Nullam habui causam alicujus mutationis tentandæ, quum codex Mediceus hæc ita prodidisset ad nostram ætatem, nec Valla videretur deseruisse verum sensum. Sed nuper huc accessit Vir Eximius, & quem propter doctos labores revereor, Montfaucon in Palæographia Græca pag. 343, & testatus, ex supposito errato, quod Laur. Valla & post eum Henr. Stephanus in editis Herodoti admiserint, probans proclivitatem labendi in diuturno exscribendi & vertendi atque emendandi munere ut contingat vel nasutioribus, & vel in rebus obviis & facillimis interdum corruere; fatetur ubi primum hoc legit, risisse sane fe-

ras

ras illas haud dissimulatas & veraces : hunc enim esse loci sensum, si stet prior lectio; & mendum statim subodoratus legendum putavit ἀκατάψαυστα, codicesque Regios adiit, qui hanc lectionem habeant; quam veram & germanam esse nemo non fateatur. Vertendum itaque, *Nec non viri feminæque agrestes, & aliæ permultæ feræ intractabiles.* Valde vereor, ne hæc sint specimina Νεογραφίας potius Ἑλληνικῆς, quam Παλαιογραφίας. Nam quod Vallæ & Stephani aliquid ridere potest, nescio an hoc præscribat formula vitæ, quam elegit, ut in viris doctis si quid fiat humanitus debeat ridere, quo nihil puerilius, nihil æque plebejum. Ab ipso autem id factum esse non magis quis miretur, quam potuisse ipsum edere in Cosma pag. 124 ἔπειτα ἐν μέρει τοῦ οὐρανοῦ ἐστιν, ὡς ἐν μέρει βραχυτάτῳ οὖσα, etiam vertere. Deinde quum hoc loco ex istis duobus alter produxerit versionem, alter toleraverit *feræ haud ementitæ*, an credimus illos intellexisse *haud dissimulatas & veraces ?* Quid ? an non apud Ciceronem perinde exstant *ementitis auspiciis*, quam *ementitus es auspicia ?* ut tam passive, quam active usurpatum istud Latinum fuerit. Unde Vallam opinor dixisse *haud ementitæ* nimirum vel ab fama vel ab quibusdam qui peregrinati illuc ita retulerunt, vel ab vicinis, ut ille rumor esset. Sed non agitur de versione Vallæ, quem admittat sensum; verum de Græcis credo intelligi ab viro doctissimo, quoniam addit, *si stet prior lectio*, ut ἀκατάψευστα θηρία dici debeant *feræ haud dissimulatæ & veraces.* Nihil credo. Nam, ne asperius agatur, nihil vetat, quo minus ἀκατάψευστος intelligatur passive, quam active, ut apud Suidam recensentur & explicantur Ἀκατάληπτος, Ἀκατάβλητος, Ἀκαταμάχητος, Ἀκαταιτίατος, Ἀκαταδύναστος. Et quot huc alia aliunde arcessi possunt? Ἀκατονόμαστος, Ἀκατάγγελτος, Ἀκατάλυτος &c. Inspiciatur modo index Stephani. Itaque & hæc pars non procedit. Jam vero ut prodeat ἀκατάψαυστος, nescio quî fieri possit, quum canalis ejus, unde commoditas derivationis constaret, vel incisus sit vel obturatus. Nam novi in sermonis Græci usu esse καταψεύδεσθαι, & καταψευστος, unde porrigi potest ἀκατάψευστος. At vero καταψαύομαι vel καταψαυστος, quum vicina ψαύω & παύομαι noverint tale compositum, nullum habeo ab ψαύομαι, & novi nullum. Certe ego non observavi, nec video apud Lexicographos, ut discere cupiam. Codicibus Bibliothecæ Regiæ gratulor, non-utor.

283, 3. Ἄλλα τάδε.] MS. ἄλλα τοιάδε.

283, 6. Τῶν κατὰ κέρεα.] Vides quomodo versionem Vallæ *quibus ulnales palmæ* mutare voluerit Stephanus, ut κατὰ sit positum ad comparationem vel æstimationem *ad quarum cornua.* Et frequens est ille usus præpositionis istius etiam in Herodoto, ut mox κατὰ βοῦν. Sed hoc tamen deprehendimus circa istam præpositionem & sensum ejus hæsitatum esse. Quod si insuper licet secreta studia ad oportunitatem publicam proferre, mercabar nuper exemplar Herodoti, editionis Hervagianæ 1557, quod Joannes à Bodeghem quæsiverat ex auctione librorum Cap. Damman habita in Curia Hollandiæ 1596, ab hoc valde conscriptum, & in hoc loco additum [f. circa cornua, vel instar cornuum] Sed ut verbo absolvam, istud κατὰ hoc loco tam falsum est, ut maximus ille Salmasius in Plinianis pag. 223 citans hunc locum exhibuerit τῶν τὰ κέρεα. Eum illic vide. Quid dicam? testor plane & simpliciter sic legi in MS. Mediceo τῶν τὰ κέρεα.

283, 6. Καὶ βασσάρια.] Hoc igitur respicitur in Etymologico magno, dum scribitur. Βάσσαρος ἀλώπηξ λέγεται κατὰ Ἡρόδοτον ὑπὸ Κυρηναίων.

283, 20. Οἱ δὲ ἐχῖνες.] MS. ἐχινέες.

283, 27. Τούτων δὲ Ζύγαντες ἔχονται.] In hoc etiam loco hucusque turbatum fuit, ut videre est in Ortelii Lexico. Post eum Casaubonus in notis ad librum secundum Strabonis prope finem pronunciavit [apud Herodotum in vulgatis codd. corrupte jam Stephani temporibus Γύζαντες : hodie etiam corruptius Ζύγαντες. Legendum Βύζαντες] Moderatur ista eruditissime Salmasius in Plinianis pag. 320 [Βύζαντες Græce hi populi Africæ. Herodoto Γύζαντες, quod Æolicum est, ut γλέφαρον &c.] Quæ novissima hic adnotavit quoque Holstenius. At quis interim fuit ille tam improbus, qui in codices Herodoti intulit Zugantas, quos Stephanus tantum haurire potuit ex Hecatæo & Eudoxo? Id plane non assequor. Interim in vetustissimo MS. Mediceo liquide legitur Γύζαντες, quomodo primis temporibus hîc lectum fuisse non bis modo monet Stephanus, sed etiam tertia vice iterat in v. Κυραυνίς; idque ex significatu vocis *gazin* i. apes, conatur firmare Bochartus: unde egregium ætatis ac fidei testimonium ei codici debet peti. Nec infirmius sane videtur, quod sequitur. nam pro voce Κύραυνιν, quam insulam illic locorum facit Herodotus, quamque vertunt *Cyranin*, ille idem MS. legit Κυραύνην, more frequentissimo, quo η & ι sunt confusa. Inde enim patet fuisse Κύραυνιν. At contradicit Stephanus, qui eandem insulam addita litera vocat Κυραυνίς, idque ex libro IV Herodoti, ut proculdubio huc respexerit. ubi quum nullius momenti sint Holsteniana, tum mirum quantum tricarum scriptoribus vetustis à temeritate posterorum invectum sit. Nec enim contradixit olim Stephanus teste & indice MSto ejus Grammatici codice, qui Perusiæ in Abbatia S. Petri asservatur; in quo totidem prorsus li-

teris deprehendi Κυραυὶς, & deinde ὁ νησιώτης Κυραυίτης. quod majoris ponderis est quam Bocharti Κύραμιν, *id est*, *Cyramis* vitium, in Chanaan 1, 26. Vide quam belle omnia & exacte concordent.

283, 49. Ὅτι δὲ ἂν ἐσπέσοι.] MS. ἐσπέσῃ.

284, 13. Ἐκβάντας σκέψασθαι.] Mediceus σκέπτεσθαι. quod commodius; sicut Ionismus antea requirebat ἐπεξῆς, quod est in eodem libro, non ἐφεξῆς, ut ediderunt. Sic etiam mox ἀπελόμενοι, non ἀνελόμενοι.

284, 15. Ἦν γὰρ μὴ ἄξιος.] Est imperfectus sermo, quem optime supplet Mediceus ἢν γὰρ μὴ ἐῃ ἄξιος.

284, 19. Πρὶν ἂν σφι ἀπιςωθείῃ.] Sed MS. ille ἀπιςωθῇ.

284, 24. Τοσοῦτον γὰρ ἔτι.] Sane ita claudit sermonem in fine capitis 199. Ταῦτα μὲν νυν ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω, quasi ad ista jam præpararetur lector. Attamen Herodotum testatur codex idem dedisse τοσόν δὲ ἔτι. & satis est. Quin etiam statim νέμεται ταύτην, non αὐτήν.

284, 34. Μελάγγαιός τε.] MS. μελάγγεός τε, ut solet existere hæc confusio, & postea sequi animadvertes γεωργυχέοντας.

284, 47. Ἀξίας θωύματος.] MS. θώματος. ut supra jam aliquoties notavi. Et mox τὰ ὑπερθαλασσιδίων χώρων egregie connexa voce, quam dissecabant ὑπὲρ τῶν θαλασσιδίων, tanto strenuius assumenda, quod & Stephanus in suis MSS. eam invenerit, ut docent margines.

285, 19. Προσίσχε πρὸς τὸ δάπεδον.] Prout sæpe in verbo composito repetitur præpositio. Sed accuratiore manu scriptus est hic locus in optimo MS. nempe dempta litera Πρσίσχε. Nam ad pavimentum urbis fuisse admotam novimus jam per præpositionem sequentem; oportet etiam nosci illud ita factum fuisse, ut ante ad istud poneretur. Itaque bis hoc repeti oportuit. Antea posui ἀπίκατο ex MS. pro ἀπίκοντο.

285, 31. Ποιέει τάδε.] MS. τοιάδε, omnino repetens vocem modo usurpatam. Et mox τάφρην, non τάφρον.

285, 41. Ὑποτελέειν φάναι.] Sic 1, 171. φόρον μὲν οὐδένα ὑποτελέοντες. Itaque illud notum. Sed Herodotus uti maluit aliquo vel ignoto vel minus noto, quod perhibet optimus MS. edens ὑποτελέην φάναι, ita volens indicare ὑποτελέην substantive condicere regi tributum æquum & dignum, ut ἀτελητίην alibi habet; sive innuat solam subjectionem & obsequia, sive & tributariam collationem.

285, 43. Κατὰ Βαρκαίων.] MS. Βαρκαίους.

285, 48. Ἔθεον ἔσω ἐς τὸ τεῖχος.] Recte, si ita constaret scripsisse Herodotum. Nam MS. Florentinus habet clare ἔξω, ut dicat foris cucurrisse eos vel in ipsum murum, vel in castellum, ut dixit.

286, 13. Ἐξανδραποδισάμενοι.] Minus literarum in MS. ἀνδραποδισάμενοι.

286, 21. Ἐπὶ Διὸς Λυκαίου ὄχθην.] Non probat hoc postremum ille optimus MS. sed usitatius ὄχθον, sicut nec ἐπόδια, sed ἐφόδια, quum utique toties occurrat etiam ἔφοδος; nec etiam probat illud ἀπικέατο, sed simplici utitur ἀπίκοντο: quæ nobis satisfacere queunt.

JACOBI GRONOVII
NOTÆ ET OBSERVATIONES
in librum quintum Herodoti.

287, 10. Ἀντιζομένων.] MS. ἀντικατιζομένων.

287, 15. Ἐκ προκλήσεός σφι ἐγένετο.] In MS. non apparet illud σφι.

288, 5. Ἡμερέμενος βασιλέϊ Δαρείῳ.] Nomen proprium in MS. non est.

288, 8. Φρονέοιτο κατὰ τωυτό.] MS. φρονέοι. Apparet enim esse negligentem iterationem syllabæ το.

288, 11. Μή κοτε ἐγγένηται.] Sane ἐγγίνεσθαι notat aliquando *licere* apud Herodotum, quod huc referri non debet, ut voluit tamen referre Valla prorsus alienans versionem suam ab Græcis ita *& nulla ratione contingere potest.* Licet enim Thracibus idem sentire, sed ipsi non possunt vel nolunt. Multo elegantius ac potius est quod legitur in MS. μή κοτε ἓν γένηται, quo sensus plene absolvitur.

288, 21. Ποιεῦσι τάδε.] MS. τοιάδε.

288, 34. Σφάζεται ἐπὶ τὸν τάφον.] MS. ἐς τὸ. non igitur ad tumulum, ut remisse Valla, sed in ipso tumulo, vel super mariti cadaver, vel ad latus. Certe Mela bene intellexit *super mortuorum virorum corpora interfici.*

288, 44. Τὸ μὲν ἐςίχθαι.] Huic verbo lumen infert Salmasius ad Fl. Vopiscum pag. 512.

288, 46. Γῆς ἐργάτην ἀτιμότατον.] Quæ vesania infatuavit olim plures, ut collegit Dausquejus ad Silium Italicum pag. 128.

289, 15. Ἀλλὰ τὰ πέρην.] Vocula τὰ non est in MS. Statim quoque ἐσθῆτι γὰρ χρεωμ. ubi particulam mediam ignorant editiones.

290, 2. Οὗτοι μὲν κατὰ τὰ εἴλοντο ἐτράποντο.] MS. omittit particulam τὰ.

290, 6. Μαῤύης.] MS. Μαῤύης.

290, 7. Ἐπεί τε Δαρεῖος διέβη ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐς τὴν Ἀσίαν.] An vero tot verbis egebat lector, ut hanc sententiam conficeret? & si quis in hac enarratione peregerit legendo præcedentia omnia, is adhuc necessario debebat instrui de transitu Darii ex Europa in Asiam? Utique cum Dario & Herodoto tamdiu is versatus in Europa est, ac tandem transiit in Asiam, ut quum bene intelligat de transitu Darii in Asiam (quippe quo notatur tempus, quando id contigerit, & ubi) tum non sine puerili repetitione percipiat rursus mentionem fieri Europæ, quippe quam ignorare non potuit. Omnino has voces non expressit Valla, non tam ex suo, ut opinor, arbitrio omittens, quam quod in libro suo non exstarent. Mihi certe ita videtur cognoscenti, quemadmodum antiquitus lectum fuerit in hoc loco, quum istæ voces ἐκ τῆς Εὐρώπης nullæ exstent in egregio illo Mediceo, ut per me vetentur ulterius noxam ferre Herodoto, qui vix uno versu ante posuerat illa ipsa verba, ubi merito leguntur, fatue nunc iterata.

290, 14. Καὶ κλώθουσαν.] MS. κλῶζαν. sed ita ut alterum σα postea sit superscriptum à manu, sive illa sapiente & laudanda, sive invidente huic scriptori & æternæ posteritati notitiam nescio quam, unde à me illa relinquitur aliis scrutanda.

290, 20. Ὅτι χρήσαιτο.] Simpliciter MS. χρήσεται.

290, 30. Ποδαπὴ εἴη.] MS. ὁποδαπὴ εἴη. Non crediderim id quoque proferre voluisse Galeum, qui bis videtur destitutus fuisse atramento, nihil notans, nisi *Cod. Arch.* tum ad Λυδικά, tum ad ποῦ τοι, ut citat, quod non intelligo. Sed nostrum hoc est quantivis pretii, ut sic altero loco firmetur id quod exstat 9, 19, & citatur ab Porto, sed qui perperam scribit in vulgatis Lexicis Græcol. sine ulla auctoritate id scriptum legi, quum clare Stephanus adducat verba Platonis. Et mox καὶ τί κεῖνοι, omissa vocula δή, ante vocem κεῖνοι interponi solita, non certe necessaria.

290, 39. Ταῦτα ἕκαστα.] MS. αὐτὰ ἕκαστα, longe nervosius.

290, 43. Εἵνεκα καὶ ἐποιέετο.] Particula καὶ non legitur in MS. & recte potest omitti. Quin & deinde γράφει γράμματα Μεγαβάζῳ, ubi vulgo πρὸς Μεγάβαζον.

291, 6. Ἐσβαλόντας.] Sane ut mox ἐσβολὴν, & sæpius. Attamen MS. ἐμβάλλοντας.

291, 8. Πυθόμενοι συναλισθέντας.] MS. συναλίσθαι. Et rectius, quum videatur nunc Herodotus varietati indulsisse, quam vulgus nequit recte aspicere.

291, 17. Σειροπαίονες.] Quid Vallæ in animo fuerit, ut Latine scriberet *Syropæones*, non assequor; & tamen is sæpe exprimit, quod solus sciebat in MSStis legi, unde nihil in eo mutavi, licet in Mediceo nulla occurreret differentia ab vulgato. Bene tamen & acute Holstenius arripit Stephani Σιροπαίονες in v. Σίρις, sed cave, quoniam Holstenius jam nimis se dat Stephano, interdum optimos libros sequuto, ut patuit.

291, 40. Σπυρίδα κεινήν.] Non debeo supprimere in optimo exemplari prætermitti Ionismum & scriptum esse κενήν, quæcunque causa fuerit. Interim in Marmoribus Oxoniensibus, præclaro certe monumento, pag. 127 talis cernitur lapis, quo sedet aliqua tergo spectantibus obverso (quam mulierem esse & forsan ancillam colligas ex capillis, qui perinde compositi sunt ac in marmore pag. 81.) Ea torquet fusum, ut filum deducatur ex colu sublimiore, & prope stante equo, cujus caput accepit.

292, 1. Πρῶτα μὲν τῆς.] MS. πρῶτον.

292, 10. Ἐπὶ ξεινίᾳ ἐκάλεε.] Sic 9, 15. Παρασκευασάμενος μεγάλως ἐκάλεε ἐπὶ ξεινίᾳ αὐτοῖσι &c. Et simile fuit 4, 154. Nihilominus nunc MS. in præsenti, ut sæpe narrationes etsi diu præteritas instituit auctor, profert καλέει. De prioribus quid mihi videretur, modo dixi ad locum citatum. Utique alias dixit ξεινίης & ξεινίην. An dativum non formaret eodem modo?

292, 31. Ἀλγηδόνας ὀφθαλμῶν] Quum vix aliter potuerint Persæ illas describere, ut plene exprimerent, quid ad summam hilaritatem deesset; nec Herodotus sustinuerit alias substituere voces, quam quibus illos fuisse usos noverat: tamen mire se exasperat Dionysius Longinus cap. 4, ut Herodoto non ignosceret. Itaque post patrocinia etiam nonnulla ad excusandum eum excogitata decernit, quamvis ἐκ τοιούτων προσώπων, διὰ μικροψυχίαν illum statui debere ἀσχημονεῖν πρὸς τὸν αἰῶνα ἅπαντα. Quod ego magis opinor occursurum huic Dionysii judicio, quam Herodoteæ relationi. In qua non ita simul & semel formosæ mulieres, καλαὶ γυναῖκες, traducuntur, sed ab libidinosis paucis, qui abuti eis nequeunt. Quid? an aliud est in Tantalo διψαλέη ὀδύνη, ut dixit Epigramma Græcum, aut ut in Petronio, *quem sua vota premunt*, nonne ἀλγηδόνες aut χειλῶν aut ὀφθαλμῶν recte dicerentur, dum inde accenduntur desideria?

293, 1. Νεοχμῶσαι πρὸς ἄνδρας.] MS. κατ' ἄνδρας, ut alibi ista præpositio etiam occurrit in tali sensu.

293, 5. Ἔλεγε ὁ Ἀλέξανδρος.] MS. rursum in præsenti λέγει ὁ Ἀλέξ.

293, 6. Πολλή ἐστι ἐν ὑμῖν ἀπειλή.] Particulam ἐν feliciter ignorat MS.

293, 18. Παρῆγε εἴσω.] Quid hic loci est illi

illi composito, quod statim demum adhibet, ubi convenit. Sed optimus MS. habet ἦγε. Verissime & justo ordine. Primo narrat ductas esse, mox prope adductas.

293, 20. Πανδαισίη τελέη εἱστιῆτο.] MS. ἡστιῆτο. Quidni laudatissima restitutione? & mox ἐπιδαψιλεύμεθα, non ἐπιδαψιλευόμεθα. An non palam constat passim istam literam ο in isto plurali ab auctore supprimi?

293, 36. Ἅμα πᾶσι κείνοισι.] MS. vocem πᾶσι ignorat, omnino decentissime; quum & per αὐτοὺς & per οὗτοι & per αὐτοὶ ita perfecte notitia istorum sit tradita, ut hoc vocabulum sit nulli bono.

294, 1. Τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ διέποντες ἀγῶνα.] Plane ut 2, 160. Κάλλιστα τιθέναι τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ ἀγῶνα. Sed in hoc loco MS. ignorat particulam ἐν.

294, 11. Καὶ ἐνθεῦτεν διαπρήξ.] Conjunctiva abest ab MS. & sine ejus ope sermo commode satis nectitur.

294, 18. Οἷόν τι χρῆμα.] Verum Herodoteum propinat optimus MS. κοῖόν τι χρ.

295, 34. Οὕτω μὲν νῦν τοσαῦτα.] Nequeo diffiteri, quin ad gustum vulgi satisfactura sit hæc loquutio. Sed Mediceus MS. οὕτω δὲ τοσαῦτα.

296, 8. Ὥσπερ καὶ τῶν σφετέρων.] Similiter ita suppletum & perfectum sermonem haberet vulgus; sed idem iste MS. non agnoscit illud καὶ.

296, 39. Προσέθεντο τῷ Ἀρισταγόρῃ.] Consideravit hunc locum Portus & quidem multa cum attentione in lexico velut Herodoteæ loquutionis specimen, pro communi συνιστάναι commendare, aut etiam alicui adhærere. Verum in MS. Mediceo legebam προσέθεσαν, quod ipsum activum notatur ex 3, 62. Οὔτι μοι διεπρήξαο τό τοι προσέθηκα πρῆγμα.

296, 48. Νάξος εἴη νῆσος.] An non ridiculum hoc Geographiæ vocabulo jam uti apud virum maris Ægæi satis peritum? Non est hæc remota ab Asia, ut de Eubœa mox convenientius sit ea descriptione uti. Quidquid sit, certe vox ultima non est in MS.

297, 1. Χρήματος δὲ ἔχοι πολλά.] Nullus posset in his aliquid vel desiderare vel animadvertere; adeo lepide falsa manus se occuluit. Sed etiam nullum fore opinor, qui non velut ἄνεως spectaturus sit elegantiam & agniturus hinc fidem optimi codicis, qui pro his habet χρήματος δὲ ἔνι πολλά. Ut 1, 206. οὐδέ τοι ἐν αὐτῷ κίνδυνος ἔνι. Et alibi.

297, 7. Ταῦτα μὲν γὰρ δίκαια ἡ. τ. ἀγ. παρέχειν.] Dum nimis volunt Herodotum imitari corruptores, aperiunt suum vitium. Nempe Herodotus sæpe in neutris talibus amat pluralem, unde nunc in eum converti debuit adjectivum δίκαια. Atqui Herodotus id amat, ubi inde nequit existere ambiguum & turbidum aliquid. At quam præclarum est, quod ex optimo notavi MS. δίκαιον, addito vocabulo ἐστὶ post verbum παρέχειν? Quo nihil perfectius.

297, 18. Ἀντὶ γὰρ τῶν ἑκατόν.] MS. ἀντὶ δὲ ἑκατὸν, ut istud τῶν etiam debeat expelli, quod me fefellit.

297, 20. Καὶ τὸν βασιλῆα.] MS. καὶ αὐτὸν βασιλῆα.

297, 22. Ἀπικέ ἐς Μίλητον.] MS. ἀπήιε. ut cap. 49. Τῷ δὴ ἐς λόγους ἤιε. Etiam ἤιε ἐς τὰ οἰκία paulo post.

297, 39. Ἐς Καύκασον.] Portio valde obscura insulæ Chii, sed ex hoc situ bene conspicua & vetustis nautis percognita, cui tamen Mediceus codex non præbet ipsum nomen Scythici montis, sed vocat Καύκασα.

298, 7. Οὐδὲ ἀπέστειλε.] Est imperfectum hoc quidquid est. At quam leniter Valla *nonne te misit Artaphernes* &c. quod plane habuit ex codice, qui similis erat Mediceo. Ex hoc enim restituo, quod accuratissime servavit οὐ σε ἀπέστειλε.

298, 18. Καὶ σιτία.] At MS. καὶ σῖτα. Nonne sic cap. 65. Οἵτε Πεισιστρατίδαι σίτοισι καὶ ποτοῖσι εὖ παρεσκευάδατο. 6, 52 Τιμῶσαν τὸν πρότερον καὶ σίτοισι καὶ λουτροῖσι, etsi in alieno genere?

298, 28. Ἀπαλλάσσοντο.] MS. ἀπαλλάσσαντο.

298, 34. Βασιλήϊην τῶν Μιλησίων ἀπαιρήσεσθαι.] Futurum medium sensu passivo, ut paulo ante πολιορκησόμενοι. Sed plane nunc exstat in Mediceo MS. ἀπαιρεθήσεσθαι.

299, 19. Τὴν δύναμιν τῶν Μιλ.] MS. optimus mavult repeti particulam τὴν, ut legatur τὴν δύναμιν τὴν Μιλ.

299, 40. Συναπιστέατο.] MS. συναπιστάατο, quam taceri non oportet esse ipsam conjecturam Porti. Vide Lexicon ejus in αἴατο.

300, 18. Γένος τὸ Εὐρυσθέος.] Interpres quoque *Eurysthei genus*. At nihil ad Lacedæmona aut Spartiatas genus Eurysthei, & ejus propagatio, qui Argis tantum famam dedit. Miror equidem, quemadmodum viri docti tolerare id potuerint, atque etiam nullus ex MSS. dederit meliora, quum pateat legendum prorsus ex optimo MS. Εὐρυσθένεος, de quo narrat auctor lib. 6, & inter alia habet has voces cap. 51. κατὰ πρεσβυγενείην δέ κως τετίμηται μᾶλλον ἡ Εὐρυσθένεος. Et ibidem mox cap. 52. Καὶ οἱ οὔνομα τεθῆναι Εὐρυσθένεα.

300, 21. Ἄπες, ἄλλην δὲ γῆμον.] Rude propositum; quod tamen ita videntur peregisse ex sequentibus, ubi ipse perstringit hanc absurditatem ταύτην ἀπέντα, quasi repetens verbum ab Ephoris editum. Attamen scire licet in MS. Mediceo verbum ἄπες non exstare, sive taciturnitatis honestior ratio visa fuerit, sive intellexerit Herodotus: *Tu nunc illam quidem habes uxorem; tamen quoniam non parit ex te, aliam ducito.*

300, 27. Γέροντες συμβουλευσάμενοι.] MS. tantum βουλευσάμενοι.

300, 38. Οὐδαμὰ Σπαρτιητικά.] MS. οὐδαμῶς, quod concinnius.

301, 6. Πειρινθίαδεω.] MS. Πειρινθίαδεω.

301, 16. Αἰτήσας λαὸν Σπαρτιήτας ἄγε.] MS. αἰτήσας λαὸν Σπαρτιήτας ἦγε. Utraque mutatio perelegans.

301, 21. Κατηγέοντο δέ οἱ ἄνδρες Θηβαῖοι.] Si ullus est locus in Herodoto, cui rixam excusate liceret inferri, certe hîc mendacissimum aliquid legerunt & admiserunt ejus lectores. Unde enim huc Thebanos, tantopere ab Sparta remotos contemptosque, ut fiant navigationis duces illi, quos nec situs nec notitia maris nec navigandi fama aut frequentia ad eam rem instruxit? Quæ suspicio quum sit justissima, ne tamen in alicujus mentem irrepat, ocius purgemus ab ea Herodotum, quem testimonio venerabili demonstrat MS. Mediceus scripsisse Θηραῖοι. Vix intelligo, quemadmodum hæc appellatio potuerit mitti in tantam corruptelam, quum totus liber quartus plenus & consperfus sit ea ipsa, & quidem ita, ut inde constaret cursum in Africam trajectu frequentissimo ab istis insulanis fuisse confectam.

301, 29. Αὐτοῦ Ἡρακλέος κτησαμένου.] Unde apud Parutam in nummis Erycinorum aut Venus consecrata est aut Hercules, quo certissimo documento monstratur opinio istius populi, quam Herodotus nunc explicat. Sed addi debet Diodorus Siculus 4, 23.

301, 47. Τὰ ἱρὰ οὐ προεχώρεε.] Male conveniunt hæc ad sententiam componendam, longeque commodius occurrit in fine hujus capitis; ut idcirco optimum sit in MS. προεχώρεε. Ex quibus duobus prius negligenter ab Porto citatur, posterius prorsus omittitur, pro quo solet usurpare alibi γίνεσθαι.

302, 13. Εἰ συνεπελάβετο.] Annectit MS. particulam γε.

302, 22. Καὶ Αἰγεσταίων.] Hos ipsos ita rursus appellat 7, 158, unde cunctatus fui quidquam mutare, quamvis rite in MS. Mediceo exstet Καὶ Ἐγεσταίων, non illic, sed etiam in sequentibus παρὰ Ἐγεσταίων, prout apud Parutam in nummis dicuntur modo Ἐγεσταῖοι, modo Σεγεσταῖοι, aut Σαγεσταῖοι. Sed quoniam in loco libri septimi nihil annotavi, liceat hoc intactum relinqui.

302, 27. Πυθαγόρεω.] MS. Πειθαγόρεω.

303, 8. Ἔλεγε πρὸς αὐτὸν τοιάδε.] MS. τάδε.

303, 13. Προεστέατε.] MS. προέστατε.

303, 19. Τόξα, καὶ αἰχμὴ βραχέα.] Non erat ferendum, ut Valla per suam versionem tam inanes ludos ederet, dum exhibet *breves arcus & brevia spicula*, quum istud adjectivum semel modo occurrat in Græcis. Unde Brissonius delusus scribit lib. 3 de regno Persarum [Breves vero fuisse Persarum arcus, testis est, isque oculatus, non auritus, Aristagoras Milesius, qui apud Herodotum lib. v hæc de Persarum armatura Cleomeni renunciat.] Quibus deinde opponit locum ex lib. 7, ut arcus grandes definire debeat. Prorsus eadem videbis apud Stanleium ad Æschylum pag. 759, ut nauseare oporteat.

304, 36. Ὑπεδέδεκτο.] MS. ὑποδέδεκτο.

305, 17. Πρῶτος μὲν Τίγρης.] Quia Stephanus in margine posuit γρ. Πίγρης, hinc incredibilem in modum deduci se passus fuit Salmasius, in Plinianis pag. 695, ut quum Herodotum MStum inspexisset nullum, dicat ita scribere vetusta Herodoti exemplaria, & tres illos fluvios Πίγρητας vocari. Perinde Aldus & Camerarius fide digni, ac Stephanus. Varietas potest occurrere in hoc MSto, quæ non est in altero. Certe Mediceus codex servat primam literam T, & utique Valla in suo exemplari non agnoscit fuisse aliam.

305, 24. Ἐσβάλλοντος ἐς Ματιηνὴν σταθμοί.] MS. ἐσβάλλοντες.

305, 38. Ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ διεξιοῦσι.] Apparet cuicunque, quibus hoc iter destinetur. Aristagoras id exputat & dinumerat regi Laconum, quos vult ab mari tantum abducere, non certe per otia commeantes, sed ut instructo & bene armato exercitu ad regiam illam ascendant. Ἐλθόντες ἐς ταύτην τὴν πόλιν n. Susa ait cap. 49. Hæc summa est harum actionum. Et tamen scribit Ezech. Spanhemius ad Julianum pag. 176 talia centum quinquaginta stadia pro unius diei, non militum, & gravis quidem armaturæ peditum, sed viatorum itinere adnumerare Herodotum in hoc loco.

306, 31. Ἐτράποντο ἐπ' Ἀθηναίων.] MS. Ἀθηνέων, ut cap. 63 ἐξ Ἀθηνέων.

306, 39. Ὡς ἐμοὶ δοκέει.] Ut dixi, rursus legitur in MS. δοκέειν.

307, 2. Διφθέρῃσι αἰγέῃσι.] MS. αἰγέῃσι. Recte, ut 4, 189.

307, 10. Ἀμφιτρύων μ' ἀνέθηκεν.] Vides, quid huc contulerit Th. Gale, advocans Scaligeri digressionem ad Eusebii Chron. Sed mirabiliter in hac parte regnavisse Salmasium docent notæ ad consecrationem templi in agro Herodis tum pag. 35, tum pag. 54, tum pag. 229. Ille utique docet, quales Phœnicias literas concipi oporteat: ille ῥυθμὸν & μεταρρυθμίσαι exposuit de forma & literarum modulo, quum à primigenia figura descivissent, deque ipsa scriptione. In quo rythmo intelligendo scrupulosus adhuc erat Morinus, & vult respicere musicam & diversam secundum tonos modulationem, & similia alia hariolatur, quæ nauci non sunt. Sed & mate-

riam hanc tangit Nob. Grentemesnilius in Græciæ cap. 9, ubi locum Diodori simplicissime scriptum sic torquet, ut nolit intelligere. Quinimmo etiam deinceps ea contentum se fuisse ostendit Stephanus Morinus in partè secunda Exercitationum de linguis cap. 4. Quibus merito applaudimus; quum interim existant jam & alii acerbius inquirentes.

307,31. Οἱ δὲ Γεφυραῖοι ἀπολειφθέντες.] Nimis frequens est hoc participium in Herodoto, quam ut scriptura ejus mercatur in crimen vocari; unde malui simpliciter interpretari. Sed post hoc participium debebat poni distinctio, quæ vetus perperam retenta est.

308,9. Παρίνου λίθου.] Nescio vel quid sit vel unde venerit; certe non placet ita allusiones captare, præsertim quum & optimus MS. plene Πωρίνου, nec aliter in editione ipsa Aldi & Basileensi exstet, servetur immo etiam adhuc in Stephanina anni 1592, ut solum Jungermannum huic α possim inscribere, quem sequitur temere Th. Gale. Notissimus utique est hic Porinus lapis, & commode ad hunc locum inspexeris Salmasium in Plinianis pag. 183.

309,26. Ἀξιόχρεω.] MS. ἀξιόχρεα.

Ibid. Πρὶν Ἰωνίην τε ἅπας.] MS. πρὶν ἢ Ἰων.

309,27. Ἐπ' ἔτεα ἓξ καὶ τριάκοντα.] De quorum annorum intellectu sollicite & docte agit Henr. Valesius ad Diodorum Sic. in Excerptis Peirescianis pag. 42.

309,31. Ἐν δὲ αὐτοῖσι.] Nimis subita generis mutatio; unde jam offendisse hîc doctos lectores persuadet exemplar, quo eorum quis utens adscripsit fœmininum. Nunc tacentibus omnibus testor legi plane in MS. Mediceo ἐν δὲ αὐτῇσι, quod reposui.

310,13. Μελάνιππον τὸν Ἀστακοῦ.] MS. Ὀστακοῦ. Sive id vere nomen fuerit, sive ita Herodoto placuerit, quum reliquis appellaretur Ἀστακὸς, eodem prorsus jure, quo bestiolæ appellationem variaverunt, Hesychio notante in v. Ὀστακός.

310,23. Ἐώθασι μεγαλωστὶ.] MS. ἐώθεσαν.

310,49. Αἰγαλέας.] Est error editionis Jungermanni, quem non debuit propagare Th. Gale. Nam & priores editiones & omnibus vetustior MS. habet plane Αἰγιαλέας.

312,13. Τιμησίθεον τὸν ἀδελφεόν.] Quam hæserit in eo editor, præsertim Stephanus, etsi celaverit, patet ex eo, quod nulli indices faciant illius mentionem, ut plane stupuerint; tanto magis, quod nullæ sint suppetiæ in MSStis, & utique Herodotus solet addere nomen ejus, cujus frater fuit, ut 1,92. 7,67. Itaque sagaciter & probabiliter excitavit Grentemesnilius τὸν Δελφόν.

312,47. Ἔμελλον μνήμην ποιήσασθαι.] MS. ποιήσεσθαι, ut jam in hoc ipso libro alibi & mox μελλόντων δὲ συνάψειν.

313,1. Κορίνθιοι μὲν πρῶτά σφι.] Nihil adfert hæc tertia vox. MS. πρῶτοι, quod proculdubio erat ante oculos Vallæ interpretaturi. Et mox μετεβάλλοντό τε καὶ, non μετέβαλόν τε.

313,10. Παραλυομένου δὲ τουτέων οὐδ' ἑτέρου.] Verbi istius hunc modum non attigit Portus, quod non assequor: sed simillima his sunt verba Polybii ex 6,31, quæ citavit H. Stephanus: αἱ δὲ τῶν Τριαρίων σημαῖαι τῆς μὲν τῶν χιλιάρχων παραλύονται λειτουργίας. Sed non patitur hæc ita legi, nedum accipi optimus MS. exhibendo παραλυομένων. Sic παραλύεσθαι notat domi manentem ab militia vacare, ut simile exemplum citat ex Polybio Stephanus. Quid quod non aliter videtur legisse Valla; vertit enim *Et his sejunctis*. Sed quæ interpretatio nequit satisfacere, etsi plane habeat sic participium nomini conveniens. Quid ergo? Nempe Græca dicunt *Illis autem* liberis & *remissis ab altero* nempe opere, quod collega exsequitur, hoc est, bello vel expeditione. Nam οὐδ' ἑτέρου videtur in neutro poni.

313,42. Χρόνῳ δὲ ὕστερον ἔλυσαν.] Locutio hæc plena, nec commovenda, nisi appareret ex fide codicum antiquorum esse interpolatam ab alienis manibus. Nam Mediceus MS. ignorat vocem ὕστερον, & recte, ut solet, quum non determinat spatium, utrum fuerit grande, an breve, & exempla jam notavit Portus.

313,46. Περιπεφλευσμένων πυρὶ.] Citat hunc locum Meursius in Cecropia cap. 30, ubi tantum agnoscit πεφλευσμένων: præcedentia vero in capite 25, ubi male vertit *ad dextram manum*.

313,49. Ἔστηκε πρῶτα ἑστίοντι.] MS. πρῶτον. Nescio quid loci istud plurale hîc teneat.

314,5. Δεσμῷ ἐν ἀχλυόεντι.] Recte prorsus, & conveniente epitheto, nisi rarius quid Herodoto nunc incidisse testaretur liber Mediceus, exhibendo ἀχνυνθέντι. Sed ita, ut primo illic scriptum fuerit, quod indicavi, dein literæ tertiæ superpositum sit λ, nescio quo correctore imperante ut legatur ἀχλυνθέντι. Certe licet in eis quæ collecta de his vocibus sunt, densior usus sit derivationum ab ἀχλὺς & ἀχλύω, quam ab ἀχνὺς & ἄχνυμι, haud dubie tamen vetus est simplicissimum, & dolor ac tædia perinde in captivis & carcere supponi debent, quam obscuritas.

314,33. Συνεῖναι τὸ ἐθέλει λέγειν ἡμῖν τὸ χρηστήριον.] Pro iis in MS. optimo legitur συνιέναι τὸ ἐθέλει λέγειν τὸ μαντήϊον, mira licentia quorundam in spernendis antiquioribus.

314,43. Αἰακίδας συμπέμπειν ἔφασαν.] Itane? ergo dum mittunt cum sociis Æacidas, Æginetæ se iis spoliant? Nequeunt credi id unquam fecisse. Nec fiebat tale quid ab gentilibus nisi ob singulares causas, ut Mater Deûm & Æsculapius ab suis populis dimissi

ita

ita Romam ſunt. Quam præclara igitur eſt membrana Medicea, quæ docet Herodotum ſcripſiſſe συμπείθειν? Quod ipſum prorſus eſt, quo apud Juſtinum 20, 2 Spartani jubent Locrenſes legatos ſupplices precantes auxilium petere ab Caſtore & Polluce. Itaque & eodem modo Thebas redierunt, quaſi & Deos illos adveherent, prout faciebant ibi Locrenſes. Hinc pariter ſequentia ſic debent intelligi, quibus ſcribuntur Thebani Æginetis ἀποδιδόναι τοὺς Αἰακίδας, quos in verbis & opinione locatos ſicut acceperant, ita reddebant, petentes aliquid militarium virorum ſibi potius tradi. Etiam in illo συμπείθειν eſt quaſi pollicerentur ſe quoque oraturos, ut velint cum Thebanis ire, ut ſic certe ſimul perſuaderent.

315, 6. Μεγάλως Ἀθηναίους ἐσινέοντο.] An credibile eſt ita ſcripſiſſe Herodotum? ut quod ex Porto patet, alibi ſcribens ἐσινέατο, alibi ἐσίνοντο, alibi ἐσίνοντο, nunc novam varietatem adderet, quæ & ab Porto eſſet omiſſa, & ignoraretur, quomodo illuc appropinquaret. Quod notabile eſt, legebam in Mediceo MS. ἐσικνέοντο. Quod faſtiditum penitus iri credens nolui publicare cum cæteris: neque enim uſpiam ita uſurpatur; neque anſa videtur eſſe ulla, cur ſic jure uſurpetur in malam partem.

315, 8. Ἐξ ἀρχῆς τοιῆσδε.] Bene, niſi hæc probarent rudem manum, quum Mediceus MS. oppido attentiſſimam habeat τοιήδε, ad quod concinnavi interpretationem. Et mox rurſum ἡ γῆ καρπὸν οὐδένα ἐδίδου, non ἀπεδίδου. Recte, quum ἀποδοῦναι modo anteceſſerit, ſed alia notione.

315, 18. Λέγεται δὲ καὶ ὡς ἐλαῖαι ἦσαν ἄλλοθι γῆς οὐδαμοῦ.] Ample ſatis hanc rem explanat Dauſquejus ad Silium Italicum lib. 3, additque quibus iſta narratio non diſplicuit. Etiam tangit Cl. Gatakerus in Adverſariis pag. 264 confeſſus Herodotum id referre ex quorundam ſententia; ſed quod ille notat falſiſſimum eſſe conſtare ex ſacris literis: quaſi quum Herodotus ſcribat ἄλλοθι γῆς οὐδαμοῦ, tunc etiam ſupponi debeat cogitare de regionibus, quas nunquam adiit, & de quibus audivit nihil; immo etiam de ſcriptis, quæ nullam habuerat inſpiciendi copiam, & ſi habuiſſet, ſpreviſſet. Itaque eſt hæc eadem criminatio, qua invehuntur in Herodoteam chronologiam ac circumciſionem.

315, 19. Ἢ Ἀθήνησι.] MS. Ἢ ἐν Ἀθήναις.

315, 25. Ἡ γῆ σφι ἔφερε καρπόν.] Eſt omnino id ex vulgatiſſima ratione ſcribendi, qua etiam utitur auctor 6, 139. 9, 92, quum interim in hoc loco vox poſtrema abſit ab MS. & abeſſe ſine fraude poſſit.

315, 30. Τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε.] MS. τότε δὲ ἀπὸ τοῦδε. Recte, nec enim poſtrema habent notionem temporis, ſed facti & occaſionis.

315, 36. Ἐκομίσαντό τε καί.] MS. ἐκομίσαντο καί.

315, 39. Ἐς εἴκοσι ἀπέχει.] Perículoſe ſic determinat, quod mollit optimus MS. ὡς εἴκοσι ἀπέχ. mutatione ſæpius occurrente.

316, 13. Ἐπειρῶντο ἐκ τῶν βάθρων ἐξανασπᾶν.] Hîc contigit aliquid omnino non reticendum. Apparet enim verbum ἐπειρῶντο non ſufficere vel tot accuſativis qui ſequuntur, vel infinitivis itidem ſequentibus κρατῆσαι, ἕλκειν &c. quamvis Valla ex ſe addere ſuſtinuerit *trahere tentaſſe*, quod poſtremum poterat omitti, relicto ſolo *traxiſſe*. Quid ergo? Nempe ſcias in optimo codice legi tantum πειρᾶν pro ἐπειρῶντο. Quorum ſicut hoc ſapit manum correctoris, ita illud Herodoti: cujus inter propria & priva eſt participium ſolutum ponere ſine verbo cui innitatur, quod clariſſime patet ex ſpecimine libri 2 cap. 127, ut quamvis id nunc auctori non reddiderim, tamen perinde certus ſim ab eo id nunc denuo factum eſſe.

316, 21. Ἀθηναῖοι μὲν νυν οὕτω.] Particula νυν ignoratur ab MS.

316, 43. Ἐς τὴν Αἰγινήτην.] MS. Αἰγιναίην, quod utique neceſſarium: & cur aut unde ſic incruſtatum? Mox junctim idem codex καὶ ἥκειν βοηθέοντας, non παρεῖναι.

317, 5. Τὸν ἕνα τούτων περιγενόμενον.] Hæc deſcriptio jam ſatis liquide anteceſſit. MS. Τὸν ἕνα τοῦτον περ. Nam demonſtratio hæc rectius unam illam perſonam tangit.

317, 7. Κομισθεὶς γάρ.] Aſſeveratio quidem certa, ſed quæ hîc non exſpectabatur, quum nemo contradiceret. Unde dulciſſimum eſt, quod exhibetur ab optimo MS. κομισθεὶς ἄρα. q. d. Sane delatus iterum in patriam urbem: ſed quid ei accidit? Et ſtatim οὐκ εἴη, non ὄκη.

317, 33. Χυτρίδων ἐπιχωρίων.] MS. ἐπιχωριέων.

317, 37. Τῆς πρὸς Αἰγινήτας Ἀθηναίοισι γενομένης.] MS. ἐξ Ἀθηναίων, quod cur ita removeri placuerit, non video.

317, 45. Ἐπισχόντας ἀπὸ τῆς Αἰγινητέων αἰκίης.] Per tenuia procedebat ſolatium, quod ex MS. Mediceo adferre ſategi huic libro quinto Herodoti. Sed debebatur aliquid illuſtrius, & quale quatuor antecedentium librorum primariis certe locis attuli. Et ecce habes quod optare poteram, ut adunco naſo ſuſpenſos videres eruditos in admittendo, quod nihil erat, & nimium cœcos, quam ut ad verum penetrarent. Nam ut omnia habeas ſub oculis, hîc interpretatur Valla, *ab Æginetis lædendis abſtinerent*. Unde in Theſauro Stephanus, [Hinc Αἴκιον, ου, τὸ læſio, damnum apud Herodotum B. in lex.] Et cum his duobus bene concordans Æm. Portus ſic ſcribit in Lexico [Αἴκιον, αἰκίης, τό. N. H.

pro com. αἰκία, ας. Fœda verberatio, pulſatio, læſio. κάκωσις. Verberatio, damnum, maleficium, quo quis afficitur. Contumelia, injuria, ab Æginetarum læſione abſtinentes. .I. Ab Æginetis maleficio afficiendis abſtinentes] Horum partem repetit in v. Ἐπέχειν. Ferme in his oſtendit ſe magis ſollicitum Portus de Latinis, quam de Græco, quod tamen ipſius erat opus. Quid ſi addamus nullum ex Latinis commodum hîc eſſe, ubi non tam agitur de læſione, damno, verberatione & reliquis aliis, quam de ulciſcendo per relationem ſimilis facti, quam Athenienſibus intulerant? Neque quid uſpiam aliud de hac voce; id quod monſtro ſimile haberi potius oportet, ne unum quidem auctorem inveniri, qui Herodotum in ejus uſurpatione ſequi voluerit. Quod quidem omnino perſuadeor futurum fore, ſi ſua veritas huic loco conſtitiſſet. Cur enim & ipſe noſter alibi & reliqui ſcriptores dicunt αἰκίας? Sed magnas denuo gratias codici Mediceo, qui latentem hîc offenſam unus detegit, & incomparabili ope ſuccurrit, exhibens ἀπὸ τῆς Αἰγινητέων ἀδικίης. Vox convenientiſſima, & quæ unice requirebatur, quamque ſic explices, *ab ultione Æginetarum injuriæ.* Ἀδίκιον enim propria vox in tribunalibus Græcis. Harpocration, Ἀδικίου, οἷον ἀδικήματος· ἐστὶ δὲ ὄνομα δίκης, additque ſimpli eam reſtitutione aboleri, ſi intra decimum annum reddatur; ſin, duplo. Sic & Heſychius & Suidas: quorum fidei in iſta voce conſervanda egregias ſuppetias fert hic locus.

318, 4. Ἀπενειχθέντα ἄκουσαν.] MS. recte ἤκουσαν.

318, 22. Τοὺς ἔκτεινον.] MS. ἐκέκτεινον.

318, 29. Ἰσόρροπον τὸ ἑωϋτῶν ἂν γένοιτο.] MS. γίνοιτο, & particulam ἂν ignorat. Mox etiam μαθόντες δὲ τουτέων, unde vulgo adverſativa exſulat. Omnia tria meliora illis, quæ publicabantur.

319, 5. Τὰ ἀπελόμεθα.] MS. τὰ καὶ ἀπειλόμεθα.

319, 8. Κορίνθιος Σωσικλέης.] Nomen ſæpe poſthac iteratum, ſed in MSto Mediceo non agnoſcitur niſi unum Σωκλῆς. Id ſemel dixiſſe intereſt, ſed ſæpius ita uſu evenit: nec enim diſſimile eſt, quod notabam in decretis Romanis apud Joſephum modo Σώστρατον appellari, modo Σωσίστρατον.

319, 12. Ὅτε ὑμεῖς.] MS. ὅτε γε ὑμεῖς.

320, 34. Πρὸς τῇσι θύρῃσι.] MS. πρὸς αὐτῇσι τῇσι θύρ. Quod neceſſarium. Et mox κατακρύψει, non κατακρύπτει.

320, 39. Ὑποστρέψαντες ἐς ζήτησιν ἀπικοίατο.] Poſterius eſt nugatorium, & requiritur ſubjunctivum tempus. Egregie optimus MS. ἀπικνέοιντο. Sed & mox pro ἐσελθοῦσι γὰρ habet MS. ἐλθοῦσι δέ. Omnino rectius.

321, 10. Τοιοῦτος δή τις ἀνὴρ ἐγένετο.] Mira ſuppoſitio, quum vetuſta lectio ſit in MS. τοιοῦτος δή τις ἦν ἀνήρ.

321, 20. Ὅντινα τρόπον.] MS. ὅντινα ἂν τρόπον, vocula ſcilicet, quam præceperant ante duas paginas, huc revocanda.

321, 27. Ὅκως τινὰς ἤδη τῶν ἀστῶν. ὑπερέχοντας τῶν ἄλλων.] Neſcio an ſit ſermo integer: quod ſi eſt, erit tantum integer ex opinione Stephani, unde proceſſit hæc lectio, quum & in Aldina, & illa Camerarii atque etiam altera Hervagiana recte exſtet ἴδοι pro ἤδη, quod ſic mutatur in Stephanina 1592. Certe præclarum eſt, quod exhibet Mediceus MS. ὅκως τινὰ ἴδοι τῶν ἀσταχύων ὑπερέχοντα, duabus poſtremis vocibus τῶν ἄλλων neglectis, quas ab naſuto facile credideris adjectas, ſenſu prorſus perfecto etiam abraſis illis.

321, 39. Τοὺς ὑπερόχους τῶν ἀστῶν.] MS. ὑπερόχους, ut eſt in verſiculo vulgari.

322, 2. Νεκρᾷ ἐούσῃ Μελίσσῃ.] Elegantiſſime MS. νεκρῷ. hoc eſt Meliſſæ, quæ jam cadaver erat.

322, 18. Ἡμέας δὲ αὐτοὺς τοὺς Κορ.] Pronomen αὐτοὺς non eſt in MS. nec ullam hoc loco habet vim.

322, 36. Σωσικλέους ἤκουσαν εἴπαντος, ἐλευθέρως ἅπας τις αὐτέων &c.] Magnæ verborum ſordes, ſed ſpecioſius collectæ; tamen rejiciendæ, ſi bene inſpicias. Nam quum negotium ſit de libertate rerum publicarum, & huc ſpectet γνώμη tum Soclis, tum omnium, minus digno loco ponitur iſtud ἐλευθέρως, nempe ubi agitur de non continendo ore, ſed audendo aliquid ſoni proferre. Patebit melius ex reparatione. Nam videtur mirabiliter verba & ſententiam Herodoti, hoc eſt, unius doctiſſimi ſcriptoris, concinnare MS. optimus ita exhibendo εἴπαντος ἐλευθερῶσαι, πᾶς τις αὐτέων, *jubentis*, ſtatuentis, dicentis *liberare.* Vix neceſſe eſt, ut repetam tum hoc loco MS. Σωκλέους, tum antea habuiſſe conſtanter Σωκλῆς.

322, 38. Περὶ πόλιν Ἑλληνίδα.] Sic novimus lib. 4 cap. 203. Βάρκην μένειν Ἑλληνίδα πόλιν. Nunc tamen MS. præferebat Ἑλλάδα. Ambigo, an habeant differentiam. Certe & lib. 7, cap. 22. Σάνη πόλις Ἑλλάς. & ibid. 115 videbis Ἄργιλον, item Στάγειρον, ſimiliter ita vocari.

322, 39. Οὕτω μὲν ταῦτα ἐπαύθη.] Recte, & conveniens Herodoto ſæpe jungenti plurale nomen verbo ſingulari. Attamen MS. οὕτω μὲν τοῦτο ἐπ.

323, 5. Καὶ τοῖσι Ἕλλησι ὅσοι.] Mire in incertum conjectus per editores locus. Nam quod ſic cito, merum eſt Stephani, quum ſit in Aldina τοῖσι ἄλλοισι Ἕλλησι ὅσοι συνεπρ. Sic quoque Camerariana. Hanc vocem ἄλλοισι omittit Stephanus in editione ſæpius jam citata, & hinc ita proceſſit Jungermannus. At optimus MS. longe aliter & quanto rotundius?

dius? Καὶ τοῖσι ἄλλοισι ὅσοι Ἑλλήνων. & deinde Μενέλεω, non Μενελάω.

323, 8. Παντοῖα ἐγίνετο τῇσι μάχῃσι.] Eximius ille Mediceus habet plenius ἐγίνετο ἐν τῇσι. An probanda hæc ejus interpositio? Immo Fulvius Ursinus in Illustrium fœminarum carminibus pag. 314 citans hunc locum plane sic habet suppletum.

323, 18. Νέμεσθαι ἀμφοτέρους.] Hoc vitiosum est, & quomodo fieri potuit? Clarissime MS. ἑκατέρους.

323, 44. Εἰκός σφι εἴη ῥύεσθαι δυναμένους.] Sane si ita hæc scripsit Herodotus, debuit in ista tam vicina junctura etiam sequentia in eundem modum concipere ῥύ. δυναμένοις. Sed male seduli voluerunt imitari Herodotum, & ex ipso acumen suis commentis immitti; nempe ut interdum varietatem sectatur in casibus, quos vulgo exigunt eosdem esse, ut 1, 53. Συνεβούλευον οἱ ἐξευρόντα φίλους προσθέσθαι, ubi alius diceret ἐξευρόντι. Sed Herodotus plane aliter egit, quod docet MS. optimus exhibendo οἰκὸς σφέας εἴη ῥύεσθαι δυναμένους.

324, 5. Ἀρχαὶ κακῶν ἐγένοντο.] MS. in singulari numero ἀρχή.

324, 35. Ἀθηναῖοι ἀπικέατο.] Hic clare legitur in MS. Mediceo ἀπίκατο. In reliquis locis exhibuimus, quod ab eodem codice firmabatur, quidquid etiam in marginibus offerret Stephanus.

325, 22. Ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν ποταμόν.] Satis perspicua narratio, & nemo in hac parte hæreat. Quin etiam pluribus in locis hunc morem teneat, ut præsertim 4, 44. Βουλόμενος Ἰνδὸν ποταμὸν, ὃς κροκοδείλους δεύτερος οὗτος π. π. παρέχεται, τοῦτον τὸν ποταμὸν εἰδέναι. Ita mavult relativum subjicere, quam nomen proprium iterare. Attamen testatur MS. nunc auctorem aliter fecisse, & scripsisse ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Πακτωλόν.

325, 28. Καὶ Σάρδιες μὲν ἐνεπρήσθησαν.] Hoc vulgi certe est. At optimus MS. αἱ δὲ Σάρδις ἐνεπρ.

325, 39. Εὐαλκίδεα.] MS. Εὐελκίδην.

325, 42. Οἱ δὲ αὐτέων αὐτίκα ἀπέφυγον.] Omnino male faventes & benignæ Herodoto manus huc intruserunt vocem αὐτίκα, cum in MS. non sit, & omnia penitus turbet. Potius antea dictum fuisset πολλοὺς αὐτέων αὐτίκα φονεύουσι οἱ Πέρσαι, aut rectius sequetur aliquoties iteratum in Ionum expeditione Cypria.

325, 44. Οὐδὲν ἧσσον.] MS. auctius οὐδὲν δὴ ἧσσον.

326, 26. Ἀλώσας ἐμπρησθῆναι.] Longe lenius in MS. ἐμπεπρῆσθαι.

326, 34. Ἄνω ἐς τὸ ἱερόν.] MS. ἄνω πρὸς τὸ ἱερ. Et sane altera particula mox sequitur.

326, 36. Ἐκγενέσθω μοι Ἀθην. τίσασθαι.] MS. ἐκγενέσθαι. Rectissime, quia intelligitur εὔχομαι.

327, 10. Βαλλόμενον πεπρηχέναι.] MS. πεποιηκέναι, ut miscerentur exacte hæc verba.

327, 26. Τὸν ἔχω κιθῶνα.] MS. ἔχων, quod & necessarium est, & agnovit interpres.

327, 32. Ἀγγελίη τε περὶ τῶν Σαρδίων.] MS. præpositionem περὶ non agnoscit neque antecedens τε.

328, 5. Πέρσῃσι ἢ Φοίνιξι.] MS. ἢ Πέρσῃσι ἢ Φοίνιξι.

328, 17. Οὐκ ἐτάχθημεν.] MS. ἐπ' οὗ ἐτάχθημεν. Quod est valde commodum. Deinde etiam MS. πειρησόμεθα εἶναι χρηστοὶ, non χρηστοὶ γενέσθαι.

328, 30. Ἦν γὰρ οἱ ὑπασπιστὴς γενόμενος μὲν καὶ τὰ πολέμια κάρτα δόκιμος.] Debuit exstare in libro quinto specimen secundum scriptionis Herodoti, quod legerent quidem omnes, sed nulli in toto hoc triplo sæculo intelligerent; scilicet ut sic fides codicis Medicei toties jam spectata singulari experientiâ anteiret omnes antiquas Herodoti membranas. Attende enim modo, quod anteriores non fecerunt; & videbis voces quidem singulas esse integerrimas, & ferme periculum deberi ab illo qui ausit aliquid de illis pronunciare sequius, & tamen sunt corruptissimæ. Licet enim earum interpretationem numeris omnibus absolutam dederit Valla, inque eam consenserit Stephanus; utique ridicule Aldus sequuto Hervagio posuit distinctionem post illa γενόμενος μὲν, quæ mirabiliter auget ridiculam & ineptam scripturam, quum nulla sententia sit ἦν γὰρ οἱ ὑπασπιστὴς γενόμενος μέν. An vero jungi voluerunt ἦν γενόμενος ex stylo Herodoti, quem alibi illustravi? Sed non fuerunt tam cati. Itaque distinctionem istam recte delevit Stephanus. Sed ubi legit Stephanus in Herodoto ἦν γὰρ οἱ ὑπασπιστὴς γενόμενος δόκιμος? Sæpissime enim ab Herodoto dicitur δόκιμος in variis negotiis, & nuspiam illud γενόμενος additur. Aliud est quum dixit δόκιμον ἐόντα παρὰ Ξέρξῃ. Itaque sic dum alii prave interstinguunt, alii distinctionem delent, utraque pars opprimit quod verum est. Nam inde oritur, ut mox cap. seq. nullus intellexerit neque etiamnum intelligat istud ἐνθαῦτα ὁ Κὰρ δρεπάνῳ πλήξας. Vidit quidem Valla necessario Satellitem intelligi, sed omittit Græca. Sed unde potuit scire per illum Κάρα intelligi satellitem? Callide hæc præterit Stephanus, ut denique Cl. Gale neget ὁ Κὰρ in codice Archiepiscopi agnosci, sed pro ὁ Κὰρ habere ὁ ὀπάων, quod haud dubie ipse prætulit ex pagina præcedente. An autem verum sit, quod ita notat, ipse viderit: neque enim extra ipsum ullus in isto loco invenit in veteri codice ὁ ὀπάων. An Valla id quoque vidit in sua membrana? Sed locus foret infaustissimæ indolis, nisi tandem re-

repeteremus vera, & ipsum excitaremus Herodotum, in cujus fideliſſimo codice ſcribitur γῦρ μὲν κάρζα δὲ πολέμια κάρζα δόκιμος. Quam præclare hinc omnia bona exſiſtunt? ἦν γὰρ οἱ ὑπασπιςής, γῦρος μὲν Κὰρ, τὰ δὲ πολέμια κάρζα δόκιμος.

328, 38. Αὐτῶν, καὶ πάντως τὸ ἂν ἐπιτάσσης.] Sic edidi, quum & pleniſſimæ ſit ſententiæ, & non aliter exſtet in editionibus ulterioribus, tam Aldina quam Hervagiana. Jungermannus eſt, à quo editur, αὐτέων, δὲ πάντως. An credi poteſt? Omnino eſt error typorum. Et tamen ſequitur Th. Gale idemque expreſſit. Nihil minus exſpectatum. Certe cum editis prioribus conſentit codex Florentinus. Tam fatuum hoc duxi, ut non notaverim in ima ora. Deinde habet MS. etiam καὶ δεύτερον, non δεύτερα.

329, 28. Ἀπεκρέμασαν.] MS. ἀνεκρέμασαν.

329, 35. Ἀμαθούσιοι μέν νυν ἐποίευν.] Particula νυν non eſt in MS.

329, 48. Καὶ Τμέης τε.] MS. καὶ Τμαίης τε. & ſic ſemper, etiam in fine hujus libri.

329, 50. Τοὺς ἐς Σάρδις στρατευσαμένους.] Plane ut cap. 122. τῶν ἐπιδιωξάντων τοὺς ἐς Σάρδις στρατευσαμένους τῶν Ἰώνων. Ubi nihil in MS. deprehendi. Sed in hoc loco exhibet ille ipſe ἐν Σάρδισι, quod plane non improbo, immo & præfero, utpote dictum ſimiliter ut paulo ante ἐν Κύπρῳ ναυμαχήσαντες, ubi naſutus nimium Valla detrectabat ſimpliciter agere, vertendo *ad Cyprum*, quod illi nunc non indulſi, ſed mutavi ad Græca. Quid enim aliud eſt 7, 166. Καὶ λέγουσι νικᾶν ἐν Σαλαμῖνι τοὺς Ἕλληνας τὸν Πέρσην, quod eſt etiam 8, 70. Notabile eſt 3, 45 ἐγένοντο ἐν Καρπάθῳ πλέοντες, nec fuit auſus ſequi Valla, unde reddidit *in Carpathio mari*. Atqui & loquutio & intelligentia prorſus eadem apud Latinos, & eſt Geographica.

330, 6. Ἐπ' ἡμέρας ἑκάστης.] MS. ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ.

330, 7. Ἦλθε ἀγγελίη.] MS. ἦλθε οἱ ἀγγελίη, in qua particulæ οἱ geminatione perpetue ſibi conſtat auctor. Capite 43 hujus libri. Ἐνθαῦτα δέ οἱ Ἀντιχάρης, ἀνὴρ Ἐλεώνιος, συνεβούλευσέ οἱ &c. κτίζειν.

330, 11. Ἐξαγγέλθη πρότερον πρὶν ἢ τὸν Δ. ἀπικέσθαι.] Similis ſyntaxis exſtat 8, 8, ut bene locum illum notavit Portus. Sed in his utique alterutrum abundat. Quidquid ſit, hoc quidem in loco Mediceus codex ignorat voculam πρὶν, & quin abſit ſane. Lib. 7 cap. 2. ἔσαν γὰρ Δαρείῳ καὶ πρότερον ἢ βασιλεῦσαι. Cap. 54. πανσὶ καταστρέψασθαι πρότερον ἢ ἐπὶ τέρμασι γένηται. Lib. 9 cap. 86. μὴ πρότερον ἀπανιστάναι πολιορκέοντας, πρὶν ἢ ἐξέλωσι Θήβας. Ubi ſimiliter juncta vides, ſed ita, ut idem MS. illic deleat voculam πρὶν. Sed tamen repetit eodem lib. cap. 92. οὐ πρότερον παύσεσθαι τιμωρέοντες ἐκείνῳ πρὶν ἢ δίκας δῶσι. Et lib. 7 cap. 8. οὐ πρότερον παύσομαι πρὶν ἢ ἕλω. & lib. 4 cap. 45.

330, 18. Πιξωδάρου τοῦ Μαυσώλου, ἀνδρὸς Κινδυέος.] Ita legunt editi & ſcripti. Quod quam diſpliceat viris doctis, poteſt patere vel ex impetu, ſane Gallico, ſed tamen tardo, Nob. Grentemeſnilii rejicientis verſionem Vallæ, quia nuſpiam locorum ſit iſta Cindya, & hinc ſuo periculo jubentis legere Κνιδίεος à Cnido Cariæ. Neſcio utrum ſe conſideret nunc militem, an mercatorem. Certe adeſt poſt Ortelium, qui quum ſuo loco *Cindyenſem* ex Herodoto nominans dixiſſet [circa Cariam puto. Vide Mindya] mox in hac appellatione notat [Mindya pagus in Caria, circa Myndum, Strabo lib. 14 ΚΥΝΔΙΑ. Κινδύη autem legendum putat Caſaubonus ex Polybio 16, ubi Cindyadis Dianæ meminit] An hæc fuerunt Grentemeſnilii ſtudia, ut iſtud omne ignoraverit, certe convenientius ſua Cnido? Agit autem de ea Caſaubonus ad Strabonem pag. 239. Omnino quum utrumque nomen ſit proprium Cariæ in hiſtoria vetere, poteſt Caſaubonianum iſtud ſufficere. Alioqui ſi pateret eum nihilominus non eſſe Carem, ſed Cilicem, eſt in Ciliciâ Anazarbus, aliquando Κύινδα appellata, unde potuiſſet ſcribere Κυϊνδέος. Sed omnino videtur fuiſſe Car.

330, 26. Δηλαδὴ ἵνα ἦν φυγή.] Hæc periodus nimio pluribus eſt particulis ſenta & ſqualida. MS. delet ἵνα & id debet abjici, prout evincitur ſimillimo exemplo 4, 135.

330, 30. Συνεβάλοντό τε.] MS. συνέβαλόντε.

330, 35. Ἐς Λάβραυνδα.] Sic exhibui plane ex optimo MS. quem & nummis duobus Holſtenio ad Stephanum citatis & Harduino cognitis tum demum, quum Addenda ſcriberet, præfero; immo etiam omnibus citationibus, quas habet theſaurus Brandeburgenſis ad nummum Hecatomni pag. 266, in hoc non probandus, quod ſcribit Labram Caribus dici ſecurim, quum Græca Plutarchi clare habeant Λάβρυν. Hinc forſan exſurgit origo literæ υ, ut aliis Λάβραυν dicere contendentibus, aliis Λάβρυν, alii dixerint Λάβραυν, & hinc urbi nomen.

330, 38. Κατειληθέντες ὦν.] MS. κατειληθέντες δὲ ὦν. Et mox ὁκότερα ἢ παραδόντες σφέας, idque rectum eſt præ vulgari iſto ὁκότερα οἱ παραδόντες &c.

331, 3. Ἐλοχήσαντο τὴν ἐν Πιδάσῳ ὁδόν.] Huic lectioni debere decedere judicavi vel quod habet Valla *via quæ in Mylaſſa fert*, vel quod habent editiones apud Aldum, Hervagium, Stephanum, Jungermannum, Th. Gale ἐπὶ Δάσῳ, etiam in Stephani marginibus ἐν Πηδάσῳ; quoniam hæ literæ ordine ſuo extabant in optimo MS. & convenit hæc appellatio cum Stephani marginibus. Eſt enim eadem ſive per η ſive per ι. Hæc autem via in agro

agro Pidasensi erat annexa Milesiæ, in montibus hanc excipiens, ut colligi potest ex 6, 20. & 8, 104.

331, 5. Σισαμάκης.] MS. Σισιμάκης, præclaro bonitatis hujus MS. argumento super reliqua exemplaria, quæ dicuntur habere σισφιάκης. Fuit enim frequens in Oriente, ut ab his syllabis propria nomina committerentur, quod patet ex Σισίνης, Σισίκοτος, Σισιμίθρης, &c.

331, 17. Αὐτός μὲν Τ'μέης.] MS. αὐτός τε Ὑμαίης, quod commodissimum.

331, 25. Ὡς διέδεξε.] Percrudite de hoc verbo & sententia ejus egit Æmil. Portus in Lexico, approbante tum hîc, tum alibi id quod conjectura protulit, Mediceo libro, unde id expressi, unde etiam in principio hujus periodi edidi Ἀλισκομένων, ubi editiones habent Ἀλισκομένων.

JACOBI GRONOVII
NOTÆ ET OBSERVATIONES
in librum sextum Herodoti.

332, 7. Ἐγένετο Ἀρταφ.] MS. ἤγετο Ἀρτ. Et statim δοκέοι, non δοκέῃ.

332, 14. Τοῦτο τὸ ὑπόδημα.] Festiva hæc & Asiatica criminis gravissimi objectio dicam? an extenuatio cognita satis & annotata antiquis sæculis fuit, adeo ut eam ipsam adhibeat in disceptatione, utrum Joviano culpa tot regionum trans Tigrin ereptarum Romano imperio, an Juliano dari debeat Nicephorus Callistus lib. 10 Hist. Eccles. cap. 38.

332, 23. Καταγνωσθεὶς ὑπ' αὐτέων.] MS. πρὸς αὐτέων.

333, 28. Ἀπωστὸς ἐκ τῆς ἑωυτοῦ.] MS. ἀπωστὸς τῆς ἑωυτοῦ. Cui concessi, etsi sciam alioqui sine isto genitivo, & sine illa præpositione ab auctore nostro usurpari istud vocabulum ἀπωστός. Nisi quod etiam lenius est omittere solam præpositionem, quod libens nunc feci.

333, 35. Ὅσοι αὐτέων Ἱστιαίῳ.] Nempe ita fuere hoc voluerunt, ut intellectus foret facilior, & ὅσοι quidem essent ipsi navigantes, αὐτέων vero antecedens νεῶν respiceret. Insulse satis. MS. ὅσοι αὐτῷ Ἱστιαίῳ. Tum πείσεσθαι, non πείθεσθαι.

333, 45. Ἐστρατεύοντο.] MS. ἐστρατόδον, quod sufficit.

333, 49. Στρατὸν μηδένα συλλέγειν.] MS. tantum στρατὸν μὴ συλλέγειν, & hoc satis clarum.

334, 1. Ἀλλ' ἐκ τείχεος ὡς δυνατὸν ῥύεσθαι αὐτοὺς Μιλησίους. Quæ quum vertisset Valla, *sed Milesios mœnia per se ipsos pro viribus tutari*, nescio quid offensus Stephanus sic immutavit, *Sed è mœnibus Milesios hostium impetum pro viribus propulsare*. Quæ mutatio talis est, ut non videatur legisse ῥύεσθαι, quod non notat propulsare, sed ἐρύκειν vel ἐρύκεσθαι, aut aliud simile, quod ab ipso indicari debuit, quum ut dico, verbum ῥύεσθαι ita verti nequeat, sed *custodire*, *tueri*, *servare*, prout magnam copiam ex hoc Herodoto collegit Portus in Lexico, sed hunc locum præteriit, ubi hærebat forsan. Et utique hanc vim istius verbi sic cognitam habebat Stephanus, ut magis furor in eo fuerit sic bene agentem Vallam aggredi, quam voluntas bene illustrandi. Est enim haud dubie interpolata & corrupta scriptura illa, qua utuntur editiones, quum verbum ῥύεσθαι nunquam nisi modo activo vel expresso vel intellecto adhibeatur, sic ut quartum ei casum perpetuo adjungat. Inspice modo Portum. Scias igitur oportet, quod lectores Herodoteæ historiæ antehac nescivérunt, esse mirifice omnia incrustata & fere gangrænam aliquam. Habet enim diserte & magnifice liber Mediceus ἀλλὰ τὰ τείχεα ῥύεσθαι αὐτοὺς Μιλησίους. Quæ sic omnia erunt perquam sana & vere Herodotea, sive quod ad verbum solum ῥύεσθαι pertinet, sive quod ad omnem loquutionem, cui similem prorsus habes libro hoc sexto cap. 101. εἴκως ἢ διαφυλάξαιεν τὰ τείχεα, τοῦτο σφι ἔμελε πέρι. Jam de hac ipsa Mileto, velut probans hanc suam manum, dicit auctor cap. 18 hujus libri: ὑπερῥύσαντες τὰ τείχεα. Ut sic habeas integerrimam restitutionem.

334, 19. Πασέων ἢ τουτέων.] MS. πάντων ἢ τουτ. Et mox ἀπίκατο pro ἀπίκοντο, ut in libro antecedente.

334, 30. Ταῦτα ἐπιλεγόμενοι συλλέξαντες.] Sic vulgo amant orationem suspensam tenere & conjuncta hæc participia exspectare adminiculum illis futurum ex verbo sequuturo ἔλεγον, ita distento sermone medio, ut etiam parenthesis interponatur. Jam egi de participiis, unde non fuerat necesse in tantum habere omnia incerta. Sed eximius ille Mediceus negat hunc locum esse ejusdem generis, integerrime exhibens ταῦτα ἐπιλεγόμενοι ἔλεξαν συλλέξαντες. Omnia scilicet sunt referta suis membris, neque parenthesi opus est. Illa verbi repetitio est, ut capite 30. Ἄχθη ἀγόμενος. & clarius patebit, si placuerit addere, quod numeris su-

ſuperioribus 22, 25 notare incepi. Sic denique poſt præmiſſum integrum ſermonem, quo melius inſtruebatur lector, revertitur ad modum loquutionis, quem inchoaverat, ut omnia ſint planiſſima, nec moleſte lectorem ſuſpendant.

334, 35. Ἔλεγον τάδε.] MS. ἔλεγον σφὶν τάδε.

334, 37. Τοὺς γὰρ ἑωυτοῦ ἕκαστος.] Quam implexus ſermo? At is nulli bono eſt, & multo lenius exſtat in optimo MS. τοὺς γὰρ αὐτέων ἕκαστος.

335, 4. Τὰ ἴδια ἐμπρήσειαν.] MS. ἐμπεπρήσειαν. Mox etiam μὲν οὐ ποιήσουσι, ubi vulgo μὲν μὴ ποιήσουσιν.

335, 14. Ταλαιπωρίας ἐνδέκεσθε.] Hic locus eſt, in quo exercet acumen ſuum Dionyſius Longinus cap. 22 elegantiſſimi libelli, ubi tum alia notari merentur, tum quod & ipſe non bene correcto exemplari utens ſic citat hæc verba, & ipſe ſuſtinuit illa explicare νῦν καιρός ἐστιν ὑμῖν πόνους ἐπιδέχεσθαι. Quod quam ſit vitioſum, ipſa Herodoti verba oſtendunt mox ſequentia τὸ παραχρῆμα μὲν πόνος ὑμῖν ἔσται. Rejicit pluralem, exigit ſingularem. Sed teterrima in eodem loco ſunt vitia, vel Tollii notantis duos codices habere προσεισέβαλεν, quod falſum eſt, quum ipſe in MSto viderim eſſe Προεισέβαλε, etiam cum proximarum vocum varietatibus, quibus relictis id haud dubie etiam fuit Longini verbum; vel interpretis, qui Græca iſta ὡς μηδ' ἀρχὴν πρὸς τὸ ἐφεστὼς δέος προσαγορεῦσαι (vitioſe editur προσαγρεῦσαι) τοὺς ἀκούοντας Latine vertit *quo minus eos in principio orationis, uti factum oportuerat, compellaſſet*. Adeo illic quoque ignoratur uſus vocis ἀρχὴν, quem toties hæc tempora oſtentaverunt, & quia librarii nonnulli etiam ignoraverunt, ideo in nonnullis MSStis exſtat ἀρχῇ, mendoſe ſane. Dicit enim *ut omnino ne alloquatur quidem audientes propter imminentem metum*. Porro horrendum iſtud, quod notat Tollius ὡς δραπέτῃσι ſi reddatur *tanquam fugitivis* inelegans fore & inſolens, & ideo ſe reddidiſſe *acerbiſſimam*; habet contrarios Vallam cum omnibus, qui interpretationem ejus ediderunt, qui non ita ſtatuunt. Sed porro an diffidebat ingenio Herodoti aut peritiæ, qua ſciret quid foret elegans? An vero Græcis aliud eſt elegans, aliud Latinis in hac narratione? Inſuper Tollius ex ſe id non facit, ſed ex inepta imitatione Gallici interpretis, *& eſclaves miſerables*. Immo optime mentem Dionyſii intelligebant Iones audienda ſervitutis ratione, quæ incumbebat fugitivis. Summa rei eſt, mi lector, ut ſcias legi in eximio illo Mediceo MS. ταλαιπωρίην δέκεσθε. egregie & boni ominis ergo. Hæc una laborioſa ſors & tempeſtas, quam animoſe diſſipantes lætius agemus & ſecurius.

335, 23. Πολλὸν ἐλαστωθήσεσθαι.] MS. recte ἐλαστωθήσεσθαι.

335, 40. Τωὐτὸ τοῦτο πείσεσθαι.] MS. adnectit voculam ἂν, & debet adnecti.

336, 13. Παρ' ὅτεῳ.] MS. παρ' οὗ.

336, 26. Τριήρεες ἔχοι ἔμενον.] MS. παρέμενον, quod retinet etiam infra.

336, 37. Οἳ παρείχοντο μὲν.] MS. παρείχοντο μὲν γάρ. Certe videtur narrationem hic incepiſſe ab primo ovo, & propterea etiam libero proœmio eam inſtituere.

336, 48. Οὗτοι δὲ ὡς διωκ.] MS. αὐτοὶ δὲ ὡς.

337, 6. Ὅπως εἶχε περὶ τῆς Χίων.] MS. ὡς εἶχε περὶ τῆς Χ.

337, 11. Οὗτοι μὲν νυν.] MS. οὗτοι μὲν τοί νυν.

337, 30. Ἐς τοὺς Ἀργείους.] MS. ἐς αὐτοὺς Ἀργείους.

337, 44. Ἐν Διδύμοισι ὁ νηός τε.] Interponit MS. ἐν Διδύμοισι καὶ ὁ νηός τε, ut ſenſus ſit; *templum vero, quod erat in Didymis, ædes perinde ac oraculum* &c.

338, 1. Ἐρυθρῇ καλεομένῃ θαλάσσῃ.] Vox media abeſt ab MS. & merito poſt toties jam citatum iſtud mare, & utique libro 2 c. 158 & 159 ſine illo participio diu monſtratum. Et videtur ipſe Stephanus Byzantius indicare hanc Herodoti manum in v. Ἄμπη ſcribens πόλις πρὸς τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, non addito participio. Nam & quod ad nomen urbis pertinet, plane in MS. Mediceo notavi Ἄμπῃ, non Ἄμπι, quod vulgo edebatur, & hinc eruditis dedit occaſionem ſcribendæ notæ ad Stephanum. Potius debuiſſent conferre locum ex libro 1 cap. 189, ubi dicit ποταμὸν Τίγριν, ὁ δὲ παρὰ Ὦπιν πόλιν ῥέων ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν ἐκδιδοῖ.

338, 17. Ἔπεσαν τὸ θέητρον.] Non oportet affectare nimium delicias, quod videntur alii, quam Herodotus, feciſſe. Nam exhibet hoc loco optimus MS. ἔπεσε. Quod eſt præſtantiſſimum, & ſi id habuiſſent cognitum illi heroës ad Dionyſii Longini caput 24, prout diſtinxerunt, quanto aliter ad id ſcripſiſſent? quanto paucioribus verbis potuerant defungi? & quidem multo melius, quam pluribus nunc efficiunt, ſive Fabrum reſpicias, ſive Tollium, utique in obſcuro hariolantes. Ita ut habet MS. Mediceus, legit quoque Dionyſius, qui artificium hoc non ponit in eo, ut alius ſit numerus verbi, alius nominis, ſed in utroque ſit idem, ſicut in exemplo Thucydidis Πελοπόννησος διεστήκει, ita in Herodoto ἔπεσε τὸ θέητρον. Indignum eſt hoc tempore edi in Longino ἔπεσαν. In dativo conſiderando perinfelix eſt Petra. Ubi vero in Græcis illud *univerſum*, quod tam ample debuit conſpici in Latinis? Non ſi Thucydides dicat ἅπασα, ideo & Herodoto tale adjectivum placuit exprimere, quod ſententia ſatis demonſtrat.

338, 25. Αἰάκεα δουλεύειν.] Miror potuisse istum nasutum Stephanum hîc silere, ubi longe pulchrior in Græcis videtur oratio, quam in Latinis, ut nomen proprium efferatur plurali modo vel ad sævitiæ exprobrationem vel ad vilitatis, ut apud Suetonium dicebat Sulla *Julio Cæsari multos Marios inesse*. Sed hæc possunt ita videri. Omnino præstantissimus codex habet simpliciter, quod edidi, Αἰάκεϊ.

338, 32. Οἱ Σάμιοι μοῦνοι Ἴωνες.] MS. Ἰώνων.

338, 43. Ἐοῦσαν ἐρήμην.] Si inspexeris collectanea Porti, non alibi in Herodoto notatur hoc adjectivum sic fœmininum per notam ultimæ syllabæ, sed ipsum ἔρημος implet quoque istud genus. Cur igitur non notavit hoc specimen? Sed & hoc loco scias legi in optimo MS. ἔρημον. Sic non modo aliquoties ἔρημος οὖσα occurrit, sed & lib. 8 c. 65 ἐρήμου οὔσης τῆς Ἀττικῆς. Etiam alii.

339, 1. Ὡς ἀποβαλόντος τὴν πόλιν.] Vocula prima non est in MS. in qua nescio quid causæ videtur quæsivisse Valla, ut inde reliquis Græcis attribueret sensum invidiæ plenum, tanquam urbis desertori, quum urbem considerare videatur Herodotus ut unicum ejus munimentum, quod ille amiserat, & hinc in manum Hippocratis ab fato delatus.

339, 8. Ἱπποκράτεϊ λαγχάνειν.] Ignoro id genus loquendi, & habet MS. ille optimus perspicue Ἱπποκράτεα. Non aliter Herodotum loqui videbis ex Porti lexico.

339, 14. Ἐκ τῆς Ἴνυκος ἐκδιδρήσκει.] Sic cap. 90 Ἐκδιδρήσκει ἐκ τῆς Αἰγίνης. Atque ita sæpius. Attamen hoc loco voculæ duæ priores absunt à MS.

339, 32. Τὰς μὲν ἐθελοντί.] MS. ἐθελοντήν.

339, 47. Ἢ πόλι ἢ ἔθνεϊ.] Prius ἢ omittit MS.

340, 3. Λοιμὸς ἀπολαβὼν ἀπήνεικε.] Attende lector; neque enim unquam participium hoc aut alia pars verbi ab Herodoto usurpatur hoc sensu: immo magis ut receptionem, non ablationem & raptum notet. Inspice modo Porti indicem. Et certe voluerunt in hoc fuisse nonnulli lepidi videri, ut nunc quoque duo verba haberent idem principium. Itaque gratulabundus excepi, quod notabam in optimo MS. legi ὑπολαβών. Hoc verum est & Græcum. Λοιμὸς enim ὑπολαβὼν, ut ποταμὸς 2, 150, ut ἄνεμος ὑπολαβὼν καὶ ἀποφέρων 4, 179.

340, 8. Προσέδεξε.] MS. rite προσέδεξε. Et mox ἐποιήσαντο, non ἐποιήσατο. nempe Histiæus cum Lesbiis.

340, 20. Πεδίου τῶν Μυσῶν.] MS. πεδίου τὸν τῶν Μυσῶν.

340, 49. Περιστείλαντας ἀπρεπῶς ἐνετείλατο θάψαι.] MS. περιστείλαντας εὖ ἐνετείλατο θάψαι. Quod sufficiens, credo, atque etiam sincerum Herodoti est. Libro 2 cap. 90 dicit περιστείλαντας ὡς κάλλιστα. Quod autem ad titulum pertinet, quem auctor addit, quum ab Dario Εὐεργέτης ἑωυτῷ τε καὶ Πέρσῃσι inscribitur, de eo collegit aliqua Desider. Heraldus lib. 1 Adversar. cap. 9.

341, 9. Τοῦτον τὸν τρόπον.] MS. τόνδε τὸν τρόπον. De hoc autem σαγηνεύσεως genere notat aliqua Petavius ad Juliani orationem secundam: ubi circa Eretriam idem factum docet ex hoc testimonio Platonis & descriptione non minus concinna; οἱ στρατιῶται αὐτοῦ, ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν διαστάντες, συνάψαντες τὰς χεῖρας διῆλθον ἅπασαν τὴν χώραν &c. Nam certe quod in Herodoto est ἀνὴρ ἀνδρὸς ἁψάμενος διήκουσι dubito an queat omnibus placere. Utique istud, quod audimus, διήκουσι, quisque videt idem esse, quod διέχοντα sequens, ut istud nequeat hîc ferri, præsertim quum & optimus ille MS. habeat διήκουσαν, ut ad θάλασσαν νοτίην referri debeat, dicanturque viri manibus junctis ab boreali mari per litus circumdare usque ad australe continuo tactu pertinens, & ita semiorbem ducentes deinde per omnem insulam transire. Apparet autem sic in maximis imperiis placuisse illudere vocabulis, ut gravissimam miseriam quæ hominibus inferri poterat, communi privatorum hominum vocabulo gauderent efferre, ut est in piscando σαγηνεύσις, quem morem ab antiquo deductum esse docet Nemrodes ὁ θηρευτὴς, non utique ut occideret, sed tanquam in vivariis multa animalium genera isti nostri Persæ, sic ipse vetustior undiquaque, sed per vim, colligeret homines, & subjectos haberet numerosiores, sermone extenuante gravissimas ærumnas. Et mox idem MS. ἐπηπρήσαντο, non ἐπηπείλησαν.

341, 19. Ἀντὶ ἐνόρχων εἶναι εὐνούχους.] Quod pessime sic corruperunt alii, pulcherrima conversione ita restituit optimus MS. ἀντὶ εἶναι ἐνόρχιας εὐνούχους. Hoc vere Herodoteum. 7, 170. ἀντὶ δὲ οὐ εἶναι νησιώτας ἠπειρώτας. Noluit dicere ἀντὶ νησιωτῶν εἶναι ἠπειρώτας, Nec dissimile est 1, 185. Ἐποίεε δὲ ἀμφότερα ταῦτα τόν τε ποταμὸν σκολιὸν, καὶ τὸ ὄρυγμα πᾶν ἕλος. Item 8, 88. οἱ ἄνδρες ἡμῖν γεγόνασι γυναῖκες· αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες. Imo cum hoc comparandum videtur istud dulcissimum ultra quam dici potest vel prophetæ Hoseæ, quod citat Paulus ad Roman. 9, 25 Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου λαόν μου. vel Joannis in Euangelio 4, 46. Ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον.

341, 24. Δὶς δὲ ἐπεξῆς.] MS. δὶς δὲ ἑξῆς. Mox εἰσὶ δὲ αἱ ἐν τῇ Εὐβοίῃ αἵδε. interposito illo αἱ satis eleganter & inexspectato.

341, 30. Πόλιες πολέες εἰσί.] Quasi vero. Atqui longe certius MS. πόλιες συχναὶ ἔνεισι.

341, 32. Σηλυβρίη τε.] Ita agit Holstenius ad Stephanum, tanquam solus dissentiret Herodotus, eamque appellari vellet hoc modo sine litera μ, quam videt alios interponere & vocare Σηλυμβρίαν. Quid igitur cogitavit de interpretatione Vallæ, in qua dicitur *Selymbria?*

bria? Ut tricari desinant, testor in MS. Mediceo plane legi Σηλυμβρία, prout haud dubie Valla habuit in exemplari suo, quod expressit, de quo bene cogitare debuit Holstenius, & Florentinum istud Herodoti exemplar potuit inspicere.

341, 34. Ἀλλ' οἴχοντο φεύγοντες ἀπολιπόντες τὴν πόλιν.] In his omnia insunt ut præter rationem, ita præter Herodoti manum. Neque enim ulla catachresis defendere potest vocem postremam, quæ ut recte se haberet, duntaxat scribi debuit τὰς πόλιας. Deinde quod exemplum uspiam ita incondite geminati participii? quorum unum non modo nihil sententiæ affert, sed prorsus ab currente calamo & recordante sæpe ab Herodoto esse dictum οἴχοντο φεύγοντες inculcatum videtur. Inspice quam præclare MS. Mediceus ἀλλ' οἴχοντο ἀπολιπόντες τὴν σφετέρην εἴσω. Nam & sic habet, ut rursus in pagina sequente, non ἔσω.

341, 38. Τὰς χώρας τὰς καταλεχθείσας.] Ferri potest. Sed cur ad se Herodotus id retulerit, & non ad ipsam historiam? Utique nequivit auctor fide sua contendere nullam aliam urbem aut munitionem ab Persis esse deletam præter illas quas memoravit. Itaque multum præplacet lectio, quæ est in MS. καταλειφθείσας.

341, 42. Ὅσας περιέχοντες.] MS. ὅσας περιτέρον περιεχ. Talis alicujus vocis rationem habuit interpres Latinus.

341, 45. Τοῦ Φοινίκων στόλου τούτου.] Vox postrema abest ab MS. Utique nullus non bene videt agi de hac navali expeditione Phœnicum.

342, 12. Ἐπ' Ἀθηναίων.] MS. ἐπ' Ἀθηνέων, quod necessarium est, & expressit interpres. Et mox ἀτὰρ ἐδυνάστευέ τε καί.

342, 36. Οἱ ἐπαγόμενοι.] MS. οἱ ἐπαγαγόμενοι. Et statim πρῶτον μὲν ἐπετείχισε, quod verum, quum ἀποτειχίζειν recte sequatur ut summa effectus.

342, 46. Οἱ Λαμψακηνοὶ οἱ λοχήσαντες.] Nimium illud quidem. Itaque posterius illud οἱ abest ab MS. & quidem necessario.

343, 3. Τί θέλει.] MS. τὸ θέλει. c. 61 ὅ, τι φέρει.

343, 10. Μετὰ δὲ ταῦτα τελευτᾷ.] Vox ταῦτα abest ab MS.

343, 29. Εἶχε κατ' οἴκους.] Exstat hæc loquutio 3, 79. Ἀλλὰ κατ' οἴκους ἑωυτοὺς οἱ μάγοι ἔχουσι τὴν ἡμέρην ταύτην. Hoc tamen loco præfert optimus MS. οἴκου.

343, 45. Ἔφυγε Χερσόνησον.] Absurdum dictum præ illo quod est in optimo MS. ἔφυγε ἀπὸ Χερσονήσου.

344, 24. Οὐδὲν ἔτι πλέον ἐγένετο τουτέων.] MS. οὐδὲν ἐπίπλεον ἐγέν. τουτ. nihil plenum consummatumque ex illis Persis contigit ad miseriam Ionibus futurum.

344, 28. Ἐκ τῶν πολεμίων.] Si modo eo usque extendere se Artaphernis manus potuerint, ut hostes petenti ipsi, ut legatos mitterent, auscultavisse opinemur. Et vero quinam isti πολέμιοι? utrum adhuc in ipsa Asia? an vero transmarini ex Europa? Ridiculus est Valla, quid cogitaverit de accitis hostium nunciis. Omnino amare debemus emendationem Nobiliss. Grentemesnilii ἐκ τῶν πολίων, quam plenissime confirmat exemplar Mediceum.

345, 29. Πεζῷ στρατῷ στρατοπεδευομένῳ.] An pote quid ineptius hac repetitione? Itaque scias mediam vocem ab MS. abesse, quod commodissimum est ingenio per Herodoti scripta mollissime progredi & decurrere adsueto. Πεζῷ enim nihil adest, quod respiciat, nisi antecedens στρατόν: nisi placeat neutrum esse, sicut infra, ἀπῆγε τὴν στρατιὴν ὀπίσω, ἅτε τῷ πεζῷ τε προσπταίσας καὶ τῷ ναυτικῷ.

345, 39. Ἀπηλλάχθη.] MS. ἀπαλλάχθη.

346, 17. Τὰς νέας πάσας.] MS. τὰς νέας τὰς πάσας. ut 7, 68. τὰς μὲν δὴ νέας τὰς πάσας.

346, 34. Ἐπὶ σφίσι ἔχοντας.] Hæc non possunt notare *hostili in ipsos animo*, ut vertit Valla. Nam etsi habere aliquid ἐπί τινι dicatur de jure actionis ob noxam, ideo non statim est hostilis animus. Imo Mediceus MS. ἐπὶ σφίσι ἐπέχοντας. Pro quo usurpat accusativum lib. 9 cap. 58. Ἐπεῖχέ τε ἐπὶ Λακεδαιμονίους τε καὶ Τεγεήτας μούνους.

346, 42. Ἐπειρᾶτο συλλαμβάνειν.] MS. συλλαμβάνων. Sane utroque utitur. Sed fidem meretur codex optimus. Certe junctum cum participio duobus locis notavit & Portus, sed id fit in multo pluribus.

347, 25. Ἴσων ἀμφοτέρων ἐόντων.] Vox media non est in MS. quia scilicet jam δίδυμα antecesserant, etiam τέκνα, etiam τῶν παίδων τὸν πρεσβύτερον. Quid ab alio hîc supponi potest, quam esse ἀμφοτέρους? Et melius utique sequitur eadem vox.

347, 34. Τιμᾶν δὲ μᾶλλον τὸν γεραίτερον.] Si ita dixit Pythia, supponit igitur non fuisse ὁμοίους nec ἴσους, sed uni adfuisse aliquod præ altero γέρας. Quod dubito. Certe MS. Mediceus τὸν πρεσβύτερον. Et ex sequentibus apparet Pythiam hac voce usam esse, dum scribit Lacedæmonios reperire nequivisse ne sic quidem τὸν πρεσβύτερον. Quin & in voce γεραίτερος residet aliquid, cui nunc locus nullus est.

348, 5. Τῷ δὲ νεωτέρῳ.] Et hæc ultima vox abest ab MS. Recte ut credo, quum per præcedentia is optime queat intelligi.

348, 6. Χρόνον τῆς ζόης αὐτέων.] Etiam hæc postrema vox non est in MS. quod quam sit commodum, patet ex ipsa Vallæ versione, eam plane non tangentis.

348, 9. Τάδε δὲ καταλεγόμενα.] Tanquam in his fuisset composita & descripta series quædam vel rerum vel nominum, in qua solet He-

Herodotus illud verbum καζαλέγεσθ usurpare passim; quæ nulla prorsus est, sed in alia parte narrationis sequitur, unde ibi dicit καταλεγομένους. ut id haberi prorsus debeat pro ficto & suppositicio, & unice verum legatur in Mediceo MS. τάδε δὲ κατὰ τὰ λεγόμενα. Quis neget id expressum esse ab Valla?

348, 18. Εἰρήκαί μοι.] MS. εἰρέαταί μοι, quod ex aliis locis jam novit Portus.

348, 40. Ἐν τοῖσι ἐξοδίοισι.] MS. ἐν τῇσι ἐξοδίῃσι. Hanc vocem observavit Suidas, non neutrum: quod dubium foret, an pro adjectivo accipi deberet, prout illic dicuntur etiam ἐξόδιοι νόμοι. Itaque Suidam egregie confirmat hic Italicus codex. Deinde etiam cum ederetur θυσίην τις δημοτελὴς ποιέηται, quod sine sensu est, hærebam an deberet scribi θυσίη, ut verbum esset passivum; sed adjuvit me MS. exhibens egregie τὴν θυσίην τις δημοτελῆ ποιέηται, ut verbum sit medium.

348, 49. Νενημενίας δὲ ἀνὰ πάσας.] Ita qui Herodotum ferre nequiverunt, ex vulgari Græcia suppleverunt hunc ejus locum, ut cap. 61 dixit ἐφόρεε αὐτὴν ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην & 2, 37 & 8, 65. Τὴν δὲ ὁρτὴν ταύτην ἄγουσι ἀνὰ πάντα ἔτεα. Et 1, 136 ἀνὰ πᾶν ἔτος. Sed particula ἀνὰ nunc abest ab MS. & recte. Videtur enim dictum ut sæpe τοῦτον τὸν χρόνον & cap. 123 τὸν πάντα χρόνον. Sed clarissime 1, 111 πάσαν ἡμέρην.

349, 5. Τούτοισι προσκεῖσθ.] Pluribus id verbum confirmavit Portus in Lexico, etiam adhibens hunc ipsum locum, interpretans *his hunc honorem tribui*, ut in dubium trahi nequeat: quum tamen perspicue legatur in optimo MS. προσκέεσθαι, fere ut 3, 22. Ὀγδώκοντα ἔτεα ζόης πλήρωμα ἀνδρὶ μακρότατον προκέεσθαι.

349, 27. Λέβητας κροτέουσι.] Sic & Valla *ollas*. At Cragius *lebetes*. Cedo igitur, quot ejus generis fuerint? An in singulis plateis & vicis coactæ fæminæ pulsarunt varios? ut turbulenta esset quam maxime Sparta. Immo vero optimus MS. agnoscit tantum λέβητα. Sic clarior est sermo, ut certæ fæminæ unum constituentes cætum pulsantes unum æs circumirent.

349, 33. Τῶν ἐκ βαρβάρων.] MS. τῶν ἐκ τῶν βαρβ. Nemo qui Herodotum novit, de eo dubitaverit.

349, 46. Ἐπεὰν δὲ θάψωσι.] Debebant nempe codicis Medicei quoque in hunc librum sextum singularia beneficia exstare. Itaque videtur ea auspicari ab hoc loco. Quem Cragius quoque sic intellexit, quasi in universum quo tempore funus fiebat Regi mortuo, decem dierum justitium indici, nec magistratuum ullum consessum fuisse habitum, sed hos dies ut funestos luctu traduci, quibus statim subnectit Heracliden corripientem intra tres dies. At vero hæ voces omnes non leguntur suo loco in MS. sed ad marginem allitæ sunt manu satis recente. Quam varietatem quum considero, vereri sane soleo ne recte abjiciantur; quippe totum hunc sermonem si spectes, ille est de ratione efferendi reges. At in hac parte nunc particulatim agit de regibus in prælio interfectis; hos ait efferri in toro magnifice strato, tum decem dierum indici justitium, non sublegi magistratus, & nihil aliud Lacedæmona nisi lugere. Ad hæc, satis sic clara, proponenda non videtur mihi ullo modo requiri ista trias. Tuum erit, mi lector, considerare & bene sapere. Ad quod quum te in tam memorabili loco excitet ille præclarus codex, nec stupide omnia admittas, opinor esse quod ei gratias agas.

349, 49. Συμφέρονται δὲ ἄλλο οὕτοι.] Vox posterior in MS. non est.

350, 14. Κοινὰ τῇ Ἑλλάδι.] Ille ipse MS. interponit ἐν voculam scilicet modo datam τῇ Αἰγίνῃ, & ideo nunc omittendam, ut putarunt. At ille addit plane ostendens Herodotum ex 2, 114. Ἔργον δὲ ἀνόσιον ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐξεργασμένος.

350, 40. Ὡς παιδίον φορέει.] Voluerunt nempe aliter loqui Deam, aliter nutricem; ideo mutari debuit vox. An idem fuerit Herodoti judicium, omnino dubito. Immo quum plane habeat MS. φέρει, dicendum est nugaces manus hinc removeri debuisse, & sancte genuinum retineri.

350, 44. Ὁρῶσαν δὲ τὴν γυναῖκα περὶ πολλοῦ ποιευμένην ἰδέσθαι, οὕτω δὴ τὴν τροφὸν δεῖξαι.] In tanta collectione accusativorum qui tamen maxima cum concinnitate se invicem amplectuntur, ut loquutio sit quam emendatissime coagulata, est tamen unum vitiosum, etsi forsan nullo lectore judice, utique tamen ipso Herodoto, cui hanc causam committere debemus, cujus fidelissimum exemplar MS. habet ὁρῶσα. Quæ mutatio si creditur non meruisse, ut laudabilis dicatur, utique est notabilis, ut patebit revisenti ad numeros 17, 47. Nec huic dissimile occurrit 8, 137. Οἱ δὲ τὸν μισθὸν ἔφασαν δίκαιον εἶναι ἀπολαβόντας οὕτω ἐξιέναι. Sed codex antiquus offensus tot accusativis scribit ἀπολαβόντες. Et vellem plura; sed satis est talium.

351, 3. Ὑπεδέκετο.] MS. ὑπεδέκετο. Et mox ἐν τὸ ἂν αὐτὸς omissa particula τι. Utrumque si non prægravans vulgatam, certe par, quum & mox verbo respondeat καλαινέει.

351, 16. Ἀπίει ἀπάγεσθαι.] Multum hîc different in interpretando Valla & Stephanus: ille astutus ad speciem vulgato dandam *ad eam ducendam abiit*, Stephanus *eam abducere permisit*. Unde potuit id habere iste Stephanus? non sane ex sese? & debuerat utique

causam hujus mutationis, quæ nulla in vulgato exprimitur, vel in notulis illis edidisse, vel in ora posuisse, si quid in aliquo MSto reperisset. Et hoc verum est. Sed ipse dolum fraudemque amavit. Nam clare exhibet Mediceus MS. ἀπίνζι.

351, 23. τὸν χρόνον τῷ ἠγάγετο.] Nihil in eo est Græcum. Præclare MS. τ̃ χρόνον ἐξ ὅτε ἠγάγ.

351, 24. Ἐπὶ δακτύλῳ.] Nempe quia mox addit τοὺς μῆνας, hos debuit computare uno digito, quoniam summa est tam exigua pro ratione numerorum, quæ digitis computabatur. Sed inepti sunt, & ad tempus maturescentis fœtus subducendum plures digiti requirebantur, ut omnino auctor scripserit ἐπὶ δακτύλων, quod integerrimum exstat in codice Mediceo; sed & apud Th. Gale in Cod. Arch.

352, 12. Οὐκ ἑαυτοῦ μιν εἶναι.] Vocula μιν non est in MS.

352, 20. Εἰ ἄρα Ἀρίστων.] MS. tantum εἰ Ἀρίστων. Tale supra jam occurrit. Nam mox ex eodem edidi ἐξέκλεπτο, quod ab Stephano in MSStis repertum patet in margine, firmatum ab nostro.

353, 5. Μετέρχομαι πρὸς θεῶν.] MS. μετέρχομαι τ̃ θεῶν. Sic in eodem MS. eliditur præpositio supposita hac eadem voce in cap. 74 λέγεται εἶναι ὑπ' Ἀρκάδων τὸ Στυγὸς ὕδωρ, quum in MS. sit εἶναι τ̃ Ἀρκάδων, ubi vide.

353, 26. Ὀλίγον γάρ τι πρότερον.] Sic 7, 113. Τῶπερ ὀλίγον πρότερον τούτων λόγον ἐποιεύμην. Et contra sæpe occurrit πολλὸν ἐλάσσων, & ἀλκιμώτερος. Et 1, 56 Πολλόν τι μάλιστα πάντων. Nunc tamen optimus MS. ὀλίγῳ γάρ τι πρότερον.

353, 35. Καί τοι πατήρ ἐστι.] Nihil juvat ista secunda vox: plus longe confert optimus MS. scribendo καί σοι πατήρ ἐστι.

353, 39. Ὅτε αὐτῷ ἠγγέλθης γενόμενος.] MS. ὅτε αὐτῷ σὺ ἠγγέλθης γεγεννημένος, prout lenivi, quod esse durius in scripto exaratum indicavi.

354, 1. Ἀληθέστατα πάντα ἀνήκοας.] Vox media non est in MS. quum adhuc aliquid responsi superfuisse statim ostendat.

354, 10. Ἐπιδιαβάντες δὲ.] Similia in Herodoto decomposita memini legisse; hoc ipsum non recordor: & sane exhibebat MS. ἐπιβάντες δὲ. Et statim αὐτοῦ τε ἀπῶλοντο, non ἀπῶλονται, quod non mirum irrepsisse in codices vulgares, quum & vulgaris scientia id poscat; sed aliud placuit docto Herodoto. ut ἀπαλλάσσοντο 5, 34. & 6, 75 ἄρχετο.

354, 12. Οὐδὲ προεξεδίδοσαν.] MS. οὐ προέξεδ. Elegantia etiam in exiguis effulgens, quum ad repetitionem nimis subitam illius δὲ offenset lingua.

354, 37. Τῷ Κλεομένεϊ ἀνωδώθη τὸ πρῆγμα.] Est hoc certe communis Græcismi, & ideo non miror hîc conspici verbum, quod tantopere conatur nunc illustrare Portus, & quantis molibus commentatores in epistola Pauli ad Romanos capite 1? Sed acrioris cogitationis aliquid voluisse videtur Herodotus, quod præbetur ab MS. nempe solum ὠδώθη. Neque enim necessario requiritur, ut bene addatur, quum satis sit si dicatur id negotium peregisse viam.

355, 2. Ἦγον ἄλλους τε καὶ.] MS. ἦγον καὶ ἄλλους καὶ, quod est venustius.

355, 5. Παραθήκην καταθέσθαι.] Alibi usurpat simplex τίθεμαι, ut notum est: nunc præfert compositum, ut propior sit voci, quam in hac causa elegerunt Latini, *deponere?* Non sugillo; sed egregie optimus MS. παραθήκην παραθέσθαι, ut & nomen & verbum sit ejusdem formæ, prout alibi πομπὴν πέμπειν, ἀρχὴν ἄρχειν. Hoc libro in fine: δίκας διδόναι ταύτας τὰς ἂν αὐτοὶ Ἀθηναῖοι δικάσωσι. Hoc enim illi in mente fuisse patet ex cap. 86, ubi bis dicit παρακαταθήκην, quo decomposito jam vitavit uti.

355, 14. Ἐξορκῶν τὸ Στυγὸς ὕδωρ.] Hæc bene concinnata sunt ab correctoribus, & quæ ullus adeo non sit negaturus, ut Portus in lexico potuerit pro iisdem considerare Ἐπεὶ δὲ ἐξώρκωσέ μιν & Ἐξορκῶν τὸ Στυγὸς ὕδωρ, quæ in objecto differunt maxime. Sed unde sciebat Herodotus eum in animo habere tale factum, nisi id in quibusdam exseruerit & facto declaraverit? Si enim id non ita jam patuerit, horrenda & detestabilis est hæc non jam suspicio, sed opinio. Non is est Herodotus, qui in historia sua ostendat se velle flagellare voluntatem aut cogitationem hominis destitutam omni probatione ex facto. Unde quis est, qui hunc locum intellexit? Videamus igitur. In unico illo MS. legitur non istud participium, sed ἐξόρκου. An non hinc patet Herodotum scripsisse: καὶ δὴ καὶ ἐς Νώνακριν πόλιν πρόθυμος ὢν τ̃ Ἀρκάδων τοὺς προεστεῶτας ἀγινέων, ἐξωρκοῦτο Στυγὸς ὕδωρ. Itaque si appareat eum incepisse jam id facere & certe fecisse, recte ut historicus narrat hoc factum Cleomenis, non ut conjector dicit in animo habuisse. Unde mox etiam addit ταῦτα πρήσσοντα. Hoc verbum jam tetigi sub numeris 211, 17.

355, 16. Λέγεται εἶναι ὑπ' Ἀρκάδων.] Si solorum Arcadum hæc pronunciatio foret, alii dissentirent, posset ista scriptura habere suum locum. At non istius tantum populi hæc fides aut jactantia erat, sed ab omnibus admissa, neque quisquam prolatus est, qui id in dubium traxit, & plane legas apud Pausaniam καλοῦσι δὲ Ἕλληνες αὐτὸ ὕδωρ Στυγός. Neque ambiguum, quin & Herodotus, licet Car, idem crediderit. Omnino scripsit auctor λέγεται εἶναι τ̃ Ἀρκάδων. In hac Arcadum urbe traditur esse. Ita plane habet MS. unde etiam non mo-

modo ut commodam, sed sane pernecessariam restitutionem admittere debui.

355, 18. Ἐκ πέτρης στάζει ἐς ἄγγος.] Quale spectaculum hic sibi fingunt eruditi? Dicit omnium nomine Valla aquulam è petra emanantem distillare in vas quoddam, in gyrum maceria præseptum. Certe ista maceria nequit grandis fuisse, quum neque vas supponi tale possit. At quis vidit vas maceria præseptum? Debet id magnopere meruisse custodiam. Nisi fallor, universa hæc & singula sunt ineptiæ & absurditatis plena, ut merito dixerim ab nullo hæc intellecta fuisse; & tamen sustinuit hæc non modo legere Casaubonus, sed etiam citare ad Strabonem pag. 168. Verum absurditas ut magis pateat; infinita est nimirum hæc diminutio & λιτότης, qua utitur in describenda Styge Herodotus, id tamen effectura, ut hæc omnia possint prima fronte videri optime convenire; eodem sc. modo quo nunc quoque fontium quorundam per viscera rupium ad fines delapsorum scaturigines supposito excavato vase aut cavitate rupis alibi excisa excipi consuerunt, quales passim peregrinantibus per montana occurrunt. Sed quum id fiat ob certam quandam aquæ istius virtutem aut oportunitatem eamque salubrem; quæ oro ista Stygis virtus est, ut mereatur tanta custodia excipi ac in suos usus reservari: quæ adeo salubris non est, ut testimonio Pausaniæ & Plinii vel epota illico necet, vel virulentia sua omne immissum vitiet ac contundat: & nec odore nec colore in melius differat; atque etiam ipsa appellatio gratiam ejus statim exprimat. Adeo mirum videbitur, si accolæ illic de industria vas apposuerint non aquationis transeuntium vel hominum vel pecudum causa, quod circumsepta maceria has impediebat, sed conservandi causa. Sed nec de vase quidquam Pausanias, cujus verba sunt. κρημνός ἐστιν ὑψηλός. οὐχ ἕτερον ἐς τοσοῦτο ἀνήκοντα ὕψους οἶδα. καὶ ὕδωρ κατὰ τοῦ κρημνοῦ στάζει, & aliquanto post. τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ τοῦ παρὰ τὴν Νώνακριν στάζον, ἐμπίπτει μὲν πρῶτον ἐς πέτραν ὑψηλὴν, διεξελθὸν δὲ διὰ τῆς πέτρας, ἐς τὸν Κρᾶθιν ποταμὸν κάτεισι. In quibus nihil quidem tale apparet de vase, sed solennis fluviorum decursionis relatio. Nihil aliud fecit Herodotus describens loci naturam, quæ talis fuit, ut Styx è summa rupe decidens in petram ab eodem latere exstantem, inde decucurrerit in vallem, aut cavam rupis partem, & ex ista petierit Crathin. Id ut habeamus, corrigendum est ex MS. optimo, ἐκ πέτρης στάζει ἐς ἄγκος. Habemus in Græcis ἄγκεα, συναγκείας præsertim in Diodoro Siculo, ut sint omnia notissima. Certe apud Suidam in utroque loco habet MS. Lugdunensis Μισγάγκεια & ξυνάγκεια, ut alii boni codices, nec γ in illis ferri possit. Mnasarchi est libro I Antholog. p. 9 Οὔ τοι πρῶνες ἔθ' ὧδ', οὐδ' ἄγκεα, πάντα δ' ἔρωτες.

355, 24. Ὑπέλαβε μανίης νοῦσος.] Sic quoque citat Suidas in v. Ἐνέχυρον, ut notum viris doctis. MS. excellenter μανίη. Ita fragmentum veteris scriptoris à Suida citatum in v. Ἀπόλεμος. Ἀπόλεμος γὰρ ἦν, καὶ ὑπὸ νόσου ποδάγρας οὔτε αἱ χεῖρες οὔτε οἱ πόδες ἐτύγχανον ἄρτιοι. Recte enim intelligunt per appositionem.

355, 41. Ἀνέγνωσε ἐς τὰ περὶ Δημ. γενόμενα λέγειν.] Nescio an acutior in hoc loco Valla non fuerit, quam quis forsan credat, aut etiam quam debuerit, in interpretando vocabulo ἐς. Confer Latina, quæ certe manere debent; sed ex Græcis ea vocula expungenda, quippe & abest ab MS. & omnino turbat ibi constructionem. Plane enim ut cap. 83 dixit auctor Οὗτος τοὺς δούλους ἀνέγνωσε ἐπιθέσθαι, ita nunc Cleomenes τὴν Πυθίην ἀνέγνωσε τὰ περὶ Δ. γ. λέγειν.

355, 42. Ὡς δὲ Ἀθηναῖοι μοῦνοι.] Et quidni infra quoque dicitur Ἀργεῖοι μοῦνοι? Sed MS. illud μοῦνοι nunc ignorat.

356, 11. Στρατιὴν κατῆγε.] MS. κατήγαγε.

356, 21. Καὶ τοῖσι Μιλησίοισι.] Vox media non est in MS. etsi alibi reminiscar restitutam. Sed & mox legit idem codex λέγον ὧδε, non οὕτως.

356, 28. Τετέλικτος.] MS. ἀέλικτος. Hæc nempe vox destituta erat monumentis, unde fides antiquissimæ usurpationis inter Græcos constaret, quæ nunc ei ab Florentia subministrantur, sive significatio sit privativa, ut serpentem nulla spirarum volumina colligentem notet ac recte expansum, sive valde collectum ex ambiguitate præpositi α.

357, 3. Κατὰ πεντήκοντα δ' ὤν.] Nullum locum habet ista adversativa, & quam dulce ac conveniens est in MS. κατὰ πεντ. δὴ ὤν.

Ibidem. Ἐκκαλεόμενος ὁ Κλεομένης ἀπέκτεινε.] MS. ἐκκαλεύμενος ὁ Κλεομένης ἔκτεινε.

357, 8. Ἀναβὰς ἐπὶ δένδρου.] MS. perspicue legit ἐπὶ δένδρος, quod est melleum profecto, & semel tantum hoc loco exstans. Unde recte cum aliis censeam fieri, si deducantur posita passim δένδρεα. Habet ista loca Portus, & omnia in isto plurali: hunc locum non habet, qui est primarius, & unde manifeste suppeditatur singulare, quod iste conjectat, qui tamen proxime ante notaverat δένδρεον. Tanto autem ineptius in hoc loco est actum, quod in genitivo edant ita ut citavi.

357, 12. Ἐπείρετο τῶν αὐτομόλων.] Potuit altiore voce dixisse, quum circumstaret turba, ut sic & multi transfugæ velut rogarentur & responderint. Verum ubi legerunt docti editores hanc in Herodoto constructionem? Exempla ab Porto sunt quædam collecta in hoc verbo, sed his disconvenientia. Recte igitur

MS. τ͂ τινα αὐτομόλων. Utique sic interpretatus fuit Valla, & quam hic ordo fuerit verus Herodoti, jam patuit ex illis, quæ scripsi sub num. 37, 7. Attamen poteris multitudine numerosiore probatum habere, ut ex lib. 1 cap. 84. Τῶν ἵνα Λυδῶν. Et 187. Τῶν τις ἐμεῦ ὕστερον γινομένων βασιλέων. Et 189. Τῶν ἵς ἱρῶν ἵππων. 2, 28 Τῶν ἵς ἱρέων, prout apud Suidam in v. Καταδαρθάνειν, apud quem simile est etiam in v. Θυμέλη. τῶν ἵς ἱερέων, ut constet ab aliis quoque eum observatum fuisse. Et 103 Τῶν ἵνες στρατιωτέων. Et 137 Τῶν ἵς Αἰγυπτίων. quod exstat & capite 152. Et 175 Τῶν ἵς αὐτὴν μοχλευόντων. Adde ad 35, 7.

357, 16. Α᾽ργος με αἱρήσειν.] Particula media non est in MS. & certe Herodoti non est, qui cum cura egit, ut ipsa repeteret verba, quæ cap. 76 præmiserat, Κλεομένεϊ μαντευομένῳ ἐν Δελφοῖσι ἐχρήσθη Α᾽ργος αἱρήσειν. Ibi enim quoque μιν vel αὐτὸν potuit addi. Sed utrobique casus personam notaturus omittitur.

357, 24. Α᾽παγαγόντας.] MS. ἀπάγοντας.

357, 31. Ε᾽πεί τε δὴ τὸ ȣ̓ Α᾽ργȣ ἱρὸν εἷλε.] Magnifice, si in urbe Sparta sic venia regi data est attribuendi sibi id, in quo maximam partem habent milites, præsertim si citetur ad rationes reddendas. Itaque clarius etiam id ipsum significatum fuisse testatur Mediceus codex MS., in quo est εἷλον, si nempe in prima singulari persona intellectum fuerit, plane *cepi*, quo etiam dirigunt sequentia. sed malui pro plurali accipere, ut in totius exercitus opera & manus & personas transferentem Cleomenem introducat Herodotus.

357, 37. Ω᾽ς οὐκ αἱρέει.] Mira hîc ut in vaticiniis & prædictionibus est versio, quæ per futurum incedit, quum Græca utantur præsenti. Sed pro hoc vulgato exhibet MS. ὅτι οὐκ αἱρέει.

357, 40. Ε᾽κ τ͂ στηθέων ἢ ἐκλάμψαντος.] MS. λάμψαντος.

357, 42. Καὶ ἀπέφυγε.] MS. ἢ διέφυγε.

357, 46. Οὗτοι ἀνακλώμενοι.] Sive illud ȣ̓τοι adsit, sive omissum foret, res perinde clarescceret; ita tantum quod descripti sunt; nec Herodotus immiscet tam otiosa verba. Unde hoc etiam loco habet MS. ȣ̓τω, nempe ubi robur accepere, non quiescendo, sed διὰ τὸ ἐπιβαίνειν.

358, 24. Δημαρήτῳ ἐκτίσασθαι.] MS. ἐκτίσαι, quasi non capite 79 de redemtionis pretio similiter fuisset active loquutus.

359, 7. Ε᾽πικυδείδεος παῖδα.] Officio non liberali fuere functi homines, qui tantum vitii Herodoto inflixerunt, existimantes quia oraculum infra dicit Γλαῦκ᾽ Ε᾽πικυδείδη, ideo patris ejus nomen fuisse Ε᾽πικυδείδης, unde in tot editionibus fulget Latina interpretatio *Glaucum Epicydidis filium*; quum illud sit denominativum ab Ε᾽πικύδης, ut Τυδείδης & similia. Scribe igitur Ε᾽πικύδεος, quomodo habetur in MS. Nempe Ε᾽πικύδης ut Θεοκύδης 8, 65. Δίκαιος ὁ Θεοκύδεος, hoc est, Δίκαιος Θεοκυδείδης. 9, 17 Α᾽ρμοκύδης. Utique ridiculi fuerunt corruptores, quum nomen Epicydes notum satis foret ex Sicilia circa tempora Hieronymi, ubi id memorat Livius & alii historiæ Romanæ scriptores Græci. Tanto autem indignius fuit, ita hæc Græca & Latina tractari, quoniam Italica interpretatio jamdiu habuit *figlivolo di Epicyde*. Hinc ergo etiam intelligendus & corrigendus Michaël Apostolius in Proverb. centuria 3 num. 29, ubi exhibent: Τῆς Πυθίας ἡ γνώμη, ἣν εἴρηκε πρὸς Γλαῦκον τ͂ Ε᾽πικυδίδην Σπαρτιάτην. Latina vero; *Sententia est Pythiæ*, *quam apud Thucydidem Glauco Spartiatæ dixit*. Quî potuisti tacere, Pantine?

360, 8. Αὐτῷ σχεῖν.] MS. αὐτῷ ἴσχειν.

360, 24. Καὶ ἣν γὰρ δὴ τοῖσι.] Nempe statuerunt librarii, vel qui alii fuerunt, debere hunc locum constitui ex similitudine præcedentium, ubi sæpe vocula sola & sequentibus abcisa præmittitur, ut sic procedant alia. Sic prima particula ἢ addita vulgatis est, quæ tamen nulla in MS. extat, nec debet esse, quum sic quoque causas soleat auctor interponere, ut c. 99 ȣ̓ γὰρ δή σφι. In ipso contextu error admissus est ab typis, quem ita corriges. Hoc enim verum est.

360, 32. Μεμφόμενος τοῖσι.] MS. μεμφόμενος μὲν τοῖσι, quod optime interponitur, sed hinc debuit expelli ab iisdem quos memoravi, ut conveniret antecedentibus vicinis μεμφόμενοι τοῖσι Α᾽θηναίοισι.

360, 33. Πρότερον ἑωυτὸν ἐξέλαζε.] Multa hîc ab Valla in Latinis interponuntur, quæ nulla sunt in Græcis, & tamen affatim liquidis, prout Latine constitui. Sed quod notari debet, observavi scriptum esse in MS. optimo προτέρην, non ut sub eo intelligerem ἡμέραν (id enim tempus videretur nimis breve esse) sed ut laxius sumeretur, perinde ut ἐξ ὑστέρης 5, 106, & similia τὴν πρώτην 1, 153 τὴν ὁμοίην, τὴν ταχίστην, τὴν ὡραίην, etsi pronomen hinc abstulerit.

361, 2. Υ᾽στέρηζαν ἡμέρῃ μιῇ.] MS. ὑστέριζαν.

361, 6. Α᾽λλοι τ͂ Αἰγινητέων.] MS. ἄλλοι ἐκ τ͂ Αἰγιν. Ita luserunt in addendo & tollendo has particulas.

361, 16. Ε᾽πτακοσίȣς γὰρ ȣ̓ δήμȣ.] MS. γὰρ δὴ ȣ̓. Et mox ἐπιλαμβανόμενος. Debet enim esse præsens, ut in præcedenti καταφεύγει, non ἐπιλαβόμενος.

361, 24. Σφέας οἱ Αἰγινῆται ἐργάσαντο.] Et sic Valla. *Hæc quum ipsis fecissent Æginetæ.* Sed quanto urbanius ac dulcius atque etiam clarius scripsit auctor? Docet id MS. augens σφέας αὐτȣ̀ς οἱ Αἰγινῆται ἐργάσαντο. Quod est con-

continuum ipsius, & prorsus eo sensu, prout in Æliano 3, 1 explicandum dixi, cui nihil est oppositum, nisi pravissimum & perfragile & Herodoteæ Chronologiæ par.

361, 32. Ἀπὸ Σικυωνίων ἄνδρες.] Plane Valla interponit vocem *navibus* prorsus necessariam, & licet Aldus cum Camerario & Hervagio omiserint vocem Græcam, non omittitur tamen in codice Florentino, unde restitui Σικυωνίων νεῶν.

361, 39. Διὰ δὴ ταῦτα.] MS. διὰ δὴ ὦν σφι ταῦτα. Omnes particulæ in Herodoto paginam quamcunque ornantes. Et mox στρατηγὸς ἀνὴρ ᾧ οὔνομα Εὐρυβάτης, quod integrum expressit jam Valla.

361, 46. Τρόπῳ τοιούτῳ ἀποκλείνει.] MS. κτείνει. Simile & paulo ante præcessit, & non multo post sequitur & c. 138 & 139.

362, 20. Πεζὸν εὖ ἐσκευασμένον.] MS. πεζὸν καὶ εὖ ἐσκευασμένον. Quod plane jam agnoscit Valla, unde minus dubitabile; qui infeliciter paulo ante adspexerat Κιλικίας Ἀλήϊον πεδίον, quod quum Aldus & Camerarius majuscula litera Α expresserint, ipse tamen redigebat ad ἅλα, vertens *planiciem maritimam.* Omnia Lexica illud memorant.

362, 26. Ἑξακοσίοισι τριήρεσι.] Mirum sic continuari in editionibus, quum perspicue habeat Mediceus MS. ἑξακοσίῃσι.

362, 32. Ποιεύμενοι ταύτην τὴν κομιδήν.] Non sic dicunt Græci, & MS. ταύτῃ. Longe major nitor, & passim fulgens in Herodoto. Itaque mox cap. 107 in fine idem peregregius codex non patitur vitiose Herodotum sic legi ταύτην τὴν ὄψιν συνεβάλλετο ἐξεληλυθέναι, ut fit & factum est per hæc sæcula, sed ταύτῃ, ut quæ sit vera auctoris manus.

362, 46. Πρὸς τὴν Δῆλον προσορμίζεσθαι.] Satis frequens mentio Deli; unde nunc MS. πρὸς τὴν νῆσον προσορμ. Quod idem testatur codex optimus admissum esse in verbis capitis 99 ὡς ἀπῆραν ἐκ τῆς νήσου, ubi vulgo edunt Δήλου.

363, 2. Αὐτὸς ἐπὶ τοσοῦτο γε φρονέω.] Sive hanc scripturam defendas, sive admittas id quod est in margine τοσαῦτα, tantundem refert, nisi & aliud quid tentes. Scribendum enim, ut scripsit Herodotus, αὐτός ἔτι τοσαῦτα φρονέω. Sic enim integre MS. & in contextu sic poni debet expulso illo enclitico γε, quod nullum in MS. legitur.

363, 12. Ὡς λέγουσι Δήλιοι.] MS. ὡς ἔλεγον Δήλιοι. Sequentia enim, quibus affirmat nec ante nec post usque ad ipsius ætatem fuisse Delum motam, agnoscit fuisse rem fere incredibilem, quam tamen Delii tunc jactaverunt pro verissima. Hinc imperfectum requiritur. Non enim anxius est auctor de eo, quid dixerint suo tempore. Quum immineret Delo & Græciæ necessitas ultima, tunc gratum est scire, quid censuerint incolæ.

363, 13. Καὶ πρῶτα καὶ ὕστατα, τὰ μέχρι ἐμέο οὐ σεισθεῖσα.] Quidquid interpretentur, nihil boni sensus ex hac oratione Græca potest elici; siquidem ea conservetur, prout vulgo obtinet. unde quemcunque ea nacta fuerit lectorem, longe abest, ut potuerit eam intelligere. Et nescio an hanc mendam animadvertens Valla contrariam ei versionem Latinam accommodaverit interpretans, *ad meam usque ætatem tunc & primum & postremum commota.* Ubi vides negativæ ab eo rationem esse habitam nullam. Sed licuit id Vallæ, qui potuit melioris codicis ope adjutus fuisse. An licuit etiam Ezech. Spanhemio? Is enim ostentare audet in notis ad Callimach. pag. 326 hæc Herodoti verba Καὶ πρῶτα καὶ ὕστατα τὰ μέχρι ἐμέο οὐ σεισθεῖσα *ad meam usque ætatem tunc & primum & postremum commota.* Si Græca hæc & Latina consentire inter se censuit, certe patet ab eo Græca esse ignorata. Interim sic ego tetigi ipsum caput hujus improbæ corruptelæ. Nam quum particula ista non sit in MS. deleri utique necesse est. Sed & particulam τὰ ignorat idem codex; & omnia egregia erunt scribendo καὶ πρῶτα καὶ ὕστατα μέχρι ἐμεῦ σεισθεῖσα. Nam & sic MS. docens molliter, unde istud οὐ tractum sit. Quod si jam gaudes cognoscere, quam culta fuerit hæc insula propter creditos natos Apollinem & Dianam, aut juxta alios solum Apollinem, & quam sacra habita, utrumque plenis testimoniorum patinis apponet tibi idem Spanhemius in illis notis pag. 476 & 320. credo opinabatur hæc ignota esse.

363, 22. Καὶ ἐν χρησμῷ ἦν γεγραμμένον περὶ αὐτῆς ὧδε· Κινήσω καὶ Δῆλον ἀκίνητόν περ ἐοῦσαν.] Quid de hac pericope pronunciandum sit, ego quidem non satago, sed de aliis hæreo, quam tantæ vetustatis tempora videntur ita hoc loco firmavisse, ut convelli, imo nec quati posse videatur. Interim tamen incipe, lector, abhinc attendere. Certe enim quomodo Herodotus dicat aut potuerit dicere γεγραμμένον ἐν χρησμῷ vix capio, neque uspiam simili modo eum loquutum memini. Nisi fallor, habes initium validum, unde jure pateat hanc molitionem in ea verba exerceri. Γεγραμμένον de oraculis usurpat nusquam, nec potuit usurpare. Immo prorsus illa, quæ citavi, exstirpanda puto, quum non videantur Herodoti, sed studentis hominis, qui doctrinam suam ostentare voluit intempestive, quum coërcere nequiret, & ideo glossam ἀκίνητον, qua Herodotus alludebat ad hoc ipsum oraculum, explicare volens, margini adscripsit, quum id forte nuper lectum memoriæ inhæreret. Hoc sane probare videtur vox γεγραμμένον. Hanc opinionem & injecit & confirmat, quod in antiquissimo isto Medi-

ceo

ceo codice à contextu quidem tota abest, sed nuperrima manu ad oram apposita est. Quod per negligentiam librarii scribæ accidisse non est probabile, quum hîc non occurrant pericopæ in similem vocem desinentes, ut sæpe inde causa omittendi exstitit, inque Arriano & aliis ostendimus. Itaque patet non magis Herodoto fuisse causam adscribendi oraculi, quam fuit Thucydidi, cujus hæc verba sunt in lib. 2 non procul ab principio. Ἔτι δὲ Δῆλος ἐκινήθη ὀλίγῳ πρὸ τούτων, πρότερον οὔπω σεισθεῖσα, ἀφ' οὗ Ἕλληνες μέμνηνται.

363, 30. Προσίσχον.] Ita quidem & alibi Herodotus, ut colligendis locis bene declararunt docti ejus lectores. Celari tamen non oportet in hoc loco legi in MS. προσίσχοντο.

364, 13. Καταγόντες δὲ ἐς ταῦτα.] Quum modo huc antecesserint verba οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῦτα, animi pendeo, ad utrum locum pertineat, quod hîc ex MS. notavi vocem ταῦτα junctim adjici voculæ δὲ, atque adeo mediam voculam ἐς deleri in MS. Certe ad alterutrum ea res pertinet, & opinor ad hunc locum.

364, 16. Ἐπεξελθεῖν μὲν καὶ μαχέσασθαι.] Jocosum certe. At MS. μάχεσθαι.

364, 20. Ἔπιπλον μὲν ἐπί.] Hanc quoque particulam μὲν ignorat MS. & delenda ideo est secure, etsi videam cupide Græcos illam geminavisse in una periodo.

364, 23. Προδιδοῦσι τοῖσι Πέρσῃσι τὴν πόλιν.] Duas postremas voces non habet MS. Et sane paulo ante sic in conspicuo positæ sunt, ut possint sine periculo abesse, nec adsint sine inani iteratione.

364, 31. Τὰ καὶ τοὺς Ἐρετριέας ἐποίησαν.] Dubito an intellexerit Valla, *rati idem facturos Athenienses, quod Eretrienses fecissent*, quoniam pars ultima nescio quid ambiguum habet, ac Eretrienses accipi possent tam in primo casu, ut videtur Valla intellexisse, sequente Italico interprete *stimando che il medesimo douessero fare quegli d'Athene che fatto haueano gli Eretriesi*, an in accusativo, ut Græca necessario postulant, ut Persæ dicantur statuisse in Eretrienses. Hinc accommodavi Latina clarius ad Græca.

Ibidem. Ὁ Μαραθών.] Quum in libro 1 & illis, qui hunc sextum sequuntur, multa sit mentio hujus agri ob gloriam, quam nunc adipiscitur, in illis locis non distinguit genus, quum nunc id faciat, & huc usque habuerit pro masculino. Sed optimus ille MS. non desiit servare ἡ Μαραθών, etsi mox aliter occurrat. Et mox ἐξ Ἀθηνέων, ut sæpe.

364, 41. Νίκην ἀνελόμενόν μιν.] Perspicue MS. ἀνελομένῳ μιν, quod pono, ut præbeat aliis materiam.

364, 43. Τοῖσι αὐτοῖσι ἵπποισι.] Et hanc ô male tortam lectionem! Quis enim secus sentiat, quum videamus non modo Vallam interpretari *equabus*, (unde mireris, cur capite 125 τεθριπποτροφήσας voluerit interpretari *quadrijugos equos alens*.) sed etiam mox repeti in Herodoto easdem voces fœminino genere; imo etiam paulo post scribere Herodotum αἱ ἵπποι αὗται αἱ τρεῖς ὀλ. ἀνελόμεναι? Palam MS. habet τῇσι αὐτῇσι ἵπποισι, idque utroque loco, prout etiam in codice quem inspexit, testatur exstitisse Th. Gale. Huc pertinet 7, 57. Ἡμίονον διξὰ ἔχουσαν αἰδοῖα. Et cap. 43 χιλίας βοῦς. Et Cicero 2 Verr. 7. *Greges nobilissimarum equarum abactos*. Cæterum mira hîc est negligentiæ culpa in Latina versione, omnia omittente de ejus reditu ab exilio, id quod tamen editiones omnes Stephaninas, Francofurtensem Jungermanni, Londinensem Thomæ Gale, (quid igitur illi attenderunt?) etiam omnes minoris formæ obsidet: eam expuli.

365, 11. Κίμωνι Ἀθήνῃσι.] Nota est locutio; sed MSto nequit denegari fides, legenti ἐν Ἀθήνῃσι.

365, 14. Ἐκπεφευγώς.] MS. καὶ ἐκπεφευγώς.

365, 21. Ὑπὸ δικαστήριον αὐτὸν ἐσαγαγόντες.] Nequaquam hoc est Herodoteum. Certe enim isto sensu adhibuisset compositum ὑπαγαγόντες. ut ad notionem hujus compositi citat Portus verba superiora hujus libri cap. 72 ὑπὸ δικαστήριον ὑπαχθείς, & quod etiam citat ex libro 9, 92 ὑπαγαγόντες μιν ἐς τὸ δικαστήριον, ut vides edi vulgo, sed ubi præclare in MSto exstat ὑπὸ τὸ δικ. Atqui dicit Portus pro eodem dicitur ἐσάγειν ὑπὸ δικ. & nititur hoc solo loco. Fallitur vir optimus. Nam clare in eodem MS. legitur ἀγαγόντες. Quod quidem vel maxime Herodoteum est: docetque cap. 136. Ὡς θανάτου ὑπαγαγὼν ὑπὸ τὸν δῆμον. Quippe & illic MS. ἀγαγών.

365, 39. Καὶ λαμπάδι ἱλάσκοντα.] Non debuit ulterius obtinere illud Vallæ nugacissimum, *& ardenti candelabro supplicant*. quod huc usque exstat in omnibus editionibus, præsertim quum ita candide & fideliter id jam Meursius notavisset in Græciæ Feriatæ lib. 5 in λαμπάς. Cur id non mutavit aut tetigit Th. Gale?

366, 4. Ἦν γὰρ ἱσαμένη τοῦ μηνὸς εἰνάτη.] Mirum est in nullo libro antiquo legi ἱσαμένου, quod idcirco Th. Gale ex se profert, ut dicat *Ita omnino*. Quippe & cap. 57 ita dixit νεμηνίας ἀνὰ πάσας καὶ ἑβδόμας ἱσαμένου τοῦ μηνός. Ergo & Valla interpretabatur *nonus dies instantis mensis*, participium intelligens pro simplice *stantis*. An placere potest enallage?

366, 10. Ὄψιν ἰδὼν ἐν τῷ ὕπνῳ. Quis neget etiam stupido lectori satisfecisse Herodotum in declarando hujus conturbantis visus modo? quod non dubitavit facere tripliciter, ne quid ambiguum restet; primo ὄψιν, deinde

νυκτός,

νυκτὸς, tertio ἐν τῷ ὕπνῳ. Poteſt enim fieri noctu extra ſomnum, ut Bruto lucubranti ille malus genius. Quæ tria ſic junctim veniunt quoque 7, 12 Καλύπνωσε, καὶ δὴ καὶ ἐν τῇ νυκτὶ εἶδε ὄψιν. Attamen tres ultimæ voces non ſunt in MS. Nam ſane in illo ſtatu eum deprehenſum à ſomnio ſatis fatetur addita temporis nota νυκτός. Quam quum non apponat in capite 118, merito illic addit iſta noſtra ἐν τῷ ὕπνῳ, recte illic convenientia. Sicut etiam cap. 131. pro quo dicit 5, 55 ἰδόντα ὄψιν ἐνυπνίου.

366, 30. Ταύτην τὴν ὄψιν συνεβ.] Limatius & concinnius eſſe, quod legitur in MS. ταύτῃ, dixi paulo ante.

366, 34. Πιεζόμενοι.] MS. πιεζεύμενοι.

367, 7. Μελλόντων ἢ σφέων συνάψειν.] Prorſus ut 5, 75 Μελλόντων ἢ συνάψειν τὰ στρατόπεδα ἐς μάχην. Itaque & hoc loco vocem σφέων non habet liber MS. Reliqua deinde ſic ſcribit; μελλόντων ἢ συνάπτειν, ut novimus utrumque recte dici, etiam placuiſſe Herodoto.

367, 48. Καὶ κως ἐς ἔτι τουτέων ἀνήκει &c.] Nullius bonæ mentis oratio hæc Græca: & quis in his inſpiciet Latina Laurentii, *quomodo ad te harum rerum arbitrium redeat?* Quod etſi tranſſiliat Stephanus per ſilentium, tamen ipſe mentitus ſibi fuit, ſi credidit Græca iſta ab ſe intelligi, quum id fieri nequeat, niſi ab illo, qui recorrigat ex optimo MS. Καὶ κως ἐς σέ τι τουτέων. Hæc quum videantur haud dubie adfuiſſe interpreti, unde in tantum mutata ſunt? Crebrum in Herodoto uſum hujus verbi docent Collectanea Porti, ſed unde abeſt hic locus, nempe quia procedebat ſolita conſtructio. Sic ab utroque jacuit deſertus hic locus.

368, 10. Οὔκω τι συμβολὴν ἐποιέετο.] Per literarum tranſpoſitiones, tanto magis nefarias, quanto occultiores, periit omnis ſuavitas, quæ propria eſt Herodoti; ſed quas elegantiſſima inverſione evolvit optimus MS. οὔτι κω συμβολὴν ἐποιέετο.

368, 14. Δεξιοῦ κέρως.] MS. κέρεος.

368, 15. Ὡς ἐκάστη αὐτέων.] Nimium hic ſermo proclinat in prytaneias ipſas. Itaque melius MS. ὡς ἐκάστου αὐτῶν ἐγένετο πρυτανηΐη.

368, 28. Ἐν τῇσι πεντετηρίσι.] Quæ ad Panathenæa reſpicere notavit Cl. Meurſius in libello de eis ſcripto cap. 26. Mire mox Valla de imitatione aciei Medicæ, quam Attica fecerit. Non ſic loquuntur Latini, ut illic ponant verbum hoc. deinde *aciem paucis confertam ordinibus* quis dixit?

368, 43. Αὐτοὺς ἐόντας ὀλίγους.] In MS. media vox non eſt, unde quis ultra deſideret?

369, 12. Συναγαγόντες τὰ κέρεα.] MS. auctior συναγαγόντες τὰ κέρεα ἀμφότερα, quod habet ſuam venerem, & neſcio unde ad hoc venerit Italus ſcribens *contrasero ambe le corna,* quum Valla deſtituatur eo vocabulo.

369, 14. Ἐς ὃ ἐπὶ τὴν θάλασσαν.] MS. ἐς ὃ ἐς τὴν θάλ. quaſi diſplicuerit librariis repetitio voculæ ἐς.

369, 17. Ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος.] Interpretatur Valla *quo in certamine*, qualitercunque intellexerit. Italus *mori in questa battaglia.* Sane fieri potuit, ut in iſto prælio, quod prius cum Perſis in Marathone confectum fuit, occubuerit Callimachus: at certe Cynægirum novimus non in priore commiſſione, ſed in hoc contra victores mediæ aciei Perſas, ſed retroactos, & fere apud naves conflictu occiſum eſſe; adeo ut quum & polemarchum & unum ex ducibus Herodotus jungat Cynægiro, potius videantur etiam illi & loco & tempore eodem, quo Cynægirus, mortui fuiſſe. Id ut credas verum eſſe, atque etiam Herodotum voluiſſe, corriges ex optimo libro ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ, quod eſt oppido exquiſitum, & ſæpe de parte bellici conflictus adhibitum. Clare 7, 190. Ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ νέας διαφθαρῆναι. 8, 89. Ἐν ἢ τῷ πόνῳ τούτῳ ἀπὸ μὲν ἔθανε ὁ στρατηγός. Et ſæpius. Quinetiam appellatio ipſa Καλλίμαχος non exſtat in MS. Sed neque MS. ſcribit Κυναίγειρος, ſed Κυνέγειρος.

369, 24. Τρόπῳ τοιῷδε.] MS. τρόπῳ τοιούτῳ.

369, 28. Αἰτίη δὲ ἔσχε.] Sic 5, 70. Τὸν δὴ Κλεομένεα εἶχε αἰτίη φοιτᾶν παρὰ τὴν γυναῖκα. Sed hanc ipſam locutionem variat hic ſcriptor, ut in iſto ipſo loco ſtatim apparet. Itaque legitur etiam nunc in Florentino MS. αἰτίην δὲ ἔσχεν. quod cur rejicias, nihil eſt. Nam infinitivus nunc ponitur pro nominativo, & conſtructio ſic fingitur Τὸ αὐτοὺς ταῦτα ἐπινοηθῆναι ἔσχε αἰτίην Ἀθηναίοισι ἐξ Ἀλκμαιωνιδέων μηχανῆς.

369, 31. Ἀναδέξαντας ἀσπίδα.] MS. ἀναδέξαι. Et quid eo certius? quum etiam infra cap. 120 rurſus dicat Ἀλκμαιωνίδας ἄν κοτε ἀναδέξαι Πέρσῃσι ἐκ συνθήματος ἀσπίδα. Et rurſum cap. 123. τούτους γε ἀναδέξαι ἀσπίδα. Nam & ibi ſic MS. Ita patet bene à Valla adhibitum verbum *oſtendere*, ſed omnia ab eo confuſe acta, dum quod nunc ſcutum vertit, infra dicit parmam; & maxime quod ſcribat *Perſis adhuc apud inſulam agentibus*, non interpretans ἐοῦσι ἤδη ἐν τῇσι νηυσὶ, quæ ſunt verba Herodoti, ſed ἐοῦσι ἔτι ἐν τῇ νήσῳ, perperam, ut mirer prætermiſſam hanc labem ab Stephano. Cæterum phraſin hoc loco ab Herodoto adhibitam uſurpavit Dio Cocc. in Excerptis Peireſcii pag. 749. Ἀπὸ παραγγέλματος αὐτὸς τὴν ἀσπίδα ἀναδείξας, & Latine reddit Valeſius *ipſe cum clypeo agmen ducens*, quaſi ſupponeret decurſionem, quam clypeo moderabantur. At ea nulla fuit; unde debuit ex imitatione hujus loci interpretari ſimpliciter *ipſe ex compoſito clypeum tollens & oſtendens.* Sed in-

inde patet Dionem nunc quoque legisse verbum hoc Herodoti in activo. Quid quod & Plutarchus in Κακοηθείᾳ sui Herodoti non aliter habet quam ἀναδεῖξαι? En maxima & plurima fidei pignora!

369, 33. Ὡς ποδῶν εἶχοντο.] MS. ὡς ποδῶν ἧκον. Nota est elegantia, quam huic verbo per genitivi constructionem addidere Græci, & sæpe utitur Herodotus, ut ab viris doctis passim notatum est, quæ exempla licet augeat hic locus ita ex optimo codice correctus. Adde jam prolata 11, 43.

369, 42. Ἐξακισχιλίους καὶ τεσσερακοσίους.] Quam conniverint nuper in hoc loco rite spectando, res ipsa dicit, & cur sic corripuerit numerum hic scriptor, notavit Berneccerus ad Justinum 2, 9.

370, 24. Ὡς προσέσχον ἐς τὴν Ἀσίην κτλ.] MS. προσέσχον πρὸς τὴν Ἀσίην.

370, 30. Κισσίης χώρης.] De qua sedulo collegit aliqua Nob. Thom. Stanlejus ad Æschyli Persas p. 756, ideo hîc facile non prætereundus, quia & hanc mentionem Herodoti citat & viros militares ex libro 7.

370, 31. Ἀνδέρικα.] Sic vulgo. At in MS. Mediceo plane scribitur idem nomen, quod exstat lib. 1 cap. 185, Ἀρδέρικκα, etsi non sit idem locus, ut patet ex illis, quæ de unoquoque traduntur, tamen ut in diversis regionibus duo loca exstiterint pari nomine insignia, ut sæpe contigit; sed quod de hac appellatione nequivit sibi imaginari Ortelius, ut neque Bochartus, cui cognita literarum mutatio, ut perinde illi sit per *n* an per *r* scribatur, maximam mox immisit audaciam, quam nec meam facio, nec ultra attingo. Vide eam in Phaleg 4, 16.

370, 36. Ἤμισυ ἀσκοῦ προσδέδεται.] MS. ἥμισυ ἀσκοῦ οἱ προσδ. Sic vere integra locutio.

370, 40. Συνάγουσι ἐν ἀγγείοις.] Nihil certius, quam & omnia liquida & oleum, quod profluit, excipi debere in vasa, ut Latini dicunt, ἀγγεῖα, ut Græci, omnino diversissima & multiplicia, & sic colligi. Itaque apparet verum dici ab auctore; sed id ita simplex est, ut fere sit brutum vel σαθρὸν, quum quia nunquam aliter agitur, nec agi potest, id dici non debeat. Sed omnino aliud longe & melior sensus ab Herodoto lectori inculcatus fuit. Non enim de eo agebatur, quibus rebus colligeretur oleum; sed haud dubie erat hoc oleum magnopere diversum ab oleo naturali, quod ex olivis exprimebatur. Id intererat sciri, cujus foret naturæ, & in quo distaret ab oleo vero. Itaque mirabile est, quod bonitas codicis Florentini nos docet ab Herodoto scriptum esse, videlicet tantum illa, τὸ δὲ ἔλαιον οἱ Πέρσαι καλέουσι ῥαδινάκην· ἔστι δὲ μέλαν, καὶ ὀδμὴν παρεχόμενον βαρέαν. Nihil satagit de vasis. Sed statim ostendit Persis id haberi singulare genus liquoris, quod similitudinem olei præ se ferat, sed tamen & colore suo & odore statim se prodat, ut hinc Persæ specifica appellatione distinxerint, & sub alio nomine venale in tabernis exstiterit. Plane igitur dimitto mentionem vasorum sine damno Herodoti vel hujus Persici olei.

370, 48. Τέλεοι ἐκ Σπάρτης &c.] Ut opinor, bene cessit exemplari Mediceo omisisse non necessaria, patetque ea deleri debere. Sed non tantum patet mea vis, ut nunc quoque confirmem accessionem, quæ his verbis ab illo ipso codice adduntur interponendo, quod modo vix lectum est, μετὰ τὴν πανσέληνον. Nihil occurrit, cur opiner iterari debere. Et tamen quoque imaginari mihi nequeo aliquid frustra aut temere in isto MSto notatum esse. Quin tu vide, quam indefinita sit spatii & temporis mensura, post plenilunium venisse Athenas, ita festinos, ut triduo quam egressi sint è Sparta, in Atticam pervenerint. Si rogem quanto tempore post plenilunium eguerint vel usi fuerint ad armandum & copias componendas? De eo non dicit, & tamen inde etiam res pendet. Propterea ut id clare appareret, videtur repetere, quasi dicat istos Laconas post plenilunium venisse Athenas, sed ea velocitate & cupidine occurrendi ad rem gerendam, ut tertio prorsus die post plenilunium adfuerint. Quod iter non conficitur ab hemerodromo, nisi biduo. Et considera insuper tempus necessarium in comparando.

371, 15. Καλλίεω δὲ τούτου &c.] Audimus excessum historiæ, cui similem suo operi non indulsit Herodotus; neque inter tot tantosque viros, qui in eo memorantur, ullus est, quem tanta ad laudem famamque commendatio prosequatur, quum tamen certe multi sint, de quibus dici queat τούτων ἄξιον εἶναι πολλαχοῦ μνήμην πάντα τινα ἔχειν, præsertim quum quæ de hoc Callia narrantur, sint aliena ab filo historiæ, quam tractat; & præter palmas in ludis contineant tantum domestica de filiabus & largitate dotium. Quid quæris? Certe nullam literam universi hujus excessus, usque ad Καὶ οἱ Ἀλκμαιωνίδαι potui reperire in optimo codice, ut hinc dubitare nequeam, quin aliquo postea tempore ab alio adscriptum margini librarius nimium facilis receperit in contextum.

371, 38. Τοὺς ὑπολοίπους.] Mire voluerit in negotio prorsus vano declarare Herodotus, quam fuerit proclivis & acutus in non usurpandis iisdem vocibus, si nunc scripserit ὑπολοίπους, mox uno versiculo aut non multo amplius certe interposito τοὺς λοιποὺς. Certe in libri sequentis capite 41, postquam dixit ἐκ τῶν λοιπῶν Περσέων, subnectere non dubitat ὁ λοιπὸς ὅμιλος. Sed scito legi etiam hoc loco

co in MS. Mediceo τῆς λοιπῆς.

371, 44. Ἴσως ἐπιμεμφόμενοι.] MS. ἴσως τι ἐπιμεμφ. Hoc enimvero deerat, ut crebro amat illic addere adjectivum. In quo id notabile est, quod quum scribat auctor lib. 1 cap. 116 ex vulgatis editionibus Ὥστε καὶ παῖδα τὸν σὸν μηδὲν ἐπιμέμφεσθαι, Portus in Lexico citet ὥστε καὶ παῖδα τὸν σὸν μὴ ἐπιμέμφεσθαι, quum certe judicaverit Herodotus exigi ab isto verbo casum nominis.

372, 16. Ἐξενεῖκαι εἰσάπαξ.] Eam verbi formam aliquoties adhibet auctor. Immo illam videtur quoque in suo exemplari legisse Dio Chrysostomus, qui in fine sermonis de Avaritia 17 ad hanc narrationem respiciens scripsit: Τοσοῦτο χρυσίον αὐτοῖς ἐπιτρέπειν ἐξενεγκεῖν, ὅσον ἕκαστος ἂν δύνηται τῷ σώματι. Nihilominus jam habet MS. ἐξενείκασθαι, & istud praepono omnibus, Dionem non magis in hac parte observans, quam in opinione, quam affingit Croeso, quam certe ex Herodoto non colligas, nec Croesi sapientia tam altum ascendit. Habet istud medium quoque Th. Gale.

372, 18. Ἐνδὺς κιθῶνα μέγαν.] An haec descriptio sit Herodoti, deliberato opus est. Nec enim ad sinum profundum & capacissimum demittendum facit magnitudo tunicae Graecae. Si de Romana toga sermo esset, ibi certe aliquid magis fluxum in ipsa veste supponi posset, ut composita faceret sinum laxissimum. In tunica Graeca id concipi nequit, quum nec plicaretur in rugas, nec tam laxa dependeret, ut per sinistram suspensa sinum faceret. Dicit ergo eum vestitum modo communi fuisse, & sumpsisse tunicam, sed cui adscitus foret amplissimus & spaciose extendendus sinus. Varinus Fav. intellexit τὸ ἄνω τοῦ πέπλου. Sic enim scribit in v. Κόλπος, citans hunc Herodoti locum; quale quid quis nequiret scribere. sed unde peplus ad hunc virum? Certe in MS. non est illud μέγαν.

372, 19. Κόλπον βαθὺν τοῦ κιθῶνος λιπόμενος.] Haec lectio statim loquitur se factam esse ab aliquo Ionismi nimium memori aut studioso. MS. κόλπον βαθὺν τοῦ κιθῶνος...

372, 19. Κόθορνυς τὲ εὑρίσκε.] Haec lectio statim loquitur se factam esse ab aliquo Ionismi nimium memori aut studioso. MS. κόθορνυς οὓς εὕρ.

372, 31. Καὶ πρὸς ἑτέροισί μιν δωρέεται οὐκ ἐλάσσοσι.] MS. καὶ πρὸς ἕτερα δωρέεται οὐκ ἐλάσσω. Sicut enim vulgarem constructionem alibi offendimus in Herodoto, ita & hanc posteriorem, ut fide vincat codex MS. Et similis varietas in superioribus apparuit.

372, 35. Τύραννος ἐξῆρε.] Vertit quidem Valla *extulit*, sed Portus, quum verbo ἐξαιρεῖν dederit duos locos, hunc noluit agnoscere. Sed est magis poëticum & Sophocli familiare. Id Ionicum non erit, nisi rescribas ἐξήειρε. Sic enim MS. Vide Portum in Ἀείρειν.

372, 37. Ἢ πρότερον ἦν] Eadem clausula 7, 101. Φὰς οὐδέν οἱ ἀηδέστερον ἔσεσθαι ἢ πρότερον ἦν. At modo verbum postremum in MS. non est.

373, 11. Αἰολίδος.] Quid cogitant eruditi lectores? an ea versio convenit Graecis? Recte & Valla & Th. Gale Αἰτωλίδος. Quod quum plane ita exhibeatur in exemplari Mediceo, credidi typorum fuisse errorem, & expuli.

373, 14. Λεωκίδης.] MS. Λεωκήδης, quod praestat & plane simile illi est Δημοκήδης lib. 3. cap. 129. Itaque hactenus Herodotum purgo ultra Grentemesnilium. Reliquorum error manifeste hinc ortus fuit, quod verba τοῦ Ἀργείων τυράννου ascenderint in superiorem versum, & adjuncta sint primae mentioni nominis Φείδωνος, quum deberent adnecti secundae, ut sic lectio debeat progredi: Ἀπὸ δὲ Πελοποννήσου Φείδωνος παῖς Λεωκήδης, ἀπὸ Φείδωνος δὲ τοῦ Ἀργείων τυράννου, τοῦ τὰ μέτρα ποιήσαντος &c.

373, 19. Ἀζὴν ἐκ Παίου.] Satisfecisse me opinor indicando lectionem veterem Πάγου. Ortelio tantum animi fuit, ut ab eo appellaretur urbs *Paeus* Παῖος, quod vitavit Grentemesnilius, etsi nihil proferens melius, cum Herodoto conferens Pausaniam.

373, 30. Ἐκ δὲ Θεσσαλίης ἦλθε.] MS. ἦρχε pro ἤρχετο. Quum saepe in hac historia frequentavisset verbum ἦλθε, videtur offensus tandem voluisse aliquid aliud, unde venit primo illud ἀπίκοντο, & mox nostrum ἤρχετο. Et mox ἐπύθετο, non ἀνεπύθετο.

374, 36. Τῷ δὲ Ἀλκμαίωνος Μεγακλέϊ ἐγγυῶ.] Pro his in MS. legitur tantum, Μεγακλέει δὲ ἐγγυῶ.

374, 40. Ἀμφὶ μὲν χερσί.] Ut saepe auctor. Sed nunc habet MS. χερσίν.

375, 17. Ἀτὰρ τινα ἔγκοτον εἶχε.] MS. ἀτὰρ τινα καὶ ἔγκοτον εἶχε.

375, 18. Διὰ Λυσαγόρην.] MS. διὰ Λυσαγόρεα.

375, 23. Ἦν μὴ οἱ δῶσι.] Nescio quando inceperit haec lectio placere: habent certe eam Th. Gale, Jungermannus & Stephanus jam ab anno 1592, ut ab Stephano venisse opiner, quum ante illum habeant ἢν μὴ οἱ δῶσιν, quod posset omnino retineri, quum alteram scripturam ne Grammaticae quidem tirocinia ferant. Omnino lege ex MS. ἢν μιν οὐ δῶσιν, si illa non dant, prout de vocabulo μιν jam annotatum est. Sed verbum prave expressum est in contextu, quod sic repara.

375, 36. Ὑποζάκορον τῶν χθονίων Θεῶν.] Tam prava hîc erat interpretatio Vallae, & tam importunum silentium H. Stephani, qui tamen χθονίους θεοὺς optime in Thesauro se ostendit intellexisse, ut debeam judicare indigenas prioris Deos hinc expulsos esse, quum ante saeculum non tacuerit Portus, sed recte & Ὑποζάκορον & χθονίους θεοὺς adspexerit. Nec debuit Vindingius in Hellene col. 513 illos indi-

indigenas Deos retinere. Cautior Lud. Nonnius, qui in enarratione nummorum Goltzii Medusam quoque præferentium id subterfugit. Hodie qui id tangit, aquam fert in mare.

375, 43. Ὑπερθορέοντα δὲ.] MS. ὑπερθορόντα δὲ. Hoc enim participium præcipue amant. Cujus libri fides in hoc testimonio quam sit verax, docet nos Suidas palam ita exhibens, & ex hoc loco annotans verbum Ὑπερθορών, cui apponit has voces: Τῆς Δήμητρος οὐ δυνάμενος ὑπερθορεῖν τὰς θύρας. θορόντα δὲ ἰέναι ἐπὶ τὸ μέγαρον. Quæ sunt confusa, & quam fatue possint intelligi & Latine verti & conjecturis inquinari, docet editio Cantabrigiensis & nota Custeri ubique transilientis fores Cereris. Sed ex hoc loco Herodoti omnia rite compones.

376, 32. Οὕτω ἔχει.] MS. ὧδε ἔχει. ut 2, 139. ὧδε ἔλεγον λέγοντες & centies.

377, 7. Ὅσον παρεὸν αὐτοῖσι.] MS. ὅσῳ, quod omnino restituendum.

377, 22. Τὰς Ἀθηναίων ὁρτὰς αὐτῶν.] Non aliter citat Meursius in Græcia Feriata, ubi exponit Βραυρώνια. Nec aliter editiones quod scio omnes, quum tamen vox ultima sit ab ineptissima manu, ita ut auderem suspicari, an non scripsisset auctor εὗτε ἐξεπιστάμενοι τὰς Ἀθηναίων ὁρτὰς, αὐτῶν ὁρταζόντων, πενίην. Ita certe concinna erat sententia, & scriptio plena. Sed nunc scias vocem illam postremam αὐτῶν ignorari penitus ab MS. quem totis velis sequutus fui.

377, 24. Οὔτε συμμίγνυσθαι.] Hoc etiam credo inter varietates Herodoti annotari debet, si modo ejus est, quum legatur in MS. συμμίσγεσθαι. Quod perpetuum Herodoti esse res ipsa docet, virique docti jam observarunt.

377, 30. Λόγους ἔδοσαν.] MS. ἐδίδοσαν.

377, 38. Προσαπολλύουσι δὲ καὶ τὰς μητ.] MS. προσαπολλύουσι δὲ σφέων καὶ τὰς μ. ita ut sequens αὐτέων, quod in editionibus solet adnecti, ex MS. omissum sit. Mox etiam καὶ οὐ πρότερον τούτων ὁ ἐργάσαντο, quod est perpetuum Herodoti.

377, 45. Ὁμοίως ἔπιπτον ὡς καὶ πρότερον.] Particula ὡς in MS. non legitur, & abesse debet fide libri istius Medicei; quam ut spectatissimam licet propriis indiciis, alienis etiam notis opineris præstabilem, evincet auctoritas Salmasii & similitudo exempli, quod ab eo editur in Plinianis Exercit. pag. 832 occasione loci Strabonis, quem in eo laudat Grentemesnilius. Sic 8, 60. Ὁμοίως αὐτοῦ τε μένων προσναυμαχήσεις Πελοποννήσου, καὶ πρὸς τῷ Ἰσθμῷ. ubi imperfecte Valla, at Stephanus paulo liberior, *hic manens, pro Peloponneso & Isthmo nihilo secius pugnabis*, sed vitiose causam Peloponnesi & Isthmi in unum conjiciens. Omnino & illic subintelligitur ὡς καὶ πρὸς &c. Verte: *hic manens æque pro Peloponneso pugnabis, ac apud Isthmum.* Et sic MS. 7, 100. Ἐπήρετο τε ἑκάστας ὁμοίως, ὡς καὶ τὸν πεζὸν, καὶ ἀπεγράφοντο. Ibid. 115. Ἅμα ἀγόμενος τούτων ἕκαστον τῶν ἐθνέων, καὶ τῶν περὶ τὸ Πάγγαιον ὄρος οἰκεόντων ὁμοίως, καὶ τῶν πρότερον κατέλεξα.

378, 10. Τοῦτο εἶπαν.] Quasi post interjectionem repeteret, quæ ante illam extrema posuisset, ut solet facere. Sed nec hæc verba sunt in MS. & istud τοῦτο ita statim recurrit, ut sit invenustum. Etiam præcedentia ὑπολαβόντες εἶπαν satis validum & justum præbent his adminiculum, ut debuerint omitti.

378, 16. Ἐξ Ἐλεύσιος.] Hoc inolevit editionibus Herodoti, in cujus historia sæpius memorari eam urbem contigit. Sed omnibus locis perperam, ut non modo ex omnibus scriptoribus eam citantibus apparet, verum & ex ipso vetustissimo codice Mediceo.

378, 22. Καὶ αὐτοὶ παρέστησαν.] MS. καὶ οὗτοι παρέσ.

JACOBI GRONOVII
NOTÆ ET OBSERVATIONES
in librum septimum HERODOTI.

379, 13. Καὶ νέας τε καὶ ἵππους καὶ σῖτον καὶ πλοῖα.] An hæc ita interpretari debemus, ut per νέας intelligantur majores & quas proprie longas dixerunt ac bellicas, πλοῖα vero sive minuscula, sive alia varii generis ad militem aut commeatum vehendum? Certe ita credidit Valla vertens *navigia*. Quin immo sic videtur facere Herodotus cap. 21. Οἱ μὲν γὰρ νέας παρείχοντο, οἱ δὲ ἐς πεζὸν ἐτετάχατο, τοῖσι δὲ ἵππος προσετέτακτο, τοῖσι δὲ ἱππαγωγὰ πλοῖα. & mox rursus adjicit νέας. Certe enim Herodotus quum νέας simpliciter dicit, majores & bellicas voluit etiam ibi intellexisse; quod ut pateret clarius, ad speciem certam notandam addidit ἱππαγωγά. Idque ipsum, velut ludens in voce νέας, egregio testimonio probat ipse lib. 6 cap. 48 Κελεύων νέας τε μακρὰς καὶ ἱππαγωγὰ πλοῖα ποιέεσθαι. Cap. 95. παρεγένοντο δὲ καὶ αἱ ἱππαγωγοὶ νέες. ἐσβαλόμενοι δὲ τοὺς ἵππους ἐς ταύτας, καὶ τὸν πεζὸν στρατὸν ἐσβιβάσαντες ἐς τὰς νέας, ἔπλεον ἑξακοσίῃσι τριήρεσι ἐς τὴν Ἰωνίην. Quidquid sit, quamvis videatur νέας aliis lo-

locis ad majores tantum naves retulisse, vix crediderim tamen id ab eo distinguendi gratia inter νέας & πλοῖα factum, ac libentius idcirco accederem ad MS. Mediceum, qui voces postremas duas ignorat.

379, 15. Ἀσίη ἐδονέετο πᾶσα.] Ut solet vox posterior sæpe addi, ubi vim significationis non implet, sed magnam partem continet. Ita nunc quoque sumi potest. Sed quid agimus? Illa vox non est in MS. Sane in capite 9 maluit dicere, ἄγοντι καὶ πλῆθος τὸ ἐκ τῆς Ἀσίης, καὶ νέας τὰς ἁπάσας.

379, 17. Τετάρτῳ ἔτεϊ.] MS. τετάρτῳ δὲ ἔτεϊ, unde suspicio quædam oritur loci hujus male tractati, quem tot participia insignem faciunt, vix alibi occurrentia sic junctim. Hinc illud δὲ post vocem καταλεγομένων, ubi cassa & vana est ejus vis, transferebam post vocem τετάρτῳ. Sic optime procedunt. Τούτων δὲ περιαγγελλομένων ἡ Ἀσίη ἐδονέετο ἐπὶ τρία ἔτεα, καταλεγομένων τῶν ἀρίστων ὡς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατευομένων καὶ παρασκευαζομένων. Τετάρτῳ δὲ ἔτεϊ Αἰγύπτιοι &c. Priora sunt sui generis & diversæ materiæ, nec pertinent ad posterius.

379, 20. Καὶ μᾶλλον ὥρμητο ἐπ' ἀμφ.] MS. καὶ μᾶλλον ὥρμητο καὶ ἐπ' ἀμφοτέρους, in qua repetitione est insigne momentum, etsi nulla varietas voculæ καὶ.

380, 14. Ὁ μὲν Ἀρτοβαζάνης.] MS. ὁ μὲν γὰρ Ἀρτοβ. quod omnino recte inseritur.

380, 32. Τῷ ὑστέρῳ ἔτεϊ.] De hoc computo agit Dion. Petavius lib. 10 cap. 23.

380, 46. Ἀλλὰ τὸ μὲν νῦν ταῦτα πρήσσοις τάπερ &c.] Aldus distinxit: ἀλλὰ τὸ μὲν νῦν, ταῦτα πρήσσοις, τάπερ, unde priorem notam sustulit Camerarius, sequentibus aliis; Stephanus etiam posteriorem, unde similiter & Jungermannus & Th. Gale. Sed nulla parte hæc oratio scopum attingit adhortationis, quam sibi proposuit Mardonius. Quid enim sive Græca, sive Latina colligas, aliud ea suadet, nisi ut primo res Ægypti curet, deinde Græciæ? id quod sponte sua in animo habebat Xerxes. Deinde inest his negligentia quædam, qua proposito Regis obstare quidem non audet, sed nec laudat id ipsum, sed quando ita vult, patitur ut perficiat: sic enim Valla; *Tu vero quod in manibus habes perfice*. At Mardonius contrarium intendit, conatus persuadere, ut antiquiorem curam Græciæ habeat, quam Ægypti. Quod quum aperte non sustineret eloqui contra regis destinationem, latenter id innuit, ita ut tamen videatur regiæ voluntati indulgere, vocans Ægyptum quidem ἐξυβρίσασαν, ut merita sit quæ pœnas luat, sed tamen ante & post nominans Athenienses & Athenas, ut istis aures regias impleat. Egregie sane hoc omne apparebit, si ex optimo MS. rescribas in his verbis: ἀλλ' εἰ τὸ μὲν νῦν ταῦτα πρήσσοις. Sic enim illic habetur, quod mutarunt qui non advertebant particulam εἰ esse hic optativam. *Sed utinam, ut quidem nunc est, ea perficias, quæ in manibus habes. at certe pacata Ægypto* &c. Ita blanditur Regi & præsentium propositorum felicem eventum optans vel instanter urget expeditionem contra Athenas. Ut in laudatissimis illis Excerptis Peirescianis Polybii pag. 150. Εἰ γὰρ ἐγὼ ταύτην ἴδοιμι τὴν ἡμέραν &c. Et jam est observatum aliis.

380, 49. Ἵνα λόγος σε ἔχῃ.] MS. ἵνα λόγος τέ σε ἔχῃ. Apodosis clara sequitur, ut hoc debeat anteire, ipso Latino interprete jam ostentante. Immo ita plene extulit Aldus & Hervagius. Stephanus anno 1592 negligere incepit, quod sequuti posteri.

381, 3. Τούτου δὲ τοῦ λόγου.] Hervagius in utraque omisit secundam τοῦ. Sed MS. τοῦδε δὲ τοῦ λόγου. & rursus παρενθήκην ποιέεσκετο τήνδε, non ἐποιέετο, quod omnem in partem est accuratissimum, quum occurrant in Herodoto & Ἐκπέμπεσκε & ἄγεσκον & ἔρδεσκε & ποιέεσκον & φεύγεσκον & τρέπεσκε, & ἐλάβεσκον, quæ nec ignota sunt doctis lectoribus.

381, 4. Περικαλλὴς χώρη.] Cur hæ voces minus mereantur verbum cui innitantur, quam sequentia, non video. Et certe optimus MS. habet περικαλλὴς εἴη χώρη, quod est oportunissimum, nec refert, utrum mox sequatur φέρεί, an φέροι. Nam descriptio, qua mox Mardonium describit Herodotus, adsumitur ab Cl. Stanlejo ad Æschyl. pag. 772 ad probandum illum vel præcipue fuisse τῶν κακῶν ἀνδρῶν, ut eos vocat iste poëta.

381, 12. Σύμμαχα γινόμενα πρὸς τὸ πείθεσθαι.] Recte id quidem, sed cedere debet optimo MS. in quo legitur ἐς τὸ πείθεσθαι.

381, 19. Ἔτι πλέον προσωρέγοντο.] MS. ὅτι πλέον.

381, 37. Καὶ οἱ Ἀλευάδαι &c.] Est conclusio quædam sermonis ante habiti de Onomacriti & Pisistratidarum reconciliatione & consentiente suffragio apud regem Xerxem ad bellum Græciæ concitandum. Hos binos ait coram rege frequenter de hac re egisse. Itaque quid oro huc faciunt Aleuadæ, quos ante dixit non nisi nuncios mittendo multa pollicitos esse ad evocandum regem in bellum Græciæ? & de quibus sermonem absolvit tum, quum Pisistratidas retulit similes ipsis sermones habuisse. Certe non possunt Aleuadæ per omnia jungi Pisistratidis & Onomacrito, quorum hi Susis fuerunt, non illi. Nec enim ex Aleuadis quenquam ex Thessalia notavit trajecisse ad regiam Persicam, arbitratis se satisfecisse per nuncios. An vero hi nuncii sunt æquales Pisistratidis, ut coram rege Xerxe etiam dixerint sententiam cum illis? Itaque merito videor obsequuturus optimo codici ejuranti tres istas voces, quæ

Herodoti non ſunt, ſuperius loco decentiſſimo poſitæ, ut nunc iterari non oporteat. Egregium profecto agnoſcis adulteratæ manus in Herodoto indicium ab illo MSto ſervatum.

382, 11. Τὰ μέν τοι Κῦρός τε.] MS. τὰ μέν νυν Κῦρός τε.

382, 20. Φαυλοτέρην.] At MS. clare φλαυροτέρην. Intererat hunc locum ſic patefieri, quia & Portus rationem hujus vocabuli habuit ex Herodoto, non illius, quod vulgo hîc legebatur.

382, 21. Ὑμέας ἐγὼ συνελ.] MS. ὑμέας νῦν ἐγὼ συνελ.

382, 41. Ευρίσκω ἀναλογιζόμενος.] Quis hoc loco ἀναλογισμὸς intelligatur, difficile dictu eſt vel inventu, nedum ut ratiocinando compertum dicat Valla. At contra legitur in optimo MS. ἀνδρίσκω λογιζόμενος. Quæ immutatio vel ideo probari debet, quod fere idem ex ore eodem proferri curat Herodotus infra cap. 28. Εὗρον λογιζόμενος. Aliud plane agitur etiam infra cap. 194, ubi exſtat ἀναλογιζόμενος Δαρεῖος εὗρε οἱ πλέω ἀγαθὰ &c. ubi quod oportet dicemus. Etiam paulo ante MS. ἐπ' αὐτέους, non αὐτοὺς.

382, 46. Ὅμηρον ἔχοσαν τῇ ἡμετέρῃ.] Et quare ſic mutaverit? MS. ὁμουρέουσαν.

383, 10. Νομίζεται εἶναι ἐν ἡμετέρῳ.] Quam quæſitæ hîc ambages? & unde iſtud poſtremum, quum Stephanus teſtetur de ſuis ἡμετέρα? Potuit Valla pervenire ad *in noſtra domo*. Utrum aliquid ex his duobus illuc propius accedit, an vero ἡμετέρου? Proculdubio hoc poſtremum, præterquam quod eximium & dulciſſimum. Sit etiam; atqui ita legitur in Medicea membrana, ut multis nominibus, ita certe etiam hoc ipſo veneranda.

384, 9. Ἐγὼ ψευσθείην.] MS. ἐγώ γε ψευσθείην. In verbo ſequenti ἐπιλεξήνας verſionem Vallæ non tetigi, ſed debet conferri Æm. Porti explicatio ſatis docta in Lexico.

384, 22. Λεχθεισέων δὲ, ἐστι· ὥσπερ &c.] Sic ego diſtinxi hunc locum, quem vulgo male concipi in editionibus opinabar, unde etiam prave Valla interpretationem miſcuit, quum Herodotus non dicat *licet tanquam aurum purum deligere*.

384, 25. Ἐγὼ δὲ παλαι.] MS. ἐγὼ δὲ καὶ παλαι, oportune ſatis.

384, 36. Καὶ δὴ συνήνεικε ἢ καὶ κατὰ γλῶ.] MS. καὶ δὴ καὶ συνήνεικε ἤτοι κατὰ γλῶ. Quæ neceſſaria particulæ iteratio, & haud dubie cognitam habuit Valla, unde uſurpavit particulam *atqui*, ut bene oppoſitionem deprehenderit, ſed in cæteris aberravit.

384, 42. Οὔκων ἀμφοτέρῃσι ἐχώρησε.] Locus putidus & inſipidus. Atqui ſi recte interpretatus fuit Valla, *ergo non utraque in parte ſucceſſit*, debuit ſcribi ἀμφοτέροισι, ut paulo ante quum etiam præceſſiſſent ἢ κατὰ γλῶ ἢ καὶ κατὰ θάλασσαν, ſubnectitur ἢ καὶ κατ' ἀμφότερα. Unde igitur iſta inconcinna generis varietas? Nonniſi ex vitio ſcribarum. Manifeſte patebit error calami, ubi intelliges veram lectionem, quam præbet optimus MS. οὔκων ἀμφοτέρῃ σφι ἐχώρησε. Hic dativus ſimiliter turbatus fuit in loco, quem mollivi ſub numeris 50, 44.

385, 7. Μηδ' ἠναντιώθη.] In hoc verbo exſultavit Mardonius. At nunc MS. μηδ' ἠναντιώθη. Certe apparet ex ſequentibus hoc verbum nunc hæſiſſe in memoria auctoris, ubi habes εἰ γὰρ καὶ ἐναντιωθῆναι τοι θέλεις, prorſus alio ſenſu, quam cui inhærebat jactabundus Mardonius. Etiam mox πρήγματος γεγονότος, non γενέσθαι. Ita ſane Valla, & ſenſus requirit.

385, 10. Μὴ βούλευ.] MS. μὴ βουλεύεο. & mox πείθευ, non πείθεο. item ὅταν τοι δοκῇ, non δοκέει.

385, 25. Ἐπισκήπτει βέλεα.] MS. ἀποσκήπτει τὰ βέλεα. Ut diſcamus ex Herodoto non tantum uſurpari in illo genere poſſe verbum ἐπισκήπτειν, prout novit vulgus, ſed & alterum compoſitum ab ἀπὸ, quod jam libro I uſurpavit de exitu ſomnii, & ab Stephano ſimul Portoque annotatum; ad hunc locum pervenire nequibant.

385, 29. Δι' ὧν ἐσφάλησαν.] MS. δι' ὧν ἐφθάρησαν. Quod ſi non clarius, certe perfectius prodit eventum & ſummam ejus, ut iſte error ſit conjunctus cum extrema pernicie. Nihilominus contextui non inſerui ob frequentem etiam uſum verbi σφάλλειν in hoc ſcriptore.

385, 35. Εὗροί τις ἄν.] MS. ἐξεύροι τις ἄν, ut ſolet.

385, 45. Οὐ παρεόντων κατηγορέων.] Patuit ergo viris doctis jamdiu hîc aliquid male diſponi, ut poſt diſerte poſitum unum ἀδικεόμενον nunc importune diſcedat ad multos, & tot quot nemo poteſt concipere; unde ſive librarios ſcribas ſive ipſos editores cernimus iviſſe in mutationem, quam non ſuppeditabat illis Herodotus, ſed privata violentia & incontinentia. Exſpectari debuit cognitio optimi exemplaris, unde reſtitui οὐ παρεόν τι κατηγορέων, accuſans aliquid non præſens.

386, 14. Ἐξεργασάμενον Πέρσας.] MS. ἐξεργασμένον. Et hæc eſt forma hujus vocis, qua utitur Herodotus, ut duobus teſtimoniis fecit conſpicuum. Et ſtatim: εἰ μὴ ἄρα καὶ, non εἰ μὴ καὶ ἄρα καὶ.

386, 28. Ἐκ Δαρείου, τοῦ Ὑστάσπεος, τοῦ Ἀρσάμεος.] Quum ſit hoc unum omnino in antiquitate, quod norim, tota monumentum, in quo ſeries & propago generis ex Achæmene deducti recenſeatur; ſatis patet quam dif-

difficile fit qualecunque de eo judicium. Itaque probare etiam magis possum, quam approbare conatum viri insignis, qui stemmatis ejus duplicem ordinem describi à se putavit posse, præsertim quum ne hic quidem locus manserit intactus ab venenoso calamo. Itaque proponam modo, quid mihi occucurrerit in optimo codice MS. liberis aliorum sententiis. In eo igitur sic exstat. Δαρεῖος τοῦ Ὑστάσπεος, τοῦ Ἀρσάμεος, τοῦ Ἀριάμνεω, τοῦ Τεΐσπεος τοῦ Κύρου τοῦ Καμβύσεω, τοῦ Τεΐσπεος, τοῦ Ἀχαιμένεος. In margine autem majusculis characteribus & antiquis erat notatum ita: Ἀχαιμένης, Τεΐσπης, Καμβύσης, Κῦρος, Τεΐσπης, Ἀριάμνης, Ἀρσαμένης, Ὑστάσπης, Δαρεῖος, Ξέρξης. Hæc ut sine dubitatione affirmare possum, ita pronunciare audeo securius fidem haberi huic uni MSto, quam omnibus retro aut editionibus aut jam visis MSStis aut etiam stemmatis hujus confectoribus ac debere inseri alium Teispen Achæmenis filium, quem ubique omittunt. Lætus hoc duntaxat propono.

386, 41. Τιμωρέειν ἔτι γίνεται.] MS. τιμωρέειν ἤδη γίνεται, quod plane habet interpretatio Vallæ, & necessario ad sensum requiritur, à quo particula ἔτι longe abest.

387, 6. Στρατεύματα ἄγειν.] Cur hîc alio modo loquitur quam infra, ὡς ὦν μεταδεδογμένου μοι μὴ στρατεύεσθαι, addita negativa? Nulla sane causa est præter editorum incuriam. nam MS. plane habet στράτευμα μὴ ἄγειν. An ullus lector Herodoti vivere potest, qui non continue observaverit ab eo addi negativam, ubi alius forsan omitteret? Sic 1, 15. Ἀλλ' ἀπέδοξέ σφι μὴ τιμωρέειν Ἴωσι *decretumque illis est auxilium Ionibus non ferre.* At in verbo Ἀπέδοξε id ipsum jam erat. 4, 125. Ἀπηγόρευον Σκύθῃσι μὴ ἐπιβαίνειν τῶν σφετέρων οὔρων.

387, 7. Προείπας ἀλίζειν Πέρσῃσι στρατόν.] Hoc placuit correctoribus, nempe quia Xerxes consilio suo, id est, Persis imperavit supra, ut pararent se ad tempus, quo esset jussurus convenire exercitum. Sed non ita considerare placuit Herodoto, qui formulam imperii ab Xerxe dati mavult interpretari, & ideo scripsit Πέρσας, ut est in optimo libro. Formula enim imperii velut fuisse supponitur, Persæ, comparate exercitum.

387, 10. Ἐβουλεύσας ποιέειν.] MS. ἐβουλεύσαο ποι. ut mox ὑπεθήκαο. Scias hoc ipsum verbum esse, quod ab Porto omittitur in exemplis, quæ collegit de hoc αο, quum habeat istud ὑποθήκαο.

387, 16. Συναλίσας τοὺς αὐτούς.] Voces postremæ non sunt in MS. nec requiruntur, quum integerrima sint & eandem sententiam perfectissime exprimant συναλίσας τοὺς καὶ πρότερον συνέλεξε, neque etiam desideratur tam fumosa versio *coacto eorundem Persarum quos pridie coëgerat concilio.* Sic sibi loquatur Valla. Satis est quum verba capitis 8 σύλλογον ἐπίκλητον ἐποιέετο Περσέων interpretatus fuit *in concilium vocavit.*

387, 20. Ἡ νεότης ἐπέζεσε.] MS. ἐπέξεσε. Valde vereor ne pro ἐπεξέζεσε. Habuimus supra ἐξέζεσε εὔλεων.

387, 36. Περιδεὴς γενόμενος.] MS. περιδεὴς ἐγένετο. Cui lectioni nihil obstat.

387, 38. Πέμπει ἄγγελον Ἀρτάβανον καλ.] MS. interponit præpositionem ἐπὶ ante vocem Ἀρτάβανον. Seu construere placeat πέμπει ἄγγελον ἐπὶ Ἀρτάβανον mittit nuncium ad Artabanum καλέοντα vocantem & jubentem venire, seu ἄγγελον ἐπικαλέοντα Ἀρτάβανον, ut auctor utatur adsueta sua & elegantissima tmesi, ut paulo ante μετὰ δὴ βουλεύεαι, ut 5, 81 κατὰ μὲν ἔσυραν Φάληρον, κατὰ δὲ τῆς ἄλλης παραλίης πολλοὺς δήμους. & passim. Deinde MS. ἀπικομένῳ δὲ οἱ ἔλεγε, non ἀπιγμένῳ δὲ ἔλεγε, quod nihil minus quam Herodoteum.

387, 40. Οὐκ ἐσωφρόνεον.] MS. οὐκ ἐφρόνεον, & mox χρηστῆς εἵνεκα συμβουλίης pro συμβουλῆς, sicut ἀντὶ χρηστῆς συμβουλίης etiam dixit 4, 97.

388, 5. Ἐν ἡδονῇ ἐστι γενέσθαι στρατηλασίην.] MS. στρατηλατέειν, quod est oppido accuratum, mutatumque ab eis qui pleonasmum Herodoteum non capiebant. Jungenda enim sunt & construenda, καὶ οἱ πάντως ἐν ἡδονῇ ἐστι γενέσθαι, nempe στρατηλατέειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.

388, 13. Τάδε καὶ ἀμφότερα περιήκοντα.] Unde habet Valla istud *quæ ambo tibi cum adsint?* Nullum in vulgatis pronomen illud vel casus accusativus, qui in altero exemplo verbi περιήκειν, quod notavit Portus, appositus est. Itaque est lapsus idem, qui jam supra notatus est. Scribe τά σε καὶ ἀμφότερα περιήκ. Sed neque περιήκοντα ista σφάλλουσι, non sane; unde codex Mediceus habet statim ὁμιλίαι σφάλλουσι, non ὁμιλίη. Ita longe elegantius omnia cohærent, quam quæ vulgo lecta sunt & leguntur.

388, 20. Γνωμέων δύο προκειμένων.] Potuit & participium eadem flexura terminari. Certe habet optimus MS. προκειμενέων. Nec dubito ita quoque extare statim infra in MS. etsi non notaverim. Sed & mox αὐξανούσης, non αὐξούσης. Equidem id jam notavit Portus ex aliis duobus locis, quibus hunc locum annumerare non potuit.

388, 36. Τοῦτο τοιόνδε.] MS. τοῦτο τοιοῦτο. Et statim διαιρέω, non διαιρῶ. Nam intellectus verbi satis clarus est, ut docent Beza & Portus; & cui non lectus Suidas? διαιρῶν, ἀναπτύσσων, δοκιμάζων, καὶ διακρίνων τὰ πράγματα, καὶ οἷον διαίρεσιν αὐτῶν ποιῶν.

389, 1. Μαθητέον ἤδη ἐστὶ] MS. ἔσται.

389, 3. Δέδοκται γίνεσθαι.] MS. δεδόκηται. Miror ab Porto in capite illo quo αὐξήσεις συλλαβικαὶ continentur, hoc genus omitti.

389, 4. Ἀλλ' ἤδη ἴημι ἐν κοίτῃ.] Ita vulgo; sed optimus MS. docet aliud subesse. Habet

enim:

enim: ἀλλ' ἤδη ἡ ἐμὲ ἐν κοίτῃ. Quod explicandum, nisi si & ipse ego in tuo cubili dormiero.

389, 8. Νομίζων.] Mirum est, quum Valla sic abiret ab hoc verbo, & mallet Latine vertere *speraret*, H. Stephanum in hac ipsa parte non lætum Latinis eaque mutantem, in hoc tamen concordare, ut verbum id ipsum retineret. Duri sunt sane illi in negligendo Græco. An habuit Valla quid aliud? Certe nos abhinc legimus ex optimo MS. ἐλπίζων. Ita enim exhibet.

389, 14. Εἶπε τάδε.] Vocula postrema non est in MS. nec requiritur, & meliorem locum infra obtinet.

389, 26. Ἰδών τε πολλά.] MS. ἰδὼν ἤδη πολλά τε.

389, 31. Μεμνημένος δὲ.] Non ut commendem hoc profero, sed gustus varietatis ubique ab Herodoto adhibitæ nunc quoque immittit nescio quam suspicionem, ne opiner plane frustra & in vanum contigisse, ut legatur in optimo MS. μεμνησμένος δὲ, quum in priore faciat cum vulgatis.

390, 11. Ἐπὶ τοῖσι ἀνειρημένοισι.] MS. simpliciter εἰρημένοισι.

390, 14. Θύασον.] Hoc nomen est monumentum futilium Isaaci Vossii in adolescentia studiorum ex nota, quam posuit ad Scylacem, ubi ex Herodoti lib. 7 novit corrigere Θύσσος, ut mox dubitet, an non Θύασος scribendum sit, ut apud Thucydidem legitur Pliniumque, quum Strabonis epitome Θύασαν vocet. Hæc omnia tamdiu ante cum collegerat Ortelius, ut nihil sit ipsius. Sed uterque labitur in Herodoto, quippe cujus vetustissima manus consentit cum Thucydide & Plinio. Id inquirere debuerat.

390, 28. Διαβάντες ἐς τὴν Εὐρώπην.] Particula ἐς non est in MS. Certe id simile prorsus est ei quod notat Salmasius in Flori Annæi verbis 2, 2 *Serpente latius bello in Sardiniam annexamque Corsicam transit*, voculam *in* abesse omnibus libris.

390, 31. Πρὸς μεσαμβρίην.] MS. μεσαμβρίης, ut sæpe.

390, 32. Οὐδ' ἕτεραι.] MS. οὐδ' εἰ ἕτεραι.

390, 36. Πινόμενον ὕδωρ.] MS. πινόμενόν μιν ὕδωρ. Rectissime.

390, 40. Ἅμα στρατευομένοισι.] Vocula prior ut nulli lectori molestiam attulit, nec forsan allatura esset, quum & forsan alias adscripta sit, tacere tamen non debeo eam non esse in MS. Vel vide cap. 95. Οἱ δὲ λοιποὶ ἐκ τῆς Πόντε στρατευόμενοι, παρείχοντο μὲν ἐκαλὸν νέας &c.

390, 41. Τοῖσι δὲ σῖτα.] MS. τοῖσι δ' ἐς σῖτα.

390, 44. Πρὸ τελῶν.] MS. ἐκ τελῶν, ac junctim ἐτέων κε μάλιστα ἐς τὸν Ἄθων, quod oppido egregium, & plane Herodotei genii esse probant ista. 1, 119. Ἔτεα δέκα κε μάλιστα. Et 209. Εἴκοσί κε μάλιστα. Nec mirere, quod statim exhibui Ἐλαιοῦντι, ubi vulgo depravant in Ἐλεοῦντι: sed illud exstat integrum in optimo libro.

391, 44. Νέας διαρύσαι.] Quum Stephanus in antiquis Herodoti libris tam notabiliter reperiret signatum verbum διειρύσαι, ut notavit ad margines, miror unde illi non placuerit simpliciter scriptura Hesychii, ut videtur, ex hoc eodem loco istud verbum annotantis, ubi somniat poëticam epenthesin literæ ι contingere. Utique meminerat Herodotum non esse poëtam, in cujus optimo exemplari similiter ipse inveni: & quæso an id aliunde, quam ex eo quod 2, 135 πλίνθους εἴρυσαν. 3, 30. Ὅτι τόξον εἴρυσε. 4, 10. Τὸν μὲν δὴ εἰρύσαντα τῶν τόξων τὸ ἕτερον. Et hinc cap. 36. φραγμὸν παρείρυσαν?

392, 1. Οὕτω ἐποιέετο.] MS. ὅτω ἐποίεε. Et statim παρεσκευάζοντο δὲ καὶ ὅπλα, non παρεσκευάζετο, quod ferri poterat, immo requiri necessario videbatur, sed cedat genuino, quum ratio Herodoti in participiis bene jam sit inspecta.

392, 22. Οὐδὲ γὰρ ἀρχήν.] Vox media in MS. non est. Sed infelix in his intelligendis & hinc interpretandis fuit Valla.

392, 28. Τῷ οὔνομα τυγχάνει ἐὸν Καταρρήκτης, ὃς ἐξ αὐτῆς τῆς ἀγορῆς τῆς Κελ.] Recte factum ab Cl. Galeo, quum notulis Stephani intermiscet hoc loco supplementum, quod doctrina Salmasii huc intulit, sane necessarium, si Herodotum oportet comparari cum posterioribus, nempe vt legatur ἐὸν Μαρσύης, ὃς καταρρήκτης ἐξ αὐτῆς τῆς ἄκρης τῆς Κελ. Neque enim notum hic nomen fluvii Catarractæ, sed Marsyæ *fons ex summo montis cacumine excurrens magno strepitu aquarum cadit*, ut describit Curtius fere locum hunc Herodoti interpretans. Mira hæc codicum vetustorum concordia, quæ cui tempori vel causæ adtribuenda?

393, 12. Χρήματα μεγάλα ἐπαγγέλλεαι.] Vox media non est in MS. Et sane si adspicias, deprehendas otiosissimam.

393, 24. Κέκλησό τε αὐτὸς τάπερ ἐκλήσαο.] MS. κέκλησό τε αὐτὸς τάπερ αὐτὸς ἐκλήσαο. Quod & perdulce est, & prorsus non otiosum, ubi significatio vocis αὐτὸς etiam deflectit ad notionem Latinæ vocis *solus*.

393, 27. Οὔτε ἐς τὸ μέλλον μεταμελήσῃ.] Nemo quidquam in his vituperet, quum tamen mira violentia explicationem prætulerit glossæ & manui auctoris. Nam optimus ille MS. habet οὔτε ἐς χρόνον μετά μ. Quod est haud dubie & verum & egregium Herodoteum: immo ipsa verba iterantur 9, 88. οὐ γὰρ ὑμῖν ἐς χρόνον ταῦτα ποιεῦσι μεταμελήσει. 3, 72. Αὐτῷ οἱ ἄμεινον ἐς χρόνον ἔσαι.

393, 37. Ἐς Κύδραρα πόλιν.] Quam temere da-

damus nos fraudi quorumcunque! Herodoti hunc locum cum Stephano junxit primus Ortelius, cujus sapiens taciturnitas debet placere, nec minus Berkelii cautissima prudentia. Sed Holstenio quid agas? Hic enim testatus [*MSS. legunt* ΚΥΔΡΑ πόλις] pronunciat [*Atque ita legendum*] quæ utraque sunt falsa, quum quæ adscripsit Salmasius ex MSS. adscripserit præcedenti Κύδραι πόλις. Habeo sub oculis chirographum ejus, & satis clare id facit distincteque. De Herodoto nihil potuit Holstenius adfirmare, quum exemplar ejus, quod procul dubio Florentiæ in manu habuit, non curaverit inspici. Manifeste ibi vidisset Κύδραρα, quod inde restitui.

393, 41. Ἐπ' ἀριστερὴν ἐπὶ Καρίην φέρουσης.] Lepide quidem partiuntur hunc locum inter duas præpositiones ἐπὶ & ἐπ', & quidem sic æqua portione utrique attributa, ut neutra possit queri. Dubites, utrum tantus exactor vocum fuerit vel ipse Herodotus. Certe, ut nihil aliud dicam, scias turbare codicem MS. & legere ἐς ἀριστερὴν ἐπὶ Καρίης φερούσης, quod nequaquam spreverim.

394, 21. Ἀθέμιστα ἔργα ἔρδεσκε.] MS. tantum ἀθέμιστα ἔρδεσκε. Huc usque etiam modo pergit Valla.

394, 24. Ἐπτὰ στάδια.] MS. στάδιοι.

394, 31. Καὶ μαστιγέας ἅμα τούτοισι ἀπέπεμψε στίξοντας.] Ex hoc uno loco videas probari veritatem vocis Græcæ μαστιγοῦς. Sic enim notat Henr. Stephanus [μαστιγοῦς flagellator B. ex Herodoto] Scias hoc notari ab illo, à quo ignoratur στιγοῦς aliter Græcis usurpari, quam de instrumento, quo id ipsum peragitur. Attamen Stephanum sequitur Portus notans [Μαστιγοῦς, έως, ὁ. *N. H. Virgator.* q. d. flagellator. Qui flagello cædit aliquem. τοὺς μαστιγέας p. 251, 35] Quæ notatio incidit in hunc locum. Quod si omnis Græca lingua non alio fundamento niteretur, equidem jam omnis cum ipsa Polymnia decidisset in mare Ægæum. Nam certe etsi nostri carnifices iidem soleant & virgis cædere & stigmata inurere; non inde sequitur Xerxem pari ratione usum in castigando Hellesponto. Et quid in his salis est? quippe quum præcesserit de ipsis οἱ μάστιγι πληγὰς ἐπικείσοντας, num potest videri nunc Herodotus dixisse μαστιγέας ἅμα τούτοισι, hoc est, μαστιγέας ἅμα μαστιγεῦσι? Omnino perridiculum. Sed nos Herodotum liberamus, & importunum unius syllabæ donum non magis nunc admittentes, quam in capite 233 ἔστιζον στίγματα βασιλήια, aut 5, 6. eam syllabam remittimus auctori suo, ex MS. scribentes καὶ στιγέας. Hæc mea sunt. Sed & Th. Gale produxit ex cod. Arch. hos στιγέας, & apponit *rectius:* an eadem cogitarit, ipse dixerit. Nescio an mirari oporteat, Petrum Gyllium adeo ample sermocinantem de Darii & Xerxis ausu circa hos trajectus, bis citare locum Herodoti & mentionem facere tum flagellationis, tum compedum, sed in utraque citatione non ultra pergere, nec de stigmatibus vel meminisse. Quid illum terruerit, nescio; quum ultra processerint quondam οἱ τὰ περὶ τῶν Μάγων γράψαντες, quippe qui καταγινώσκουσιν Ἡροδότου, ut ait Diogenes Laërtius, Latino interpretante *in jus vocant mendaciique arguunt*, perinde ut alii agunt in circumcisione, alii in chronologia, tanquam in Herodoto mitius aliquid dedeceat, quam sic onerare, quum nihil nisi mentiri gravissime ab his καταγινώσκουσι sit peractum. Et gratia sit eximio Kuhnio, qui Herodotum in parte tam stolida non dereliquit. Lege interim, quæ habet Jo. Fronto de cultu sanctor. pag. 386, & Ezech. Spanhem. ad Julian. p. 195. satiaberis plus satis.

394, 34. Πικρὸν ὕδωρ καὶ ἁλμυρόν.] Duæ voces postremæ non sunt in MS. nec habuit interpres. Et quæso an non sufficit exprobratio, quæ satis dira insequitur, & quidem per hanc eandem vocem?

394, 38. Ὡς οὐδεὶς ἀνθρώπων θύει ὡς ἐόντι.] Voculam priorem aboleri debere quisque satis videt in tam vicina iteratione ejus voculæ. Itaque recte abest ab MS.

394, 46. Ἑξήκοντά τε καὶ τετρακοσίας.] Quasi obnoxius foret Herodotus, ita omne genus flagitii eum vexavit. Quis credat posthæc verba pericopen omitti, quam nihilominus recte expressam habet Valla; & tamen nec ab Aldo, nec ab Camerario, nec ab Stephano qui tamen ita accuratus fuit & ante in capite 32 & post capite 40, nec ab Th. Gale rationem ejus habitam vidi. An ita saltuatim modo Græca cum Latinis contulerunt tanti viri? Unde majore cum fiducia eam restitui, quum in MS. optimo etiam animadvertissem.

395, 6. Διέκπλοον δὲ ὑπὸ φαῦσιν κατέλιπον.] Mira destitutio Herodoti, ut nemo accedere huc ausus fuerit ad spectandum, nedum solidandum, si discesseris ab conatu Æm. Porti; qui tamen & ipse perquam est vilis, ut rejiciens Vallæ istud *relicto ad auroram transitu* velit potius dici *transitum sub auroram*, vel *sub primum diluculum reliquisse*, vel separatim scripto ὑπὸ φαῦσιν, sub diluculum. Itaque videtur existimare tempus hîc describi, quo transitus daretur. Quod prorsus non placet, quum agat de parte loci, ubi trajectus pateret, & quidem semper. Certe non oportuerat scribi de navibus antiquis, nisi ante omnia exactus fuisset hic locus, quem studiose vitaverunt. Itaque in tantum obsequutus fui Porto, ut pro vero haberem separationem ὑπὸ φαῦσιν & verti *sub lumen*, quia quum hunc triplicem transitum statuat auctor per penteconteros fuisse, credidi illic cum patuisse, ubi erant lu-

mina navium, ficut nos docet locus Livii 29, 25. *Lumina in navibus fingula roftratæ, bina onerariæ haberent, in prætoria nave infigne nocturnum trium luminum fore.* Hoc lumen Appianus vocat λαμπτῆρα lib. 2 de bello Civ. quo minus mirum eft ab Herodoto φαῦσιν appellari. Quod lumen quum gereretur in puppi, videri poffet indicare prope puppes pentecontororum ter interpofitum effe fpatium, per quod vulgo tranfitus daretur minoribus navibus. Auctores antiqui in fabrica navium agnofcunt φάλκιν circa fentinam; quæ vox prope quidem huc accedit, fed prope illam partem tranfitus dari poffe non videtur. Propterea quum bene perpendo, res ipfa dictat hos patentes trajectus ibi relictos, ubi maxima erat aquæ moles & inde urgentiffimus ejus curfus, ut optime & celerrime illac poffent trajicere, & ubi maxime profpici deberet futura pontis ruptura. Hinc quum medici acutiffimi in vocibus aliunde petendis ad fuum microcofmon, fervaverint vocem φλύσις in actione corporis, imaginor mihi Herodotum dediffe ὑπὸ φλύσιν prope eum locum, ubi acerrima erat agitatio fluentis aquæ propter copiam hinc vel inde exundantem.

395, 10. Στρεβλοῦντες ὄνυξι ξυλίνοισι τὰ ὅπλα.] Vertit Laurentius *contenderunt armamenta, contorquentes machinamentis ligneis.* At quæ Latinorum machinamenta contorquentia intelligi queant per Græcum ὄνυχες, dum multum cogito & inquiro, nihil invenio. Proprie quidem eo notatur unguis, deinde translatum ad rei rufticæ inftrumentum σιδηρὸς ὄνυξ. Sed id non torquet, fed ἐπικνίζει, fcalpit, ut Theophraftum interpretatur Plinius obfervante Stephano, non aliter ac fi ungues & ungulas commifcerent, ut notat Juretus ad Paulinum ab nonnullis factum. Et ad eandem rationem fimilitudinemque referendæ funt reliquæ metaphoricæ notationes, ut fint abfque vi torquendi. Et tamen refert Stephanus; [Ξύλινοι ὄνυχες apud Herodotum, „ubi interpretari queas *uncis.* Nam ὄνυξ pro „unco quoque five uncino fumitur, ut apud „Hippocratem ὄνυξ dicitur uncus, quo fœ„tus mortuus extrahitur. Itidem ἀγκύρας ὄνυξ „dicitur ancoræ uncinus Plutarcho] Vix indignationem tempero! quid enim ad curva ifta facit hoc, quo torqueri debet, non fcalpi, aut fcabi, non fœtus extrahi, non unco captari, non ftabiliri, fed tantum στρεβλοῦσθαι? Nihil profecto ad hunc rhombum Stephanus, nihil ad fententiam Herodoteam ifte ὄνυξ. Attamen quam lepide & molliter agit Æmilius Portus ad fubrependum dicam, an ridendum? Ipfo judice hic ὄνυξ [interdum accipitur pro mechanico inftrumento five ferreo five ligneo, quod ad humanorum unguium fimilitudinem factum eft incurvum mediocriter ad res aliquas conftringendas.] Debuiffet figuram lineis exprimere; habuiffet lector Herodoti aliquid portentofum. Unguefne, mi Porte, adhibuifti ad conftringendum? Sed fatis nugarum. Quas hactenus diffipavit Th. Gale, ut proferret ex codice Archiep. ὄνοισι, idque judicaret rectius. Utinam & ὄνυχος veteris & ὄνου novi addidiffet rationem? Citat hunc ipfum locum Salmafius in Plinianis Ex. p. 765, ubi λευκόλινον illuftrat docens effe linum maceratum, quia lavacro nitefcit, non quod linum album quafi fpecies lini fit, ut poffet credi interpretem cogitaviffe; fed bene tranquillus retinet quoque ὄνυξι ξυλίνοις, nec quidquam tangit, quum pag. 659 verfet fane ὄνον, fed remotus ab Herodoto. Utamur igitur non neceffaria minus quam veriffima & elegantiffima correctione, fcribendo ὄνοισι, quoniam iftud tam præclarum habet quoque optimus Mediceus. Quippe primo dubium non eft, quin ad hunc locum referenda fit gloffa ex Lexico Herodoteo Goldafti pag. 746. Ὄνος τὸ περὶ τὰ τῶν ὑδάτων ἀγγεῖα πολύπουν καὶ συστρεφόμενον. Quod male confufum ifte quifquis fuit defcripfit ex Hefychio Ὄνος τὸ περὶ τὰ τῶν ὑδάτων ἀγγεῖα πολύπουν ζῶον, καὶ συστρεφόμενον. Neceffaria enim illic eft diftinctio, & duæ funt interpretationes, nempe & beftiola talis multipeda, & inftrumentum, quod torquendo & circumagendo feu vafa in aquam demittit ac reducit furfum, feu ad alia adducenda torquetur. Plane fpecies quædam ἄξονος, ut exponit Galenus apud Stephanum, ubi & convenientiffimum exemplum habes ex Ariftotele. Locum Suidæ in Μύλη notavit Lindebrogius ad Ammianum 17, 4, fed amplius ab Suida de eo agitur in v. Ὄνον. Et quantum ex variis ingeniis produxit ille μύλος ὀνικὸς in facris fcriptis tam infeliciter citatus?

395, 15. Ἐπεὶ δὲ ἐγεφυρώθη.] MS. ἐπειδὴ δὲ ἐγεφ.

395, 17. Κόσμῳ ἐπετίθεσαν κατύπερθε.] MS. κόσμῳ ἐτίθεσαν καὶ ὕπερθε.

395, 27. Ἵνα μὴ ἐμπιπλῆται.] MS. ἵνα μὴ πίμπληται.

395, 33. Ἐπὶ νεφέων ἐόντων.] In quibus nefcio quid intelligant. Scio autem Herodoteum & perdoctum legi in MS. ἐπινεφέλων ἐόντων. Videnda modo in lexicis vox ἐπινέφελος.

395, 37. Οἱ δὲ ἔφασαν.] MS. ἔφραζον, id quod proprie magorum interpretationes fignificat. Cap. 219. Πρῶτον μὲν ὁ μάντις ἐσιδὼν ἐς τὰ ἱρὰ ἔφραζε τὸν μέλλοντα θάνατον.

396, 11. Ἀμείβετο.] MS. ἀμείβεται. Incitati regii animi & jam parati ad refpondendum & puniendum indicium clarius eft hoc præfens.

396, 20. Ὑπεναντία δὲ τούτοισι.] Et hic rurfum MS. adjiciens repetit ἀκίσας.

396, 33. Ποιησάντων δὲ τούτων τοῦτο.] Vox ultima non est in MS. Et sane ministerii abrupta exsequutio magis patefit.

396, 35. Οἱ σκευοφόροι τε καὶ τὰ ὑποζύγια.] Non aliter habent MSS. libri & præsertim ille optimus. Et sequens vox τούτους non patitur id in suspicionem trahi. Quod probaturi satis sunt illi, qui injustum militis Romani fascem cogitabunt; ut ex ejus proportione in Asiaticis agminibus illos σκευοφόρους portare multa potuisse pateat. Clare exposuit Valla, Porto *calones* interpretante, ut utique non requirantur vehicula, sed singulorum hominum vel animalium quoque terga, præsertim in itineribus, ubi nullum spatium vehiculis. Quid enim legimus in fragmento Suidæ in v. Ἐξήνεγκε. Οὐ γὰρ ἐξήνεγκε τὰ ὑποζύγια πρὸς τὸ τῆς ὁδοῦ χαλεπότητος, ὥστε αἰρόμενοι τὰς ἁμάξας ἐξέφερον ἐν τῷ δυσπόρων. Et talis via videtur quoque supponi in narratione Æliani 9 Var. 30. In hoc quidem Xerxis agmine omnia adfuerunt.

396, 36. Σύμμικτος στρατὸς παντοίων ἐθνέων ἀναμὶξ, οὐ διακεκριμένοι.] Quia potuerunt huc usque tolerare viri docti, permisi hunc locum etiam in hac editione sic legi. Et est non dissimile in cap. 55 ὁ σύμμικτος στρατὸς παντοίων ἐθνέων. Attamen si attendas, nimis garrule una eademque sententia multis coacervatis verbis exprimitur, ut tanto majorem fidem mereatur MS. liber, in quo vox prima non exstat.

396, 39. Οὐ συνέμισγον βασιλέϊ.] Jam notaverunt viri docti frequentissimum hujus verbi usum, & quidem varia notione, in his Herodoti scriptis. Sed nullus est, qui cogitavit de hac jocosa transpositione literarum, quam affero ex optimo MS. συνέσμιγον, prout Suidas sic habet ἀμιθρῆσαι pro ἀριθμῆσαι, Salmasius in Plinianis p. 321 ἀμιθρὸς pro ἀριθμὸς &c. Hinc non penitus spernendum. Deinde MS. προηγεῦντο μὲν δὴ ἱππόται. non μὲν γὰρ, quæ particula ibi non habet locum, etsi expresserit quoque Valla. Sed hæc non præbent causam, cur vera appareant priora; ea enim fiunt per intervallum.

397, 25. Διὰ δὲ Ἀταρνέος ἐς Καρήνην.] Locum hunc proprie notavit Stephanus Byzantius in v. Καρήνη, ut sic ipse vel legerit in suo exemplari, vel corrigendum censuerit describens eam πόλιν Μυσίας. Sed ex hodierna editionum Herodoti fide Ortelius, in Thesauro scribens: *Carine urbs circa Caycum fluvium in Asia minori, Herodoto.* Ibi Herodotum agnoscit, ut in v. Carene ostenderet nihil se concedere Stephano isti Herodotum alleganti, plane prætermittens mentionem Herodoti. Etiam de eo noluit cogitare, quum referret de Carne, quam noverat Stephano dici Æolidis urbem; quod quum notaret, bene sciebat in qua parte mundi versaretur, & in v. Atarneus monet eandem urbem ab aliis poni in Mysia, ab aliis in Æolide, ut debuerit hîc esse attentior. Hinc multæ posterorum scriptiones de mutatione literarum η & ι, Holstenio quidem agnoscente diversitatem scriptionis, sed ita nunc tacente, ut mox ab eo Κάρνη πόλις Αἰολίδος confundatur cum Καρνία Ἰωνίας, quod nunquam rebor cogitatum esse ab Stephano, Berkelio Καρίνην præferente ex fragmentis in v. Βέννα. Sed quantopere abest hæc Herodotea & Æolica Carne ab Ionica Carine? Bone Deus, an igitur illi legerunt Xerxen profectum esse per Ioniam? Ita ægrotant omnes, quia ad verum accedere nequeunt. Omnino verum nomen est Κάρνη, & sic hoc loco optimus codex habebat Κάρνην. Hanc quilibet istic videre potest. Hanc tuetur Stephanus in v. Αὖλαι ab Holstenio citatus; hanc apud eum nummus.

397, 35. Ἀπέλιπε τὸ ῥέεθρον.] MS. ἐπέλιπε, ut c. 58. Μέλανα ποταμὸν οὐκ ἀντέχοντα τότε τῇ στρατιῇ τὸ ῥέεθρον, ἀλλ᾽ ἐπιλιπόντα. Et mox, Φοῖβος ἐς τὸ στρατόπεδον ἐσέπεσε, non ἐνέπεσε, quod video casu prætermissum esse: sed ἐσέπεσε est vera lectio.

397, 45. Γέργιθάς τε καὶ Τεύκρους.] Quod genus hoc hominum? fuitne urbs propria Teucri appellata, ut Gergis? an locus aut pagus, aut gens quædam in Trojana regione singularis? An Τευκρίδα intelligi oportet ex lib. 2 cap. 108 repetitam ex Menelai expeditione? Non opinor. Sane antiquitas omnis de his silet. Itaque nec ab Herodoto eos cognitos crediderim, etsi Heresbachius in margine monstraverit *Gergitæ*, *Teucros urbs.* Quin tu, mi lector, mecum hæc expende, & accipe, quod suppeditatur ab lectissimo MSto Γέργιθας Τεύκρους deletis interpositis. Id ipse Herodotus confirmat 5, 122. Εἷλε δὲ Γέργιθας τοὺς ὑπολειφθέντας τῶν ἀρχαίων Τεύκρων.

398, 22. Οἰκτότερα.] Fingunt sibi viri docti varias dialectos, quarum venia possit litera ρ jure omitti: sed non est, nisi vitium scripturæ in quibusdam MSS. quum Mediceus recte integret οἰκτρότερα. Et mox μᾶλλον ἢ ζώειν MS. non ζῆν.

Ibidem. Οἵην σὺ διαιρέεαι.] MS. οἵην περ σὺ διαιρ.

399, 7. Λήψεσθαι δὲ ἐκείνων.] Sic editur in exemplaribus Stephani, sic in editione Galea. Sed ab Aldo & Camerario editum fuit λείψεσθαι, quod hîc requiritur.

399, 22. Ἐόντων τῶν λιμένων.] MS. ἐόντων τοι λιμένων.

399, 34. Εἰ βουλόμενος μὲν ἀρρωδέοι.] Est id ipsum, quod de Oreste suspicabatur chorus eum defendens adversus querelas Electræ in hujus nominis tragœdia Sophoclea num. 323 Φιλεῖ γὰρ ὀκνεῖν πρᾶγμ᾽ ἀνὴρ πράσσων μέγα. Quam felix viveret Europa, si nostra ætate hanc doctri-

ctrinam Palatia habuissent? Utique patet audivisse simile theatra Atheniensium, qui satis beati fuerunt, quamdiu licuit eis hæc observare; ubi ab fortuna & lasciva cupidine passi sunt se impelli versus Siciliam, non bene perpensis his monitis, omnia iverunt pessum.

399, 45. Μὴ τὸ βέβαιον ἀποδέξῃς.] Nescio quid intellexerint, neque unde id petierint, quod ponunt pro versione, *ut quod firmum est infirmetur.* Nec enim sententiam habet, nec huc pertinet, si intelligi potest. Nam innuit eum qui in consultando vias omnes consiliorum forsan ab aliis prolatas conatus probare invias, non ex se produxerit denique aliquid certum, aut indicaverit quid firmum esse queat, illum errare similiter &c. Inde patet nihil afferri ab articulo τὸ, & præclare scribi in MS. optimo μήτε βέβαιον ἀποδ.

399, 48. Καὶ ὁρέων δύο.] MS. auctior καὶ ὁρέων τοι δύο, etsi ambigam an non legerim in eo ὁρῶν τοι δύο.

400, 6. Γνώμῃσι ἐχρέωντο τῇσι καὶ σύ.] MS. γνώμῃσι ἐχρέωντο ὁμοίῃσι καὶ σύ. Et mox οὐκ ἄν κοτε, non πότε. Egregie, & jam Ionismus hic notatus est.

400, 10. Σφέα περιηγάγοντο.] Sæpius id exstat in Herodoto, ut notarunt etiam viri docti. Sed in hoc loco MS. habet σφέας, mutans repente intentionem ab rebus & πρήγματα ad ipsos Persas. Reliqui tamen suo loco vulgatum, si quis eo magis oblectaretur: ipse enim prorsus id fastidio.

400, 37. Ἀμείβεται πρὸς ταῦτα.] MS. ἀμείβεται καὶ ταῦτα. Mire pulchra immutatione ad patientiam nunc regis præ ferocia alias insani declarandam.

400, 45. Ἄχαρι οὐδὲν ποιήσαντες.] Quis credat? an fieri potest, ut nimis integer etiam sermo consuatur? certe hic talis est, cui mala manus adjecit longum istud in postico participium, quum exhibeatur tantum in isto venerando Mediceo MS. ἄχαρι δὲ οὐδὲν, neque ullum vestigium est illius vocis ποιήσαντες, in qua ita sollicite servanda succedunt sibi editiones, sane ob eam causam non probatiores; prout certe mihi videtur dulcissimum, si illa auferatur, quum & simile occurrat in capite 168 hujus libri.

400, 49. Θυμὸν ἔχων ἀγαθόν.] MS. ἔχε. Quod & ipsum videtur probandum, ut singula tanquam distincta capita annumeret, quæ ab eo fieri abhinc velit vel mente vel facto.

401, 7. Ὑμέας συνέλεξα.] Accurati sunt viri docti in his vertendis, ut quum Valla redderet *ego vos, quorum opera mihi opus est, contraxi*, Stephanus mutaverit *ego vos coëgi à vobis hæc requirens*, quod sic mutari videtur ideo placuisse Stephano, quoniam in Vallæ Latinis semel tantum dicebatur *vos*, non etiam *vobis*, quod iterat Stephanus, & ne nunc quidem volui omittere. Sed res mira est. Nam prorsus mens Vallæ commota est ab lectione quæ exstat in fidelissimo MS. ubi vox prior nequaquam apparet. Hinc statuo frustra repeti, quum sensus sit *ego hos vestrûm contraxi rogans*, τῷ δ' ἐγὼ ὑμέων χρηΐζων συνέλεξα.

401, 12. Ἀγαθὸν ἀνδάνεται.] Ne nimis consultator popularis videatur Xerxes & suasor per locum ab communi bono petitum. Longe magis decorum illi est, quod legitur in optimo MS. σπεύδετω, ut videtur, Herodoto id nunc agnoscente quidem activum, sed cujus casus quartus ὑμᾶς nonnisi subintellectus adhæret. Alioquin posset credi scripsisse auctor σπεύδειε. Certe ξυνὸν πᾶσι ἀγαθὸν σπεύδειν notat Portus in Lexico. Et statim τῶνδε δὲ εἵνεκα.

401, 19. Παρεσκευάζοντο.] MS. παρεσκευάζετο, ut ad Xerxen referatur, in cujus nomine intelliguntur omnia.

401, 31. Ἀτρεκέως διαχρῆναι.] Hoc verbum fuit labor Æmilii Porti, partim ut confirmaret, partim ut publicaret conjecturam, qua ipsi videbatur legendum διακρῖναι: sed discrimen facere nequivit, inops consilii, cujus copiam bonam nobis præbet optimus MS. exhibens plane διακρῖναι, quod typos nunc fugit ocius restituendum.

401, 32. Κατῆκε ἐς τὴν θάλασσαν.] MS. Mediceus κατῆκε ἐς τὸ πέλαγος, quomodo pro gustu varietatis scripsisse crediderim.

402, 39. Ἐπ' οὗ καὶ ὁ κόλπος . . . ἐπωνυμίην ἔχει.] Ita edidi ex MS. ubi vulgo erat ἀπ' οὗ. Causa superius dicta est.

403, 6. Ἐν τῷ Σάλη τε Σαμοθρηΐκη πόλις &c.] Vix decernas, utrum Græca negligentius sint administrata, an Latina. Nam & Græca ista stare aut tolerari nequeunt, & Latina video sic edi jam ab anno 1566 in Stephani editionibus, majoribus illis, *ubi Sala urbs, Samothracia & Zona*, distinctione hac repetita in editione anni 1592, etiam repetente Jungermanno, quum editio Th. Gale illic sit oblita atramento incerto & sordido, quod tamen est loco distinctionis. Sed & in minore Francofurtina anni 1620. Quæ non tamen sic distincta legit interpres Italicus, sed pejore modo *discendendosi dalla citta di Sala & di Zona che sono in Samothracia.* Permittamus nugari, quibus ita placet. In Græcis non intelligo cur meliora ingenia potuerint pati, ut splendor Herodoteus tam sordida umbra fœdaretur. Nam illud Σαμοθρηΐκη nihil est, & liquide codex optimus habet Σαμοθρηϊκίη, quod est necessarium, & hodie exprimi solet Σαμοθρηκίη, quod est gentile; quippe sicut ab Θρήκη etiam est Θρήϊκος, Θρηκίη, ita composito Σαμοθρήκη negari simile nequit. Immo cap. 108 habes liquide Σαμοθρηΐκια τείχεα.

403, 12.

403, 12. Παρεῖχον πλῆθος ἄριθμόν.] Puduit quasi Vallam interpretari vocem postremam, quod vix miror, quum videatur adeo supervacua. Sed quanto elegantius est, quod habetur in veneranda ista membrana Medicea? παρεῖχον πλῆθος ἐς ἀριθμόν. Prorsus enim hæc loquutio pertinet ad id quod scripsit auctor 2, 7. Ἡ δὲ ἐς Ἡλιούπολιν ὁδὸς ἀπὸ θαλάσσης πληροῖ ἐς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον. Quam eandem illustrat alio Aristidæ loco doctissimus Vigerus in pagina prima notarum ad Eusebii Demonstrationem Euangelicam. Hoc modo quum suavissime restituissem Græca, curavi quo potui modo ut in Latinis exprimeretur id ipsum.

403, 15. Τὸ πλῆθος ἑβδομήκοντα.] MS. τὸ πλῆθος ἐφάνη ἑβδομήκοντα, quale quid debet inseri, sed hoc est commodissimum & Herodoteum, ut cap. 97. Συνελθόντα ἐς τὸν ἀριθμὸν ἐφάνη τρισχίλια. Sed etiam MS. ἐξηρίθμησαν, non ἐξηριθμήθησαν, ut paulo etiam post loquitur. Quod etsi nondum admiserim, persuadeo mihi tamen longe concinnius vulgato. Nam sane videtur Herodotus hunc locum in activo exprimere voluisse, utpote proprie actiones Persicas declaraturus, non tam quid contigerit, sed quomodo illi fecerint. Item συνήγαγόν τε, non συνηγάγοντο, ut nec deinde συνάψαντες dici possit, sed συνάξαντες

403, 25. Κατὰ ἔθνεα διεστάσσοντο.] MS. διέτασσον.

403, 28. Τιάρας καλεομένους, πίλους ἀπαγέας.] Mirum est, cur sic placuerit viris doctis sudare circa rem vocemque satis pronam ad intelligendum. Sed excitavit eos mira versione Laur. Valla, cujus *impenetrabiles* acriter conatus fuit tueri Portus, quo descenderet ab ἄγω, frango, κλῶ, θραύω; sed tandem accessit ad πηγνύω, verum ut prima litera α notaret intensionem aut operis elegantiam. Henr. Stephanus in Thesauro quum noverit & τιάρα & ἀπαγής, amavit ostendere, quam bene posset aliquid transsilire; nam nec illic nec hic ad Herodotum vel mutire voluit. Hoc leporis exemplum placuit etiam Barn. Brissonio in Regno (quis credat?) Persarum, libro 3 citans hunc locum pag. 298, sed nec Latine interpretans, nec de isto adjectivo quidquam proferens. At quam speciose rem totam illuminavit divinus iste Salmasius in Plinian. pag. 556? Quum Rex Persarum soleret gestare tiaras rectas, & ita fixas, ut non inclinarentur, quales ipse Herodotus in Sacis Scythis appellavit κυρβασίας πεπηγυίας; vulgus vero in Persia haberet inflexas, incurvas vel in frontem proclinantes ac veluti plicatas, recte Herodotus eas vocat ἀπαγέας. In quo etsi vera origo sit tectior, docet tamen clare contrarii habitus descriptio, ut in eo nihil sit cogitandum nisi verbum πήγνυμι vel πηγνύω. Nec sic tamen tacere potuit Cl. Brauwnius, sed præter hoc Salmasianum ausus cogitare de legendo ἀπαγὲς (quod furcillis abigendum) vitiosissime citat locum Herodoti, sic distinguens τιάρας, καλεομένους πίλους, ἀπαγέας, sane ut facit quoque Brissonius, immo etiam editiones omnes, sed non etiam ita citante Salmasio, quum vox καλεομένους necessario referri debeat ad τιάρας, non ad πίλους, quum agat de Persis, a quibus dicuntur tiaræ, quum πῖλοι sint in patrio Herodoti sermone. Hæc vox Græca omnino per omnia non convenit cum appellatione Persica; immo in nulla parte convenit, nisi quod notet tegumentum capitis. Hæc una similitudo fecit, ut tiaras Persarum Græci explicarent per suos πίλους. Hæc Persica tegumenta capitum non constabant ex coactilibus, quæ exprimuntur in voce Græca, unde & habet appellationem. Tiaræ omnia erant serica, si forte villis referta, utique non duratis compressisque visco aut simili materia.

404, 2. Περὶ σφέων ὧδε λέγουσι Μῆδοι.] Nempe qui Daritin regionem Arianæ contribuerunt, Medos Arios olim nominatos cogitabant, ut statuit Salmasius in Plinianis pag. 983. Quo non affatim lætus Is. Vossius fabellam esse adseverat ad Melam pag. 9.

404, 9. Χάλκεά τε κράνεα καὶ πεπλεγμένα.] Vox tertia non est in MS. Et sane quum non in Persis, non Medis, non Cissiis, non Hyrcanis agnoscat galeas Herodotus, videtur mirificum, cur in his Assyriis ponat. Sane verum est solum χάλκεά τε, & falsum κράνεα. Nam aut χάλκεα κράνεα dicuntur, aut κράνεα πεπλεγμένα, ut in Paphlagonibus cap. 72 scilicet ex alia materia, non χάλκεα κράνεα πεπλεγμένα, ut tria ista concurrant.

404, 11. Τοῖσι Αἰγυπτίοισι.] MS. τῇσι Αἰγυπτίῃσι, genere relato ad longinquius & quidem remotius, eoque quod notari debet fœminino, ut ad Hebræos 3, 6 Ἐάνπερ τὴν παῤῥησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν κατέχωμεν. Ita Hesiodus Ἔργοις 504. Μῆνα δὲ Ληναιῶνα, κάκ' ἤματα, βουδόρα πάντα, Τοῦτον ἀλεύασθαι. Sophocles Antigon. 106 Ἀκτὶς ἀελίου, τὸ κάλλιστον ἑπταπύλῳ φανὲν Θήβᾳ τῶν προτέρων φάος, ἐφάνθης ποτ' ὦ χρυσέας ἁμέρας βλέφαρον, Διρκαίων ὑπὲρ ῥεέθρων μολοῦσα.

404, 17. Ἀγχοτάτω.] MS. ἀγχότατα. Et statim ἐνεδεδύκεσαν, non ἐνδεδυκ.

404, 23. Καὶ ἀξίνας καὶ σαγάρεις.] Mirum erit, si ab viris doctis, præsertim qui ediderunt Herodotum, declarari possit diversitas ἀξίνην separans & σάγαριν, quam πέλεκυν exponit brevis glossa, quæ Herodoto præmitti solet. Unde admittatur potius, quod exhibet optimus MS. καὶ ἀξίνας σαγάρεις, fere scilicet eadem instrumenta, apud Græcos sic dicta, aliter apud illos, ut alibi & quidem

ipſos πίλους τιάρας 3, 12. Mox quoque idem offert Αἰμυργίους, non Ἀμυργίους.

404, 25. Οἱ δὲ Πέρσαι.] Omnino mutandum cum MS. οἱ γὰρ Πέρσαι.

404, 29. Ἔπι δὲ σίδηρος ἦν.] MS. σίδηρον.

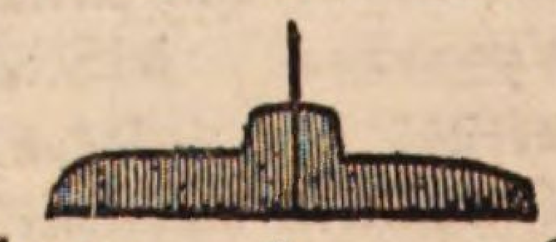
404, 31. Φαρναζάθρη.] MS. Φαρναζάθη. & mox σισύρνας atque etiam σισυρνοφόροι, perinde ut 4, 109.

404, 49. Ἀτραύνην τοῦ Ἰτραμίτρεω.] Non eſt Perſicum, & duntaxat foret Ἰταμίτρεω. Sed optime optimus MS. Ἀρτύντην τοῦ Ἰθαμάτρεω.

405, 4. Ὁ Οἰβάζου.] Quaſi vellet accurate appropinquare ad Οἰβάρου. Sed præclare MS. ὁ Οἰοβάζου.

405, 7. Λεοντέας ἀναμμένοι.] Bonus Æmilius Portus etiam docet formationem hujus participii. Sed relicto eo exhibet optimus MS. ἐναμμένοι. Quod ubi non uſurpatur? at cui placuit iſtud ἀναμμένοι?

405, 10. Καλαμίνους ὀϊστοὺς μακρούς.] Sancta ſit memoria Academiæ Cadomenſis, quam hoc loco oſtendit Nob. Grentemeſnilius ſuſtinuiſſe etiam Muſas Herodoti adjuvare! prorſus egregie, ſi eximia illa ingenia proſpexiſſent, ut Herodotum tractarent, non qualem ad id uſque tempus typi plumbei dederant, ſed prout latebat in antiquis membranis. Id quod debuit ab eis fieri, quia citare audent & libros editos & codices omnes eorumque conſenſum proferre, quum nihil de eo inquiſiviſſent aut ſcirent. Nam ſicut quæ differunt de arcu tenſo, ſpeciem habent; ita dum nolunt in Herodoto agnoſcere ὀϊστοὺς μικρούς, ſed tantum βραχέας, monſtrant ſe incaſſum captatores vocum inidoneos & Græcæ libertatis ignaros. Quid enim? quum Diodorus Siculus 14, 28 dicat tum βέλη μείζω δυοῖν πηχῶν, tum ſtatim ibidem οὕτω μεγάλοις κεχρῆσθαι ὀϊστοῖς, & ita ille ſæpius. Equidem quum ita vulgo loquuti fuerint Græci, nequaquam hujuſmodi cavillationem ab illis expectavi. Quantopere autem nugati ſunt de arcu magno vel prægrandi, quum Herodotus dicat τόξα μακρά. Hîc enim mordicus debuerant adhærere iſti ſignificationi, quæ longitudinem denotat, ubi Agatharchides uſurpat vocem μέγας, ſed eodem prorſus ſenſu, & hoc μέγα vel μακρὸν τόξον imaginor mihi fuiſſe hac aut ſimili forma aut non multo majore

curvatura inflexum. Itaque recte μικρούς, & ſic caſtiſſima illa Medicea membrana legit.

405, 17. Ἀρσάμης.] MS. Ἀρσάνης, ut debeat id bis mutari.

405, 30. Καὶ τῇσι λοφιῇσι.] MS. καὶ τῇ λοφιῇ. Egregie: nam de auribus loquitur in plurali, quia ſingulis in pellibus binæ ſpectabantur, ſed una tantum juba.

405, 36. Μασάγγην τοῦ Ἀοαρίζου.] MS. Μασσάγην τοῦ Ὀαρίζου.

405, 45. Ὁ Μεγασίδου.] MS. ὁ Μεγασίδρου.

405, 46. Γωβρύης.] Non potui non in hoc nomine tam bene noto, tam ſæpe occurrente, dubius hærere, utrum accederem ad MS. Mediceum ita in principio detruncantem ejus literas, an vulgato inhærerem. Sed ex formato ſemel conſilio dedi tantum vetuſtæ lectioni, ut Bryan fuiſſe opinarer, & ſic edidi ex MS. Βρύης.

406, 1. Ἐκαλέοντο Βρίγες.] MS. Φρίγες. tanquam non in prima litera conſtiterit mutatio, adeo multipliciter in notis paſſim ſcriptis iterata, ſed in vocali primæ ſyllabæ. Et deinde MS. συνοίκησαν, non συνοίκουν, non σύνοικοι ἦσαν.

406, 20. Πέδιλα νεβρῶν.] Etiamſi ita ederetur, Valla tamen fraudi non patuit, ſed vidit quid rei eſſet. Certe & ipſe vidi in optimo MS. νεβρῶν.

406, 26. Βαγασάκης.] Habebant nempe primam ſyllabam in *Bagoas*: inde ſed extendi debuit hæc appellatio, quæ in MS. optimo legitur βαοσάκης, idque ſufficit.

406, 27. Προβόλους δύο Λυκεργέας.] Quam acute in hoc loco veteres grammatici verſati ſunt, nempe ut quæ toto cœlo diſtant, moliantur in unum confundi? Hoc enim tempore quid inſtrumenta Lyciis uſitata & in eorum regione confecta & elaborata, quid inquam illa ad Thracas, etſi Aſiaticos, tamen Thracas, hoc eſt, bellicoſiores & ferociores etiam in venando omnibus Lyciis? An hi venatui luporum inſervire non poterant ſine fabris Lyciæ? Neſcio quid perverſius cogitari queat. Λυκιεργέα vel Λυκιοεργέα relinquantur illis, qui eis utuntur. Herodoto de Thracibus loquenti illa in mentem venire non potuerunt. Abuſus ille fuit lectione ſua, qui recens ab Herodoto tranſiit ad Demoſthenem, & Λυκεργέας voluit comparare cum Λυγιουργὶς vel Λυκιουργεῖς. Sunt ab ſe invicem aliena & maxime diſtantia. Eſt autem ita, ut citavi & edidi, ſcriptum in optimo codice Λυκεργέας, idque recte verſum eſt ab Valla, non Λυκοεργέας, non Λυκιεργέας, prout Harpocrationem in eo utroque adjuvi ex antiquo codice illius ſcriptoris in eadem Bibliotheca Medicea, unica liberalium ſtudiorum reparatrice. Noli in hac parte hærere, ut hæſerunt poſt antiquos Portus, Stephanus. Si voluiſſet Herodotus hîc indicare aliquid Lycium, nonne mox dicit εἶχον δὲ αὐτέων τόξα μετεξέτεροι Λύκια? Cur id ipſum nunc quoque non poſuit, quo nihil liquidius?

407, 5. Φερενδάτης.] MS. Φαρανδάτης. Ne dubita. Nam 9, 75 rurſus ita eum vocavit.

407, 15. Ἐς τὸ πεζόν.] Plane ſic ſcripſit rurſus cap. 84 & 96 & cap. 100. Attamen nunc le-

legitur in MS. ἐς τὸ πεζὸν. Quod & opiner rectius; quum gravis hic ſcriptor utique nolit ludere, etſi variare gaudeat etiam in hoc maſculino; & hinc ſtatim addit ſubſtantivum ipſum.

407, 28. Ἀρμάζου.] MS. Ἀρίζου. Omnino ab vetuſtate accipiamus hæc nomina, non ipſi comminiſcamur.

407, 29. Στρατηγοὶ δὲ σύμπαντος πεζοῦ.] Integre penitus legitur in optimo MS. στρατηγοὶ δὲ σύμπαντος στρατοῦ πεζοῦ.

407, 33. Ἐκαλέοντο δὲ ἀθάνατοι οἱ Πέρσαι οὗτοι ἐπὶ τοῦδε.] MS. οὗτοι διὰ τάδε ἐπὶ τοῦδε. Quas duas voces videntur ex medio iſto deleviſſe, qui opinabantur vim earundem exprimi in ſequentibus, ut idcirco vane videretur idem bis ſcribere. Sed non ita eſt. Nam διὰ τάδε reſpiciunt antecedens, quod eſſent exquiſiti, ut hujus honoris ergo darent illis hoc nomen, quod illis venerat in mentem ex ſublegendo aſſidue. Haud dubie etiam in aliis corporibus quidam perpetuo ſublegebantur, ut numerus militarium virorum conſtaret, non tamen fruebantur hoc honorifico nomine; neque etiam iſta ſuppletio fiebat tam accurate aut tam celeriter poſt alicujus exceſſum.

407, 34. Ἀναίρητο.] Id quo ſenſu huc venerit, ignoro. Copioſus certe eſt uſus ejus in Herodoto, ut patet ex Porti collectione; ſed ſemper alia ſignificatione, & Portus hunc locum negligit non tantum in Ἀναιρεῖν, ſed etiam in Ἀραιρημένος. Unde patet Vallam quidem recte poſuiſſe *ſufficiebatur*, ſed ea vis non eſt in vulgato iſto Græco. Legit immo ἀραίρητο, & hoc ipſum eſt in MS.

408, 7. Τῇσι πίσυνοι.] MS. ταύτῃσι, quod multo concinnius.

408, 12. Ἐν ἄρκεσι.] Non male, ſi placet retia & laqueos confundere. Certe ſic plurimum inhæſit huic loco Portus, ut docet ejus Lexicon in v. Ἐμπαλάσσειν, nunc explicans *Ita illi illaqueati conficiuntur*, nunc *illi vero in laqueis impliciti* vel *involuti perduntur*, *interficiuntur*. MS. ἐν ἕρκεσι.

408, 25. Τὴν αὐτὴν καὶ ἐν τῷ πεζῷ.] MS. τὴν αὐτὴν τὴν καὶ.

408, 26. Ταχυτῆτι οὐ λειπομένας.] Suaviſſime ad Græcam rationem MS. ταχυτῆτα.

408, 29. Πάρεξ τῶν ἄλλων καμήλων.] An credimus auctorem ſic voluiſſe cavere aliis camelis, qui propter varios uſus erant præterea in exercitu, ne cum his modo relatis in numerum hunc jungerentur? Omnino eos tanti fuiſſe non opinor. Itaque aliud latet, quod aperit manus fidiſſima codicis Medicei, hinc abigentis vocem tertiam. Itaque patet Herodotum ab hoc numero eximere illos ipſos camelos, quos modo Arabibus tribuit, ut hic numerus ſolos contineat vere equites; non enormibus ſpectaculis pugnam inquinent. Et mox ἐπετετάχατο, non ἐτετάχατο. Eximie. Nec enim id vult Herodotus alios quidem equites fuiſſe redactos in ordines, ut vertit & intellexit Valla (ubi enim id non in acie ſupponitur?) ſed per ordines fuiſſe ſibi junctim appoſitos.

408, 37. Ἐπὶ συμφορὴν ἐνέπεσε.] MS. περιέπεσε.

408, 45. Σὺν τοῖσι γούνασι ἀπέταμον τὰ σκέλεα.] Vertit Laurentius, *crura cum genibus abſciderunt*. Opinetur lector id factum eſſe, & partem inferiorem femorum cum cruribus ablatam illi ita fuiſſe; an potuit hoc fieri ἀπὸ τῶν ἀποταμόντων? neque enim ultra progreditur ſermo auctoris. Quid autem intererat, ſi oſſium in femoribus extrema pars eſſet ſimul amputata potius, quam in ipſo genuum flexu nervi amputati, ut ſuccisis poplitibus cogeretur jacere? Hoc nempe ipſum eſt, quod vult indicare auctor, quem præſtantiſſime adjuvat optimus MS. ἐν τοῖσι γούνασι ἀπέτ. hoc eſt, in commiſſura, qua femur cruribus connectitur, quæ eſt genu. Sic ſtare non poterat, & in terram collapſus mortem debebat cum cruciatu & ſegnitia operiri.

409, 14. Τύχους.] Huic in margine MS. adnotatum eſt τύχος, ὄρυξ, λιθοξοϊκὸν ἐργαλεῖον. Quæ ſic inſederunt Herodoto, ut neſcio unde Camerarius plane hæc omnia ſiverit in contextum ingredi, quem acriter ita corrupit.

409, 37. Δέρματα περὶ τοὺς ὤμους αἰωρεύμενα.] MS. in ſingulari δέρμα περὶ τοὺς ὤμους αἰωρεύμενον.

409, 44. Ἐκ Πελοποννήσου.] MS. ἀπὸ Πελοπ.

410, 10. Ἀπ᾽ Ἀθηναίων.] MS. ἀπ᾽ Ἀθηνέων, plane ad formam præcedentis.

410, 40. Ἱππαγωγὰ πλοῖα μικρὰ συνελθόντα.] In hoc loco nihil viderunt Valla & illi qui tolerare ejus interpretationem potuerunt; quia neque biremes hîc locum habent, nec lembi nec actuaria navigia, & quam minuta reliqua intelligat, non aſſequor. Unde non modo Latina redigere ad ſimplicitatem Græcorum debui, ſed etiam in Græcis corrigere μακρὰ, ut habet MS. Mediceus, unde intelligitur omnes, quarum hîc ponitur numerus, fuiſſe naves longas, quæ remis concitarentur, nullam corbitam.

410, 43. Ὑπερδάμνης ὁ Ἀνήσου.] MS. Ἀνύσου.

410, 44. Μάπην Σιρώμου.] MS. Μάτην Σιρώμου, pro quo erronee venit in contextum Μάρτην *Marten*, quod emendabis. Et mox Ἀράδιος, non Ἀράδιος, quod & ſponte ſua vidit Grentemeſnilius. Certiores nos ſumus, quum id reportamus ex certa fide antiquitatis.

Ibid. Ἀρβάλου.] MS. Ἀγβάλου. Mox autem ut dixi, non aliter exhibet iſtud nomen Πίγρης, quam ſolet dici fluvius.

411, 7. Ὑπὸ λήμματός τε καὶ ἀνδρηΐης.] Quum ſic

sic tum in hoc loco, tum in Calliope cap. 61 non cura dedita forsan, sed perfusoria opera permissum fuit edi, hinc Cl. Grævii industriæ data fuit materia notandi ad Luciani soloecistam perperam ibi in utraque voce λήμματος & λήμματι impressum esse μμ; nam λῆμμα duplici μμ lucrum, capturam, quæstumque significare, λῆμα vero ab Herodoto poni pro præsentia & præstantia. Sed nescio cur Porti lexicon inspicere tergiversatus fuerit, qui & locum utrumque citavit, & agnoscens errorem typographicum omnino idem illi decernebat ante tot annos. Sed quum acumen ac doctrina intra hæc consistat, quid fiet 5, 72 Τοῦ ἔργα χειρῶν τε καὶ λήμματος ἔχοιμ' ἂν μέγιστα καταλέξαι. Et c. 111. Τὰ δὲ πολέμια κάρτα δόκιμος, καὶ ἄλλως λήμματος πλέος. An ista non pertinent ad Herodotum? Nescio quo discrimine in Herodoteis versati fuerint. Quum vera sint, quæ afferant, ego nihil mutavi, satis mutans, ubi minime fallacem auctorem sequor MS. Mediceum.

411, 9. Γένος δὲ ἐξ Ἁλικαρνησσοῦ.] Particulam ἐξ non habet MS.

411, 33. Ἀπαγαγόντες ὅσον τέσσερας πλέθρα.] MS. ὅσον τε τέσσερα. Itaque similitudine literarum hîc aliquid intercipi non concessit accurate agens scriba, & plenissime enotavit, quod an fecerit etiam paulo ante, tu lector vide. Nam ubi vulgo legitur ὁμοίως ὡς καὶ τὸν πεζὸν, ibi vocula ὡς non legitur in MS.

412, 13. Αἰεί κοτε σύντροφος.] MS. tantum αἰεὶ σύντροφος. Et certe vocula illa κοτε ut hîc nihil habet roboris, ita mox bene sequitur, ut illic legi sufficiat.

412, 21. Ὅκως κοτε σοῦ δέξονται λόγους.] MS. ὅκως κοτε σοὺς δέξωνται λόγους.

412, 33. Πρὸς ἄνδρας δέκα μαχέσασθαι.] Est vitium scripturæ ex præcedenti propagatum per ultimam negligentiam, à qua cavens rite optimus MS. retinuit μάχεσθαι, ut legi debet.

412, 38. Σέ γε δίζημαι.] MS. σὲ δέ γε δίζημαι.

412, 48. Ἐπεί τε πλεῦνες.] MS. ἐπεί τοι πλεῦνες.

413, 2. Ἐόντων πέντε.] MS. ἐόντων ἐκείνων πέντε.

413, 7. Ἀνειμένοι δὲ ἐς τὸ ἐλεύθερον.] MS. ἐλευθέριον.

413, 11. Παρ' ἡμῖν μὲν μούνοισι.] Postremas voces duas ignorat MS., partim ex similitudine ductuum ab currente penna productas, partim per frustraneam repetitionem ex præcedenti versu.

413, 42. Πλῆθος ἀνδρῶν.] MS. ἀνθρώπων.

413, 43. Σὺ δὲ εἰ φαίνομαι.] MS. σοὶ δὲ εἰ φαίν.

Nescio quomodo vulgatum construant, quum nominativo isti nullus sit locus.

413, 45. Τ' ἄλλα σιγᾶν θέλω.] Ita intelligunt, ac si Demaratus sustinuerit injungere, ne posthac se rogaret; certe etiamsi rogaretur, nihil ab se responsum iri denunciet. An talis sensus aut credibilis, aut nitori satis venusto hujus Demarati conveniens? Porro quid volunt ista τἄλλα, nisi τολοιπόν? Mirabile est, quod legitur in MS. ἅμα θέλω τολοιπόν. Pulcherrima clausula. Si in his tibi blaterare videor, non peto in futurum auctoritatem majorem in sermone meo, sed videar tibi semper blaterare. Integra enim sunt postrema θέλω τολοιπὸν φαίνεσθαι φλυέειν, sed subintelligendo. Hunc sensum assecuti non sunt, qui Herodotum tractaverunt.

413, 48. Ἐς γέλωτά τε ἐτρέψατο.] MS. ἔτρεψε. Et sane toties ista media forma sequitur, ut queat videri Herodotus merito nunc noluisse uti.

414, 6. Τῷ μούνῳ Ξέρξης δῶρα.] Vereor ne hoc sit nimium, in tanto Megistanum numero. Sane & MS. habet tantum τῷ Ξέρξης δῶρα, sed sine vocula μούνῳ. Utique sufficit gloriæ, quum mox attribuit ei hoc decus, ut de illo dicat ὡς ἀρίστῳ ἐόντι, quod integrum exhibet idem MS. codex, non ἀριστεύοντι, non ἀρίστῳ.

414, 11. Ὕπαρχοι ἐν τῇ Θρηΐκῃ καὶ τῷ Ἑλλησπόντῳ.] Non male, sed tamen MS. legit καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, qua varietate, dulcissima certe, nequit fraudari Herodotus.

414, 48. Ἐκαλέετο Γαλαϊκή.] In tanto silentio & veterum & recentiorum nihil habeo nunc quod afferam, nisi me reperisse in libro Mediceo Γαλδαϊκὴ. Quod nomen si scriptum olim fuerit majusculis literis ita ΓΑΛΔΑΙΚΗ, apparet quantis mutationibus potuerit esse obnoxium ex errore scribentium. In eodem exemplari legebatur Λίσος, & mox Λίσου. Licet his addere etiam quæ sequuntur, ibidem sic expressa esse Στραῦόσε καὶ Κόμψαντος, tum & Πύστιρος.

415, 13. Ἀπεξηραμένον.] Nihil quod reprehendas, nisi legeretur in optimo MS. ἀποξηρασμένον. Id omnino non debuit mutari.

415, 23. Τῇσι νηυσὶ εἵποντο.] MS. ἐν τῇσι νηυσὶ εἵποντο. Quod sicut plenius, & simul minus molestum, ita cogor & in sequentibus fidem optimo codici dare. Etsi enim agnoscam satis eleganter dictum πεζοὶ ἀναγκαζόμενοι εἵποντο, tamen ita scribendum non judicavit Herodotus ex ipsius testimonio, verum πεζῇ. De qua deliberes licet, dum nunc auctori reddatur; quippe est vox ejus, ut cap. 115. τοὺς δ' ὑπὲρ θαλάσσης πεζῇ ἑπομένους.

415, 30. Καὶ νιφάσι συνηρεφέα.] Utramque speciem idoneam ad montes συνηρεφέας faciendos, nempe ἴδας & νιφάδας accurate inspexit Portus in Lexico, quum adjectivum tractaret. Attamen pro secunda profert MS. καὶ χιόνι συνηρεφέα.

415, 38. Τῶν καὶ Νιφάτης ἐστὶ οὔνομα.] Etsi ni-

nihil ex Florentia notaverim, tamen in edendo ita priores sequi nequivi, quum tot manus in hoc lutum invasissent. Nam & Holstenius ad Stephanum pag. 338 monet apud Herodotum corrupte legi, & jubet scribere τ̃ ἐν Φάγρης. Recte, & habuisset operæ pretium, nisi tot annos ante illum de vitio hoc monuisset Ortelius, quem mentionis honore prosequitur Grentemesnilius, perinde in Phagrete perspicax, laudato primo hujus vitii depulsore Leopardo in Emendationibus, quod verum esse docet liber 8 cap. 1. Ita nullus hic locus Hostenio. Nequivi autem temere assentiri in vocula ϗ expellenda, ut illi faciunt, nescio utrum de industria, an per incuriam. Id videbis igitur restitutum, ut scripserat Herodotus.

415, 45. Καὶ Παιόπλαι.] Populus certe montibus suis valde obscuratus, ut nihil clarum de iis proferri possit, nisi auctoritas optimi exemplaris, quod quidem habet tantum ϗ Ὄπλαι, quod mirere.

415, 48. Ὀλίγον πρότερον.] Ut 6, 69. Ὀλίγον γάρ τι πρότερον ἐλθόντα. Attamen etiam nunc probat optimus MS. ὀλίγῳ πρότερον, ut 8, 95. Τȣ̃ ϗ ὀλίγῳ τι πρότερον τȣτέων ἐμνήσθην. Et 132. Οἱ ϗ ἐς τὴν Σπάρτην ὀλίγῳ πρότερον τȣ́τεων ἀπικόμενοι.

415, 49. Καλέεται Φύλλις.] Notavit hanc scripturam Holstenius ad Stephanum, in quo quia scribitur Φυλλὶς, nequivit hanc differentiam sine nota prætergredi. Utinam ea prima ab ipso venisset! Sed laudabiliter id ipsum præceperat ille diligentissimus Geographorum veterum scrutator Ortelius. An ille ab Holstenio non habitus fuit tanti, quem tamen adeo dense adhibuit? Quum interim omnia sint plena ineptiarum, nec Herodotus aliter scripsit, quam citavit Stephanus, ut abundantissime persuademur ab vetustissimo codice Mediceo, ex quo plane notavi Φυλλὶς.

416, 12. Περσικὸν ἦ τὸ ζώοντας καλορύσσειν.] Horum nihil omnino est in MS. Neque ullam causam habeo, ut pro Herodoteis habeam, quod illo tempore nequaquam tale fuit creditum; immo clarissime appareat esse lemma ab docto lectore adscriptum margini ex materia, quæ illud docet, ut scribentis habitum accusare nemo possit, qui ubique perdiligenter vigilavit. Adde ad 363, 22.

417, 21. Τίθεται πάντα.] MS. τιθέαται, ut habeat Portus jam etiam in simplice, quod in composito προτιθέαται notavit 1, 133.

417, 29. Τῇ ὑστεραίῃ.] MS. ἐν τῇ ὑστεραίῃ.

417, 36. Καὶ τ̃ λοιπῶν.] Certe hæc sunt sine sensu, & vitiose abundant, quum τὰ λοιπὰ satis exprimantur per τὰ ἐπιόντα. Nec sane assequor, unde Valla hanc versionem concinnare & exprimere tam commode potuerit, nisi & ipse legerit, prout exstat in optimo MS. ϗ τὸ λοιπὸν, quod exhibui.

418, 4. Τρεῖς μοίρας ὁ Ξέρξης δασάμενος πάντα τ̃ πεζὸν στρατόν.] Meminimus alibi aliter apud hunc scriptorem legi. Et inde est, quod etiam Suidas hunc locum respiciens & citans in v. Δάσασθαι non dubitat his præponere voculam ἐς, idque tolerant tam in prioribus editis, quam modo Cantabrigiæ. Licuit omnino scribere Suidæ prout voluit; sed non debet ad manum ejus solam exigi Herodotus. Nempe ista præpositio nunc non est nostri Herodoti, qui se monstravit etiam 4, 67. Ἐπεὰν τὴν φιλύρην τρίχα σχίσῃ, prout illic indicavi in optimo MS. legi, non τρίχα, quod supposuerunt. Sed & jam antea duplex ille accusativus annotatus est ad sanandum auctorem nostrum.

418, 9. Καὶ Σέργις.] MS. ϗ Γέργις.

418, 12. Σμερδονία.] Multo magis Persicum sonat, quod legitur in MS. Σμερδομένεα. In vulgato prorsus nihil est, unde pateat ad Persica pertinere.

418, 14. Διέπλωσε τὴν διώρυχα.] MS. διεξέπλωσε, quod negari Herodoto nequit, quum & sic alibi habeat.

418, 16. Σίγγος ϗ Σάργη.] Narro tibi, lector, in optima illa & tam vetere membrana clare legi Σάρτη, prout ex hoc Herodoti loco eam annotavit Stephanus de Urbibus, ut debuerit pro verissima restitui ista appellatio, inter utramque indecenter satis ambigente Holstenio. In voce Πίδωρος sibi non satisfecit, quum super tertiam literam inscripserit λ.

418, 18. Ἔπλεε ἀπικόμενος.] Ut mox vicissim πλέων ἀπίκετο. Attamen plebejum satis esse opinor ultimum verbum, & potius de alio quocunque itinere usurpaveris, ut ab hoc loco sit repulsum, si noveris, quid Herodotus ibi scripserit, omnino magis placiturum. Mihi certe videtur perfectissimum politissimumque esse, quod habet MS. optimus ἔπλεε ἀπιέμενος. Plane enim id exprimit illud nauticum velis immittere habenas.

418, 21. Σερμύλην.] Infeliciter hoc vocabulum turbatum ab doctissimo Maussaco, defendit Holstenius ad Stephaniana.

418, 40. Σινδόν τε πόλιν.] Nullam mutationem repertam à me fuisse in optimo libro testari compellor propter Holstenium adeo enixe auctori huic opponentem epitomen Stephani, in qua est Σινδος.

418, 45. Παρὰ Ἄξιον.] Si non commodius, certe non pejus in optimo MS. περὶ Ἄξιον. Utique tale quid interpretatur Valla.

419, 6. Καταφοιτέοντες γὰρ οἱ λέοντες.] Hunc locum jam ab Æliano animadversum tangit Brissonius in lib. 3 de regno Persar. p. 315.

419, 25. Χώρην τοσόνδε.] MS. τοσήνδε, & necessario quidem. Forsan typorum vitium.

419, 31. Τοῖσι χώροισι.] MS. χωρίοισι.

419, 32. Ἐκ Κρηστωναίων ῥέων.] MS. ἐκ Κρηστωνέης ῥέων, pro Κρηστωναίης, quod elegi.

419, 45. Ἐς τὴν περ ἐσέβαινε.] MS. ἐνέβαινε.

420, 5. Συγκεκληϊσμένην.] Bene spectatum participium, & conveniens turbæ similium in Herodoto compositorum. Hoc tamen mirabar, cur Portus maluerit id reponere sub verbo κληΐω, quum præcedat κληΐζω. Jam vero eximie Mediceus MS. præfert συγκεκλημένην, cui si jota subscripseris sub octavam literam, habes præclare ab verbo κληΐω, idque admittendum censui, quum & in cap. 41 habeas συνέκληιον. Satis antea jam dictum est.

420, 12. Ἐς αὐτὴν ἐσβαλλόντων.] Priores duæ voces non sunt in MS. Et non videtur edidisse Herodotus, quum nec Θεσσαλίην subintelligere voluerit, ut quæ non noscebatur, nec λίμνην, quoniam ea tantum in sermonibus fuit; an in re sic fuerit, non definit auctor.

420, 31. Τὰ διεστῶτα.] Merum Ionismum præbet MS. τὰ διεστεῶτα. & quidem justissime, ut ex tot locis jam per alios observatis patet.

421, 26. Ἐς φρέαρ ἐμβαλόντες.] MS. ἐσβαλόντες. Deinde MS. οὐκ ἔπεμψε, non ἀπέπεμψε.

421, 36. Ἀπόγονοι Ταλθυβίου Ταλθυβιάδαι.] Vox media non est in MS. cui in hac parte bene convenit cum Latina interpretatione, ubi etiam non reperitur iste genitivus: nec opinor ab Herodoto venisse. Ad quam causam præclare inservit Eusthathius commentans Iliad. α, ubi pag. 110. Ἡρόδοτος καὶ Ταλθυβίου ἱερὸν ἱδρύσασθαί φησιν ἐν Σπάρτῃ, καὶ ὅτι ἀπόγονοι ἐκεῖσε Ταλθυβιάδαι καλούμενοι plane omisso Ταλθυβίου nomine, ut certe non magis huc immitti debeat, quam cap. 106 dicit τοῖσι Μασκαμείοισι ἐκγόνοισι, quod quidem est corruptissimum.

422, 11. Δεδόξασθε.] Multum certe impetraverunt, si id jam impetraverint, ut rex regum ita de illis sentiat; qui tamen cuperet omnes illos Lacedæmonios in malam rem mitti posse. Sed nimium liberalis est hic Hydarnes, aut potius ab futili aliquo viro suppositus est Herodotus, qui induceret Hydarnen sic absurde agentem, quod ipse ex ingenio suo, non illo bene perspicaci conceperat. Satis erit si intra terminos optandi manserit Hydarnes, prout in hoc loco legit eximie codex iste Mediceus δεδόξωσθε, ita ut super ω sint positæ literæ οι, ut fiat δεδόξοισθε. futurum erit ut videamini.

423, 4. Σιτάλκεω τοῦ Τύρεω.] Hujus posterioris nominis nulla fides est in narrationibus Scythicis, quum in eisdem ubique decantetur appellatio Terei, prout optimus MS. nunc habet Τήρεω, quod lætus restitui.

423, 25. Οἱ Ἀθηναῖοι.] MS. εἰ Ἀθηναῖοι. quæ immutatio est necessaria, nec miremur quid animi fuerit Stephano vel contra duplex *an* Vallæ, vel de conditionali particula *si* ingerenda Latinis, quum in Græcis non extaret. Magnus tamen fuit in Græcis, ubi licet non exstaret, ille tamen vel vidit, vel imaginatus sibi est videre, quum ex iis absque hac sententiam non nisi imperfectam referas. Præbe igitur libro Mediceo hanc laudem Herodoti redintegrati.

423, 33. Προδόντες ἂν Λακεδαιμόνιοι.] Hoc certe non est nisi activæ ut terminationis, ita significationis. Et Valla tamen, *proditi à sociis Lacedæmonii.* At catus ille Stephanus hanc inconvenientiam animadvertens, astute invertit Latina, ita ut sententiam eandem quidem (quippe ea necessaria est prorsus) retineat, sed verbum tamen in eandem Græcis formam traducat, *ubi eos socii prodidissent.* Vide quam ludibriosi fluctus excitentur ab viris alioquin præclaris. Dum male suspicatur segnem in hoc loco fuisse Vallam, ubi forsan vel attentissimus fuit, pro vero sustinet assumere προδόντες ὑπὸ συμμάχων. Recte prorsus Valla, quem condecorat in immensum fides MSti Medicei plane habentis προδοθέντες ἂν Λακ. quod & de Cod. Arch. testatur Th. Gale. Et mox ὑπ᾽ ἀνάγκης, non ἀναγκαίης.

425, 23. Μετεξέτεροι.] MS. μετεξέτεροί τε.

425, 39. Ναυμαχίην παρεσκευασμένους.] Quod hoc vel locutionis vel sententiæ genus est, ut probari ab viris Græcæ linguæ gnaris potuerit? An hæc possunt notare *instructa classe pugna navali?* Et cur duntaxat non dicitur εἰς ναυμαχίην, ut solet Herodotus? Etiam παρηρτημένους rectius ex more Herodoti fecissent ab illo ejus παραρτέεσθαι. Sed præclare concinnat iterum optimus ille codex Mediceus παρασκευασαμένους. Hoc convenientissimum.

425, 45. Οὕτω μοι δοκέειν.] Id quidem nimis directe profertur, quasi Herodotus ipsum Themistoclem dicentem ostenderet, quod tolerari nequit. An statuerunt in illo dativo elegantiam quandam & pleonasmum, ut solet? Cur igitur non factum ἡμῖν, ut certe Valla interpretatur? Immo latet aliud satis mire occultatum, quod præclare offert ille Herodoti custos MS. οὕτω μιν δοκέειν. Et mox idem ὦ σχετλίη, non σχετλία.

426, 43. Ὁμαιχμίην συνθησ.] MS. ὁμαιχμίην τε συνθησ.

427, 43. Ἐξηρτυμένοι.] Notum & à viris doctis bene illustratum verbum & per similia loca Herodoto vindicatum, ut nulla ei lis posset evenire, nisi à veritate ipsa, quam continet liber Mediceus, præter exspectationem offerens ἐξηρτημένοι. Sane etiam bene notum est Herodoti verbum ἀρτέω cum suis

ſuis compoſitis quibuſdam, & unde exſulabat hæc forma, quam reſtitui.

428, 5. Παρήσονται παραλαμβάνοντες.] Et Valla & Stephanus præcipuam dant materiam publice gratulandi de inſpecto codice Mediceo, & manu Herodoti recepta. Diſceſſit enim, prout potuit Valla, ab corrupto, & ſenſum qualem qualem dedit *& quum accepiſſent intellexiſſentque Græcos ſeſe colligere, tentaturos Perſæ obſiſtere.* Hæc Stephanus liquide noluit aſpicere. Nam quum in his appareat verbum πειρᾷν, quantum in ipſo fuit, Stephanus inde aufugit, & ut diceret aliquid, audacter ſuſtinuit proferre οὐ παρήσονται, ut ſit ad verbum Græcos non omiſſuros ipſos aſſumere. Credo id traxit ex cap. 160, ubi eſt ἄλλῳ γε οὐδενὶ παρήσομεν ναυμαχέειν. Sed nimius eſt bonus vir, & quam egregie legit optimus MS. πειρήσονται, plane ut cap. 172. Ἡμέας γε πειρησόμεθα αὐτοί τινα σωτηρίην μηχανεώμενοι. Et ſic paſſim.

428, 16. Κάρη γε τὸ σῶμα σαώσει.] MS. Κάρτα.

428, 19. Ἐσελθεῖν ἐπὶ τὸ βουλευτήριον.] MS. ἐπελθεῖν.

428, 23. Σπεισάμενοι Λακεδαιμ.] An jam fecerint & proſpexerint illud, vix dicas; & ne Valla quidem hoc proferre audet: adeo indefinitus hic aoriſtus, quo longe melius eſt futurum, quo Herodotum uſum teſtatur MS. optimus, exhibens σπεισόμενοι. Unum certe hoc eſt ex conditionibus, quas volunt præſcribere, antequam in arma conſentiant.

428, 44. Κωλύει οὐδέν.] MS. κωλύειν. Recte, quum & præcedentia & hoc reſpiciant verbum antecedens ὑποκρίνασθαι.

428, 47. Ἢ ὑπεῖξαι.] MS. ἤτι ὑπεῖξαι.

429, 13. Ἡμῖν ἀντιξόους.] Satis multa habet Portus de hoc adjectivo, ut ex Suida & Ariſtotele etiam noverit ἀντίξουν. Habuit id quoque cognitum Herodotus, ut clare nunc perhibeat MS. ἀντίξους, in quo jam confirmatur Suidas.

429, 18. Οὐδὲν ἀπαγγελλομένους μεταιτέειν.] Participii hujus nullam curam geſſit Portus, etſi locus foret perperam adminiſtratus. Certe iſtud vulgatum ſub Vallæ nomine eſt alieniſſimum. Quid enim vult *& à principio diſſimulantes quod actum eſſet nihil popoſciſſe?* Ubi reſidet iſta diſſimulatio in Græcis? aut in ipſo negotio quæ diſſimulatio intelligi hîc poteſt? Sunt meræ nugæ. Id mirum eſt, quod notat Stephanus pro vulgato etiam legi ἐπαγγελλομένους. Ubi hoc? In nullis editis hoc video: ſed vidi in optimo MS. Mediceo, unde id reſtitui.

429, 35. Ξέρξης ἀπέπεμψε.] Decenter ſatis in MS. Ξέρξης τε. Et ſtatim ἀτρεκέως εἰπεῖν. quod de induſtria nunc videtur Herodotus tenuiſſe, ut ne deſereret ſuam varietatem, qua non longe infra uſurpabit iſtud εἶπαι.

429, 42. Ἐς μέσον συνενείκαιεν.] MS. συνενείκαιαν. Aliud ergo appetimus, quam Portus protulit.

430, 12. Οὐκ ἐλήφθη.] Simpliciter & Valla *aſſumptus non eſt.* At quomodo igitur illuc venit, & ex Rhodo trajecit in Siciliam? Immo id abſurdum, & unice verum legitur in optimo MS. οὐκ ἐλείφθη. quod probare me teſtor, etſi ſe ipſum ita probet, ut prius pro alieno & pravo dejiciat. Tu negabis inter colonos eum aſſumtum eſſe, & nullam aliam rationem adferes, qua ille in Sicilia vixerit ita ut etiam ejus poſteri ſacerdotes in Sicilia fuerint? Quæ ſtultitia hæc eſt? & eam Herodoto auſi fuerunt ingerere. Paulo ante edidi ex eodem libro ἀπίκατο, ubi vulgo ἀπίκοντο.

430, 31. Τοῦ Παταρέως.] Nihil facilius, quam interpretari *Patareo* cum Valla. Sed quomodo iſte è Lycia in Siciliam? an ſcire id non eſt neceſſe? Utique inter Rhodios eum fuiſſe non dixit auctor. Quid igitur cogitarunt viri docti, qui ita hucuſque legerunt in Herodoto, quaſi ille ſupponeret tyrannidas in Sicilia ſic facile patere Lyciis? Relinquamus illos ſuo genio: Herodotum noſtrum egregie ab nugis nunc redimit codex optimus, unde diſcimus eum ſcripſiſſe Πανζάρεος, ut fuerit filius Pantarei.

431, 7. Εὐκλείδη τε καὶ Κλεάνδρῳ.] Satis conſtat nomina majorum ſæpe in poſteris repetita fuiſſe, ſicut potuit hic Hippocrates memoriam nominis fraterni in filio conſervare voluiſſe. Si tamen modo ita vocati fuerunt. Nam MS. optimus de poſtremo exhibet καὶ Κασσάνδρῳ.

431, 13. Κυλλυρίων.] Fæx cognita ſatis, ſed ab aliis nomine Κιλλικυρίων vocata, quum interim Italicus MS. habeat Κιλλυρίων, de quibus docte ſatis egit Henr. Valeſius ὁ πάνυ ad Peireſciana pag. 39.

431, 21. Ἀνά τ' ἔδραμον καὶ ἀνέβλαστον.] Quam multa de hoc poſteriore verbo ſcripta ſunt? Ipſe Portus vir doctiſſimus recenſet verſionem ſuam, item Vallæ, item Stephani, & nullus in ea rationem ullam habet præpoſitionis ἀνά. Miraberis haud dubie, lector, intelligens legi in MS. ſimpliciter καὶ ἔβλαστον. quod eſt veriſſimum.

431, 28. Ἀειρομένους τε πόλεμον.] Longe ad præſentia commodior MS. ἀειρομένους τε.

431, 46. Μέλλει στρατηλατέειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.] Id genus ſupra reſtituimus. Sed hîc aliter legitur in optimo MS. στρατηλατήσειν, cui eſt nunc auſcultandum. Sicut paulo ante iterum poſui ex eo ἀπίκατο, quum vulgo ſit ἀπικέατο.

432, 47. Ἡγεμονίην ἀπαρτιρέεσθαι.] MS. ἀπαρτιρήσεσθαι, ſpoliari cummaxime imperio.

433, 7. Ξεῖνε Σπαρτιῆτα.] Annotavit hoc judicium ſani hominis Grotius in notis ad epi-

 ſtolam

ſtolam Pauli ad Romanos 12, 21, ubi allegatur ei *Solon Syracuſarum Princeps*, idque ſic propagatur per varias editiones. Miror ab certa hominum natione Herodotum mendacem proclamari, Grotium non.

433, 33. Ναυλικῆς ἀρχῆς ἄρχειν.] Quid vanius dici queat, vix video. Vox itaque media quum non exſtaret in MS. agnovi codicem optimum, & rationem unicam emendandi Herodoti, qui ſubintellexit στρατιῆς vocem in antecedentibus aliquoties uſurpatam; & ſic omnia recte habent. Portus multa collegit in v. ἄρχειν, ſed hoc genus loquendi ἀρχῆς ἄρχειν prætermiſit.

434, 1. Ἀρξομένους οὐκέτι] MS. ἀρξομένους οὐχ ἕξειν. Id quod certe eſt acrius. Quî enim negare poteſt Gelo, Græcis quum fateatur habere qui præſint, abeſſe qui ſubſint, quum ſciret geſta ad Marathonem. Itaque debet in futuro pronunciari id, quod veretur aut denunciat; id erat jocoſe Græcos non habituros, quibus imperaturi forent. Ἀρξομένους ſumit eo ſenſu, quo ἀρχόμενοι, ut collegit Portus in v. ἄρχεσθαι.

434, 13. Μὴ οὐ δύνανται.] MS. δύνωνται.

434, 28. Ἀλλ' ὑπὸ δικαιοσύνης.] MS. ἀλλ' ἀπὸ δικαιοσύνης.

434, 31. Ἐς Μεσσήνην μεταβαλοῦσαν τ' οὔνομα.] MS. ἐν Μεσσήνῃ.

434, 32. Καὶ τοιῷδε τρόπῳ.] MS. καὶ τοιούτῳ τρόπῳ.

435, 37. Καρχηδόνι.] Apparet unicuique Vallam optime vertiſſe. Quidni igitur & crediderunt editores Herodotum optime ſcripſiſſe? Abhinc ut id credatur, teſtor me edidiſſe, prout ſuppeditabat codex optimus; etſi vix crediderim vulgatum aliunde veniſſe, quam ex errore oculi cernentis antecedens, non hunc dativum.

436, 9. Ἔχωσι πρὸς τὴν Πέρσην λέγειν τοιάδε.] Hoc fateor ſatis ſimplex eſſe, & tale, ut etiam ſtipes rudis intelligere poſſit: multo facilius ut id ab Stephano vertatur *operam dabant, ut poſſent hæc Perſæ dicere*. Sed id eſt alienum ab elegantia & circumſpecta ſuavitate Herodoti, unde eſſe opinor, ut verbum λέγειν non ſit in MS. Hoc nempe erat, quod ſciri intererat; hoc quod ab Herodoti manu profectum erat. Hoc accedit ad dulcedinem locutionis in ſacris libris, tum alibi, tum Act. Apoſt. 24, 9 εἴ τι ἔχοιεν πρός με. Verba prorſus ipſa, ſed ſenſus acerbior & tetrior; ſed nihil impedit in utramque partem loquutione iſta uti.

436, 37. Λέγεται γὰρ Μίνω.] MS. Μίνεων.

437, 2. Ὑρίην πόλιν.] Quam ejus in hoc ſcriptore mentionem commemorat Strabo lib. 6 pag. 282, quod non intactum præterit diligentia maximi Caſauboni; niſi quod indicari etiam debet in optima membrana legi Ὑρηδίην & Ὑρηδίης, ita vetere ſcriptura variante, unde literæ δ in primo loco ſuperpoſitum λ. Sed haud dubie innuitur Herodotus ſcripſiſſe Ὑρίην, & Ὑρίης.

437, 22. Μετὰ Μίνωα] MS. μετὰ Μίνεω, & ad ultimam literam loco altiore habet additam literam ν.

437, 25. Ἀπὸ τούτων δέ σφι ἀπονοστήσασι ἐκ Κρήτης.] Hoc quidem eſſe extra oleas, & omnino in hac narratione tolerari non poſſe cui non patet? immo & cui non patuit, etſi ſileat Stephanus aliique? Valla mirabiliter *Troja reverſos*. Oportet ad hoc ſtupuiſſe omnes, etſi viderent diverſitatem in Græcis, hiſcere tamen non auſos, donec Cl. Meurſius in ſcripto de inſula Creta pag. 146 ſuſtinuit conjicere ἐς Κρήτην. Fruſtra, etſi dicat aliquid. Sed prægravat Valla, quum liquide in optimo Mediceo legatur ἀπονοστήσασι ἐκ Τροίης, quod ideo reſtitui, adjuvante etiam Th. Gale.

438, 6. Ἀχαιΐης ἐς Ἄλον] De hac appellatione, quæ etiam recurrit cap. 197, ſolliciti fuerunt viri docti, Holſtenius ad Stephanum pag. 27 & Grentemeſnilius ad Strabonem pag. 321. Qui quod ſuſpicari potuerunt ex ſimili nomine ab aliis Geographis dato, ipſe vidi liquide ſcriptum in codice MS. qui eſt Florentiæ, unde nulla potuit me remorari hæſitatio ab veri reſtitutione.

438, 8. Ἀπικέατο.] Nihil confert iſta mutatio, & recte MS. ἀπίκετο.

438, 15. Τῶν πολεμάρχων ἀραιρημένος.] Vacillat Græciſmus, nec loquutio eſt integra. Unde emendatiſſime profert liber MS. ἐκ τῶν πολεμάρχων ἀραιρ. Etiam Herodotus addit præpoſitionem.

438, 38. Ἀπικέατο.] Hoc loco habet MS. ἀπίκατο.

438, 43. Τῆς ἐν Θεσσαλίῃ.] Sic accurate reſpondet antecedentibus ἐν Θερμοπύλῃσι. Sed nunc in eodem MS. legitur τῆς ἐς Θεσσαλίην.

439, 9. Ἤδη τὸ Ἀρτεμίσιον ἐνδέκεσθαι.] MS. δέκεσθαι. Et ſufficit.

439, 15. Ἐοῦσα ἁμαξιτὸς μούνη.] Vox prior non eſt in MS.

439, 21. Τόγε παλαιόν.] Satis omnino foret aliis: ſed non Herodoto, cui nunc placuit abundare, ut docet optimus MS. τό γε τὸ παλαιόν.

439, 28. Ἐκ Θεσπρωτῶν οἰκήσαντες γῆν τὴν Αἰολίδα.] An igitur & apud Theſprotos eſt ſuboles Æolidis? aut in Theſprotis Theſſali poſſederunt Æolin? Non intelligo, quemadmodum docti lectores potuerint iſtud narrationis genus componere. Utique Valla ſic expoſuit, & opinor credere lectores huc uſque omnes, quum ſit falſiſſimum & abſurdiſſimum in Geographia. Laudabiliter itaque in optimo MS. exſtat οἰκήσαντες, quod aoriſtum

ſtum tempus intelligis ut ſuperius dixit βασιλεῦσαι & τυραννεῦσαι, ut indicentur *compotes* vel *poſſeſſores facti regionis Æolidis.*

439, 42. Εἶναι ἐφαίνοντο ἐπιτήδειοι.] MS. ἐμφαίνοντο.

440, 20. Καὶ Αἰγινέη.] MS. ἡ Αἰγιναίη, ut mox rurſus.

440, 33. Ἐς ὃ καταπρεσβυγήθη ἅπας.] De hoc habes judicium illius cati Dionyſii Longini cap. 31.

441, 21. Τηλικαῦτα ἔτι (ὡς ἐγὼ συμβαλλεόμενος εὑρίσκω) τόσον.] MS. ignorat voculam proxime appoſitam ſequenti parentheſi. Quin etiam nec deinceps primam vocem, quæ interjectam eandem parentheſin ſequitur, τόσον. Nec plane ulla ex his tolerari poteſt. Sed valde ineptam ſic apparet eſſe parentheſin, quum omnia ſequentia in quarto caſu concepta & ſtructa pendeant ab verbo εὑρίσκω, quod debet eſſe liberum.

442, 1. Τοῦτο μὲν τό.] MS. τοῦτο μὲν δὴ τὸ.

442, 6. Δόκησιν δὲ δεῖ λέγειν.] MS. accurate ſatis δόκησιν δὲ δὴ δεῖ λέγειν.

442, 22. Σιταγωγοῖσι ἀκάτοις.] Hoc dedecet Herodotum, dedecet Ioniſmum. Immo ἀκάτοισι, ut eſt in MS.

442, 33. Τοῦ σύμπαντος στρατεύματος.] Sic jam loquutus fuit cap. 82 τοῦ σύμπαντος στρατοῦ τοῦ πεζοῦ. Attamen edidi, quod notabam in MS. legi ut præſtantius ad Herodotum, συνάπαντος. Vide ad 42, 13.

443, 17. Ὅσοι μὲν νυν αὐτέων αὐξόμενον.] MS. ὅσοι μὲν οὖν αὐξ.

443, 42. Οὐκ ἔχω εἶπαι.] MS. εἰπεῖν.

444, 2. Ἡ ναυηγίη αὕτη.] Vox poſterior non eſt in MS.

444, 6. Ἄλλα τε χρύσεα ἄφατα.] Hæc quoque poſterior vox non eſt in MS. & quidni bis poſitum πολλὰ ſufficiat ad omnia?

444, 9. Λυπεῦσα παιδοκτόνος.] MS. παιδοφόνος. Et Plutarchus in hac parte memorat παιδοφονίαν, licet in his verbis agnoſcatur ab eo παιδοκτόνος, & p. 871 repetit Ἀμεινοκλέους παιδοφονίαν.

444, 31. Ὀλίγας τινάς σφι ἀνηξόους.] Secunda vox in MS. non eſt, qui mox etiam legit ἀπὸ τούτου ἔτι, non ἀπὸ τοῦδε ἔτι.

444, 47. Ἐν τούτῳ ὧν ὅρμον.] MS. ἐπὶ τούτου.

445, 8. Ὅτι ὁ Σανδώκης &c.] Particula ὅτι non eſt in MS. nec eſſe ab Herodoto ſummopere perſuadeor, qui ſæpius ita loquitur in narrationis inchoando principio neglecta particula iſta.

445, 10. Ἀναλογιζόμενος ὁ Δαρεῖος.] Citat hunc locum bene credulus Deſid. Heraldus lib. 1 adverſarior. cap. 9. Verum ibi primo MS. tantum λογιζόμενος ὁ Δαρεῖος, plane ut cap. 3 hujus libri. Sed & quod ſtatim ſequitur πλέω εὗρε οἱ ἀγαθὰ, duas in medio voces in eo nullas reperi, & quamvis defendi illæ poſſint ex more Herodoti, quo ſolet ille verbum ſæpe aliquod præmittere, cui tunc participium mox ſubjicit, ut nunc vides inſequi εὑρὼν δὲ τοῦτο, malo tamen parere codici veteri, qui offert ipſam manum Herodoti, adſueti ex participiis connectere periodum, quod aliquis non intelligens videtur iſtas voces ingeſſiſſe egreſſus perſonam ſuam. Etiam deinde MS. ἐργασάμενος, non ἐργασμένος.

445, 30. Πεντεκαίδεκα νηῶν ὧν εἶπον.] Agnoſcis vulgarem loquendi apud Græcos fæcem, in qua primo optimus MS. ſecundam vocem non habet; & deinde reparat Herodotum, prout ipſe bona fide ſcripſit, nempe exhibens tantum πεντεκαίδεκα τῶν εἶπον. Et quis illam requirere poteſt, qui præcedentia Herodoti percucurrit? & quis alteram mutationem rejicere?

445, 43. Ἱρὸν τοῦ Ἀφλυστίου Διός.] Quum Ortelius in Theſauro mentionem faceret Laphyſtiæ, ad eum ſic ab Holſtenio annotatum accepimus: *De Laphyſtii Jovis templo extat narratio apud Herodotum lib. 7. recte enim ibi* Λαφυστίου *in margine legitur pro* Ἀφλυστίου.

446, 8. Κυτισσώρου τοῦ Φρίξου παιδός.] Quum ita clare ſit editum in Herodoto, ut & mox Κυτίσσωρος, non adſequor, quid mentis fuerit Th. Munkero ad Hygini fabulam tertiam ſcribenti: [*Majori forte jure* Κυσίσσωρον *Herodoti lib.* VII *in* Κυτίσσωρον *quomodo ſcriptum in vita Apollonii, transformes.*]

446, 22. Τῇ δὲ κάρτα στεινός.] MS. τῇ δὲ ἡ κάρτα στεινός, quæ vocula ibi tenet ſuam vim. Et ſtatim περὶ δὲ τὸ χῶρον ἔρεα, ſine vocabulo τοῦτον. Et merito omiſi ſic jubente MS. quum modo ea vox antecederet ad κόλπον ſpectans, unde inconſulte etiam revocata fuit ad vocem hanc χῶρον. Sic juſtiſſime replevi ſimul & accidi.

446, 35. Εὐρυχωρέστατόν ἐστι πάσης τῆς χώρης.] Longa vox, ſed quæ nihilo plus adfert, quam brevior & extat in MS. εὐρύτατον. Sane abſurdum quid eſt in iſto εὐρυχωρότατον χώρης, nec certe ſtatim cap. 200 dicitur χῶρος περὶ αὐτὴν εὐρύχωρος, ſed εὐρύς.

446, 45. Ἁμαξιτὸς γὰρ μίη μούνη.] Eſt ſupervacue accurata deſcriptio. MS. optimus illud μίη non agnoſcit. Certe cap. 224 dicit ὡς μούνης οἱ ἐούσης ταύτης τέκνου, non addens etiam μιῆς.

447, 3. Καὶ χῶρος περὶ αὐτὴν εὐρύς.] Sic quiſque ruſticus loqueretur. at Herodotea cura ac dulcedo melius dedit, ut videtur indicare optimus MS. exhibens una litera minus αὐτῇ. Scribe καὶ χῶρος πέρι αὐτῇ εὐρύς. Noluit auctor conjuncta haberi περὶ αὐτὴν, quod notum erat cuilibet.

447, 13. Οἱ δὲ τὰ πρὸς νότον.] Neceſſario οἱ δὲ. Nec fuit tam inſcitus Valla, quin hæc pars pertineret ad Græcos. Mox etiam Τεγεητέων,

γεηΐέων, non Τεγαιηΐέων. quod ἐθνικὸν exemplo est, quam inania & absurda potuerint oriri ex illa commixtione diphthongi αι cum vocali ε.

447, 18. Καὶ ἡμίσεες ἐξ ἑκατ.] Copulativa non est in MS. & abundat certe vel ipso Valla arbitro, qui in interpretationem Latinam non admisit.

447, 21. Διηκόσιοι ὁπλῖται.] Vox postrema non est in MS. cui & ipsi Valla interdicit sua parte, & rectissime, quum jam auctor non cogitet de alio genere.

447, 29. Πᾶσαν εἶεν ἡμέρην.] MS. εἰσὶ.

447, 45. Τοῦ Ἀλκαμένεος τοῦ Τηλέκλου.] MS. τοῦ Ἀλκαμένεος, τοῦ Τηλέκλου.

447, 48. Τοῦ Ἡγήσιος.] Quis ille Hegesis sit, longa mora erit quærere. Vix credibile ex tot scriptis ne unum quidem exstitisse codicem, ab insulsis scribentium mutationibus immunem. Et majus portentum est viros doctissimos maluisse in tanta emendandi & mutandi dulcedine hoc ignotum & indictum nomen in isto regio stemmate relinquere, quum satis scirent quoque esse corruptum & falsum. Quisquis enim legit libri secundi caput secundum doctissimi Cragii de Lacedæmoniorum republica, scire nequit in ea urbe Eurystheni majori filio Aristodemi natum fuisse Agin, unde ista posteritas dicta est Agidarum nomine. Atqui MS. Mediceus planissime habet τοῦ Ἥγιος, ut 6, 65 Ἄγιος, quo innuitur ipse ille Agis, etsi Latini illic eum citare malint *Agidis*. Sed ab Herodoto est prima litera Ionismo donata, quod decepisse videtur certos homines, ut ab veri nominis cogitatione abducerentur. Sed & genitivos ita componit Herodotus, qui hunc ipsum locum innuit 9, 63, ut tanto magis, qui Herodoto favebant, debuerint eum ab errore immunem præstare. Vivant igitur hactenus Eurysthenidæ, sicut 8, 131 Proclidæ.

448, 15. Παραλαβὼν δὲ ἀπίκετο.] MS. ἀπῖκτο.

448, 48. Ὁκόσοι τε εἰσὶ.] An potuit talia imperare Xerxes? an res militaris patitur, ut isti sic numerari queant, ac pateat, quot illic essent, ut interpretatur quoque Valla. Atqui Florentiæ legit optimus MS. ὅσοι τε εἰσὶ. Certe id commodius, ut hactenus voluerit eos cognosci.

449, 3. Προσέλαζε ὁ ἱππεὺς ἐς τὸ στρατόπεδον.] Id quoque nimis se invergit, nec commode jungitur verbum & ista præpositio. Bene prorsus idem MS. πρὸς τὸ στρατόπεδον.

449, 13. Μαθὼν δὲ ταῦτα.] Enimvero ista sunt egregia, & digna, ob quæ explorator adeat vel periculum, ut narret quosdam milites exerceri, quosdam caput sordibus purgare. Omnino erant & alia, quæ non oportuit negligi. Itaque sapienter scripsit Herodotus teste optimo MS. πάντα. Certe hoc exprimitur ab Floro 1, 17. *Ille per noctem pastorio habitu speculatus omnia refert tutum iter.* 6, 70 dicit πυθόμενος τὰ ἐβούλετο.

449, 19. Ὡς ἀπολεύμενοι καί.] MS. ὡς ἀπολεόμενοί τε καί.

449, 24. Μαθέειν τὸ ποιεύμενον ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων.] MS. πρὸς τῶν Λακ.

449, 43. Τοσοῦτοι ἐόντες οἷοί τέ εἰσι τῇ ἑωυτοῦ στρατιῇ μαχέσασθαι.] Habes speciosa emblemata ad extendendum sermonem satis vane. Itaque MS. optimus tribus prioribus verbis neglectis habet τῇ ἑωυτοῦ στρατιῇ μαχέσονται. Quæ verborum paucitas longe acriorem acerbitatem effert, & haud dubie Xerxis vehementiam, qui responso ingratissimo velut stupefactus, interrogatione paucissimas voces, sed clarissimas continente percellere vult Demaratum nimia de Spartanis suis audentem.

450, 20. Πλήθεϊ χρήσασθαι.] MS. πλήθεσι, quod longe decentius ad has monstrosas turbas.

450, 45. Τῇ προτεραίῃ ἑώρων.] Non solet Herodotus ita formare hoc imperfectum, ut idcirco genuinum videri debeat, quod legi in optimo MS. ὡρῶν.

451, 3. Τοὺς ταύτῃ ὑπομένοντας.] MS. ὑπομείναντας.

451, 20. Ἑλλήνων πυλαγόραι.] Voluerunt igitur viri docti hoc posterius esse etiam specimen varietatis Herodoteæ, ut quum genitivus Πυλαγόρων, qui præcessit, ab iis esset agnitus venire ex nominativo Πυλάγοροι (id distincte facit Portus) nunc tamen hunc nominativum ab auctore accipiant pronunciatum ut primæ declinationis. Quid quæris? est nimis captatum, & quod in aliis legerunt, cupiunt admiscere Herodoto, cujus optimus MS. plane legit πυλαγόροι, id quod retinemus.

451, 28. Ἐπεὶ οἱ ἤρεσε.] MS. ἐπεὶ ἤρεσε, & non amplius.

451, 37. Ἔκ τε τόσου δὴ κατεδέδαιτο.] Quis ille angulus est, ubi Stephanus mussitavit de hoc non intelligendo loco, ut jubeat videre, quæ alibi dixerit? Multum quæsivi, sed frustra. Sed neque vel κατεδέδαιτο vel καταδαίω aut simile in lexico Ionico novit Æmilius Portus; ut in verbo Δάσασθαι, est ἀποδάσασθαι, διαδάσασθαι; nec hujus loci verbum in Thesauro iste Henr. Stephanus. Sedent igitur hic ingenia defixa prorsus, quæ quam fuissent gavisa, si scivissent legi in optimo MS. κατεδέδεκτο. Satis simpliciter & vere.

451, 44.] Πρὸς Μηλιέων.] MS. πρὸς τῶν Μηλιέων.

452, 19. Οὐδένα σφι.] MS. οὐδὲν σφι. Validius hoc ad persuadendum adscensum; ut crediderint non modo hominem, sed nihil, quod ullo genere impediret aut discrimen eis movere posset. Nam quæ hic in vicinia apparent

rent sub nomine Φωκαέες, de quo tamen agit Portus in v. Ἀναδραμεῖν, & sub verbo ἀνεκήρυσαν, habui errores typorum.

453, 5. Μαχαίρῃσι τῇσι αὐτέων ἐτύγχανον ἔτι περιεοῦσαι.] Ita placuit viris doctis per editiones efferre locum Herodoti de Græcis ultima ausis non ad se & locum defendendum, qui commissus illis erat, quam ad mortem pro patria obeundam & ultione præsenti, quantum possent, honestandam. Quales memorandas in historia ærumnas quum Herodotus soleat stylo graviore explicare, etiam animadvertere solet Dionysius Longinus in libello περὶ ὕψους, ubi capite 3 περὶ ὑπερβολῶν hæc quoque verba citat, ut Tan. Faber ingenium suum in altum evehens fumum captaret, mire detractus ab Tollio, ineptissime adhæsuro ad illa τῇσι αὐτέων. Primo igitur mireris licet Fabrum causantem non reperiri casum verbi ἐτύγχανον, unde ad insolentes delabitur cavillationes, quum & in hoc Herodoto tot fingantur parentheses, & in Livio easdem tam crebras meminerat. Sensus erat plenus, modo sic concipiatur μαχαίρῃσι τῇσι αὐτέων (ἐτύγχανον ἔτι περιεοῦσαι) καὶ χ. Sic sensus certe erat, etsi non levis nec facilis. Itaque frui oportebat, quod Dionysius dabat ταῖ ἐτύγχανον, quando recte omnia procedunt, eamque vocem ab Dionysio datam aut simili erudito existimante Herodotum periturum, nisi ad Ionismum formaretur, persuadet nobis fides invicta codicis Medicei, in quo legitur αἳ ἐτύγχανον, & non αὐτέων, sed αὐτῶν etiam rectissime. Certe illud pronomen relativum negari nequit, quin habuerit Laur. Valla, & bene usus sit, modo in versione vocem *barbari* paululum retro movisset. Hæc enim mens est: *Hoc in loco defensantes se gladiis suis, qui adhuc supererant, & manibus & oribus, obruerunt barbari jacientes, alii quidem ex adverso urgentes, & munitionem muri congerentes, alii undique circumeuntes adstando.*

453, 7. Ἐκέχεητο γῆ.] MS. ἐκέχυτο γῆ.

453, 19. Βασιλῆα φθίμενον.] MS. βασιλῆ φθίμ.

453, 34. Τοῦτον ἄπαντα.] MS. τοῦτον εἰπάντα. Et deinde quod sequitur εἰπόντα ignorat. Tale quid habuisse Vallam, quod legerit, apparet manifeste ex ejus versione, in qua non fit aliqua mentio vocis ἄπαντα.

454, 11. Ἐς τὰ στεινότερα.] Nulla hic sunt, neque Herodotus in præcedentibus aut gradus angustiarum fecit, aut hac vel simili comparativo usus est. Hinc optime istud vitiosum ostendit procuratque membrana Medicea ἐς τὰ στεινόπορα.

454, 22. Ῥώμης ὅσον ἔχον μέγεθος.] Facile potuit hoc ab futili manu immitti, quum sic 2, 76 & 78. 3, 26. 4, 178. Sed aliter ex testimonio optimi MS. dedit Herodotus, nempe μέγιστον, ut 3, 22 χρόνον ὁκόσον μακρότατον ζόει. Sed & εἶχον legitur in scripto libro. Deinde etiam non minus præclare ac nulla parte supprimenda MS. habet καὶ Λεωνίδης τε ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ πίπτει ἀνὴρ γενόμενος ἄριστος καὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ ὀνομαστοὶ, πολλοὶ δὲ καὶ οὐκ ὀνομαστοὶ Σπαρτιητέων. At patet eum tres sortes hominum enumerasse, unde primo ait de Leonida: deinde illos ὀνομαστοὺς, sed ultra illos fuerunt adhuc inferioris ordinis non pauci, nec ambigi potest, quin adfuerint aliqui hilotæ. Hos denique triplices jungit, ubi vulgo tantum legebatur Λεωνίδης τε ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ πίπτει, ἀνὴρ γενόμενος ἄριστος, καὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ ὀνομαστοὶ Σπαρτιητέων, nimis truculenta fraudatione Herodoteam narrationem mulctantibus aliis libris. Vocat omnes ἄνδρας ἀξίους γενομένους, & horum se nosse ait nomina. Immo non horum modo ista nomina inquisivit, qui ibi ceciderunt, sed insuper addit ultimo etiam omnium 300 nomina se didicisse.

454, 33. Ἀτάρνεω θυγατρός.] Atarne est Æolicum, aliquoties etiam in Herodoto memoratum. Optime igitur egregius ille MS. Ἀρτάνεω, & sic mox Ἀρτάνης. Nullus non dixerit id magis convenire ad Persicam rationem.

454, 40. Ἀδελφεοὶ ἐνθαῦτα πίπτουσι.] Sicut supra notavit notabile momentum, quo Leonidas cecidit, nempe quum cogerentur ad gladios rem trahere, atque ita magis cominus trucidare: ita nunc duorum illustrium Persarum casus non contigit temere in pugna, prout jam aliquamdiu processerat, sed quum singularis stimulus incenderet novos impetus, nempe cadaver Leonidæ. Utinam modo manum continuisset Stephanus, qui post hæc verba interposuit comma, quod ignorat Aldina perinde ac Camerariana! Itaque id ejeci, quum ratio postulet gloriosis mortibus apponi quoque causas, ne temere videantur obitæ, & conjunxi Ἀδελφεοὶ ἐνθαῦτα πίπτουσι μαχεόμενοι ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδεω. An vero quinque posteriora vocabula potius apponi debeant sequenti periodo, ita ut puncti nota statuatur post participium μαχεόμενοι, quod nonnulli professi sunt se ita distinguere, nequit illi esse ambiguum, qui recte locum inspiciat. Omnino enim supervacuum foret dicere istos illic pugnantes cadere, ubi omnes tali in gestu & animo cadunt nemine nunc deside aut tergiversante. Itaque omnino indicat Herodotus his quoque stimulum ibi singularem accidisse, ut in pugnando essent promptiores & incautiores, atque ita caderent, nempe cadaver Leonidæ, quod Græci statim subducere & ludibriis eximere conati sunt, Persæ omnino sibi vindicare. Jam licet has voces adjungat quis participio μαχεόμενοι, utique tamen sequentia Περσέων τε καὶ Λακεδαιμονίων

μονίων ὠθισμὸς ἐγένετο πολλὸς nequit intelligi casu fieri, sed eodem stimulo utrosque agitante, nempe obtentione cadaveris regii, quod inde patet manifeste, quia ille ὠθισμὸς tamdiu duravit, ἐς ὃ τοῦτόν τε ἀρετῇ οἱ Ἕλληνες ὑπερεξείρυσαν. Quinetiam non solet inchoare sic abrupte suas periodos Herodotus, ut incepisse supponatur Ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδεω Περσέων τε &c. quod tamen jam olim videtur cogitavisse eruditissimus Portus in vocabulo Ὠθισμὸς scribens: *Pro Leonidæ cadavere obtinendo vehementer conflixerunt, ita ut se mutuo protruderent atque propellerent.*

454, 43. Ἕλλωες ὑπεξείρυσαν.] Nescio an istud verbum conveniat virtuti Spartanorum, sicut ipsum Latinum *subtrahere* apud Vallam, quasi furtim aliquid contigisset. Igitur prægrande meritum est optimi codicis, dum legit ὑπερεξείρυσαν. Merebatur certe gloria temporis nostri, ne istud decompositum porro lateret plane ignoratum huc usque & nulli scriptum, nisi nunc mihi, præsertim quum Græcam gloriam adeo clare circumferat. Non enim subtractum est tunc Leonidæ cadaver, sed aperte & superne quorundam humeris, & forsan scuto exceptum post aciem delatum est. Sive autem ex vulgato retineatur ὑπερεξείρυσαν, ut antea docui, seu minus, jam non agam.

455, 2. Ὁ δὲ κολωνὸς οὗτος.] Vox ultima non est in MS.

455, 12. Φασὶ εἶπαι.] MS. εἶπεῖν. Sic aliquoties mutatum.

455, 32. Ἐκ Πελοποννήσου.] Pereximie, ne quid Spartanum hinc absit & in Doricis mortibus requiratur Dorici mandati os MS. ἐκ Πελοποννάσου. Hinc existimatio facienda exactæ curæ quam adhibuit auctor, quam alii scire non potuerunt, nos plane videmus. Cæterum quod sequitur, τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι, plane ut editur, referebat quoque codex MS. unde eadem fide crediderim descripsisse Herodotum, dum inspicit, qua prius, & hinc accuratius, quam est omnis illa varietas citationum atque etiam allusionum in vertendo, sive ille Cicero sit, sive alius quicunque, & mirer nuper pronunciatum esse in notis ad Tusculanas Ciceronis ab Herodoto vitiose eum versum relatum esse. Id est nugari & vitiose agere.

456, 9. Οὐκ ἐθελῆσαι ὁμοφρονέειν.] MS. οὐκ ἐθέλησαν ὁμοφρονέειν. Infinitivi enim constructio jam terminata est in verbis ἀποθανέειν ἅμα τοῖσι ἄλλοισι; licet mox sequentia revertantur ad cultum infinitivi, qui præcessit. Narratio velut magna nimis est, quam ut non interstinguatur quadam varietate.

456, 17. Ἀλγήσαντα ἀπονοστῆσαι.] Hæsi unde existimarem Vallam venisse ad talem interpretationem, quæ plane non accedit ad verbum ἀλγεῖν, in qua tamen nullus aliquid statuit advertendum, quod mireris certe, quum intolerabile sit istud vulgatum, quod ex libro tantum nono cap. 22 citat Portus, hunc locum ignorans, perinde ut in v. ἀλογεῖν. Sed nimirum ille legit, prout exhibetur in optimo MS. ἀλογήσαντα ἀπονοστῆσαι. Nonne debuerunt huc eos deferre vel sola verba Herodoti 4, 150. ἀλογίην εἶχον τῆς χρηστηρίης? Et mox τῆς μὲν αὐτῶν ἀπολομένης, quod pronomen inseritur etiam ab Valla.

457, 3. Ἀναίτιοι εἶναι.] Immo εἶεν, ut est in MS. & necessario requiritur.

457, 8. Τοὺς μὲν τινας αὐτέων.] Vox postrema non est in MS. & licet delere.

457, 23. Ἔστι ἐν Λακεδαιμονίῃ Σπάρτη.] Macte laude, sapientissime Valla, qui unus potuisti retinere & adsequi manum Herodoti, omnibus post te delirantibus, donec Th. Gale ex Cod. Arch. & Eustathio proposuit quoque ἐν Λακεδαίμονι, prout exsultavi, quum non aliter legissem in Codice Mediceo. Et sane ita legit Eustathius ad Iliad. pag. 222. Jam vero cur quum Valla id interpretatur *Lacedæmone*, an rectius id effertur ab Stephano *Lacedæmonio agro?* Quid? an non Polemo apud Suidam dicitur scripsisse περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι πόλεων? Non minus hic caute agunt, quam Stephanus in Herodoto, & interpretantur *de Laconicis urbibus*. Quomodo non ludibria debuit Cragius, ponens cap. 1 lib. 1? *Sed quum intelligatur Lacedæmonis nomine usitate & ut plurimum regio, sicut locus illustris Herodoti lib. 7 docet, ubi ait:* Ἔστι ἐν τῇ Λακεδαιμονίῃ Σπάρτη πόλις. Sane ex libro 1 capp. 65 & 68 idem clare apparet ex usurpatione gentilium nominum Σπαρτιῆται & Λακεδαιμόνιοι.

457, 30. Αὐτέων διεξόδους.] MS. αὐτέων τὰς διεξόδ.

457, 37. Χίλων.] MS. Χείλων, plane contraria vice, quam placuit editoribus. Vide lib. 1 cap. 59. Et mox κέρδος μέζω, non μέζον, sed super ultimam literam superscripta habet ον.

458, 42. Οὐδ' ἂν συμβουλεύσομεν.] MS. efficacius οὐδὲ ἂν συμβαλλόμ.

459, 2. Λεωνίδεω πέρι ἀκηκοώς.] Vox media non est in MS. Nec refragaberis, si bene distinguas, nempe ita. Καὶ Λεωνίδεω, ἀκηκοὼς ὅτι βασιλεὺς τε ἦν καὶ στρατηγὸς Λακεδαιμονίων, ἐκέλευσε ἀποταμόντας τὴν κεφαλὴν &c.

459, 8. Οὐ γὰρ ἂν κοτε.] MS. οὐ γάρ κοτε.

459, 23. Ἐν Σάσοισι.] Emendatissime MS. ἐν Σάσοισι. Et cur id non notavit Brissonius lib. 1 Regn. Pers. p. 45? Quid quæro? quum Indici Herodoteo inserantur etiam sive ab Stephano sive ab Jungermanno *Memnoniæ Susæ*.

459, 27. Δέλτιον δίπτυχον.] Hoc annotavit &

& Pollux, sed illustravit Salmasius de modo usurar. cap. 10.

459, 33. Ἐπεὶ δὲ ἀπίκετο.] MS. ἐπεὶ δὲ καὶ ἀπίκετο. Et statim ὑπέθετο, non ἐπέθετο. Et denique fini hujus libri adjicit MS. eadem verba, quæ vulgo habentur in principio libri 8, ita ut ibidem quoque retineat ac repetat MS. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω λέγεται γενέσθαι. de qua consuetudine notavit aliqua Is. Casaubonus ad finem libri 3 Strabonis.

JACOBI GRONOVII

NOTÆ ET OBSERVATIONES

in librum octavum HERODOTI.

461, 10. Μέχρι οὗ.] MS. μέχρι ὅσου.

461, 42. Τὴν νέα τοῦ Ἀδειμ.] MS. τὴν νέα τὴν Ἀδειμ.

462, 6. Προσπλώειν.] MS. & nunc & semper in hac historia προσπλέειν. Paulo ante legebatur etiam in eodem ἀπίκατο, non ἀπικέατο, quod vulgo tenent.

462, 9. Εὐφρόνη καταλάβοι.] Ut c. 16 καταλάβοιεν. MS. tamen nunc καταλαμβάνῃ.

462, 14. Μὴ ὀφθέωσι.] MS. μὴ ὀφθείησαν.

462, 27. Αὐτῆς τῆς τότε ἄριστος.] Digna sunt quæ inspiciantur ad hunc locum notata ab Salmasio in Plinian. Exercit. pag. 1146.

463, 12. Πολλαπλασίας.] MS. πολλαπλησίας.

463, 21. Ὅκως ἕκαστος αὐτέων πρῶτος.] At longe suavius in optimo MS. legitur ὅκως αὐτὸς ἕκαστος πρῶτος. 1, 107. Παρ' αὐτέων αὐτὰ ἕκαστα μαθών.

463, 33. Αἰσχρέου.] MS. Αἰσχραίου.

463, 42. Ὡς δὲ εὐφρόνη δὴ ἐγεγόνεε.] Non placet hic ordo codici Mediceo, qui, & sane melius, habet ὡς δὲ εὐφρόνη ἐγεγ.

464, 2. Ἀναπνεῦσαί σφεας ἔκ τε τῆς ναυηγίης.] Quod in ipsis contextus paginis subduxi ab publica notitia, plane tamen supprimendum non censeo; non quia potest inducere dubitationem, sed quod totam rationem ejus codicis cognosci, puto, interest: nempe quod in codice MS. secunda manus fecerit ἀναπλεῦσαι, verbum quidem notum, sed quod nec huc convenit, nec ab Herodoto usurpari solet, amante magis ἀναπλώσαι, ut 1, 78. Adde Portum.

464, 6. Ῥεύματα ἰσχυρὰ καὶ θάλασσαν ὁρμημένα.] An ista verba sunt, quæ in vertendo ante oculos habuit Valla *validi in mare aquarum discursus*. Ut fieri forsan potuit, ita nonnisi cum quadam ambiguitate. Certe interpretationem ejus explicant clarius verba quæ leguntur in MS. ἐς θάλασσαν ὡρμημ.

464, 16. Ὑπὸ θεοῦ.] MS. ὑπὸ τοῦ θεοῦ.

464, 20. Ἀτρέμας τε εἶχον τὰς νέας.] Citat hunc locum Portus & conducit cum pluribus, ubi ista adverbii illius terminatio est eadem, prout mox quoque occurrit cap. 15. Compellor tamen testari in MS. optimo legi ἀτρέμα τε

465, 24. Δρησμὸν δὴ ἐβουλεύοντο.] Recte: sed Herodoto non invidenda est sua manus MS. eam monstrante ἐβούλευον.

465, 27. Ἀπὸ τοῦ βαρβαρικοῦ.] Id quidem nimis amplum laxumque & ex nimia gentium varietate constans fiat, quam ut sic uni voci posset includi. Certe MS. ἀπὸ τοῦ βαρβάρου.

465, 31. Τῇ ἐλπίζει.] Sed opportunissime MS. ἐλπίζοι.

465, 38. Πυρὴν ἀνακαίειν.] An ut ei pariter omnes assiderent & vel se calefacerent, vel assarent carnes? Bene magna igitur illa esse debuit. Nec Valla ante oculos tale quid habuit, sed πῦρ ἀνακαίειν, ut est in MS.

465, 39. Ἀπικέσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.] MS. ἐς τὴν Ἑλλάδα. & mox ἐτρέποντο pro ἐτράποντο, quod subjecerunt ex frequenti iteratione aoristi in his libris, quasi inde norma dictaretur, ut hoc loco non aliter exstaret.

465, 43. Οὔτ' ἐξεκομίσαντο οὐδέν.] MS. οὔτε τι ἐξεκομίσαντο οὐδέν, perquam suave, quum ut οἷόν τι, πολλόν τι, ita & οὐδέν τι. Et præterea insignis ille codex non habet προεσάξαντο, quod lib. 1 cap. 190 reduxit, & nunc posset idem sensus locum habere, sed fidens sibi effert προσεσάξαντο, ut non notet *ante importaverant*, sed semper magis magisque invexerant. Non notantur quidem decomposita ab προσες, sed non intelligo, cur non perinde probarentur ac reliqua ab προσεπι.

466, 33. Ὑπ' ἀναγκαίης.] MS. ὑπ' ἀνάγκης.

466, 42. Τῶν συμμαχιέων αὐτοὺς ἀποσχῇ.] Quis ita loquutus fuit? Et quot συμμαχίας potuerunt eodem tempore habere? Inprimis si adhibeatur Latina interpretatio Vallæ, *ut à præliis navalibus summoverentur*, quam unusquisque fateri debet huc esse commodissimam, sed male congruam vulgatis Græcis, nisi ea mutentur in τῶν ναυμαχιέων, ut recte est in MS. Non enim aliud legisse Vallam mihi imaginor. Deinde etiam Θεμιστοκλέης μὲν ταῦτα, quod jam supra quoque occurrebat, castigatiore locutione, non μέν νυν ταῦτα.

466, 45. Ἀνὴρ Ἱστιαιεύς.] Non igitur ad amussim voluit interpretari Valla, dum reddit *vir*

quidam Hiſtiæus, voce poſtrema ampliata perſpicue ex Græco Ἱστιαιεὺς, quod plane legitur in optimo codice, licet mox dicantur Ἱστιαῖοι, quod eſt ſecundum in iſto populo gentile. Etiam Th. Gale id producit.

467, 2. Ἔπλωε ἀλής.] Diligenter Portus annotavit exempla verbi πλώειν & compoſitorum ejus. In eis hoc primarium illic reperio. Melius abſtinuiſſet. Nam eximius ille ex Italia codex legit ἐπέπλεε ἀλής.

467, 6. Τῆς Ἐλλοπίης μοίρης.] Hæc Stephano negligente per Sylburgium admiſſa ſunt in Latina, quantum ſcio, qui poſuit in margine *Ellopiique agri & Hiſtiææ regionis maritimos vicos*. Poterant propius explicari, ut feci. Sic quum in hoc loco agi contigerit, etiam Ortelius nullam Ellopiam ex Herodoto commemorat.

467, 40. Ἀγαγόντες δὲ τούτους.] MS. ἄγοντες. Et ſatis eſt.

467, 44. Ὡς Ὀλύμπια διάγοιεν.] MS. ſimpliciter ὡς Ὀλύμπια ἄγουσι.

467, 46. Ἄεθλον εἴη σφι προκείμενον.] Ut 9, 100. Ὥς σφι καὶ αἱ νῆσοι ἄεθλα προέκειντο. Nihilominus in MS. erat κείμενον. Et id poteſt ſatiare lectorem, ut cap. 93. Πρὸς δὲ καὶ ἄεθλον ἔκειτο μύριαι δραχμαί.

468, 1. Πυθόμενος γάρ.] MS. πυνθανόμενος γάρ. Manere nempe voluit in tempore mox uſurpato.

468, 2. Εἶπέ τε πρὸς πάντας.] MS. εἶπέ τε ἐς πάντας, quod debet reſtitui.

468, 27. Τὰς δὲ λοιπάς.] Vox ultima non eſt in MS. & quam bene poteſt abeſſe?

469, 21. Δωρίδος χώρης ποδεὼν στεινός.] Hunc ποδεῶνα illuſtrat Salmaſius in Plinian. Exercit. pag. 418, quoniam vides in notulis Stephani quanta ſit varietas.

469, 31. Τὰ ἄκρα τὰ Παρνησοῦ.] MS. τὰ ἄκρα τοῦ Παρν.

469, 34. Κειμένη ὑπ' ἑωϋτῆς.] Portus obduravit non tangere, etſi animadverteret omiſſa hæc eſſe in Latinis, & Stephanum non acquieſſe. Atqui optimus MS. clare ἐπ' ἑωϋτῆς, quomodo ex ingenio conjiciebat Stephanus vertebatque *vertex Parnaſſi, qua ad urbem Neonem vergit, ſeorſum ſitam*. Sed addit, ne illius quidem lectionis ſenſus ſatisfacit. Quæ quum allegem ſub nomine Stephani, non ſequor Holſtenium, qui in notis ad Stephanum Byzantium proponens fruſtra aliam conjecturam ὑπὲρ αὐτῆς, quod plane foret otioſum, & verſionem & conjecturam attribuit Sylburgio, haud dubie deceptus. Equidem poſſideo Latinum Herodotum Francofurti editum MDCXX, in cujus fronte ſcribitur *Acceſſit in hac editione Spicilegium Frid. Sylburgii*, quod verum eſt. Verum hæc verſio & conjectura per eaſdem voces prolata jam exſtat in editione Stephani anni MDXCII, ab cujus fronte penitus abeſt mentio Sylburgii; immo jam in editione Latina MDLXVI. Quin immo Sylburgii Spicilegium exſtat in editione Jungermanni pag. 627 junctim editum, ubi nihil de hoc loco; ut omnino pertineant ad Stephanum. Cui iſta non ſatisfacere cur mirer? Quæ enim iſta deſcriptio eſt, *urbs ſeorſum ſita?* quæ non urbs talis eſt? Vel ipſæ Emporiæ, vel Teos & Clazomenæ debent conſiderari ſeorſum ſitæ, licet junctiſſimæ. Itaque non tam lectio, quam explicatio & ſententia Stephani, ut nec ipſi Stephano, ita nec nobis ſatisfacere poteſt, nec cuiquam. Satisfaciet autem, ſi diſtinguas, ἐπιτηδέη δέξασθαι ὅμιλον τοῦ Παρνησοῦ ἡ κορυφή, κατὰ Νέωνα πόλιν κειμένη, ἐπ' ἑωϋτῆς; & interpreteris *vertex Parnaſſi verſus Neonem urbem vergens, ſuſcipere in ſe poteſt multitudinem*. Aliud eſt 9, 17.

469, 46. Χαράδρην.] MS. χαράδραν, ut omnia per primam literam hîc efferantur.

470, 23. Αἰολίδων.] Quos Æolidenſes cogitaverit interpres, non divinaverim. Itaque hunc Vallam in iſta parte ſequi noluit Grentemeſnilius in Græcia antiqua bis hunc locum citans p. 639 & 675, & utrobique interpretans *Æolidum*, quæ vox apud Latinos eſt ambigua, & vel fæminas notans, vel contracte poſita pro Æolidarum; unde neſcio quid velit; ſed utrobique deplorans inopiam hac in parte factam ſtudiis, quod nullus alius mentionem fecerit. Atqui ſit ſatis colligi poſſe hîc remanſiſſe reliquias poſteritatis Æoli, quæ illic tenuerunt. Unde laudabiliter eam vocem reparat optimus MS. ſcribendo Αἰολιδέων, ut lib. 6 Σκοπαδέων & Πεισιστρατιδέων. Et cur nobilis ille Vir non cogitat illa Plutarchi: διασώζονται γὰρ ἔνιοι μάλιστα τῆς Φωκίδος περὶ Στεῖριν αἰολίζοντας, quæ ipſe citaverat pag. 646. Et mox pro ἐπορεύοντο δὲ ταύτῃ, MS. legit ταύτην. Item ἀπίκατο MS. non ἀπικέατο.

470, 47. Ὅπλα προκείμενα ἔσωθεν ἐκ τοῦ μεγάρου ἐξενηνειγμένα ἱρά.] Vindingius in Hellene col. 300 ſic iſta transfert in linguam Latinam: *arma Martia, quæ in conclavi ſervabantur, ſua ſponte extra delubrum propoſita apparuerunt*. Præclare, ſi ipſe hiſtoriam ſcriberet. Sed interpres ſequi debet auctorem ſuum, quod opinor me feciſſe, ut certe volui facere, quum etiam Stephano vulgata minus placerent.

471, 5. Τοῦ πρὶν γεγενημένου.] MS. γενομένου.

471, 19. Ἰθὺ Βοιωτῶν ἔφευγον.] MS. ἀϊθύ. Portus ita agit, quaſi ἀϊθὺ nuſpiam occurreret apud Herodotum, nec ab eo eſſet uſurpatum.

471, 45. Πανδημεί.] MS. πανδημί, quod vere Ionicum.

472, 1. Ταῦτα δὴ πυνθανόμενοι οὕτω προσεδ.] Multo molliore vocum ſerie MS. ταῦτα πυνθανόμενοι οὕτω δὴ προσ.

472, 9.

472, 9. Τῷ χρηστηρίῳ τε πειθόμενοι καὶ βουλόμενοι ὑπηρετέειν.] Qui hanc lectionem concinnarunt, ſi Herodotum ſpectarunt, debuiſſent poſteriora potius convertiſſe in negativam formam hoc modo, καὶ οὐ βουλόμενοι ἀντιβαίνειν. Ita enim crebro procedit ejus ſtylus. Sed prout nunc leguntur iſta, certe vel aut illa verba πειθόμενοι καὶ aut tria ſequentia videri poſſunt, immo debent prorſus ſupervacua; vel ex indicio interpretis Latini omittentis ſane quod ſpernit. Unde in eo totus eram, an non is egiſſet temere, & recte duo ponerentur, quorum prius pertineret ad animos, poſterius ad exſequutionem, *quod perſuaderentur oraculo & vellent obſequi.* Sed Latinus interpres haud dubie ſequutus fuit auctoritatem majorem & veterem, & forſan ex hoc ipſo MS. libro petitam, quippe qui ignorat priora duo; ad quem acceſſi. Certe Laurentium Vallam & hanc ejus verſionem Latinam ignoravit Stephanus, qui tam libere de eo pronunciat.

472, 10. Καὶ τούτου εἵνεκα.] MS. καὶ τοῦδε εἵνεκα. Cap. 76 τῶνδε εἵνεκα.

472, 14. Ἐπιμήνια τελέουσι.] MS. ἐπιμήνια ἐπιτελέουσι. Aliquoties hanc repetitionem primæ ſyllabæ deprehendimus, omnino moderandam ex fide vetuſtatis, unde alibi non admiſimus: nam nunc quidem maxime placet. Cæterum Ἐπιμήνια iſta illuſtrantur in Cl. Meurſii Græcia Feriata in Νουμηνία.

472, 18. Μᾶλλόν τι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ προθυμότερον.] Adjectivum hoc ſæpe adhibet Herodotus, etiam inde oriens adverbium, ut pro bono debeat haberi, ſed non hoc loco, ubi legit MS. καὶ πρότερον, & ita legi debet, quippe quo longe clarius exprimitur illa promptitudo.

472, 19. Ἀπολελοιπυίης.] MS. ἀπολελοιποίης.

472, 40. Δωρικόν τε καὶ Μακεδονικὸν ἔθνος.] Infeliciſſima Uranie! quando tibi Mnemoſyne inculcavit hanc genealogiam? Hic locus erat, ubi de mendaciis circa Herodotum loqui debebant illi, qui quod abſurdiſſime ipſi committunt, certatim gaudent in alio accuſare. Hoc enim mendacium eſt patentiſſimum, aut ullos in Peloponneſo ducere originem ex Macedonia, aut Erineum & Pindum aut portionem Dryopidis attribui poſſe Macedoniæ aut unquam factum eſſe. Lege capp. 72 & 73: nihil reperies. Hoc Chronologiarum ſtolida, hoc Judæorum ſpretiones longe ſuperat: & tamen faverunt illi lectores omnes huic mendacio, quod potuiſſent abolere, ſi id putaſſent opus bonorum ſtudiorum abigere hinc inania. Sed vanitas garrire docet. Quin ſi diſceſſero ab uno Eraſmi Vindingii Hellene, (quod ſolum in eo quum cernerem, digniſſimum cenſui, qui Theſauro antiquitatum Græcarum inſereretur) nullum nominare poſſum, quin hoc tanto tamque aperto mendacio ſit fruitus. Iſte autem vir doctiſſimus ſic ſcripſit column. 330. Δωρικόν τε καὶ Μακεδνικόν. Sic lego pro Μακεδονικὸν ex ipſo Herodoto, cui Gens Dorica dicitur habitaſſe ἐν Πίνδῳ Μακεδνὸν καλεόμενον, & Stephano, cui Μακεδνὸν χωρίον ἐν Πίνδῳ. Politiſſime profecto eximius ille vir eradit hinc literam ο, & longe aliam regionem oſtendit deſcribi, non Macedoniam nimis inde diſtantem. Sed oportuerat ipſum ſimul docuiſſe, unde peteret iſtud gentile Μακεδνικὸν, quod ſciebat non modo nuſpiam occurrere, ſed ex indicio Stephani claro didicerat τὸ ἐθνικὸν ὁμοίως Μακεδνόν. Hîc igitur jactitet ſe licet illa ſplendida membrana Medicea libro VIII Herodoti reſtituto perinde ut reliquis præcedentibus, plane ſervans nihil aliud niſi Μακεδνὸν, ex qua jam per quadraginta annos ita ſolitus fui Herodotum legere. Nam verum eſt, quod de gentili notavit Stephanus. Sic enim Odyſſ. η, 106 dixit Homerus μακεδνῆς αἰγείροιο, quem locum novit & Henr. Stephanus, cum reliquo commentantium populo intelligens μακρὸν, quomodo etiam intellexit Lycophron ſcribens Μακεδνὰς ἀμφὶ Κιρκαίου νάπας. Sed certe Homerus potuit quoque intellexiſſe hoc gentile, ut innuatur populus ex Macedno agro. Certe locum iſtum videtur reſpexiſſe Suidas, quum ponit Μακεδνῆς. An reliqua quæ ſequuntur ſint ejuſdem, vix dixero, nempe ἴσως Μακεδονικῆς, ἢ κατ' ἀπόστασιν λίαν κεδνῆς. Ibi prima vox etiam in aliis editionibus depravata, nuper Cantabrigiæ ex editione Mediolanenſi & MSS. Pariſienſibus bene reſtituta eſt, ſed ab eo, qui ignorabat quid eſſet, unde vides illic manere Μακεδονικῆς, quæ nauci non ſunt.

472, 49. Διὰ τοιόνδε τι πρῆγμα.] MS. tantum διὰ τοιόνδε πρῆγμα, & vacuum eſt illud τι.

473, 9. Ἐπεκλήθησαν.] MS. ἐκλήθησαν, perinde ut mox, nec eſt cauſa, cur compoſito nunc uteretur. Sed hic locus eſt, qui monet attentos eſſe debere lectores Herodoti & vigiles, non remiſſos. Audi enim, quid ſcribere ſuſtinuerit præclarus ille J. Meurſius in Regno Attico lib. 1 cap. 13. *Confundit tempora Herodotus; qui Pelaſgis regionem poſſidentibus, Cranaos vocatos dicit, ut Cecropidas poſtea à rege Cecrope: cum Cranaus tamen, à quo demum Cranaos vocatos certum eſt, Cecrope poſterior fuerit.* His ſubnectit ipſa verba Herodoti: in quibus, oro te, an ulla mentio eſt temporis vel prioris vel poſterioris? Unde habet illam vocem *poſtea?* Nulla ſcintilla eam lectori oſtendit. Itaque cavit ab illa aut ſimili ſtrenue Euſtathius in verbis ibidem ab Meurſio citatis. Hujus fraudis origo & fons igitur eſt Marcianus Heracleota, etiam iſtic allegatus, qui ad metrum ſupplendum

dum compulsus fuit circumspicere voculas πρῶτον & μετὰ, incaute profecto, nec ordo narrationis, quam ponit auctor, quidquam habet commune cum ordine temporis. Itaque, quod his addi debet, in scripto de Regibus Atticis lib. 2 cap. 11 citat eadem loca, sed talia crimina Herodoti non disseminat.

473, 45. Οἱ βοηθήσαντες.] MS. οἳ ἐβοήθησαν.

474, 17. Ὡς ἢν νικηθέωσι.] MS. ὡς εἰ νικηθ.

476, 32. Ἔκ τε νηὸς ἐκβῆναι τῆς Εὐρυβιάδεω.] Duas postremas voces ignorat codex optimus.

476, 38. Κορίνθιος στρατηγὸς Ἀδείμαντος.] Ingreditur ergo aliquid Herodotus, quod dubitasse creditur Græcia: sed tamen valde sera sunt, quæ scribuntur ab Dione Chrysostomo in Corinthiaca pag. 456. Vide tamen.

477, 7. Ἀριθμὸν ἐλάσσονας.] Apparet hæc conficta esse ex capite 66. Οὐκ ἐλάσσονες ἐόντες ἀριθμόν. A quibus tamen hæc videntur multum diversa, ut nequaquam conveniant; & longe antefero quod legi in optimo MS. ἐλάσσονα.

477, 11. Ἅμα τῷ ναυτικῷ στρατῷ αὐτ. ἔφευγε καὶ ὁ πεζός.] Adjungit his quoque MS. στρατός. Nec ista repetitio videtur offendisse Herodotum, cujus exemplum quoque dedit cap. 47 Τέρας ἔτι μέζονα τοῦ πρὶν γενομένου τέρεος.

477, 13. Ἢν γὰρ τὰ ἐγὼ λέγω ποιήσῃς.] MS. ποιῇς.

477, 21. Τοῦ καὶ περιέχεσθαι μάλιστα χρεών.] Macte lascivas manus in supplendo, ubi quid videtur deesse, quia veram manum nequeunt assequi. Certe sic oportebat scribi ad integrum sensum, quum jam incepisset Herodotus ita corrumpi, ut in eo exstaret περιέχεσθαι. Id enim factum ex corruptela, quum legatur in optimo MS. οὗ καὶ περιέχεσθε μάλιστα vocabulo postremo rejecto; quæ quidem patet ex versione mea habere integerrimam sententiam.

478, 8. Ὑπ᾽ ἡμέων αὐτέων δέειν κληθῆναι.] Quam vacat illa vox tertia? & cur Laurentius eam in versione habuit pro nulla? quum bene posset proferre *à nobis solis.* Sed scias aliter eam lectori offerri, aliter eam ab Herodoto scriptam esse, ut testatur fidelissimus MS. αὐτὴν, quod est rectissimum. In eodem mox legitur συμμάχων τοιῶνδε, non τοιούτων.

478, 27. Νῆα ἀπέστειλαν.] MS. ἀπέστελλον, ut respondeat alteri facto, quod antecessit ἐπεκαλέοντο.

478, 33. Ἰδεῖν κονιορτόν.] MS. ἰδεῖν γὰρ κονιορτόν. Et mox μάλιστά κου, non κῃ.

479, 3. Καὶ τῇ κόρῃ.] MS. κούρῃ.

479, 23. Ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέει.] MS. δοκέειν.

479, 34. Τῶν ἐπεμνήσθην.] Ita persæpe. Attamen MS. τῶν ἐπεμνήσθημεν.

479, 38. Πάντες πλὴν Παρίων.] MS. copiosior πάντες οὗτοι πλὴν Παρ. qui etiam paulo ante legebat ἀπίκατο, non ἀπικέατο.

480, 3. Εἰ ναυμαχίην ποιέοιτο.] Suavius in MS. ποιοῖτο.

480, 7. Εἶπε μοι &c.] Mirifice hoc loco MS. in quo legitur εἰπεῖν μοι, & statim κακίστην γενομένην, itemque ἀποδεξαμένην. Quod quo diutius & attentius speculeris, eo amœnius & jucundius accidet, modo intellexeris aliquid, quod antiquæ linguæ crebro ad hujusmodi infinitivos intellexerunt, sane varium & multiplex.

480, 28. Σφέας διασκεδᾷς.] MS. διασκεδαῖς, ut sæpius subscriptum puncto vel penitus expressum confunditur.

480, 36. Προδηλήσηται.] Dum accurate conantur viri docti concinnare hujus verbi significationem, probant se nimium quam insipidos. Non enim qui alteri est exitio, ille potest dici προδηλεῖσθαι. Verbum enim hoc notat *ante lædere*, ut fatetur Portus, quod qui facit, ille non est utique auctor cladis alicujus, quam tamen idem velut secundam notionem attribuit, ac denique hunc locum vertit: *ne navalis exercitus accepta clade pedestribus copiis sit cladis auctor*, *sit exitio.* Sensus sat bonus, at nequaquam convenit Græcis, quæ non patuit Porto & aliis corrupta esse, sed quæ præclare restituit MS. προσδηλήσηται.

480, 37. Ἐς θυμὸν βάλευ.] MS. βάλεο.

480, 48. Φθονέοντες αὐτῇ ἅτε ἐν πρώτοισι τετιμημένῃ.] Perquam egregie MS. τετιμημένης, ut servetur sermonis forma, quam inchoavit in proximis, ubi licet præmiserit in dativo τῇ Ἀρτεμισίῃ, tamen subnectit ὡς πεισομένης, perinde in hoc membro. Quin etiam solet Herodotus sic absolute loqui, non observato, qui casus antecedat. ut cap. 90 διέβαλλον τοὺς Ἴωνας, ὡς δι᾽ ἐκείνους ἀπολοίατο αἱ νῆες, ὡς προδόντων. Sic & cap. 108.

481, 12. Νὺξ γὰρ ἐγένετο.] Verba Græca, sed nec opportunitatem tuentia, & nimis quotidiana & aliter cap. 12. MS. ἐπεγένετο, quod huc proprium & unice idoneum. An non hoc imitatur Thucydides IV pag. 129? qui & pag. 123 χειμών τε ἐπιγενόμενος μείζων.

481, 32. Καὶ πλίνθοι.] Hæ geminæ voces non sunt in optimo MS. nisi in margine, & quidem recentissimo calamo adscriptæ. Et possunt proscribi. Quid enim quæso in illis momenti? Possunt utique vel intelligi sub multitudine λίθων, & quum hîc tempus non fuerit coquinas lateritias instituendi, tamen credibile est ab locis, ubi copia eorum erat, advectos fuisse per illos, qui murum exstruere conarentur. Particulatim vero ire per omnia ad struendum idonea tempus non patitur.

482, 4. Καὶ Δωριέων μὲν.] Vocula prior abest ab MS. eaque exacta processus sermonis

ac

ac demonstrationis fluit distinctior.

482, 5. Αἰτωλῶν Ἦλις.] Cognita satis archæologia ex Oxylo, quam commemorant & Ubbo Emmius col. 107 tom. 4 Thesauri Antiquit. Græc. & Erasm. Vindingius ibidem tom. 11 col. 141.

482, 6. Ἑρμιόνη τε.] Nempe voces urbium Græcarum amant ita terminari more fæminino. Sed tamen & recte Herodotus nomen ejus profert scribens Ἑρμίωντε, ut legitur in MS. Florentino.

482, 11. Ὀρνεῆται.] MS. Ὀρνεᾶται.

482, 18. Οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι Ἕλληνες.] Vox postrema non est in MS. neque opinor nunc magis Herodoto placuit subnectere, quam paulo ante agens de Græcis Isthmum obsepientibus.

482, 22. Ἀνὴρ ἀνδρὶ περιστὰς σιγῇ λόγον ἐποιέετο, θῶυμα ποιεύμενος.] MS. ποιεύμενοι.

483, 11. Πάντα τὸν πορθμόν.] MS. περὶ τὸν πορθμόν.

483, 45. Σφέας περιεκυκλοῦντο.] MS. περιεκυκλέοντο.

484, 14. Πλέω ἀγαθὰ τῇ πατρίδι ἐργάσηται.] Citat hunc locum Portus in v. Ἐργάζεσθαι, ut inde illustrem ac conspicuam faciat lectori Herodoteo istam casus varietatem inter rem & personam, ut 3, 15. Sed frustra. Nam MS. clare habet τὴν πατρίδα, & hoc est Herodoteum. 7, 5. 8, 28 & 106 & 108. Vide etiam ad 129, 24.

484, 15. Λέγω δὲ ὅτι.] MS. λέγω δέ τοι ὅτι. Particula commodissima, sed per literarum transpositionem intercepta, ut vides.

485, 8. Ὡς τε διέφαινε.] MS. δὴ ἔφαινε. Vulgatum nimis arctum & brevis est momenti.

486, 16. Ἐπεὶ δὲ.] MS. ἐπειδὴ δέ.

486, 46. Φάναι σαφῶς.] MS. σαφέως. Hoc certe est Herodoti, & potuit Portus reliquis exemplis apponere hujus loci numeros.

487, 5. Αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες.] Habemus igitur, quem ante oculos habuerit Ennius, quum scriberet: *Vos etenim juvenes animum geritis muliebrem, Illa virago viri.* Quod nec apud Ciceronem lib. 1 Offic. 18, nec apud Ennium Columna bene vidit.

487, 27. Τοιοῦτον μισθόν.] MS. τοιόνδε, ut sæpius.

487, 29. Αἰγινέη νηῦς.] MS. Αἰγιναίη, ut c. 92.

487, 33. Ἀπέβησάν τε.] Quod nemo non videt absurdum esse. & ipse Valla vertit, quod exstat in MS. ἐπέβησάν τε.

487, 37. Πᾶν αἰτιώμενος.] Aliter Valla nunc quoque, & plane id ipsum quod exstat in MS. πάντας. Id quod notatum quoque est ab Th. Gale.

489, 7. Ἀποστρέψαντες τὴν νῆα.] Ut hoc ipsum est perobscurum, ita etiam vix patet, quid in vertendo sequutus fuerit Valla, dum ambigue scribit *conversa navi*, unde nequaquam distinxeris, utrum intellexerit celocem, an vero navem Adimanti: quia tamen junguntur facto Adimanti, certe intellexit Adimantum convertisse navem suam & ad Græcos venisse. Quod plane vult codex optimus, dum exhibet ἀποστρέψαντα, omnino scilicet Adimantum.

489, 16. Οἱ πολλοὶ παρατετάχατο.] Media vox non est in MS. Quid enim huc adfert? Certe nec agnovit Valla. Immo an non satis præcessit πολλοὺς τῶν ὁπλιτέων?

489, 21. Κατειρύσαντες.] Portus plura in hoc verbo dixit, quam ut citari queant. Sed MS. κατειρύσαντες, quod addes collectaneis sub num. 391, 44.

489, 37. Ἐπελάσαντος βασιλῆος.] Quamdiu Xerxes ἐπέλασε, non tetigere remi ejus Coliadem; sed quidem nunc, hoc est, debellato, propulsato, & coacto fugere. Itaque præclare MS. ἀπελάσαντος.

489, 42. Ἀπολέσθαι κινδυνεύσαι.] Ferri nequit hæc lectio, quum sicut præcedentia verba in subjunctivo fuerunt, δείσας μὴ ὑποθῆται, aut νοήσωσι, sic quoque subnecti debet κινδυνεύσῃ, quod liquide legitur in MS. Sed & quod junctim sequitur, scribe χρησμὸν ἐξέλαυνε, non ἐξέλαυσε.

489, 50. Παρεσκεύασο.] MS. παρεσκεύασαι.

490, 9. Τοσοῦτοι ἵπποι τε καὶ ἄνδρες διεστᾶσι κατὰ ἡμερησίην ὁδὸν ἑκάστην τεταγμένοι.] Uranie, Uranie Herodotea, qualis fuisti antehac? & qualis fores posthac, nisi ab Florentia puram tibi aquam ferrem! Patet enim hinc inopia Brissonii in libro primo regni Persarum pag. 147 hunc locum ad verba fideliter describentis, sed nihil explanantis, nec ostendentis ab se bene intelligi, tantum posita leni distinctione post verbum διεστᾶσι, quam in editionibus non video. In quo tamen propter tempus ferri ea res potest. Sed eum ipsum locum ita male descriptum ab Stanleio ad Æschyli Persas pag. 763, & Herodoto junctum Xenophontem cum Josephi iisdem verbis ac Suidæ (omnia Brissoniana) aspicere certe nauseam parat. Nec vero circa difficultatem sententiæ hæreo, sed turbor non adsequens, qui hæc adeo correpta sint. Nam quanto ad indolem Herodoti excellentius legitur hæc notatio in MS. τοσοῦτοι ἵπποι τε καὶ ἄνδρες διεστᾶσι, κατὰ ἡμερησίην ὁδὸν ἑκάστην ἵπποι τε καὶ ἀνὴρ τεταγμένος. Nullus opinor hunc locum ita intellexit; quippe ex vulgato ut & ex interpretatione nihil colligas nisi totidem equos, quot homines, per certa intervalla stationem habentes; quæ intervalla Herodotus exprimit eligitque diurna. Ergo quia singulo diurno spatio destinatus est homo unus, idcirco & equus unus citato cursu diem conficere debet. Quod nec credibile est, & si credi oportet, quoniam Herodotus in corruptis exemplaribus ita dicit, me arbitro fatue

priores editores id ſibi potuerunt imaginari, præcipue Valla, tanti mendacii deſcriptionem adeo accurate exſequens. Miror eos, qui circumciſionem, Chronologiam & alias offucias tam perdite tractaverunt, non hîc mendacem Herodotum poſtulaviſſe. Profecto quidquid id eſt, de diurno ſpatio & equo & homine, multum imminuitur ita feſtinatio curſus; quæ eadem augetur contra plurimum, ſi homo iſte diei uni datus in paucas horas mutare equum poſſit, plane ut nunc fieri ſolet. Nolo enim cogitare, quum dicitur ad diei unius viam quamque equi & vir deſtinatus, etiam intelligi poſſe vehicula, ſi non in omnibus, ſaltem in quibuſdam ſtathmis collocata, ad quæ requiritur vir & plures equi in horas certas mutati, ſed innuit equitationem nudam.

491, 26. Ἐπὶ συμβουλίῃ μεταπέμψασθαι.] Notavit ſane Portus, & hunc & ſequentem locum in voce Συμβουλή, ſcilicet prout ſcire potuit. Sed nunc ſcias legi in optimo MS. ἐς συμβουλίην μεταπ.

491, 31. Ἀποπειρᾶσθαι τοῦ Πελοποννήσου.] Id quoque defenditur multis ab Porto exemplis, quum tamen legatur in MS. ſimpliciter πειρᾶσθαι.

492, 14. Τῇ συμβουλῇ.] Eſt hoc alterum exemplum hujus vocis: ſed ut junctum priori, ita pari firmitate teſtatur præclarus MS. ab Herodoto ſcriptum eſſe τῇ συμβουλίῃ.

492, 20. Παῖδες οἱ συνείποντο.] MS. συνέσποντο, quod verbi iſtius inſtar adhibet ubique auctor.

492, 25. Τοιόνδε φέρεται πρῆγμα γίνεσθαι.] Truncatum Herodoteum, & egregie MS. συμφέρεται. Satis patet Æm. Portum nequiviſſe uti hoc exemplo in v. Συνηνείχθη, ubi colligit exempla hujus uſus verbi συμφέρεσθαι infinita ex auctore noſtro, ut ſcias ipſius eſſe.

492, 29. Δὶς ἤδη ἐγένετο.] Immo τρὶς, ut notavit lib. 1, quem numerum quum ſervet etiam Strabo lib. 13, Caſaubonus jubet hoc loco corrigere τρὶς, in qua re nondum illi potui parere.

493, 7. Κομίσας τοὺς παῖδας.] MS. κομίσας τοὺς οἰκέτας. Quomodo videtur legiſſe interpres, nec opinor alio modo ſcripſiſſe Herodotum. Omnem enim familiam tranſtulit Panionius, unde πανοικίῃ cum poſtea περιλαβεῖν dicitur Hermotimus. Adde cap. 109.

493, 34. Διαφυλαξούσας τὰς σχεδίας πορευθῆναι βασιλῆα.] Non eſt hic quartus caſus vitioſus, ſed languidus & inamœnus; multoque robuſtior erit dativus βασιλεῖ, prout legebam Florentiæ, & maxime probo.

494, 10. Στρατιὴ διαφθερέεται.] Sic à vulgo formatum iri hoc tempus reor equidem; ſed eſt adhuc aliud, nec minus probabile, nempe διαφθαρέεται, quod exſtat in optimo MS. Nunc editores primam literam gravati ſunt, & hinc ablatam repoſuerunt in voce verſ. 39 mira perverſitate.

494, 18. Ἐς ὃ ἔλθῃ.] MS. ἔλθοι.

494, 34. Νέφος τοσοῦτον ἀνθρώπων ἀνωσάμενοι.] Quæ hîc arena ſine calce? Remedium quærunt editores ab parentheſeos nota, quæ tota eſt eorum, non Herodoti. Quid? an ille ἄνδρας vocat, quos verſu antecedente dixit ἀνθρώπους? Videant hoc factum ſuum & exſultent. Res ipſa dicit νέφος ἀνθρώπων bono ſenſu dictum eſſe de Græcis, & exputa, quanto commodior ſit ſententia, ſi legas: Ἡμεῖς δὲ εὕρημα γὰρ εὑρήκαμεν, ἡμέας τε αὐτοὺς καὶ τὴν Ἑλλάδα, νέφος τοσοῦτον ἀνθρώπων, ἀνασωσάμενοι, μὴ διώκειν. Ut ſolet interdum γὰρ interius in periodum revocare. Ἀνασωσάμενοι vero clare legitur in MS.

494, 39. Ἐμπιπρεῖς τε.] MS. ἐμπιπρείς τε. Cæterum citat hæc ipſa Stanlejus ad Æſchylum pag. 777. Non tamen ut norit hoc participium.

494, 46. Παντελῶς ἀπελάσας.] Scilicet hoc unum deerat, ut quum congeſſerit Portus quatuor loca, per quæ teſtatur παντελέως eſſe verbum Herodoteum pro communi παντελῶς, hunc unum locum pergeret dejicere ad quaſdam communitatis ſordes. Scito, bone lector, exſtare plane in optimo MS. παντελέως, quod probavi.

495, 1. Ὑποθήκην μέλλων ποιήσεσθαι ἐς τὸν Πέρσεα.] Ὑποθήκη eſt admonitio, conſilium, certe utplurimum in Herodoto (neque etiam hîc cogitare licet de pigneraticio negotio) ut inde extricare ſenſum verum non queas. Conatur tamen ſollicitus mire Æm. Portus ita ſcribens [Animo ſibi apud Perſam ſubſidium comparandi. Æ. P. V. S. admonitionem facturus ad Perſam .1. cum Perſam de ſuo in eum beneficio collato monere ſtatuiſſet. Hoc ex ſequentibus patet. Si Vallæ verſio bona eſt, dicemus ὑποθήκην jam vocari ſubſidium, quod ſibi quis parat beneficio in aliquem collato, & apud ipſum quodam modo repoſito, ut ſervetur. Quod obſervatione dignum, quia præter tritas ſignificationes uſurpatum] Miſera prorſus. Unde acrior H. Stephanus nihil de his verbis citatis in Theſauro ponit, niſi ſibi ſuſpecta eſſe. Et merito. Nam omnino ſcribendum eſt ex MS. ἀποθήκην. Neque vero dubium eſſe poteſt, quin hic locus ſit, unde apud Suidam concinnata ſunt hæc verba: Ἀποθήκην· ἀντὶ τοῦ ἀποστροφήν. Φίλιστος. Bene, quod ſilent.

495, 12. Ἐς πᾶσαν βάσανον ἀπικομένοισι.] MS. ἀπικνεομένοισι. Ter ab iſto verbo incipit Portus novos loculos congerere, & ter poſt pauca de verbo ἀπικνέομαι dicta relabitur ad derivata verbi ἀπίκομαι neſcio cur? quum ſatis ſæpe hoc ipſum ἀπικνέομαι placuerit Herodoto.

495, 33. Πειθώ τε καὶ Ἀναγκαίην.] Has duas

ha-

habes itidem junctas, ſed ex adverſo in Simmiæ Rhodii Alis.

495, 38. Γεωπείνας ἐς ταμάλιςα ἀνήκοντας.] Sic eſt: habet Portus diligenter comportata, unde pateat Herodoto placuiſſe iſtud ταμάλιςα. Sed an ideo non perinde bene legitur in optimo MS. ἐς τὰ μέγιςα? Sic quidem & in fine hujus libri, τοῖσι ἡμέας ἀναγκαίως ἔχει τιμωρέειν ἐς τὰ μέγιςα, vel ταμέγιςα.

495, 48. Διὰ τῶν αὐτέων ἀγγέλων χρεώμενος λόγοισι τοῖσι καὶ πρὸς Ἀνδρίους ἐχρήσατο.] Incredibile quantum infuſcatus locus. Nullos enim nuncios in præcedentibus legitur ad Andrios miſiſſe Themiſtocles, ſed ipſum popoſciſſe nummos προϊσχόμενον eos ſermones, quos audivimus. Deinde abundantia eſt longe ineptiſſima, ut is, qui paulo ante dixit, Themiſtoclem ad alias inſulas miſiſſe ἀπειλητηρίους λόγους, nunc pauciſſimis verbis interpoſitis, dicat eum χρεώμενον λόγοισι τοῖσι καὶ πρὸς Ἀνδρίους ἐχρήσατο. Quis enim tam fatuus eſt, ut non ſponte intelligat eoſdem vel certe ſimiles adhibitos fuiſſe ab eo ſermones in tali negotio, quod totum erat minax? Quin & vide, quantopere hinc abeat MS. in quo tamen videtur reſidere vera manus Herodoti. Διὰ τῶν αὐτέων ἀγγέλων χρεωμένους τοῖσι καὶ πρὸς βασιλέα ἐχρήσατο. Sic certe ipſe ex eo notavi, & ſtatim in eo maxima lux. Nulli enim fuerunt nuncii ad Andrios, & fatua manus illos huc adduxit, ubi non erant neceſſarii, quum omiſſi ſint, ubi debuerant allegari, ſi fuiſſent. Eadem iſta laſcivia interpoſuit quoque vocem λόγοισι. Sed notat Herodotus Themiſtoclem in imperandis his pecuniis uſum eſſe Sicino, quem in animo habebat locupletare, ſicut etiam locupletaviſſe in ſuperioribus dixit; ad quam rem poterat inſervire hæc curatio. Itaque adhuc abundat in lectione codicis Medicei vox χρεωμένους. quâ deletâ ſunt nitidiſſima omnia.

496, 12. Διέφυγον τὸ ςράτευμα.] MS. ſimpliciter ἔφυγον.

496, 15. Χρήματα παρὰ νησιωτέων ἠτέετο.] Hoc vulgatum, atque ipſi Herodoto aliquoties uſurpatum; non nego. Quod ſi nihil aliud quam exegiſſet Themiſtocles, quæ inde ad ipſum & Sicinum veniſſent lucra? præſertim ſi detrectaſſent dare, ut Andrii? Inſuper quanto vilius ad lectionem aurei codicis MS. ἐκτέετο? Ne dubita igitur; obtinuit & poſſedit inde Themiſtocles lautitias.

496, 19. Ἀνωρίην εἶναι.] Præclare MS. ἀνωρίη. Neque enim verbum ἔδοξε refutat primum caſum.

496, 22. Ὡς δὲ ἀπίκετο.] MS. ἀπίκατο. Et hoc melius.

496, 30. Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων συμμάχων.] Vox quarta non eſt in MS. Et ipſa ineptia ſua vel maxime patula oſtendit in loco iniquo ſe ab ineptis eſſe poſitam, quia ἄλλοι nequeunt alii intelligi, quam σύμμαχοι, & σύμμαχοι non alii quam ἄλλοι, ut plane alterutram vocem facile conviceris falſi.

497, 17. Ἐπιλαβὼν δὲ λοιμὸς τότε.] Inanis prorſus & ſupervacua eſt illa in fine adpoſita qualiſcunque notatio temporis. Itaque peroportune legitur in optimo MS. ἐπιλαβὼν δὲ λοιμός τε τὸν ςρατὸν καὶ δυσεντ. Nihil pote melius.

497, 20. Ἵνα ἑκάςοτε γίνηται.] MS. γίνοιτο.

498, 2. Διεχρέετο.] MS. διεχρῆτο.

498, 10. Τριήρεϊ.] Quam ridicula hîc ejecit Stephanus! quam ignarus veri in hoc loco fuit? An non ſtultitiam ipſe ſuam aperit, dum interpretationem Latinam exarans [triremi auro intertexta, vel ut alii, triremi inaurata] damnat mox dicendo [certe *intertexta* improprie hic diceretur] Quanti commenti ſe reum facit, quum addit [At Valla τιάρῃ legit pro τριήρεϊ] Immo, quod dubitari nequit, iſte legit τιήρεϊ, ut eſt ſcriptum in optimo illo Mediceo, quem is fortaſſe ſub oculos habuit.

498, 16. Ἔοικε ἐμοί.] Eximie & attente optimus MS. οἶκε ἐμοί.

498, 35. Πρότερον εἴρηται.] MS. πρότερόν μοι εἴρηται.

499, 8. Ἀκροθίνια ἔπεμψαν.] MS. ἀπέπεμψαν. Et mox δυωκαίδεκα, non δυώδεκα.

499, 9. Ἀνδριάς ἔχων ἐν τῇ χειρὶ ἀκρωτήριον νηός.] An poteſt clarior explicatio dari talium vel ſtatuarum vel brachiorum, quæ multiplicia occurrunt in nummis antiquis & monumentis & ipſo Homericæ conſecrationis ære, de quo agit Raph. Fabrettus ad Columm. p. 347, quum & illic fingatur Ulyſſes conſecraviſſe tale apluſtre, memoriam ſuæ navigationis in exitu felicis, ubi & ipſe & alii varia cogitant.

499, 21. Τοῦ Κροίσου.] MS. τοῦ Κροίσεω.

499, 25. Διενέμοντο τὰς ψήφους.] MS. διένεμον.

500, 8. Ὡς διὰ τὰς Ἀθήνας ἔχει.] Multo melius in MS. ἔχοι. Sed & ſtatim voces duæ ἐνέκειτο καὶ abſunt ab eodem libro.

500, 14. Ταῦτα μὲν νυν.] Idem MS. voculam poſtremam non agnoſcit.

500, 17. Στρατιῆς ὧν Μαρδόνιος ἐξελέξατο.] Mirus eſt in vertendo Valla, quum dicit ab illo regem deductum *iis ſexaginta millibus, quæ ſibi Mardonius delegerat*. Ergo caruit tanto numero Mardonius ex 300 millibus. Quod quomodo probaverit? Atqui in optimo illo MS. clare ſcribitur ςρατιῆς τοῦ Μαρδ. quod veriſſimum eſt. Ex eo exercitu, unde ſua millia elegit Mardonius, erant quoque hæc ſexaginta millia. Immo & Th. Gale ſcribit [codex Arch. melius τοῦ Μαρδ.] plane pari modo: & lætor. Sed quo ſenſu? Pergit ſcribere [*exercitus quem ſibi elegerat.*]

500, 19.

500, 19. Ὡς δ' ὁ μὲν ἦν ἐν τῇ Ἀσίᾳ.] Verbum substantivum ignoratur ab MS. elegantissime quidem. Quid enim perfectius hac periodo? Ὡς δ' ὁ μὲν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὁ δ' ὀπίσω πορευόμενος κατὰ τὴν Παλλήνην ἐγένετο.

500, 35. Κριτοβούλῳ Τορωναίῳ ἐπιτροπεύειν.] Vocem secundam ignorat liber MS. Sed, castissima Urania, quid deinde in tuo gremio gestavisti? An ex Herodoti manibus accepisti Κριτοβούλῳ ἐπιτροπεύειν? Hoc enim est, quod monstras accedentibus. At quæso te, an ullus qui accepit, testatus fuit se intelligere? an tu intellexisti? an hæc sunt placamenta ingenui animi, qui memoriæ rerum antiquarum operam suam præbet? Quomodo vertit Valla? *Critobulo Toronæo tradidit, à genere Chalcidensi.* Sed & in sermone Italico *la citta poi quasi deserta donò à Critobolo da Calcide, à questo modo ottennero i Calcidiesi Olyntho* &c. At quid lucri inde ad historiam, si noveris originem generis in hoc Critobulo? An ex eo dependent fata universa urbis? tum an hoc significant Græca, ut ita Vallam simul Portus, simul Stephanus tueantur? Longe aliter existimavit Ubbo Emmius V. C. in libro 5 veteris Græciæ scribens *Olynthus ab Artabazo Persa expugnata & Chalcidicis tradita* &c. Agnoscis magnam differentiam, & debuit vir ille doctissimus aliquid perspexisse veritatis fœdum in modum absconditæ; quæ quum tibi præsertim placet, revertere ad eam subsidio præstantissimi codicis Medicei, in quo legitur παραδιδοῖ Κριτοβούλῳ ἐπιτρέπειν καὶ τῷ Χαλκιδικῷ γένεϊ *tradit eam Critobulo, ut etiam præbeat* (vel habitandam indulgeat) *Chalcidicæ nationi.* Ita sequitur commode, quod subnectit; quomodo corriges quoque interpretationem hujus editionis nimis aberrantem. Nempe Critobulus tum alios in eam recipere potest, tum particulatim monetur Chalcidensibus eam aperire.

501, 5. Παρῆν δ' ... συμμαχίη.] MS. παρῆσαν, quem numerum in verbis amat Herodotus collectivis nominum vocabulis apponere.

501, 32. Οὕτω ἐπρήξαν.] Hæ voces nullæ sunt in MS. Et videtur perquam commoda relationis præcedentis terminatio οὗτοι μὲν οἱ περιπέμψαντες βασιλῆα, nempe tam pauci manserunt superstites, & quum nec illic manere, nec trajiciendi in Asiam haberent copiam, redire debuerunt in Thessaliam, peræque occidendi ac commilitones perierant.

501, 33. Ὁ δ' ναυτικὸς στρατός.] Hanc quoque vocem ultimam expellit MS. ut rursum in principio capitis proxime sequentis. & 9, 95 dicuntur οἱ ἐκ ναυτικοῦ στρατηγοί. Et toties jam in antecedentibus ὁ πεζός, etiam mox rediens. Quin etiam vox ista huc non convenit. Neque enim classiarius exercitus transfretavit alias pedestres copias, sed nautæ & classiarii.

501, 41. Συνῆρχε δ' τούτοισι.] MS. δ' τοῖσι.

502, 6. Εἴ τι δύναιντο.] MS. ἔτι δυναίατο, quam suave!

502, 17. Τοῦ Εὐρυφῶντος, τοῦ Προκλέος.] Accuratissimus Vindingius in Hellene notat hinc medium ab Herodoto omissum esse τοῦ Σόου, quem retinuit Pausanias, unde etiam eum memoravit Cragius lib. 2 cap. 2.

503, 17. Κατεκοίμιζε ἐς Ἀμφιάρεον.] Quid dici potest sordidius? Hoc tu concoquis, splendidissima Uranie? At tuum est ἐς Ἀμφιάρεω. Hoc tu in mentem dederas Herodoto. Hoc castigatissima membrana Medicea fideliter servavit. Et quid elegantius?

503, 18. Ἐκέλευε σφεας.] MS. ἐκέλευσε.

503, 31. Ἐπεσθαί οἱ.] MS. ἕπεσθαι δέ οἱ.

503, 49. Τῆς Φρυγίης ἐδόθη Ἀλάβανδα πόλις μεγάλη.] Quum Stephanus de Urbibus mentionem urbis Alabastrorum in Phrygia testatus esset se habere ex Herodoto, & Salmasius in Plinianis pag. 559 negavisset in Herodoto exstare, Holstenius eam citationem ad hunc locum referebat, ut ab Stephano olim hic lectum fuerit Ἀλάβαστρα. Ego nihil varietatis annotavi ex libro vetere, & mira sunt fata nominis auctoris nostri. Vossiano exemplari adscriptum est male Stephanum legisse videri Ἀλάβαστρα.

504, 13. Τὰ χρηστήρια ταῦτα οἱ προλέγει.] MS. προλέγοι, ut similis mutatio modi, & pariter polita, occurrebat nuper.

504, 27. Ὅκως δὲ ὁπλίσατο.] MS. ὁπλίσαιτο.

504, 34. Ἔφασαν δίκαιον εἶναι ἀπολαβόντας.] Sic certe scriberet quilibet circumforaneus, cui maximum Herodotum & multo ipsis meliorem varii comparaverunt. Cæterum dicit unicus codex Florentiæ eum scripsisse ἀπολαβόντες, ut non construatur cum infinitivo. Et simile acciderat libro 1, 63 & 6 in fine capitis 61, quod vide.

504, 41. Εἴπας τάδε.] MS. εἴπας τάδε ὧδε. Non inutili augmento, si distinxerimus εἴπας τάδε, ὧδε δεκόμεθα. *Hoc modo accipimus*, ut paulo infra ὧδε ἐγεγόνεε. Sed ubi videbis fidem libri veteris 9, 28. Ἐτάσσοντο ὧδε οἱ ἐπιφοιτῶντες.

504, 44. Ἀρυσάμενος ἐκ τοῦ ἡλίου.] MS. ἀρυσάμενος τοῦ ἡλίου. An dubitas? Antoninus Liberalis cap. 19 ex Boeo ἠρύσαντο τοῦ μέλιτος τῶν μελισσῶν. Plutarchus in Oraculor. defectu de Lebadia, ἀρυσάμενος μαντικῆς. Et sæpissime alii.

504, 45. Οἱ μετ' αὐτοῦ.] MS. οἱ μετ' ἐκείνου.

505, 15. Ὧδε ἐγεγόνεε.] MS. ὧδε ἐγένετο, ut istud postea sequatur amœnius.

505, 39. Εἴπερ εὖ φρονέοιτε.] MS. εἴπερ εὖ φρονέετε.

505, 43. Ἀλλὰ καταπαλαίσεσθε.] MS. ἀλλὰ καταλύσεσθε. Omnino recte. Sic enim solet repetere & quasi iterato studio assumere idem verbum, ut 9, 56 verbum ἀνέμενε. Habet quoque codex Arch. apud Th. Gale.

505, 48.

505, 48. Περὶ μὲν εὐνοίης τῆς πρὸς ὑμέας.] Sic quum loquatur hic Alexander, immo etiam pergat addere οὐ γὰρ ἂν νῦν πρῶτον ἐκμάθοιτε, ut sic iste potuerit tunc Atheniensibus imputare multa benevolentiæ documenta, audire vellem, quî ista intellexerit Dion. Petavius, qui locum hunc diligenter excutiens in Paralipomenis pag. 849 sustinet existimare Alexandri patrem Amyntam adhuc vivere, sed mox mori, quia nunc tantum vocat ἄνδρα Μακεδόνα, at 9, 43 στρατηγὸν καὶ βασιλέα Μακεδόνων: inter hæc ergo quæ nunc narrat, & quæ scribuntur libro nono, media intercurrit mors Amyntæ. Et quomodo igitur sic Atheniensibus coram jactitare potuit suam benevolentiam, eamque non tunc primum ab eis cognosci, sed varia data fuisse experimenta multo ante, quum nec regnaverit, nec Macedonia tanti fuerit, ut jure potuerit sic gloriari. Certe non satis ex aperto & simplici tacet non sine celandi studio, mox rursus ipsum Alexandrum illum confiteri Εἰμὶ δὲ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών.

506, 3. Ἐνώρων τοῦτο ἐνὸν ὑμῖν.] Et quare hoc participium ἐνὸν invidit præcedentibus, si judicavit id nunc, ubi prorsus eadem est constructio, adnecti debere? Et sanequam miror Portum in verbo Ἐνωρᾶν conduxisse utraque hæc membra, & tamen varietatem istam nullo verbo prosequi. Atqui legitur hæc pars ita in optimo MS. τοῦτο ἐν ὑμῖν. Prioris autem partis constructio est 1, 89. ὅτι οἱ ἐνορῴη ἐν τοῖσι ποιευμένοισι.

506, 5. Ἔχων λόγους τοιούσδε.] Plane hæc verba mox sequuntur c. 143. At nunc in MS. τούσδε.

506, 41. Ἄλλως τε τούτων ἁπάντων αἰτίους.] Videtur aliquid molesti his inesse. Unde quum satis lævus in interpretando fuisset Valla, Stephanus correxit ita: *Adde quod Athenienses, qui horum omnium autores extiterunt, primos ex Græcis jugum servitutis subire, res est profecto intoleranda*, ut legerit ἡγεῖσθαι δουλοσύνης. Quod ut nulli placere potest, sic nec Ubboni Emmio, qui sic exprimit: *vos ejus præcipui auctores fuistis, & in hæc incommoda intentatamque servitutem Græcos conjecistis. Res nullo modo toleranda.* Nihil ex his satisfacit.

506, 43. Αἰεὶ κατὰ τὸ πάλαι.] Non est Græcum, & enervatus est sermo. MS. αἰεὶ καὶ τὸ πάλαι.

506, 46. Καρπῶν ἐστέρησθε.] MS. ἐστερήθητε. Id habet Latina versio.

507, 20. Τῇπερ καὶ νῦν ἔρχεται.] MS. τῇ καὶ νῦν ἔρχ.

507, 45. Τὸ Ἑλληνικὸν ὅμαιμόν τε.] MS. τὸ Ἑλληνικὸν ἐὸν ὅμαιμόν τε.

507, 48. Ὧν καὶ προδότας.] Copulativa nec locum hîc habet, nec ab MS. agnoscitur.

508, 16. Ἐς τὴν Βοιωτίην.] Post hæc etiam MS. subjungit eadem verba, quæ initium faciunt libri 9. οἱ μὲν ταῦτα ὑποκρινάμενοι Ἀθηναίων ἀπαλλάσσοντο ἐς Σπάρτην.

JACOBI GRONOVII
NOTÆ ET OBSERVATIONES
in librum nonum HERODOTI.

509, 27. Ἅπαντα τὰ κείνων ἰσχυρὰ βουλεύματα.] Vocabulum ἰσχυρὰ, in plurimis ab Herodoto adhibitum, tamen nunc non exstat in MS. & magnopere egreditur Valla augens ad *validissima*, qui etiam nescio unde petierit verbum *occupabis*, quum Herodotus innuat, *sine labore omnia eorum consilia opprimes* & coërcebis.

510, 13. Ἐς τὴν ὑστεραίην.] Satis vexavit se in leniore hujus loci interpretatione Æm. Portus & docendo ὑστεραῖος poni, pro quo usitatius sit ὕστερος. Atqui Mediceus ille fidelissimus MS. habet clare ἐς τὴν ὑστέρην.

510, 44. Ἐς τὴν Βοιωτίην ἐλέγετο εἶναι.] Vidi similia in his libris, & aliqua notat etiam Portus. Sed an non monile hoc videri potest ex inferiore huc elevatum? Utique legit optimus MS. ἐν τῇ Βοιωτίῃ.

511, 1. Πεδίον ἐσβαλόντας.] MS. ἐμβαλόντας.

511, 4. Προεῖπε τε.] Stolida orationis inclinatio, quæ ferri nequit. Nec eam secutus est Valla, sed quasi legeretur προειπόντας. At ille supinum istud collegit ex eo, quod & ipse vidit in antiquo scripto legi προεῖπαί τε, prout exstat in Mediceo.

511, 28. Τὸ μὲν ἡμέτερον οὕτω ἀκίβδηλον.] Præclare in his consummata est Græcismi concinnitas, & magis etiam, si verbum νέμεται quoque abesset. Passim quippe sic occurrit τό γε ἐμὸν & similia, in perfecto plane sensu. Hinc est, ut opiner omninò venisse ab Herodoto, quod legitur in Florentino MS. τὸ μὲν ἀπ' ἡμέων οὕτω ἀκίβδηλον ἐὸν νέμεται, ut infra mox dicet τὸ παρ' Ἀθηναίων. Huc etiam declinat codex Arch. ex quo propinat Th. Gale eandem fere lectionem, nisi quod omittat ἐὸν, & ponat οὕτως, utrumque credo per negligentiam.

512, 13. Χίλεος ὀνόματι.] Abest postrema vox ab MS.

512, 15. Τῶν ἐφόρων ἕνα ἐπύθετο.] Mirari licet, cur, quum ex uno ephoro dicatur resciviſſe, cur, dico, non cum illo colloquatur. Sed ad furcas damnanda est vox tertia, quæ nec in MS. apparet, & sane absurdum quoque foret, si velut arcanum emanavisset ex uno forsan ephororum; nec eam agnovit interpres.

512, 16. Ἀκούσας δὲ ταῦτα.] Hæc quoque postrema vox non exstat in MS.

512, 18. Ἀθηναίων ἡμῖν ἐόντων μὴ ἀρθμίων.] Notavit Portus ad Suidam hunc locum ab ipso citari in v. Ἀρθμία, sed ut dicat μὴ ἐόντων ἄμμιν ἀρθ. Quod reponi debet inter specimina licentiæ, quam quilibet censuit sibi datam esse formandi citationes Herodoteas ex lubitu & arbitrio.

512, 24. Ἐν φρενὶ λαβόντες τὸν λόγον.] MS. ignorat voculam ἐν. Eximie. Vide Portum in φρὴν & νοός.

512, 44. Ἐπὶ τοῦ ἑωυτοῦ ἕκαστος.] MS. ἐπὶ τὴν ἑωυτοῦ ἕκαστος.

513, 30. Πρὶν μέν νυν πυθέσθαι.] Voluerunt distare hunc locum ab illo qui mox sequitur πρὶν ἢ .. ἐμβαλεῖν. Sed invito Herodoto, ut docet optimus MS. in quo est πρὶν μέν νυν ἢ πυθέσθαι, ut 6, 22 πρὶν ἢ ἀπικέσθαι, quæ utraque addi debent collectaneis Porti in v. Πρίν.

513, 42. Ὥς τε καὶ ὀλίγους.] In MS. media vox non legitur.

513, 45. Μαρδόνιος μὲν δὴ οὕτω.] Vox postrema non est in MS.

514, 2. Ἵππος προσελθοῦσα κατιππάσατο.] Vides ut interpretatus sit Valla. Id non placuit Porto, qui cum eo quidem scribit προελθοῦσα (ex versione enim patet Vallam ita legisse) sed interpretari velit *equitatus vero progressus agrum Megarensem perequitavit.* Postremum clare dicunt Græca. Sed equitatum non opinor solum vagari jussisse Mardonium, sed quum is comitaretur peditem, sic perequitavit istum agrum. Certe MS. nihil mutat in verbo προσελθοῦσα, nec causa est.

514, 5. Μαρδονίῳ ἧκε ἀγγελίη.] An suppositum est hoc verbum ab iis, qui voluerunt apparere in promptu esse Herodoto copiam & varietatem, ne jam uteretur eodem verbo quo tantum quod usus fuit? Certe MS. iterum habet ἦλθε.

514, 17. Ὁκοῖόν τι ἐθέλει.] Suavius in MS. ἐθέλοι.

515, 17. Ἐμήδιζον γὰρ μεγάλως.] MS. ἐμήδιζον γὰρ δὴ σφόδρα.

515, 21. Δοκιμώτατος.] MS. δυνατώτατος. Etiam mox ἀπίκατο habet idem liber, non ἀπικέατο.

515, 23. Σφέας ἀπ᾽ ἑωυτέων.] Hic Græcus sermo non exprimit Latinum *seorsum*, sed quidem ἐπ᾽ ἑωυτῶν, quod ipsum legi in MS. nec aliter diximus 469, 34, ubi, ut puto, citavimus & Portum in ἐπ᾽ ἡμέων.

515, 17. Νῦν ὦν ἄνδρα.] Ratiocinationis proprium & bene nectens consequentiam sermonis. Sed ea hîc non quæritur. Potius proposito periculo & certissimo & præsentissimo exclamare videtur velle & edere quales debeant esse. Unde justissimum patet esse, si credideris vocem mediam non esse ab Herodoto, qui virum militarem irritatum voluit exprimere, quoniam non exstat in optimo MS. Statim veniet locus, ubi major erit ejus commoditas, etsi inde videatur trajecta ab imperitis.

515, 44. Πάντη συστρέψαντες.] Notavit hunc locum Æm. Portus, ut doceret hîc intelligi *cum se ipsos conglobassent*, *facto globo*, quum id demum notetur per verbum sequens πυκνώσαντες: nunc tantummodo agitur de modo, quum adversi starent, corporum ponendorum vel ad cautelam vel ad vim repellendam, nempe πάντη στρέψαντες, ut testatur liber MS. quum vellent orbem volvere.

516, 9. Οὐ νικήσετε οὔτε ἐμέ.] MS. præclare οὔτε ὦν ἐμέ. Sic in medio aut fine periodi habes eam voculam 1, 132. Ὑποπάσας ποίην .. ἐπὶ ταύτης ἔθηκε ὦν πάντα κρέα. 2, 39. Οἱ δὲ φέροντες ἐς τὴν ἀγορὴν ἀπ᾽ ὦν ἔδοντο.

516, 26. Πέμπει ἐπ᾽ αὐτούς.] MS. ἐς αὐτούς. Nam & hæc particula habet vehementiam & iram.

517, 8. Τέλος τοιόνδε ἐγένετο τῆς μάχης.] MS. ἐπὶ τῆς μάχης. In qua erudita certe loquutione est allusio ad verbum ἐπιγίνεσθαι, sed quod dissolvit, & quum dicere debuisset ἐπεγένετο τῇ μάχῃ, prout loquitur 7, 157 in fine, ita maluit nunc mutare.

517, 18. Τύπτοντες δὲ ἐς τὸν θώρηκα αὐτοῦ.] Vox postrema non legitur in MS. & omnino est supervacua.

517, 20. Παίει μιν ἐς τὸν ὀφθαλμόν.] Ita interdum usu venit, ut loquerentur sine distinctione, utrum dexter, an sinister foret. Suetonius Jul. cap. 68 *Scæva excusso oculo transfixus femore & humero.* Etiam nihil habeo, quod promam ex Florentia; forsan ideo, quod oculi tunc mei fuerunt sopiti. Sed tamen perexcellens est, quod ex codice Arch. attulit Cl. Thomas Gale, nempe in eo legi ὄμφαλον, quippe quod valde est probabile, quum gladius ipsum thoracem perforare impeditus sine dubio descendere conetur ad imum ventrem & partes corporis ab lorica jam non tectas, non adscendat ad oculum; etsi id fieri quoque interdum possit, præsertim quum non addatur, oculum dextrum vulneraverint, an sinistrum. Εὕρημα hoc est pretiosissimum me judice.

517, 25. Αὐτίκα ἐπόθεσαν.] Reliqui laudem suam

suam integram doctis editoribus in hoc verbo certis jam ab Vallæ versione, qui interpretabatur *desideraverunt*, docte, sed non ut opinor ex mente Herodoti; quod tamen tanto cum labore conatus fuit firmare Portus. Atqui manifeste apparet hoc verbum ab Herodoto nunc poni in eodem sensu, quo antea ἔμαθον. Id plane ipsum nunc effert ἐπύθεσαν.

517, 35. Οὐκέτι οἱ ἱππόται ἐπέμενον.] Non est hoc verbum aciei dicatum. Itaque & optimus MS. servat ὑπέμενον, quod prorsus oportuit restitui.

518, 7. Καὶ ἐφοίτων θηεόμενοι.] Satis mira est versio, quam ex his concinnabat Valla, *Quod ideo faciebant, quia cuncti* &c. Nec enim id ideo faciebant. Sed quum Græci cadaver veherent per ordines, ut possent omnes videre; id vulgo non suffecit, sed insuper ideo excurrebant, ut viderent. Abundant istæ voculæ. Itaque in Græcis copula recte abest ab MS. Ita enim solet Herodotus; cujus mentem opinor recte à me declaratam esse in versione, quippe quam mutare compulsus fui. Etiam non intelligo, cur non Valla maluerit in antecedentibus dare: *erat autem spectaculo dignum.*

518, 27. Ἀξιεύμεθα ταύτης τῆς στάσιος.] Probat hanc loquutionem Portus ex duobus aliis locis, quos ad vocem στάσις conduxit, nempe in hujus libri cap. 21 & 47, in quo utroque loco major aciei & prælii ratio est, quam ordinis in locando milite. Unde fieri nequivit, quin magis mihi arrideret vetusta illa scriptura optimi MS. τάξιος.

519, 42. Ἀμαζονίδας τὰς ἀποθήκας.] Locus desperatus, de quo forsan nihil melius consuletur, quam prout consuluisse nonnullos testatur Th. Gale scribens [Hæc dele: neque enim agnoscit codex A. nec Valla, nec margo] Bene, sed hactenus. Cur enim habuit codex Etonensis? Sic enim merito interpretor ejus de illo silentium. Tria quæ nominantur, sunt valde fragilia. Nam nec margo, id est, Stephanus, nec Valla ea agnoscit; quoniam agnoscere non poterant, utpote quod non intelligerent. De codice A. reverenter taceo. At plane Stephano ignosci nequit, quum de hoc loco ne verbum quidem. Æmil. etiam Portus ἀποθήκας ne nominare quidem voluit, sæpe ad viliora declinans. Sed & ex illo præclaro Mediceo nihil notavi; quum interim non videatur locus esse tam sordidæ obscuritatis, ut sic ab eo ingenia cessare debuerint aut terrefieri toleraverint, quum manifestissimum sit Atheniensem dixisse ἐς Ἀμαζονίδας τὰς ἀποθήτας, τὰς ἀπὸ Θερμώδ., tanquam furias & minime desiderabiles fæminas, quæ essent crudelissimæ, & abominabiles, atque hinc optandæ ut longissime abesse perseveravissent. Puto liquidissimum esse eas nunc per λιτότητα morem sic appellari. Habent hanc vocem omnia lexica.

519, 46. Καὶ γὰρ χρηστοί.] MS. καὶ γὰρ ἂν χρηστοί.

520, 38. Λεπρεητέων.] Hoc flocci feci, perinde ut istos Vallæ Lepræatas; quum in libro optimo animadvertissem scriptum Λεπρεητέων. Sic omnes appellant. Infra in eodem libro scriptum erat Λεπρεῆτας.

520, 43. Τουτέων δὲ ἐχόμενοι Χαλκιδέες.] Præter varietatem loquendi, & verbi ἔχεσθαι, cujus præcipua hîc requirebatur frequentia, flexionem in varias formas; tum mira est auctoris cura in participio ἐχόμενοι aut usurpando aut omittendo; ut subintelligatur, & ne semel quidem adhibita iteratio, nisi in hoc uno loco: ubi quum præmiserit Ἑρμιονέων δὲ ἐχόμενοι, nunc tamen ita ut vides iterat, quum id non fiat in alia parte. Sed propterea scias oportet vocem tertiam non esse in MS.

522, 10. Περὶ Θεσσαλίην οἰκεομένους.] MS. οἰκημένους, ut sæpe alibi.

522, 24. Πρότερόν μοι δεδήλωται.] Vocula μοι non est in MS.

522, 27. Ὡς δὲ ἀπεικάσαι ἐστί.] Verbum sit qualecunque, scribis Herodoti & editoribus forsan gratum, quod tamen annotare insuper habuit Æm. Portus. Huc nihilominus vix videtur convenire istud compositum, unde legitur in optimo MS. ἐπεικάσαι, conjecturam adhibere, quod certe jam requiritur.

523, 48. Γεροῖσι ἐχρέετο.] Notabile est quod legitur in optimo MS. ἐχρέατο, quum ad id pervenire non potuerit curiositas Æm. Porti tantopere se acuens & omnia ruspans in Εατο; sed fere pluralia, donec incideret in Παρηγορέατο.

524, 31. Κατὰ τὸ ἔχθος.] MS. κατά τε τὸ ἔχθος, quo lenissime conciliatur hæc pars cum sequente καὶ κατὰ τὸ κέρδος.

525, 5. Φειδόμενοι οὔτε ὑποζυγίου.] Magis intendit negativam hanc locutionem optimus MS. exhibens οὐ φειδόμενοι οὔτε ὑποζυγ.

525, 20. Ἀνηκαλημένοισι ἀλλήλοισι.] Paulo ante sic dixit ἡμέρας δὲ σφι ἀνηκαλημένοισι ἤδη ἐγεγόνεσαν. Sed in eis quæ citavi, vox posterior non est in MS. eamque verius est deleri debere, quum & verba illa priora habeant suam rationem, & sane diversam ab his, in quibus versamur, & ex principio ipso libri quinti appareat auctorem hoc decomposito malle uti sine addito dativo.

525, 39. Τούτου μέν νυν] Particula posterior, etsi occurrat sic adhibita sæpius, non est in MS.

525, 45. Ἔτι πλεῦνας γίνεσθαι.] Verbum γίνεσθαι non est in MS. nec incommode, quum verbum εἶναι proxime antecedat interposito tantum verbo.

527, 7. Μή με διαφθείρητε.] MS. μή με καὶ διαφθείρ. Quæ vocula affert suam venustatem.

527, 16. Μὴ πλεῦνες συναχθῆτε.] MS. συλ-

λεχθῆτε, quod convenientius Græcæ libertati, prout ἐπιῤῥέειν dixit de hac eadem re in cap. 37.

527, 23. Τοῦτο τὸ ἔργον οὕτω περίϐολον.] MS. tantum οὕτω ἔργον περίϐολον. Hic ordo vocum visus fuit esse confusior nonnullis, ut particulam demonstrativam requirerent proxime anteponi adjectivo: sed non ita Herodotus.

527, 38. Ἐπὶ Μαραθῶνι μαχ.] MS. liquide ἐν Μαραθῶνι μαχ. prout habuimus lib. 8 toties ἐν Σαλαμῖνι. Adhibe Porti Lexicon in ἐν cum dativo loci pro περὶ ἢ πρός.

528, 22. Ταῦτα δὲ οὐδαμῶς.] Adversativa caret MS. Eleganter profecto, ut sit abruptior exprobratio.

528, 25. Βουλόμενοι μοῦνοι Πέρσῃσι.] Habet id quoque sensum suum, nec male huic loco convenientem. Attamen legi in optimo MS. μούνοισι, ut videtur ante se habuisse interpres. Unde oportet eam solam lectionem habere pro vero, quum id sit, quod exprobret, quod cum servis Persarum videantur congredi voluisse, quos pro gentis gloria decebat solos Persas eligere.

528, 32. Ἦν μὲν δοκέῃ.] Δοκέει habet MS. & sic bis.

528, 45. Προσφέρεσθε ἄποροι.] Id notat Stephanus haberi in quibusdam vet. lib. Debuerat addere in quibus legatur εὔποροι. Sic examen institui posset. Certe MS. Mediceus habet ἄποροι. Male Valla de insuetis accepit.

529, 8. Ἐλθόντες παρὰ τὸ δεξιὸν κέρας.] MS. ἐλθόντες παρὰ Παυσανίαν ἐπὶ τὸ δεξ. Et sic quoque interpres. Cur igitur tot voces omissæ sunt? aut cujus beneficio exciderunt? Reposui igitur, præsertim quum & Th. Gale ex cod. Arch. simul & Et. & ipso Valla rectissime judicet ita suppleri.

529, 12. Ἀποκεκλέατο.] MS. ἀπεκεκλέατο.

530, 5. Λοχηγετέων.] Verbum memorabile. Id enim quum Valla reddidisset *tribunus cohortis*, quasi derivatum ab λοχηγετεῖν, hoc excepit quasi verbum Herodoti pro communi λοχαγεῖν Æmil. Portus, & decem inde versus supplet, ut dicat nihil. Ecce immo & Henr. Stephanus in tomo secundo Thesauri sine hæsitatione refert Λοχηγετέω *sum tribunus cohortis*, ut λοχαγέτης ex Euripide. Sic docemur Græca, sed quæ nunquam intra mare Ionium & Thessaliam addita sunt. Mire si ita habeant alii codices antiqui. Itaque præ hoc incerto & ex aliis inaudito præstat credere ab Herodoto venisse, quod habet optimus MS. λοχηγέων.

531, 11. Αὐτὸν ἀναλαϐόντα τὰ ὅπλα.] MS. αὐτὸν ἀναλαϐόντα τὸν λόχον τὰ ὅπλα. Quam accessionem quum viderit Valla, & in versione communicaret, noluit admittere Æm. Portus in ἰθείῃ τέχνῃ, unde ibi ut nimis docte, sic infelicissime rem gerit. Patet lapsus, ut opus non sit monstrare.

531, 29. Θρασύδιον.] MS. Θρασυδήιον. Omnino recte. Nam Thrasydæus apud Græcos notum nomen.

531, 31. Ὑμέας γὰρ οἱ πλησιόχωροι λέγετε.] MS. ἐλέγετε, ut agnovit interpres.

532, 3. Τῶν δὴ ἐποιήσαντο.] MS. ἐποίησαν.

533, 46. Ὡς ἐτράπησαν.] MS. ὡς ἐτράποντο quod in fine capitis 65 & denuo 66 repetitur.

534, 1. Περὶ τῆς Δήμητρος τὸ ἄλσος.] Atqui id sequitur in versu proximo, & quidem loco oportuno. Sed nunc MS. περὶ τῆς, & id videtur agnovisse Valla.

534, 6. Οὐκ ἐδέξατο.] Longe melius ille aoristus convenit participio ἐμπρήσαντας, quam huic verbo, quod agit de re cummaxime instanti. Itaque etiam non admittitur ab optimo MS. sed in eo legitur οὐκ ἐδέκετο. quod magis multo est congruum. Sentiebant in animo suo Deam non dare locum.

Ibidem. Τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Ἐλευσῖνι ἀνάκτορον.] Hoc unicum memoratur Lexicographis in hac voce exemplum. At MS. optimus hic quoque refert ἀνάκτορον, de quo ad 9, 21, ut licet in multis placuerit gemina terminatio, in hac tamen voce displicuerit etiam Herodoto.

534, 19. Ἦγε κατηρτισμένος.] Lectio bene colorata, si modo venisset ab Herodoto, non ab aliis, qui nolebant ulterius differri voculam τούτους, quin haberet jam aliquid adminiculi. Sed interim optimus MS. habet ἦιε; Et quidquid aliis videatur, id mutari non debuit, quum opiner omnino sic scripsisse Herodotum, ut vocula ista præcedens τούτους quærere inferius debeat aliquid cui innitatur.

536, 12. Μετὰ δὲ τοῦτον.] Non decido inter hanc lectionem vulgatam, & alteram codicis MS. τούτων; ut non Aristodemum solum jam intellexerit. Pervicacis enim pectoris est post eum ponere omnia, quem recenti pugna fatearis in Spartana λέσχῃ creditum fuisse pro desperato ad necem cucurrisse.

536, 23. Φθόνῳ ἂν εἴποιεν.] MS. εἴποιμεν. diximus ex livore venisse. Tanquam fateatur auctor esse quasdam arcanas causas propensionis huc repentis, ut magis ad Aristodemum respiciat, quam ullum alium, etiam ipsum Posidonium. Nam λέσχῃ qua potuit ardere invidia adversus necatum?

536, 36. Πρὸς Ἀείμνηστον.] MS. Ἀρίμνηστον. Aëimnestum inter Spartanos alibi memoravit.

537, 21. Ἀμφισϐητέων.] MS. ἀμφισϐατέων.

537, 22. Ἀσπίδα περιθεούσης.] MS. ἀσπίδα αἰεὶ περιθεούσης. Sic demum impletur descriptio sumpta ex affirmativo, ut perfecte pleneque illi apponi possit altera adscita ex negativo.

537, 39. Ἐσθῆτι καλλίστῃ ἐκ τῶν παρεόντων.] Particulam ἐκ non habet MS. nec video ita opus

opus eſſe, ut omitti nequeat ſalvo ſenſu & modo ſcribendi.

537, 41. Ἔτι ἐν τῇσι φόνῃσι ἐόντας.] Vocem poſtremam non habet MS.

538, 2. Ὁ δὲ ἀμείβετο.] MS. ἀμείβεται.

538, 25. Αἰγινητέων τὰ πρῶτα φέρων.] Hæc quoque ultima vox non legitur in MS. ut ipſe Lampon dicatur Αἰγινητέων τὰ πρῶτα. An hoc dulcedinis mellitiſſimæ genus potuit averti ab Herodoto? Sane factum eſt per tot non annos, ſed ſæcula. Attamen revireſcit veritas. Eſt enim haud dubie purum Herodoteum, ut 6, 100. Αἰσχίνης ὁ Νόθωνος, ἐὼν τῶν Ἐρετριέων τὰ πρῶτα. Non aliter dixerunt πάντα. Accedit, quod 8, 104 dicat φερόμενον οὐ τὰ δεύτερα τῶν ἀνέχων παρὰ βασιλεῖ, non φέροντα in hoc genere loquendi.

538, 27. Ἀπικόμενος δὲ σπουδῇ ἔλεγε.] Annectit MS. voculam τάδε.

539, 32. Ὁ ἐπὶ τοῦ τρικαρήνου ὄφιος τοῦ χαλκέου ἑστεῶς.] Inſitum his verbis ſenſum an poſſumus aſſequi liquidius quam ex conſpectu? Itaque quum inſignis Whelerus inter peregrinationis muſicæ lucra Conſtantinopoli in has oras advexerit hanc tantæ vetuſtatis fabricam, non me teneo, quin huc reponam, ubi unice deſcribitur, & caſtius profecto,

quam fit apud ipſum ab nonnullis, *qui prennent cette antiquité pour un Trepied d'Apollon.* Quis poſſet ita dicere aſpectans hoc nobile monumentum? non habet tripodis maxima propria, ſed ea, quæ ſignat Herodotus.

540, 26. Τὸ ἐπάνω τοῦ γνάθου.] Et cur in hac deſcriptione auctor uteretur compoſito? Optimus ille MS. habet τὸ ἄνω τοῦ γν.

540, 30. Ὁ νεκρὸς ἠφάνιστο.] MS. ἠφάνιστο, multo probabilius.

540, 49. Πάντας ἔθαψαν ἁλέας.] Vox media non exſtat in MS. & ſupervacua eſt prorſus in tot repetitionibus.

541, 5. Ἐπαισχυνομένους.] Sic ſe habet: verbum hoc bene notum eſt eis, qui vel primis labiis guſtarunt hæc elementa: ideo debuit Herodoteis immiſceri tam nothum & ſpurium, quam grande. Sed quæſo, mi Valla! an qui erubeſcebant ſe à pugna abfuiſſe, poſt tumulum hunc excitatum non erubeſcebant? aut ſtatim dicebant ſe interfuiſſe? Id lepidum quidem, & ipſe Herodotus, quem tantopere dediſtis perſtringendum, vos ridet. Ille enim ſcripſit ἀπαισχυνομένους. Sic plane legitur in vetuſtiſſimo exemplari Florentiæ. Et notat repellere pudorem conantes, quem collegerant ex abſentia iſta. Non Portus, non Stephanus hoc habet. Satis eſt, quod habeat in decompoſito eruditiſſimus ille Porphyrius lib. 1 Ἀποχῆς pag. 115. Τίς λοιπὸν ἀπολογία τοῖς ἀπαναισχυντεῖν πρὸς τὴν αὐτῶν ἀκρασίαν βουλομένοις;

541, 10. Κλεάδην.] Nomen Bœotium, bene notum vel ex hiſtoria citeriore Alexandri Magni. Attamen MS. Ἀλεάδην.

541, 14. Ἐδόκεε στρατεύεσθαι.] MS. στρατεύειν.

541, 27. Μὴ πρότερον ... πρὶν ἢ ἐξέλωσι.] Notavi de hoc loco ad librum quintum ſub numeris 330, 11.

Ibidem. Πλέω μὴ ἀνατλήσῃ.] Frequens fuit cauſa hujus verbi in hac hiſtoria uſurpandi, ſi id Herodoto fuiſſet gratum. Ne nunc quidem id ei placuit. Habet enim optimus MS. ἀναπλήσῃ. Hujus rei notitia defuit Æm. Porto, qui tam accommodate ad ſententiam hujus loci conatur illuſtrare hoc verbum ex loco libri 6 cap. 12. Τίνα δαιμονίων παραβάντες τάδε ἀναπίμπλαμεν. Vide eum in verbo Ἀναπιμπλάναι.

541, 44. Ἐπεπείθεσαν διωθέεσθαι.] Magnus enimvero labor Æmil. Porti, ut poſt tres rivulos factos, unde deduci poſſit, hoc verbum deploraret ab Valla omiſſum: quum tamen nulli iſtorum adſit aqua Pegaſeam Aganippen guſtu exhibens. Fucata omnia. Nec ita ſcripſit Herodotus; ſed ab eo teſtatur fideliſſimus codex veniſſe ἐπεπύθεον, vel ut propius veniam ἐπεπίθεον. Hoc autem in ſcrinio ſuo fovit huc uſque Calliope, ut non exierit in has luminis oras. Pulcherrimum tamen, ſi inſpexeris, quæ notata ſunt ad verba apud primarios ſcriptores occurrentia ἐπέπιθμεν vel πιθήσας, ut notet eos certe conſtituiſſe & hanc fiduciam foviſſe.

542, 14. Κατὰ τὴν ταχίστην ἐλθεῖν ἐς Θρηΐκην.] Tanquam privatus iter faceret. Quanto verius ad Herodoti manum & elegantius in optimo MS. legitur? ἐλῶν ἐς Θρηΐκην. Hic ſermo convenit ſequentibus & commento hujus ducis.

541, 10. Κατὰ πόδας μευ.] MS. κατὰ πόδας ἐμεῦ. Et statim τοῦτον καὶ ξεινίζετε καί. quod longe plenius.

542, 37. Τοῦ τυράννου Θεομήστορος.] Si ita appellatus fuit, nihil invideo, quin maneat. Scire tamen licet in optimo libro vocari Θεομήτορος, quo fides mea inclinat. Nam in libro 8 cap. 85 nihil notavi.

542, 43. Ἄρα ὑπομένωσι.] MS. ἄρα ὑπομείνωσι.

543, 18. Ἐκέλευε ποιέειν.] Immo πλέειν, ut recte est in MS.

543, 25. Ἐστὶ ἐν τῇ Ἀπολλωνίῃ ταύτῃ ἱρὰ ἡλίου πρόβατα.] Occæcatos vates colligens in observationibus ad Callimachum pag. 619 Ezech. Spanhemius Tiresiam & hunc Euenium, posteriorem ita describit: *Apollinis ovium apud Apolloniatas in Ionia custodis.* Qua fide credidit Ioniam vel visam ullo tempore fuisse ab hoc Euenio? Nempe quod præcedit ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ, intellexit de Ionia, & hinc satis aut doctus est, aut attentus in ista parte scribenda fuit. Rideas sane. Cæterum hæc narratio talium ovium docet Apollinem cognomento Nomium vel Nomionem fuisse, ut vocatur ab Cicerone lib. 3 de natura Deorum, qui in ista Apollonia colebatur.

543, 42. Ὑπαγαγόντες μιν ἐς τὸ δικαστήριον.] Hæc non implent vim loquutionis illius, nedum Herodoteæ. Inspice modo collectanea Æmil. Porti in v. Ὑπάγειν. Itaque etiam scriptum exstat in optimo MS. ὑπὸ δικαστήριον. Egregie. Nam hoc ipsum videbis illic esse, quod desiderat Herodotus.

544, 4. Παρεσκευάζοντο ὡς ἐς ναυμαχίην.] Particula ὡς non est in MS. nec solet ita loqui hic scriptor, verum alii.

544, 48. Ἐς δὲ τὴν ἤπειρον ἀπέπλεον.] Certe hoc verbum non congruit huic loco, quippe cui aliam longe significationem attribuit in verbis proxime antecedentibus de Phœnicum classe, ut notet remeare in patriam, quum hîc tantum de petendo litore sit sermo. Et sane verbum ultimum non est in MS. ut omnino abjici debet. Subintelligitur ex superioribus ἀνῆγον.

545, 6. Ἐπὶ τοῦτον μὲν δὴ τὸ στρατόν.] MS. ὑπὸ τοῦτον, ut maneat in usu præpositionis ad hanc causam adhiberi solitæ.

545, 15. Ἐπισπόμενος ἐπὶ Μιλήτου κτιστήν.] Hic locus an pro integro legi debeat, dubito. Citat enim eum Meursius de Fortuna Attica cap. 6, ubi sic edit nulla distinctione divellens participium ἐπισπόμενος ab præcedentibus, quod fit in editionibus, quantum scio, omnibus, etiam ipsa Thomæ Gale, quod nulli non patet fieri perperam. Sed idem Meursius illic jam citat κτιστὴν, ut nihil habeamus dicere eidem Gale aliquid monenti, nisi quod sero veniat. Quippe jam & Stephano in indice Thesauri sic citatur, quasi vulgo exstet in editis. Unde id adscivi nunc merito. Cæterum legitur in optimo MS. non ἐπισπόμενος, sed ἐπισπομένου, quasi innueret non Philistum abiisse cum Neleo, sed patrem ejus Pasiclem, cujus deinde filius illic templum statuerit. Res pertinet ad historiam, in qua non ausim decidere,

545, 33. Ἐγχείψας τῷ αἰγιαλῷ.] MS. ἐγχείμψας.

545, 48. Δεύτερα τάδε ἐποίευν.] MS. δεύτερα δὴ τάδε ἐπ.

546, 20. Προσίησαν πρὸς τοὺς βαρ.] MS. προσηΐσαν, ut cap. 101 προσηΐσαν.

547, 3. Μέχρι κατὰ τῶν ἡμισέων.] Est inaudita loquutio, nec explicari potest; ut omnino non assequar, quemadmodum tot docti lectores eam concoquere potuerint, & ex optimo MS. corrigendum sit μέχρι κου τῶν ἡμ. Quippe quod non modo præstantissimum est ad mollienda Græca, sed pariter declarat originem falsæ vocis κατὰ, nempe quod illud κου sic involutum fuerit in scribendo, ut quasi nota fuerit præpositionis κατὰ, quum breviter & cito scribitur.

547, 8. Τῷ ἑτέρῳ κέρᾳ.] MS. κέρεϊ.

547, 20. Συνεπισπόμενοι συνέπιπτον.] MS. συνεσέπιπτον. Manifesto vulgatæ vitio. Et mox ὡς δὲ καὶ τὸ τεῖχος, ubi vocula καὶ eliditur vulgo male.

547, 27. Ἰθραμίτρης.] Etiam Florentinus MS. Ἰθαμίτρης habet, prout ex codice Arch. protulit Th. Gale.

548, 4. Ἑρμόλυκος ὁ Εὐθοίου.] MS. Εὐθόνου.

548, 18. Ὅποι χρεὼν εἴη τὰς Ἐλ. κατοικῆσαι.] MS. primo ὅπη. Item κατοικίσαι. Et utrumque genuinum. Agitur enim de loco in quem deduci Ionas conveniret; quod prius est, antequam habitarent.

548, 25. Τοῖσι ἐν τέλεσι ἐοῦσι.] Ipsa pronunciatio hujus locutionis molesta est, cui egregie occurrit optimus MS. ἐν τέλει ἐοῦσι. Sic enim scio exstare in illo prisco volumine, quod debuit in contextu hoc exprimi, ubi quid non vitii invectum est omisso participio & voce τέλεσι retenta? Etiam Herodotus se ostendit 3, 18. Τοὺς ἐν τέλει ἑκάστους ἐόντας τῶν ἀστῶν.

548, 26. Τὰ ἐμπόρια.] MS. τὰ ἐμπόλια.

548, 34. Πίστι τε καταλαβόντες.] Confusa est hîc copia copulativæ, & non toleranda vel ideo, quia legitur in MS. πίστι καταλαβόντες, ut pateat referri hoc non ad præcedentia, sed ad sequentia. Certe nec videtur Valla agnovisse.

549, 2. Δεινὰ ποιησάμενος.] MS. ποιεύμενος. Id est Herodoteum.

549, 12. Τῶν δὲ κατ᾽ ὁδὸν πορευομένων βαρβάρων.] Vox postrema non est in MS. Sicut etiam in sequentibus istis οὐδὲν ἔτι πλέον ἐγίνετο τουτέων, voce ultima MS. destituitur. Neque sa-

ſane vel alterutra huc requiritur, ac præſertim illa prior βαρβάρων, quum tam accurate deſcripſerit, quos intelligat per iſta τῶν κατ' ὁδὸν πορευομένων, ut ſupponat alios fuiſſe, qui non ita recederent per viam, quos in initio hujus capitis deſcripſit Τῶν δὲ ἀποφυγόντων βαρβάρων.

549, 42. Εἶπαι Ξέρξῃ.] Ceſpitat conſtructio, neque ullo genere tolerari poteſt ille infinitivus; & quam commode exſtat in MS. εἶπε?

550, 14. Περσιστὶ μὲν τυκτὰ, κατὰ δὲ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν, τέλειον.] Tanquam tunc vere exhilarans ſuum genium primoreſque aulæ, ut non dubitem hoc Perſicum componere cum Romanæ conſuetudinis inter patronos & clientes cœna recta & ſportula, quum cœna recta non alia ſit, quam τελείη. Sed ut evileſcat Herodotus, quid non ſuſtinent proferre viri inſignes? Scaliger in libro tertio Canonum Iſagog. ex Cteſia habet in lingua Perſica τυκτὰ, idque Perſice nihil aliud quam *thronus*. Johannes Fronto de diebus feſtivis Arabice didicerat *Tuc* ſignificare torquem, felicitatem &c. Mox adjicit & *Tucf*. Erunt ſimilia multa quæ ex vicinis linguis ad ignotam Perſicam pedibus trahi poſſunt. Sed an non hæc laſcivia eſt? Moroſiſſima quidem truculentia Iſaaci Voſſii, qua ſcripſit Herodotum ignarum linguæ Perſicæ & nullis orientis gentium inſtructum monumentis, quid niſi ſervile capiſtrum meretur? Unde enim probat hæc? An in oroſangis aberravit Herodotus? an in angariis oſtendit nec linguam Perſicam nec inſtitutorum conſuetudinem ſibi cognitam fuiſſe? Num in Satrapiis? aut aliis denique vocibus? Et unde ea facultas Voſſio, ut ille Herodotum in tale crimen vocet? Sed ille neſcivit erubeſcere. Quid enim? an alterutra ex dictis ſuperat Herodoteam? Certe non, ſi quis ita conſideret, ut modo dixi, quod neutrum ex his tribus feciſſe opinor.

550, 15. Τὴν κεφαλὴν σμᾶται.] Memorat hoc convivium Briſſonius lib. 1 de regn. Perſ. pag. 65, notatque eo die Regem caput comere, purgare & mundare &c. Plures alii, ſed qui nihil explicant Græcum. Verum doctiſſime Caſaubonus ad Athenæum 4, 10 inſpexit, & poſt eum Freinshemius ad Curtium 8, 9 interpretans *tunc ſolum rex caput cum cura abluitur*, (hoc alii adferunt ex Loccenio) rejecto Valla & Dalechampio, qui reddiderint κοσμεῖται *ornatur*, quo forſan etiam reſpicit Stephanus, dum notat Vallam videri ſequutum eſſe diverſam à noſtra lectionem. Denique cumulum his imponens per Græcæ linguæ nimiam notitiam Ezech. Spanhemius in denſis illis obſervationibus ad Callimachum pag. 564, quum nullum ſciat proferre locum, niſi qui ab Caſaubono ſuppeditatur ex Diodoro, tamen & Caſaubonum ſugillat & ipſe neſcit, utrum velit *defricare* an *detergere* ſeu *purgare*. Utique in rege hæc non fuit ſimplex defrictio aut deterſio; & capillorum purgationem oportet omnino frequentiorem attribui regibus Perſicis in iſta creberrima unguenti affuſione, niſi debeant ludibrium maximis ſordibus. Cur autem *defricare* potius quam *infricare*, quod elegerat Stephanus in Theſauro? Omnino prudenter exiſtimem feciſſe Vallam, dum vertit *ornare*, γενικῶς verbo iſto poſito, ita ut in quo proprie conſiſteret illud σμᾶν, non perite ſatis aſſequeretur; prout ornare ad caput & capillos & qualemcunque eorum curam in lingua Latina pertinet, & ornatrices feminæ omni & diverſiſſima cura poliebant. Habes & 4, 73 de Scythis, qui ſuos humaverunt: σμησάμενοι τὰς κεφαλὰς καὶ ἐκπλυνάμενοι. 2, 37 Sacerdotes Ægyptii ἐκ χαλκέων ποτηρίων πίνουσι διασμέοντες ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν, ubi reddit *extergentes*, unde patet Vallæ ſatis cognitum fuiſſe verbum.

550, 16. Καὶ Πέρσαις δωρέεται.] MS. Πέρσας.

550, 49. Οὔτε ἐκείνῃ ἔτι πλεῦνα χρόν.] MS. ignorat voculam ἔτι. Ita eam vocem, etiam ubi commodum videtur occupare locum, Herodotus interdum maluit omittere.

551, 42. Τὰ ἐκ τῶν γεφυρέων ὅπλα.] Nimis ſimpliciter vertit Laurentius & nunc & cap. 120 *arma è pontibus*, quaſi dememiniſſet 7, 25 ὅπλα ἐς τὰς γεφύρας, ubi dixit *armaturam*; ſed declaravit Stephanus, prout nunc quoque fieri oportuit.

552, 8. Ἐπὶ γῆν τὴν στρατευόμενος.] MS. στρατευσάμενος, in quo reſidet omnis venuſtas.

552, 28. Ἀπαγάγοιεν σφέας ὀπίσω.] MS. ἀπάγοιεν, quod longe convenientius eſt, vel magis neceſſarium, quum vulgata lectio fere ſupponat id jam factum eſſe, ut cap. 113.

552, 32. Ἀμφὶ τὸν Ἀρταΰκτεα.] Harum vocum nulla exſtat in MS. ut pateat aliquem ſic infuſcando voluiſſe jactare doctrinam. Satis eſt quod illa deſcriptio adhuc ſequatur.

552, 48. Ὑπὲρ Αἰγὸς ποταμοῦ.] At MS. ποταμῶν. Recte prorſus.

553, 9. Ἰχθύες νεάλωτοι.] Recte, ſed quadriſyllabicum porrigit optimus MS. νεοάλωτοι, quo clarius exprimitur vis ejus, ut νεοαρδέα ἀλωὴν maluit dicere Homerus, alii νεοεργές. Et ſunt plura talia.

553, 17. Ἄποινά οἱ τάδε ἐθέλω ἐπιθεῖναι.] Quam ſub ſcelesta ſpecie averterunt limpidam illam Hippocrenen manus Herodoteæ, ut ejus Calliope æternum doleret? Unde enim hoc, quum 1, 96 uſurpetur ἐπιθέμενος? & quidem ſine tertio caſu? Sæcula licet jam adſtrinxerint hunc locum his ſordibus, non dubitabo tamen publicare legi in optimo MS. ἐπιχθῆναι. Quod quia non intelligebatur, debuit expelli, quum ſciamus tamen illud ἐφίκομαι,

&

& derivata ejus afferre tam varias notationes, & huic loco per ſane congruas.

553, 23. Οἱ γὰρ Ἐλαιούντιοι.] Ita quum procedat Græcus Herodotus, id non placuit Vallæ & aliis editoribus, conſenſu porrigentibus id nomen *Elæuntini*. Nec video auctoritatem, quam ſequantur, quum Epitome Stephani non agnoſcat aliud gentile præter Ἐλαιούσιος, & in Herodoto ab Aldo uſque ſemper editum fuerit prout citavi, quod abhinc opinor ceſſabit, quum pateat codex vetuſtiſſimus & fideliſſimus Florentiæ, in quo perſpicue legitur Ἐλαιούσιοι, ut Μυοῦς Μυούσιοι etiam Herodoto 6, 8.

554, 11. Ἄλλοισι δουλεύειν.] In his etiam vocibus finit exemplar Mediceum, ſubjiciens tantummodo has voces & has deinde notas

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ Θ̄

ΧΧΗΗΠΙ ſive ad quaterniones ſignandos, ſeu quidquid etiam illud ſit. Sed Tanaquillus Faber Epiſt. Critic. parte 1 pag. 30 deſiderat hîc poni totum principium quinque verſibus conſtans, quia Dionyſius Hal. ſcripſerit idem initium, eundem finem hiſtoriæ Herodoteæ fuiſſe, quod hodie aliter ſe habeat, ad Cn. Pompejum in Epiſtola: τὸ γὰρ αὐτὸ προοίμιόν τε καὶ ἀρχὴ καὶ τέλος ἐστὶ τῆς ἱστορίας, unde concludit alia etiam excidiſſe ex Herodoto; ut facilius obtineat potuiſſe nonnulla ex uno libro vel loco tranſponi in alium. Opinor perinde validum hoc eſſe ſpecimen, ac poſterius de Heliopoli, quod in libro ſecundo vidimus, aut quod tertium adhibet pag. 70 de Alabaſtris, de qua urbe didicit ex Hermolao citationem, quum tamen nil tale apud Herodotum legere meminerit. In loco autem Dionyſii, qui notus bene fuit aliis, & ſolet præmitti in teſtimoniis antiquis de hoc auctore, ut ab Fabro non excitetur, etſi ille ſcriptus ſit non oppido clare & ſimpliciter, aliquid animadvertere poteris ex fine notarum ad librum 7 & 8, in quibus forſan id fit etiamnum, quod Dionyſius Hal. teſtatur. Verum ex eo non probes ex Herodoto aliqua omiſſa eſſe, quæ ad hiſtoriam ejus explendam pertinebant; ſed tantum ſcribas cenſuiſſe nequaquam opus eſſe, ut repeterentur eadem verba, & quæ in fine antecedentis libri poſita eſſent, iterarentur in principio ſequentis.

An & iſta mens fuerit Th. Gatakeri, neſcio; ſed ut ſcias quid ſcripſerit ad hanc rem pertinens, in libro 11 Adverſ. cap. 8, quum præmiſiſſet in argumento capitis illius *Quæ ex Herodoto Ariſtoteles, in ejus ſcriptis jam non patere*, & in loco ipſo monuiſſet [Herodotum Ariſtoteles hiſtor. animal. l. 8 c. 18 reprehendit, quod aquilam in Nini obſidione bibentem inducat, quum τὰ γαμψώνυχα ἄποτα πάμπαν exiſtant,] in fine apponit: [Illud obiter moneo, in Herodoti ſcriptis, quæ ſuperſunt, iſtud neutiquam reperiri, qui lib. 1. quidem Ninum ait à Cyaxare expugnatam, modumque alibi fuſius narraturum pollicetur, ſed in eis, quæ habemus, nuſquam id præſtitiſſe deprehenditur] Monitio illa quum ſit nuda, etiam ſupervacua eſt & nulli bono; quum & alii Ariſtotelem ante ipſum legerint, eum componentes cum Herodoto, & ſapienter tacuerint: cur enim non de unoquoque ſtudioſo id ſuppoſuerim? Et Gatakero utique ſatisfactum fuiſſe oportuit, quod eandem rem abunde annotaviſſet in Hiſtoricis Græcis G. J. Voſſius, qui & anxietatem nimiam Theodori Gazæ in hac parte notat tamdiu editam ante Gatakerum. Sed & Marſhamus in Chronico Canone ſæculi XVII pag. 494 notat [Diodorus pag. 84. dicit Herodotum tradidiſſe Cyaxarem (qui quidem Ninum expugnavit) fuiſſe primum Medorum Regem, cum tamen ex ipſo Herodoto conſtet Deiocem primum fuiſſe, Cyaxarem penultimum] Eat ergo, quoniam mihi via nulla alia reſtat, aut ad Aſſyriacos aut ad alios, ſi fuerunt, logos, ad quos toties ex Herodoto citarunt alii. Omiſi etiam poſt librum octavum ita in optimo MS. ſcriptum eſſe

ΗΡΟΔΟΤΟΥ Η̄

ΧΧΗΗΗΔΔΙΙ

F I N I S.

INDEX
EORUM QUÆ APUD HERODOTUM SUNT MEMORABILIA.

Monitus esse debes, mi lector, Indicem hunc non ad paginas accommodatum esse, sed ad libros, & capita in quæ eos distribuimus, ad oram interioris paginæ semper adnotata.

ABÆ, urbs Phocensium, I, 46 VIII, 27 & 134. ubi erat Apollinis delubrum locuples VIII, 33
ibidem reddita oracula, Herodoti etiam ætate ibidem
Abantes EUbϾ non minima portio I, 146
Abaris ferebatur fuisse Hyperboreus IV, 36
de eo & ejus sagittâ fabula ibid.
Abdera, VI, 46 urbs à Teiis condita in Thracia, I, 168
eam Xerxes præterit VII, 109
cum Abderitis Xerxes hospitii fœdus iniit, & acinace aureo ac tiara auro intertexta eos donavit VIII, 120
Abrocomes & Hyperanthes, Darii filii, Xerxis fratres, super cadaver Leonidæ occumbunt VII, 224
Abronychus, Atheniensis, filius Lysiclis, speculator apud Leonidem VIII, 21
Abydus, una urbium in Hellesponto V, 117. VII, 33, 34 vicina Dardano VII, 43
ponte à Xerxe jungitur VII, 34
Abydeni prætorium quoddam Xerxi extruunt VII, 44
Acanthus urbs VI, 44
Acanthios Medica veste donat Xerxes VII, 116
Acanthiorum mare VII, 22
Accensio lucernarum, festi nomen II, 62
Accipiter inter animantes Ægyptiis sacras II, 65
eum qui necaverit apud Ægyptios, sive volens, sive nolens, morte mulctatur ibid.
eas aves in urbem Butum asportant sepeliendas II, 67
earum paria septem, omen sunt septem Persis III, 76
Acephali populi IV, 191
in pectoribus oculos habent ibid.
Aceratos, propheta in templo Delphico VIII, 37
Aces amnis III, 117
unde oriatur ibid.
Achæorum, qui Iones è sedibus suis exegerunt, partes duodecim I, 145
Achæi Phthiotæ suppeditant Xerxi terrestres copias VII, 185
eorum in Athamantis posteros actio VII, 197
Achaiæ Cereris templum & orgia V, 61
Achæmenes, Darii filius periit in Ægypto III, 12 Xerxis ex utroque parente germanus VII, 7, 97
Ægypti præses VII, 7
Ægyptiacæ classi præfectus VII, 97
bonum consilium Demarati invertit VII, 236
ab Inaro interfectus III, 12. VII, 7
alius auctor regiæ stirpis per Darium VII, 11
Achæmenes *alius*, Cambysis pater VII, 11
Achæmenidæ compellantur à Cambyse III, 65
eorum tribus apud Pasargadas I, 125
ab iis reges Persidæ sunt oriundi ibid.
Achaja VIII, 36
Achelous fluvius II, 10. VII, 126
Acheron fluvius V, 92, 7. VIII, 47
Achilleum oppidum V, 94
Achilleius cursus, locus sic dictus IV, 55, 76
Acinaces Martis, cui immolatur quotannis IV, 62
acinacem in calicem vino & sanguine plenum tingunt Scythæ in fœdere ineundo IV, 70
acinaces Persicus in Hellespontum abjectus à Xerxe VII, 54
Acræphia urbs VIII, 135
Acrisius Danaes pater VI, 53
Acrothoon urbs VII, 22
ex Aculeis jaculorum ahenum factum IV, 81
Adicran, Afrorum rex, agro à Cyrenæis exutus, Apriæ se dedit IV, 159
Adimantus Aristeæ pater VII, 137
Adimantus Ocyti filius, Corinthiorum classis dux, fugam facere vult VIII, 5
ejus dictum in Themistoclem VIII, 59
insolentia erga Themistoclem VIII, 61
ejus turpis fuga VIII, 94
Admetus Eumeli pater II, 2
Adramyttium urbs VII, 42
Adrastus Phryx Midæ filius I, 35, 45
fratris interemptor ibid.
à Crœso expiatus I, 35
ei custodiam filii sui ad venationem exeuntis mandat Crœsus I, 41
Crœsi filium transfodit, aprum volens transfigere I, 43
sese super bustum Atyis transfodit I, 45
Adrastus, Talai filius, Sicyonis rex V, 67. pater Ægialei V, 68
in Adrastum Clisthenis Sicyonii odium V, 67
ei honores & dies festi erepti, & Melanippo traditi ibid.
Adria V, 9 à Phocæensibus ostensa I, 163
Adyrmachidæ Libyes, Ægyptum versus IV, 168
eorum mores, & uxorum ibid.
Æa Colchis VII, 193, 197
AEaces Sylosontis & Polycratis pater III, 139, VI, 13
Æaces, Sylosontis fil. Sami tyrannus, ab Aristagora exutus tyrannide VI, 13
Samios ad defectionem à sociis solicitat ibid.
Samum reductus VI, 25
Æacus & Ægina VI, 35
Æacus & Æacidæ à classe Græcorum invocantur VIII, 64
Æaci fanum V, 89
Æacidæ ab Æginetis, Thebanis missi V, 80. VIII, 84
Æacides Samius IV, 138
Ædes Veneris in Cypro unde extructa I, 105
Minervæ VIII, 39
Protei, dicta Veneris hospitæ II, 112
Vulcani II, 110
deorum & hominum ligneæ IV, 108
fulmine absumptæ IV, 79
Ædificii structura, in quo repositæ erant regiæ pecuniæ II, 121
Ædificio ex urbe Elephantina afferendo triennium consumptum II, 175 & ejus ex solido saxo descriptio ibid. & seq.
Ædificium Zamolxis subterraneum IV, 95
Ædificia humanis operibus majora II, 148
Æga urbs VII, 122
Ægæ una ex partibus Achæorum I, 145
Ægææ civitas Æolum I, 149
Ægæum mare IV, 85
Ægaleus mons, unde Xerxes navalem pugnam spectabat VIII, 90
Ægestanorum pugna cum Spartanis ducibus V, 46
Ægeus Pandionis filius Lycum fratrem Athenis pellit I, 173
Ægeus, Oiolyci fil. unde Ægidæ IV, 149
Ægialenses, tribus Sicyonia, ab Ægialo Adrasti filio V, 68
Ægialees Pelasgi VII, 95
Ægicores Ionis filius V, 66
Ægidæ in Sparta ingens tribus, à quo dicta IV, 149
Ægila, sive Ægile, locus ad quem Nasamones veniunt ut palmulas decerpant IV, 172, 182
Ægilea, Styreorum insula VI, 107
Ægilia circa Eretriam VI, 101
Ægina & Æacus VI, 35
Ægina, (*alias* Argiva) Aristodemi uxor VI, 52
Ægina & Thebe, sorores, filiæ Asopi V, 80

Æginetæ cur Samiis infenſi III, 59
Samios ut mulctarint ibid.
Epidauriis quondam ſubditi V, 83
eorum in Athenienſes odii principium V, 89
terram & aquam Dario dant VI, 49
unde infenſos habent Athenienſes, & apud Spartam inſimulantur *ibid.* contraque ejus rei autores mittitur Cleomenes VI, 50
primores ipſorum dantur obſides Athenienſibus VI, 73
eorum cum Athenienſibus ſimultates V, 82
undeque ortæ V, 82, 83 *&c.*
ab iis illatæ Athenienſibus injuriæ VI, 87
auxilia rogantur à Thebanis contra Athenienſes V, 80, 81
ab iis ſtatuæ repetitæ per Athenienſes V, 84
circa Æginetas & Athenienſes acta *ibid. & ſeq.*
eorum legati contra Leutychidem, Spartam miſſi VI, 85
eorum piaculum, maximorum eis malorum cauſa VI, 91
ab Athenienſibus navali prœlio victi VI, 92
præſtantiſſimi in pugna navali contra Perſam VIII, 93
aureas ſtellas tres quæ ſuper malum navis æreum ſunt Delphis dedicarunt VIII, 122
unde iis divitiarum principium IX, 79
iis tumulus ipſorum rogatu ſtructus, à quo, & cur, & quando IX, 84
Ægineticum bellum cum Athenienſibus VII, 144
Ægion urbs Achæorum I, 145
Ægira urbs Achæorum I, 145
Ægiroëſſa, Æolum civitas I, 149
Ægis Minervæ unde IV, 180
Ægli pop. III, 92
Ægos potami IX, 118
circa AEgrotos Babyloniorum lex I, 197
ægroti apud quoſdam Indos deſerti in deſerto cubant III, 100
apud quoſdam Indos interficiuntur & comeduntur III, 99
ſuper ægrotos qui ad aram ſunt cinis ſparſus in Delo IV, 35
Ægyptus in XII portiones diſtincta II, 147
Ægyptus fluminis donum II, 5
Ægypti ſeu Ægyptiacæ regionis natura ibid.
ejus longitudo ibid.
tota eſt paluſtris: velſ, (*ut Græcum verbum ſonat*) palus II, 4
Ægyptus eſt quam Nilus irrigat II, 18
Aſiæ & Africæ terminus II, 17
Africæ finitima II, 65. III, 91
unde incipiat & qua pateat in eam ingreſſus III, 5
in regiones (vel potius præfecturas, quæ nomoi vocantur) diviſa II, 164
urbes habitari in ea mille & viginti II, 177
montanæ Ciliciæ oppoſita eſt II, 34
qualis ſit qua parte Africam ſpectat II, 8
foſſas unde tam multas habeat II, 108
propter quas inequitabilis & plauſtris inhabilis effecta *ibid.*
de Ægypti magnitudine Ionum ſententiæ II, 15 & Herodoti II, 17
plura mirabilia habet quàm omnis alia regio II, 35
ſub Amaſi rege maxime beata II, 177
Ægypto minatur interitum Cambyſes circiter decem annos natus III, 3
eâ potiuntur Perſæ III, 7
Perſis tributaria III, 91
Ægyptia ſacra II, 81
Ægyptii cum Cyri familia cognationem ſibi fingunt III, 2
pleraque omnia diverſa à ceteris hominibus conſtituerunt inſtituta & jura, ut cœli eorum & fluminis diverſa eſt natura II, 35
eorum inſtituta & jura II, 35, 36 *&c.*
omnium hominum primos ſe arbitrati II, 2 Phrygas tamen eſſe priores concedunt *ibid.*
in ſeptem hominum genera diſtributi II, 164
hominum ſapientiſſimi II, 160
multarum rerum cognitione ceteris antecellunt II, 121
eorum inventa II, 4, 82
primi immortalitatem animarum aſſeverarunt II, 123
primi annum excogitarunt, & in menſes duodecim diſtribuerunt II, 4
prodigiorum obſervantiſſimi II, 82
divinationem certis diis vindicant II, 83
ignem animal eſſe aſſerunt III, 16
ſuis moribus & inſtitutis contenti II, 78 nec ullis aliis uti volunt II, 91
nihil à Græcis mutuati II, 49
eorum in Græcos dicterium II, 13
quibus potiſſimum inter eos ſine agricultura fruges proveniant; utque jacto ſemine in ſua rura ſues immittant II, 14
vitibus carent II, 77
eorum vinum ex ordeo *ibid.*
fabis abſtinent II, 37
eorum victus *ibid.*
eorum præcipui conventus II, 59
eorum cantilena II, 79
medici apud eos ſingulis morbis ſinguli II, 84
eorum ſacra II, 39, 40
eorum ſacerdotes II, 37 quorum unus eſt pontifex *ibid.* ſuntque raſi II, 36, 37
eorum ſuperſtitiones II, 65
& nominatim circa beſtias quaſdam *ibid.*
illis ſacrificia ſub Cheope interdicta II, 124
à Mycerino reſtituta II, 129
eorum circa Cererem & Rhampſinitum ceremoniæ II, 123
deorum omnia fere nomina ab iis ad Græcos pervenerunt II, 50
duodecim deorum cognomina primi in uſu habuerunt II, 4
primi diis aras & ſimulacra & delubra ſtatuerunt *ibid.*
quorum deorum nomina neſciant II, 50
quorum deorum oracula habeant II, 83
dii aliquando eorum principatum obtinebant II, 144
pudenda circumcidunt II, 36, 104
cum feris veſcuntur II, 36
eorum victimæ II, 41, *&c.*
ſuem non alunt IV, 186
quo tempore ſues immolent & earum carne veſcantur II, 47, 48
eorum ablutiones poſt contactam ſuem II, 47
qui Thebanæ provinciæ, ab ovib. abſtinent & capras immolant II, 42
contra faciunt Ægyptii Mendeſiæ provinciæ *ibid. &* 46
deſcriptio eorum qui ſunt circa partem Ægypti frumentariam II, 77
eorum qui in paludibus ſunt, mores & inſtituta II, 92, 93
Ægyptiorum luctus & ſepulturæ II, 85, 86 *&c.*
mos triplex in condiendis cadaveribus II, 86, 87, 88
eorum ſcripturæ & litterarum duplex uſus II, 36
eorum interpretes à quibus oriundi II, 154
eorum pueri linguam Græcam edocti *ibid.*
Ægyptii maximè ſalubri corpore ob aërem qui eſt immutabilis II, 77
purgant ſe ſingulis menſibus *ibid.*
eorum capita quam firma, & cur III, 12
Ægyptii medici ceteris præſtantiores III, 129
apud Ægyptios viri binas veſtes habent, feminæ ſingulas II, 36
veſtes eorum lineæ quales II, 81
unguenta II, 94
naves II, 96
eorum myſteria II, 170, 171
eorum reges II, 99, 100, 101, 102, 111, 112, 121, 124, 127, 129, 136, 137, 141, 147, 151, 158, 160, 161, 172. III, 10
eorum ſub duobus regibus calamitas II, 128
Ægyptii bellatores in magno contemptu Sethoni regi ſuo II, 141
Ægyptii libertatem adepti duodecim ſibi reges conſtituerunt II, 147
Ægyptii à rege Aprie cur deſciverint IV, 159
eorum clades à Cyrenæis accepta *ibid.*
in fugam vertuntur à Perſis III, 11
morte mulctati à Cambyſe quum Apin celebrarent III, 29
à Cambyſe ſubacti, à Perſis deficiunt VII, 1

à

à Xerxe subacti denuo VII, 7
ipsi & Phœnices commeatus comportant exercitui Persico contra Græcos VII, 25
navali in pugna strenui VIII, 17
Ægyptius quidam vocalissimus IV, 141
Ægyptio thorace in pugna utuntur Persæ I, 135
Ægyptiacum linum II, 105
Ænea urbs VII, 123
Ænesidemus Pataici filius, satelles Hippocratis VII, 154
Ænesidemus Theronis pater VII, 165
Ænigma Hipparcho per somnium dictum V, 56
Ænigma piscatorium II, 35
Ænyra, regio VI, 47
Ænus urbs IV, 90. VII, 58
Æoles invadit Crœsus I, 26 eosque subegit I, 6, 28
Cyro se dedere volunt I, 141
Æoles & Iones hereditarii Cambysis servi II, 1
tributarii Dario II, 90
olim Pelasgi vocati VII, 95
eorum sacra & pempobola II, 37
Æoles circa oram Iliadem capti ab Hymæe V, 122
Æolenses Mitylenæi V, 94
Æolum in Xerxis classe arma VII, 95
Æoles Sestum tenentes IX, 114
Æolicæ undecim civitates I, 149
Æolicæ civitates insulares quinque I, 151
Æolicæ & Ionicæ ditionis collatio I, 149
Æolidarum oppidum incensum VIII, 35
Æolis VI, 127
Æolus Athamantis pater VII, 197
Æor apud Scythas virum significat IV, 110
Æorpata, id est, viricidæ, Amazones dictæ lingua Scythica *ibid.*
Æquabilitas, res egregia V, 78
Æquitati iniquitas invisa I, 96
Aër Ægyptiorum nunquam immutatur II, 77
Aëris mutatione existunt præcipuè morbi I, 77
Ærarium Atheniensium VII, 144
Aëropus Temeno natus VIII, 137
Aëropus Philippi filius, Alcetæ pater VIII, 139
Aëropus Echemi pater IX, 26
Æs apud Æthiopas omnium pretiosiss. & rarissimum III, 23
apud Scythas non est in usu IV, 71
ejus copia apud Massagetas I, 215
pro ære aurum mercantur Æginetæ IX, 79
Æris alieni debitor mendacio obnoxius I, 138
Æs alienum debere, apud Persas turpe est I, 138
Æris alieni debitor cadaver patris deponit apud Ægyptios II, 136
Ære alieno liberatur apud Spartam, in regis obitu, qui aut regi aut reipublicæ sit obstrictus, VI, 59
ut & apud Persas *ibid.*
AEris fodinæ prope Prasiadem V, 17
AErei viri Psammiticho auxiliantur II, 152
AEreus Jupiter & Neptunus IX, 80
AEreum totum Mardonii præsepe IX, 69
AEsanius, Grini pater IV, 150
AEschines, Nothonis filius VI, 100
non sinit Atheniensium auxiliatorum quatuor millia secum perire *ibid.*
AEschreus, Lycomedis pater VIII, 11
AEschrionia tribus III, 26
AEschylus EUphorionis filius II, 156
AEsopus fabularum scriptor II, 134
AEstas ubi semper nubila est IV, 28
AEstatis & hiemis simulacra II, 121
AEthiopiæ regno solus Sesostris AEgypti rex potitus II, 110
AEthiopiæ situs extremus III, 114
ejus descriptio & quarum rerum ferax sit *ibid.*
AEthiopes quomodo redditi mansuetiores II, 30
pudenda circumcidunt II, 104
AEthiopes macrobii, unde tam longæ vitæ III, 23 quales homines III, 20 &c. eorum regis cum Ichthyophagis Cambysis legatis colloquia III, 21, 22 &c. adversus eos infelix Cambysis bellum III, 17, 25 &c.
AEthiopes alii AEgypto contermini à Cambyse subacti III, 97 eorum semen, domus *ibid.*
AEthiopes nomades II, 29
AEthiopum varia genera cum Xerxe militantium VII, 69. 79 eorumque differentia, arma, vestitus & duces *ibid.*
AEthiopum genitura nigra III, 101
AEthiopicus lapis II, 134
AEtolus Males Agaristæ procus VI, 127
germanus Titormi *ibid.*
Affines Medi & Persæ similiter colunt *ibid.*
Africæ termini II, 17
deserta II, 32
Africæ superiora æstas semper obtinet II, 26 *vide* & Libya.
Africus ventus pluviosissimus II, 25
Agæus Onomasti pater VI, 127
Agamemnon Pelopides VII, 159
Orestis pater I, 67
Agarista, Clisthenis filia, Græcorum præstantissimo destinata VI, 126
ejus proci totius Græciæ præstantissimi juvenes VI, 127
nubit Megacli VI, 130
ejus liberi VI, 131
Agarista, Hippocratis ex Agarista nati filia *ibid.*
Xanthippo nupta *ibid.*
ejus visum in somnis *ibid.*
Periclis mater *ibid.*
Agasicles, vir Halicarnasseus I, 144
legem Apollinis Triopii ausus violare *ibid.*
Agathoërgi Spartæ I, 67
Agathyrsi IV, 102, 125
eorum mores & instituta IV, 103
Agathyrsus, Herculis filius IV, 10
Agenor Cilicis Phœnicis pater VII, 91
Ager Caici VI, 28
Crestonicus, & Pæonius VII, 124
Platæensis IX, 15
Carystius IX, 104
Agricolatores contemptissimi apud Thraces V, 6
Agricultura AEgyptiorum quibusd. nulla II, 14
Agesilaus Doryagi filius VII, 204
Agesilaus Hippocratidæ filius VIII, 131
Agetus, Alcidis filius VI, 61
uxorem suam amico Aristoni collocat dolo adactus VI, 62
Agger visu mirabilis à Nitocri aggestus II, 185
Agger Samiorum III, 60
Agis Menaris pater VI, 65
Aglauriæ Cecropis filiæ templum VIII, 53
Aglomachi turris IV, 164
Agora, oppidi nomen VII, 58
Agrianes fluvius IV, 90
Agrianes pop. V, 16
Agyllenses vel Agyllæi I, 167
mala illis immissa propter Phocenses *ibid.*
Ahenum ex aculeis sagittarum factum in Scythia, ejusque descriptio IV, 81
Ahenum à Samiis factum ad exemplum crateris Argolici IV, 152
Ajax pater Philæi VI, 35
Ajax Telamonis fil. pro heroë habitus V, 66
ab Homero celebratus II, 28
à Græcorum classe invocatur VIII, 64
ab iis victoribus navis ad Salaminem ei reposita VII, 121
Aimnestus Spartiata, Mardonii interfector IX, 63
ejus interitus cum trecentis aliis *ibid.*
Alabanda urbs Phrygiæ VIII, 136
Alabandenses in Caria VII, 195
Alæ in humeris visæ I, 209
Alalia à Phocæensibus condita I, 165
Alarodii III, 94
cum Xerxe militantes VII, 79
eorum armatura & dux *ibid.*
Alazir Barcæorum rex IV, 164
ejus interitus *ibid.*
Alazones IV, 17
Albæ columnæ, sic dictus locus V, 118
Albus murus Memphiticus III, 91
Album litus, *vide* in Leuce acte.
Alcæus, Herculis filius I, 7
Alcæi poëtæ fuga V, 95
ejus arma suspenderunt in Sigeo Athenienses *ibid.*
Alcamenes Telecli filius VII, 204
Alcetes pater Amyntæ VIII, 39
Alcibiades Cliniæ pater VIII, 17
Alcides Ageti pater VI, 6
Alcimachus Euphorbi pater VI, 101
Alcimus Mentoris pater II, 7
Alcinor & Chromius Argivi I, 82
Alcmæon Megaclis filius VI, 125
ejus officium erga Lydos, & Crœsi in eum ob id munificentia *ibid.*
quomodo se auro ridicule oneraverit *ibid.*
ejus domus inde divitiæ *ibid.*
alia Crœsi in illum beneficia *ibid.*
victor in Olympicis *ibid.*
idem Megaclis pater VI, 127

Alcmæonidæ obnoxii crimine piaculari I, 61
profugi Athenis propter Pisistratum I, 64 & Pisistratidas V, 62
ipsi Persas in Athenienses excitarint necne VI, 121
tyrannorum & tyrannidis hostes maximi *ibid.* 123
clypeum ex composito Persis ostenderint necne VI, 115, 124
eorum laus VI, 123
per Græciam quomodo celebres facti VI, 125, 126
Alcmæonides V, 62 & 66. VI, 125
Alcmena mater Herculis II, 43, 145
Alcon Molossus è procis Agaristæ VI, 127
Aleæ ludus à Lydis inventus I, 94
Aleæ lusus Cereris & Rhampsiniti II, 122
Aleæ Minervæ templum I, 66. IX, 69
Alejus campus Ciliciæ VI, 95
Aleuæ filii VII, 130. IX, 57
Aleuadæ Thessaliæ reges VII, 6
eorum nuncii ad Xerxem missi ut succurrat contra Græcos *ibid.*
Thessalis invitis VII, 172
Alexander, Priami filius I, 3
Helenæ raptor I, 3. II, 113
ejus cum Helena in AEgyptum adventus *&c.* II, 13, 14 *&c.*
ex Sparta triduo Ilium pervenit II, 117
Alexander Macedo, Amyntæ filius V, 19, VII, 173. VIII, 139
ejus genus VIII, 139
vetusta origine Græcus V, 22. IX, 44
Persarum insolentem libidinem in convivio ulciscitur V, 20
ejus prudentia V, 21
in Olympia cursor primo proximus V, 22
Macedonum tyrannis quomodo ad eum pervenit VIII, 137
Athenienses hortatur ad paciscendum cum Mardonio VIII, 140
Atheniensibus Mardonii caussam prodit IX, 43, 44
aurea ejus apud Delphos statua VIII, 121
Aliarchus fratricida IV, 160
ab uxore fratris necatur *ibid.*
Alilat, eadem Arabibus quæ Urania III, 8
Alitta, Venus dicta ab Arabiis I, 131
Alizones pop. IV, 52
Allesus Sidonii Tetramnesti pater VII, 98
Alluvione fluminis agros decurtatos compensat AEgypti rex II, 109
in Alopecis Atticæ bustum Anchimolii V, 63
Alpeni vicus VII, 176, 177, 229
Alpenus oppidum VII, 216
Alpheus & Maron Orsiphanto geniti VII, 227
eorum virtus ad Thermopylas *ib.*
Alpis fluvius IV, 49
Alus, urbs Achajæ VII, 173
Alyattes, Sadyattæ successor in regno Lydiæ I, 16
ejus acta memoratu digna I, 16, 17, *&c.*
qua ratione Miletum obsidebat I, 17
ejus morbus I, 19
cum Thrasybulo pactiones init I, 21
donaria ab eo Delphos missa I, 25
ejus obitus *ibid.*
ejus sepulchrum quale, & à quibus constructum I, 93
ejus filius Pantaleon I, 92
filia Ariena I, 74
Alysonii pop. III, 90
Amasis AEgypti rex I, 30
ad eum se confert Solon *ibid.*
ejus cum Crœso fœdus I, 77
ejus res gestæ cum Apria, quem regno pepulit II, 162, 163, 169
ejus cum Cyrenæis amicitia II, 181
ejus res gestæ aliæ, solertia, contemptus, mores & ingenium II, 172, 173, 174
ejus opera magnifica II, 175, 176
ejus picturati thoraces III, 47
ejus litteræ ad Polycratem III, 40
cum Polycrate jus hospitii solvit propter ejus nimiam felicitatem III, 43
Græcorum amator II, 178
donaria in Græciam ab eo missa II, 182
primus Cyprum cepit & tributariam fecit *ibid.*
contra eum Cambysis expeditio III, 1
uxorem Cyrenæam ducit & quid ipsi acciderit II, 181
Cambysen deludit, missa Apriæ filia pro sua III, 1
Cambysis contra eum expeditio *ibid.*
ejus obitus III, 10
sepulcrum *ibid.*
in ejus cadaver Cambysæ contumelia III, 16
Amasis, vir Maraphius, dux Perf. contra Barcæos IV, 167
ejus contra Barcæos commentum dolosum IV, 201
ob Cyrenen non direptam pœnitentia ducitur IV, 203
Amathuntis obsidio V, 104, 105, 108 *&c.*
Amathusii V, 104
Amaxampeus fons IV, 52 locus etiam unde fluit, sic dictus *ibid.*
Amazones, AEorpata à Scythis appellatæ IV, 110
earum cum Græcis bellum *ibid.*
earum cum Sauromatis bellum, quomodoque agnitæ sunt esse feminæ IV, 110, 111
quomodo cum Scythis mixtæ IV, 113. 114
viros suos Scythas à parentibus quomodo & quo abduxerint IV, 114, 115, 116
linguam Scytharum edisceunt quum hi non possent illarum IV, 114
Amazonum filiæ expeditionem fecerunt in Atticam IX, 27
Amestris, Otanis filia VII, 61
Xerxis uxor VII, 61, 114
ejus amiculum IX, 108
crudelitas in uxorem Masistæ IX, 111
Amiantus Agaristæ procus VI, 127
Amicus solers possessio pretiosissima V, 24
amici casum flet Psammenitus, non liberorum, caussamque reddit III, 14
Amiculum Sylosontis III, 139, 140
amiculum Amestris IX, 108
Amilcar Hannonis filius VII, 165
Carthaginiensium rex & ejus res gestæ & interitus VII, 165, 166, 167
ipsi sacrificia instituta VII, 167
Aminias Palleneus, vir Atheniensis VII, 84
Artemisiam fugientem insequitur VIII, 93
ejus virtus & præstantia in pugna navali *ibid.*
Aminocles Cretini fil. VII, 190
è naufragio classis Persicæ dives *ibid.*
Amitres dux classis cum aliis à Xerxe relictus VIII, 130
Ammonis oraculum in Africa I, 46. II, 32 ejus origo II, 55
Ammon Iovem appellant AEgyptii II, 42
Ammonii populus IV, 181
AEgyptiorum & AEthiopum coloni II, 42
adversus eos Cambysis expeditio infelix III, 25, 26
Ammoniorum rex Etearchus II, 32
Amompharetus Spartiata IX, 52, 53 *&c.*
ejus virtus IX, 70
Amomphareti sacerdotis sepulcrum apud Lacedæmonios IX, 84
Amoribus puerorum dediti Persæ & Græci I, 135
Amores quomodo tractent Caunii I, 172
Amorgis Persarum ducis interitus V, 121
Ampa urbs VI, 20
Ampelos promontorium Toronæum VII, 122
Amphiarai oraculum I, 46. VIII, 134
verax à Crœso repertum I, 49
eique donaria à Crœso missa I, 52
Amphiaraus, Amphilochi pater III, 91
Amphiarai delubrum VIII, 134
Amphiarai expeditio in Thebas, carmen Homeri H, 9
Amphicæa urbs VIII, 33
Amphicrates Samiorum rex III, 59
Amphictyones II, 180
epigrammatis & cippis ornarunt Leonidem & alios ad Thermop. duces VII, 228
eorum sedilia VII, 200
templum quod nunc Delphis est quot talentis construendum locarint II, 180. V, 62
Amphictyonis delubrum VII, 200
Amphyctionidis Cereris templum *ibid.*
Amphilochus, Amphiarai filius III, 91
colonia ab eo deducta *ibid.*
Amphilochus Troja ejectus VII, 91
Amphilytus Acarnan ariolus I, 62
Amphimnestus procus Agaristæ VI, 127
Amphionis filia clauda V, 92
Amphissa urbs VIII, 32

Amphitryon Herculis pater dictus VI, 53 & Alcmena Herculis parentes II, 43
Amphitryonis tripus V, 59
Ampraciotæ IX, 28
Amyntas rex Maced. à Megabyzo poscitur aquam & terram V, 17
Hippiæ fautor V, 94
ejus prudentia circa Persas nuncios insolenter se gerentes V, 18, 19
Alexandri pater VII, 173. VIII, 136, 139 ut & Gygææ VIII, 136
Alcetæ filius VIII, 139
Amyntas Bubaris fil. VIII, 136
Amyrgii Scythæ VII, 64
Amyrtæus rex Ægypt. II, 140
pluribus malis Persas affecit III, 15
Amytheon Melampodis pater II, 49
Anacharsis sapiens IV, 46
ejus genus & dignitas apud reges Scytharum IV, 76
pervigilium Matri deorum agit *ibid.*
ejus de Græcis & Lacedæmoniis dictum IV, 77
ejus cædes, & causæ hujus IV, 76
eum novisse se negant Scythæ *ibid.*
Anacreon Tejus familiaris Polycrati III, 121
Anactorii IX, 28
Anaphes, Otanis filius, dux Cissiorum in Xerxis exercitu VII, 62
Anaphlystus populus Atticæ IV, 99
Anaxander Eurycratis fil. VII, 204
Anaxandrides, Leontis filius, Spartæ rex I, 67. V, 39. VII, 204
ejus duæ uxores, altera jussu Ephororum ducta, & liberi ex iis V, 39, 40, 41, 42
quatuor filii VII, 205
Anaxandrides Theopompi filius VIII, 131
Anava Phrygiæ urbs VII, 30
Anaxilaus Archidami filius VIII, 131
Anaxilaus Cretinei fil. VII, 165
in matrimonium duxit Terilli filiam *ibid.*
Rhegii tyrannus VI, 23. VII, 167
Scythis regis hostis, consilium dat Samiis Zanclam occupandi VI, 23
Anchimolius, Asteris filius, ad pellendos Pisistratidas Sparta missus V, 63
ejus interitus *ibid.*
ejus sepulcrum *ibid.*
Ancillarum opus maximum circa Alyattis sepulcrum I, 193
Ancora ferrea à Sophane gestari solita in prœlio IX, 73
Anderica regionis Cissiæ VI, 119
Andrii pecunias Themistocli dare negant VIII, 111
Androbulus Timonis pater VII, 141
Androcratis herois fanum IX, 25
Andromeda Persei uxor, Persem ex eo peperit VII, 61
Cephei filia *ibid.* & 150
Androdamas Theomestoris pater VIII, 85. IX, 89
Androphagi IV, 18, 102, 106
eorum mores & descriptio IV, 106
eorum fuga IV, 125
Androsphinges II, 175
Andrus V, 31
à Græcis obsessa, cur VIII, 111
Andrus Myronis pater VI, 126
Aneristus Sperthiei pater IV, 134
Aneristus alius, Sperthiei filius IV, 137
Angarion Persæ quid appellent VIII, 98
Angites flumen VII, 113
Angrus fl. IV, 49
Anguis ingens arcis custos in templo ab Atheniensibus observatus VIII, 41
Anguilla sacra AEgyptiis II, 72
Animalia quæ ab hominibus comeduntur, feracia & fetuosa: quæ noxia sunt, parum fetuosa III, 107
animalia in saxis primi sculpserunt AEgyptii II, 4
animalia quomodo in suis vestibus pingant qui Caucasum incolunt I, 203
animal nullum interimunt Indi quidam III, 100
animalia, tam volucres quàm quadrupedes, in India majora quàm aliis in locis III, 106 præter equos *ibid.*
Animam hominis immortalem & de corpore in corpus migrare primi dixerunt AEgyptii II, 123
quod sibi quidam Græcorum vindicarunt *ibid.*
Animus hominum habitat in auribus VII, 39
Annum primi AEgyptii compererunt & distinxerunt in menses II, 4
anni humanæ vitæ LXX. I, 32
anni vitæ AEthiopum, & Persarum III, 22, 23
annorum xv millia à Dionyso ad Amasin regem numerant AEgyptii II, 145
Annulum signatorium gestant Babylonii singuli I, 195
Annulus Polycratis signatorius III, 41
Anomia facilis inter gentes liberas I, 95
Anopæa, via & mons VII, 216
Anseres occiduntur in AEgypto II, 45
Antacæi, cete ingentia sic dicta IV. 53
Antagoras Hegetoridæ pater IX, 75
Antandrus ab Otane capta V, 26
Antandrus Pelasgis VII, 42
Anthela oppidum aut vicus VII, 176, 200
Anthemus Hippiæ oblata V, 94
Antichares Eleonius V, 43
Anticyra urbs VII, 198
Antidorus Lemnius à Xerxe ad Græcos transfugit VIII, 11
Antiochus, Tisameni pater IX, 32
Antiophemus VII, 153
Antipater, Orgis filius VII, 118
Xerxianas ut excepit copias *ibid.*
Antrum Corycium VIII, 36
Antylla urbs II, 98
in calceamenta datur uxori ejus qui in AEgypto regnat *ibid.*
Anysis rex AEgypti, successor Asychis, cæcus II, 137
fugatur à Sabaco *ibid.*
ubi interim latuerit & ut imperium suum recuperarit II, 140
Anysis urbs II, 137
Anytia plaga II, 166
Aorizus, Masangis pater VII, 71
Aparytæ pop. III, 91
Apaturia festa I, 147. II, 29
Aper immanis Mysorum devastat opera I, 36
in Africa nullus IV, 192
Apes loca trans Istrum an obtineant V, 10
animal omnino frigoris intolerans *ibid.*
Apheteæ, loci nomen VII, 193. VIII, 6
Aphidnæ Tyndaridis proditæ IX, 72
Aphidnæus Callimachus VI, 109
Aphlystius Jupiter VII, 197
Aphrodisias insula IV, 169
Aphthitana plaga II, 166
Aphytis urbs VII, 122
Apia, Tellus dea Scythis IV, 59
Apidanus fluvius VII, 129, 196
Apios urbs II, 18
Apis AEgypt. Deus, Græcis Epaphus II, 153. III, 27, 28
ejus descriptio, signa III, 28
quum apparet, AEgyptiorum festum *ibid.*
aula ejus II, 153
illusus à Cambyse & vulneratus III, 29
moritur eo vulnere *ibid.*
Apollo, Græcorum Deus I, 90
præcipue à Crœso cultus *ibid.*
invocatus à Crœso, ignem pyræ extinguit I, 87
enumerat sua in Crœsum beneficia I, 91
Apollo Sileni Marsyæ pellem ubi suspendit VII, 26
Apollo Ismenius I, 92. VIII, 134
ejus templum V, 59. VIII, 134
Apollo Triopius I, 144
Apollinis oraculum apud AEgypt. II, 83
Apollo, Osiris apud AEgypt. seu Dionysi, & Isidis filius II, 156
à Latona nutrice occultatus *ibid.*
Apollo ad Metapontinos solos Italorum venit IV, 155
Apollo, AEgyptiacè Orus II, 156
Scythicè, Oetosyrus IV, 59
Apollinis templum Buto II, 155, 156
Apollinis templum à Milesiis structum II, 78
Apollinis delubrum apud Abas VIII, 33 cultus Spartæ VI, 57
Apollinis Ptoi fanum VIII, 135
Apollinis fons IV, 158
Apollinis simulacrum apud Laconicam in Thornace I, 69
Apollinis arma sponte apparentia Delphis VIII, 37
Apollonia in Ponto Euxino IV, 90
Apollonia in sinu Ionio IX, 91
ubi sacræ solis oves IX, 92
Apolloniates ager *ibid.*
Apollophanes Bisaltis pater VI, 26
Apologus Cyri ad Iones I, 141

Apries AEgypti rex, Psammis filius, regum longo tempore fortunatissimus II, 161
res ab eo gestæ ibid.
Afri Cyrenenses ad eum deficiunt IV, 159
ab eo AEgyptii desciscunt, rege electo Amasi II, 161, 162
ab Amasi prœlio victus, & vivus captus II, 169
ejus interitus & sepultura ibid.
Apsinthii Thraces VI, 34
Plesthoro indigenæ deo, OEobazum immolant IX, 118
Aqua sacrificant Persæ I, 131
aqua quomodo importetur in arida Syriæ loca III, 6
aquam in arida loca quomodo deportarit per canalem Arabum rex III, 9
aqua quædam adeo invalida, ut nihil super eam innatare possit, sed omnia vel ligno leviora in profundum eant III, 23
aqua fontana miræ apud Ammonios naturæ IV, 181 alia similis IV, 182
aqua Stygis IV, 74 perque eam jusjurandum ibid.
miro labore & impensis petita ab Samiis III, 60
Aquiminaria Delphos à Crœso missa I, 51
Ara Delphis à Chiis donata II, 135
ara Apollinis ab Aristea extrui jussa IV, 155
ara Dianæ Orthosiæ IV, 87
Jovis forensis V, 46
ara ventis statuta in Thyæ æde VII, 178
ara Herculis VII, 176
Aras non extruunt Persæ I, 131
aras primi statuere AEgyptii II, 4
aræ & delubra præterquam Marti in Scythia nulla IV, 59
Arabiæ situs & qualis ea regio III, 107
ejus jucundissimus odor III, 112
Arabiæ mons II, 8
Arabiæ humus II, 12
Arabes cum mulieribus suis ut misceantur I, 198
maximè fidem servant inter homines III, 8
fœderis apud eos ineundi mos ib.
Dario immorigeri III, 88
tributorum immunes III, 91
Cambysi aditum permisere in AEgyptum III, 9, 88
millena talenta thuris Dario pendunt III, 99
Arabum in exercitu Xerxis dux & armatura VII, 69
camelis vehuntur in bello VII, 86
Arabicus sinus II, 11. IV, 39
Aræus (Argæus) Philippi pater VIII, 139
Ararus fluvius IV, 49
Aratrum in Scythicam regionem ex cœlo demissum IV, 5
Araxes fluvius I, 202
ejus accolæ ibid.
contra solem orientem fluit IV, 40
ponte junctus à Cyro I, 205
Arbalus Nerbali pater VII, 98
Arbores fructus odore, perinde ut vinum, inebriantes I, 202
Arbores omnes in Thera præter unam aridæ factæ IV, 151
Arcades I, 146. II, 171. V, 49
Arcadas invasuri Lacedæmonii à Pythia prohibentur I, 66
Arcades glandivori ibid.
eos contra Spartam sollicitat Cleomenes VI, 74
Arcesilaus Batti filius rex Cyren. VI, 159
Arcesilaus alius Batti felicis fil. IV, 160
ejus clades ab Afris accepta ibid.
interitus à fratre strangulati ibid.
Arcesilaus alius Batti claudi fil. IV, 162
in Samum profugit ibid.
redux in patriam Cyrenen oraculi immemor, ejusque crudelia facinora IV, 164
Cambysi Cyrenen tradidit tributariam IV, 165
ejus interitus IV, 164
Archander, Danai gener, Phthii Achæi filius II, 98
Archandri urbs II, 97
Archelai, tribules Sicyone V, 68
Archelaus Agesilai filius VII, 204
Archestratidas Athenagoræ pater IX, 89
Archiæ & Lycopæ virtus ad Samum III, 55
Archias alius Samii filius ibid.
Archidamus, Zeuxidami filius VI, 71
Archidamus Anaxandridæ filius VIII, 131
Archidices nobilis meretricis fama per Græciam II, 135
Archilochus Parius I, 12
ejus jambus trimeter ibid.
Architecti: Eupalinus III, 60 Rhœcus ibid. Mandrocles Samius IV, 87
Arcu utendi Scytharum artificium I, 73
arcus ab AEthiope Persarum regi missus III, 21, 30
arcus Herculis IV, 10
arcus semper intentus rumpitur II, 173
Ardericca vicus Assyriæ I, 185
Ardys, Gygis filius, Sadyattæ pater, Sardium tyrannus, & ejus gesta I, 15
Arejus pagus Atheniensium VIII, 52
Arena aurosa III, 102
arenæ cumuli Cambysis exercitum obruunt III, 26
Argadeus, Ionis filius V, 66
Argæus (Aræus) Philippi pater, Perdiccæ filius VIII, 139
Arganthonius Tartessi rex I, 163
ejus longævitas ibid.
ejus cum Phocæensibus amicitia I, 163
Argentum apud Scythas non in usu IV, 71
nec apud Massagetas I, 215
argentum Aryandicum IV, 166
argenti ferax Lydia V, 49
Argentifodina prope Macedoniam V, 17
Argia VI, 52
Argilus urbs VII, 115
Argiopius, loci nomen IX, 56
Argippæi pop. qui eorum mores, victus &c. IV, 23
Argis & Opis virgines Hyperboreæ IV, 35
earum hymni, sepulcrum ibid.
Argo navis VII, 193 fabricata IV, 179
Argon, primus Heraclidarum, Sardium rex I, 7
Argos olim Græciæ civitates omnes antecellens I, 1
Argos viris desolatum à servis tenetur VI, 83
Argos Persis quam amicum VII, 150
ab Homero celebratum maximè II, 28
Argi lucus à Cleomene incensus VI, 80
Argivorum regio I, 75 & 76, 82
Argivi mercede à Pisistrato conducti contra Athenienses I, 61
eorum totidem cum ccc Lacedæmoniis contentio de loco Thyrea I, 82
Argivorum clades ibid.
& eorum lex ideo tonsis capitibus esse velle, donec Thyreas recuperarent, & mulieribus aurum gerere interdictum I, 82
Argivi musica præstantes inter Græcos III, 131
Argivi contra Athenienses ab AEginetis arcessuntur V, 66
multam indicunt AEginetis, & recusantibus, auxilia negant VI, 92
Argivorum clades à Cleomene VI, 87, 79
Argivorum servi res & magistratus, urbe eâ clade afflictâ suscipiunt VI, 83, & à filiis cæsorum post ejecti, Tirynthem obtinent ibid. eorumque bellum diuturnum cum dominis ibid.
Argivorum sex millia à Lacedæmoniis interempta VII, 148
cum Lacedæmoniis pacisci volunt, VII, 148 sed partem imperii à Lacedæmoniis poscunt in bello Persico ibid.
oraculum consulunt an auxilium contra Medos ferre debeant ib.
nuncii ab iis Susa missi VII, 151
Persam in Græciam arcessisse feruntur VII, 152
eorum cum Persis affinitas VII, 150
mittunt nuncium ad Mardonium IX, 12
Argivi contra Thebas cum Polynice militantes IX, 27
Argivæ feminæ à Phœnicibus raptæ I, 1
Argivarum mulierum furor & insania IX, 33
Argonautarum posteri Minyæ, à Lemno ejecti, à Lacedæmoniis recepti, & circa utrosque acta IV, 145 &c.
Ariantas rex Scytharum IV, 81
Ariazus Gergis pater VII, 82
Ariabignes, Darii filius, præfectus classi Xerxis VII, 97. VIII, 89
Xerxis frater VIII, 89 ejus interitus ibid.

Ariaramnis Persæ interitus VIII, 90
in Arida loca aquam quomodo per canalem deportarit Arabum rex III, 9
Aridolis Alabandensium tyrannus VII, 195
Ariena Alyattis filia I, 74
Astyagi nubit fœderis caussa servandi *ibid.*
Arietes Thebanis AEgyptiis sacri II, 42
Arii pop. III, 93
eorum in exercitu Xerxis armatura & dux VII, 65
Arii olim dicti Medi VII, 62
Arima Scythæ unum vocant IV, 27
Arimaspi III, 116
viri unoculi III, 116. IV, 27
qui & ubi III, 116, IV, 13
Arimaspei versus IV, 14
Arimnestus Platæensis IX, 71
Ariomardus, Artyphii germanus, Caspiorum dux VII, 67
Ariomardus, Darii & Parmyis filius VII, 78
dux Moschorum & Tibarenorum *ibid.*
Arion Methymnæus, citharœdus I, 23
primus docuit dithyrambum *ibid.*
de delphino, insidente Arione I, 24
ejus donarium apud Tænarum *ibid.*
Ariphron Xanthippi pater VI, 131, 136. VII, 33. VIII, 131
Aripithes rex Scytharum IV, 78
ejus interitus *ibid.*
Arisba Methymnæis subjecta I, 151
Aristagoras Cymæus IV, 138
Aristagoras Heraclidis filius Cymæus captus V, 37 dimissus *ibid.*
Aristagoras Cyzicenus IV, 138
Aristagoras, Molpagoræ filius, Histiæi gener, ac consobrinus V, 30
Mileti procurator *ibid.*
à Naxiis exulibus sollicitatur ad eos reducendos *ibid.*
rebellionis Ionicæ autor V, 36, 37
circa eum & Naxios acta V, 33, 34
manifesto à Dario deficit V, 37
isonomiam instituit, & tyrannos evertit, quasi ipse alienus à tyrannide V, 37, 38
Spartam missus ad societatem comparandam V, 38 & ejus cum Cleomene acta V, 49, 50, 51
Sparta frustra excedit V, 51
Athenas venit, eosque ad belli societatem inducit V, 97
Pæones ad defectionem sollicitat V, 98
expeditio ejus contra Sardis V, 99, 100. VII, 8
turbis tantis commotis, consilii inopia laborat V, 124
ejus interitus V, 126
Aristagoras Hegesistrati pater IX, 89
Aristeas Adimanti filius Corinthius VII, 137
Aristeas Proconnesius, versificator, Caustrobii filius IV, 13, 15 *ubi* de ejus præstigiis.
ejus statua IV, 15
Aristides Lysimachi filius, VIII, 79, 95
Atheniensis, in exilium à populo ejectus VIII, 79
Themistocli haud amicus *ibid.*
simultatem missam facit pro bono communi patriæ *ibid.*
vir optimus Atheniensium atque justissimus *ibid.*
nuncium affert Græcis, eos undique ad Salaminem circumventos VIII, 79, 81
Persas multos interficit VIII, 95
dux Atheniensium ad Platæas IX, 28
Aristocrates, Casambi pater VI, 73
Aristocratia III, 81, 82
Aristocyprus, Soliorum rex VI, 113
ejus interitus *ibid.*
Aristodemus pater Eurysthenis & Proclis IV, 147. VIII, 131
ejus interitus VI, 52
Aristodemus Spartiata à Leonida remissus emanet è prœlio VII, 229, 230
fugax dictus, & probro notatus VII, 231
infamiam in pugna ad Platæas delet VII, 231. IX, 70. in qua occumbens honore defunctorum caret ob detractores IX, 70
Aristodemus, Aristomachi filius VII. 204
Aristodicus, Heraclidis filius, Cymæus I, 158
oraculum ut tentarit I, 159
Aristogiton & Harmodius, Gephyræi, interfectores Hipparchi V, 55
Aristolaidis filius Lycurgus I, 59
Aristomachus Cleodæi filius VI, 52, VII, 204. VIII, 131
Ariston Byzantius IV, 138
Ariston rex Spartæ I, 67. VI, 6
circa ejus uxores duas & tertiam acta VI, 61, 62, 63
quo commento ab amico Ageto uxorem abduxit VI, 62
ejus dictum super filio nato Demarato VI, 63
ejus uxor ex heroë Astrobaco gravida VI, 69
Aristonice Pythia VII. 140
Aristonymus Clisthenis pater VI, 126
Aristophantus, Cobonis pater VI, 66
Aristophilides Tarentinorum rex III, 136
Arizanti Medorum gens I, 101
Arma sacra sponte extra templum Delphicum apparent VIII, 37
Armenii cum Xerxe militantes VII, 73
eorum armatura & dux *ibid.*
Armenii pecuarii I, 194. V, 49
Armenus mons I, 72
Arpoxais Targitai apud Scythas filius IV, 5
ab eo oriundi Scythæ IV, 6
Arsames, pater Hystaspis I, 209. VII, 11
avus Darii VII, 224
Arsames Darii filius & Artystonæ Cyri filiæ dux Arabum & Æthiopum VII, 69
Arsamenes Darii filius, Utiorum & Mycorum dux VII, 68
Artaba, mensura Persica I, 1, 2
Artabanus Hystaspis filius, Darii frater, Xerxis patruus IV, 83
bellum contra Scythas Dario dissuadet IV, 3
ejus oratio qua Xerxi dissuadet bellum Græcis inferre VII, 10, 11
ejus mirum in solio regio somnium VII, 17, 18
ejus de Xerxis expeditione, & copiis cumque Xerxe colloquium VII, 46, 47, 48, &c.
Susa à Xerxe remissus, commisso regno VII, 52, 53
Artabanus Artyphii pater VII, 66
Artabanus Bagasacis pater VII, 76
Artabates Pharnazathris pater VII, 65
Artabazus Pharnacis fil. IX. 40 Chorasmiorum & Parthorum dux VII, 66. VIII, 126
cum Mardonio remanet in Europa *ibid.*
Potidæam obsidet VIII, 127
Olynthum capit VIII, 12
ad Potidæam maris æstu & restagnatione male affligitur VIII, 129
dissuasor relinquendi in Græcia Mardonii & pugnæ contra Græcos à Mardonio suscipiendæ IX, 60, 65
ejus fuga, defuncto Mardonio IX, 65, &seq.
fuga quomodo per Thessaliam sit elapsus IX, 88
Artace urbs IV, 14. incensa VI, 33
Artachæes fossæ apud Acanthum faciendæ præfectus VII, 117
ejus statura *ibid*
interitus & funus *ibid.*
ei sacrificant Acanthii ex oraculo *ibid.*
Artachæus Artæi fil. VII, 21
Artachæus, Otaspis pater VII, 63
Artachæus Artayntæ pater VII, 130
Artæi olim, qui Persæ VII, 61
Artæus Artachæi pater VII, 21
Artæus Azanis pater VII, 66
Artanes Darii frater VII, 224
Artaphernes Darii frater, Sardibus præfectus V, 25, 30, 73
solicitatur ab Aristagora ad reducendos Naxiorum exules V, 131
una contra Ionas delectus imperator, resque gestæ V, 123
ejus ad Aristagoram dictum VI, 1
Artaphernes Artaphernis filius, contra Athenas & Eretriam missus VI, 94
idem Datis ad Marathonem collega, VII, 74
dux Lydorum & Mysorum in exercitu Xerxis *ibid.*
Artayctes, Cherasmis fil. dux Macronum & Mosynœcorum VII, 79
Sesti præses *ibid.* & IX, 115
ejus facinora nefaria VII, 33. IX, 115
obsidetur Sesti IX, 115
capitur à Græcis IX, 118
suffigitur palo ab Atheniensibus VII, 33. IX, 119

Artayctæ filius coram patre faxis obrutus IX, 119
Artaynta, Masistæ filia, Dario filio à Xerxe collocata IX, 107
eadem tamen amasia Xerxis IX, 107, 108
Artayntes Artachæi fil. dux classis à Xerxe relictæ VIII, 130 ejus fuga IX, 101
probris impetitus à Masiste, contra eum stringit acinacem IX, 106
Arteatæ Persarum genus I, 125
Artembares vir inter Medos clarus I, 114, 115, 116
Artembares avus paternus Artayctæ IX, 121 instruit Persas, qua oratione à Cyro petant meliorem regionem sibi eligere liceat *ibid.*
Artemisia contra Græcos expeditionem sequuta VII, 99
ejus genus & animi præstantia, virilitas *ibid.*
ejus Imperium *ibid.*
ejus naves post Sidonias celebratiss. *ibid.*
sententiæ inter socios optimæ *ibid.*
consilium de non tentanda ad Salaminem pugna VIII, 68
ejus facinus in pugna navali VIII, 87, 88
eam insequitur Aminias Palleneus, & ut servata VIII, 93
præmium propositum ei qui vivam cepisset, & quantum *ibid.*
in consilium à Xerxe adhibita separatim VIII, 101, 102
deducit liberos regios VIII, 103
Artemisium IV, 35. VII, 175
Artimpasa, Venus Scythice IV, 59
Artiscus amnis IV, 92
Artobazanes, Darii filius, cum Xerxe fratre de regno contendit frustra VII, 2, 3
Artochines Darii gener VII, 73
Artontes, Bagæi pater III, 128
Artontes, Mardonii filius IX, 83
Artoxerxes quid signif. VI, 98
filius Xerxis VII, 106 & 151
Artozostra Darii filia VI, 43
Artybius Persa eximius V, 108
equus ipsius bellicosus V, 111
Artyphius filius Artabani VII, 66
Artyphius Ariomardi germanus VII, 67
Artystona Cyri filia III, 88. VII, 69
Arura quid apud Ægypt. II, 168
Aryandes Ægypti prætor ejusque interitus IV, 166
Aryandicum argentum *ibid.*
Asbystæ Afri IV, 170
Ascalon Palæstinæ urbs I, 105
Aschy, liquoris genus IV, 23
Asia, Promethei uxor IV, 45
Asiæ magnitudo descripta qualis & quanta IV, 37, 38, 39, 40
unde nomen accepit IV, 45
pervestigata à Dario IV, 14
Libyæ par, præter eam quæ ad solem orientem *ibid.*
India tenus habitatur IV, 10
Asiæ termini II, 17
Asiam Persæ putant sibi necessitudine conjunctam I, 4
Asiæ superioris imperio quamdiu potiti Assyrii I, 95
Asia subacta à Phraorte I, 102
Asiæ imperium amittunt Medi, eoque Scythæ potiuntur I, 104, 105, idque quando Medi recuperarunt I, 106
Asiæ quædam planities III, 117
Asias tribus, Sardibus sic vocata IV, 45
Asina Argiva VIII, 73
Asini Armeniorum in navigiis Babylonem commeantium I, 194
asini in Scythia nulli IV, 28, 129
asinorum vocem & formam equi Scythici non ferunt IV, 129. asini cornibus præditi ubi IV, 191. asini nunquam bibentes ubi IV, 192
Asinarii cum matre Demarati concubitus falso sparsus VI, 68, 69
Asius Cotyis filius IV, 45
Asmach, quid II, 30
Asonides navarchus VII, 181
Asopii pop. IX, 15
Asopus amnis IV, 108. VII, 200. IX, 15, 29
Asopodorus, Timandri filius IX, 68
Aspathines è Persarum primoribus III, 70
in femore percussus à mago III, 78
Asphaltus Babylonica I, 179
asphaltus ubi è puteo hauritur VI, 120
Assa urbs VII, 22
Assesus, & Assesia Minerva I, 19
Assyria II, 17. IV, 39, ejus siccitas I, 193
oppida habet magna & celeberr. I, 178
Assyrii à Græcis dicti Syrii VII, 63
quamdiu Asiæ superioris imperio potiti I, 95, ab iis Medi deficiunt *ibid.* eosque subigunt I, 106 eorum bellum cum Phraorte I, 102 cum Cyaxare I, 103
eorum arma in exercitu Xerxis VII, 62
eos aggreditur Cyrus I, 177, &c.
Astacus Melanippi pater V, 67
Aster, Anchimolii pater. V, 63
Astrobaci herois conditorium VI, 69
Astyages, Medorum rex I, 46, 73, 107
avus maternus Cyri I, 34 acerbe imperat Medis I, 123 magos crucifigit I, 128 à Cyro bello victus & captus I, 75, 128, &c. Arienam uxorem ducit I, 74, ejus somnia I, 107, 108, gesta cum filia Mandane *ibid.* Harpago filium comedendum proponit I, 119
Astyagis & Crœsi affinitas unde I, 73
Asychis rex Ægyptiorum II, 136
res ab eo gestæ & pyramis ejus *ib.*
Asylum Herculis II, 113
Atarbechis urbs II, 41
Atarne urbs VII, 42
Atarnitis regio VI, 28, 29
Atarneus ager I, 160. VII, 42. Mysiæ in dominio Chiorum VIII, 106
Atarnes fluvius IV, 19
Atarnites Hermippus VI, 4
Athamas Æoli filius inito cum Inone consilio, necem Phrixo machinatur VII, 197
Athenades Trachinius VII, 213
Athenagoras, legatus Samius IX, 29
Athenæ, Ionicarum urbium sola quondam insignis I, 143 laudatæ ab Homero H, 28
oppressæ tyrannide à Pisistrato I, 59, 60
tyrannide liberatæ V, 55, &c. 64, 65
captæ à Xerxe VIII, 151
iterum à Mardonio & incensæ IX, 13
Athenarum arx occupata à Cleomene V, 2 incensa à Persis VIII, 53
Atheniensium origo vetustiss. VII, 162
eorum diversis temporibus diversæ appellationes VIII, 44
populus 30 millium V, 97
in Ionico genere præcellunt I, 56
& Iones appellitari nolebant I, 143
Ionibus auxiliantur adversus Persas V, 97
Iones ab illis deseruntur V, 103
inter Græcos sapientia primi I, 60
eorum prudentia in bello Xerx. VIII, 3. IX, 27
eorum virtus in prœlio IX, 70, 101
laus fortitudinis ad Marathonem VI, 112, 113. IX, 27
Atheniens. trecentorum virtus IX, 21
Athen. Græciæ liberatores, & regis repulsores VII, 139
nautici necessitate facti VII, 144
eorum vires è navibus quantæ VIII, 61
Atheniensib. leges à Solone cond. I, 29
eorum uxores uxorem & liberos Lycidæ lapidibus obruerunt, post obrutum à suis maritis Lycidam IX, 5 earum vestis mutatio V, 87
Athen. uxores à Pelasgis captæ VII, 138
Atheniensium prytaneum I, 146
quando tribuum apud eos nomina fuerint immutata V, 69
Atheniensium panegyries VI, 111
nunquam solum mutarunt I, 56, VII, 161
eorum cum Mitylenæis pugna V, 94
reditus metallici ex Laureo VII, 144
sub tyrannis infirmi V, 68, 91, 7
Græcorum præstantiss. I, 56
periti in oppugnand. muris IX, 69
Tegeatis præstantiores VIII, 27, 28
cum Æginetis gesta V, 48 &c. VI, 49 &c. 87. VII, 145
in Atheniens. & Æginetarum præsidio mare contra Xerxem VII, 203
Athenienses in pugna navali præstantiss. post Æginetas VIII, 93
Græcorum præstantiss. pugna navali ad Eubœam VIII, 17
eorum prœlium cum finitimis apud Eleusinem I, 30

con-

contra Peloponnenses egrediuntur V, 74 &c.
eorum contra Caryſtios bellum IX, 104
Seſtum obſident IX, 113
urbem ſuam deſerunt bello contra Xerxem VIII, 41
Sardis mittunt ad contrahendam cum Perſis ſocietatem, 3 & Dario terram & aquam promittunt legati V, 73
Sardis invadunt VII, 1, 8
apud Darium inſimulati VI. 94 & contra eos expeditio ſumpta ibid.
in Salaminem quomodo tranſierint IX, 6
Athenienſium legatio Spartam miſſa IX, 7
Attica oppreſſa à Piſiſtrato I, 59
Atticam quater ingreſſi Dores V, 76
Atticæ magnam partem vaſtant Perſæ VI, 102
Attica multo magis ad auſtrum vergit quam Lemnus VI, 139
Attica regio non equitabilis IX, 13
Attica gens, Pelaſgica, in Hellenes tranſiens, linguam Pelaſgorum perdidit I, 57
Atticus medimnus I, 192 medimnus farinæ, *non adjecto vocab.* Atticus VI, 57
Atticarum mulierum cædes VI, 138
Athos mons VI, 44 & 95. VII, 21
ejus deſcriptio VII, 22
circa Athon jactura claſſis Perſicæ VI, 44 & 95. VII, 21
effoſſus à Perſarum copiis VII, 21, &c. 122
Athres fluvius IV, 49
Athribitana plaga II, 166
Atlas fluvius IV, 49
Atlas mons IV, 184
ejus deſcriptio ibid.
Atlantes homines innominati eorumque deſcriptio IV, 184 unde dicti ibid.
Atlanticum mare I, 203
Atoſſa, Cambyſis ſoror & Smerdis, eadem Cambyſis uxor, & magi, poſt Darii III, 68, 88
ejus ulcus in mamilla à Democede ſanatum III, 133, 134
potentia ejus apud Darium VII, 3
Atramyttium urbs VII, 42
Atraynites, Itramitis filius VII, 67
Atridæ VII, 20
Attaginus Mardonium convivio excipit Thebis IX. 15
eum ſibi dedi volunt Græci victores IX, 85 ipſe profugit IX, 87
Attica, *vide poſt* Athenæ & Athenienſes.
Atys Crœſi filius, adoleſcens eximius I, 34, 35
ejus interitus I, 43
Atys, Lydorum rex, Manis filius, Lydi & Tyrrheni pater I, 7, 94. VII, 74
Auchatæ Scytharum genus IV, 6
Auras & Atlas fluvii ex Hæmi jugis fluentes IV, 49
Aures quid ſint ad animum VII, 39
Auri majorem partem quomodo Indi ſibi comparent à formicis III, 102, 103, 104, 105
aurifodinæ Thaſiorum VI, 46
auri magna copia in ſeptentrionalibus Europæ plagis III, 116
auri ramenta è Tmolo I, 93
auri ramenta è quodam lacu ut virgines è limo extrahant IV, 195
auri immenſa vis à Gyge Delphis dicata nominatur Gygadas I, 14
ex auro & argento ubi primum percuſſi nummi I, 94
auri creber uſus, in armis & ornatu equorum apud Maſſagetas I, 215
auro & argento conſtrati lecti, tentoriaque referta in exercitu Perſ. Mardonii IX, 79
auro oneratus Alcmæon VI, 125
aurum ſacrum Scytharum IV, 7
auro merces ut commutant Carthaginienſes cum Afris IV, 196
aurum vili mercantur Æginetæ à ſervis Laced. IX, 79
auri theſauriſmus regum Perſ. III, 96
Aureus tripes apud Delphos IX, 80
aurea phiala in balteo Herculis IV, 10 aurei crateres & phialæ, & alia vaſa potoria &c. in Perſarum exercitu Mardonii X, 9
aurea pocula oblata ſibi Cleomenes recuſat accipere III, 148
aureum aratrum, jugum, ſecuris, & phiala, cœlo delapſa in Scythiam IV, 5
aureæ compedes Democedi donatæ III, 130
aureæ compedes apud Æthiopes III, 23
aurea metalla IX, 74
aurea platanus ac vitis VII, 27
auroſa arena, quæ à formicis egeritur III, 102
Aures hominibus magis incredulæ quam oculi I, 8
aures ignominiæ cauſa præciſæ II, 162. III, 69, 118
aures ſibi præcidit Zopyrus III, 154
in auribus animum habitare VII, 39
Auſchiſæ Afri IV, 171
Auſenſes IV, 180
aratores IV, 191
Auſter pluvioſiſſimus ventus II, 25
Pſyllos contra ſe bellantes arena obruit IV, 173
Auteſion Tiſameni fil. IV, 147. VI, 52
Autodicus Cleadis pater IX, 84
Automoli qui II, 30
Autonous & Phylacus heroes, eorumque fana VIII, 39
Auxeſiæ & Damiæ ſimulacra V, 82, 83
Axius fluvius VII, 123
Azanes Artæi fil. Sogdorum dux VII, 66
Azen Laphanus VI, 127
Aziris, a Cyrenæis habitata IV, 169
Aziriſtus inſula IV, 155
Azotos, Syriæ urbs, diutiſſime inter omnes obſidionem ſuſtinuit II, 157

B.

Babylon urbs celeberr. & validiſſ. Aſſyriæ I, 178
ejus ſitus & magnitudo ibid.
ejus centum portæ I, 179
ut extructa I, 179, 180, 181, &c. ubi ejus deſcriptio.
primo capta à Cyro I, 191
ejus potentia, qua tertiam Aſiæ partem æquat I, 192
ejus principatus ſive ſatrapia longe maxima ibid.
ſecundo capta à Dario poſt diuturnam obſidionem III, 158
ejus muri & portæ dejectæ III. 159
Babyloniorum leges I, 196, 198, 199
eorum amictus & cultus I, 195
eorum navigia I, 194
ſepulcra & luctus funebres I, 198
cum mulieribus miſcendi fœdus mos I, 199
eorum tres tribus nullo alio niſi piſcibus victitant I, 200
à Babyloniis Græci quæ acceperint II, 109
eorum cura erga ægrotos I, 197
eorum ablutio poſt coitum I, 198
eorum fœdus cum Crœſo initum I, 77
eorum cum Cyro conflictus & fuga I, 190
eorum rebellio ſub Dario adque bellum apparatus II, 150 obſidentur diu, III, 151, &c.
mulieres ſtrangulant fere omnes ne rem frumentariam obſeſſorum abſumant III, 151
eorum tria millia patibulis affixa III, 159
Babylonis reginæ duæ inſignes I, 184, 185
Babylonicarum virginum auctio I, 196
Babylonicæ regionis feracitas I, 193
Babylonicum talentum quid valeat III, 89
Bacchus, Ægypt. Oſiris II, 42
ejus feſtum, ſacra, phalli I, 150. II, 48, 49
Bacchanalia Scythæ cur improbent IV, 79
Bacchantium vox VIII, 65
Bacchica & Orphica II, 81. IV, 79
Bacchiadæ apud Corinthios V, 92
Baccho dati chori V, 67
Bacidis oraculum VIII, 20, 77, 96
Bactrii in Xerxis exercitu militantes, & eorum dux & armatura VII, 64
eorum equites ibid. 86
Bactriana natio I, 153. III, 92
Bacula Aſſyriorum I, 195
Badres Paſargades nauticis copiis dux contra Barcæos IV, 167
Badres Hyſtanis filius, Cabeleum & Milyarum dux VII, 77
Bagæus, Artontis filius, ad Orœtem interimendum delectus III, 128
Bagæus Mardontis pater VII, 80
Bagaſaces Artabani filius, dux Thracum VII, 76
Balteus Herculis, in extrema commiſſura habens phialam auream IV, 10
Barba prolixa naſcens ſacrificæ ſeu an-

antiſtitæ Minervæ, res ominoſa I, 175. VIII, 104
barbara gens minus dextra quam Græca, *vel potius*, minus dexteritatis habet I, 60
barbaros potius quam Græcos in mortuum ſævire decere IX, 78
barbarorum vociferatio in pugna IX, 58
Barce oppid. III, 91
ejus origo & conditores IV, 160
obſeſſa à Perſis IV, 200
Barcæi Cambyſi ſe dedunt III, 13
interficiunt Arceſilaum IV, 164, 167
circa eos & Perſas acta IV, 201, *&c.*
ſubacti à Pheretima, Arceſilai matre, miſere tractati IV, 202, 203
ad Darium tranſportati, vicum Bactrianæ regionis incolunt cui quoque Barce nomen IV, 204
Bares dux nauticus Perſ. Cyrenen vult diripi, cui obſtat Amaſis IV, 203
Baris navigii nomen II, 96
Baſilides Herodoti cujuſdam pater VIII, 132
Baſſaria feræ quædam IV, 192
Batrachomyomachia Homeri II, 24
Battus Libyca lingua rex IV, 155
Battus rex, Polymneſti filius ex Phronima concubina IV, 150, 155
ejus vitium linguæ, IV, 155
unde dictus ſit Battus IV, 155
quot annos regnavit IV, 159
Battus claudus, Arceſilai ſucceſſor IV, 161
Battus tertius felix appellatus IV, 159
Battiadæ inter ceteros Barcæos cur non direpti IV, 203
Beatus ante obitum nemo appellandus I, 32
beatus ex viventibus nemo I, 86
Beatorum inſula, regio ſic dicta III, 26
Becos, panem Phryges vocant, eaque prima vox à pueris edita in loco ſolo educatis II, 2
Bellariis multis utuntur Perſæ I, 133
è Bello & rapto vivere, pulchrum apud Thraces V, 6
Belus Nini pater I, 7
Belus Cephei pater VII, 61
Belides portæ Babylonis III, 155, 158
Benemeriti de rege, Oroſangæ Perſis dicti VIII, 85 honoreſque conſequuntur III, 154
Benemeriti ſeu benefici Spartiatarum I, 76
Bermius mons VIII, 138
Beſſi vaticinantes VII, 111
Beſtiæ apud Ægyptios ſacræ II, 65, *&c.*
Bias Prienæus, I, 27
ejus ſaluberrimum conſilium Ionibus datum I, 170
Bias Melampodis frater IX, 33
Bibli olim de pellibus V, 58
Biſaltes, Apollophanis filius, Abydenus VI, 26
Biſaltia regio VII, 115
Biſaltarum regis eximium facinus in filios qui contra Græciam militarant VIII, 116
Biſanthe urbs in Helleſponto VII, 137
Biſtones pop. Thraciæ VII, 110
Biſtonis lacus VII, 109
Bithyni à Crœſo ſubacti I, 28
Bithyni, Thraces in Aſia dicti VII, 75
Bitonis & Cleobis hiſtoria & beatitudo I, 31
Bœbeis palus VII, 129
Bœotia II, 49. V, 57
Bœoti ad Thermopylas VII, 202
OEnoen & Hyſias occupant V, 74
Chalcidenſibus auxiliantur contra Athen. V, 77
ſed infeliciter *ibid.*
cum Medis univerſi ſentientes VIII, 34
eorum equitatus quantopere juverit Mardonii milites fugientes IX, 67
Bœoticæ ſoleæ I, 195
Boges præfect. Eionis VII, 113
Xerxi fideliſſimus VII, 107
in rogum ſe conjicit *ibid.*
Bolbitinum oſtium II, 17
Boliſſus, loci nomen H, 23, 24
Bonis hominibus uſuvenit ut malos habeant ſervos VIII, 68
Boreas Athenienſium gener VII, 189
ab iis contra Xerxem invocatus *ibid.*
ejus uxor Orithyia *ibid.*
ejus delubrum *ibid.*
Boryſthenes fluvius IV, 45, 47
ejus deſcriptio IV, 53
Boryſthenitæ IV, 18, 53
eorum emporium IV, 17
Boryes feræ ubi gignantur IV, 192
Boves mares Ægyptii immolant; feminæ Iſidi ſacræ ſunt II, 38, 41
boves immolandos ut explorent Ægyptii II, 38
boum ſepulturæ apud Ægyptios II, 41
bos lignea inaurata Mycerini filiæ ſepulcrum II, 129
bos apud Cyrenæos etiam ſacra propter Iſidem IV, 186
bobus ubi cornua non ſuccreſcant IV, 29
boves præpoſtere paſcentes, cornua inflexa anterius habentes IV, 182
Boves feri prægrandibus cornibus circa Macedoniam VII, 126
Boſporus Cimmerius IV, 12 & 100
Boſporus Thracius à Dario ponte junctus IV, 83, 85, 86. *ubi &* ejus dimenſio.
Bottiæi, populus VII, 185. VIII, 127
Bottiæis regio VII, 123 terminabatur per Lydiam & Haliacmona VII, 127
Branchidæ, ubi oraculum Apollinis I, 92, 157. V, 36
Brauron Athenienſium IV, 145. VI, 138
Briantica regio, ante Galaica VII, 108
Brongus fl. IV, 49
Brunduſium urbs IV, 99
Bryges, qui poſtea dicti Phryges VII, 73
Brygi, Thraces VI, 45. VII, 185
Bubali IV, 192
Bubares Perſa, Megabyzi filius V, 21. VII, 21. VIII, 136
Bubaſtis urbs II, 59, 137, 156
Bubaſtis Ægyptiace, Diana II, 137, 154 prope Peluſium II, 156
Bubaſtiana plaga II, 166
Bucolicum oſtium Nili effoſſum II, 17
Budii, Medorum gens I, 101
Budini populus IV, 21, 108
eorum mores *&c.* IV, 108
Bulis Spartiata, Nicolai filius VII, 134
offert ſe ſponte ad Talthybii iram placandam, una cum Sperthie: & eorum acta VII, 134, 135, 136, 137
Bura Achæorum opp. I, 145
Buſæ, Medorum gens I, 101
Buſiris urbs II, 59, 61
Buſiritana plaga II, 165
Butacides V, 47
Butus (*vel potius* Buto) urbs Ægypti, ubi oraculum Latonæ II, 59, 63, 155
Byblesia I, 174
Byblus Ægyptiorum ejuſque deſcriptio II, 92
Byzantium ab Ionibus ſubactum V, 103
Byzantii ab Otane capti V, 26

C.

CAbales gens Africæ IV, 171
Cabalii, populus III, 90
Cabelees Meones, qui & Laſonii, cum Xerxe militantes, & eorum armatura & dux VII, 77
Cabirorum ſacra II, 51
eorum templum Cambyſes profanat III, 37
Cadmus Agenoris fil. IV, 147. V, 58, & 59
Semeles pater II, 45
Theram appellit IV, 47
venit in Bœotiam II, 49
Cadmei I, 146
Pelaſgos ejiciunt I, 56
Cadmei ab Argivis ejecti V, 57, 61
in eos expeditio Athenienſium IX, 27
Cadmeæ litteræ V, 59
Cadmea quædam victoria Phocenſibus obtigit I, 166
Cadmus Cous, Scythis filius, homo juſtitiæ amantiſſ. VII, 163, 164
Cadytis, magna Syriæ urbs II, 159. III, 5
à Neco rege occupata *ibid.*
urbs non minor quam Sardis III, 5
Caici campus Myſorum VI, 28
Caicus fluvius VII, 42
Caira veſtis V, 88
Calamiſa IX, 95
Calamitas dimidiata eſt occidi ab digno V, 111
Calantiæ Indi III, 97. *vide* Callatiæ.
Calaſiris veſtis nomen II, 81
Calaſiries Ægyptii pugnatores II, 164. IX, 31
ſoli arti militari operam dant, II, 166, 168 *ubi & alias.*

Cal-

Calasirium plagæ II, 166
Calchas VII, 91
Calchedonia IV, 85 Calchedonii V, 26
Calculorum ludus inventus à Lydis I, 94
Callatebus urbs VII, 31
Callatiæ Indi parentibus vescuntur. III, 38 *at cap. 97. vocantur* Calantiæ.
Calliæ Phænippi filii odium in tyrannos VI, 121
solus bona Pisistrati Athenis ejecti ausus emere *ibid. ubi alia de eodem* 122.
filiabus nuptum dat ex Atheniensibus quem quæque deligat VI, 122
Callias Eleus Jamidarum unus, vaticinus V, 44, 45
Callias Hipponici filius VII, 151
Calliades summum Athenis magistratum gerit VIII, 51
Callicrates ejusque virtus & moribundi dictum IX, 71
ejus sepulcrum apud Lacedæmonios IX, 84
Callimachus Aphidnæus polemarchus VI, 109
ejus virtus & interitus VI, 114
Callipidæ populus Scythiæ: iidem & Græcoscythæ IV, 17
Callipolitani pop. VII, 154
Callista insula IV, 147
Calvi populi ab ipso natali, itidemque feminæ calvæ IV, 23
Calvi paucissimi apud Ægyptios, & cur III, 12
Calvitiem quid impediat *ibid.*
Calumnia unde in aulis III, 80
ejus propria VII, 10 §. 7
Calydnii pop. VII, 99
Calyndensium rex, & navis demersa VIII, 87
Calyndici montes I, 172
Camarina quondam Syracusanorum VII, 154
eversa à Gelone VII, 156
Cambyses, Cyri pater I, 46, 107, 111, 207. VII, 11
ei in matrimonium tradita filia Astyagis I, 107
Cambyses rex Pers. Cyri & Cassandanæ Pharnaspe genitæ filius I, 107. II, 1. III, 2
ejus genus sibi vendicant Ægyptii III, 2
regnum Cyri suscipit II, 1
ejus in Ægyptios expeditio *ibid.* & III, 1, *&c.* quidque eum præcipue moverit ad hanc expeditionem III, 1, 2, 3, 4
Ægypto potitur I, 181. III, 7 *&c.*
cum Arabum rege fœdus init III, 7, 9
ei dedunt se Afri, Cyrenæi ac Barcæi munera mittunt III, 13
triplex movet bellum III, 17
exploratores mittit ad Æthiopas III, 20
temeraria & infelix expeditio in Æthiopas III, 25
jubet Ammonios diripere & Jovis oraculum incendere *ibid.*
Cambysis insania III, 25, 29, 30, 33, 34, 38
Apim Deum vulnerat lethaliter III, 29
fratrem occidi curat ex falso somnio III, 30, 61
sororem, eandemque uxorem, interficit III, 31, 32
morbo sacro laborat ab ipsis natalibus III, 33
ejus vinolentia, & inde scelera III, 34, 35
religionis derisor III, 37
ejus fatum, & imprecationes in se III, 64, 65
ejus interitus III, 66
cur Dominus à Persis adpelletur III, 89
Cameirus civitas I, 144
Cameli I, 80. III, 103. VII, 86
cameli Indorum *ibid.*
id animal non solent invadere leones VII, 125
camelos timent equi I, 80
Camicus oppidum, ejusque obsessio VII, 169, 170
Caminus poëmation Homeri H, 32
Campsa urbs VII, 123
Campus Mæandri I, 161
Xanthius I, 175
Canæ mons VII, 42
Canales coriacei miræ longitudinis III, 9
Canastræum promontorium VII, 122
Candaules Myrsi filius, Sardium tyrannus I, 7
Myrsilus à Græcis cognominatus *ibid.*
uxorem suam conspici nudam à Gyge vult I, 8, 9, 10
uxoris & Gygis consilio & dolo interimitur I, 11, 12
Candaules alius Damasithymi pater VII, 98
Canes custodes domus H, 22
Canes Indici I, 192
Canobus II, 97
Canobicum Nili ostium II, 17, 113, 179
Caput nullam futuram habens IX, 82
è capitibus inimicorum cæsorum potant Scythæ IV, 65
capita animantium non degustant Ægyptii II, 39
capita Ægyptiorum cur firma, Persarum vero fragilia III, 12
Capita quercus, locus sic dictus, aliter, Tria capita IX, 38
Cappadociæ fertilitas I, 73
Cappadoces à Græcis Syrii nominati I, 72. V, 49. VII, 72
Cappadocibus bellum infert Crœsus I, 73
Capras Mendesii cur non mactent II, 42, 46
Caprarii in honore apud Mendesios II, 46
Capripedes homines IV, 25
Capreæ & bubali apud Afros IV, 192
Captivorum immolatio apud Scythas IV, 62 & apud Tauros IV, 103
Car fratres habuit Lydum & Mysum I, 171
Caria, pars Ioniæ I, 142
à Persis capitur VI, 25
Cares olim Leleges, eorumque status antiquus I, 171
eorum tria inventa *ibid.*
ajunt se aborigines *ibid.*
à Crœso subacti I, 28
subacti & ab Harpago I, 174
quidam Ægyptum incolentes II, 61, 152, 154. III, 11
eorum à Persis defectio & pugnæ V, 117, 118, 119, 120
naves & armatura in Xerxis exercitu VII, 93
Caricarum mulierum factum contra maritos I, 146
Carine urbs VII, 42
Carius Jupiter I, 171. V, 66
Carcinitis urbs IV, 55, 99
Cardamyla Laconica VIII, 73
Cardia urbs VI, 33. VII, 58. IX, 114
Carenus Euæneti pater VII, 173
Carnia festum VII, 206
Carpathium mare III, 45
Carpis fluvius IV, 49
Carthaginiensium bellum cum Phocæensibus I, 166
rex Amilcar VII, 165
iis vult bellum inferre Cambyses, sed omittit III, 17, 19
colunt imaginem Amilcaris VII, 167
Carystus opp. IV, 33 obsessa VI, 99
Carystii se dedunt Persis *ibid.*
pecuniam dant Themistocli exigenti VIII, 112
contra Athen. bellum gerunt IX, 104
eorum ager vastatur VIII, 121
Casambus, Aristocratis filius Atheniensibus traditus ab Æginetis VI, 73
Casia ubi & quomodo nascatur & metatur III, 110
Casius mons II, 6, 158. III, 5
Casmena oppidum VII, 155
Caspatyrus urbs III, 102. IV, 44
Caspii III, 92, 93
eorum armatura in exercitu Xerxis VII, 67
eorum equites VII, 86
Caspium mare I, 202, 203
Cassandane Cyri uxor, mater Cambysis II, 1. III, 2
Cassiteros, *id est, stannum* III, 115
Cassiterides insulæ *ibid.*
Castalia loci nomen VIII, 39
Casthanæa urbs VII, 183, 188
Castor & Pollux Tyndaridæ II, 43
excepti ab Euphorione domo VI, 127
Castores in quo lacu capiantur IV, 109
eorum testiculi morbis matricis auxiliantur *ibid.*
Castra Tyriorum, locus sic dictus II, 112
Castra, nomen loci Ionibus & Caribus ad habitandum in Ægypto dati II, 154
Castrobius, Aristeæ pater IV, 13
Catadupa Ægypti, II, 12
Catarractes amnis Mæandro par VII, 26

Catiari & Trafpies, Scytharum genus IV, 6
Cava EubϾ VIII, 13
Caucafus mons I, 203, 204. III, 97
Caucones Pylii pop. I, 147, IV, 148
Cauconii I, 172
Caunus ab Harpago capta I, 176
ad Iones deficit V, 103
Caunii eorumque genus & mores I, 172
Cauftrobius Ariftex pater IV, 13
Cayftrius fl. V, 100
Cebreniorum origo H, 20
Cecrops rex VIII, 44
unde Cecropidæ dicti Athenienfes ibid.
Ceiorum cœnaculum Delphis IV, 35
Celænæ, ubi Mæandri fontes VII, 26
Celees focius Doriei V, 46
Celtæ populus I, 33
omnium extremi in Europa ad folis occafum IV, 49
Centum appellatæ infulæ I, 151
Ceos prope Athenas VIII, 76
Cephenes olim, qui Perfæ VII, 61
Cepheus Andromedæ pater VII, 61, 150
Cepheus Beli fil. VII, 61
Cephiffus Thyæ pater VII, 178
Cephiffus amnis VIII, 33
Ceramicus finus I, 174
Cercaforum urbs II, 15, 17, 97
Cercopes Homeri H, 24
Cercopon hedræ VII, 216
Ceres, Ægyptiace Ifis II, 156
cum Cerere alea ludit Rhampfinitus rex II, 122
Ceres & Bacchus inferorum principes II, 123
Cereris matris templum in Scythia IV, 53
Cereris Eleufiniæ templum IX, 61, 96, 100. & lucus IX, 64
Amphictyonidis templum VII, 200
Achæjæ templum & orgia V, 161
Cereris legiferæ facra Thefmophoria I, 16
Cereris & Proferpinæ folemnia VIII, 65
Cervi in Africa nulli IV, 192
Chalcedonii cæci à Megabazo dicti ibid. ab Otane capti V, 26
Chalcedonii in ulteriore litore Byzantii VI, 33 vetuftiores Byzantiis IV, 144
Chalcidenfes oram Atticam populantur V, 74 vaftantur ab Athenienfibus V, 77 Olynthum obtinent VIII, 27 illis opem ferunt Milefii V, 99
Chalcidicum genus VII, 185. VIII, 127
Chaldæi VII, 63
Chaldæi inter Affyrios ibid.
Chaldæi facerdotes Jovis Dei I, 181, 183
Chaleftra urbs VII, 123
Chalybes à Crœfo fubacti I, 28
Champfæ crocodili dicti II, 69
Charadra oppidum VIII, 33
Charaxus, vir Mitylenæus, Sapphûs frater II, 135. IV, 135
Charileus Mæandrii frater III, 145
Charilus Eunomi filius VIII, 131
Charopinus Ariftagoræ frater V, 99
Chemmis infula II, 156
Chemmis oppidum grande Thebaicæ præfecturæ II, 91
Chemmitæ ibid.
Chemmitana plaga II, 165
Cheopes *vel potius* Cheops, rex Ægypti, Rhampfiniti fucceffor II, 124
ejus gefta, pyramides II, 124, 125, 126
Chephrenis regis Ægypti tyrannis, & pyramis II, 127, 128
Cherafmis Perfa VII, 78
Cherfis Gorgi pater VII, 98
Cherfis Onefili pater V, 104
Cherfonefi urbes fubactæ & everfæ à Phœnicibus VI, 33
Cherfonefi tyrannus Miltiades VI, 34
Cherfonefus quæ eft in Hellefponto VII, 33 Athenienf. ditionis fuit VI, 140
Cherfonefus, afpera IV, 99
Cherfonefitæ portas Sefti Athenienfibus aperiunt IX, 117
Cherfonefitarum primores in vincula conjecti à Miltiade, & quo aftu capti VI, 39
Chidori fluvii aqua copias Xerxis deficit VII, 127 ejus origo VII, 124
Chilei viri Tegeatæ confilium IX, 9
Chilo vir Spartæ fapientiff. VII, 235
ejus confilium Hippocrati datum I, 59
Demarmeni filius VI, 65
Chius Ionum civitas I, 142. II, 178
à Perfis capta VI, 31
Chii foli Milefiis contra Lydos opem ferunt I, 18
Chiorum tyrannus Strattis VIII, 123
Minerva Poliuchos I, 160
eorum lingua I, 142
ut Atarneum obtinuerint I, 160
eorum clades VI, 15, 16. 26 & prodigia quæ præcefferunt VI, 27
Choafpes fluvius ad Sufa I, 188. V, 49, 52
ejus aquam folam rex potat I, 188
Chœnix menfura VI, 57
Chœreatæ (*q. d. porcales*) tribus Sicyonia V, 68
Chœreæ nomen loci in Eubœa VI, 101
Chœrus Micythi pater VII, 170
Chorafmii populus III, 93
eorum in Xerxis exercitu armatura VII, 66
Chori muliebres lafcivi V, 83
Chori tragici V, 67
Chorus 100 adolefcentum ex Chio miffus Delphos VI, 27
Chromius Argivus I, 82
Chutri VII, 176
Cicones gens Thraciæ VII, 59. 108, 110
Cii ex infula prope Athenas VIII, 26
Cilices II, 28, 72. V, 49. 52
eorum armatura VII, 91
eorum tributum III, 90
Cilicia II, 17, 34
Ciliciæ præfectura IX, 106
Ciliffæ naves VIII, 14
Cilix Agenoris filius, à quo dicti Cilices VII, 91
Cilla, Æolum civitas I, 49
Cimmerii I, 6, 15, 16, 103. IV, 1, 11, 12
Cimmerius Bofporus IV, 12, 28, 100
Cimmeria portoria IV, 12, 45
Cimmerii muri IV, 12
Cimon Miltiadæ pater VI, 34, 39
Cimon Stefagoræ pater VI, 38
Cimon, Miltiadis filius VII, 107
mulctam patri impofitam exolvit VI, 136
Cineas rex Theffal. V, 63
Cinnamomum ubi gignatur, & quomodo colligatur III, 111
Cinyps fluvius IV, 175. V, 42
Cinyps tellus Africæ fertilis, fluvio cognominis IV, 198
Cippus finium index VII, 30
Circumcifio Ægyptiorum II, 36 & aliorum quorundam populorum II, 104
Ciffii in exercitu Xerxis militantes VII, 62
eorum dux & armatura ibid.
eorum equitatus VII, 86
eorum tributum III, 91
Ciffia terra V, 49. 52
Ciffiæ portæ Babylonis III, 155. 158
Cithæronis radices IX, 19, 25 exitus IX, 37
Cius Myfia V, 122
Cius fluvius IV, 49
Claves Cypri, promontorium dictum V, 108
Clazomenæ Ionum civitas I, 142. II, 178
hæc invaditur ab Alyatte, qui cladem accipit I, 16
capitur ab Artapherne & Otane V, 123
eorum thefaurus I, 51
Cleades Autodici filius IX, 84
Cleanax Argivus H, 1, 2
Cleander vates, Phigafenfis VI, 83
Cleander & Euclides Hippocratis filii VII, 155
Cleander Pantarei f. Gelæ tyrannus VII, 154
Cleobis & Bitonis hiftoria & beatitudo I, 31
Cleodæus Hylli filius VI, 52. VII, 204. VIII, 131
Cleombrotus & Leonides gemini V, 41, 1. VIII, 71 Anaxandridæ filius *ibid.* & IX, 10 pater Paufaniæ IV, 81
Cleomenes Anaxandridæ filius V, 41, 64. VII, 148
inops mentis V, 42
Spartæ rex creatus, non propter fortitudinem, fed propter genus V, 39
auro corrumpi non poteft à Mæandrio, ideoque virorum juftiff. audit III, 148
difcordia inter illum & Demaratum VI, 51, 61, 73, 74
Clifthenem Athenis ejicit V, 70, 72
ejus cum Ariftagora acta V, 49. 50, 51

in-

inter Cleomenem & Argivos acta VI, 76, 77, 78, 79, 80
proficiscitur contra Pisistratidas V, 64
Achæum se esse ait, non Dorem V, 72
profugit Sparta & Arcadas solicitat contra Spartanos VI, 74
adversus Athenienses bellum gerit V, 74, 75
ad insaniam redactus V, 75, 84
ejus interitus V, 48
Cleonæ urbs VII, 22
Cleonidæus *vel potius* Cleodæus, Hylli filius VII, 204
Clinias Alcibiadis filius Atheniensium præstantissimus in classe contra Xerxem VIII, 17
Clisthenes, Sicyonis tyrannus VI, 126
ejus odium in Adrastum V, 67
circa Clisthenem & filiam Agaristam ac procos acta VI, 126, 127, *&c.*
Clisthenes Alcmæonides Atheniensis Sicyonii Clisthenis nepos V, 66, 67. VI, 131
ejus & Isagoræ factiones V, 66, 66, 70
Clytiades Tisamenus IX, 32
Cnidus civitas I, 144, II, 178
Cnidii Lacedæmoniorum coloni I, 174
eorum cum Tarentinis amicitia III, 138
suam ditionem in insulæ formam perfodiendo tentant redigere I, 174
& isthmum perfodere volentes quomodo impediti *ibid.*
Harpago se dedunt I, 174
Cyrenæorum quosd. servant IV, 164
Cnoithus pater Nicodromi VI, 88
Cobon Aristophanti filius VI, 66
Codrus Atheniensium rex V, 65, 76
Codrus Melanthi f. I, 147
Codrus Nelei pater IX, 96
Cœla Chii VI, 26
Eubœæ VIII, 13
Cœnyrorum & Ænyrorum locus prope quem metalla Thasia VI, 47
Coës Mitylenæus Erxandri filius IV, 97. V, 11
Mitylenes tyrannidem à Dario accepit V, 11
captus ab Iatragora V, 37
à Mitylenæis lapidibus interfectus V, 38
Coitus in templis II, 64
Colæus, Samiæ navis gubernator IV, 152
Colæus nauclerus *ibid.*
Colaxais Targitai filius IV, 5
ab eo oriundi Scythæ IV, 6
triplex filiis constituit regnum IV, 7
Colchi I, 104. progenies Ægyptia II, 104. III, 97. IV, 40
eorum armatura & dux in Xerxis exercitu VII, 79
Colchicum linum Sardonicum dictum II, 105
Colias ora Atticæ VIII, 96
Collestes, panis Ægypt. I, 77
Colophon Smyrnæ conditor I, 164
Colophon Ionum civitas I, 142. H, 8
vi capta à Gyge I, 14
Colophonii soli cur ex Ionibus ab Apaturiis festis arcentur I, 147
Colophoniorum profugi, Smyrnam occupant I, 150
Colossæ, oppidum Phrygiæ VII, 30
Colossi II, 130, 143, 153, 175, 176
Colossi apud Ægyptios cujusque pontificis II, 143
Columbæ Dodonææ nigræ II, 55
Columbas albas cur expellant Persæ I, 138
Columnæ albæ in Caria V, 118
Columnæ instar palmarum II, 160
Colus Bœot. IX, 15
Comam Lacedæmonii ex quo alant & Argivi non I, 82
comam ut Babylonii gerant I, 195
pectentes Lacedæmonii, VII, 208
comam ut alant & tondeant Macæ IV, 175
comam quomodo gestent Maxyes IV, 191
Combrea urbs VII, 123
Comedunt in viis Ægyptii, ventrem domi exonerant II, 35
Compsatus fluvius VII, 109
Conchylia in montibus Ægypti II, 12
Coniæus Thess. V, 63
Conos pini fructus H, 20
Consilio bono felix eventus VII, 157
Consuetudines avitæ placent genti cuique III, 38
Consultant Persæ inter pocula, & quidem de rebus etiam maxime seriis, sed ab iisdem sobriis confirmari oportet consilia quæ tum capta fuerint I, 133
consultare bene maximum est lucrum VII, 10. §. 4
Contadesdus fluvius IV, 90
Convitia irritant iram VII, 160
Copais palus VIII, 135
Corcyra à Corinthiis condita III, 49
ei imperitat Periander III, 52
Corcyræi III, 48, 49
eorum cum Corinthiis perpetua discordia III, 49
interficiunt Periandri filium III, 53
in bello Xerxiano astute neutrarum partium VII, 168
Coresus in agro Ephesio V, 100
Corinthiorum tyranni Eetion & Periander filius V, 92
Corinthii cccc adversus Persam missi VII, 200
Corinthii minime contemptui habent opifices II, 167
Corinthiorum thesaurus I, 14, 50. IV, 162
eorum & Samiorum simultates III, 48
eorum cum Corcyræis discordia III, 49
Corinthii Peloponnenses contra Athenienses deserunt V, 75
Corinthii naves nummo vendunt Atheniensibus, dono dare lege prohibiti VI, 89
eorum fuga socios deserentium in bello Persico VIII, 94
eorund. virtus IX, 101
Corinthiæ mulieres universæ exutæ à Periandro & cur V, 92
Corinthia vestis cui simillima est Doris V, 87
Corinthus felix III, 52
Cornua pecoribus ubi mature aut sero nascuntur IV, 29
Corobius purpurarius IV, 151
Corona oleagina Olympiorum præmium VIII, 26
Coronæi Thebanorum vicini V, 79
Corsica vel Cyrnus I, 16
Corycium antrum VIII, 36
Corydalus Anticyrensis VII, 214
Corys Arabiæ flumen III, 9
Cos civitas I, 144
Cos insula Tyrannos passa VII, 164
Cotys Asii pater IV, 45
Cranapes Mitrobatis filius, una cum patre ab Orœte cæsus III, 126
Cranai dicti Athenienses VIII, 44
Crastis, & Crastia Minerva V, 45
Crater, qui Crœso portabatur, interceptus & cælatura ejus I, 70. III, 47
crater in ostio Ponti, à Pausania dedicatus IV, 81
crater Argolicus IV, 152
crateres Lesbii IV, 61
Crathis Ægarum fluvius perennis, à quo & Italicus ille vocatus est I, 145
Cremni, emporium paludis Mæotidis IV, 20
Creston urbs I, 57
Crestonæi V, 3. VII, 127
Crestoniatæ I, 57
Crestonicus ager VII, 124
Crestonicæ terræ rex VIII, 116
Creta universa à barbaris habitata I, 173
Cretenses cur auxilium non tulerint Græcis contra Persam VII, 167, 170, 171 *ubi alia* de eorum migratione & fortuna.
Cretinus Aminoclis pater VII, 190
Crex avis II, 76
Crinippus Terilli pater VII, 165
Crisæus campus VIII, 32
Cristas galeis imponere primi ostenderunt Cares I, 171
Critala in Cappadocia VII, 26
Critheis Melanopi filia H, 1
furtivo concubitu prægnans H, 2
parit Homerum H, 3
nubit Phemio H, 4
ejus mors H, 5
Crithon Ithagenis pater H, 1
Critineus (*vel potius* Cretineus) Anaxilai pater VII, 165
Critobuli filia, Amasis uxor II, 181
Critobulus Toronæus VIII, 127
Crius Polycriti filius VI, 50
circa eum & Cleomenem acta *ibid.*
Atheniensibus traditus ab Æginetis VI, 73
Crius Ægineta, Polycriti pater VIII, 92
Crobyzi Thraces IV, 49
Crocodili descriptio II, 68, 69, 70
crocodili sacri II, 69, 148
eorum sepulcra II, 148
crocodili Africæ IV, 192
Crocodilorum urbs II, 148
Crœsus rex Lydorum ejusque genus I, 6, 7, 92

Ephesios invadit I, 26
bonus vir, & religiosus, ac deorum cultor I, 87
cum Astyage affinitas I, 73
primus Græcos ad tributum pendendum adigit I, 6. 27
Iones & Æoles subigit *ibid.*
cum Ionibus insulanis hospitium contrahit I, 27
per eum aucta Lydorum potentia I, 28, 29
ejus cum Solone colloquium I, 30, 31, 32, 33
eum deorum indignatio excipit I, 34
Gygis tritavi crimen luit I, 91
ejus somnium I, 33
ejus luctus super filio interfecto I, 44
Cyrum invasurus oraculum consulit varie I, 46, 47 &c.
donaria & hostiæ ab eo consecrata & jugulatæ I, 50, 51, 52. V, 36
potentiss. Græcorum amicitiam petit I, 16, 69
crater VIII, 124
ejus expeditio contra Cyrum I, 71, 73
Halyn fl. trajicit I, 75
Pteriam expugnat I, 76
pugna cum Cyro *ibid.*
Sardis redit I, 77, 71
vincitur à Cyro & obsidetur I, 81
in observantia & amore à Cyro habetur, qui ejus consiliis utitur I, 88, 89, 90, 155, 156, 207
Pythio mittit compedes I, 90, 91
alia ejus in Græcia donaria I, 92
fratrem Pantaleontem interficit *ibid.*
Cambysem desipientem admonet, & vix mortem effugit III, 36
alia sententia Cambysi adprobata III, 34
ejus munificentia in Alcmæonem VI, 125
liberat Miltiadem VI, 37
Sardibus captis & ipse capitur, & vivus ad Cyrum perducitur I, 86
rogo impositus ab Apolline invocato servatur, immissa pluvia I, 86. 87
Crœsi filius mutus, quando vocem rupit I, 85
templi Delphici locupletator, VIII, 35
Crophi mons II, 28
Crossæa regio VII, 123
Crotoniatæ, genere Achæi VIII, 47
eorum cum Sybaritis bellum V, 44, 45
Crotonienses, *vel potius* Crotoniatæ medici dicti primi, secundi Cyrenæi III, 131
Cubiti regii mensura I, 178
cubitus Ægyptius Samio par II, 168
Cubiti mensura II, 149
Culicum vis ingens apud Ægyptios palustres & contra eos ab Ægyptiis excogitata II, 95
Cunctatio utilis VII, 10
Cupere multa malum est VII, 18
Cuphagoras Epizeli pater VI, 117
Curium urbs Cypri V, 113
Curienses, Argivorum coloni *ibid.*
Curotropho sacra Sami fiunt à feminis H, 30
Currus bellici V, 113
Currus sacer Jovis in Xerxis exercitu VII, 55
quomodo amissus VIII, 115
Cuniculi hostiles ære deprehensi IV, 20
Cyaneæ insulæ, errabundæ à Græcis existimatæ IV, 85
Cyaxares, Phraortis filius, Deiocis nepos, Medorum rex I, 73, 103
ejus res gestæ I, 103, 104, &c.
in ira peracerbus I, 73
ejus interitus & anni regni I, 107
Cybebes templum, Sardibus concrematum V, 102
Cyberniscus Lycius VII, 98
Cyclades insulæ V, 30
Cydippa, Anaxilai uxor, Terilli filia VII, 165
Cydonia in Creta condita à Samiis III, 44, 59
Cydrara oppidum VII, 30
Cyllyrii Syracusanorum quondam servi, dominos ejiciunt VII, 155
Cylon Atheniensis tyrannidis affectatæ compertus V, 71
Cyma civitas Æoliæ I, 149. VII, 194. H, 1, 2
vocata & Phriconis I, 149. H, 38
ejus origo H, 1, 2
capitur à Persis V, 123
Cymæi hiberna classis Xerxeæ VIII, 130. oraculum consulunt de reddendo Pactya I, 157, 158, 159
Pactyam in Chium deportant I, 165
tyrannum suum vivum dimittunt V, 38
spernunt inepte Homerum H, 12, 13, 14, 15
Cymæus Aristagoras IV, 138
Cynægirus, Euphorionis filius, navem adversariam prehensans, manu truncatur VI, 114
Cynesii populus II, 33
Cynetæ Celtarum accolæ in ultimis Europæ occidentalis plagis IV, 49
Cyneus Philagri pater VI, 101
Cyniscus appellatus Zeuxidamus VI, 71
Cyno, sive Spaco, Mitradatis, bubulci Astyagis, uxor I, 110
quomodo Cyrum servaverit, I, 112, 113
Cyno, semper in ore Cyri I, 122
Cynocephali populi IV, 191
in Cynosarge Herculis templum VI, 116
Cynosura V, 63. VIII, 76
Cynthii, gens VIII, 46
Cynurii, soli putantur Iones, Dores effecti VIII, 73
Cypria carmina, Homeri non sunt II, 118
Cyprus primum ab Amasi capta & tributaria facta II, 182
Persis tributaria III, 91
Cypriorum lex I, 199
Cyprii se dedunt Cambysi III, 19
eorum bella & defectiones à Persis V, 104, 105, 106, &c.
in servitutem redacti V, 116
eorum armatura VII, 90
gentes variæ unde sint? *ibid.*
Cypria vox, Sigynas V, 9
Cypri claves, promontorium V, 108
Cypsela quid sit V, 92. §, 5
Cypselus, Eetionis filius I, 114. V, 92. Cypselidæ, Corinthi VI, 128
unde nomen hoc ei impositum V, 92. §, 95
Corinthiorum tyrannus, ut eos tractarit V, 92
Cypselus Miltiadæ pater VI, 35
Cyranis insula IV, 195
lacus in ea picifer *ibid.*
Cyrene circumflua IV, 164
Cyrenen, quam non diripuerant quum esset occasio, frustra adoriuntur postea Persæ IV, 203
Cyrenaicæ regionis plagæ tres miræ fecunditatis IV, 199
Cyrenæi IV, 154, 155, 159, 169, &c.
Cambysi se dedunt III, 13
eorum & Ægyptiorum conflictus III, 161. IV, 159
agros Libyum vastant IV, 159
cladem à Libybus accipiunt IV, 160
eorum amicitia cum Samiis IV, 152
oraculum consulunt IV, 161
Cyrenæi medici, secundi sunt: ut Crotoniatæ, primi III, 131
Cyrenææ feminæ bovem superstitiose observant IV, 186
Cyrmianæ Thraces IV, 93
apud Cyrnum civitas à Phocæensibus condita nomine Alalia I, 165
Cyrnus Carystiæ IX, 104
Cyrnus heros I, 167
Cyrnii VII, 165
Cyrus pater Cambysis Cyri patris I, 111
Cyrus Persa I, 120. VII, 11
ejus parentes, avus &c. I, 75, 91, 107, 108, (*ubi & ejus nativitas*) I, 111
mulus oraculo (I. 55,) dictus, quia Semimedus & Semipersa I, 91
Harpago traditus interimendus, & quomodo servatus I, 109, 110, &c.
educatur ab uxore bubulci I, 113
cur à cane educatus dicatur I, 122
bubulci filius cognominatus I, 114
regalis indoles ut enituit in puero *ibid.*
ut à materno avo Astyage agnitus fuerit I, 116
pervenit ad suos veros parentes I, 122
Cyrus *laudatur* III, 89. *ubi dicitur* pater suis appellatus. *Item* III, 160 *ubi dicitur de eo*, cui comparati (*vel potius*, cui se comparare) nullus unquam Persarum dignum se (*vel* rem se dignam) existimavit. *Videtur autem hæc fuisse illorum opinio ob ea præsertim quæ dicuntur de ejus* genitura, ob quam se existimabat majus quiddam homine esse I, 204. & de ejus felicitate *ibidem. Sic vero &* I, 126. divina

qua-

quadam sorte genitum se *dicit*.
Cyrus *qua prudenter dixerit, cum alibi, tum* IX, *ult.*
Cyri *prudentia* in alienandis animis Persarum à Medis I, 125, 126, 127. *& in eo quod commentus est*, ut Persas ad rebellandum induceret I, 125 *& tamen stulte*
Gyndi amni minatur I, 189
omnem Asiam adeptus I, 130
ejus cum Crœso prœlium I, 76, *&c.* ut se adversus Crœsum gesserit *in iisdem usque* 91. ut se gesserit contra rebellantes Lydos I, 154, *&c.*
ejus apologus ad Ionas I, 141
Smerdi mago aures amputat III, 69
bellum adversus Labynitem, & Babylonios, quorum urbem capit I, 188, 189, 190, 191 bellum contra Tomyrin, Massagetarum reginam I, 205, 206, *&c.* in quo occumbit I, 214 *ubi narrantur & quæ acta circa mortui caput.*
Cythera insula Argivorum ditionis I, 82 Templum habet Veneris Cœlestis ex Ascalone I, 105
eam conducibilius Lacedæmoniis obrui quam extare VII, 235
Cytissorus, Phrixo genitus VII, 197
ejus posterorum calamitas *ibid.*
Cyzicum, urbs Propontidis VI, 33
Cyziceni OEbari Persæ se dedunt *ibid.*
Cyzicenorum festum in honorem Matris deûm IV, 76

D.

DAdicæ populus III, 91
eorum in Xerxis exercitu dux & armatura VII, 66
Dædalum vestigat Minos VII, 170
Dai, Persarum genus I, 125 pecuarii *ibid.*
Damas Samyris fil. VI, 127
Damasithymus Candaulis filius, dux in classe Xerxis VII, 98
Damasithymus, Calyndensium rex VIII, 87
demersus ab Artemisia *ibid.*
Damas Sirites VI, 127
Damiæ & Auxesiæ simulacra V, 82, 83
Danaë, Acrisii filia, Persei mater I, 91. VI, 135 VII, 60, 150
Danaus & Lynceus Chemmitæ II, 91
Danaus Archandri socer II, 98
Danai filiæ Thesmophoria in Ægyptum afferunt II, 171
templum Minervæ quod Lindi est, extruxerunt filios Ægypti fugientes II, 182
Danai & Xuthi in Peloponnesum adventus VII, 94
Daphnæ Pelusiæ II, 30, 107
Daphnis Abydenus IV, 138
Dardanos urbs V, 117. contermina Abydo VII, 43
Dardanei I, 188
Daritæ populus III, 92
Darius rex, Hystaspis filius I, 183, 210. II, 110. III, 70, VI, 98. VII, 1. VII, 11
è conjuratis in magos fuit unus III, 70
Darius idem sonat quod ἐρξείης, id est, *coercitor* VI, 98
ejus uxores III, 88
Darii liberi III, 12. VII, 2, 64, 68, 69, 72, 78, 97, 224. VIII, 89. IX, 106
de Darii futuro regno Cyri visio I, 209, 210
qua arte ad adipiscendum regnum usus III, 85, 86, 87
eum Persæ ajunt fuisse κάπηλοι (*id est, institorem*) quoniam omnia quæstui habebat III, 89
Darii reditus & auri thesaurus III, 95, 96
statua ejus equestris III, 88
pecuniarum spe frustratus sepulcro Nitocridis aperto I, 187
unde Græciæ infensior redditus VII, 1
ejus expeditio in Scythas IV, 1, 85, 86, *&c*
Alia ejus facta præ aliis memoratu digna vide II, 110. III, 88. IV, 44, 88, 135. V, 11, 12. VII, 194
item quædam ejus dicta III, 160. IV, 143. V, 105
ejus cum Indathyrso colloquium per quendam equitem IV, 126, 127
ejus oratio pro monarchia III, 82
oratio ejusdem ad primores Persarum de Orœte interficiendo III, 127
oratio ad Iones de ponte ad Istrum custodiendo IV, 98
Darius quondam Cambysis satelles III, 139
bene de se meritos remunerat III, 140, V, 11
luxato pede à Democede sanatur, & acta cum eo. III, 129, 130, 131, *&c.*
Babylonem obsidet, capit, & diruit portas murosque III, 150, 151, 152, *&c.*
Indos subegit III, 44
ejus crudele factum IV, 84
à Macedonibus poscit terram & aquam V, 17, & à Græcis VI, 48. VII, 133
ejus moneta ex auro purifs. IV, 166
ejus legati à Græcis in barathrum & puteum projiciuntur VII, 133
ejus obitus VII, 4
Darius Xerxis filius Artayntam ducit IX, 107
Dascylus Gygis pater I, 8
Dascylium, urbs, III, 120, 126. VI, 33
Datis Medus contra Athenas missus à Dario VI, 94
revocat Delios metu fugientes ipsum VI, 97
visionem in somnis videt VI, 118
ejus filii VII, 88
Datus opp. IX, 74
Dauliorum oppidum incensum VIII, 35
Daurises Darii gener V, 116, adversus Cariam tendit 122. interitus 121
Decelea IX, 15
Decelus IX, 72
Decelensium circa Helenæ investigationem acta IX, 72
eorum in Sparta vectigalium immunitas & dignitas præsidendi *ibidem.*
Decelensis populus *ibid.*
Decima redemptionis captivorum conscripta V, 77
Decimæ pecuniarum ex prædis VII, 27
Decimum quemque sorte comedunt inter se Cambysis milites fame adacti III, 25
Deioces Phraortis fil. I, 16, 37, 96
vir sapiens & juris dicundi peritus I, 96.
ad tyrannidem Medorum quo commento pervenit I, 97, 98
rex Medorum declaratus I, 98
ab eo regnum obtinente acta, & quomodo severitatem in exercenda justitia exercuerit I, 98, 99, 100, 101
ejus mors & anni regni I, 102
Deiphonus Euenii filius Apolloniata IX, 91
Delphi I, 51
ad eos missa donaria à Gyge I, 14. Crœso I, 50, 51, 52
apud Delphos primus quis munera posuerit I, 14
in numerum Delphorum adscribi volenti jus perpetuum datum Lydis I, 54
Delphi oraculum pro se & Græcia consulunt VII, 178
extreme formidantes Xerxem, urbem deserunt VIII, 37
barbaros à deo suo male affectos cædunt VIII, 38
Delphicum oraculum, *infinitis locis.*
Delphicum templum sua sponte conflagravit I, 50, II, 180
aliud Amphictyones trecentis talentis construendum locarunt II, 180. & quinam conduxere V, 62
Delta Ægyptiorum II, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 179
solum Delta, Ægyptum esse ajunt Iones non recte II, 15
Delubrum Jovis Carii I, 171. Jovis Olympii II, 7. Cereris IV, 53. Bacchi IV, 87. Amphiarai VIII, 134. Laji & OEdipodis IV, 149
in fano Latonæ admirabilissimum, ex uno factum lapide II, 155
delubra primi statuere Ægyptii II, 4
delubra à Persis incensa IV, 96. VIII, 144
Delus insula IV, 33, 34, 35
expiata à Pisistrato I, 64
Delos tremit antea inconcussa VI. 98
Deliorum fuga ob Persas VI, 97
revocati à Persis & nihil passi *ibidem.*
Delium Thebanorum VI, 118
Demaratus Aristonis filius, rex Spartæ V, 75. VI, 50, 63, *&c.*
de ejus genere & procreatione va-

varia circumferuntur VI, 63, &c. 69
matrem sciscitatur qui verus ipsius parens VI, 68
Demarati, *id est, à populo votis petiti*, unde nomen impositum VI, 63
Cleomenem deserit in expeditione V, 75
ejus cum Cleomene simultates & odium VII, 51, 63. 64, &c.
fuga ad Persas VI, 70. VII, 3
ejus elogium VI, 70
ejus colloquia de rebus Graecorum cum Xerxe VII, 101, 102, 103, 104, 209, 234. 235, 236
ejus ingeniosa per pugillares clam nunciandi ratio VII, 239
Demarmenus V, 41. VI, 65
Democedes, Calliphontis filius, medicus, quantus vir, ejus fortuna, & in quanto honore habitus à Dario III, 124, 129, 130, 131, 132
quo astu è Persia in patriam rediit III, 132, 133, 134, &c.
Democratiam laudat Otanes III, 80. VI, 43
improbant Megabyzus & Darius III, 81, 82
ejus incommoda III, 81
eam constituit in Graecia Mardonius V, 43
Democritus, vir illustris, & Naxiorum trierarchus VII, 46
Demonax à Mantineis, Cyrenaeis missus reip. constituendae IV, 161
Demonous Penthyli pater VII, 195
Demophilus Diadromei filius VII, 222
Dens Hippiae tussi excussus evanescit: & quid hac re portentum VI, 107
Dentes ex uno osse universi, tam molares quam ceteri, in quadam maxilla IX, 82
De deposito nihil aliud cogitandum quam ut repetenti reddatur, quidque acciderit cuidam depositum neganti VI, 86
Derusiaei, Persarum genus I, 125
Dersaei Thraciae populus VII, 110
Descriptio temporis nunquam V, 92
Detractio res deterr. VII, 10, §. 7
Deucalion rex I, 56
Deus eminentissima gaudet deprimere VII, 10, §. 5
deum tentare, idem quod facere VI, 86, §. 3
deus quod fieri vult, nemo effugiat IX, 16
invidens vitae humanae spatio VII, 46
praesignificat ingentia mala orbi aut regioni ventura VI, 27
Deus Graecorum I, 90
de illo impia cogitatio Apriae II, 169
Deos nemo latet in sceleribus VIII, 106
Deorum νέμεσις ϰ φθόνος I, 34. III, 40. VII, 10. §. 5. VIII, 106, & 109
invidiam excitant acres vindictae IV, *ult.* VIII, 106
deus ab Aegyptiis verberatur quidam II, 132
deorum ira in nepotes etiam extenditur VII, 137
duodecim deorum cognomina ab Aegyptiis Graeci sunt mutuati II, 4
sacra peragunt Athenienses VI, 108
omnia fere deorum nomina ex Aegypto in Graeciam pervenerunt II, 50
Dii Arabum III, 8. Libyum, IV, 188. Scytharum IV, 59. Thracum V, 7
Graeci V, 49
regales V, 106
Χθόνιοι IV, 35
deos externos exigunt Caunii I, 172
Diacoele via quaedam nominata VI, 103
Diactorides pater Eurydames uxoris Leutychidis VI. 71
Diactorides Cranonius, unus è procis Agaristae VI, 127
Diadromeus Demophili pater VII, 222
Diana Ositis seu Dionysi filia II, 156
eam Cereris filiam unde fecerit Aeschylus *ibid.*
Bubastis ab Aegyptiis dicta *ibid.* & 137
Templum Buto II, 155
Dianae festum in Aegypto II. 137
aliud apud Brauronem VI, 138
Dianae templum maxime memorabile apud Bubastin II, 137, 138
Dianae templum Sami III, 48
ad Trechinem VII, 176
Diana regia IV, 33
Dianae Orthosiae ara IV, 87
Dianae oraculum II, 83
Dianae urbem suam donant Ephesii obsessi I, 26
templum in Artemisio VII, 176
Dicaea urbs VII, 109
Dicaeus, Theocydis filius, exul, apud Medos illustris VIII, 65
quaedam sibi visa portenta narrat, Demaratum testem citans VIII, 65
Dictyes, animal IV, 192
Dictynnae delubrum & à quibus structum III, 59
Dienecis Spartani virtus ad Thermopylas VII, 226
ejus dictum *ibidem.*
Dies, repente nox factus I, 47, 103. VII, 37
certo die non egrediuntur Lacedaemonii ad bellum VI, 106
diei natalis observatio apud Aegyptios II, 42
diei in horas distributio à quibus facta II, 4
iter IV, 101
dies varii vitae hominum I, 32
Dindymene mater I, 82
Dinomenes Gelonis pater VII, 140
Diomedis ἀϱιστεία II, 116
Dion urbs VII, 26
Dionysiophanes Ephesius IX, 83
Dionysius Phocaeensis, classis Ionum dux ejusque ad Iones oratio VI, 11
res ab eo gestae *ibid. & seq.*
post cladem Ionum quo devenerit VI, 17
Dionysus, Apollinis & Dianae pater II, 156
è Semele Cadmi filia à Graecis putatur genitus, II, 145
educatus in cinnamomifera III, 111
ab Jove insutus in femore II, 146
è deorum novissimis apud Graecos, non & apud Aegyptios II, 145
Aegyptiace Osiris dictus II, 144
Dionysi festum III, 97
Dionysi trieterica IV, 108
Dionysus & Urania ab Arabibus invocantur in foedere ineundo III, 8
Arabibus Urotalt dictus *ibid.*
Dioscuri VI, 127
eorum nomen Aegyptiis ignotum II, 50
Dipaeensium proelium IX, 34
Dipodes, murium genus IV, 192
Dirae in capita II, 39
Dithyrambus Harmatidae filius VII, 227
Dithyramborum autor quis fuerit I, 23
Divinatio Aegyptiorum II, 83. Nasamonum IV, 172. Scytharum IV, 67
divina praeferenda humanis V, 63
divinum quid videatur Herodoto VII, 137
Divinitatis solers prudentia erga homines III, 108
Doberes pop. Paeoniae V, 16. VII, 113
Dodona II, 52, 58
Dodonaeum oraculum I, 46. II, 52, 55
Dodonaeorum antistites II, 55
Dodonaei IV, 33
Dodonaeae columbae II, 55, 57
Dolia argentea Delphos à Croeso missa I, 51
Dolonci Thraces VI, 34
ab Absinthiis bello vexati *ibidem.*
oraculum consulunt *ibid.*
Miltiadem regem creant VI, 35, 36
Dolopes VII, 185
Domus subterraneae Aethiopum III, 97
domos non possident Indi nonnulli III, 100
Domestica mala Psammeniti majora quam ut ea deflere possit II, 14
Domicilia subterranea pyramidis II, 148
domicilia ex micis salis IV, 185
domicilia è virgultis, & versatilia, è lentiscis suspensa IV, 190
Dona ad Aethiopes explorandi gratia missa II, 20
dona Amasis Delphis data II, 180
dona Graecorum Aegyptum incolentium ad templum Delph. instaurandum II, 180
dona Democedi medico ab rege &

& uxoribus data III, 130
dona quantum apud milites possint VIII, 4, 5
dona ei qui primus muros Sardium ascenderit pollicetur Cyrus I, 84
Donaria Alyattis Delphos missa I, 25
donaria Crœsi varia I, 92
donaria divis data à Crœso ex bonis adversarii I, 92
donaria Delphos à Crœso missa & rursus alia I, 51, 52
donaria Delphos à Gyge missa I, 14
donarium Midæ Delphos missum, regia sella I, 14
donaria in templo Delphico VIII, 35
donarium Lacedæmoniorum I, 51
donaria Amasis II, 182
donaria regis Pheronis II, 111
donaria Rhodopis Delphos missa II, 135
donarium Arionis apud Tænarum I, 25
donaria è præda Persica IX, 80
Dores Euryanactis pater IX, 10
Dores I, 144, 146
Dores à Crœso subacti I, 6, 28
eorum migratio crebra I, 56
Dores & Iones ex insulis egredientes in continenti sedes ponunt I, 171
eorum prima expeditio adversus Asiam III, 56
Dores in classe Xerxis militantes VII, 93
Dores in Atticam quarto profecti V, 76, *ubi & quando iterum ac tertio.*
Dorienses Pentapolin incolentes I, 144
Doriensium principes ex Ægypto oriundi VI, 53
Doriensium civitates multæ & insignes VIII, 73
Doriensium sacra I, 144
Dorica gens unde cognominata I, 56
Doricæ tribus mutantur V, 68
Dorieus Anaxandridæ filius ex prima uxore V, 41
inter æquales excellit V, 42
nolens sibi à fratre imperari, coloniam alio ducit V, 42
ejusque fortuna V, 42, 43, 44, 45, 46
ejus mors V, 45, 46. VII, 158, 205
Doris regio incursata à Medis Thessalorum consilio & odio VIII, 31
Doris vestis V, 87
Doriscus V, 98. VII, 25, 106
Doriscus, Thraciæ litus & campus ingens, & castellum Darii VII, 59
Dorus Hellenis filius I, 56
Dorus Megasidis filius Paphlagonum & Matienorum dux VII, 72
Doryagus Leobotis fil. VII, 204
Dromos Achilleus IV, 55
Dropici, Persarum genus I, 125
Drymus oppidum VIII, 33
Dryopis regio I, 56. VIII, 31
Dryopes pop. I, 146
Dryopum civitates VIII, 73
Dyma Achæorum (*Gr.* Drime) I, 145
Dymanatæ tribus Sicyonia V, 68
Dyras amnis VII, 198
Dysorum mons V, 17
Dysenteria in Xerxis exercitu VIII, 115

E.

Ebenum ubi nascatur III, 114
Ecatonnesi I, 151
Ecbatana Syriæ I, 98. III, 62 & eorum extructio atque situs I, 98
Ecbatana Mediæ III, 65
Echecrates Eetionis pater V, 92
Echemus Aëropi filius IX, 26
Hyllum in monomachia interfecit *ibidem*
Echestratus Hegois filius VII, 204
Echinades insulæ II, 10
Echidna III, 108
Echines murium genus sic dictum IV, 192
Eclipsis solis VII, 37
Edoni pop. V, 11, & 124. VII, 110, 114. IX, 74
Eetion Echecratis filius ejusque genus V, 92
ei datum oraculum *ibid.*
Eion urbs super Strymonem VII, 25, 113, VIII, 118
Elatea urbs VIII, 33
Elbo insula II, 140
Electrum unde venire feratur III, 115
Eleonius civis V, 43
Elephantes supra modum grandes in Africa IV, 191
Elephantina urbs Ægypti II, 9, 17, 28, 29, 30, 31, 69, 175
Elæus Chersonesi VI, 140, VII, 21, 33
Elæusii Xanthippum orant de ultione Protesilai sumenda IX, 119
Eleus, Agæi filius, unus è procis Agaristæ VI, 127
Eleus quidam vates III, 132
Eleusis VIII, 65
apud Eleusinem Atheniensium prœlium I, 30
Eleusinem Cleomenes cum Peloponnensibus invadit V, 74, 75, 76
ibi fanum dearum VI, 75
Eleusine sepulti Argivi 9, 27
Eleusiniæ Cereris templum IX, 56, 100
Elis, Ætolorum colonia VIII, 73
Eleorum agonothetæ VI, 127
Eleorum justissimum ac maximum certamen II, 160. quod tamen arguunt Ægyptii *ibid.*
Elei Minyarum oppida delevere IV, 148
Elei venientes post prœlium suos duces exilio cur mulctarint IX, 76
in Eleo agro muli cur nequeant gigni IV, 30
Elisyci VII, 165
Elorus flumen VII, 154
Enagees, *id est piaculares* I, 61, V, 71
Enaries, divinationem à Venere habentes IV, 67 *at*, I, 105. Enarees.
Encheleες V, 42. IX, 61
Eneti, qui sunt ex Illyriis & eorum lex I, 196
Eneti, in Adria V, 9
Enienses VII, 185, 198
Enipeus fluvius Thessaliæ VII, 129
Enneacrunos VI, 137
Enneaodoi VII, 114
Eordi populi VII, 185
Epaphus, qui & Apis II, 153. III, 27, 28
Epaphi boves mares II, 38
Ephesus, civitas Ionum I, 42. II, 10 & 158
ex Epheso ad Sardis iter V, 54
Ephesinum templum II, 148
Ephesii obsessi à Crœso urbem suam donant Dianæ I, 26
Ephesii soli ex Ionibus ab Apaturiis festis arcentur, & cur I, 147
Ephori Spartæ IX, 6
Epialtes Eurydemi filius VII, 213
Thermopylarum proditor VII, 213, 214, &c.
ejus fuga & interitus VII, 213
Epicichlides Homeri II, 24
Epicydides Glauci pater VI, 86
Epidaurus, insula, antea OEnone dicta VIII, 46
Epidaurus expugnata III, 52
Epidauri tyrannus Procles III, 50
Epidaurii I, 146
Epidaurii oraculum consulunt, quum eorum tellus nihil produceret V, 82
Epidauriis oleas permittunt Athenienses, & inter eos pacta & acta V, 82, 83, 84
iis Æginetæ antea parentes, ab iis desciscunt, & clades inferunt V, 83
Epigoni Homeri, si modo ejus sunt IV, 32
Epigramma vatis Megistiæ VII, 228
Mandroclis Samii IV, 88
epigrammata Spartiatarum qui occubuere ad Thermopylas VII, 228
tripodum litteris Cadmeis incisa V, 59, 60, 61
Episcythison, id est, *Age Scytham:* hoc est, intemperantius bibe VI, 84
Epistrophus Amphimnesti pater VI, 127
Epium oppidum IV, 148
Epizelus Cuphagoræ filius VI, 117
cæcus in acie quomodo factus *ibidem.*
Epulæ in festis I, 31
Equa leporem enixa VII, 57
equæ tres Olympiacas victorias adeptæ, ubi sepultæ VI, 103
equæ Thessaliæ optimæ VII, 196
equis pisces pro pabulo ubi V, 16
equi colubros vorant I, 78
equi sacri candidi in Cyri exercitu I, 189
equi sacri in exercitu Xerxis VII, 55
equi fluviales Ægyptiis sacri, eorum natura, & descriptio II, 71
equos præcipue immolant Scythæ IV, 61

equi ubi Soli immolantur I, 216
equus camelum reformidat & ideo contra equos cameli inſtructi I, 80. VII, 87
apud Perſas habebant nomina III, 88
equorum regiorum fætura I, 192
equos quadrijugos jungere Græci ab Afris didicere IV, 189
equos ad venatum in ventrem cubare edoctos ducunt Iyrcæ IV, 22
equi Sigynarum quales V, 9
equi ſatrapæ Babylonii I, 192
equi Indorum III, 106
equi ſilveſtres candidi IV, 52
equorum jubæ pro criſtis VII, 70
equi vim hyemis ferunt in Scythia, quam nec muli nec aſini IV, 28
equi quinquaginta ſtrangulantur ad ſepulcra regum Scytharum IV, 72
equi Niſæi III, 106. VII, 40
equi albi triceni à Cilicibus Dario pendi ſoliti III, 90
equi hinnitu Darius quomodo regnum nactus III, 85, 86, 87
equus Maſiſtiæ ipſum excutit IX, 22
equo crura cum genibus abſciſſa, quod dominum ſtraverat VII, 88
equus Artybii in armatum erigi doctus V, 111
Equiſonem regis Scythæ cum rege defuncto ſepeliunt IV, 71
equiſonis & equi virtute Darius ad regnum promotus III, 85, 86, 87
Equitatus Xerxis quantus VII, 84, *&c.*
Equitare docent liberos ſtatim à quinto anno Perſæ I, 136
Equites Spartæ VIII, 124
Eraſinus fluvius VI, 76
Cleomenis de eo dictum *ibid.*
Erechtheus rex Athenienſium VIII. 44
Orithyiæ pater VII, 189
ab Homero laudatus H, 28
ei apud Athen. ſacra afferunt Epidaurii V, 82
ejus templum in arce Athenienſium VIII, 55
Ereſione Homeri H, 33
contra Eretriam & Athenienſes, duces Perſarum miſſi V, 94
Eretrienſium & Perſarum acris pugna VI, 101
Eretria & Eretrienſes à Perſis ſubacti VI, 101
Eretrienſium naves Mileſiis auxiliantur, ut gratiam reddant V, 99
Eretrienſes Iones VIII, 46
Eretrienſes Suſa abducti clementer à Dario tractati VII, 119
Eridanus fluvius fabula Herodoto III, 115
Erinnyes Laii & Oedipi IV, 149
Erinnyum delubrum IV, 149
Erochus urbs VIII, 33
Error parit damna VII, 10. §. 6
Erxander, Cois pater IV, 97. V, 37
Erycis regio, Heraclidarum V, 43
Erycina regio V, 45
Erythia inſula IV, 8
Ἐρυθρὴ βῶλος urbs ſic dicta, *id eſt, rubra gleba* II, 111
Erythræ I, 142
Erythræorum cum Chiis bellum I, 18
Erythræ Bœot. IX, 15. *&* 19
Erythræi & Chii eandem ſermonis proprietatem ſervant I, 142
Erythræa urbs aſpera & montoſa H, 18
Eryxo, Arceſilai vidua mariti interemptorem necat IV, 160
Etearchus rex Oaxi IV, 154
alius Ammoniorum rex II, 32
Eteocles Laodamantis pater V, 61
Eteſias non eſſe cauſam augmenti Nili II, 20
Euænetus Careni filius VII, 173
Euagoras Laco VI, 103
Eualcides Eretrienſium dux, vir illuſtris V, 102
Eubœa inſula, magna ac beata, Cypro non inferior V, 31
ad eam prœlium Græcorum cum Perſis geſtum VIII, 4, *&c.*
Eubœenſes ut tractati à Gelone VII, 156
Eubœenſibus datum oraculum, quod male ſpernunt VIII, 20
Euboicum talentum III, 89
Euboicæ minæ III, 89
Eubœæ cava VIII, 13
Euclides & Cleander Hippocratis filii VII, 155
Euergetæ regis Perſici VIII, 85
Euenius Deiphoni haruſpicis pater IX, 91
ſacrarum ſolis ovium cuſtos IX, 92
excæcatus miſere, & ultio ob id de Apolloniatis ſumpta IX, 92
cæcus divinationem obtinet IX, 93
Euelthon Salaminis rex IV, 162, V, 104
ab eo thuribulum dedicatum Delphis *ibid.*
circa eum & Pheretimam acta *ibid.*
Eueſperidæ bonum ſolum incolentes IV, 171
Eumelus Admeti fil. H, 2
Eumenes Anagyraſius Athenienſis præſtantiſſimus in pugna navali VIII, 93
Eunomus Polydectis filius VIII, 131
Eunuchi apud Perſas pretioſiores quam ſervi non caſtrati VIII, 105
Eupalinus, Nauſtrophi filius, architectus III, 60
Euphorbus Alcimachi, proditor Eretriæ VI, 101
Euphorion, Æſchyli poetæ pater II, 156
Euphorion Cynægiri pater VI, 114
Euphorion Laphanis pater, qui Caſtorem & Pollucem in domum ſuam recepit & in omnes homines fuit hoſpitalis VI, 127
Euphrates flumen I, 180. V, 52
tortuoſus à Nitocri redditus I, 185
Euripus V, 77. VII, 173. VIII, 15
Europa à Cretenſibus rapta I, 2
Europæ filii Sarpedon & Minos I, 173
Europa Tyria an nomen Europæ dederit IV, 45
Europa longitudine Aſiam & Africam, non & latitudine, aſſequitur IV, 42, 45
Europæ commoditates VII, 5
Europæ nomen unde impoſitum IV, 45
Europæ extrema ignota III, 115, 116
Euryanax Doriei filius, collegà Pauſaniæ IX, 10, 52, 54
Eurybates quinquertio VI, 92
ejus clades & interitus *ibid.* IX, 74
Eurybiades, Euryclidæ filius, dux claſſis Græcorum VIII, 12
in Eurybiade conſilii inopia VIII, 74
Eurybiadæ laus VIII, 124
Euryclides VIII, 2
Eurycrates Polydori filius VII, 204
Eurycratides Anaxandri filius VII, 204
Eurydame Leutychidis uxor VI, 71
ejus genus *ibid.*
Eurydemus Epialtæ pater VII, 213
Euryleon cum Dorieo coloniæ deductor unus ſuperſtes è bello V, 46
Selinuſiorum tyrannus V, 46
ejus interitus *ibid.*
Eurymachus Leontiadis pater VII, 205
Eurymachus Leontiadis filius interemptus VII, 233
Euryphron Proclis filius VIII, 131
Eurypylus frater Thoracis Lariſſæi IX, 57
Euryſthenes, Ariſtodemi filius VII, 204
Euryſthenis familia honoratior VI, 51
Euryſthenes & Procles gemini, Spartæ reges IV, 147. VI, 52
oraculum ſuper eis conſultum *ibid.*
eorum diſſenſio per omnem vitam *ibidem.*
circa eos & Theram avunculum pro regno acta IV, 147
Euryſtheus IX, 26, 27
genus ejus nolunt labefieri Lacedæmonii V, 39
Eurytus & Ariſtodemus ob extremam lippitudinem è caſtris à Leonide remittuntur VII, 229
Euryti virtus & interitus *ibid.*
Euthœnus Hermolyci pater IX, 104
Euthymus IV, 159
Eutychides Sophanis pater IX, 73
Euxinum mare I, 6, 72
Euxini ponti nationes IV, 47
Exampæus locus inter Boryſthenem & Hypanin IV, 52, *&* 81
Exercitu donari apud Perſas, eximium IX, 108
Exitus rerum inſpiciendus I, 32
cum initio non eſt manifeſtus VII, 51
cum initio non eſt manifeſtus VII, 51
Experiendo fiunt omnia VII, 9
Expiandi modus idem fere apud Lydos qui apud Græcos I, 35
expiatio Adraſti fratricidæ I, 35
expiatio Deli I, 64

Fa-

F.

Fabas nec ferunt Ægyptii nec edunt II, 37
Fabæ in fortitionibus VI, 109
ad Famem arcendam quid Lydi excogitaverint I, 94
fames immanis in castris Cambysis II, 25
fames in Xerxis exercitu, in reditu VIII, 115
fames obsessorum Sesti IX, 117
Familia quadrigam alens VI, 35
Fanum Jovis Thebani I, 182. Jovis Beli I, 181. Jovis sub fago conditum II, 56. Protei II, 112. Veneris Uraniæ vetustissimum I, 105. Apollinis VIII, 135. Pallenidis Minervæ I, 62. Æaci V, 89. Phylaci VIII, 39. Autonoi *ibid.* Androcratis herois IX, 25. fanum Græcum maximum & celeberrimum in Ægypto II, 178
Fato sortem destinatam deo quoque fugere impossibile I, 91
fati necessitas I, 91. III, 43, 63, V, 92
Fax Vulcani VIII, 98
Felis amantissima foetuum II, 66
Ægyptiorum circa hoc animal superstitio *ibid.*
felium sepulturæ II, 67
Felicitas humana in eodem tenore non perstat I, 5
felicitas Polycratis insidiosa III, 40, *&c.*
Festa ad imitationem instituta III, 48
Festi celebratio, I, 191
Festinatio parit errores VII, 10. §. 6.
Ferrum ad perniciem hominum I, 68
Ferri compactionem solus omnium excogitavit Glaucus Chius I, 25
Festum Cyzicenorum, matri deorum IV, 76. festum Ægyptiorum abrogatum à Cambyse III, 29
festa Ægyptiorum, Dianæ, Isidis, Minervæ, Solis, Latonæ, Martis II, 59
festum Minervæ IV, 180
festum Dionysi II, 48. III, 97
festum Theophania I, 51. festum Persarum, μαγοφόνια dictum III, 79. festa Apaturia I, 47. festi nomen, Accensio lucernarum II, 62
Fidei dandæ modus apud Nasamones IV, 172
fides Arabum firmissima III, 8
Filios regum benigne tractant Persæ III, 15
Fibularum in veste ab fæminis periculum V, 87
Ficus non habebant Persæ I, 71
Finitimos Medi & Persæ colunt I, 134
Flamma è pectore simulacri effulget VI, 82
Fluvios inter omnia religiose colunt Persæ I, 138
fluviorum Scythiæ nomina, Ister, Tyres, Hypanis, Borysthenes, Panticapes, Hypacyris, Gerrhus, Tanais IV, 47. fluviorum Thraciæ nomina, Tearus, Contadesdus, Agrianes, Hebrus, IV, 90 Thessaliæ fl. præcipui hi quinque, Peneus, Apidanus, Onochonus, Enipeus, Pamisus. VII, 129. Penei *autem fit mentio & cap proxime præced.* Araxes qualis & quantus I, 202. Asopus IX, 15, 30. Achelous II, 10. Axius VII, 23. Corys in Arabia III, 9. Cinyps IV, 175. Crathis I, 145. Caicus VII, 21. Contadesdus IV, 90. Choaspes V, 49. Gerrhus IV, 19. Gyndes V, 52. Halys I, 72. Hypanis IV, 47. Is I, 179. Melas VII, 58. Phasis II, 103. IV, 38. Parthenius II, 104. Pirus ingens fluvius I, 145. Panticapes IV, 54. Sperchius VII, 198, 228 Thermodon II, 104. IX, 27. Tigris I, 189. Tanais IV, 20. Tyres IV, 11, 51. Triton IV, 19:
Fluvii quorum aqua exercitui Xerxis defecerit VII, 42, 108, 196 *fit autem mentio hujus defectionis &c.* 21, & 187
Foedus affinitate firmatum I, 74
foederis ineundi ratio apud Scythas IV, 70. apud Arabes III, 8
foedus à Babyloniis cum Croeso initum I, 74
foedus Croesi cum Amasi Ægyptiorum rege *ibid.* Polycratis cum Amasi rege III, 39
foedus perfidum Persarum cum Barcæis IV, 201
Foemina exuta tunica verecundiam pariter exuit I, 8
foeminæ Ægyptiæ humeris bajulant. viri capitibus onera imponunt II, 35
foeminæ apud Ægyptios negociantur *ibid.*
foeminæ Zavecum currus aurigantur in bellum IV, 193
foeminas Atheniensium à Braurone prædati Pelasgi IV, 145. VI, 138
foeminæ ex Asia raptæ I, 2, 3, 4
foeminarum Barcæarum mamillæ circa muros appensæ V, 302
foeminæ à Babyloniis strangulatæ ne frumentum absumerent III, 150. earum quinquaginta millia Babyloniis à Dario suppeditata, ut succresceret soboles III, 159
foeminæ colo & similibus rebus donandæ, non exercitu IV, 162
foeminas adducere, Persarum convivantium mos V, 18
foeminæ virili virtute VIII, 88
foeminæ agrestes IV, 19
foemina virgo quæ erat semivipera IV, 9
foemineus morbus fani Veneris spoliatoribus immissus I. 105
Fodiendi ratio ut terra effossa non prodeat II, 150
Fons Thestis IV, 159. fons Apollinis I, 118 fons Solis IV, 181. fons Gargaphie IX, 25. fontes Mæandri VII, 26. fons, in quo qui loti sunt, efficiuntur perinde atque oleo inuncti, violam olentes III, 23
fons quidam amarissimus IV, 52, 81
fontes novem aquarum, *vide* Novem fontes.
Formicæ Indicæ ubi nascantur canum magnitudine, earumque descriptio III, 102, *&c. ubi* ut illis Indi aurum suffurentur.
Fortunam bonam in vita & in morte experiri difficile est III, 43
fortuna consilium aliquando superat VII, 10. §. 4.
fortunati iidem semper non sunt I, 207
Forum nullum est Persis I, 153
fora Græcorum *ibid.*
Fratrem præ marito & liberis uxor Intaphernis salvum cupit, & sui desiderii rationem reddit III, 119
Frigoris vis apud Cimmerium Bosporum IV, 28
Fructus quarundam arborum qui jactus in ignem odore suo circumstantes inebriat I, 202
tonitrua & Fulgura in Xerxis exercitum ingruunt, & complures occidunt VII, 42 *sed apud Herodotum est πρηστῆρες quod vertit* fulgura.
Fulmen in ædes Scylæ regis delapsum IV, 79
fulmina grandes arbores aut ædificia percutiunt VII, 10
fulmina in barbaros Delphis è coelo demissa VIII, 37
Furens homo III, 38
Fures pecuniæ Sardanapali II, 150
fures regiarum Rhampsiniti pecuniarum & eorum solertia II, 121
Fustuaria pugna apud Ægyptios in sacris II, 73

G.

Gades IV, 8
Gæson locus IX, 96
Galaica regio, ætate Herodoti Briantia VII, 108
Galea Corinthia IV, 180
Galepsus, Græca urbs VII, 122
Gamori Syracusani VII, 155
Gandarii pop. III, 91
eorum armatura & dux in Xerxis exercitu VII, 66
Garamantes pop. & eorum mores IV, 174. & 183
Gargaphie fons IX, 25, 48
Gavanes Temeno oriundus VIII, 137
Gebeleizis dæmon IV, 94
Gela à Lindiis condita VII, 153
ejus tyrannus Hippocrates VI, 23
Gela Hieroni à Gelone fratre demandata VII, 156
Gelo Siciliæ tyrannus, ejusque potentia, & opes VII, 145, 153, 157, 158
quomodo creverit & ad regnum pervenerit VII, 153, 154, 155, *&c.*
circa eum & legatos Græcorum acta VII, 153, 154, *&c.*
ejus res gestæ VII, 155, 156, 158
Gelonus Herculis filius IV, 10

Gelonus Budinorum urbs IV, 104
Geloni quondam Græci IV, 108
eorum mores IV, 109
Gelu maximum ubi IV, 28
Genitura Indorum qualis III, 101
per Generationes Computatio II, 142
Geometria unde ad Græcos venerit II, 109
Gephyræi unde oriundi V, 57
Athenas commigrant, & cur V, 57, 62
ubi templa seorsum ab eis extructa &c. V, 62
Geræstus IX, 104
Gergis Ariazi filius imperator in Xerxis exercitu VII, 82
Gergithæ VII 43
è priscis Teucris V, 122
Germanii, Persarum genus I, 125
Gerra Persarum IV, 60, 61, 98
Gerrhus locus IV, 53
Gerrhus fluvius IV, 19, 47
ejus descriptio IV, 56
Geryonis vaccæ IV, 8
Getæ immortales à Dario subacti IV, 93. qui dein exercitum Darii sequuntur IV, 96
eorum dæmon Zamolxis IV, 94
Gigamæ Afri & eorum descriptio IV, 169
Gigonus urbs VII, 123
Gillus Tarentinus exul, redimit Persas & ad Darium reportat III, 138
Darius eum frustra per Cnidios reducere Tarentum conatur *ibid.*
Gindanes populus IV, 176
uxorum eorum fimbriæ pelliceæ in vestimentis *ibid.*
Glaucon Leagri pater IX, 74
Glaucus Chius I, 25
solus omnium compactionis ferri excogitator I, 25
Glaucus Chius caprarius II, 21, 22, 23
Glaucus Epicydis fil. VI, 86. §. 1
ejus laus *ibid.* depositum suscipit ab hospite Milesio *ibid.* id postea suscepisse negat VI, 86, §. 2
Pythiam consulit an jurejurando pecuniam intervertat VI, 86, §. 3
ejus genus funditus interit VI, 86, §. 4
Glaucus Hippolochi fil. I, 147
Glisantem & Tanagram Thermodon interfluit IX, 42
Gnurus Lyci filius, Anacharsidis pater IV, 76
Gnomonis inventores Babylonii II, 109
Gobryas è magi occisoribus III, 70, 73, 78
Gobryas Mardonii pater VII, 82
Gobryæ consilium de abeundo è Scythia, Dario datum IV, 132, 134
Gobryæ uxor, Darii soror VII, 5
Gobryæ filia, uxor Darii VII, 2
Gobryas Darii & Artystonæ filius VII, 72
Gonnus urbs VII, 128, 173
Gordius, Midæ pater I, 14. VIII, 138
avus Adrasti I, 35, 55
Gorgo Cleomenis filia V, 48
patrem scite monet ut sibi caveat ab Aristagora V, 51
eadem Leonidæ uxor, ut Demarati tabellas aperiri monuerit VII, 239
Gorgonis caput ex Africa affert Perseus II, 91
Gorgus Salaminis Cypriæ rex V, 104. VIII, 2. VIII, 11
spoliatus à fratre V, 104
eam recipit V, 115
Gorgus, *vel* Gorgus, Chersis filius, dux in classe Xerxis VII, 98
Græcia temperatiss. anni tempestates sortita III, 106
Græcia paupertatis alumna, hospes virtutis VII, 102
non imperatorum indiga in bello Pers. sed exercitus VII, 161
in eam primi à Dario exploratores missi III, 135, 138
Græciæ infensior unde redditus Darius VII, 51
in Græciam caduceatores missi ad petendum terram & aquam VI, 48. VII, 32
Græcia à quo tempore & sub quibus plus mali passa VI, 98
Græcorum & Persarum in cultu deorum collatio I, 131
Græcorum cœnæ quo dicto à Persis perstringuntur I, 133
Græcorum festa eadem littera finiunt I, 148
Græcorum negociationes I, 153
Græcorum litteræ & calculi II, 36. V, 58
Græci ab Ægyptiis pleraque sumpsere II, 49, 50, 51, 58
Græca lingua quando primum in Ægyptum introducta II, 154
Græcorum in Ægypto negociationes, fana, urbes II, 178
Græcorum deorum ætas cum Ægyptiorum collata II, 144, 145, 146
Græcorum natalitia IV, 26
Græci in templis non coeunt, ut nec Ægyptii, sicut alii mortales II, 64
Græci vestem & ægidas Minervæ & alia ab Afris mutuati IV, 189
Græcorum & Lydorum leges prope similes I, 94
Græcorum ampla fora I, 153
Græci puerorum amoribus dediti I, 135
Græca gens dexterior quam barbara & ab ineptiis abhorrens I, 60
Græci virtutis certamen agunt, non pecuniæ VIII, 26
Græcos auctores injuriarum ajunt barbari I, 2, 4
universi ante Crœsi imperium liberi fuere I, 6
Græcorum potentissimos sibi conciliat Crœsus I, 56
Ignorantia ante res Persicas, ut Samum & columnas Herculis æque distare opinarentur VIII, 132
Græcis discordiæ principium cum Persis quod extiterit I, 5
Græcis & barbaris malorum initium V, 97
Græcorum variæ sententiæ de loco pugnæ navali constituendo VIII, 49
Græcorum ducum dissensus in bello Persico VIII, 74
Græcorum concilium contra Xerxem VII, 145
Græcorum consultatio insequantur hostes necne VIII, 108, 109
Græcorum consilium de bello Thebis inferendo IX, 85
Græcorum à Mycale profectorum consultatio IX, 113
Græcorum duces ad Pylas VII, 204
Græcorum duces ad Salaminem qui fuerint præstantissimi & præmia iis data VII, 123, 124
Græcorum præstantissimi Lacedæmonii I, 69
Græcorum strenuissimi & civitatum & virorum contra Medos IX, 70
Græcorum præstantissimi ad Mycalen IX, 104
Græcorum præstantissimi in pugna navali VII, 17
Græci Ægyptum incolentes cum Cambyse congrediuntur sanguine epoto. III, 11
contra Græcos expeditionem Xerxis quid moverit VII, 6
ubi Xerxem excipere statuerint VII, 177
Xerxem qui Græcorum opperiebantur ad Thermopylas VII, 201
eorum fœdus contra eos qui non adacti necessitate cum Xerxe pepigerant VII, 132
è Græcis qui terrestres copias Xerxi præbuerint, & qui nauticas VII, 185. & alii qui se recens adjunxerunt Xerxis exercitui VIII, 66
Græcorum exercitus contra Mardonium ad Platæas quibus & quomodo comparatus & instructus IX, 28, 29
Græci contra Mardonium castra ubi locarint IX, 19. quem locum permutant IX, 50, 51
Græci prædam Mardonii inter se dispartiuntur IX, 80
Græci qui naves ad classem Græcorum suppeditarunt VIII, 43, 44, &c.
Græcorum prœlium ad Eubœam gestum VIII, 11, 12
Græcorum classis ad Salaminem perstat Atheniensium rogatu VIII, 40
Græci classem ad Samum applicant IX, 95
Græci fugam facere volentes ut à Themistocle retenti VIII, 4
Græci Olympia agentes & alia certamina in medio bello VIII, 26
Græcoscythæ IV, 17
Gratiarum collis IV, 175
Grinus Æsanii filius, Theræ insulæ

læ rex IV, 150
Grynea urbs I, 149
Grues, plagæ Scythicæ hyemem fugientes quo se conferant II, 22
Grypes aurum servantes III, 116. IV, 13
Gygadas Delphis dictus thesaurus ab Gyge donatus I, 14
Gygæa palus, proxima Alyattis sepulcro I, 93
Gygæa, Amyntæ filia V, 21. VIII, 136
Bubari collocata à fratre Alexandro V, 21, VIII, 136
Gyges, Dascyli filius I, 8
Candaulis satelles I, 8. vel Heraclidarum I, 91
ejus circa uxorem Candaulis acta I, 8, 9, *&c.*
Candaulem obtruncat I, 12, 91
uxore Candaulis & regno potitur I, 13, 91
donaria Delphos ab eo missa I, 14
& primus barbarorum is munera apud Delphos posuit I, 14
Mileto & Smyrnæ arma infert, Colophonem vi capit I, 14
quot annos regnarit *ibid.*
ejus filius Ardys I, 15
Gyges pater Myrsi III, 122
Gymnicum certamen II, 91
Gymnopædiæ Lacedæmoniorum VI, 67
Gyndes fluvius unde oriatur, & quo inde fluat I, 189. V, 52. à Cyro in ccc. ac sexaginta rivos diductus I, 202. V, 52

H.

HÆmus mons Scythiæ, cujus è jugis tres fluvii manant IV, 49
Haliacmon amnis VII, 127
Halicarnassus civitas II, 178
cur privata sacrorum participatione I, 144
Pedasensibus vicina VIII, 104
Halizones Scythiæ populi IV, 17
Halys amnis I, 5. VII, 26
post Phrygiam V, 52
quos populos interfluat I, 72
ejus fluxum quomodo averterit Thales Milesius I, 75
intra Halym fluvium populi à Crœso subacti I, 28
Hamilcar, in Amilcar.
Hannon Amilcaris pater VII, 165
Harmamithres & Tithæus Xerxis equitatus præfecti VII, 88
Harmatideus Dithyrambi pater VII, 227
Harmocydes, Phocensium dux IX, 17
Harmodius & Aristogiton Hipparchi interfectores V, 55
liberatores Athenarum VI, 123
Harpagi Medi familiaritas & autoritas apud Astyagem I, 108
ei negotium datur interimendi Cyri *ibidem.* & domus in luctu ideo I, 111
quia jussum non exequutus, carnibus filii ab Astyage pastus I, 119
& ejus constantia in perferenda Astyagis crudelitate *ibid.*
Astyagis ulciscendi cupidus, quo pacto defectionem molitus fuit I, 123, *& seq.*
Astyagi a Cyro capto insultat I, 129
Mazari defuncto succedit I, 162
gesta ab eo adversus Ionas I, 162, 163, *& seq.*
litteræ ejus ad Cyrum scriptæ missæque occulte I, 123, 124
Harpagus alius Persa dux VI, 28
capit Histiæum vivum & in crucem agit VI, 28, 30
Haruspicina Menelai nefaria II, 119
Hebes tesseram dat Leutychides militibus IX, 97
Hebrus fluvius IV, 90. VII, 59
Hecatæus, Hegesandri filius, historiographus II, 143. V, 125. VI, 137
ejus genus, &c. II, 143, *& seq.*
bellum adversus Persas dissuadet Aristagoræ V, 36
ejusdem consilium Aristagoræ datum V, 125
Hecatonnesi I, 151
Hector natu major & virtute præstantior Alexandro III, 120
Hegesis (Agis) Eurysthenis filius VII, 204
Hegesicles & Leo Spartæ reges I, 65
Hegesander Hecatæi pater V, 125. VI, 137
Hegesipyle, Olori, regis Thracum, filia, Miltiadæ collocata VI, 39
Hegesistratus Sigei tyrannus V, 94
ejus pugna cum Mitylenæis pro Sigeo *ibid.*
Hegesistratus haruspex, Telliadarum præstantissimus, in Mardonii exercitu IX, 36
ejus audacia mira & interitus *ibid.*
Hegesistratus Aristagoræ filius, legatus Samius IX, 89, 90
Hegetoridæ, filii Antagoræ, filia IX, 75
Hegias Tisameni frater IX, 32
Helene Tyndari filia, & ejus raptus historia II, 112, *& seq.* V, 94. IX, 72
templum Therapnæ VI, 61
Helice Achæorum I, 145
Heliconius Neptunus I, 148
Heliopolis, urbs solis II, 3, 7, 8, 9, 59, 63
Heliopolitani Ægyptiorum solertissimi II, 3
Hellen, Dori pater I, 56
Hellenica gens I, 56, 57
Hellenium fanum II, 178
Hellenodicæ V, 22
Helles Athamantis filiæ sepulcrum VII, 58
Hellesponti urbes VI, 33
Hellespontus ubi angustissimus IV, 85
eum transiit Darius V, 11
Hellespontus ex Asia in Europam conjungitur à Xerxe VII, 33
denuo ponte junctus VII, 36. & priore ponte rupto, quomodo à Xerxe castigatus VII, 35
Hellesponti trajectus stadiorum septem VII, 34
Hellesponto phiala aurea datur à Xerxe, aureus crater, & gladius Persicus ejus placandi VII, 54
Hellespontii in Xerxis classe militantes VII, 95
eis pontium custodia demandata *ibidem.*
Hellespontias ventus VII, 188
Hellopiæ, VIII, 23
Helotarum ruditas in distinguendo ære ab auro IX, 79
Hephæstienses in Lemno VI, 140
Heraclea Siciliæ ab Hercule condita V, 43
Heraclidæ Jardani ancilla & Hercule geniti I, 7
eorum imperium quamdiu duraverit in Asia & ut fuerit translatum I, 7
eorum ultio in atnepotem Gygis devoluta I, 13
Heraclidæ in Peloponnesum redire conati IX, 26
Heraclides Ibanolis fil. V, 122
ejus insidiæ Persis structæ *ibid.*
Heraclides Aristodici Cymæi pater I, 158
Heraclides Aristagoræ Cymæi pater V, 37
Hercules Amphitryone & Alcmena genitus II, 43, 44, 45, 145, 146
ejus tres liberi ex Echidna IV, 10
ex Hercule & Jardani ancilla geniti Heraclidæ I, 7
Hercules Hylli pater VII, 204. VIII, 131
autor generis Leonidæ VII, 204
Hercules è deorum novissimis apud Græcos: apud Ægyptios secus II, 145
Hercules Olympius II, 44
Hercules Græcorum II, 43
Herculis templum in Cynosarge VI, 116
Herculis in Marathone templum VI, 108, 116
Herculis templum servis pro asylo II, 113
Herculis Tyri templum II, 44
Herculis Thasii templum *ibidem.*
Herculi bifaria templa cur dentur *ibidem.*
Herculis oraculum II, 83
Herculis in Scythiam adventus *&c.* IV, 8, 9
ejus arcus, baltheus IV, 10
ejus tres filii IV, 10
Scytharum deus IV, 59
ejus vestigium in petra IV, 82
Herculis ara apud Pylas VII, 176
Hercules relictus ab Argonautis VII, 193
Herculi fert opem fl. Dyras VII, 198
Herculeæ columnæ IV, 181, *&* 185
Hermeus sinus II, 2
Hermion Lasi pater VII, 6
Hermion Dryopum civitas VIII, 73
Hermionenses III, 59. VIII, 43
Hermippus Atarnites, VI, 4
Hermolycus Atheniensis, Euthœni filius, in pancratio celeber IX, 104
Hermophantus dux contra Persas ad Sardis V, 99
Hermotimus Pedasensis inter eunuchos apud regem magnæ autoritatis VIII, 104
exsectorem suum Panionium quomodo ultus VIII, 105, 106

Hermotybies, Ægyptiorum pugnatorum genus II, 164. IX, 31.
quas plagas incolant II, 165.
tantum rei militari vacant II, 165, 168, *ubi & alia.*
Hermus amnis I, 55, 80. V, 101, H, 9
Heroës ignoti Ægypto II, 50
Heroibus Trojanis parentatum à Xerxe VII, 43
Herodotus poſterior Homero & Heſiodo annis quadringentis II, 53.
ejus ætas citra Mœrin. II, 13
ejus cautio circa ea quæ ad rem divinam pertinent II, 3, 65, 171
ejus mos in diſtinguendo VII, 152
ejus colloquium cum Vulcani ſacerdotibus II, 3. & item cum quodam Archia III, 55
ejus ſententia de Ægypto II, 15. de Nilo II, 24. de Perſarum moribus I, 137. de hoc, an, ſi intra Ilium fuiſſet Helena, reddita fuiſſet II, 120
vidit bella Peloponneſiorum & Athenienſium VII, 137
ejus peregrinationes φιλισοϱίας gratia II, 1, 2, 44
poſtponit Alcmæonidis Harmodium & Ariſtogitona VI, 123
Herodotus Baſilidæ filius VIII, 132
Herophantus Parienus IV, 138
Heros conditor urbis I, 168
diverſus ab immortali II, 44
Heroum Aſtrobaci VI, 69
Herpys Timogenidæ pater IX, 37
Heſiodus quadringentis annis extitit ante Herodotum II, 53
Heſiodus & Homerus de diis ſcripſerunt *ibid.*
ejus mentio fit & IV, 36
Hexapolis quæ ſæculo Herodoti Pentapolis dicta I, 144
Hidryas regio Cariæ V, 118
Hieron Gelonis frater VII, 156
Hieronymus Andrius IX, 32
Hilotæ ſeptem circa unum Spartanum IX, 28
Himera Siciliæ VI, 24. VII, 165
Hippagogæ naves, quibus equi vehuntur VI, 48. VII, 97
Hipparchus, Piſiſtrati filius, Hippiæ frater V, 55
Onomacritum Athenis cur ejecit VII, 6
ejus ſomnium V, 56
ab Harmodio & Ariſtogitone interemptus V, 55. VI, 123
Hippias, Piſiſtrati filius I, 61
eum Athenas reducere volunt Lacedæmonii V, 91. ſed fruſtra V, 93
ei viſum in ſomnis oblatum VI, 107
ei dens tuſſiendo excuſſus *ibid.*
Hippobatarum prædia V, 77, VI, 100
Hippoclides, Tiſandri filius procus Agariſtæ VI, 127
ejus majores Cypſeli Corinthii propinqui VI, 128
ejus laus præ ceteris procis *ibidem.*
ejus ſaltationes & geſticulationes propter quas excidit nuptiis VI, 130
Hippoclus Lampſacenus IV, 138
Hippocoon Scæi pater V, 60
Hippocrates Piſiſtrati pater, Athenarum tyranni I, 59, V, 65
Hippocrates Megaclis fil. VI, 131
Hippocrates Gelæ tyrannus, Cleandri frater VI, 23. VII, 154. à Zanclæis arceſſitus, eos Samiis prodit *ibid.*
ejus interitus VII, 155
Hippocrates, Smindyridis pater VI, 127
Hippocratides Leutychidis filius VIII, 131
Hippoleon promont. IV, 53
Hippolochus Glauci pater I, 147
Hippomachus, Græcorum qui erant cum Mardonio haruſpex IX, 37
Hipponicus Calliæ pater VII, 151
Hipponicus Calliæ filius VI, 121
Hippopotamus II, 71,
Hippotoxotæ IX, 48
Hircus, Ægyptiace mendes dictus II, 46
hirci urina ſpaſmo liberant pueros ſuos Afri IV, 187
hircorum barbis innatum ledanum apud Arabes III, 112
hircus cum muliere coiens II, 46
Hiſtiæa VIII, 23
Hiſtiæi VIII, 23
Hiſtiæotis ora I, 56. VII, 175
Hiſtiæus Mileſius, Lyſagoræ filius V, 30
vir ſolers & induſtrius V, 23
ejus de ponte non deferendo ſententia, qua re de Dario & Perſis bene meritus IV, 137. V, 11. VI, 30. VII, 10
à Dario defectionis Ionum inſimulatus V, 106
Ariſtagoram ad defectionem quam occulte ſollicitarit V, 35
ejus ad mare fuga VI, 2
à Chiis in vincula conjectus, ſed liberatus conſilio ejus intellecto VI, 2
Miletum reductus, à quibus rejicitur & vulneratur VI, 5
ejus res circa Byzantium VI, 26. res geſtæ contra Chios VI, 26, 27
contra Thaſum contendit VI, 28
quomodo captus & interfectus VI, 29
in crucem ſublatus ab Artapherne & Harpago VI, 30
ejus gratia etiam mortui apud Darium VI, 30
Hiſtiæus Phylaci pater VIII, 85
Hiſtiæus Tymnis filius captus V, 37
dux in claſſe Xerxis VII, 98
Homerus poeta VII, 161
quadringentis annis extitit ante Herodotum II, 53
veritatem cognovit de Alexandri & Helenæ erroribus II, 116
finxit nomen Oceani II, 23
Homeri loci citati *ibid.* IV, 29
Homeri carmina Argos celebrantia, & ideo ſummota à Cliſthene V, 67
Homeri non ſunt verſus Cyprii II, 117. nec forte Epigoni IV, 32
Homo è deo non gignitur II, 143
homo hominem fato impendenti eripere non poteſt III, 43, IX, 16
in hominis natura ſitum non eſt avertere quod ſit eventurum III, 64
hominem omnia conſequi eſt impoſſibile I, 32
hominum injuriorum eſt rapere feminas: raptis ulciſcendis operam dare amentium: prudentium, pro nulla habere raptarum pulchritudinem I, 4
homini ſatius mori quam vivere I, 31
mala multa eveniunt III, 33
homines in arbitrio fortuitorum & non contra VII, 49
homo ſibi malorum autor, non deus I, 91
homines molles mollis fert regio IX, *ult.*
nunc boni in pugna, alio tempore poſſunt eſſe ſegnes IX, 27
homines unoculi *v.* Arimaſpi
homines, viri & feminæ calvi naſcentes ſimis naribus & ingenti mento IV, 23
homines hominibus veſcentes I, 216. III, 99
homines ſenos menſes dormientes IV, 25
homines radicibus veſcentes I, 202
homines piſcibus crudis victitantes *ibid.*
homo nullus ſine aliquo malo VII, 203
homines capripedes in montibus IV, 25
homines excoriant Scythæ IV, 64
hominum quorumdam cum mulieribus concubitus in propatulo I, 203
cujuſque mala VII, 152
Humanæ vitæ anni I, 32
humanæ vitæ brevitas, & ærumnæ VII, 46
humanis in rebus nihil ſtabile I, 86
humanarum rerum viciſſitudo, & condicio I, 32
humanarum rerum circulus I, 207
Horarum inventio II, 109
Hoples Ionis filius V, 66
Hordei foliorum quanta latitudo apud Babylonios I, 193
Horti Midæ, Gordio geniti VIII, 138
Hotaſpes in Otaſpes.
Hyacinthia Lacedæmoniis ſolennia IX, 6, 11
Hyænæ, feræ IV, 192
Hyampeus vertex Parnaſſi VIII, 39
Hyampolis urbs VIII, 28, 33
Hyatæ, nomen unius è tribubus Sicyoniis: quod ſonat *ſuales* V, 68
Hybla oppidum VII, 155
Hydrias regio V, 118
Hydarnes Perſa III, 70. VI, 133
Aſianæ oræ præfectus VII, 135
Hydarnes Hydarnis filius imperator in Xerxis exercitu, eorum qui im-

immortales appellabantur VII, 83, 211, 113
Hydarnes Sisamnis pater VII, 65
Hyela civitas in agro OEnotriæ à quibus possessa I, 167
Hygennenses pop. III, 90
Hylæa IV, 18, 54, 55
ejus regionis situs IV, 76
Hyllenses, nomen unius è tribubus Sicyonis V, 68
Hyllus VI, 51. Herculis filius VII, 204. VIII, 131
ab Echemo in monomachia interfectus IX, 26
Hymæes Darii gener V, 116
capit Cion Mysiam V, 122
ejus res gestæ & interitus *ibid.*
sub Hymesso regio Pelasgis data ab Atheniensibus VI, 137
Hymni in deos Homeri H, 9
ab Olene compositi IV, 35
Hypacaris fluvii descriptio IV, 55. *nisi potius scribendum est* Hypacyris, *quod legitur* IV, 47
Hypachæi qui postea Cilices dicti VII, 91
Hypanis flumen IV, 17, 18, 47
ejus descriptio IV, 52
Hypanis mater, palus IV, 52
Hyperanthes & Abrocomes Darii filii cadunt in prœlio VII, 224
Hyperborei IV, 13, 32, 33, 36
eorum sacra IV, 33
Hyperborearum puellarum historia IV, 33, 34, 35
Hypernotii IV, 36
Hyperoche & Laodice Hyperboreorum puellæ IV, 33
Hyrcanii, militantes in exercitu Xerxis VII, 62
eorum armatura & eorum dux *ibidem.*
Hyrgis fluvius IV, 57
Hyria oppidum VII, 170
Hyrœades Mardus quomodo Sardis ascenderit I, 84
Hysiæ, oppidum VI, 108. IX, 15, & 25
Hysias & OEnoën, Atticæ populos ultimos, occupant Bœotii V, 74
Hystanes, Badris pater VII, 77
Hystaspes Achæmenides, Arsamis filius, Darii pater I, 209. V, 83. VII, 224
Persis præfectus III, 70
Hystaspes Darii filius & Atossæ, dux Bactriorum & Sacarum VII, 64
Hystriches ubi gignantur IV, 192

I.

JAcchus mysticus VIII, 65
Jadmon Samius herus Æsopi II, 134
Jalyssus oppidum I, 144
Jamidæ V, 44. IX, 32
Japygia III, 138. IV, 99. VII, 170
Japyges Messapii IV, 99. VII, 170
Jardani ancilla, Herculis uxor, mater Heraclidarum I, 7
Jason in Africa IV, 179
ejus æreus tripus *ibid.*
circa Aphetas VII, 193
Jatragoras dolo capit classicos duces V, 37
Ibanolis Mylassensis V, 37
Heraclidæ pater V, 122
Iberiam Phocæenses ostenderunt I, 163
Ibis Ægyptiis sacra II, 65, 75
ejus forma, & duplex genus II, 75, 76
Icarium pelagus VI, 95, & *seq.*
Ichnæ urbs terræ Bottiæidis I, 123
Ichneutæ II, 67
Ichthyophagi III, 19, 20
Ida I, 151. VII, 42
Jejunia ante sacrificia & festus dies Isidis II, 40
Jenysus terminus Arabiæ & Syriæ. III, 5
Ignem Persæ deum arbitrantur III, 16
infamia notato non dant Spartani VII, 231
ignes in speculis VII, 182
ignis Ægyptiis animata bellua III, 16
ignis laus Homerica H, 31
ne Ignifer quidem elabatur VIII, 6
Ilia in sacrificiis non cremabant Aeoles H, 37
Ilias minor Homeri H, 16
regio ab Æoliis possessa V, 122
Iliadi Minervæ mille boves à Xerxe immolantur VII, 43
Ilium II, 10
Ilii obsidio & expugnatio I, 5, II, 118
Iliensis ager V, 94. VII, 42
Ilissus fluvius VII, 189
Illyriorum Eneti I, 196
Imbecillitatis necessitas summa VII, 172
Imbribus carentes Africæ tractus IV, 185
Imbrus capta ab Otane V, 26. VI, 41
Immortales Getæ IV, 93
immortales qui apud Persas VII, 83. & hinc Immortalis VII, 31
Imperium potens vix quiescit, I, 185
Impossibilitatis numen VIII, 111
Indus fl. fert crocodilos IV, 44
Indi in mare ostium explorat Darius *ibid.*
Inarus Afer III, 12, 15. VII, 7
Inconstantiam rerum humanarum notat Herodotus. I, 5
Indathyrsus filius Sauli, rex Scytharum IV, 76, 120
ejus responsio ad Darium IV, 127
Indi Callatiæ parentibus vescuntur III, 38
Indorum multitudo III, 94
Indi Calandiæ III, 97
Indi pecuarii & eorum mores III, 98, 99
Indici canes I, 192
eorum navigia III, 99
Indi Padæi ægrotos suos epulantur III. 99
Indorum coitus in propatulo III, 101
genitura nigra *ibid.*
Indis sol matutinus ardentissimus III, 104
Indi ut aurum colligant III, 102, 104, 105
à Dario subacti IV, 44
Indorum in Xerxis exercitu armatura VII, 65
Inimicitiarum nihil medium est VII. 11
Inopiæ & Impossibilitatis numina VIII, 111
Insanus quis III, 38
Insomniorum ludibria VII, 16
Institores primi, Lydi extitere I, 94
Institor quare Darius fuerit appellatus III, 89
Institutio Persarum puerorum I, 136
Insulæ in Araxe I, 202
insulæ OEnussæ I, 165
insula natans II, 156
insulæ Echinades II, 10
insula Chemmis II, 156
insulæ beatorum III, 26
insulæ rubri maris III, 93
insulæ Cassiterides Herodoto ignotæ III, 115
insulani Iones qui I, 142
Intaphernes unus ex septem Magi occisoribus III, 70
facinus, ejusque & domesticorum omnium interitus, præter fratrem uxoris, & filium majorem III, 118, 119
Intercalaris mensis I, 32. II, 4
intercalatio Græcorum & Ægyptiorum II, 4
Invideri melius quam miserationem habere III, 52
invidia a quo abesse debet III, 80
Inycum oppidum VI, 23, 24
Io filia Inachi regis I, 1
à Phœnicibus rapitur *ibidem.*
Io stuprata I, 5
Io ut à Græcis depingatur II, 41
Jolcon Thessali Hippiæ offerunt V, 94
Ion Xuthi filius VII, 94, VIII, 44
Ionis filii. III, 62
Ioniæ translationem impediunt Athenienses IX, 105
Ioniam Harpagus subigit I, 169
Iones à Crœso primò subacti I, 6, 28
ad Cyrum legatos mittunt, & quid Cyrus responderit I, 141
Ionum regio, Asiaticarum pulcherrima, & ejus descriptio I, 142
secunda defectio a Persis IX, 103
Ionum duodecim in Peloponneso civitates I, 145, 145, 246
Iones insulares à reliquis deficiunt: alios etiam Ionici nominis pudet I, 143
Iones qui nobilissimi: & de eorum uxoribus I, 146
Iones ab Achivis, suis sedibus pulsi I, 145
Ionum reges qua progenie oriundi I, 147
Iones veri & genuini qui I, 147
Ionum qui ab Apaturiis arceantur *ibidem.*
eorum universorum Panionium sacrum I, 148
Iones insulani Cyro se dedunt I, 169

Iones Biantis consilium spernunt I, 170
Iones secundo subacti I, 169
in Ægyptum quomodo venerint II, 152
Ionas Scythæ ut Dario transitum intercludant frustra adhortantur IV, 133, 136
Iones captas Sardis incendunt V, 101
Iones ad Ephesum vincuntur V, 102
tertio subjugati VI, 32
eorum de Ægypto sententia reprehensa II, 16
eorum tributum III, 90. VI, 42
laborum nauticorum insueti VI, 12
Ionum in Xerxis exercitu armatura VII, 94
prius Pelasgi Ægialees appellati VII, 94
Ionicæ rebellionis occasio V, 28, &c. VI, 1
Ionicarum navium catalogus VI, 8
Ionius sinus VI, 127
Ios insula ubi Homerus mortuus H, 34, 36
Iphiclus pater Protesilai IX, 115
Iphigeniæ apud Tauros cultus IV, 103
Ipni locus quidam VII, 188
Irasa locus ubi IV, 158
Is urbs & flumen I, 179
Isagoras Tisandri filius V, 66, 70, 72
Ischenus pater Pythiæ VII, 181. VIII, 92
Isis δημήτηρ, id est Ceres, dicta II, 59, 156
Isidi vaccæ sacræ II, 41. IV, 186
Isidis simulacrum bubula cornua habens II, 41
Isidis templum maximum in urbe Busiri II, 59
Isidis & Dionysi filii II, 156
Ismaris palus famosissima VII, 109
Ismenias Bœotus H, 2
Ismenii Apollinis templum V, 59
Isonomia, omnium pulcherrima III, 80
Issedones populus I, 201. IV, 15, 16, 26, 27
Issedonum mores ibid.
Ister ubi IV, 47, 48, &c.
semper sibi par IV, 48, 50
cum Nilo comparatus II, 33, 34. IV, 50
Istri ortus & fluxus II, 33, 34. IV, 48, &c.
Isthmus Cnidiæ I, 174
Isthmus Chersonesi muro præseptus à Miltiade VI, 36
Istiæotis locus proximus Ossæ & Olympo I, 56. v. & Histiæotis
Italiotæ IV, 15
Ithaca H, 7
Ithagenes Crithonis fil. H, 1
Itanus oppidum IV, 151
Ithamites Persa VII, 67
Judices regii apud Persas III, 14, 31
judicis corrupti justæ vindictæ exemplum V, 25
Junonis festum I, 31
Junonis duæ imagines ubi II, 182
Junonis templa IV, 90. ante urbem Platæas IX, 51, 60
templum Argis VI, 81
Juppiter expiator, hospitalis I, 44
Juppiter apud Persas cœlum I, 131
Bel apud Babylonios I, 181
Ammous II, 42
Thebanus II, 54
liberator, & ejus templum III, 142
Herceus VI, 68
Scytharum deus IV, 59
Papæus apud Scythas ibid.
Lycæus IV, 203
Carius V, 66
Lacedæmon VI, 56
cœlestis ibid.
æreus decem cubitorum ubi IX, 80
Jovi decimæ necessario redduntur I, 89
Jovis Carii fanum apud Mylassa I, 171
Jovis Beli templum & simulacrum I, 181. III, 158
Jovis Thebæensis templum I, 182 II, 42. IV, 181
Jovis simulacrum arietina facie II, 42
Jovis fanum apud Thesprotos II, 56
Jovis cultus apud Meroën II, 29
Jovis oraculum apud Ægyptios II, 83
Jupiter præcellit omnibus Diis II, 136
iter diurnum 200 stadiorum IV, 101
Jupiter Ammoniorum capite arietino IV, 181
Jovis Ammonii templum à Cambyse incendi jussum III, 25
Jovis forensis ara V, 46
Jovis militaris, στρατίυ, templum V, 119
Jovis Olympii delubrum II, 7
Jovis sacer currus in Xerxiano exercitu VII, 40. VIII, 115
Jovis Aphlystii templum VII, 197
Jurare per aquam Stygis VI, 74
Justitia principis in deponenda tyrannide VIII, 164
Justum injusto inimicum I, 96
Justi principis officium III, 148
Jyrcæ populus Scythiæ IV, 22

K.

Klki (teki) Ægyptiorum II, 94

L.

Labda Amphionis filia & ejus historia V, 92
Labdacus Laji pater V, 59
Labranda, loci nomen V, 119
Labynetus Babyloniorum tyrannus I, 74, 77
Labynitus Assyriæ rex I, 188
Labyrinthus Ægypti II, 148
Lacedæmon de regione VI, 58
Lacedæmonii Crœso amici I, 6, 51
Græcorum potentissimi I, 56
eorum leges à Lycurgo latæ I, 65
bellum Tegeatibus inferunt I, 66
eorum compedes apud Tegeatas I, 66
quomodo Tegeatibus facti sint superiores I, 68
Laconica brevitas III, 46
eorum Argivorumque pro agro Thyrea dimicatio I, 82
Lacedæm. coma post victoriam de Argivis ibid.
eorum mandata ad Cyrum I, 153
eorum adversus Polycratem expeditio III, 44. in Samum expeditio ibid.
mos in sumendis suppliciis noctu IV, 146
de se ipsis opinio VI, 52
regum apud eos jura, funera &c. VI, 56, 57, 58
eorum observatio lunæ VI, 106
eorum oratio ad Platæenses VI, 108
ad Athenienses VIII, 142
eorum virtus bellica VII, 102, 104
gymnastico ludo se exercent, & comam pectunt VII, 208
Lacedæmoniorum ccc. ad Pylas, clades VII, 224
occisorum sepultura ad Platæas IX, 84
Lacmon mons IX, 92
Lacrines legatus ad Cyrum I, 152
Lactis emulgendi mos apud Scythas IV, 2
Lacus Tritonidis IV, 179
lacus unde pix hauritur IV, 195
lacus Stymphalius VI, 76
lacus Bœbeis VII, 129
lacus Gygæus I, 93
lacus famosissimus Ismaris &c. VII, 109
ad salem parandum VII, 30
Lada insula VI, 7
Ladice uxor Amasis, ejusque votum II, 181
Laii Erinnyum delubrum IV, 149
oraculū V, 43
ejus genus V, 59
Lampito Leutychidis filia VI, 71
Lampon, Pythei filius IX, 77
ejus nefandum consilium Pausanias respuit IX, 77
Lampon Thrasyclis fil. IX, 89
Lampon Olympiodori pater IX, 21
Lamponium captum ab Otane V, 26
Lampsacus urbs V, 117
Lana arborea ubi III, 106
Laodamas Samius IV, 138
Laodamas Phocensis ibid.
Laodamas Eteoclis filius monarcha V, 61
Laodamas Sostrati pater IV, 152
Laodice Hyperborea puella IV, 33
Laphanes Euphorionis filius VI, 127
Laurei metalla VII, 144
Lapidicinæ ad pyramides Memphios II, 8
Lapis Æthiopicus ad scindendum II, 87. Porinus, & Parius V, 61
Lapis Melampygus VII, 216
Lapis acutus ad cœlanda sigilla VII, 69
Lapidum acervi à Darii copiis congesti IV, 92
Lapideus leo VII, 225
Larissa Æoliæ civitas H, 11
Lasonii pop. VII, 77
Lasus Hermionensis VII, 6

La-

Latonæ oraculum II, 155
Laus opp. VI, 20
Leænæ partus unus in vita cur III, 108
Leager Glauconis fil. IX, 74
Lebadia VIII, 134
Lebæa urbs Macedoniæ VIII, 137
Lebedus I, 142
Lectos IX, 113
Ledanum, alias ladanum, ubi nascatur & quomodo comparetur, ejusque medica vis III, 112
Legati Darii in puteum conjecti VII, 133
legati non violandi VII, 137
Leges Athenienſium à Solone conditæ I, 29
Leitum Achæi vocant curiam VII, 197
Lemnus capta ab Otane V, 26
Lemno potitur Miltiades VI, 140
Lemnii VIII, 73
Lemnia facinora VI, 138
Leo lapideus VII, 225
Leo Sardius I, 84
Leon & Hegeſicles Spartiatarum reges I, 65
Leon Eurycratidæ fil. VII, 204
Leon rex Spartæ I, 65
Leon, viri nomen VII, 180
Leonis ex auro effigies I, 50
Leonum in Macedonia natura atque loca & ubi tantum gignantur VII, 125, 126
Leobotes Spartiatarum rex *ibid.*
Echeſtrati fil. VII, 204
Leocedes Phidonis Argivorum tyranni filius VI, 127
Leonides rex Spart. naſcitur V, 41
ejus genealogia VII, 204
ejus ſtrenuitas ad Thermopylas & mors VII, 120 *&c.* 224
tollitur in crucem ejus cadaver à Xerxe VII, 238
ejus cædis vindicta VII, 114. IX, 63
Leontiades Eurymachi fil. VII, 205, 233
Leontini populus VII, 154
Leoprepes pater Theaſidæ VI, 85 & Simonidis VII, 228
Lepreum oppidum IV, 148
Leproſos abominantur Perſæ I, 138
Lepus ex equa natus VII, 57
Leporis fecunditas III, 108
Leros inſula V, 125
Lesbus inſula I, 160
ſex urbium I, 151
à Perſis capta VI, 31
quando habitari cœpta H, 38
Lesbii à Polycrate victi III, 39
Leucadii Dorica gens VIII, 45
Leucas H, 6, 7
Leuce acte VII, 25
Leucon oppidum Africæ IV, 160
Leutychides Menaris filius VI, 65. VIII, 131
ejus genealogia *ibid.*
ejus cum Demarato inimicitiæ VI, 65 *&c.*
cauſſæ inimicitiæ ex prærepta ſibi ſponſa VI, 65
jurat Demaratum non eſſe legitimum regem *ibid.*
ejus regis facti in locum Demarati cavillum in Demaratum ſpectantem gymnopædias VI, 67
Spartiatarum rex *ibid.*
ejus fuga & mors VI, 72
ejus oratio de depoſito reddendo VI, 86
præfectus claſſis VIII, 131
ejus ſtrategema IX, 97
Leutychides Anaxilai fil. VIII, 131. IX, 89
Lex omnium rex & domina VII, 104
Laconum ne uterque rex exeat V, 75
Liberi cultus apud Meroën II, 38
Liber Græcis Oſiris dictus II, 144 v. Dionyſus.
Libertas eſt gubernari, in quantum quis vult III, 83 auget potentiam V, 90
Libertatis guſtus VI, 5
Libya unde ſortita nomen IV, 45
Libyæ ambitus & magnitudo IV, 41, 42, *&c.*
arboribus nuda IV, 175
Libya theriodes IV, 181
Libyæ incolæ IV, 168, *&c.*
Libyes primi Neptuni nomen habuerunt II, 50
ſolis deorum omnium Soli & Lunæ ſacrificant IV, 188
Ægyptiis ſe quidam eorum dedunt IV, 159
Cambyſi ſe dedunt III, 13
Libyum tributum III, 91
Libyum variæ nationes IV, 168
Libyes Nomades, *id eſt paſtoritii* IV, 181, 186, 187, 188
ſaluberrimo ſunt corpore IV, 187
Libyum paſtoritiorum ſacrificia IV, 188, Libyum inventa quæ Græci didicerunt IV, 189
Libyum in Xerxis exercitu armatura VII, 71, 86
Libycus mons II, 8
Libyſſarum mulierum ejulatus IV, 189
Licentia regis Perſarum III, 31
Liches Spartiata unus ex benemeritis I, 67, 68
Lida mons Cariæ I, 175
Ligures ſupra Maſſiliam V, 9
Ligyum in Xerx. exercitu armatura VII, 72
Liliorum ingens vis ubi II, 92
eorum radices eſui aptæ *ibid.*
Limeneion regionis Mileſiorum I, 18
Lindii populus è Rhodo VII, 153
Lindos oppidum I, 144. II, 182
Linum Colchicum, Sardonicum, Ægyptiacum II, 105
in Pæonia V, 12
Linus, modulationis genus apud Ægyptios I, 79
Lipaxus urbs VII, 123
Lipoxais Targitai filius IV, 5
ab eo oriundi Scythæ IV, 6
Lipſydrium oppidum V, 62, 123
Liſæ oppidum VII, 123
Liſſus fluvius VII, 108 ejus aquæ Xerx. copiis non ſuffecerunt VII, 109
Littera Hiſtiæi proditæ VI, 4
litterarum mira occultatio VII, 239
litteræ Themiſtoclis ad Iones lapidi inciſæ VIII, 22
litterarum per ſagittam tranſmiſſio VIII, 128
litteræ capiti impreſſæ V, 35
Litteræ Græcorum à Phœnicibus V, 58
litteræ Cadmeæ V, 59
Phœniciæ V, 58
Litus pulchrum, ubi VI, 23
Locri Epizephyrii *ibid.*
Opuntii VII, 203. VIII, 1
Locri Ozolæ VIII, 32
Lotio muliebri viſum recipit Phero II, 121
Lotos ubi plurima II, 92
loti radix eſculenta *ibid.*
loti fructus deſcriptio IV, 177
Lotus Cyrenæa II, 96
Lotophagi populus IV, 177
Loxias IV, 163
Lucernarum accenſarum feſtum apud Ægyptios II, 62
Lucernarum accenſio, *pro crepuſculo* VII, 215
Lucinæ tributum IV, 35
Lucus platanorum V, 119
Ludorum primi inventores Lydi I, 94
Ludus literarius 120 puerorum VI, 27
Luna Perſarum præſes VII, 37
Lunæ feſtum II, 47
Lupi ex hominibus effici dicuntur Nervi IV, 105
luporum ſepultura II, 67
Lutræ ubi capiantur IV, 109
Ægyptiis ſacræ II, 72
Luxus Perſarum IX, 81
Lycæus Jupiter IV, 203
Lycaretus Mæandrii germanus V, 27
Lycia olim Milyas I, 173
Lycidas ſenator Athen. cum uxore & liberis lapidatur IX, 5
Lycii in poteſtatem Crœſi redacti I, 28
eorum è Creta origo I, 173
à Lyco nomen accepere VII, 92
ab Harpago victi I, 176
populus Dario tributarius III, 90
eorum in Xerxis exercitu armatura VII, 92
quondam Termilæ vocati I, 173, VII, 92
eorum nomen & leges I, 173
Lycii arcus VII, 77
Lycomedes Æſchrei fil. vir ſtrenuus VIII, 11
Lycopæ Lacedæm. ſtrenuitas III, 53
Lycophronis Periandri filii interitus III, 53, *de eo & in præcedentibus cap.*
Lycurgus Ariſtolaidis filius I, 59
Lycurgus & Megacles Piſiſtratum ejiciunt I, 59
Lycurgus Spartiata, integerrimæ vitæ I, 65
ei oraculum à Pythia redditur *ibid.*
legumlator eſt apud Lacedæmonios I, 65
Leobotæ Spartiatarum regis tutor *ibid.*
Lycurgi delubrum apud Spartiatas I, 56
Lycurgus Amianti pater VI, 127
Lycus fluvius VII, 30, 123
Lycus Anacharſidis avus IV, 76

Lycus Pandionis filius VII, 92 à fratre Ægeo pellitur Athenis I, 173
Lyda mons I, 174
Lydias fluvius VII, 127
Lydia auri ramenta è Tmolo provenientia habet I, 93 argenti etiam feracissima V, 49
Lydi populus ante Meones vocati I, 7. VII, 74
ſtrenua gens I, 79
equitandi peritiſſima *ibid.*
Lydorum mores & leges I, 93, 94
ritus ineundi fœderis idem qui apud Græcos I, 74, ut & expiandi I, 35
Lydorum filiæ omnes proſtituuntur I, 93
Lydi primi caupones inſtitoreſque I, 94
eorum partes primæ in conſulendo oraculo Delphico I, 54
eorum Medorumque fœdus I, 74
Lydorum Medorumque quinquennale bellum I, 74, 103
Lydorum cum Perſis conflictus & fuga I, 76, 80
primi omnium aurum argentumque ad utendum percuſſerunt I, 94
primi inventores ludorum *ibid.*
in Thuſciam colonias deduxerunt *ibid.*
Lydorum diviſio *ibid.*
Lydi quomodo à Cyro effeminati I, 155, 157
Lydi Caribus germani I, 171
eorum tributum III, 90
eorum in Xerxis exercitu armatura VII, 74
Lydus Atyis filius VII, 74
Lydus frater Caris I, 171
Lygdamis Artemiſiæ pater VII, 99
Lygdamis Naxius I, 61, 64
Lynceus Chemmita II, 91
Lyſagoras Tiſiæ fil. VI, 133
Lyſagoras Hiſtiæi pater V, 30
Lyſanias, è procis Agariſtæ VI, 127
Lyſimachus Ariſtidis pater VIII, 79, 95
Lyſiſtratus Atheniens. VIII, 96

M.

MAcæ populus Africæ IV, 175. V, 42
Macedones à Dario ſubacti VI, 44
Macedonis terra VII, 127
Macednus, locus I, 56
Machlyes populus IV, 178
Macrobii populus Æthiopiæ III, 17
Macrones pop. II, 104. III, 94. eorum in Xerxis exercitu armatura VII, 78
Mactorium urbs ſuper Gelam VII, 153
Madyes filius Protothyæ, Scyth. rex I, 103
Madytus urbs VII, 33. IX, 119
Mæander fluvius tortuoſus II, 29. III, 122. V, 118 & ejus fontes ubi VII, 26
Mæandri campus I, 18, 161. II, 10
Mæandrius Polycratis ſcriba III, 123
Sami procurator III, 142 & rex V, 27
ejus geſta cum Samiis III, 142, 143, &c.
Mæotæ IV, 123
Mæotis palus ubi I, 104. IV, 3, 45, 86, 101, 120
Magdolus oppidum ubi II, 159
Magi populus Mediæ I, 101
magi Perſarum I, 140
heroibus Ilio parentant VII, 43
magorum commentum ut Perſarum imperium occupent III, 61. &c. & eorum interitus III, 78
magorum promiſcua cædes III, 79
Magophonia Perſarum feſtum celebre III, 79
Magiſtum oppidum IV, 148
Magna negocia cum periculis ſuſcipiuntur VII, 50
Magneſia urbs I, 161. H, 1. regio VII, 176, 183
Magnetes populus III, 90
Malæ dextræ in contumeliam deraſæ II, 121
Malea regio I, 82. promontorium IV, 179
Malena in regione Atarnitidi VI, 29
Males Ætolus VI, 127
Mandane Aſtyagis filia I, 107
Cambyſi nuptum datur *ibid.*
Mandrocles Samius architectus IV, 87 monumentum ab eo poſitum IV, 88
Maneros Ægyptiis quid I, 79
Manes Lydus I, 94. IV, 45
Mantieni montes I, 189, 202
Mantinei veniunt poſt prœlium IX, 76
Mantinea urbs Arcadum IV, 161. VII, 98
Maraphii Perſarum genus I, 125
Maraphius Amaſis IV, 167
Marathon locus VI, 107
Marathonem occupat Piſiſtratus I, 62
Marathonia clades VI, 113
Mardonius Xerxis exercitus imperator VII, 82 Gobryæ fil, VI, 43. VII, 5, 82. IX, 40
vulneratur VI, 45.
à præfectura ſemovetur VI, 94
ejus ad Xerxem oratio de bello Græciæ inferendo VII, 10
ejus cædes IX, 62, 63
Mardontes Perſa VII, 80. VIII, 130
Mardi pop. Perſarum genus I, 125. III, 94
Mardus Hyrœades v. Hyrœades.
Mare Sardonium ubi I, 166 Caſpium I, 202 rubrum I, 189 non patiuntur venti, ut fruatur natura ſua VII, 16 Ionium VII, 20 mare Echinadum inſularum II, 10 Thracicum VII, 176
Mares urbs II, 18, 30
Mares quam armaturam in Xerxiano exercitu tulerint VII, 79
Mari taurus immolatus VI, 76
Mariandeni populus III, 90
Mariandyni à Crœſo ſubacti I, 28
Mariandynorum in Xerxiano exercitu armatura VII, 72
Mariandynus ſinus ubi IV, 38
Maris fluvius IV, 49
Maris natura VII, 16
Maron & Alpheus, Orſiphanti fil. VII, 227
eorum ſtrenuitas ad Thermopylas *ibid.*
Maronea Græca urbs VII, 109
Marſyas fluvius V, 118
Marſyæ Sileni pellis in utrem VII, 26
Martis oraculum II, 83. VII, 76
Marti ſoli ſimulacra faciunt Scythæ IV, 59, 62
ejus delubrum apud Scythas IV, 62
Maſanges Aorizi filius dux Libyum VII, 71
Maſcames VII, 105. Ejus elogium VII, 106
Maſii, Perſarum genus I, 125
Maſiſtes Darii filius, Xerxis exercitus imperator VII 82. IX, 106
Maſiſtæ & liberorum ejus cædes IX, 112
Maſiſtius à Græcis Maciſius dictus IX, 20 ejus interitus IX, 214
Maſiſtius Siromitris fil. VII, 79
Maſſagetæ populus ferus & robuſtus I, 204, 215
eorum deus Sol I, 212, 216
eorum mores &c. I, 216
uxores communes I, 216, IV, 172
ſenes immolant I, 216
Cyrum vincunt I, 214
Maſtyes & Pigres fratres V, 12
Maternum genus paterno nobilius apud Lycios I, 173
Matieni populus I, 189, 202. III, 94. V, 49, 52
eorum in Xerxis exercitu armatura VII, 72
Matris Martis templum ubi II, 64
Matten Tyrius VII, 98
Maxyes Libyes IV, 191
Mazares Medus I, 156
Prienenſes ſubigit I, 161
Mæandri campum incurſat *ibid.*
ejus mors *ibid.*
Meci populus III, 93
Mecyberna Græca urbs VII, 122
Medea Colchorum regis filia I, 2. VII, 62
Medeæ raptus à Græcis I, 2
Medicæ regionis tractus I, 110
Medi IV, 40 per vicos habitantes I, 96
Medorum gentes I, 101
Medorum appellatio unde VII, 62
eorum tyrannus Cyaxares I, 73
Medorum & Lydorum mos ineundi fœderis I, 74
Medorum bellum quinquennale cum Lydis *ibid.*
Medorum & Lydorum bello dies repente nox facta *ibid.* & I, 103
Medorum ab Aſſyriis defectio I, 95
Medi Aſſyrios ſubigunt I, 106
Medorum à Dario defectio I, 190
imperium ut ad Perſas primum tranſlatum I, 130
Medorum in Xerxis exercitu armatura VII, 62, 86
Deiocem ſibi judicem conſtituunt I, 96
regi ſuo regiam ædificant I, 98
à Scythis prœlio fuſi, Aſiæ imperium amittunt I, 104
Ninum civitatem expugnant I, 106
inebriatos Scythas interimunt *ib.*
Medis canis ſpaco dicitur I, 110
Medicum imperium Halys fluvius terminat I, 72

Me-

Medicum nomen Græcis terrorem incutere solet VI, 112
Medici singuli singulorum morborum apud Ægyptios II, 84
Medicus oculorum in Ægypto III, 1
medici Crotoniatæ primi dicti, secundi Cyrenæi III, 131
Medimnus farinæ VI, 57
Medimnus Atticus I, 192
Megabates Persa V, 32
Megabazus Megabatis filius VII, 97
Megabyzus Persa unus ex VII, qui conjurant in magum III, 70
ejus oratio ad suos pro oligarchia III, 81
ejus elogium IV, 143, 144
in Pæones exercitum ducit V, 12
Xerxis exercitus imperator VII, 82
Megabyzus Zopyri fil. III, 160
dux adversus Athenienf. ibid.
Megacles Alcmæonis pater VI, 124
Megacles Alcmæonis filius I, 59. VI, 127, 130
Megacles & Lycurgus Pisistratum imperio Atheniensium ejiciunt I, 59, *vide de eo &c.* 60, 61
Clisthenis gener factus VI, 130
Megacles Hippocratis filius VI, 131
Megaclis filiam ducit Pisistratus I, 61
Megacreon Abderites VII, 120
Megadostes VII, 105
Megapanus Hyrcanorum dux VII, 62
Megarenses Siciliæ VII, 156
Megarensis plebs venundatur *ib.*
Megasides Doti pater VII, 72
Megistias vates VII, 219, 221
ejus intrepidus animus VII, 221
ejus carmen epitaphium VII, 228
Melampus Amytheonis filius II, 49
ejus postulata ab Argivis IX, 33
primus Bacchica Græcis exposuit, ut & alia ab Ægypto accepta II, 49
Melampygus lapis VII, 216
Melanchlæni populus IV, 20, 101, 106
eorum mores & nomenclatura IV, 107
eorum victus humana caro *ibid.*
Melanippus Astaci filius V, 67
Melanippus Alcæi sodalis V, 95
Melanopus Ithagenis filius H, 1
Melanthus Codri pater I, 147
rex Athen. V, 65
Melas fluvius VI, 40. VII, 198
Melas sinus & fluvius ejusdem nominis VII, 58
Meles primus rex Sardium I, 84
Melesigenes unde appellatus H, 3
Meles fluvius *ibid.*
Melibœa urbs VII, 188
Melienses VII, 196
Meliensis sinus IV, 33
Melii ex insula VIII, 46
Melis regio VII, 198
Melissa Periandri uxor III, 50. V, 92
à Periandro occisa *ibid.*
Mellis ubi maxima copia IV, 194
factio ex myrica & tritico VII, 31
Melyenses populus III, 90
Memblyares socius Cadmi IV. 147
Memnonia regia V, 53
Susa VII, 151
Memnonis urbs V, 54
Memphis urbs II, 163
à Mene primum condita II, 99
ejus situs *ibid.*
Menares Leutychidis pater VI, 65. VIII, 131
Mendacium dicere quando expediat III, 72
Menda urbs VII, 122
Mendes lingua Ægyptiaca Pan & Hircus II, 46
Mendetis templum II, 42
Mendesium ostium Nili II, 17
Mendesia provincia II, 42, 46
plaga II, 166
Mendesii cur oves immolent, capris abstinentes II, 42
capras & maxime capros venerantur II, 46
caprarios præcipuo honore afficiunt *ibid.*
Menelaus Helenam recipit II, 119
Menelaius portus IV, 169
Menes primus regnasse fertur II, 4, 99
Menestheus dux Athen. H, 28
Menius Eurydames frater VI, 71
Mensa solis III, 18, 23
Mensis intercalaris I, 32
à Græcis tertio quoque anno introductus II, 4
Mentes navicularius H, 6, 7
ubi laudatus ab Homero H, 26
Mentiri apud Persas turpissimum I, 138 & tamen fit III, 72
Mentor Ithacensis ægrum Homerum sedulo curat H, 7
vir justus & humanus *ibid.*
ab Homero ubi laudatus H, 26
Mentulæ circumgestatio apud Ægyptios II, 48
Meones Lydorum nomen assumpserunt I, 7
Mercurii statua porrectum veretrum habens II, 51
ejus templum II, 138
à quibus gentibus colatur V, 7
Meretrices Naucratiticæ II, 135
Mermnadæ I, 7
quomodo regnum Lydiæ obtinuere I, 14
Meroë, metropolis II, 29
Mesambria urbs IV, 93. VII, 108
ejus origo VI, 33
Messana olim Zancla VII, 164
Messapii pop. VII, 170
Messeniorum prælium ad Isthmum cum Lacedæmoniis IX. 34
Metalla aurea atque argentea VII, 112
de metallis aureis certamen IX, 74
metallum salis IV, 185
metalla Thasia VI, 46, 47
Metapontini populi IV, 15
Methymnæ in Lesbo I, 151
Metiochus Miltiadis filius captus VI, 41
Metrodorus Proconnesius IV, 138
Micythus Anaxilai famulus VII, 170
Midas Gordii fil. rex Phrygiæ I, 14. H, 11, apud Delphos munera posuit I, 14
ejus sella regia *ibid.*
Midæ horti VIII, 138
Midæ epigrammata epitaphia scripta ab Homero H, 11
Milesiorum cum Alyatte bellum diuturnum I, 17, 18, 19, &c.
Cyro confœderati I, 143
Milesiorum correctio à Pariis delectis V, 28, 29
Milesiorum & Carum fuga contra Persas prœlio V, 120
Miletus urbs Ioniæ prima I, 142
oppugnatur à Gyge I, 14
invaditur ab Ardye I, 15
capta diripitur à Persis VI, 18
Milii Babylonici proceritas I, 193
Militiæ ordine à quo primum distributi Asiani I, 103
Militum Cambysis depastio mutua ob famem III, 25
Milo Crotoniates luctator III, 137
Miltiades Cypseli filius quomodo Chersoneso potitus VI, 34, 35, 36
ejus hospitalitas VI, 35
victor in Olympia VI, 36
ejus gesta & captivitas VI, 36, 37
Crœso charus VI, 37
ejus mors VI, 38
Miltiades Cimonis filius Chersonesi tyrannus IV, 137. VI, 34
Atheniensium dux IV, 137
ut Lemnum obtinuit VI, 137, &c.
Parios frustra obsidet VI, 133, 134
ejus accusatio & obitus VI, 136
Milyas Asiæ regio I, 173
Milyæ Solymi dicti *ibid.*
Milyarum in Xerx. exercitu armatura VII, 77
Mimas mons H, 17
Minæ duæ pretium hominis VI, 79
Minervæ Assesiæ templi deflagratio I, 19
pro eo duo ædificata I, 22
Minervæ Pallenidis fanum I, 62
Minervæ festo virginum pugna ab Ausibus instituta IV, 180
Minervæ Pedasiæ sacerdoti barba pullulat I, 175. VIII, 104
Poliuchos I, 160
Minervæ Aleæ templum apud Tegeatas I. 76. IX, 69
tutelaris apud Chios templum I, 160
Minervæ oraculum apud Ægyptios II, 83
antefores apud Saitas II, 175
inaurata statua ab Amasi Cyrenas missa II, 182
lapidea duo simulacra ab eodem Lindum *ibid.*
Minervæ parentes IV, 181
templum in Sigeo V, 95
Pronææ fanum VIII, 37
Sciradis templum VIII, 94
Minervæ ægis IV, 189
Crastiæ fanum V, 45
Minervæ in arce Athen. adytum Doriensibus accedere non licitum V, 72
Minerva πολιὰς V, 82
Minervæ Iliadi mille boves immolantur à Xerxe VII, 43
Minoa Selinusiorum colonia V, 46
Minos Cnossius III, 122

Minos & Sarpedon Europæ filii I, 173
Minois cædes VII, 169, 170
Minyæ populus I, 146. IV, 145
Minyæ commento suarum uxorum liberantur IV, 146
Mitra Venus Persis I, 131
Mitradates pastor, Cyri nutritius I, 120, 121
Mitrobates Dascylii præfectus III, 120
ab Oronte cæsus III, 126, 127
Mitylene II, 178
Mitylenæorum Sigeum V, 64
Mnesarchus Pythagoræ pater IV, 95
Mnesiphilus Atheniensis VIII, 58
Mœnia lignea Budinorum IV, 108, 123
Mœris Ægyptiorum rex II, 101
ejus præclara opera ibid.
Mœrios stagnum II, 4, 69, 148
ejus descriptio II, 149
ejus proventus III, 91
Mœror maximus inter homines IX, 16
Moloeis fl. IX, 56
Molossi populus I, 146. VI, 127
Molpagoras Aristagoræ pater V, 30
Monarchæ incontinentia III, 80
Mons Arabicus II, 8, 124
Mons ingens eversus indagandis metallis VI, 47
Mophi mons II, 28
Moræ utilitas VII, 10
Morbus femineus Scythas invadit I, 105
Mors optatissimum perfugium ærumnosæ vitæ VII, 46
optimum homini contingit I, 31
Mortui exemplar apud Ægyptios II, 78, 85
mortuorum apud eosdem conditura II, 85, 86, &c.
Mortui cum lætitia ubi humentur V, 4
Morum vis III, 38
Moschi populus III, 94
eorum in Xerxiano exercitu armatura VII, 78
Mosynœci populus III, 94
eorum in Xerxiano exercitu armatura VII, 78
Mula mulum ancipitia genitalia habentem peperit VII, 57
mulæ partus III, 152
muli ubi non gignantur IV, 30
mulorum species Scythis horrenda IV, 129
Mulier exuendo tunicam & verecundiam pariter exuit I, 8
mulierum raptus illicitus I, 4
mulieris offensio vindictam quærit I, 11
mulieres mulierem prædicant I, 31
mulieris simulacrum ex argento I, 51
mulierum Babylonicarum mos fœdus I, 196
mulierum Ægyptiarum mores II, 35, 36
mulieres quæ oracula in Græciam intulerunt columbæ vocatæ II, 57
muliere pejor dux IX, 106
mulierum pudenda cippis à Sesostre inscripta II, 102
mulieris quæ cum marito suo solo concubuerat urina Pheroni visus restitutus II, 111
mulieri non committitur exercitus IV, 168
mulieres Corinthiorum denudatæ V, 92
mulier ex turpissima, formosissima facta VI, 61
convicium est IX, 20 & 106
mulierum Atticarum una cum liberis cædes VI, 138
mulieres stuprando extinctæ VIII, 33
Multum quod est creditur robustum Persis I, 136
Multos decipere facilius est quam unum V, 97
Munerum regiorum apud Persas eximium IX, 108
Munychia VIII, 76
Mures Africani IV, 192
Murium tria genera apud pastorales Libyes III, 131
murium auxilia in bello Sethonis contra Sanacharibum II, 141
Murichides Hellespontius IX, 4
Muri lignei Budinorum IV, 108, 123
murus ligneus Persarum IX, 64
& ejusdem expugnatio IX, 69
Musæus VIII, 96
Musæi sortes & earundem venditor VII, 6
Musici Argivi III, 131
Mustelæ Libycæ ibid.
Mycale promontorium I, 148, VII, 80
Ioniæ IX, 89
Mycenæi servos voluerunt facere Heraclidas IX, 27
Mycerinus rex Ægypti II, 129
ejus clementia & justitia ibid.
ejus concubinarum simulacra II, 130
ut elusit oraculum de sua morte II, 133
pyramis ejus II, 134
Mycerini filiæ mors & sepultura II, 129, 130, 131, 132
Myconus insula VI, 118
Mycorum in Xerxis exercitu armatura VII, 68
Myecphoritana plaga II, 166
Mygale II, 67
Mygdoniam à Bottiæide Axius dirimit VII, 123 & 127
Mylassa oppidum I, 171
Mylassensis Heraclides V, 122
Mylassorum fanum I, 171
Myndia navis V, 33
Mypsæi Thraces IV, 93
Mylitta Assyriis Venus appellata I, 131 & 199
Myrcinus urbs Edonum V, 11 & 23 & 124
Myriades singulæ in Persico exercitu numeratæ VII, 60
Myrina Æoliæ civitas I, 149
Myrinæi in Lemno VI, 140
Myrmex scopulus VII, 183
Myris rex II, 13
Myron avus Clisthenis VI, 126
Myrses Persarum dux V, 121
Myrsilus alias Candaules dictus I, 7
Myrsus Candaulis pater ibid.
Myrses Gygis filius III, 122. V, 120
Mys Europæus à Mardonio missus ad oracula consulenda VIII, 133, 134, 135
Mysi populus eorumque tributum III, 190
eorum expeditio VII, 20
Caribus germani I, 171
à Crœso subacti I, 28
eorum in Xerxis exercitu armatura VII, 74
Mysia Cios ab Hymæe capitur V, 122
Mysus frater Caris I, 171
Myus urbs Ioniæ I, 142. V, 36
Myusii populus ubi VIII, 8
Mysiam petit Xerxes VII, 42
Mytilene I, 160

N.

Naparis Scythiæ fluvius IV, 48
Nasamones populus II, 32
eorum mores IV, 172
Nascentium deploratio apud quam gentem V, 4
Natho insulæ Papremitis pars II, 165
Naturæ solertia III, 108
Naucrari V, 71
Naucratis celeberr. emporium II, 179
Naucraticæ meretrices II, 135
Naves fluviatiles miræ I, 194
Naves Ægyptiorum è spina II, 96
naves rubrica delibutæ III, 58
naves quinis drachmis venditæ VI, 89
navium Persicarum catalogus VII, 89, &c.
navibus longis qui primi usi fuerint I, 163
naviculæ Babyloniorum I, 194
naufragi ubi immolentur IV, 103
Navis Mytilenæa apud Cambysen III, 13
Navigatio diurna, quanta IV, 86
Navigandi ratio in Euphrate ex Armenia I, 192
Nauplia VI, 76
Naustrophus pater Eupalini III, 60
Naxus insula V, 31
à Pisistrato subacta I, 64
Naxii in Sicilia & eorum origo. VII, 154. VIII, 46 ejecti quidam turbas movent V, 30 &c.
urbs cum templis cremata VI, 96
Neapolis Ægypti II, 91
Necessitatis numen VIII, 111
Necus rex Ægyptiorum Psammitichi filius II, 158. IV, 42
ejus victoria contra Syros II, 159
Necyomantium Thesprotiæ V, 92, 7
Neleus Codri filius IX, 96
Neleidæ V, 65
Neon urbs VIII, 32, 33
Neptunus terræ quassator VII, 129
Afrorum deus II, 50. IV, 188
Arabice Thamimasades IV, 59
Neptuno Heliconio Panionium locus sacer I, 148
Neptuni Servatoris templum VII, 192
Neptuni templum apud Potidæatas VIII, 129
Neptuni ara VIII, 123
Neptunus æreus septem cubitorum IX, 80

Nerbalus Aradius VII, 98
Nereidibus sacrificant magi VII, 191
Nestus fluvius VII, 109, 126
Nestor pater Pisistrati V, 65
Neuri populus & eorum mores IV, 105
Neuris regio IV, 51
Nicandra Dodonæorum sacerdos II, 55
Nicander rex Spartiat. VIII, 131
Nicodromus Cnœthi filius VI, 88
Nicolas Bulis fil. VII, 137
Niger sinus VI, 41
Nilus Ægypti fluvius IV, 50
ejus origo II, 7, 29
ejus natura & incrementum II, 19, 20, *&c.* ejus ostia II, 17
solus amnium aura caret II, 19, cur II, 27
fontes ejus ignoti II, 19, 34. IV, 53
Nilus scopulosus II, 111
Africam mediam dividit II, 33
Nili cum Istro comparatio IV, 50. II, 15
Ninus Assyriorum urbs II, 150
ejus situs I, 193
subacta à Nitocri I, 185
eam Cyaxares obsidet I, 103 & expugnat I, 106
Nissa, sacrum oppidum III, 97
Nisæa urbs I, 59
Nisæi equi III, 106
Nisæus campus VII, 40
Nitetis Apriæ regis filia III, 1
Nitocris regina Babylonis I, 185
ejus egregia monumenta *ibid.*
Ninum oppidum subegit *ibid.*
ejus sepulcrum & inscriptio I, 187
Nitocris Ægyptiorum regina II, 100
Nitri vis II, 87
Noctu exiguntur capitalia supplicia Lacedæmone IV, 146
Noës fluvius IV, 49
Nomades Scythæ I, 15
eorum seditio *ibid.*
Nomades Libyes IV, 187
Nomades Sagartii VII, 85
Νόμος omnium rex. III, 38
Nonacris oppid. VI, 74
Nothon Æschinis pater VI, 100
Notium urbs I, 149
Nova urbs oppidum in Pallena VII, 122
Novus murus, civitas Æoliæ & Cymæorum colonia I, 149. II, 9, 10
Novem fontes ubi VI, 137
Novem viæ Edonorum VII, 114
Nox pro die extitit portentose VII, 37
noctes in dies commutatæ à Mycerino rege II, 133
Nudium oppidum IV, 148
Numerus minor affert cladem II, 169
Nummi primum à Lydis percussi I, 94
Nunciorum Persicorum celeritas & ratio VIII, 98
Nymphodorus Pythei f. VII, 137

O.

OArus fluvius IV, 123
Oasis urbs ubi III, 26
Oaxus oppidum Cretæ IV, 154
Obeli, Pheronis donaria II, 111
obeli in fano Minervæ II, 170
Oceani ortus IV, 8
Oceanum fabulosum putat Herodotus fluvium II, 23
Octamasades Scylem fratrem regem Scyth. occidit IV, 80
Oculos in pectoribus gestantes IV, 191
Ocytus VIII, 5
Odomanti populus Pæoniæ V, 16. VII, 112
Odryses pop. IV, 92
OEa locus V, 83
OEbares Darii equiso III, 85
OEbares Megabazi filius VI, 33
OEbazus Siromitris pater VII, 68
OEdipus Laii fil. V, 60
ei delubrum extructum IV, 149
OEnoë demus Atticus V, 74
OEnone insula VIII, 46
OEnotriæ ager I, 167
OEnussæ insulæ I, 165
OEobazus Persa IV, 84
ejus liberorum fatum *ibid.*
OEobazus Persa in obsidione Sesti IX, 114
ejus interitus IX, 118
OEroë Asopis IX, 50
OEtæi montes ubi VII, 217
OEtosyrus Apollo apud Scythas IV, 59
Oiolycus unde appellatus IV, 149
Olbiopolitæ populus IV, 18
Olea quodam tempore sola Athenis V, 83
Olea in arce Athiensf. VIII, 55
oleagina corona Olympiorum præmium VIII, 26
Olen Lycius IV, 35
Olenus pars Achæorum I, 145
Oliatus Mylassensis V, 37
Ollas pulsandi mos VI, 58
Olophyxus urbs VII, 22
Olorus rex Traciæ VI, 39
Olympia V, 22, VIII, 26
Olympiæ oraculum VIII, 134
Olympias VII, 206
Olympieni, Mysi VII, 74
à monte Olympo dicti *ibid.*
Olympiorum institutio derisa ab Ægyptiis II, 160
Olympionices V, 47 & 71
Olympiæ certamen II, 160
Olympii Jovis delubrum II, 7
Olympiorum præmium corona oleagina VIII, 26
Olympiodorus Lamponis filius IX, 21
Olympus mons Mysiæ I, 36, 43. VII, 74
Olympus Thessaliæ mons I, 56. VII, 128, 129
Olynthus urbs VII, 122
Olynthiorum ab Artabazo obsidio & expugnatio VIII, 127
Omen in re propter panes crescentes VIII, 137
Omyretis filia H, 2
Oneatæ, tribus Sicyoniorum V, 68
Onesilus Gorgi frater V, 104
dolo fratrem Salamine excludit *ibid.*
Amathuntem obsidet V, 104, 108
Cyprios ad rebellionem inducit V, 104
ejus victi caput supra portas suspensum ab Amathusiis V, 114
ei tamen dein ut heroi Amathusii sacra faciunt solemnia *ibid.*
Onetes Phanagoræ filius VII, 214
Onochonus Thessaliæ fluvius VII, 129
Xerxis exercitui defecit VII, 196
Onomacritus sortilegus Athenis ejicitur VII, 6
Onomastus Eleus VI, 127
Onuphitana plaga II, 166
Ophrunium VII, 43
Ophryneus urbs *ibid.*
Opifices ubi ignobiles II, 167
Opis virgo Hyperborea IV, 35
Opis civitas ad ostia Tigris I, 189
Opœa uxor regis Scylis IV, 78
Opuntii Locri VII, 203
Ora inter Sestum & Madytum VII, 33
Oraculorum origo secundum sententiam Herodoti II, 54
oracula Græcorum I, 46
oracula apud Ægyptios quæ II, 83
oraculum Alyatti à Pythia redditum I, 19
oraculum Delphicum Crœso redditur I, 47 id quomodo Crœsus verum deprehendit I, 48
oraculum Lycurgo à Pythia redditur I, 65
oraculum captiosum Spartiatis redditum I, 66
oraculum Pythiæ de ossibus Orestis I, 67
oraculum Crœso redditum de muto filio I, 85
oraculi ad Crœsum excusatio I, 91
oraculum Branchidarum de Pactya I, 158
oraculum Hammonis de Ægyptiis II, 18
oraculum Dodonæum omnium vetustissimum II, 52
oraculi Hammonis origo II, 55
oraculum Pheroni regi redditum II, 111
oraculum Mycerini regis ex urbe Buto II, 136
oraculum de ærea phiala II, 151
oraculum Psammiticho datum II, 152
oraculum Batto datum IV, 155. Theræis IV, 156, 157, 159, Arcesilao IV, 163. Clistheni V, 66 Milesiis VI, 77 Glauco VI, 86 Atheniensibus VII, 140, 141
oraculum Latonæ sacrum II, 152
oraculum Siphniis redditum III, 57 Corinthiis V, 92 Argivis VI, 19. VI, 77. VII, 148 Doloncis VI, 34
oraculum Martis VII, 76 Dionysi VII, 111
oraculum datum Cretensibus VII, 169 Spartiatis VII. 220
oraculum Bacidis VIII, 20, 77, 96 Amphiarai I, 46. IX, 134
oraculum Persis à Bacide redditum IX, 42
oracula Æthiopum II, 139
Oratio Prexaspis ad Persas III, 75
Orationes de triplici statu, regio, optimatum, plebis III, 80, 81, 82
Cois Mitylenæorum præfecti IV, 97

Histiæi Milesii ad Scythas VI, 139
Aristagoræ ad Cleomenem V, 49
Sosiclis V, 92
Histiæi ad Darium V, 106
Cypriorum ad Iones V, 109
Persarum ad Ionum tyrannos VI, 9
Leutychidis de reddendo deposito VI, 86
Datis ad Delios VI, 97
Clisthenis ad procos filiæ suæ VI, 130
Xerxis de inferendo bello Græciæ VII, 8 & Mardonii VII, 9 & de bello adversus Græcos suscepto VII, 10
Xerxis ad Persas VII, 53
Harmocydis ad Phocenses IX, 17
& aliæ infinitæ.
Orbelus mons V, 16
Orbis partitio secundum Herodotum IV, 36
Orbis rerum humanarum I, 207
Orchomenii populus I, 146. VII, 24
Orchomeniorum ager VIII, 34
Ordissus Scythiæ fluvius IV, 48
Orestæ templum IX, 12
Orestes Agamemnonis filius I, 67
ejus proceritas & loculus I, 69
Orges pater Antipatri VII, 118
Orgia Cereris 5, 61
Orgyia II, 5, 149
Oricus portus IX, 92
Oricus regis Aripithis fil. IV, 78
Orithyia Boreæ uxor VII, 189
Orneatæ populus VIII, 73
Orœtes Sardium præses potentiss. III, 120, 127
indignè Polycratem suffigit cruci & ejus rei caussæ III, 120, &c. 125
ejus interitus III, 128
Oromedon Syennesis pater VII, 98
Oropus VI, 100
Orosangæ qui Persica lingua VIII, 85
Orphica II, 81
Orsiphantus Alphei & Maronis pater VII, 227
Orthium carmen I, 24
Orthocorybantes populus III, 92
Orus Osiris filius rex Ægypti II, 144
Græcis Apollo dicitur *ibid.*
Oryes ubi gignantur IV, 192
Osiris Ægyptiis, Bacchus & Dionysus dictus II, 144
Ossa Thessaliæ mons I, 56. VII, 128, 129
Ossa viri quinque cubitorum IX, 92
Ostenta Xerxi oblata VII, 57
ostenta Delphis quæ barbaris contigerunt VIII, 37, 38
Ostia Nili septem numero II, 17
Ostracismi exemplum VIII, 79
Otanes Pharnaspis filius III, 68
conjurationis in magum autor III, 70
oratio ejus de statu populari ad Persas III, 80
Otanes Amestris pater dux Persarum VII, 61
Otanes missus contra Samum III, 141
Otanis morbus III, 149
Otanes dux Persarum Darii gener V, 116
ejus gestæ res in Ionia & Æolia V, 123
Otanes Sisamnis fil. super pelle patris sedens judicat V, 25
Othrys mons Thessaliæ VII, 129
oves sacræ Solis ubi IX, 92
Ovium mira duo genera quæ habet Arabia III, 113
Ozolæ Locri VIII, 32

P.

PACTOLUS fluvius qui ramenta aurea è Tmolo defert V, 101
Pactyæ urbs Chersonesi VI, 36
Pactyas Lydus à Cyro deficit I, 154
Persis traditus I, 160
Pactyica regio III, 92, 102. IV, 44.
lingua VII, 85
Pactyes quam armaturam in Xerxis exercitu tulerint VII, 67
Pactyicus cultus VII, 85
Pæana cantant Perinthii ante victoriam V, 1
Pæoniæ situs V, 13
Pæones V, 13, 98. VII, 113
magna pars transportati in Asiam V, 15
Pæonius ager ubi VII, 124
Pæoplæ pop. VII, 113
abducti in Asiam V, 15
Pæsus urbs Hellesponti V, 117
Pæti Thraciæ populus VII, 110
Pæum oppidum VI, 127
Pagasæ, & sinus ad illas ferens VII, 193
Palæstina Syria I, 105. & Palæstini III, 5. VII, 89
Paleenses in Cephallenia IX, 28
Palladis sacerdotis barba portentum I, 175. VIII, 104
Pallena VIII, 126
Pallena Phlegra prius appellata VII, 123
Pallenidis Minervæ templum I, 62
Palmarum Babyloniarum diversitas I, 193
palmarum spathæ VII, 69
palmæ ubi multæ IV, 172, 182
Pamisus Thessaliæ fluvius VII, 129
Pammon Scyrius VII, 183
Pamphylorum in Xerxis exercitu armatura VII, 91
Pamphyli tribules Sicyone V, 68
Pamphyli populus III, 90
à Crœso subacti I, 28
Pan unus inter VIII deos II, 46
Pan Ægyptius vetustissimus deorum II, 145
Panis templum VI, 106
Panis simulacrum II, 46
Pan quibus parentibus ortus II, 145, 146
Panætius Sosimenis filius VIII, 82
Panegyries Atheniensium VI, 111
Panes Perdiccæ dupli effecti VIII, 137
Pangæus mons V, 16. VII, 112
Panionium locus sacer I, 143, 148, 170
Panionius Chius exsector pœna se digna affectus VIII, 105, 106
Panitis Messenii consilium in discernendis geminis VI, 52
Panopeæ VIII, 34. Panopensium oppidum VIII, 35
Panos portus ubi I, 157
Pantagnotus Polycratis frater III, 39
Pantaleon Alyattis f. à Crœso fratre occisus I, 92
Pantareus pater Cleandri VII, 154
Panthelæi Persarum genus I, 125
Pantheræ Libycæ IV, 192
Panticapes fluvius VI, 18, 47
ejus fluxus IV, 54
Pantimathi populus III, 92
Pantites sese strangulat VII, 232
Papæus Jupiter apud Scythas IV, 59
Paphlagones populus I, 6, 72. III, 90
à Crœso subacti I, 28
eorum in Xerxis exercitu armatura VII, 72
Papraces pisces V, 16
Papremis oppidum II, 59. III, 12
Papremiticum festum II, 63
Papremitanis equi fluviales sacri II, 71
Papremitana plaga II, 165
Paralatæ Scythæ IV, 6
Parapotamii populus VIII, 33
Parasanga mensura II, 6. V, 53
Pareoratæ pop. IV, 148
Paretaceni populus Mediæ I, 101
Parii VIII, 67
Paris Alexander ad Proteum ducitur II, 115
Parion urbs VI, 117
Parius lapis V, 62
Parmys filia Smerdis filii Cyri VII, 78
Parnassus mons VIII, 27
ejus vertices duo VIII, 32
Paricanii pop. III, 94
Paroreatæ populus in Peloponneso IV, 148. VIII, 73
Parthenius fluvius II, 104
Parthenius mons ubi VI, 105
Parthi populus III, 93, 117
eorum in Xerxis exercitu armatura VII, 66
Partus leænæ & viperæ cur non copiosus III, 108
partus diversa tempora decem, novem, septem menses VI, 69
Parus insula V, 31
Parus à Miltiade obsidetur frustra VI, 133, 134
Parycanii populus III, 92
Parycaniorum in Xerxis exercitu armatura VII, 68, 86
Pasargadæ Persarum genus I, 125
ex his Badres IV, 167
Pasicles Philisti pater IX, 96
Pata Scythice, pro occidere IV, 110
Pataicus Ænesidemi pater VII, 154
Pataici dii III, 37
Pataicus pater Ænesidemi VII, 154
Patara oppidum Lyciæ I, 182
Pateræ aureæ sex à Gyge apud Delphos positæ I, 14
patera aurea & argentea Delphos à Crœso missæ I, 51
pateræ aheneæ mira capacitas I, 70
Patarbemi aures nasusque præscinduntur II, 162
Paterna in opificia ubi succedant & filii VI, 60
Patiramphes Xerxiani currus auriga VII, 40
Patizithes magus III, 61, 63
Patrenses pars Achæorum I, 145

Patumus oppidum Arabiæ II, 158
Pausanias Cleombroti filius IV, 81. V, 32. IX, 10, 63
ejus exercitus ordo permutatus IX, 46
victoria de Mardonio IX, 62
Pausaniæ præda IX, 79
ejus dictum de luxu Persico IX, 81
Pausicæ populus III, 92
Pausiris Amyrtæi filius III, 15
Pax, ejus felicitas præ bello I, 87
Pecuarii Armenii ubi I, 194
pecuarii Indi III, 99
pecuarii Persæ I, 125
Pedasensis Hermotimus VIII, 104
Pedasii populus ab Harpago expugnatus I, 175. VIII, 104
Pediculorum comestores IV, 109
eos vicissim mordent feminæ Adyrmachidarum IV, 168
Pedieæ oppidum ubi VIII, 33
Pedienses VIII, 33
Pedis mensura II, 149
Pelasgi populus I, 145, 146. II, 50. VII, 44 & eorum lingua I, 57
Lemnum & Imbrum tenent V, 26. Lemnum VI, 136, & Antandrum VII, 42
Pelasgi Ægialees prius, Iones dicti VII, 94
Pelasgi ex Attica exacti VI, 136
Pelasgicus murus Athenis V, 65
Peleus rapuit Thetin VII, 191
Pelius mons vel Pelion ubi IV, 179. VII, 129
Pella urbs Bottiæidis terræ VII, 123
Pellena Achæorum pars I, 145
Pelles ad scribendum V, 58
Pelops Phryx Persarum servus VII, 11
Pelopis Phrygis regio VII, 8
Peloponnesi gentes septem VIII, 73
Peloponnesium bellum IX, 72
Peloponnesus pleraque sub Spartanis I, 68
Pelusium ostium Nili II, 17, 154. III, 10
Πεμπώβολα Æolum H, 37
Peneus fluvius Thessaliæ VII, 20, 128, 129, 173
Pennis oppletum aërem Scythæ narrant IV, 31
Pentapolis ante Hexapolis appellata I, 144
Penthylus dux Paphius captus VII, 195
Peræbi populus VII, 128
Percalos, Chilonis filia VI, 65
Percotes urbs V, 117
Perdiccas, Gavanes, & Aëropus fratres VII, 22. VIII, 137
Perdiccæ pueri panes dupli effecti VIII, 138
quomodo Macedoniæ tyrannus factus VIII, 137, 138
Peregrini dicti Spartanis Persæ IX, 11
Pergamum Priami VII, 43
Pergamum murorum Pierum unus VII, 112
Perialla Delphica vates VI, 66
Periander Cypseli filius Corinthiorum tyrannus I, 20. III, 48
ei maximum miraculum oblatum I, 23
uxorem necat III, 50
cum defuncta uxore concubuit V, 93
ejus filii III, 50
gesta cum minore III, 50, 51, &c.
Pericles quibus majoribus VI, 131
Perileus IX, 102
Perinetades Demarmeni filius V, 41
Perinthus urbs IV, 90. VI, 33
ejus expugnatio V, 2
Perinthii à Persis subacti V, 1
eorum cum Pæonibus singulare certamen V, 1. Thyrodiza VII, 25
Persarum origo unde VII, 150
complura genera I, 125
aspera regio I, 71. IX, *ult.*
Persæ aratores, Persæ pecuarii I, 125
præstantissimi Pasargadæ *ibid.*
institutio qualis I, 136
numina quæ & religio I, 131
ritus dum Jovi immolant *ibid.*
ritus in sacrificiis I, 132
Persarum mores varii I, 133
Persæ immunes à tributo III, 97
Persæ Uraniæ Veneri sacrificant I, 132
Persis Venus Mitra appellatur *ibid.*
Persarum natalitia I, 133
Persæ inter pocula consultant *ibid.*
Persarum necessitudo vicinitatis maxima I, 134
eorum philautia *ibid.*
externarum rerum studiosissimi I, 135
flumina religiosissime colunt I, 138
mos in sepeliendis cadaveribus defunctorum I, 140
gyrum cœli Jovem appellant I, 131
deos ex hominibus ortos esse negant *ibid.*
ignem deum arbitrantur III, 16
eorum victus habitusque priscus I, 71
victus vivendique spatium III, 22
eorum ingenium I, 89
Persarum convivia lasciva V, 18
Persarum cædes in convivio V, 20
multitudine in præliis victores V, 2 & 119
opprobrium, muliere ignavior IX, 106
Persæ Æthiopas numero vincunt III, 21
Persæ criniti VI, 19
Cephenes appellati & Artæi VII, 61
Persæ immortales qui VII, 83
Persicus luxus IX, 79, 81
Persarum uxores per vices concumbunt III, 69
Persis oraculum redditum IX, 42
Persarum tabellionum cursus & modus VIII, 98
magi I, 140
satrapeiæ III, 89
clementia I, 137. III, 15
capita cur fragilia III, 12
eorum cum Lydis conflictus I, 80
in potestatem Medorum à Phraorte redacti I, 182
Persarum ab Astyage defectio I, 27, &c.
Persarum bellica arma V, 49 cum Caribus consertum bellum V, 119, &c.
Persarum minæ Ionibus intentatæ V, 9
Persarum ornatus in Xerxiano exercitu VII, 61
Persarum equestrium copiarum numerus VII, 87
Persarum cum Lacedæmoniis congressio VII, 211
Persarum naufragium ad Eubœam VIII, 12
Persicum imperium ad Caucasum III, 97
Persicum mare IV, 39
Persici equitatus præfecti VII, 88
Persicarum copiarum apud Platæas ordo IX, 30
Perses Persei fil. VII, 61
Perseus Assyrius VI, 53 & 54
Danaës & Jovis filius II, 91. VII, 61
Persei specula II, 15
ejus templum, simulacrum, sandalium ubi II, 91
gymnicorum ludorum institutor *ibid.*
ejus profectio in Ægyptum *ibid.*
Persidæ reges I, 125
Petra tribus V, 92
Petræ Trachiniæ VII, 198
Phædyma Otanis filia III, 68 magum prodit III, 69
Phænippus Calliæ pater VI, 121
Phagres castellum Pierum VII, 112
Phalerus urbs V, 63
navale Atheniens. VI, 116. VIII, 91
Phalli in sacris II, 49
Phanagoras Onetæ pater VII, 214
Phanes Halicarnasseus III, 4
ejus astutia & effugium *ibid.*
filii in ejus conspectu mactati III, 11
Pharandates Theaspis filius VII, 79. IX, 75
Pharbætitana plaga II, 166
Pharenses pars Achæorum I, 145
Pharnaces pater Artabazi VII, 66
Pharnaspes Achæmenides III, 2
Pharnazathres dux Indorum VII, 65
Pharnazes Artabazi pater IX, 40
Pharnuches præfectura cedit infelici equi lapsu VII, 88
Phaselis urbs II, 178
Phasis I, 104. II, 103. IV, 38, 86. VI, 84
Phayllus pythionices ter VIII, 47
Phegeus Aëropi pater IX, 26
Phemius Smyrnæus Homeri præceptor H, 5
etiam pater ejusdem adoptivus H, 4
ubi laudatus ab Homero H, 26
Pheneum urbs V, 63. VI, 74
Pherendates Megabazi fil. VII, 67
Pheretime Arcesilai regis mater IV, 162
exercitum poscit ab Euelthone, & colum accipit IV, 162
in Barcæos crudelitas ejus IV, 202
ejus miseranda mors IV, 205
Pheron Ægypti rex cæcus II, 111
ei oraculum redditur *ibid.*
ejus donaria *ibid.*
Phiala in balteis Scytharum IV, 10
Phidippides Athen. VI, 105
Phidon Argivorum tyran. VI, 127

Phigasensis ex Arcadia VI, 83
Philæus Æaci filius VI, 35
Philagrus Cyneæ fil. proditor Eretriæ VI, 101
Philaon Chersis filius VIII, 11
Philes pater Rhœci III, 160
Philippus Butacidæ f. Olympionices V, 47
Philippus Macedo VIII, 139
Philistus Pasiclis fil. IX, 96
Philitio pastor II, 128
Philocyon Spartan. IX, 71, 84
Philocyprus à Solone versibus celebratus V, 113
Phirmus Atheniensis VII, 182
Phla insula IV, 178
Phlegra regio VII, 122
Phliasii IX, 28
Phlius VII, 202
Phocæa urbs I, 142. II, 106, 178
Phocæa quomodo capta I, 164
Phocaïs Homeri H, 16
Phocæenses I, 152
primi longis navibus usi sunt I, 163
Phocensium murus ibid.
eorum demigratio in Cyrnum I, 65
eorum mutua execratio nequis in patriam rediret I, 165
cum Tyrrhenis & Carthaginiensibus navale bellum I, 166
prœlio victi Cyrno secedunt ibid.
eis Cadmea victoria obtigit ibid.
in Rhegium demigrant ibid.
capti lapidantur I, 167
Phocensis I, 146
Phocensium in Thessalos eruptio VIII, 27, 28
Phocensium regio à barbaris vastatur VIII, 32
Phocia urbs I, 80
Phœbi fanum VI, 61
Phœnices II, 104
Phœnices Tyrii II, 112
Phœnices dissensionum auctores cum Græcis I, 1
Phœnices ex Palæstina Syria I, 105 Palæstini II, 104
Phœnices ad Libyam cognoscendam missi IV, 42
invenerunt aurifodinas Thasi VI, 47
Phœnices primi litteras in Græciam adtulere V, 58
Phœnicum armatura in exercitu Xerxis VII, 89
Phœnices quidam decollati jussu Xerxis VII, 90
Phœniciæ litteræ V, 58
Phœnicum aversio in lædendis colonis III, 19
Phœnix Ægypt. avis sacra II, 73
ejus descriptio ibid.
Phœnix fluvius VII, 176, 200
Phraortes filius Deiocis, rex Mediæ I, 102
ejus res gestæ & interitus ibid.
Phrataguna Darii regis uxor VII, 224
Phriconis I, 149
Phrixus VII, 197
Phronima Etearchi filia ejusque fortuna IV, 154
concubina Polymnesti IV, 155
Phryges à Crœso subacti I, 28
Phryges antiquissimi hominum II, 2
eorum in Xerxiano exercitu armatura VII, 73
Phryges Bryges dicti antea ibid.
Phrynichi comœdia VI, 21
Phrynon pater Attagini IX, 15
Phthiotis ora I, 56
Phya mulier ex tribu Pæanica I, 59
ab ea Pisistratus ut reductus ibid.
Phylacus Histiæi fil. VIII, 85
Phylacus & Autonous Delphorum heroës & eorum delubrum VIII, 39
Phyllis regio VII, 113
Pidorus urbs VII, 122
Pieria pix IV, 195
Pieres pop. VII, 112
Pierum muri VII, 112
Pigres & Mastyes fratres V, 12
Pindarus poëta III, 38
Pindus mons Thessaliæ I, 56. VII, 129
Pinus, locus H, 20
Pinus, fructus nomina ibid.
Pinus natura quæ VI, 37
Pirus, ingens fluvius I, 145
Piromis ex Piromi Ægyptiorum II, 143
Pisa urbs II, 7
Piscatores Tirynthii VII, 137
Piscatorum ænigma H, 35
Piscibus Ægyptus abstinet II, 37
piscium qui Ægypto sacri II, 72
piscium genitura in stagnis apud Ægyptios II, 93 pisces pabulum equorum ubi V, 16
Pisistratus Hippocratis filius Athenienf. tyrannus I, 59. VI, 103
ejus nobile commentum, quo Athenarum imperio potitus ibid.
Athenis ejicitur I, 59
per feminam mire reducitur I, 60
illegitime cum uxore coit I, 61
Marathonem occupat I, 62
ejus contra Athen. copiæ I, 61, 62
tertio urbe Athenis potitur I, 64
Naxum insulam subegit ibid.
Delum insulam expiat ibid.
Pisistratidæ Athenis pulsi V, 63, &c.
Pisistratus Nestoris fil. V, 65
Pistricis Crœsi effigies apud Delph. I, 51
Pitana civitas Æoliæ I, 149
Pitane tribus III, 55
Pittaci Mitylenæi responsum ad Crœsum I, 27
Pituitæ fluxus remedia IV, 187
Pix Pieria ubi IV, 195
Cyranensis & Zacynthia ibid.
Pixodarus Cindyensis V, 118
Placianorum lingua I, 57
Platæa insula Libyæ IV, 151, 153, magnitudo ejus 156, 169
Platæa urbs incenditur VIII, 50
Platæenses VI, 108
Platæensis clades IX, 52, 64, 100
Platæensis ager IX, 15
Platanus aurea atque vitis VII, 27
platanorum ingens lucus V, 119
platanus aureo monili à Xerxe donata VII, 31
Pleistorus deus IX, 118
Pleunus portus IV, 168
Plinthinetes sinus II, 6
Plistarchus Leonidæ fil. IX, 10
Pluvia nulla apud Theræos per septem annos IV, 151
pluvia apud Ægyptios portentosa III, 10
Podeon Doridis VIII, 31
Pœciles IV, 147
Pœnæ modus apud Persas I, 137
Pœni, vide supra Libyes.
Pogon Trœzeniorum portus VIII, 42
Poli & gnomonis inventio II, 109
Polichnitani Cretes VII, 170
Pollux & Castor IV, 145. v. Tyndaridæ.
Polyas Anticyrensis speculator VIII, 21
Polycratis prodigiosa fortuna III, 39, &c.
Polycratis smaragdus III, 41
ejus callidum commentum III, 56
Polycratis cædis occasio III, 120, 121
Polycratis filiæ somnium III, 124
Polycrates cruci affixus III, 125
Polycritus Ægineta ejusque strenuitas VIII, 92, 93
Polydectes rex Spart. VIII, 131
Polydorus Alcamenis fil. VII, 204
Polydorus avus Laji V, 59
Polymnestus Theræus IV, 155
Polynices IV, 147. VI, 52. IX, 27
Ponticum, genus arboris IV, 23
Pontus Euxinus IV, 46, ejus dimensio IV, 85, 86
Populus contubernium ingratissimum VII, 156
Porata fl. IV, 48
Porinus lapis V, 62
Posideium urbs III, 91
Posidoniates vir I, 167
Posidonius Spart. IX, 70, 84
Potidæa urbs VII, 122. obsidio ejus VIII, 127, 128, 129
Præda Græcorum è Persarum clade IX, 79
præda Pausaniæ IX, 80
Præsepe Mardonii totum ex ære à Græcis diripitur IX, 69
Præsii Cretes VII, 170, 171
Prasiadis paludis inhabitatores V, 16
Praxilaus Xenagoræ pater IX, 106
Praxinus navarchus Trœzen. VII, 180
Prexaspes Persa III, 34
interficit Smerdin III, 30
se præcipitem dat è turri habita ante oratione ad Persas III, 75
Prexaspes Aspathinis filius VII, 97
Priami Pergamum VII, 43
Priene urbs Ioniæ I, 142
eam Ardys expugnat I, 15
Prienenses VI, 8
à Mazare subiguntur I, 161
Primogenitus ex lege Spart. succedit in regnum VI, 52
Procles rex Spart. VIII, 131. IV, 147. vide Eurysthenes.
Procles Epidauri tyrannus III, 50. capitur III, 52
Proconnesius Aristeas IV, 13
Proconnesus incensa VI, 33

Prodigiorum maxima obſervatio apud Ægyptios II, 82
PromeneaDodonæorum ſacerdos II, 55
Promethei uxor Aſia IV, 45
Properare eſt noxium VII, 10
Propontidis dimenſio IV, 85
Proſerpinæ & Cereris feſtum VIII, 65
Proſopitis inſula & ejus latitudo II, 41
ejus plaga II, 165
Proteus Pheronis in regno Ægypt. ſucceſſor II, 112
Protei fanum apud Memphin *ibid.*
Protemplaris Minerva VIII, 39
Proteſilai templum ubi VII, 33. IX, 115
Protothyes Madyis pater I, 103
Proverbia.
Ætheri Jovis contermina regio VII, 8
Animus in auribus habitat VII, 39
Cadmea victoria I, 166
Doloſi homines, doloſa & eorum veſtimenta III, 22
Cum Jove de divitiis certare V, 49
Epiſcythiſon VI, 84
E tripode oraculum IV, 179
Hunc calceum tu quidem conſuiſti: Ariſtagoras autem induit VI, 1
Ignifer non relinquendus VIII, 6
In frigidum furnum panes ingerere V, 92
Iſthmum fodere I, 174
Lemnia facinora VI, 138
Longæ regum manus VIII, 140
Molles viri ex mollibus regionibus IX, *ult.*
Mulæ partus III, 151
Muliere ignavior IX, 106
Non eſt iſtud curæ Hippoclidæ VI, 129
Ovem lupis relinquere IV, 149
Pinus in modum excidere VI, 37
Syloſontis amiculum III, 139
Ver ex anno exaruiſſe VII, 162
Prytanes Naucrarorum V, 71
Prytanis rex Spart. VIII, 131
Prytaneum Athen. I, 146. VI, 139. VII, 197
Pſammenitus Amaſis filius Ægypti rex III, 10
captus à Cambyſe, ejuſque captivi dicta III, 14
liberatus res novas moliens epoto taurino ſanguine obiit III, 15
Pſammis rex Ægypti, Neci fil. II, 159, 160
ejus mors *ibid.*
Inari pater VII, 7
Pſammitichus Ægypti rex I, 105. II, 2, 28, 151, &c. VII, 7
Pſylli, populus IV, 173
eorum expeditio infelix adverſus auſtrum *ibid.*
Pſyttalea inſula VIII, 76 & 95
Pteria locus Cappadociæ munitiſſimus I, 76
Pteriorum urbs à Crœſo expugnatur diripiturque *ibid.*
Ptoum VIII, 135
Pudenda pueris qui præcidant II, 104
pudenda Ægyptii munditiæ cauſſa præcidunt II, 37
Puellæ ex legibus elocantur I, 198
Pugna Sagartiorum cum reſtibus VII, 85
Puteus trifarias rerum ſpecies exhibens VI, 119
Pygargi IV, 192
Pygres Seldomi filius VII, 98
Pylæ VII, 201
Pylæa VII, 213
Pylagoræ VII, 213
Pylii I, 147. V, 65
Pylus locus V, 65. VII, 168
Pyramides apud Memphin II, 8
pyramides Mœris regis Ægypt. II, 101
pyramis regis Cheopis II, 124, 125
pyramis è quæſtu meretricio II, 126
pyramis Chephrenis Ægypt. regis II, 127
pyramides Philitionis paſtoris II, 128
pyramis Mycerini regis II, 134
pyramis Rhodopis mulieris falſo credita II, 134
pyramis regis Aſychis lateritia II, 136
Pyrene urbs II, 33
Pyretos fluvius Scythiæ IV, 48
Pyrgus oppidum IV, 148
Pyſtiros urbs, & lacus in ea ſalſus & piſcoſus VII, 109
Pythagoras Mneſarchi filius IV, 95
ſophiſta celebris *ibid.*
Pythagoras Mileſius patriæ procurator V, 126
Pythagoras monarcha Selinuntis V, 46
Pythermus Phocenſis I, 152
Pythes Iſchenoi f. vir ſtrenuiſſ. captus VII, 181. VIII, 92
liberatus VIII, 92
Pythes Nymphodori pater VII, 137
Pytheus Lamponis pater IX, 77
Pythia corrupta V, 66
Pythiæ oraculum Lycurgo redditum I, 65
de oſſibus Oreſtis, Lacedæmoniis redditum I, 67
ad Crœſum I, 91
de Iſthmo Cnidiis datum I, 174
v. oracula.
Pythii Lacedæmone qui VI, 57
Pythius Atyis f. Lydus VII, 27
ejus ingentes facultates VII, 27, 28
ejus filius à Xerxe diſſectus VII, 39
Pytho I, 54
Pythogenes in Inycum oppidum relegatur VI, 23

R.

Radinaces, Perſis, inſtar olei VI, 119
Raſura Argivorum I, 82
Regem ubi conſpici nefas I, 199
rex ubi ſtatura maximus deligitur III, 20
Reges Saitæ in Ægypto II, 169
Regio nulla ſibi præbet omnia I, 32
Regis Græci civilitas IV, 78
Regna olim pecuniæ egena VIII, 137
Regum jura apud Laconas VI, 56
Regum filios benigne tractant Perſæ III, 15
Rerum humanarum inconſtantia I, 5
rerum omnium inſpiciendus exitus I, 32
res divinitus futuræ ſignis declarantur IX, 99
Reſtibus inſtructa pugna VII, 84
Rex Perſarum non vincitur beneficiis VII, 39. IX, 18
Rhampſinitus rex Ægypti: & ejus ſimulacra II, 121
filiam proſtituit *ibid.*
ejus ingentes pecuniæ *ibid.*
Rhampſiniti deſcenſus ad infernas ſedes II, 122
Rhapſodi propter Homerica carmina expulſi Sicyone V, 67
Rhegium I, 176, 177
Rheginorum maxima cædes VII, 170
Rhenæa VI, 97
Rhodi populus Lindii VII, 153
Rhodium mare ubi I, 174
Rhodope mons IV, 49
Rhodopis meretrix famoſa II, 135
ejus an pyramis una II, 134, 135
ejus donarium in templo Delphico II, 135
Rhodus civitas II, 178
Rhœcus architectus III, 60
Rhœtium opp. VII, 43
Rhypes pars Achæorum I, 145
Ridere coram aliquo apud Perſas indecens I, 99
Roſæ ſexagenûm foliorum VIII, 138
Rubrum mare II, 8, 158, 159
Ruinæ hominibus diſciplinæ ſunt I, 207

S.

Sabacus rex Æthiopum II, 137, 152
Ægyptum ſubigit *ibid.*
ejus acta in Ægypto II, 137, 138
viſo in ſomnis Ægyptum relinquit II, 139
Sabyllus Gelous VII, 154
Sacæ populus III, 93. VII, 9
Sacas omnes Scythas Perſæ vocant VII, 63
Sacarum in Xerxiano exercitu armatura, & dux VII, 64
Sacerdotes Ægyptiorum II, 37
Sacra ante expeditionem IX, 19
Sacra & profana vulgo non diſcreta II, 65
Sacra Cabirorum à Pelaſgis ſumpta II, 51
Sacra Triopii Apollinis I, 143
Sacrificium publicum VI, 57
Sacrum Panionium I, 143
Sadyattes Ardyis fil. rex Lydiæ I, 16, 18
Sagartii, Perſarum genus I, 125. III, 23. VII, 84
eorum tributum III, 93
Sagitta ad cœlum excuſſa à Dario V, 105
Sagittæ, Scytharum robur IV, 132
Sais urbs Ægypti II, 28, 59
Sais urbs regia Apriæ II, 163, 170
Saitana plaga II, 165
Saitanorum regum ſepultura II, 169
Saiticum oſtium Nili II, 17
Sal ſua ſponte creſcens IV, 53

ex lacu VII, 30
salis colles ubi IV, 181, 182, 183
Salinarii Ægyptii concubitus cum muliere mortua II, 89
Sala urbs Samothraciæ VII, 59
Salamis Atheniensium refugium VIII, 56
Salaminii Cypri IV, 162. V, 104. H, 28
Samii à Lacedæmoniis tentati III, 47, frustra 55
Samium templum II, 148
Samothracia VI, 47
Samothraciæ populus Pelasgi II, 51
Samothraces jaculatores VIII, 90
Samothracii muri VII, 108
Samus & Samiorum lingua I, 142
Sami eversionis per Darium causa III, 139
Samus Sylosonti traditur III, 149
Samiorum Æschrionia tribus III, 26
Samiorum crater IV, 152
Samii Zanclam occupant V, 23
Samiorum Apaturia H, 29
Samiorum tria miranda III, 60
Samyris sapiens VI, 127
San Dorum I, 139
ea littera Persarum nomina terminantur *ibid.*
Sana urbs VII, 22, 122
Sanacharibus rex Arabum & Assyriorum Ægyptum invadit II, 141
fugatur *ibid.*
Sandalium Persei II, 91
Sandanis Lydus I, 71
Sandoces Thaumasii f. cruci affigitur, & liberatus tandem capitur VII, 194
Sanguinem lingendo fœderis fit vinculum I, 74
Sapæi Thraciæ populus VII, 110
Sapientes non esse potentes, acerbum IX, 16
Sappho poëtria II, 135
Sarangæi populus III, 93, 117
Sarangarum in Xerxis exercitu armatura VII, 67
Sardanapalus rex Nini II, 150
ejus thesaurus *ibid.*
Sardena mons H, 9
Sardinia I, 170
Sardinia insula maxima V, 106 & 124
Sardis à Cimmeriis captæ I, 15
Sardis una parte saltem expugnabiles & earum expugnatio I, 84
captæ & concrematæ ab Ionibus V, 101, 105
Sardium reges Heraclidæ I, 7
Sardium primus rex Argon I, 7 Meles I, 86
Sardius Leo circumlatus ubi I, 86
Sardium expugnatio in tertium annum dilata à deo I, 91
Sardonium linum II, 105
Sardonium mare I, 166
Sarga urbs VII, 122
Sarpedon & Minos EUropæ filii I, 173
Sarpedonium promontorium VII, 58
Saspires populus III, 94
eorum armatura VII, 79
Sataspes Achæmenides IV, 43
cruci affixus *ibid.*
Satræ Thraciæ populus VIII, 110, 111
Satrapiæ Persarum I, 192. III, 89, 90, &c.
Sattagydæ populus III, 91
Saulius rex Scytharum IV, 76
interficit patruelem Anacharsin IV, 76, 77
Sauromatæ Amazonibus miscentur IV, 110, 113, 114
solœcissant lingua Scythica IV, 117
eorum uxores & conjugia IV, 116, 117
Scæus pugil V, 60
Scamander fluvius V, 65
ejus aqua exercitum Xerxis defecit VII, 42
Scamandronymus pater Charaxi II, 135
Scaptesyle VI, 46
Sceptra gerendi ratio apud Babylonios I, 195
Schœnus mensura II, 6
Sciathus insula VII, 176, VIII, 7 & 90
Scidrus oppidum VI, 20
Sciona urbs in Pallena VII, 122
Sciradis Minervæ templum VIII, 94
Scironis via in Isthmo VIII, 71
Scholæ tectum in pueros corruens VI, 27
Scolos oppid. IX, 15
Scolopoeis IX. 96
Scolti, Scythæ, unde nominati IV, 6
Scopadæ Thessali VI, 120
Scopasis rex Scytha IV, 127
Scutum Persis ostendisse dicuntur Alcmæonidæ VI, 121 & Herodoti de ea re sententia VI, 123, 124
Scylace urbs I, 57
Scylax Caryandeus IV, 44
Scylacis cujusdam supplicium V, 33
Scyles Aripithis filius rex Scytharum IV, 78
ejus interitus IV, 80
Scyllias urinator VIII, 8
Scytha Herculis filius IV, 10
Scytharum origo IV, 5
Scytharum regum origo IV, 10
Scythæ nomades pecuarii I, 73. IV, 19, 55. VI, 84
Scytharum nomadum seditio I, 73. IV, 11
Scythæ trucidatum coctumque puerum Cyaxari loco venationis offerunt I, 73
ad Alyattem confugiunt *ibid.*
in Asiam transeunt I, 103. IV, 12
Cimmerios ex Europa pellunt I, 103. IV, 11
Mediam occupant I, 104
eorum cum Medis ad Caucasum congressio *ibid.*
fusis Medis Asia potiuntur I, 105
Uraniæ Veneris templum depeculantur: unde femineo morbo corripiuntur I, 105
à Medis inebriati, quum Asiam aliquandiu obtinuissent, occiduntur I, 106
à Sesostre subacti II, 103, 111
Scytharum servi cur oculis orbentur IV, 2
Scytharum ratio emulgendi lactis IV, 2
Scythæ aratores IV, 18, 19, 53, 54
Scythæ AUchatæ IV, 6
Scythæ regii IV, 57
Scytharum mores IV, 46, &c.
dii IV, 59
jusjurandum IV, 68
eorum mos in cædendis victimis IV, 60
in hostes sævitia IV, 62, 64
mos ineundi fœderis IV, 70
Scyth. regum sepultura IV, 71, 72
à Scyle Scytharum defectio IV, 80
Scythæ suorum institutorum observantissimi IV, 76, 80
Scythis eorumque equis asinorum & mulorum vox insuetal V, 129
Scyth. munera ad Darium IV, 130
Scyth. intemperantia VI, 84
Scythæ Persis Sacæ appellati VII, 63
Scythia vetus ubi IV, 99
Scythiæ duæ partes *ibid.*
Scythiæ flumina IV, 47
Scythia lignorum inops IV, 61
Scythicæ grues ubi hybernent II, 22
Scythicum gramen IV, 58
Scythicus exercitus contra Mediam VII, 20
Scythes Zanclæorum rex VI, 23, 24
Scythes Cadmi Coi pater VII, 163
Sebennitana plaga II, 166
Sebennyticum ostium Nili II, 17
Seditionis intestinæ pravitas VIII, 3
Seldomus *Pigris* pater VII, 98
Selinusii pop. V, 46
Selymbria oppidum VI, 33. VII, 33
Semen Indicum quale III, 100
Semiramis Babyl. regina I, 184
ejus egregia monumenta *ibid.*
Senectæ maximus honos apud Ægyptios II, 80
senes ubi mactentur III, 99
Sepias litus VII, 183, 188
Sepulcra patria Scytharum IV, 127
Sepulcrum Alyattis apud Lydos I, 93
sepulcra Babyloniorum I, 198
sepulcra vitrea III, 24
sepulcrum Helles filiæ Athamantis VII, 58
Serbonis palus II, 6. III, 5
Seriphii populus VIII, 46
Sermyla Græca urbs VII, 122
Serpentum sacrorum descriptio II, 74
serpentum sepultura in Jovis templo *ibid.*
sterilitas III, 105
serpentes cornuti IV, 192
serpentes alati II, 75, 76
serpentum alatorum generatio IV, 108, 109 thuriferas arbores observantes III, 107
serpentum vis apud Neuros IV, 105
serpentibus vescentes IV, 183
serpens arcis Athenarum custos VIII, 41
Serrium promontorium VII, 59
Servitutem aversantur Phocæenses I, 164

Servi Scytharum cur oculis priventur IV, 2
nulli in Græcia VI, 137
servi boni interdum hominibus malis, & contra VIII, 68
servorum bellum 6, 83
Sesami Babylonici proceritas I, 193
Sesostris rex Ægypti II, 102, &c.
quas gentes subegerit II, 103
ejus cippi & inscriptiones & monumenta II, 106
Sestus urbs IV, 142. VII, 33
à Græcis obsidetur IX, 113, &c.
Sethon Ægypti rex, Vulcani sacerdos II, 141
ejus mira victoria de Assyriis *ibid.*
ejus statua II, 141
Sicinus Themistoclis VIII, 75
Sicas Cybernisci pater VII, 98
Sicania, tempore Herod. Sicilia dicta VII, 170
Sicyon V, 67
Sicyoniarum tribuum nomina V, 68
Sicyoniis & Ægyptiis irrogata multa ab Argivis VI, 92
Sidon Phœnicum urbs II, 116. III, 136
Sidonia navis Xerxis VII, 28
Sigeum & ejus occupatio per Pisistratum V, 65, 94
Sigeum in Hellesponto Troicum IV, 38
ad Scamandrum V, 65
Sigma littera Persarum nomina terminantur I, 139
Sigynæ populus ubi V, 9
sigynarum appellatio quid apud alios notet V, 10
Silenus ubinam captus fuerit VIII, 138
Sileni Marsyæ pellis in utrem formata ubi suspensa VII, 26
Sillicypria eorumque fructus pro oleo in lucernis II, 94
Silphium ubi IV, 170, 192
Simiarum comestores IV, 194
Simiarum ubi maxima vis *ibid.*
Simonides Ceus V, 102
Simonides Leoprepis f. & ejus epigrammata VII, 228
Simulacrum pistricis Crœsi I, 51
simulacra ab Ægyptiis primum diis consecrata II, 4
simulacrum Jovis arietina facie II, 45 Panis II, 46 æstatis & hyemis II, 121
simulacrum ex pelvi factum ab Amasi & cur II, 172
simulacrum Veneris in Cyrene, ob preces exauditas II, 181
simulacra Minervæ lapidea duo II, 182
simulacrum Isidis bubulis præditum cornibus II, 41
simulacrum Mercurii porrectum veretrum habens II, 51
simulacrum Darii lapideum III, 88
simulacrum Vulcani Pataicis simile III, 37
simulacra soli Marti faciunt Scythæ IV, 59
simulacra ex oleis, Damiæ & AUxesiæ V, 82
Sindus urbs VII, 123
Singus urbs VII, 122
Sinope urbs I, 76. II, 34. IV, 12
Sinus Arabici maris descriptio II, 11
Sipia, locus VI, 77
Siphnus insula dives metallis III, 57
multata à Samiis III, 58
Siphnii quas naves Salaminem miserint VIII, 46
Siris Italiæ VIII, 62
Siris Pæoniæ VIII, 115
Siromitres OEbazi f. Paricaniorum dux VII, 68
Masisti pater VII, 79
Siromus Mattenis pater VII, 98
Siromus pater Chersios Salaminii V, 104
Sisimaces dux V, 121
Sisamnes Hydarnis fil. Ariorum dux VII, 65
Sisamnes Otanis pater injuste judicans excoriatus jussu Cambysis V, 25
Sisyra genus penulæ VII, 67
Sitalces Thracum rex IV, 80. VII, 137
Sithonia regio VII, 122
Siuph urbs Ægypti II, 172
Smaragdus Polycratis III, 41
Smerdis Cambysis fr. III, 30
ejus à fratre mandata cædes perpetratur *ibid.*
occisum à se Cambyses luget III, 65
Smerdis fictitius regno potitur *ibid.*
ex auribus amputatis agnoscitur III, 69
occiditur III, 30
Smerdones Otanis fil. Xerxis exercitus dux VII, 82, 121
Smila oppidum VII, 123
Smindyrides Sybarita unus ex procis filiæ Clisthenis VI, 127
Smyrnæ origines I, 16
à Gyge oppugnata I, 14
ab Alyatte capitur I, 16
à Colophoniis condita *ibid.*
uti ab Ionibus dirempta I, 149
Smyrna Thesei uxor H, 2
Smyrna Æoliæ civitas condita eaque celeberrimum emporium H, 5
ut amissa ab Æolibus I, 149
Sobolis procreandæ præmia apud Persas I, 136
Sogdi populus III, 93
eorum in Xerxis exercitu armatura VII, 66
Sol Massagetarum deus I, 212 Soli Massagetæ equos immolant I, 216 Sol auctor exundationis Nili II, 25
Soleæ Bœoticæ I, 195
Solis insoliti ortus, quos referunt Ægyptii II, 142
solis vis in India III, 104
solis mensa ubi III, 18
solis fons IV, 181
solem execrantes IV, 184
solis eclipsis Xerxe movente exercitum contra Græcos VII, 37
sol Græcorum deus *ibid.*
sol pro mercede redditus VIII, 137
sol obscuratus I, 47, 103. VII, 37
solis sacræ oves ubi IX, 91
Soli urbs & ejus obsessio V, 115
Solii in Cypro V, 110
Solon legislator Athen. I, 29
ejus peregrinatio in Ægyptum I, 30
in Cyprum veniens, carminibus celebrat Philocyprum V, 113
ejus cum Crœso de beatitudine colloquium I, 20, 31, 32, 33
Solonis lex Athen. data II, 177
Soloeis promontorium II, 32. IV, 43
Solymi olim Milyæ dicti I, 173
Somnium filiæ Polycratis III, 124
Hipparchi V, 56
Somniorum natura VII, 16
Sophanes Decelensis VI, 92. Eutychidis fil. IX, 72
ejus ancora & præclara facinora IX, 73, 74
Sophistarum totius Græciæ peregrinatio I, 29
Sororem Cambyses ducit, occidit, & aliam superinducit II, 31, 32
Soror eadem & uxor III, 31
Sosiclis Corinthii de restituendo Hippia oratio V, 92
Sosimenes Panætii pater VIII, 82
Sostratus Laodamantis fil. IV, 152
Spaco Medis canis appellatur I, 110
Spargapises Tomyridis f. à Cyro capitur I, 211
seipsum interimit I, 213
Spargapithes Agathyrsorum rex IV, 76, 78
Sparta urbs Lacedæmonis VII, 234
Spartiatarum instituta à quo I, 65
Spartiatæ Lycurgum delubro ædificato colunt I, 66
non donant civitate peregrinos IX, 34
Spartiatarum cum Argivis de Thyrea agro contentio I, 82
Spartiatarum regum dignatio & jura VI, 55, &c.
eorum senatus VI, 75
de regibus V, 75
Spart. cædes ad Thermopylas VII, 224
eorumque epigrammata VII, 228
Spasmi remedia IV, 187
Spathæ palmarum VII, 69
Sperchius amnis Anticyram præterlabitur VII, 198, 228
Sperthies Aneristi f. cum Bule se offert ad placandam iram Talthybii, eorumque acta VII, 134, 135, 136, 137
Sphendaleæ opp. IX, 15
Spina Ægypti & ejus gummi II, 96
Sponsa ubi dotem concubitu quærat IV, 172
Spuere apud Persas indecorum I, 99
Squamosus piscis Ægypt. sacer II, 72
Stadium, orgyia, passus, cubitus, pes II, 149
Stagirus Græca urbs VII, 115
Stathmi regii quid V, 52
Stentoris palus VII, 58
Stenyclerus IX, 63
Stesagoras Cimonis pater VI, 34, 103
Stesagoræ cædes VI, 38
Stesenor Curii tyrannus V, 113
Stesileus Thrasyli fil. VI, 114
Strattis Chiorum tyrannus IV, 138. VIII, 132
Strobilos, pini fructus H, 20
Struchates populus Mediæ I, 101

Struthi subterranei IV, 192. VI, 175, 192
Strymon fluvius I, 64. V, 113. VII, 113 ejus fontes VIII, 115
Strymonias ventus VIII, 118
Strymonii prius, qui Thraces VII, 75
Stryma Thasiorum urbs VII, 108, 109
Stymphalis palus VI, 76
Styracis usus ad thus legendum III, 107
Styreenses gens Dryopica VIII, 1, 46
Styreorum insula VI, 107. IX, 28
Styx & ejus aqua VI, 74
Sua quemque inspicere debere I, 8
Suadelæ numen VIII, 111
Subulci apud Ægyptios profani II, 47
Successionis jus apud Spartiatas VII, 3
Suniacum jugum IV, 99
Sunium VI, 87
Supplex IX, 75
Sus animal spurcum apud Ægyptios II, 47
sus hostia Lunæ & Liberi patris *ibid.*
sues apud Scythas IV, 63
sue abstinent Ægyptii II, 28 IV, 186
Susa oppidum I, 188. V, 49, 52
Memnonia VII, 151
Syagrus Lacedæmoniorum legatus ad Gelonem VII, 153, 159
Sybaris urbs capitur V, 44. VI, 21
maxime florens VI, 127
Sybaritanum bellum V, 45
Syene urbs Thebaidos II, 28
Syennesis Cilicum rex I, 74. V, 118
Syennesis Cilix, dux in classe Xerxiana VII, 98
Syleos campus VII, 115
Syloson Polycratis fr. Æaci fil. III, 39, 139, 140, &c. 149
Syloës promontorium IV, 43
Symæ vicinum mare ubi I, 174
Syrgis fluvius in Mæotidem influit IV, 123
Syria Ægypto contermina II, 116. III, 5
Syria Palæstina III, 91. VII, 89
Syrii circa Pteriam I, 76
Syrii Græcis Cappadoces I, 6, 72. III, 90
Syrorum prædia Crœsus devastat, eosque exterminat I, 76. V, 49
Syrorum in exercitu Xerxiano armatura VII, 72. Syrii Palæstinam incolentes VII, 89
Syrii Græcis, qui barbaris Assyrii VII, 63
Syropæones in Asiam abducti V, 15

T.

TABELLA totius orbis V, 49
Tabellionum Persarum cursus & modus VIII, 98
Tabiti Scythis Vesta IV, 59
Tachompso insula II, 29
Tænarus locus VII, 168
Talaus Adrasti pater V, 67
Talentum Babylonicum III, 89
Talthybii ira in Lacedæmonios VI, 134, 137
Talthybii templum apud Spartiatas VII, 134
Talthybius Agamemnonis præco *ibid.*
Talthybiadarum honos apud Spart. *ibid.*
Tanagra IX, 15 & 34
Tanagram præterfluit Thermodon IX, 42
Tanagræi Thebanorum vicini V, 79
Tanagricus tractus V, 57
Tanais fluvius IV, 20, 123
Tanitana plaga II, 166
Tarentum urbs III, 138. IV, 99
Tarentini III, 138
eorum maxima cædes VII, 170
Targitaus & ejus tres filii IV, 5
Tartessiacæ mustelæ IV, 192
Tartessus emporium nobile IV, 152
Tartessum Phocæenses aperiunt I, 163
Tartessiorum rex Arganthonius *ibid.*
Tauchira oppidum IV, 171
Tauri Iphigeniam Agamemnonis filiam colunt IV, 103
eorum mons *ibid.*
Taurica gens IV, 99, 103
Taurici montes IV, 3
Taurica regio IV, 99
Taxacis Scythiæ rex IV, 120
Taygetus IV, 145
Tearus fluvius, & ejus medica vis V, 90
ejus fontes partim calidi, partim frigidi *ibid.*
cippus ei à Dario erectus IV, 91
Teaspes Persa pater Pharandatis VII, 79. IX, 75
Tegea Arcadum VI, 105. VII, 170
Tegeates I, 65 & Argivi bellant cum Lacedæmoniis IX, 34
Tegeatibus à Lacedæmoniis bellum infertur I, 66. IX, 26
ubi mortuus Leutychides VI, 72
Teii demigrant in Thraciam capta sua urbe, & Abdera condunt I, 68
Telamon heros VIII, 64
Teleon Ionis filius V, 66
Teleboæ V, 59
Teleclus fil. Archelai VII, 204
Teleion Persis Tycta, id est, cœna IX, 109
Telesearchus II, 142
Telines & ejus gesta VII, 153
Telli Atheniensis historia I, 30
Telliadæ IX, 36
Tellias vaticinus VIII, 27
Tellus eadem non fert omnia I, 32
Tellus Scytharum dea, & Apia Scythis dicitur IV, 59
Telmessenses conjectores I, 78
Telus insula VII, 153
Telys Sybaritarum rex V, 44
Temeni posteritas VIII, 137, 138
Tempe locus ubi VII, 173
Templa & sacra separata V, 61
Tenedus I, 151
capta à Persis VI, 31
Tenia navis VIII, 82
Teniis honor datus Delphis *ibid.*
Tenus (Temnus) Æoliæ civitas I, 149
Tenus insula IV, 33. VI, 97
Teos nomen à Pelasgis II, 12
Teos oppidum I, 142. II, 178
capta ab Harpago I, 168
impensas adjuvit exstruendi fani in Ægypto II, 178
Terillus, Crinippi fil. Himeræ tyrannus VII, 165
Termeneus Histiæus V, 37
Termilæ vocantur Lycii Milyadæ I, 173. VII, 92
Terram & aquam poscere IV, 126. V, 18
terræ divisio tripartita II, 16
terræ motus tanquam prodigium in Scythia IV, 28
Tesserarum ludi inventores I, 94
Tethrippotrophus VI, 35
Tethronium oppidum VIII, 33
Tetramnestus Sidonius VII, 98
Teucri VII, 20 & 43
Teuthrania II, 10
Thales Milesius defectionem solaris luminis Ionibus prædixit I, 74
ejus inventum in traducendo per fluvium Crœsi exercitu I, 75
consilium Ionibus datum I, 170
ejus de incremento Nili sententia innuitur II, 20
Thamanæi populus II, 93
Thamimasades Neptunus apud Scythas IV, 59
Thannyras Inari Afri filius III, 15
Thasia metalla VI, 46, 47
Thasii subacti à Mardonio VI, 44
muros diruere jussi VI, 48
in continente possederunt Strymam VII, 108
Thasiorum urbes in continente VII, 118
Thasus & ejus conditores II, 44. VI, 47
ab Histiæo tentata VI, 28
Thaumasias Sandocis pater VII, 194
Theasides Spartiata VI, 85
Thebæ campus VII, 42
Thebæ Ægyptiæ II, 3
ibi pluviam decidisse, maximum miraculum III, 10
Thebæ olim Ægyptus vocatæ II, 15
Thebani Jovis fanum I, 182
Thebanis arietes sacrosancti II, 42
Thebana plaga II, 166
Thebanis stigmata inuruntur regia VII, 233
Thebani à Græcis obsidentur IX, 85
Thebani eligunt Amphiaraum auxiliatorem VIII, 134
Thebe, Asopi filia V, 80
Themistocles Neoclis f. VII, 143, 173
corrumpit duces, ut maneant VIII, 5
ejus strategema VIII, 22
litteræ ad Iones lapidi incisæ *ibid.*
cum Aristide simultas VIII, 79
vafrities, exactio, avaritia VIII, 75, 112
omnium Græcorum prudentiss. VIII, 110
secundas retulisse judicatur è prœlio navali contra Persas VIII, 123
ut honoratus Spartæ VIII, 124
responsum livido cuidam datum VIII, 125
Themiscyra IV, 86

Themiſon Theræus IV, 154
Theocydes pater Dicæi VIII, 65
Theogoniæ cantus in ſacrificiis Perſarum I, 132
Theomeſtor Androdamantis fil. VIII, 85. IX, 89
Theophaniorum feſtum I, 51
Theopompus rex Spart. VIII, 131
Thera inſula quondam Calliſta IV, 147
à conditore Thera vocata IV, 148
ſeptem annos pluviam non ſentit IV, 151
Theræorum colonia IV, 156
Therambus in Pallena urbs VII, 123
Therapne locus VI, 61
Theres Auteſionis f. Cadmeus genere IV, 147, 148
Therma urbs VII, 123, 127
Thermæus ſinus VII, 123. VIII, 127
Thermodon fluv. II, 104. IV, 86. IX, 27, 42
Thermopylarum mons VII, 176, 219
ad eas prœlium Lacedæmoniorum & Perſarum VII, 225, &c.
Theron Agrigentinorum monarchus VII, 165
Therſander Orchomenius IX, 16
Theræ avus & Auteſionis IV, 147. VI, 52
Theſeus Theſſalus conditor Smyrnæ H, 2
raptor Helenæ IX, 72
Theſmophoria II, 171
Epheſi VI, 16
Theſpia urbs incenditur VIII, 50
Theſpienſes V, 79 adſumunt cives VIII, 75
Theſproti populus V, 92, 7. VIII, 47
Theſſali cæſi ab Phocenſibus VIII, 27 & 28
Theſſaliæ deſcriptio VII, 128, 129
equæ ibi omnium optimæ VII, 196
Theſſalus ſocius Doriei V, 46
Theſtis fons IV, 159
Theſtorides litterarum profeſſor H, 15
ejus perfidia erga Homerum H, 16
quæ illi non bene ſemper vertit H, 24
Thetidi ſacrificant magi VII, 191
Thmuitana plaga II, 166
Thoas in Lemno VI, 138
Thoës in Libya IV, 192
Thomanii populus III, 117
Thonis præfectus Canobici oſtii II, 114
Thoraces picturati Amaſis regis III, 47
Thorax Lariſſæus IX, 57
Thoricum Atticæ IV, 99
Thraces à Crœſo ſubacti I, 28
à Seſoſtre ſubjugantur II, 103
populus Aſiæ III, 90
cannabe veſtiuntur IV, 74
adverſus tonitrua ſagittas excutiunt IV, 94
Bithyni & Strymonii qui appellati VII, 75
Xerxis ſocii VII, 185
Jovis ſacrum currum cum equis abegerunt VIII, 115
Thracum ſepulturæ quales V, 8
Thracum in Xerxiano exercitu armatura VII, 75, 76
Thracia tellus deſcripta IV, 99
Thracia gens ejuſque mores V, 3, &c.
Thraciæ muri VI, 33
Thraſybuli Mileſiorum tyranni commentum I, 21, 22. aliud V, 92
Thraſycles Lamponis pater IX, 89
Thraſydeius Aleuades IX, 57
Thraſyleus Steſilei pater VI, 114
Thriaſius campus VIII, 65. IX, 7
Thrixæ oppidum IV, 148
Thus ubi & quomodo colligatur III, 107
Thyiæ Cephiſſi filiæ fanum VII, 178
Thyni à Crœſo ſubacti I, 28
Thyrea ager VI, 76, & de eo contentio I, 82. III, 59
Thyſſagetæ populus IV, 22
Thyſus urbs VII, 22
Tiaræ III, 12
Tiarantus fl. Scythiæ IV, 48
Tibareni populus III, 94
eorum in Xerxis exercitu armatura VII, 78
Tibeſis fl. Scythiæ IV, 49
Tigranes Achæmenides Medorum dux VII, 62
ejus generoſa ſententia VIII, 26
Tigranis ducis ſpecies & ſtatura IX, 95
Tigris fluvius in rubrum mare infunditur I, 89. V, 52. VI, 20
Tigres tres & eorum ortus V, 52
Tigris oſtium VI, 20
Tilones piſces V, 16
Timareta antiſtes Dodonæa II, 94
Timegenides Theban. IX, 85
Timeſitheus V, 72
Timeſius Clazomenius I, 168
Timnes Spargapithis tutor IV, 76
Timo ſacrifica, Paria genere VI, 134, 135
Timodemus Aphidnæus VIII, 125
Timogenides Thebanus IX, 37
Timon Androbuli fil. Delphus VII, 141
Timonax Timagoræ filius VII, 98
Timoun fœmina ſacerdos VI, 134
Timoxenus Scionæorum imper. VIII, 128
Tiryns VI, 77, 83. VII, 137
Tirynthia regio VI, 76
Tiſamenus Græcorum aruſpex IX, 32
Tiſamenus Spart. IV, 147. VI, 12
Tiſander Hippoclidis pater VI, 127, 129
Tiſias Lyſagoræ pater VI, 133
Titacus Aphidnæus IX, 72
Tithæus Datis filius VII, 88
Tithorea Parnaſſi VIII, 32
Titormus Ætolus frater Malæ VI, 127
Tmolus I, 84, 93. V, 101
Tmolus auri ramenta profert I, 93
Tomyris Maſſagetarum regina à Cyro bello petitur I, 205, &c.
ejus magnanimitas I, 212
Cyri caput cruori immergit I, 214
Tonitrua in Xerxis exercitum ingruunt VII, 42
Tornax Laconicæ I, 69
Torona Græca urbs VII, 22, 122
Trachea Cherſoneſus IV, 99
Trachinia regio Melidis VII, 201
Trachiniæ petræ VII, 98
Trachinii VII, 175
Trachis urbs VII, 199
Trapezus Arcadiæ VI, 127
Traſpies Scythæ IV, 6
Trauſi populus Thraciæ V, 4
Travus fl. VII, 109
Tria capita, ſeu capita quercus, locus ſic dictus IX, 38
Triballicus campus IV, 49
Tribus in Sardibus IV, 45
Trintatæchmes Perſa dux VII, 82
Triopii Apollinis ſacrum atque certamen I, 144. IV, 39. VII, 153
Triopium Cnidiorum regio I, 144, 174
Triopium promontorium IV, 38
Tripodes in templo Apollinis Iſmenii V, 59 & 60 & 61
Tripus apud Tritonidem paludem IV, 179
Tritæenſes Achæorum pars I, 145
Tritæchmes Artabazi filius I, 192
Trieterica & Bacchanalia apud Gelonos IV, 108
Triteæ oppid. VIII, 33
Triton fl. & Tritonis palus IV, 178, 191
Trojana ætate tertia poſt Minoën VII, 171
Trophonium VIII, 134
Tutelaris Minervæ templum apud Chios I, 160
Tychius coriarius, Homeri hoſpes H, 9
ab Homero celebratur H, 26
Tycta, Perſicæ cœnæ regalis nomen IX, 109
Tymnes Hiſtiæi pater V, 37. VII, 98
ubi occultatus III, 5
Tyndaridarum expeditio in Atticam IX, 72
Tyndaridarum unus relinquitur in urbe Sparta V, 75
Tyndarus II, 112
Typhon II, 156. III, 5
Tyrannis lubrica res III, 53
Tyrannidis incommoda V, 92
Tyrannorum mores III, 80
Tyrannum ſecundum ejecto priore nullus admittit VI, 5
Tyres Scytha IV, 80
Tyres fl. IV, 11, 47, 51, 53, 82
Tyreus (Tereus) Sitalcis pater VII, 137
Tyritæ, Græci IV, 51
Tyrus quando extructa II, 44
Tyriorum caſtra, locus II, 112
Tyrodiza Perinthiorum VII, 25
Tyrrhenus Atyis f. colonias in Tyrrheniam ducit I, 94
Tyrrheni oppugnant Phocæenſes I, 166
Tyrrhenia ſeu Thuſcia I, 163
Tyrrheniam Phocæenſes aperiunt I, 163

V.

Vaccæ Iſidi ſacræ II, 41
Vaccinam non guſtantes IV, 186
Vates in exercitu IX, 32
Vaticini Scytharum IV, 67
Veneris Uraniæ templum à Scythis com-

compilatum I, 105
Veneris fanum apud Cyprum *ibid.*
templum apud Cythera *ibid.*
Mylitta Affyriis dicta, Arabibus Alitta, Perfis Mitra I, 131
Veneris templum apud Atarbechin II, 41
Veneris hofpitæ quæ Helena fuit ædes II, 112
Scytharum dea & ab iifdem Artimpafa dicta IV, 59
Vehiculum Spartæ honoratum VIII, 124
Venti etefiæ non funt cauffa exundationis Nili II, 20
ventorum ara in Thyia VII, 178
Ventus Strymonias VIII, 118
Venus Affyria & Babylonica I, 199
Veritas & mendacium ejufdem precii III, 72
Verua quina Æolum H, 37
Vefta Scytharum dea IV, 59
Veftes laneæ ubi profanæ II, 81
Veftis Ionica & Dorica V, 87
Via facra VI, 34
Vici Medorum I, 86
Vicinos Medi & Perfæ colunt I, 134
Victimæ cædendæ ritus apud Scythas IV, 60
Vinum palmeum II, 86. ex hordeo apud Ægyptios II, 77
Viperarum generatio cur rara III, 108, 109
Vir prudens in fufcipiendo quid cogitet VII, 49
Virginum auctio apud Babylonios I, 196
virgines ubi devirginentur à rege IV, 168
virginum anniverfarius conflictus IV, 180
Viri pauci apud Perfas, homines multi VII, 210
Vita Ionica IV, 95
Vitæ humanæ brevitas & calamitas VII, 46
dies varii I, 32
Vivos defodere Perfis in ufu VII, 114
Ultio fratris neceffaria III, 65
vehemens apud Deos invidiofa IV, 205
Ulyffes H, 7, 26
Umbri pop. I, 94. IV, 49
Vocaliffimus Ægyptius IV, 141
Urbana Minerva V, 82
Urbium Græciæ incrementa decrementaque I, 5
Urbes à Dario in Scythia conditæ IV, 124
Uraniæ Veneris fanum vetuftiffimum I, 105
ejus templum à Scythis diripitur *ibid.*
apud Perfas facrificia I, 131
Urania Venus Alilat Arabibus dicta III, 8
Urina hirci fpafmi remedium IV, 187
Urforum ac luporum fepultura II, 67
Urotalt Arabibus, Dionyfus III, 8
Utii populus III, 93 & eorum in Xerxis exercitu armatura VII, 68
Vulcani facerdotes II, 3
& maximum templum Memphi II, 99
veftibula II, 101, 121
Vulcani coloffus II, 176. & fax VII, 98 Vulcani templum & ftatua III, 37
Vulpanferes Ægyptiis facri II, 72
Uxor Candaulis Gygi nuda vifa I, 9
uxorum mactatio ad mariti funus V, 5
uxores Athenienf. raptæ VII, 138

X.

Xanthius campus I, 176
Xanthii populus *ibid.*
Xanthippus Ariphronis f. VI, 131, 136. VII, 33. VIII, 131
Xanthippus dux Athenienfium cruci figit Artayćten IX, 119
Xanthus Samius I, 134
Xenagoras Praxilai f. Halicarnaff. IX, 106
Xeni, hoftes IX, 11
Xerxes Darii filius I, 183
Xerxis genealogia VII, 11
impius & fceleftus VIII, 109
Xerxes quid Græcis fignificet VI, 98
rex Perfarum declaratur VII, 3
cur bellum Græcis intulerit VII, 6, 7
copiæ Xerxis maximæ VII, 20
Xerxes Hellefponto compedes injicit VII, 35
Xerxis crudelitas VII, 39. IX, 111
Xerxis dona in Hellefpontum collata VII, 54
Xerxis exercitus in Europam trajectus VII, 56
Xerxi quæ oftenta oblata fint VII, 57
Xerxes exercitum fuum luftrat VII, 59
ejus copiarum catalogus & numerus VII, 60, 61, 62 &c. 184 &c.
Xerxis duces qui fuerint VII, 82, 98
Xerxis magnanimitas VII, 136
confidentia VII, 146
Xerxiana claffis VII, 184
Xerxis formæ dignitas VII, 187
Xerxi naves quadringentæ fubmerfæ VII, 190
Xerxis ad Thermopylas clades VIII, 24
Xerxis ridiculum factum *ibid.*
Xerxis impietas VIII, 109
ejus copias fames & peftis extinguit VIII, 115
ejus reditus in Afiam VIII, 117, &c.
Xerxis amores IX, 107. & *paffim plurima de eo toto libro* VII & VIII.
Xuthus Ionis pater VII, 94
Xyftum aureum Amphiarao donatum I, 52

Z.

Zabeces, Afri IV, 193
Zacynthii pop. III, 59. VI, 70
Zacynthus IV, 195. VI, 70
Zancla, nunc Meffana dicta VII, 154 & 163
pulcherr. urbs VI, 25
Zanclæi populus VI, 22
proditi ab Hippocrate *ibid.*
Zamolxis dæmon ejufque cultus IV, 19, 95 *ubi* alia de eo.
Zegeries, murium genus in Africa IV, 192
Zeuxidamus Leutychidis f. VI, 71
Zira amiculi genus VII, 69
Zoë IV, 158
Zona urbs Samothraciæ VII, 59
Zopyrus fe mutilat III, 154
ejus ad Babylonios ficta fuga III, 156
Babylonici exercitus dux declaratur III, 157
ejus præftantia III, 160
Megabyzi pater *ibid.*
Zopyri filia vitiata à Satafpe IV, 43
Zopyrus Megabyzi fil. III, 160
Zopyrus à rege deficit & Athenas fugit III, 160
Zofter locus VIII, 107
Zygantes, Afri IV, 194
fimiarum comeftores *ibid.*

FINIS.

IN-

INDEX
RERUM ET LOCUTIONUM ET VOCUM,
DE QUIBUS IN NOTIS AGITUR ET QUÆ IN ILLIS PRODUCUNTUR.

Ἄβας τὰς Φωκέων 807 b
ἀγαγομένη 850 a
ἀγάλματος 929 b
Ἀγβάλης 975 b
ἀγγελιηφόροι 831 b
ἄγγελον ἐπὶ Ἀρτάβανον καλέοντα 967 b
ἀγγέλων, licet unus modo missus sit, sed pluribus vicibus 820 a
ἄγειν Ὀλύμπια 986 a
ἀγίεον 913 b
ἀγίνεον 913 a
Agis Eurysthene natus 982 a
ἄγκος 957 a
ἀγνωμοσύνη 900 a
ἀγχότατα 973 b
ἀγχοτάτω χώρης εἶναι 866 a
ἀγχοῦ εἶναι 910 b
ἀδελφεὴ 908 b
ἀδελφεὸν ἀπ' ἀδελφεοῦ πέμπειν 936 a
ἀδελφεοῦ 929 b 844 a
ἀδελφιδέων 935 a
ἀδίκιον 948 a
Ægyptus amplificata Herodoto 897 b
ædium sacrarum περίναοι 810 a
ἄεθλον κείμενον 986 a
ἀεὶ καὶ τοπάλαι 993 b
Ælianus ex Herodoto imitatus 824 b
æqua sedes pyramidis 893 b
ἀειρόμενοι 979 b
ἀέλικτος 957 b
Ἄζιεις 937 b
ἄζω 908 a
ἀθανατίζοντες 931 b
ἀθέμιστα 969 a
Athenagoræ citatio 898 b
Ἀθήνης 883 b
Ἄθρυς 926 b
αἱ pro καὶ 860 b
Αἰακὸς Ajacis 917 b
αἱ ἀρχαῖαι πόλιες 842 a
Αἰγαίῳ πόντῳ 887 a
αἰγέησι 945 b
Αἰγὸς ποταμοὶ 999 b
αἰελούρους 878 a
αἳ ἐτύγχανον ἔτι περιεοῦσαι 983 b
αἰθρίης ἠέρος 866 a
Αἰμύργιοι 974 a
Αἰολίδες πόλιες 842 a
Αἰολιδέων 986 b
αἱρεθέντας 844 a
αἰτέο δόσιν 825 a
αἰτίην ἔχειν 961 b
αἰ τὺ 936 b
Αἰτωλίδος 963 b
αἰχμῆς partes 811 a
Ἀκαρνὰν in Attica 815 a
ἀκατάψευστος 941 a
ἀκάτοισι 981 a
accusativi duo juncti 902 a
accusativus Græcus 798 b
—— duplex 977 b
—— fæmininus 958 b
ἀκοῇ λέγειν 921 a
ἀκολὴν διεφθαρμένος 806 a
Ἀλαζίρ 937 a
ἀλγηδόνες ὀφθαλμῶν 943 b
Ἀλεάδης 997 b
Ἀλέης 816 b
ἀληθέως 839 a
Ἀλικαρνασεὺς 794 a
Ἀλικαρνησσεύς 793 a. b
Ἀλύττα indeclinabile 836 b
Halys fl. Lydiam non terminat 818 a
Ἀλκήνωρ 822 a
Ἀλκμέων 812 b
ἀλλ' ἅτε ἅπαξ ἅ ἐστι νόμιμα 882 a
ἄλλεσθαι ἐς πῦρ 878 b
ἀλλέων πασέων 828 a
ἀλλ' ἤδη ἢ ἐμὲ 968 a
ἀλλογνώσας 823 a
ἄλλοι ἐκ τῶν Αἰγινητέων 958 b
ἄλλοισι Ἑλλήνων οὐδαμοῖσιν 882 b
ἀλογήσαντα 984 b
ἀλωπεκέων 914 a
Ἅμαξαι τετράκυκλοι 850 b
ἁμαρτὼν χρησμοῦ 937 a
ἀμβώσας 797 a
ἀμείβεται οἱ δὴ ὦν 856 a
ἀμορφεστάτη 838 b
Ἄμπη 952 b
ἀμύνεται omisso ν 821 b
Amyntæ mors 993 a
ἀμφιδέαι pedibus inditæ 880 a
ἀμφιπολεύουσαν 875 a
ἀμφὶ κρίσιος 963 b
ἀμφισβατέων 996 b
ἀμφότερα 810 b
ἂν bis in una periodo 866 b
ἂν finale 862 b
ἀναβιβάζονται αὐτοὺς 928 b
ἀναγγέλλειν 918 a
ἀνάγειν ὁρτὴν 910 a
ἀνάγκη 878 a
ἀναδέξαι 961 b
ἀνακρεμᾶν 950 a
ἀνακτόρειον, ἀνάκτορον 800 b
ἀνάκτορον 996 b
ἀνανέμεσθαι 845 a
ἀνὰ πάσας ἡμέρας 955 a
ἀναπαύεσθαι 849 a
ἀναπλῆσαι 997 b
ἀναπνεῦσαι 985 a
ἀναπτομένας 875 a
ἀνασωσάμενοι 990 b
ἀναφέρων n. se ipsum 916 b
ἀναχωσθείη 862 b
ἀνάψας αὐτὰ 896 b
angarorum Persicorum ratio illustrata 989 b
ἀνδρὶ ἐς μέσον μηρὸν ἀπονενοστηκότος ποταμοῦ 851 b
ἀνδρόσφιγξ, γυναικόσφιγξ 900 b
ἀνέγνωσε λέγειν 957 b
ἀνέθηκε ἐς τὴν Ἑλλάδα 901 b
ἀνείρας περὶ τὸν χαλινὸν 915 b
ἀνευθύνῳ ποιέειν ἔξεσι 911 a
ἀνεύρηται 883 b
ἀνήγαγε 850 a. 890 b
ἀνήκοντας ἐς ταμέγιστα 991 a
ἀνὴρ τοῖσι Μήδοισι ἐγένετο 828 a
ἀνθέρικες 940 b
ἀνθρωπήϊος 875 b
ἄνθρωπος συμφορὴ 803 b
ἀνθρωποφυέες θεοὶ 836 a
ἀνιώιατο 934 a
annus 360 dierum 803 b
ἀνοίκητα 923 a
ἄνολβον, ἀνόλβιον 800 b
ἀνόμενον ἔτος 851 a
ἀντίειναι ἐνόρχιας ἐνόρχους 953 b
ἀντὶ ἐκείνου 830 a

ἀντικαλημμένοισι 995 b
ἀντικαλεύμενοι 919 b
ἀντικατιζόμενοι 942 a
ἀντικλαίειν 904 a
ἀντίξους 979 a
ἀντίον τινὸς 867 b
ἀντεύμενοι 855 b
ἀξίνας σαγάρεις 973 b
Ἀνύσης 975 b
ἀνωρίη 991 a
ἀπάγειν ὀπίσω 999 b
ἀπαίρεσκον 850 b
ἀπαισχυνόμενοι 997 b
ἀπαλλάσσοντο 944 b
ἀπαλλάχθη 954 b
ἀπαμμένος 856 b
ἅπαξ ἅ ἐστι 882 a
ἀπ' ἀρότου ζῶντες 926 b
ἀπαρύσαντες 919 a
ἀπέδεξε 835 a
ἀπειλόμεθα 948 a
ἀπεῖπε μὴ ποιεῖν 829 a
ἄπειρος, ἄνουσος, ἀπαθὴς κακῶν 804 b
ἀπεκάλεε 908 b
ἀπεκεκλέατο 996 a
ἀπελάσαντος 989 b
ἀπελοίατο 817 b
ἀπενειχθέντα 839 b
ἀπενεκήρυξαν 852 b
ἀπέπλεον 998 a
ἀπήιε 944 b
ἀπήσουσι γλῶσσαν 863 b
ἀπιέμενος ἔπλεε 977 b
ἀπιοῦσι 852 b
ἀπιέναι κελεύοντες 815 b
ἀπίησι ἀπάγεσθαι 956 a
ἀπίκατο 795 b
ἀπίκευ 834 b
ἀπικνέοιντο 948 a
ἀπικνεόμενοι ἐς βάσανον 990 b
ἀπικόμενα 874 a
ἀπῖκτο 982 a
ἀπίξαι 866 b
ἀπιποῦσι 885 b
ἀποβαλὼν ambigue 953 a
ἀπογεφυρῶσαι καὶ Μέμφιν 887 b
ἀποδάσμιοι 841 a
ἀποδέκεσθαι 932 a
ἀποδέξω 915 b
ἀπὸ δικαιοσύνης 980 a
ἀποθήκη 990 b
ἀπόθητος 995 a
ἀποικίσαι 827 b
ἀπὸ Κολοφῶνος κληθεῖσα Σμύρνη 799 a
ἀποκρέμεται 926 b
ἀπολέει 831 a
ἀπολελοιποίης 987 a
ἀπολεόμενοι 982 b
Apollo Nomius 998 a
ἀπολλῦναι 797 b
ἀποξηρασμένον 976 b
ἄποροι προσφέρεσθαι 996 a
ἀπόρρεον ἀπ' αὐτοῦ 885 b
ἀπορρῖψαι 916 b
ἀποσιεύμενος 936 a
aposiopesis, ἄλλην δὲ γῆμον 944 b
ἀποσκήπτειν 966 b
ἀποσκῆψαι ἐνύπνιον ἐς φαῦλον 829 a
ἀπόστολος 800 a
ἀποτάμνει 818 a
ἀποτείλας 834 a
ἀποτελέειν ἀποφορὴν 890 a
ἀπὸ τεσσέρων πηχέων 814 b
ἀπὸ τούτου 866 b. 981 a
ἅπτοντο 956 a
ἀποχρεόμενος τούτοισι 806 a
ἄπλεσθαι βοῶν 940 a
Apuleii Apologia emendata 880 a
ἀπ' ὕλης ζώειν 854 b
ἀπ' ὧν ἔδοντο 869 b. 872 a
ἀπωσὸς τοῦ ἑωυτοῦ 951 a
Ἀράδιος 975 b
ἀραιρημένος 980 b
ἀραίρητο 975 a
Ἀράξην 920 b
Ἀργιππαῖοι 922 b
Ἄργις 924 b
Ἄργος αἰρήσειν oraculum 958 a
Ἀρδερίκκα 962 a
ἄρδεσκε 862 b
Ἀριαπείθεος 930 a
Ἀρίζης 975 a
ἀριθμὸν ἑξήκοντα πλοῖα 798 q
Ἀρίμνησος 996 b
Ἀρίππασα 927 b
ἀρίστους πλείστους 927 a
Aristophanis Aves in voce ὑποτύπτειν perperam intellectæ 895 b
Ἀρκησίλεος 936 b
Armnes in stemmate Achæmenis 967 a
ἀρξάμενος ἐκ.. 864 a
ἄρξῃ ἀδικέων 933 b
ἀρξομένους 980 a
ἁρπαζομενέων 796 a genitivus fæmininus.
ἄρπεζος 848 a
Ἀρσάνης 974 a
Ἀρτάνης 926 b. 983 b
ἀρτησκος 932 a
ἀρύσασθαι ἡλίου 992 b
ἄρχειν ναυτικῆς 980 a
ἀρχὴ κακῶν 949 a
ἀρχὴν 952 a. 968 b
ἀρχιέρεως 869 a
ἄρχοι 899 a
ἂς αὐτὸς 891 b
ἄση 838 b
ἀσθενέη 908 a
ἀσπάζοντο 833 b
ἄστα 839 a
Ἀστυρέης 913 a
ἄστρα 859 a
Astyagen ut Cyrus tractaverit 836 a
Ἀστυάγεος genitiv. 831 a
Ἀσύνται 938 a
Ἀσχάμ 867 a
ἄσχολος εἴς τι 930 a
ἀτελείη Lydorum Delphis 811 b
ἀτιμώρητος 888 a
ἀτρέμα ἔχειν ναῦς 985 a
ἄττα 867 a
ἀτέλεστοι 938 b
Αὔγιλα 938 a
αὐξανούσης 967 b
aures magis infidæ quam oculi 797 a
αὐταρκὲς οὐδὲν σῶμα ἓν 804 b
αὐτέοισι 905 b
αὐτέων τουτέων εἵνεκεν 858 b
αὐτῇ εἰσὶ θύσανοι ἐξ αἰγίδων 940 b
αὐτὴν μὲν ῥίψαι 888 a
αὖτις δὲ 860 a
αὐτόθεν 901 a
αὐτοῖσι 897 a
αὐτοῖσι τοῖσι Σπαρτιήτῃσι 821 b
αὐτὸν διαφθείρεσθαι κρέα 913 b
αὐτὸν συμπέμψας φύλακα 807 a
αὐτὸς δὴ 807 a
αὐτὸς ἕκαστος πρῶτος 985 a
κέκτησο Αὐτὸς ἅπερ αὐτὸς ἐκτήσαο 968 b
αὐτοῦ ταύτῃ 856 a, 934 a
καὶ Αὐτοῦ τούτου 910 a
αὐτοχειρίην 918 b
αὐτοχειρίη 834 b
αὐτῷ ad repetendum casum 887 b
αὐτῷ διακαίων διέξοδον 866 a
αὐτῷ πάντα ἀπεβεβήκεε οἱ 824 a
αὐτῷ χρέεται 886 a
ἀφαμμένοι 892 b
ἀφανισθῆναι 921 a
ἀφάσσουσα 910 a
ἄφιπποι, ἀφίππων μάχη 820 b
ἀφισβασίας 912 a
ἄχαρι οὐδὲν 972 a
ἀχαρίτης 806 b
ἀχθεσθέντες πλάνῃ 888 a
ἄχθεται ἅτε θωπείαν 911 b
ἄχθη ἀγόμενος 951 b

ἀχνυνθέντι 946 b
ἄχει οὐ 832 b
ἀψάμενος ὀχετὸν 903 a

B.

Babylonis & Ægypti communia 853 a
βάθρον 849 a
βάλεο 988 b
βαλόμενοι ἐπ' ὑμέων 910 a
baris quam capax 886 b
βασιλεύσας Αἰγύπτου 882 b
βασιλεὺς summa felicitas 805 a
βασιλῆ accusativus 983 a
Βασσάκης 974 b
βασσάρια 941 b
βέβαιον ἀποδέξης 972 a
βεβαιοῦντες ὁπόθεν 901 a
βεβρώκοι 833 a
βεκὸς 858 a
Βελεΐζιν 932 a
Βοιωτίοισι 852 a
Bocharti audax 962 a
—— vitiosus impetus in Herodotum 849 b
Βορυσθενεΐτης 921 b
βουβάσι πόλι 895 b
βουλεύεο 966 b
βουλευόμενος ἀῤῥωδεῖ 971 b
βουλεῦσαι 818 b
Byzantii dominium in Bosporum 931 a
βουλευσάμενοι 945 a
βουλεύσας 797 b
βοῦλυ 823 a
βοῦν 869 b & βοῦς τοὺς ἔρσενας 870 a
Βραγχίδῃσι, τῇσι an τοῖσι 827 a
Βρύης 974 b

Γ.

Γαλδαϊκὴ 976 b
γὰρ in objectione 930 b
γὰρ in medio periodi 935 a
γὰρ σφέας, non γὰρ δὴ σφέας 864 a
γὰρ post duas voces. Σαδυάττης οὗτος γὰρ 800 a
δι' ἑωυτοῦ Γε 835 b
γεγενημένος ἠγγέλθης 956 a
γέλωτα τοιαῦτα ποιεῖν 907 a
γενεέων 896 b
γενεηλογίαι Ἑκαταίου 825 b
γενέτωρ 825 b
genitivus in participiis, etsi sequatur nomen in alio casu 796 a
γένος Μῆδος, non τὸ γένος 796 b
gentes inter Phœnicen & Ægyptum 902 b
genus relatum ad remotius 973 b
γενῶνται ἀπὸ δείπνου 881 b
γεραίτερος 954 b
Γέργιθες Τευκροὶ 971 b
γεύεσθαι genitivum habet 863 a
γέφυραι διάβασις 847 a
γῆν πᾶσαν, non τὴν γῆν π. 863 b
γῆν πολλὴν 802 a
γῆ φέρει 947 a
γιλιγάμμαι 937 b
γίνοιτο 991 b
Glaucus Chius 801 a
γλύφουσι ζωγράφοι 872 a
γονεὺς 825 b
γόνυ οὐ βρεχούσας 851 a
Γορδίεω τοῦ Μίδεω παῖς 805 b
γράμματα γράψας 931 b
γράφειν pingere & scribere 925 a
γράφειν 872 a
γράφει γράμματα αὐτῷ 943 a
Grotii nota corrupte edita 980 a
Γυγάδας χρυσὸς 798 b
γυμνῶν ἀνόπλων 896 b
γύναια κατιστάναι 918 b
γωνίη προσηνὴς 810 a

Δ.

Δαίμοσι 824 b
δάκτυλοι ad computandum 956 a
δάσασθαι τρίτον τρεῖς μοίρας 977 b
δατέονται 878 a
δὲ, non γὰρ in initio 857 a
δὲ in processu & ad declarandum 878 a
δὲ in progressu narrandi 931 b
δὲ in transitu 830 a
δὲ δή σφι 891 a
δὲ οὗτος, sine καὶ 895 a
δέδοκται 967 b
δεδόξοιατο 978 a
δεικνύασι 883 b. 915 b
δέκεται Ἰρος 926 b
Delphici oraculi incendium 809 b
δένδρος 957 b
δεσπότας 830 b
δεύτερα, τρίτον 854 b
δευτέρη αὐτὴ ἀπομένει 933 a
δέχεσθαι, non δεξιοῦσθαι 835 a
δὴ interpositum 850 b
ὁ μὲν δὴ 917 b
ἦγον γὰρ δὴ 843 b
ἦν γὰρ δὴ μή ἐστιν 910 a
γένεα μὲν δὴ 829 a
οὐδὲν δὴ δεινὸν 949 a
δὴ καὶ μᾶλλον 888 a
μὲν οὐ sine δὴ 869 b
πρήσσω δὴ ἄπ' 933 a
δεύτερα δὴ τάδε 998 b
δή τι 821 b
δή τι ἰσχυρὸς 834 a
δὲ δὴ δεῖ λέγειν 981 a
πολλῷ δὴ πλεῖστα 923 b
δὴ ὦν 957 b
δῆλα γὰρ καὶ sine δὴ 859 b
δή μιν πίσυνον τούτοισι 896 b
Δημήτρα 893 a
δῆμος in Attica 908 b
δημόσιον 798 a
δημοτελὴς θυσίη 955 a
δῆτα ἀπολῦσι 928 a
διαβάντες Εὐρώπην 968 a
διαβύνεσθαι 886 b
διαδήσαντας 866 b
διὰ δὴ ὦν σφι ταῦτα 959 a
διαιρέω 967 b
διακρῖναι 972 b
διαλαβεῖν ἀποπεμπομένους χεῖρας 932 a
διανέμειν ψήφους 991 b
διὰ τάδε ἐπὶ τοῦδε ἐκαλέοντο 975 a
διαταμέειν 896 b
διατίθεσθαι φόρτον 795 a
διαφθαρέεται 990 a
διαφοιτέοντες 850 b
διαφορεῖν 825 a
διαφυλαξούσας βασιλεῖ 990 a
διαχρᾶται 812 b
διδόναι μαλακὸν οὐδὲν 914 a
διειρύσαι νέας 968 b
διεξελθόντος 874 a
διεξίπλωσε 977 b
dierum mentio ad vitæ vanitatem 803 a
διεστεῶτα 978 a
διετέλεσε 853 a
διεφθαρμένος ἀκοὴν 806 a
διεχρῆτο 991 b
dii veteres Ægyptii 873 b
δίκαιόν ἐστι 944 b
Diodorus Sic. infestus Herodoto 867 a
Dionis Coccejani Excerpta illustrata 961 b
Dionysius Longinus juvat Herodotum 983 a
—— illustratus 952 a & b
δὶς ἑξῆς 953 b
διχοῦ διελεῖν 933 b
διώσασθαι 932 b
δοκέοι 996 a
δόκιμος πολέμια 950 a
δόλον οὐδένα 935 a
δόμος 846 a
δρέψωσι 884 b
Δύμη 840 b

δυναίατο 992 b
δυνατὸν οὐκέτι 925 b
δυνατώτατος 994 a
δυνεώμεθα 932 a
δυοκαίδεκα 912 b
δύο καὶ εἴκοσι 829 a
duplex dativus 856 a. 864 b
δύτης 985 a
δυωκαίδεκα 991 b
δυῶν ταλάντων 917 a
δωδέκατος 913 a
δωρέεται Δελφοὺς 811 a
δωρέεσθαί τινα χρυσῷ 916 b
Δωρὶς ἐσθὴς 853 a

E.

Ἔβλασον 979 b
ἐβούλευον 985 b
ἐβουλεύσαο 967 a
ἐβούλοντο 843 a
ἐγγλύασω 884 b
ἐγίνοντο 816 b
ἐγχρίμψας 998 b
ἐγὼ εἰ μὴ 891 a
ἐδεδούλωντο 828 a
ἐδεόμην προφάσιός του 906 b
ἐδιαιτᾶτο 933 b
ἐδιαιτήθη 890 a
ἕδωλα, æque ut ἑδώλια 800 b
ἑδωλίοισι 852 a
εε in ultima syllaba 832 b
ἕζετο ἱκέτις 937 a
ἐθελοντὴν 953 a
ἐθηεῖτο 797 a. 931 a
εἰ ἄρα. sed omisso posteriore 956 a
εἰ δὲ ταῦτα οὐ ποιήσεις 856 a
εἰ δέον 835 b
εἰδῶ ὅτι κοτε 890 b
εἰ ἐθελήσει 862 a
εἴησαν 888 a
εἰ καὶ ὅσον ὦν 865 b
εἰλαδὸν 844 a
εἴλη, εἰλαδὸν 818 b
εἰλίσσων 869 a
εἰ μὴ ἄρα καὶ 966 b
εἶναι ἀγωνίζεσθαι 899 a
— δημότης 900 a
— δυνατὸς 918 b
— ἐν ὅπλοισι 798 a
— τῶν Ἀρκάδων λέγεται 956 b
εἶναι spurium 882 b
εἰνάτη ἱσαμένη τοῦ μηνὸς 960 b
εἰ optativum 965 a
εἰπάσης 937 a
εἰπεῖν μοι 988 b
εἴργεσθαι 864 b
εἰρέαται 955 a
εἰρεσίῃ χρεώμενος ad itineris notandam longitudinem 854 b
εἰρύσαι 968 b
εἷς αὐτῶν, vel τις de incerto 919 b
εἰσκομίζειν 831 b
εἴσω 954 a
εἴτε semel positum 893 a
εἴτε δὲ ἀεὶ ἦσαν 874 a
Ἑκαέργη 924 b
ἕκαστοι 844 a
ἕκαστος ἀπιέναι 815 b
— ἡμερολογέοντας χρῆσθαι 808 a
ἑκατέρους 949 a
ἑκατέρωθι 889 b
ἐκγλυφέσθαι 949 a
ἐκδέκεται 854 b
ἐκδησάμενος ἀγάλματα sacerdos 929 b
ἐκδιδρήσκει πόλεως 953 a
ἐκέκτητο 907 b
ἐκέκτηντο 948 a
ἐκθέσιος 831 b
ἐκκληϊόμενοι 802 b
ἐκμαθέειν 818 b
ἐκ ξύλων κορύναι 877 b
ἐκοσμέατο 912 b
ἐκπίπτοντες in mari 917 b
ἐκπλαγέντες τῷ γινομένῳ 919 b
ἐκτανύουσι 900 a
ἐκτέατο χρήματα 991 a
ἐκτίσαι τινὶ 958 a
ἐκτρέφειν 879 b
ἐκφορεόμενος 898 a
Ἐλαιοῦντι 968 b
Ἐλαιούσιοι 1000 a
ἐλάσσονα ἀριθμὸν 988 a
ἐλάσσονες ἔτι 881 a
ἐλαύνημι 851 a
ἔλεγον 894 a
ἐλείφθη 979 b
ἐλεύθερον 976 a
ἐλευθερῶσαι 948 b
ἐλθεῖν γὰρ sine μὲν. 891 b
ἐλθεῖν τὴν ὑστεραίην 933 a
ἔλθῃ νὺξ 934 a
ἔλθοι 990 b
Elis Ætolorum 989 a
Ἑλλάδα πόλιν 948 b
ἔλλεχον 842 b
Ἑλλήνων τῶν ἐπεκράτεε 857 a
ἐλπίσας μὴ ἐλάσῃ 820 a
ἐλπίζων ἀνακτήσεσθαι 809 a
ἑλὼν ἐς Θρηΐκην 997 b
ἐμβαίνειν ἐς νέα 978 a
ἔμελλε ἀπολάμψεσθαι 918 a
ἐμὴ ὄψις 887 a
ἐμηχανᾶτο 809 a
ἐμοὶ δοκέει 880 a
ἐμοὶ δοκέειν 859 a. 874 b
ἐμπεποδισμένος 927 b
ἐμπεπρήσεται 952 a
ἐμπεπρῆσθαι 949 a
ἔμπηρον 843 b
ἐμπιπρεὶς 990 b
ἐμπόλια 998 b
ἐμπόρια ἀπὸ θαλάσσης 902 a
ἐμφαίνοντο 981 a
ἐν Μαραθῶνι 996 b
ἐν omissum 828 a
τὸν Ὀλυμπίῃ ἀγῶνα sine ἐν 944 a
ἐν Ἀθήναις 947 a
— Ἀθήνῃσι 960 b
Enallage nominativi pro secundo 934 a
ἐναμμένοι 974 b
ἐναπῆπτε 856 b
ἐν γίνεσθαι 942 a
ἐν δὲ sine casu 799 b
ἐν δὲ καὶ τόδε 870 b
ἐν δὲ καὶ τῶδε 904 b
ἐνδεδυμένα ἱρὰ 923 b
ἐνδεξαίατο 916 a
ἐνειρμένοι 940 b
ἔνερθε λίμνης 859 b
ἐνέχεε 832 b
ἐνελιξάμενος 886 a
ἐν Ἑλλάδι κοινὰ ἀγαθὰ προσεργαζόμενος 955 b
ἐνέσκηψε 829 b
ἐνεστῶτα 828 b
ἐν ἡμετέρου 805 b. 966 a
ἐνθάδ' ἀπίκετο 875 a
ἐνθεῖναι ἐς ὦτα 879 b
ἔνθεν 874 a
ἔνθεν γε ἦν 831 a
ἐνιέντες 856 b
ἐνίσῃ στήλας 888 a
ἔνι χρήματα πολλὰ 944 a
ἐν Καρπάθῳ πλέοντες 950 a
ἐν Κύπρῳ ναυμαχήσας 950 a
ἐν Σάρδισι στρατευόμενοι 950 a
ἐν ταύτῃ ὦν sine δὴ 870 a
ἐν τέλει ἐοῦσι 998 b
ἔν τε ἐν Λιμενηΐῳ, Μέμφι 799 b
ἐν τῇ εὗρον 871 b
ἐν τῇ ἂν θύωσι 872 b
ἐν τῇσιν ἡμέρῃσι διεξελθὼν 866 b
ἐν τῷ Προνηΐης 826 b
ἐν τῇ ὑστεραίῃ 977 a
ἔν τὸ ἂν αὐτὸς &c. 955 b
ἔν τινι νυκτὶ 877 b
ἐν τῷ 881 a
ἐνφύεσθαι 911 a
ἐνώρων 982 b
ἐνώρων ἐν ὑμῖν 993 a
ἐξαναγκαζόμενος 859 a
ἐξαναστήσας ἐντεῦθεν 898 b
ἐξ ἀνθρώπων γινόμενα, pro ἀπὸ 794 b
809 b
ἐξαπάλασα

ἐξάπεδον 898 a
ἐξεδέξατο 899 a
ἐξεδέξαντο 874 a
ἐξειργασάμην 908 b
execrandi formula 909 b
ἐξελασθεὶς 844 a
ἐξελασθέντες 908 a
ἐξελθεῖν ἐπ' αὐτὸν 806 a
ἐξενέγκασθαι 963 a
ἐξεργάσασθαί τινας καλὸν 890 b
ἐξεργᾶσθαι 901 a
ἐξεργασμένος ἔργον 890 b
ἐξέργασαι 909 b
ἐξερεύγεσθαι 854 a
ἐξεύρεσιν 827 b
ἐξευρήματος 811 a
ἐξήγαγε 850 a
ἐξήειρε 963 a
ἐξηρίθμησαν 973 a
ἐξηρτημένοι 978 b
ἐξίει 851 a
ἐξίτηλος respectu hominum 794 a
ἐξοδίησι 955 a
ἐξοίσειν μηδενὶ 910 b
ἐξορκοῖ 917 a
ἐξ ὅτου 956 a
ἔξω male intelligitur ultra 868 a
ἐξωρκοῦτο Στυγὸς ὕδωρ 956 b
εο apud Laconas 816 a
ἐοικὸς 807 b
ἐοικότα 801 a
ἐόντες 829 b
ἐόντων 878 a
ἐπαγγελλόμενοι 979 a
ἐπάγειν σφι αἶγας 858 a
Ἐπ' Αἴγυπτον ἐλάσαι 895 b, 903 a
ἐπ' Αἰγύπτου 936 a
ἐπαμμένος εἶδος 853 b
ἐπανιστέατο 937 a
ἐπαρέας 916 b
ἐπεὰν 921 b
—— οὕτω 905 a
ἐπεγένετο νὺξ 988 b
ἐπέδρης ἔργον 799 a
ἐπέδωκε πολλὰ 919 b
ἐπέζωσε 833 a
ἐπεθύμεε 916 a
ἐπεθυμέου 917 b
ἐπειδὰν 852 a
ἐπ' ἑωϋτῆς δέξασθαι 986 b
ἐπεὶ δὲ καὶ 985 a
ἐπειδὴ γὰρ 989 a
ἐπειδὴ δὲ & ἐπεὶ δὲ 857 a
ἐπειδὴ δὲ 970 b
ἐπεικάσαι 995 b
ἐπειρώτα 797 b
ἐπειρωτῶντας 898 a
ἐπεί τε δὲ 832 b, 918 b
—— vel γὰρ 874 a
ἐπελήλυθας τὴν πόλιν 802 a
ἐπέλιπε 971 b
ἐπενδύνει 852 b
ἐπενεγκοῦσα οἱ 936 a
ἐπεξέζεσε 967 b
ἐπεξῆς 942 a
ἐπεπόνθεε 918 b
ἐπεπύθεον 997 b
ἔπεσε τὸ θέητρον 952 b
ἐπεσεῶντες 931 a
ἐπετετάχατο 975 b
ἐπέχειν ἐπί σφισι 954 b
ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ 950 a
ἐπιβαίνω 989 a
ἐπιβάλλειν 929 a
ἐπιβάντες 956 a
ἐπιδαψιλευόμεθα 944 a
ἐπιδέξαι 870 a
ἐπιδήμιοι 869 b
ἐπιδήμιοι, ἐπίδημοι 800 b
ἐπιδραμὼν πάντων 917 a
ἐπιζητῇ 906 b
ἐπιθάνατος, ἐπιθανάτιος 800 b
ἐπὶ θύρῃσι 905 a
ἐπιθωϋμάζω 918 b
ἐπὶ Καρίης 969 a
ἐπικαταλαβεῖν spurium 820 b
ἐπικέεσθαι 898 b
ἐπικοιμῶνται 938 b
ἐπὶ κόσσῳ 907 a
ἐπικρηπίδιον 801 a
Ἐπικύδης 958 b
ἐπιλαβεῖν 884 a
ἐπιλεγόμενοι ἔλεξαν 951 b
ἐπιλέγοντες ποιεῦσι 878 a
ἐπιλίπηται 914 b
epilogus sine verbo 925 b
ἐπιμέμφεσθαί τι 963 a
ἐπιμελείᾳ ἐπιτελεῖν 987 a
ἐπίμπλατο 914 b
ἐπὶ Νέστορος, υἱὸς in denominando 798 b
ἐπινέφελα 970 b
ἐπὶ ξείνια παραλαβεῖν 936 a
ἐπιπλέατο 911 b
ἐπιπλέειν ἐπ' αὐτοῦ 905 a
ἐπίπλεον οὐδὲν ἐγένετο 954 a
ἐπιπολῆς 877 b
ἐπισπείσας 869 b
ἐπίσποιτο οἱ τύχη 804 a
ἐπίστιος 807 a
ἐπίστιος de supplice 805 a
Epistolæ ad Hebræos locutio illustrata 901 a
ἐπιστράτευσις 902 a
ἐπὶ σφέων αὐτέων ἱρὸν ἱδρύσασθαι 840 b
ἐπιχεῖν 804 b
ἐπὶ Ταίναρον ἐξενεῖκαι 800 b
ἐπιτείνεσκε 840 b
ἐπιτειχίζειν 954 a
ἐπιτελεῖν 903 a
ἐπί τινος ἔχειν τοὔνομα 926 a
ἐπίτοκα 830 a
ἐπιτραφέντες βασιλεῖς 892 a
ἐπιτροπέειν 918 a
ἐπὶ τῶν βουκόλων τῶν ἠπίστατο 830 b
ἐπιχθιῶσαι 999 b
ἐπίχιλος ποία 927 b
ἑπόμενοι καταπίνουσι 884 b
ἕποντο 844 a
ἐπορῶσι 834 b
ἐπ' οὗ ἐτάχθημεν 949 b
ἐποψόμενοι 831 a
ἑπταστάδιον 801 a
ἐπύθεσαν 995 a
ἐπωνυμίην καλεῦμαι Γυγάδας 798 b
ἐπωνύμιον 800 b, 890 b
ἐργάζεσθαι ἀγαθὰ τὴν πατρίδα 989 a
ἔργεσθαι ἐκ πόλιος 937 a
ἔρημος ἐοῦσα 953 a
ἕρκεσι 975 a
Hercules in nummo Erycinorum 945 a
Ἑρμέω πόλις 879 a
Ἑρμίων urbs 989 a
Hermolai epitome quid notet 859 a
ἐρόμενος 934 b
ἔρχεται τὰ ἄνω Λιβύης 865 b
ἐσαγμένα 873 a
ἐς Ἀμφιάρεω 826 b, 992 b
ἐσήμηνε 807 a
ἐς repetitum 898 a
ἐς ἀδελφεὴν Φερούσης 969 a
ἐς αὐτὸν πεποίηκε 823 a
ἐσέργνυμι 851 a
ἐσηθήσαντες 884 a
ἐσθεῖναι βιβλίον 834 b
ἐσικνέατο 947 a
ἐς ἱρὸν ἀφίκεσθαι 802 b
ἐσκεῖσθαι 881 a
ἐς μακρὸν 892 a
ἐς ὃ ἀφίκηται 925 b
ἐς ὃ ἐλθεῖν 934 b
ἐς ὃ, non τὸ 898 b
ἐς ὃ ἐς τὴν θάλασσαν 961 b
ἐσόπτεσθαι 797 a
ἔσοπτρος 896 a
ἐς οὗ 936 b
ἐς οὗ ἐσέβαλλον 920 b
ἐς οὗ σφι παρεδρεύθῃ τι ἄδικον 906 a
ἐς πάντας εἰπεῖν 986 a
ἐσπηδήσαντε 934 a
ἐς σεωυτοῦ 930 a

ἐς Σκύθας ἰέναι n. bello 917 a
ἐσσῦντο 816 b
ἑστάναι κατὰ χώρην τὰ 799 a
ἐς τὰ μέγιστα 991 a
ἔστησε στήλας ἐπ' αὐτὸν 931 a
ἐστὶ ἢ ἐστὶ 925 b
ἐστὶ τὰ μέν κου 845 b
ἐστὶ τὰ σὺ βούλεαι, præsens pro futuro 834 b
ἐς τὸν τάφον σφάζεσθαι 942 b
ἐς τοῦτο λόγον ἀπικνεῖσθαι 914 a
ἐς τῶν ἐξηγητέων ἐσέπεμπε 820 a
ἐσχέοντα 861 b
ἐσχατιαὶ 915 a
ἐς χρόνον unquam 968 b
ἔτεα ἀπικνέεσθαι εἴκοσι 905 a
ἔτεα τῷ Μοίρι τετελευτηκότι 862 b
ἐτέθαπτο 831 a
ἑτέρας τῆς ἐλάσσω 963 a
ἑτεροῖος 829 a
ἕτερον τοιόνδε 859 b
——— τοιοῦτο 898 a
ἔτι ἐν φόνῳ 997 a
ἔτι καὶ εἰς ἐμὲ 811 a 894 b
ἔτι καὶ ἐς τόδε, fine τοῦ 920 a
ἔτι τοσαῦτα φρονέω 959 a
Εὐαλκίδην 949 a
εὖ ἐσκευασμένον στρατὸν 959 a
εὐεσὼ 822 b
εὐετὼ ibid.
εὔθετα, χρήσιμα 873 a
εὐθηνία 884 a
Εὐθόνης 998 b
εὐθὺ Βοιωτῶν 986 b
Εὐθυμίδης ab Εὔθυμος uno ex Minyis 935 b
εὐκομιδέστατος 927 a
εὖ παρεστεῶσαν 953 a
εὐπετέως τεσσέρων δακτύλων 852 a
Europe ex Creta abiit in Lyciam 926 a
εὖρος τὸ περίμετρον 850 a
Εὐρυσθένεος γένος 944 b
εὐρύτατον χώρης 981 b
εὖ τ' ἂν δὴ 877 b
εὐτυχέες 804 a
εὐφρονέετε 992 b
ἅμα ἔπος ἔφα 917 a
ἐφόδια 942 b
ἐφοίτων 828 a
ἔχειν ἐς τι 925 b
ἔχειν τι πρός τινα 980 a
ἔχῃ pro ἔχοι 804 b
ἔχετο ὁ κύων 922 a
ἐχινέες 941 b
ἔχουσα 916 b
ἐχρέατο 995 b
ἐχρῶντο 900 a
ἔχων ἐκκλέψας 891 b
ἐχώρησέ σφι ἀμφοτέρη 966 b
ἔχω χρέος εἰπεῖν οὐδὲν 918 a
ἑώθεα 933 b
ἐώθεε 906 a
ἐώθεσαν 946 a
ἐὼν 905 b
ἐὼν ἑκάτερος 890 a
ἑων in genitivo plurali 803 a
ἑωυτοῦ 830 a

Z.

Ζεὺς apud Persas 836 a
ζωγράφοι γλύφουσι 872 a
ζώειν ἀπ' ὕλης 854 b

H.

H duplicatum 908 b
η & ι confusa 808 a
ἢ semel positum, ubi bis 953 a
ἡγημένους πολιητέων 899 b
ἦγον 894 a
ἤγοντο 904 a 917 b
ἡ δ' αὐτὴ αὕτη 850 b
ἤδη ex ἴδη pro ἴδοι 948 b
ἤδη τηλικαῦτα 873 b
ἠδυνέατο 933 a
ἤειδε 807 b
ἤ, ἢ 949 b
ἤιε κατηρτισμένος 996 b
ἥκουσα ὅτι εἴη 870 b
ἥκων εὖ τοῦ βίου 802 b
ἥκειν ποδῶν 962 a
Heliopolitæ λόγιοι 858 b
Ἡλιούπολις 877 b
ἤλκετο 894 a
ἡμῖν χώρηκε 833 a
ἡμιπλίνθια 809 b
ἡμιτάλαντον τρία 809 b
ἦν 975 a
ἦν γνόμενος 949 b
ἦν δὲ μὴ 906 b
ἦν καὶ 884 b
ἦν μὲν γε 845 a
ἦν μιν οὐ διδῶσιν 963 b
ἠναντιώθη 966 b
ἤνετο τὸ ἔργον 851 a
ἤξεις 866 b
Heraldi somnium 900 b
Herodianus defensus 873 a
Herodoti imitator Fabricius Luscinus 843 a
——— prava excerpta 931 b
——— series in narrando 827 b
Ἡρόδοτος sine spiritu 793 a
Herodotum erronee citant antiqui 843 a 874 b
Herodotus temere ab Strabone vituperatur 887 b
——— narrata ab aliis scribit 795 b
ἦσαν 934 b
ἤδη ταῦτα 906 b
ἡσσῆσθαι 944 a
ἡσυχίης 823 b
Hesychius illustratus 894 a
ἤ τις ἢ οὐδείς σκω 918 a
ἤ τι ὑπερεῖξαι 979 a
ἠφανίσθη 997 a

Θ.

Θαμανέων 915 a
θάψαι, non θάψασθαι 830 b
θέητρον ἔπεσε 952 b
θέλων 818 b
Θεομήτωρ 998 a
θεοπρόποι 845 a
θεός, ἐκ θεοῦ, numen 805 a
Θεοφάνια festum 810 a
θέρος, θερεία 938 a
Θέστην κρήνην 936 b
Θηβαίου Διὸς 870 a
Θηβῶν 905 b
Θηραῖοι 945 a
θηρευτὴς 953 b
θηρευτής 880 a
θησαυρὸν 996 b
θηρίκλειος 843 b
θύειν 870 a
θύσανος 968 a
θωμάζω 915 a
θῶμα 942 a
θῶμα, & θωμασιώτατον 898 b
Thomæ magistri incertum 835 b
Thomas magister male legit Herodotum 830 b
θωμάζω 797 b
θωμάσια πλεῖστα 868 b
θώρηκας 838 b

I.

I & η confusa 808 a
Ἰδάνθυρσος 930 a
ἴδῃ ἐν τῇ ὄψει ἐνύπνιον 938 b
ἱδρυθῆναι 871 a
ἱδρῦσθαι 901 b
ἵζειν 853 b
ἱζόμενοι ἱκέται 890 b
Ἰθαμίτρης 998 b
ἰθέως 892 b
ἰθυμάχη 932 b
ἵνα δὴ μή τινα 801 b
ἵνα μη fine δὴ 884 b
Inscriptio explicata 815 b
ἰόντες ποταμοὶ 926 b
ἱπποβάτας 922 b
ἵπποισι αὐτῆσι 960 a
ἱρέων ἢ μαντικὴ 875 b
ἱρὸν 918 b
ἴσα πρὸς ἴσα 795 b
ἴσαι μῆκος 860 b
ἰσαμένου μηνὸς 960 b

ἰσά-

ἱςάναι 890 a
ἵςασθαι εἰκόνα 892 a
ἱςᾶσι 905 b
ἴσχειν 958 b
Ἰταμάτρης 974 a
Judæi in circumcisione non memorati Herodoto 889 a
Ἰὼ ex Herodoto citata Pausaniæ, non ob patrem, sed discessum in Ægyptum 794 a
ἰχνδύται 879 a

K.

K pro χ 815 a
— cadaver ducis calcar pugnandi 983 b
Κάδυλις urbs sui juris 902 b
καθήραντα 807 b
καθήρας Pisistratus Delum 815 b
καὶ ἄλλοισι καὶ κεχωρισμένοισι 905 a
καὶ ἄλλους καὶ 956 b
καὶ γὰρ ἂν 995 b
καὶ γὰρ δὴ καὶ ὁ 915 a
καὶ δὴ καὶ 966 a
μή με καὶ διαφθείρητε 995 b
καὶ δὴ παῖδας sine καὶ 898 a
καὶ δὴ πυνθάνομαι 856 a
καὶ εἴκοσι ἡμέραι 900 b
καὶ ἐξαπλήσιον 930 b
καὶ ἦν ὃ οἱ ἐπελθ. 928 a
καὶ κάρτα ςεινὸς 981 b
καὶ κάρτα ὑψηλὸς 896 a
καί κως ἔς σε ἀνήκει 961 a
καί κως τὸ ὄνομα τοῦτο 935 a
καὶ μᾶλλον ὥρ. καὶ ἐπ' 965 a
καί οἱ δόξαι ποιήσας λιπέσθαι 930 b
καὶ ὅτε ἦν ἰδιώτης 900 b
ἐγὼ ὃ καὶ πατρὶ 966 a
καὶ ταῦτα ἀμείβεται 972 a
καὶ ταῦτα καὶ πέντε 871 b
καὶ τί δὴ 943 a
καί τι μᾶλλον 900 a
καὶ τούτων μὲν νῦν 859 b
καλδύμενη 898 b
καλδυμένης 870 a
calceus, in locutione politica 951 a
καλλίςη τῶν παρεχουσέων 996 b
καλλίων pro ἀμείνων 906 a
capite, non suo 843 a
Κάρνη 971 b
κάρτα τε 851 a
Κασσανδάνης 902 a
casus dissimiles juncti, Δαρείου εἰκάζων 904 b
— quartus pro primo 955 b
— substantivi ex casu sequentis relativi pendens 857 a
casuum mira varietas 930 b
καταγιζόμενος 854 a
καταδεῖ μὴ εἶναι 860 b
καταδῦναι 896 b
κατακρεουργεῖσθαι 981 a
κατακρύβει 948 a
καταλαβεῖν impedire 807 b
καταλαμβάνει φεύγειν 898 a
καταλαμβάνει εὐφρόνη 985 a
καταλειφθεῖσαι χῶραι 954 a
καταλύσασθαι 992 b
κατὰ νηδὺν ἰητροὶ 883 b
κατὰ νόμον 814 b
καταπάζω 838 a
καταπειρητηρίη 866 b
καταπλαςὺς 929 a
καταςβῶσαι 919 b
καταςῆσαι ibid.
κατὰ τὰ λεγόμενα 955 a
κατὰ ταυτὰ καὶ πρότερον 936 b
κατὰ τὸν αὐτὸν ὃ χρόνον 917 a
κατ' αὐτὸν 822 b
καταφεύγων καταφύγη 922 a
κατάψαυσος 941 a
κατεδέδεκτο 982 b
κατειλήφθησαν 851 a
κατειλυμένον ψάμμῳ 861 a
κατειπεῖν 884 a
κατείργνυμι 851 a
κατειρύσαντες 989 a
κατεῖσε 824 b
κατενηνειγμένη 862 b
κατεςᾶσι 853 b
κατεςήκεε, neutrum 827 a
κατεςεφθησαν 835 b
κατήγαγε ςρατιὴν 957 b
κατηγησάμενος 873 a
κατήρικον 909 b
κατίςασθαι ἐς ταυτὰ 932 b
κατοικῆσθαι 854 a
κατ' οἶκον ἔχειν 954 a
Καύκασα Chii 944 b
κέαται 928 a
κεῖρον aliud, aliud κείροντες 939 a
κεκλιμένου 892 a
κεκτῆσθαι 843 a
κελεύειν pro infinitivo syntaxi confusa 824 b
κελεύη 910 a
κεράμινος 913 a
κέρεϊ 998 b
κεφαλῇ κείνῃ 869 b
—— φέρειν 842 b
κεχαρηκότες 908 a
κηλωνήϊα 852 a
κηλώνια 800 b
κήρυκα mittens loquitur, non κήρυξ 934 b
κιθῶνος βαθὺς κόλπος 963 a
κίκι 885 a
Κινδυεὺς ex Caria 950 b
κλῶσαν 943 a
κοιμῶνται 885 b
κοῖόν τι χρῆμα 944 a
colloquia cum simulacris Deorum 901 b
κόλον γένος βοῶν 923 a
κόλπος ἡ Αἴγυπτος 861 b
commentarius vetus in orationes Ciceronis 898 b
κορύναι ξύλων 877 b
κόσμον καταςῆσαι 829 a
ἐπὶ Κόσω 907 a
κότε 972 a
κότερον 824 b. 906 b
κου 824 b. 998 b
δέκα κου μάλιςα 968 a
κούρη 988 a
κουρίδιη γυνὴ 838 b
κου τι, non τι κου 828 b
κραταίεργος 808 b
Crestone in Italia 812 b
Crocodilus per diem fugit aquam tepidiorem 879 a
Κροίσεω 991 b
κροκύδα 903 a
κτιςὺς 998 a
κτῶνται Dii oracula 809 a
Κύδραρα 969 a
Κυθηρίη νῆσος 822 a
κύκλος ἀνθρωπηΐων πρηγμάτων 854 b
κυλλήςις 881 b
Κυνέγειρος 961 b
Κυνέη regi Ægyptio ad caput tegendum 898 a
Κύραυις 941 b
κυρῆσαι καθαρσίου 805 a
Κῦρος ἐπείτε sine ὃ 845 b
κωμῆται 828 b

Λ.

Λάβραυνδα 950 b
Λακεδαίμων regio, Σπάρτη urbs 984 b
λαμβάνεσθαι χαλεπῶς 892 b
λαμπάδι ἱλάσκεσθαι 960 b
λάμπειν 871 a
λαμπτὴρ 970 a
Λαοδόκη Scythicum 924 b
λαοφόρος 850 b
λέβητα κροτέειν 955 a
Λέβια 928 a
λέγω δέ τοι ὅτι 989 a
λείψεσθαι 971 b
λελεγμένα 864 b
Λεπρεητέων 995 b

Λεωκήδης 963 b
λεὼ τετρυμμένον 894 b
λῆμμα & λῆμα 976 a
ληὸς 945 a
Λητὼ 898 b
licentia veterum in citando Herodoto 900 b
Lini cultura Colchica & Ægyptia male ſpectata 888 b
λίτρον nitrum 884 a
λογάδες νεηνίαι καὶ κύνες 806 b
λογιζόμενος ἀνευρίσκω 966 a
λόγιμος & λόγιος 858 b
λόγχαι 811 a
λοχηγέω 996 a
λυκεργέες πρόβολοι 974 b
Λυκοοργὸς 816 a
λυμαίνεσθαί τινα 904 a
lumina in navibus 970 a
λυσαγορέα 963 b
luto caput aut faciem oblini 883 b

M.

M interpoſitum aut demptum 842 a
Μαγοφόνια 911 a
μαθὼν pro ἐκμαθὼν 830 a
Μαιάνδριος 915 b
Μαιώτιδος 921 b
Μακεδνὸν 987 b
μακρὰ πλοῖα ἱππαγωγὰ 975 b
μακρημερίη 931 a
μακρῷ μάλιστα 844 a
μάλιστά κου 988 a
μᾶλλον γ' ἐκείνου ἐὼν 891 b
—— τι 809 a. 828 a
—— τι καὶ πρότερον 987 a
μανίη νούσος 957 b
μάντιες circa Polycraten 915 b
μάραγδος 870 b
Marmor Oxonienſe 943 b
μαρτυρέει μοι τῇ γνώμῃ 864 b, 923 a
Μασσάγης 974 b
Matres in regionibus cultæ 927 b
Μάττην 975 b
μάτων 855 a
μαχομένων fæm. g. 881 a
μέγας & μέλας confuſa 905 b
Μεγασίδρης 974 b
μεγάθεα ἐόντες κατὰ τὸν Νεῖλον 861 a
μέγαθος vix eſt Herodoti 809 b. 817 b
μέγεθος δένδρον 852 a
—— ὅσον 871 a
—— —— δίπηχυν 882 a
Medici Ægyptii in fama 901 a
μέδιμνος Ἀττικὴ 850 b
μέζονα 879 b
μέζω κέρδος 984 b
μεὶς, μεῖνα 859 a
μελάγγαιος 862 b
μέλλει στρατηλατήσειν 979 b
μέλλοντες συνάπτειν 961 a
μελλόντων συνάψειν 930 b
μεμετρήκασι metiri ſolent 860 b
μεμιμημένον 882 a
μεμνησμένος 968 a
ἐντεῦθεν Μὲν καὶ μέχρι 860 b
μὲν γὰρ ἄλλα ſine καὶ 896 a
μὲν γὰρ δὴ 876 a
μέν γε τοι 833 a
μὲν δὴ 971 a. 905 b
μὲν δὴ οὗτος 890 a
μὲν δὴ τὸ 981 a
ἄρξαντες Μὲν ἐπὶ δύω ἔτη 797 a
μὲν νῦν 861 a. 870 a
μὲν οὐ ποιεῖν, non μὴ 952 a
μέν τοι 839 a
μέν τοι κοτὲ 906 a
μέν τοι νυν 952 b
Μενέλεος 891 b
Μενέλεω 949 a
menſis 30 dierum Ægyptiis 803 b
μέσος σχίζων 926 b
μεταβάλλειν 908 b
μεταβολαὶ ὡρέων 881 b
μετὰ τὴν τελευτὴν 954 a
μεταπέμψαιτο 830 b
μετὰ τούτων 996 b
μετεῖναι 835 b
μετέρχομαι θεῶν 956 a
μετέωρα ἐπ' ἐκείνοισι 897 b
μέχρι γένεος 882 b
—— ὅσου 985 a
—— τούτου 796 a
μὴ additum, ubi alius omitteret 967 a
μηδεμίαν 838 b. 842 b
μηδὲν ἀντίον 858 a
Μῆδοι Ἄριοι 973 b
μή ἐστι μηδὲν 818 a
μῆκος ἴσαι ὁδοὶ 798 b
ὁ μήκων 884 b
μήτε ἄλλο μηδὲν, ſine τὶ 869 a
Μήτηρ apud Scythas 927 a
μῆχος 935 b
μικρὰ ὀρνίθων 881 b
—— τῶν ὀρνιθίων 800 b
μικροὶ οἰστοὶ, τόξα μακρὰ 974 a
μιν ἀνελομένω 960 a
μέν Μιν ἐκ εἶδον 849 a
κομίζειν Μιν 881 a
Μίνεων 980 a
Μινύαι Ὀρχομένιοισι ἀναμεμίχαται 840 b
μισγάγκεια 957 a
μίσγεσθαι ἐν ἱροῖς 877 b
Μίτραν indeclinabile 836 b
μίτρῃσι κεφαλὰς ἀναδεῖν 853 a
mittere nuncium, ut hoc faciant 819 b
Michaëlis Apoſtolii verſio reprehenſa 958 b
μνημήϊον 894 a
μνώμενος 828 a
μοῖραν 818 b
Μοίριος λίμνης 859 b
Momemphis urbs 899 b
μονόκωλον οἴκημα 847 a
Morus male agit in Herodoto 926 a
μούνη ἁμάξιτος 981 b
μουνόθεν 832 a
μοῦνοι Ἰώνων 953 a
μούνοισι Πέρσῃσι 996 a
μοῦνος 841 b
Μουσοποιὸς 895 a
Μύλιττα 836 b
μυριάδες de frumento 913 a
—— ὀρύσσοντες 899 b
Μυριανδρίων 925 b
Μυψαῖοι 931 b

N.

N litera in Herodoto jactata 933 a
ν omiſſum ab Herodoto 834 b
ναυμαχιέων 985 b
ναυτικὸς ὁ 992 a
νεβροὶ 974 b
negationes tres 921 a
νέες μακραὶ 964 b
νεκρὸς ἀνθρώπου 884 a
νεκρῷ ἐοῦσῃ 948 b
νέκυς 921 a
νέκυς κρεμαμένου ἀδελφεοῦ 892 b
Νέκως pater Pſammetichi 898 a
νέμειν πόλιν & κοσμεῖν 814 a
νενόμισται 874 a
νεοάλωτος 999 b
neutra Herodoti 920 b
νέφος ἀνθρώπων 990 b
νεώτατος 920 a
νῆσος pro Δῆλος 959 a
Ninus & Belus notus Lydis 796 b
νομέες ἰτέης 852 b
νομίζειν 870 b
nomina hominum eadem regionibus 843 b
nominativus abſolutus 878 b
—— immixtus accuſativis 808 a
—— junctus aliis caſibus 814 a
— cum

—— cum infinitivo 857 a
nominis repetitio 814 b
νομὸς Μενδησίων 872 a
νοσέειν 829 b
Notæ Anglicæ ad Tusculana Ciceronis imprudenter pronunciant de Herodoto 984 a
novenarius numerus in volu-minibus 794 a
Norisius licenter agit 871 a
nummus Augusti illustratus 880 a
τὰ μὲν Νυν 966 a

Ξ.

Ξεινηΐη 821 b
ξεινηΐην φιλίην συνεθήκατο 907 a
καλεῖν ἐπὶ Ξεινία 943 b
ξυρεῦνται 869 a
ξυστὸς 811 a

O.

Ὀάερζος 974 b
ὀγδοήκοντα 843 a
ὅδε ὁ λόγος 802 b
ὁδὸς φέρουσα ἱρὸν 896 b
ὁδὸν, vox intellecta 816 b
ὁ θεὸς numen 829 b
οἱ geminatum 950 a
οἱ interpositum, Θαλῆς οἱ ὁ Μιλήσιος 819 b
οὐκ γὰρ Οἱ 830 a
οἷα ἐμβαλόντος 866 b
οἱ ἄλλοι 875 a
οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι 863 a
οἵην περ 937 b
οἵην περ σὺ 971 b
οἶκε ἐμοὶ 991 b
οἰκεῖν 812 a
οἰκηΐη 815 b
οἰκημένη 915 b
οἰκημένοι 995 b
οἰκημένων 913 a
οἰκήσαντες qui inceperunt habi-tare 981 a
οἰκία 879 a
οἰκὸς 807 b. 839 a. 949 a
οἰκός ἐστι 806 b
οἰκότως 866 a
οἰκτρότερα 971 b
τὰ Οἱ οἴχετο κλέψας 891 b
Οἰόβαζος 974 a
Οἰὸρ & Οἰορπατὰ 933 a
οἱ πατρὶ vel μητρὶ 824 a
οἵπερ 874 a
οἰώθησαν pro ὐώθησαν 903 b
οἴαστη 940 a
οἱ τράπεζα παρακέεται 849 a
οἴχεαι 891 b
οἴχεται φερόμενον 866 b
οἴχοντο 908 b
ὄκου δὴ 916 a
ὀλίγον πρότερον 914 a
ὀλίγῳ πρότερον 977 a
—— τι πρότερον 956 a
Holstenii error in chirogra-pho 969 a
—— ejus emendationi in Æ-liano species addita 873 a
—— ejus confusio 840 b
Ὄλυμπος 807 a. 812 a
ὅμοια Ἡφαίστου 907 a
—— τοῖσι πλεῦσ. de uno viro, ut πάντα, πρῶτα 909 a
ὁμοίησι καὶ σὺ 972 a
ὁμοιοτάτη 886 a
ὁμοίως καὶ πρόσθε 964 b
—— καὶ τὸ πεζὸν 976 a
ὁμοῦντες 834 b
ὁμουρέουσαν 966 a
ὁμοχροΐη 819 a
Omphale Jardani ancilla 796 b
ὀνειδίζειν construente Herodo-to 806 b
ὄνομα εἶχε Σμέρδιν 909 a
ὀνομάσαι Σόλων 823 b
ὄνος 970 b
ὄπεας 928 b
ὅπη καλοικίσαι 998 b
ὁποδαπὴ 943 a
ὁ πρότερον βασιλεὺς 822 a
optativus λέγοι 826 a
ὁπλώη 992 b
orbis reipublicæ 854 b
Ὀρδησσὸς 926 b
ordo Herodoti in narrando non attendit ad tempora 987 b
ὅρκιον ποιεῖσθαι 840 a
ὅρος 818 a
ὄρος & οὖρος Herodoti 806 a
Orphica & Pythagorea 883 a
Ortelii confusio 971 a
ὁρῶσα, οὕτω δεῖξαι 955 b
ὀρύσσειν λίμνην ἔλυτρον 850 a
ὃς, ὃ, αἳ, οἳ etiam Herodoto usurpata 791 a
ὅσα ἄλλα 890 b
— πλεῖστα 798 a
Ὀσίερος 898 b
ὅσοι αὐτῶν 816 b
— δὴ ὦν 870 a
— μὲν ὦν 981 a
ὅσον μέγιστον ῥώμης εἶχον 983 b
— τε 939 a
— τε δυνατός εἶναι φέρειν 881 a
ossa alicubi sepulta ad custo-diam 817 b
Ὀσαν 811 b
Ὀστακὸς 946 a
ὄστεα piscium 881 a
ὅστις ἕτερος 907 b
ὁσωνδὴ μέζων 935 b
Ὀτάνεος 910 a
ὅτε ἦν 831 a
ὅτι ἐπεί με 854 b
ὅτι μέλλοι 830 a
ου apud Laconas non resolvi-tur in εο 816 a
οὐ γὰρ ἂν 940 a
οὐ γάρ κοτε 984 b
οὐ γὰρ οἱ, sine ἂν 895 a
οὐ γινώσκειν populi est 911 b
οὐδαμέας 933 b
οὐδαμοὶ 873 b
οὐδαμῶς 881 a. 945 a
Oudanius male tractans He-rodotum 878 b
οὐδὲ ἓν 984 b
οὐδεμία 804 b
οὐδὲν ἀνδέστερον ἢ πρότερον 963 a
οὐδὲν ὅμοιοι ἰδέειν 932 b
οὐδέν τι 985 b
ἢ Οὐ καὶ ἐπὶ ὑμέας 933 b
οὐκ ἀλέσι 838 a
οὐκ ἐδέκετο ἡ θεὸς 996 b
οὐκ ἐστὶ ὅτε 891 b
οὐκ ἐφρόνεον 967 b
οὐκ ἐωθότα 906 a
οὐκὶ 936 b
οὐκ ὁμολογέειν 864 b
οὐκ οὕτω 908 a
οὔκω ὄπωπα 909 b
οὔκων ἑώρα 908 b
οὐνομάζεται 927 b
οὐ οἱ συγγινώσκων 925 b
οὔρεα 839 b
οὔροισι 912 b
οὓς εὕρισκε κοθόρνους 963 a
οὔτι κω 961 a
οὔ τι πάντων 928 a
οὔτι χαίρων 906 b
οὗτοι οἱ θεοὶ 905 b. 909 b
οὗτος δὴ, οὗτος ἐκεῖνος 807 a
οὕτω ἀνακλώμενοι 958 a
— δὴ 986 b
— δὴ μᾶλλον sine μὲν 934 a
— δή τι 822 b
— ἔργον περιβόλον 996 a
— μιν δοκέειν 978 b
— νῦν sine μὲν 907 a
οὕτως ἔχε 817 b
οὕτω τε δὴ 851 a
— τι λέγεται ὑψηλὸν 940 a
— τοῦτο τὸ τεῖχος 828 b
— ὥς τε 797 a
οὐ φειδόμενοι οὔτε 995 b
ὄφελον μὴ ἰδεῖν 830 b
ὄφις τετρακόρθωος 997 a
ὀχθὸς 942 b
ὄψι, dativus 896 b

ὄψιν ἰδὼν νυκτὸς 961 a

Π.

Παθεῖν in malum 803 a
παθόντες 918 a
παῖδα rex præbet, ubi plures intelligi possunt 818 b
παιδοφόνος 981 a
παλαιστιαῖα 809 b
πανδήμῳ 986 b
πανηγύρεις 876 a
πάντα κλήνεα τριχίλια 809 a
πάντα μαθὼν speculator 982 a
Παντάρδης 979 b
παντελέως 990 b
πάντες ἦτοι 988 b
παντὶ ἢ μέρεσιν 865 b
πάντων ἰχθύων λεπιδωτὸς 880 a
παρὰ pro περὶ confusum 835 a
παρακελεύομαι 833 b
παραλαβόντες 873 b
Πάραλος, πάραλιος 800 b
παραλυόμενος τουτέων 946 b
παραμένειν 822 a
παρασείσας, non seipsum 916 b
παρασκευασάμενοι ναυμαχίην 978 b
παρὰ τὴν Ἐρυθρὴν 888 a
παρατίθενται παραθήκην 956 b
παρ' αὐτὸν ἐλθεῖν 835 b
παραφρονῆσαι 830 b
παρέμενον 952 b
parentes in filiis occisi 857 b
πάρεξ τοῦ ἀριθμοῦ 859 a
παρέξει ἡμῖν κάλλιον 910 b
παρεὸν 800 a
—— κατηγορεῖν 966 b
παρεόντι χρόνῳ 824 b
παρεληλύθεε τράπεζαι 832 b
παρέχειν πλῆθος εἰς ἀριθμὸν 973 a
παρέω τούτῳ χρόνῳ 932 a
παρ' ἣν τὸ ὄρος 860 a
παρήσομεν pro παρήσομαι 845 b
παρήσομεν 979 a
πάρεσθι 832 b
participia sine verbis 981 b
—— solute posita 801 b
participium ἐπιτάξας sibi nixum 968 b
πᾶσα ἀνάγκη 831 a
—— τὴν ναυτίλλονται 854 a
πᾶσαν Αἴγυπτον 884 a
πᾶσαν ἡμέρην 955 a
Patris interfector filio ne parcat 842 b
πανσαμένου δρόμου 933 b
πεζῇ ἑπόμενοι 976 b
πεζὸς, nempe στρατὸς 954 b
ὁ πεζὸς 974 b
τὸ πεζὸν 975 a
πείθεο 966 b
πειρᾶν ἐξαναστᾶν 947 b
πειρᾶσθαι χώρας 990 a
πειρᾶται συλλαμβάνων 954 b
πειρησαμένης στρατιῆς 822 a
πειρήσονται ποιεῦντες 979 a
πειρώμενον λόγον λέγω 797 a
πειρώμενος 807 b
πείσαι 860 b
πελάγη συντετρῆσθαι 862 a
πελάζειν 939 b
πέλας ἐς ἀριθμὸν 864 b
Pelasgorum lingua 812 b
Πελοποννᾶσος 984 a
Pelusiotarichum 863 b
πέμπῃ εἰ στρατιὴν 819 b
πέμπειν τὴν ἐς θεὸν 816 b
πένθος in jactura bonorum 904 b
περιήκοντα σε ἀμφότερα 967 b
περὶ Ἄξιον 977 b
περιῆχθαι 855 b
περιεκυκλέοντο 989 a
περιεχόμεθα τοῦτου 910 b
περιήγησις 881 a
περιήλυσις 893 a
περιηργάζοντο 863 b
περιθεῖ μιν 845 b
περὶ θυμίημα ἵζειν 853 b
— ἰχθῦς οὕτω ἔχει 884 b
περιμένειν 822 a
περίοδος 888 a
—— εἰσὶ στάδιοι tot 801 a
—— μακρὸς 850 a
περιορῶσι 839 a
περιπεφλευσμένος 946 b
περιπίπτειν ἐπὶ συμφορὴν 975 b
περιπλώοντες Λιβύην 925 b
περισείσαντας εὖ 953 a
περισίξαντες 919 a
περὶ τὸ σῆμα 807 b
περιυβρίσθαι 917 b
perfectum plurale notat morem 860 b
Περφερέες Scythicum 924 a
πέσοι 828 a
πετηνὰ 914 a
Petronius ex Herodoto illustratus 907 a
πιεζεύμενοι 918 a. 961 a
πικρὸν ὕδωρ 969 b
πῖλοι τιάραι 904 a
πινόμενόν μιν ὕδωρ 968 a
Πίρωμιν ἐκ Πιρώμιος 897 a
πίσι καταλαβεῖν 998 b
πίστις λαβόντες 910 b
πισόταλον ἀποσείλας τελήεη 902 a
Πλατέα 935 b
πλέθρα ad circuitum 827 b
πλεῦσος τὴν γνώμην 833 a
πλέω κακὰ 964 b
πλήθεσι χρήσασθαι 982 b
πληθύεσθαι 865 b
πλὴν ἢ ὅτι 940 b
πλινθινήτης 860 a
πλοῖα, minora 964 b
πλόον δύο νυκτῶν, ut pendeat ab ἐς Θεμίσκυραν 931 a
Plutarchus prave meritus de Herodoto 801 a
ποδεῶν χώρης 986 a
ποιεῖν ὕδωρ οἶνον 953 b
ποιέει τωυτὸ τῇ Γωνίῃ 840 a
ποιέσκετο 965 b
ποιεύμενος 817 b
—— δεινὰ 998 b
ποιεύντων 924 b
ποιεῦσι 828 b. 853 b. 877 b. 884 b
ποιῆς 988 a
ποιησάντων sine τοῦτο 971 a
ποιήσεσθαι ἔμελλον 946 a
ποίμναι 909 b
ποιοῖ 899 b
ποιοῖτο 988 b
ποιῶ, ποιῶ 832 a
ποιώδης 926 b
πολεμικὰ 902 a
πόλι 829 b
πόλιας 888 a
πόλιες 887 a
πολιῆται 828 a
πολιήτας 906 b
Πολιοῦχος Ἀθηναίη extra Athenas 843 a
πόλις in plurali numero 870 a. 901 a
πολλάκις 865 a
πολλαπλήσιος 985 a
πολλὸν δυνατώτερος 914 a
πολλοὺς ἀνθρώπους 889 b
πολλῷ ἢ ἔτι πλεῦνος 907 b
πολλῶν ἢ μεγάλων 897 a
πολλῷ πλεῦνος 915 a
πολλῷ ὑποδεέστερος 866 a
Pomponius Mela correctus 893 b
πόνῳ ἐν τούτῳ 961 b
præconum opus 819 b
præsens pro futuro 834 b
—— de præterito 943 b
præsidium Albi castelli Memphios 912 b
πρηθείη 853 a
πρῆξαι οὕτω 930 a
πρησεύω 930 b
Pricæus Apulejum male confert cum Herodoto 926 a

pri-

primum aliquid fieri monetur 909 a
πρὶν ἀνασώσωνται 822 a
— ἂν ἑλκυσθῆναι 839 b
— ἀπιςωθῆ 942 a
— γνομένους 986 b
— διαφάγη, sine ἂν 914 b
— ἢ ἀνορθώσωσι 800 a
— ἢ ἀποςῆναι 937 a. 946 a
— ἡλίου δυσμέων 926 b
— ἢ πυθέσθαι 994 a
Πρινητάδεω 945 a
πρὶν οἱ μιχθῆναι sine ἢ 920 a
πρίν τε καὶ χθὲς 874 b
προαγαγέσθαι ἐς γέλωτα 892 a
προβάτων λεπτὰ 838 a
πρὸ δέ τι τούτου 833 b
προέδειξε 953 a
προείπας ἀλίζειν Πέρσας ςρατὸν 967 a
προεκέατο 911 b
προεργάζεσθαι 899 a
προεςάξαντο 851 a
προέχεσθαι 870 a
προεχώρεε ἱερὰ 945 a
προηδέατο 815 a
προΐσχε πρὸς δάπεδον 942 b
πρόκα 831 a
προκειμένων γνωμέων 967 b
προκείμενον ἄεθλον 986 a
προκεῖσθαι τούτοισι 955 a
προνηΐη ἡ ἐν Δελφοῖσι 826 a
προνήϊον antetemplum 810 a
προπεπυσμένος 800 a
προσαγωγαὶ 876 a
πρὸς, adverbium 812 a, b
— β. καὶ πρὸς ἑσπ. 887 b
— βορέω 892 a
προσδέκεσθαι 825 a
προσδηλεῖσθαι 988 b
προσεγγράφειν 888 a
προσέλασε πρὸς ςρατόπεδον 982 a
προσεςάξαντο 985 b
πρὸς ἑσπέρης, νότου 925 a
— ἑσπέρης 921 b
προσέςαι οἱ αὐτοῖσι 887 a
προσέχον πρὸς 962 a
προσῆ ἡ ὥρη 923 a
προσήϊσαν 998 b
προσθέοιτο 811 a
προσίσχοντο 960 a
προσμίσγειν 926 b
πρὸς πάντας ἄλλους 913 a
προσπεπλασμένας ἐκ πηλοῦ 914 b
προσπλέειν 985 a
πρὸς Σκυθικῆς 932 a
προςῆναι 823 b
προςηθέναι 907 a
προςηθέναι τινι 944 a
πρὸς Φοινίκη 925 b
προσφέρεσθαι ἐς αὐτοὺς 831 b
προτείνεσθαι χεῖρας 934 a
προτέρην 958 b
τοῦ Πρότερον βασιλέων 850 a
πρότερον ἢ ἀπικέσθαι 950 a
—— ὀλίγον 977 a
πρῶτα λεχθέντα 908 a
πτίσαντες 884 b
Ptolemæi Hephæstionis dubia 794 b. 805 b
πτωχηΐη 821 a
πτωχηΐην 904 b
πυθόμενοι 814 b. 862 b
πυλαγόροι 982 b
πυλουροὶ 910 b
πυνθανόμενος 986 a
Pyramidum opere aliud est majus 897 b
πῦρ ἀνακαίειν 824 a. 985 b
πυρὶ δοῦναι 824 a
Πυρρήνη 867 b
πυρῶν καὶ κριθέων 869 a
πώρινος λίθος 946 a

Ρ.

Ρέεθρον 820 a
ῥέοντα, ῥεῖ 849 b
repetitio τοῦ Υ φαίνουσι 868 b
—— vocum ἐμέο πείθεσθαι in dilemmate 835 a
ῥηχίη καὶ ἄμπωτις 861 b
ῥύεσθαι τὰ τείχεα 951 b
ruptus sermo gratior 903 b
ῥώμη νεηνιέων 803 a

Σ.

Σαγάρεις ἀξίνας 973 b
σαγηνεύουσι 953 b
Saiticum ostium 864 a
σαλμ est Thracica syllaba σαλμοξις 932 a
Sambas 815 b
Σαμοθρηΐκη πόλις 972 b
σαραγγέων 915 a
Σαρδανάπαλλος 898 a
Σάρδις in primo casu 949 a
Σάρτη 977 b
Σατταγύδαι 913 a
σαφέως 989 a
sedes æqua pyramidum 893 b
σειρηφόρον 914 a
σειροπαίονες 943 a
Semilateria 809 b
Seneca imitator Herodoti 837 b
Sepulchra per crines ornata 924 b
series vocum insolita 856 b
τοῦ Σεωυτοῦ φονέα 834 b
Σηλυμβρίη 954 a
σημανθεὶς γῆ 869 a
σθένεϊ τέῳ 909 b
Sibæ 828 a
σίδηρον in p. c. 974 a
σιλλικύπρια 885 a
σιναμωρέειν 842 a
Σίρωμος 975 b
σισαμάκης 951 a
σισύρα & σισύρνα 932 b
σῖτα 944 b
σκέλεα ἐν τοῖσι γόνασι ἀποτάμνειν 975 b
σκευοφόροι 971 a
σκίπων 938 b
σκόρδα 921 b
σκυτάλοισι 917 b
σμῶν κεφαλὴν 999 b
Σμερδομένης 977 b
σοι ἑωυτῷ 830 a
Spanhemii (Ezech.) ἀνιςορησία 835 b
—— lucus Panionii 841 b
—— lectio Herodoti 926 b
—— studia sine fulcro 938 a
—— agmen armati militis iter facientis sumit ad metiendum iter viatoribus 945 b
—— diu dicta rapit ad se 924 b
—— frustra dicit aliquid inductum primo ab Cambyse 906 a
—— imperite sequutus Vallam in interpretatione scribit cognita 959 b
—— male statuit Dodonæum oraculum ab Pelasgis fundatum 874 a
—— Messenios ponit in Achaja 883 b
—— negligens est in citatione auctorum 893 b
—— scribit eadem aliis 931 b. 935 b. inscite captat 999 b
—— sordidus in Herodoto 923 b
—— temere citat omnia 912 a. 914 b
—— & definit 900 a
σπεισόμενοι 979 a
σπουδέτω ἀγαθὸν 972 b
σπουδαιέςατα 838 b
ςάδιοι ἑπτὰ 969 a
ςὰς ἐς μέσον 909 b
ςασιῶται τοῦ Γύγεω 798 a
ςεινόπορα 983 a
Stephani Byz. lectio firmata 937 b
Stephani (Henr.) error in figura Babylonis 847 b
ςιγεὺς, ςιγέες 969 a

σίχη 797 a
σίχοντες 910 b
σόματα & ποταμοὶ diversa 854 a
στρατεύεσθαι 903 a
στρατιάρχης 918 b
στρατῷ ἕπεται στρατὸς 988 a
στρέψαντες πάντη 994 b
subula 928 b
συγκαλήμεναι γυναῖκες 910 a
συγκεκλημένην 978 a
suere, ἅπτεσθαι 903 a
συζεύγνυναι 940 b
Suidas adjutus 987 b
—— emendatus 799 b. 858 a 964 a
—— firmatus 955 a
—— ex MS. restitutus 903 b 912 b
—— illustratus 824 b. 977 b. 990 b.
—— male tractatus 847 b
συλλαβὼν χρηστήριον 815 b
συλλεχθέωσι 877 b
συλλεχθῆναι 995 b
συμβαλεῖν 826 a
συμβουλὴ 902 a
συμβουλίη 990 a
σύμμαχα ἐς τὸ πείθεσθαι 965 b
συμμαχίη παρῆσαν 992 a
συμμίσγεσθαι 964 a
συμπείθειν 947 a
συμφέρεται 990 a
συμφέροντα οὐδαμοῖσι 844 b
συναλίσθαι 943 a
συνάξαντες 973 a
συνάπαντος 981 a
συναπάντων ἑπτὰ 828 b
συναπιστάιατο 944 b
συνδραμεῖν νέφεα 824 b
συνεβάλεε 812 b
συνεκρήθησαν φιλίαι 936 a
συνενείκααν 979 b
συνέσμιγον 971 a
συνεσέπιπτον 998 b
συνηδέαται 815 a
συνέσποντο 990 a
συνήλισαν 845 b
συνηρεφέα χιόσι 976 b
συνιεῖσα 854 b
συνοίκεε 826 a
συνοίκεον αὐτῇσι 841 b
συνοίκησαν 974 b
συντεταίνειν 861 b
σὺ νῦν 855 b
— νῦν sine ὦν 907 b
συρμαίη 894 a
Susa, Susorum 984 b
συχναὶ πόλιες 953 b
σφέας αὐτοὺς 958 b
— ἑωυτοὺς 867 a

— ὑπερβαίνει ἔργα 922 b
σφέων αὐτῶν 818 b
σφὶ & σφίσι mixta 801 b
σφόδρα μηδίζειν 994 a
σχοινίοισι 936 b
Σωκλῆς 948 a
Σῶος 992 b

T.

Τὰ ἄλλα 828 a
τὰ αὐτὰ, non ταυτὰ 865 a
τάδε ἦν Δώδων 875 a
— οἱ ἔλεγε 833 b
τὰ ἐμὰ, non τάμὰ 825 a
τὰ ἐναντία 822 a
τὰ ἐν Ἕλλησι sine τῶν 885 b
ταλαιπωρέην δέκεσθαι 952 a
τ᾽ ἄλλα κλήνεα 870 a
τὰ μακρότατα ἰδεῖν 867 a
τάμνων 818 a
τάξιος ἀξιεύμεθα 995 a
τὰ περιέχοντα 824 a
τὰ πρῶτα Αἰγινητέων 997 a
Ταριχεῖαι Πηλουσιακαὶ 863 b
ταρσοὶ καλάμων 846 b
τὰς νέας τὰς πάσας 954 b
τὰς πάθας τὰς Κύρου τῇσι ἑαυτοῦ ὁμοίας 833 b
ταῦτα ἀκούσαντα, sine vocula δὲ 894 b
—— ἀναισιμοῦται 902 b
—— γινόμενα pro casu secundo 878 b
—— δύνανται 886 b
τὸν Ταῦτα ἐπιθ. 831 a
ταῦτα καὶ ἐγένετο 818 b
—— μὲν 991 b
—— οὐδαμῶς sine ἦν 996 a
—— προεκομίζετο 933 b
ταῦτά τε ἐπειρώτων 825 a
ταῦτα ubi malit quam τάδε 835 a
ταύτῃ 961 a
—— ποιεύμενοι κομιδὴν 959 a
ταύτην pro ταύτῃ 864 a
—— γλῶσσαν 890 b
—— δὴ 894 b
—— ἐπορεύοντο 986 b
tautologia non est in Herodoto 896 b
ταφεῦσαι δημοσίῃ 909 a
τάφρην 942 b
ταχύτερον 934 a
τε adjectum 843 a. 844 a
Teispes, filius Achæmenis 967 a
ἐποίεέ τε καὶ ἐνετέλλετο 858 a
τεκμήριον 888 a
Τελέσαρχος 918 a
τέλματι ἀσφάλτῳ appositio 846 a

τέλος δὲ ἐπεί τε 870 a
τεμένεσι 878 a
τέοισι 883 b
τέο σμικροῦ, σμικροῦ τέο 812 a
τέσσερες 840 a
τεσσεράκοντα 799 a
τέταγμαι ἐγὼ 830 b
τετελεσμένα θυμιήματα 883 b
τῇ & γῇ confusa 828 a
τῆκι 885 b
Τῆμνος, Τῆνος 842 a
τὴν δ᾽ ἔχε 936 b
τὴν ἐς θεὸν, scil. ὁδὸν 816 b
τῇ νηῒ 849 a
τὴν πρώτην ἰέναι 816 b
— ὥρην 858 a
Τήρεω θυγάτηρ 930 b
Τηρεὺς 978 a
τιάραι, πίλοι ἀπαγέες 973 a
τιάρην masculine 837 b
Tibi ferio, jacto 876 b
Τίβισις 926 b
Τίγρης 945 b
τιήρης 991 b
τιθέαται 977 a
τιθέναι λίθους 931 b
τίνειν ζυγὰ 886 a
ἐστι τι οὐδεμία μηχανὴ 901 b
τι interpositum 834 a
ὅσον δέ τι 861 a
ὥς γε τι μᾶλλον 840 b
τί οὐδὲν 985 b
οὐ γάρ τι συνδαῖσαι νομαὶ 922 a
τὸ ἄνω τοῦ γνάθου 997 a
τὸ αὐτὸ 841 b
τόγε τὸ παλαιὸν 980 b
τὸ μὲν ἀπ᾽ ἡμέων 993 b
τὸ θέλει 954 a
δεινοί τοι ἔωσι 843 a
τοιάδε 900 b
—— ποιεῦσι 876 a
τοιγαρῶν 935 a
τοιοῖσιδε 869 a
τοιοῦτο 805 a
τοιοῦτον 932 a
τοιούτῳ τρόπῳ 935 a
τοιῶνδε συμμάχων 988 a
τρόπῳ τοιούτῳ 889 b. 961 b. 980 a
τοῖσδε ἀμείβετο 797 a
τοῖσιδε 897 a. 900 a
τοῖσι Λυδοῖσι καὶ τοῖσι Μήδοισι 819 a
τοιῷδε δὴ χρέωνται 881 b
τὸ καλέεται 864 a
τὸ μὲν νῦν 965 a
Τομύριος, Ὀσίριος 855 b
τόνδε τρόπον 870 a
— τὸν τρόπον 953 b

τό-

τόξα 889 b
τὸ προσωτέρω 829 b
τοσάδε pro τάδε 829 a
τοπρὶν 900 a
τοσόνδε ἔτι 942 a
τό τε οὔνομα καὶ θυσίη 873 a
τοῦδε εἵνεκα 987 a
τοῦ Ἡφαίστου τοῦ ἐν Μέμφι 858 b
τοῦ παιδὸς τοῦ ἑαυτοῦ 833 a
τοὺς παῖδας τοὺς Κροίσου 825 b
τοῦτο ἐν Αἰγύπτῳ 898 b
— οὕτω ποιέεται 838 b
— τοιοῦτο 967 b
τοῦτον φθέγγοντα in repetendo 897 b
τούτων αἴτιον 866 a
— οὐδὲν 865 b
τρέψαι ἐς γέλωτα 976 b
τριήκοντα 803 a
τριήρης fœmininum 917 a. 959 a
τριπήχεας, οὐκ ἐλάσσονας 915 a
Τριοπικὸν ἱρὸν 840 b
tripodes in locis ſacris ibid.
τρίτα, δεύτερον 865 b
Τριταντaίχμης 851 b
τροπέων θερινέων 864 b
τρῶμα 939 a
τύπον ποιησάμενος λίθον 912 a
τύπος ἀντίτυπος 817 a
τύπτεσθαί τινα 876 b
τύχος ad lapicidas 975 b
τῷδε οἱ 855 b
τῷ μεταξὺ τούτου χώρῳ 937 b
τῶν γὰρ ὦν 955 a
τῶν τινα αὐτομόλων 958 a
τῶν τις Περσέων 823 a
τ' ὠπὸ τούτου 907 b
τὠυτὸ τὸ ἐπὶ, ſine καὶ 904 b
τὠυτὸ τοῖσι Μήδοισι 828 a

Υ.

Varietas ἀνὴρ ποιεύμενοι 989 a
— Herodoti 796 a
— in longa narratione 984 a
— ſermonis Ἀρτεμισίη ὡς πεισομένης 988 b
ὑβριστότερον 911 a
ὑγιείη 881 b
ὑγιηρέστατοι ibid.
ὕδατα καὶ σιτία 867 b
ὕδατος αἰθρίου 866 a
ὕειν σφι 801 b
Ὕελη 843 b
Vindingius male vertit Herodotum 867 b
— rejectus 963 b
Hylæa non tota ſui nominis 921 b
ὑμέων αὐτέων 934 b
unus cogitatur in omnibus 837 b
Voſſii ad Melam ira in Salmaſium 939 b
— aliena ſcribit 968 a
— monſtroſus in notis ad Melam 893 b
vota in animo concepta 901 b
ὑπαγαγὼν ὑπὸ δικαστήριον 960 b
ὑπαραιρημένος 909 b
ὕπαρχοι ἐν Θρηίκῃ καὶ Ἑλλησπόντου 976 b
ὑπέαλε τύψαι 928 b
ὑπειρόχους 948 b
Ὑπεράκριοι 813 b
ὑπερβαλέεσθαι 910 b
ὑπερβάλλεσθαί τινα ἔργοις 890 a
ὑπερεξέρυσαν 984 a
ὑπὲρ θάλασσαν κατήκειν 867 b
ὑπερθαλασσίδιοι χῶροι 942 a
ὑπερθορόντα 964 a
ὑπ' ἑωυτῶν 854 a
ὑπίεσθαι 892 b
ὑπισχόμενος ἐλάχιστον 853 a
ὑποδέδεκτο 945 b
ὑποδέκεται 955 b
ὑπὸ δικαστήριον ὑπάγειν 998 a
ὑποκρητηρίδιον 804 a
ὑποκρινάμενος 908 b
ὑποκρίνεσθαι 899 b
ὑπολαβὼν λοιμὸς 953 a
ὑπολιπόμενοι 933 b. 934 a
ὑποπάσας 838 a
ὑποτελέειν φᾶναι 942 b
ὑπὸ τὸν στρατὸν 998 a
ὑποτύπτειν 895 a. b
ὑποτύπτουσα n. ſe ipſam 916 b
ὑπὸ φαῦσιν 969 b
ὑποφθέγγω 900 b
ὑποχωρῆσαι χώρης 855 b
Ὑρίη 980 b
ὕσεται paſſivo ſenſu 863 a
ἐς τὴν Ὑστέρην 993 a
ὑστέριζον 958 b
ὑψηλὸν πεδίον 821 a

Φ.

Φαίνεαι μέγα πλουτέειν 803 b
φαίνονται τρία 973 a
φάλαγγες σεσάμιναι 913 a
φαρενδάτης 974 b
Φαρναζάθης 974 a
φέρειν ἀγγελίας 831 b
— παιδίον 955 b
— ἐς αἰσχύνην 797 b
φερόμενος δεύτερα 997 a
φέροντα ἐς αἰσχύνην 917 a
φερῶν 890 a
φέρων κεφαλὴν 892 b
φεύγειν ἀπὸ Χερσονήσου 954 a
φημίζεσθαι 916 a
φησὶν in altercatione 905 a
φήσω ἐς μέσον 932 a
φθαρῆναι 966 b
φθόνῳ εἰπόμενον 996 b
φιάλη in Scythæ baltheo 920 a
ficuum æſtimatio 818 a
Philemoni vindicati ſui verſus 873 a
φιλίτης paſtor 894 a
φιλοινία 906 a
φίλος καὶ ξεῖνος 907 b
φιλύρην τρία σχίσαι 928 a
φλαυροτέρην 966 a
φλαυρότερος 829 a
φλοιὸς liber 913 b
φλύσις 970 a
φοιτᾶν 880 b
φοιτῶντες 820 a
φόρον τάττειν 937 a
φράζειν de Magis 970 b
φρενὶ λαβεῖν λόγον 994 a
Φρύγες 974 b
φυγεῖν στρατεύμα 991 a
Φυλλίς 977 a
φύοντα φύειν 922 a
Φωκαίη 821 a
φωκεὺς, Φωκαιεὺς 934 b

X.

Χάλκεα, an κεράμεα 973 b
χαλκήιον ad confabulandum 817 b
χαμάθεν 894 a
χαμόθεν 830 a
χαράδραν 986 b
χαρίζεσθαι 810 b
χείλεα καὶ καταβάσιας 850 b
χειμασίην 865 b
χειρώσονται 932 b
χερσονησίται 934 a
χθὲς καὶ τήμερον 874 b
χθονίων θεῶν 963 b
χίλια τάλαντα 849 a
Χίλων 812 b
χοροὶ in feſto Bacchi apud Ægyptios 872 b
χρήζων τῶν ὑμέων 972 b
χρῆμα μέγα 805 b
χρησομένους πέμπειν 823 a
χρηστήριον τὸ Ἕλλησι 875 a
χρόνῳ ἔλυσαν 946 b
χρυσόκομα τῶν πτερῶν 880 b
χρυσοῦν στρεπτὸν 905 a
χωρίοις ἐνιδρύσασθαι βωμοὺς 901 a

Ψ.

Ψακάδι ὕεσθαι 903 b
ψάμμη, ψάμμος 939 b
ψέλιον 937 b
ψιλὸν χωρίον 821 a
ψυχρῷ λȣνται 869 a
ψυχρότερα 865 a

Ω.

ἐν Ὠσὶ 850 a
ὧδε δεκόμεθα 992 b
ὧδε ἑβδομηκοντούτη 927 b
— ἔσχε 964 a
— λέγον 957 b
— λέγȣσι 909 a
— σημανέω 907 a
ὠδώθη τὸ πρῆγμα 956 b
ὤικηντο οἱ πόλις 852 a
ὦλλοι, ὡνὴρ 835 a
ὦν 852 b
— cjectum 822 a
— in fine periodi 991 b
ȣ γὰρ Ὦν αἰεὶ 849 a
ὤνθρωπε 805 a. 823 b
ὤρυκται 909 a
ὡς ab principio omiſſum 903 b
— male expulſum 820 a. 821 b
— ἢ εὐφρόνη ἐγ. 985 a
— ἢ ἰὼ fine καὶ 922 b
— εἴκοσι ἀπέχει 947 b
— εἰ νικηθέωσι 988 a
— εἶχε 952 b
— ἑκάςῳ 837 b
— ἐμοὶ δοκέειν 937 b
— μὲν ἐμοὶ δοκέει 842 b
— ἐς ἀμείνονα ἄξȣσι 936 b
— & ἐς confuſa 906 b
ὥς ἐςι 930 b
ὡς θυγατέρα εἰσελθεῖν 891 b. 895 a
— ποδῶν ἦκον 962 a
ὥςτε ποιέεσθαι 880 a
ὡς τȣτον περιεληλύθει 918 a
ὠτειλὴ, ὠτέλλω 834 a
ὠφελεύμενος 879 b

CORRIGENDA AUT INSERENDA

IN CONTEXTU GRÆCO.

Pag. 17 verſ. 48 τυγχάνοι [n] ὁ & in ima ora adde [n]. τυγχάνει. 19, 46 βέων. 26, 11 ἐπειρώτων. 29, 25 σφίων αὐτῶν. 30, 7 ἀναγκαίης. 32, 36 ἀμύνηται. 40, 20 μοιρέων. 58, 42 ὑρέων. 59, 34 ἐπὶ σφίων αὐτέων τῷ. 72, 48 ἐν τῷ μετὰ τά. 82, 12 τεσσεράκοντα. 85, 14 οἱ δὴ ὦν. 91, 32 ςάδιοι, Αἰγύπτȣ τό. 92, 12 μετὰ πλόȣ, ἀρξαμ. 94, 46 πόλιος ῥέει εἰς ἑὼν ὁ Νεῖλος· τὸ ἢ ἀπὸ ταύτης τῆς πόλιος σχίζεται. 113, 39 ἁρπάζοντες. 115, 20 θηρευτής. 118, 25 Ἀθήνης, 127, 2 ἐπ' ἐκείνων. 144, 9 κολοσσȣς ξυλίνȣς τοσȣτȣς. 176, 19 ὑπετίθετο. 185, 40 ὑπαραιρημένȣ. 199, 12 κτῶνται. 200, 24 καὶ αὐτοὶ εἶδος ὁμοιότατοι. 240, 48 ἐς λέσχας. 246, 45 Ἀρχαιπείθης. 361, 42 ȣ̓́νομα. 363, 2 ἔτι τοσαῦτα φρονέω. 369, 33 εἶχον. 401, 31 διαφθείρεται. 410, 47 Γόργος. 412, 22 δέξονται. 499, 29 ἕκαςος. 520, 41 τȣτȣς. 548, 25 ἐν τέλει ἐȣ̃σι.

IN INFIMIS ORIS.

Pag. 27 dele c ὀρῶν. 58 Scribe b ἀνενειχθέντες. c ὑρέων. d ταὐτό. 93 k μήτε γεγέσθαι σφι ἡ χώρη τὰ ἀπὸ Διός. 108 g Νηρηΐδων καὶ τῶν ἄλλων. 156 e ἐκόμιζε. 255 c MS. ταῦτα. 360 b καὶ ἰὼ γδ. 416 τῇ c. καὶ τῶν λοιπῶν σφι 517 ὑπέρμορον.

IN VERSIONE LATINA.

Pag. 18, verſ. 37 lecta pecora numero ſingula tria millia. 19, 43 haſtile ſpiculis ſimiliter aureum. 21, 31 excrevit, gentibus plurimis ſe conjungentibus illi, & aliis gentibus barbaris frequentibus. Inſuper mihi videtur gens Pelaſgica .. feciſſe. 22, 41 ut hoc ſit. 24, 36 quum præterea etiam. 27, 33 ſocius armorum, citra. 28, 7 iſtum. 43, 21 CYAXARES Phraortæ filius. 51, 31 ſtatim tunc mortem. 56, 2 deſinere eſurire. 56, 4 deſinere edere. 58, 15 Æolenſes, poſtquam Lydi ab Perſis ſubverſi ſunt, celerrime legatos. 59, 33 fanum conſtruxerunt ſibi peculiare, cui nomen poſuerunt. 65, 11 à Mytilenæis gererentur, miſſo. 66, 13 oppugnabat. 78, 7 frumenti; rigatum tamen ex fl. 79, 3 orbiculata. 85, 35 reginæ. 101, 14 ultimis: ſed Iſter totam Eur. 103, 47 extremam coxam. 110, 33 templum, quo proceſſit, memoriam. 114, 20 aqua ſubdivo ſereno. 122, 24 tuſum exprimunt, alii frictum excoquunt. 128, 35 longitudinis ſingulos, oct. 181, 40 Archiæ nepos, Samii. 184, 16 defuncti reſurgunt. 184, 23 Cambyſi audienti quum plac. 201, 15 reſolvi extortos. 205, 49 loquuta ſum. Viſaque. 235, 13 circumnavigantes, &c. 235, 28 circumnavigare. 244, 18 deinde ſalignis ramis cont. 245, 38 conterunt cupreſſi & cedri & thuris ligni aliquid. 251, 10 fiunt orgyiarum trecenta. 321, 10 multos in exilium egerit, multos 350, 2 aliquid aut regi aut reip. 350, 33 Phœbeium. 373, 30 Scopadis. 382, 12 conferuntur. 391, 4 in mare. 407, 43 habebant equitatum. 410, 47 Gorgus 415, 37 Phagreti. 427, 5 nullis non Græcis majores. 440, ult. iter per Theſſ. 463, 30 Gorgi. 500, 35 tradidit & generi Chalc. 503. ult. urbs Phrygiæ magna. 513, 41 evadere pot. 525, 47 extiſpicia.

IN

Pag. 794 b 24 adde : Iſte autem locus tanto acrius debuit penetrari, quoniam in eo vera cauſa deſignatur, quæ Herodoti animum commovit ad temporis ſui partem tali ſcripto impendendam, quo ſervarentur geſta ab hominibus, nec tempore obliterarentur. Hanc vero cauſam quum pleniſſimo ore ipſe profiteatur, quid eſt, quod ita urget iſte Theophilus ad Autolycum in principio libri III mirum in modum confuſe varia queſtus & ſcripta veterum ad φλυαρίαν redigens pergit : Τί ὠφέλησεν Ἡρόδοτον καὶ Θουκυδίδην αἱ ἱστορίαι αὐτῶν ; Indigne profecto, quum nulla non ſæcula teſtata fuerint eos frui ſcopo, quem petierant, qui non debet alius ſupponi, quam quem ipſi ediderunt, ut confecerint aliquid vel gratum vel utile poſteris.

797 a 50 εὐντλεῷ.] Sic 3, 76 ἔν τε δὴ τῇ ὁδῷ μέσῃ στείχοντες ἐγίνοντο. Sed MS. clare στίχῃ. Deinde repet.

799 b 38 ἐν ᾧ δὴ καὶ ἐν τῷδε, niſi locum hunc intactum vellent eſſe ſimilia prorſus verba capitis 15 libri ejuſdem tertii.

800 a 32. 8, 14.

801 a 44 pluralem εἰσὶ, & alio vocum ordine, ut.

803 b 37 placuit, quam explanat 7, 49 αἱ συμφοραὶ τῶν ἀνθρώπων ἄρχουσι καὶ οὐκὶ ὥνθρωποι τῶν συμφορέων. Majus.

805 a 6 πλουτέων.

822 b 44 ſibilante? Nequiverunt ulterius ire, quam Salmaſius duxerat ad Solin. p. 250, non noſcens niſi εὐετία, εὐθηρία & εὐεστὼ & tum εὐεσία. Scilicet.

831 a 40 θάψαι. Et cap. 22 ejuſdem libri Πᾶσα ἀνάγκη ἐστὶ ὗσαι.

833 a 35 mutavi ex MS. prout oportuit, ἡμῖν.

836 a 7 contuliſſe. De Pſammenito ſcribit auctor 3, 15. Ἔνθα δὲ λοιποῦ διαιτᾶτο, ἔχων οὐδὲν βίαιον, in quo ſane includitur Cambyſen quoque benignum & liberalem circa eum fuiſſe. Juſtinus.

838 b. in principio inſere :

56, 1 Πεινῶντας παύεσθαι.] Annotavit hunc locum Cl. Gatakerus in Adverſariis Miſc. lib. 2 cap. 6, quem parum rite ceperit Valla, vertens *Græcos paſtos jam demum non eſurire amplius*, quum contrarium huic plane voluerint illi, *Græcos ubi edere deſierint, adhuc eſurire.*

56, 7. Μεθυσκόμενοι δὲ ἐώθασι.] Fuit hic inſtar loci communis, qui placuit valde Græculis, ut ubique tranſcriptus exſtaret ; prout apparet ex ſcholiis ad Ariſtophanis ἱππεῖς v. 91, unde propagatus fuit bis in Suidæ Lexicon, tum in v. Οἴνου πιεῖν, tum alibi. Sed præclare hinc patet, quam iſti tranſcriptores Herodoto abuſi fuerint, contra quam decebat, & bene de hoc loco meritus fuit Stephanus in Prolegomenis.

57, 12. Μέζω τὰ ἀδικήματα ἐόντα τῶν ὑπουργημάτων.] Habet igitur hæc lex hunc unum caſum, ut caverit, ne ob unum delictum extrema pœna puniretur homo, ſed tantum ob plura, & ut tunc tantum, ſi pateret crimina majora eſſe, quam erant miniſteria vel obſequia olim ab eo præſtita, liceat iræ indulgere. Quid igitur eſt, quod ex his verbis Herodoti colligit Deſid. Heraldus lib. 1 Adverſar. cap. 9 obſervaſſe Perſas, ut hominem lege multandum, ſi plura bene feciſſet antea, quam male poſtea, vel contra, ſuffragiis omnibus liberarent? De pluribus antea benefactis nihil habet Herodotus ; ut totum id ſit alienum. Adducit & hunc locum Briſſonius lib. 1 regni Perſar. p. 87 ſane imperfecte, ſcribens : *At nec ob unum aliquod admiſſum in reos nocenteſve facinoris convictos, animadverti moris erat : ſed ita demum, ſi comparatis eorum inter ſe bene vel male factis, mala prævalere præponderareque liqueret.* Cæterum hæc lex quidem fuit, ſed quando obſervata? quot exemplis ab hiſtoria narratis ea conculcata fuit?

838 a fin. ἁλέσι, ut 5, 184. ἁλέσι μὲν γάρ σφι ἐστὶ Ἄτλαντες οὔνομα.

843 a 2 imitationem.

850 b 44 ἁμάξας.

857 b 13 *ſecuit.* Et plu-

859 b 23 Etymologicum. Quum vero diſerte id ita de hoc rege tradat Herodotus, ut dicat ἔλεγον βασιλεῦσαι, non debuit hinc ſcribi, ut video fieri hodie pag. 65 Ægypt. Orig. *quia, ut diſerte tradit Herodotus* 11, 4, *Menes primus ex hominibus regnavit*, & pag. 68 *quod Menes iſte ab Herodoto dicitur primus Rex.* Certe non Menes dicitur Herodoto, ſed eſt uniſyllabicum, nec ſua fide quidquam ejus generis dicit, ſed eorum, ex quibus inquiſivit.

864 a 10 ſed accentu, quem gravem vocant, ſignato.

870 adde. 105, 40 Ὡς δὲ αὐτοὶ λέγουσι, ἔτεά ἐστι ἑπτακισχίλια καὶ μύρια ἐς Ἄμασιν βασιλεύσαντα.] Hinc ſcribitur in Ægyptiis Originibus pag. 17. [Nam ab Hercule, qui ſecundis Diis adſcribitur, uſque ad Amaſin, XVII millia numerari tradit lib. II cap. 43] nempe Herodotus. Tanquam jactaviſſet ſe inſpexiſſe ipſos annales, & hinc traderet numerari. Quam procul hinc diſtat mens Herodoti? ſatis patefacta per quartum ver-

bum citationis, quam præmiſi, ut certe ſcias totum hoc eſſe Ægyptium.

884 *a* 12 commiſceantur, ut notavit Salmaſius in Plinianis pag. 187, ubi ipſum hoc λίτρον pro exemplo ponit.

884 *a* 49 in Theſauro. adde. Ut ſcias quid hac nota & iſta expletione Latinorum, ex adæquatione Græcorum effecerim, ecce quid ſcripſerit Gabriel Clauderus in Methodo balſamandi cap. 4 pag. 58, [Quæ vero de ſecundi generis conditura refert, quod ſine apertione ventris, ſola ſalis vel nitri adſperſione, ac immiſſione olei cedrini in alvum per clyſterem applicatum, quod oleum poſtea reductum ſimul reducat inteſtina tabefacta, mihi ut hoc credam, perſuadere nondum valeo; ſed ſtatuo Auctorem non-Medicum quarundam adhuc neceſſario præſtandarum eſſe oblitum. Quamvis enim huic liquori balſamico per ſiphonem in inteſtina immiſſo ſua efficacia omnino concedatur, tamen quia notum eſt Medicis, pharmaca per clyſterem intruſa lethaliter decumbentibus, pedemque in cymba Charontis habentibus, ſtatim alvo rurſus effluere, partibus nervoſis hæc alias retinentibus, ſed ob ſtuporem ſpirituumque defectum non amplius operantibus, non video, quomodo hoc ſtante, in corporibus mortuis cohiberi, & operari poſtea poſſit. Vel ſi fortean vi intruderetur, ad minimum tam cito ad ſuperiora penetrare non adeo aptus eſt; Et ſi eo penetraret, ſane antequam per tabefacta (uti loquitur) inteſtina quoque tranſiret ad meſenterium, ſtomachum, imo hepar, lienem, ipſaque in Thorace contenta adſcenderet, eadem ſane putredine corrumperentur; præprimis & quod quaſi cardo rei eſt, cum illi exterius præter ſolam ſalituram nullum corruptioni reſiſtens ſuccurrat.]

885 *a* 12 quos.

889 *a* 125, 43 Φοίνικες δὲ καὶ Σύροι οἱ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ] Hanc ſcripturam revocare debui, quamvis eadem repeterentur 7, 89 Φοίνικες μὲν σὺν Συρίοισι τοῖσι ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, ubi fateor nihil a me annotatum eſſe, undecunque id contigerit. Attamen dico debuiſſe me ex optimo MS. nunc ſic edere, ut claro exemplo pateret appellationis diverſitas in utroque populo, quum ſequantur mox Σύριοι οἱ περὶ Θερμώδοντα καὶ Παρθένιον ποταμόν. Itaque non aliter habet Herodotus 1, 72, ubi quum etiam præmiſiſſet, Οἱ δὲ Καππαδόκαι ὑπὸ Ἑλλήνων Σύριοι ὀνομάζονται, mox addit, Ἔνθεν μὲν Συρίους Καππαδόκας ἀπέργει, ἐξ εὐωνύμου δὲ Παφλαγόνας. Nec aliter egit jam in 3, 90, ubi quum dixiſſet Μαριανδηνῶν καὶ Συρίων, mox addit Κιλίκων τε καὶ Σύρων verſus Ægyptum. Itaque etiam lib. 5 cap. 49 Φρυγῶν δὲ ἔχονται Καππαδόκαι, τοὺς ἡμεῖς Συρίους καλέομεν, quæ verba citavit & Caſaubonus ad Strabonem p. 213 D. Item 2, 159. Σύροισι πεζῇ συμβαλὼν Νεκῶς. Sic quoque magnus ille vir ad Strabonem decreverat ſimiliter Σύρους ad mare mediterraneum ſtatuens pag. 23 B, pag. 26 C, pag. 49 B, donec in paginam 444 incideret, ubi ipſe, ut dico, pag. 213 D apponit verba Herodoti ex tribus locis, ſane fluctuantia in ambiguo, inprimis nodoſum illud ex libro 1 cap. 6 Μεταξὺ Σύρων καὶ Παφλαγόνων, quippe quod plane imitari videtur ſcholiaſtes Apollonii Rhodii ad 2, 366 notans. Ἔστι δὲ μεταξὺ Σύρων τῶν ἐν τῷ Πόντῳ καὶ Παφλαγόνων εἰς τὸν Πόντον ἐκδιδοὺς περὶ Σινώπην πόλιν. Immo quam his contraria illa 7, 63? Ὑπὸ μὲν Ἑλλήνων ἐκαλέοντο Σύριοι, ὑπὸ δὲ τῶν βαρβάρων Ἀσσύριοι, quæ citat & Grævius ad Julium Suetonii cap. 20. Inſpici magis accurate meretur optimus codex, antequam ſtatuatur aliqua Herodoti indifferentia circa iſta, quum 7, 72 omnino Syros vocet illos Ponti finitimos, & quidem ter, ut ex ipſo MS. repoſui, ubi vulgo ſemel intercurrebant ſatis indecore Σύριοι. Debuit hæc lector ſcire. Et eſt aliquoties agitatum.

896 *b* inſere ſuo loco 143, 41 Ἐν μυριοισί τε ἔτεσι καὶ χιλίοισι καὶ τριηκοσίοισί τε καὶ τεσσεράκοντα ἔλεγον] Sunt clara verba Herodoti, de quibus ita video nuper ſcriptum eſſe in Ægyptiis Originibus pag. 17 [Herodotus denique Regibus, poſt Deos, Semideos & Heroas, tribuit lib. 11 cap. 142 annorum 11340 uſque ad Sethon &c.] At nihil tribuit Herodotus, qui modo refert, quid ex nonnullis in Ægypto audiverit.

897 *a* inſere 144, 47 Καὶ τούτῳ πεντακισχίλια καὶ μύρια λογίζονται εἶναι &c.] Nimirum Ægyptii, de quibus omnino & ſolis illic agit; immo & mox perſpicue dicit καὶ ταῦτα Αἰγύπτιοι ἀτρεκέως φασὶ ἐπίστασθαι. Attamen hinc ſcribitur in eiſdem Originibus pag. 17. [at à Dionyſo, qui inter Tertii ordinis Deos exſtitit, uſque ad eundem Amaſin computat (Herodotus) cap. 145 XV *millia*, *idque Ægyptios jactare* ait, *certo ſe ſcire*, *quum ſemper numeraverint & annotaverint annos.*] Nunquam probabitur Herodotus ſic computaviſſe. Doloſe hæc ſcripta.

900 *a* 9 hoc Cereris feſtum.

902, *b* 20 ἱερῶν.

909 *a* 56 per unam voculam optimus.

911 *b* 10 192, 43.

30 194, 3. Ἔχθεα.

915 *b* inſere 206, 25 Διὸ τὶν ἃ κακῶς ἤκουσε] Nulla varietas in MSS. nec Italicis nec Anglicis, ut id quod margini impoſuit Stephanus, δι' ὅν τινα κακ. ſtet fide ipſius Stephani, etſi id foret commodiſſimum.

Scri-

Scripti codices tantum ita non dividunt, ut ſit in editionibus, ſed ſimpliciter ut & edidi. Cæterum ſcribi oportuit δι' ἃ τινα κακῶς propterea quæ exprobrata illi erant, & male de ſe loqui homines vulgo intellexerat.

917 *a* 35 *nequaquam omnia quæ dabantur percurrit*, id eſt, recenſuit, *& accepit*.

920 *a* 10 rem concepiſſet ita eveniſſe.

928 *a* quinto ab fine : MS. τρία, quod confirmat ipſe Herodotus 7, 121. Τρεῖς μοίρας ὁ Ξέρξης δασάμενος πάντα τὸν πεζὸν στρατὸν.

931 *a* inſere 250, 7 Ἐκ τῆς Ἰνδικῆς] Quum viderem Latine verti *è Scythica*, non debui dubitare de interpretis hallucinatione in Geographia, ut maluerit ſic generale aliquid admittere, quum Herodotus indicaret ſpeciale, & hodie ſatis didicerimus Sindos in illo litore habitaviſſe, quorum terram latere ſub manca Græca voce patet cuivis. Interpretationem igitur juvi, quia Herodotum opinor ſcripſiſſe Σινδικῆς.

931 *a* 20 ἐπεστεῶτα.

938 *a* 43 aut errorem lect.

951 *b* 27. Μιλησίους. Et τείχεα ῥύεσθαι quidem notavit & Th. Gale ex Arch. Quæ

952 *a* 33 ἐφεστὸς δέος.

b 31 Ἄμπη, ſicut & Th. Gale ex Arch. non.

959 *b* 50 uſurpare ; niſi quum narrat θεωροὺς vel θεοπρόπους miſſos ad conſulendum oraculum, poſtquam omnia peregiſſent, ſcriptum oraculum reportaviſſe domum, ut patria legere poſſet divinum reſponſum, nec error in pronunciando committeretur. Vide 8, 135, & in legatis Crœſi 1, 47 Ex quo ſequitur hunc locum ab aliquo deſcriptum eſſe ex loco auctoris, qui verſaretur in narratione miſſionis ad hoc oraculum, in quo erat ſcriptum de iſta in hunc modum, Movebo &c. Unde prorſus apparet non eſſe Herodoti. Immo

965 *a* 12 ἀπάσας. Eſt plane ἔπεσε τὸ δένδρον, non addito πᾶν.

969 *b* 36 nec ab Jungermanno, nec ab Th.

970 *a* 30 machinamenta quibus homines contorquent intelligi.

972 *b* ult. τείχεα, & 8, 90 Σαμοθρηικίη νηῦς.

974 *a* 11 Ἰθαμάτρεω. Ipſum plane, quod effertur Ἀρτύντης. 3, 128. 9, 83.

974 *a* inſere 404, 28 Ἀπὸ ξύλων πεποιημένα] Licuit Vallæ interpretari *è lignis confecto*, quippe quod Græca vox notat. Scilicet etiam cum aliis Latinis reddere *è xylis*, quod fere magis in ea voce continetur, & notum ubique genus fili arborei vel lanæ, ut vulgo exprimimus.

982 *a* 36 abducerentur, & in Indice fulgeret Hegeſis Euryſthenis filius 7, 20.

b 11 optimus tertio quartoque & quinto verbis.

989 *a* 44 Offic. 18 commentatores, nec

992 *a* 41 Chalcidenſibus in ea regione habitantibus eam.

996 *a* 11 ab fine: Theſſaliam audita.

1000 *a* 14 Herodoto 6, 8. Et 5, 104 Ἀμαθούσιοι.

F I N I S.

BSB Bayerische StaatsBibliothek
MDZ Münchener DigitalisierungsZentrum Digitale Bibliothek

Herodotus, ca. 485 v. Chr.-424 v. Chr. / Valla, Lorenzo, 1407-1457 /
Gronovius, Jacobus, 1645-1716

Herodoti ... historiarum libri I

Bd.: Vol. 2 (1716)

Lugdunum Batavorum 1716

2 A.gr.b. 625-2
urn:nbn:de:bvb:12-bsb10209662-5